BIBLIOTHÈQUE DES ÉCOLES FRANÇAISES D'ATHÈNES ET DE ROME
PUBLIÉE
SOUS LES AUSPICES DU MINISTÈRE DE L'INSTRUCTION PUBLIQUE
2e SÉRIE. V, 6.

LES

REGISTRES DE NICOLAS IV

RECUEIL DES BULLES DE CE PAPE

PUBLIÉES OU ANALYSÉES

D'APRÈS LES MANUSCRITS ORIGINAUX DES ARCHIVES DU VATICAN

PAR

M. Ernest LANGLOIS
MEMBRE DE L'ÉCOLE FRANÇAISE DE ROME

SIXIÈME FASCICULE

Feuilles 86 à 102, pages 681 à 816

PARIS
ERNEST THORIN, ÉDITEUR
LIBRAIRE DES ÉCOLES FRANÇAISES D'ATHÈNES ET DE ROME, DU COLLÈGE DE FRANCE
DE L'ÉCOLE NORMALE SUPÉRIEURE
ET DE LA SOCIÉTÉ DES ÉTUDES HISTORIQUES
Rue de Médicis, 7

1er Novembre 1891

BIBLIOTHÈQUE DES ÉCOLES FRANÇAISES D'ATHÈNES ET DE ROME

PREMIERE SERIE (format grand in-8°)

FASCICULE PREMIER. — I. Étude sur le *Liber Pontificalis*, par M. l'abbé Duchesne. — II. Recherches sur les manuscrits archéologiques de Jacques Grimaldi, par M. Eugène Muntz. — III. Étude sur le mystère de sainte Agnès, par M. Clédat . . . . 10 fr.

FASCICULE SECOND. — Essai sur les monuments grecs et romains relatifs au mythe de Psyché, par M. Maxime Collignon, professeur suppléant à la Faculté des lettres de Paris. 5 fr. 50

FASCICULE TROISIÈME. — Catalogue des vases peints du musée de la Société archéologique d'Athènes, par M. Maxime Collignon (avec sept planches gravées hors texte) . . 10 fr.

FASCICULE QUATRIÈME. — Les arts à la cour des papes pendant le XV° et le XVI° siècle, recueil de documents inédits tirés des archives et des bibliothèques romaines, par M. Eugène Muntz, ancien membre de l'École française de Rome, bibliothécaire-archiviste de l'École nationale des Beaux-Arts, membre résidant de la Société nationale des antiquaires de France. — Première partie : Martin V — Pie II (1417-1464).

Ouvrage couronné par l'Institut.

N. B. — Ce fascicule ne se vend qu'avec les IX° et XXVIII° contenant les deuxième et troisième parties du travail de l'auteur. Prix des trois fascicules pris ensemble : 45 fr.

FASCICULE CINQUIÈME. — Inscriptions inédites du pays des Marses, recueillies par M. E. Fernique, ancien membre de l'École française de Rome. . . . . 1 fr. 50

FASCICULE SIXIÈME. — Notice sur divers manuscrits de la bibliothèque Vaticane. — Richard le Poitevin, moine de Cluny, historien et poète, par M. Élie Berger, ancien membre de l'École française de Rome et lauréat de l'Institut (avec une planche en héliogravure) . . . . 5 fr.

FASCICULE SEPTIÈME. — Du rôle historique de Bertrand de Born (1175-1200), par M. Léon Clédat, ancien membre de l'École française de Rome, professeur à la Faculté des lettres de Lyon. . . . . 4 fr.

FASCICULE HUITIÈME. — Recherches archéologiques sur les îles Ioniennes. — I. **CORFOU**, par M. Othon Riemann, ancien membre de l'École française d'Athènes, maître de conférences à l'École normale supérieure (avec deux planches hors texte, et trois bois intercalés dans le texte) . . . . 3 fr.

Voir Fascicules XII et XVIII.

FASCICULE NEUVIÈME. — Les arts à la cour des papes pendant le XV° et le XVI° siècle, recueil de documents inédits tirés des archives et des bibliothèques romaines, par M. Eugène Muntz. — II° partie : Paul II (1464-1471). 1 vol. (avec deux planches en héliogravure) . . . . 12 fr.

Ouvrage couronné par l'Institut.

Le fascicule ne se vend qu'avec le XXVIII° contenant la troisième partie du travail de l'auteur. (Voir également fascicule IV.)

FASCICULE DIXIÈME. — Recherches pour servir à l'histoire de la peinture et de la sculpture chrétiennes en Orient avant la querelle des iconoclastes, par Ch. Bayet, ancien membre de l'École française de Rome et de l'École française d'Athènes, professeur à la Faculté des lettres de Lyon. . . . . 4 fr. 50

FASCICULE ONZIÈME. — Études sur la langue et la grammaire de Tite-Live, par M. Othon Riemann. 2° édition, revue, corrigée et augmentée. . . . . 9 fr.

FASCICULE DOUZIÈME. — Recherches archéologiques sur les îles Ioniennes. — II. **CEPHALONIE**, par M. Othon Riemann, maître de conférences à l'École normale supérieure (avec une carte) . . . . 3 fr.

Voir Fascicules VIII et XVIII.

FASCICULE TREIZIÈME. — De codicibus mss graecis Pii II in bibliotheca Alexandrino-Vaticana schedas excussit L. Duchesne, gallicae in urbe scholae olim socius. . . . 1 fr. 50.

FASCICULE QUATORZIÈME. — Notices sur les manuscrits des poésies de saint Paulin de Nole, suivie d'observations sur le texte, par M. Émile Chatelain, ancien membre de l'École française de Rome, lauréat de l'Institut de France. . . 4 fr.

FASCICULE QUINZIÈME. — Inscriptions doliaires latines. Marques de briques relatives à une partie de la *gens Domitia*, recueillies et classées par M. Ch. Descemet (avec un très grand nombre de bois et de figures) . . . . 12 fr. 50

FASCICULE SEIZIÈME. — Catalogue des terres cuites du musée de la Société archéologique d'Athènes, par M. J. Martha, ancien élève de l'École normale supérieure, ancien membre de l'École française d'Athènes, maître de conférences à la Faculté des lettres de Paris (avec un bois intercalé dans le texte, et huit belles planches en héliogravure hors texte) . . . . 12 fr. 50

FASCICULE DIX-SEPTIÈME. — Étude sur Préneste, ville du Latium, par M. Emmanuel Fernique, ancien membre de l'École française de Rome, (avec une grande carte et trois planches en héliogravure . . . . 7 fr. 50

FASCICULE DIX-HUITIÈME. — Recherches archéologiques sur les îles Ioniennes. — III. **ZANTE**. — IV. **CERIGO**. — V. **APPENDICE**, par M. Othon Riemann (avec deux cartes hors texte) . . . . 3 fr. 50

Voir Fascicules VIII et XII.

FASCICULE DIX-NEUVIÈME. — Chartes de Terre Sainte provenant de l'abbaye de N.-D. de Josaphat, publiées par M. François Delaborde, ancien élève de l'École des Chartes, ancien membre de l'École française de Rome (avec deux planches en héliogravure) . . . . 5 fr.

FASCICULE VINGTIÈME. — La trière athénienne, étude d'archéologie navale, par M. A. Cartault, ancien membre de l'École française d'Athènes, professeur suppléant à la Sorbonne (avec quatre-vingt-dix-neuf bois intercalés dans le texte et cinq planches gravées hors texte). . . . . 12 fr.

FASCICULE VINGT ET UNIÈME. — Études d'épigraphie juridique : De quelques inscriptions relatives à l'administration de Dioclétien. — I. L'**EXAMINATOR PER ITALIAM**. — II. Le **MAGISTER SACRARUM COGNITIONUM**, par M. Édouard Cuq, ancien membre de l'École française de Rome, professeur à la Faculté de droit de Bordeaux. . . . . 5 fr.

FASCICULE VINGT-DEUXIÈME. — Étude sur la chronique en prose de Guillaume le Breton, par M. François Delaborde, ancien membre de l'École française de Rome. . . . . 2 fr.

FASCICULE VINGT-TROISIÈME. — L'Asclépieion d'Athènes, d'après les récentes découvertes, par M. Paul Girard, ancien membre de l'École française d'Athènes, maître de conférences à la Faculté des lettres de Paris (avec une grande carte et trois planches en héliogravure) . . . . 5 fr. 50

FASCICULE VINGT-QUATRIÈME. — Le Manuscrit d'Isocrate Urbinas CXI de la Vaticane. — Description et histoire. — Recension du Panégyrique, par M. Albert Martin, ancien membre de l'École française de Rome, maître de conférences à la Faculté des lettres de Nancy. . . . . 1 fr. 50

FASCICULE VINGT-CINQUIÈME. — Nouvelles recherches sur l'Entrée de Spagne, chanson de geste franco-italienne, par Antoine Thomas, ancien membre de l'École française de Rome. . . . . 2 fr.

FASCICULE VINGT-SIXIÈME. — Les Sacerdoces athéniens, par M. Jules Martha. . . . . 5 fr.

FASCICULE VINGT-SEPTIÈME. — Les Scolies du manuscrit d'Aristophane à Ravenne. Étude et collation, par M. Albert Martin, membre de l'École française de Rome, maître de conférences à la Faculté des lettres de Nancy. . . . . 10 fr.

FASCICULE VINGT-HUITIÈME. Première section. — Les arts à la cour des papes pendant le XV° et le XVI° siècle, recueil de documents inédits tirés des archives et des bibliothèques romaines, par M. Eugène Muntz. — Troisième partie : Sixte IV — Léon X (1471-1521). Première section (avec deux planches . . . . 12 fr.

— *En préparation* : Deuxième section. — Voir ci-dessus, fasc. IV et IX.

FASCICULE VINGT-NEUVIÈME. — Les origines du Sénat romain. Recherches sur la formation et la dissolution du Sénat patricien, par M. G. Bloch, ancien membre de l'École française de Rome, professeur à la Faculté des lettres de Lyon. 9 fr.

FASCICULE TRENTIÈME. — Étude sur les lécythes blancs attiques à représentations funéraires, par M. E. Pottier, ancien membre de l'École française d'Athènes, professeur suppléant à l'École des Beaux-Arts, attaché au Musée du Louvre (avec quatre planches en couleur). . . . . . 6 fr.

FASCICULE TRENTE ET UNIÈME. — Le culte de Castor et Pollux en Italie, par M. Maurice Albert, ancien Élève de l'École normale supérieure, ancien membre de l'École française de Rome (avec trois planches . . . . 5 fr. 50

FASCICULE TRENTE-DEUXIÈME. — Les Archives de la Bibliothèque et le Trésor de l'Ordre de Saint-Jean de Jérusalem, à Malte, par M. Delaville le Roulx, ancien membre de l'École française de Rome. . . . . 8 fr.

FASCICULE TRENTE TROISIÈME. — Étude sur le culte des Divinités d'Alexandrie (*Sérapis, Isis, Harpocrate, Anubis*) hors de l'Égypte, depuis les origines jusqu'à la naissance de l'École néo-platonicienne, par M. Georges Lafaye, ancien membre de l'École française de Rome (avec cinq planches). . 10 fr.

FASCICULE TRENTE QUATRIÈME. — Terracine, essai d'histoire locale, par M. R. de La Blanchère, ancien membre de l'École française de Rome *avec deux eaux-fortes et cinq planches dessinées par l'auteur*). . . . . 10 fr.

FASCICULE TRENTE CINQUIÈME. — Francesco da Barberino et la littérature provençale en Italie au moyen âge, par M. Antoine Thomas. . . . . 5 fr.

FASCICULE TRENTE-SIXIÈME. — Étude du dialecte chypriote moderne et médiéval, par Mondry Beaudouin, ancien membre de l'École française d'Athènes, professeur à la Faculté des lettres de Toulouse. . . . . 5 fr.

FASCICULE TRENTE-SEPTIÈME. — Les transformations politiques de l'Italie sous les empereurs romains (43 av. J.-C.-330 apr. J.-C.), par M. Camille Jullian, professeur à la Faculté des lettres de Bordeaux. . . . . 4 fr. 50

FASCICULE TRENTE-HUITIÈME. — La vie municipale en Attique. Essai sur l'organisation des dèmes au IV° siècle, par B. Haussoulier, ancien membre de l'École française d'Athènes. 5 fr.

(*A suivre.*)

et personas singulas castri de Spello ab excommunicationis sententia in eos propter eorum excessus contra civitatem Fulginei ab apostolica sede lata absolvat; praestito a Johanne Petri, jurisperito, syndico castri de Spello, coram Nicolao de Trebis, camerario et notario apostolicae sedis, corporaliter juramento parendi alte et basse ecclesiae romanae mandatis.

« Olim propter graves... — Dat. apud Urbemveterem, III idus aprilis, anno quarto. »

4751 Orvieto, 31 mars 1291.

Dispensatio super pluralitate beneficiorum. (Reg. 46, c. 119, f. 23 r°; Potth., 23634.)

Marino Pecco Zare, archidiacono Antibarensi, concedit ut archidiaconatum Antibarensem una cum ecclesia Sancti Marci extra muros Antibarenses libere retinere possit.

« Licet ne quis... — Dat. apud Urbemveterem, II kalendas aprilis, anno quarto. »

4752-4755 Orvieto, 28 mars 1291.

Indulgentiae. (Reg. 46, c. 120, f. 23 r°.)

Universis Christi fidelibus presentes litteras inspecturis. Indulgentiam unius anni et XL dierum concedit eis qui .. magistro et fratribus domus pauperum coecorum Parisiensis caritatis manum porrexerint.

« Quoniam ut ait... — Dat. apud Urbemveterem, V kalendas aprilis, anno quarto. »

Orvieto, 5 avril 1291.

In e. m. eisdem, pro .. priore et fratribus hospitalis leprosorum Sanctae Mariae Magdalenae de Petrascripta, Tudertinae dioecesis. Dat. apud Urbemveterem, nonis aprilis, anno quarto.

Orvieto, 13 avril 1291.

In e. m. eisdem, pro .. priore et fratribus hospitalis Sancti Lazari de Colle, Perusinae dioecesis. Dat. apud Urbemveterem, idibus aprilis, anno quarto.

In e. m. eisdem, pro .. priore et fratribus hospitalis leprosorum Sanctae Mariae Magdalenae de Arcis, Asisinatis dioecesis. Dat. ut supra.

4756 Orvieto, 13 avril 1291.

Filiis haeretici famam restituit. (Reg. 46, c. 121, f. 23 v°; Potth., 23648.)

Fratri Leonardo de Tibure, ordinis minorum, inquisitori heretice pravitatis in romana provintia, mandat ut de causa quondam Raynerii Lodigerii, civis Urbevetani, qui, dum viveret, in haeresim lapsus et postmodum ad veram fidem reversus, ab aliis absolutus est, ab aliis condemnatus, inquirat, filiisque ejus, Petro et Nerio, si de errore suspecti non sint, famam restituat eosque ad honores et beneficia etiam ecclesiastica idoneos denuntiet.

« Petitio dilectorum filiorum... — Dat. apud Urbemveterem, idibus aprilis, anno quarto. »

4757 Orvieto, 10 avril 1291.

Remissio decimae. (Reg. 46, c. 122, f. 23 v°.)

.. abbatisse et conventui monasterii Sancti Antonii de Pollicino, ordinis S. Benedicti, Ferrariensis. « Pietatis opera cujus... Ut de terris, vineis, ortis et aliis possessionibus vestris, quas propriis sumptibus excoli feceritis, aut aliquibus concesseritis excolendas, et de molendinis et animalium nutrimentis nulli decimas solvere teneamini, nec ad id aliquis vos coartare valeat, ad instar felicis recordationis Alexandri pape IIII^{ti}, predecessoris nostri, auctoritate vobis presentium indulgemus... Dat. apud Urbemveterem, IIII idus aprilis, anno quarto. »

4758 Orvieto, 17 avril 1291.

De reformatione et correctione saecularis ecclesiae Sancti Nicolai Barensis. (Reg. 46, c. 123, f. 23 v°.)

Venerabili fratri B.. episcopo Penestrino, apostolice sedis legato. « Dilectus filius magister B. de Neapoli, subdiaconus et notarius noster, prior secularis ecclesie Sancti Nicolai Barensis, exposuit in nostra presentia constitutus quod eadem ecclesia multipliciter est in spiritualibus et temporalibus deformata. Siquidem canonici ejusdem ecclesie incontinenter viventes, in habitu et aliis que clericalis honestas exigit indecenter et inhoneste se gerunt, se mutuis lacessunt injuriis, et frequenter usque ad internitionem sevierunt hactenus et seviunt in se ipsos, prioratus, personatuum et canonicatuum ipsius ecclesie jura nimis insolenter diversarum occupationum presemptione confunduut, tam jurisdictionem ipsius

[illegible] personatuum et canonicatuum predictorum, qui ad ipsum priorem de antiqua et approbata [illegible] pacifice observata consuetudine pertinere [illegible], et in cujus pacifica possessione vel quasi [illegible] per se suique predecessores, ejusdem priores ecclesie, a tempore cujus non extat memoria, extiterunt, impediendo [illegible] quam etiam bona, redditus, obventiones et alia jura ratione dicti prioratus ad eumdem priorem spectantia usurpatione temeraria occupando, in ipsorum [illegible] et prioris prejudicium et scandalum plurimorum. Quocirca fraternitati tue committimus per apostolica tibi scripta mandantes quatenus per te, si comode [illegible] permiserit, vel per alium, in dicta ecclesia officium visitationis impendens, circa premissa et alia, prout circumspectioni tue videbitur, secundum Deum ordinas et reformes, tam auctoritate nostra quam tua, [illegible] corrigendum seu reformandum inveneris in [illegible], dictorum prioratus, prioris, personatuum et canonicatuum jura per remedium reintegrationis ipsorum in statum debitum, prout exegerit justitia, reducturus... Dat. apud Urbemveterem, xv kalendas maii, anno quarto.

1759-1763 Orvieto, 13 mars 1291.

Uffredutius Grossetanae ecclesiae episcopus praeficitur. (Reg. 46, c. 124, f. 23 v°.)

Venerabili fratri Uffredutio, episcopo Grossetano. Eum, consanguineum et capellanum M., Sancti Laurentii in Damaso presbyteri cardinalis, ecclesiae Grossetanae, per obitum Bartholomaei vacanti, cujus sibi provisionem reservavit, episcopum praeficit.

Debitum officii nostri... — Dat. apud Urbemveterem, iii idus martii, anno quarto. »

In e. m. capitulo ecclesiae Grossetanae mandat ut eidem episcopo debitam obedientiam praebeat.

In e. m. clero Grossetanae civitatis et dioecesis.

In e. m. populo Grossetanae civitatis et dioecesis.

In e. m. universis vassallis Grossetanae ecclesiae mandat ut eidem episcopo solita fidelitatis juramenta et servitia praestent.

1764-1769 Orvieto, 30 mars 1291.

Guillelmus de Bellopodio monasterio Sancti Severi in Vasconia abbas praeficitur. (Reg. 46, c. 125, f. 24 r°.)

Guillelmo de Bellopodio, electo monasterii Sancti Severi in Vasconia, ad romanam ecclesiam nullo medio pertinentis, ordinis S. Benedicti, Adurensis dioecesis. Mortuo Garsia, abbate monasterii Sancti Severi in Vasconia, major pars conventus Raymundum de Baura, priorem Sancti Orientii Auxitani, Cluniacensis dioecesis, altera vero Petrum de Mota, praedicti monasterii monachum, in discordia elegerunt, sed eodem Raymundo hujusmodi electionem prosequi renuente, eadem major pars Guillelmum de Bellopodio, tunc monachum monasterii Sancti Maurini, ordinis S. Benedicti, Agennensis dioecesis, elegit. Negotio vero hujusmodi electionum ad sedem apostolicam devoluto, coram bonae memoriae B., Portuensi episcopo, auditore commisso, praedictus Petrus, post nonnullos processus, juri sibi ex electione competenti renuntiavit. Deinde B. cognitioni hujusmodi negotii propter infirmitatem intendere non valente, illud papa Johanni, Sanctae Ceciliae presbytero cardinali, commisit audiendum praefatusque Guillelmus juri sibi ex electione competenti in manibus papae renuntiavit. Qua resignatione accepta, papa eumdem Guillelmum praedicto monasterio abbatem praeficit.

« Inter alias sollicitudines... — Dat. apud Urbemveterem, iii kalendas aprilis, anno quarto. »

In e. m. .. priori et conventui monasterii Sancti Severi in Vasconia mandat ut eidem abbati debitam obedientiam impendant. Dat. ut supra.

In e. m. universis vassallis et subditis ejusdem monasterii mandat ut eidem abbati solita fidelitatis juramenta et servitia praestent. Dat. ut supra.

In e. m. universis burgensibus civitatis Sancti Severi, monasterio ejusdem loci pleno de jure subjectis.

In e. m. E., regi Angliae, abbatem et monasterium commendat.

« Ad fovendum in... — Dat. ut supra. »

In e. m. .. senescalco regis Angliae in Vasconia.

1770 Orvieto, 11 avril 1291.

Munus consecrationis impendit. (Reg. 46, c. 125[2], f. 24 v°.)

Guillelmo, abbati monasterii de Sancto Severo in Vasconia ad romanam ecclesiam, etc., Adurensis dioecesis.

« Cum nuper de... — Dat. apud Urbemveterem, iii idus aprilis, anno quarto. »

1771 Orvieto, 29 mars 1291.

Confirmatio privilegii. (Reg. 46, c. 126, f. 24 v°.)

Dilectis filiis .. magistro et fratribus ac dilectis in Christo filiabus sororibus ordinis de Sempingham. Privilegium eis

ab Innocentio papa IIII^to concessum, in ejus regestro repertum, annotari fecit; cujus tenor hic est :

« Magistro ecclesie Sancte Marie de Sempingham » ejusque successoribus canonice substituendis et reli- » quis fratribus canonicis atque sororibus tam presenti- » bus quam futuris, regularem vitam professis, in perpe- » tuum. Quotiens a nobis... — Dat. Perusii, per manum » Guillelmi, magistri scolarum Parmensium, sancte » romane ecclesie vicecancellarii, III nonas martii, » indictione XI^a, incarnationis dominice anno MCCLII°, » pontificatus vero domini Innocentii pape quarti » anno X°. »

« Privilegium quoddam felicis... — Dat. apud Urbemveterem, IIII kalendas aprilis, anno quarto. »

1772-1783 Orvieto, 13 avril 1291.

Indulgentiae. (Reg. 46, c. 127, f. 25 v°.)

Universis Christi fidelibus presentes litteras inspecturis. Indulgentiam unius anni et XL dierum concedit visitantibus ecclesiam monasterii Sancti Sebastiani de Cannaio, ordinis sanctae Clarae, Asisinatis dioecesis, in quatuor beatae Mariae, beati Francisci, S. Sebastiani et sanctae Clarae festivitatibus, per octo dies sequentes et in anniversario die dedicationis ejusdem ecclesiae.

« Licet is de... — Dat. apud Urbemveterem, idibus aprilis, anno quarto. » (Potth., 23646.)

In e. m. eisdem, pro ecclesia Beatae Mariae de Nazaret Tholosana, in quatuor ejusdem virginis festivitatibus. Dat. ut supra.

Orvieto, 8 avril 1291.

In e. m. eisdem, pro ecclesia Sancti Gervasii prope Eugubium, in ejusdem sancti et S. Ubaldi confessoris festivitatibus, per octo dies sequentes et in anniversario die dedicationis ejusdem ecclesiae. Dat. apud Urbemveterem, VI idus aprilis, anno quarto.

Orvieto, 13 avril 1291.

In e. m. eisdem, pro ecclesia .. guardiani et fratrum ordinis minorum Astensium, in quatuor beatae Mariae, sanctorum Francisci et Antonii confessorum et sanctae Clarae festivitatibus et per octo dies sequentes. Dat. apud Urbemveterem, idibus aprilis, anno quarto. (Potth., 23647.)

In e. m., pro ecclesia .. guardiani et fratrum ordinis minorum Saonensium. (Potth., 23647.)

In e. m., pro ecclesia .. guardiani et fratrum ordinis minorum de Monte Calerio, Taurinensis dioecesis. (Potth., 23647.)

Orvieto, 12 avril 1291.

In e. m., pro ecclesia .. praepositi et fratrum domus de Galgari Pergamensis, ad romanam ecclesiam nullo medio pertinentis, ordinis Humiliatorum, in quatuor beatae Mariae, in cujus honorem eadem ecclesia est constructa, festivitatibus, per octo dies sequentes et in anniversario die dedicationis ejusdem ecclesiae. Dat. apud Urbemveterem, II idus aprilis, anno quarto. (*En marge.*)

Orvieto, 16 avril 1291.

In e. m., pro ecclesia Sancti Petri apostoli de Galliaco, Albiensis dioecesis, in ejusdem sancti et quatuor beatae Mariae festivitatibus, per octo dies sequentes et in anniversario die dedicationis ejusdem ecclesiae. Dat. apud Urbemveterem, XVI kalendas maii, anno quarto. (*Ibid.*)

Orvieto, 12 avril 1291.

In e. m., pro ecclesia de Yclesbeke, Morinensis dioecesis, in S. Folquini, in cujus honorem eadem ecclesia est constructa, beati Johannis Baptistae et beati Johannis Evangelistae festivitatibus, per octo dies sequentes et in anniversario die dedicationis ejusdem ecclesiae. Dat. apud Urbemveterem, II idus aprilis, anno quarto. (*Ibid.*)

Orvieto, 13 avril 1291.

In e. m., pro ecclesia de Aecho, Pampilonensis dioecesis, in singulis S. Johannis Evangelistae, S. Blasii martyris et sanctae Katerinae festivitatibus, per octo dies sequentes et in anniversario die dedicationis ejusdem ecclesiae. Dat. apud Urbemveterem, idibus aprilis, anno quarto. (*Ibid.*)

In e. m., pro ecclesia Sancti Affrodisii Biterrensi, in beatorum Martialis et Geraldi confessorum festivitatibus, per octo dies sequentes et in anniversario die dedicationis ejusdem ecclesiae. Dat. ut supra. (*Ibid.*)

Orvieto, 27 avril 1291.

In e. m., pro ecclesia Agennensi, in quatuor beatae Mariae et S. Stephani festivitatibus, per octo dies sequentes et in anniversario die dedicationis ejusdem ecclesiae. Dat. apud Urbemveterem, V kalendas maii, anno quarto. (*Ibid.*)

1784 Orvieto, 8 avril 1291.

Dispensatio matrimonii. (Reg. 46, c. 128, f. 26 r°.)

.. *abbati monasterii Sancte Margarete, ordinis S. Augustini, Eduensis diocesis*, mandat ut cum Johanne, nato Hugonis Cansoris, et Johanna, nata L[illegible] de Po-

...o, burgensium villae Belnensis, Eduensis dioecesis, dispenset ut non obstante quarto consanguinitatis gradu quo conjuncti sunt, ad sedanda inimicitias et odia inter nonnullos ejusdem villae burgenses exorta, matrimonium ad invicem contrahere valeant.

« Ex parte dilecti... — Dat. apud Urbemveterem, vi idus aprilis, anno quarto. »

1785 Orvieto, 9 avril 1291.

Remissio fructuum indebite perceptorum. (Reg. 46, c. 129, f. 25 rº.)

Symoni, nato Alberti de Amelicort, clerico, Metensis dioecesis. Cum eo, qui olim ecclesiam Sancti Martini de B..., Metensis dioecesis, post generale concilium Lugdunense recepit et detinuit, nec se in presbyterum promoveri fecit, dispensat ut, cum eamdem ecclesiam dimiserit et fructus ex ea percepti valorem viginti librarum turonensium non excedant, eosdem fructus retinere valeat.

« Laudabilis conversationis et... — Dat. apud Urbemveterem, v idus aprilis, anno quarto. »

1786 Orvieto, 19 avril 1291.

Prohibet quemquam hospitale Sancti Spiritus in Saxia de Urbe et alia hospitalia membra ejus in regno Angliae consistentia, quorum bona in usus infirmorum et pauperum convertuntur, ad solutionem decimae in subsidium Terrae Sanctae deputatae compellere. (Reg. 46, c. 130, f. 26 rº.)

Magistro et fratribus hospitalis nostri Sancti Spiritus in Saxia de Urbe.

« Pietati conveniens et... — Dat. apud Urbemveterem, xiii kalendas maii, anno quarto. »

1787 Orvieto, 9 avril 1291.

Facultas eligendi proprium confessorem. (Reg. 46, c. 131, f. 26 rº.)

Venerabili fratri Rogero, Conventrensi et Lichefeldensi episcopo, consanguineo carissimi in Christo filii nostri E., regis Anglie illustris.

« Benigno sunt tibi... — Dat. apud Urbemveterem, v idus aprilis, anno quarto. »

1788-1794 Orvieto, 17 avril 1291.

Indulgentiae. (Reg. 46, c. 132, f. 26 rº.)

Universis Christi fidelibus presentes litteras inspecturis. Indulgentiam unius anni et xl dierum concedit visitantibus ecclesiam Sancti Salvatoris de Deruta, Perusinae dioecesis, in S. Salvatoris, quae v idus novembris celebratur, beatae Mariae, S. Egidii et S. Blasii festivitatibus, per octo dies sequentes et in anniversario die dedicationis ejusdem ecclesiae.

« Salvatoris omnium in... — Dat. apud Urbemveterem, xv kalendas maii, anno quarto. »

Orvieto, 5 avril 1291.

In e. m. indulgentiam centum dierum concedit, pro ecclesia .. prioris et fratrum ordinis praedicatorum Lucanorum, in die dominica festum beati Michaelis archangeli immediate sequente, qua die festum sanctorum Angelorum in eadem ecclesia sollempniter celebratur.

« Loca sanctorum omnium... — Dat. apud Urbemveterem, nonis aprilis, anno quarto. » (*En marge.*)

Orvieto, 7 avril 1291

In e. m., pro ecclesia Beatae Mariae de Aureliaco, Claromontensis dioecesis, in ejusdem virginis et S. Nicolai confessoris festivitatibus, per octo dies sequentes et in anniversario die dedicationis ejusdem ecclesiae.

« Gloriosus Deus in... — Dat. apud Urbemveterem, vii idus aprilis, anno quarto. » (*Ibid.*)

In e. m., pro ecclesia monasterii de Buxo, ordinis S. Benedicti, Claromontensis dioecesis, in singulis sanctorum Johannis Baptistae, Johannis Evangelistae et Thomae apostoli festivitatibus, per octo dies sequentes et in anniversario die dedicationis ejusdem ecclesiae.

« Sanctorum meritis inclita... — Dat. ut supra. » (*Ibid.*)

In e. m., pro ecclesia monasterii de Mauriaco, ordinis S. Benedicti, Claromontensis dioecesis, in singulis S. Petri apostoli et S. Marii confessoris festivitatibus, per octo dies sequentes et in anniversario die dedicationis ejusdem ecclesiae. Dat. ut supra. (*Ibid.*)

Orvieto, 13 avril 1291.

In e. m., pro ecclesia Sancti Pauli confessoris Narbonensi, in singulis ejusdem confessoris, S. Petri apostoli et Assumptionis beatae Mariae festivitatibus et per octo dies sequentes. Dat. apud Urbemveterem, idibus aprilis, anno quarto.

Orvieto, 1er avril 1291.

In e. m., pro ecclesia Sancti Laurentii de Cordeillon, Baiocensis dioecesis, in ejusdem sancti et Assumptionis

beatae Mariae festivitatibus et per octo dies sequentes.
« Splendor paterne glorie... — Dat. apud Urbemveterem, kalendis aprilis, anno quarto. »

4795 Orvieto, 17 avril 1291.

Facultas conferendi duabus personis tabellionatum. (Reg. 46, c. 133, f. 26 v°.)

Jacobo, episcopo Morinensi.
« Ne contractuum memoria... — Dat. apud Urbemveterem, xv kalendas maii, anno quarto. »

4796 Orvieto, 23 mars 1291.

Duodenarium numerum canonicorum, in ecclesia Fuliginati a priore et capitulo statutum et per bonae memoriae Egidium, episcopum Fuliginatem, firmatum, ad instar Gregorii noni confirmat. (Reg. 46, c. 134, f. 26 v°.)

.. *priori et capitulo Fuliginatibus.*
« Justis petentium desideriis... — Dat. apud Urbemveterem, x kalendas aprilis, anno quarto. »

4797 Orvieto, 12 avril 1291.

De monasteriis dioecesis Messanensis reformandis. (Reg. 46, c. 135, f. 26 v°.)

Venerabili fratri B., episcopo Penestrino, apostolice sedis legato, facultatem concedit reformandi monasteria civitatis et dioecesis Messanensis, propter guerrarum quasi totaliter destituta, non obstante ecclesiastico interdicto cui Sicilia est supposita.
« Ad audientiam nostram... — Dat. apud Urbemveterem, II idus aprilis, anno quarto. »

4798 Orvieto, 28 mars 1291.

Dispensatio super defectu natalium. (Reg. 46, c. 136, f. 26 v°.)

Venerabili fratri .. archiepiscopo Treverensi committit ut cum Enfrido de Boperdia, acolyto, Treverensis dioecesis, dispenset ut, non obstante defectu natalium quem patitur de judeo soluto genitus et christiana soluta, possit in susceptis ordinibus ministrare, ad omnes sacros promoveri et ecclesiasticum beneficium obtinere.
« Accedens ad presentiam... — Dat. apud Urbemveterem, v kalendas aprilis, anno quarto. »

4799 Orvieto, 10 avril 1291.

Dispensatio super defectu natalium. (Reg. 46, c. 136², f. 26 v°.)

Venerabili fratri .. episcopo (sic), ad instantiam .. abbatis monasterii Vallis Castri, ordinis S. Benedicti, praedictae dioecesis, mandat ut cum Monaldo, monacho ejusdem dioecesis, dispenset ut, non obstante defectu natalium quem patitur, e presbytero genitus et soluta, in susceptis ministrare ordinibus et ad sui ordinis administrationes assumi valeat, abbatiae regimine excepto.
« Regularis ordinis professoribus... — Dat. apud Urbemveterem, IIII idus aprilis, anno quarto. »

4800-4801 Orvieto, 11 avril 1291.

Johannes saeculari ecclesiae Sancti Bartholomaei de Tavellaria, Tudertinae dioecesis, prior praeficitur. (Reg. 46, c. 137, f. 27 r°.)

Johanni, priori secularis ecclesie Sancti Bartholomei de Tevellaria, Tudertine diocesis, confert, ad instantiam Matthaei, Sancti Laurentii in Damaso presbyteri cardinalis, cujus capellanus et familiaris est, prioratum saecularem ecclesiae Sancti Bartholomaei de Tavellaria, Tudertinae dioecesis, vacantem per promotionem Ufredutii in Grossetanum episcopum; dispensatque cum eo ut, ecclesia Sancti Angeli de Farneta, quam tenet, dimissa, canonicatum et praebendam in ecclesia Sanctae Mariae de Vepribus, ecclesiam parrochialem Sanctae Praxedis de Tuderto et ecclesiam Sancti Viti de Arnata, Tudertinae dioecesis, quarum redditus cum redditibus ecclesiae Sancti Angeli de Farneta XII florenorum auri valorem annuum non excedunt, quasque jam obtinet, una cum prioratu Sancti Bartholomaei retinere valeat.
« Virtutum merita quibus... — Dat. apud Urbemveterem, III idus aprilis, anno quarto. »
In e. m. .. abbati monasterii Sancti Angeli prope Tudertum, Andolono Synibaldi, Tudertinae ecclesiae, et Nicolao, ecclesiae de Yporegia, Leodiensis dioecesis, canonicis, mandat ut eumdem Johannem in corporalem possessionem praedicti prioratus Sancti Bartholomaei de Tavellaria inducant.

4802 Orvieto, 13 avril 1291.

Dispensatio super pluralitate beneficiorum. (Reg. 46, c. 138, f. 27 r°.)

Martino Petri, presbytero, canonico ecclesie Elborensis. Cum eo, consideratione .. regis Portugaliae, cujus est

clericus, dispensat ut, praeter canonicatum et praebendam quam in ecclesia Elborensi obtinet, et ecclesiam Sanctae Mariae de Turribus Veteribus, dioecesis Ulixbonensis, cujus est rector, unicum aliud beneficium obtinere valeat.

« Volentes personam tuam... — Dat. apud Urbemveterem, idibus aprilis, anno quarto. »

1803-1812 Orvieto, 11 avril 1291.

Indulgentiae. (Reg. 46, c. 139, f. 27 r°.)

Universis Christi fidelibus presentes litteras inspecturis. Indulgentiam unius anni et xl dierum concedit visitantibus capellam Beatae Mariae de Rodba, Tuamensis dioecesis, in quatuor ejusdem virginis festivitatibus et per octo dies sequentes.

« Vite perennis gloria... — Dat. apud Urbemveterem, iii idus aprilis, anno quarto. »

In e. m., pro ecclesia Omnium Sanctorum de Elegh., Norwicensis dioecesis, in omnium sanctorum, quae prima die novembris celebratur, et quatuor beatae Mariae festivitatibus et per octo dies sequentes. Dat. ut supra.

Orvieto, 13 avril 1291.

In e. m., pro ecclesia Sanctae Mariae de Nantolio juxta Cuissiacum, Suessionensis dioecesis. Dat. apud Urbemveterem, idibus aprilis, anno quarto (*En marge.*)

Orvieto, 13 avril 1291.

In e. m., pro ecclesia Sanctorum Spiritus et Lazari de burgo Sancti Pauli Urbinati, in beatorum apostolorum Petri et Pauli et Jacobi et in Nativitatis beatae Mariae festivitatibus et per octo dies sequentes. Dat. apud Urbemveterem, idibus aprilis, anno quarto. (*Ibid.*)

In e. m., pro ecclesia hospitalis de Santhingevelt, ad Romanam ecclesiam nullo medio pertinentis, Morinensis dioecesis, in quatuor beatae Mariae et Pentecostes festivitatibus, per octo dies sequentes et in anniversario die dedicationis ejusdem ecclesiae. Dat. ut supra. (*Ibid.*)

In e. m., pro ecclesia Sancti Albini de Guerrandia, Nannetensis dioecesis, in ejusdem sancti et quatuor beatae Mariae festivitatibus et per octo dies sequentes. Dat. ut supra. (*Ibid.*)

In e. m., pro capella Beatae Mariae de Chessul, Nannetensis dioecesis, in quatuor beatae Mariae festivitatibus et per octo dies sequentes. Dat. ut supra. (*Ibid.*)

Orvieto, 16 avril 1291.

In e. m., pro ecclesia de Casulis, Biterrensis dioecesis, in S. Saturnini, quatuor beatae Mariae, S. Michaelis archangeli et S. Antonii confessoris festivitatibus et per octo dies sequentes. Dat. apud Urbemveterem, xvi kalendas maii, anno quarto. (*Ibid.*)

Orvieto, 22 avril 1291.

In e. m., pro ecclesia Sancti Matthiae apostoli Parmensi, in ejusdem apostoli et Assumptionis beatae Mariae festivitatibus, per octo dies sequentes et in anniversario die dedicationis ejusdem ecclesiae. Dat. apud Urbemveterem, x kalendas maii, anno quarto. (*Ibid.*)

Orvieto, 12 avril 1291.

In e. m., pro ecclesia monasterii quod dicitur monasterium Comitissae extra muros castri Cortonae, Aretinae dioecesis, in quatuor beatae Mariae, S. Johannis Evangelistae et S. Benedicti festivitatibus et per octo dies sequentes. Dat. apud Urbemveterem, ii idus aprilis, anno quarto. (*Ibid.*)

1813-1833 Orvieto, 17 avril 1291.

Indulgentiae (Reg. 46, c. 139², f. 27 v°.)

Universis Christi fidelibus presentes litteras inspecturis. Indulgentiam unius anni et xl dierum concedit visitantibus ecclesiam Sancti Angeli Verulanam, in singulis sanctorum Angeli, Johannis Evangelistae, Johannis Baptistae, Philippi et Jacobi apostolorum festivitatibus et per octo dies sequentes.

« Loca sanctorum omnium... — Dat. apud Urbemveterem, xv kalendas maii, anno quarto. »

Orvieto, 13 avril 1291

In e. m., pro cathedrali ecclesia Elborensi, in honorem beatae Mariae constructa, in Assumptionis ejusdem virginis, sanctorum Johannis Baptistae, Johannis Evangelistae, Laurentii et Bartholomaei festivitatibus, per octo dies sequentes et in anniversario die dedicationis ejusdem ecclesiae. Dat. apud Urbemveterem, idibus aprilis, anno quarto.

In e. m., pro capella Sancti Bartholomaei de Canaleria, Gerundensis dioecesis, in quatuor beatae Mariae festivitatibus et per octo dies sequentes.

« Sanctorum meritis inclita... — Dat. ut supra. »

In e. m., pro ecclesia Sancti Juliani de Fortiano, Gerundensis dioecesis, in ejusdem sancti et quatuor beatae Mariae festivitatibus et per octo dies sequentes. Dat. ut supra.

In e. m., pro ecclesia monasterii Sancti Petri de Ro-

dis, ordinis S. Benedicti, Gerundensis dioecesis, in beatorum Petri, Pauli et Andreae apostolorum et Purificationis beatae Mariae festivitatibus et per octo dies sequentes. Dat. ut supra.

In e. m., pro ecclesia monasterii Beatae Mariae de Ebronio, ordinis S. Benedicti, Cenomanensis dioecesis, in beatae Mariae, S. Leonis papae, cujus corpus in eodem monasterio requiescit, et S. Boberti confessoris festivitatibus, per octo dies sequentes et in anniversario die dedicationis ejusdem ecclesiae. Dat. ut supra.

Orvieto. 20 avril 1291.

In e. m., pro ecclesia monasterii Castrensis, ordinis S. Benedicti, Albiensis dioecesis, in beati Benedicti, in cujus honorem eadem ecclesia est constructa, et quatuor beatae Mariae festivitatibus et per octo dies sequentes. Dat. apud Urbemveterem, XII kalendas maii, anno quarto.

Orvieto, 16 avril 1291.

In e. m., pro ecclesia Sancti Remigii de Hanonia, Remensis dioecesis, in S. Remigii et quatuor beatae Mariae festivitatibus, per octo dies sequentes et in anniversario die dedicationis ejusdem ecclesiae.

« Loca sanctorum omnium... — Dat. apud Urbemveterem, XVI kalendas maii, anno quarto. »

In e. m., pro ecclesia Sancti Petri apostoli de Guignicurte, Laudunensis dioecesis, in ejusdem sancti et quatuor beatae Mariae festivitatibus, etc. ut supra.

Orvieto, 30 avril 1291.

In e. m., pro ecclesia Sancti Angeli de Sculculis, Tudertinae dioecesis, in ejusdem sancti et Assumptionis beatae Mariae festivitatibus, per octo dies sequentes et in anniversario die dedicationis ejusdem ecclesiae.

« Cum ad premerenda... — Dat. apud Urbemveterem, II kalendas maii, anno quarto. »

Orvieto, 19 avril 1291.

In e. m., pro ecclesia Sanctae Eulaliae prope Lezinhanum, Agennensis dioecesis, in festivitate ejusdem sanctae, per octo dies sequentes et in anniversario die dedicationis ejusdem ecclesiae.

« Vite perennis gloria... — Dat. apud Urbemveterem, XIII kalendas maii, anno quarto. »

In e. m., pro ecclesia Sancti Ylarii de Coleyraco, Agennensis dioecesis, in festivitate ejusdem sancti, etc. ut supra.

In e. m., pro ecclesia Sancti Laurentii prope Lezinhanum, Agennensis dioecesis, in festivitate ejusdem sancti, etc. ut supra.

Orvieto, 13 avril 1291.

In e. m., pro ecclesia Beatae Mariae de Fontibus, Rothomagensis dioecesis, in quatuor ejusdem virginis et in S. Nicolai festivitatibus, per octo dies sequentes et in anniversario die dedicationis ejusdem ecclesiae. Dat. apud Urbemveterem, idibus aprilis, anno quarto.

Orvieto, 17 avril 1291.

In e. m., pro ecclesia Sancti Johannis Crisostomi de Venetiis, Castellanae dioecesis, in ejusdem sancti, S. Johannis Baptistae et sanctae Afrae festivitatibus, per octo dies sequentes et in anniversario die dedicationis ejusdem ecclesiae. Dat. apud Urbemveterem, XV kalendas maii, anno quarto. (*En marge.*)

Orvieto, 13 avril 1291.

In e. m., pro ecclesia de Coteyra, Claromontensis dioecesis, in Assumptionis beatae Mariae et S. Petri apostoli, in cujus honorem praedicta ecclesia est constructa, festivitatibus et per octo dies sequentes. Dat. apud Urbemveterem, idibus aprilis, anno quarto. (*Ibid.*)

In e. m., pro ecclesia .. abbatis et conventus monasterii Riomensis, ordinis S. Augustini, Claromontensis dioecesis, in Assumptionis beatae Mariae, S. Georgii martyris et S. Amabilis confessoris, in cujus honorem eadem ecclesia est constructa, festivitatibus, etc. ut supra. (*Ibid.*)

In e. m., pro ecclesia .. prioris et conventus fratrum praedicatorum Cenomanensium, in honorem beatae Mariae constructa, in ejusdem virginis, S. Dominici confessoris et S. Petri martyris festivitatibus, per octo dies sequentes et in anniversario die dedicationis ejusdem ecclesiae.

« Gloriosus Deus in... — Dat. ut supra. » (*Ibid.*)

In e. m., pro ecclesia Beatae Mariae in Campis civitatis Norwicensis, in quatuor ejusdem virginis festivitatibus, per octo dies sequentes et in anniversario die dedicationis ejusdem ecclesiae. Dat. ut supra. (*Ibid.*)

Orvieto, 15 avril 1291.

In e. m., pro ecclesia Beatae Mariae de Fuiano extra muros Verulanos, in quatuor ejusdem virginis festivitatibus et per octo dies sequentes. Dat. apud Urbemveterem, XVII kalendas maii, anno quarto. (*Ibid.*)

Orvieto, 4 avril 1291.

In e. m., pro ecclesia prioratus Sancti Petri Dyensis, ordinis S. Augustini, in singulis S. Petri apostoli, beatae Mariae Magdalenae et Assumptionis beatae Mariae

festivitatibus, per octo dies sequentes et in anniversario die dedicationis ejusdem ecclesiae.

« Splendor paterne glorie... — Dat. apud Urbemveterem, II nonas aprilis, anno quarto. (*Ibid.*)

1834 Orvieto, 8 avril 1291.

Dispensatio super defectu natalium. (Reg. 46, c. 140, f. 28 r°; Potth., 23612.)

.. *episcopo Clochorensi* mandat ut cum Odone dicto Matinvelynd, cum quo jam dispensatum est ut, non obstante defectu natalium quem patitur e soluto genitus et soluta, ad omnes ordines promoveri et unum beneficium ecclesiasticum suscipere posset, rursus dispenset ut personatum vel dignitatem, dignitate episcopali excepta, habere possit.

« Exposuit nobis dilectus... — Dat. apud Urbemveterem, VI idus aprilis, anno quarto. »

1835 Orvieto, 6 avril 1291.

De bonis monasterii Sanctae Crucis Fontis Avellanae, Eugubinae dioecesis, alienandis. (Reg. 46, c. 141, f. 28 r°.)

.. *abbati monasterii Sancti Petri Eugubini* mandat ut inquirat de veritate petitionis qua .. prior et conventus monasterii Sanctae Crucis Fontis Avellanae, per priorem soliti gubernari, ad romanam ecclesiam nullo medio pertinentis, ordinis S. Benedicti, Eugubinae dioecesis, licentiam poscunt liberandi a servitute nonnullos homines et vassallos, cum terris quas illi ab eodem monasterio tenent, nonnullas terras pro aliis utilioribus permutandi, alias in emphyteosim concedendi et alienandi, pretiumque ex liberatione praedicta receptum in utiliores possessiones convertendi.

« Significarunt nobis dilecti... — Dat. apud Urbemveterem, VIII idus aprilis, anno quarto. »

1836 Orvieto, 23 mars 1291.

De monasterio Sancti Felicis de Ammianis, Torcellanae dioecesis, reformando. (Reg. 46, c. 142, f. 28 r°.)

Venerabili fratri A., episcopo Torcellano, mandat ut monasterium Sancti Felicis de Ammianis, ordinis S. Benedicti, Torcellanae dioecesis, eidem episcopo subjectum, propter incuriam et malitiam personarum viventium in eo collapsum, reformet et de eis quae in illo fecerit sedem apostolicam certam faciat.

« Propositum habet apostolice... — Dat. apud Urbemveterem, X kalendas aprilis, anno quarto. »

1837-1858 Orvieto, 19 avril 1291.

Facultas testandi. (Reg. 46, c. 143, f. 28 r°.)

Venerabili fratri Pontio, episcopo Majoricensi.

« Quia presentis vite... — Dat. apud Urbemveterem, XIII kalendas maii, anno quarto. »

Orvieto, 15 mai 1291.

In e. m. Petro, episcopo Agathensi. Dat. apud Urbemveterem, idibus maii, anno quarto.

Orvieto, 13 avril 1291.

In e. m. Radulfo, episcopo Karleolensi. Dat. apud Urbemveterem, idibus aprilis, anno quarto.

Orvieto, 20 juin 1291.

In e. m. Guillelmo, Aurasicensi episcopo. Dat. apud Urbemveterem, XII kalendas julii, anno quarto. (*En marge.*)

Orvieto, 10 juin 1291.

In e. m. Jacobo, Feltrensi et Bellunensi episcopo. Dat. apud Urbemveterem, IIII idus junii, anno quarto. (*Ibid.*, Potth., 23699.)

Orvieto, 9 avril 1291.

In e. m. Chonrado, archiepiscopo Salzeburgensi. Dat. apud Urbemveterem, V idus aprilis, anno quarto. (*Ibid.*)

Orvieto, 23 mai 1291.

In e. m. Raymundo, episcopo Elnensi. Dat. apud Urbemveterem, X kalendas junii, anno quarto. (*Ibid.*)

In e. m. Raymundo, episcopo Ruthenensi. (*Ibid.*)

In e. m. Stephano Jordani, canonico Paduano. (*Ibid.*)

In e. m. Egidio, archiepiscopo Narbonensi. (*Ibid.*)

Orvieto, 11 avril 1291.

In e. m. Henrico, episcopo Laventino. Dat. apud Urbemveterem, III idus aprilis, anno quarto. (*Ibid.*)

Orvieto, 8 juin 1291.

In e. m. Percivallo, archiepiscopo Calaritano. Dat. apud Urbemveterem, VI idus junii, anno quarto. (*Ibid.*)

Orvieto, 13 juin 1291.

In e. m. Hugoni, episcopo Vasatensi. Dat. apud Urbemveterem, idibus junii, anno quarto. (*Ibid.*)

Orvieto, 18 mars 1291.

In e. m. magistro Andreae de Albarcha, rectori ecclesiae Sanctae Mariae de Plano, Terraconensis dioecesis. Dat. apud Urbemveterem, xv kalendas aprilis, anno quarto. (*Ibid.*)

Orvieto, 13 juin 1291.

In e. m. magistro Petro Aybrandi, archidiacono Caprariensi in ecclesia Biterrensi, capellano papae. Dat. apud Urbemveterem, idibus junii, anno quarto. (*Ibid.*)

Orvieto, 7 juillet 1291.

In e. m. Petro, archiepiscopo Acherontino. Dat. apud Urbemveterem, nonis julii, anno quarto. (*Ibid.*)

Orvieto, 5 juillet 1291.

In e. m. Salimbene, archiepiscopo Capuano. Dat. apud Urbemveterem, III nonas julii, anno quarto. (*Ibid.*)

Orvieto, 16 juin 1291.

In e. m. Matthaeo, episcopo Famagustano. Dat. apud Urbemveterem, XVI kalendas julii, anno quarto. (*Ibid.*)

Orvieto, 23 août 1291.

In e. m. magistro Silvagio de Florentia, canonico ecclesiae Sancti Ceddae Salomp, Conventrensis et Lichefeldensis dioecesis, capellano papae. Dat. apud Urbemveterem, x kalendas septembris, anno quarto. (*Ibid.*)

In e. m. Henrico, episcopo Clugiensi. (*Ibid.*)

Orvieto, 26 août 1291.

In e. m. Arnaldo, episcopo Dertusensi. Dat. apud Urbemveterem, VII kalendas septembris, anno quarto. (*Ibid.*)

Orvieto, 1er septembre 1291.

In e. m. Archibaldo, episcopo Moraviensi. Dat. apud Urbemveterem, kalendis septembris, anno quarto. (*Ibid.*)

4859 Orvieto, 26 avril 1291.

Facultas testandi. (REG. 46, c. 144, f. 28 v°.)

Venerabili fratri Pontio, episcopo Majoricensi. « Meritis tue devotionis inducimur ut vota tua favore benivolo prosequamur. Sane petitio tua nobis exhibita continebat quod, cum ad mandatum dilecti filii nostri J., tituli Sancte Cecilie presbyteri cardinalis, tunc in Francie, Aragonie et Majoricarum regnis apostolice sedis legati, sententias et processus habitos per sedem eandem contra quondam Petrum, dudum regem Aragonum, et fautores ipsius publicasses in civitate et diocesi Majoricensi et crucem ibidem etiam predicasses, Ildefonsus, ipsius Petri filius, te propter hoc persequens odio capitali, statim postquam civitatem intravit eandem preconizari publice fecit ut quicumque de bonis tuis haberet publice vel occulte daret ea et manifestaret eidem, et deinde quodam presbytero, procuratore tuo in temporalibus, inhumaniter capto, pecuniam et alia que idem presbyter nomine tuo custodiebat, et omnia bona tua, ubicumque habere potuit, occupavit, necnon et pecuniam que tibi debebatur ab emptoribus fructuum tui episcopatus anni tunc preteriti sibi exhiberi mandavit, propter quod ad episcopatum ipsum redire formidans nichilque de bonis ipsis percipiens, penas cogebaris exilii experiri. Unde felicis recordationis Honorius papa... eidem legato suis dedit litteris in mandatis ut... de aliquo competenti et moderato subsidio, prout et ubi expedire videret, causis predictis durantibus, faceret infra terminos sue legationis, auctoritate predicti predecessoris, tuis necessitatibus provideri. Contradictores, etc. Idem vero legatus, cui de premissis plene constitit, decrevit auctoritate predictarum litterarum tibi fore taliter providendum, videlicet quod unum vel plura ecclesiastica beneficia... usque ad summam sexcentarum librarum turonensium, vel circa, si in Narbonensi, Biterrensi, Tholosana et Carcassonensi civitatibus et diocesibus tunc vacarent, vel quamprimum vacare contingeret, tibi commendarentur et teneres, predictis causis durantibus, commendata, sibi addendi, minuendi et mutandi super hiis reservata plenaria potestate, ac certis tibi super hoc per eundem legatum executoribus deputatis. Porro iidem executores Sancti Gremerii de Murello et de Hoys prioratus seu ecclesias, preposituram de Thalabusso, necnon de Faberzano, de Leuto, de Prennano, de Castro Maure, de Monte Gaylardo, de villa Martino, de Eyssotiis, Beate Marie de Abbate, Sancti Georgii et Sancti Petri de Valleta ecclesias, predictarum Narbonensis, Biterrensis, Carcassonensis et Tholosane civitatum et diocesium, tunc vacantes, et predictam summam sexcentarum librarum minime excedentes, tibi ejusdem provisionis nomine commendarunt. Postmodum autem dictus legatus, attente considerans quod per provisionem predictam non erat ad plenum tuis necessitatibus satisfactum et volens te favore prosequi gratioso, tibi, preter summam predictam sexcentarum librarum turonensium, preposituram de Agha et ecclesiam de Samatano, dicte Tholosane et Urgellensis diocesium, retinendas a te una cum predicta provisione, quandiu cause predicte duraverint, commendavit. Verum quia, sicut nobis exponere curavisti, in prosecutione provisionis hujusmodi, pluribus tam potentibus quam aliis tibi super hoc obsistentibus

adversariis, et in providendo majori parti canonicorum ecclesie Majoricensis ac etiam pluribus aliis civitatis et diocesis Majoricensis qui ad te confugerant, aliud refugium non habentes, gravia subieras et te subire oportebat onera expensarum, et propter hoc et alias multiplices causas esses pluribus et variis debitis obligatus, nos tibi, quod prioratus, prepositurias et ecclesias predictas per unum annum integrum postquam cause predicte cessaverint ac libere ad episcopatum tuum redire posses licite retinere valeas, per nostras litteras duximus indulgendum. Cum igitur post indultum hujusmodi testandi de bonis tuis mobilibus ecclesiasticis tue dispositioni seu administrationi commissis plenam concesserimus per nostras litteras facultatem, nos, volentes propter tue fidei puritatem ampliori te prosequi gratia et favore, quod de fructibus, redditibus et proventibus predicti anni, qui provenient vel provenire poterunt ex prioratibus, prepositturis et ecclesiis predictis, etiamsi te antequam ad episcopatum predictum redire possis vel infra annum predictum decedere forte contingat, libere testari ac disponere valeas juxta concessionem predictam, fraternitati tue plenam concedimus tenore presentium potestatem. Dat. apud Urbemveterem, vi kalendas maii, anno quarto.

4860 Orvieto, 22 avril 1291.

Dispensatio matrimonii. (Reg. 46, c. 145, f. 28 v°.)

Venerabili fratri .. episcopo Parmensi committit ut cum nobili viro Gerardo de Puteo et nobili muliere Agnesina, nata Antonii de Bavis, civibus Parmensibus, dispenset ut in matrimonio quod olim, ignorantes impedimentum esse, contraxerunt et in quo filios procrearunt remanere valeant, quanquam quondam Jacobinus de Hentiola, qui sponsalia cum eadem Agnesina contraxerat, carnali tamen copula minime subsecuta, eidem Gerardo quarto consanguinitatis gradu conjunctus erat.

« Petitio dilecti filii... — Dat. apud Urbemveterem, x kalendas maii, anno quarto. »

4861-4885 Orvieto, 20 avril 1291.

Indulgentiae (Reg. 46, c. 145², f. 29 r°.)

Universis Christi fidelibus presentes litteras inspecturis. Indulgentiam unius anni et xl dierum concedit visitantibus ecclesiam Sancti Christofori de Biano, Bituricensis dioecesis, in quatuor beatae Mariae et S. Christofori festivitatibus, per octo dies sequentes et in anniversario die dedicationis ejusdem ecclesiae.

« Vite perennis gloria... — Dat. apud Urbemveterem, xii kalendas maii, anno quarto. »

Orvieto, 13 avril 1291.

In e. m., pro capella Beatae Mariae de Vileta, Remensis dioecesis, in quatuor ejusdem virginis festivitatibus, per octo dies sequentes et in anniversario die dedicationis ejusdem capellae. Dat. apud Urbemveterem, idibus aprilis, anno quarto.

In e. m., pro capella Sancti Nicolai Mosoniensi, Remensis dioecesis, in quatuor beatae Mariae et S. Nicolai festivitatibus, etc., ut supra.

In e. m., pro capella Sancti Petri Mosoniensi, Remensis dioecesis, in quatuor beatae Mariae et S. Petri festivitatibus, etc., ut supra.

In e. m., pro ecclesia Sancti Clementis de Telmes, Remensis dioecesis, mutatis mutandis.

In e. m., pro capella Sanctae Margaretae de Rumileyo, Remensis dioecesis, mutatis mutandis.

In e. m., pro capella Sancti Johannis Baptistae Mosoniensi, Remensis dioecesis, mutatis mutandis.

In e. m., pro ecclesia Sancti Petri de Braquis, Remensis dioecesis, in quatuor beatae Mariae, S. Petri, sanctorumque Vincentii et Pantaleonis, quorum reliquiae in eadem ecclesia requiescunt, festivitatibus, etc., ut supra.

In e. m., pro ecclesia Sancti Dionysii de Otreppe, Leodiensis dioecesis, in ejusdem sancti festivitate et per octo dies sequentes, etc., ut supra.

Orvieto, 30 avril 1291.

In e. m., pro ecclesia Sancti Jacobi de Busqueria, Cameracensis dioecesis, in quatuor beatae Mariae festivitatibus et per octo dies sequentes, etc., ut supra. Dat. apud Urbemveterem, ii kalendas maii, anno quarto.

Orvieto, 13 avril 1291.

In e. m., pro ecclesia Sancti Petri de Cassenhaco, Mimatensis dioecesis, in singulis ejusdem apostoli et quatuor beatae Mariae festivitatibus, etc., ut supra. Dat. apud Urbemveterem, idibus aprilis, anno quarto.

In e. m., pro ecclesia .. abbatissae et conventus monasterii Sancti Antonii de Polliano juxta Ferrariam, ad romanam ecclesiam nullo medio pertinentis, in Assumptionis beatae Mariae, sanctae crucis, de cujus ligno in eadem ecclesia pars habetur, et S. Antonii festivitatibus, etc., ut supra.

Orvieto, 12 avril 1291.

In e. m., pro ecclesia prioris et conventus fratrum

praedicatorum Ebroicensium, in Assumptionis beatae Mariae, S. Petri martyris et S. Dominici festivitatibus et per octo dies sequentes, etc. Dat. apud Urbemveterem, II idus aprilis, anno quarto.

In e. m., pro ecclesia .. prioris et conventus fratrum praedicatorum Lexoviensium, in Assumptionis, etc., ut supra.

In e. m., pro ecclesia .. prioris et conventus fratrum praedicatorum Constantiensium, in sanctae Elisabet honorem constructa, in ejusdem sanctae, Annuntiationis beatae Mariae, S. Petri martyris et S. Dominici festivitatibus, etc., ut supra.

Orvieto, 11 avril 1291.

In e. m., pro ecclesia .. prioris et conventus fratrum praedicatorum Rothomagensium, in Annuntiationis beatae Mariae, S. Jacobi apostoli, S. Petri martyris et S. Dominici festivitatibus, etc. Dat. apud Urbemveterem, III idus aprilis, anno quarto.

In e. m., pro ecclesia Sancti Germani de Levacon, Baiocensis dioecesis, in ejusdem sancti et Purificationis beatae Mariae festivitatibus, etc.

« Licet is de... — Dat. ut supra. »

In e. m., pro ecclesia Sancti Supplicii de Mesoncellis, Baiocensis dioecesis, in ejusdem sancti, etc., ut supra. *(En marge.)*

In e. m., pro capella Sancti Lodoverii de Sancto Germano, Baiocensis dioecesis, in S. Lodoverii et S. Eustachii martyris festivitatibus, etc., ut supra. *(Ibid.)*

Orvieto, 31 mars 1291.

In e. m., pro ecclesia Sancti Petri Ariensi, Morinensis dioecesis, in quatuor beatae Mariae festivitatibus et per octo dies, etc.

« Sanctorum meritis inclita... — Dat. apud Urbemveterem, II kalendas aprilis, anno quarto. » *(Ibid.)*

Orvieto, 17 avril 1291.

In e. m., pro ecclesia Sancti Andreae de Aquilari, Burgensis dioecesis, in singulis ejusdem sancti, S. Jacobi apostoli et S. Antonini martyris festivitatibus et per octo dies sequentes, etc.

« Cum ad premerenda... — Dat. ut supra, XV kalendas maii, anno quarto. » *(Ibid.)*

Orvieto, 27 avril 1291.

In e. m., pro ecclesia monasterii Novi Claustri juxta Bergis, Morinensis dioecesis, in honorem sanctae Elisabeth constructa, in ejusdem sanctae, quatuor beatae Mariae et S. Victoris festivitatibus, etc. Dat. apud Urbemveterem, V kalendas maii, anno quarto. *(Ibid.)*

Orvieto, 4 mai 1291.

In e. m. abbatissae et conventui monasterii Sanctae Mariae de Sancto Helpidio, ordinis S. Damiani, Firmanae dioecesis. Eamdem indulgentiam concedit visitantibus monasterium praedictum in singulis beatae Mariae et sanctae Clarae festivitatibus et per octo dies sequentes. Dat. ut supra, IIII nonas maii, anno quarto. *(Ibid.*; POTTH., 23654.)

Orvieto, 27 avril 1291.

In e. m. universis, etc., pro ecclesia Sancti Martini de Fulecot, Rothomagensis dioecesis, in singulis beati Petri apostoli, S. Martini et S. Egidii festivitatibus et per octo dies sequentes.

« Loca sanctorum omnia... — Dat. apud Urbemveterem, V kalendas maii, anno quarto. » *(Ibid.)*

In e. m., pro ecclesia monasterii de Rivopullo, ad romanam ecclesiam nullo medio pertinentis, ordinis S. Benedicti, Vicensis dioecesis, in honorem beatae Mariae constructa, in quatuor ejusdem virginis, S. Benedicti et omnium sanctorum, quae celebratur primo die novembris, festivitatibus, per octo dies sequentes et in anniversario die dedicationis ejusdem ecclesiae.

« Gloriosus Deus in... — Dat. ut supra. » *(Ibid.)*

4886 Orvieto, 13 avril 1291.

Facultas conferendi tabellionatum duabus personis. (REG. 64, c. 146, f. 29 v°.)

Venerabili fratri Symoni, archiepiscopo Bituricensi.

« Ne contractuum memoria... — Dat. apud Urbemveterem, idibus aprilis, anno quarto. »

4887 Orvieto, 13 avril 1291.

Licentia celebrandi missam ante diei lucem. (REG. 46, c. 147, f. 29 v°.)

Eidem indulget ut, cum necesse fuerit, missam antequam illucescat dies sibi et suae familiae per capellanum proprium celebrari facere possit.

« Devotionis tue precibus... — Dat. ut supra. »

4888 Orvieto, 9 avril 1291.

Dispensatio matrimonii. (REG. 46, c. 148, f. 29 v°.)

.. *episcopo Constantiensi* committit ut cum nobili viro Lutoldo, domino de Regensperc Senioris, ac nobili mu-

libere Anna, nata Eberhardi comitis de Nellenburch, Constantiensis dioecesis, dispenset ut in matrimonio quod olim contraxerunt, ignorantes impedimentum esse, et in quo prolem procrearunt remanere valeant, non obstante quarto consanguinitatis gradu quo conjuncti sunt.

« Petitio dilecti filii. . — Dat. apud Urbemveterem, v idus aprilis, anno quarto. »

1889-1900 Orvieto, 13 avril 1291.

Indulgentiae. (Reg. 46, c. 119, f. 29 v°.)

Universis Christi fidelibus presentes litteras inspecturis. Indulgentiam unius anni et xl dierum concedit visitantibus ecclesiam de Caston, Norwicensis dioecesis, in honorem sanctae crucis constructam, in Inventionis et Exaltationis ejusdem crucis et quatuor beatae Mariae festivitatibus et per octo dies sequentes.

« Redemptoris omnium sanati... — Dat. apud Urbemveterem, idibus aprilis, anno quarto. »

Orvieto, 22 avril 1291.

In e. m., pro ecclesia Sanctae Mariae de Werde Well., Norwicensis dioecesis, in quatuor ejusdem virginis festivitatibus, per octo dies sequentes et in anniversario die dedicationis ejusdem ecclesiae.

« Sanctorum meritis inclita... — Dat. apud Urbemveterem, x kalendas maii, anno quarto. »

Orvieto, 27 avril 1291.

In e. m., pro ecclesia Sancti Salvatoris de Castro Sarraceno, Tholosanae dioecesis, in S. Salvatoris, quod die Jovis immediate post festum Resurrectionis Domini in eadem ecclesia celebratur, S. Jacobi apostoli, S. Alpiniani confessoris, cujus corpus in praefata ecclesia requiescit, festivitatibus, etc. ut supra. Dat. apud Urbemveterem, v kalendas maii, anno quarto.

Orvieto, 3 mai 1291.

In e. m., pro ecclesia monasterii de Bertaudicuria, ordinis S. Benedicti, Ambianensis dioecesis, in honorem beatae Mariae constructa, in quatuor ejusdem virginis, S. Johannis Baptistae et sanctorum Petri et Pauli apostolorum festivitatibus, per octo dies sequentes et in anniversario die dedicationis ejusdem ecclesiae.

« Vite perennis gloria. . — Dat. ut supra, v nonas maii, anno quarto. »

Orvieto, 30 avril 1291.

In e. m., pro ecclesia abbatissae et conventus monasterii Sancti Nicolai Jadrensis, ordinis sanctae Clarae, in S. Nicolai et sanctae Clarae festivitatibus, etc. ut supra. Dat. apud Urbemveterem, ii kalendas maii, anno quarto. (*En marge*; Potth. 23650.)

In e. m., pro ecclesia .. gardiani et conventus fratrum minorum Jadrensium, in quatuor beatae Mariae et sanctorum Francisci et Antonii festivitatibus, etc. ut supra. (*Ibid*; Potth. 23650.)

Orvieto, 23 mars 1291.

In e. m., pro ecclesia Sancti Andreae Viterbiensi, in ejusdem sancti et sanctarum virginum Margaritae, cujus festum in mense julii celebratur, Luciae et Caterinae, quarum festa in eadem ecclesia sollempniter celebrantur, festivitatibus, etc. ut supra. Dat. apud Urbemveterem, x kalendas aprilis, anno quarto. (*Ibid.*)

Orvieto, 1er mai 1291.

In e. m., pro cathedrali ecclesia Halberstadensi, in S. Stephani, Inventionis ejus et S. Galli festivitatibus et per octo dies sequentes. Dat. apud Urbemveterem, kalendis maii, anno quarto. (*Ibid.*)

Orvieto, 7 mai 1291.

In e. m., pro capella Sancti Salvatoris de Egra, Ratisponensis dioecesis, in beatae Mariae ac S. Salvatoris, cujus festum quinto idus novembris celebratur, et sanctorum Petri et Pauli festivitatibus et per octo dies sequentes. Dat. apud Urbemveterem, nonis maii, anno quarto. (*Ibid.*)

In e. m., pro ecclesia .. prioris et fratrum hospitalis Sancti Johannis Jerosolimitani de Canoniaco, Claromontensis dioecesis, in honorem beatae Mariae constructa, in quatuor ejusdem virginis festivitatibus et per octo dies sequentes. Dat. ut supra. (*Ibid.*)

Orvieto, 1er mai 1291.

In e. m., pro ecclesia monasterii Sancti Apolinaris Mediolanensis, in ejusdem sancti, sanctae Clarae et S. Blasii martyris festivitatibus et per octo dies sequentes. Dat. apud Urbemveterem, kalendis maii, anno quarto. (*Ibid.*)

Orvieto, 22 avril 1291.

In e. m., pro capellano Sancti Petri de Vizano, Florentinae dioecesis, in sanctorum Petri et Pauli festivitatibus et per octo dies sequentes. Dat. apud Urbemveterem, x kalendas maii, anno quarto.

4901 Orvieto, 13 avril 1291.

Annotatio privilegii quo Urbanus papa hospitale domus Dei

de Santinghevelt, Morinensis dioecesis, sub sua protectione suscepit. (Reg. 46, c. 150, f. 30 r°.)

Magistro et fratribus hospitalis domus Dei de Santinghevelt, quod olim de Wissantria appellabatur, ad romanam ecclesiam nullo medio pertinentis, Morinensis diocesis. Annotari facit de verbo ad verbum privilegium praefato hospitali ab Urbano papa III° concessum, « quod incipi jam nimia vetustate consumi » et cujus tenor hic est :

« Urbanus, episcopus servus servorum Dei. Dilectis » filiis .. priori et fratribus hospitalis de Wissantria, salutem et apostolicam benedictionem. Sacrosancta romana ecclesia devotos et humiles filios ex assuete pietatis officio propensius diligere consuevit et, ne pravorum hominum molestiis agitentur, eos tanquam pia » mater est solita confovere. Ea propter, dilecti in Domino filii, devotionem quam erga beatum Petrum et » nos ipsos habere noscimini attendentes, personas vestras et predictum hospitale, cum omnibus pertinentiis, » quod beati Petri juris existit, in quo divino estis obsequio mancipati, sub beati Petri et nostra protectione » suscipimus. Ad inditium autem quod idem hospitale » ad jus et proprietatem beati Petri nullo mediante pertineat, signum clavis eidem beato Petro a Domino » Salvatore nostro collate de concessione apostolica deferetis. Nulli ergo omnino hominum liceat prefatum » hospitale vel bona ipsius aut personas vestras temere » perturbare, vel hanc paginam nostre protectionis et » concessionis infringere, vel ei aliquatenus contraire. » Si quis autem etc. usque incursurum. Dat. Verone, » VIII idus februarii. »

« Privilegium quoddam felicis... — Dat. apud Urbemveterem, idibus aprilis, anno quarto. »

4902 Orvieto, 4 mai 1291.

Monialibus monasterii Sanctae Mariae de Sancto Helpidio, Firmanae dioecesis, indulget ut, si quando in eas vel earum terram excommunicationis aut interdicti sententias promulgari contigerit, pueri earum servitiis deputati, procuratores et operarii earum hiis sententii obnoxii non sint. (Reg. 46, c. 151, f. 30 r°, Potth., 23652.)

.. *abbatisse et conventui monasterii Sancte Marie de Sancto Helpidio, ordinis S. Damiani, Firmane diocesis.*

« Ut in vestro... — Dat. apud Urbemveterem, IIII nonas maii, anno quarto. »

4903 Orvieto, 4 mai 1291.

Easdem ab oneribus, collectis et subsidiis quibuslibet exemptas declarat. (Reg. 46, c. 151², f. 30 r°; Potth., 23653.)

Eisdem.

« Paupertati quam voluntarie... — Dat. ut supra. »

4904 Orvieto, 9 avril 1291.

Dispensatio super defectu natalium. (Reg. 46, c. 152, f. 30 r°.)

.. *episcopo Numburgensi.* « Constitutus in presentia nostra dilectus filius Albertus de Weraherstorf, presbyter tue diocesis, nobis exposuit quod, licet parentes ejus tanquam legitimi conjuges individuam vite consuetudinem retinentes genuissent eundem, ipse tamen ex eo habens conscientiam reluctantem quod mater ejus, priusquam pater conjungeretur ei copula maritali, alii nupserat, qui se ad partes remotas transtulerat, ubi decessisse publice dicebatur, quique, non modico elapso tempore, predicto patre jam defuncto, repertus est vivere, super hoc apostolice provisionis remedium imploravit. Quia vero de facto et facti circumstantiis tu habere poteris notitiam pleniorem, fraternitati tue per apostolica scripta mandamus quatenus, si predicti Alberti natalia defendat debita sollempnitas nuptiarum, eidem in susceptis ordinibus executionis debite licentiam largiaris; si vero eisdem natalibus fuerit dispensatio adhibenda, consideratis diligenter circumstantiis... cum eo super premissis... dispenses... Dat. apud Urbemveterem, V idus aprilis, anno quarto. »

4905 Orvieto, 27 avril 1291.

Licentia habendi altare portatile. (Reg. 46, c. 153, f. 30 r°.)

Venerabili fratri Raymundo, episcopo Valentino.

« Devotionis tue precibus... — Dat. apud Urbemveterem, V kalendas maii, anno quarto. »

4906 Orvieto, 2 avril 1291.

Dispensatio super defectu natalium. (Reg. 46, c. 153², f. 30 r°.)

.. *episcopo Warmatiensi*, ad instantiam C., prioris generalis fratrum heremitarum ordinis S. Augustini, committit ut cum Conrado de Warmacia, presbytero, fratre dicti ordinis, dispenset ut, non obstante defectu natalium quem patitur, e presbytero genitus et soluta, in suscep-

tes ministrare ordinibus et ad dignitates, officia et administrationes ejusdem ordinis dumtaxat, excepta prioratus provincialis dignitate, assumi valeat.

« Regularis ordinis professoribus .. — Dat. apud Urbemveterem, III nonas aprilis, anno quarto. »

1907 Orvieto, 22 avril 1291

Privilegium confessandi (Reg. 46, c. 154, f. 30 v°.)

.. *decano ecclesie Sancti Martini Turonensis, ad romanam ecclesiam nullo medio pertinentis*, facultatem concedit confessandi canonicos, vicarios, capellanos et ceteros ecclesiae Sancti Martini clericos et familiares eorum.

« Intendentes dilectos filios... — Dat. apud Urbemveterem, x kalendas maii, anno quarto. »

1908 Orvieto, 8 avril 1291.

Dispensatio matrimonii. (Reg. 46, c. 155, f. 30 v°.)

Venerabili fratri .. episcopo Lemovicensi committit ut cum nobili viro Guidone Radulphy de Belloforti, domino de Gunello, et nobili muliere Ely, nata Hugonis de Rupe, Lemovicensis dioecesis, dispenset ut, non obstante quarto consanguinitatis gradu quo conjuncti sunt, ad sedandas graves inimicitias inter parentes ab olim exortas, matrimonium contrahere valeant.

« Exhibita nobis dilecti... — Dat. apud Urbemveterem, vi idus aprilis, anno quarto. »

1909 Orvieto, 22 avril 1291.

Facultas conferendi et recipiendi sacros ordines. (Reg. 46, c. 156, f. 30 v°.)

.. *decano et capitulo ecclesie Sancti Martini Turonensis, ad romanam ecclesiam nullo medio pertinentis*. « Meruit devotionis vestre .. Vobis presentandi ordinandos canonicos, capellanos, vicarios et alios ecclesie vestre clericos quibuscumque volueritis archiepiscopis et episcopis gratiam et communionem apostolice sedis habentibus, ac eisdem ordinandis omnes minores et sacros ordines a prefatis archiepiscopis et episcopis recipiendi, ac ipsis archiepiscopis et episcopis dandi ordinandis eisdem ordines supradictos... Dat. apud Urbemveterem, x kalendas maii, anno quarto. »

1910 Orvieto, 22 avril 1291.

Dispensatio super defectu natalium. (Reg. 46, c. 157, f. 30 v°.)

.. *episcopo Norwicensi* mandat ut cum Rogero de Rikerwek, subdiacono, rectore ecclesiae de Stokebasser (*sic*), Lincolniensis dioecesis, dispenset ut ecclesiam de Riskeley, Norwicensis dioecesis, quam ante concilium generale Lugdunense, et ecclesiam de Stekebasset (*sic*), quam post idem concilium recepit, et quas modico tempore insimul sine apostolicae sedis dispensatione detinuit, legitime retinere valeat; dummodo congruam portionem fructuum perceptorum, juxta arbitrium praedicti episcopi, in evidentem utilitatem earumdem ecclesiarum convertat.

« Petitio dilecti filii... — Dat. ut supra. »

1911-1913 Orvieto, 31 mars 1291

Orlandinus monasterio Sancti Petri Perusino praeficitur. (Reg. 46, c. 158, f. 30 v°.)

Orlandino, electo monasterii Sancti Petri Perusini, ordinis S. Benedicti. Vacante eodem monasterio per obitum Raynerii, conventus Bonum Laboratorem, Egidium Boni Johannis et Angelum Alberti, ejusdem monasterii monachos, scrutatores votorum elegit; qui, suis et omnium votis secreto et sigillatim inquisitis, illa publicarunt illico, et tandem comperto quod fere omnium vota in Orlandinum, tunc ejusdem monasterii monachum, convenerant, Egidius, unus e scrutatoribus, eum elegit abbatem. Cujus electionis decreto praesentato sedi apostolicae, licet B., electus Perusinus, papae supplicavisset ut electionis confirmatio remitteretur, papa, considerato quod inter ecclesiam Perusinam et monasterium praelibatum de jure exemptionis ejusdem monasterii dudum exorta erat materia quaestionis, quae nondum terminata erat, electionem, per J., episcopum Tusculanum, H., Sanctae Sabinae presbyterum, et Petrum, Sancti Eustachii diaconum cardinales, examinatam, confirmat.

« De universis orbis... — Dat. apud Urbemveterem, II kalendas aprilis, anno quarto. »

In e. m. conventui monasterii Sancti Petri Perusini mandat ut eidem electo debitam obedientiam exhibeat.

In e. m. universis vassallis ejusdem monasterii mandat ut eidem solita fidelitatis juramenta et servitia exhibeant.

4914 Orvieto, 7 mai 1291.

Dispensatio super defectu ordinis. (Reg. 46, c. 159, f. 31 r°.)

Viviano de Barreria, rectori parrochialium ecclesiarum de Luco et de Lacubus, Ruthenensis diocesis, quarum una dependet ab altera. Cum eo dispensat ut praedictas ecclesias, pro quibus, post generale concilium Lugdunense receptis, se infra annum in presbyterum promoveri non fecit, legitime retinere valeat, nec usque ad quinquennium in presbyterum promoveri teneatur; dummodo congruam partem fructuum perceptorum, juxta arbitrium boni viri, in evidentem earumdem ecclesiarum utilitatem convertat.

« Virtutum merita quibus... — Dat. apud Urbemveterem, nonis maii, anno quarto. »

4915 Orvieto, 8 mai 1291.

Dispensatio matrimonii. (Reg. 46, c. 160, f. 31 r°.)

Dilecto filio nobili viro Stephano de Columpna, domino de Jenezani, et dilecte in Christo filie nobili mulieri Margarite, nate dilecti filii nobilis viri Oddonis de Sancto Eustachio de Urbe. Dudum Nicolaus papa cum eodem Stephano et quondam Justina, nata nobilis viri Johannis de Columpna de Urbe, ad sedandas periculosissimas inimicitias inter ipsum Stephanum et parentes ejusdem Justinae subortas, ex quibus quamplura homicidia, incendia et multa alia dampna evenerunt, et ad quas sedandas ipse papa, tunc in minore statu constitutus, jam sollicitudinem impenderat, dispensavit ut, non obstante tertia et quarta consanguinitatis linea qua Stephanus et Justina conjuncti erant, matrimonium contrahere valerent. Verum, cum, hujusmodi matrimonio contracto sed non consumato, eadem Justina decesserit, cum eodem Stephano et Margarita, nata Oddonis de Sancto Eustachio, dispensat ut, non obstantibus tertia et quarta consanguinitatis linea quo conjuncti sunt et secundo consanguinitatis gradu quo praefata Justina eidem Margaritae attinebat, ne renoventur praedictae inimicitiae, matrimonium contrahere valeant.

« Dudum expositum extitit... — Dat. apud Urbemveterem, VIII idus maii, anno quarto. »

4916-4936 Orvieto, 20 avril 1291.

Indulgentiae. (Reg. 46, c. 161, f. 31 v°.)

Universis Christi fidelibus presentes litteras inspecturis. Indulgentiam unius anni et XL dierum concedit visitantibus ecclesiam prioratus Sancti Leti de Montolio, Aurelianensis dioecesis, in sanctorum Leti, Cyrici et Julictae et Assumptionis beatae Mariae festivitatibus, per octo dies sequentes et in anniversario die dedicationis ejusdem ecclesiae.

« Splendor paterne glorie... — Dat. apud Urbemveterem, XII kalendas maii, anno quarto. »

In e. m., pro ecclesia Sancti Martini Bellimontis de Ronseia, Turonensis dioecesis, in Assumptionis, etc. ut supra.

Orvieto, 1er mai 1291.

In e. m., pro ecclesia Sancti Martini de Burgo, Laudunensis dioecesis, in singulis ejusdem sancti et sancti Dionysii festivitatibus et per octo dies sequentes.

« Licet is de... — Dat. apud Urbemveterem, kalendis maii, anno quarto. »

In e. m., pro ecclesia monasterii Sanctae Rageufredis de Dononio, ordinis S. Benedicti, Atrebatensis dioecesis, in ejusdem sanctae et quatuor beatae Mariae festivitatibus, per octo dies sequentes et in anniversario die dedicationis ejusdem ecclesiae. Dat. ut supra.

Orvieto, 27 avril 1291.

In e. m., pro ecclesia Sancti Laurentii de Bargiaco, Uticensis dioecesis, in ejusdem sancti, Nativitatis beatae Mariae et Johannis Baptistae festivitatibus et per octo dies sequentes. Dat. apud Urbemveterem, V kalendas maii, anno quarto.

In e. m., pro ecclesia Sancti Laurentii prope Pertusium, Aquensis dioecesis, in ejusdem sancti festivitate et per octo dies sequentes. Dat. ut supra.

Orvieto, 13 avril 1291.

In e. m., pro ecclesia Sancti Petri de Ulmo Viterbiensi, in singulis S. Petri et S. Pauli festivitatibus, per octo dies sequentes et in anniversario die dedicationis ejusdem ecclesiae.

« Splendor paterne glorie... — Dat. apud Urbemveterem, idibus aprilis, anno quarto. »

Orvieto, 1er mai 1291.

In e. m., pro ecclesia monasterii Sancti Mansueti Tullensis, ordinis S. Benedicti, in sanctorum Petri apostoli et Mansueti, in quorum honorem eadem ecclesia est constructa, et Assumptionis beatae Mariae festivitatibus, per octo dies sequentes et in anniversario die dedicationis ejusdem ecclesiae.

« Vite perennis gloria... — Dat. apud Urbemveterem, kalendis maii, anno quarto. »

In e. m., pro ecclesia monasterii Sancti Leonis Tullensis, in ejusdem sancti et sanctae Libariae, cujus corpus in eadem ecclesia requiescit, festivitatibus etc. ut supra.

In e. m., pro ecclesia Beatae Mariae de Cruzeilles, Tullensis dioecesis, in quatuor ejusdem virginis et in omnium sanctorum, quorum festum kalendis novembris celebratur et in quorum honorem simul ac predictae virginis eadem ecclesia est constructa, festivitatibus, etc. ut supra.

In e. m., pro ecclesia de Buseriis, Tullensis dioecesis, in S. Petri apostoli, in cujus honorem eadem ecclesia est constructa, et S. Nicolai festivitatibus, etc. ut supra.

Orvieto, 7 mai 1291.

In e. m., pro ecclesia monasterii Sancti Nicolai de Blancalanda, Praemonstratensis ordinis, Constantiensis dioecesis, in quatuor beatae Mariae et S. Nicolai festivitatibus, etc. Dat. apud Urbemveterem, nonis maii, anno quarto.

Orvieto, 3 mai 1291.

In e. m., pro ecclesia Sanctae Mariae in Ebs, Salzeburgensis dioecesis, in quatuor ejusdem virginis festivitatibus, etc. Dat. apud Urbemveterem, v nonas maii, anno quarto.

In e. m., pro ecclesia Sanctae Mariae in Cerwalde, Salzeburgensis dioecesis, in quatuor ejusdem virginis et sanctae Katerinae festivitatibus, etc. ut supra. *(En marge.)*

In e. m., pro ecclesia Sancti Ermolandi de Bontevilla, Constantiensis dioecesis, in quatuor ejusdem virginis, S. Stephani, S. Mauri abbatis et sanctae Katerinae virginis festivitatibus, etc. ut supra. *(Ibid.)*

Orvieto, 1er mai 1291.

In e. m., pro ecclesia Sanctae Mariae Majoris Alatrina, in Nativitatis ejusdem virginis et sanctorum Johannis Baptistae, Nicolai ac Silvestri, cujus brachium in eadem ecclesia servatur, festivitatibus, etc. Dat. apud Urbemveterem, kalendis maii, anno quarto. *(Ibid.)*

In e. m., pro ecclesia Sancti Andreae Alatrina, in ejusdem sancti et S. Leonardi festivitatibus, etc. Dat. ut supra. *(Ibid.)*

Orvieto, 7 mai 1291.

In e. m., pro ecclesia Sancti Leonardi de Montechiello, Clusinae dioecesis, in quatuor beatae Mariae et S. Leonardi festivitatibus. Dat. apud Urbemveterem, nonis maii, anno quarto. *(Ibid.)*

Orvieto, 11 avril 1291.

In e. m., pro cathedrali ecclesia Laventina, in sanctorum Andreae, Augustini et Viti festivitatibus, etc. Dat. apud Urbemveterem, iii idus aprilis, anno quarto. *(Ibid.)*

Orvieto, 3 mai 1291.

In e. m., pro capella Sancti Georgii de Lasaumalaria prope Acon, in sanctorum Georgii, Juliani et Martini festivitatibus. Dat. apud Urbemveterem, v nonas maii, anno quarto. *(Ibid.)*

Orvieto, 17 mai 1291.

In e. m., pro ecclesia Beatae Mariae de Placentia, Pictavensis dioecesis, in prima dominica post Resurrectionem Domini, etc. Dat. apud Urbemveterem, xvi kalendas junii, anno quarto. *(Ibid.)*

4937 Orvieto, 4 mai 1291.

Facultas conferendi tabellionatum quatuor personis. (Reg. 46, c. 162, f. 32 r°.)

Giloni, archiepiscopo Senonensi.

« Ex parte tua... — Dat. apud Urbemveterem, iiii nonas maii, anno quarto. »

4938 Orvieto, 26 avril 1291.

Ut Henricus, Nicosiensis archidiaconus, bona injuste ex ecclesia Famagustana percepta restituat. (Reg. 46, c. 163, f. 32 r°.)

.. *episcopo Famagustano* mandat ut Henricum, archidiaconum Nicosiensem, inducat ut, « pro bonis et rebus que ab ecclesia Nicosiensi, tempore administrationis quo in discordia ad ecclesiam ipsam electus extitit, pervenerant ad ipsum, quandam pecunie summam, » infra unius mensis spatium, archiepiscopo Nicosiensi restituat, alioquin eum citet ut infra sex menses coram sede apostolica compareat.

« Significavit nobis venerabilis... — Dat. apud Urbemveterem, vi kalendas maii, anno quarto. »

4939 Orvieto, 27 avril 1291.

Dispensatio super defectu oculi. (Reg. 46, c. 164, f. 32 r°.)

Didaco Lupi de Oriz, scolari, Pampilonensis diocesis. Cum eo, cui quondam scolasticis disciplinis insistenti et quadam die cum magistro suo ludo sociali vacanti, idem magister cultellum modicum, quem in manu tenebat, in oculum sinistrum casu impegit, unde oculus lumine privatus est, dispensat ut. defectu oculi hujus-

modi non obstante, ad minores dumtaxat ordines promoveri et ecclesiasticum beneficium sine cura obtinere possit.

« Dignum est ut... — Dat. apud Urbemveterem, v kalendas maii, anno quarto. »

4940 Orvieto, 26 avril 1291.

Dispensatio super defectu natalium. (Reg. 46, c. 165, f. 32 r°.)

Petro Dulci, presbytero, monacho monasterii Sancte Crucis de Kemperele, ordinis S. Benedicti, Corisopitensis diocesis. Cum eo, cum quo jam fuit olim dispensatum ut, non obstante defectu natalium quem patitur e soluto genitus et soluta, in susceptis ordinibus ministrare et ad sui ordinis administrationes dumtaxat assumi valeret, ad instantiam .. abbatis et prioris praefati monasterii dispensat ut ad dignitates et abbatias ejusdem ordinis assumi possit.

« Etsi contra eos... — Dat. apud Urbemveterem, vi kalendas maii, anno quarto. »

4941-4942 Orvieto, 9 mai 1291.

Translationem P., episcopi Aurelianensis, ad Carcassonensem ecclesiam revocat. (Reg. 46, c. 166, f. 32 r°.)

Venerabili fratri P., episcopo Aurelianensi. « De tuarum consideratione... Scire te volumus processisse quod nos pridem, tue circonspectionis industriam carissimo in Christo filio nostro Philippo, regi Francorum illustri, ac regno ipsius utiliorem in Carcassonensis quam in Aurelianensis ecclesie regimine, prout habebat multorum assertio, extimantes, te, de fratrum nostrorum consilio, ad ipsam Carcasonensem ecclesiam duximus transferendum, a vinculo quo Aurelianensi tenebaris ecclesie absolventes... Cum itaque dilectus filius magister Guido de Caritate, juris civilis professor, canonicus Aurelianensis, memorati regis clericus, ex ipsius regis et tua parte nuper ad presentiam nostram accedens, varias excusationes prudenter exposuerit, propter quas in translatione hujusmodi te non expedit adhibere consensum, sed consentire in eam, quanquam humiliter, tamen expresse recusas, nos, excusationes easdem benignius admittentes et te per eas excusatum habentes, presentium auctoritate decernimus te quoad memoratam Aurelianensem ecclesiam in eo statu, translatione ac absolutione premissis nequaquam obstantibus, in omnibus et per omnia remanere in quo eras ante quam eadem translatio et absolutio processissent. Dat. apud Urbemveterem, vii idus maii, anno quarto. »

In e. m. Philippum, regem Francorum, certiorem de praedictis facit.

« De consideratione virtutum... — Dat. ut supra. »

4943 Orvieto, 3 mai 1291.

Dispensatio super defectu natalium. (Reg. 46, c. 167, f. 32 v°.)

Gottifrido de Hardek, presbytero Pataviensis diocesis. Cum eo, cum quo tunc acolyto jam olim fuit dispensatum ut, non obstante defectu natalium quem patitur, e presbytero genitus et soluta, in susceptis ministrare ordinibus et ad omnes alios etiam promoveri posset, rursus dispensat ut beneficium ecclesiasticum, etiam cum cura, dummodo non sit in ecclesia in qua pater ejus fuerit beneficiatus, obtinere valeat.

« Quanquam contra natos... — Dat. apud Urbemveterem, v nonas maii, anno quarto. »

4944 Orvieto, 13 avril 1291.

Hospitale de Santinghevelt, Morinensis dioecesis, a quibuscumque exactionibus immune declarat. (Reg. 46, c. 168, f. 32 v°.)

.. *magistro et fratribus hospitalis de Santinghevelt, ad romanam ecclesiam nullo medio pertinentis, Morinensis diocesis.* « Merita vestre devotionis... Cum... vos nullas habeatis ecclesias, decimas aut redditus ecclesiasticos, sed de propriis laboribus vivatis dumtaxat, nos, vestris supplicationibus inclinati, auctoritate vobis presentium indulgemus ut per litteras apostolice sedis et legatorum ejus, cujuscumque tenoris existant, ad provisionem alicujus in pensionibus et ad contribuendum in aliquibus talliis, collectis, subsidiis, pecuniarum summis aut exactionibus aliis, quocumque nomine censeantur, vel ad exhibendum seu prestandum easdem minime teneamini, nec ad id compelli possitis, nisi hujusmodi littere apostolice de hospitali vestro et indulgentia hujusmodi fecerint mentionem... Dat. apud Urbemveterem, idibus aprilis, anno quarto. »

4945 Orvieto, 5 mai 1291.

De bonis archiepiscopatus Senonensis alienandis. (Reg. 46, c. 169, f. 32 v°.)

Venerabili fratri .. episcopo Autisiodorensi mandat ut

inquirat de veritate petitionis qua .. archiepiscopus Senonensis licentiam posset concedendi sub censu annuo quasdam terras archiepiscopalis mensae, ex quibus propter ariditatem earum nullum vel modicum fructum percipit.

« Ex parte venerabilis... — Dat. apud Urbemveterem, III nonas maii, anno quarto. »

1946-1958 Orvieto, 3 mai 1291.

Indulgentiae. (Reg. 46, c. 170, f. 32 v°.)

Universis Christi fidelibus presentes litteras inspecturis. Indulgentiam unius anni et XL dierum concedit visitantibus ecclesiam Sancti Martini in Holthusen, Hildesemensis dioecesis, in quatuor beatae Mariae et S. Martini festivitatibus, per octo dies sequentes et in anniversario die dedicationis ejusdem ecclesiae.

« Vite perennis gloria... — Dat. apud Urbemveterem, v nonas maii, anno quarto. (Potth., 23651.)

Orvieto, 1er mai 1291.

In e. m., pro ecclesia Tullensi, in quatuor beatae Mariae et S. Stephani, in quorum honorem eadem ecclesia est constructa, et S. Michaelis festivitatibus, etc. ut supra. Dat. apud Urbemveterem, kalendis maii, anno quarto.

In e. m., pro ecclesia de Chavanhac, Petragoricensis dioecesis, in Assumptionis beatae Mariae et S. Pantaleonis, in cujus honorem praedicta ecclesia est constructa, festivitatibus et in anniversario die dedicationis ejusdem ecclesiae. Dat. ut supra.

Orvieto, 3 mai 1291.

In e. m., pro ecclesia hospitalis Beatae Mariae de Dyvione, Lingonensis dioecesis, in quatuor ejusdem virginis festivitatibus et per octo dies sequentes. Dat. apud Urbemveterem, v nonas maii, anno quarto.

In e. m., pro ecclesia Beatae Mariae de Tribehn, Constantiensis dioecesis, in sanctorum Petri, Pauli et Nicolai et sanctae Katerinae festivitatibus et per octo dies sequentes. Dat. ut supra.

In e. m., pro ecclesia Sancti Germani de Leguaillart, Constantiensis dioecesis, in Assumptionis beatae Mariae et S. Germani festivitatibus, per octo dies sequentes et in anniversario die dedicationis ejusdem ecclesiae. Dat. ut supra.

In e. m., pro ecclesia Sancti Alexandri de Giogole, Florentinae dioecesis, in sanctorum Johannis Baptistae, Blasii et Michaelis archangeli, sanctae Luciae et sancti Alexandri festivitatibus et in anniversario die dedicationis ejusdem ecclesiae. Dat. ut supra. (*En marge.*)

Orvieto, 1er mai 1291.

In e. m., pro ecclesia Sancti Valerii de Ciciliano, Tiburtinae dioecesis, in sanctorum Lucae, Manni et Valerii, cujus corpus in eadem ecclesia requiescit, festivitatibus et per octo dies sequentes. Dat. apud Urbemveterem, kalendis maii, anno quarto. (*Ibid.*)

In e. m., pro ecclesia Sancti Manni de Ciciliano, Tiburtinae dioecesis, in Assumptionis beatae Mariae et sanctorum Grisanti et Dariae, quorum festa in eadem ecclesia celebrantur, et S. Manni festivitatibus et per octo dies sequentes. Dat. ut supra. (*Ibid.*)

In e. m., pro capella Sancti Antonii Castri de Jocis, Aquensis dioecesis, in festivitate ejusdem sancti et per octo dies sequentes. Dat. ut supra. (*Ibid.*)

In e. m., pro ecclesia Beatae Mariae de Ponte, Sistaricensis dioecesis, in quatuor ejusdem virginis et beatae Mariae Magdalenae festivitatibus et per octo dies sequentes. Dat. ut supra. (*Ibid.*)

Orvieto, 10 mai 1291.

In e. m., pro ecclesia Sanctae Mariae de Valentia, Papiensis dioecesis, in festo S. Maximi et per octo dies sequentes. Dat. apud Urbemveterem, vi idus maii, anno quarto. (*Ibid.*)

Orvieto, 28 mars 1291.

In e. m., pro cathedrali ecclesia Salzeburgensi, in sanctorum Petri et Augustini festivitatibus, per octo dies sequentes, in die Coenae Domini et in anniversario die dedicationis ejusdem ecclesiae. Dat. apud Urbemveterem, v kalendas aprilis, anno quarto. (*Ibid.*)

4959 Orvieto, 26 avril 1291.

Guillelmus de Hothum ecclesiae Landavensi praeficitur. (Reg. 46, c. 171, f. 33 r°.)

Fratri Guillelmo de Hothum, ordinis predicatorum, Landavensi electo. Dudum Landavensi ecclesia vacante, Guillelmum de Hothum eidem ecclesiae episcopum papa praefecit; hic vero, propter electionem de se in priorem provinciae concorditer celebratam et idioma partis alicujus Landavensis dioecesis sibi pene prorsus incognitum, postulavit ut in ordine cujus habitum juvenis assumpsit vitam terminare posset; sed ei mandat papa ut provisionem de se non sine multa deliberatione factam accipiat.

« Dudum Landavensis ecclesie... — Dat. apud Urbemveterem, vi kalendas maii, anno quarto. »

4960 Orvieto, 26 avril 1291.

Eidem indulget ut libros sui ordinis quos habet a die quo ecclesiae Landavensis regimen duxerit assumendum quoad vixerit licite retinere valeat; ita tamen ut, ipso decedente, iidem libri ad praefatum ordinem revertantur. (Reg. 46, c. 171[3], f. 33 r°.)

Eidem.

« Probitatis multiplicis merita... — Dat. ut supra. »

4961 Orvieto, 2 mai 1291.

Dispensatio super pluralitate beneficiorum. (Reg. 46, c. 172, f. 33 r°.)

Magistro Petro Aybrandi, archidiacono Caprariensi in ecclesia Biterrensi, decretorum doctori, capellano nostro. Ei indulget ut, praeter archidiaconatum Caprariensem in ecclesia Biterrensi et rurales ecclesias Sancti Johannis de Tabautiaco et Sancti Petri de Valleta, Biterrensis dioecesis, sine animarum cura, quas habet, et quamdam annuam pensionem, quam ab .. abbate et conventu monasterii Massiliensis percipit, unicum aliud beneficium, etiam cum cura, recipere et cum archidiaconatu, ecclesiis et pensione praedictis retinere possit.

« Etsi pretermitti non... — Dat. apud Urbemveterem, vi nonas maii, anno quarto. »

4962 Orvieto, 27 avril 1291.

Dispensatio super defectu natalium. (Reg. 46, c. 173, f. 33 r°.)

Lambertino dicto Betrino, nato dilecti filii nobilis viri Graydanini, clerico Bononiensi. Cum eo, cum quo olim dispensatum fuit ut, non obstante defectu natalium quem patitur, e soluto genitus et soluta, ad omnes ordines promoveri et beneficium ecclesiasticum obtinere valeret, rursus dispensat ut ad ecclesiasticam dignitatem vel personatum, episcopali dignitate excepta, assumi possit.

« Apostolice sedis benignitas... — Dat. apud Urbemveterem, v kalendas maii, anno quarto. »

4963-4969 Orvieto, 8 mai 1291.

Egidius Narbonensi ecclesiae archiepiscopus praeficitur. (Reg. 46, c. 174, f. 33 v°.)

Venerabili fratri Egidio, archiepiscopo Narbonensi. Vacante per obitum Petri ecclesia Narbonensi, capitulum, per viam scrutinii procedens, assumpsit tres de capitulo, qui sua primo et deinde singulorum vota publicarunt. « Sed licet plures a nonnullis de dicto capitulo fuerint in scrutinio nominati, nullus tamen eorum nominatus extitit a majori parte totius capituli supradicti. » Postmodum autem capitulum, post diversos tractatus super hoc habitos, non credens posse provideri concorditer eidem ecclesiae, statuit ut ejusdem electionis negotium ad sedem apostolicam referretur, licet superesset de tempore infra quod negotium tractari posset, sicque negotium ad Honorium papam remissum est, qui de quondam magistro Adenulfo de Anagnia, tunc praeposito ecclesiae de Sancto Audomaro, Morinensis dioecesis, ecclesiae Narbonensi providit. Sed Adinulfus se excusavit, ejusque excusatione accepta, Honorius morte praeventus providere ecclesiae non potuit. Quare Nicolaus papa fratrem Egidium, tunc praepositum ecclesiae Claromontensis, Narbonensi ecclesiae archiepiscopum praefecit et illi propter hoc ad sedem apostolicam accedenti munus consecrationis per G., episcopum Sabinensem, conferri facit.

« Ad universalis ecclesie... — Dat. apud Urbemveterem, viii idus maii, anno quarto. »

In e. m. capitulo ecclesiae Narbonensis mandat ut eidem archiepiscopo debitam obedientiam praebeat.

In e. m. clero Narbonensi.

In e. m. populo civitatis et dioecesis Narbonensis.

In e. m. universis vassallis ecclesiae Narbonensis mandat ut eidem archiepiscopo debita fidelitatis juramenta et servitia praebeant.

In e. m. universis suffraganeis ecclesiae Narbonensis mandat ut ejusdem archiepiscopi mandatis et monitis intendant.

In e. m. Philippum, regem Francorum, rogat eidem archiepiscopo, germano Hugonis, tituli Sanctae Sabinae presbyteri cardinalis, se benignum praebere.

« Divine gratia magestatis... — Dat. ut supra. »

4970 Orvieto, 12 mai 1291.

Assignatio pallei. (Reg. 46, c. 174[2], f. 33 v°, en marge.)

[*Eidem*] mandat se ei palleum per Matthaeum, Sanctae Mariae in Porticu diaconum cardinalem, duxisse assignandum.

« Cum palleum insigne... — Dat. apud Urbemveterem, iiii idus maii, anno quarto. »

1971 Orvieto, 15 mai 1291.

Facultas conferendi tabellionatum (Reg. 46, c. 175, f. 34 r°.)

Venerabili fratri .. archiepiscopo Bituricensi facultatem concedit conferendi tabellionatus officium uni personae, a decano et capitulo ecclesiae Beati Martini Turonensis praesentandae.

« Ex parte dilectorum... — Dat. apud Urbemveterem, idibus maii, anno quarto. »

1972-1973 Orvieto, 9 avril 1291.

Facultas conferendi tabellionatum duabus personis (Reg. 46, c. 176, f. 34 r°.)

Venerabili fratri Chonrado, archiepiscopo Salzeburgensi.

« Ex parte tua... — Dat. apud Urbemveterem, v idus aprilis, anno quarto. »

In e. m. Henrico, episcopo Laventino.

1974 Orvieto, 15 mai 1291.

De contentione inter fratres monasterii Sancti Egidii, ordinis S. Benedicti, et fratres militiae Templi ejusdem loci. (Reg. 46, c. 177, f. 34 r°.)

Ad perpetuam rei memoriam. Dudum occasione quarumdam litterarum a Clemente papa IIII° .. abbati monasterii Sancti Egidii, ad romanam ecclesiam nullo medio pertinentis, ordinis S. Benedicti, Nemausensis dioecesis, concessarum, inter abbatem et conventum ejusdem monasterii, ex parte una, et .. praeceptorem et fratres domus militiae Templi Jerosolimitani Sancti Egidii, ex altera, orta dissensione, ad eam submovendam, sequentes litteras papa misit.

« Nicolaus episcopus servus servorum Dei. Ad perpe- « tuam rei memoriam. Sunt qui esse... — Dat. apud Ur- « bemveterem, xvi kalendas martii, pontificatus nostri » anno tertio (1). »

Quia vero per has tranquillitas restabiliri non potuit, eas ac processus quoslibet, si qui forsitan per illas sint habiti, suspendit.

« Dudum occasione quarumdam... — Dat. apud Urbemveterem, idibus maii, anno quarto. »

(1) Conf. ci-dessus, n° [illegible].

1975 Orvieto, 4 juin 1291.

Eadem atque in praecedenti capitulo repetit (Reg. 46, c. 177², f. 34 r°, en marge.)

Ad perpetuam rei memoriam.

« Dudum occasione quarumdam... — Dat. apud Urbemveterem, ii nonas junii, anno quarto. »

1976-1985 Orvieto, 3 mai 1291.

Indulgentiae. (Reg. 46, c. 178, f. 34 v°.)

Universis Christi fidelibus presentes litteras inspecturis. Indulgentiam unius anni et xl dierum concedit visitantibus coemeterium ecclesiae Beatae Mariae de Tilia, sitae juxta monasterium Sancti Luciani Belvacense, ordinis S. Benedicti, die dominica in ramis palmarum et in festo Ascensionis dominicae et per tres dies idem festum sequentes, quibus diebus .. abbas et conventus praedicti monasterii Sancti Luciani reliquias ad idem coemeterium deferunt.

« Loca sanctorum omnium... — Dat. apud Urbemveterem, v nonas maii, anno quarto. »

Orvieto, 5 mai 1291.

In e. m., pro ecclesia Sanctae Mariae de Petrafleta, Marsicanae dioecesis, in quatuor ejusdem virginis et beatorum Philippi et Jacobi festivitatibus, per octo dies sequentes et in anniversario die dedicationis ejusdem ecclesiae. Dat. apud Urbemveterem, iii nonas maii, anno quarto.

Orvieto, 3 mai 1291.

In e. m., pro ecclesia Sancti Nicolai Graecorum Theanensi, in singulis beatae Mariae et S. Nicolai festivitatibus et per octo dies sequentes.

« Cum ad premerenda... — Dat. apud Urbemveterem, v nonas maii, anno quarto. »

Orvieto, 5 mai 1291.

In e. m., pro ecclesia Sancti Petri de Podio Siginolfi, Marsicanae dioecesis, in Assumptionis beatae Mariae, S. Petri et S. Pauli festivitatibus et per octo dies sequentes.

« Splendor paterne glorie... — Dat. iii nonas maii, anno quarto. »

Orvieto, 3 mai 1291.

In e. m., pro ecclesia Sancti Luciani de Buriaco, Belvacensis dioecesis, in quatuor beatae Mariae et S. Luciani festivitatibus, per octo dies sequentes et in anniver-

sario die dedicationis ejusdem ecclesiae. Dat. v nonas maii, anno quarto.

Orvieto, 6 mai 1291.

In e. m , pro ecclesia Sanctae Mariae de Soillogniaco, Autisiodorensis dioecesis, in quatuor ejusdem virginis festivitatibus, etc., ut supra.

« Gloriosus Deus in... — Dat. apud Urbemveterem, II nonas maii, anno quarto. »

Orvieto, 13 avril 1291.

In e. m., pro ecclesia de Vintiaco, Laudunensis dioecesis, in quatuor beatae Mariae, in cujus honorem eadem ecclesia est constructa, sanctorum Petri et Pauli et Johannis Baptistae festivitatibus et per octo dies sequentes.

« Licet is de... — Dat. apud Urbemveterem, idibus aprilis, anno quarto. » (*En marge.*)

Orvieto, 7 mai 1291.

In e. m., pro ecclesia monasterii Sanctae Elisabeth de Pratis supra Scaldam, juxta muros Tornacenses, ordinis S. Augustini, in ejusdem sanctae et Annunciationis beatae Mariae festivitatibus, per octo dies sequentes et in anniversario die dedicationis ejusdem ecclesiae. Dat. apud Urbemveterem, nonis maii, anno quarto. (*Ibid.*)

Orvieto, 17 avril 1291.

In e. m., pro ecclesia de Bidagiis, Vivariensis dioecesis, in beatae Mariae virginis et sanctae Mariae Magdalenae, in cujus honorem eadem ecclesia est constructa, festivitatibus, et per octo dies, etc., ut supra. Dat. apud Urbemveterem, xv kalendas maii, anno quarto. (*Ibid.*)

Orvieto, 13 mai 1291.

In e. m., pro ecclesia Sanctae Mariae de Spelunca, Gaietanae dioecesis, in quatuor ejusdem virginis et S. Leonis festivitatibus, etc., ut supra.

« Gloriosus Deus in... — Dat. apud Urbemveterem, III idus maii, anno quarto. » (*Ibid.*)

4986 Orvieto, 6 mai 1291.

Hospitale Sancti Laurentii de Varo, Ventiensis dioecesis, ab exactionibus immune declarat. (Reg. 46, c. 178², f. 35 r°.)

.. *preceptori et fratribus hospitalis Sancti Laurentii de Varo, Ventiensis diocesis*, ad instar Clementis papae, indulget ut in nullis exactionibus et collectis, exceptis hiis quae fiunt ratione visitationis et procurationis, contribuere teneantur.

« Personas vestras sincera... — Dat. apud Urbemveterem, II nonas maii, anno quarto. »

4987 Orvieto, 8 mai 1291.

Johannes ecclesiae Trajectensi episcopus praeficitur. (Reg. 46, c. 179, f. 35 r°.)

Venerabili fratri Johanni, episcopo Trajectensi. Vacante per mortem Henrici ecclesia Trajectensi, Johannes de Nalwoe, tunc canonicus Trajectensis, ad regimen ejusdem ecclesiae electus seu etiam postulatus est et diu gessit administrationem ejus. Verum quia papa eumdem Johannem de Nalwoe ex certis causis citari mandavit ut, sub poena amissionis juris et actionis, si qua ei in praedicta ecclesia competeret, infra certum tempus coram sede apostolica personaliter compareret, ille per Gyselbertum, archidiaconum in ecclesia Trajectensi, et magistrum Johannem de Syttert, canonicum ecclesiae Daventrensis, Trajectensis dioecesis, procuratores suos, quos ad sedem apostolicam destinavit, electioni seu postulationi praedictae renuntiavit. Unde papa, hujusmodi resignatione accepta, sedi apostolicae ipsius ecclesiae dispositionem reservavit, et postmodum Johannem, tunc archidiaconum de Casdono in ecclesia Treverensi, suum capellanum, ecclesiae Trajectensi praefecit eique per G., episcopum Sabinensem, munus consecrationis impendi fecit.

« In supreme dignitatis... — Dat. apud Urbemveterem, VIII idus maii, anno quarto. »

4988-4997 Orvieto, 31 mars 1291

Indulgentiae. (Reg. 46, c. 180, f. 35 r°.)

Universis Christi fidelibus presentes litteras inspecturis. Indulgentiam unius anni et XL dierum concedit visitantibus ecclesiam Sancti Blasii juxta Burgium Sugii, Gaietanae dioecesis, in singulis ejusdem sancti, S. Georgii martyris et sanctarum Reparatae et Mariae Magdalenae festivitatibus et per octo dies sequentes.

« Beatus Blasius agri... — Dat. apud Urbemveterem, II kalendas aprilis, anno quarto. »

Orvieto, 12 avril 1291.

In e. m., pro ecclesia Sanctae Mariae in Pensulis de Sugio, Gaietanae dioecesis, in singulis sanctorum Jacobi, Laurentii, Sebastiani, Leonardi et beatae Mariae Magdalenae festivitatibus, et per octo dies sequentes, etc. ut supra.

« Virga venustissima et... — Dat. apud Urbemveterem, II idus aprilis, anno quarto. »

Orvieto, 13 avril 1291.

In e. m., pro ecclesia monasterii Sanctae Mariae de Cornelliano, ordinis S. Augustini, Elnensis dioecesis, in quatuor ejusdem virginis, S. Raphaelis archangeli et S. Augustini festivitatibus et per octo dies sequentes. Dat. apud Urbemveterem, idibus aprilis, anno quarto. (*En marge.*)

Orvieto, 14 mai 1291.

In e. m., pro ecclesia monasterii de Loco Dei, in honorem beatae Mariae constructa, Cisterciensis ordinis, Eduensis dioecesis, in quatuor ejusdem virginis festivitatibus et per octo dies sequentes.

« Gloriosus Deus in... — Dat. apud Urbemveterem, II idus maii, anno quarto. » (*Ibid.*)

Orvieto, 3 mai 1291.

In e. m., pro ecclesia Sanctae Mariae de Waltote, Norwicensis dioecesis, in quatuor ejusdem virginis festivitatibus, per octo dies sequentes et in anniversario die dedicationis ejusdem ecclesiae.

« Sanctorum meritis inclita... — Dat. apud Urbemveterem, v nonas maii, anno quarto. » (*Ibid.*)

Orvieto, 13 avril 1291.

In e. m., pro ecclesia Sanctae Mariae de Pratis, Lexoviensis dioecesis, in quatuor ejusdem virginis, S. Blasii et sanctae Margaritae festivitatibus, etc. ut supra.

« Loca sanctorum omnium... — Dat. apud Urbemveterem, idibus aprilis, anno quarto. » (*Ibid.*)

Orvieto, 2 mai 1291.

In e. m., pro ecclesia Sancti Leonardi de Casagensulis, Alatrinae dioecesis, in festivitate ejusdem sancti et per octo dies sequentes, etc. ut supra. Dat. apud Urbemveterem, vi nonas maii, anno quarto. (*Ibid.*)

Orvieto, 13 mai 1291.

In e. m., pro ecclesia Sanctorum Cosmae et Damiani Gaietana, in singulis eorumdem sanctorum et S. Angeli festivitatibus et per octo dies sequentes, etc. ut supra.

« Sanctorum meritis inclita... — Dat. apud Urbemveterem, III idus maii, anno quarto. (*Ibid.*)

In e. m., pro ecclesia Sanctae Albinae de Scaulis prope Trajectum, Gaietanae dioecesis, in ejusdem sanctae festo et per octo dies sequentes etc. ut supra. Dat. ut supra. (*Ibid.*)

Orvieto, 7 mai 1291.

In e. m., pro ecclesia Beatae Mariae de Petralevo, Ruthenensis dioecesis, in quatuor beatae Mariae, S. Petri apostoli et beatae Mariae Magdalenae festivitatibus et per octo dies sequentes. Dat. ut supra, nonis maii, anno quarto. (*Ibid.*)

4998 Orvieto, 17 mai 1291.

Prioratus de Santegni, Laudunensis dioecesis, a monasterio de Bertaudicuria, Ambianensis dioecesis, disjungitur. (Reg. 46, c. 181, f. 35 v°.)

.. *penitentiario ecclesie Ambianensis.* Dudum petentibus .. abbatissa et conventu monasterii de Bertaudicuria, ordinis S. Benedicti, Ambianensis dioecesis, licentiam mutandi vel alias alienandi prioratum sive locum de Santegni, ejusdem ordinis, Laudunensis dioecesis, eidem monasterio pleno jure subjectum, propter suam distantiam ipsis modicum fructuosum, papa .. abbati monasterii Sancti Martini Laudunensis et praefato .. poenitentiario mandavit ut de hujusmodi petitione inquirerent. Cum vero poenitentiarius, qui solus in eodem negotio processit, invenerit utile monasterio de Bertaudicuria fore moniales prioratus sive loci de Santegni ad monasterium revocari, eidem mandat papa ut abbatissae et conventui praefatis petitam licentiam concedat, praedictisque monialibus ad monasterium de Bertaudicuria revocatis, in prioratu sive loco de Santegni aliqui idonei presbyteri saeculares deserviant.

« Petitio dilectarum in... — Dat. apud Urbemveterem, xvi kalendas junii, anno quarto. »

4999 Orvieto, 3 mai 1291.

Facultas conferendi beneficium ecclesiasticum (Reg. 46, c. 182, f. 35 v°.)

Venerabili fratri Johanni, episcopo Agennensi, facultatem concedit recipiendi et faciendi recipi unam personam idoneam in ecclesia Agennensi, in qua canonicorum receptio et praebendarum collatio ad ipsum et capitulum ecclesiae communiter pertinent, in canonicum et in fratrem, et providendi ei de praebenda inducendique eam in corporalem possessionem.

« Devotionis tue probata... — Dat. apud Urbemveterem, v nonas maii, anno quarto. »

5000-5009 Orvieto, 12 mai 1291.

Indulgentiae. (Reg. 46, c. 183, f. 35 v°.)

Universis Christi fidelibus presentes litteras inspecturis.

Indulgentiam unius anni et xl dierum concedit visitantibus ecclesiam Sancti Germani de Legayllart, Constantiensis dioecesis, in Nativitatis beatae Mariae et sanctorum Stephani et Blasii festivitatibus et per octo dies sequentes.

« Vite perennis gloria... — Dat. apud Urbemveterem, IIII idus maii, anno quarto. »

In e. m., pro ecclesia .. prioris et fratrum domus Dei de Sancto Laudo, Constantiensis dioecesis, in Assumptionis beatae Mariae, sanctorum Francisci et Eligii et sanctae Caterinae festivitatibus, per octo dies sequentes et in anniversario die dedicationis ejusdem ecclesiae. Dat. ut supra.

Orvieto, 3 mai 1291.

In e. m., pro ecclesia Beatae Mariae de Fonte Sancto, Giennensis dioecesis, in quatuor ejusdem virginis et sanctae crucis festivitatibus et per octo dies sequentes. Dat. apud Urbemveterem, v nonas maii, anno quarto.

Orvieto, 15 mai 1291.

In e. m., pro ecclesia Beatae Mariae de Sorra Sancti Gaugerici, Leodiensis dioecesis, in quatuor ejusdem virginis festivitatibus, per octo dies sequentes et in anniversario die dedicationis ejusdem ecclesiae. Dat. apud Urbemveterem, idibus maii, anno quarto. (*En marge.*)

Orvieto, 1er mai 1291.

In e. m., pro ecclesia de Dornhano, Tholosanae dioecesis, in singulis S. Petri, in cujus honorem eadem ecclesia est constructa, et Assumptionis beatae Mariae festivitatibus et per octo dies sequentes etc. ut supra. Dat. kalendis maii, anno quarto. (*Ibid.*)

Orvieto, 7 mai 1291.

In e. m., pro ecclesia Sancti Dulat de Borcuniri, Dublinensis dioecesis, in quatuor beatae Mariae et ejusdem sancti festivitatibus et per octo dies sequentes. Dat. apud Urbemveterem, nonis maii, anno quarto. (*Ibid.*)

Orvieto, 4 mai 1291.

In e. m., pro ecclesia Sancti Martialis de Saileniaco, Autisiodorensis dioecesis, in festo ejusdem sancti et per octo dies sequentes. Dat. apud Urbemveterem, IIII nonas maii, anno quarto. (*Ibid.*)

Orvieto, 15 mai 1291.

In e. m., pro ecclesia Sancti Petri in Vetera, prope Urbemveterem, in ejusdem sancti et sanctae Cristinae festivitatibus, per octo dies sequentes et in anniversario die dedicationis ejusdem ecclesiae. Dat. apud Urbemveterem, idibus maii, anno quarto. (*Ibid.*)

Orvieto, 7 mai 1291.

In e. m., pro capella hospitalis pauperum Beatae Mariae Remensis, in festo Ascensionis Domini et per octo dies sequentes. Dat. apud Urbemveterem, nonis maii, anno quarto. (*Ibid.*)

Orvieto, 15 mai 1291.

In e. m., pro ecclesia Sancti Saturnini de Pozolis, Narbonensis dioecesis, in quatuor beatae Mariae festivitatibus, per octo dies sequentes et in anniversario die dedicationis ejusdem ecclesiae.

« Cum ad premerenda... — Dat. apud Urbemveterem, idibus maii, anno quarto. »

5010 Orvieto, 7 mai 1291.

Jacobo, Sanctae Mariae in Via lata diacono cardinali, committit protectionem et defensionem .. magistri provincialis, commendatorum et fratrum ordinis militiae Sancti Jacobi in Portugaliae et Algarbii regnis. (Reg. 46, c. 184, f. 36 r°.)

Dilecto filio Jacobo, Sancte Marie in Via lata diacono cardinali.

« Inter cetera sollicitudinum... — Dat. apud Urbemveterem, nonis maii, anno quarto. »

5011 Orvieto, 12 mai 1291.

Dispensatio super pluralitate beneficiorum. (Reg. 46, c. 185, f. 36 r°.)

Riccardo de Damfeld, capellano nostro, rectori ecclesie de Langeton, Lincolniensis diocesis. Cum eo dispensat ut ecclesias de Langeton, Lincolniensis dioecesis, ante concilium Lugdunense, et de Scinelingflec, Eboracensis dioecesis, post idem concilium receptas, quas sine dispensatione sedis apostolicae insimul detinuit, una cum canonicatu et praebenda ecclesiae Suwellensis, quae canonice est adeptus, retinere possit; dummodo fructuum perceptorum congruam partem in earumdem ecclesiarum utilitatem, ad arbitrium boni viri, convertat.

« Laudabilis conversationis et... — Dat. apud Urbemveterem, IIII idus maii, anno quarto. »

5012-5023 Orvieto, 8 mai 1291.

Indulgentiae. (Reg. 46, c. 186, f. 36 r°.)

Universis Christi fidelibus presentes litteras inspecturis. Indulgentiam unius anni et xl dierum concedit visitan-

tibus ecclesiam Beatae Mariae de Chirnuch, Aberdonensis dioecesis, in quatuor ejusdem virginis festivitatibus et per octo dies sequentes.

« Vite perennis gloria... — Dat. apud Urbemveterem, viii idus maii, anno quarto. »

In e. m., pro ecclesia de Liz, Eboracensis dioecesis, in quatuor beatae Mariae virginis et S. Oswardi festivitatibus, etc. ut supra.

In e. m., pro ecclesia de Bayntbon, Eboracensis dioecesis, in quatuor beatae Mariae et S. Andreae apostoli festivitatibus, etc. ut supra.

Orvieto, 12 avril 1291.

In e. m., pro ecclesia .. priorissae et conventus monasterii Sancti Matthaei prope Rothomagum, per priorissam soliti gubernari, secundum instituta fratrum praedicatorum viventium, ordinis S. Augustini, in ejusdem sancti, Assumptionis beatae Mariae, S. Petri martyris et S. Dominici festivitatibus et per octo dies sequentes. Dat. apud Urbemveterem, ii idus aprilis, anno quarto.

Orvieto, 16 avril 1291.

In e. m., pro ecclesia .. guardiani et fratrum domus ordinis minorum Mediolanensis, in quatuor beatae Mariae festivitatibus, per octo dies sequentes et in anniversario die dedicationis ejusdem ecclesiae. Dat. apud Urbemveterem, xvi kalendas maii, anno quarto. (Potth., 23644) (1).

Orvieto, 17 avril 1291.

In e. m., pro ecclesia Sancti Boniti de Janiatio, Vivariensis dioecesis, in ejusdem sancti, sanctae crucis et sanctae Caterinae festivitatibus et per octo dies sequentes. Dat. apud Urbemveterem, xv kalendas maii, anno quarto. (*En marge.*)

Orvieto, 15 mai 1291.

In e. m., pro ecclesia Beati Martini de Castromorum, Cabilonensis dioecesis, in sanctorum Stephani, Martini, Nicolai et Eligii festivitatibus, per octo dies sequentes et in anniversario die dedicationis ejusdem ecclesiae. Dat. apud Urbemveterem, idibus maii, anno quarto. (*Ibid.*)

In e. m., pro ecclesia domus fratrum praedicatorum Claromontensis, in singulis S. Dominici, quatuor beatae Mariae et S. Petri martyris festivitatibus, etc. ut supra. (*Ibid.*)

Orvieto, 4 mai 1291.

In e. m., pro ecclesia Sancti Georgii de Triviolo, Pergamensis dioecesis, in Assumptionis et S. Georgii festivitatibus et per octo dies sequentes. Dat. apud Urbemveterem, iiii nonas maii, anno quarto. (*Ibid.*)

Orvieto, 7 mai 1291.

In e. m., pro ecclesia .. abbatis et conventus monasterii Sanctae Mariae de Badingia, Cluniacensis ordinis, in quatuor ejusdem virginis festivitatibus et per octo dies sequentes. Dat. apud Urbemveterem, nonis maii, anno quarto. (*Ibid.*)

In e. m., pro ecclesia .. prioris et conventus monasterii Sanctae Mariae de Boxgrava, per priorem soliti gubernari, Cisterciensis ordinis, Cicestrensis dioecesis, ut supra. (*Ibid.*)

Orvieto, 19 mai 1291.

In e. m., pro ecclesia Sanctae Mariae de Peyrenchis, Narbonensis dioecesis, in quatuor ejusdem virginis et S. Petri festivitatibus et per octo dies sequentes.

« Virga venustissima et... — Dat. apud Urbemveterem, xiiii kalendas junii, anno quarto. » (*Ibid.*)

5024 Orvieto, 1er mai 1291.

Dispensatio super pluralitate beneficiorum. (Reg. 46, c. 187, f. 36 v°.)

Guillelmo Christofori, cantori ecclesie Valaniensis. Cum eo dispensat, consideratione G., episcopi Mimatensis, cujus clericus est et familiaris, ut, praeter cantoriam Valaniensis ecclesiae, ab inimicis christiani nominis occupatam, unicum aliud beneficium ecclesiasticum detinere possit.

« Inducti probitatis tue... — Dat. apud Urbemveterem, kalendis maii, anno quarto. »

5025-5043 Orvieto, 16 mai 1291.

Indulgentiae. (Reg. 46, c. 188, f. 36 v°.)

Universis Christi fidelibus presentes litteras inspecturis. Indulgentiam unius anni et xl dierum concedit visitantibus ecclesiam monasterii Sancti Johannis in Vineis Suessionensis, ordinis S. Augustini, in beati Johannis Baptistae, quatuor beatae Mariae et S. Martini festivitatibus et per octo dies sequentes.

« Sanctorum meritis inclita... — Dat. apud Urbemveterem, xvii kalendas junii, anno quarto. »

Orvieto, 7 mai 1291.

In e. m., pro ecclesia monasterii Sancti Petri de Prato, Januensis dioecesis, in Assumptionis beatae Ma-

(1) Daté du 12 avril dans Potthast.

riae et S. Petri festivitatibus, per octo dies sequentes et in anniversario die dedicationis ejusdem ecclesiae. Dat. apud Urbemveterem, nonis maii, anno quarto.

In e. m., pro ecclesia Sancti Marcellini Januensi, in festivitate ejusdem sancti et per octo dies, etc., ut supra.

Orvieto, 15 mai 1291.

In e. m., pro ecclesia monasterii Sancti Rufi Valentini, ad romanam ecclesiam nullo medio pertinentis, ordinis S. Augustini, in singulis sanctorum Petri apostoli, Stephani et Augustini festivitatibus et per octo dies, etc., ut supra.

« Splendor paterne glorie... — Dat. apud Urbemveterem, idibus maii, anno quarto. »

In e. m., pro ecclesia Sancti Johannis de Varaliscle, Uticensis dioecesis, in singulis S. Johannis Baptistae, quatuor beatae Mariae festivitatibus et per octo dies, etc., ut supra.

In e. m., pro ecclesia Sancti Symeonis de Broseto, Uticensis dioecesis, in ejusdem sancti et S. Nicolai festivitatibus et per octo dies sequentes. Dat. ut supra.

In e. m., pro ecclesia Castri de Corniliano, Biterrensis dioecesis, in honorem beati Leoncii constructa, in quatuor beatae Mariae et ejusdem sancti festivitatibus, per octo dies sequentes et in anniversario die dedicationis ejusdem ecclesiae.

« Gloriosus Deus in... — Dat. ut supra. »

In e. m., pro ecclesia Beatae Mariae de Condato, Tholosanae dioecesis, in quatuor, etc., ut supra.

Orvieto, 7 mai 1291.

In e. m., pro ecclesia Sancti Johannis Evangelistae de Sancto Petro de Arena, Januensis dioecesis, in ejusdem sancti et Nativitatis beatae Mariae festivitatibus et per octo dies, etc.

« Licet is de... — Dat. apud Urbemveterem, nonis maii, anno quarto. »

In e. m., pro ecclesia Sancti Petri de Porta Januensi, in ejusdem sancti, etc.

In e. m., pro ecclesia monasterii Sanctorum Philippi et Jacobi Januensis, in eorumdem sanctorum, Assumptionis beatae Mariae et Undecim millium virginum, quarum reliquiae in eadem ecclesia servantur, festivitatibus et per octo dies, etc., ut supra.

Orvieto, 18 mai 1291.

In e. m., pro capella Beatae Mariae de Marmoiraco, Nemausensis dioecesis, in quatuor ejusdem virginis et S. Johannis Baptistae festivitatibus et per octo dies, etc.

« Virga venustissima et... — Dat. apud Urbemveterem, xv kalendas junii, anno quarto. »

Orvieto, 5 mai 1291.

In e. m., pro ecclesia .. guardiani et fratrum ordinis minorum Fuliginatum, in quatuor beatae Mariae, S. Matthaei, in cujus honorem eadem ecclesia est constructa, S. Francisci et S. Antonii festivitatibus et per octo dies, etc.

« Licet is de... — Dat. apud Urbemveterem, III nonas maii, anno quarto. » (*En marge.*)

Orvieto, 7 mai 1291.

In e. m., pro ecclesia .. guardiani et fratrum ordinis minorum de Trebio, Spoletanae dioecesis, in quatuor beatae Mariae, in cujus honorem eadem ecclesia est constructa, S. Francisci et S. Antonii festivitatibus, etc. Dat. apud Urbemveterem, nonis maii, anno quarto. (*Ibid.*)

In e. m., pro ecclesia .. guardiani et fratrum ordinis minorum Nucerinorum, in quatuor beatae Mariae, S. Petri apostoli, in cujus honorem eadem ecclesia est constructa, S. Francisci et S. Antonii festivitatibus, etc., ut supra. (*Ibid.*; POTTH., 23659) (1).

In e. m., pro ecclesia .. guardiani et fratrum ordinis minorum de Deruta, Perusinae dioecesis, in quatuor beatae Mariae, in cujus honorem eadem ecclesia est constructa, et sanctorum Francisci, Antonii et Clarae festivitatibus, etc., ut supra. (*Ibid.*; POTTH., 23658) (2).

Orvieto, 15 mai 1291.

In e. m., pro ecclesia Biterrensi, in S. Michaelis, S. Stephani, sanctae Crucis et S. Eligii festivitatibus et per octo dies, etc. Dat. apud Urbemveterem, idibus maii, anno quarto. (*Ibid.*)

In e. m., pro ecclesia Sancti Petri de Montibus, Uticensis dioecesis, in ejusdem sancti, S. Jacobi et quatuor beatae Mariae festivitatibus, etc.

« Splendor paterne glorie... — Dat. ut supra. » (*Ibid.*)

Orvieto, 7 mai 1291.

In e. m., pro ecclesia Beatae Mariae de Balma, Mimatensis dioecesis, in quatuor ejusdem virginis festivitatibus et per octo dies sequentes, etc.

« Licet is de... — Dat. apud Urbemveterem, nonis maii, anno quarto. »

5041 Orvieto, 8 mai 1291.

Dispensatio matrimonii. (REG. 46, c. 189, f. 37 r°.)

.. *preposito ecclesie Sancte Marie de Vineis Januensis.*

(1) Datée du 5 mai dans Potthast.

(2) *Idem.*

Borgaminus de Grimaldis et Jacobina de Savinnone, relicta quondam Hugolini Spinolae de Janua, ignorantes eosdem Hugolinum et Borgaminum in quarto consanguinitatis gradu conjunctos esse, ad sedandas graves discordias inter parentes et amicos suos existentes, matrimonium publice contraxerunt, sed, cum antequam matrimonium illud per carnalem copulam consumatum esset hujusmodi affinitatem noverint, ad consumationem ejus non processerunt dispensationemque super hoc ab Honorio papa IIII petierunt, qui bonae memoriae .. archiepiscopo Januensi mandavit ut, si praefati Borgaminus et Jacobina, tactis sacrosanctis evangeliis, juramento firmaverint se ante contractum matrimonium impedimentum hujusmodi ignorasse, cum eis dispensaret ut in eodem matrimonio remanere valerent. Verum cum archiepiscopus, morte praeventus, ad hujusmodi dispensationem procedere nequisset, Borgaminus et Jacobina ad consumationem matrimonii processerunt. Itaque Nicolaus papa praefato praeposito mandat ut secundum tenorem litterarum ad praefatum archiepiscopum Januensem missarum procedat.

« Petitio dilecti filii... — Dat. apud Urbemveterem, VIII idus maii, anno quarto. »

5045-5057 Orvieto, 15 mai 1291

Indulgentiae. (Reg. 46, c. 190, f. 37 rº)

Universis Christi fidelibus presentes litteras inspecturis. Indulgentiam unius anni et XL dierum concedit visitantibus ecclesiam Sancti Honorati Parisiensem, in singulis sanctorum Johannis Baptistae, Petri et Pauli festivitatibus et per octo dies sequentes.

« Vite perennis gloria... — Dat. apud Urbemveterem, idibus maii, anno quarto. »

In e. m., pro ecclesia domus Dei de Castro Consorio, Eduensis dioecesis, in singulis S. Savini et S. Potentiani festivitatibus, etc. ut supra.

Orvieto, 7 mai 1291.

In e. m., pro ecclesia monasterii Sancti Francisci de Mabilone, ordinis sanctae Clarae, Reatinae dioecesis, in singulis beatae Mariae, sanctorum Petri, Pauli et Francisci festivitatibus, etc. Dat. apud Urbemveterem, nonis maii, anno quarto. (POTTH., 23660.)

In e. m., pro ecclesia .. guardiani et fratrum ordinis minorum Cortonensium, in quatuor beatae Mariae, sanctorum Petri et Pauli, in quorum honorem eadem ecclesia est constructa, S. Francisci, S. Antonii, sanctaeque Clarae festivitatibus, per octo dies sequentes et in anniversario die dedicationis ejusdem ecclesiae. Dat. ut supra. (POTTH., 23661.)

In e. m., pro ecclesia fratrum de Vicovario, ordinis minorum, Tiburtinae dioecesis, in quatuor beatae Mariae, in cujus honorem eadem ecclesia est constructa, et sanctorum Francisci et Antonii et sanctae Clarae festivitatibus et per octo dies sequentes. Dat. ut supra. (POTTH., 23661.)

Orvieto, 15 mai 1291

In e. m., pro ecclesia Sancti Martini de Monteria, Lingonensis dioecesis, in festivitate ejusdem sancti et per octo dies sequentes. Dat. apud Urbemveterem, idibus maii, anno quarto.

Orvieto, 18 mai 1291.

In e. m., pro ecclesia Sancti Salvatoris Viterbiensi, in dedicationis basilicae Salvatoris, cujus sollemnitas quinto idus novembris celebratur, festivitate, per octo dies sequentes et in anniversario die dedicationis ejusdem ecclesiae. Dat. apud Urbemveterem, XV kalendas junii, anno quarto.

Orvieto, 19 mai 1291.

In e. m., pro ecclesia monasterii de Lapideto, Narbonensis dioecesis, in honorem beatae Mariae constructa, in quatuor ejusdem virginis et S. Augustini festivitatibus et per octo dies sequentes.

« Virga venustissima et... — Dat. apud Urbemveterem, XIIII kalendas junii, anno quarto. »

Orvieto, 11 mai 1291.

In e. m., pro ecclesia monasterii de Valle Vinearum, prope Barrum super Albam, Cisterciensis ordinis, Lingonensis dioecesis, in quatuor beatae Mariae, in cujus honorem eadem ecclesia est constructa, festivitatibus et per octo dies sequentes.

« Gloriosus Deus in... — Dat. apud Urbemveterem, V idus maii, anno quarto. » (*En marge.*)

Orvieto, 5 mai 1291.

In e. m., pro ecclesia monasterii Sanctae Luciae de Colle alto, ordinis sanctae Clarae, Reatinae dioecesis, in quatuor beatae Mariae, S. Francisci, sanctae Luciae et sanctae Clarae festivitatibus, per octo dies sequentes et in anniversario die dedicationis ejusdem ecclesiae.

« Sanctorum meritis inclita... — Dat. apud Urbemveterem, III nonas maii, anno quarto. » (*Ibid.*)

Orvieto, 17 mai 1291

In e. m., pro ecclesia monasterii Beatae Mariae Sancti Loci de Runhiaco, ordinis S. Augustini, Claromontensis dioecesis, in quatuor ejusdem virginis et Omnium Sanc-

torum, quae prima die novembris celebratur, festivitatibus, per octo dies sequentes et in anniversario die dedicationis ejusdem ecclesiae. Dat. apud Urbemveterem. xvi kalendas junii, anno quarto. (*Ibid.*)

Orvieto, 1er mai 1291.

In e. m., pro ecclesia Sancti Johannis Gandensi, Tornacensis dioecesis, in cujus crypta quoddam altare consecratum est in honorem beatae Mariae, apud quod multa et aperta miracula operantur, in quatuor ejusdem virginis et S. Johannis Baptistae festivitatibus et per octo dies sequentes. Dat. apud Urbemveterem. kalendis maii, anno quarto. (*Ibid.*)

Orvieto, 17 mai 1291.

In e. m. .. priori et capitulo saecularis ecclesiae Sanctorum Stephani et Bonifacii Viterbiensis, pro eorum ecclesia, in sanctorum Stephani et Bonifacii et sanctae Felicitatis festivitatibus, per octo dies sequentes et in anniversario die dedicationis ejusdem ecclesiae. Dat. apud Urbemveterem, xvi kalendas junii, anno quarto. (*Ibid.*)

5058 Orvieto, 5 mai 1291.

Facultas absolvendi a canonicis sententiis. (Reg. 46, c. 191, f. 37 v°.)

Giloni, archiepiscopo Senonensi, facultatem concedit absolvendi clericos et laicos ipsius dioecesis qui, pro violenta injectione manuum in personas ecclesiasticas, excommunicationis sententias incurrerunt et dispensandi cum eis qui sic ligati irregularitatem contraxerunt.

« Tua nobis fraternitas... — Dat. apud Urbemveterem, iii nonas maii, anno quarto. »

5059 Orvieto, 5 mai 1291.

Eidem indulget ut visitationis officium per saeculares et religiosas personas dignitate honoratas exercere valeat. (Reg. 46, c. 192, f. 37 v°.)

Eidem.

« Procedit ex tue... — Dat. ut supra. »

5060 Orvieto, 5 mai 1291.

Dispensatio super defectu ordinis. (Reg. 46, c. 192², f. 37 v°.)

Eidem indulget ut sex clerici ejus obsequiis insistentes, dum sint in sacris ordinibus constituti, in presbyteros infra annum post receptionem ecclesiarum promoveri non teneantur.

« Grandis affectus quem... — Dat. ut supra. »

5061 Orvieto, 18 mai 1291.

Absolutio a voto crucis sumendae. (Reg. 46, c. 193, f. 37 v°.)

Nobili viro Droconi de Melleto et dilecte in Christo filie Johannete, uxori ejus, Autisiodorensis diocesis. Eos a voto crucis sumendae absolvit, dummodo propriis sumptibus in Terrae Sanctae subsidium bellatores mittant vel pecuniae summam persolvant.

« Dignum est ut... — Dat. apud Urbemveterem, xv kalendas junii, anno quarto. »

5062 Orvieto, 12 avril 1291.

Facultas absolvendi a canonicis sententiis. (Reg. 46, c. 194, f. 37 v°.)

Venerabili fratri C., archiepiscopo Salzeburgensi. « Ut eo gratiosior... Fraternitati tue absolvendi hac vice ecclesiarum prelatos et clericos tue civitatis et diocesis ab excommunicationum sententiis quas pro eo incurisse noscuntur quod ipsi quandoque in clericos seu laicos sine scriptis, tam auctoritate propria quam etiam delegata, interdicti seu excommunicationum sententias protulerunt, ac dispensandi cum eis super eo quod, absolutionis beneficio non obtento, pro simplicitate vel juris ignorantia divina temere celebrarunt, imposita eis penitentia salutari, prout secundum Deum animarum ipsorum saluti videris expedire, plenam tibi auctoritate presentium concedimus facultatem. Dat. apud Urbemveterem, ii idus aprilis, anno quarto. »

5063 Orvieto, 13 janvier 1291.

Mandat ut Johannes de Asperomonte, monachus, qui olim, relicto monasterio Sancti Michaelis de Tornodoro, Lingonensis dioecesis, in habitu saeculari jus civile audivit, in eodem monasterio rursus accipiatur. (Reg. 46, c. 194², f. 37 v°.)

.. *priori et conventui monasterii Sancti Michaelis de Tornodoro, ordinis S. Benedicti, Lingonensis diocesis.* « Accedens ad presentiam nostram dilectus filius frater Johannes dictus de Asperomonte, monachus monasterii vestri, nobis exposuit quod ipse olim, a dicto monasterio animi levitate recedens, scolas adiit et inibi per plures annos tam canonicum quam jus civile audivit in habitu secu-

[illegible] cogimus, [illegible] a [illegible] salva ordinis [illegible] prefatum monasterium [illegible] dictum fratrem Johannem [illegible] frater Johannes [illegible] supplicavit ut providere sibi, ne cogatur [illegible] misericorditer curaremus. Cum [illegible] fratrem Johannem ab excommunicationis [illegible] jus civile [illegible] forma ecclesie absolvi et dispensari [illegible] super irregularitate, si quam contraxit [illegible] universitatem vestram [illegible] per apostolica [illegible] prelatum fratrem Johannem [illegible] humiliter redeuntem, non obstante quod monasterium ipsum ad presens vacare dicitur [illegible] reverentiam apostolice sedis et nostram, disciplina ordinis et constitutione felicis recordationis [illegible] predecessoris nostri, edita in Turonensi concilio, nichilominus semper salvis, reassumatis et [illegible] in Domino caritate tractetis, mandatum nostrum taliter impleturi quod idem monachus iterato laborare ad sedem predictam propter hoc non cogatur, nosque non oporteat coactionis remedium adhibere. Dat. apud Urbemveterem, [illegible] idibus januarii, anno tertio. »

5064 Orvieto, 14 mai 1291.

De [illegible] Aesculanum episcopum et monasterium [illegible] de Clento, Camerinensis dioecesis. (Reg. 46, c. 195, f. [illegible] r°.)

.. [illegible] mandat ut contentionem inter [illegible] conventum monasterii Claraevallis de [illegible] Camerinensis dioecesis, et [illegible] ratione juris visitationis, correctionis [illegible] in monasterio dominarum [illegible] praedicti ordinis, Aesculanae [illegible] monasterio Claraevallis de Clento [illegible] existente [illegible] terminet.

« [illegible] — Dat. apud Urbemveterem, [illegible] idus maii, anno quarto. »

5065 Orvieto, 21 mai 1291.

Dispensatio super pluralitate beneficiorum. (Reg. 46, c. 196, f. 38 r°.)

Johanni de M[illegible], [illegible] ecclesie Sancti Gildardi de Berigneyo, Baiocensis diocesis. « Per studia laudabilis... Ut preter ecclesiam Sancti Gildardi de Berigneyo, Baiocensis diocesis, quam te canonice proponis adeptum, unicum aliud beneficium, etiam simile ni curam habens, si tibi canonice offeratur, licite recipere valeas et una cum predicta ecclesia libere retinere... tecum auctoritate apostolica dispensamus... Dat. apud Urbemveterem, xii kalendas junii, anno quarto. »

5066 Orvieto, 4 mai 1291.

Facultas absolvendi a canonicis sententiis. (Reg. 46, c. 197, f. 38 r°.)

Raynaldo, episcopo Petragoricensi, facultatem concedit absolvendi clericos ipsius dioecesis qui, pro violenta injectione manuum in personas ecclesiasticas, excommunicationis sententiam incurrerunt, et dispensandi cum eis qui sic ligati, immiscendo se divinis officiis, irregularitates contraxerunt.

« Ut eo gratiosior... — Dat. apud Urbemveterem, iiii nonas maii, anno quarto. »

5067 Orvieto, 22 mai 1291.

Hospitale Sanctae Mariae in Saxia de Urbe sub sua protectione suscipit. (Reg. 46, c. 198, f. 38 r°.)

.. *magistro et fratribus Hospitalis Sancte Marie in Saxia de Urbe ejusque fratribus tam presentibus quam futuris regularem vitam professis in perpetuum.* Ad instar Innocentii III[i], Honorii, Gregorii, Alexandri, Clementis IIII[ti], Gregorii X[i] et Nicolai III[i], eorum monasterium, cum suis possessionibus, in litteris insertis, sub sua et beati Petri protectione suscipit.

« Inter opera pietatis... — Ego Nicolaus, catholice ecclesie episcopus, ss. Ego frater Latinus, Ostiensis et Velletrensis episcopus, ss. Ego Gerardus, Sabinensis episcopus, ss. Ego Johannes, Tusculanus episcopus, ss. Ego Johannes, tituli Sancte Cecilie presbyter cardinalis, ss. Ego frater Matheus, tituli Sancti Laurentii in Damaso presbyter cardinalis, ss. Ego frater Hugo, tituli Sancte Sabine presbyter cardinalis, ss. Ego Petrus, tituli Sancti Marci presbyter cardinalis, ss. Ego Matheus, Sancte Marie in Porticu diaconus cardinalis, ss. Ego Jacobus, Sancte Marie in Via lata diaconus cardinalis, ss. Ego Neapoleo, Sancti Adriani diaconus cardinalis, ss. Ego Petrus, Sancti Eustachii diaconus cardinalis, ss. Dat. apud Urbemveterem, per manum magistri Johannis, decani Baiocensis, sancte romane

ecclesie vicecancellarii, XI kalendas junii, indictione quarta, incarnationis dominice anno MCCLXXXXI°, pontificatus vero domni Nicolai pape IIII[i] anno quarto. »

5068 Orvieto, 7 mai 1291.

Dispensatio super defectu natalium. (Reg. 46, c. 199, f. 40 r°.)

.. *episcopo Leodiensi.* « Constitutus in presentia nostra dilectus filius Johannes dictus Pinguis de Stabularis (1), clericus tue diocesis, nobis exposuit quod, licet dudum mater sua cum quodam laico in ecclesie facie matrimonium contraxisset et aliquandiu cohabitasset eidem, tamen, cum ad ejusdem matris notitiam pervenisset quod idem vir suus cui jam alteri laico, qui ipsam precognoverat carnaliter, tertio vel quarto erat consanguinitatis gradu conjunctus, religiosorum et discretorum virorum usa consilio, ab ejusdem viri thoro et cohabitatione recessit. Verum, cum de separatione ipsorum facienda judicio ecclesie ageretur, dictus vir se a patria absentavit et sic absens diem clausit extremum, nondum separatione hujusmodi celebrata, dictaque mater in hujusmodi statu clericum ipsum genuit de soluto. » Itaque mandat papa episcopo Leodiensi ut cum eodem Johanne dispenset ut, non obstante hoc defectu natalium, ad omnes ordines promoveri et beneficium ecclesiasticum obtinere possit. Dat. apud Urbemveterem, nonis maii, anno quarto.

5069 Orvieto, 2 mai 1291.

Dispensatio super pluralitate beneficiorum. (Reg. 46, c. 200, f. 40 r°.)

Willelmo de Holecote, rectori ecclesie de Cactewirch (sic), *Lincolniensis diocesis.* « Super familiam Domini... Auctoritate tibi presentium indulgemus ut, preter ecclesiam de Caccewirch (*sic*), Lincolniensis diocesis, quam, curam animarum habentem, te proponis canonice assecutum, possis adhuc unicum aliud beneficium ecclesiasticum, etiam si similem curam habeat, et tibi canonice offeratur, licite recipere et cum eadem ecclesia libere retinere... Dat. apud Urbemveterem, VI nonas maii, anno quarto. »

5070 Orvieto, 7 mai 1291.

Dispensatio super defectu aetatis et ordinum (Reg. 46, c. 201, f. 40 r°.)

Hugoni de Aceyo, cononico ecclesie de Sancto Deodato, Tullensis diocesis. remittit et donat fructus ab eo perceptos ex ecclesia de Aceyo, Tullensis dioecesis, quam olim minor annis existens ante generale concilium recepit et post concilium idem retinuit, non faciens se infra annum in presbyterum promoveri, quamque deinde dimisit. Dummodo de praedictis fructibus congruam portionem, ad arbitrium boni viri, in evidentem ejusdem ecclesiae utilitatem convertat.

« In hiis que... — Dat. apud Urbemveterem, nonis maii, anno quarto. »

5071 Orvieto, 19 mai 1291.

Monasterium Sanctae Clarae juxta Parisius a praestatione procurationum et subsidiorum legatis sedis apostolicae aliisque quibuslibet exemptum declarat. (Reg. 46, c. 202, f. 40 r°; Potth., 23677.)

.. *abbatisse et conventui monasterii Sancte Clare juxta Parisius, ordinis sancte Clare.*

« Paupertati vestre quam... — Dat. apud Urbemveterem, XIIII kalendas junii, anno quarto. »

5072 Orvieto, 1er mai 1291.

Dispensatio super defectu natalium. (Reg. 46, c. 202[2], f. 40 r°.)

Leoni dicto de Summa Rippa, presbytero, canonico Laudensi, cum quo olim, ordines non habente, fuit dispensatum ut, non obstante defectu natalium quem patitur, de clerico in minoribus ordinibus constituto genitus et soluta, ad omnes ordines promoveri et beneficium ecclesiasticum etiam cum cura recipere valeret. Cum eo rursus, consideratione G., episcopi Sabinensis, pro eo implorantis, dispensat ut ad personatum sive dignitatem in cathedrali vel alia collegiata ecclesia, etiam si curam habeat, episcopali dignitate excepta, recipere valeat.

« Inducunt nos tue... — Dat. apud Urbemveterem, kalendis maii, anno quarto. »

5073-5076 Orvieto, 11 mai 1291.

Indulgentiae. (Reg. 46, c. 203, f. 40 v°.)

Universis Christi fidelibus presentes litteras inspecturis. Indulgentiam unius anni et XL dierum concedit visitantibus ecclesiam monasterii de Campo Martis de Urbe, beatae Mariae nomine insignitam, in ejusdem virginis et beati Benedicti festivitatibus et per octo dies sequentes.

(1) On peut lire dans le manuscrit *Stabularis* ou *Stabulans*

« Excelsa super sidera. — Dat. apud Urbemveterem, v idus maii, anno quarto. »

Orvieto, 15 mai 1291.

In e. m. eisdem, pro ecclesia de Sancto Arnuali, Metensis dioecesis, in sancti Arnualis et Assumptionis beatae Mariae festivitatibus et per octo dies sequentes.

« Sanctorum meritis incliti... — Dat. apud Urbemveterem, idibus maii, anno quarto. »

Orvieto, 7 mai 1291.

In e. m. eisdem, pro ecclesia domus fratrum praedicatorum de Castris, Albiensis dioecesis, in sanctorum Dominici, Vincentii et Petri martyris et beatae Mariae festivitatibus et per octo dies sequentes. Dat. nonis maii, anno quarto.

In e. m. eisdem, pro ecclesia Sancti Benedicti de Jegerdof, Olomucensis dioecesis, in sancti Benedicti, beatae Mariae, sanctorum Martini et Nicolai confessoris festivitatibus et per octo dies sequentes. Dat. ut supra.

5077 Orvieto, 12 mai 1291.

De alienandis possessionibus ecclesiae Lateranensis. (Reg. 46, c. 203², f. 40 v°.)

Episcopo Racanatensi, vicario nostro in Urbe. Ei mandat ut inquirat de opportunitate petitionis qua .. prior et capitulum ecclesiae Lateranensis, ordinis S. Augustini, licentiam petunt commutandi castrum Frascati ejusque modicum tenimentum et quasdam possessiones in diversis locis regni Siciliae, pro aliis utilioribus possessionibus.

« Ex parte dilectorum... — Dat. apud Urbemveterem, iiii idus maii, anno quarto. »

5078 Orvieto, 27 mai 1291.

Dispensatio super defectu aetatis. (Reg. 46, c. 204, f. 40 v°.)

Tommasio de Nigella, preposito ecclesie Insulensis, Tornacensis dioecesis. Indulget ut praeposituram ecclesiae Insulensis, curam animarum habentem, quam minor aetate recepit et sine dispensatione sedis apostolicae detinuit, retinere valeat.

« Benigno tibi sunt... — Dat. apud Urbemveterem, vi kalendas junii, anno quarto. »

5079 Orvieto, 7 mai 1291.

De alienandis possessionibus monasterii Sanctae Mariae de Rivopullo, Vicensis dioecesis. (Reg. 46, c. 205, f. 40 v°, Potth., 23662.)

Venerabili fratri .. episcopo Barchinonensi et dilectis filiis .. priori predicatorum et .. guardiano minorum fratrum ordinum Barchinonensibus mandat ut de utilitate venditionis aut permutationis possessionum quas .. abbas et conventus monasterii Sanctae Mariae de Rivopullo, ad romanam ecclesiam nullo medio pertinentis, ordinis S. Benedicti, Vicensis dioecesis, poscunt inquirant.

« Ex parte dilectorum... — Dat. apud Urbemveterem, nonis maii, anno quarto. »

5080 Orvieto, 3 mai 1291

Magistro et fratribus domus militiae Templi Jerosolimitani, propter piscium caristiam quae in partibus transmarinis frequenter habetur, indulget ut, cum in quadragesima Sancti Martini pisces commode habere non poterunt, ovis et caseo vesci possint. Praesentibus per quinquennium valituris. (Reg. 46, c. 206, f. 40 v°.)

.. magistro et fratribus domus militie Templi Jerosolimitani.

« Devotionis vestre meretur... — Dat. apud Urbemveterem, v nonas maii, anno quarto. »

5081 Orvieto, 1er juin 1291

Collatio beneficii. (Reg. 46, c. 207, f. 40 v°.)

Venerabili fratri .. episcopo Racanatensi, vicario nostro in Urbe. Ei, consideratione M., Sanctae Mariae in Porticu diaconi cardinalis, mandat ut Petrum Francisci dicti Vituli de Urbe, clericum, in ecclesia Sancti Johannis de Insula de Urbe recipi faciat in canonicum et in fratrem, ei praebendam procuret eumque in illius praebendae corporalem possessionem inducat.

« Volentes dilecto filio... — Dat. apud Urbemveterem, kalendis junii, anno quarto. »

5082-5087 Orvieto, 19 mai 1291.

Petrus de Capella ecclesiae Carcassonensi praeficitur. (Reg. 46, c. 208, f. 41 r°.)

Petro de Capella, electo Carcassonensi. Vacante per obitum Gualteri Carcassonensi ecclesia, capitulum duas electiones, alteram de .. archipresbytero ejusdem ecclesiae, alteram de Guillelmo, archidiacono Agathensi, in

discordia celebravit. Porro negotio electionum hujusmodi per appellationem ad sedem apostolicam devoluto, praedicti electi, in praesentia papae constituti, jus suum resignarunt. Tunc papa ad eamdem ecclesiam transtulit P., Aurelianensem episcopum, qui huic translationi per litteras et nuntios consentire recusavit; quare Petrum de Capella, tunc canonicum Parisiensem, ecclesiae Carcassonensi episcopum praeficit.

« Ad universalis ecclesie... — Dat. apud Urbemveterem, xiii kalendas junii, anno quarto. »

In e. m. decano et capitulo ecclesiae Carcassonensis mandat ut eidem electo debitam obedientiam praebeant.

In e. m. clero civitatis et dioecesis Carcassonensis.

In e. m. populo civitatis et dioecesis Carcassonensis.

In e. m. universis vassallis ecclesiae Carcassonensis mandat ut eidem electo debita servitia praestent.

In e. m. Philippum, regem Franciae, rogat ut eum regio favore prosequatur.

5088-5108 Orvieto, 21 mai 1291.

Indulgentiae. (Reg. 46, c. 209, f. 41 v°.)

Universis Christi fidelibus presentes litteras inspecturis. Indulgentiam unius anni et xl dierum concedit visitantibus ecclesiam Sancti Georgii de Caino, Brixiensis dioecesis, in festo ejusdem sancti et per octo dies sequentes.

« Vite perennis gloria... — Dat. apud Urbemveterem, xii kalendas junii, anno quarto. »

In e. m., pro ecclesia Sancti Bartholomaei de Bornado, Brixiensis dioecesis, in festivitate ejusdem sancti, etc. ut supra.

Orvieto, 18 mai 1291.

In e. m., pro ecclesia de Monte Arnaudo, Magalonensis dioecesis, in honorem beatae Mariae constructa, in quatuor ejusdem virginis et S. Stephani festivitatibus, per octo dies sequentes et in anniversario die dedicationis ejusdem ecclesiae. Dat. apud Urbemveterem, xv kalendas junii, anno quarto.

In e. m., pro ecclesia Beatae Mariae de Cestayranicis, Magalonensis dioecesis, in quatuor ejusdem virginis festivitatibus et per octo dies, etc. ut supra.

Orvieto, 1er mai 1291.

In e. m., pro ecclesia Sanctae Sygolenae de Affali, Tholosanae dioecesis, in quatuor beatae Mariae et sanctae Sygolenae festivitatibus et per octo dies sequentes. Dat. kalendis maii, anno quarto.

Orvieto, 18 mai 1291.

In e. m., pro ecclesia Sancti Petri Elborensi, in sanctorum Petri, Michaelis archangeli et Vincentii, quorum festa in eadem ecclesia sollemniter celebrantur, festivitatibus, per octo dies sequentes et in anniversario die dedicationis ejusdem ecclesiae. Dat. apud Urbemveterem, xv kalendas junii, anno quarto.

In e. m., pro ecclesia .. abbatis et conventus monasterii in Stolp, ordinis S. Benedicti, Caminensis dioecesis, in sanctorum Johannis Baptistae et Benedicti abbatis et sanctae crucis, quorum festa in eadem ecclesia sollemniter celebrantur, festivitatibus, etc., ut supra.

In e. m., pro ecclesia Sanctae Mariae de Ventoselo, Bracharensis dioecesis, in quatuor ejusdem virginis festivitatibus, etc., ut supra.

In e. m., pro ecclesia Beatae Mariae Vimaranensi, Bracharensis dioecesis, in quatuor ejusdem virginis, S. Vincentii et sanctae Catherinae, quorum festa in eadem ecclesia sollemniter celebrantur, festivitatibus, etc., ut supra.

In e. m., pro ecclesia Sanctae Mariae de Turribus veteribus, Ulixbonensis dioecesis, in quatuor ejusdem virginis, S. Bartholomaei et sanctae Catherinae, quorum festa, etc., ut supra.

In e. m., pro ecclesia Sanctae Mariae de Transufal, Ulixbonensis dioecesis, in quatuor ejusdem virginis et sanctae Mariae Magdalenae, cujus festum in eadem ecclesia, etc. ut supra.

In e. m., pro ecclesia Sancti Mametis de Mogadoyro, Bracharensis dioecesis, in Assumptionis beatae Mariae festivitate, etc.

Orvieto, 15 mai 1291.

In e. m., pro ecclesia Sancti Florentini de Ambazia, Turonensis dioecesis, in ejusdem sancti et quatuor beatae Mariae festivitatibus et per octo dies sequentes. Dat. idibus maii, anno quarto.

In e. m., pro ecclesia Corisopitensi, in quatuor beatae Mariae et sanctae crucis festivitatibus, etc., ut supra.

Orvieto, 21 mai 1291.

In e. m., pro ecclesia .. priorissae et conventus monasterii de Brewode, per priorissam soliti gubernari, ordinis S. Benedicti, Lichefeldensis dioecesis, in quatuor beatae Mariae festivitatibus et per octo dies sequentes et in anniversario die dedicationis ejusdem ecclesiae. Dat. apud Urbemveterem, xii kalendas junii, anno quarto.

Orvieto, 22 mai 1291.

In e. m., pro ecclesia Sancti Petri de Novacella, Uticensis dioecesis, in ejusdem sancti, quatuor beatae Ma-

riae et S. Michaelis archangeli festivitatibus et per octo dies sequentes. Dat. apud Urbemveterem, xi kalendas junii, anno quarto. (*Ibidem.*)

Orvieto, 15 mai 1291.

In e. m., pro ecclesia Sancti Constantii prope Pontemcorvum, Aquinatis dioecesis, in S. Constantii et sanctae Luciae festivitatibus et per octo dies sequentes. Dat. apud Urbemveterem, idibus maii, anno quarto. (*Ibid.*)

Orvieto, 22 mai 1291.

In e. m., pro ecclesia Beatae Mariae monasterii monialium de Fontibus, Uticensis dioecesis, in quatuor ejusdem virginis, S. Gabrielis et sanctae Agnetis festivitatibus, per octo dies sequentes et in anniversario die dedicationis ejusdem ecclesiae.

« Virgo venustissima et... — Dat. apud Urbemveterem, xi kalendas junii, anno quarto. » (*Ibid.*)

Orvieto, 18 mai 1291.

In e. m., pro ecclesia Beatae Mariae de Mossaco, Uticensis dioecesis, in quatuor ejusdem virginis, S. Johannis Baptistae et S. Privati festivitatibus et per octo dies sequentes. Dat. apud Urbemveterem, xv kalendas junii, anno quarto. (*Ibid.*)

Orvieto, 15 mai 1291.

In e. m., pro ecclesia .. guardiani et fratrum ordinis minorum de Nanach, Laoniensis dioecesis, in singulis sanctorum Francisci, Antonii, Brandani et sanctarum Clarae et Brigidiae festivitatibus, per octo dies sequentes et in anniversario die dedicationis ejusdem ecclesiae.

« Licet is de... — Dat. apud Urbemveterem, idibus maii, anno quarto. (*Ibid.*; Potth., 23671.)

Orvieto, 13 avril 1291.

In e. m., pro ecclesia Sanctae Mariae de Landaniis, Bremensis dioecesis, in quatuor ejusdem virginis festivitatibus, per octo dies sequentes et in anniversario die dedicationis ejusdem ecclesiae.

« Vite perennis gloria... — Dat. apud Urbemveterem, idibus aprilis, anno quarto. » (*Ibid.*)

5109 Orvieto, 23 mars 1291.

Dispensatio super defectu natalium. (Reg. 46, c. 210, f. 42 r°.)

Wol[illegible], officiali Maguntino, cum .. archiepiscopus Maguntinus in partibus remotis sit, mandat ut cum Daniele, cantore ecclesiae Sancti Stephani Maguntinae, cum quo dudum bonae memoriae Conradus, Coloniensis archiepiscopus, tunc in partibus illis apostolicae sedis legatus, ut, non obstante defectu natalium quem patitur, de presbytero genitus et soluta, ad omnes ordines promoveri et ecclesiasticum beneficium etiam cum cura obtinere posset, per suas dispensavit litteras, quas idem Daniel incendio domus cum aliis bonis suis casu fortuito se asserit perdidisse, rursus dispenset ut alterutram ecclesiarum Sancti Kiliani in Nersteim et Sancti Albani in Rudensheim, curam habentium, Maguntinae dioecesis, et cantoriam ecclesiae Sancti Stephani, curam non habentem, quas canonice recepit et detinuit, retinere valeat, dummodo de fructibus jam perceptis congruam portionem, ad arbitrium boni viri, in evidentem utilitatem praedictarum ecclesiarum et cantoriae convertat.

« Porrecta nobis dilecti... — Dat. apud Urbemveterem, x kalendas aprilis, anno quarto. »

5110-5111 Orvieto, 15 mai 1291.

Dispensatio matrimonii. (Reg. 46, c. 211, f. 42 r°.)

.. *electo Vestano* mandat ut cum nobili viro Petro Leonardi et nobili muliere Bartholomaea Petri Guerrae, civibus Vestanis, dispenset ut, non obstante quarto consanguinitatis gradu quo conjuncti sunt, in matrimonio olim ab ipsis, impedimenti ignaris, contracto remanere valeant.

« Exhibita nobis dilecti... — Dat. apud Urbemveterem, idibus maii, anno quarto. »

In e. m., pro nobili viro Johanne Leonardi et nobili muliere Constantia Petri, civibus Vestanis.

5112 Orvieto, 15 mai 1291.

De numero canonicorum in ecclesia Pictavensi habendo. (Reg. 46, c. 212, f. 42 r°.)

Capitulo ecclesie Pictavensi. « Ut determinatus sit «. Sane petitio vestra nobis exhibita continebat quod vos, facultatibus ecclesie Pictavensis provida deliberatione pensatis, de consensu venerabilis fratris nostri .. episcopi Pictavensis, vicesimum quartum canonicorum numerum, eodem episcopo in dicto numero computato, statuistis in eadem ecclesia observandum, corporali super hoc a singulis vestrum prestito juramento, ita quod predictus episcopus et decem et septem ex predictis canonicis non sacerdotales, integras et distinctas, reliqui vero canonici dimidias et sacerdotales prebendas perpetuo debeant obtinere, prout in patentibus litteris inde confectis plenius dicitur contineri. Nos itaque, vestris supplicatio-

nibus inclinati, statutum hujusmodi sicut provide factum est ratum et gratum habentes, id auctoritate apostolica confirmamus... Dat apud Urbemveterem, idibus maii, anno quarto. »

5113 Orvieto, 12 mai 1291

De reformatione monasterii de Latruffayre, Olenensis diocesis. (Reg. 46, c. 213, f. 42 r°; Potth., 23665.)

.. *episcopo Olenensi* mandat ut monasterium de Latruffayre, quod dicitur de Chamina, si in eo fratres dissolute, ut narratur, vivant, reformet.

« Ad audientiam nostram... — Dat. apud Urbemveterem, IIII idus maii, anno quarto. »

5114 Orvieto, 6 mai 1291.

Dispensatio super defectu ordinum. (Reg. 46, c. 214, f. 42 v°.)

Johanni dicto Chapella, subdiacono, rectori ecclesie Sancti Exuperii de Guiano, Burdegalensis diocesis. Cum eo dispensat ut ecclesiam Sancti Exuperii retinere valeat, dummodo infra annum a data praesentium se in praesbyterum promoveri faciat. Olim enim idem Johannes, in minoribus ordinibus constitutus, ecclesiam eandem, curam animarum habentem, per litteras J., Sanctae Ceciliae presbyteri cardinalis, tunc in illis partibus apostolicae sedis legati, obtinuit seque infra annum in subdiaconum, de licentia capituli Burdegalensis, sede archiepiscopali vacante, promoveri fecit. Cumque postmodum a vicario archiepiscopi Burdegalensis, tunc in remotis partibus agentis, licentiam recipiendi ab aliquo episcopo ordinem postulavisset idemque vicarius hanc licentiam ei recusavisset, presbyteratus ordinem infra eundem annum assumere non potuit et ideo praefatam dispensationem petiit.

« Meritis tue probitatis... — Dat. apud Urbemveterem, II nonas maii, anno quarto. »

5115 Orvieto, 7 mai 1291.

Dispensatio super defectu ordinum. (Reg. 46, c. 215, f. 42 v°.)

Carissime in Christo filie Sclarimunde, regine Majoricarum illustri, indulget ut sex clerici, obsequiis ejus insistentes, ad recipiendum presbyteratus ordinem per triennium non teneantur.

« Magne devotionis affectus... — Dat. apud Urbemveterem, nonis maii, anno quarto. »

5116 Orvieto, 7 mai 1291.

Dispensatio residentiae. (Reg. 46, c. 215^2, f. 42 v°.)

Eidem indulget ut sex clerici obsequiis ejus insistentes fructus, redditus et proventus beneficiorum ecclesiasticorum suorum recipiant ac si personaliter resideant.

« Habet in nobis... — Dat. ut supra. »

5117 Orvieto, 7 mai 1291.

Facultas eligendi proprium confessorem. (Reg. 46, c. 215^3, f. 42 v°.)

Eidem.

« Benigno tibi sunt... — Dat. ut supra. »

5118-5126 Orvieto, 27 mai 1291.

Indulgentiae. (Reg. 46, c. 216, f. 42 v°.)

Universis Christi fidelibus presentes litteras inspecturis. Indulgentiam unius anni et XL dierum concedit visitantibus ecclesiam Sanctae Mariae de Ponte Rodani, Gebennensis dioecesis, in quatuor ejusdem virginis festivitatibus et per octo dies sequentes.

« Gloriosus Deus in... — Dat. apud Urbemveterem, VI kalendas junii, anno quarto. »

Orvieto, 15 mai 1291.

In e. m., pro ecclesia Beatae Mariae de Soranea, Parmensis dioecesis, in quatuor ejusdem virginis festivitatibus, per octo dies sequentes et in anniversario die dedicationis ejusdem ecclesiae. Dat. apud Urbemveterem, idibus maii, anno quarto.

In e. m., pro ecclesia Beatae Mariae de Paguinhano, Narbonensis dioecesis, in quatuor ejusdem virginis festivitatibus et per octo dies sequentes. Dat. ut supra.

Orvieto, 4 juin 1291.

In e. m., pro ecclesia .. guardiani et fratrum ordinis minorum Ruthenensium, in quatuor beatae Mariae et sanctorum Francisci et Antonii et sanctae Clarae festivitatibus et per octo dies sequentes.

« Licet is de... — Dat. apud Urbemveterem, II nonas junii, anno quarto. » (Potth., 23692.)

In e. m., pro ecclesia .. guardiani et fratrum ordinis minorum de Sancto Affricano, Ruthenensis dioecesis, in Assumptionis beatae Mariae et sanctorum Michaelis archangeli, Francisci, Antonii et sanctae Clarae festivitatibus, etc. ut supra. (Potth., 23692.)

Orvieto, 15 mai 1291.

In e. m., pro ecclesia Sancti Johannis de villa Sancti Egidii, Nemausensis dioecesis, in S. Johannis apostoli, S. Anthonii et sanctae Catherinae festivitatibus et per octo dies sequentes.

« Splendor paterne glorie... — Dat. ut supra, idibus maii, anno quarto. »

Orvieto, 26 mai 1291.

In e. m., pro ecclesia monasterii Sanctae Crucis prope mercatum Bononiensem, ordinis S. Augustini, in singulis sanctae crucis et quatuor beatae Mariae festivitatibus et per octo dies sequentes.

« Vite perennis gloria... — Dat. apud Urbemveterem, vii kalendas junii, anno quarto. »

Orvieto, 28 mai 1291.

In e. m., pro ecclesia Omnium Sanctorum de Walcote, Norwicensis dioecesis, in sollempnitate Omnium Sanctorum, que celebratur prima die novembris, S. Nicolai et S. Johannis Baptistae festivitatibus, per octo dies sequentes et in anniversario die dedicationis ejusdem ecclesiae.

« Sanctorum meritis inclyta... — Dat. apud Urbemveterem, v kalendas junii, anno quarto. »

Orvieto, 19 mai 1291.

In e. m., pro ecclesia Beatae Mariae de Valle, Uticensis dioecesis, in quatuor ejusdem virginis et sanctorum Johannis Baptistae et Johannis Evangelistae festivitatibus, per octo dies sequentes et in anniversario die dedicationis ejusdem ecclesiae.

« Virga venustissima et... — Dat. apud Urbemveterem, xiiii kalendas junii, anno quarto. »

5127 Orvieto, 9 mai 1291.

Dispensatio matrimonii. (Reg. 46, c. 216², f. 43 r°; Potth., 23663.)

. *episcopo Clonfertensi* committit ut cum nobili viro Rogerio Cantwel et nobili muliere Tally Omulmoych dispenset ut in matrimonio quod olim contraxerunt et in quo plures filios procrearunt remanere valeant, quanquam « quedam mulier quam dictus Rogerus ante contractum hujusmodi matrimonium carnaliter cognoverat eidem Tally quarto est consanguinitatis gradu conjuncta. »

« Petitio dilecti filii... — Dat. apud Urbemveterem, vii idus maii, anno quarto. »

5128 Orvieto, 21 mai 1291.

Dispensatio matrimonii. (Reg. 46, c. 217, f. 43 r°.)

. *electo Aquensi* mandat ut cum nobili viro Ogerino, nato] (1) Alberti dicti Tordi, et nobili muliere Jacobina, nata nobilis viri Nicolai dicti Graeci de Canvellis, Aquensis dioecesis, dispenset ut, non obstante quarto consanguinitatis gradu quo conjuncti sunt, ad sedandas inter parentes suos inimicitias, matrimonium inter se contrahere valeant.

« Exhibita nobis dilecti... — Dat. apud Urbemveterem, xii kalendas junii, anno quarto. »

5129 Orvieto, 9 avril 1291.

Facultas absolvendi a canonicis sententiis. (Reg. 46, c. 218, f. 43 r°.)

Conrado, archiepiscopo Salzeburgensi, facultatem concedit absolvendi clericos et laicos qui pro violenta manuum injectione in personas ecclesiasticas excommunicati sunt et dispensandi cum eis qui sic ligati irregularitatem contraxerunt.

« Ex parte tua... — Dat. apud Urbemveterem, v idus aprilis, anno quarto. »

5130 Orvieto, 13 avril 1291.

Contra monachos simoniacos (Reg. 46, c. 218², f. 43 r°.)

Eidem mandat ut quosdam monachos in monasteriis Salzeburgensis civitatis et dioecesis, ipsi dioecesana lege subjectis, per vitium simoniae receptos, ad alia monasteria ejusdem ordinis transferat, injuncta eis et illis qui eos receperunt poenitentia competenti. Quod si forte aliorum monasteriorum eis difficilis reddatur ingressus, ipsos in suis monasteriis dispensative de novo recipi solitis conditionibus faciat.

« Tua nobis fraternitas... — Dat. apud Urbemveterem, idibus aprilis, anno quarto. »

5131-5141 Orvieto, 23 mai 1291.

Indulgentiae. (Reg. 46, c. 219, f. 43 r°.)

Universis Christi fidelibus presentes litteras inspecturis.

(1) Le début de la lettre annonce le mariage comme devant avoir lieu entre *Albertus dictus Tordus* et *Jacobina* et ne nomme pas *Ogerinus*, mais la suite ne parle plus d'Albert et dit deux fois *praefatus Ogerinus*. Faut-il lire *Ogerinus dictus Tordus* ou *Ogerinus natus Alberti dicti Tordi?*

Indulgentiam unius anni et xl dierum concedit visitantibus ecclesiam de Sancto Vito, Salzeburgensis dioecesis, in quatuor beatae Mariae, S. Nicolai et S. Viti, in cujus honorem dicta ecclesia est constructa, festivitatibus, per octo dies sequentes et in anniversario die dedicationis ejusdem ecclesiae.

« Vite perennis gloria... — Dat. apud Urbemveterem, x kalendas junii, anno quarto. »

In e. m., pro capella domus Dei de Colchis, Eduensis dioecesis, in quatuor beatae Mariae et S. Nicolai festivitatibus et per octo dies sequentes. Dat. ut supra.

In e. m., pro ecclesia de Castro villano, Lingonensis dioecesis, in sanctorum Johannis Evangelistae et Bercharii festivitatibus, in quorum honorem dicta ecclesia est constructa, et per octo dies sequentes. Dat. ut supra.

In e. m., pro ecclesia de Colchis, Eduensis dioecesis, in S. Martini et S. Mauritii festivitatibus et per octo dies sequentes. (*En marge.*)

In e. m., pro ecclesia .. abbatissae et conventus monasterii Sancti Benedicti de Faxoro Januensis, Cisterciensis ordinis, in quatuor beatae Mariae et S. Benedicti festivitatibus et per octo dies sequentes. Dat. ut supra. (*Ibid.*)

In e. m., pro ecclesia .. prioris et fratrum praedicatorum de Wrisaco, Salzeburgensis dioecesis, in quatuor beatae Mariae et sanctorum Petri martyris, Nicolai et Dominici festivitatibus, per octo dies sequentes et in anniversario die dedicationis ejusdem ecclesiae. Dat. ut supra. (*Ibid.*)

Orvieto, 7 mai 1291.

In e. m., pro ecclesia .. abbatis et conventus monasterii Vallis magnae, Cisterciensis ordinis, Agathensis dioecesis, in honorem beatae Mariae et beati Bernardi constructa, in sancti Bernardi et quatuor beatae Mariae festivitatibus et per octo dies sequentes. Dat. apud Urbemveterem, nonis maii, anno quarto. (*Ibid.*)

In e. m., pro ecclesia Sancti Michaelis de Brugneriis, Magalonensis dioecesis, in festo ejusdem sancti et per octo dies sequentes. Dat. ut supra. (*Ibid.*)

Orvieto, 8 mai 1291

In e. m., pro capella Sanctorum Thomae et Maxentii de Rupella, Xanctonensis dioecesis, in eorumdem sanctorum festivitatibus et per octo dies sequentes. Dat. apud Urbemveterem, viii idus maii, anno quarto. (*Ibid.*)

Orvieto, 28 mai 1291.

In e. m., pro ecclesia prioratus Beatae Mariae de Wedone Pinconii, Lincolniensis dioecesis, in quatuor ejusdem virginis, S. Eligii et sanctae crucis festivitatibus, per octo dies sequentes et in anniversario die dedicationis ejusdem ecclesiae. Dat. apud Urbemveterem, v kalendas junii, anno quarto. (*Ibid.*)

In e. m., pro ecclesia prioratus Beatae Mariae supra Montem prope Pinconium, Ambianensis dioecesis, in ejusdem virginis et S. Johannis Baptistae festivitatibus, per octo dies sequentes et in anniversario die dedicationis illius ecclesiae. Dat. ut supra. (*Ibid.*)

5142-5160 Orvieto, 15 mai 1291.

Indulgentiae. (Reg. 46, c. 219², f. 43 v°.)

Universis Christi fidelibus presentes litteras inspecturis. Indulgentiam unius anni et xl dierum concedit visitantibus ecclesiam Sancti Petri de Savinhaco prope Tornacum, Nemausensis dioecesis, in singulis sanctorum Petri et Pauli, quatuor beatae Mariae et S. Johannis Evangelistae festivitatibus et per octo dies sequentes.

« Ante thronum divine... — Dat. apud Urbemveterem, idibus maii, anno quarto. »

Orvieto, 23 mai 1291.

In e. m., pro ecclesia Sancti Petri de Planhano, Tholosanae dioecesis, in singulis sanctorum Petri et Pauli et quatuor beatae Mariae festivitatibus et per octo dies sequentes.

« Princeps apostolorum Petrus... — Dat. ut supra, x kalendas junii, anno quarto. »

In e. m., pro ecclesia Beatae Mariae rotundae Metensi, in quatuor ejusdem virginis festivitatibus et per octo dies sequentes.

« Gloriosus Deus in... — Dat. ut supra. »

In e. m., pro ecclesia Sancti Petri Alexandrini de Cuco, Tholosanae dioecesis, in singulis ejusdem sancti et quatuor beatae Mariae festivitatibus et per octo dies sequentes.

« Splendor paterne glorie... — Dat. ut supra. »

In e. m., pro ecclesia Sancti Martini de Bella Comba, Tholosanae dioecesis, in S. Martini et quatuor beatae Mariae festivitatibus, etc. ut supra.

In e. m., pro ecclesia Sancti Juliani de Blanzensis, Tholosanae dioecesis, in singulis S. Juliani et quatuor beatae Mariae festivitatibus, etc. ut supra.

Orvieto, 15 mai 1291.

In e. m., pro capella Beati Georgii castri de Martilhanicis, Nemausensis dioecesis, in S. Georgii, Annuntiationis beatae Mariae, S. Nicolai et sanctae Catherinae festivitatibus. Dat. apud Urbemveterem, idibus maii, anno quarto.

In e. m., pro ecclesia domus fratrum minorum de Ricardino, Bononiensis dioecesis, in quatuor beatae Mariae, S. Francisci, S. Antonii et sanctae Clarae festivitatibus et per octo dies sequentes. Dat. ut supra.

In e. m., pro ecclesia Sancti Salvatoris de Yselna, Grossetanae dioecesis, in quatuor beatae Mariae festivitatibus, per octo dies sequentes et in anniversario die dedicationis ejusdem ecclesiae.

« Sanctorum meritis inclita.. — Dat. ut supra. »

Orvieto, 5 juin 1291.

In e. m., pro ecclesia fratrum minorum Terdonensi, in quatuor beatae Mariae et sanctorum Francisci et Antonii festivitatibus et per octo dies sequentes.

« Licet is de.. — Dat. nonis junii, anno quarto. »

In e. m., pro ecclesia fratrum minorum de Cherio, Taurinensis dioecesis, in quatuor beatae Mariae et sanctorum Francisci, Antonii et Vitalis et sanctae Clarae festivitatibus et per octo dies sequentes, etc., ut supra. (Potth. 23695.)

Orvieto, 25 mai 1291.

In e. m., pro ecclesia .. praeceptoris et fratrum hospitalis Sancti Laurentii de Varo, Ventiensis dioecesis, in sancti Laurentii festivitate et per octo dies sequentes.

« Vite perennis gloria... — Dat. apud Urbemveterem, viii kalendas junii, anno quarto. »

Orvieto, 21 mai 1291.

In e. m., pro ecclesia Sancti Ylarii de castro Montiscuti, Caturcensis dioecesis, in ejusdem sancti, beatae Mariae et S. Jacobi festivitatibus et per octo dies sequentes. Dat. apud Urbemveterem, xii kalendas junii, anno quarto. (*En marge.*)

Orvieto, 15 mai 1291.

In e. m., pro ecclesia .. abbatis et conventus monasterii de Sancto Egidio, ordinis S. Benedicti, Nemausensis dioecesis, in ejusdem sancti et quatuor beatae Mariae festivitatibus et per octo dies sequentes. Dat. apud Urbemveterem, idibus maii, anno quarto. (*Ibid.*)

Orvieto, 1er mai 1291.

In e. m., pro capella hospitalis pauperum Beatae Mariae de Rupe Amatoris, Caturcensis dioecesis, in Assumptionis beatae Mariae et S. Johannis Baptistae festivitatibus, per octo dies sequentes et in anniversario die dedicationis ejusdem capellae. Dat. apud Urbemveterem, kalendis maii, anno quarto. (*Ibid.*)

Orvieto, 28 mai 1291.

In e. m., pro ecclesia Sancti Petri apostoli de Caregio, Florentinae dioecesis, in festivitate ejusdem sancti, per octo dies sequentes et in anniversario die dedicationis ejusdem ecclesiae.

« Sanctorum meritis inclita... — Dat. apud Urbemveterem, v kalendas junii, anno quarto. » (*Ibid.*)

Orvieto, 15 mai 1291.

In e. m., pro ecclesia Sancti Stephani de Valle Francisca, Mimatensis dioecesis, in singulis ejusdem sancti, S. Michaelis et quatuor beatae Mariae festivitatibus, per octo dies sequentes et in anniversario die dedicationis ejusdem ecclesiae.

« Splendor paterne glorie.. — Dat. apud Urbemveterem, idibus maii, anno quarto. » (*Ibid.*)

Orvieto, 23 mai 1291.

In e. m., pro ecclesia monasterii de Marcho, ordinis S. Benedicti, Lemovicensis dioecesis, in Assumptionis beatae Mariae et singulis sanctorum Clari, Martini et Nicolai festivitatibus et per octo dies sequentes.

« Licet is de.... — Dat. apud Urbemveterem, x kalendas junii, anno quarto. » (*Ibid.*)

Orvieto, 15 mai 1291.

In e. m., pro ecclesia .. prioris et conventus fratrum praedicatorum Lausanensium, in Nativitatis beatae Mariae, sanctorum Dominici, Petri martyris et sanctae Mariae Magdalenae festivitatibus, per octo dies sequentes et in anniversario die dedicationis ejusdem ecclesiae. Dat. apud Urbemveterem, idibus maii, anno quarto. (*Ibid.*)

5161 Orvieto, 23 mai 1291.

Licentia reconciliandi loca violata. (Reg. 46, c. 220, f. 44 r°.)

Raymundo, episcopo Elnensi.

« Sincere devotionis affectus... — Dat. apud Urbemveterem, x kalendas junii, anno quarto. »

5162 Orvieto, 23 mai 1291.

Transcriptio litterarum Frederici imperatoris. (Reg. 46, c. 221, f. 44 r°.)

Venerabili fratri Salimbene, archiepiscopo Capuano, ejusque successoribus substituendis. Litteras transcribit quibus Fredericus, rex Siciliae, quondam R., electo Capuano, confirmavit donationem castelli Maris de Vulturno, castrorum Pini et Pigmontis et terrae quae fuit Landulphi Compalatii, intus et extra civitatem Capuanam, Matthaeo, archiepiscopo Capuano, et ecclesiae

Capuanae ab Henrico imperatore et Constantia imperatrice factam. Quarum litterarum tenor hic est :

« Fredericus, divina favente clementia rex Sicilie, » ducatus Apulie et principatus Capue. Licet imperialia » et... — Dat. in urbe felici Panormi, per manus Gualterii de Pall., regni Sicilie cancellarii, anno dominice incarnationis MCCVII°, mensis maii, indictione » decima, regni vero domini nostri Frederici, Dei gratia » illustrissimi regis Sicilie, ducatus Apulie et principatus Capue anno decimo. Feliciter. Amen. Amen. » Amen. »

« Cum a nobis... — Dat. apud Urbemveterem, x kalendas junii, anno quarto. »

5163 Orvieto, 23 mai 1291.

Transcriptio litterarum Henrici VI et Frederici imperatorum. (Reg. 46, c. 222, f. 44 r°.)

Eidem. Transcribit instrumenta quibus Henricus VI^us^ imperator Matthaeo, archiepiscopo, et ecclesiae Capuanis castellum Maris de Vulturno dedit et Fredericus Renaldo, electo, hanc donationem confirmavit. Horum instrumentorum tenores illi sunt :

« In nomine sancte et individue Trinitatis. Henricus » sextus, divina favente clementia imperator semper augustus et rex Sicilie. Imperialis mansuetudinis excellentiam... — Hujus rei testes sunt : Guillelmus, archiepiscopus Ravennas; Henricus, Wormaciensis episcopus; Galterius, Trojanus episcopus et regni Sicilie et » Apulie cancellarius; Conradus, imperialis aule cancellarius; Philippus, frater noster; Corradus, dux Spoleti; Marcualdus, imperialis dapifer; Henricus de » Calendin, manescalcus, et alii quamplures. Ego Conradus, imperialis aule cancellarius, una cum domino » Gualterio, regni Sicilie et Apulie cancellario, recognovi. Signum domini Henrici sexti, romani imperatoris invictissimi et regis Sicilie semper augusti. Acta » sunt hec anno dominice incarnationis MCLXXXXV°, » indictionis XIIIe, regnante domino nostro Henrico » sexto, romano imperatore invictissimo et rege Sicilie » semper augusto, anno regni ejus XXIII°, imperii vero » quinto, regni Sicilie primo. Dat. apud Tranum, octavo » die mensis aprilis, per manus Alberti, imperialis aule » protonotarii. »

« In nomine Dei eterni et Salvatoris nostri Jesu » Christi. Amen. Fredericus, divina favente clementia » rex Sicilie, ducatus Apulie et principatus Capue. Cum » jus perpetue.. — Dat. in urbe felici Panormi, anno » dominice incarnationis MCCVI°, mense martii, indictione » nona, per manus Gualterii, regni Sicilie cancellarii, » regni vero domini nostri Frederici, Dei gratia illustrissimi regis Sicilie, ducatus Apulie et principatus » Capue, anno octavo. Feliciter. Amen. »

« Cum a nobis... — Dat. ut supra. »

5164 Orvieto, 23 mai 1291.

Transcriptio litterarum Henrici VI imperatoris (Reg. 46, c. 223, f. 44 r°.)

Eidem. Transcribit instrumentum quo Henricus VI^us^ imperator Matthaeo, archiepiscopo, et ecclesiae Capuanis castra Pinum et Pemontem et terram quae fuit Landolphi Compalatii, tam infra quam extra civitatem Capuanam, dedit. Cujus instrumenti tenor hic est :

« In nomine sancte et individue Trinitatis. Henricus » sextus, divina favente clementia imperator semper » augustus et rex Sicilie. Si juste postulatio... — Hujus » rei testes sunt : Carus, Montisregalis archiepiscopus; » Guillelmus, Reginus archiepiscopus; Berardus, Messanensis archiepiscopus; Hertwicus, Eistedensis episcopus; Theodericus, Trajectensis prepositus; Albertus, » imperialis aule prothonotarius; Berardus, imperialis » aule medicus familiaris; Conradus, dux Spoleti; Marquardus, senescalcus, marchio Ancone et dux Ravenne; » Albertus, comes; Albertus de Spanheim, comes; Bertoldus de Leschemunde, comes; Gentilis, comes; Joffredus de Marturano; Guillelmus Crassus, comes Malte, » totius regni ammiratus, et alii quamplures. Signum » domini Henrici sexti, Romanorum imperatoris invictissimi et regis Sicilie. Ego Conradus, Hildeneshemensis episcopus, imperialis aule cancellarius, una » cum domino Waltero, Trojano episcopo et regni Sicilie cancellario, recognovi. Acta sunt hec anno dominice incarnationis MCCLXXXXVII°, indictione prima, » regnante domino Henrico sexto, Romanorum imperatore gloriosissimo et potentissimo rege Sicilie, anno » regni ejus vicesimo octavo, imperii vero septimo et » regni Sicilie tertio. Dat. Messane, per manum Alberti, » imperialis aule prothonotarii, vicesimo quarto die » mensis septembris. Feliciter. Amen. »

« Cum a nobis... — Dat. ut supra. »

5165 Orvieto, 23 mai 1291.

Transcriptio litterarum Constantiae imperatricis. (Reg. 46, c. 224, f. 45 r°.)

Eidem.

« Constantia, Dei gratia romana imperatrix semper

» augusta et regina Sicilie, una cum carissimo filio suo
» Frederico, eadem gratia rege Sicilie, ducatus Apulie
» et principatus Capue. Notum facimus universis regni
» nostri fidelibus tam presentibus quam futuris, presen-
» tem paginam inspecturis quod nos, de solita gratia et
» liberalitate nostra, pro remedio quoque anime domini
» regis Rogerii, bone memorie, necnon et domini impe-
» ratoris, inclite recordationis, attendentes quoque puram
» fidem et grata servitia que Matheus, venerabilis Ca-
» puanus archiepiscopus, dilectus fidelis et familiaris
» noster, ipsi domino imperatori et nobis diligenter
» exhibuit et cotidie exhibet, concedimus ei et ecclesie
» Capuane ac successoribus suis in perpetuum judaicam
» civitatis Capue libere et sine alicujus exactione servitii.
» Volumus etiam ut terram que fuerat Pandulphi Com-
» palatii, quam prenominatus dominus imperator bone
» memorie ipsi archiepiscopo et ecclesie Capuane con-
» cessit et ad presens idem archiepiscopus, permissione
» nostra, Riccie, filie ipsius Pandulphi, in baroniam tri-
» buit, quocumque tempore ipsa filia Pandulphi vel he-
» redes ejus sine herede decesserint, ad demanium
» ipsius ecclesie Capuane deveniat. Ad hujus autem nos-
» tre donationis et concessionis memoriam et perpetuam
» firmitatem, presentem scribi paginam et majestatis
» nostre sigillo jussimus communiri. Dat. Panormi,
» viii die mensis septembris, secunde indictionis. »

« Cum a nobis... — Dat. ut supra. »

5166 Orvieto, 28 mai 1291

Transcriptio litterarum Riccardi secundi, principis Capuani. (Reg. 46, c. 225, f. 45 r°.)

Eidem. Confirmat litteras quibus Riccardus secundus, princeps Capuanus, Gerbaldo, archiepiscopo Capuano, ejusque successoribus et ecclesiae Capuanae integrum portum civitatis Capuanae, cum ripis, aqua et alveo ex utraque parte Wulturni fluminis, dedit. Quarum litterarum tenor hic est :

« Nos secundus Riccardus, divina ordinante clementia
» Capuanorum princeps, notum fieri volumus... — Ex
» jussione prefate serenissime potestatis scripsi ego Ru-
» niacus judex, in anno dominice incarnationis mcii°,
» et xxii° anno principatus prefati domni secundi R.,
» gloriosi principis Capue. Dat. mense mal. (1), indictione
» decima. »

« Cum a nobis .. — Dat. apud Urbemveterem, v kalendas junii, anno quarto. »

(1) Un trait barre l'l dans le manuscrit.

5167 Orvieto, 28 mai 1291.

Transcriptio litterarum Jordani secundi, principis Capuani (Reg. 46, c. 226, f. 45 v°.)

Eidem. Confirmat litteras quibus Jordanus secundus, princeps Capuanus, Octoni, archiepiscopo Capuano, ejusque successoribus et ecclesiae Capuanae ecclesiam Sancti Tamari et totum monticellum in quo constructa est dedit. Quarum litterarum tenor hic est :

« Nos, in Dei omnipotentis nomine secundus Jordanus,
» divina providentia Capuanorum princeps, notum fieri
» volumus... — Ex jussione prelate potestatis scripsi ego
» Philippus, palatinus judex, in anno dominice incar-
» nationis mcxxv° et v° anno (1) principatus prescripti
» domni Jordani, gloriosi principis Capue. Dat. Capuano
» palatio, in mense aprelis, per indictionem tertiam. »

« Cum a nobis... — Dat. ut supra. »

5168 Orvieto, 23 mai 1291.

Transcriptio litterarum Caroli, regis Siciliae. (Reg. 46, c. 227, f. 46 r°.)

Venerabili fratri Salimbene, archiepiscopo Capuano. Transcribit litteras quibus Carolus, rex Siciliae, declarat deberi archiepiscopo Capuano ab officialibus regiis, de proventibus bajulationis Capuae : pro decima ipsorum proventuum, viginti sex uncias auri ; in recompensationem judaicae et tintoriae Capuae, triginta uncias auri, et in festo Purificationis beatae Mariae de cera decenas octo, et totidem pro cereo pascali in festo Resurrectionis dominicae. Harum litterarum tenores illi sunt :

« Carolus, Dei gratia rex Sicilie, ducatus Apulie...
» tam presentibus quam futuris fidelibus suis gratiam
» suam et bonam voluntatem. Dudum ad petitionem...
» — Dat. Neapoli, anno Domini mcclxxviii°, mense
» junii, octavo ejusdem, septime indictionis, regnorum
» nostrorum Jerosolimitani anno tertio, Sicilie vero
» quarto decimo. »

« Carolus, Dei gratia rex Sicilie, ducatus Apulie... tam
» presentibus quam futuris fidelibus suis gratiam suam
» et bonam voluntatem. Cum in signum... — Dat. Nea-
» poli, per magistrum Guillelmum de Farunvilla, deca-
» num Sancti Petri virorum Aurelianensis, regni Sicilie
» vicecancellarium, anno Domini mcclxxv°, die xxv ja-
» nuarii, tertie indictionis, regni nostri anno decimo. »

« Ad tue supplicationis... — Dat. apud Urbemveterem, x kalendas junii, anno quarto. »

(1) Ms : *ante* au lieu de *anno*.

5169 Orvieto, 23 mai 1291.

Transcriptio instrumentorum quibus monasterium Sanctae Clarae juxta Sanctum Marcellum prope Parisius institutum est. (Reg. 46, c. 228, f. 46 v°; Potth., 23680.)

.. *abbatisse et sororibus monasterii Sancte Clare juxta Sanctum Marcellum prope Parisius, ordinis sancte Clare, viventibus sub observantia regule que servatur in monasterio Humilitatis Beate Marie prope Sanctum Clodoaldum, Parisiensis diocesis.* Earum institutionem, a Symone, Carnotensi episcopo, factam, confirmat. Cujus institutionis tenor hic est :

« Universis presentes litteras inspecturis, Symon, mi» seratione divina Carnotensis episcopus, salutem in » Domino. Litteras reverendi patris in Christo domini » J., Dei gratia tituli Sancte Cecilie presbyteri car» dinalis, apostolice sedis legati, recepimus sub hac » forma :

» Venerabili in Christo patri .. Dei gratia episcopo » Carnotensi, Johannes, ejusdem miseratione tituli » Sancte Cecilie presbyter cardinalis, apostolice sedis » legatus, salutem et sinceram in Domino caritatem. » Receptis pridem quibusdam litteris apostolicis, quas » per religiosum virum fratrem Johannem de Ceno» manis, ordinis minorum, vobis mandavimus exhiberi, » per discretum virum magistrum Guidonem de Noallis, » capicerium ecclesie Pictavensis, de contentis in eis» dem litteris inquiri fecimus diligenter. Cum autem, » prout in ipsius capicerii litteris continetur, plene de » contentis in dictis litteris nobis constitit, nos, qui ar» duis et inevitabilibus prepediti negotiis executioni » dictarum litterarum ad presens intendere personaliter » non valemus et de vestre circumspectionis industria » fidutiam gerimus in Domino pleniorem, paternitati » vestre predictarum litterarum auctoritate committimus » et mandamus quatenus, ad locum in dictis litteris com» prehensum personaliter accedentes, ad institutionem » sororum in eodem loco ac assignationem regule necnon » exemptionem tam loci quam sororum earumdem vice » nostra diligenter ac sollicite procedatis, juxta predic» tarum continentiam litterarum. Dat. apud Sanctum » Clodoaldum prope Parisius, II° kalendas maii, pontifi» catus domini Nicolai pape IIIIu anno secundo. »

« Nobis igitur apostolicis litteris per religiosum virum » fratrem Johannem de Cenomanis, ordinis minorum, » exhibitis in hec verba :

» Nicolaus, episcopus servus servorum Dei. Dilecto » filio J., tituli Sancte Cecilie presbytero cardinali, apos» tolice sedis legato, salutem et apostolicam benedictio» nem. Ex parte carissimi... — Dat. Laterani, III nonas » martii, pontificatus nostri anno primo (1). »

« Ad locum in dictis litteris apostolicis comprehensum » personaliter accedentes, ad institutionem sororum in » eodem loco et assignationem regule necnon exemptio» nem tam loci quam surorum eorumdem processimus » juxta predictarum continentiam litterarum. In cujus » rei testimonium sigillum nostrum presentibus litteris » duximus apponendum. Actum anno Domini M°CC° oc» togesimo nono, die dominica in festo beatorum Phi» lippi et Jacobi apostolorum. »

« Licet ea que... — Dat. ut supra. »

5170 Orvieto, 18 mars 1291.

De debitis Electensis monasterii, Narbonensis dioecesis, persolvendis. (Reg. 46, c. 229, f. 47 r°.)

.. *abbati monasterii Figiacensis, Caturcensis diocesis,* mandat ut fructus, redditus et proventus monasterii Electensis, ad romanam ecclesiam nullo medio pertinentis, ordinis S. Benedicti, Narbonensis dioecesis, colligi faciat, et, de eis ad sustentationem abbatis et conventus tenui portione reservata, in solutionem debitorum ejusdem Electensis monasterii residuum convertat.

« Ad audientiam nostram... — Dat. apud Urbemveterem, XV kalendas aprilis, anno quarto. »

5171 Orvieto, 28 mai 1291.

Unionem monasterii Sanctae Mariae de Peira, Marsicensis dioecesis, monasterio Fossae Novae, Terracinensis dioecesis, confirmat. (Reg. 46, c. 230, f. 47 r°.)

.. *abbati et conventui monasterii Fosse Nove, Cisterciensis ordinis, Terracinensis diocesis.* Cum monasterium Sanctae Mariae de Peira, ordinis S. Benedicti, Marsicensis dioecesis, adeo spiritualiter et temporaliter collapsum esset quod divina raro aut nunquam in eo celebrarentur, rebus temporalibus deficientibus quibus illius servitoribus subveniri posset, cumque nullus, nisi Jacobus, abbas, in eo remansus esset, idem Jacobus monasterium suum, cum omnibus ecclesiis et capellis illi subjectis, juribus et pertinentiis eorumdem, monasterio Fossae Novae totaliter in spiritualibus et temporalibus incorporavit unionemque illam papa confirmat.

« Rerum unio presertim... — Dat. apud Urbemveterem, V kalendas junii, anno quarto. »

(1) Cf. ci-dessus, n° 6.

5172 Orvieto, 21 mai 1291.

Dispensatio super pluralitate beneficiorum. (Reg. 46, c. 231, f. 47 v°.)

Magistro Stephano de Mauley diacono, archidiacono Clivelandie in ecclesia Eboracensi, capellano nostro. Cum eo, ad supplicationem E., regis Anglorum, dispensat ut ecclesias de Baynthon et de Lyz, Eboracensis dioecesis, et archidiaconatum Clivilandiae in ecclesia Eboracensi, curam animarum habentia, quae post generale concilium Lugdunense recepit et detinuit sine sedis apostolicae dispensatione, se infra annum in presbyterum promoveri non faciens, licite retinere possit; et, si praefatas ecclesias vel earum alteram dimiserit, aliud vel alia ecclesiastica beneficia, archidiaconatu excepto, recipere valeat; dummodo, ad arbitrium boni viri, aliquam congruam portionem fructuum perceptorum in evidentem utilitatem dictorum ecclesiarum et archidiaconatus convertat.

« Apostolice sedis benignitas... — Dat. apud Urbemveterem, xii kalendas junii, anno quarto. »

5173 Orvieto, 19 mai 1291.

De monasterio Tutellensi, Lemovicensis dioecesis, corrigendo et reformando. (Reg. 46, c. 232, f. 47 v°; Potth., 23676.)

.. abbati monasterii Veziensis, .. priori predicatorum et .. guardiano minorum fratrum ordinum de Briva, Lemovicensis diocesis. Habentes in desideriis ut monasteria et alia pia loca, pro illius reverentia cujus cultui deputantur, preserventur a noxiis et salutaribus proficiant incrementis, illorum obviare periculis, cum expedire conspicimus, intenta sollicitudine procuramus. Pro parte siquidem dilecti filii B., abbatis monasterii Tutellensis, ordinis S. Benedicti, Lemovicensis diocesis, fuit propositum coram nobis quod nonnulli ipsius monasterii monachi et alii degentes in eo plura committunt enormia, que limam debite correctionis exposcunt, propter quorum excessus, vite dissolutionem atque malitiam dictum monasterium fore noscitur in spiritualibus et temporalibus graviter deformatum. Quare dictus abbas nobis humiliter supplicavit ut, cum ipse ad correctionem talium, propter eorum potentiam et resistentiam pertinacem, procedere nequeat per se ipsum, providere super hoc ei et dicto monasterio, ne de malo labatur in pejus, paterna sollicitudine dignaremur. Nos igitur, plenam gerentes de vestra circumspectione fiduciam, ipsius abbatis supplicationibus inclinati, discretioni vestre per apostolica scripta mandamus quatenus, ad monasterium prelibatum personaliter accedentes et habentes pre oculis solum Deum, corrigatis et reformetis ibidem tam in capite quam in membris que correctionis et reformationis officio noveritis indigere, contradictores, etc. Non obstante indulgentia qua vobis, filii prior et guardiane, vel fratribus vestrorum ordinum a sede apostolica dicitur esse concessum quod non teneamini, etc., usque habeatur. Dat. apud Urbemveterem, xiiii kalendas junii, anno quarto. »

5174 Orvieto, 25 mai 1291.

Acto quondam Galvani de Carpo, qui se archipresbyterum ecclesiae Sanctae Mariae de Carpo, Mutinensis dioecesis, electum esse dicit, coram sede apostolica citatur. (Reg. 46, c. 233, f. 47 v°.)

Venerabili fratri .. episcopo et dilecto filio .. archipresbytero ecclesie Mutinensis. « Ex parte dilectorum filiorum Giliolí, prepositi ecclesie Sancti Marini, Egidii Symonis de Sancto Marino, Gilioli de Brochis, Johannis de Curte, Gerardi de Martinis, Albertini de Belencinis, Petriboni et magistri Picii de Bilnitanis, canonicorum ecclesie Sancte Marie de Carpo, ad romanam ecclesiam nullo medio pertinentis, ordinis S. Augustini, Mutinensis diocesis, qui major et sanior pars capituli ipsius ecclesie fore dicuntur, fuit expositum coram nobis quod dudum, ecclesia ipsa, per archipresbyterum solita gubernari, per obitum quondam G., archipresbyteri ejusdem, vacante, capitulum ipsius ecclesie, vocatis omnibus qui voluerint, debuerint et potuerint comode interesse, die ad eligendum prefixa, convenientes in unum, pro futuro archipresbytero sibi in eadem ecclesia eligendo, quondam Jacobum de Altarocta, tunc ipsorum canonicum, in eorum et ipsius ecclesie archipresbyterum elegerunt. Licet autem Thomas de Carpo, canonicus ipsius ecclesie, prius vocem suam in eligendo archipresbyterum ac vicem quibusdam ex canonicis prelibatis, qui in prefatum Jacobum consenserant, commisisset, nichilominus tamen Actone quondam Galvani de Carpo, clerico dicte diocesis, pretendente se per eundem Thomam, quem in predicta electione contemptum fuisse dicebat, electum in ipsius ecclesie archipresbyterum extitisse, ac occasione hujusmodi electionis inter prefatos Jacobum et Actonem super archipresbyteratu ipsius ecclesie materia questionis exorta, dictoque Jacobo causam hujusmodi apud sedem apostolicam prosequente, felicis recordationis Martinus papa IIII, predecessor noster, quondam magistro Nicolao de Terracena, capellano suo et ipsius palatii auditori causarum, causam ipsam audiendam commisit et fine debito terminandam. Cumque diu fuisset in causa predicta coram

eodem processum, tandem prefato Jacobo viam universe carnis ingresso, memoratus Acto, de dicta electione de se prius habita non confisus, se iterato per nonnullos ipsius ecclesie canonicos, interveniente, sicut asseritur, labe symoniace pravitatis, in ejusdem ecclesie archipresbyterum eligi procuravit, ac, talis electionis pretextu, quanquam ipsius electionis confirmationem, si qua fuisset, infra tempus a jure statutum nequaquam obtinuerit, nec etiam postularit, eandem ecclesiam temere occupans, illam per novem annos et amplius tenuit occupatam, administrando nichilominus spiritualiter et temporaliter in eadem, in anime sue periculum, plurimorum scandalum et ipsius ecclesie non modicum detrimentum. Cumque postmodum ex parte dicti Actonis nobis fuisset humiliter postulatum ut, cum ecclesia prelibata tanto, ut dicebatur, premeretur onere paupertatis quod ipse Acto, qui in illius archipresbyterum se canonice pretendebat electum, non poterat absque ipsius ecclesie gravi periculo sedem adire predictam pro confirmatione sue electionis hujusmodi obtinenda, committere confirmationem eandem in illis partibus dignaremur, nulla de lapsu temporis et aliis supradictis habita mentione, nosque venerabili fratri nostro L., Ostiensi et Velletrensi episcopo, duxissemus sub certa forma dictum negotium committendum, ex parte dictorum canonicorum fuit nobis humiliter supplicatum ut, cum dicta ecclesia, quam propter occupationem hujusmodi fuisse dicebant multipliciter laceratam, tanto tempore jam vacasset quod ejus provisio erat ad nos per lapsum temporis, juxta Lateranensis statuta concilii, legitime devoluta, providere super hoc ejusdem ecclesie miserabili statui paterna sollicitudine dignaremur. Nos igitur... discretioni vestre per apostolica scripta precipiendo mandamus quatenus vos vel alter vestrum, per vos vel alium seu alios, prefatum Actonem, qui se gerit pro archipresbytero ecclesie prelibate, ex parte nostra peremptorie citare curetis ut infra unius mensis spatium post vestre citationis edictum, cum omnibus actis, juribus et munimentis hujusmodi negotium contingentibus, apostolico se conspectui personaliter representet, facturus et recepturus super predictis quod ordo exegerit rationis. Diem vero... Dat. apud Urbemveterem, viii kalendas junii, anno quarto. »

5175-5176 Orvieto, 22 mai 1291.

Collatio beneficii et dispensatio super pluralitate beneficiorum. (Reg. 46, c. 231, f. 48 r°.)

Hermanno de Willenowe, archidiacono de Cardono in ecclesia Treverensi, ad supplicationes J., Sanctae Mariae in Via lata diaconi cardinalis, archidiaconatum de Cardono in ecclesia Treverensi, vacantem apud sedem apostolicam per consecrationem Johannis, episcopi Trajectensis, confert, eumque de ipso archidiaconatu praesentialiter per annulum investit. Proviso quod Hermannus, postquam illum archidiaconatum fuerit assecutus, praeposituram quam in ecclesia Joheburgensi, Maguntinae dioecesis, obtinet dimittat. Dispensatque cum eo ut praeposituram in Limpurgensi ecclesia, Treverensis dioecesis, et canonicatus et praebendas in Maguntina et Treverensi ecclesiis una cum praefato archidiaconatu retinere valeat.

« Personam tuam obtentu... — Dat. apud Urbemveterem, xi kalendas junii, anno quarto. »

In e. m. magistris Giffrido de Placentia, capellano suo, Tornacensis, Jacobo de Labro, Reatinae, ac Velasco Petri, Civitatensis ecclesiarum canonicis, mandat ut eumdem Hermannum de Willenowe vel procuratorem ejus in ejusdem archidiaconatus corporalem possessionem inducant, eique de ejusdem archidiaconatus fructibus et juribus universis responderi intregre faciant.

« Personam dilecti filii... — Dat. ut supra. »

5177-5178 Orvieto, 2 juin 1291.

Gubernatio ecclesiae Bisatiensis Manfredo, episcopo Sancti Marci, exuli, committitur. (Reg. 46, c. 235, f. 48 v°.)

Venerabili fratri Manfredo, episcopo Sancti Marci. Commissionem ei, a proventibus episcopalibus ecclesiae Sancti Marci et aliis bonis suis in Calabria per infideles privato et exuli, factam a bonae memoriae B., episcopo Penestrino, tunc in regno Siciliae apostolicae sedis legato, nunc expiratam, renovat, scilicet ut ille ecclesiae Bisatiensis gubernationem habeat et de ejusdem ecclesiae proventibus sex carlinos auri singulis mensibus pro sua substentatione percipere possit.

« Angit nos cura... — Dat. apud Urbemveterem, iiii nonas junii, anno quarto. »

In e. m. capitulo Bisatiensi mandat ut eidem Manfredo hanc administrationem exercenti obediat.

5179 Orvieto, 5 mai 1291.

Paganus et Vivianus de Verona, ordinis praedicatorum, inquisitores, coram sede apostolica citantur. (Reg. 46, c. 236, f. 48 v°; Potth., 23656.)

Petrino de Samola (1), *capellano nostro, canonico Ma-*

(1) Sbaralea a lu Sancta [illegible] (Cf. Potthast).

nostrum, B. marchia... Paganum... ordinis fratrum praedicatorum, inquisitorem in Lombardia, et Vivianum de Verona, ejusdem ordinis, ejus vicarium, qui Bonajunctum de Martino, ordinis fratrum minorum, in marchia Trevisina inquisitorem, vexarunt, coram sede apostolica citent.

« Nuper ad nostrum... — Dat. apud Urbemveterem, ... nonas ..., anno quarto. »

5180 Orvieto, 15 mai 1291.

Dispensatio super defectu natalium. (Reg. 46, c. 236, f. 49 r°; Potth., 23667.)

... episcopo Moraviensi committit ut cum Andrea dicto Cantore, presbytero, monacho monasterii de Kinlos, Cisterciensis ordinis, Moraviensis dioecesis, dispenset ut, non obstante defectu natalium quem patitur, e presbytero genitus et soluta, in susceptis ministrare ordinibus, et ad administrationes et prelaturas, citra abbatiam, sui ordinis dumtaxat, assumi valeat. »

« Regularis ordinis professoribus... — Dat. apud Urbemveterem, idibus maii, anno quarto. »

5181-5182 Orvieto, 23 mai 1291.

Dispensatio residentiae. (Reg. 46, c. 237, f. 49 r°.)

Venerabili fratri Egidio, archiepiscopo Narbonensi. « Volentes tibi... Auctoritate tibi presentium indulgemus ut sex clerici tui, tuis obsequiis insistentes, fructus, redditus et proventus beneficiorum suorum ecclesiasticorum, etiam si personatus aut dignitates existant, seu curam habeant animarum, cum ea integritate per quinquennium percipere valeant, cotidianis distributionibus dumtaxat exceptis, cum qua illos perciperent si in ecclesiis in quibus beneficia ipsa obtinent personaliter residerent... Dat. apud Urbemveterem, x kalendas junii, anno quarto. »

In e. m. .. abbati monasterii Sancti Illidii et .. decano ecclesiae Beatae Mariae Portuensis Claromontensis ac .. priori de Sancto Baudilio, Nemausensis dioecesis, mandat ut eosdem sex clericis redditus et proventus praefatos integre ministrari faciant.

« Volentes venerabilis fratris... — Dat. ut supra. »

5183-5184 Orvieto, 23 mai 1291.

De ecclesia Narbonensi terminanda. (Reg. 46, c. 238, f. 49 r°.)

Eidem archiepiscopo. « Consurgit in nobis... Ad consummationem ecclesie Narbonensis jam dudum incepte... auctoritate tibi presentium indulgemus ut fructus, redditus et proventus primi anni prebendarum et aliorum beneficiorum ecclesiasticorum, etiam si personatus et dignitates existant, et curam habeant animarum ac pertineant ad presentationem exemptorum, dummodo ipsa non spectent ad collationem ipsorum, que in Narbonensi civitate et diocesi vacant ad presens, vel usque ad quinquennium vacare contigerit, in opus fabrice predicte Narbonensis ecclesie integre convertendos, illis dumtaxat exceptis in quibus auctoritate litterarum sedis apostolice jus est alicui aquisitum... percipere possis... Dat. ut supra. »

In e. m. .. abbati saecularis Sancti Pauli Narbonensis, .. decano Beatae Mariae Portuensis Claromontensis ecclesiarum et .. priori de Sancto Baudilio, Nemausensis dioecesis, mandat ut hujusmodi fructus et redditus per quinquennium eidem archiepiscopo integre ministrari faciant.

5185-5186 Orvieto, 23 mai 1291.

Facultas conferendi beneficia ecclesiastica. (Reg. 46, c. 239, f. 49 v°.)

Eidem archiepiscopo facultatem concedit recipiendi et faciendi recipi duas personas in Narbonensi ecclesia, in qua receptio canonicorum et collatio praebendarum ad ipsum et capitulum communiter vel divisim pertinent, in canonicos et in fratres, ac providendi utrique earum de praebenda.

« Tuam volentes honorare... — Dat. ut supra. »

In e. m. eidem eamdem facultatem concedit in ecclesia Sancti Pauli Narbonensi.

5187 Orvieto, 23 mai 1291.

Facultas recipiendi resignationem beneficiorum eaque conferendi. (Reg. 46, c. 240, f. 49 v°.)

Eidem facultatem concedit recipiendi resignationem praebendarum, beneficiorum, personatuum et dignitatum, cum cura vel sine cura, a sex clericis provintiae Narbonensis, cum ab eis fuerit requisitus, conferendi ea personis idoneis, et faciendi personas easdem, etiam in cathedralibus vel collegiatis ecclesiis, in canonicos et in fratres recipi, et ad personatus et dignitates admitti.

« Devotionis tue probata... — Dat. ut supra. »

5188 Orvieto, 23 mai 1291.

Facultas conferendi beneficia ecclesiastica. (Reg. 46, c. 241, f. 49 v°.)

Eidem. « Devotionis tue probata ... Fraternitati tue conferendi per te vel per alium aut alios personis ydoneis scientia, moribus et etate prebendas et beneficia ecclesiastica, etiam si dignitates et personatus existant et curam habeant animarum, que per obitum seu resignationem sex clericorum tuorum tuis obsequiis insistentium vacare, vel per quemcumque alium modum dictos clericos beneficia sua dimittere forte contigerit, et faciendi personas ipsas ad prebendas et beneficia hujusmodi, etiam si in cathedralibus vel collegiatis ecclesiis fuerint, in canonicos et in fratres recipi et ad personatus et dignitates easdem prout est moris admitti ... auctoritate presentium concedimus facultatem... Dat. ut supra. »

5189 Orvieto, 23 mai 1291.

Facultas habendi altare portatile. (Reg. 46, c. 241, f. 49 v°.)

Eidem.

« Devotionis tue precibus... — Dat. ut supra. »

5190 Orvieto, 23 mai 1291.

Facultas celebrandi missam, quotiens necesse fuerit, antequam illucescat dies. (Reg. 46, c. 241², f. 49 v°.)

Eidem.

« Exigentibus tue devotionis... — Dat. ut supra. »

5191 Orvieto, 23 mai 1291.

Facultas celebrandi divina, solitis conditionibus, in locis ecclesiastico interdicto suppositis. (Reg. 46, c. 242, f. 49 v°.)

Eidem.

« Inducti sinceritatis tue... — Dat. ut supra.

5192 Orvieto, 23 mai 1291

Facultas dispensandi super defectu ordinis. (Reg. 46, c. 242², f. 49 v°.)

Eidem indulget ut sex clerici ejus obsequiis insistentes, dum sint in sacris ordinibus constituti, in presbyteros infra annum, etiam si eorum beneficia id requirant, promoveri non teneantur.

« Grandis affectus quem... — Dat. ut supra. »

5193 Orvieto, 23 mai 1291.

Facultas dispensandi super pluralitate beneficiorum. (Reg. 46, c. 243, f. 50 r°.)

Eidem facultatem concedit dispensandi cum quatuor archipresbyteris in Narbonensi ecclesia, cujus redditus modici sint, ut quisque eorum, una cum presbyteratu suo, unum aliud beneficium ecclesiasticum obtinere valeat.

« Ut in subditorum... — Dat. ut supra. »

5194 Orvieto, 23 mai 1291.

Facultas absolvendi a canonicis sententiis. (Reg. 46, c. 244, f. 50 r°.)

Eidem facultatem concedit dispensandi cum clericis et laicis suae dioecesis qui pro violenta manuum injectione in personas ecclesiasticas excommunicationis sententiam incurrerint, et dispensandi cum eis qui sic ligati, immiscendo se divinis, irregularitates contraxerint.

« Tua nobis fraternitas... — Dat. apud Urbemveterem, x kalendas junii, anno quarto. »

5195 Orvieto, 23 mai 1291.

Facultas conferendi tribus personis tabellionatus officium (Reg. 46, c. 245, f. 50 r°.)

[*Eidem*].

« Volentes tuam honorare... — Dat. apud Urbemveterem, x kalendas junii, anno quarto. »

5196 Orvieto, 23 mai 1291.

Licentia reconciliandi ecclesias et coemeteria sanguinis vel seminis effusione violata. (Reg. 46, c. 246, f. 50 r°.)

Eidem.

« Exigentibus tue devotionis... — Dat. ut supra

5197 Orvieto, 27 mai 1291.

Indulgentia. (Reg. 46, c. 247, f. 50 r°.)

Eidem. Indulgentiam duarum quadragenarum conce-

[illegible] ab eodem archiepiscopo pro[illegible].

« Cum [illegible]... — Dat. apud Urbemveterem, vi kalendas junii, anno quarto. »

5198 Orvieto, 23 mai 1291.

[illegible] Clementis papae IIII, indulget ut electus [illegible] Narbonensis [illegible] quaruncumque [illegible] ab auctoritate sedis apostolicae vel [illegible] ejus [illegible] solvere non teneatur. (Reg. 46, c. 248, f. 50 r°.)

[illegible] *Narbonensi.*

« [illegible] — Dat. apud Urbemveterem, [illegible] kalendas junii, anno quarto. »

5199 Orvieto, 23 mai 1291.

[illegible] ecclesiastica. (Reg. 46, c. 249, f. 50 r°.)

[illegible], facultatem concedit providendi [illegible] personis idoneis de beneficiis ecclesiasticis, ad collationem vel praesentationem exemptorum non pertinentibus, quae in civitate vel dioecesi Narbonensi tanto tempore vacaverint quod eorum collatio sit ad sedem apostolicam devoluta.

« [illegible] specialem... — Dat. ut supra. »

5200 Orvieto, 23 mai 1291.

De contentione inter E., archiepiscopum Narbonensem, et capitulum ejus. (Reg. 46, c. 250, f. 50 r°.)

.. priori de Sancto Baudelio et magistro Armando de Jou, canonico [illegible], Nemausensis et Bituricensis dioecesium, ac .. decano Beate Marie Portuensis Claromentensis ecclesiarum. « Querelam venerabilis fratris nostri E., archiepiscopi Narbonensis, recepimus continentem quod, licet dilecti filii capitulum ecclesie Narbonensis fructus, redditus et proventus archiepiscopalis sedis Narbonensis, tunc sede ipsa vacante, perceperint, ipsi tamen, de hujusmodi fructibus, redditibus et proventibus, qui ad opus futuri pontificis conservari debuerant, dicto archiepiscopo rationem reddere, ac eos sibi restituere non curant... Discretioni vestre per apostolica scripta mandamus quatenus vos, vel duo aut unus vestrum, per vos vel per alium seu alios, predictos capitulum ac singulas personas de ipso capitulo ex parte nostra monere et inducere procuretis ut infra competentem terminum peremptorium, quem eis ad hoc duxeritis prefigendum, prefato archiepiscopo vel procuratori suo, ejus nomine, de predictis fructibus, redditibus et proventibus rationem debitam reddere, ac de illis rationem plenariam studeant exhibere, eos ad id per excommunicationis in personas eorumdem et interdicti sententias in capitulum, si vobis de plano, sine strepitu et figura judicii, constiterit de premissis, ratione previa, compellendo. Invocato ad hoc, si necesse fuerit, auxilio brachii secularis. Dat. ut supra. »

5201 Orvieto, 1er juin 1291.

Facultas conferendi beneficia ecclesiastica. (Reg. 46, c. 251, f. 50 v°.)

Hugoni, episcopo Vasatensi, facultatem concedit recipiendi et faciendi recipi duas personas idoneas in ecclesia Vasatensi, in qua canonicorum receptio et praebendarum collatio ad episcopum et capitulum communiter pertinent, ac providendi eorum cuilibet de praebenda nulli alii debita.

« Probata sinceritas tue... — Dat. apud Urbemveterem, kalendis junii, anno quarto. »

5202 Orvieto, 27 mai 1291.

Facultas eligendi proprium confessorem. (Reg. 46, c. 251[2], f. 50 v°.)

Eidem.

« Cum per confessionis... — Dat. apud Urbemveterem, vi kalendas junii, anno quarto. »

5203 Orvieto, 15 mai 1291.

Collatio tabellionatus. (Reg. 46, c. 252, f. 50 v°.)

Venerabili fratri .. episcopo Parisiensi concedit, consideratione Benedicti, Sancti Nicolai in Carcere Tulliano diaconi cardinalis, pro Bonohomine de Felectino, clerico, Anagninae dioecesis, in minoribus ordinibus constituto, Parisius morante, supplicantis, ut eidem Bonohomini tabellionatus officium conferat.

« Cum dilectus filius... — Dat. apud Urbemveterem, idibus maii, anno quarto. »

5204 Orvieto, 28 mai 1291.

Facultas exercendi per alium jus visitationis. (Reg. 46, c. 253, f. 50 v°.)

Venerabili fratri Raymundo, episcopo Ruthenensi, indulget ut per alias personas in dignitate vel personatu constitutas visitationis officium exercere, et propter hoc procurationes moderatas in victualibus dumtaxat recipere possit. Praesentibus post quinquennium non valituris.

« Habet in nobis... — Dat. apud Urbemveterem, v kalendas junii, anno quarto. »

5205-5206 Orvieto, 25 mai 1291.

De domibus episcopalibus Elnensibus reparandis. (Reg. 46, c. 254, f. 50 v°.)

Ramundo, episcopo Elnensi, indulget ut fructus, redditus et proventus primi anni omnium beneficiorum ecclesiasticorum quae usque ad triennium in civitate vel dioecesi Elnensi vacaverint recipere possit, in reparationem domorum episcopalium, per exercitum clarae memoriae Phylippi, regis Francorum, destructarum, convertendos.

« Meritis tue devotionis... — Dat. apud Urbemveterem, viii kalendas junii, anno quarto. »

In e. m. .. archidiacono de Fenoledesio Majoris et Petro Raymundi de Riparia, canonico Sancti Pauli Narbonensium ecclesiarum, mandat ut eidem episcopo praedictos fructus et proventus ministrari faciant.

« Meritis devotionis venerabilis... — Dat. ut supra. »

5207 Orvieto, 23 mai 1291.

Facultas conferendi beneficia ecclesiastica. (Reg. 46, c. 255, f. 51 r°.)

Eidem episcopo facultatem concedit conferendi personis idoneis omnia beneficia ecclesiastica quae in civitate vel dioecesi Elnensi tanto tempore vacaverint quod eorum collatio sit per lapsum temporis ad sedem apostolicam devoluta.

« Tuam volentes honorare... — Dat. apud Urbemveterem, x kalendas junii, anno quarto. »

5208 Orvieto, 5 juin 1291.

Exemptio decimae solvendae. (Reg. 46, c. 256, f. 51 r°.)

.. priori et fratribus domus leprosorum Sancti Jacobi ad Tubam prope Veronam indulget ne quis eos ad solutionem decimae negotio regni Siciliae per sedem apostolicam deputatae, a qua hospitalia pauperum sunt exempta, compellat.

« Pietati conveniens arbitramur... — Dat. apud Urbemveterem, nonis junii, anno quarto. »

5209 Orvieto, 3 mai 1291.

Mandat ut capitulum ecclesiae Sepulcri Jerosolimitanae locum suum dictum Castavilla fratribus militiae Templi vendat. (Reg. 46, c. 257, f. 51 r°.)

Venerabili fratri N., patriarche Jerosolimitano, apostolice sedis legato. Magister et fratres domus militiae Templi Jerosolimitani proposuerunt « quod capitulum ecclesie Sepulcri Jerosolimitane quemdam locum, Castavilla vulgariter appellatum, in diocesi Acconensi obtinent, in quo esse hominum habitatio sive munitio consuevit, in quo pro eo quod totaliter destructus et desertus sive derelictus existit multa noscuntur transeuntibus pericula imminere. Unde, cum prefati magister et fratres, pio ducti affectu, locum ipsum reedificare pro transeuntium securitate desiderent, » supplicaverunt ut illud eis vendi seu concedendi pro alia recompensatione mandaretur. Quare papa patriarchae mandat ut, si ita viderit expedire, petitam licentiam concedat. « Proviso quod idem magister et fratres prefatum locum ad securitatem fidelium exinde transeuntium faciant custodiri. »

« De tua concepimus... — Dat. apud Urbemveterem, v nonas maii, anno quarto. »

5210 Orvieto, 29 mai 1291.

Dispensatio super defectu ordinis. (Reg. 46, c. 258, f. 51 r°.)

Almarico de Nigella, diacono, preposito ecclesie Insulensis, Tornacensis diocesis, indulget ut, praetextu praepositurae ecclesiae Insulensis, per quinquennium in presbyterum se facere promoveri non teneatur.

« Tue devotionis puritas... — Dat. apud Urbemveterem, iiii kalendas junii, anno quarto. »

5211 Orvieto, 15 mai 1291.

Dispensatio super solutione cujusdam debiti. (Reg. 46, c. 259, f. 51 r°.)

Tanselgardino, canonico ecclesie Saccensis, Paduane diocesis, indulget ut quamdam quantitatem bladi, ab ipsius

consanguineis [illegible] [illegible] patri cujusdam clerici, qui praebendam [illegible] in ecclesia Senensi sibi vendicabat, exhibere non teneatur.

« Benigno tibi sunt. — Dat. apud Urbemveterem, [illegible] maii, anno quarto. »

5212-5225 Orvieto, 1er juin 1291.

[illegible], Reg. 46, c. 259, f. 51 v°.

Universis Christi fidelibus presentes litteras inspecturis. Indulgentiam unius anni et xl dierum concedit visitantibus ecclesiam Sancti Petri apostoli foris Portam Spoletanam, in ejusdem sancti et sanctorum Nicolai, Silvestris, Laurentii et Angeli festivitatibus et per octo dies sequentes.

« Ante thronum divine... — Dat. apud Urbemveterem, kalendis junii, anno quarto. »

Orvieto, 23 mai 1291

In e. m. plebano et clericis plebis Sancti Stephani de Monte Sancto, Firmanae dioecesis, pro visitantibus ecclesiam [illegible], in honorem S. Stephani constructam, in ejusdem sancti et SS. Laurentii et Blasii festivitatibus et per octo dies sequentes.

« Inter sacra certamina... — Dat. apud Urbemveterem, x kalendas junii, anno quarto. »

Orvieto, 4 juin 1291.

In e. m. universis, etc., pro ecclesia .. guardiani et fratrum minorum de Amiliano, Ruthenensis dioecesis, in quatuor beatae Mariae, SS. Francisci et Antonii et sanctae Clarae festivitatibus et per octo dies sequentes.

« Licet is de... — Dat. apud Urbemveterem, II nonas junii, anno quarto. »

Orvieto, 8 juin 1291

In e. m., pro ecclesia Sancti Severini Parisiensi, in ejusdem sancti, S. Martini et sanctae Brigidae festivitatibus et per octo dies sequentes. Dat. apud Urbemveterem, VI idus junii, anno quarto.

In e. m., pro ecclesia de Wiritile, Londoniensis dioecesis, ad hospitale Sancti Spiritus in Saxia de Urbe spectante, in quatuor beatae Mariae, S. Nicolai et sanctae Crucis festivitatibus, per octo dies sequentes et in anniversario die dedicationis ejusdem ecclesiae.

« Vite perennis gloria.. — Dat. ut supra. »

In e. m., pro ecclesia Sancti Nicolai supra Portam Florentinam, in ejusdem sancti et sanctorum Petri et Pauli et Bartholomaei festivitatibus, etc., ut supra.

Orvieto, 7 mai 1291.

In e. m., pro ecclesia Beatae Mariae de Escuilleyo, Turonensis dioecesis, in quatuor beatae Mariae festivitatibus, per octo dies sequentes et in anniversario die dedicationis ejusdem ecclesiae. Dat. apud Urbemveterem, nonis maii, anno quarto.

Orvieto, 1er juin 1291.

In e. m., pro ecclesia .. praeceptoris et fratrum hospitalis Sancti Johannis Appari in Galdo Jerosolimitani, Aquinatis dioecesis, in quatuor beatae Mariae, S. Johannis Baptistae et S. Johannis Evangelistae festivitatibus et per octo dies sequentes. Dat. apud Urbemveterem, kalendis junii, anno quarto.

In e. m., pro ecclesia Sancti Michaelis Palentina, in ejusdem sancti et quatuor beatae Mariae festivitatibus et per octo dies sequentes. Dat. ut supra

Orvieto, 4 juin 1291.

In e. m., pro ecclesia Sanctae Mariae de Pruneto Florentinae dioecesis, in quatuor ejusdem virginis festivitatibus et per octo dies sequentes. Dat. apud Urbemveterem, II nonas junii, anno quarto.

Orvieto, 25 mai 1291.

In e. m. eamdem indulgentiam concedit eis qui .. rectori et fratribus domus leprosorum de Sancto Lazaro prope Bononiam manum caritatis porrexerint.

« Quoniam ut ait... — Dat. apud Urbemveterem, VIII kalendas junii, anno quarto. » (*En marge.*)

Orvieto, 10 juin 1291.

In e. m. eamdem indulgentiam concedit visitantibus ecclesiam prioratus de Spanha, ordinis S. Benedicti, Lemovicensis dioecesis, in quatuor beatae Mariae et singulis sanctorum Gervasii et Prothasii, in cujus honorem eadem ecclesia est constructa, et Blasii festivitatibus, per octo dies sequentes et in anniversario die dedicationis ejusdem ecclesiae.

« Licet is de... — Dat. apud Urbemveterem, IIII idus junii, anno quarto. » (*Ibid.*)

Orvieto, 9 juin 1291

In e. m. universis Christi fidelibus per Perusinam, Florentinam et Senensem civitates et dioeceses constitutis. Eamdem indulgentiam concedit eis qui .. priori et fratribus leprosorum Sanctae Mariae de Colle, Perusinae dioecesis, manum caritatis porrexerint.

« Quoniam ut ait... — Dat. apud Urbemveterem, V idus junii, anno quarto. » (*Ibid.*)

Orvieto, 16 juin 1291.

In e. m. universis Christi fidelibus praesentes litteras inspecturis. Eamdem indulgentiam concedit visitantibus ecclesiam Sancti Andreae apostoli de Monte Areno, Uticensis dioecesis, in ejusdem sancti, quatuor beatae Mariae et S. Antonii festivitatibus et per octo dies sequentes.

« Ante thronum divine... — Dat. apud Urbemveterem, xvi kalendas julii, anno quarto. » (*Ibid.*)

5226 Orvieto, 1er juin 1291.

De capella in hospitali Sancti Jacobi de Viabuia, Florentinae dioecesis, construenda (Reg. 46, c. 260, f. 52 r°.)

.. *episcopo Florentino.* « Ex parte dilectorum filiorum .. rectoris et fratrum hospitalis Sancti Jacobi de Viabuia, plebatus plebis Sanctae Mariae in Pineta, tue diocesis, fuit nobis humiliter supplicatum ut, cum ipsi ab ecclesia matrice adeo sint remoti quod, pro divinis officiis audiendis ac recipiendis ecclesiasticis sacramentis et sepeliendis corporibus infirmorum et pauperum, quorum multitudo ad illud confluit copiosa, nequeant comode accedere ad eandem, construendi capellam in hospitali ipso et habendi capellanum proprium in eadem ac cimiterium juxta ipsam, necnon et campanam ad fratres et alios convocandos licentiam concedere dignaremur. Nos itaque, volentes tibi, qui loci diocesanus existis, in hac parte deferre, fraternitati tue per apostolica scripta mandamus quatenus eisdem rectori et fratribus, si expedire videris, postulatam licentiam largiaris, sine juris prejudicio alieni... Dat. apud Urbemveterem, kalendis junii, anno quarto. »

5227 Orvieto, 28 mai 1291.

Dispensatio super defectu ordinum. (Reg. 46, c. 261, f. 52 r°.)

Raymundo Rubei de Ruthena, subdiacono, rectori ecclesie Sancti Johannis de Gissaco, Ruthenensis diocesis, qui modo ecclesiam Sancti Johannis de Gissaco assecutus est, nec se infra annum in presbyterum promoveri fecit. Cum anni modica pars restet, et ideo ordines accipere non poterit, cum eo papa, consideratione G., Sabinensis episcopi, cujus praefatus R. cappellanus est, dispensat ut, hoc non obstante, praefatam ecclesiam retinere valeat, dummodo in proximis statutis temporibus in diaconum et deinde in presbyterum promoveri se faciat.

« Meritis tue probitatis... — Dat. apud Urbemveterem, v kalendas junii, anno quarto.

5228 Orvieto, 23 mai 1291.

Dispensatio super defectu natalium. (Reg. 46, c. 262, f. 52 r°.)

.. *episcopo Leodiensi*, consideratione R., regis Romanorum, mandat ut cum Johanne de Niele, clerico Leodiensis dioecesis, dispenset ut, non obstante defectu natalium quem patitur, de presbytero genitus et soluta, ad omnes ordines promoveri et ecclesiasticum beneficium, etiam curam habens, obtinere valeat.

« Laudabili testimonio quod... — Dat. apud Urbemveterem, x kalendas junii, anno quarto. »

5229-5230 Orvieto, 21 mai 1291.

Dispensatio residentiae. (Reg. 46, c. 263, f. 52 r°.)

Magistro Stephano de Maulay, archidiacono Clivilandie in ecclesia Eboracensi, capellano nostro, crucesignato. Ei, qui se proponit cum E., rege Augliae, in Terrae Sanctae subsidium personaliter proficisci, consideratione ejusdem regis, indulget ut, per quinquennium fructus et redditus beneficiorum suorum ecclesiasticorum cum eadem integritate ac si residentiam faceret percipere valeat.

« Apostolice sedis benignitas... — Dat. apud Urbemveterem, xii kalendas junii, anno quarto. »

In e. m. .. episcopo et .. priori Dunelmensibus ac magistro Nicolao de Yporegia, canonico Leodiensi, mandat ut eidem Stephano de Maulay praedictos fructus et redditus per quinquennium integre ministrari faciant.

5231-5235 Orvieto, 17 juin 1291.

Indulgentiae. (Reg. 46, c. 264, f. 52 r°.)

Universis Christi fidelibus presentes litteras inspecturis. Indulgentiam unius anni et xl dierum concedit visitantibus ecclesiam de Villaveteri prope Sumidrium, Nemausensis dioecesis, in singulis sanctae crucis et quatuor beatae Mariae festivitatibus, per octo dies sequentes et in anniversario die dedicationis ejusdem ecclesiae.

« Licet is de... — Dat. apud Urbemveterem, xv kalendas julii, anno quarto. »

Orvieto, 1er juin 1291.

In e. m., pro ecclesia Sanctae Ceciliae de Aquilari, Burgensis dioecesis, in ejusdem sanctae et S. Bartholomaei festivitatibus, per octo dies sequentes et in anniversario die dedicationis ejusdem ecclesiae.

« Splendor paterne glorie... — Dat. apud Urbemveterem, kalendis junii, anno quarto. »

Orvieto, 16 juin 1291.

In e. m., pro ecclesia castri de Sancto Maximino. Uticensis dioecesis, in ejusdem sancti, quatuor beatae Mariae et sancti Blasii festivitatibus et per octo dies sequentes. Dat. apud Urbemveterem, xvi kalendas julii, anno quarto.

Orvieto, 13 juin 1291.

In e. m., pro ecclesia Beatae Mariae de Runaldo, Agennensis dioecesis, in quatuor ejusdem virginis festivitatibus et per octo dies sequentes.

« Gloriosus Deus in... — Dat. apud Urbemveterem, idibus junii, anno quarto. »

Orvieto, 20 juin 1291.

In e. m., pro ecclesia Sancti Johannis Baptistae ad Siciam Neapolitana, in ejusdem sancti et sanctorum Michaelis archangeli, Philippi et Jacobi apostolorum festivitatibus et per octo dies sequentes.

« Vite perennis gloria... — Dat. apud Urbemveterem, xii kalendas julii, anno quarto. »

5236-5282 Orvieto, 5 juin 1291.

Indulgentiae. (Reg. 46, c. 264², f. 52 vo.)

Universis Christi fidelibus presentes litteras inspecturis. Indulgentiam unius anni et xl dierum concedit visitantibus ecclesiam .. guardiani et fratrum ordinis minorum de Caprione, Eugubinae dioecesis, in quatuor beatae Mariae, sanctorum Francisci, Antonii et sanctae Clarae festivitatibus, per octo dies sequentes et in anniversario die dedicationis ejusdem ecclesiae.

« Licet is de... — Dat. apud Urbemveterem, nonis junii, anno quarto. » (Potth., 23695.)

In e. m., pro ecclesia .. guardiani et fratrum ordinis minorum de Sancto Gemino, Narniensis dioecesis. (Potth., 23695.)

In e. m., pro ecclesia .. guardiani et fratrum ordinis minorum de Cisterna, Castellanae dioecesis. (Potth., 23695.)

In e. m., pro ecclesia .. guardiani et fratrum ordinis minorum de Marisciano, Perusinae dioecesis. (Potth., 23695.)

In e. m., pro ecclesia .. guardiani et fratrum ordinis minorum de Mo[u]tone, Castellanae dioecesis. (Potth., 23695.)

In e. m., pro ecclesia .. guardiani et fratrum ordinis minorum de Montecellis, Reatinae dioecesis. (Potth., 23695.)

In e. m., pro ecclesia .. guardiani et fratrum ordinis minorum de Struncone, Narniensis dioecesis. (Potth., 23695.)

In e. m., pro ecclesia .. guardiani et fratrum ordinis minorum de Carvio, Narniensis dioecesis. (Potth., 23695.)

In e. m., pro ecclesia .. guardiani et fratrum ordinis minorum de Monte Leonis, Spoletanae dioecesis. (Potth., 23695.)

Orvieto, 9 juin 1291.

In e. m., pro ecclesia .. guardiani et fratrum ordinis minorum de Gonessa, Spoletanae dioecesis. Dat. apud Urbemveterem, v idus junii, anno quarto.

In e. m., pro ecclesia .. guardiani et fratrum ordinis minorum de Jano, Spoletanae dioecesis.

In e. m., pro ecclesia .. guardiani et fratrum ordinis minorum de Arquata, Aesculanae dioecesis.

In e. m., pro ecclesia .. guardiani et fratrum ordinis minorum de Acumulo, Aesculanae dioecesis.

In e. m., pro ecclesia .. guardiani et fratrum ordinis minorum de Amatria, Aesculanae dioecesis.

In e. m., pro ecclesia .. guardiani et fratrum ordinis minorum de Valle, Spoletanae dioecesis.

In e. m., pro ecclesia .. guardiani et fratrum ordinis minorum de Visso, Spoletanae dioecesis.

In e. m., pro ecclesia .. guardiani et fratrum ordinis minorum de Cassia, Spoletanae dioecesis.

In e. m., pro ecclesia .. guardiani et fratrum ordinis minorum de Cerreto, Spoletanae dioecesis.

In e. m., pro ecclesia .. guardiani et fratrum ordinis minorum de Heremita Arnulphorum, Spoletanae dioecesis.

In e. m., pro ecclesia .. guardiani et fratrum ordinis minorum de Occosio, Spoletanae dioecesis.

Orvieto, 5 juin 1291.

In e. m., pro ecclesia .. guardiani et fratrum ordinis minorum de Civitella, Perusinae dioecesis. Dat. apud Urbemveterem, nonis junii, anno quarto.

In e. m., pro ecclesia .. guardiani et fratrum ordinis minorum de Insula Lacus Perusini, Perusinae dioecesis.

In e. m., pro ecclesia .. guardiani et fratrum ordinis minorum de Farneto, Perusinae dioecesis.

In e. m., pro ecclesia .. guardiani et fratrum ordinis minorum de Monte Jovis, Urbevetanae dioecesis.

In e. m., pro ecclesia .. guardiani et fratrum ordinis minorum de Sancta Illuminata, Ameliensis dioecesis.

In e. m., pro ecclesia .. guardiani et fratrum ordinis minorum de Montione, Tudertinae dioecesis.

In e. m., pro ecclesia .. guardiani et fratrum ordinis minorum de Canali, Ameliensis dioecesis.

In e. m., pro ecclesia .. guardiani et fratrum ordinis minorum de Longuano, Ameliensis dioecesis.

In e. m., pro ecclesia .. guardiani et fratrum ordinis minorum de Agillo, Perusinae dioecesis.

Orvieto, 9 juin 1291.

In e. m.. pro ecclesia .. guardiani et fratrum ordinis minorum Spoletanorum. Dat. apud Urbemveterem, v idus junii, anno quarto.

In e. m., pro ecclesia .. guardiani et fratrum ordinis minorum Narniensium.

In e. m., pro ecclesia .. guardiani et fratrum ordinis minorum Interannensium.

Orvieto, 13 juin 1291.

In e. m., pro ecclesia .. guardiani et fratrum ordinis minorum de Cibattolio, Perusinae dioecesis. Dat. idibus junii, anno quarto.

In e. m., pro ecclesia .. guardiani et fratrum ordinis minorum Civitatis Castellanae.

Orvieto, 5 juin 1291.

In e. m., pro ecclesia .. guardiani et fratrum ordinis minorum de Monte prope Perusium. Dat. nonis junii, anno quarto. (Potth., 23711.)

In e. m., pro ecclesia .. guardiani et fratrum ordinis minorum de Arrone, Spoletanae dioecesis.

In e. m., pro ecclesia .. guardiani et fratrum ordinis minorum de Portiuncula, Asisinatis dioecesis.

In e. m., pro ecclesia .. guardiani et fratrum ordinis minorum de burgo Sancti Sepulcri, Civitatis Castellanae dioecesis.

In e. m., pro ecclesia .. guardiani et fratrum ordinis minorum de Machilone, Reatinae dioecesis, in quatuor beatae Mariae, sanctorum Francisci, Antonii et sanctae Clarae et singulis S. Matthaei, in cujus honorem eadem ecclesia est constructa, festivitatibus, etc., ut supra. (*En marge.*)

Orvieto, 5 juin 1291.

In e. m., pro ecclesia .. guardiani et fratrum ordinis minorum Ameliensium, etc., usque in singulis sanctorum Philippi et Jacobi apostolorum, in cujus honorem eadem ecclesia est constructa, festivitatibus. Dat. apud Urbemveterem, nonis junii, anno quarto. (*Ibid.*)

In e. m., pro ecclesia .. guardiani et fratrum ordinis minorum de Bittonio, Asisinatis dioecesis, etc., usque in singulis beati Crispoliti martyris, in cujus honorem eadem ecclesia est constructa, etc., ut supra. (*Ibid.*)

In e. m., pro ecclesia .. guardiani et fratrum ordinis minorum de Monte Sancti Martini, Spoletanae dioecesis, etc., usque in singulis S. Martini, in cujus honorem eadem ecclesia est constructa, etc., ut supra. (*Ibid.*)

In e. m., pro ecclesia .. guardiani et fratrum ordinis minorum de Mevania, Spoletanae dioecesis, etc., usque in singulis S. Johannis Baptistae, in cujus honorem eadem ecclesia est constructa, etc., ut supra. (*Ibid.*)

In e. m., pro ecclesia .. guardiani et fratrum ordinis minorum de Montefalco, Spoletanae dioecesis, etc., usque in singulis sanctorum Philippi et Jacobi, in quorum honorem eadem ecclesia est constructa, etc., ut supra. (*Ibid.*)

In e. m., pro ecclesia .. guardiani et fratrum ordinis minorum de Nursia, Spoletanae dioecesis, usque in singulis S. Bartholomaei, in cujus honorem eadem ecclesia est constructa, etc., ut supra. (*Ibid.*)

In e. m., pro ecclesia .. guardiani et fratrum ordinis minorum de Spello, Spoletanae dioecesis, usque in singulis S. Andreae, in cujus honorem eadem ecclesia est constructa, etc., ut supra. (*Ibid.*; Potth., 23694.)

Orvieto, 12 mai 1291.

In e. m., pro ecclesia Sancti Laurentii Oscensi, in quatuor beatae Mariae et S. Laurentii festivitatibus et per octo dies sequentes.

« Licet is de... — Dat. apud Urbemveterem, IIII idus maii, anno quarto. » (*Ibid.*)

5283 Orvieto, 9 juin 1291.

Exemptio talliarum. (Reg. 46, c. 265, f. 53 r°.)

.. *magistro et fratribus hospitalis nostri Sancti Spiritus in Saxia de Urbe.* Ad instar Alexandri IIII[ti], indulget ut praedicti fratres quascumque tallias vel collectas aut exactiones alias nulli teneantur exhibere sine speciali mandato apostolicae sedis, faciente de hac indulgentia mentionem.

« Ut eo libentius... — Dat. apud Urbemveterem, v idus junii, anno quarto. »

5284 Orvieto, 23 mai 1291.

Licentia celebrandi divina in locis interdicto suppositis. (Reg. 46, c. 266, f. 53 r°.)

Carissimo in Christo filio Dyonisio, regi Portugalie illustri, indulget ut in locis ecclesiastico interdicto subjectis per capellanum suum sibi, uxori et familiaribus suis, solitis conditionibus, divina officia facere celebrari possit.

« Eximie devotionis affectus... — Dat. apud Urbemveterem, x kalendas junii, anno quarto. »

5285 Orvieto, 7 mai 1291.

Dispensatio matrimonii. (Reg. 46, c. 267, f. 53 r°.)

. *episcopo Camerinensi* committit ut cum nobili viro Millechucio, nato quondam Bonicomitis de Vallecapana, et nobili muliere Margareta, nata nobilis viri Petrucii de Castro Monticuli, Camerinensis dioecesis, qui, ad sedandas graves inimicitias inter parentes et amicos exortas, sponsalia per verba de futuro, juramento firmata, inter se contraxerunt, copula inter eos non subsecuta, dispenset ut matrimonium contrahere valeant, quanquam quondam Manfredus, olim ejusdem Margaretae maritus, praefatum Millechucium quarta consanguinitatis linea contingebat.

« Lecta coram nobis... — Dat. apud Urbemveterem, nonis maii, anno quarto. »

5286 Orvieto, 15 mai 1291.

Dispensatio super defectu natalium. (Reg. 46, c. 268, f. 53 r°.)

Roberto Galteri dicti Alward de Wydyhulhe, canonico capelle Beate Marie de Hastinge, Cicestrensis diocesis, cum quo olim fuit a Gregorio X° dispensatum ut, non obstante defectu natalium quem patitur, de soluto genitus et soluta, ad omnes ordines promoveri et ecclesiasticum beneficium recipere posset. Cum eo rursus dispensat ut dignitatem vel personatum, dignitate episcopali excepta, recipere valeat.

« Illegitime genitos quos... — Dat. apud Urbemveterem, idibus maii, anno quarto. »

5287 Orvieto, 23 mai 1291.

De ecclesia Vapincensi reparanda. (Reg. 46, c. 269, f. 53 r°.)

Gaufrido, episcopo Vapincensi. Raymundo, archiepiscopo Ebredunensi, tunc episcopo Vapincensi, praedecessori Gaufridi, concesserat papa, ad reparationem Vapincensis ecclesiae, vetustate consumptae, fructus, redditus et proventus primi anni omnium beneficiorum et ecclesiarum quae in Vapincensi civitate et dioecesi usque ad triennium vacare contingeret; cum autem, antequam idem Raymundus his litteris usus esset, ad ecclesiam Ebredunensem translatus sit, eamdem concessionem Gaufrido papa facit.

« Considerantes magne devotionis... — Dat. apud Urbemveterem, x kalendas junii, anno quarto. »

5288-5289 Orvieto, 28 mai 1291.

Collatio beneficii et dispensatio super pluralitate beneficiorum. (Reg. 46, c. 270, f. 53 v°.)

Fernando Tellii, canonico ecclesie Palentine, consideratione Benedicti, Sancti Nicolai in Carcere Tulliano diaconi cardinalis, canonicatum in ecclesia Palentina, cum plenitudine juris canonici, ac praebendam et personatum vel dignitatem, archidiaconatu excepto, vacantia confert vel vacatura reservat, quanquam idem Fernandus jam archidiaconatum de Trivinio in Burgensi ecclesia, in eadem, in Bracharensi et Segobiensi ecclesiis canonicatus et praebendas, cum praestimoniis, et in Sanctae Mariae de Palmarca, Sancti Martini de Divino, de Calcafoiar et de Nepis ecclesiis, Bracharensis et Segobiensis dioecesium, quaedam beneficia obtinet; dispensatque cum eo ut, dimissis beneficiis quae in Sanctae Mariae de Palmarca, Sancti Martini de Divino (1), de Calcafoiar et de Nepis ecclesiis obtinet, omnia alia retinere possit.

« Adjutos virtutum meritis... — Dat. apud Urbemveterem, v kalendas junii, anno quarto. »

In e. m. .. archiepiscopo Bracharensi, .. episcopo Valentino et .. abbati de Salis in ecclesia Burgensi mandat ut praefatum Fernandum vel procuratorem ejus in ecclesia Palentina recipi faciant in canonicum et fratrem.

5290-5296 Orvieto, 30 mai 1291.

Indulgentiae. (Reg. 46, c. 271, f. 53 v°.)

Universis Christi fidelibus presentes litteras inspecturis. Indulgentiam unius anni et XL dierum concedit visitantibus ecclesiam Sancti Salvatoris de Lavania, ad romanam ecclesiam nullo medio pertinentem, Januensis dioecesis, in S. Salvatoris, quae XVII kalendas novembris in eadem ecclesia celebratur, et S. Domini martyris festivitatibus, per octo dies sequentes et in anniversario die dedicationis ejusdem ecclesiae.

« Loca sanctorum omnium... — Dat. apud Urbemveterem, III kalendas junii, anno quarto. »

(1) On lirait plus volontiers ici *Diuno*; mais, plus haut, on ne peut lire que *Divino*.

Orvieto, 9 juin 1291.

In e. m., pro ecclesia Beatae Mariae de Tabulis de Montepesulano, Magalonensis dioecesis, in quatuor ejusdem virginis, S. Michaelis archangeli et sanctae Mariae Magdalenae festivitatibus, etc. ut supra, usque Dat. apud Urbemveterem, v idus junii, anno quarto. (*En marge.*)

In e. m., pro ecclesia Sanctae Crucis de Montepesulano, Magalonensis dioecesis, in Inventionis et Exaltationis ejusdem crucis, quatuor beatae Mariae et sanctae Katerinae festivitatibus, etc. ut supra. (*Ibid.*)

Orvieto, 10 juin 1291.

In e. m., pro ecclesia Sanctae Mariae de Castilione, Gerundensis dioecesis, in quatuor ejusdem virginis, S. Laurentii et S. Nicolai festivitatibus, per octo dies sequentes et in anniversario die dedicationis ejusdem ecclesiae.

« Gloriosus Deus in... — Dat. apud Urbemveterem, IIII idus junii, anno quarto. » (*Ibid.*)

Orvieto, 5 juin 1291.

In e. m., pro capellis Sancti Stephani et Sancti Johannis Evangelistae de palatio Westmonasterii, Londoniensis dioecesis, quarum altera dependet ab altera, in Assumptionis beatae Mariae, sanctorum Stephani et Johannis Evangelistae et Omnium Sanctorum festivitatibus et per octo dies sequentes.

« Sanctorum meritis inclita... — Dat. apud Urbemveterem, nonis junii, anno quarto. » (*Ibid.*)

In e. m., pro ecclesia Beatae Mariae de Hastinge et capella de Bolewarehute, Cicestrensis dioecesis, in Assumptionis beatae Mariae, S. Nicolai et sanctae Catherinae festivitatibus et per octo dies sequentes, etc.

« Splendor paterne glorie... — Dat. ut supra. » (*Ibid.*)

Orvieto, 1er juin 1291.

In e. m., pro ecclesia Sancti Andreae apostoli de Aquilari, Burgensis dioecesis, in S. Matthaei, S. Stephani, sanctae Clarae et sanctae Luciae festivitatibus, per octo dies sequentes et in anniversario die dedicationis ejusdem ecclesiae. Dat. apud Urbemveterem, kalendis junii, anno quarto. (*Ibid.*)

5297-5316 Orvieto, 9 juin 1291.

Indulgentiae. (Reg. 46, c. 271², f. 54 r°.)

Universis Christi fidelibus presentes litteras inspecturis. Indulgentiam unius anni et XL dierum concedit visitantibus ecclesiam .. abbatis et conventus monasterii Sanctae Mariae de Valle Dei, ordinis S. Benedicti, Basiliensis dioecesis, in quatuor ejusdem virginis festivitatibus et per octo dies sequentes.

« Vite perennis gloria... — Dat. apud Urbemveterem, v idus junii, anno quarto. »

Orvieto, 6 juin 1291.

In e. m., pro ecclesia Sanctae Yldae de Egeton, Eboracensis dioecesis, in quatuor ejusdem virginis et sanctae Yldae festivitatibus et per octo dies sequentes. Dat. apud Urbemveterem, VIII idus junii, anno quarto.

In e. m., pro ecclesia Eboracensi, in quatuor beatae Mariae et sancti Petri apostoli festivitatibus, etc., ut supra.

In e. m., pro ecclesia .. correctoris et fratrum domus Beatae Virginis de Eskedalis, Eboracensis dioecesis, in quatuor ejusdem virginis festivitatibus, etc., ut supra.

Orvieto, 9 juin 1291.

In e. m., pro cathedrali ecclesia Saresbiriensi, in quatuor beatae Mariae festivitatibus, per octo dies sequentes et in anniversario die dedicationis ejusdem ecclesiae. Dat. apud Urbemveterem, v idus junii, anno quarto.

Orvieto, 5 juin 1291.

In e. m., pro cathedrali ecclesia Maguntina, in quatuor beatae Mariae et S. Martini festivitatibus, etc. Dat. apud Urbemveterem, nonis junii, anno quarto.

Orvieto, 9 juin 1291.

In e. m., pro ecclesia Sancti Donatiani Brugensi, Tornacensis dioecesis, in quatuor beatae Mariae et S. Donatiani festivitatibus, etc., ut supra. Dat. apud Urbemveterem, v idus junii, anno quarto.

Orvieto, 13 juin 1291.

In e. m., pro ecclesia .. guardiani et fratrum ordinis minorum de Monteregali, Reatinae dioecesis, in quatuor beatae Mariae festivitatibus, etc. Dat. apud Urbemveterem, idibus junii, anno quarto. (Potth., 23704.)

Orvieto, 5 juin 1291.

In e. m., pro ecclesia Sancti Petri de Intermontes, Baiocensis dioecesis, in ejusdem sancti et sanctorum Stephani et Blasi festivitatibus et per octo dies sequentes. Dat. apud Urbemveterem, nonis junii, anno quarto.

In e. m., pro ecclesia hospitalis Sanctae Mariae ad Sanctum Gallum Florentini, in quatuor ejusdem virginis et S. Galli festivitatibus, etc., ut supra.

In e. m., pro ecclesia .. abbatissae et conventus monasterii de Sonnino, ordinis S. Benedicti, Terracinensis dioecesis, in quatuor beatae Mariae festivitatibus, per

octo dies sequentes et in anniversario die dedicationis ejusdem ecclesiae. Dat. ut supra.

Orvieto, 6 juin 1291.

In e. m., pro ecclesia .. prioris et fratrum domus heremitarum Florentinae, ordinis S. Augustini, in sanctorum Matthaei, Michaelis archangeli, Augustini et Alexii festivitatibus et per octo dies sequentes. Dat. apud Urbemveterem, viii idus junii, anno quarto.

Orvieto, 8 juin 1291.

In e. m., pro ecclesia Sanctae Mariae castelli Castro, Calaritanae dioecesis, in quatuor ejusdem virginis et sanctae Ceciliae festivitatibus et per octo dies sequentes. Dat. apud Urbemveterem, vi idus junii, anno quarto.

In e. m., pro ecclesia Sanctae Agathae de Quarto, Calaritanae dioecesis, in quatuor beatae Mariae et sanctae Agathae festivitatibus, etc., ut supra.

Orvieto, 5 juin 1291.

In e. m., pro capella Sanctae Mariae de Villanova, Lingonensis dioecesis, in quatuor ejusdem virginis festivitatibus et per octo dies sequentes. Dat. apud Urbemveterem, nonis junii, anno quarto. (*En marge.*)

Orvieto, 15 juin 1291.

In e. m., pro ecclesia .. abbatis et conventus monasterii de Rivipullo, ordinis S. Benedicti, Vicensis dioecesis, in S. Salvatoris, quae in eadem ecclesia v° idus novembris celebratur, et sanctorum Michaelis, Johannis Baptistae, Johannis Evangelistae et Stephani et sanctae crucis festivitatibus et per octo dies sequentes. Dat. xvii kalendas julii, anno quarto. (*Ibid.*)

Orvieto, 13 juin 1291.

In e. m., pro ecclesia Sancti Pauli Halberstadensi, in sanctorum Petri et Pauli festivitatibus, per octo dies sequentes et in anniversario die dedicationis ejusdem ecclesiae. Dat. apud Urbemveterem, idibus junii, anno quarto. (*Ibid.*)

In e. m., pro capella de Sancta Cruce in Estgrenewyz, in honorem Omnium Sanctorum fundata, Roffensis dioecesis, in quatuor beatae Mariae festivitatibus, in Omnium Sanctorum sollempnitate et per octo dies sequentes.

« Sanctorum meritis inclita... — Dat. ut supra. » (*Ibid.*)

In e. m., pro ecclesia Sancti Cirici prope Raphiniam, Ruthenensis dioecesis, in ejusdem sancti, S. Stephani et quatuor beatae Mariae festivitatibus et per octo dies sequentes. Dat. ut supra. (*Ibid.*)

In e. m., pro ecclesia Sancti Stephani de Villanova cremata, Biterrensis dioecesis, in ejusdem sancti, S. Petri apostoli et quatuor beatae Mariae festivitatibus, per octo dies sequentes et in anniversario die dedicationis ejusdem ecclesiae. Dat. ut supra. (*Ibid.*)

5317 Orvieto, 7 juin 1291.

Dispensatio matrimonii. (Reg. 46, c. 272, f. 54 v°.)

.. *episcopo Tholosano.* Cum, ad sedandas guerras inter nobilem virum Raymundum Guillelmi de Baregiis, Tholosanum, et consanguineos ejus, ex una parte, et fratrem et consanguineos Bertrandae, natae quondam Bertrandi de Garigiis, ex altera, iidem consanguinei promiserint inter Raymundum et Bertrandam matrimonium contractum fore, si super eo quod Bertranda quondam Babiloniae, uxori Raymundi, quarto gradu consanguinitatis attinebat sedes apostolica dispensaret, papa praefato episcopo committit ut Raymundo et Bertrandae postulatam dispensationem largiatur.

« Petitio dilecti filii... — Dat. apud Urbemveterem, vii idus junii, anno quarto. »

5318 Orvieto, 1er juin 1291.

Facultas conferendi beneficia ecclesiastica. (Reg. 46, c. 273, f. 54 v°.)

Egidio, archiepiscopo Narbonensi, facultatem concedit conferendi beneficia ecclesiastica, ad collationem Narbonensis archiepiscopi pertinentia, quae vacante sede Narbonensi per obitum Petri in civitate ac dioecesi Narbonensi vacaverunt.

« Ut operum exhibitione... — Dat. apud Urbemveterem, kalendis junii, anno quarto. »

5319 Orvieto, 1er juin 1291.

Quittancia decimae solutae. (Reg. 46, c. 273², f. 54 v°.)

Eidem. « Puritatem tue conscientie... Ut, si forte bone memorie Petrus, Narbonensis archiepiscopus, predecessor tuus, dum tamen alias pure juxta suam conscientiam, decimam Terre Sancte subsidio aut negotio Aragonie regni deputatam integraliter non persolverit, nil amplius ex eadem solvere tenearis, et ad id nequeas coartari, tibi auctoritate presentium indulgemus... Dat. ut supra. »

5320-5328 Orvieto, 13 juin 1291.

Indulgentiae. (Reg. 46, c. 274, f. 54 v°.)

Universis Christi fidelibus presentes litteras inspecturis. Indulgentiam unius anni et xl dierum concedit visitantibus ecclesiam quae in S. Francisci honorem est constructa et in qua corpus ejusdem sancti habetur, in Pentecosten, quatuor beatae Mariae, translationis S. Francisci, et S. Antonii festivitatibus, per octo dies sequentes et in anniversario die dedicationis ejusdem ecclesiae.

« Eximie devotionis affectus... — Dat. apud Urbemveterem, idibus junii, anno quarto. » (Potth., 23687) (1).

Orvieto, 9 juin 1291.

In e. m., pro ecclesia Sancti Guillelmi de Montepesulano, Magalonensis dioecesis, in ejusdem sancti et Omnium Sanctorum festivitatibus, per octo dies sequentes et in anniversario die dedicationis ejusdem ecclesiae.

« Loca sanctorum omnium... — Dat. apud Urbemveterem, v idus junii, anno quarto. »

Orvieto, 13 juin 1291.

In e. m., pro capella Beatae Mariae de Monte acuto, Albiensis dioecesis, in quatuor ejusdem virginis festivitatibus et per octo dies sequentes.

« Gloriosus Deus in... — Dat. apud Urbemveterem, idibus junii, anno quarto. »

Orvieto, 15 juin 1291.

In e. m., pro ecclesia Beati Petri de Rivipullo, Vicensis dioecesis, in dominica die ante Adventum Domini et in sanctorum Petri et Pauli et Andreae festivitatibus, per octo dies sequentes et in anniversario die dedicationis ejusdem ecclesiae.

« Vite perennis gloria... — Dat. apud Urbemveterem, xvii kalendas julii, anno quarto. »

Orvieto, 13 juin 1291.

In e. m., pro ecclesia Sancti Vincentii de Linhano, Vasatensis dioecesis, in ejusdem sancti, S. Petri apostoli et sanctae Mariae Magdalenae festivitatibus, etc. Dat. apud Urbemveterem, idibus junii, anno quarto. (*En marge.*)

Orvieto, 12 juin 1291.

In e. m., pro ecclesia .. guardiani et conventus fratrum minorum de Castriduno, Carnotensis dioecesis, in quatuor beatae Mariae, sanctorum Francisci et Antonii et sanctae Clarae festivitatibus et per octo dies sequentes. Dat. apud Urbemveterem, ii idus junii, anno quarto. (*Ibid.*) (1).

Orvieto, 4 juin 1291.

In e. m., pro ecclesia .. abbatissae et conventus monasterii Sancti Thomae Januensis, in festo S. Thomae, per octo dies sequentes et in anniversario die dedicationis ejusdem ecclesiae. Dat. apud Urbemveterem, ii nonas junii, anno quarto.

Orvieto, 5 juin 1291.

In e. m., pro ecclesia .. abbatis et conventus monasterii Sancti Severi Urbevetani, Praemonstratensis ordinis, in Annuntiationis beatae Mariae et sanctorum Severi, Martirii et Lazari festivitatibus et per octo dies sequentes. Dat. apud Urbemveterem, nonis junii, anno quarto.

Orvieto, 14 juin 1291.

In e. m., pro ecclesia Beatae Mariae de Bello Loco, Tullensis dioecesis, in quatuor ejusdem virginis festivitatibus et per octo dies sequentes.

« Virga venustissima et... — Dat. apud Urbemveterem, xviii kalendas julii, anno quarto. »

5329 Orvieto, 22 mai 1291.

Nominationem abbatis monasterii de Refloriis de Basto, Bracharensis dioecesis, sibi reservat. (Reg. 46, c. 275, f. 55 r°.)

Ad perpetuam rei memoriam. « Nuper electiones in monasterio de Refloriis de Basto, ordinis S. Benedicti, Bracharensis diocesis, de fratre Petro Johannis, abbate monasterii de Arnoya, ordinis et diocesis predictorum, ac fratre Johanne Petri, subpriore dicti monasterii de Refloriis, in discordia celebratas, justitia cassavimus exigente. Cum autem prefatum monasterium de Refloriis ordinare de persona ydonea intendamus, nos ordinationem ipsius monasterii de Refloriis hac vice auctoritate presentium sedi apostolice reservamus... Dat. apud Urbemveterem, xi kalendas junii, anno quarto. »

5330 Orvieto, 6 juin 1291.

Facultas redimendi decimas. (Reg. 46, c. 276, f. 55 r°.)

.. *decano et capitulo ecclesie Sancti Sepulcri de Cadomo, Baiocensis diocesis.* « Non est petitio... redimendi decimas de manibus laicorum in parrochiis alienis, recto-

(1) Datée du 1er juin dans Potthast.

(1) C'est sans doute la même lettre que le n° 23712 de Potthast.

rum ecclesiarum in quarum parrochiis decime ipse consistunt et diocesanorum earum ad id accedente consensu, auctoritate vobis presentium concedimus facultatem, sufficienti a vobis prius prestita cautione de restituendis decimis ipsis eisdem ecclesiis quandocumque vobis ab illarum rectoribus fuerit de redemptionis pretio satisfactum... Dat. apud Urbemveterem, VIII idus junii, anno quarto. »

5331 Orvieto, 13 juin 1291.

Dispensatio super defectu ordinis. (Reg. 46, c. 277, f. 55 r°.)

Guillelmo, episcopo Atrebatensi, indulget ut quatuor clerici ejus obsequiis insistentes, ecclesias cum cura obtinentes, per quinquennium suscipere sacerdotalem ordinem non teneantur.

« Tue devotionis promeretur... — Dat. apud Urbemveterem, idibus junii, anno quarto. »

5332 Orvieto, 9 juin 1291.

Facultas dispensandi super pluralitate beneficiorum ecclesiasticorum. (Reg. 46, c. 278, f. 55 r°.)

Johanni, archiepiscopo Cantuariensi, facultatem concedit dispensandi cum quatuor clericis ipsius dioecesis ut unusquisque duo ecclesiastica beneficia curam animarum habentia obtinere possit.

« Tuam volentes honorare... — Dat. apud Urbemveterem, V idus junii, anno quarto. »

5333-5336 Orvieto, 8 juin 1291.

Philippo, episcopo Tridentino, monasterium Sancti Benedicti de Padolyrone, Mantuanae dioecesis, committit. (Reg. 46, c. 279, f. 55 r°.)

Venerabili fratri Philippo, episcopo Tridentino, committit monasterium Sancti Benedicti de Padolyrone, ad romanam ecclesiam nullo medio pertinens, ordinis S. Benedicti, Mantuanae dioecesis, vacans per obitum quondam Johannis, qui apud sedem apostolicam diem clausit extremum. — Prior et conventus ejusdem monasterii, per viam compromissi procedentes, B., priorem Omnium Sanctorum de Mantua, postulando elegerunt, sed cum B. ad sedem apostolicam personaliter accessisset, hujusmodi postulationem non admisit papa.

« Quoniam cum apostolo... — Dat. apud Urbemveterem, VI idus junii, anno quarto. »

In e. m. .. priori et conventui monasterii Sancti Benedicti de Padolyrone mandat ut eidem administratori debitam obedientiam impendant.

In e. m. universis abbatibus, prioribus et conventibus monasteriorum et prioratuum subjectorum monasterio Sancti Benedicti de Padolyrone.

In e. m. universis vassallis monasterii Sancti Benedicti de Padolyrone mandat ut eidem administratori solita fidelitatis juramentum et servitia praestent.

5337 Orvieto, 9 juin 1291.

Contra Arnaldum Rogerii, qui praeposituram ecclesiae Tholosanae usurpavit. (Reg. 46, c. 280, f. 55 v°.)

Venerabili fratri Hugono, episcopo, et dilecto filio .. priori Beate Marie deaurate Tholosane ac magistro Johanni Chamboni, canonico Magalonensibus. Olim praeposituram ecclesiae Tholosanae, curam animarum habentem, ordinis S. Augustini, per mortem quondam Vitalis vacantem, papa magistro Guillelmo de Mandagoto, notario suo, contulit, et de illa magistrum Nicolaum, camerarium et notarium suum, ejusdem Guillelmi nomine, per annulum investivit. Sed capitulum ecclesiae Tholosanae Arnaldum Rogerii, ejusdem ecclesiae canonicum, defectum in ordinibus patientem, postulavit et episcopus Tholosanus hanc postulationem admisit, idemque Arnaldus hanc praeposituram occupavit et adhuc occupatam detinet; quare papa praedictis episcopo, priori et canonico sub poena suspensionis mandat ut infra octo dies post receptionem praesentium praedictum Arnaldum personaliter, si poterint, alioquin in majore ecclesia Tholosana vel in domibus praepositurae, publice moneant ut infra decem dies post monitionem istam praeposituram magistro Guillelmo vel procuratori ejus liberam dimittat. Si vero Arnaldus hujusmodi monitis parere contempserit, eum citent ut infra duorum mensium spatium apostolico se conspectui repraesentet.

« Ad eorum qui... — Dat. apud Urbemveterem, V idus junii, anno quarto. »

5338 Orvieto, 11 juin 1291.

Archiepiscopo Antibarensi mandat ut electionem Petri, episcopi Savae in Albania, confirmet electoque munus consecrationis impendat. (Reg. 46, c. 281, f. 55 v°; Potth., 23700.)

« Per tuas et... — Dat. apud Urbemveterem, III idus junii, anno quarto. »

5339 Orvieto, 8 juin 1291.

Facultas eligendi proprium confessorem. (Reg. 46, c. 282, f. 56 r°.)

Percivallo, archiepiscopo Calaritano.

« Benigno sunt tibi... — Dat. apud Urbemveterem, vi idus junii, anno quarto. »

5340 Orvieto, 9 juin 1291.

Carmammulus et Guido, electi magistri ordinis Cruciferorum, coram sede apostolica citantur. (Reg. 46, c. 283, f. 56 r°.)

Fratri Carmammulo de Sancto Severino, ordinis Cruciferorum. Eum, ad sedanda turbationes et scandala, quae occasione electionis ejus et fratris Guidonis de Mediolano in magistrum ejusdem ordinis in discordia factae exorta sunt, et pro quibus jam multipliciter ordo est collapsus, citat ut infra unius mensis spatium a receptione praesentium, cum octo de melioribus et maturioribus ejusdem ordinis personis personaliter coram sede apostolica compareat.

Similes litterae ad praefatum Guidonem missae sunt.

« Nuper ad audientiam... — Dat. apud Urbemveterem, v idus junii, anno quarto. »

5341 Orvieto, 13 juin 1291.

Pelagius de Oria archimandrita monasterii Graecorum Sancti Helyae de Carbone confirmatur. (Reg. 46, c. 284, f. 56 r°.)

.. *episcopo Melfiensi* mandat ut electionem Pelagii de Oria, monachi monasterii Sancti Andreae de Insula parva, ordinis S. Basilii, Tarentinae dioecesis, in archimandritam monasterii Graecorum Sancti Helyae de Carbone, ad romanam ecclesiam nullo medio pertinentis, ordinis S. Basilii, per .. priorem et conventum hujus monasterii celebratam, confirmet, et eidem Pelagio munus benedictionis impendat.

« Ex parte dilectorum... — Dat. apud Urbemveterem, idibus junii, anno quarto. »

5342 Orvieto, 13 juin 1291.

Romanus Peri, abbas monasterii Graecorum Sancti Angeli de Raparo, Anglonensis dioecesis, confirmatur. (Reg. 46, c. 284², f. 56 r°.)

Eidem mandat ut electionem Romani Peri, monachi monasterii Sancti Elyae de Carbone, ordinis S. Basilii, Anglonensis dioecesis, in abbatem monasterii Graecorum Sancti Angeli de Raparo, ad romanam ecclesiam nullo medio pertinentis, ordinis S. Basilii, ejusdem dioecesis, per priorem et conventum hujus monasterii celebratam, confirmet, et eidem Romano munus benedictionis impendat.

« Ex parte dilectorum... — Dat. ut supra. »

5343 Orvieto, 13 juin 1291.

Facultatem conferendi tabellionatum duabus personis. (Reg. 46, c. 285, f. 56 r°.)

Hugoni, episcopo Vasatensi.

« Ex parte tua... — Dat. apud Urbemveterem, idibus junii, anno quarto. »

5344 Orvieto, 10 juin 1291.

Dispensatio matrimonii. (Reg. 46, c. 285², f. 56 v°.)

Venerabili fratri .. episcopo Reatino committit ut cum Johanne Petri de Rocca de Cornu et Margarita Petri, Reatinae dioecesis, dispenset ut in matrimonio quod olim, ignorantes impedimentum esse, contraxerunt et in quo prolem procrearunt remanere valeant.

« Exhibita nobis dilecti... — Dat. apud Urbemveterem, iiii idus junii, anno quarto. »

5345 Orvieto, 20 juin 1291.

Monasterio Saxivivi locum quem fratres ordinis Sanctae Mariae de Valle Viridi, in concilio Lugdunensi suppressi, juxta Viterbium possidebant vendit. (Reg. 46, c. 286, f. 56 v°; Potth., 23707.)

.. *abbati et conventui monasterii Saxivivi, ad romanam ecclesiam nullo medio pertinentis, ordinis S. Benedicti.*

« Exhibita nobis vestra... — Dat. apud Urbemveterem, xii kalendas julii, anno quarto. »

5346 Orvieto, 10 juin 1291.

Absolutio excommunicationis. (Reg. 46, c. 287, f. 56 v°.)

Magistro Riccardo dicto de Lyth, presbytero, Eboracensis diocesis. Ille, quondam archidiaconus ecclesiae Karleolensis, cum ecclesias sui archidiaconatus visitaret, vi-

dens in adventu suo ad easdem ecclesias tantum esse supervenientium occursum, quibus secundum consuetudinem patriae pabulum non poterat denegari, quod iidem supervenientes nonnunquam plus consumebant in victualibus quam valeret procuratio visitandi, putansque id magis eisdem ecclesiis expedire, a rectoribus earum procurationes pecuniarias recepit, propter quod suspensionis sententiam incurrit. Eum, qui archidiaconatum praefatum dimisit, ab illa sententia papa absolvit, dispensatque cum eo ut ad restitutionem dupli procurationum et fructuum quae ex dicto archidiaconatu et aliis beneficiis sic suspensus recepit non teneatur.

« Magne devotionis tue... — Dat. apud Urbemveterem, iii idus junii, anno quarto. »

5347 Orvieto, 9 juin 1291.

Exemptio exactionum. (Reg. 46, c. 288, f. 56 v°; Potth., 22698.)

.. *priorissis et conventibus sororum inclusarum monasteriorum ordinis S. Augustini secundum instituta et sub cura fratrum ordinis predicatorum viventium* indulget ut ad subventiones, exactiones, collectas vel alia praestanda non teneantur.

« Quanto studiosius devota... — Dat. apud Urbemveterem, v idus junii, anno quarto. » (Potth., 23686) (1).

5348-5368 Orvieto, 13 juin 1291.

Indulgentiae. (Reg. 46, c. 289, f. 57 r°.)

Universis Christi fidelibus presentes litteras inspecturis. Indulgentiam unius anni et xl dierum concedit visitantibus ecclesiam Beatae Mariae de Ufexta, Vasatensis dioecesis, in quatuor ejusdem virginis et beatorum Petri et Jacobi festivitatibus, per octo dies sequentes et in anniversario die dedicationis ejusdem ecclesiae.

« Vite perennis gloria... — Dat. apud Urbemveterem, idibus junii, anno quarto. »

Orvieto, 17 juin 1291.

In e. m., pro ecclesia Sancti Caprasii Agennensi, in Assumptionis beatae Mariae et S. Caprasii festivitatibus et per octo dies sequentes. Dat. apud Urbemveterem, xv kalendas julii, anno quarto.

In e. m., pro ecclesia Bellunensi, in singulis S. Martini festivitatibus et per octo dies sequentes. Dat. ut supra.

(1) Datée du 1er juin dans Potthast.

In e. m., pro ecclesia Feltrensi, in singulis S. Petri apostoli festivitatibus et per octo dies sequentes. Dat. ut supra.

Orvieto, 21 juin 1291.

In e. m., pro cathedrali ecclesia Famagustana, in quatuor beatae Mariae festivitatibus, per octo dies sequentes et in anniversario die dedicationis ejusdem ecclesiae. Dat. apud Urbemveterem, xi kalendas julii, anno quarto.

Orvieto, 22 juin 1291.

In e. m., pro cathedrali ecclesia Lincolniensi. Dat. x kalendas julii, anno quarto.

Orvieto, 9 juin 1291.

In e. m., pro ecclesia Sanctae Mariae de Aberlozonet, Sancti Andreae dioecesis, in quatuor beatae Mariae festivitatibus et per octo dies sequentes. Dat. apud Urbemveterem, v idus junii, anno quarto.

In e. m., pro ecclesia Sancti Germani de Traverne, Sancti Andreae dioecesis, in quatuor beatae Mariae et S. Germani festivitatibus, etc. Dat. ut supra.

Orvieto, 2 juin 1291.

In e. m., pro ecclesia de Lugano, Cumanae dioecesis, in sanctorum Johannis Baptistae, Jacobi et Stephani festivitatibus et per octo dies sequentes. Dat. apud Urbemveterem, iii nonas junii, anno quarto.

Orvieto, 18 juin 1291.

In e. m., pro ecclesia Sancti Ypoliti Belvacensi, in ejusdem sancti et quatuor beatae Mariae festivitatibus et per octo dies sequentes. Dat. xiiii kalendas julii, anno quarto.

Orvieto, 19 juin 1291.

In e. m., pro ecclesia hospitalis Sancti Johannis prope Guardiam juxta stratam constitutam, Theatinae dioecesis, in quatuor beatae Mariae et S. Nicolai, cujus vocabulo eadem ecclesia est insignita, et per octo dies sequentes. Dat. apud Urbemveterem, xiii kalendas julii, anno quarto.

Orvieto, 23 mai 1291.

In e. m., pro ecclesia Faventina, in quatuor beatae Mariae et sanctorum Petri, Andreae et Nicolai festivitatibus et per octo dies sequentes. Dat. apud Urbemveterem, x kalendas junii, anno quarto.

Orvieto, 19 mai 1291.

In e. m., pro ecclesia de Sancto Ylario, Nemausensis dioecesis, in ejusdem sancti et quatuor beatae Mariae festivitatibus et per octo dies sequentes. Dat. apud Urbemveterem, xiiii kalendas junii, anno quarto.

Orvieto, 13 juin 1291.

In e. m., pro ecclesia de Bossoic, Macloviensis dioecesis, in quatuor beatae Mariae et sanctorum Petri et Pauli festivitatibus et per octo dies sequentes. Dat. apud Urbemveterem, idibus junii, anno quarto.

In e. m., pro ecclesia .. abbatis et conventus monasterii de Aureavalle, ordinis S. Augustini, Pictaviensis dioecesis, in quatuor beatae Mariae, sanctae crucis et sanctorum Petri et Pauli festivitatibus et per octo dies sequentes, etc. Dat. ut supra.

Orvieto, 9 juin 1291.

In e. m., pro ecclesia .. prioris et fratrum heremitarum Ulixbonensium, ordinis S. Augustini, in S. Augustini et S. Genesii, cujus festum sollemniter in eadem ecclesia celebratur, festivitatibus et per octo dies sequentes. Dat. v idus junii, anno quarto. (*En marge.*)

Orvieto, 11 juin 1291.

In e. m., pro capella Sancti Antonii abbatis in coemeterio monasterii de Rivipullo, Vicensis dioecesis, constructa, in ejusdem sancti, S. Pauli primi heremitae et S. Vincentii festivitatibus, per octo dies sequentes et in anniversario die dedicationis ejusdem ecclesiae. Dat. III idus junii, anno quarto. (*Ibid.*)

Orvieto, 13 juin 1291.

In e. m., pro capella castri de Sabrano, Uticensis dioecesis, in sanctae Agathae et quatuor beatae Mariae festivitatibus, in sollempnitate Omnium Sanctorum et per octo dies sequentes.

« Licet is de... — Dat. apud Urbemveterem, idibus junii, anno quarto. » (*Ibid.*)

Orvieto, 17 juin 1291.

In e. m., pro ecclesia monasterii Sanctae Agnetis Bononiensis, ordinis S. Augustini, in sanctae Agnetis et sanctae Ursulinae festivitatibus, per octo dies sequentes et in anniversario die dedicationis ejusdem ecclesiae.

« Splendor paterne glorie... — Dat. apud Urbemveterem, xv kalendas julii, anno quarto. » (*Ibid.; Potth.*, 23705.)

In e. m., pro ecclesia monasterii Sancti Victi de Plebe Sacci, ordinis S. Benedicti, Paduanae dioecesis, in ejusdem sancti et Inventionis sanctae crucis festivitatibus, per octo dies sequentes et in anniversario die dedicationis ejusdem ecclesiae. Dat. ut supra. (*Ibid.*)

In e. m., pro ecclesia Sancti Georgii de Crozuhc, Magdeburgensis dioecesis, in ejusdem sancti et quatuor beatae Mariae festivitatibus, per octo dies sequentes et in anniversario die dedicationis ejusdem ecclesiae.

« Splendor paterne glorie... — Dat. ut supra. » (*Ibid.*)

5369-5387 Orvieto, 13 juin 1291.

Indulgentiae. (Reg. 46, c. 289[2], f. 57 v°.)

Universis Christi fidelibus presentes litteras inspecturis. Indulgentiam unius anni et XL dierum concedit visitantibus ecclesiam Sanctae Mariae de Asserico, Aquilensis dioecesis, in quatuor ejusdem virginis festivitatibus et per octo dies sequentes.

« Excelsa super sidera... — Dat. apud Urbemveterem, idibus junii, anno quarto. »

In e. m., pro cathedrali ecclesia Valentina, Beatae Mariae vocabulo insignita, in quatuor ejusdem virginis, S. Michaelis archangeli et beatorum Petri et Pauli festivitatibus, etc., ut supra.

In e. m., pro ecclesia Beatae Mariae de Veruna, Magalonensis dioecesis, in ejusdem virginis et sanctorum Ypoliti et Felicis festivitatibus et per octo dies sequentes.

« Virga venustissima et... — Dat. ut supra. »

In e. m., pro ecclesia Beatae Mariae de Mogeriis, Biterrensis dioecesis, in quatuor ejusdem virginis festivitatibus, etc., ut supra.

Orvieto, 20 juin 1291.

In e. m., pro cathedrali ecclesia Aurasicensi, Beatae Mariae vocabulo insignita, in quatuor ejusdem virginis, S. Georgii et sanctae Katerinae festivitatibus, per octo dies sequentes et in anniversario die dedicationis ejusdem ecclesiae.

« Excelsa super sidera... — Dat. apud Urbemveterem, XII kalendas julii, anno quarto. »

In e. m., pro ecclesia Sancti Petri apostoli Aurasicensi, in sanctorum Petri, Laurentii et Blasii festivitatibus, per octo dies sequentes et in anniversario die dedicationis ejusdem ecclesiae.

« Cum ad premerenda... — Dat. ut supra. »

Orvieto, 17 juin 1291.

In e. m., pro ecclesia Sancti Gervasii de Asneriis, Lexoviensis dioecesis, in quatuor ejusdem virginis et sanctorum Gervasii et Prothasii festivitatibus, per octo dies sequentes et in anniversario die dedicationis ejusdem ecclesiae.

« Loca sanctorum omnium... — Dat. apud Urbemveterem, xv kalendas julii, anno quarto. »

Orvieto, 13 juin 1291.

In e. m., pro ecclesia Sanctae Mariae de Serignano, Biterrensis dioecesis, in quatuor ejusdem virginis et S. Michaelis archangeli festivitatibus, per octo dies sequentes et in anniversario die dedicationis ejusdem ecclesiae.

« Splendor paterne glorie... — Dat. apud Urbemveterem, idibus junii, anno quarto. »

Orvieto, 17 juin 1291.

In e. m., pro ecclesia prioratus Sancti Andreae de Valle Borna, ordinis S. Benedicti, Nemausensis dioecesis, in quatuor beatae Mariae et S. Andreae festivitatibus, etc., ut supra, usque Dat. xv kalendas julii, anno quarto

In e. m., pro ecclesia fratrum ordinis praedicatorum Turonensi, in quatuor beatae Mariae, S. Dominici et S. Petri martyris festivitatibus et per octo dies sequentes. Dat. ut supra.

In e. m., pro ecclesia fratrum ordinis praedicatorum Andegavensi.

In e. m., pro ecclesia Sancti Christofori in Campania, Cenomanensis dioecesis, in ejusdem sancti, quatuor beatae Mariae et S. Johannis Evangelistae festivitatibus et per octo dies sequentes.

« Sanctorum meritis inclita... — Dat. ut supra. »

Orvieto, 18 juin 1291.

In e. m., pro ecclesia Sanctae Mariae de Greve plebatus plebis de Giogole, Florentinae dioecesis, in quatuor ejusdem virginis festivitatibus, per octo dies sequentes et in anniversario die dedicationis ejusdem ecclesiae.

« Gloriosus Deus in... — Dat. apud Urbemveterem, xiii kalendas julii, anno quarto. »

Orvieto, 20 juin 1291.

In e. m., pro ecclesia Sancti Victoris de Herbesio, Grationopolitanae dioecesis, in ejusdem sancti, quatuor beatae Mariae et sanctae Catherinae festivitatibus, per octo dies sequentes et in anniversario die dedicationis ejusdem ecclesiae.

« Cum ad promerenda... — Dat. apud Urbemveterem, xii kalendas julii, anno quarto. » (*En marge.*)

In e. m., pro ecclesia Sancti Victoris de Meolano, Grationopolitanae dioecesis. (*Ibid.*)

Orvieto, 17 juin 1291.

In e. m., pro ecclesia plebis Sanctorum Faustini et Jovitae de Hyrberia, Reginae dioecesis, in eorumdem sanctorum et quatuor beatae Mariae festivitatibus, per octo dies sequentes et in anniversario die dedicationis ejusdem ecclesiae.

« Splendor paterne glorie... — Dat. apud Urbemveterem, xv kalendas julii, anno quarto. » (*Ibid.*)

Orvieto, 13 juin 1291.

In e. m., pro ecclesia Narniensi, in qua corpus S. Juvenalis, qui ejusdem ecclesiae episcopus fuit, requiescit, in ejusdem sancti, beatae Mariae, sanctae Luciae et S. Laurentii festivitatibus et per octo dies sequentes.

« Vite perennis gloria... — Dat. apud Urbemveterem, idibus junii, anno quarto. » (*Ibid.*; Potth., 23674.)

Orvieto, 9 juin 1291.

In e. m., pro ecclesia monasterii monialium Beatae Clarae Velletrensis, in quatuor beatae Mariae et sanctae Clarae festivitatibus, per octo dies sequentes et in anniversario die dedicationis ejusdem ecclesiae. Dat. v idus junii, anno quarto. (*Ibid.*)

Orvieto, 13 juin 1291.

In e. m., pro ecclesia fratrum ordinis heremitarum de castro Collis Pergulae, Eugubinae dioecesis, in Nativitatis beatae Mariae, S. Stephani et sanctae Mariae Magdalenae festivitatibus et per octo dies sequentes. Dat. apud Urbemveterem, idibus junii, anno quarto. (*Ibid.*)

5388 Orvieto, 22 juin 1291.

Robertus, Calinensis episcopus, consecratur. (Reg. 46, c. 290, f. 58 r°.)

.. *episcopo Casertano* committit ut, adcitis duobus vel tribus episcopis Capuani archiepiscopi suffraganeis, in ecclesia Capuana, Roberto, Calinensi electo, munus consecrationis impendat. — Olim idem Robertus, Calinensis ecclesiae, per obitum Pauli vacantis, episcopus per viam compromissi electus, confirmationem electionis suae a B., Penestrino episcopo, in illis partibus apostolicae sedis legato, obtinuit, sed eodem legato mortuo et S., Capuano archiepiscopo, moram apud sedem apostolicam faciente, munus consecrationis accipere non potuit.

« Exposuit nobis dilectus... — Dat. apud Urbemveterem, x kalendas julii, anno quarto. »

5389 Orvieto, 13 juin 1291.

Dispensatio super defectu auriculae. (Reg. 46, c. 291, f. 58 r°; Potth., 23702) (1).

Petro Blasii de Boemia, scolari, Pragensis diocesis. Cum eo dispensat ut, non obstante defectu dextrae auriculae, quam ei quidam nobilis inhumaniter amputavit, ad minores ordines promoveri et ecclesiasticum beneficium sine cura obtinere valeat.

(1) Potthast donne à tort, comme « incipit » : *Petitio tua nobis.*

« Dignum est ut... — Dat. apud Urbemveterem, idibus junii, anno quarto. »

5390 Orvieto, 5 juin 1291.

Absolutio suspensionis. (Reg. 46, c. 292, f. 58 r°.)

Magistro Stephano de Maulay, diacono, capellano nostro, archidiacono Clivilandie in ecclesia Eboracensi. Eum absolvit a suspensionis sententia quam, procurationes pecuniarias recipiendo, incurrit.

« Devotionis tue puritas... — Dat. apud Urbemveterem, nonis junii, anno quarto. »

5391-5392 Orvieto, 8 juin 1291

Collatio beneficii. (Reg. 46, c. 293, f. 58 r°.)

Guillelmo de Narbona, canonico Carnotensi, capellano nostro. Ei personatum vel dignitatem in Carnotensi ecclesia reservat, quanquam idem Guillelmus in Tholosana ecclesia archidiaconatum de Villamuro, in eadem et in Narbonensi et Carnotensi ecclesiis canonicatus et praebendas, quasdam decimas in Sanctae Mariae de Quideriis et Sanctarum Puellarum ecclesiis, Tholosanae dioecesis, et ecclesiam Beatae Mariae de Mazertis, sine cura, Biterrensis dioecesis, obtinet.

« Apostolice sedis benignitas... — Dat. apud Urbemveterem, vi idus junii, anno quarto. »

In e. m. .. priori de Alsone, Tholosanae dioecesis, magistro Johanni de Fulaquerio, Parisiensis, et Raymundo de Castro Novo, Andegavensis ecclesiarum canonicis, mandat ut praedictam reservationem in ecclesia Carnotensi publicantes notamque episcopo et capitulo Carnotensibus facientes, praefatum personatum vel dignitatem eidem Guillelmo conferant.

5393-5408 Orvieto, 22 juin 1291.

Indulgentiae. (Reg. 46, c. 294, f. 58 v°.)

Universis Christi fidelibus presentes litteras inspecturis. Indulgentiam unius anni et xl dierum concedit visitantibus ecclesiam Omnium Sanctorum de Oeham, Lincolniensis dioecesis, in eorumdem sanctorum sollempnitate, quatuor beatae Mariae et sancti Johannis Baptistae festivitatibus, per octo dies sequentes et in anniversario die dedicationis ejusdem ecclesiae.

« Loca sanctorum omnium... — Dat. apud Urbemveterem, x kalendas julii, anno quarto. »

In e. m., pro ecclesia de Sancto Benigno, Eduensis dioecesis, in sanctorum Johannis Evangelistae, Stephani et Nicolai festivitatibus et per octo dies sequentes. Dat. ut supra.

In e. m., pro ecclesia Sancti Stephani de Monteferrario, Magalonensis dioecesis, in ejusdem sancti, quatuor beatae Mariae et S. Michaelis archangeli festivitatibus et per octo dies sequentes.

« Splendor paterne glorie... — Dat. ut supra. »

Orvieto, 16 juin 1291.

In e. m., pro ecclesia Sanctae Mariae Hoyensi, Leodiensis dioecesis, in quatuor ejusdem virginis et S. Nicolai festivitatibus, per octo dies sequentes et in anniversario die dedicationis ejusdem ecclesiae.

« Gloriosus Deus in... — Dat. apud Urbemveterem, xvi kalendas julii, anno quarto. »

Orvieto, 17 juin 1291.

In e. m., pro ecclesia Sancti Pauli Leodiensi, in quatuor beatae Mariae et sanctorum Petri et Pauli festivitatibus, per octo dies sequentes et in anniversario die dedicationis ejusdem ecclesiae.

« Licet is de... — Dat. apud Urbemveterem, xv kalendas julii, anno quarto. »

In e. m., pro ecclesia Sancti Petri Insulensi, Tornacensis dioecesis, in quatuor beatae Mariae et S. Petri festivitatibus, etc. ut supra.

Orvieto, 20 juin 1291.

In e. m., pro ecclesia Sancti Felicis de Salis, Astoricensis dioecesis, in festivitate ejusdem sancti et per octo dies sequentes.

« Vite perennis gloria... — Dat. apud Urbemveterem, xii kalendas julii, anno quarto. » (*En marge.*)

Orvieto, 22 juin 1291.

In e. m., pro ecclesia Beatae Mariae Clugiensi, in quatuor ejusdem virginis et sanctorum Felicis et Fortunati, quorum corpora in eadem ecclesia requiescunt, festivitatibus. Dat. apud Urbemveterem, x kalendas julii, anno quarto. (*Ibid.*)

Orvieto, 17 juin 1291.

In e. m., pro ecclesia .. guardiani et conventus fratrum minorum Albiensium, in quatuor beatae Mariae et sanctorum Francisci et Antonii festivitatibus et per octo

dies sequentes. Dat. apud Urbemveterem, xv kalendas julii, anno quarto. (*Ibid.*; Potth., 23710) (1).

In e. m., pro ecclesia .. guardiani et conventus fratrum minorum de Lautrico, Albiensis dioecesis. (*Ibid.*; (Potth., 23710) (1).

In e. m., pro ecclesia ... guardiani et conventus fratrum minorum de Castris, Albiensis dioecesis. (*Ibid.*; Potth., 23710) (1).

In e. m., pro ecclesia .. guardiani et conventus fratrum minorum de Rapistangno, Albiensis dioecesis. (*Ibid.*; Potth., 23710) (1).

Orvieto, 13 juin 1291.

In e. m., pro ecclesia .. guardiani et conventus fratrum minorum Tornacensium, in quatuor beatae Mariae, sanctorum Francisci et Antonii et sanctae Clarae festivitatibus, per octo dies sequentes et in anniversario die dedicationis ejusdem ecclesiae. Dat. idibus junii, anno quarto (*Ibid.*; Potth., 23706) (2).

In e. m., pro ecclesia .. guardiani et conventus de Bethunia, ordinis minorum, Atrebatensis dioecesis. (*Ibid.*; Potth., 23740) (3).

In e. m., pro ecclesia .. guardiani et conventus Leudensium, ordinis minorum, Atrebatensis dioecesis. (*Ibid.*; Potth., 23740) (3).

Orvieto, 22 juin 1291.

In e. m., pro ecclesia Beatae Mariae de Muratellis Bononiensi, in quatuor ejusdem virginis et sanctorum Thomae et Nicolai festivitatibus, per octo dies sequentes et in anniversario die dedicationis ejusdem ecclesiae.

« Virga venustissima et... — Dat. apud Urbemveterem, x kalendas julii, anno quarto. » (*Ibid.*)

5409 Orvieto, 25 juin 1291.

Remittit iter ad limina. (Reg. 46, c. 294², f. 59 r°.)

Henrico, episcopo Clugiensi.

« Ex parte tua... — Dat. apud Urbemveterem, vii kalendas julii, anno quarto. »

5410 Orvieto, 13 juin 1291.

Contra bigamos civitatis et districtus Tornacensis. (Reg. 46, c. 295, f. 59 r°.)

.. *episcopo Tornacensi.* « Petitio dilectorum filiorum .. prepositorum, juratorum ac universitatis hominum civitatis Tornacensis nobis exhibita continebat quod, licet felicis recordationis Gregorius papa X^us, predecessor noster, in concilio Lugdunensi duxerit declarandum bigamos omni privilegio clericali fore nudatos et cohertioni fori secularis fore addictos, consuetudine contraria non obstante, ipsis sub anathemate prohibendo deferre tonsuram vel habitum clericalem, nonnulli tamen bigami civitatis predicte ac ejus districtus, contra declarationem et inhibitionem hujusmodi venientes, hujusmodi deferre habitum et tonsuram propria temeritate presumunt, ac eorum pretextu privilegium immunitatis ecclesiastice pretendentes, cohertioni fori secularis subesse indebite contradicunt, ex quo prepositis, juratis et universitati predictis non modicum iminet detrimentum. Quare iidem prepositi, jurati et universitas nobis humiliter supplicarunt ut providere eis super hoc paterna sollicitudine dignaremur. Quocirca fraternitati tue per apostolica scripta mandamus quatenus, si est ita, prefatos bigamos, quod hujusmodi habitum et tonsuram dimittant et cohertioni fori secularis subjaceant, ut tenentur, consuetudine contraria non obstante, per censuram ecclesiasticam, appellatione remota, previa ratione, compellas... Dat. apud Urbemveterem, idibus junii, anno quarto. »

(1) Cette bulle est datée du 22 juin dans Potthast.
(2) Cette bulle est datée du 17 juin dans Potthast.
(3) Cette bulle est datée du 15 juillet dans Potthast.

5411-5412 Orvieto, 24 juin 1291.

Carta communis. (Reg. 46, c. 296, f. 59 r°.)

Dilectis filiis consilio et communi castri Montisfortini, Firmane diocesis. « Sincere devotionis affectus, etc., ut supra, capitulo xiii° (1), usque plenius et seriosius continetur quadraginta quatuor libras ravennates infra quindenam a die Resurrectionis dominice, etc., usque sequenti anno predicte camere, solutis hujusmodi quadraginta quatuor libris ravennatibus, alias quadraginta quatuor libras ejusdem monete nomine pene, etc. usque Dat. apud Urbemveterem, viii kalendas julii, anno quarto. »

« In e. m. dilectis filiis consilio et communi castri Rocce Contrate, Senogaliensis diocesis. Sincere, etc. usque continetur centum triginta libras ravennates, infra quindenam, etc., mutatis mutandis, usque in fine. Dat. ut supra. »

5413 Orvieto, 20 juin 1291.

Dispensatio super pluralitate beneficiorum. (Reg. 46, c. 297, f. 59 r°.)

Magistro Guillelmo de Castris, capicerio ecclesie Aurelia-

(1) Num. 4477-4487.

nensis, consideratione .. regis Franciae, cujus clericus est, indulget ut praeter capiceriatum Aurelianensem unum aliud beneficium ecclesiasticum, cum cura vel sine, recipere valeat.

« Virtutum merita quibus... — Dat. apud Urbemveterem, XII kalendas julii, anno quarto. »

5414 Orvieto, 22 juin 1291.

Facultas conferendi tabellionatum uni personae. (Reg. 46, c. 298, f. 59 r°.)

Magistro Giffredo de Vezano, camere nostre clerico, canonico Cameracensi, in Anglia commoranti.

« Ex parte tua... — Dat. apud Urbemveterem, X kalendas julii, anno quarto. »

5415-5422 Orvieto, 13 juin 1291.

Indulgentiae. (Reg. 46, c. 299, f. 59 r°.)

Universis Christi fidelibus presentes litteras inspecturis. Indulgentiam unius anni et XL dierum concedit visitantibus ecclesiam Magdalonensem, in honorem S. Petri constructam, in singulis S. Petri, quatuor beatae Mariae et S. Augustini festivitatibus, per octo dies sequentes et in anniversario die dedicationis ejusdem ecclesiae.

« Ante thronum divine... — Dat. apud Urbemveterem, idibus junii, anno quarto. »

Orvieto, 20 juin 1291.

In e. m., pro ecclesia .. prioris et fratrum monasterii Sancti Jacobi de Setignano de Urbe, per priorem soliti gubernari, ordinis S. Benedicti, in S. Jacobi et S. Benedicti festivitatibus, per octo dies sequentes et in anniversario die dedicationis ejusdem ecclesiae.

« Vite perennis gloria... — Dat. apud Urbemveterem, XII kalendas julii, anno quarto. »

Orvieto, 13 juin 1291.

In e. m., pro ecclesia de Cucullis, in sanctorum Johannis Baptistae et Johannis Evangelistae festivitatibus et per octo dies sequentes.

« Splendor paterne glorie... — Dat. apud Urbemveterem, idibus junii, anno quarto. » (*En marge.*)

Orvieto, 22 juin 1291.

In e. m., pro ecclesia Sancti Leonardi de Viancelle, Tullensis dioecesis, in ejusdem sancti, Annuntiationis et Assumptionis beatae Mariae et S. Johannis Baptistae festivitatibus, per octo dies sequentes et in anniversario die dedicationis ejusdem ecclesiae. Dat. apud Urbemveterem, X kalendas julii, anno quarto. (*Ibid.*)

Orvieto, 20 juin 1291.

In e. m., pro ecclesia .. guardiani et fratrum ordinis minorum de Pregio, Perusinae dioecesis, in quatuor beatae Mariae et singulis sanctorum Benedicti, Francisci et Antonii et sanctae Clarae festivitatibus, per octo dies sequentes et in anniversario die dedicationis ejusdem ecclesiae.

« Licet is de... — Dat. apud Urbemveterem, XII kalendas julii, anno quarto. » (*Ibid.*; Potth., 23708).

Orvieto, 25 juin 1291.

In e. m., pro ecclesia fratrum minorum Nivernensi, in quatuor beatae Mariae, sanctorum Francisci et Antonii et sanctae Clarae festivitatibus, per octo dies sequentes et in anniversario die dedicationis ejusdem ecclesiae.

« Cum ad premerenda... — Dat. apud Urbemveterem, VII kalendas julii, anno quarto. » (*Ibid.*; Potth., 23716.)

In e. m., pro ecclesia fratrum minorum de Vindocino, Carnotensis dioecesis. (*Ibid.*; Potth., 23716.)

Orvieto, 22 juin 1291.

In e. m., pro capella hospitalis Sanctae Mariae de Frias, Burgensis dioecesis, in quatuor ejusdem virginis, S. Bartholomaei et S. Michaelis festivitatibus et per octo dies sequentes.

« Gloriosus Deus in... — Dat. apud Urbemveterem, X kalendas julii, anno quarto. » (*Ibid.*)

5423 Orvieto, 27 juin 1291.

Praeposito Sancti Petri de Duaco, Atrebatensis dioecesis, et scolastico Tornacensi mandat ut moneant praepositum et capitulum ecclesiae Cameracensis ut fratribus minoribus januam sui loci mutare permittant. (Reg. 46, c. 300, f. 59 v°; Potth., 23721.)

.. preposito Sancti Petri de Duaco, Atrebatensis diocesis, et .. scolastico Tornacensis ecclesiarum. « Significarunt nobis dilecti filii .. guardianus et fratres ordinis minorum Cameracenses quod, cum olim, occasione loci quem ipsi in civitate Cameracensi obtinent, [inter se], ex parte una, et .. prepositum ac capitulum ecclesie Cameracensis, ex altera, esset materia questionis exorta, tandem super hoc, de consensu bone memorie Nicolai, Cameracensis episcopi, quedam inter partes amicabilis compositio intervenit, in qua inter alia continetur quod porta introitus dicti loci in alio loco quam in illo in quo nunc est fieri

nequea. vel haberi, sicque, ipsorum ecclesia consumata et eadem porta in suo statu remanente, non aliunde quam per medium ejusdem ecclesie ex transverso introitus ad guardianum et fratres comode pateret eosdem. Postmodum vero eisdem guardiano et fratribus nobis humiliter supplicantibus ut, cum hujusmodi porta in honestiori parte loci predicti ac tam dictis guardiano et fratribus quam aliis ad locum ipsum accedentibus magis accomoda edificari valeret, et ipsi parati essent, pro dampno seu prejudicio quod per mutationem dicte porte fieri vel generari posset, recompensationem facere congruentem, super hoc eis paterna dignaremur diligentia providere; nos eosdem prepositum et capitulum rogandos duximus attentius et hortandos nostris dantes eis litteris in mandatis ut, guardianum et fratres eosdem habentes in hac parte pro Dei et nostra ac apostolice sedis reverentia favorabiliter commendatos, eis, ad arbitrium bonorum virorum recompensationem sibi exhibentibus competentem, mutandi portam predictam in loco qui magis eis aptus videretur licentiam concederent, compositione hujusmodi non obstante. Verum preposito et capitulo predictis precibus et mandatis hujusmodi obauditis et id efficere non curantibus, iidem guardianus et fratres ad nostram super hoc iterato providentiam recurrentes, nobis humiliter supplicarunt ut providere ipsis super hoc de oportuno remedio curaremus. Quare, sicut predictos fratres sui ordinis sacra religio dignos favore constituit, nos volentes eis in hac parte taliter providere ne vacuis laboribus propter hoc ulterius implicentur, discretioni vestre per apostolica scripta mandamus quatenus vos vel alter vestrum prepositum et capitulum prefatos ex parte nostra moneatis efficaciter et etiam inducatis ut eisdem guardiano et fratribus mutandi portam predictam in loco qui magis ipsis aptus videbitur, ab eis pro dampno et prejudicio quod dictis preposito et capitulo exinde generari posset recompensatione juxta vestrum arbitrium competenti recepta, licentiam juxta predictarum litterarum nostrarum directarum tenorem eis sine difficultate concedant, compositione hujusmodi non obstante, ipsos ad id, si necesse fuerit, per censuram ecclesiasticam, appellatione postposita, compescendo. Non obstante... Dat. apud Urbemveterem, v kalendas julii, anno quarto. »

5424 Orvieto, 29 juin 1291.

Facultas absolvendi ab excommunicatione. (Reg. 46, c. 301, f. 59 v°; Potth., 23723.)

Fratribus minoribus inquisitoribus heretice pravitatis in provintia Tuscie per sedem apostolicam deputatis et in posterum deputandis facultatem concedit eligendi fratres sui ordinis qui haereticos ab haeresi resilientes in Tuscia absolvere possint.

« Cum sicut ex... — Dat. apud Urbemveterem, III kalendas julii, anno quarto. »

5425 Orvieto, 29 juin 1291.

Inquisitores in Tuscia infradictis personis commendat. (Reg. 46, c. 301², f. 59 v°.)

Nicolaus, etc. Venerabilibus fratribus archiepiscopis et episcopis ac dilectis filiis universis nobilibus, potestatibus seu rectoribus, communitatibus et universitatibus ceterisque personis secularibus castrorum aliorumque locorum per Italiam constitutis ad quos presentes littere pervenerint, salutem, etc. Eis inquisitores in provincia Tusciae commendat.

« Cum dilectos filios... — Dat. ut supra. »

5426-5435 Orvieto, 26 juin 1291.

Collatio tabellionatus. (Reg. 46, c. 302, f. 59 v°.)

Dilecto filio Petro de Berziaco, clerico in minoribus ordinibus constituto, Suessionensis diocesis, officium tabellionatus, ad quod per magistrum Matthaeum, protonobilissimum, cantorem ecclesiae Carnotensis, et Clericum de Pisis, canonicum Remensem, capellanos papae, examinatores super hoc deputatos, fuit repertus idoneus, concedit.

« Ne contractuum memoria... — Dat. apud Urbemveterem, VI kalendas julii, anno quarto. »

In e. m., Petro Galteri de Chamberonio, clerico in minoribus ordinibus constituto, Pictaviensis dioecesis.

In e. m., Petro Rayne de Gordonio, clerico in minoribus ordinibus constituto, Caturcensis dioecesis.

In e. m., Hugoni Hugonis de Musele, clerico in minoribus ordinibus constituto, Lincolniensis dioecesis.

Orvieto, 22 juin 1291.

In e. m., Jacobo Lamberti Carpentarii, clerico Cathalaunensi in minoribus ordinibus constituto. Dat. apud Urbemveterem, x kalendas julii, anno quarto.

In e. m., Johanni Guerruti dicto de Pyorcin, clerico in minoribus ordinibus constituto, Pictaviensis dioecesis.

Orvieto, 26 juin 1291.

In e. m., Benedicto Johannis Atrecesii de Guarcino,

clerico in minoribus ordinibus constituto, Alatrinae dioecesis, per Matthaeum de Neapoli. cantorem ecclesiae Carnotensis, et Clericum de Pisis examinato. Dat. apud Urbemveterem, VI kalendas julii, anno quarto.

In e. m., Guillelmo de Pisquerio, clerico in minoribus ordinibus constituto, Ruthenensis dioecesis. Dat. ut supra.

Orvieto, 24 juin 1291.

In e. m., Ricardo dicto Bobee, clerico in minoribus ordinibus constituto, Rothomagensis dioecesis. Dat. apud Urbemveterem. VIII kalendas julii, anno quarto.

In e. m., Arnaldo Lamberti de Sancto Amando, clerico in minoribus ordinibus constituto, Petragoricensis dioecesis.

5436-5440 Orvieto, 17 juin 1291.

Leonardus ecclesiae Caesanati episcopus praeficitur. (Reg. 46, c. 303, f. 60 r°; Potth., 23675.)

Leonardo, episcopo Cesanati. Vacante ecclesia Caesanati per obitum Aymerici, papa ejus provisionem sibi reservavit, sed capitulum hanc reservationem ignorans Leonardum, tunc ejusdem ecclesiae canonicum, episcopum per viam compromissi concorditer elegit. Hac vero electione cassata, papa eumdem Leonardum Caesanati ecclesiae episcopum praeficit.

« Dudum ecclesia Cesanati... — Dat. apud Urbemveterem, XV kalendas julii, anno quarto. »

In e. m. capitulo ecclesiae Caesanatis mandat ut eidem episcopo debitam praebeat obedientiam.

In e. m. clero civitatis et dioecesis Caesanatis.

In e. m. populo Caesanati.

In e. m. universis vassallis ecclesiae Caesanatis mandat ut eidem episcopo solita fidelitatis juramenta et servitia praestent.

5441-5449 Orvieto, 20 juin 1291.

Indulgentiae. (Reg. 46, c. 304, f. 60 r°.)

Universis Christi fidelibus presentes litteras inspecturis. Indulgentiam unius anni et XL dierum concedit iis qui .. magistro et fratribus domus leprosorum Sancti Lazari de Sancta Maura, Turonensis dioecesis, manum caritatis porrexerint. Inhibet ne praesentes litterae per quaestuarios mitti possint.

« Quoniam ut ait... — Dat. apud Urbemveterem, XII kalendas julii, anno quarto. »

In e. m. eisdem. Eamdem indulgentiam concedit visitantibus capellam .. magistri et fratrum domus leprosorum Sancti Lazari de Sancta Maura, Turonensis dioecesis, in quatuor beatae Mariae, S. Michaelis archangeli et sanctae Maurae festivitatibus et per octo dies sequentes.

« Loca sanctorum omnium... — Dat. ut supra. »

Orvieto, 22 juin 1291.

In e. m., pro ecclesia Beatae Mariae de Maceriis, Remensis dioecesis, in quatuor ejusdem virginis festivitatibus et per octo dies sequentes. Dat. apud Urbemveterem, X kalendas julii, anno quarto.

Orvieto, 17 juin 1291.

In e. m., pro ecclesia Sancti Dionysii de Hielemes, Tornacensis dioecesis, in quatuor beatae Mariae et S. Dionysii festivitatibus, per octo dies sequentes et in anniversario die dedicationis ejusdem ecclesiae.

« Licet is de... — Dat. apud Urbemveterem, XV kalendas julii, anno quarto. »

Orvieto, 25 juin 1291.

In e. m., pro ecclesia .. guardiani et fratrum ordinis minorum Neapolitanorum, in quatuor beatae Mariae et sanctorum Laurentii, Francisci et Antonii et sanctae Clarae festivitatibus, etc., ut supra. Dat. apud Urbemveterem, VII kalendas julii, anno quarto. (*En marge;* Potth., 23715.)

Orvieto, 25 juin 1291.

In e. m., pro ecclesia monasterii Beatae Mariae de Petrina, Cenomanensis dioecesis, in quatuor ejusdem virginis, S. Johannis Baptistae et sanctae Mariae Magdalenae festivitatibus, per octo dies sequentes et in anniversario die dedicationis ejusdem ecclesiae.

« Cum ad premerenda... — Dat. apud Urbemveterem, VII kalendas julii, anno quarto. » (*Ibid.*)

Orvieto, 22 juin 1291.

In e. m., pro ecclesia monasterii de Sancto Andrea, Avinionensis dioecesis, in singulis ejusdem sancti et quatuor beatae Mariae festivitatibus, per octo dies sequentes et in anniversario die dedicationis ejusdem ecclesiae.

« Loca sanctorum omnium... — Dat. apud Urbemveterem, X kalendas julii, anno quarto. » (*Ibid.*)

Orvieto, 26 juin 1291.

In e. m., pro ecclesia Sancti Andreae de Campulo, Soranae dioecesis, in ejusdem sancti et quatuor beatae Mariae festivitatibus et per octo dies sequentes.

« Splendor paterne glorie... — Dat. VI kalendas julii, anno quarto. » (*Ibid.*)

Orvieto, 22 juin 1291.

In e. m., pro ecclesia de Welugworye et capella de Scutholt, ab eadem ecclesia dependente, Norwicensis dioecesis, in quatuor beatae Mariae, S. Edmundi regis et sanctae Margaretae festivitatibus et per octo dies sequentes. Dat. apud Urbemveterem, x kalendas julii, anno quarto. (*Ibid.*)

5450-5455 Orvieto, 27 juin 1291.

De reformatione ordinis Cruciferorum. (Reg. 46, c. 305, f. 60 v°.)

Dilecto filio fratri Carmammulo, magistro ordinis Cruciferorum, mandat ut kalendis novembris proximo futuris, cum duobus ex prioribus ejusdem ordinis maturis et discretis, papae conspectui personaliter se praesentet, auditurus et recepturus reformationem seu ordinationem quam in eodem ordine papa duxerit faciendam.

« Nonnulla de statu... — Dat. apud Urbemveterem, v kalendas julii, anno quarto. »

In e. m. .. priori domus Sancti Matthaei de Merolana in Urbe, ordinis Cruciferorum, mandat ut cum praedictis compareat.

In e. m. .. priori domus Asisinatis, ejusdem ordinis.

In e. m. .. priori domus Anconitanae, ejusdem ordinis.

In e. m. .. priori domus Perusinae, ejusdem ordinis.

In e. m... priori domus Mediolanensis, ejusdem ordinis.

5456 Orvieto, 27 juin 1291.

Confirmat concessionem qua Ingeramus, episcopus Cameracensis, aquam infra clausuram loci fratrum minorum Cameracensium liberavit. (Reg. 46, c. 306, f. 60 v°; Potth., 23718.)

.. *guardiano et fratribus ordinis minorum Cameracensibus*. « Cum a nobis petitur, etc., usque producat effectum. Sane petitio vestra nobis exhibita continebat quod vos olim, tempore bone memorie Nicolai, Cameracensis episcopi, predecessoris venerabilis fratris nostri Guillelmi, episcopi Cameracensis, locum vestrum civitatis Cameracensis in quo ad presens digitis, ad Cameracensem ecclesiam tunc spectantem, acquisivistis licite, congrua recompensatione facta de loco ipso .. preposito et capitulo ecclesie supradicte, prout ex amicabili compositione que intervenit super hoc inter partes evidenter dicitur apparere, in qua etiam inter alia continetur quod iidem prepositus et capitulum vos super eodem loco nullatenus molestarent. Dictus quoque Nicolaus episcopus compositionem hujusmodi per suas patentes litteras approbavit et etiam confirmavit. Et quia postmodum piscatores quibus bone memorie Ingeramus, Cameracensis episcopus, predicti Nicolai successor, piscationem aquarum ad dictam ecclesiam spectantium ad firmam concesserat in aqua fluvii per medium dicti loci vestri decurrente sepius piscabantur et exinde vobis scandalum et religionis turbatio iminebant, dictus Ingeramus episcopus, ad quem vos super hoc habuistis recursum, omnem aquam infra clausuram dicti loci contentam liberam, quoad viveret, vobis provida deliberatione concessit, et postmodum, eodem Ingeranno viam universe carnis ingresso, idem Guillelmus episcopus, vos affectu prosequens speciali, concessionem vobis similem fecit quandiu viveret duraturam. Cumque nos demum, ad vestre supplicationis instantiam, pro hujusmodi scandalo et perturbatione in posterum penitus evitandis, eidem Guillelmo episcopo innovandi predictam concessionem vobis perpetuis futuris temporibus duraturam, juramento quod de non alienandis bonis ad prefatam ecclesiam spectantibus prestitisse dicitur non obstante, plenam per nostras litteras licentiam duxerimus concedendam, idem Guillelmus episcopus divine pietatis et caritatis intuitu concessionem prefatam juxta predictarum litterarum nostrarum tenorem perpetuis futuris temporibus duraturam, de proborum et maxime archidiaconorum et quorumdam majorum ejusdem Cameracensis ecclesie consilio, innovavit, ita tamen quod infra vel extra septa dicti loci, inferius aut superius, clausuram facere nequeatis per quam piscibus ibidem affluentibus exitus aut introitus precludatur, prout in patentibus litteris inde confectis, dicti Guillelmi episcopi sigillo munitis, plenius dicitur contineri. Nos itaque, vestris supplicationibus inclinati, quod super hoc ab eodem Guillelmo provide factum est ratum et gratum habentes, ac supplentes defectum, si quis in hujusmodi innovatione predicte concessionis extitit, pro eo quod capituli ejusdem Cameracensis ecclesie non intervenit assensus, id auctoritate apostolica confirmamus et presentis scripti patrocinio communimus. Nulli ergo, etc., nostre confirmationis, etc. Dat. apud Urbemveterem, v kalendas julii, anno quarto. »

5457 Orvieto, 27 juin 1291.

De contentione inter Johannem de Navilleio et Hugonem, dominum castri de Navilleio, fratres. (Reg. 46, c. 307, f. 60 v°.)

Johanni de Navilleyo, domicello, crucesignato, Bisuntine diocesis. « Ad audientiam nostram pervenit quod, cum inter nobilem virum Hugonem, dominum castri

Navillei, fratrem tuum, Bisuntine diocesis, et te, de dividendis tam paternis quam maternis et aliis bonis ipsi et tibi communibus ageretur, tandem tu et ipse juramento prestito promisistis quod super divisione bonorum hujusmodi staretis arbitrio quorumdam communium amicorum; qui nimis inique pro sue voluntatis libito arbitrantes, tibi vix quartam partem partis tibi competentis in bonis eisdem, memorato vero nobili totum reliquum eorumdem bonorum per arbitrium adjudicaverunt iniquum, cum tamen non solum de jure sed etiam secundum morem patrie dicta bona essent inter eundem fratrem tuum et te pro equalibus partibus dividenda... Ne igitur occasione hujusmodi tuum circa Terre Sancte subsidium salubre contingat propositum impediri, tibi presentium auctoritate concedimus ut, veris existentibus que de iniquitate sepefati arbitrii proponuntur, prefato juramento a te prestito non obstante, tuam justitiam super dictis bonis libere prosequi valeas coram judice competenti. Nulli ergo, etc., nostre concessionis, etc. Dat. apud Urbemveterem, v kalendas julii, anno quarto. »

5458 Orvieto, 1er juillet 1291.

Indulget ut, cum monasterium Praemonstratense patre abbate et quaedam ejusdem monasterii ecclesia abbate insimul vacabunt, prior monasterii, cum uno ex canonicis a conventu electo, in ecclesia facere valeat quae abbas ipse facere potuisset. (Reg. 46, c. 308, f. 60 v°.)

.. abbati Premonstratensi ceterisque abbatibus monasteriorum eorumque conventibus Premonstratensis ordinis.

« Petitionibus vestris libenter... — Dat. apud Urbemveterem, kalendis julii, anno quarto. »

5459 Orvieto, 30 juin 1291.

Confirmat litteras quibus Mathaeo, Sancti Laurentii in Damaso presbytero cardinali, dudum protectionem et defensionem .. abbatis et conventus monasterii Sanctae Mariae de Farneto, ad romanam ecclesiam nullo medio pertinentis, ordinis S. Benedicti, Aretinae dioecesis, commisit. (Reg. 46, c. 309, f. 61 r°.)

Matheo, tituli Sancti Laurentii in Damaso presbytero cardinali.

« Cum olim tibi... — Dat. apud Urbemveterem, II kalendas julii, anno quarto. »

5460 Orvieto, 22 juin 1291.

Dispensatio matrimonii. (Reg. 46, c. 310, f. 61 r°.)

Venerabili fratri .. episcopo Narbonensi. Cum .. archiepiscopus Auxitanus, dioecesanus Bernardi, comitis Astoricensis, propter graves inimicitias inter ipsum et ejusdem comitis progenitores dudum exortas, sit suspectus, committit ut cum Rogero, filio nobilis viri Arnaldi de Yspania, Conseranensis dioecesis, et Cecilia, nata nobilis viri Bernardi, comitis Astoricensis, Auxitanae dioecesis, qui, ad sedandas graves inimicitias inter progenitores existentes, matrimonium inter se contraxerunt, sed non consummarunt, propter quartum consanguinitatis gradum quo se contingunt, dispenset ut in eodem matrimonio remanere et ad ejus consummationem procedere valeant.

« Lecta coram nobis... — Dat. apud Urbemveterem, x kalendas julii, anno quarto. »

5461 Orvieto, 25 juin 1291.

Priori et capitulo ecclesiae Lateranensis facultatem concedit vendendi vites vinearum, locandi vineas, diversis tamen et non potentibus personis, episcopo Recanatensi, Urbis vicario, duobusque fratribus ex utroque ordine praedicatorum et minorum consultis. (Reg. 46, c. 311, f. 61 r°; Potth., 23714.)

.. priori et capitulo ecclesie Lateranensis.

« Exposita nobis vestra... — Dat. apud Urbemveterem, VII kalendas julii, anno quarto. »

5462-5480 Orvieto, 13 juin 1291.

Indulgentiae. (Reg. 46, c. 311², f. 61 v°.)

Universis Christi fidelibus presentes litteras inspecturis. Indulgentiam unius anni et XL dierum concedit visitantibus ecclesiam .. guardiani et conventus de Montibus, ordinis fratrum minorum, Cameracensis dioecesis, in quatuor beatae Mariae et sanctorum Francisci et Antonii et sanctae Clarae festivitatibus, per octo dies sequentes et in anniversario die dedicationis ejusdem ecclesiae.

« Vite perennis gloria... — Dat. apud Urbemveterem, idibus junii, anno quarto. »

In e. m., pro ecclesia .. guardiani et conventus de Insulis, ordinis minorum, Tornacensis dioecesis. (Potth., 23704.)

Orvieto, 26 juin 1291.

In e. m., pro ecclesia de Payens, Trecensis dioecesis,

in Assumptionis beatae Mariae et S. Johannis Baptistae festivitatibus et per octo dies sequentes. Dat. apud Urbemveterem, vi kalendas julii, anno quarto.

In e. m., pro ecclesia Sancti Martini de Fontanis supra Mayam, Ambianensis dioecesis, in Assumptionis beatae Mariae, S. Johannis Baptistae et S. Martini festivitatibus, etc., ut supra.

Orvieto, 1er juillet 1291.

In e. m., pro ecclesia monasterii Sancti Laurentii in Vineis Urbevetani, in tertia dominica Quadragesimae et tertia die post festum Resurrectionis dominicae. Dat. apud Urbemveterem, kalendis julii, anno quarto.

Orvieto, 22 juin 1291.

In e. m., pro ecclesia Sancti Egidii Burgensi, in Annuntiationis beatae Mariae, S. Bartholomaei et S. Egidii festivitatibus, per octo dies sequentes et in anniversario die dedicationis ejusdem ecclesiae.

« Loca sanctorum omnium... — Dat. apud Urbemveterem, x kalendas julii, anno quarto. »

Orvieto, 13 juin 1291.

In e. m., pro ecclesia Sancti Martini de Ulmo, Carnotensis dioecesis, in S. Martini, S. Egidii et Assumptionis beatae Mariae festivitatibus et per octo dies sequentes. Dat. apud Urbemveterem, idibus junii, anno quarto.

In e. m., pro ecclesia castri de Capitestagno, Narbonensis dioecesis, in honorem beati Stephani constructa, in ejusdem sancti et Assumptionis beatae Mariae festivitatibus, per octo dies sequentes et in anniversario die dedicationis ejusdem ecclesiae.

« Licet is de... — Dat. ut supra. »

Orvieto, 27 juin 1291.

In e. m., pro ecclesia .. guardiani et fratrum ordinis minorum de Sancto Auderio. Burgensis dioecesis, in quatuor beatae Mariae, sanctorum Francisci et Antonii et sanctae Clarae festivitatibus et per octo dies sequentes.

« Splendor paterne glorie... — Dat. apud Urbemveterem, v kalendas julii, anno quarto. »

In e. m., pro ecclesia domus fratrum praedicatorum Burgensis, in Annuntiationis beatae Mariae et sanctorum Dominici et Petri martyris festivitatibus, etc., ut supra.

Orvieto, 22 juin 1291.

In e. m., pro ecclesia .. guardiani et fratrum ordinis minorum Pistoriensium, in quatuor beatae Mariae, S. Francisci, S. Antonii et beatae Mariae Magdalenae festivitatibus et per octo dies sequentes. Dat. apud Urbemveterem, x kalendas julii, anno quarto.

In e. m., pro ecclesia .. guardiani et fratrum ordinis minorum Lucanorum, in quatuor beatae Mariae, S. Francisci et S. Antonii festivitatibus, etc.

« Licet is de... — Dat. ut supra. » (Potth., 23710.)

Orvieto, 27 juin 1291.

In e. m., pro ecclesia Sancti Martini Bergensi, Morinensis dioecesis, in ejusdem sancti, S. Johannis Baptistae et Assumptionis beatae Mariae festivitatibus et per octo dies sequentes.

« Sanctorum meritis inclita... — Dat. apud Urbemveterem, v kalendas julii, anno quarto. » (*En marge.*)

In e. m., pro ecclesia monasterii Sancti Leonardi de Ghines, Morinensis dioecesis, in ejusdem sancti, S. Benedicti et Assumptionis beatae Mariae festivitatibus, per octo dies sequentes et in anniversario die dedicationis ejusdem ecclesiae. Dat. ut supra. (*Ibid.*)

Orvieto, 22 juin 1291.

In e. m., pro ecclesia monasterii Sancti Albini Andegavensis, in S. Albini et quatuor beatae Mariae festivitatibus, per octo dies sequentes et in anniversario die dedicationis ejusdem ecclesiae. Dat. apud Urbemveterem, x kalendas julii, anno quarto. (*Ibid.*)

In e. m., pro ecclesia monasterii Beatae Mariae de Caritate Andegavensis. (*Ibid.*)

In e. m., pro cathedrali ecclesia Andegavensi, in sanctorum Mauriti, Maurilii et Renati festivitatibus et per octo dies sequentes, etc., ut supra. (*Ibid.*)

Orvieto, 3 juillet 1291.

In e. m., pro ecclesia sancti Germerii de Forte Calvalle, Tholosanae dioecesis, in ejusdem sancti et quatuor beatae Mariae festivitatibus et per octo dies sequentes.

« Loca sanctorum omnium... — Dat. apud Urbemveterem, v nonas julii, anno quarto. » (*Ibid.*)

Orvieto, 26 juin 1291.

In e. m., pro ecclesia Beatae Mariae Magdalenae de Matiaco, Parisiensis dioecesis, in ejusdem sanctae et quatuor beatae Mariae festivitatibus, per octo dies sequentes et in anniversario die dedicationis ejusdem ecclesiae.

« Sanctorum meritis inclita... — Dat. apud Urbemveterem, vi kalendas julii, anno quarto. » (*Ibid.*)

5481 Orvieto, 29 juin 1291.

Terminum infra quem Adam de Dussiaco, electus Cusentinus, consecrari debet, prorogat. (Reg. 46, c. 312, f. 62 r°.)

Ade de Dussiaco, electo Cusentino. « Promerente tam

tue... Sane petitio tua nobis exhibita continebat quod, cum olim esses pro negotiis carissimi in Christo filii nostri Caroli, regis Sicilie illustris, cujus existis clericus, occupatus, ita quod tunc tue consecrationis munus comode recipere non valebas, nos tempus consecrationis hujusmodi usque ad kalendas mensis octobris proximo futuri auctoritate apostolica prorogavimus de gratia speciali, tibi canonicatum et prebendam ecclesie Carnotensis et alia beneficia ecclesiastica que tunc temporis obtinebas nichilominus reservantes; verum quia te adhuc oportet, ut asseris, predicti regis intendere ac vacare negotiis, nobis humiliter supplicasti ut ampliorem in hac parte gratiam tibi facere de benignitate apostolica dignaremur. Nos itaque, tuis supplicationibus inclinati, predictum tempus ab eisdem kalendis usque ad festum Resurrectionis Domini proximo venturum tenore presentium prorogamus, concedentes tibi ut canonicatum, prebendam et beneficia predicta, que adhuc obtines, usque ad predictum festum licite valeas retinere... Dat. apud Urbemveterem, III kalendas julii, anno quarto. »

5482-5483 Orvieto, 9 juin 1291.

Dispensatio residentiae. (Reg. 46, c. 313, f. 62 r°.)

Nobili viro Johanni, duci Brictanie. Prorogat usque ad quinquennium, a kalendis mensis septembris proximo futuri computandum, dispensationem residentiae quam sex clericis ejusdem ducis per triennium eisdem kalendis expirandum concesserat.

« Apostolice sedis benignitas... — Dat. apud Urbemveterem, V idus junii, anno quarto. »

In e. m. abbatibus monasteriorum de Buzeio et Beatae Mariae de Precibus, Nannetensis et Venetensis dioecesium, et magistro Andreae de Haya, canonico Andegavensi, mandat ut eisdem sex clericis fructus, redditus et proventus beneficiorum eorum integre per quinquennium ministrari faciant.

5484 Orvieto, 5 juillet 1291.

Immunitates monasterio Sanctae Mariae de Ferraria, Theanensis dioecesis, concedit. (Reg. 46, c. 314, f. 62 r°.)

.. *abbati et conventui monasterii Sancte Marie de Ferraria, ordinis Cisterciensis, Theanensis diocesis.* « Justis petentium desideriis... Ad instar felicis recordationis Clementis pape III[i], predecessoris nostri, vobis auctoritate apostolica per scripta presentia indulgemus quod, cum in extrema morientium voluntate monasterio vestro fuerit aliquid specialiter derelictum, ex eo non teneamini alicui respondere vel aliquam reddere portionem. Statuimus etiam ut quicumque in monachos vel conversos vestros manus injecerint violentas, excommunicationis vinculo subjacere publice nuntientur... Dat. apud Urbemveterem, III nonas julii, anno quarto. »

5485 Orvieto, 20 juin 1291.

Collatio beneficii. (Reg. 46, c. 315, f. 62 r°.)

Hugoni de Romengoso, rectori ecclesie Sancte Marie de Bugaragio, Narbonensis diocesis. Cum eo dispensat ut ecclesiam de Bugaragio, curam animarum habentem, quae ipsi, canonico ecclesiae Convennarum, a bonae memoriae Petro, archiepiscopo Narbonensi, fuit collata et pro qua infra annum se fecit in presbyterum promoveri, tenere valeat, quanquam aliqui praedecessores ejus se infra annum ad sacerdotium promoveri non fecerunt et tanto tempore ecclesiam eamdem tenuerunt quod ejus collatio ad sedem apostolicam legitime devoluta fuit.

« Merita tue probitatis... — Dat. apud Urbemveterem, XII kalendas julii, anno quarto. »

5486 Orvieto, 4 juillet 1291.

Facultas conferendi beneficia. (Reg. 46, c. 316, f. 62 v°.)

Ade, episcopo Aversano, facultatem concedit recipiendi et faciendi recipi duos clericos in Aversana ecclesia, in qua praebendarum seu beneficiorum collatio ad ipsum solum pertinet, in canonicos et fratres, et providendi utrique eorum de praebenda seu beneficio.

« Tue fraternitatis devotio... — Dat. apud Urbemveterem, IIII nonas julii, anno quarto. »

5487 Orvieto, 28 juin 1291.

Monasterium Sanctae Clarae prope Parisius in jus et proprietatem apostolicae sedis suscipit. (Reg. 46, c. 317, f. 62 v°; Potth., 23722.)

.. *abbatisse et conventui monasterii Sancte Clare prope Parisius, ordinis sancte Clare, sub observantia regule que servatur in monasterio Humilitatis Beate Marie prope Sanctum Clodoaldum, Parisiensis diocesis, viventibus.* « Romana ecclesia quarumlibet... Procedit igitur quod nos, ad monasterium vestrum ejusque personas, de quibus odor

bone fame, conversationis honeste, vite laudabilis et aliarum virtutum multiplicium testimonio fide dignorum progreditur, nostre mentis oculos intento studio dirigentes vosque ac predictum monasterium intendentes spetiali titulo decorare, vos ac illud necnon et personas omnes deinceps in eodem divinis obsequiis sub regulari habitu mancipandas, domos quoque infra ipsius monasterii septa constructas et construendas et loca quelibet illius, cum omnibus bonis que in presentiarum rationabiliter possidetis ac juribus et pertinentiis eorumdem, in jus et proprietatem beati Petri et apostolice sedis recipimus, ab omni prorsus jurisdictione, potestate ac dominio tam episcopi Parisiensis, in cujus diocesi monasterium predictum consistit, et archiepiscopi Senonensis, metropolitani ejusdem, et capitulorum suorum, quam cujuslibet alterius prelati ac persone tam ecclesiastice quam secularis totaliter perpetuo ex certa scientia eximentes, ac decernentes vos et que de cetero vobis in monasterio predicto succedent, necnon domos, loca et bona predicta soli dumtaxat immediate romano pontifici et ipsi ecclesie subjacere. Ad indicium autem percepte a sede predicta hujusmodi libertatis, nobis et successoribus nostris unam libram cere annis singulis persolvetis. Decernimus quoque ut nulli omnino hominum liceat hanc paginam nostre receptionis, exemptionis et constitutionis infringere, etc. Si quis autem, etc. Dat. apud Urbemveterem, III kalendas julii, anno quarto. »

5488 Orvieto, 26 juin 1291.

De debitis ecclesiae Patracensis solvendis. (Reg. 46, c. 318, f. 62 v°.)

Venerabili fratri Benedicto, archiepiscopo Patracensi, fructus, redditus et proventus primi anni omnium beneficiorum ecclesiasticorum quae usque ad triennium in civitate et dioecesi Patracensi vacare contigerit, dummodo ad collationem vel praesentationem non pertineant exemptorum et illis qui beneficia ecclesiastica in praedictis civitate et dioecesi expectant praejudicium nullum fiat, concedit, in solutionem debitorum ejusdem ecclesiae convertendos.

« Circa quarumlibet ecclesiarum... — Dat. apud Urbemveterem, VI kalendas julii, anno quarto. »

5489 Orvieto, 26 juin 1291.

De eodem negotio. (Reg. 46, c. 318[2], f. 62 v°; en marge.)

Nicolaus, etc. Venerabilibus fratribus .. Olenensi et .. Coronensi episcopis mandat ut archiepiscopo Patracensi praedictos fructus, redditus et proventus per triennium integre ministrari faciant.

« Circa quarumlibet ecclesiarum... — Dat. apud Urbemveterem, VI kalendas julii, anno quarto. »

5490 Orvieto, 30 juin 1291.

Petrus Mathaei, abbas monasterii Sancti Johannis de Colimento, Aquilensis dioecesis, benedicitur. (Reg. 46, c. 319, f. 62 v°.)

Venerabili fratri .. episcopo Theatino. Vacante monasterio Sancti Johannis de Colimento, ad romanam ecclesiam nullo medio pertinente, ordinis S. Benedicti, Aquilensis dioecesis, per mortem B., conventus, per viam compromissi procedens, .. episcopo Aquilensi et fratri Thomasio, dicti monasterii monacho, providendi ipsi monasterio de abbate potestatem unanimiter concessit. Praefati autem episcopus et Thomasius fratrem Petrum Matthaei, tunc monachum monasterii supradicti, subdiaconum, abbatem elegerunt, electionemque B., Penestriuus episcopus, tunc in regno Siciliae apostolicae sedis legatus, confirmavit; sed idem legatus, morte praeventus, benedictionis munus abbati praedicto dare non potuit. Quare .. episcopo Theatino mandat papa ut praefato Petro illud benedictionis munus impendat.

« Dudum monasterio Sancti Johannis... — Dat. apud Urbemveterem, II kalendas julii, anno quarto. »

5491-5495 Orvieto, 4 juillet 1291.

Indulgentiae. (Reg. 46, c. 320, f. 63 r°.)

Universis Christi fidelibus presentes litteras inspecturis. Indulgentiam unius anni et XL dierum concedit visitantibus ecclesiam monasterii Sancti Andreae Vercellensis, in ejusdem sancti et quatuor beatae Mariae festivitatibus, per octo dies sequentes et in anniversario die dedicationis ejusdem ecclesiae.

« Vite perennis gloria... — Dat. apud Urbemveterem, IIII nonas julii, anno quarto. »

Orvieto, 27 juin 1291.

In e. m., pro ecclesia monasterii Beatae Mariae de Perreyo, Cisterciensis ordinis, Andegavensis dioecesis, in quatuor ejusdem virginis, S. Johannis Baptistae et S. Petri apostoli festivitatibus, etc., ut supra. Dat. apud Urbemveterem, V kalendas julii, anno quarto.

In e. m., pro ecclesia Sancti Petri de Curia, Cenoma-

nensis dioecesis, in singulis ejusdem apostoli, S. Johannis et quatuor beatae Mariae festivitatibus, etc., ut supra.

Orvieto, 30 juin 1291.

In e. m., pro ecclesia Beatae Mariae de Westacre, Norwicensis dioecesis, in quatuor ejusdem virginis et S. Johannis Baptistae festivitatibus et per octo dies sequentes.

« Loca sanctorum omnium... — Dat. apud Urbemveterem, II kalendas julii, anno quarto. »

Orvieto, 1er juillet 1291.

In e. m. eisdem. « Claro supernorum consortio... Cupientes igitur ut capella hospitalis pauperum Beate Marie de Urbeveteri, que in honore beati Jacobi apostoli, cujus festum mense julii celebratur, constructa dinoscitur, quamque nostris manibus duximus dedicandam, congruis frequentetur honoribus et condigne venerationis officio visitetur, omnibus vere penitentibus et confessis qui ad eandem capellam in ejusdem apostoli et Nativitatis, Purificationis et Annuntiationis beate Marie virginis festivitatibus et per octo dies festum ipsius apostoli immediate sequentes ac in anniversario die dedicationis ejusdem capelle devote accesserint annuatim, de omnipotentis Dei misericordia, etc., usque confisi, unum annum et quadraginta dies; accedentibus vero ad capellam predictam in quolibet die a principio Quadragesime usque ad octabas Resurrectionis dominice subsequentis, quadraginta dies de injunctis sibi penitentiis misericorditer relaxamus. Dat. apud Urbemveterem, kalendis julii, anno quarto. »

5496 Orvieto, 1er juillet 1291.

Dispensatio super pluralitate beneficiorum. (Reg. 46, c. 321, f. 63 v°.)

Petro, archidiacono Cajacziensi. Cum eo dispensat ut ecclesias sive capellas Sancti Bartholomaei, Sancti Marci, Sanctagathensem, Sancti Stephani de Altavilla, Sancti Martini de Canneto, Sancti Prisci de Formicula et Beatae Mariae de Ponte Latrono, necnon medietatem ecclesiae Sanctae Mariae praedicti loci de Canneto, Beneventanae et Cajacziensis dioecesium, quarum proventus decem uncias auri annuas non excedunt, quasque canonice adeptus est, una cum archidiaconatu suo Cajacziensi licite retinere valeat.

« Super familiam Domini... — Dat. apud Urbemveterem, kalendis julii, anno quarto. »

5497 Orvieto, 26 juin 1291.

Facultas dispensandi super defectu natalium. (Reg. 46, c. 322, f. 63 v°.)

.. *archiepiscopo Rothomagensi* mandat ut cum Guillelmo de Matonvilla, presbytero, matriculario ecclesiae Beatae Mariae de Andeliaco, Rothomagensis dioecesis, cum quo olim tunc in minoribus ordinibus constituto fuit dispensatum ut, non obstante defectu natalium quem patitur, de presbytero genitus et soluta, ad omnes ordines promoveri et beneficium ecclesiasticum, curam animarum non habens, recipere posset, rursus dispensat ut beneficium etiam curam animarum habens, non tamen in ecclesia in qua pater ejus proximo ministravit, obtinere valeat.

« Ex parte dilecti... — Dat. apud Urbemveterem, VI kalendas julii, anno quarto. »

5498 Orvieto, 9 juin 1291.

Facultas absolvendi ab excommunicatione. (Reg. 46, c. 323, f. 63 v°.)

Percivallo, archiepiscopo Calaritano, facultatem concedit absolvendi clericos et laicos ipsius dioecesis qui, vicarii episcopalis mandatis non obedientes, excommunicationis et suspensionis sententias incurrerunt.

« Tua nobis fraternitas... — Dat. apud Urbemveterem, V idus junii, anno quarto. »

5499-5507 Orvieto, 15 mai 1291.

Indulgentiae. (Reg. 46, c. 324, f. 63 v°.)

.. *abbatisse et conventui monasterii Sancte Marie de Sancto Elpidio, ordinis sancte Clare, Firmane diocesis.* Indulgentiam unius anni et XL dierum concedit visitantibus ecclesiam praedicti monasterii in die dedicationis ejusdem ecclesiae et in anniversario die ejusdem dedicationis.

« Inter cetera sacramenta... — Dat. apud Urbemveterem, idibus maii, anno quarto. » (Potth., 23672.)

Orvieto, 30 juin 1291.

In e. m. universis Christi fidelibus praesentes litteras inspecturis. Eamdem indulgentiam concedit visitantibus cathedralem ecclesiam Vigintimiliensem, in qua multorum sanctorum reliquiae habentur, in quatuor beatae Mariae festivitatibus, per octo dies sequentes et in anniversario die dedicationis ejusdem ecclesiae.

« Splendor paterne glorie... — Dat. apud Urbemveterem, II kalendas julii, anno quarto. »

Orvieto, 13 juin 1291.

In e. m., pro ecclesia Sancti Castoris de Sabrano, Uticensis dioecesis, in ejusdem sancti, Assumptionis beatae Mariae et S. Michaelis archangeli festivitatibus et per octo dies sequentes. Dat. idibus junii, anno quarto.

Orvieto, 3 juillet 1291.

In e. m., pro ecclesia Sanctorum Donnini et Sismundi Lucana, in singulis eorumdem sanctorum festivitatibus, per octo dies sequentes et in anniversario die dedicationis ejusdem ecclesiae.

« Licet is de... — Dat. apud Urbemveterem, v nonas julii, anno quarto. » (*En marge.*)

In e. m., pro ecclesia Sancti Martini de Bosqueto de Cargarida, Tholosanae dioecesis, in singulis ejusdem sancti et quatuor beatae Mariae festivitatibus et per octo dies sequentes.

« Loca sanctorum omnium... — Dat. ut supra. » (*Ibid.*)

In e. m., pro ecclesia Sancti Petri de Dannacho, Tholosanae dioecesis, in singulis sanctorum Petri et Pauli et quatuor, etc., ut supra. (*Ibid.*)

In e. m., pro ecclesia .. abbatis et conventus monasterii Sancti Augustini de Bristollis, Wigorniensis dioecesis, in ejusdem sancti et Nativitatis beatae Mariae festivitatibus, per octo dies sequentes et in anniversario die dedicationis ejusdem ecclesiae.

« Vite perennis gloria... — Dat. ut supra. » (*Ibid.*)

In e. m., pro ecclesia Sancti Nicolai de Stanedis, Wigorniensis dioecesis, in ejusdem sancti et quatuor beatae Mariae festivitatibus, etc., ut supra. (*Ibid.*)

Orvieto, 27 juin 1291.

In e. m., pro ecclesia Sancti Jacobi de Casate, Mediolanensis dioecesis, in singulis ejusdem apostoli, S. Georgii et S. Dalmatii festivitatibus, etc., ut supra. Dat. apud Urbemveterem, v kalendas julii, anno quarto. (*Ibid.*)

5508-5524 Orvieto, 13 juin 1291.

Indulgentiae. (Reg. 46, c. 324², f. 64 r°.)

Universis Christi fidelibus presentes litteras inspecturis. Indulgentiam unius anni et XL dierum concedit visitantibus ecclesiam .. guardiani et conventus Cameracensium, ordinis fratrum minorum, in sanctorum Petri, Pauli, Andreae et Johannis Baptistae festivitatibus et per octo dies sequentes.

« Vite perennis gloria... — Dat. apud Urbemveterem, idibus junii, anno quarto. » (Potth., 23704.)

Orvieto, 1er juillet 1291.

In e. m., pro ecclesia Sancti Antonii Elborensi, in ejusdem sancti, S. Ildefonsi et sanctae Agnetis, quorum festa in eadem ecclesia sollemniter celebrantur, festivitatibus, per octo dies sequentes et in anniversario die dedicationis ejusdem ecclesiae. Dat. apud Urbemveterem, kalendis julii, anno quarto.

Orvieto, 16 juin 1291.

In e. m., pro ecclesia monasterii de Sorricino, ordinis S. Benedicti, Tholosanae dioecesis, in quatuor beatae Mariae et sanctorum Petri et Johannis Baptistae, in quorum honorem eadem ecclesia est constructa, festivitatibus et per octo dies sequentes. Dat. apud Urbemveterem, XVI kalendas julii, anno quarto.

Orvieto, 22 juin 1291.

In e. m., pro ecclesia Sancti Stephani ad Pontem Florentina, in Annuntiationis beatae Mariae et S. Stephani festivitatibus et per octo dies sequentes. Dat. apud Urbemveterem, X kalendas julii, anno quarto.

Orvieto, 21 juin 1291.

In e. m., pro cathedrali ecclesia Famagustana, in quatuor beatae Mariae et S. Nicolai festivitatibus, per octo dies sequentes et in anniversario die dedicationis ejusdem ecclesiae. Dat. apud Urbemveterem, XI kalendas julii, anno quarto.

Orvieto, 3 juillet 1291.

In e. m., pro ecclesia .. guardiani et fratrum minorum Pergamensium, in quatuor beatae Mariae, S. Francisci, in cujus honorem eadem ecclesia est constructa, et S. Antonii festivitatibus et per octo dies sequentes. Dat. apud Urbemveterem, v nonas julii, anno quarto. (Potth., 23730.)

Orvieto, 5 juillet 1291.

In e. m., pro ecclesia .. guardiani et fratrum minorum Beneventanorum, in quatuor beatae Mariae, sanctorum Johannis Baptistae, Francisci et Antonii et sanctae Clarae festivitatibus et per octo dies sequentes. Dat. apud Urbemveterem, III nonas julii, anno quarto. (Potth., 23731.)

Orvieto, 20 juin 1291.

In e. m., pro ecclesia Sancti Salvatoris de Burriana, Dertusensis dioecesis, VIII idus augusti, quo die festivitas Transfigurationis Domini celebratur, in S. Francisci et Assumptionis beatae Mariae festivitatibus et per octo dies

sequentes. Dat. apud Urbemveterem, XII kalendas julii, anno quarto.

Orvieto, 7 juillet 1291.

In e. m., pro capella Beatae Mariae Magdalenae de Rooloe, Ambianensis dioecesis, in ejusdem sanctae et quatuor beatae Mariae festivitatibus et per octo dies sequentes. Dat. apud Urbemveterem, nonis julii, anno quarto.

In e. m., pro ecclesia .. ministri et fratrum de Pulceria, ordinis Sanctae Trinitatis et Captivorum, Ebroicensis dioecesis, in prima die dominica post festum Pentecostes et in sanctae crucis et S. Stephani festivitatibus, per octo dies sequentes et in anniversario die dedicationis ejusdem ecclesiae. Dat. ut supra.

In e. m., pro capella Sancti Laurentii de Chamberno, Ebroicensis dioecesis, in quatuor beatae Mariae, S. Laurentii et S. Stephani festivitatibus et per octo dies sequentes. Dat. ut supra.

Orvieto, 6 juillet 1291.

In e. m., pro ecclesia monasterii Sancti Petri de Conchis, ordinis S. Benedicti, Ebroicensis dioecesis, in S. Petri, S. Bartholomaei, sanctae crucis et S. Audoeni festivitatibus et per octo dies sequentes. Dat. apud Urbemveterem, II nonas julii, anno quarto.

In e. m., pro ecclesia Beatae Mariae Jacobi Verulana, in quatuor beatae Mariae et beatae Mariae Jacobi festivitatibus et per octo dies sequentes.

« Virga venustissima et... — Dat. ut supra. »

In e. m., pro cathedrali ecclesia Niciensi, in honorem beatae Mariae constructa, in quatuor ejusdem virginis festivitatibus, per octo dies sequentes et in anniversario die dedicationis ejusdem ecclesiae. Dat. ut supra. (*En marge.*)

Orvieto, 27 juin 1291.

In e. m., pro capella Beatae Mariae de Andusia, Nemausensis dioecesis, in quatuor ejusdem virginis, sanctae crucis et S. Laurentii festivitatibus, per octo dies sequentes et in anniversario die dedicationis ejusdem ecclesiae. Dat. apud Urbemveterem, V kalendas julii, anno quarto. (*Ibid.*)

Orvieto, 29 juin 1291.

In e. m., pro ecclesia Sanctae Mariae de Portu Claromontensi, in quatuor ejusdem virginis et sanctae Katerinae festivitatibus, per octo dies sequentes et in anniversario die dedicationis ejusdem ecclesiae. Dat. apud Urbemveterem, III kalendas julii, anno quarto. (*Ibid.*)

Orvieto, 5 juillet 1291.

In e. m., pro ecclesia Sanctae Mariae de castro de Lauserta, Caturcensis dioecesis, in quatuor ejusdem virginis, S. Bartholomaei et S. Blasii festivitatibus et per octo dies sequentes.

« Gloriosus Deus in... — Dat. apud Urbemveterem, III nonas julii, anno quarto. » (*Ibid.*)

5525 Orvieto, 27 juin 1291.

Collatio beneficii et dispensatio super defectu natalium. (Reg. 46, c. 325, f. 64 v°.)

Liberio, rectori ecclesie Sancti Damiani de Pulverisio, Anconitane diocesis, qui ecclesiam Sancti Damiani de Pulverisio et postmodum archidiaconatum ecclesiae Anconitanae, curam animarum habentia, sine apostolicae sedis dispensatione recepit et detinuit, eamdem ecclesiam Sancti Damiani, per hujusmodi receptionem archidiaconatus vacantem, confert, eique remittit fructus ex ea indebite perceptos; ita tamen quod, ad arbitrium boni viri, congruam partem eorumdem fructuum in ejusdem ecclesiae evidentem utilitatem convertat.

« In hiis que... — Dat. apud Urbemveterem, V kalendas julii, anno quarto. »

5526 Orvieto, 13 juin 1291.

Contra clericos et laicos injuriatores domus Heremitarum extra castrum Empoli, Florentinae dioecesis. (Reg. 46, c. 326, f. 64 v°.)

.. *archipresbytero ecclesie Lucane.* « Querelam dilectorum filiorum .. prioris et conventus fratrum domus Heremitarum extra castrum Empoli, Florentine diocesis, recepimus continentem quod Gerus Sancti Andree, loci ejusdem, et Symon, de Monte Rappoli plebium plebani; Aldinus, prior Sancti Donati in Valleboti; Jacobus, Sancti Donnini; Vannelli, Sancti Jacobi de Avena; Gregorius, Sancti Michaelis; Vannus, Sancti Martini de Vitiana, et Cambius, Sancte Marie de Pagnania ecclesiarum rectores, et Teus, canonicus predicte plebis de Empoli, associatis sibi quibusdam aliis clericis et laicis forbanditis et hominibus infamatis, eorum in hac parte complicibus, Florentine et Pistoriensis diocesium, ad domum predictam, armata manu, nocturno tempore, hostiliter accedentes, nonnullis (1) ex eisdem fratribus ibidem inventis, post nonnullas injurias et ignominias eis illatas, Dei timore postposito, acriter vulneratis, ora-

(1) Ms. : *nonnulla bona* au lieu de *nonnullis*.

torium ipsorum ejusdem domus totaliter fere diruere, domos confringere ac tecta earum detegere, dictosque fratres exinde violenter et ignominiose abicere, necnon campanam, libros et ornamenta ecclesiastica, pannos et nonnulla alia bona eorumdem fratrum ibidem inventa secum asportare nequiter presumpserunt, in proprie salutis dispendium, plurimorum scandalum et eorumdem prioris et fratrum maximum detrimentum, propter quod iidem prior et fratres ad nostram providentiam recurrerunt. Nos itaque, tam graves excessus nolentes impunitos relinqui, discretioni tue per apostolica scripta mandamus quatenus, per te vel per alium, ipsos ex parte nostra monere procures ut fratres ipsos in loco predicto libere, ut prius, morari permittant, necnon campanam, libros, ornamenta, pannos et alia bona predicta restituere, ac de injuriis et dampnis hujusmodi eisdem priori et fratribus illatis plenam ipsis satisfactionem impendere infra unius mensis spatium post monitionem tuam absque qualibet difficultate procurent, nullam eis inferendo in posterum injuriam vel gravamen. Alioquin eos ex tunc ex parte nostra peremptorie citare procures ut quatuor ex predictis quos hujusmodi sceleris inveneris precipuos patratores personaliter, reliqui vero per se vel procuratores ydoneos, infra unius alterius mensis spatium prefatum unum mensem immediate sequentis, compareant coram nobis, super premissis facturi et recepturi quod ordo dictaverit rationis. Diem vero... Dat. apud Urbemveterem, idibus junii, anno quarto. »

5527-5528 Orvieto, 7 juillet 1291.

Facultas conferendi tabellionatum duabus personis. (Reg. 46, c. 327, f. 64 v°.)

Venerabili fratri Johanni, episcopo Wyntoniensi.

« Ne contractuum memoria... — Dat. apud Urbemveterem, nonis julii, anno quarto. »

Orvieto, 27 juin 1291.

In e. m. Benedicto, archiepiscopo Patracensi. Dat. apud Urbemveterem, v kalendas julii, anno quarto.

5529 Orvieto, 9 juin 1291.

Domum quam fratres Poenitentiae Jesu Christi Perpiniani habent monasterio Sancti Michaelis de Cuxano, Elnensis dioecesis, vendit. (Reg. 46, c. 328, f. 64 v°.)

Venerabili fratri .. episcopo Elnensi. « Dilecti filii .. abbas et conventus monasterii Sancti Michaelis de Cuxano, ad romanam ecclesiam nullo medio pertinentis, ordinis S. Benedicti, Elnensis diocesis, nobis humiliter supplicarunt ut, cum ad villam Perpiniani, dicte diocesis, pro eorum procurandis negotiis, nonnullos eorum ire frequenter et per consequens, quia ibidem domum vel locum alium non obtinent, in hospitiis publicis et aliis locis minus honestis et congruis hospitari oporteat, et tali occasione domus quam .. prior et quidam fratres ordinis de Penitentia Jesu Christi in dicta villa noscuntur habere sit eisdem abbati et conventui plurimum oportuna, illam, que juxta constitutionem felicis recordationis Gregorii pape X^{mi}, predecessoris nostri, editam super hoc in generali concilio Lugdunensi, apostolice sedis dispositioni consistit, eis vendi de benignitate apostolica mandaremus. Nos itaque, utilitati ipsius monasterii, quod sincera diligimus in Domino caritate, in hac parte presertim providere volentes, fraternitati tue per apostolica scripta mandamus quatenus, cedentibus vel decedentibus eisdem priore et fratribus qui in domo predicta morantur, ipsam, cum pertinentiis suis, prefatis abbati et conventui auctoritate nostra pro pretio competenti [vendas], eosque vel procuratorem suum ipsorum nomine, postquam hujusmodi pretium tibi fuerit integre persolutum, in ejusdem domus ac jurium et pertinentiarum earumdem corporalem possessionem inducas et defendas inductos. Contradictores, etc. Et insuper predictum pretium in aliquo tuto loco nomine nostro et ecclesie romane deponas, super venditione ac depositione hujusmodi confici faciens duo publica instrumenta, habiturus penes te illorum alterum, reliquum vero nobis fideliter transmissurus. Dat. apud Urbemveterem, v idus junii, anno quarto. »

5530 Orvieto, 11 juillet 1291.

Facultas exercendi per alium jus visitationis. (Reg. 46, c. 329, f. 65 r°.)

Venerabili fratri Philippo, episcopo Tridentino, indulget ut visitationis officium per alium exercere et procurationes recipere valeat. Praesentibus per septennium valituris.

« Habet in nobis... — Dat. apud Urbemveterem, v idus julii, anno quarto. »

5531 Orvieto, 27 juin 1291.

Facultas reconciliandi per alios loca violata. (Reg. 46, c. 329², f. 65 r°.)

Eidem.

« Exigentibus tue devotionis... — Dat. v kalendas julii, anno quarto. »

5532 Orvieto, 11 juillet 1291.

Facultas celebrandi vel faciendi celebrari divina in locis interdicto suppositis. (Reg. 46, c. 330, f. 65 r°.)

Eidem.

« Inducti tue sinceritatis... — Dat. apud Urbemveterem, v idus julii, anno quarto. »

5533-5534 Orvieto, 11 juillet 1291.

De debitis Tridentinae ecclesiae solvendis. (Reg. 46, c. 330², f. 65 r°.)

Eidem fructus, redditus et proventus primi anni omnium beneficiorum ecclesiasticorum quae usque ad quinquennium in Tridentina civitate et dioecesi vacare contigerit, ad solutionem debitorum Tridentinae ecclesiae convertendos, concedit.

« Desideriis tuis in... — Dat. ut supra. »

In e. m. .. Paduano et .. Castellano episcopis et .. abbati monasterii Sancti Rufini prope Mantuam mandat ut episcopo Tridentino per quinquennium praedictos fructus, redditus et proventus integre ministrari faciant.

« Desideriis venerabilis fratris... — Dat. ut supra. »

5535-5542 Orvieto, 13 juin 1291.

Indulgentiae. (Reg. 46, c. 331, f. 65 r°.)

Universis Christi fidelibus presentes litteras inspecturis. Indulgentiam unius anni et XL dierum concedit visitantibus ecclesiam Beatae Mariae de Crosansa Mimatensem, in quatuor ejusdem virginis festivitatibus, per octo dies sequentes et in anniversario die dedicationis ejusdem ecclesiae.

« Licet is de... — Dat. apud Urbemveterem, idibus junii, anno quarto. »

Orvieto, 7 juillet 1291.

In e. m., pro ecclesia de Sancto Lupo, Tholosanae dioecesis, in ejusdem sancti et quatuor beatae Mariae festivitatibus, etc., ut supra. Dat. apud Urbemveterem, nonis julii, anno quarto.

Orvieto, 27 juin 1291.

In e. m., pro ecclesia Beatae Mariae Inferioris de Castro Pini, Lecconensis dioecesis, in quatuor ejusdem virginis festivitatibus et per octo dies sequentes. Dat. apud Urbemveterem, v kalendas julii, anno quarto.

Orvieto, 29 juin 1291.

In e. m., pro ecclesia Sancti Astrigisilii de Castro Bituricensi, in ejusdem sancti, S. Juliani et quatuor beatae Mariae festivitatibus et per octo dies sequentes.

« Splendor paterne glorie... — Dat. III kalendas julii, anno quarto. » *(En marge.)*

Orvieto, 1er juillet 1291.

In e. m., pro capella domus fratrum de Rondanario Cumana, ad romanam ecclesiam nullo medio pertinentis, ordinis Humiliatorum, in honorem beatae Mariae constructa, in quatuor ejusdem virginis festivitatibus, per octo dies sequentes et in anniversario die dedicationis ejusdem capellae. Dat. apud Urbemveterem, kalendis julii, anno quarto. *(Ibid.)*

Orvieto, 5 juillet 1291.

In e. m., pro ecclesia Beatae Mariae de Insula, Albiensis dioecesis, in quatuor ejusdem virginis, S. Barnabae et S. Blasii festivitatibus et per octo dies sequentes. Dat. apud Urbemveterem, III nonas julii, anno quarto. *(Ibid.)*

Orvieto, 11 juillet 1291.

In e. m., pro ecclesia Sancti Michaelis de Scuenhinston (?), Bathoniensis dioecesis, in ejusdem sancti, S. Stephani et S. Thomae festivitatibus et per octo dies sequentes. Dat. apud Urbemveterem, v idus julii, anno quarto. *(Ibid.)*

Orvieto, 3 juillet 1291.

In e. m., pro ecclesia Sancti Johannis Evangelistae de Buruslada, Pampilonensis dioecesis, in ejusdem sancti, Assumptionis beatae Mariae et beatae Caterinae festivitatibus, per octo dies sequentes et in anniversario die dedicationis ejusdem ecclesiae. Dat. apud Urbemveterem, v nonas julii, anno quarto. *(Ibid.)*

5543-5576 Orvieto, 11 juillet 1291.

Indulgentiae. (Reg. 46, c. 331², f. 65 v°.)

Universis Christi fidelibus presentes litteras inspecturis. Indulgentiam unius anni et XL dierum concedit visitantibus capellam castri de Cresciaco, Ambianensis dioecesis, in honorem beatae Catherinae constructam, in ejusdem sanctae et S. Petri festivitatibus et per octo dies sequentes.

« Vite perennis gloria... — Dat. apud Urbemveterem, v idus julii, anno quarto. »

In e. m., pro capella hospitalis castri de Cresciaco, Ambianensis dioecesis, in honorem beati Nicolai constructa, in ejusdem sancti et S. Pauli festivitatibus, etc., ut supra.

Orvieto, 7 juillet 1291.

In e. m., pro ecclesia de Huiermont, Ambianensis dioecesis, in honorem beati Johannis Baptistae constructa, in ejusdem sancti et Annuntiationis beatae Mariae festivitatibus et per octo dies sequentes. Dat. apud Urbemveterem, nonis julii, anno quarto.

In e. m., pro ecclesia monasterii Beatae Mariae Loci restaurati, Praemostratensis ordinis, Suessionensis dioecesis, in quatuor ejusdem virginis et S. Johannis Baptistae festivitatibus, per octo dies sequentes et in anniversario die dedicationis ejusdem ecclesiae. Dat. ut supra.

In e. m., pro ecclesia .. abbatissae et conventus monasterii de Parco, Cisterciensis ordinis, Silvanectensis dioecesis, in quatuor beatae Mariae, S. Benedicti et S. Johannis Baptistae festivitatibus, etc., ut supra.

In e. m., pro ecclesia Beatae Mariae de Rifarino inter Vineas Viterbiensi, in quatuor ejusdem virginis festivitatibus et per octo dies sequentes. Dat. ut supra.

Orvieto, 16 juin 1291.

In e. m., pro ecclesia de Thilheto, Tholosanae dioecesis, in quatuor beatae Mariae et S. Johannis Evangelistae, in cujus honorem eadem ecclesia est constructa, festivitatibus. Dat. xvi kalendas julii, anno quarto.

Orvieto, 7 juillet 1291.

In e. m., pro capella Beatae Mariae de Galazanicis, Nemausensis dioecesis, in quatuor ejusdem virginis et S. Anthonii festivitatibus et per octo dies sequentes.

« Virga venustissima et... — Dat. apud Urbemveterem, nonis julii, anno quarto. »

In e. m., pro ecclesia Sancti Egidii de Margaritis, Nemausensis dioecesis, in ejusdem sancti, S. Johannis Baptistae et S. Antonii festivitatibus, per octo dies sequentes et in anniversario die dedicationis ejusdem ecclesiae.

« Splendor paterne glorie... — Dat. ut supra. »

Orvieto, 6 juillet 1291.

In e. m., pro ecclesia Sancti Martini de Galazanicis, Nemausencis dioecesis, in S. Martini et S. Michaelis festivitatibus, per octo dies sequentes et in anniversario die dedicationis ejusdem ecclesiae. Dat. apud Urbemveterem, II nonas julii, anno quarto.

Orvieto, 5 juillet 1291.

In e. m., pro ecclesia de Leuco, Nemausensis dioecesis, in quatuor beatae Mariae et S. Petri festivitatibus, etc. ut supra. Dat. apud Urbemveterem, III nonas julii, anno quarto.

Orvieto, 7 juillet 1291.

In e. m., pro ecclesia Sancti Laurentii de Albano, Paduanae dioecesis, in ejusdem sancti, S. Johannis Baptistae et Nativitatis beatae Mariae festivitatibus, etc. ut supra. Dat. apud Urbemveterem, nonis julii, anno quarto.

In e. m., pro ecclesia Beatae Mariae de Wasiers, Atrebatensis dioecesis, in quatuor ejusdem virginis festivitatibus, per octo dies sequentes et in anniversario die dedicationis ejusdem ecclesiae.

« Gloriosus Deus in... — Dat. ut supra. »

Orvieto, 9 juillet 1291.

In e. m., pro ecclesia domus fratrum Sanctae Mariae de Burgo Sancti Petronii Bononiensis, ordinis S. Augustini, in quatuor ejusdem virginis et S. Augustini festivitatibus, etc. Dat. VII idus julii, anno quarto.

Orvieto, 4 juillet 1291.

In e. m., pro ecclesia Sanctae Mariae de Monte albo, Terraconensis dioecesis, in quatuor ejusdem virginis, S. Petri apostoli et sanctae Catherinae festivitatibus, etc. Dat. apud Urbemveterem, IIII nonas julii, anno quarto.

Orvieto, 10 juillet 1291.

In e. m. eamdem indulgentiam concedit eis qui .. magistro et fratribus domus leprosorum de Cresciaco, Ambianensis dioecesis, manum caritatis porrexerint. Hae litterae per quaestuarios mitti non possunt.

« Quoniam ut ait... — Dat. apud Urbemveterem, VI idus julii, anno quarto. » (*En marge.*)

Orvieto, 22 juin 1291.

In e. m., universis Christi fidelibus per Clusinam, Senensem et Aretinam civitates et dioeceses constitutis, pro .. rectore et fratribus hospitalis Beatae Mariae domus Misericordiae de Monte Puliciano, Aretinae dioecesis. — Praesentes litterae, post triennium non valiturae, per quaestuarios mitti non possunt. Dat. apud Urbemveterem, X kalendas julii, anno quarto. (*Ibid.*)

Orvieto, 25 juin 1291.

In e. m. eamdem indulgentiam concedit visitantibus ecclesiam Sancti Marci Evangelistae de Callestazano, Eugubinae dioecesis, in festo ejusdem sancti, per octo dies sequentes et in anniversario die dedicationis ejusdem ecclesiae.

« Licet is de... — Dat. apud Urbemveterem, VII kalendas julii, anno quarto. » (*Ibid.*)

Orvieto, 8 juillet 1291.

In e. m., .. praeposito et capitulo Sancti Andreae de Stiphia, Aquilensis dioecesis, pro eorum ecclesia, in S. Andreae, Assumptionis beatae Mariae et S. Nicolai festivitatibus, per octo dies sequentes et in anniversario die dedicationis ejusdem ecclesiae.

« Apostolorum gloria inter... — Dat. apud Urbemveterem, VIII idus julii, anno quarto. » (*Fol.* 66 r°.)

Orvieto, 30 juin 1291.

In e. m., universis Christi fidelibus, etc., pro ecclesia .. guardiani et conventus Burgensium, ordinis fratrum minorum, in quatuor beatae Mariae, S. Francisci et S. Antonii festivitatibus et per octo dies sequentes.

« Vite perennis gloria... — Dat. apud Urbemveterem, II kalendas julii, anno quarto. » (Potth., 23724.)

In e. m., pro ecclesia .. guardiani et conventus de Frigis, ordinis fratrum minorum, Burgensis dioecesis. (Potth., 23725.)

In e. m., pro ecclesia .. guardiani et conventus de Bictoria, ordinis fratrum minorum, Calaguritanae dioecesis. (Potth., 23725.)

Orvieto, 11 juillet 1291.

In e. m., pro ecclesia Sanctae Mariae de Skendelbecca, Cameracensis dioecesis, in ejusdem virginis et S. Amandi festivitatibus, per octo dies sequentes et in anniversario die dedicationis ejusdem ecclesiae.

« Gloriosus Deus in... — Dat. apud Urbemveterem, V idus julii, anno quarto. »

Orvieto, 7 juillet 1291.

In e. m., pro ecclesia .. abbatissae et conventus monasterii Sanctorum Petri et Angelorum de Penna Sancti Johannis, Firmanae dioecesis, in eorumdem sanctorum festivitatibus et per octo dies sequentes.

« Vite perennis gloria... — Dat. apud Urbemveterem, nonis julii, anno quarto. »

In e. m., pro ecclesia .. guardiani et conventus Auriensium, ordinis minorum, in quatuor beatae Mariae, sanctorum Francisci et Antonii et sanctae Clarae festivitatibus, etc. ut supra. (Potth., 23733.)

Orvieto, 5 juin 1291.

In e. m., pro ecclesia .. guardiani et fratrum minorum Aquilensium, in sanctorum Francisci et Antonii festivitatibus et per octo dies sequentes. Dat. apud Urbemveterem, nonis junii, anno quarto. (Potth., 23725.) (1).

(1) Datée du 30 juin dans Potthast.

Orvieto, 13 juillet 1291.

In e. m., pro ecclesia prioratus Sanctae Crucis de Baralibus, Grationopolitanae dioecesis, in sanctae crucis, S. Martini et Assumptionis beatae Mariae festivitatibus et per octo dies sequentes. Dat. apud Urbemveterem, III idus julii, anno quarto.

Orvieto, 7 juillet 1291.

In e. m., pro ecclesia .. abbatissae et conventus monasterii Sanctae Clarae de Monteigneyo, ordinis sanctae Clarae, Bisuntinae dioecesis, in quatuor beatae Mariae et sanctae Clarae festivitatibus et per octo dies sequentes. Dat. apud Urbemveterem, nonis julii, anno quarto. (Potth., 23726.) (1).

Orvieto, 9 juillet 1291.

In e. m., pro ecclesia .. guardiani et conventus fratrum minorum Nicosiensium, in quatuor beatae Mariae, sanctorum Francisci et Antonii et sanctae Clarae festivitatibus, per octo dies sequentes et in anniversario die dedicationis ejusdem ecclesiae. Dat. apud Urbemveterem, VII idus julii, anno quarto. (Potth., 23725.) (2).

Orvieto, 7 juillet 1291.

In e. m., pro ecclesia Sanctae Praxedis Tudertina, in sanctae Praxedis et S. Magni, quorum vocabulo eadem ecclesia est insignita, festivitatibus, in prima die Quadragesimae et per octo dies sequentes. Dat. nonis julii, anno quarto.

Orvieto, 4 juillet 1291.

In e. m., pro ecclesia Sancti Egidii extra Portam Viridariam prope basilicam principis apostolorum de Urbe, in ejusdem sancti festivitate et per octo dies sequentes, in dominica die Passionis et in singulis diebus sequentibus usque ad dominicam Resurrectionis Domini. Dat. apud Urbemveterem, IIII nonas julii, anno quarto.

Orvieto, 8 juillet 1291.

In e. m., pro ecclesia Sancti Petri de Lesano, Nemausensis dioecesis, in quatuor beatae Mariae festivitatibus et per octo dies sequentes.

« Ante thronum divine... — Dat. apud Urbemveterem, VIII idus julii, anno quarto. » (*En marge.*)

Orvieto, 7 juillet 1291.

In e. m., pro ecclesia Sancti Felicis de Salis, Astoricensis dioecesis, in quatuor beatae Mariae et ejusdem sancti festivitatibus et per octo dies sequentes.

(1) Datée du 30 juin dans Potthast.

(2) Datée du 30 juin dans Potthast.

Sanctorum meritis inclita... — Dat. apud Urbemveterem, nonis julii, anno quarto. » (*Ibid.*)

Orvieto, 13 juillet 1291.

In e. m., universis Christi fidelibus per Abrincensem, Redonensem et Cenomanensem civitates et dioeceses. Eamdem indulgentiam concedit eis qui .. priori et fratribus hospitalis leprosorum Beatae Mariae de Sancto Jacobo de Bevrone, Abrincensis dioecesis, manum caritatis porrexerint. Praesentes litterae per quaestuarios mitti non possunt.

« Quoniam ut ait... — Dat. apud Urbemveterem, III idus julii, anno quarto. » (*Ibid.*)

5577 Orvieto, 7 juillet 1291.

Remissio fructuum indebite perceptorum. (Reg. 46, c. 332, f. 66 v°.)

Magistro Anselmo de Altavia, canonico Claromontensi, qui ecclesiam Sancti Bartholomaei de Perusa, Claromontensis dioecesis, sine apostolicae sedis dispensatione, per sex annos detinuit, nec se fecit ad sacerdotium promoveri, percipiens ex eadem fructus, valorem centum et viginti librarum parisiensium non excedentes, remittit et donat eosdem fructus; dummodo eorum aliquam partem, ad arbitrium boni viri, convertat in evidentem utilitatem ejusdem ecclesiae, quam jam dimisit.

« Ut erga sedem... — Dat. apud Urbemveterem, nonis julii, anno quarto. »

5578 Orvieto, 9 juin 1291.

Facultas absolvendi ab excommunicatione. (Reg. 46, c. 332², f. 66 v°.)

Percivallo, archiepiscopo Calaritano, facultatem concedit absolvendi illos civitatis et dioecesis Calaritanae qui participando cum Siculis et Pisanis in emendis ab ipsis mercimoniis et vendendis eisdem, nullum tamen alias praestando eis consilium, auxilium vel favorem, excommunicationis sententiam incurrerunt.

« Ex parte tua... — Dat. apud Urbemveterem, V idus junii, anno quarto. »

5579 Orvieto, 9 juillet 1291.

Dispensatio matrimonii. (Reg. 46, c. 333, f. 66 v°.)

Venerabili fratri .. episcopo Naulensi committit ut cum nobili viro Georgio, nato Nani, marchionis Cevae, et nobili muliere Alvysia, nata Odonis de Carreto, marchionis Saonae, Albensis dioecesis, dispenset ut, ad sedandas graves inimicitias inter Nanum et fratres Alvysiae existentes, non obstante quarto consanguinitatis gradu quo conjuncti sunt, matrimonium inter se contrahere valeant.

« Dilecti filii nobilis... — Dat. apud Urbemveterem, VII idus julii, anno quarto. »

5580-5581 Orvieto, 5 avril 1291.

Collatio beneficii et dispensatio super pluralitate beneficiorum. (Reg. 46, c. 334, f. 66 v°.)

Adulpho de Waldegke (1), *canonico ecclesie Coloniensis*, canonicatum ecclesiae Coloniensis, cum plenitudine juris canonici, et praebendam integram, non sacerdotalem, confert dispensatque cum eo ut ea una cum praepositura in Trajectensi et canonicatibus in eadem et Leodiensi ecclesiis, quae jam obtinet, detinere possit.

« Quia nobilitate generis... — Dat. apud Urbemveterem, nonis aprilis, anno quarto. »

In e. m. .. abbati monasterii Sancti Jacobi Leodiensis, .. decano Treverensis et Jacobo de Labro, decano Reatinae ecclesiarum, mandat ut eumdem Adulphum vel procuratorem ejus in ecclesia Coloniensi recipi faciant in canonicum, eumque in corporalem possessionem canonicatus et praebendae inducant.

« Quia dilectus filius... — Dat. ut supra. »

5582-5583 Orvieto, 10 mai 1291.

Collatio beneficii et dispensatio super pluralitate beneficiorum. (Reg. 46, c. 342², f. 67 r°.)

Godefrido, nato quondam Henrici, comitis de Waldegke, canonico Leodiensi, consideratione M., Sanctae Mariae in Porticu diaconi cardinalis, canonicatum in ecclesia Leodiensi, cum plenitudine juris, et praebendam integram, non sacerdotalem, confert, dispensatque cum eo ut ea cum thesauraria Monasteriensis ecclesiae, de qua a J., Tusculano episcopo, tunc in illis partibus apostolicae sedis legato, provisus fuit, sed cujus, cum de ea quaestio moveatur, pacificam possessionem nondum est adeptus, et cum Monasteriensis, Magdeburgensis, Herbipolensis, Trajectensis et Vrislariensis, Maguntinae dioecesis, ecclesiarum canonicatibus et praebendis tenere possit.

(1) *Ms.* : Waldeglxe.

« Personam tuam de... — Dat. apud Urbemveterem, vi idus maii, anno quarto. »

In e. m... abbati monasterii Sancti Jacobi Leodiensis, .. archidiacono Bononiensis et .. praeposito Davantriensis, Trajectensis dioecesis, ecclesiarum, mandat ut eumdem Godefridum vel procuratorem ejus in ecclesia Coloniensi recipi faciant in canonicum, eumque in corporalem possessionem canonicatus et praebendae inducant.

« Personam dilecti filii... — Dat. ut supra. »

5584 Orvieto, 10 juillet 1291.

De castro Monticuli de Normannis a monasterio Vultuensi, Rapollanae dioecesis, Raynaldo de Avellis, militi, locando. (Reg. 46, c. 335, f. 67 r°.)

Venerabilibus fratribus .. archiepiscopo Consano et .. episcopo Melfiensi mandat ut inquirant de opportunitate petitionis qua .. abbas et conventus monasterii Vultuensis, ad romanam ecclesiam nullo medio pertinentis, ordinis S. Benedicti, Rapollanae dioecesis, poscunt licentiam concedendi seu locandi castrum Monticuli de Normannis, eidem monasterio immediate subjectum, et ab antiquo consuetum personis locari laicis, nobili viro Raynaldo de Avellis, militi, et ejus heredibus ex eo legitime descendentibus, usque ad viginti et novem annos, pro censu annuo quadraginta unciarum auri, illa potissimum ratione quod fructus et proventus ejusdem castri ex industria et probitate nobilis supradicti non modicum augmentari in futurum, et etiam castrum ipsum, quod reparatione quamplurimum indiget, reparari poterunt.

« Ex parte dilectorum... — Dat. apud Urbemveterem, vi idus julii, anno quarto. »

5585 Orvieto, 7 juillet 1291.

Dispensatio super defectu aetatis et ordinum. (Reg. 46, c. 336, f. 67 v°.)

Raynaldo, clerico, nato nobilis viri Theverutii de Montemelino, Perusine diocesis. Cum eo, consideratione .. episcopi Perusini, cujus est nepos, dispensat ut, non obstante defectu aetatis et sacrorum ordinum quem patitur, beneficium ecclesiasticum, etiamsi curam animarum habeat et dignitas vel personatus existat, recipere possit.

« Apostolice sedis benignitas... — Dat. apud Urbemveterem, nonis julii, anno quarto. »

5586 Orvieto, 7 juillet 1291.

Dispensatio matrimonii. (Reg. 46, c. 337, f. 67 v°.)

Venerabili fratri .. episcopo Bononiensi committit ut cum nobili viro Raynerio Alberti et nobili muliere Jacoba Bernardini de Carbonensibus, civibus Bononiensibus, dispenset ut in matrimonio quod olim, impedimentum esse ignorantes, contraxerunt et in quo prolem procrearunt remanere valeant, quanquam quondam Johannes de Asinellis, civis Bononiensis, Jacobae maritus, Raynerio quarto consanguinitatis gradu attinebat.

« Petitio dilecti filii... — Dat. ut supra. »

5587 Orvieto, 7 juillet 1291.

De mutatione quarumdam possessionum monasterii Sanctae Genovefae Parisiensis. (Reg. 46, c. 338, f. 67 v°.)

.. abbati monasterii Sancti Germani de Pratis Parisiensis mandat ut inquirat de opportunitate petitionis qua .. abbas et conventus monasterii Sanctae Genovephae Parisiensis, ad romanam ecclesiam nullo medio pertinentis, ordinis Sancti Augustini, poscunt licentiam mutandi quasdam possessiones a dicto monasterio nimis distantes pro aliis possessionibus utilioribus.

« Ex parte dilectorum... — Dat. ut supra. »

5588 Orvieto, 7 juillet 1291.

Ordinatio proventuum ecclesiae Sancti Hippoliti Vallis Lacus, Urbevetanae dioecesis. (Reg. 46, c. 339, f. 67 v°.)

.. archipresbytero et capitulo ecclesie Urbevetane. « Ut in divinis... Ordinamus ut fructus, redditus et proventus ecclesie Sancti Ypoliti Vallis Lacus, Urbevetane diocesis, ac terrarum, vinearum, silvarum et aliorum bonorum ipsius, que in recompensationem soli in quo pro parte major ecclesia Urbevetana de novo construitur et pro quibusdam aliis rebus per venerabilem fratrem nostrum .. Urbevetanum episcopum sunt ex nostra permissione concessa, in cotidianas distributiones (que) singulis vestrum, cum horis canonicis interfueritis, personaliter tantummodo assignentur, et non in usus alios convertantur... Dat. ut supra. »

5589 Orvieto, 2 juillet 1291.

Collatio beneficii. (Reg. 46, c. 340, f. 67 v°.)

.. archiepiscopo Coloniensi mandat ut Johanni dicto

Columbae, subdiacono Coloniensis dioecesis, qui ecclesiam de Solingen accepit et adhuc detinuit, nec se ad presbyteratus ordinem promoveri fecit, libera resignatione ejusdem ecclesiae ab eodem Johanne recepta, eam ipsi de novo conferat.

« Lecta coram nobis... — Dat. apud Urbemveterem, VI nonas julii, anno quarto. »

5590-5605 Orvieto, 10 juillet 1291.

Indulgentiae. (Reg. 46, c. 341, f. 68 r°.)

Universis Christi fidelibus presentes litteras inspecturis. Indulgentiam unius anni et XL dierum concedit visitantibus ecclesiam .. guardiani et conventus castri de Ordiales, ordinis fratrum minorum, Burgensis dioecesis, in quatuor beatae Mariae, sanctorum Francisci et Antonii et sanctae Clarae festivitatibus et per octo dies sequentes.

« Vite perennis gloria... — Dat. apud Urbemveterem, VI idus julii, anno quarto. » (Potth., 23737.)

Orvieto, 30 juin 1291.

In e. m., pro ecclesia .. abbatissae et sororum monasterii Sanctae Mariae Magdalenae Segobiensis, ordinis sanctae Clarae, in Assumptionis beatae Mariae, sanctae Clarae et sanctae Mariae Magdalenae festivitatibus et per octo dies sequentes. Dat. apud Urbemveterem, II kalendas julii, anno quarto.

In e. m., pro ecclesia .. abbatissae et sororum monasterii Sanctae Marinae Burgensis, ordinis sanctae Clarae, in Assumptionis beatae Mariae, sanctae Clarae et sanctae Marinae festivitatibus et per octo dies sequentes. Dat. ut supra. (Potth., 23726.)

In e. m., pro ecclesia .. abbatissae et sororum monasterii Sanctae Clarae Motinensis, ordinis sanctae Clarae, Salamantinae dioecesis, in Assumptionis beatae Mariae et sanctae Clarae festivitatibus et per octo dies sequentes. Dat. ut supra. (Potth., 23726.)

Orvieto, 11 juillet 1291.

In e. m., pro ecclesia Sancti Martini Salamantina, in ejusdem sancti et Sanctorum Lucae et Britii festivitatibus, per octo dies sequentes et in anniversario die dedicationis ejusdem ecclesiae. Dat. apud Urbemveterem, V idus julii, anno quarto.

In e. m., pro ecclesia Sanctae Mariae Magdalenae de Lowchinabain, Glasguensis dioecesis, in Assumptionis beatae Mariae et sanctae Mariae Magdalenae festivitatibus et per octo dies sequentes. Dat. ut supra.

In e. m., pro ecclesia Sanctae Mariae de Alapiles, Salamantinae dioecesis, in quatuor ejusdem virginis et S. Bartholomaei festivitatibus et per octo dies sequentes. Dat. ut supra.

In e. m., pro ecclesia Sancti Michaelis de Valledunzel, Salamantinae dioecesis, in ejusdem sancti festivitatibus et per octo dies sequentes. Dat. ut supra.

Orvieto, 13 juillet 1291.

In e. m., pro capella .. prioris et fratrum hospitalis leprosorum Beatae Mariae de Sancto Jacobo de Bevrone, Abrincensis dioecesis, in quatuor beatae Mariae et sanctorum Michaelis archangeli et Jacobi festivitatibus et per octo dies sequentes. Dat. apud Urbemveterem, III idus julii, anno quarto.

Orvieto, 11 juillet 1291.

In e. m., pro capella hospitalis Sancti Johannis Baptistae de Brugwater, Bathoniensis dioecesis, in ejusdem sancti festivitate et per octo dies sequentes.

« Loca dicata Deo... — Dat. apud Urbemveterem, V idus julii, anno quarto. »

Orvieto, 15 juillet 1291.

In e. m., pro ecclesia monasterii Sancti Petri Autisiodorensis, in quatuor beatae Mariae, beatorum Bartholomaei et Jacobi festivitatibus et per octo dies sequentes.

« Sanctorum meritis inclita... — Dat. apud Urbemveterem, idibus julii, anno quarto. »

Orvieto, 13 juillet 1291.

In e. m., pro ecclesia de Thouchiis, Cabilonensis dioecesis, in quatuor beatae Mariae et sanctorum Petri et Andreae festivitatibus, per octo dies sequentes et in anniversario die dedicationis ejusdem ecclesiae. Dat. apud Urbemveterem, III idus julii, anno quarto. (*En marge.*)

Orvieto, 11 juillet 1291.

In e. m., pro ecclesia .. abbatissae et conventus monasterii Sanctae Agnetis prope Urbemveterem, ordinis S. Benedicti, in ejusdem sanctae et Annuntiationis beatae Mariae festivitatibus et per octo dies sequentes.

« Vite perennis gloria... — Dat. apud Urbemveterem, V idus julii, anno quarto. » (*Ibid.*)

Orvieto, 7 juillet 1291.

In e. m., pro ecclesia Sancti Bartholomaei de Tevellacia, Tudertinae dioecesis, in ejusdem sancti et S. Blasii, quorum vocabulo eadem ecclesia est insignita, festivitatibus et tertia feria post festum Resurrectionis dominicae.

« Licet is de... — Dat. apud Urbemveterem, nonis julii, anno quarto. » (*Ibid.*)

Orvieto, 13 juin 1291.

In e. m., pro ecclesia Sancti Petri de Fragra, Ilerdensis dioecesis, in singulis ejusdem apostoli, S. Nicolai et quatuor beatae Mariae festivitatibus et per octo dies sequentes.

« Sanctorum meritis inclita... — Dat. apud Urbemveterem, idibus junii, anno quarto. » (*Ibid.*)

Orvieto, 15 juillet 1291.

In e. m., pro ecclesia Beatae Mariae de Grayena, Vicensis dioecesis, in quatuor ejusdem virginis festivitatibus, in die commemorationis omnium sanctorum, per octo dies sequentes et in anniversario die dedicationis ejusdem ecclesiae.

« Gloriosus Deus in... — Dat. apud Urbemveterem, idibus julii, anno quarto. » (*Ibid.*)

5606 Orvieto, 1er juillet 1291.

Collatio beneficii et remissio fructuum illicite perceptorum. (Reg. 46, c. 342, f. 68 v°.)

.. *episcopo Osnaburgensi*. Gregorius papa X^{us} eidem episcopo, tunc electo, olim mandaverat ut cum Johanne de Ravensbergh, tunc acolyto, super defectu natalium quem patitur, de soluto genitus et soluta, dispensaret, ut in susceptis ordinibus ministrare, ad omnes ordines promoveri, canonicatum et praebendam in Osnaburgensi ecclesia, curam animarum non habentia, et ecclesiam de Bilevelde (*sic*), Padeburnensis dioecesis, cui cura est animarum annexa, quae fuerat assecutus, retinere valeret; idemque electus, libera resignatione praedictorum canonicatus, praebendae et ecclesiae a Johanne recepta, ei postulatam dispensationem concessit et de novo canonicatum, praebendam et ecclesiam contulit. Johannes vero, quanquam postmodum subdiaconatus ordinem, prout canonicatus et praebendae onus requirebat, statutis temporibus suscepit, tamen in presbyterum non promotus est, nec in ecclesia de Belvede (*sic*) residentiam fecit, et nichilominus canonicatum, praebendam et ecclesiam retinuit; quare supplicavit ut, cum eamdem ecclesiam resignare sit paratus, providere sibi super retentione canonicatus et praebendae et fructuum eorum papa dignaretur. Mandat igitur ille episcopo Osnaburgensi ut, a Johanne resignatione ecclesiae de Bileverde (*sic*) recepta, cum eo dispenset ut canonicatum et praebendam et fructus ex eis et ex ecclesia perceptos, dummodo partem eorum, ad episcopi arbitrium, in evidentem utilitatem canonicatus, praebendae et ecclesiae convertat, retinere valeat, necnon aliud beneficium ecclesiasticum, etiamsi curam animarum habeat, obtinere possit; dummodo, sicut requiret opus beneficii quod eum obtinere contigerit, ad diaconatus et presbyteratus ordines promoveri se faciat et in beneficio resideat.

« Significavit nobis dilectus... — Dat. apud Urbemveterem, kalendis julii, anno quarto. »

5607 Orvieto, 7 juillet 1291.

De reformatione monasterii Sancti Petri Taurinensis. (Reg. 46, c. 343, f. 68 v°; Potth., 23735.)

.. *priori predicatorum et .. guardiano minorum fratrum Taurinensibus* correctionem et reformationem monasterii monialium Sancti Petri Taurinensis, ordinis S. Benedicti, in moribus depravati, committit.

« Ad audientiam nostram... — Dat. apud Urbemveterem, nonis julii, anno quarto. »

5608 Orvieto, 6 juillet 1291.

Poenam relaxat sub qua archiepiscopi et episcopi regni Siciliae tenentur faciendi observari constitutionem G., Sabinensis episcopi, apostolicae sedis legati, contra clericos concubinarios. (Reg. 46, c. 344, f. 68 v°.)

Venerabili fratri .. Salimbene, Capuano, et aliis universis archiepiscopis et episcopis per regnum Sicilie constitutis. « Meruit sincera devotio quam erga romanam ecclesiam geritis ut vos illa prosequamur gratia que vobis fore dinoscitur oportuna. Sane petitio vestra nobis exhibita continebat quod venerabilis frater noster G., Sabinensis episcopus, tunc in regno Sicilie apostolice sedis legatus, sue legationis auctoritate duxit inter cetera statuendum ut, si clerici infra legationis ipsius terminos constituti, qui tunc publice concubinas habebant, infra trimestris temporis spatium a tempore publicationis constitutionis hujusmodi computandum concubinas ipsas a se totaliter non ducerent amovendas, ipsas vel alias in domo propria vel aliena ulterius minime admissuri, beneficio et officio ex tunc suspensi existerent ipso facto, et si sic eas usque ad mensem alium retinerent, a beneficiis suis per locorum ordinarios amoverentur omnino. Quod si archiepiscopi et episcopi ac alii inferiores exempti et non exempti prelati ad quos eorumdem spec-

tat correctio clericorum ad procedendum per constitutionem hujusmodi contra tales clericos observandam negligentes existerent, tandiu ab ingressu ecclesie noscerent se suspensos donec constitutionem ipsam contra clericos ipsos debite executioni mandarent. Et, ne prelatus aliquis dicti regni ad pecuniarium questum vel lucrum presumeret hujusmodi constitutionem convertere, prefatus legatus duxit districtius inhibendum ne quis pecuniam vel emolumentum aliquod in utilitatem propriam ex hujusmodi causa reciperet convertendum. Quod si contra presumi contingeret, si archiepiscopus vel episcopus aut abbas vel alter prelatus exemptus existeret qui delinqueret in receptione hujusmodi, donec duplum ejus quod reciperet in pios usus converteret, archiepiscopus vel episcopus a pontificali officio, abbas vero vel alter prelatus ab officio suspensi essent, alii vero abbates minores et inferioris gradus persone subjacerent excommunicationis sententie ipso facto, a qua absolvi non possent, nisi duplum ejus quod receperint in opus converterent pietatis. Quare nobis humiliter supplicastis ut, cum pontificali dignitate preditis, ob reverentiam sacri officii quod exercent, plus aliis deferri deceat et in processibus contra eos habendis gradus et modestia debeant observari, providere in hac parte paterna sollicitudine curaremus. Quia vero episcopis suisque superioribus, propter executionem pontificalis officii, quod frequenter incumbit, ut aliquo casu interdicti vel suspensionis incurrant sententiam ipso facto nimis periculosum existit, nos, vestris supplicationibus inclinati, volentes in hac parte benignius annuere votis vestris, penam qua per constitutionem premissam episcopali dignitate prediti tenentur astricti tenore presentium relaxamus; vobis apertius predicentes quod, si super premissis negligentes fueritis vel remissi, penam canonicam poteritis non immerito formidare. Nulli ergo, etc., nostre relaxationis, etc. Dat. apud Urbemveterem, II nonas julii, anno quarto. »

5609 Orvieto, 6 juillet 1291.

Facultas dispensandi cum clericis concubinariis. (Reg. 46, c. 345, f. 69 r°.)

Venerabili fratri Salimbene, archiepiscopo Capuano, facultatem concedit dispensandi cum clericis qui concubinarum occasione suspensi fuerunt, sed ad viam meliorem redeuntes, constitutionem supradictam G., Sabinensis episcopi, observant, ut beneficia sua licite retinere valeant.

« Ex tua insinuatione... — Dat. ut supra. »

5610 Orvieto, 6 juillet 1291.

De eodem negotio. (Reg. 46, c. 345², f. 69 r°.)

Eidem facultatem concedit dispensandi cum clericis Capuanae dioecesis super irregularitate quam incurrerunt, divina officia celebrantes vel sacros ordines recipientes, quanquam concubinarum occasione, secundum praefatam G., Sabinensis episcopi, constitutionem, suspensi erant.

« Exposuisti nobis quod... — Dat. ut supra. »

5611 Orvieto, 5 juillet 1291.

Facultas conferendi duabus personis tabellionatum. (Reg. 46, c. 346, f. 69 r°.)

Eidem.

« Volentes tuam honorare... — Dat. apud Urbemveterem, III nonas julii, anno quarto. »

5612 Orvieto, 19 juin 1291.

Dispensatio super pluralitate beneficiorum. (Reg. 46, c. 347, f. 69 r°.)

Ulrico, rectori ecclesie in Richeutal, Constantiensis diocesis. Cum eo dispensat ut retinere valeat ecclesiam de Richeutal, curam animarum habentem, et in Constantiensi, Beronensi et Zovingensi, in Urderf et in Wiclispach ecclesiis, Constantiensis dioecesis, canonicatus et praebendas, quae sine dispensatione insimul detinuit, quanquam in aliquibus earumdem ecclesiarum est statutum, in aliis vero consuetudine obtentum ut beneficiatus in una earum in alia non beneficium obtinere possit.

« Probitatis tue merita... — Dat. apud Urbemveterem, XIII kalendas julii, anno quarto. »

5613-5620 Orvieto, 7 juillet 1291.

Indulgentiae. (Reg. 46, c. 348, f. 69 r°.)

Universis Christi fidelibus presentes litteras inspecturis. Indulgentiam unius anni et XL dierum concedit visitantibus ecclesiam Sancti Saturnini de Regula, Vasatensis dioecesis, in ejusdem sancti, S. Michaelis et S. Eligii festivitatibus et per octo dies sequentes.

« Licet is de... — Dat. apud Urbemveterem, nonis julii, anno quarto. »

In e. m., pro ecclesia fratrum praedicatorum Burdega-

lensi, in honorem S. Dominici constructa, in ejusdem sancti et quatuor beatae Mariae festivitatibus et per octo dies sequentes. (*En marge.*)

Orvieto, 23 mai 1291.

In e. m., pro ecclesia fratrum minorum villae de Regula, Vasatensis dioecesis, in honorem S. Francisci constructa, in singulis ejusdem sancti, sanctae Clarae et Assumptionis beatae Mariae festivitatibus et per octo dies sequentes.

« Loca sanctorum omnium... — Dat. apud Urbemveterem, x kalendas junii, anno quarto. » (*Ibid.*; Potth., 23681.)

In e. m., pro ecclesia Sanctae Redegundis prope castrum de Montemiro, Vasatensis dioecesis, in sanctae Redegundis et quatuor beatae Mariae festivitatibus et per octo dies sequentes. Dat. ut supra. (*Ibid.*)

Orvieto, 30 juin 1291.

In e. m., pro capella monasterii Bolbonensis, Tholosanae dioecesis, in honorem sanctorum Johannis Evangelistae et Blasii constructa, in eorumdem sanctorum et quatuor beatae Mariae festivitatibus et per octo dies sequentes. Dat. apud Urbemveterem, ii kalendas julii, anno quarto. (*Ibid.*)

Orvieto, 9 juillet 1291.

In e. m., pro ecclesia Sancti Martini Hisdiniensi, Morinensis dioecesis, in singulis ejusdem sancti, Assumptionis beatae Mariae et sanctae Margaritae festivitatibus, per octo dies sequentes et in anniversario die dedicationis ejusdem ecclesiae.

« Sanctorum meritis inclita... — Dat. apud Urbemveterem, vii idus julii, anno quarto. » (*Ibid.*)

Orvieto, 13 juillet 1291.

In e. m., pro ecclesia domus fratrum ordinis Humiliatorum Parmensis, in honorem S. Michaelis archangeli constructa, in singulis ejusdem sancti festivitatibus et per octo dies sequentes. Dat. apud Urbemveterem, iii idus julii, anno quarto. (*Ibid.*)

In e. m., pro ecclesia domus fratrum ordinis Humiliatorum de Glexate, sitae in Porta Tensa, Mediolanensis, beati Petri vocabulo insignita, in singulis ejusdem apostoli festivitatibus et per octo dies sequentes. Dat. ut supra. (*Ibid.*)

5621 Orvieto, 7 juillet 1291.

Dispensatio matrimonii. (Reg. 46, c. 349, f. 69 v°.)

Venerabili fratri O., patriarche Antiocheno, committit ut cum Obertino Gualteri de Castro victo Parmensi et Mabilia, nata quondam Alberti Conradi, ejusdem loci de Castro victo, in civitate Januensi commorantibus, dispenset ut in matrimonio olim ab ipsis, impedimentum esse ignorantibus, contracto remanere valeant.

« Petitio dilecti filii... — Dat. apud Urbemveterem, nonis julii, anno quarto. »

5622 Orvieto, 7 juillet 1291.

Facultas redimendi decimas a laicis. (Reg. 46, c. 350, f. 69 v°; Potth., 23734.)

.. abbatisse et conventui monasterii Montis Martiani, ordinis sancte Clare, Adurensis diocesis. « Affectu sunt admittende benivolo preces devote petentium, cum sic eis gratia favoris impenditur quod alieno juri nulla prorsus injuria irrogatur. Cum itaque, sicut asseritis, facultates monasterii vestri sint adeo tenues et exiles quod vos non potestis ex eis comode sustentari, nos, pio super hoc vobis compatientes affectu, vestris supplicationibus inclinati, redimendi decimas de manibus laicorum usque ad valorem ducentarum librarum turonensium in redditibus annuis in parrochiis alienis, rectorum ecclesiarum in quarum parrochiis decime ipse consistunt et diocesanorum earum ad id accedente consensu, auctoritate vobis presentium concedimus facultatem. Ita tamen quod ecclesiis ipsis eas restituere teneamini quandocumque vobis ab earum rectoribus fuerit de redemptionis pretio satisfactum. Nulli ergo, etc., nostre concessionis, etc. Dat. ut supra. »

5623 Orvieto, 12 juillet 1291.

Dispensatio super pluralitate beneficiorum. (Reg. 46, c. 351, f. 69 v°.)

Venerabili fratri .. episcopo Lamecensi facultatem concedit dispensandi cum Dominico, rectore ecclesiae Sanctae Mariae de Almacane, Lamecensis dioecesis, ut praeter praedictam ecclesiam, quam intitulatam habet, etiam ecclesiam Sanctae Mariae de Subtelo, ejusdem dioecesis, quam commendatam obtinet, recipere possit, et easdem una cum praebendis quas in Lamecensi et Visensi ecclesiis obtinet retinere valeat.

« Illos apostolica sedes... — Dat. apud Urbemveterem, iiii idus julii, anno quarto. »

5624-5638 Orvieto, 6 juillet 1291.

Indulgentiae. (Reg. 46, c. 352, f. 69 v°.)

Universis Christi fidelibus presentes litteras inspecturis. Indulgentiam unius anni et xl dierum concedit visitantibus ecclesiam .. guardiani et conventus fratrum minorum Atrebatensium, in sanctorum Francisci et Antonii et sanctae Clarae festivitatibus et per octo dies sequentes.

« Vite perennis gloria... — Dat. apud Urbemveterem, ii nonas julii, anno quarto. » (Potth., 23732.)

In e. m., pro ecclesia .. guardiani et conventus de Valenchenis, ordinis fratrum minorum, Cameracensis dioecesis. (Potth., 23732.)

In e. m., pro ecclesia .. guardiani et fratrum de Duaco, ordinis minorum, Atrebatensis dioecesis. (Potth., 23732.)

Orvieto, 7 juillet 1291.

In e. m., pro ecclesia Beatae Mariae Novae juxta Savinam, prope Bononiam, in quatuor ejusdem virginis festivitatibus, per octo dies sequentes et in anniversario die dedicationis ejusdem ecclesiae. Dat. apud Urbemveterem, nonis julii, anno quarto.

In e. m., pro ecclesia Beatae Mariae de Fontanablanca, Bononiensis dioecesis.

In e. m., pro ecclesia Sancti Andreae supra Savinam, prope Bononiam, in ejusdem sancti et quatuor beatae Mariae festivitatibus, etc.

Orvieto, 15 juillet 1291.

In e. m., pro ecclesia .. guardiani et fratrum minorum de Secusia, Taurinensis dioecesis, in quatuor beatae Mariae, sanctorum Francisci et Antonii et sanctae Clarae festivitatibus et per octo dies sequentes. Dat. apud Urbemveterem, idibus julii, anno quarto. (Potth., 23740.)

In e. m., pro capella hospitalis Beatae Mariae de Pede castri Belfortis, Camerinensis dioecesis, in quatuor ejusdem virginis festivitatibus, per octo dies sequentes et in prima die lunae post Resurrectionem Domini. Dat. ut supra.

In e. m., pro ecclesia Sancti Theobaldi de Castro Portuensi, ordinis S. Benedicti, Remensis dioecesis, in Assumptionis beatae Mariae et S. Theobaldi festivitatibus, per octo dies sequentes et in anniversario die dedicationis ejusdem ecclesiae. Dat. ut supra. (*En marge.*)

Orvieto, 11 juillet 1291.

In e. m., pro ecclesia Sanctae Radegundis de Arguenceyo, Baiocensis dioecesis, in S. Jacobi et sanctae Radegundis festivitatibus, etc. ut supra. Dat. apud Urbemveterem, v idus julii, anno quarto. (*Ibid.*)

In e. m., pro ecclesia Beatae Mariae de Porbaillo, Constantiensis dioecesis, in quatuor ejusdem virginis et S. Martini festivitatibus, etc. ut supra. (*Ibid.*)

Orvieto, 7 juillet 1291.

In e. m., pro ecclesia Sancti Bartholomaei Belvacensi, in ejusdem sancti et quatuor beatae Mariae festivitatibus, etc. Dat. apud Urbemveterem, nonis julii, anno quarto. (*Ibid.*)

In e. m., pro ecclesia Sancti Jacobi de Capite Pontis Parmensi, in ejusdem apostoli, S. Martini et S. Christofori festivitatibus, etc. ut supra. (*Ibid.*)

In e. m., pro ecclesia Sancti Vigilii de Soranea, Parmensis dioecesis, in ejusdem sancti et Assumptionis beatae Mariae festivitatibus et per octo dies. Dat. ut supra. (*Ibid.*)

In e. m., pro ecclesia Sancti Nicolai de Plano (1) Scarlani Viterbiensi, in ejusdem sancti, Assumptionis beatae Mariae et S. Faustini festivitatibus, per octo dies sequentes et in anniversario die dedicationis ejusdem ecclesiae. Dat. ut supra. (*Ibid.*)

5639-5656 Orvieto, 25 février 1291.

Indulgentiae. (Reg. 46, c. 352[2], f. 70 r°.)

Universis Christi fidelibus presentes litteras inspecturis. Indulgentiam unius anni et xl dierum concedit visitantibus ecclesiam Sancti Johannis de Vibiano, Biterrensis dioecesis, in singulis S. Johannis Baptistae et S. Johannis Evangelistae festivitatibus et per octo dies sequentes.

« Splendor paterne glorie... — Dat. apud Urbemveterem, v kalendas martii, anno quarto. »

Orvieto, 11 juillet 1291.

In e. m., pro ecclesia Sancti Eparchii de Grimanderia, Pictavensis dioecesis, in ejusdem sancti et quatuor beatae Mariae festivitatibus, per octo dies sequentes et in anniversario die dedicationis ejusdem ecclesiae. Dat. apud Urbemveterem, v idus julii, anno quarto.

In e. m., pro ecclesia Sancti Caesarii de Messeme, Pictavensis dioecesis, in ejusdem sancti, quatuor beatae Mariae et S. Nicolai festivitatibus, etc. ut supra.

Orvieto, 14 juillet 1291.

In e. m., pro ecclesia Sancti Martini monasterii Cen-

(1) Dans le manuscrit on peut lire *Plano*, *Pleno*, *Plavo*, *Plevo*.

dracensis, Nemausensis dioecesis, in ejusdem sancti, S. Porcarii et Assumptionis beatae Mariae festivitatibus, etc. ut supra. Dat. apud Urbemveterem, II idus julii, anno quarto.

In e. m., pro ecclesia monasterii de Tornaco, Nemausensis dioecesis, in quatuor beatae Mariae et S. Blasii festivitatibus et per octo dies sequentes. Dat. ut supra.

Orvieto, 13 juillet 1291.

In e. m., pro ecclesia monialium monasterii de Angustrinis, Uticensis dioecesis, in quatuor beatae Mariae, S. Johannis Baptistae et sanctae Agnetis festivitatibus et per octo dies sequentes. Dat. III idus julii, anno quarto.

In e. m., pro ecclesia de Foissaco, Uticensis dioecesis, in quatuor beatae Mariae, S. Eusebii et S. Johannis Baptistae festivitatibus et per octo dies sequentes. Dat. ut supra.

Orvieto, 18 juillet 1291.

In e. m., pro ecclesia domus fratrum praedicatorum Viterbiensis, in beatae Mariae, S. Petri martyris, S. Dominici et sanctae crucis festivitatibus, per octo dies sequentes et in anniversario die dedicationis ejusdem ecclesiae. Dat. ut supra, XV kalendas augusti, anno quarto. (Potth., 23742.)

Orvieto, 11 juillet 1291.

In e. m., pro ecclesia monasterii Aureaevallis, ordinis S. Augustini, Pictavensis dioecesis, in sanctorum Michaelis archangeli, Johannis Baptistae et Andreae festivitatibus, etc. ut supra. Dat. apud Urbemveterem, V idus julii, anno quarto.

In e. m., pro ecclesia Beatae Mariae Magdalenae prioratus de Partiniaco, ordinis S. Augustini, Pictavensis dioecesis, in ejusdem sanctae, quatuor beatae Mariae et S. Augustini festivitatibus, etc. ut supra.

Orvieto, 15 juillet 1291.

In e. m. eamdem indulgentiam concedit iis qui .. magistro et fratribus hospitalis Sanctae Mariae de Mercede captivorum Barchinonensis, ordinis S. Augustini, manum caritatis porrexerint.

« Quoniam ut ait... — Dat. apud Urbemveterem, idibus julii, anno quarto. » (Potth., 23739.)

Orvieto, 15 juillet 1291.

In e. m. eamdem indulgentiam concedit visitantibus ecclesiam fratrum minorum de Sexto, Januensis dioecesis, in quatuor beatae Mariae, sanctorum Francisci, Antonii et Johannis Baptistae et Commemorationis omnium sanctorum festivitatibus et per octo dies sequentes.

« Splendor paterne glorie... — Dat. apud Urbemveterem, idibus julii, anno quarto. »

In e. m., pro ecclesia hospitalis Sancti Johannis Jerosolimitani de Montepesulano, Magalonensis dioecesis, in singulis S. Johannis Baptistae, S. Blasii et quatuor beatae Mariae festivitatibus, etc. ut supra. (*En marge.*)

In e. m., pro capella Sanctae Mariae Rotundae Vicensi, in quatuor ejusdem virginis festivitatibus, per octo dies sequentes et in anniversario die dedicationis ejusdem capellae.

« Gloriosus Deus in... — Dat. ut supra. » (*Ibid.*)

In e. m., pro ecclesia Sancti Vismari Lobiensi, Cameracensis dioecesis, in Annuntiationis beatae Mariae, sanctorum Petri et Pauli et S. Vismari festivitatibus et per octo dies sequentes.

« Loca sanctorum omnium... — Dat. ut supra. » (*Ibid.*)

Orvieto, 15 mai 1291.

In e. m., pro ecclesia Sancti Pontii de Sumidrio, Nemausensis dioecesis, in ejusdem sancti, quatuor beatae Mariae et S. Johannis Baptistae festivitatibus et per octo dies sequentes.

« Splendor paterne glorie... — Dat. apud Urbemveterem, idibus maii, anno quarto. » (*Ibid.*)

Orvieto, 27 juin 1291.

In e. m., pro ecclesia Sancti Herasmi de Valle Sugii, Gaietanae dioecesis, in ejusdem sancti, S. Philippi, S. Jacobi et S. Eustachii festivitatibus et per octo dies sequentes. Dat. V kalendas julii, anno quarto. (*Ibid.*)

Orvieto, 7 juillet 1291.

In e. m., pro ecclesia Sancti Michaelis de Regula, Vasatensis dioecesis, in ejusdem sancti, S. Saturnini et S. Eligii festivitatibus et per octo dies sequentes.

« Licet is de... — Dat. apud Urbemveterem, nonis julii, anno quarto. » (*Ibid.*)

5657-5658 Orvieto, 18 juillet 1291.

Contra eos qui bona ecclesiarum Cathalaunensis et Cameracensis invadunt. (Reg. 46, c. 353, f. 70 v°.)

.. *decano et capitulo ecclesie Cathalaunensis*, cum eorum bona nonnulli comites, barones, milites et laici invadunt et devastant, indulget ut in occupatores bonorum ad Cathalaunensem ecclesiam, canonicos, capellanos et clericos ejus spectantium et notorios malefactores eorum, nisi canonice moniti occupata restituerint et de dampnis illatis satisfecerint infra competentem terminum, excommunicationis, suspensionis et interdicti sententias promulgare possint, et deinde illos absolvere postquam plenarie satisfactum habuerint.

« Desideriis vestris super... — Dat. apud Urbemveterem, xv kalendas augusti, anno quarto. »

Orvieto, 31 août 1291.

In e. m. .. praeposito, .. decano et capitulo ecclesiae Cameracensis. Dat. apud Urbemveterem, II kalendas septembris, anno quarto.

5659 Orvieto, 15 juillet 1291.

Declarat nullum infradicto hospitali praejudicium per litteras quibus omnem quaestum Terrae Sanctae praetextu faciendum interdixit, quin ejusdem hospitalis fratres libere ad opus infirmorum et pauperum eleemosynas petere et recipere possint, generari. (Reg. 46, c. 354, f. 70 v°.) (1).

.. *magistro et fratribus hospitalis Sancte Marie de Mercede Captivorum Barchinonensis, ordinis S. Augustini.*

« Pridem ad nostram... — Dat. apud Urbemveterem, idibus julii, anno quarto. »

5660 Orvieto, 14 juillet 1291.

Facultas aedificandi in propriis domibus oratoria et habendi coemeteria ad usum proprium. (Reg. 46, c. 354[2], f. 70 v°; Potth., 23738.)

Eisdem concedit ut in suis domibus oratoria aedificare et coemeteria ad opus fratrum suorum habere possint.

« Petitionibus vestris benignum... — Dat. apud Urbemveterem, II idus julii, anno quarto. »

5661 Orvieto, 18 juillet 1291.

Licentia celebrandi officia secundum Parisiensem usum in capella de Luceyo, Atrebatensis dioecesis. (Reg. 46, c. 355, f. 70 v°.)

.. *archidiacono Atrebatensi.* « Meruit sincera devotio dilecti filii nobilis viri Hugonis de Castellione, comitis de Sancto Paulo, ut in hiis que postulat nos inveniat favorabiles et benignos. Exposita siquidem nobis ejus petitio continebat quod quondam .. mater sua, dum viveret, ordinavit ut in capella de Luceyo, Atrebatensis diocesis, quam pro anime sue remedio fundavit, divina officia secundum usum Parisiensis ecclesie celebrentur, libris ejusdem capelle prout requirit usus ipse confectis et etiam ordinatis. Quare suppliciter postulabat a nobis ut predicta officia secundum usum ipsum in prefata capella celebrari seu dici, constitutione contraria ejusdem diocesis non obstante, de benignitate solita mandaremus. Nos itaque, prefati comitis supplicationibus inclinati, discretioni tue committimus et mandamus quatenus, si ad id loci diocesani accedat assensus, statuas et ordines auctoritate nostra ut in eadem capella juxta prefatum usum predicta officia, constitutione ipsa nequaquam obstante, futuris temporibus celebrentur. Dat. apud Urbemveterem, xv kalendas augusti, anno quarto. »

(1) Peut-être le n° 23703 de Potthast.

5662 Orvieto, 15 juillet 1291.

Dispensatio super defectu natalium. (Reg. 46, c. 356, f. 70 v°.)

Magistro Bernardo de Caneto, canonico Ilerdensi. Cum eo, cum quo jam fuit dispensatum ut, non obstante defectu natalium quem patitur de soluto genitus et soluta, ad omnes ordines promoveri et beneficium ecclesiasticum obtinere posset, rursus dispensat ut personatum vel dignitatem, dignitate episcopali excepta, suscipere valeat.

« Illegitime genitos quos... — Dat. apud Urbemveterem, idibus julii, anno quarto. »

5663 Orvieto, 12 juillet 1291.

Dispensatio super pluralitate beneficiorum. (Reg. 46, c. 357, f. 70 v°.)

Gometio Fernandi, decano ecclesie Bracharensis. Cum eo, cum quo olim, tunc archidiacono Bracharensis ecclesiae, fuit dispensatum ut, praeter ipsum archidiaconatum, aliud beneficium ecclesiasticum suscipere valeret, rursus dispensat ut, praeter decanatum ecclesiae Bracharensis, archidiaconatu dimisso, et canonicatum ac praebendam Auriensis ecclesiae, aliud beneficium obtinere possit.

« Libenter illos favore... — Dat. apud Urbemveterem, IIII idus julii, anno quarto. »

5664 Orvieto, 9 juin 1291.

Dispensatio super defectu ordinis. (Reg. 46, c. 358, f. 71 r°.)

Johanni, archidiacono de Robele in ecclesia Havelbergensi. Cum eo, nunc presbytero, dispensat super eo quod, licet ecclesiam de Robele, Havelbergensis dioecesis, nunc archidiaconatui de Robele annexam, adeptus fuisset ante hujusmodi annexionem, tamen ad sacerdotium

infra annum se promoveri non fecit. Dummodo fructus et redditus ex eadem ecclesia perceptos in evidentem ejusdem ecclesiae utilitatem convertat.

« Laudabilium tuorum meritorum... — Dat. apud Urbemveterem, v idus junii, anno quarto. »

5665 Orvieto, 21 juillet 1291.

Archipresbyteris et ecclesiarum rectoribus inhibet ne a fratribus domus Sanctae Eulaliae de Mercede captivorum, Barchinonensis, ordinis S. Augustini, partem eleemosynarum ab eis per ecclesias pro captivis redimendis collectarum exigant. (Reg. 46, c. 359, f. 71 r°; Potth., 23743.)

Universis archipresbyteris et ecclesiarum rectoribus presentes litteras inspecturis.

« Dilectos filios .. magistrum... — Dat. apud Urbemveterem, xii kalendas augusti, anno quarto. »

5666 Orvieto, 7 juillet 1291.

Absolutio a voto crucis. (Reg. 46, c. 360, f. 71 r°.)

.. *archidiacono Bassignensi in ecclesia Lingonensi* mandat ut Petrum de Villagusana, presbyterum, praebendarium in ecclesia Lingonensi, crucesignatum, fere septuaginta annos natum, a voto crucis absolvat, ab eo recepta cautione quod tempore passagii ab ecclesia statuendi juxta facultates suas eidem passagio subveniat.

« Habet assertio dilecti... — Dat. apud Urbemveterem, nonis julii, anno quarto. »

5667 Orvieto, 7 juillet 1291.

Facultas conferendi minores ordines. (Reg. 46, c. 361, f. 71 r°.)

.. *abbati et conventui monasterii Sancte Genovefe Parisiensis, ad romanam ecclesiam nullo medio pertinentis, ordinis S. Augustini.* Abbati et successoribus ejus facultatem concedit conferendi minores ordines canonicis monasterii, in eodem dumtaxat monasterio, dummodo eisdem abbatibus ab episcopo secundum morem praeficiendorum abbatum manus impositio facta fuerit et ipsos constet sacerdotes esse.

« Ut ex sincere... — Dat. ut supra. »

5668 Orvieto, 7 juillet 1291.

Licentia construendi monasterium. (Reg. 46, c. 362, f. 71 r°.)

Venerabili fratri Gentili, archiepiscopo Regino, et dilecto filio Michaeli, archidiacono Ravennati, ac Guillelmo, cantori ecclesie Colimbriensis, capellanis nostris, executoribus ultime voluntatis bone memorie Berardi, Penestrini episcopi, apostolice sedis legati. « Cum nichil magis... Presentium vobis auctoritate concedimus ut monasterium quod bone memorie Berardus, episcopus Penestrinus, olim in regno Sicilie apostolice sedis legatus, prope castrum Pontis, Spoletane diocesis, in sua ultima voluntate de bonis propriis per vos construi mandavit, (ut) vos, vel etiam duo, de tertii, aut unus vestrum, de reliquorum duorum consensu, per vos vel per alium aut alios, venerabilis fratris nostri .. episcopi Spoletani, diocesani loci, ac plebani plebis Sancte Marie de Ponte, Spoletane diocesis, in cujus parrochia dictum monasterium est fundatum, assensu minime requisito, eorum tamen et ecclesiarum suarum juribus semper salvis, libere construi facere valeatis, vobis auctoritate presentium duximus concedendum. Dat. ut supra. »

5669 Orvieto, 23 juin 1291.

Facultas dispensandi super irregularitate. (Reg. 46, c. 363, f. 71 v°.)

Johanni, archiepiscopo Cantuariensi, facultatem concedit dispensandi cum clericis provintiae, civitatis et dioecesis Cantuariensis, qui excommunicationis sententiam auctoritate constitutionum synodalium per archiepiscopos Cantuarienses generaliter promulgatarum incurrerunt, dummodo sint ab hujusmodi sententiis absoluti, super irregularitate quam ex eo contraxisse noscuntur quod, absolutionis beneficio non obtento, propter simplicitatem vel juris ignorantiam divina temere celebrarunt et se fecerunt ad sacros ordines promoveri.

« Ut eo gratior... — Dat. apud Urbemveterem, viii kalendas julii, anno quarto. »

5670 Orvieto, 25 juin 1291.

Facultas absolvendi ab excommunicatione. (Reg. 46, c. 364, f. 71 v°; Potth., 23713.)

Dilectis filiis .. Sancti Rufini prope Mantuam, ordinis S. Benedicti, et .. Sancte Marie de Felonica, Mantuane diocesis, monasteriorum abbatibus, mandat ut Maynardum, ducem Carinthiae et comitem Tyrolensem, restitutis prius Philippo, episcopo Tridentino, bonis et juribus ejus, ab excommunicationis sententia absolvant.

« Dudum propter occupationes... — Dat. apud Urbemveterem, vii kalendas julii, anno quarto. »

5671-5686 Orvieto, 23 juillet 1291.

Indulgentiae. (Reg. 46, c. 365, f. 71 v°.)

Universis Christi fidelibus presentes litteras inspecturis. Indulgentiam unius anni et XL dierum concedit visitantibus ecclesiam .. guardiani et fratrum ordinis minorum Sanctae Mariae de Capitolio de Urbe, in quatuor beatae Mariae, sanctorum Francisci et Antonii et sanctae Clarae festivitatibus, per octo dies sequentes et in anniversario die dedicationis ejusdem ecclesiae.

« Vite perennis gloria... — Dat. apud Urbemveterem, X kalendas augusti, anno quarto. » (Potth., 23745.)

In e. m., pro ecclesia .. guardiani et fratrum ordinis minorum de Monte Compatrum, Tusculanae dioecesis. (Potth., 23746.)

In e. m., pro ecclesia .. guardiani et fratrum ordinis minorum de Campagnano, Nepesinae dioecesis. (Potth., 23746.)

In e. m., pro ecclesia .. guardiani et fratrum ordinis minorum Sutrinorum. (Potth., 23746.)

In e. m., pro ecclesia .. guardiani et fratrum ordinis minorum Civitatis Castellanae. (Potth., 23746.)

In e. m., pro ecclesia .. guardiani et fratrum ordinis minorum de Transtiberi de Urbe, in Annuntiationis beatae Mariae, sanctorum Francisci et Antonii et sanctae Clarae festivitatibus et per octo dies sequentes. Dat. ut supra. (Potth., 23746.)

Orvieto, 21 juillet 1291.

In e. m., pro ecclesia .. abbatis et conventus monasterii Sancti Alexii de Urbe, Praemonstratensis ordinis, in sanctorum Bonifatii et Alexii, quorum corpora in eadem ecclesia requiescunt, festivitatibus, in feria quarta Cinerum et singulis diebus a dominica qua cantatur « Letare Jerusalem » usque ad dominicam Resurrectionis Domini. Dat. apud Urbemveterem, XII kalendas augusti, anno quarto.

Orvieto, 18 juillet 1291.

In e. m., pro ecclesia .. abbatis et conventus monasterii Beatae Mariae de Cuissiaco, Praemonstratensis ordinis, Laudunensis dioecesis, in quatuor ejusdem virginis festivitatibus, per octo dies sequentes et in anniversario die dedicationis ejusdem ecclesiae. Dat. apud Urbemveterem, XV kalendas augusti, anno quarto.

Orvieto, 19 juillet 1291.

In e. m., pro ecclesia monasterii Beatae Mariae Sanctique Johannis Evangelistae de Septemfontibus, Praemonstratensis ordinis, Remensis dioecesis, in quatuor beatae Mariae festivitatibus, etc., ut supra, usque Dat. apud Urbemveterem, XIIII kalendas augusti, anno quarto.

In e. m., pro ecclesia Sancti Christofori de Castro Novo, Tudertinae dioecesis, in festo ejusdem sancti et per octo dies sequentes. Dat. ut supra. (*En marge.*)

Orvieto, 23 juillet 1291.

In e. m., pro ecclesia .. guardiani et fratrum ordinis minorum Naulensium, etc., ut supra usque Dat. apud Urbemveterem, X kalendas augusti, anno quarto. (*Ibid.*; Potth., 23746.)

In e. m., pro ecclesia .. guardiani et fratrum ordinis minorum Albiganensium. (*Ibid.*; Potth., 23746.)

Orvieto, 15 juillet 1291.

In e. m., pro ecclesia Sancti Petri de Ponte Edelini, Roffensis dioecesis, in singulis ejusdem sancti et Assumptionis beatae Mariae festivitatibus, per octo dies sequentes et in anniversario die dedicationis ejusdem ecclesiae.

« Loca sanctorum omnium... — Dat. apud Urbemveterem, idibus julii, anno quarto. » (*Ibid.*)

In e. m., pro ecclesia Omnium Sanctorum de Boctone Alulphi, Cantuariensis dioecesis, in quatuor beatae Mariae et Commemorationis Omnium Sanctorum festivitatibus et per octo dies sequentes. Dat. ut supra. (*Ibid.*)

Orvieto, 21 juillet 1291.

In e. m., pro ecclesia Sancti Andreae de Nendopera, Sagiensis dioecesis, in ejusdem apostoli, S. Nicolai et Assumptionis beatae Mariae festivitatibus et per octo dies sequentes.

« Cum ad premerenda... — Dat. apud Urbemveterem, XII kalendas augusti, anno quarto. » (*Ibid.*)

In e. m., pro ecclesia fratrum praedicatorum de Argentonio, Sagiensis dioecesis, in singulis S. Dominici, S. Petri martyris et quatuor beatae Mariae festivitatibus, etc., ut supra. (*Ibid.*)

5687-5688 Orvieto, 4 juillet 1291.

Collatio beneficii et dispensatio super pluralitate beneficiorum. (Reg. 46, c. 366, f. 72 r°.)

Magistro Guillelmo Accursi, capellano nostro, canonico ecclesie Palentine, canonicatum in ecclesia Palentina, cum plenitudine juris canonici, ac praebendam et personatum vel dignitatem, cum praestimoniis cedentis vel decedentis, confert, dispensatque cum eo ut eadem personatum seu dignitatem et praebendam cum praestimoniis libere recipere et una cum sacristia quam in Caturcensi ecclesia et canonicatibus et praebendis quae in eadem et Burgensi ecclesiis assecutus est retinere possit.

« Viros scientia preditos... — Dat. apud Urbemveterem, IIII nonas julii, anno quarto. »

In e. m. .. episcopo Segobiensi, Johanni Judicis, notario papae, praeposito ecclesiae Maguntinae, et .. archidiacono Panormitano mandat ut eumdem Guillelmum vel procuratorem ejus recipi faciant in ecclesia Palentina in canonicum et fratrem, eumque in corporalem possessionem praebendae et personatus vel dignitatis hujusmodi cum praedictis praestimoniis inducant.

5689 Orvieto, 21 juillet 1291.

Facultas redimendi decimas a laicis. (Reg. 46, c. 367, f. 72 r°.)

.. *abbati et conventui monasterii Beate Marie de Sancto Petro super Divam, ordinis S. Benedicti, Sagiensis diocesis.* « Affectu sunt admittende ... Redimendi decimas de manibus laicorum in parrochiis alienis, rectorum ecclesiarum in quorum parrochiis decime ipse consistunt et diocesanorum earum ad id accedente consensu, auctoritate vobis presentium concedimus facultatem, sufficienti a vobis prius prestita cautione de restituendis decimis ipsis eisdem ecclesiis quandocumque vobis ab illarum rectoribus fuerit de redemptionis pretio satifactum... Dat. apud Urbemveterem, XII kalendas augusti, anno quarto. »

5690 Orvieto, 26 juin 1291.

Waltero de Halewin, militi, Tornacensis dioecesis, ducentas libras parisiensium, quas hic destinavit pro negotio Terrae Sanctae expendere, permittit detinere, dummodo in passagio generali transfretet. (Reg. 46, c. 368, f. 72 r°.)

Venerabili fratri .. episcopo Tornacensi. « Significavit nobis dilectus filius Walterus de Halewin, miles, tue diocesis, quod quondam Hugo, miles, loci ejusdem, frater suus, zelo fidei et devotionis accensus, dum adhuc viveret, vovit in Terre Sancte subsidium tempore generalis passagii a sede apostolica statuendi personaliter proficisci, verum postmodum sanus et incolumis et compos mentis sue, condito testamento, rogavit eundem Walterum ut pro ipso votum hujusmodi adimpleret, ac sibi propter hoc de bonis ad ipsum Walterum spectantibus ducentas libras parisiensium exhiberi precepit in ultima voluntate; idem vero Walterus in se hujusmodi onus suscipiens promisit pro dicto Hugone in eodem passagio transfretare. Quare nobis humiliter supplicavit ut, cum ipse paratus sit in predicto passagio, ut promisit, personaliter transfretare, sibi quod supradictas ducentas libras, quas de bonis predictis recepit et quas penes se habet, pro hujusmodi onere adimplendo, licite retinere valeat, concedere de benignitate apostolica dignaremur. Nos, ipsius supplicationibus inclinati, fraternitati tue per apostolica scripta mandamus quatenus, si est ita, eidem Waltero, ab ipso prius sufficienti et ydonea cautione recepta quod in proximo generali passagio statuto a sede predicta in ipsius terre subsidium transfretabit, et si forsan eum interim decedere contingeret, vel alias aliquo impedimento detineri quominus transfretare valeret, pecuniam ipsam personis ad hoc a sede deputatis eadem, alioquin tibi, nomine ecclesie romane et ejusdem terre integraliter faciet assignari, auctoritate nostra concedas ut predictas ducentas libras possit licite retinere, et ad exhibendum eas carissimo in Christo filio nostro .. regi Francie illustri, vel aliquibus aliis, pretextu alicujus concessionis eis de legatis seu obventionibus indistincte relictis terre prefate subsidio deputatis a sede predicta facte minime teneatur, nec ad id a quoquam valeat coartari. Dat. apud Urbemveterem, VI kalendas julii, anno quarto. »

5691 Orvieto, 23 juillet 1291.

Licentiam monasterio Sanctae Crucis Fontis Aveltanae, Eugubinae dioecesis, concedit liberandi quosdam homines et vassallos et alienandi quasdam possessiones. (Reg. 46, c. 368², f. 72 v°.)

Venerabili fratri .. episcopo Forosinfroniensi et dilecto filio .. abbati monasterii Sancti Petri Eugubini committit ut .. priori et conventui monasterii Sanctae Crucis Fontis Avellanae, per priorem soliti gubernari, ad romanam ecclesiam nullo medio pertinentis, ordinis S. Benedicti, Eugubinae dioecesis, petitam licentiam concedat liberandi homines et vassallos a praedicto monasterio nimis distantes, cum terris quas ab eodem monasterio tenent, nonnullas ex eisdem terris pro aliis utilioribus permutandi, alias in emphiteosim concedendi aut alienandi pretiumque ex liberatione et alienatione hujusmodi in utiliores eidem monasterio possessiones convertendi.

« Sua nobis dilecti... — Dat. apud Urbemveterem, X kalendas augusti, anno quarto. »

5692-5693 Orvieto, 23 juillet 1291.

Abbati et conventui monasterii Sancti Johannis in Valen-

ceni mandat ut fratribus minoribus quasdam domos vendant. (Reg. 46, c. 369, f. 72 v°; Potth., 23717.)

.. *abbati et conventui monasterii Sancti Johannis in Valencenis, ordinis S. Augustini, Cameracensis diocesis.* « Significarunt nobis dilecti filii .. guardianus et fratres de Valencenis, ordinis fratrum minorum, Cameracensis diocesis, quod nos olim, intellecto quod ipsi in loco eorum, tum propter ipsius loci parvitatem, tum etiam propter strepitum quem faciebant interdum scolares studentes in scolis quas a monasterio vestro semotas juxta locum predictum habetis, non poterant, prout affectabant, devotum altissimo impendere famulatum, nos, eorumdem guardiani et fratrum cupientes per nostre provisionis studium quieti et profectui salubriter provideri, vobis per nostras litteras preces duximus dirigendas ut, ob reverentiam apostolice sedis et nostram, locum sive domos in quibus scole predicte consistunt, cum solo posito juxta eas, dictis guardiano et fratribus pro ampliando eorum loco predicto, ab ipsis, juxta proborum virorum estimationem, in pecunia vel aliis excambio competenti recepto, sine difficultate qualibet concedere curaretis; sed vos, ab hujusmodi nostris precibus avertentes auditum et quasdam occasiones frivolas pretendentes, id efficere non curastis, propter quod dicti guardianus et fratres, apostolice sedis providentiam implorantes, nobis humiliter supplicarunt ut providere ipsis super hoc de oportuno remedio paterna diligentia curaremus. Cum igitur salutare pietatis opus agatis si dictis guardiano et fratribus benignos et promptos vos reddatis, universitatem vestram iterato rogamus et hortamur attente, per apostolica vobis scripta precipiendo mandantes quatenus scolas et domos juxta eas positas, cum solo predicto, pro competenti pretio sive excambio, alibi quam in dicto loco fratrum guardiano et fratribus concedatis eisdem. Alioquin volentes quod predicti guardianus et fratres de hujusmodi nostris precibus et preceptis optatum comodum consequantur, dilecto filio .. cantori Cameracensis et .. scolastico Tornacensis ecclesiarum nostris damus litteris in mandatis ut vos ad id, monitione premissa, per censuram ecclesiasticam, appellatione remota, compellant. Non obstante... Dat. ut supra. »

In e. m. .. cantori Cameracensis et .. scolastico Tornacensis ecclesiarum mandat ut praedictos abbatem et conventum ad praedicta implenda compellant. Dat. ut supra.

5694-5699 Orvieto, 20 juillet 1291.

Indulgentiae. (Reg. 46, c. 370, f. 72 v°, en marge.)

Universis Christi fidelibus presentes litteras inspecturis. Indulgentiam unius anni et xl dierum concedit visitantibus ecclesiam Cantuariensem, in singulis sancti Thomae, in cujus honorem eadem ecclesia est constructa, necnon quatuor beatae Mariae festivitatibus, per octo dies sequentes et in anniversario die dedicationis ejusdem ecclesiae.

« Vite perennis gloria... — Dat. apud Urbemveterem, xiii kalendas augusti, anno quarto. »

Orvieto, 23 juillet 1291.

In e. m., pro ecclesia Sanctae Mariae de Gremona, Aquilegensis dioecesis, ad hospitale Sancti Spiritus in Saxia de Urbe pleno jure spectante, in quatuor beatae Mariae et sanctae crucis festivitatibus, per octo dies sequentes et in anniversario die dedicationis ejusdem ecclesiae. Dat. apud Urbemveterem, x kalendas augusti, anno quarto.

Orvieto, 28 juillet 1291.

In e. m., pro ecclesia Sancti Nicolai in Foro Trecensi, in ejusdem sancti et Annuntiationis beatae Mariae festivitatibus et per octo dies sequentes. Dat. apud Urbemveterem, v kalendas augusti, anno quarto.

In e. m., pro ecclesia Sanctae Mariae de Cingio, Albensis dioecesis, in beati Blasii festivitate et per octo dies sequentes. Dat. ut supra.

Orvieto, 15 juillet 1291.

In e. m., pro capella Beatae Mariae in ecclesia de Gissingges, Norwicensis dioecesis, in quatuor ejusdem virginis festivitatibus et per octo dies sequentes. Dat. apud Urbemveterem, idibus julii, anno quarto.

Orvieto, 5 août 1291.

In e. m., pro capella quam Margarita, regina Siciliae, relicta Caroli, Siciliae regis, vidua, comitissa Tornodorensis, in castro suo de Manna, Lingonensis dioecesis, de novo propriis sumptibus construxit et dotavit, in qua tria altaria ad honorem beatae Mariae et sanctarum Margaritae et Catherinae constructa sunt, in quatuor beatae Mariae et sanctarum Margaritae et Catherinae festivitatibus, per octo dies sequentes et in anniversario die dedicationis ejusdem capellae.

« Licet is de... — Dat. apud Urbemveterem, nonis augusti, anno quarto. »

5700-5721 Orvieto, 28 juillet 1291.

Indulgentiae. (Reg. 46, c. 370², f. 73 r°.)

Universis Christi fidelibus presentes litteras inspecturis. Indulgentiam unius anni et xl dierum concedit visi-

tantibus ecclesiam Sancti Christofori prope Geranum, Tiburtinae dioecesis, in festivitate ejusdem sancti, per octo dies sequentes, prima die dominica post Resurrectionem Domini et in anniversario die dedicationis ejusdem ecclesiae.

« Vite perennis gloria... — Dat. apud Urbemveterem, v kalendas augusti, anno quarto. »

Orvieto, 21 juillet 1291.

In e. m., pro capella Sancti Leodegarii de Tricoc, Belvacensis dioecesis, in singulis ejusdem sancti et quatuor beatae Mariae festivitatibus et per octo dies sequentes. Dat. apud Urbemveterem, xii kalendas augusti, anno quarto.

Orvieto, 15 juillet 1291.

In e. m., pro ecclesia .. abbatis et conventus monasterii Sancti Mauri supra Ligerim, ordinis S. Benedicti, Andegavensis dioecesis, in Annuntiationis beatae Mariae et S. Mauri festivitatibus, per octo dies sequentes et in anniversario die dedicationis ejusdem ecclesiae. Dat. apud Urbemveterem, idibus julii, anno quarto.

Orvieto, 18 juillet 1291.

In e. m., pro ecclesia Sancti Pauli Lemovicensi, in ejusdem sancti et sanctorum Cosmae et Damiani, quorum reliquiae ibidem habentur, festivitatibus, per octo dies sequentes, etc., ut supra usque Dat. apud Urbemveterem, xv kalendas augusti, anno quarto.

Orvieto, 26 juin 1291.

In e. m., pro ecclesia Sanctae Mariae Fundana, in quatuor ejusdem virginis, S. Johannis Baptistae et sanctae Mariae Magdalenae festivitatibus, per octo dies sequentes et in anniversario die dedicationis ejusdem ecclesiae.

« Virga venustissima et... — Dat. apud Urbemveterem, vi kalendas julii, anno quarto. »

Orvieto, 11 juillet 1291.

In e. m., pro ecclesia de Tamarito, Ilerdensis dioecesis, in quatuor ejusdem virginis et S. Jacobi festivitatibus, per octo dies sequentes et in anniversario die dedicationis ejusdem ecclesiae.

« Vite perennis gloria... — Dat. apud Urbemveterem, v idus julii, anno quarto. »

Orvieto, 2 août 1291.

In e. m., pro ecclesia monasterii Beatae Mariae de Bonaspe, Cameracensis dioecesis, in quatuor ejusdem virginis et S. Augustini festivitatibus, etc., ut supra, usque Dat. apud Urbemveterem, iiii nonas augusti, anno quarto.

In e. m., pro ecclesia monasterii Sancti Bertaldi de Calvomonte, Remensis dioecesis, in quatuor beatae Mariae et S. Bertaldi festivitatibus, etc., ut supra.

In e. m., pro ecclesia monasterii Sanctorum Petri et Pauli de Bucilliis, Laudunensis dioecesis, in quatuor beatae Mariae et sanctorum Augustini et Arnulphi festivitatibus, etc., ut supra.

Orvieto, 30 juillet 1291.

In e. m., pro ecclesia .. guardiani et conventus Samatanorum, ordinis fratrum minorum, Tholosanae dioecesis, in quatuor beatae Mariae, sanctorum Francisci et Antonii et sanctae Clarae festivitatibus et per octo dies sequentes. Dat. apud Urbemveterem, iii kalendas augusti, anno quarto. (Potth., 23750.)

In e. m., pro ecclesia .. guardiani et conventus Appamiarum, ordinis fratrum minorum, Tholosanae dioecesis. (Potth., 23750.)

In e. m., pro ecclesia .. guardiani et conventus de Mirapisce, ordinis fratrum minorum, Tholosanae dioecesis. (Potth., 23750.)

Orvieto, 27 juillet 1291.

In e. m., pro ecclesia Beatae Mariae de Hemigton, Bathoniensis dioecesis, in quatuor ejusdem virginis, per octo dies sequentes et in anniversario die dedicationis ejusdem ecclesiae. Dat. vi kalendas augusti, anno quarto.

In e. m., pro ecclesia .. prioris et conventus monasterii Beatae Mariae Karleolensis, per priorem soliti gubernari, ordinis S. Augustini.

Orvieto, 23 juillet 1291.

In e. m., pro ecclesia Sancti Stephani Burgensi, in Purificationis beatae Mariae, S. Stephani et S. Vincentii festivitatibus et per octo dies sequentes. Dat. apud Urbemveterem, x kalendas augusti, anno quarto.

Orvieto, 31 juillet 1291.

In e. m., pro ecclesia Sancti Bartholomaei de Savardino, Tholosanae dioecesis, in Assumptionis beatae Mariae et sanctorum Petri, Pauli et Bartholomaei festivitatibus et per octo dies sequentes. Dat. apud Urbemveterem, ii kalendas augusti, anno quarto.

In e. m., pro ecclesia prioratus Sanctae Columbae de Savarduno, Cluniacensis ordinis, Tholosanae dioecesis, in quatuor beatae Mariae, S. Bartholomaei et sanctae Columbae festivitatibus et per octo dies sequentes. Dat. ut supra. (*En marge.*)

Orvieto, 28 juillet 1291.

In e. m., pro ecclesia .. abbatis et conventus monasterii Sanctae Mariae de Amerio, ordinis S. Benedicti, Ge-

rundensis dioecesis, in quatuor beatae Mariae, S. Vincentii et S. Benedicti festivitatibus, per octo dies sequentes et in anniversario die dedicationis ejusdem ecclesiae. Dat. apud Urbemveterem, v kalendas augusti, anno quarto. (*Ibid.*)

Orvieto, 1er août 1291.

In e. m., pro ecclesia .. prioris et conventus domus heremitarum de Fabriano, ordinis S. Augustini, Camerinensis dioecesis, in quatuor beatae Mariae, in cujus honorem eadem ecclesia est constructa, et S. Augustini festivitatibus et per octo dies sequentes. Dat. apud Urbemveterem, kalendis augusti, anno quarto. (*Ibid.*)

In e. m., pro ecclesia .. prioris et conventus domus heremitarum Montis Sanctae Mariae, ordinis S. Augustini, Firmanae dioecesis, in S. Augustini, S. Salvatoris, quae v idus novembris celebratur, et sanctae Margaritae festivitatibus et per octo dies sequentes. Dat. ut supra. (*Ibid.*)

Orvieto, 5 août 1291.

In e. m., pro ecclesia domus fratrum praedicatorum Vicentinae, in S. Dominici, S. Petri martyris, sanctae Coronae et quatuor beatae Mariae festivitatibus et per octo dies sequentes. Dat. apud Urbemveterem, nonis augusti, anno quarto. (*Ibid.*)

Orvieto, 23 juillet 1291.

In e. m. .. priori et conventui heremitarum monasterii Sancti Gregorii de Nialtulo, per priorem soliti gubernari, ordinis S. Benedicti, Urbevetanae dioecesis, pro eorum ecclesia, in festo S. Gregorii et per octo dies sequentes.

« Licet is de... — Dat. apud Urbemveterem, x kalendas augusti, anno quarto. » (*Ibid.*)

5722 Orvieto, 18 juillet 1291.

Declarat nullum obstaculum processibus per inquisitores haereticae pravitatis infra certos limites constitutos habitis ex eo fieri quod adhuc sedente romano pontifice qui illos inquisitores constituit processus non fuerunt inchoati. (Reg. 46, c. 371, f. 73 v°.)

Fratribus ordinis minorum, inquisitoribus heretice pravitatis auctoritate sedis apostolice deputatis et in posterum deputandis.

« Ne aliqui dubitationem... — Dat. apud Urbemveterem, xv kalendas augusti, anno quarto. »

5723 Orvieto, 31 juillet 1291.

Inquisitoribus in marchia Tervisina concedit ut fratribus sui ordinis facultatem committere possint absolvendi a censura ecclesiastica. (Reg. 46, c. 372, f. 73 v°; Potth., 23751.)

Fratribus minoribus, inquisitoribus heretice pravitatis in administratione marchie Tervisine per sedem apostolicam deputatis et in posterum deputandis.

« Cum sicut ex... — Dat. apud Urbemveterem, ii kalendas augusti, anno quarto. »

5724 Orvieto, 31 juillet 1291.

Infradictis personis inquisitores in marchia Tervisina commendat. (Reg. 46, c. 372², f. 73 v°; Potth., 23752.)

Nicolaus etc. Venerabilibus fratribus archiepiscopis et episcopis ac dilectis filiis universis nobilibus, potestatibus seu rectoribus, communitatibus et universitatibus ceterisque personis secularibus castrorum aliorumque locorum per Italiam constitutis ad quos presentes littere pervenerint.

« Cum dilectos filios... — Dat. ut supra. »

5725 Orvieto, 23 juillet 1291.

De provisione prioratuum ordinis Cluniacensis. (Reg. 46, c. 373, f. 73 v°.)

Dilectis filiis .. de Martigniaco, .. de Sancta Margareta et .. de Caroloco prioratuum prioribus, Cluniacensis ordinis, Eduensis, Belvacensis et Matisconensis diocesium, mandat ut eos qui prioratus ordinis Cluniacensis detinent, si detentores hujus ordinis non sint, vel prioratus tanto tempore vacaverint quod eorum collatio ad sedem apostolicam delata sit, amoveant, moneantque G., abbatem monasterii Cluniaci, ut provideat illis ex praedictis prioratibus qui ad collationem ipsius pertineant.

« Dudum ad nostram... — Dat. apud Urbemveterem, x kalendas augusti, anno quarto. »

5726-5727 Orvieto, 28 juillet 1291.

De debitis Caesaraugustanae ecclesiae solvendis. (Reg. 46, c. 374, f. 74 r°.)

Venerabili fratri Hugoni, episcopo Cesaraugustano, fructus, redditus et proventus primi anni omnium beneficiorum ecclesiasticorum, ad collationem vel praesentationem exemptorum non pertinentium, quae in Caesaraugustana ecclesia, civitate vel dioecesi nunc vacant vel usque ad triennium vacabunt, in solutionem debitorum ejusdem ecclesiae convertendos, concedit.

« Circa curam quarumlibet... — Dat. apud Urbemveterem, v kalendas augusti, anno quarto. »

In e. m. .. Oscensi et .. Tirasonensi episcopis et Berengario de Fluviano, canonico Ilerdensi, mandat ut praedictos fructus, redditus et proventus eidem episcopo per triennium integre ministrari faciant.

5728 Orvieto, 15 juillet 1291.

Declarat praebendam Bonaventurae Jacobi Bonaventurae in Cameracensi ecclesia collatam non sacerdotalem esse. (Reg. 46, c. 375, f. 74 r°.)

Bonaventure Jacobi Bonaventure de Urbe, consanguineo felicis recordationis Honorii pape IIII^{ti}, predecessoris nostri, canonico Cameracensi. « Petitio tua nobis exhibita continebat quod olim pie memorie Honorius papa IIII^{us}, predecessor noster, volens tibi apostolice munificentie januam aperire, canonicatum et prebendam ecclesie Cameracensis, per obitum bone memorie Ancheri, tituli Sancte Praxedis presbyteri cardinalis, ipsius ecclesie canonici, apud sedem apostolicam decedentis, tunc vacantes, cum omnibus juribus et pertinentiis suis, tibi auctoritate apostolica contulit et providit de illis, ac dilectum filium magistrum Bernardum de Carcassona, canonicum Narbonensem, capellanum nostrum, de ipsis tuo nomine per suum anulum presentialiter investivit, decernens ex tunc irritum et inane si secus super hiis contingeret attemptari... Verum quia, sicut asseritur, in prefata ecclesia de antiqua et approbata et hactenus pacifice observata consuetudine obtinetur quod episcopus qui est pro tempore et capitulum Cameracense prebendas ejusdem ecclesie alternatim, videlicet idem episcopus duas, dictum vero capitulum tertiam conferunt, cum eas vacare contingit, et illa que per capitulum ipsum confertur post collationem hujusmodi sacerdotalis habetur quandiu ab illo qui eam a predicto capitulo recipit retinetur, que tamen postmodum, cum per ipsius decessum vel etiam cessionem vacans ad collationem episcopi memorati devolvitur, libera reputatur; tu, qui es in minoribus ordinibus constitutus, dubitans ne pro eo quod memorata prebenda tibi per supradictum predecessorem collata tertia fuerat, et spectasset ad collationem ejusdem capituli, si apud prefatam ecclesiam vacavisset, ac per hoc sacerdotii onus incumberet illi cui esset de prebenda ipsa per capitulum supradictum provisum, secundum consuetudinem prelibatam, aliquibus forsan asserentibus eandem prebendam sacerdotalem existere, tali occasione super ipsa prebenda molestiam aliquam patiaris, nobis humiliter supplicasti ut providere in hac parte tibi de oportuno remedio curaremus. Nos igitur, tuis supplicationibus inclinati, auctoritate tibi presentium indulgemus ut eandem prebendam tanquam liberam et sacerdotali onere omnino carentem, cum juribus et pertinentiis suis, possis licite retinere, nec ratione ipsius prebende tenearis ad sacerdotium promoveri neque ad id a quoquam valeas coartari. Nulli ergo, etc., nostre concessionis, etc. Dat. apud Urbemveterem, idibus julii, anno quarto. »

5729 Orvieto, 22 juillet 1291.

Bernardo de Villamarino dat fructus quos ille ex ecclesia Valentina tum vacante percepit. (Reg. 46, c. 376, f. 74 v°.)

Bernardo de Villamarino, archidiacono Valentino. « In nostra proposuisti presentia constitutus quod olim, ecclesia Valentina per obitum bone memorie Jasperti, episcopi Valentini, pastoris regimine destituta, capitulum ejusdem ecclesie te in Valentinum episcopum elegerunt, et hujusmodi electionem tuam .. prepositus et capitulum ecclesie Terraconensis, loci metropolitice, tunc pastore vacantis, auctoritate metropolitica confirmarunt, tuque, post electionem et confirmationem hujusmodi, ejusdem ecclesie administrationem gessisti, de redditibus, proventibus et aliis bonis ipsius ecclesie libere disponendo. Postmodum autem, volens tue providere quieti, omne jus quod tibi ex electione hujusmodi et confirmatione fuerat acquisitum sponte ac libere in nostris manibus resignasti; nosque, resignatione recepta, nolentes quod eadem ecclesia diu viduitatis incommodis subjaceret, venerabilem fratrem nostrum R., episcopum Valentinum, prefecimus eidem ecclesie in episcopum et pastorem. Quare nobis humiliter supplicasti ut, cum postmodum intra te et memoratum episcopum super fructibus, redditibus et proventibus episcopalibus ejusdem ecclesie qui exinde a tempore obitus prefati Jasperti usque ad diem qua resignasti taliter provenerunt quedam amicabilis compositio intervenisse noscatur, providere in hac parte tibi, ne occasione predictorum fructuum, reddituum et proventuum citra formam compositionis ejusdem aliquam molestiam sustinere valeas, de oportuno remedio curaremus. Nos igitur, tuis supplicationibus favorabiliter annuentes, fructus, redditus et proventus predictos a prescripto tempore donec, ut predicitur, juri predicto in manibus nostris cessisti perceptos, et qui percipi potuerunt seu debuerunt, tibi auctoritate apostolica remittimus et donamus de gratia speciali, cum ad id predicti R. episcopi assensus accedat; compositione predicta sicut provide facta est, ut in litteris inde confectis plenius dicitur contineri, in suo robore duratura. Nulli ergo, etc.

nostre remissionis et donationis, etc. Dat. apud Urbemveterem, xi kalendas augusti, anno quarto. »

5730 Orvieto, 15 juillet 1291.

Inhibitio sacrorum ordinum causa sanguinis effusi. (Reg. 46, c. 377, f. 74 v°.)

Petro de Podio Bastonis, canonico Reatino, cujus consanguineus, ipso, tunc juvene, assistente, quemdam mortaliter percussit, indulget ut praebendam ecclesiae Reatinae et ruralem ecclesiam Sanctae Justae de Campo Mutino, sine cura, Spoletanae dioecesis, quas obtinet, dum clericaliter vixerit, tanquam stipendium ab ecclesia licite retinere valeat; inhibetque ei, in minoribus ordinibus constituto, ne sacros ordines suscipiat.

« Exposite nobis petitionis... — Dat. apud Urbemveterem, idibus julii, anno quarto. »

5731 Orvieto, 11 juillet 1291.

Permutatio possessionum inter monasterium Sanctae Crucis Fontis Avellanae, Eugubinae dioecesis, et monasterium Sancti Silvestri de Nonantula, Mutinensis dioecesis. (Reg. 46, c. 378, f. 74 v°.)

Dilecto filio .. Sancti Angeli de Classerna et .. de Sancto Miliano, Eugubine diocesis, monasteriorum abbatibus mandat ut .. priori monasterii Sanctae Crucis Fontis Avellani, per priorem soliti gubernari, ad romanam ecclesiam nullo medio pertinentis, ordinis S. Benedicti, Eugubinae dioecesis, ecclesiam suam Sanctae Marinae de Fractulis, Senogaliensis dioecesis, et quasdam possessiones in Bononiensi dioecesi, ex parte una, et ex altera .. administratori per sedem apostolicam constituto monasterii Sancti Silvestri de Nonantula, ad romanam ecclesiam nullo medio pertinentis, ordinis S. Benedicti, Mutinensis dioecesis, duas suas ecclesias, quarum una dependet ab altera, Sancti Habundi vocatas, in loco dicto de Serra, Eugubinae dioecesis, ad invicem permutandi licentiam concedat.

« Ex parte dilectorum... — Dat. apud Urbemveterem, v idus julii, anno quarto. »

5732-5736 Orvieto 28 juillet 1291.

Indulgentiae. (Reg. 46, c. 379, f. 74 v°.)

Universis Christi fidelibus presentes litteras inspecturis. Indulgentiam unius anni et xl dierum concedit visitantibus ecclesiam Sancti Nicolai de Villaregia, Ambianensis dioecesis, in ejusdem sancti, quatuor beatae Mariae et S. Johannis Baptistae festivitatibus et per octo dies sequentes.

« Claro supernorum consortio... — Dat. apud Urbemveterem, v kalendas augusti, anno quarto. »

Orvieto, 8 août 1291.

In e. m., pro ecclesia monasterii Beatae Mariae Liskensis, Morinensis dioecesis, in quatuor ejusdem virginis, S. Petri apostoli, S. Augustini et undecim millium virginum festivitatibus et per octo dies sequentes. Dat. apud Urbemveterem, vi idus augusti, anno quarto.

Orvieto, 11 août 1291.

In e. m., pro ecclesia Sancti Stephani de Limosano, Beneventanae dioecesis, in ejusdem sancti festivitatibus et per octo dies sequentes.

« Splendor paterne glorie... — Dat. apud Urbemveterem, iii idus augusti, anno quarto. »

Orvieto, 3 août 1291.

In e. m., pro ecclesia Sancti Petri de Castaneo juxta Viterbium, in Annuntiationis beatae Mariae et sanctae Catherinae festivitatibus et per octo dies sequentes. Dat. apud Urbemveterem, iii nonas augusti, anno quarto.

Orvieto, 30 juillet 1291.

In e. m., pro ecclesia Sancti Privati de Pozilhaco, Uticensis dioecesis, in ejusdem sancti et sanctorum Johannis Baptistae et Johannis Evangelistae festivitatibus, per octo dies sequentes et in anniversario die dedicationis ejusdem ecclesiae.

« Vite perennis gloria... — Dat. apud Urbemveterem, iii kalendas augusti, anno quarto. »

5737-5738 Orvieto, 27 juillet 1291.

H., Brixinensem episcopum, ad Maynardum, ducem Carinthiae, mittit, causa pacis tractandae. (Reg. 46, c. 379², f. 75 r°.)

Maynardo, duci Carinthie, comiti Tirolensi, spiritum consilii sanioris. « Gratum nobis occurrit... Per tuas siquidem litteras nobis humiliter supplicasti ut, ad tractandum pacem inter te ac venerabilem fratrem nostrum P., episcopum Tridentinum, quam, ut asseris, habere desideras, et in ea recuperare nostram et apostolice sedis gratiam, quam, tuis culpis exigentibus, amisisti, venerabilem fratrem nostrum H., Brixinensem episcopum, mittere dignaremur. Nos itaque, qui cunctorum desideramus salu-

tem, temptare volentes utrum tecum cum mansuetudine proficere valeamus, ecce prefatum episcopum, juxta tue petitionis tenorem, ad te duximus destinandum, cujus ut pacis nuntii uti consiliis poteris et saluti tue per ipsius salutaria monita providere. Terminum vero per nos tibi in proximis kalendis augusti ad comparendum et parendum mandatis sedis apostolice assignatum tibi usque ad kalendas novembris proximo futuras tenore presentium prorogamus, processibus et sententiis hactenus contra te per eandem sedem factis et habitis nullatenus derogando, quos in suo robore volumus permanere. Dat. apud Urbemveterem, VI kalendas augusti, anno quarto. »

In e. m. H., episcopo Brixinensi, mandat ut ad praedictum ducem se personaliter conferat.

5739 Orvieto, 1er août 1291.

Decimam Guidoni, comiti Frandriae, causa crucis sumendae assignari facit. (Reg. 46, c. 380, f. 75 r°) (1).

Venerabili fratri .. episcopo et dilectis filiis .. decano ac magistro Angelo de Urbe, canonico Tornacensibus, mandat ut decimam a Johanne papa Guidoni, comiti Flandriae, ad crucem sumendam concessam assignent, prius recepta obligatione omnium bonorum ejusdem comitis quod, nisi primo generali passagio ipse, vel, eo mortuo, ejus haeredes transfretent, haec decima ecclesiae romanae restituatur. Hujus autem decimae medietatem proximo S. Michaelis archangeli festo assignent, alteram medietatem festo S. Michaelis sequenti.

« Dudum felicis recordationis... — Dat. apud Urbemveterem, kalendis augusti, anno quarto. »

5740 Orvieto, 2 août 1291.

De eodem negotio. (Reg. 46, c. 380², f. 75 v°.)

.. abbati monasterii de Valcellis, Cisterciensis ordinis, Cameracensis diocesis, Gerardo de Ducci, archidiacono Hanonie in ecclesia Cameracensi, et Johanni de Brueriis, Cameracensis, Gerardo de Grymberghes, Tornacensis, et Guillelmo, Curtracensis, Tornacensis diocesis, ecclesiarum decanis, mandat ut, ad requisitionem episcopi, .. decani et Angeli de Urbe, canonici Tornacensium, decimam praedictam Guidoni, comiti Flandriae, assignent.

« Dudum felicis recordationis... — Dat. apud Urbemterem, IIII nonas augusti, anno quarto. »

(1) Probablement le n° 23763 de Potthast.

5741-5748 Orvieto, 5 août 1291.

Indulgentiae. (Reg. 46, c. 381, f. 75 v°.)

.. decano et capitulo ecclesie Sancti Gaugerici Cameracensis. Indulgentiam unius anni et quadraginta dierum concedit visitantibus eamdem ecclesiam in sanctorum Petri et Pauli, in quorum honorem in sua fundatione est constructa, festivitatibus et per octo dies sequentes. — Jam eamdem indulgentiam concessit pro festo S. Gaugerici.

« Vite perennis gloria... — Dat. apud Urbemveterem, nonis augusti, anno quarto. »

Orvieto, 8 août 1291.

In e. m. universis Christi fidelibus, pro ecclesia Beatae Mariae de Barbezillo, Xanctonensis dioecesis, in quatuor ejusdem virginis et S. Matthiae festivitatibus et per octo dies sequentes. Dat. apud Urbemveterem, VI idus augusti, anno quarto.

Orvieto, 28 juillet 1291.

In e. m., pro cathedrali ecclesia Patracensi, in Assumptionis beatae Mariae, S. Andreae, cujus corpus in eadem ecclesia sepultum est, S. Nicolai et sanctae crucis, quorum festa in eadem sollempniter celebrantur, per octo dies sequentes et in anniversario die dedicationis ejusdem ecclesiae. Dat. apud Urbemveterem, V kalendas augusti, anno quarto.

Orvieto, 1291.

In e. m., pro ecclesia .. abbatissae et conventus monasterii de Bello Monte juxta Turonis, ordinis S. Benedicti, in quatuor beatae Mariae festivitatibus, per octo dies sequentes et in anniversario die dedicationis ejusdem ecclesiae.

« Splendor paterne glorie... — Dat. apud Urbemveterem, idibus (*sic*), anno quarto. » (*En marge.*)

Orvieto, 13 août 1291.

In e. m., pro ecclesia .. abbatissae et conventus monasterii Sanctarum Clarae et Katharinae, ordinis S. Benedicti, prope Eugubium, in earumdem sanctarum festivitatibus, per octo dies sequentes et in anniversario die dedicationis ejusdem ecclesiae.

« Licet is de... — Dat. apud Urbemveterem, idibus augusti, anno quarto. » (*Ibid.*)

In e. m., pro ecclesia Beatae Mariae Novae Eugubina, in quatuor ejusdem virginis festivitatibus, etc. ut supra. (*Ibid.*)

Orvieto, 18 août 1291.

In e. m., pro ecclesia Sanctae Mariae de Mandajorfx, Nemausensis dioecesis, in quatuor ejusdem virginis,

S. Johannis Baptistae et S. Stephani festivitatibus et per octo dies sequentes.

« Gloriosus Deus in... — Dat. apud Urbemveterem, xv kalendas septembris, anno quarto. » (*Ibid.*)

Orvieto, 9 août 1291.

In e. m., pro ecclesia monasterii Beatae Mariae de Pratis supra Scaldam, juxta muros Tornacenses, in quatuor ejusdem virginis et sanctorum Petri, Pauli et Johannis Baptistae festivitatibus et per octo dies sequentes. Dat. apud Urbemveterem, v idus augusti, anno quarto. (*Ibid.*)

5749 Orvieto, 1er août 1291.

Johannes, abbas monasterii Sancti Michaelis in Periculo maris, Abrincensis dioecesis, coram sede apostolica citatur, de excessibus suis responsurus. (Reg. 46, c. 381², f. 76 r°.)

.. *scolastico ecclesie Abrincensis.* « Ad audientiam nostram pervenit quod Johannes, abbas monasterii Sancti Michaelis in Periculo maris, ordinis S. Benedicti, Abrincensis diocesis, sue salutis prodigus atque fame, non solum non curat prosequi que competunt observantie regulari, quin potius vitam ducens penitus dissolutam, incontinentie vitio laborare, committendo cum diversis mulieribus fornicationes et adulterium, non veretur, bonaque dicti monasterii dilapidat enormiter et consumit; idem quoque abbas, confessionum in foro penitentiali sibi factarum temerarius revelator existens, symonie, perjurii, homicidii et aliis est diversis criminibus irretitus, quin etiam alias excommunicationis sententiis innodatus, divina officia celebrare presumpsit; et, licet venerabilis frater noster .. episcopus Abrincensis ad clamosam insinuationem contra prefatum abbatem super hujusmodi ejus excessibus precedentem super hiis auctoritate ordinaria ex officio descendisset (*sic*), sibique de nonnullis eorumdem excessuum tanquam notoriis constitisset manifestius, ad debitam tamen ipsorum correctionem omisit procedere negligenter. Nobis etiam est a fidedignis relatum plures ex predictis (1) excessibus esse veros. Nos igitur, nolentes premissa conniventibus oculis pertransire, sed super hiis ex officio sollicite procedere intendentes, discretioni tue per apostolica scripta mandamus quatenus predictum abbatem ex parte nostra, per te vel per alium seu alios, peremptorie citare procures, ut infra duorum mensium spatium post citationem hujusmodi personaliter compareat coram nobis, inquisitionem seu examinationem ad quas super predictis procedere intendimus subiturus, et quod in hac parte mandaverimus vel statuendum duxerimus humiliter recepturus. Duobus autem vel tribus monachis dicti monasterii negotium inquisitionis hujusmodi prosequentibus facias ab eodem abbate sufficientem cautionem prestari quod ipsis, negotio predicto durante, nullam offensam, molestiam inferat seu gravamen. Contradictores, etc. Diem vero.. Dat. apud Urbemveterem, kalendis augusti, anno quarto. »

(1) *Ms.* : expressis.

5750 Orvieto, 27 septembre 1291.

Episcopo Paduano mandat ut Leonardum dictum Faletrum de Venetiis, qui indebite Clugiensem ecclesiam administrans, eam diversis creditoribus obligavit et postmodum libros, privilegia, instrumenta, utensilia, pannos, ornamenta et alia bona ejusdem ecclesiae asportavit et detinet, ad solutionem debitorum et restitutionem rerum quas detinet compellat. (Reg. 46, c. 382, f. 76 r°.)

Venerabili fratri .. episcopo Paduano. « Significavit nobis venerabilis frater noster .. episcopus Clugiensis quod olim, ecclesia Clugiensi per obitum bone memorie M., Clugiensis episcopi, vacante, et canonicis ipsius ecclesie in diversa dividentibus vota sua, aliqui eorum venerabilem fratrem nostrum .. episcopum Sardinensem, alii vero venerabilem fratrem nostrum Alironem, episcopum Torcellanum, tunc plebanum plebis Sancti Johannis Grisostomi de Venetiis, elegerunt in episcopum Clugiensem, ac postmodum eodem Sardinensi episcopo renuntiante postulationi hujusmodi de se facte, canonici qui eum postulaverant, irrequisitis electoribus Alironis ejusdem, quondam Umbertum, abbatem monasterii de Brondulo, eligere ac postulare in Clugiensem episcopum presumpserunt, dictoque Umberto viam universe carnis ingresso, illi qui Umbertum postulaverant supradictum multiplicare inconveniens non verentes, Leonardum dictum Faletrum de Venetiis in Clugiensem episcopum elegerunt, a qua electione, et ne venerabilis frater noster .. patriarcha Gradensis, loci metropolitanus, ad confirmationem ipsius procederet, dilectus filius Johannes dictus Vandalinus, canonicus ipsius ecclesie Clugiensis, ad sedem apostolicam appellavit, eisdem patriarche, Leonardo et electoribus suis predictis appellatione hujusmodi nuntiata, super qua felicis recordationis Honorius papa, predecessor noster, requisitus, bone memorie C., tituli Sanctorum Marcellini et Petri presbytero cardinali, commisit quod de causa ipsa cognosceret et negotio principali; sed procuratore ipsius Leonardi quodam conficto

gravamine et ab eodem cardinali ad sedem apostolicam appellante, idem predecessor cardinali mandavit eidem ut, appellatione non obstante predicta, in negotio procederet principali. Prefatus vero Leonardus, appellationum predictarum pendente negotio, procuravit per eundem patriarcham temeritate dampnabili electionem hujusmodi confirmari, et pretextu confirmationis ipsius, sicut episcopus in spiritualibus et temporalibus administrans, predictam ecclesiam Clugiensem in diversis pecuniarum summis diversis creditoribus obligavit. Et licet idem predecessor, eidem Clugiensi ecclesie compatiens ac intendens dictorum patriarche, Leonardi et electorum suorum temeritatis audatiam refrenare, dicto Leonardo administrationem interdixerit sic presumptam, idem tamen Leonardus, ad malum suo directo proposito, postmodum libros, privilegia, instrumenta publica, utensilia, pannos, ornamenta ecclesiastica et nonnulla alia bona ad episcopalem sedem Clugiensem spectantia ab eadem ecclesia temere asportavit et ea detinere presumit, ac dictis episcopo et ecclesie Clugiensi restituere indebite contradicit, in anime sue periculum ac dicti episcopi et ipsius ecclesie prejudicium et gravamen. Quare idem episcopus Clugiensis nobis humiliter supplicavit ut ipsius dicteque Clugiensis ecclesie indempnitati providere in hac parte misericorditer curaremus. Quocirca fraternitati tue per apostolica scripta mandamus quatenus, si tibi de plano, sine strepitu et figura judicii constiterit de premissis, predictum Leonardum, quod eosdem episcopum et ecclesiam Clugienses ab hujusmodi debitis obligationibus ac aliis quibuscumque per eum factis omnino liberet et conservet indempnes, ac libros, privilegia, instrumenta, utensilia, pannos, ornamenta et alia bona predicta episcopo et ecclesie prefatis sine qualibet difficultate restituat, ut tenetur, monitione premissa, per censuram ecclesiasticam, appellatione remota, previa ratione compellas. Testes autem, etc. Dat. apud Urbemveterem, v kalendas octobris, anno quarto. »

5751-5752 Orvieto, 2 août 1291.

Declarat per litteras quibus B., Sancti Nicolai in Carcere Tulliano diacono cardinali, protectionem Margaretae, uxoris Guidonis de Monteforti, commisit nullum praejudicium monasterio Sancti Anestasii de Urbe in ecclesiis, castris, terris et locis aliis, bonis et juribus quibuscumque quae infra comitatum Soanensem habet aut in feudum seu in locationem emphyteoticam tenet, generari. (Reg. 46, c. 383, f. 76 r°.)

.. abbati et conventui monasterii Sancti Anestasii de Urbe.

Litterae quibus papa B., Sancti Nicolai in Carcere Tulliano diacono cardinali, commisit protectionem Margaretae sunt illae :

Orvieto, 10 juillet 1291.

« Nicolaus, episcopus servus servorum Dei. Dilecto » filio Benedicto, Sancti Nicolai in Carcere Tulliano diacono cardinali, salutem et apostolicam benedictionem. » Pastoralis officii debitum... Sane considerantes attentius quod, cum dilectus filius nobilis vir Guido de » Monteforti carceralibus vinculis ab hostibus teneatur, » regimen et custodiam comitatus Soane, qui ab ecclesia romana tenetur in feudum, quique ad dilectam in » Christo filiam nobilem mulierem Margaretam, uxorem » suam, ex paterna successione devenit, personaliter » exercere non potest... tibi procurationem et curam » ejusdem Margarete et comitatus predicti et aliorum » castrorum, terrarum et locorum ad eundem Guidonem » ratione uxoris aut uxorem ipsam spectantium circa » comitatum predictum, presertim cum prefata Margareta propter hoc nobis per nuntios et litteras, tuo in » eis expresso nomine, pluries cum instantia supplicavit, presentium auctoritate committimus, ut in premissis ministerii sollicitudinem per te vel alium aut alios » exequaris. Volumus autem et nostre intentionis existit ut castra, fortelicie ac rocce comitatus et aliorum » predictorum locorum ad opus et utilitatem ejusdem » Margarite et heredum suorum et prefati Guidonis comitis, viri sui, prout spectat ad ipsum, per fideles » homines et vassallos comitatus ipsius, per ipsam comitissam, de tuo tamen consilio et assensu, assumendos, regantur et custodiantur et fidelitate debita conserventur. Liceat quoque tibi et eidem Margarete communiter ad predicta aliunde viros fideles assumere, » si in hoc fueritis ambo concordes. Fructus autem, » redditus et proventus comitatus et castrorum et aliorum locorum predictorum, deductis expensis ipsius » Margarete secundum sue nobilitatis decentiam et » juxta tue discretionis arbitrium, ad opus et utilitatem » ipsius Margarete et heredum suorum et prefati comitis viri sui, prout spectat ad ipsum et redemptionem » ipsius, si sua possit haberi redemptio, tue ac ipsius » Margarete diligentie studio conserventur. Alienata » vero, occupata, detenta sive distracta de pertinentibus » ad predicta studeas ad utilitatem, comodum et profectum ejusdem comitisse et heredum suorum et prefati » comitis viri sui, prout spectat ad ipsum, tua solerti » diligentia revocare... Dat. apud Urbemveterem, vi nonas julii, anno quarto. »

« Nuper dilecto filio... — Dat. apud Urbemveterem, iiii nonas augusti, anno quarto. »

5753-5754 Orvieto, 31 juillet 1291.

Arnaldus de Tornamira, abbas monasterii Aurelianensis, Claromontensis dioecesis, confirmatur. (Reg. 46, c. 384, f. 76 v°.)

Arnaldo de Tornamira, abbati monasterii Aureliacensis, ad romanam ecclesiam nullo medio pertinentis, ordinis S. Benedicti, Claromontensis diocesis. Vacante monasterio Aureliacensi per obitum Guillelmi Arnaldi, prior et conventus ejusdem monasterii, per viam compromissi procedentes, Guillelmo de Duroforti, Guilielmo Durandi et Astorgio de Taxeriis, dicti monasterii monachis, eligendi abbatem potestatem unanimiter commiserunt. Iidem vero compromissarii Arnaldum de Tornamira, tunc priorem de Sancto Sanctino, ejusdem monasterii monachum, elegerunt. Hanc igitur electionem papa confirmavit Arnaldoque per L., Ostiensem et Velletreusem episcopum, munus consecrationis impendi fecit.

« Rationis oculis intuentes... — Dat. apud Urbemveterem, II kalendas augusti, anno quarto. »

In e. m., priori et conventui monasterii Aureliacensis mandat ut eidem abbati debitam praebeant obedientiam.

5755 Orvieto, 5 août 1291.

Ad episcopum et decanum Tornacenses et Angelum de Urbe, canonicum Tornacensem, formam mittit cautionis quam a Guidone, comite Flandriae, recepturi sunt, cum ei decimam pro negotio Terrae Sanctae assignabunt. (Reg. 46, c. 385, f. 76 v°.)

Venerabili fratri .. episcopo et dilectis filiis .. decano ac magistro Angelo de Urbe, canonico Tornacensibus.

« Venerabili in Christo patri domino .. episcopo et » discretis viris .. decano ac magistro Angelo de Urbe, » canonico Tornacensibus, Guido, comes Flandrie, marchio Namurcensis, salutem et cetera. In vestra constitutus presentia, ego Guido, comes Flandrie et marchio » Namurcensis, sponte confiteor et recognosco me ad » mandatum sanctissimi patris domini Nicolai, divina » providentia sacrosancte romane et universalis ecclesie » summi pontificis, de decima in certis terris sub certa » forma ex causa infrascripta mihi ab apostolica sede » concessa habuisse et recepisse a vobis, domini pape et » ecclesie romane nomine assignantibus, .. milia librarum turonensium, renuntians exceptioni non numerate mihi et non recepte a me pecunie et quantitatis » predicte et spei munerationis future, vobisque domino » episcopo, decano et canonico antedictis, nomine domini » pape et ecclesie romane, de spetiali ipsius domini pape » mandato recipientibus, per sollempnem stipulationem » promitto quod, si tempore generalis passagii ad hoc » ab ipso domino constituto cum honorabili bellatorum » equitum comitiva in Terre Sancte subsidium in persona » propria non transfretavero, pecuniam et quantitatem » predictam a me de decima antedicta receptam et quidquid in futurum de decima ipsa mihi ab eadem sede » concessa percepero, sublato more et cujuslibet difficultatis obstaculo, ecclesie romane nomine Terre Sancte » cum integritate restituam, et de restitutione hujusmodi a me facienda presto vobis et coram vobis juxta » mandatum sedis ejusdem corporaliter juramentum. » Promitto insuper vobis, eodem nomine recipientibus, » quod, si ante predictum tempus me decedere forte contigerit, heres vel successor meus hujusmodi votum » meum cum predicta bellatorum equitum comitiva personaliter exequetur, quodque si heredem vel successorem eundem ab ipsius voti mei executione quocumque casu vel modo detrahi vel cessare contigerit, heres » vel successor prefatus decimam ipsam a me perceptam » integre restituet romane ecclesie Terre Sancte nomine » supradicte. Ego quoque de omnibus et singulis quantitatibus quas in futurum de decima jamdicta recipiam » vobis pro ecclesia ac terra predictis, aut alii cui hoc » sedes predicta commiserit, similem confessionem et » cautionem et de confessione receptorum litteras meas » vel publicum instrumentum tempore solutionis et receptionis faciam et concedam. Denique pro hiis omnibus et singulis per me, heredes et successores firmiter » observandis et plenarie adimplendis, me et ipsos heredes ac successores, comitatum Flandrie aliasque terras » meas, nec non redditus et proventus meos comitatus » et terre predictorum et etiam omnia bona mea mobilia » et immobilia vobis et vestrum cuilibet, nomine domini » pape suorumque successorum et ecclesie romane, obligo » spetialiter et expresse. Ac nichilominus pro hiis .. et » .. fidejussores do et exhibeo, ad majorem hujus rei » cautelam et pleniorem roboris firmitatem presentes » litteras meas sigillo meo pendente munitas vobis, nomine domini pape, successorum et ecclesie predictorum, in veritatis testimonium concedendo.

» Nos etiam .. et .. superius nominati apud vos dictum » episcopum, decanum et magistrum Angelum predictos nomine predicto recipientes, pro memorato comite » de premissis omnibus et singulis observandis et implendis per eum et heredes ac successores ipsius fidejubemus sollempniter vobisque promittimus nos facturos et curaturos quod ipse comes ejusque heredes et » successores premissa omnia et singula firmiter observabunt, obligantes vobis eodem nomine propter hoc

» specialiter et expresse omnia bona nostra et renun-
» tiantes beneficio nove constitutionis pro fidejussori-
» bus introducte. Et ad eandem cautelam et rei geste
» testimonium presentes litteras sigillorum etiam nostro-
» rum volumus appensione muniri. Dat. et Actum, etc. »

« Olim felicis recordationis... — Dat. apud Urbemveterem, nonis augusti, anno quarto. »

5756 Orvieto, 21 juillet 1291.

Dispensatio matrimonii. (Reg. 46, c. 386, f. 77 r°.)

Venerabili fratri .. episcopo Zwerinensi committit, ad instantiam R., regis Romanorum, ut cum nobili viro Henrico de Werle, domino Slaviae, Zwerinensis dioecesis, et nobili muliere Metilde, nata quondam Johannis, ducis de Luneburg, Verdensis dioecesis, dispenset ut in matrimonio olim ab ipsis, ad sedandas graves inimicitias inter ipsorum consanguineos exortas, contracto remanere valeant, non obstante quarto consanguinitatis gradu quo conjuncti sunt.

« Lecta coram nobis... — Dat. apud Urbemveterem, XII kalendas augusti, anno quarto. »

5757 Orvieto, 3 août 1291.

Dispensatio super pluralitate beneficiorum. (Reg. 46, c. 387, f. 77 v°.)

Alberto dicto de Lamairola, rectori ecclesie Sancti Johannis de Cixiliano, Mediolanensis diocesis, indulget, consideratione P., Sancti Marci presbyteri cardinalis, ut ecclesias parrochiales Sancti Johannis de Cixiliano, Mediolanensis dioecesis, et Sanctae Mariae Pedonis Mediolanensem, spectantes ad electionem seu praesentationem parrochianorum earum, quarum redditus valorem annuum triginta et septem librarum turonensium parvorum non excedunt, quasque sine dispensatione detinuit, licite retinere valeat, dummodo congruam partem fructuum jam perceptorum, ad arbitrium boni viri, in evidentem utilitatem earum convertat.

« Exhibita nobis tua... — Dat. apud Urbemveterem, III nonas augusti, anno quarto. »

5758 Orvieto, 23 juillet 1291.

Mandat ut 40,800 librae turonensium a monasterio Cluniacensi mercatoribus Senensibus restituantur. (Reg. 46, c. 388, f. 77 v°.)

.. decano Trecensi et .. archidiacono Bononiensi ac .. officiali Cameracensi. « Exposita nobis dilectorum filiorum Guillelmi, abbatis, et conventus monasterii Cluniacensis, Matisconensis diocesis, petitio continebat quod, cum dilecti filii Bindus Henrigoli et Raynerius Johannis, cives et mercatores Senenses, de societate filiorum Bonsignoris et Bonaventure Bernardini de Senis, tam suo quam dilectorum filiorum ipsius Bonaventure ac Thure Bartholomei, Venture Bonamichi, Jacobi Thomasii, Andree Christofori, Christofori Bonsignoris et Rossi Bonagratie ac aliorum sociorum suorum, societatis predicte nomine, ab eisdem abbate et conventu, tempore generalis capituli tunc apud Cluniacum celebrati, triginta septem milia et octingentas libras turonensium parvorum, ab eisdem mercatoribus et eorum sociis prefato conventui et eorum ecclesie, pro suis et ipsius ecclesie negotiis et utilitatibus, tempore quondam Yvonis, ipsius monasterii abbatis, defuncti novissime, et aliorum predecessorum Guillelmi abbatis et conventus predictorum, diversis temporibus mutuatas, ac in eorum et ipsius ecclesie utilitatem conversas, necnon et tria milia librarum ejusdem monete, quas dicti mercatores eidem Guillelmo abbati, pro suis et ipsius [ecclesie] expediendis negotiis et utilitatibus, in romana curia mutuarunt, instanter sibi reddi peterent et persolvi, memorati Guillelmus abbas et conventus, diligenti deliberatione, computatione ac ratione habitis super hiis cum mercatoribus supradictis, attendentes quod iidem mercatores et socii eorumdem prefatis abbati et conventui et ecclesie a longis retro temporibus in predictis et aliis utiliter servierunt ac alias grata obsequia impenderunt eisdem, et propterea nolentes inter se ac eosdem mercatores et socios questionis materiam suboriri, presertim cum per computationem et rationem ab eisdem abbate et conventu super hiis habitas cum mercatoribus et sociis prelibatis legitime sit compertum quod prefati abbas, conventus et ecclesia mercatoribus et sociis ipsis in eisdem pecuniarum quantitatibus teneantur, et ideo recognoscentes se et ecclesiam supradictam mercatoribus et societati prefatis teneri ex predicta causa mutui contracti legitime, ac etiam de pura eorum sorte, conversa in utilitatem monasterii sepefati, predictas omnes pecuniarum summas eisdem mercatoribus et eorum sociis certo loco et terminis solvere promiserunt, prout in litteris predictorum G. abbatis et conventus super hoc confectis plenius et seriosius dicitur contineri. Quocirca discretioni vestre, de utriusque partis assensu, per apostolica scripta mandamus quatenus predictas pecuniarum summas in loco et terminis in litteris ipsis expressis faciatis vos, duo, vel unus vestrum, per vos vel per alium seu alios, integre, juxta tenorem litterarum ipsarum, prefatis mercatoribus et eorum sociis, usuris omnino cessantibus,

exhiberi. Contradictores, etc. Non obstante... Dat. apud Urbemveterem, x kalendas augusti, anno quarto. »

5759 Orvieto, 25 juillet 1291.

De canonicis in monasterio Sanctae Gildae Rivensi, Venetensis dioecesis, recipiendis. (Reg. 46, c. 389, f. 77 v°.)

.. *abbati et conventui monasterii Sancte Gilde Rivensis, ordinis S. Benedicti, Venetensis diocesis.* « Religionis vestre merita... Ex parte siquidem vestra fuit propositum coram nobis quod vos in monasterio vestro statutum habetis juramento firmatum quod nullus in monachum recipi valeat in eodem nisi semel in anno, tunc scilicet cum celebratur ibidem capitulum generale. Cum autem in eodem capitulo de recipiendis ibidem personis non possitis aliquando unanimiter concordare, sepe contingit quod monasterium ipsum propter causam hujusmodi defectum patitur ministrorum, super quo subveniri vobis per apostolice sedis remedium suppliciter implorastis. Nos itaque, vestris supplicationibus inclinati, quod in eodem monasterio possitis recipere personas ydoneas in monachos et in fratres quotiens et quando fuerit oportunum... vobis auctoritate presentium indulgemus... Dat. apud Urbemveterem, viii kalendas augusti, anno quarto. »

5760 Orvieto, 5 août 1291.

Absolutio juramenti. (Reg. 46, c. 389², f. 78 r°.)

Venerabili fratri .. patriarche Gradensi, qui ab Henrico, Clugiensi episcopo, exegit juramentum extra formam canonicam a certis suffraganeis suis metropolitanis praestari solitam, nuntiat se eumdem episcopum ab hujusmodi juramento absolvisse.

« Venerabilis frater noster... — Dat. apud Urbemveterem, nonis augusti, anno quarto. »

5761 Orvieto, 28 juillet 1291.

Franciscus, abbas monasterii Sanctae Trinitatis Venusini, benedicitur. (Reg. 46, c. 390, f. 78 r°.)

.. *episcopo Melfiensi* mandat ut Francisco, abbati monasterii Sanctae Trinitatis Venusini, ad romanam ecclesiam nullo medio pertinentis, ordinis S. Benedicti, munus benedictionis, cum ab eo de hoc fuerit requisitus, impendat. Vacante monasterio per obitum Barnabae, conventus, per viam compromissi procedens, bonae memoriae Berardo, episcopo Penestrino, tunc in partibus illis apostolicae sedis legato, eligendi abbatem potestatem commisit; idem igitur Berardus Franciscum, capellanum suum, tunc abbatem monasterii Sancti Eusticii de Nursia, ordinis S. Benedicti, Spoletanae dioecesis, abbatem elegit, sed mortuus est priusquam ei munus benedictionis dedisset.

« Exhibita nobis dilecti... — Dat. apud Urbemveterem, v kalendas augusti, anno quarto. »

5762 Orvieto, 28 juillet 1291.

Inhibitio vendendi vel pignorandi possessiones domus militiae Templi. (Reg. 46, c. 391, f. 78 r°.)

.. *preceptori et fratribus ordinis militie Templi in provintia Romana.* « Indempnitati domorum vestrarum paterna sollicitudine providere volentes, auctoritate presentium inhibemus ne vos seu aliquis vestrum, communiter vel divisim, domos, terras, vineas, possessiones, redditus et alia quecumque bona earumdem domorum vendere, donare, pignorare, in emphiteosim concedere, vel quocumque alienationis titulo alienare presumatis, romano pontifice inconsulto... Dat. ut supra. »

5763 Orvieto, 28 juillet 1291.

Andreas Mathiae, procurator domus militiae Templi Jerosolimitani, confirmatur. (Reg. 46, c. 391², f. 78 r°.)

Andre Mathie, fratri et procuratori domus militie Templi Jerosolimitani, quem olim Guillelmus de Bellojoco, magister, et conventus domus militiae Templi Jerosolimitani, priusquam in bello cum Sarracenis commisso decesserint, suum generalem procuratorem, syndicum et actorem ac nuntium specialem in curia romana et alibi constituerunt, decernit hujusmodi procurationem et potestatem valere sicut ante magistri et fratrum praedictorum decessum.

« Circa ecclesias et... — Dat. apud Urbemveterem, ut supra. »

5764 Orvieto, 26 avril 1291.

Henricum, archidiaconum Nicosiensem, ad restitutionem archiepiscopo Nicosiensi faciendam compellit. (Reg. 46, c. 392, f. 78 r°.)

.. *archidiacono Nimotiensi* mandat ut Henricum, ar-

chidiaconum Nicosiensem, qui, pro bonis et rebus quae ex ecclesia Nicosiensi tempore administrationis suae, cum in discordia electus erat, quamdam pecuniae summam et res alias .. archiepiscopo restituere infra certum terminum promiserat, sed, termino elapso, non restituit, moneat ut infra unius mensis spatium post hujusmodi monitionem promissum solvat; alioquin eum citet ut infra sex menses praedictum mensem sequentes personaliter coram sede apostolica compareat.

« Significavit nobis venerabilis... — Dat. apud Urbemveterem, vi kalendas maii, anno quarto. »

5765 Orvieto, 3 juillet 1291.

De abbate monasterio Sancti Pauli Anthioceno praeficiendo. (Reg. 46, c. 392², f. 78 v°.)

.. *archidiacono Famagustano* mandat ut abbatem monasterio Sancti Pauli de Anthiocia, ordinis S. Benedicti, quod tanto tempore jam vacavit quod ejus provisio ad sedem apostolicam est devoluta, praeficiat.

« Illum erga nos... — Dat. apud Urbemveterem, v nonas julii, anno quarto. »

5766 Orvieto, 1er août 1291.

De debitis ecclesiae Caesaraugustanae persolvendis. (Reg. 46, c. 393, f. 78 v°.)

Venerabili fratri H., episcopo Cesaraugustano, indulget ut officium visitationis per alias personas exercere et procurationes, semel tantum et plus solito moderatas, in pecunia numerata exigere valeat, convertendas in exonerationem debitorum quae occasione consecrationis suae et postmodum, pro recuperatione castrorum et aliorum locorum atque bonorum quae sede Caesaraugustana vacante alienata et distracta illicite fuerant, ipse episcopus contraxit.

« Exposuisti nobis quod... — Dat. apud Urbemveterem, kalendis augusti, anno quarto. »

5767 Orvieto, 30 juillet 1291.

Facultas absolvendi a juramento. (Reg. 46, c. 394, f. 78 v°.)

.. *abbati monasterii Sancti Mansueti Tullensis.* « Sua nobis dilectus filius Jacobus de Claromonte, decanus Tullensis, petitione monstravit quod, eo dudum Metensi canonico existente, quasdam possessiones, cum earum appenditiis, que bannum de Arneio vulgariter nuncupantur, a capitulo Metensi ad annuam pensionem perpetuo retinendas certis terminis persolvendam recepit, se ad id obligando proprio juramento. Verum postmodum promotus ad decanatum Tullensis ecclesie, in qua ipse tenetur continuo residere, propter hujusmodi residentiam et inimicitias inter consanguineos et amicos ipsius decani ac cives Metenses et guerras alias absque culpa decani ejusdem exortas, propter quas idem decanus pluries dicitur esse captus, dictum bannum seu possessiones tenere ac excolere et ex eis fructus percipere nequit, et nichilominus pensionem ipsam exolvere cogitur, pretextu hujusmodi juramenti, et ex hoc etiam possessiones ipse dampnificantur, in eorumdem capituli et decani prejudicium manifestum. Quare nobis humiliter supplicavit ut providere sibi super hoc paterna sollicitudine curaremus. Nos igitur, supplicationibus inclinati ac sibi super hoc providere volentes, discretioni tue per apostolica scripta mandamus quatenus, premissis veris existentibus, quod idem decanus easdem possessiones eidem capitulo dimittere, ac, eis dimissis, quod pensionem eandem imposterum solvere minime teneatur, juramento non obstante prefato, auctoritate nostra decano indulgeas memorato. Dat. apud Urbemveterem, iii kalendas augusti, anno quarto. »

5768 Orvieto, 23 juillet 1291.

Collatio beneficiorum. (Reg. 46, c. 395, f. 78 v°.)

.. *episcopo Colimbriensi* mandat, obtentu D., regis Portugaliae, ut cum Johanne Martini, ejusdem regis clerico et consiliario, qui ecclesias Sancti Clementis de Loule et Sancti Michaelis de Auco, Silvensis et Colimbriensis dioecesium, curam animarum habentes, canonicatus et praebendas in Colimbriensi et Lamecensi ecclesiis, in ecclesia Ulixbonensi canonicatum sub expectatione praebendae, et quaedam praestimonia sine cura in Colimbriensi, Lamecensi, Ulixbonensi et Sancti Juliani Ulixbonensi ecclesiis ex dispensatione apostolica obtinet, dispenset ut, altera praedictarum ecclesiarum vel etiam duabus dimissis, unum vel duo alia beneficia ecclesiastica, curam habentia, etiam si altera dignitas vel personatus existat, loco earumdem recipere possit.

« Eximie devotionis sinceritas... — Dat. apud Urbemveterem, x kalendas augusti, anno quarto. »

5769 Orvieto, 20 juin 1291.

Contra abbatem et monachos monasterii Fontisfrigidi, Nar-

bonensis dioecesis, qui hominem occidi fecerunt. (Reg. 46, c. 396, f. 78 v°.)

.. priori de Sancto Baudilio, Nemausensis diocesis, et Pontio de Alegrio, canonico ecclesie Anitiensis. « Exposuit nobis venerabilis frater noster Egidius, archiepiscopus Narbonensis, quod Montosinus, abbas, et nonnulli monachi monasterii Fontisfrigidi, Cisterciensis ordinis, Narbonensis diocesis, suis finibus non contenti et modestie regularis obliti, tempore quo pridem Narbonensis vacabat ecclesia, hominibus et vassallis ipsius ecclesie injurias, violentias, gravamina et dampna non modica intulerunt, et adhuc continuantes eadem, quendam hominem seu vassallum ecclesie supradicte, tunc per stratam publicam fidutialiter incedentem, temerariis ausibus invaserunt, eique duobus mulis quos oneratos vino ducebat violenter ablatis, furentes immanius in eundem, plerisque sibi associatis in hac parte complicibus, ipsum, Dei timore postposito, crudeliter occidi fecerunt... Nos igitur... discretioni vestre per apostolica scripta mandamus quatenus, ad partes illas vos personaliter conferentes, si abbatem et monachos predictos inveneritis infamia super premissis laborare, super eisdem de plano, sine strepitu et figura judicii diligenter inquirere studeatis, et si ea inveneritis veritate subnixa, puniatis pena canonica delinquentes... Dat. apud Urbemveterem, xii kalendas julii, anno quarto. »

5770 Orvieto, 5 août 1291.

Communi castri Ficardi concedit ut ad molendina sua aquam fluminum Muscionis et Aspiae derivare et cum navibus per flumen Aspiam libere ire possint. (Reg. 46, c. 397, f. 79 r°; Potth., 23765.)

Dilectis filiis communi castri Ficardi. « Corda vestra multis olim afflicta sub hostium persecutione doloribus in condignis gaudiis reflorere volentes, presentium vobis, ad instar felicis recordationis Innocentii pape IIII[ti], predecessoris nostri, auctoritate concedimus ut ad molendina vestra antiqua seu facienda de novo de aqua fluminum Muscionis et Aspie, quantum vobis expedire videritis, derivare, ac per ipsum Aspie flumen et aquam vivam usque ad mare cum navibus oneratis seu vacuis pro emendis seu vendendis victualibus et rebus aliis, sine alicujus solutione pretii aut rivatici, ire ac redire libere valeatis. Nulli ergo, etc. Dat. apud Urbemveterem, nonis augusti, anno quarto. »

5771-5772 Orvieto, 1er août 1291.

Facultas habendi altare portatile. (Reg. 46, c. 398, f. 79 r°; Potth., 23764.)

Nobili viro Johanni, primogenito dilecti filii nobilis viri Johannis, ducis Brabantie, indulget ut capellanus ejus altare portatile habere possit.

« Devotionis tue precibus... — Dat. apud Urbemveterem, kalendis augusti, anno quarto. »

In e. m. Margaritae, uxori ejusdem Johannis primogeniti.

5773-5774 Orvieto, 5 août 1291.

Facultas eligendi proprium confessorem. (Reg. 46, c. 398[2], f. 79 r°.)

Nobili mulieri Marie de Valle, Laudunensis diocesis.

« Benigno tibi sunt... — Dat. apud Urbemveterem, nonis augusti, anno quarto. »

In e. m. Suzannae de Valle, Laudunensis dioecesis.

5775 Orvieto, 23 juillet 1291.

Facultas celebrandi divina officia in locis interdicto suppositis. (Reg. 46, c. 399, f. 79 r°.)

.. magistro, .. priori et fratribus domus Sancte Marie de Mercede Captivorum Barchinonensis, ordinis S. Augustini, indulget ut, durante interdicto cui regnum Aragoniae est suppositum, liceat eis ac certis prioribus et fratribus domorum conventualium ejusdem ordinis in eodem regno existentium, praedictae domui subjectarum, divina officia celebrare.

« Devotionis vestre precibus... — Dat. apud Urbemveterem, x kalendas augusti, anno quarto. »

5776 Orvieto, 5 août 1291.

Collatio beneficiorum. (Reg. 46, c. 400, f. 79 r°.)

Venerabili fratri .. episcopo Tholosano mandat ut magistro Francisco, subdiacono Tholosanae dioecesis, qui Sancti Juliani de Briolato et Sancti Johannis de Podio Acon ecclesias, curam animarum habentes, quarum altera dependet ab altera, assecutus est et detinuit nec se ad sacerdotium promoveri fecit, recepta ab eo libera earumdem ecclesiarum resignatione, de novo eas conferat, conversaque in evidentem utilitatem praedictarum

ecclesiarum, ad arbitrium ipsius episcopi, congrua portione fructuum ex eis illegitime perceptorum, residuum eidem Francisco remittat.

« Lecta coram nobis... — Dat. apud Urbemveterem, nonis augusti, anno quarto. »

5777 Orvieto, 5 août 1291.

De excessibus Johannis, abbatis monasterii Sancti Michaelis in Periculo maris, Abrincensis dioecesis. (Reg. 46, c. 401, f. 79 v°.)

.. *archidiacono de Valle Moretonii in ecclesia Abrincensi* mandat ut duobus vel tribus monachis monasterii Sancti Michaelis in Periculo maris, inquirentibus de excessibus abbatis, faciat ab eodem abbate sufficientem cautionem praestari quod ipse eis, inquisitione durante, nullam molestiam inferat.

« Ad audientiam nostram... — Dat. apud Urbemveterem, nonis augusti, anno quarto. »

5778 Orvieto, 5 août 1291.

Licentia ingrediendi monasterium. (Reg. 46, c. 401², f. 79 v°.)

Nobili mulieri Isabelle, uxori dilecti filii nobilis viri Guidonis, comitis Flandrie, indulget ut monasterium de Belloloco, ordinis sanctae Clarae, Tornacensis dioecesis, quod Guido, comes Flandriae, vir ejus, de bonis propriis fundavit et dotavit, bis in anno, cum octo honestis matronis intrare valeat, dummodo inibi nec ipsa nec eaedem matronae comedant vel pernoctent.

« Devotionis tue meretur... — Dat. ut supra. »

5779-5781 Orvieto, 6 août 1291.

Paulus Acerbi ecclesiae Sanctae Mariae de Carpo, Mutinensis dioecesis, archipresbyter praeficitur. (Reg. 46, c. 402, f. 79 v°.)

Paulo Acerbi de Eugubio, archipresbytero ecclesie Sancte Marie de Carpo, ad romanam ecclesiam nullo medio pertinentis, ordinis S. Augustini, Mutinensis diocesis. Cum Acto Galvani de Carpo, qui se ecclesiae Sanctae Mariae de Carpo archipresbyterum electum temere praetendebat, coram sede apostolica citatus, in manibus L., Ostiensis episcopi, electioni de se factae (1) renuntiaverit, papa Paulum Acerbi, canonicum ecclesiae Eugubinae, obtentu Mathaei, Sancti Laurentii in Damaso presbyteri, et Petri, Sancti Eustachii diaconi cardinalium, ecclesiae Sanctae Mariae archipresbyterum praeficit.

« Rationis oculis intuentes... — Dat. apud Urbemveterem, VIII idus augusti, anno quarto. »

In e. m. capitulo ecclesiae Sanctae Mariae de Carpo mandat ut eidem Paulo archipresbytero debitam obedientiam praebeat.

In e. m. .. episcopo Bononiensi, Bonifatio de Loliano, Bononiensis, et Conrado de Bruuforti, Ebredunensis ecclesiarum canonicis, capellanis suis, mandat ut eumdem Paulum vel procuratorem ejus in corporalem possessionem ejusdem archipresbyteratus inducant.

(1) Je laisse de côté les détails de cette élection, parce qu'on les a vus plus haut dans la lettre 233 (n° 5174), dont la présente n'est guère qu'une copie, pour tout ce qui précède la renonciation de Acto. Les noms des chanoines de l'église S. M. de Carpo sont ainsi écrits dans la présente lettre : « Giliolus, praepositus ecclesiae Sancti Marini, Egidius Symonis de Sancto Marino, Giliolus de Brochis, Johannes de Curte, Gerardus de Martinis, Albertinus de Belloncinis, Petribonus et magister Pizius de Belentanis. »

5782 Orvieto, 5 août 1291.

Castrum Ficardi sub sua protectione suscipit ejusque privilegia confirmat. (Reg. 46, c. 403, f. 80 r°; Potth., 23766.)

Communi et populo castri Ficardi, Humanatis diocesis. « Sedes apostolica pia... Personas vestras et castrum Ficardi sub apostolice sedis et nostra protectione suscipimus. Spetialiter autem castrum ipsum, cum omnibus juribus et pertinentiis suis, libertates et immunitates, privilegia et indulgentias a predecessoribus nostris romanis pontificibus vobis concessas, sicut ea omnia legitime pacifice possidetis, vobis vestrisque successoribus in devotione romane ecclesie persistentibus, ad instar felicis recordationis Alexandri pape IIII[ti], predecessoris nostri, auctoritate apostolica de spetiali gratia confirmamus, etc., usque communimus. Nulli ergo, etc., nostre protectionis et constitutionis, etc. Dat. apud Urbemveterem, nonis augusti, anno quarto. »

5783 Orvieto, 31 juillet 1291.

Licentia testandi. (Reg. 46, c. 404, f. 80 r°; Potth., 23753.)

Guillelmo, episcopo Dumblanensi.

« Quia presentis vite... — Dat. apud Urbemveterem, II kalendas augusti, anno quarto. »

5784 Orvieto, 8 août 1291.

Facultas largiendi indulgentias. (Reg. 46, c. 405, f. 80 r°.)

Guillelmo, abbati monasterii Fiscanensis, ad romanam ecclesiam nullo medio pertinentis, ordinis S. Benedicti, Rothomagensis diocesis. Indulget ut quotienscumque ipsum in monasterio Fiscanensi vel aliis locis exemptis eidem monasterio subjectis contigerit missarum sollemnia celebrare et proponere populo verbum Dei, omnibus vere poenitentibus et confessis adstantibus xl dierum indulgentiam largiri valeat.

« Etsi ex meritis... — Dat. apud Urbemveterem, vi idus augusti, anno quarto. »

5785 Orvieto, 5 août 1291.

Facultatem concedit capellanis capellae de Manna, Lingonensis dioecesis, se absentandi. (Reg. 46, c. 406, f. 80 v°.)

Dilectis filiis perpetuis capellanis capelle de castro de Manna, Lingonensis diocesis, et successoribus eorum, obtentu Margaritae, reginae Siciliae, relictae bonae memoriae Caroli regis Siciliae, comitissae Tornodorensis, indulget ut a capella quam eadem Margarita in castro de Manna, Lingonensis dioecesis, de bonis propriis construxit, et in qua tria altaria dotavit, ordinans quod in ea essent tres perpetui capellani, qui deservirent personaliter in divinis officiis et continuam residentiam facerent in eadem, nec se possent, nisi ad horam vel modicum tempus, cum immineret necessitas, absentare, et quod iidem capellani se ad id astringerent per corporale juramentum, juramento praedicto nequaquam obstante, anno quolibet per duos menses interpolatim vel continue computandos se absentare possint, ita tamen quod sic absentes in ea faciant per vicarios idoneos congrue deserviri.

« Carissime in Christo... — Dat. apud Urbemveterem, nonis augusti, anno quarto. »

5786 Orvieto, 13 juin 1291.

Confirmat litteras quibus Lucius papa tertius conventui monasterii Sancti Bertini de Sancto Audomario permisit ut in omnibus parrochiis suis clericos instituerct qui regimen scholarum haberent. (Reg. 46, c. 407, f. 80 v°.)

.. abbati et conventui monasterii Sancti Bertini de Sancto Audomario, ordinis S. Benedicti, Morinensis diocesis.

Litterarum Lucii tenor hic est :

« Lucius, episcopus servus servorum Dei. Dilectis filiis » .. abbati et conventui Sancti Bertini, salutem et apos» tolicam benedictionem. Cum a sede... Dat. Verone, » iii idus augusti. » (Jaffé, Regesta, 2e éd., 15232.)

« Tenorem quarumdam litterarum... — Dat. apud Urbemveterem, idibus junii, anno quarto. »

5787 Orvieto, 9 août 1291.

Exemptio jurisdictionis. (Reg. 46, c. 408, f. 80 v°.)

Universitati hominum civitatis et surburbii Remensium, obtentu magistri Johannis Judicis, notarii sui, indulget ut ipsi vel aliqui eorum extra dioecesim Remensem, super hiis quae infra eam habent, quandiu parati fuerint infra eam coram competenti judice stare, per litteras apostolicae sedis vel legatorum ejus in causam trahi vel ad judicium evocari non possint.

« Vestre pacis querentes... — Dat. apud Urbemveterem, v idus augusti, anno quarto. »

5788 Orvieto, 13 août 1291.

De quibusdam possessionibus monasterii Fiscanensis alienandis. (Reg. 46, c. 409, f. 80 v°.)

.. episcopo Lexoviensi mandat ut inquirat de opportunitate petitionis qua .. abbas et conventus monasterii Fiscanensis, ad romanam ecclesiam nullo medio pertinentis, ordinis S. Benedicti, Rothomagensis dioecesis, poscunt licentiam permutandi seu concedendi perpetuo ad firmam domos, terras, possessiones, redditus, prata, pascua, nemora, jura, jurisdictiones et alia bona immobilia, quae ipsum monasterium, prioratus et membra ei pleno jure subjecta in regno Angliae consistentia in eodem regno obtinent.

« Ex parte dilectorum... — Dat. apud Urbemveterem, idibus augusti, anno quarto. »

5789 Orvieto, 9 août 1291.

Facultas habendi altare portatile. (Reg. 46, c. 409², f. 80 v°.)

Ademaro, episcopo Claromontensi.

« Devotionis tue precibus... — Dat. apud Urbemveterem, v idus augusti, anno quarto. »

5790 Orvieto, 23 juillet 1291.

Exemptio jurisdictionis. (Reg. 46, c. 410, f. 80 v°.)

Universitati hominum ville de Chableys, Lingonensis diocesis, obtentu Pandulfi de Sabello, praepositi ecclesiae Sancti Martini de Chableys, indulget ut ipsi vel aliqui eorum extra dioecesim Lingonensem, super hiis quae infra eam habent, quandiu parati fuerint infra illam coram competenti judice stare, per litteras apostolicae sedis vel legatorum ejus in causam trahi vel ad judicium evocari non possint.

« Vestre pacis querentes... — Dat. apud Urbemveterem, x kalendas augusti, anno quarto. »

5791-5792 Orvieto, 23 juillet 1291.

Collatio beneficiorum. (Reg. 46, c. 411, f. 80 v°.)

Dilectis filiis Raymundo de Planhano et Sicardo de Montebruno, canonicis Agathensibus. Olim inter eos de praebenda, per liberam resignationem quondam magistri B. Bellini in ecclesia Agathensi vacante, orta quaestione, et causa hujusmodi coram J., Sanctae Mariae in Via lata diacono cardinali, auditore super hoc deputato, aliquandiu agitata, demum G., episcopus Sabinensis, et praedictus auditor de eadem causa papam informarunt. Quare hic eamdem praebendam Raymundo confert aliamque in eadem ecclesia Sicardo reservat.

« Ad sedandas questiones... — Dat. apud Urbemveterem, x kalendas augusti, anno quarto. »

In e. m. .. archidiacono Frontoniensi in ecclesia Convenarum, .. praecentori et .. sacristae minori ecclesiae Carcassonensis mandat ut eumdem Raymundum vel procuratorem ejus in ejusdem praebendae corporalem possessionem inducant.

5793 Orvieto, 18 juillet 1291.

Dispensatio super pluralitate beneficiorum. (Reg. 46, c. 412, f. 81 r°.)

Gevehardo, nato dilecti filii nobilis viri Waltheri, comitis de Arusten, canonico Halberstadensi, capellano nostro. Cum eo dispensat super eo quod officium camerariae, cum archidiaconatu de Ronstede in Halberstadensi ecclesia, curam animarum habente, annexo eidem camerariae, praeposituram ecclesiae Sancti Pauli Halberstadensis, cum archidiaconatu in Selschensi, dictae praeposturae annexo, et canonicatum et praebendam in Halberstadensi ecclesiis insimul per plures annos detinuit, indulgetque ei ut eadem beneficia et fructos ex eis perceptos legitime retinere possit; dummodo congruam partem ex eisdem fructibus in evidentem utilitatem earumdem camerariae et praeposturae, ad arbitrium boni viri, convertat.

« Quia claritate meritorum... — Dat. apud Urbemveterem, xv kalendas augusti, anno quarto. »

5794 Orvieto, 2 septembre 1291.

Facultas conferendi tabellionatus officium. (Reg. 46, c. 413, f. 81 r°.)

Venerabili fratri G., episcopo Spoletano, facultatem concedit conferendi tabellionatus officium Girardo dicto Novello de Vico, clerico in minoribus ordinibus constituto, Alatrinae dioecesis, quem ipse episcopus ad partes ultramontanas, ad quas pro quibusdam ecclesiae romanae negotiis a papa transmittitur, secum ducere intendit.

« Ex parte tua... — Dat. apud Urbemveterem, iii nonas septembris, anno quarto. »

5795-5816 Orvieto, 9 août 1291.

Indulgentiae. (Reg. 46, c. 413[2], f. 81 v°.)

Universis Christi fidelibus presentes litteras inspecturis. Indulgentiam unius anni et xl dierum concedit visitantibus ecclesiam cathedralem Eboracensem in festo S. Guillelmi, cujus corpus in eadem ecclesia requiescit.

« Vite perennis gloria... — Dat. apud Urbemveterem, v idus augusti, anno quarto. »

In e. m., pro ecclesia Sanctorum apostolorum Petri et Pauli de Vandopera, Lingonensis dioecesis, in eorumdem apostolorum festivitatibus et per octo dies sequentes. Dat. ut supra.

In e. m., pro ecclesia Beatae Mariae de Vandopera in Castro, Lingonensis dioecesis, in quatuor beatae Mariae festivitatibus et per octo dies sequentes. Dat. ut supra.

In e. m., pro ecclesia .. abbatissae et conventus monasterii de Pietate, juxta Remenacum, Cisterciensis ordinis, Trecensis dioecesis, in quatuor beatae Mariae, in cujus honorem eadem ecclesia est constructa, festivitatibus et per octo dies sequentes.

In e. m., pro ecclesia de Bellovisu, Lingonensis dioecesis, in quatuor beatae Mariae et S. Medardi festivitatibus et per octo dies sequentes. Dat. ut supra.

In e. m., pro ecclesia Sancti Mauritii de oppido Stolp,

Caminensis dioecesis, in S. Mauritii, S. Laurentii et sanctae Elisabeth festivitatibus, per octo dies sequentes et in anniversario die dedicationis ejusdem ecclesiae. Dat. ut supra.

Orvieto, 7 mai 1291.

In e. m., pro ecclesia .. prioris et conventus monasterii Sanctae Mariae de Boxgrava, per priorem soliti gubernari, ordinis S. Benedicti, Cicestrensis dioecesis, in quatuor beatae Mariae festivitatibus et per octo dies sequentes. Dat. apud Urbemveterem, nonis maii, anno quarto.

Orvieto, 12 août 1291.

In e. m., pro ecclesia .. abbatissae et conventus monasterii de Werewelle, ordinis S. Benedicti, Wintoniensis dioecesis, in quatuor beatae Mariae et sanctae crucis festivitatibus et per octo dies sequentes. Dat. II idus augusti, anno quarto.

Orvieto, 9 août 1291.

In e. m., pro ecclesia de Gersindone, Lincolniensis dioecesis, etc., ut supra usque Dat. v idus augusti, anno quarto.

Orvieto, 7 août 1291.

In e. m., pro ecclesia Sancti Johannis Baptistae (de) in Gravia Parisiensi, in ejusdem sancti et Nativitatis beatae Mariae festivitatibus, in commemoratione omnium sanctorum, per octo dies sequentes et in anniversario die dedicationis ejusdem ecclesiae. Dat. apud Urbemveterem, VII idus augusti, anno quarto.

In e. m., pro ecclesia Beati Germani Altisiodorensis Parisiensi, in singulis ejusdem sancti et Annuntiationis beatae Mariae festivitatibus, etc., ut supra.

In e. m., pro ecclesia Sancti Medardi de Villaribus, Silvanectensis dioecesis, in ejusdem sancti et Assumptionis beatae Mariae festivitatibus, etc., ut supra.

Orvieto, 13 août 1291.

In e. m., pro ecclesia Sanctae Mariae de castro Sancti Angeli de Limosano, Beneventanae dioecesis, in quatuor beatae Mariae et S. Michaelis archangeli festivitatibus, per octo dies sequentes et in anniversario die dedicationis ejusdem ecclesiae. Dat. idibus augusti, anno quarto.

Orvieto, 11 août 1291.

In e. m., pro ecclesia .. guardiani et fratrum minorum Balneoregensium, in quatuor beatae Mariae, S. Antonii, S. Francisci et sanctae Clarae festivitatibus, etc., ut supra usque Dat. III idus augusti, anno quarto. (POTTH., 23771.)

Orvieto, 18 août 1291.

In e. m., pro ecclesia .. prioris et conventus monasterii Sancti Johannis de Saxoferrato heremi Montisfani, per priorem soliti gubernari, ordinis S. Benedicti, Nucerinae dioecesis, in Annuntiationis beatae Mariae, S. Johannis Baptistae, S. Johannis Evangelistae et S. Jacobi apostoli festivitatibus et per octo dies sequentes. Dat. apud Urbemveterem, XV kalendas septembris, anno quarto.

Orvieto, 13 août 1291.

In e. m., pro ecclesia Sancti Piati Sicliniensi, Tornacensis dioecesis, in quatuor beatae Mariae et S. Piati martyris festivitatibus et per octo dies sequentes.

« Sanctorum meritis inclita... — Dat. apud Urbemveterem, idibus augusti, anno quarto. »

Orvieto, 11 août 1291.

In e. m., pro ecclesia Beati Mauritii de Salis prope Compniacum, Xanctonensis dioecesis, in S. Mauritii et sociorum ejus martyrum et quatuor beatae Mariae festivitatibus et per octo dies sequentes.

« Vite perennis gloria... — Dat. apud Urbemveterem, III idus augusti, anno quarto. » (*En marge.*)

Orvieto, 21 août 1291.

In e. m., pro ecclesia Beatae Mariae de Haynnes, Rothomagensis dioecesis, in quatuor beatae Mariae, S. Stephani et S. Johannis Baptistae festivitatibus et per octo dies sequentes. Dat. apud Urbemveterem, XII kalendas septembris, anno quarto. (*Ibid.*)

Orvieto, 1er août 1291.

In e. m., pro ecclesia Sancti Germani de Sancto Germano terrae Montis Casinensis, in S. Germani, Epiphaniae Domini et S. Benedicti festivitatibus, per octo dies sequentes et in anniversario die dedicationis ejusdem ecclesiae. Dat. apud Urbemveterem, kalendis augusti, anno quarto.

Orvieto, 21 août 1291.

In e. m., pro ecclesia Londoniensi, in sanctorum Petri et Pauli et quatuor beatae Mariae festivitatibus et per octo dies sequentes. Dat. apud Urbemveterem, XII kalendas septembris, anno quarto.

Orvieto, 18 août 1291.

In e. m., pro ecclesia Sanctae Mariae de Domanova, Elnensis dioecesis, in quatuor beatae Mariae et sanctorum Petri et Pauli festivitatibus, per octo dies sequentes et in anniversario die dedicationis ejusdem ecclesiae.

« Virga venustissima et... — Dat. apud Urbemveterem, XV kalendas septembris, anno quarto. »

Orvieto, 13 août 1291.

In e. m., pro ecclesia Sancti Martini Leodiensi, in

S. Martini, Nativitatis beatae Mariae et sanctorum Petri et Pauli festivitatibus, per octo dies sequentes et in anniversario die dedicationis ejusdem ecclesiae.

« Sanctorum meritis inclita... — Dat. apud Urbemveterem, idibus augusti, anno quarto. »

5817-5818 Orvieto, 5 août 1291.

Collatio beneficiorum et dispensatio super pluralitate beneficiorum. (Reg. 46, c. 414, f. 82 r°.)

Johanni de Turre facta, capellano nostro, canonico Valentino. Cum eo, cui nuper praecentoriam ecclesiae Valentinae reservavit et nunc in eadem ecclesia personatum vel dignitatem reservat, dispensat ut illa beneficia una cum in Ilerdensi ecclesia praecentoria, canonicatu, praebenda et quodam officio mensata seu praepositura vulgariter appellato, tantum canonicis et personis Ilerdensis ecclesiae assignari consueto, perpetua portione in Oscensi ecclesia, perpetua capellania ecclesiae Sancti Petri de Cereto, Elnensis dioecesis, et quadam pensione ab .. episcopo et capitulo Oscensibus eidem Johanni facta.

« Nuper volentes tibi... — Dat. apud Urbemveterem, nonis augusti, anno quarto. »

In e. m., magistro Ranuccino de Murro, archidiacono Vervecensi in ecclesia Burgensi, capellano suo et litterarum contradictarum auditori, .. decano Terraconensis et Petro Grunni, canonico Barchinonensis ecclesiarum, mandat ut eumdem Johannem vel procuratorem ejus in praedictorum praecentoriae et personatus vel dignitatis corporalem possessionem inducant.

« Nuper volentes dilecto... — Dat. ut supra. »

5819-5820 Orvieto, 13 août 1291.

De mutatione quarumdam possessionum monasterii de Claravalle, Cisterciensis ordinis, Mediolanensis dioecesis. (Reg. 46, c. 415, f. 82 r°; Potth., 23775.)

.. *guardiano fratrum minorum Mediolanensi* mandat ut inquirat de utilitate permutationis possessionum inter monasterium de Claravalle, Cisterciensis ordinis, Mediolanensis dioecesis, et monasterium de Orone et ecclesiam Sancti Vincentii de Sataria, ejusdem dioecesis, faciendae.

« Ex parte dilectorum... — Dat. apud Urbemveterem, idibus augusti, anno quarto. »

Orvieto, 29 août 1291.

« In e. m., eidem guardiano. Ex parte dilectorum filiorum .. abbatis et conventus monasterii de Claravalle, Cisterciensis ordinis, etc. ut supra usque et aliis bonis que de Orone et Sancti Ambrosii monasteria, necnon Sancti Vincentii de Sataria, Sancti Nazarii in Brolio, Sancti Georgii in Palatio, Sancti Donati in Strata Laudensi, Sancti Petri in Campo Laudensi et Sancti Jacobi in loco Noxete ecclesie, Mediolanensis civitatis et diocesis, in diversis locis habere noscuntur contigua et alias vicina obtineant, de quorum permutatione mutua, utriusque considerata in omnibus utilitate, tam eisdem monasteriis quam ecclesiis utilitas non modica perveniret, etc., ut supra, mutatis mutandis, usque Dat. apud Urbemveterem, IIII kalendas septembris, anno quarto. » (*En marge;* Potth., 23807.)

5821 Orvieto, 11 août 1291.

Universitatem scholarium Bononiensium a voto relinquendi Bononiam absolvit. (Reg. 46, c. 415², f. 42 v°.)

.. *episcopo Bononiensi.* « Exposita nobis rectorum et universitatis scolarium tam ultramontanorum quam citramontanorum petitio continebat quod, cum .. potestas, .. capitaneus, consilium et commune Bononienses pridem ex causis aliquibus statuissent ut mercatores de Amanatorum et Clarentum de Pistorio societatibus, qui tempore statuti hujusmodi existebant et adhuc sunt mercatores universitatis ejusdem, deberent infra certi temporis spatium de civitate Bononiensi et districtu ejus expelli, universitas ipsa ex statuto predicto non modicum gravatam se sentiens, pro eo quod multos contractus cum dictis mercatoribus initos et obligationes plurimas tam reales quam personales habitas cum eisdem, quos et quas disolvere vel expedire non poterant infra temporis spatium prelibati, a dicto communi suppliciter postulavit ut, sui precaminis interventu, predictos mercatores in civitate prefata usque ad kalendas mensis maii nuper transacti, tunc proximo secuturi, libere et absque ulla molestia permitterent permanere. Et quia pretactum commune ipsius universitatis petitionem minime admittebat, quinimmo illam verbis et vanis protractionibus detinebat, .. sindicus universitatis predicte, de ipsius speciali mandato, corporaliter prestitit juramentum quod, nisi ejus petitionem commune predictum infra festum beati Martini estivalis admitteret cum effectu, universitas ipsa ex tunc prius festum beati Michaelis archangeli primo venturum de civitate Bono-

... [illegible] recederet, nullusque universitatis ejusdem illic causa studii remaneret; demum predicta universitatis memorate petitio fuit ab eodem communi ad gratiam exauditionis admissa. Postmodum autem per commune predictum extitit, ut verbis utamur patrie, reformatum quod pretacti mercatores infra certum tempus de civitate ac districtu predictis egredi non differrent, et quod, si ex tunc quemquam illorum in eisdem civitate ac districtu contingeret inveniri et venire in ejusdem fortiam potestatis, prefato communi diebus singulis duo milia florenorum auri mutuare deberet, quorum restitutio illis non fieret usque ad quingentos annos ex tunc proxime secuturos. Quare prefati rectores et universitas nobis humiliter supplicarunt ut, cum eorum petitio a prefato communi non fuerit efficaciter exaudita, et propterea se asserant dubitare ne perjurii notam incurrant, si post prefati sancti Michaelis festum in civitate predicta eos causa contingat studii remanere, ipsis super hoc de benignitate providere solita dignaremur. Nos itaque, predictorum rectorum et universitatis precibus inclinati, fraternitati tue per apostolica scripta mandamus quatenus rectores et scolares predictos a juramento hujusmodi, auctoritate nostra fretus, absolvere non postponas, injuncto eis quod de jure fuerit injungendum. Dat. apud Urbemveterem, III idus augusti, anno quarto. »

5822 Orvieto, 11 août 1291.

Facultas conferendi beneficia. (Reg. 46, c. 416, f. 82 v°.)

Petro, episcopo Silvanectensi, facultatem concedit conferendi tribus personis, alii videlicet in majori, alii in Sancti Reguli Silvanectensi, alii in Sancti Thomae de Crispeyo, Silvanectensis dioecesis, ecclesiis, in quibus ei collatio praebendarum pertinet, praebendalia beneficia nulli alii debita, vacantia vel vacatura, et recipiendi eas in canonicos et fratres.

« Tuam volentes honorare... — Dat. ut supra. »

5823 Orvieto, 11 août 1291.

Dispensatio super defectu ordinum. (Reg. 46, c. 417, f. 82 v°.)

Guillelmo de Ferreriis, preposito et canonico ecclesie Massiliensis, capellano nostro. « Benigno tibi sunt... Sane petitio tua nobis exhibita continebat quod nos olim, volentes tibi facere gratiam spetialem, preposituram necnon canonicatum et prebendam ecclesie Massiliensis, per promotionem venerabilis fratris nostri Hugonis, episcopi Cesaraugustani, quondam ejusdem ecclesie prepositi, apud sedem apostolicam tunc vacantes, tibi quosdam redditus in de Sancto Anatholio et de Causideriis ecclesiarum parrochiis, Tholosane diocesis, quibus animarum cura non iminet, obtinenti, apostolica auctoritate contulimus et providimus etiam de eisdem. Verum quia hujusmodi collationis et provisionis tempore solum clericalem tonsuram habebas, et in litteris super collatione ac provisione prefatis confectis quod defectum ordinum patereris mentio non habetur, super retentione prepositure, canonicatus et prebende predictorum ac fructuum perceptorum ex ipsis habes conscientiam titubantem... Cum postquam assecutus fuisti preposituram, canonicatum et prebendam predictos te feceris infra annum per venerabilem fratrem nostrum .. episcopum Massiliensem in presbyterum statutis a jure temporibus promoveri... tibi quod preposituram, canonicatum et prebendam predictos ac fructus exinde medio tempore perceptos, quos tibi remittimus et donamus, possis defectu non obstante predicto licite retinere auctoritate presentium indulgemus... Dat. ut supra. »

5824-5825 Orvieto, 9 août 1291.

De debitis ecclesiae Salzeburgensis solvendis. (Reg. 46, c. 418, f. 82 v°.)

Chunrado, archiepiscopo Salzeburgensi, fructus, redditus et proventus primi anni omnium beneficiorum ecclesiasticorum quae usque ad triennium in Salzeburgensi civitate et dioecesi vacare contigerit, dummodo ad collationem vel praesentationem non pertineant exemptorum, convertendos in solutionem debitorum ejusdem ecclesiae.

« Circa quarumlibet ecclesiarum... — Dat. apud Urbemveterem, v idus augusti, anno quarto. »

In e. m. .. episcopo Laventino, .. praeposito Chiniensis et .. decano Gurcensis ecclesiarum mandat ut praedictos fructus, redditus et proventus usque ad triennium praedicto archiepiscopo integre ministrari faciant.

5826 Orvieto, 20 juillet 1291.

De abbatissis monasteriis Sancti Bartholomaei et Sancti Juliani, Calaritanae dioecesis, praeficiendis. (Reg. 46, c. 419, f. 83 r°.)

Percivallo, archiepiscopo Calaritano, committit ut monasteriis Sancti Bartholomaei et Sancti Juliani de Salinis, ordinis S. Benedicti, lege dioecesana ipsi subjectis, quae tanto tempore vacaverunt quod eorum collatio ad

sedem apostolicam est legitime devoluta, duas abbatissas praeficiat.

« Ad audientiam nostram... — Dat. apud Urbemveterem, XIII kalendas augusti, anno quarto. »

5827-5838 Orvieto, 23 août 1291.

Indulgentiae. (REG. 46, c. 420, f. 83 r°.)

Universis Christi fidelibus presentes litteras inspecturis. Indulgentiam unius anni et XL dierum concedit visitantibus ecclesiam Trajectensem, in honorem beati Martini constructam, in quatuor beatae Mariae, S. Martini, S. Pontiani martyris et beatae Mariae Magdalenae festivitatibus et per octo dies sequentes.

« Vite perennis gloria... — Dat. apud Urbemveterem, X kalendas septembris, anno quarto. »

Orvieto, 18 août 1291.

In e. m., pro ecclesia Sancti Nicolai de Leyndone, Londoniensis dioecesis, in Assumptionis beatae Mariae et sanctorum Johannis Baptistae, Laurentii et Nicolai festivitatibus, per octo dies sequentes et in anniversario die dedicationis ejusdem ecclesiae. Dat. apud Urbemveterem, XV kalendas septembris, anno quarto.

In e. m., pro ecclesia .. priorissae et conventus monasterii Sanctae Mariae de Carrowe, per priorissam soliti gubernari, ordinis S. Benedicti, Norwicensis dioecesis, in quatuor beatae Mariae, S. Johannis Baptistae et sanctae Caterinae festivitatibus et per octo dies sequentes. Dat. ut supra.

In e. m., pro capella Sanctae Crucis de Bartelesdone, Londoniensis dioecesis, in sanctae crucis, S. Thomae et sanctae Katherinae festivitatibus, per octo dies sequentes et in anniversario die dedicationis ejusdem capellae. Dat. ut supra.

Orvieto, 21 août 1291.

In e. m. .. archipresbytero et capitulo ecclesiae Viterbiensis, pro capella Sanctae Mariae dicta de Nazareth, juxta cathedralem ecclesiam Viterbiensem, in quatuor beatae Mariae et S. Donati festivitatibus et per octo dies sequentes.

« Virga venustissima et... — Dat. apud Urbemveterem, XII kalendas septembris, anno quarto. »

In e. m. Universis, etc., pro ecclesia Sanctae Mariae de Julianello, Civitatis Castellanae dioecesis, in quatuor beatae Mariae et sanctorum Johannis Baptistae et Johannis Evangelistae festivitatibus, per octo dies sequentes et in anniversario die dedicationis ejusdem ecclesiae.

« Gloriosus Deus in... — Dat. ut supra. »

Orvieto, 18 août 1291.

In e. m., pro ecclesia Beatae Mariae beguinarum de Malbodio, Cameracensis dioecesis, in quatuor beatae Mariae festivitatibus et per octo dies sequentes, in die Mercurii post festum Pentecostes et in anniversario die dedicationis ejusdem ecclesiae.

« Claro supernorum consortio... — Dat. apud Urbemveterem, XV kalendas septembris, anno quarto. »

Orvieto, 23 août 1291.

In e. m., pro ecclesia Sancti Syffredi, Uticensis dioecesis, in ejusdem sancti festivitatibus et per octo dies sequentes.

« Splendor paterne glorie... — Dat. apud Urbemveterem, X kalendas septembris, anno quarto. » (*En marge.*)

Orvieto, 21 juillet 1291.

In e. m., pro ecclesia Vivariensi, in S. Vincentii et quatuor beatae Mariae festivitatibus et per octo dies sequentes.

« Loca sanctorum omnium... — Dat. apud Urbemveterem, XII kalendas augusti, anno quarto. » (*Ibid.*)

Orvieto, 22 juin 1291.

In e. m., pro ecclesia de Ferralibus, S. Petri apostoli vocabulo insignita, Narbonensis dioecesis, in singulis ejusdem apostoli et quatuor beatae Mariae festivitatibus et per octo dies sequentes.

« Princeps apostolorum Petrus... — Dat. apud Urbemveterem, X kalendas julii, anno quarto. » (*Ibid.*)

Orvieto, 23 août 1291.

In e. m., pro ecclesia Sanctae Mariae de Geldonia superiori, Leodiensis dioecesis, in quatuor beatae Mariae, S. Johannis Baptistae et S. Martini festivitatibus, per octo dies sequentes et in anniversario die dedicationis ejusdem ecclesiae.

« Gloriosus Deus in... — Dat. ut supra, X kalendas septembris, anno quarto. » (*Ibid.*)

Orvieto, 29 août 1291.

In e. m., pro ecclesia Sanctae Mariae de Cella Viterbiensi, in quatuor beatae Mariae festivitatibus, per octo dies sequentes et in anniversario die dedicationis ejusdem ecclesiae. Dat. apud Urbemveterem, IIII kalendas septembris, anno quarto. (*Ibid.*)

5839 Orvieto, 12 août 1291.

Facultas conferendi beneficia. (REG. 46, c. 421, f. 83 v°.)

Venerabili fratri J.. episcopo Trajectensi, facultatem

concedit faciendi recipi duas personas in cathedrali ecclesia et unam in singulis aliis ecclesiis collegiatis, non exemptis, Trajectensis dioecesis et civitatis in canonicos, et providendi eis de praebendis.

« Tuam volentes honorare... — Dat. apud Urbemveterem, II idus augusti, anno quarto. »

5840-5841 Orvieto, 7 août 1291.

De debitis Trajectensis ecclesiae solvendis. (Reg. 46, c. 422, f. 83 v°.)

Eidem fructus, redditus et proventus primi anni omnium beneficiorum ecclesiasticorum quae in civitate ac dioecesi Trajectensi usque ad triennium vacare contigerit, dummodo ad collationem non pertineant exemptorum, in solutionem debitorum ecclesiae Trajectensis convertendos.

« Circa curam quarumlibet... — Dat. apud Urbemveterem, VII idus augusti, anno quarto. »

In e. m. .. abbati monasterii Sancti Arnulphi extra muros Metensis, Obizoni de Busnate, Mediolanensis, et Theoderico, Sancti Salvatoris Trajectensis ecclesiarum praepositis, mandat ut eidem episcopo praedictos fructus integre ministrari faciant.

5842 Orvieto, 7 août 1291.

Facultas conferendi tabellionatus officium quatuor personis. (Reg. 46, c. 423, f. 83 v°.)

Eidem.

« Ne contractuum memoria... — Dat. apud Urbemveterem, VII idus augusti, anno quarto. »

5843 Orvieto, 7 août 1291.

Facultas habendi altare portatile. (Reg. 46, c. 424, f. 83 v°.)

Eidem.

« Quanto desiderantius ad... — Dat. ut supra. »

5844 Orvieto, 7 août 1291.

Facultas eligendi proprium confessorem. (Reg. 46, c. 424², f. 83 v°.)

Eidem.

« Ut per confessionis... — Dat. ut supra. »

5845 Orvieto, 7 août 1291.

Facultas reconciliandi per alios ecclesias et coemeteria violata. (Reg. 46, c. 425, f. 83 v°.)

Eidem.

« Exigentibus tue devotionis... — Dat. ut supra. »

5846 Orvieto, 19 septembre 1291.

Remittit iter ad limina. (Reg. 46, c. 425², f. 83 v°; en marge.)

Eidem.

« Nuper te apud... — Dat. apud Urbemveterem, XIII kalendas octobris, anno quarto. »

5847 Orvieto, 7 août 1291.

Facultas absolvendi a canonicis sententiis. (Reg. 46, c. 426, f. 84 r°.)

Eidem facultatem concedit absolvendi clericos ipsius dioecesis qui per judices a sede apostolica seu legatis ejusdem delegatos et subdelegatos excommunicati, suspensi vel interdicti fuerunt et dispensandi cum eis super irregularitatibus si quas sic ligati contraxerint.

« Fraternitatis tue petitio... — Dat. ut supra (1). »

5848 Orvieto, 7 août 1291.

Facultas absolvendi a canonicis sententiis. (Reg. 46, c. 426², f. 84 r°.)

Eidem facultatem concedit absolvendi personas ecclesiasticas vel saeculares ipsius dioecesis ab excommunicationum, suspensionum vel interdictionum sententiis a canone latis et dispensandi cum eis qui sic ligatae irregularitatem contraxerint.

« Fraternitatis tue petitio... — Dat. ut supra. »

5849 Orvieto, 20 août 1291.

Facultas exercendi per procuratores jus visitationis. (Reg. 46, c. 427, f. 84 r°.)

Eidem facultatem concedit visitandi per alios ecclesias vel alia loca ecclesiae Trajectensis jurisdictioni subjecta

(1) La lettre 425² ayant été ajoutée après la transcription de la lettre 426, le *Dat. ut supra* de celle-ci se réfère à la lettre 425.

et recipiendi hujusmodi occasione procurationes moderatas.

« Habet in nobis... — Dat. apud Urbemveterem, xiii kalendas septembris, anno quarto. »

5850 Orvieto, 25 août 1291.

Facultas largiendi indulgentias. (Reg. 46, c. 428, f. 84 r°.)

Eidem indulget ut quotienscumque ipsum vel alium in ipsius praesentia verbum Dei proponere contigerit, omnibus vere poenitentibus et confessis adstantibus indulgentiam xl dierum largiri valeat.

« Cum nos dudum... — Dat. apud Urbemveterem, viii kalendas septembris, anno quarto. »

5851 Orvieto, 25 août 1291.

Facultas largiendi indulgentias. (Reg. 46, c. 428², f. 84 r°.)

Eidem concedit ut in prima missa quam eum contigerit in Trajectensi ecclesia celebrare, omnibus vere poenitentibus et confessis praesentibus unius anni et xl dierum indulgentiam largiri valeat.

« Cum nos dudum... — Dat. ut supra. »

5852 Orvieto, 7 août 1291.

Licentia testandi. (Reg. 46, c. 429, f. 84 r°.)

Eidem.

« Quia presentis vite... — Dat. apud Urbemveterem, vii idus augusti, anno quarto. »

5853 Orvieto, 23 août 1291.

Contra injuriatores Trajectensis ecclesiae. (Reg. 46, c. 430, f. 84 r°.)

Eidem. « Desideriis tuis super... Ut in manifestos occupatores bonorum ad te et ecclesiam ipsam, canonicos, capellanos ac clericos ipsius communiter vel divisim spectantium et notorios malefactores tuos, nisi a te canonice moniti occupata hujusmodi restituerint et de dampnis illatis satisfecerint competenter infra competentem terminum quem eis ad hoc duxeris prefigendum, possis excommunicationis, suspensionis et interdicti sententias promulgare ac deinde ipsos ab ipsis absolvere, postquam tibi et ipsi ecclesie super hiis fuerit plenarie satisfactum... Dat. apud Urbemveterem, x kalendas septembris, anno quarto. »

5854 Orvieto, 27 juillet 1291.

Licentia ingrediendi monasteria. (Reg. 46, c. 430², f. 84 r°; Potth., 23748.)

Fernando, episcopo Burgensi, indulget ut monasteria monialium suae dioecesis aliorumque locorum ad quae ipsum una cum .. rege Castellae pervenire contigerit, ad proponendum inibi verbum Dei vel visitationis aut alia honesta causa, cum duobus fratribus ordinis minorum ingredi valeat.

« Volentes benigne annuere... — Dat. apud Urbemveterem, vi kalendas augusti, anno quarto. »

5855 Orvieto, 13 juin 1291.

De numero monialium in monasterio de Avenayo, Remensis dioecesis, augmentando. (Reg. 46, c. 431, f. 84 r°.)

.. *archiepiscopo Remensi* committit ut .. abbatissae et conventui monasterii de Avenayo, ordinis S. Benedicti, Remensis dioecesis, si ita viderit expedire, petitam licentiam concedat augmentandi numerum monialium de quadraginta ad quinquaginta.

« Significarunt nobis dilecte... — Dat. apud Urbemveterem, idibus junii, anno quarto. »

5856 Orvieto, 9 août 1291.

Cives Callenses compellit cedere territorium in quo aedificentur ecclesia cathedralis et episcopales domus. (Reg. 46, c. 431, f. 84 v°.)

.. *episcopo Valentino, marchie Anconitane rectori.* « Exponentibus nobis olim venerabili fratre nostro .. episcopo et dilectis filiis capitulo Callensibus quod, licet commune civitatis Sancti Angeli papalis, propter mutationem civitatis Callensis ad civitatem ipsam, pro constructione ecclesie cathedralis ac episcopalium et ejusdem ecclesie capituli domorum et officinarum necessariarum eis, episcopo et capitulo prefatis in certo loco assignaverint certum fundum, quia tamen fundus ipse adeo erat modice quantitatis quod nec ecclesiam ipsam juxta sui honorificentiam, neque claustrum et domos sibi et dicto capitulo competentia, nec cimiterium eis et parrochianis

ipsius ecclesie necessarium, episcopus et capitulum prefati possent construere in eodem; nos, ipsorum episcopi et capituli supplicationibus inclinati, dilecto filio Matheo, rectori marchie Anconitane in spiritualibus, per nostras sub certa forma litteras dedimus in mandatis ut, ad edificationem seu constructionem ecclesie, claustri, domorum, officinarum et cimiterii predictorum, de sufficienti territorio sive fundo eisdem episcopo et capitulo, paratis propter hoc juxta extimationem factam super hiis a dilecto filio nostro nobili viro Johanne de Columpna, tunc marchie Anconitane rectore, de pretio debito suis dominis respondere, providere curaret. Sed idem M., sicut iidem episcopus et capitulum nobis exponere curaverunt, territorium seu fundum ad constructionem seu edificationem predictorum minus sufficiens eisdem episcopo et capitulo assignavit; propter quod prefatis episcopo et capitulo ad nos recursum habentibus, nos venerabili fratri nostro .. episcopo Forosinfroniensi nostris dedimus litteris in mandatis ut, ad locum predictum se transferens, prefatis episcopo et capitulo Callensibus, paratis propter hoc juxta extimationem predictam de pretio debito suis dominis respondere, tantum de territorio seu fundo addere vel assignare curaret quod eo et alio jam eis assignato computato habeant pro eadem ecclesia centum pedes in longitudine et quadraginta in latitudine, pro domibus vero canonicorum, claustro et cimiterio ac officinis predictis, centum et quadraginta pedes in longitudine et latitudine et totidem pro domibus et officinis episcopi construendis Ita tamen quod dominis terreni vel fundi hujusmodi qui forte in eis aliqua edificia construxerunt pro edificiis ipsis ab eisdem episcopo et capitulo congrua satisfactio prestaretur. Et licet idem episcopus Forosinfroniensis mandatum hujusmodi diligenter fuerit executus, assignando et addendo, juxta predictarum litterarum nostrarum tenorem, territorium competens de terreno predicto episcopo et capitulo memoratis pro construendis predictis edificiis, qui parati sunt secundum extimationem prefatam de pretio dominis satisfacere supradictis, tamen cives civitatis predicte, super hoc difficiles se reddentes, additionem et assignationem per predictum episcopum Forosinfroniensem factam acceptare contumaciter recusarunt, propter quod prefatus episcopus Forosinfroniensis in .. vicarium et officiales excommunicationis, in universitatem dicte civitatis interdicti sententias, exigente justitia, promulgavit, quas iidem vicarius, officiales et universitas dampnabiliter contempnentes, per plures menses sustinuerunt animo indurato, nec curant redire ad ecclesie unitatem, propter quod iidem episcopus et capitulum apostolice sedis providentiam implorarunt. Quocirca fraternitati tue per apostolica scripta mandamus quatenus, si sine strepitu et figura judicii de premissis tibi constiterit, additionem et assignationem per predictum episcopum Forosinfroniensem de predicto territorio factam debite executioni demandans, inducas predictos episcopum et capitulum Callenses in possessionem hujusmodi territorii additi et assignati eisdem, et defendas inductos. Contradictores, prout expedire videris, spiritualiter et temporaliter, appellatione postposita, compescendo. Dat. apud Urbemveterem, v idus augusti, anno quarto. »

5857 Orvieto, 12 août 1291.

Dispensatio super defectu ordinis. (Reg. 46, c. 432, f. 84 v°.)

Pelagio Dominici, presbytero, priori secularis ecclesie Sancte Marie Vimaranensis, Bracharensis diocesis. Cum eo dispensat super eo quod prioratum saecularis ecclesiae Sanctae Mariae Vimaranensis, Bracharensis dioecesis, detinuit nec se fecit infra annum in presbyterum promoveri, propter interdictum cui subjacebat regnum Portugaliae.

« Exigentibus tue probitatis... — Dat. apud Urbemveterem, II idus augusti, anno quarto. »

5858-5859 Orvieto, 21 août 1291.

Guillelmum de Bonavalle a canonicatu et praebenda in ecclesia Ebroicensi privat omnesque processus horum canonicatus et praebendae causa habitos revocat. (Reg. 46, c. 433, f. 84 v°.)

Dilectis filiis .. decano et capitulo Ebroicensis ecclesie. « Quia nimis excresceret... Sane dudum magistro Guillelmo de Bonavalle, presbytero Carnotensis diocesis, asserente quod venerabilis frater noster Ebroicensis episcopus ipsum auctoritate apostolica receperat et a vobis in canonicum Ebroicensis ecclesie recipi fecerat et in fratrem, sibi stallo in choro et loco in capitulo ejusdem ecclesie assignatis, ac ei de prebenda libera et vacante in eadem ecclesia per mortem quondam magistri Phylippi de Gurgiaco, dicte ecclesie canonici, duxerat providendum, et quod tam vos quam magistri Eustachius de Grandicuria, archidiaconus de Ocha in ecclesia Ebroicensi predicta, conservator privilegiorum universitatis Parisiensis, et Radulphus de Haricuria, canonicus Parisiensis, dictum magistrum Guillelmum impediebatis, ut dicebat, quominus prebendam assequi et obtinere posset

eandem; et quod decanus Meldensis, subdelegatus super dicta gratia eidem Guillelmo a prefato episcopo deputatus, sententias suspensionis, excommunicationis et interdicti ac alios processus pro ipso magistro Guillelmo habitos temere revocavit, nos in causa que inter eundem magistrum Guillelmum, ex parte una, et vos ac magistros Eustachium et Radulphum, universitatem et decanum Meldensem predictos, ex altera, super hoc exorta extitit, ad sedem apostolicam per vestram et ipsius magistri Guillelmi appellationes legitime devoluta, dilectum filium magistrum Rogerum de Salerno, archidiaconum Panormitanum, capellanum nostrum ac palatii nostri auditorem, causarum dedimus partibus auditorem. Verum postmodum dilecti filii magistri Raynaldus de Castro novo, thesaurarius et capellanus noster, et Rogerius dictus Carnifex, canonici dicte ecclesie Ebroicensis, ad defensionem ejusdem cause ipsius ecclesie nomine contra prefatum magistrum Guillelmum ab auditore predicto se postulaverunt admitti, ad quod dictus auditor admisit eosdem, justitia exigente. Cumque dictus magister Guillelmus, postquam aliquandiu in predicta causa processum extitit, contra eundem magistrum Raynaldum produxisset in ejusdem auditoris presentia quoddam publicum instrumentum et illo in judicio se uti velle dicebat, dictusque magister Raynaldus instrumentum hujusmodi falsum assereret, tandem, cum nobis instrumentum predictum presentatum fuisset, nos illud, tam ex confessione prefati magistri Guillelmi quam ex pluribus aliis legitimis conjecturis comperimus et reputavimus falsitatis scrupulo non carere. Nolentes itaque ut tante presumptionis excessus remaneat impunitus... memoratum magistrum Guillelmum, canonicatu dicte ecclesie Ebroicensis et prebenda predicta... privamus et decernimus perpetuo manere privatum. Omnes insuper excommunicationis, suspensionis et interdicti sententias et processus quoslibet, contra vos aut vestrum aliquos vel magistros Eustachium, Radulphum, Reynaldum et Rogerum, universitatem et decanum Meldensem predictos, aut quoscumque alios generaliter et spiritualiter per predictum episcopum, vel subdelegatum aut subdelegatos ab eo, sive per alios quoscumque in favorem dicti magistri Guillelmi, seu ipso procurante, occasione canonicatus et prebende dicte Ebroicensis ecclesie latos et habitos revocamus, cassamus et irritamus... Dat. apud Urbemveterem, xii kalendas septembris, anno quarto. »

In e. m. .. Sancti Germani de Pratis et .. Sanctae Genovefae Parisiensis monasteriorum abbatibus et .. decano Rothomagensis ecclesiae mandat ut praedictam cassationem observari faciant. Dat. ut supra.

5860 Orvieto, 28 août 1291.

Stephanus de Monte Barris, tabellio, coram sede apostolica citatur. (Reg. 46, c. 434, f. 85 r°.)

Venerabilibus fratribus .. Remensi et .. Senonensi archiepiscopis ac .. episcopo Parisiensi mandat ut Stephanum de Monte Barris, clericum, Senonensis dioecesis, tabellionem, qui falsum instrumentum de quo in praecedentibus litteris fit mentio confecit, citent ut coram sede apostolica infra duorum mensium spatium compareat; alioquin eum officio tabellionatus privent.

« Dudum magistro Guillelmo... — Dat. apud Urbemveterem, v kalendas septembris, anno quarto. »

5861 Orvieto, 18 août 1291.

Declarat scholares universitatis Bononiensis qui a Bononiensi archidiacono licentiam docendi in jure canonico vel civili receperint ubique regere atque docere posse. (Reg. 46, c. 435, f. 85 v°; Potth., 23785.)

Dilectis filiis universitati scolarium Bononie commorantium. « Dum attente considerationis... tenore presentium decernimus ut quicumque ex universitate vestra apud civitatem predictam per archidiaconum Bononiensem vel ejus vicarium, prout est ibidem hactenus observatum, examinatus et approbatus fuerit et docendi ab eo licentiam obtinuerit in jure canonico vel civili, ex tunc absque examinatione vel approbatione publica vel privata vel aliquo alio novo principio regendi atque docendi ubique locorum extra civitatem Bononiensem predictam liberam habeat facultatem, nec a quoquam valeat prohiberi, et sive vult regere sive non in facultatibus prelibatis pro doctore nichilominus habeatur. Nulli ergo, etc. nostre constitutionis, etc... Dat. apud Urbemveterem, xv kalendas septembris, anno quarto. »

5862-5863 Orvieto, 28 août 1291.

Guillelmo administrationem Valvensis ecclesiae committit. (Reg. 46, c. 436, f. 85 v°; Potth., 23804.)

Guillelmo, abbati monasterii Manyacensis, ordinis S. Benedicti, Montisregalis diocesis, administratori ecclesie Valvensis, qui per plures annos ab hostibus in carcere detentus est, et duos nepotes amisit ab eisdem hostibus peremptos, committit, usque ab beneplacitum sedis apostolicae, Valvensis ecclesiae curam et administrationem, quas ei jam bonae memoriae B., episcopus Penestrinus, tunc in regno Siciliae apostolicae sedis legatus, usque ad

beneplacitum su.m commiserat, quae commissio per obitum B. expiravit.

« Dudum bone memorie... — Dat. apud Urbemveterem, v kalendas septembris, anno quarto. »

In e. m. .. episcopo Aversano et .. abbati monasterii Sancti Laurentii Aversani mandat ut eidem administratori a capitulo, clero, vassallis aliisque Valvensis ecclesiae subditis in omnibus quae ad officium administrationis pertinent obediri faciant.

5864 Orvieto, 30 août 1291.

Dispensatio matrimonii. (Reg. 46, c. 437, f. 85 v°.)

Venerabilibus fratribus .. Parisiensi, .. Noviomensi et .. Monasteriensi episcopis mandat ut secrete et caute inquirant si verum sit, quod ad sedem apostolicam delatum est, matrimonium Henrici, comitis Luce(le)mburgensis, et Margaretae, natae Johannis, Lothoringiae, Brabantiae et Limburgensis ducis, si fieret, in quarumdam ecclesiarum, quarum ipse dux publicus est inimicus, dampnum fore, propter ea quod hoc matrimonio dux potentior fieret; si verum non sit, cum praedictis Henrico et Margareta dispensent ut, non obstante tertio consanguinitatis gradu quo conjuncti sunt, ad sedandas guerras in quibus Henricus, pater praedicti comitis, interfectus est, matrimonium contrahere valeant; si vero idem matrimonium in praedictarum ecclesiarum praejudicium fieri possit, ad dispensationem non procedant, sed ad sedem apostolicam rescribant.

« Exhibita nuper nobis... — Dat. apud Urbemveterem, III kalendas septembris, anno quarto. »

5865 Orvieto, 25 août 1291.

Concessio tabellionatus. (Reg. 46, c. 438, f. 85 r°.)

Raymundo dicto Maris, clerico Albiensi, in minoribus ordinibus constituto, tabellionatus officium, ad quod per magistrum Johannem, decanum Bajocensem, sanctae romanae ecclesiae vicecancellarium, examinatorem super hoc deputatum, repertus est idoneus, concedit.

« Ne contractuum memoria... — Dat. apud Urbemveterem, VIII kalendas septembris, anno quarto. »

5866 Orvieto, 24 août 1291.

Facultas conferendi beneficia. (Reg. 46, c. 439, f. 86 r°.)

Venerabili fratri P., episcopo Bajocensi, facultatem concedit providendi quatuor personis de totidem beneficiis in ecclesiis civitatis et dioecesis Bajocensis quae ad exemptorum collationem non spectent.

« Gerentes erga personam... — Dat. apud Urbemveterem, VIIII kalendas septembris, anno quarto. »

5867-5880 Orvieto, 23 août 1291.

Indulgentiae. (Reg. 46, c. 440, f. 86 r°.)

Universis Christi fidelibus presentes litteras inspecturis. Indulgentiam unius anni et XL dierum concedit visitantibus ecclesiam de Banhars, Ruthenensis dioecesis, in Assumptionis beatae Mariae, S. Geraldi sanctarumque Caterinae et Prosperae festivitatibus et per octo dies sequentes.

« Vite perennis gloria... — Dat. apud Urbemveterem, x kalendas septembris, anno quarto. »

In e. m., pro ecclesia Sancti Baudilii de Upiano, Valentinae dioecesis, in Assumptionis beatae Mariae et sanctorum Jacobi, Baudilii et Blasii festivitatibus, etc. ut supra.

Orvieto, 18 août 1291.

In e. m., pro ecclesia Sanctae Trinitatis Norwicensi, in singulis beatae Mariae, Trinitatis et beatae Mariae Magdalenae festivitatibus, per octo dies sequentes et in anniversario die dedicationis ejusdem ecclesiae. Dat. apud Urbemveterem, XV kalendas septembris, anno quarto.

Orvieto, 30 juillet 1291.

In e. m., pro ecclesia Sancti Servatii Trajectensi, Leodiensis dioecesis, in sanctorum Servatii, Monulphi, Guidulphi confessorum et Petri et Pauli apostolorum festivitatibus, per octo dies sequentes et in anniversario die dedicationis ejusdem ecclesiae.

« Sanctorum meritis inclita... — Dat. apud Urbemveterem, III kalendas augusti, anno quarto. »

Orvieto, 21 août 1291.

In e. m., pro ecclesia .. abbatis et conventus monasterii Sancti Albini Andegavensis, ordinis S. Benedicti, in sanctorum Petri et Pauli apostolorum, Benedicti et Mauri festivitatibus et per octo dies sequentes.

« Licet is de... — Dat. apud Urbemveterem, XII kalendas septembris, anno quarto. »

Orvieto, 2 août 1291.

In e. m., pro ecclesia .. abbatissae et conventus monasterii Sanctae Mariae Novae dicti de la Contessa di Cortona, ordinis S. Benedicti, Aretinae dioecesis, in quatuor

beatae Mariae et S. Benedicti festivitatibus et per octo dies sequentes.

« Vite perennis gloria... — Dat. apud Urbemveterem, iii nonas augusti, anno quarto. » (*En marge.*)

Orvieto, 28 août 1291.

In e. m., pro ecclesia Sanctae Mariae dealbatae Tholosana, in quatuor beatae Mariae festivitatibus et per octo dies sequentes. Dat. apud Urbemveterem, v kalendas septembris, anno quarto. (*Ibid.*)

In e. m., pro ecclesia Sanctae Mariae de Samathano, Tholosanae dioecesis. (*Ibid.*)

Orvieto, 26 août 1291.

In e. m., pro cathedrali ecclesia Dertusensi, in Assumptionis beatae Mariae et sanctorum Petri apostoli et Augustini festivitatibus, per octo dies sequentes et in anniversario die dedicationis ejusdem ecclesiae. Dat. apud Urbemveterem, vii kalendas septembris, anno quarto. (*Ibid.*)

In e. m., pro ecclesia Sanctae Mariae de Morella, Dertusensis dioecesis, in Assumptionis beatae Mariae et sanctorum Blasii et Juliani martyrum festivitatibus et per octo dies sequentes. Dat. ut supra. (*Ibid.*)

Orvieto, 28 août 1291.

In e. m., pro ecclesia .. guardiani et fratrum minorum Aurelianensium, in Assumptionis beatae Mariae, sanctorum Francisci et Antonii et sanctae Clarae festivitatibus, per octo dies sequentes et in anniversario die dedicationis ejusdem ecclesiae. Dat. apud Urbemveterem, v kalendas septembris, anno quarto. (*Ibid.*; Potth., 23800) (1).

In e. m., pro ecclesia .. guardiani et fratrum minorum Blesensium, Carnotensis dioecesis. (*Ibid.*; Potth., 23800.)

Orvieto, 1er septembre 1291.

In e. m. .. priori et capitulo ecclesiae Sancti Clementis Senensis, ordinis S. Augustini, pro eorum ecclesia, in Nativitatis beatae Mariae, S. Clementis et S. Augustini festivitatibus, per octo dies sequentes et in anniversario die dedicationis ejusdem ecclesiae.

« Cum ad premerenda... — Dat. apud Urbemveterem, kalendis septembris, anno quarto. » (*Ibid.*)

Orvieto, 23 août 1291.

In e. m. universis etc., pro ecclesia domus fratrum minorum Carcassonensis, in singulis S. Francisci, S. Antonii, sanctae Clarae et quatuor beatae Mariae festivitatibus et per octo dies sequentes.

« Vite perennis gloria... — Dat. apud Urbemveterem, x kalendas septembris, anno quarto. » (*Ibid.*; Potth., 23800.)

(1) Cette bulle et la suivante sont datées dans Potthast du 23 août 1291.

5881-5887 Orvieto, 5 août 1291.

Dispensatio super defectu natalium. (Reg. 46, c. 440², f. 86 v°; Potth., 23768.)

Venerabili fratri .. episcopo Ripensi committit ut cum Michaele Laghonis (*sic*) de Asterp, presbytero, Ripensis dioecesis, dispenset ut, non obstante defectu natalium quem patitur, e presbytero genitus et soluta, in susceptis ordinibus ministrare et unum beneficium ecclesiasticum suscipere possit.

« Laudabili testimonio quod... — Dat. apud Urbemveterem, nonis augusti, anno quarto. »

In e. m. eidem episcopo, pro Petro Langhonis (*sic*) de Ugalthorp, presbytero.

In e. m. .. archiepiscopo Lundensi, Suetiae primati, pro Henrico de Bange, presbytero.

In e. m. eidem archiepiscopo, pro Nicolao de Hamar, presbytero.

In e. m. eidem archiepiscopo, pro Petro Swenonis de Frarange, presbytero.

In e. m. eidem archiepiscopo, pro Nicolao Hamingi de Hyarcinathorp, presbytero. (*Pas dans Potthast.*)

In e. m. eidem archiepiscopo, pro Waltero Puke, subdiacono, ut superiores ordines et unum ecclesiasticum beneficium recipere possit.

5888 Orvieto, 17 juillet 1291.

Dispensatio super pluralitate beneficiorum. (Reg. 46, c. 441, f. 86 v°; Potth., 23741.)

Nicolao de Clera, archidiacono Dublinensi, cum quo jam, obtentu Otonis de Grandisono, dispensavit super eo quod ecclesias de Yoghel et de Loxovidi, Clonensis et Midensis dioecesium, canonicatum et praebendam in Darensi ecclesia et ecclesiam de Rathymegan (*sic*), eidem praebendae annexam, per plures annos insimul tenuit, et cui indulsit ut eadem beneficia retinere legitime valeret, dummodo de fructibus jam perceptis centum marchas sterlingorum in evidentem utilitatem eorumdem archidiaconatus et ecclesiarum converteret. Declarat eadem dispensationem

et indultum valere, quanquam in eis mentio ecclesiae de Rathimigan (*sic*) non fit.

« Lecta coram nobis... — Dat. apud Urbemveterem, xvi kalendas augusti, anno quarto. »

5889 Orvieto, 21 août 1291.

Dispensatio super defectu natalium. (Reg. 46, c. 442, f. 87 r°.)

.. *episcopo Monasteriensi* mandat ut a Johanne quondam Brunonis de Bouen, presbytero, Monasteriensis dioecesis, libera resignatione recepta vicariae ecclesiae de Olflen, ejusdem dioecesis, quam, non obstante defectu natalium quem patitur, e diacono genitus et soluta, sine dispensatione recepit et detinuit, et satisfacto ipsi vicariae de fructibus ex ea perceptis, dictoque Johanni imposita competenti poenitentia, cum eo dispenset ut, non obstante praedicto defectu, in susceptis ordinibus ministrare possit, eique de novo praefatam vicariam conferat.

« Ex parte dilecti... — Dat. apud Urbemveterem, xii kalendas septembris, anno quarto. »

5890 Orvieto, 21 août 1291.

Dispensatio super defectu ordinis. (Reg. 46, c. 443, f. 87 r°.)

Rogero, rectori ecclesie Sancte Marie de Plano, Firmane diocesis. Cum eo dispensat ut ecclesiam Beatae Mariae de Plano, pro qua infra annum in presbyterum promoveri non se fecit, retinere valeat, dummodo, ad arbitrium boni viri, aliquam partem fructuum ex ea perceptorum in evidentem ejusdem ecclesiae utilitatem convertat.

« Meritis tue devotionis... — Dat. ut supra. »

5891 Orvieto, 20 août 1291.

Dispensatio matrimonii. (Reg. 46, c. 444, f. 87 r°; Potth., 23788.)

.. *episcopo Asloensi* mandat ut cum Vicunno Erlingi, milite, et nobili muliere Girud Andreae, Stavangrensis dioecesis, dispenset ut, licet « quedam mulier quam idem Vicunnus carnaliter cognovisse dicitur eidem G. quarto sit consanguinitatis gradu conjuncta, » matrimonium inter se contrahere valeant.

« Exhibita nobis dilecti... — Dat. apud Urbemveterem, xiii kalendas septembris, anno quarto. »

5892 Orvieto, 20 août 1291.

Civitatem Pensauriensem, ad instar Innocentii III et Innocentii IIII, sub sua et beati Petri protectione suscipit, ejusque consuetudines et consulatum confirmat. (Reg. 46, c. 445, f. 87 r°; Potth., 23789.)

.. *potestati et populo civitatis Pensauriensis.*

« Clara vestre fidelitatis... — Dat. ut supra. »

5893-5894 Orvieto, 28 août 1291.

De debitis Ilerdensis ecclesiae solvendis. (Reg. 46, c. 446, f. 87 v°.)

Geraldo, episcopo Ilerdensi, fructus, redditus et proventus primi anni omnium beneficiorum ecclesiasticorum quae usque ad triennium in civitate et dioecesi Ilerdensi vacare contigerit, dummodo ad collationem vel praesentationem non pertineant exemptorum, concedit convertendos in solutionem debitorum Ilerdensis ecclesiae.

« Circa quarumlibet ecclesiarum... — Dat. apud Urbemveterem, v kalendas septembris, anno quarto. »

In e. m. .. praecentori et sacristae ecclesiae Terraconensis mandat ut praedictos fructus eidem episcopo per triennium integre ministrari faciant.

5895 Orvieto, 1er août 1291.

Raynerium Munaldi Raynerii Stephani, olim haereticum, ab omni infamia liberat et ad omnes legitimos actus tam ipsum quam filios et posteros ejus idoneos declarat. (Reg. 46, c. 447, f. 87 v°; Potth., 23755.)

Dilecto filio nobili viro Raynerio Munaldi Raynerii Stephani, civi Urbevetano.

« In nostra proposuisti... — Dat. apud Urbemveterem, kalendis augusti, anno quarto. »

5896-5897 Orvieto, 28 août 1291.

De debitis monasterii Aureliacensis solvendis. (Reg. 46, c. 448, f. 88 r°.)

Arnaldo, abbati monasterii Aureliacensis, ad romanam ecclesiam nullo medio pertinentis, ordinis S. Benedicti, Claromontensis diocesis, indulget ut fructus, redditus et proventus omnium prioratuum et beneficiorum ecclesiasticorum ad ipsius praesentationem vel collationem pertinentium quae usque ad biennium vacare contigerit

percipere valeat, in exonerationem debitorum ejusdem monasterii convertendos.

« Circa quarumlibet ecclesiarum... — Dat. apud Urbemveterem, v kalendas septembris, anno quarto. »

In e. m. magistro Petro Begonis, canonico, et .. officiali Ruthenensibus mandat ut praedictos fructus eidem abbati per biennium integre ministrari faciant.

5898-5899 Orvieto, 27 août 1291.

De ecclesiae Dertusensis debitis solvendis et domibus episcopalibus reficiendis. (Reg. 46, c. 449, f. 88 r°.)

Arnaldo, episcopo Dertusensi, indulget ut fructus, redditus et proventus primi anni omnium praebendarum et beneficiorum ecclesiasticorum quae in civitate et dioecesi Dertusensi usque ad biennium vacare contigerit, dummodo ad praesentationem vel collationem exemptorum non pertineant, recipere valeat, convertendos in solutionem debitorum ab ipso in processibus contra Fortunium de Vergua, clericum, Caesaraugustanae dioecesis, qui se illicite in episcopum Caesaraugustanum consecrari fecerat, et in fabricam domorum episcopalium, quae ex vetustate minantur ruinam, contractorum.

« Quia promptum te... — Dat. apud Urbemveterem, vi kalendas septembris, anno quarto. »

In e. m. .. decano et Pontio de Guardia, canonico Terraconensibus, mandat ut praedictos fructus eidem episcopo per biennium integre ministrari faciant.

« Quia venerabilis frater... — Dat. ut supra. »

5900 Orvieto, 23 août 1291.

De aedificatione cathedralis ecclesiae Urbevetanae. (Reg. 46, c. 450, f. 88 r°.)

Universis Christi fidelibus presentes litteras inspecturis. Indulgentiam unius anni et xl dierum concedit omnibus vere poenitentibus et confessis qui manum adjutricem porrexerint ad consummationem cathedralis ecclesiae Urbevetanae, in honorem beatae Mariae virginis de novo inceptae, cujus ipse papa primarium lapidem, a se benedictum, romanae ecclesiae cardinalibus assistentibus, propriis manibus collocavit.

« Inter universa opera... — Dat. apud Urbemveterem, x kalendas septembris, anno quarto. »

5901 Orvieto, 31 août 1291.

De incorporatione monasterii Sancti Antimi de Montelcino ordini S. Guillelmi. (Reg. 46, c. 451, f. 88 r°.)

.. *priori generali ordinis Sancti Guillelmi.* « Nuper monasterium Sancti Antimi de Montelcino, ordinis Sancti Benedicti, Clusine diocesis, ordini tuo incorporavimus et concessimus de gratia speciali. Verum quia aliqui monachi ejusdem ordinis Sancti Benedicti dicuntur adhuc in eodem monasterio commorari, discretioni tue districte precipiendo mandamus quatenus ipsos quod habitum tui ordinis assumant studeas inducere diligenter. Si vero inductioni tue acquiescere noluerint in hac parte, tu eis in dicto monasterio vel ejus membris procures vite necessaria congrue ministrare, eos prosequendo fraterna in Domino caritate. Dat. apud Urbemveterem, ii kalendas septembris, anno quarto. »

5902-5905 Orvieto, 23 août 1291.

De eodem negotio. (Reg. 46, c. 452, f. 88 v°.)

.. *generali ceterisque prioribus et fratribus ordinis S. Guillelmi.* Cum in monasterium Sancti Guillelmi, ordinis S. Guillelmi caput, tanto impetu irruperint torrentes quod omnes pene fratres, tunc divinis vacantes officiis, demerserint in profundum, fulmine concussis et pro majori parte destructis ejusdem monasterii officinis; cumque monasterium Sancti Antimi de Montelcino, ordinis S. Benedicti, Clusinae dioecesis, adeo sit collapsum quod ei opus est reformatione; obtentu B., Sancti Nicolai in Carcere Tulliano diaconi cardinalis, curam ordinis S. Guillelmi gerentis, monasterium Sancti Antimi, cum ecclesia Sancti Johannis de Castellione Piscariae, Grossetanae dioecesis, et aliis membris, pertinentiis et juribus ejus, ordini S. Guillelmi incorporandum concedit, cum facultate transferendi monasterium Sancti Guillelmi ad ecclesiam Sancti Johannis. Ita tamen quod in monasterio Sancti Antimi sit conventus fratrum ordinis S. Guillelmi.

« Meditatio cordis nostri... — Dat. apud Urbemveterem, x kalendas septembris, anno quarto. »

In e. m. .. episcopo Clusino et magistris Guillelmo de Travali, Grossetanae, ac Gregorio Judicis, Sancti Stephani Alatrinae ecclesiarum canonicis, mandat ut praedictum priorem generalem vel ejus procuratores in corporalem possessionem monasterii Sancti Antimi et pertinentium ejus inducant.

In e. m. universis abbatibus et prioribus monasterio-

rum ac rectoribus locorum monasterio Sancti Antimi de Montelcino subjectorum mandat ut praedictis prioribus et fratribus ordinis Sancti Guillelmi tanquam membra capiti pareant.

In e. m. universis vassallis monasterii Sancti Antimi de Montelcino mandat ut praedictis prioribus et fratribus ordinis Sancti Guillelmi solita fidelitatis juramenta et servitia praestent.

5906 Orvieto, 25 août 1291.

Facultas absolvendi a canonicis sententiis. (Reg. 46, c. 453, f. 89 r°.)

.. *episcopo Burgensi* facultatem concedit absolvendi praelatos, rectores, clericos, capitula, conventus, abbatissas, priorissas, moniales Burgensis civitatis et dioecesis ab excommunicationis, suspensionis et interdicti sententiis, in eos qui decimam proventuum ecclesiasticorum quondam Alfonso, regi Castellae et Legionis, in subsidium contra Sarracenos Africae a papa Gregorio X° concessam non solverint latis a bonae memoriae Fredolo, Ovetensi episcopo, collectore ejusdem decimae per Innocentium V^um^ deputato.

« Tua nobis fraternitas... — Dat. apud Urbemveterem, viii kalendas septembris, anno quarto. »

5907 Orvieto, 31 août 1291.

Franciscum Accursii, juris civilis doctorem, ab usuraria labe absolvit. (Reg. 46, c. 454, f. 89 r°; Potth., 23808.)

Francisco, juris civilis doctori, civi Bononiensi. « Gratum est nobis et placidum quod, ad illum qui te fecit variisque dotavit muneribus, ejus humiliter, ut convenit, recognoscendo beneficia, sincere devotionis dirigens affectum, que sua sunt queris ac dimittere intendis nocitura, ut ex hoc per consequens saluti proprie efficatius consulere juxta tuum laudabile desiderium valeas; in quo tanto libentius tibi adesse benigne volumus quanto circa id dignus es favoris gratia plenioris. In nostra sane constitutus presentia retulisti quod tu et quondam Accursius, legum doctor, pater tuus, cujus heres existis, scholaribus vestris quos auditores pro tempore habuistis diversas pecuniarum summas mutuo exhibentes, ab ipsis talis pretextu mutui fuistis assecuti majores collectas, etiam a nonnullis ex pacto, quam alias ab eisdem consecuti scolaribus fuissetis, quas collectas majores, etiam cum hoc fiebat mutuum, licet nulla super hoc interveniret pactio, consequi sperabatis. Super quo ac super eo preterea quia tu ac idem pater, pro examinationibus scolarium qui licentiandi erant in facultate legali quandoque munera recepistis; tibi ob ista conscientiam habenti, ut asseris, remordentem, necnon et saluti anime patris predicti apostolica subveniri providentia suppliciter postulasti. Tuis igitur precibus favorabiliter annuentes, presentium tibi auctoritate concedimus ut ea que per te vel ipsum patrem a scolaribus illis qui clerici existebant de bonis ecclesiasticis predictis modis obtenta fuisse noscuntur retinere libere valeas, nec ad illorum restitutionem, quam de apostolica potestate, qua ipsis presumus clericis, totaliter tibi remittimus, tenearis aliquatenus faciendam; ita tamen quod a scolaribus laicis per te vel dictum patrem, dum viveret, taliter habita et percepta, si videlicet iidem sciri aut inveniri poterunt, restituere procures; alioquin illa in pios usus alios, juxta confessorum tuorum consilium et sue dispositionis arbitrium, convertas. Nulli ergo, etc., nostre concessionis et remissionis, etc. Dat. apud Urbemveterem, ii kalendas septembris, anno quarto. »

5908 Orvieto, 23 août 1291.

Bononiensi episcopo mandat ut de receptionibus in ecclesia Sanctae Mariae de Carpo, Mutinensis dioecesis, ac de venditionibus et alienationibus bonorum ejusdem ecclesiae ab Actone Galvani factis inquirat, et receptiones non canonice, venditiones et alienationes in damnum ecclesiae factas revocet. (Reg. 46, c. 455, f. 89 r°.)

Venerabili fratri .. episcopo Bononiensi.

« Sua nobis dilectus... — Dat. apud Urbemveterem, x kalendas septembris, anno quarto. »

5909 Orvieto, 26 août 1291.

Manno, civi Florentino, concedit ut usuras et male parta testamento patris pauperibus assignata in subsidium Terrae Sanctae convertat. (Reg. 46, c. 456, f. 89 v°; Potth., 23802.)

Manno, filio et heredi quondam Herrici Infrangni, civi Florentino.

« Exhibita nobis tua... — Dat. apud Urbemveterem, vii kalendas septembris, anno quarto. »

5910 Orvieto, 6 septembre 1291.

Dispensatio super defectu ordinis et pluralitate beneficiorum. (Reg. 46, c. 457, f. 89 v°.)

Magistro Guillelmo de Insula, rectori ecclesie de Wermo-

the, *Dunelmensis diocesis*. Cum eo dispensat super eo quod, ecclesiam de Wermothe obtinens, hospitale de Schireburne, ejusdem dioecesis, cui quaedam parrochiales ecclesiae sunt annexae, recepit, eademque ecclesia post tres annos et amplius resignata, eam de novo auctoritate dioecesani loci recepit et se fecit infra annum in presbyterum promoveri, eamque una cum hospitali et parrochialibus ecclesiis praedictis detinuit; eique eamdem ecclesiam libere resignatam de novo confert. Dummodo congruam partem fructuum perceptorum, ad arbitrium boni viri, in evidentem ecclesiae de Vermothe utilitatem convertat.

« Sicut nobis exponere... — Dat. apud Urbemveterem, VIII idus septembris, anno quarto. »

5911-5921 Orvieto, 5 septembre 1291.

Indulgentiae. (Reg. 46, c. 458, f. 89 v°.)

Universis Christi fidelibus presentes litteras inspecturis. Indulgentiam unius anni et XL dierum concedit visitantibus ecclesiam .. abbatis et conventus monasterii Beatae Mariae de Vallesereua, Praemonstratensis ordinis, Suessionensis dioecesis, in quatuor beatae Mariae, S. Augustini et sanctae Margaretae festivitatibus, per octo dies sequentes et in anniversario die dedicationis ejusdem ecclesiae.

« Vite perennis gloria... — Dat. apud Urbemveterem, nonis septembris, anno quarto. »

In e. m., pro ecclesia .. abbatis et conventus monasterii Sancti Nicolai de Clarofonte, Praemonstratensis ordinis, Laudunensis dioecesis, in Nativitatis beatae Mariae, S. Nicolai, S. Augustini et sanctae Margaretae festivitatibus, etc., ut supra.

Orvieto, 4 septembre 1291.

In e. m., pro ecclesia Sancti Stephani de Cursio, in ejusdem protomartyris festivitatibus et per octo dies sequentes.

« Sanctorum meritis inclita... — Dat. apud Urbemveterem, II nonas septembris, anno quarto. »

In e. m., pro ecclesia Sancti Petri de Valliaco, Atrebatensis dioecesis, in S. Petri apostoli, quatuor beatae Mariae et S. Johannis Baptistae festivitatibus et per octo dies sequentes.

« Loca sanctorum omnium... — Dat. ut supra. » (*En marge.*)

In e. m., pro ecclesia Beatae Mariae Diensi, in quatuor beatae Mariae et S. Petri apostoli festivitatibus et per octo dies sequentes, etc., ut supra. (*Ibid.*)

Orvieto, 30 août 1291.

In e. m., pro ecclesia monasterii Beatae Mariae Magdalenae de Priceno, ordinis S. Augustini, Suanensis dioecesis, in ejusdem sanctae et S. Augustini festivitatibus, per octo dies sequentes et in anniversario die dedicationis ejusdem ecclesiae.

« Cum ad premerenda... — Dat. apud Urbemveterem, III kalendas septembris, anno quarto. » (*Ibid.*)

Orvieto, 26 août 1291.

In e. m., pro ecclesia Sancti Amatoris de Rupe Amatoris, Caturcensis dioecesis, in S. Amatoris festivitatibus, per octo dies sequentes et in anniversario die dedicationis ejusdem ecclesiae.

« Vite perennis gloria... — Dat. apud Urbemveterem, VII kalendas septembris, anno quarto. » (*Ibid.*)

In e. m., pro ecclesia .. abbatis et conventus monasterii Sancti Martini Tutellensis, ordinis S. Benedicti, Lemovicensis dioecesis, in S. Martini et Assumptionis beatae Mariae festivitatibus et per octo dies sequentes, etc., ut supra. (*Ibid.*)

In e. m., pro capella Beatae Mariae de Rupe Amatoris, Caturcensis dioecesis, in quatuor beatae Mariae festivitatibus, per octo dies sequentes et in anniversario die dedicationis ejusdem capellae. Dat. ut supra. (*Ibid.*)

Orvieto, 31 août 1291.

In e. m., pro ecclesia Sancti Jacobi inter Foveas Florentina, in sanctorum Jacobi, Thomae et Eustachii festivitatibus, per octo dies sequentes et in anniversario die dedicationis ejusdem ecclesiae. Dat. apud Urbemveterem, II kalendas septembris, anno quarto. (*Ibid.*)

Orvieto, 1er septembre 1291.

In e. m., pro ecclesia monasterii Sanctae Scolasticae de Javigneyo, ordinis S. Benedicti, Treverensis dioecesis, in ejusdem sanctae et Assumptionis beatae Mariae festivitatibus, etc., ut supra usque Dat. apud Urbemveterem, kalendis septembris, anno quarto. (*Ibid.*)

5922 Orvieto, 1er septembre 1291.

Dispensatio super pluralitate beneficiorum. (Reg. 46, c. 459, f. 90 r°.)

.. *episcopo Pergamensi* mandat ut cum Guidone de Castellione, clerico, nepote felicis recordationis Celestini papae, Mediolanensis dioecesis, cum quo olim Innocentius IIIIus super defectu natalium quem patitur, e soluto genitus et soluta, dispensavit, de novo dispenset super

eoquod canonicatum et praebendam in ecclesia de Abiate Guazana (*sic*), ejusdem dioecesis, ex provisione Alexandri IIII[ti] assecutus est, postmodum ad perpetuam capellaniam ecclesiae Sancti Pancratii de Vedino, ejusdem dioecesis, a veris patronis praesentatus, defectum in ordinibus et aetate patiens, .. praeposito ecclesiae de Castro Seprio, eamdem capellaniam commendavit. Deinde, cum ad aetatem legitimam pervenisset, praepositus ecclesiae de Abiate Guazone (*sic*) a capitulo fuit electus, quae electio per bonae memoriae Philippum, archiepiscopum Ravennatem, tunc in illis partibus apostolicae sedis legatum, confirmata est. Tandem ab abbatissa monasterii monialium de Carrate, ordinis S. Benedicti, praedictae dioecesis, perpetuam capellaniam, consuetam clericis saecularibus assignari et ad collationem ejusdem abbatissae pertinentem, in eodem monasterio recepit, eamque cum canonicatu et praebenda, capellania Sancti Pancratii et praepositura praedictis longo tempore tenuit, fructus percipiens ex eisdem sine apostolicae sedis dispensatione. Indulgeat quoque cum eo ut, dimissis praedictis capellaniis, et aliqua parte, ad arbitrium boni viri, fructuum perceptorum in evidentem utilitatem praedictorum canonicatus, praebendae, praepositurae et capellaniarum conversa, eadem canonicatus, praebendam et praeposituram retinere valeat.

« Petitio dilecti filii... — Dat. apud Urbemveterem, kalendis septembris, anno quarto. »

5923 Orvieto, 1er septembre 1291.

De quotidianis distributionibus canonicis Urbevetanis faciendis. (Reg. 46, c. 460, f. 90 r°.)

.. *episcopo Urbevetano* mandat ut fructus, redditus et proventus ecclesiae Sancti Ypoliti Vallis lacus, Urbevetanae dioecesis, et terrarum, vinearum, silvarum et aliorum bonorum ejus, quae in compensationem soli in quo pro parte major ecclesia Urbevetana de novo construitur per eumdem episcopum sunt concessa, in quotidianis distributionibus canonicis, cum horis canonicis interfuerint, personaliter tantummodo integre assignari faciat.

« Ut dilecti filii... — Dat. ut supra. »

5924 Orvieto, 5 septembre 1291.

Berardus Nimotiensis episcopus confirmatur. (Reg. 46, c. 461, f. 90 r°.)

Venerabili fratri Berardo, episcopo Nimotiensi. Olim vacante ecclesia Nimotiensi, capitulum praefatum Berardum in suum episcopum elegit, eamdemque electionem .. vicarius Henrici, archidiaconi Nicosiensis, qui tunc tanquam electus Nicosiensem ecclesiam administrabat, confirmavit. « Sed quia probabiliter dubitatur an dictus archidiaconus legitime administraverit in Nicosiensi ecclesia, » papa hanc confirmationem renovat.

« Benigno tibi sunt... — Dat. apud Urbemveterem, nonis septembris, anno quarto. »

5925 Orvieto, 5 septembre 1291.

De correctione monasterii Sancti Petri Vicentini. (Reg. 46, c. 462, f. 90 r°; Potth., 23811.)

Venerabili fratri Petro, episcopo Vicentino, correctionem et reformationem monasterii monialium Sancti Petri Vicentini, ordinis S. Benedicti, in spiritualibus et temporalibus collapsi, committit.

« Ex injuncte nobis... — Dat. apud Urbemveterem, nonis septembris, anno quarto. »

5926-5935 Orvieto, 1er septembre 1291.

Indulgentiae. (Reg. 46, c. 463, f. 90 v°.)

Universis Christi fidelibus presentes litteras inspecturis. Indulgentiam unius anni et XL dierum concedit visitantibus ecclesiam Sancti Laurentii de Jonivilla, Cathalaunensis dioecesis, in quatuor beatae Mariae et S. Laurentii festivitatibus et per octo dies sequentes.

« Splendor paterne glorie... — Dat. apud Urbemveterem, kalendis septembris, anno quarto. »

In e. m., pro ecclesia monasterii de Consolatione Beatae Mariae, Cisterciensis ordinis, Remensis dioecesis, in quatuor beatae Mariae festivitatibus, per octo dies sequentes et in anniversario die dedicationis ejusdem ecclesiae.

« Gloriosus Deus in... — Dat. ut supra. »

Orvieto, 23 août 1291.

In e. m., pro ecclesia monasterii Sancti Audoeni Rothomagensis, in singulis ejusdem sancti, S. Nicasii ac Nativitatis beatae Mariae festivitatibus, per octo dies sequentes et in anniversario die dedicationis ejusdem ecclesiae.

« Vite perennis gloria... — Dat. apud Urbemveterem, X kalendas septembris, anno quarto. »

Orvieto, 3 septembre 1291.

In e. m., pro ecclesia Sancti Basilii in Brugis, Tornacensis dioecesis, in quarta dominica post festum Resurrectionis dominicae, in S. Blasii festivitate, per octo dies sequentes et in anniversario die dedicationis ejusdem ecclesiae.

« Splendor paterne glorie... — Dat. apud Urbemveterem, III nonas septembris, anno quarto. »

Orvieto, 1er septembre 1291.

In e. m., pro ecclesia Sanctae Mariae de Sermineto, Terracinensis dioecesis, in quatuor beatae Mariae festivitatibus et per octo dies sequentes.

« Vite perennis gloria... — Dat. apud Urbemveterem, kalendis septembris, anno quarto. »

Orvieto, 29 août 1291.

In e. m., pro ecclesia Sancti Johannis Evangelistae Pistoriensi, in Nativitatis beatae Mariae, S. Johannis Evangelistae et sanctae Caterinae festivitatibus et per octo dies sequentes. Dat. apud Urbemveterem, IIII kalendas septembris, anno quarto.

Orvieto, 31 août 1291.

In e. m., pro ecclesia domus Sanctae Trinitatis de Hondescota, ordinis Sanctae Trinitatis et Captivorum, Morinensis dioecesis, in prima dominica post festum Pentecostes, in quatuor beatae Mariae et sanctae Barbarae festivitatibus, per octo dies sequentes et in anniversario die dedicationis ejusdem ecclesiae. Dat. apud Urbemveterem, II kalendas septembris, anno quarto.

Orvieto, 3 septembre 1291.

In e. m. universis Christi fidelibus per Tornacensem, Morinensem et Trajectensem civitates et dioeceses constitutis. Eamdem indulgentiam concedit iis qui .. magistro et fratribus domus leprosorum Beatae Mariae Magdalenae juxta Brugis, Tornacensis dioecesis, manum caritatis porrexerint.

« Quoniam ut ait... — Dat. apud Urbemveterem, III nonas septembris, anno quarto. »

Orvieto, 1er septembre 1291.

In e. m. universis Christi fidelibus praesentes litteras inspecturis. Eamdem indulgentiam concedit visitantibus ecclesiam Sancti Petri apostoli de Inwyrkecheny, Moraviensis dioecesis, in sanctorum Petri et Pauli, Nativitatis beatae Mariae et S. Michaelis festivitatibus et per octo dies sequentes.

« Vite perennis gloria... — Dat. apud Urbemveterem, kalendis septembris, anno quarto. »

Orvieto, 5 septembre 1291.

In e. m., pro ecclesia .. abbatissae et conventus monasterii Fontis Ebrandi, ad romanam ecclesiam nullo medio pertinentis, Pictavensis dioecesis, in quatuor beatae Mariae et S. Michaelis festivitatibus et per octo dies sequentes. Dat. apud Urbemveterem, nonis septembris, anno quarto.

5936 Orvieto, 7 septembre 1291.

Absolutio a voto crucis. (Reg. 46, c. 464, f. 91 r°.)

Carissime in Christo filie Margarite, regine Sicilie illustri. Cum eam olim Martinus IIII a voto crucis sumptae absolverit, ita tamen ut mille et quingentas libras turonensium parvorum solveret in Terrae Sanctae subsidium; cumque ipsa deinde in recuperationem suae dotis et quorumdam castrorum reparationem magnas expensas subiisset, ei Nicolaus IIII de praedicta quantitate quingentas libras remisit. Nunc autem ei papa indulget ut, cum mille libras debitas solverit, illam peccatorum veniam consequatur quae transfretantibus in Terrae Sanctae subsidium a sede apostolica est concessa.

« Pridem ex parte... — Dat. apud Urbemveterem, VII idus septembris, anno quarto. »

5937 Orvieto, 2 septembre 1291.

Dispensatio super defectu ordinis. (Reg. 46, c. 465, f. 91 r°.)

Magistro Nicolao Vincentii, rectori parrochialis ecclesie Bellimontis de Rontia, Turonensis diocesis. Cum eo dispensat ut parrochialem ecclesiam Bellimontis de Rontia, quam adeptus est et pro qua, cum esset apud sedem apostolicam in servitio bonae memoriae B., archiepiscopi Turonensis, cujus erat clericus, se ad sacerdotium promoveri non fecit, legitime retinere valeat; dummodo infra annum sacerdotalem ordinem recipiat et congruam partem fructuum perceptorum in evidentem utilitatem ejusdem ecclesiae, ad arbitrium boni viri, convertat.

« Illos apostolica sedes... — Dat. apud Urbemveterem, IIII nonas septembris, anno quarto. »

5938 Orvieto, 9 septembre 1291.

Dispensatio super defectu natalium. (Reg. 46, c. 466, f. 91 r°.)

.. abbati monasterii de Wendlinge, ordinis Premostra-

tensis, *Norwicens. diocesis*, mandat ut cum Johanne de Scippedaham, presbytero, monasterii de Wendlinge canonico, dispenset ut, non obstante defectu natalium quem patitur, de soluto genitus et soluta, in susceptis ordinibus ministrare et ad regulares administrationes assumi valeat.

« Regularis ordinis professoribus... — Dat. apud Urbemveterem, v idus septembris, anno quarto. »

5939-5944 Orvieto, 4 septembre 1291.

Collatio tabellionatus. (Reg. 46, c. 467, f. 91 rº.)

Dilecto filio Hugoni Boccli de Virziliaco, clerico in minoribus ordinibus constituto, Eduensis dioecsis, tabellionatus officium, ad quod per magistros Mathaeum Protonobilissimum de Neapoli, cantorem ecclesiae Carnotensis, et Clericum de Pisis, canonicum Remensem, capellanos papae, examinatores super hoc deputatos, repertus fuit idoneus, concedit.

« Ne contractuum memoria... — Dat. apud Urbemveterem, II nonas septembris, anno quarto. »

In e. m., Johanni dicto Duci, clerico in minoribus ordinibus constituto, Constantiensis dioecesis.

Orvieto, 5 septembre 1291.

In e. m., Nicolao Romani, clerico in minoribus ordinibus constituto, Lemovicensis dioecesis. Dat. apud Urbemveterem, nonis septembris, anno quarto.

In e. m., Johanni Aurelhas de Appamo, clerico in minoribus ordinibus constituto, Tholosanae dioecesis.

Orvieto, 3 septembre 1291.

In e. m., Petro Vigerii de Figiaco, clerico in minoribus ordinibus constituto, Caturcensis dioecesis. Dat. apud Urbemveterem, III nonas septembris, anno quarto.

Orvieto, 3 septembre 1291.

In e. m., Roberto de Vivariis, clerico in minoribus ordinibus constituto, Claromontensis dioecesis. Dat. apud Urbemveterem, III nonas septembris, anno quarto.

5945 Orvieto, 1er septembre 1291.

Jubet Johannem de Brundusio restituere Johanni de Trebis decanatum ecclesiae Coronensis. (Reg. 46, c. 468, f. 91 vº.)

Venerabili fratri .. episcopo et dilectis filiis .. decano et .. thesaurario Coronensibus. Cum eisdem mandavisset papa, obtentu magistri Nicolai, camerarii et notarii sui, ut decanatum ecclesiae Mothonensis, qui tanto tempore vacaverat quod ejus collatio ad sedem apostolicam legitime devoluta erat, Johanni de Trebis, diacono, conferrent, hoc ipsi, amoto exinde Thoma de Lilla, clerico Mothonensi, qui illum decanatum de facto detinebat, fecerunt, in contradictores excommunicationis sententia promulgata. Sed Johannes de Brundusio, presbyter, capellanus .. principis Achayae, fultus laicali potentia, se postmodum per Hugonem Cantorem, Philippum Romanum, Petrum de Guarcino et Johannem Raynaldi, ejusdem ecclesiae canonicos, qui Johannem de Trebis in ejusdem ecclesiae decanum receperant, in decanum eligi fecit, ipsumque Johannem de Trebis decanatu praedicto per violentiam spoliavit. Quocirca episcopo, decano et thesaurario Coronensibus papa mandat ut Johannem de Brundusio compellant ad restituendum Johanni de Trebis decanatum ipsum, cum fructibus ex eo medio tempore perceptis; alioquin eum et electores ejus citent ut infra quatuor mensium spatium ipse personaliter, electores vero per procuratores coram sede apostolica compareant.

« Sua nobis Johannes... — Dat. apud Urbemveterem kalendis septembris, anno quarto. »

5946-5962 Orvieto, 28 août 1291.

Indulgentiae. (Reg. 46, c. 469, f. 91 vº.)

Universis Christi fidelibus presentes litteras inspecturis. Indulgentiam unius anni et XL dierum concedit visitantibus ecclesiam .. guardiani et conventus fratrum minorum Urbevetanorum, in Annuntiationis beatae Mariae et sanctorum Francisci et Antonii festivitatibus et per octo dies sequentes.

« Vite perennis gloria... — Dat. apud Urbemveterem, v kalendas septembris, anno quarto. » (Potth., 23805.)

In e. m., pro ecclesia .. guardiani et conventus fratrum minorum de Aquapendente, Urbevetanae dioecesis. (Potth., 23806.)

In e. m., pro ecclesia .. guardiani et conventus fratrum minorum de Preceno, Suanensis dioecesis. (Potth., 23806.)

In e. m., pro ecclesia guardiani et conventus fratrum minorum de Pitiliano, Suanensis dioecesis. (Potth.. 23806.)

Orvieto, 5 septembre 1291.

In e. m., pro ecclesia .. prioris et fratrum praedicatorum Ambianensium, in Nativitatis beatae Mariae, S. Pauli, S. Dominici et S. Petri martyris festivitatibus et per octo

dies sequentes. Dat. apud Urbemveterem, nonis septembris, anno quarto.

Orvieto, 28 août 1291.

In e. m., pro cathedrali ecclesia Majoricensi, in quatuor beatae Mariae et sanctorum Johannis Baptistae, Thomae et Vincentii festivitatibus et per octo dies sequentes. Dat. apud Urbemveterem, v kalendas septembris, anno quarto.

Orvieto, 2 septembre 1291.

In e. m., pro capella de Sancto Yvone, Claromontensis dioecesis, in Assumptionis beatae Mariae, sanctae Radegundis et S. Yvonis, in cujus honorem eadem capella est constructa, festivitatibus et per octo dies sequentes. Dat. apud Urbemveterem, IIII nonas septembris, anno quarto.

Orvieto, 12 septembre 1291.

In e. m., pro ecclesia Sanctorum Medardi et Gildardi de Grandiprato, Remensis dioecesis, in Purificationis beatae Mariae et sanctorum Nicolai, Medardi et Gildardi festivitatibus et per octo dies sequentes. Dat. apud Urbemveterem, II idus septembris, anno quarto.

Orvieto, 13 septembre 1291.

In e. m., pro ecclesia monasterii de Osoluestona, Lincolniensis dioecesis, in honorem beati Andreae constructa, in ejusdem apostoli et quatuor beatae Mariae festivitatibus, per octo dies sequentes et in anniversario die dedicationis ejusdem ecclesiae. Dat. apud Urbemveterem, idibus septembris, anno quarto.

In e. m., pro ecclesia Sanctae Mariae de Scelleforde, Eboracensis dioecesis, in quatuor beatae Mariae festivitatibus, etc., ut supra. (*En marge.*)

Orvieto, 20 septembre 1291.

In e. m., pro ecclesia Beatae Mariae de Waliquiervilla, Rothomagensis dioecesis, in quatuor beatae Mariae festivitatibus, etc., ut supra usque Dat. apud Urbemveterem, XII kalendas octobris, anno quarto. (*Ibid.*)

Orvieto, 13 septembre 1291.

In e. m., pro ecclesia .. guardiani et fratrum minorum de Venetiis, Castellanae dioecesis, in Annuntiationis beatae Mariae et S. Marci, in cujus honorem praedicta ecclesia est constructa, festivitatibus, per octo dies sequentes et in anniversario die dedicationis ejusdem ecclesiae. Dat. apud Urbemveterem, idibus septembris, anno quarto. (*Ibid.*; Potth., 23816).

Orvieto, 17 septembre 1291.

In e. m., pro ecclesia .. prioris et fratrum hospitalis Sancti Johannis Jerosolimitani de Lachelade, Wigorniensis dioecesis, in quatuor beatae Mariae et S. Johannis Baptistae festivitatibus, per octo dies sequentes et in anniversario die dedicationis ejusdem ecclesiae. Dat. apud Urbemveterem, XV kalendas octobris, anno quarto. (*Ibid.*)

In e. m., pro ecclesia .. prioris et conventus monasterii de Bradenestoll, per priorem soliti gubernari, ordinis S. Augustini, Saresbiriensis dioecesis, in quatuor beatae Mariae festivitatibus, etc., ut supra. (*Ibid.*)

In e. m., pro ecclesia .. abbatis et conventus monasterii Sancti Kenelmi de Wychecumbia, ordinis S. Benedicti, Wygorniensis dioecesis.

Orvieto, 22 septembre 1291.

In e. m., pro ecclesia Sancti Sulpitii de Chareyo, Rothomagensis dioecesis, in quatuor beatae Mariae et S. Sulpitii festivitatibus et per octo dies sequentes. Dat. apud Urbemveterem, X kalendas octobris, anno quarto.

Orvieto, 13 septembre 1291.

In e. m., pro ecclesia Sanctae Luciae de Serra Sancti Chirici heremi Montisfani, Camerinensis dioecesis, in Assumptionis beatae Mariae et sanctarum Mariae Magdalenae et Luciae festivitatibus et per octo dies sequentes. Dat. apud Urbemveterem, idibus septembris, anno quarto.

5963 Orvieto, 11 septembre 1291.

Episcopo Ferrariensi mandat ut inquiratur de electione Jacobi Cestonis in abbatem monasterii Pomposiani, Comaclensis dioecesis. (Reg. 46, c. 470, f. 92 r°.)

Venerabili fratri .. episcopo Ferrariensi. Vacante dudum monasterio Pomposiano, ad romanam ecclesiam nullo medio pertinente, ordinis S. Benedicti, Comaclensis dioecesis, per obitum quondam Petri, conventus ejusdem monasterii, per viam compromissi procedens, Jacobo et Guidoni de Ferraria, et Blasio de Colle Tauleno, monasterii monachis, eligendi abbatem plenam potestatem concessit, iidemque compromissarii in Jacobum Cestonis, ejusdem monasterii monachum, consenserunt. Deinde, cum idem electus personaliter apud sedem apostolicam constitutus ab Honorio IIII suam electionem confirmari peteret, Antonius de Bononia, Nicolaus de Ferraria et quidam alii ejusdem monasterii monachi plura objecerunt tam contra personam electi quam contra formam electionis. Tandem, mortuo Honorio IIII, Nicolaus papa L., Ostiensem et Velletrensem episcopum, dedit super hoc partibus auditorem. « Verum pro parte dicti electi in causa hujusmodi oblato libello et lite super eo in ip-

sius episcopi presentia legitime contestata et de veritate dicenda hinc inde prestito juramento, Antonius, Nicolaus et alii monachi supradicti inter alias quasdam exceptiones coram episcopo predicto proponere ac eas in judicio exhibere curarunt, videlicet quod dicta electio per impressionem laicalem et secularem potentiam facta fuerat et quod idem electus post suam electionem se temere administrationi bonorum ingesserat monasterii memorati. Objecerunt etiam in personam ipsius electi quedam crimina et defectus. Postmodum autem factis ab utraque parte quibusdam positionibus et ad eas responsionibus subsecutis et exhibitis articulis, Antonius et Nicolaus et alii predicti se a romana curia absentarunt; et, licet idem episcopus ipsos ad instantiam dicti electi pluries et peremptorie citari fecerit in audientia publica, ut est moris, ipsi tamen vel aliquis pro eis seu quivis alius comparere coram dicto episcopo in assignatis eis terminis non curarunt, dicto electo in singulis terminis comparente ac ipsorum contumatiam accusante. Unde, cum jam per longi temporis spatium nullus appareat qui contra ipsum electum causam hujusmodi prosequatur, » mandat papa episcopo Ferrariensi ut personaliter ad monasterium praefatum accedens, an praedicta electio per impressionem laicalem et saecularem potentiam facta fuerit et an praedictus electus administrationi praedictorum bonorum se ingesserit, necnon de persona electi inquirat veritatem, et quod super hiis invenerit papae intimet; praefixo eidem electo et omnibus qui sua crediderint interesse termino quo personaliter apostolico se conspectui praesentent.

« Vacante dudum monasterio... — Dat. apud Urbemveterem, III idus septembris, anno quarto. »

5964 Orvieto, 3 septembre 1291.

Quoddam capituli Metensis statutum cassat. (Reg. 46, c. 471, f. 92 r°.)

Ad perpetuam rei memoriam. « Cum ex injuncto... Ad audientiam siquidem nostram pervenit quod .. decanus et capitulum Metensis ecclesie, propriis comodis inhiantes, temeritate propria statuerunt et juramento firmarunt quod aliquo ipsorum contradicente nemini prebendam de novo ibidem adepto cotidiane distributiones valeant ministrari, quodque nullus prebende sue fructus percipiat, nisi prius ei distributiones hujusmodi per deputatos super hoc ab ipso capitulo fuerint ministrate. Hujusmodi autem occasione statuti, aliquibus de ipso capitulo se opponentibus provisionibus quamplurimum factis sibi (*sic*) auctoritate apostolica in ipsa ecclesia de canonicatibus et prebendis, iidem decanus et capitulum fructus earumdem prebendarum per non modicum temporis spatium hactenus perceperunt et adhuc percipere dinoscuntur, denegantes cotidianas distributiones talibus ministrare, propter quod per executores super hoc eis a sede apostolica deputatos in eosdem decanum et capitulum et eorum singulos necnon et predictam Metensem ecclesiam diverse sunt excommunicationis, suspensionis et interdicti sententie promulgate, sicque predicta ecclesia propter hoc defectum sustinuisse dinoscitur non modicum in divinis, cum a longo tempore citra frequentius ibi hac de causa cessatum extiterit a divinis quam fuerint inibi per eosdem decanum et capitulum divina officia celebrata. Dilectus quoque filius Johannes dictus Avemaria, canonicus Metensis, capellanus dilecti filii nostri B., Sancti Nicolai in Carcere Tulliano diaconi cardinalis, et nonnulli alii canonici ejusdem ecclesie... querimonias super hoc frequenter nostris auribus inculcarunt... Nos igitur... dictum statutum et quicquid ex eo secutum est vel ob ipsum, etiam si super hoc in nostra curia vel alibi coram quovis auditore seu jeudice questio ventiletur, annullamus. Volumus autem quod si, majori et saniori parte predicti capituli alicujus vel aliquorum provisiones factas vel faciendas in dicta ecclesia, ut predicitur, approbante, minor pars ipsius capituli seu etiam unus ex eis se hujusmodi provisionibus duxerint opponendos, illi quibus taliter provisum fuerit nullatenus per hoc valeant impediri quominus fructus suarum integre percipiant prebendarum; oppositores tamen hujusmodi appellationes, si quas se interposuisse (*sic*) ac aliud jus quod sibi competere asseruerint libere poterunt prosequi contra eos. Quod si prefatum capitulum vel major pars ipsius predictis oppositoribus prefatas provisiones sic impugnantibus forsitan adheserunt vel alias super hoc se opposuerunt, impediendo pretextu dicti statuti eos quibus tales provisiones facte fuerint ne fructus et proventus suarum percipere valeant prebendarum, et hac de causa dictum capitulum seu majorem partem ipsius a celebratione divinorum in ipsa ecclesia cessare continget, quandiu sic a celebratione ipsorum divinorum cessabunt, nichil de redditibus, proventibus vel obventionibus predicte Metensis ecclesie recipere quoquomodo presumant, statuentes quod si eorum aliqui contra fecerint quicquam percipiendo de redditibus, proventibus vel obventionibus supradictis, infra mensem a die receptionis hujusmodi teneantur, nulla super hoc alia monitione premissa, dare duplum illius quod sic receptum fuerit fabrice ecclesie memorate. Quod si non fecerint, a perceptione fructuum prebendarum suarum per triennium sint suspensi, et si

interim manus suas ad fructus ipsos extenderint, perpetuo maneant ipso facto prebendis ipsis privati et per episcopum Metensem qui fuerit pro tempore auctoritate apostolica, quam ei tenore presentium in hac parte concedimus, personis ydoneis, dummodo nulli alii de jure sint debite, conferantur. Dat. apud Urbemveterem, III nonas septembris, anno quarto. »

5965 Orvieto, 3 septembre 1291.

De aedificando monasterio prope castrum Pontis, Spoletanae dioecesis. (Reg. 46, c. 472, f. 92 v°; Potth., 23810.)

.. *ministro fratrum ordinis minorum provintie Sancti Francisci* mandat ut monasterium monialium ordinis S. Benedicti prope castrum Pontis, Spoletanae dioecesis, juxta dispositionem et ultimam voluntatem B., episcopi Prenestini, aedificari et dotari curet.

« Bone memorie B... — Dat. apud Urbemveterem, III nonas septembris, anno quarto. »

5966-5967 Orvieto, 13 septembre 1291.

Ecclesia Larinensis Sabae, episcopo Militensi, committitur. (Reg. 46, c. 472², f. 92 v°.)

Venerabili fratri Sabe, episcopo Militensi, cui exuli bonae memoriae Berardus, episcopus Penestrinus, tunc in regno Siciliae apostolicae sedis legatus, ecclesiam Larinensem tunc vacantem usque ad suum beneplacitum commisit, papa hujusmodi commissionem, per obitum Berardi expiratam, renovat.

« Dudum bone memorie... — Dat. apud Urbemveterem, idibus septembris, anno quarto. »

In e. m. capitulo et clero civitatis et dioecesis Larinensis mandat ut eidem Sabae de redditibus et proventibus episcopatui Larinensi debitis respondeant.

5968-5972 Orvieto, 5 septembre 1291.

Administrationem ecclesiae Famagustanae B., episcopo Tripolitano, committit. (Reg. 46, c. 473, f. 93 r°.)

Venerabili B., episcopo Tripolitano, administrationem ecclesiae Famagustanae, per obitum Mathaei, qui apud sedem apostolicam decessit, vacantis, committit.

« Imminente nobis ecclesiarum... — Dat. apud Urbemveterem, nonis septembris, anno quarto. »

In e. m. capitulo ecclesiae Famagustanae mandat ut eidem episcopo administrationem exercenti obediant.

In e. m. clero civitatis et dioecesis Famagustanae.

In e. m. populo civitatis et dioecesis Famagustanae.

In e. m. .. regem Cypri hortatur ut eidem administratori assistere studeat.

5973 Orvieto, 2 septembre 1291.

Dispensatio super defectu aetatis. (Reg. 46, c. 474, f. 93 r°.)

Guidoni, nato dilecti filii nobilis viri Nardi, comitis de Marsano, Sancti Donati Aretine et Sancti Johannis ejusdem loci, Perusine diocesis, ecclesiarum canonico. Cum eo dispensat ut, non obstante defectu aetatis quem patitur, beneficium vel personatum sive dignitatem recipere possit, dummodo, postquam hujusmodi beneficium assecutus fuerit, se statutis temporibus ad sacros ordines promoveri faciat.

« Apostolice sedis benignitas... — Dat. apud Urbemveterem, IIII nonas septembris, anno quarto. »

5974 Orvieto, 13 septembre 1291.

Facultas conferendi tribus personis tabellionatus officium. (Reg. 46, c. 475, f. 93 r°.)

Petro, episcopo Bajocensi.

« Volentes tuam honorare... — Dat. apud Urbemveterem, idibus septembris, anno quarto. »

5975 Orvieto, 3 septembre 1291.

Dispensatio matrimonii. (Reg. 46, c. 476, f. 93 r°.)

.. *decano ecclesie Ispalensis* mandat ut cum Petro Gundisalvi dicto Camenone, milite, et nobili muliere Columba Didaci, Ispalensis dioecesis, dispenset ut in matrimonio quod olim, ignorantes impedimentum esse, contraxerunt et in quo prolem procrearunt remanere valeant, quanquam Agnes, prior Petri uxor, Columbae tertio consanguinitatis gradu conjuncta erat.

« Exhibita nobis dilecti... — Dat. apud Urbemveterem, III nonas septembris, anno quarto. »

5976 Orvieto, 25 juillet 1291.

Facultas dispensandi super defectu ordinis. (Reg. 46, c. 477, f. 93 v°.)

Venerabili fratri Conrado, archiepiscopo Salzeburgensi,

facultatem concedit dispensandi cum clericis Salzeburgensis dioecesis qui, beneficia cum cura animarum assecuti, infra annum presbyteratus ordinem non assumpserunt.

« Exhibita nobis tua... — Dat. apud Urbemveterem, viii kalendas augusti, anno quarto. »

5977 Orvieto, 11 septembre 1291.

Dispensatio super defectu natalium. (Reg. 46, c. 478, f. 93 v°.)

Enneco Lupi de Lombyer, canonico ecclesie Pampilonensis, ordinis S. Augustini. Cum eo, cum quo jam fuit dispensatum ut, non obstante defectu natalium quem patitur, de subdiacono genitus et soluta, ad omnes ordines promoveri et beneficium ecclesiasticum obtinere valeret, quique adeo se juris canonici studio sedulum reddidit quod in eo laudabiliter proficiens Pampilonensi ecclesiae in ostialatus officio diutius servivit, rursus dispensat ut etiam personatum vel dignitatem ecclesiasticam, episcopali dignitate excepta, recipere possit.

« Virtutum merita numerare... — Dat. apud Urbemveterem, iii idus septembris, anno quarto. »

5978 Orvieto, 1er septembre 1291.

Facultas conferendi tabellionatus officium uni personae. (Reg. 46, c. 479, f. 93 v°.)

Roberto, Bathoniensi episcopo.

« Ex parte tua... — Dat. apud Urbemveterem, kalendis septembris, anno quarto. »

5979-5984 Orvieto, 5 septembre 1291.

Patriarchae Antiocheno pensiones annuas assignat. (Reg. 46, c. 480, f. 93 v°.)

Venerabili fratri O., patriarche Antiocheno, patriarchatu Antiocheno per Sarracenos spoliato, pensionem annuam quadringentarum librarum turonensium parvorum de proventibus sive bonis omnium monasteriorum Cisterciensis ordinis ubicumque consistant percipiendam quoad vixerit assignat.

« Ad hoc nos... — Dat. apud Urbemveterem, nonis septembris, anno quarto. »

In e. m. .. thesaurario Bajocensis, .. cantori Meldensis et .. praeposito Sancti Salvatoris de Lavania, Januensis dioecesis, ecclesiarum mandat ut praedicto patriarchae pensionem praedictam certis loco et termino persolvi annis singulis faciant.

In e. m. eidem patriarchae similem pensionem de bonis monasteriorum Praemonstratensium percipiendam assignat.

In e. m. praedictis executoribus pro hac pensione.

In e. m. .. abbati Cistertii ejusque coabbatibus et conventibus universis monasteriorum Cisterciensis ordinis mandat ut praedictam pensionem persolvant.

In e. m. .. abbati Praemonstratensi ejusque coabbatibus et conventibus universis monasteriorum Praemonstratensis ordinis.

5985-5986 Orvieto, 5 septembre 1291.

Patriarchae Antiocheno prioratum Sanctae Mariae de Taro, Placentinae dioecesis, committit. (Reg. 46, c. 481, f. 94 r°.)

Venerabili fratri O., patriarche Antiocheno, prioratum Sanctae Mariae de Taro, Placentinae dioecesis, ad monasterium de Bruxone, ordinis S. Benedicti, Januensis dioecesis, pleno jure spectantem, qui conventualis, ut dicitur, non est et ad cujus regimen consuevit per abbatem unus ex ejusdem monasterii monachis deputari et pro ipsius arbitrio amoveri, cum omnibus juribus et pertinentiis ejus committit, ab ipso quoad vixerit retinendum.

« Circa personam tuam... — Dat. ut supra. »

In e. m. .. praeposito ecclesiae Sancti Salvatoris de Lavania, Januensis dioecesis, .. magistro scholarum et Jacobo dicto Rubeo, canonico Januensis ecclesiae, mandat ut praedictum patriarcham vel ejus procuratorem in corporalem possessionem prioratus illius inducant.

« Circa personam dilecti... — Dat. ut supra. »

5987 Orvieto, 12 septembre 1291.

Facultas eligendi confessores. (Reg. 46, c. 482, f. 94 v°.)

Dilectis filiis capitulo ecclesie Sancti Martini Turonensis, ad romanam ecclesiam nullo medio pertinentis, concedit ut, quotiens viderint expedire, tres idoneos presbyteros eligant, qui ipsorum et capellanorum, vicariorum, clericorum et familiarium eorum confessiones audiant.

« Consuevit apostolica sedes... — Dat. apud Urbemveterem, ii idus septembris, anno quarto. »

5988 Orvieto, 11 septembre 1291.

Dispensatio super pluralitate beneficiorum. (Reg. 46, c. 483, f. 94 v°.)

Ortulfo, presbytero, rectori hospitalis Sancte Marie in Monte Simernich, Salzeburgensis diocesis. Cum eo dispensat super eo quod, perpetuam vicariam ecclesiae de Treviach, Salzeburgensis dioecesis, obtinens, per Albertum, ducem Austriae, ad quem praesentatio rectoris hospitalis Sanctae Mariae in Monte Simernich, curam animarum habentis, ab olim per saeculares clericos gubernari consueti, tunc vacantis, pertinet, bonae memoriae Rodulpho, Salzeburgensi archiepiscopo, praesentatus, ab eo in rectorem legitime institutus fuit, et postmodum ecclesiam Sancti Martini in Visach, eidem hospitali vicinam, tunc vacantem, ab eodem archiepiscopo recepit; eique indulget ut, praefata vicaria dimissa, ecclesiam Sancti Martini et hospitale retinere valeat.

« Exhibita nobis tua... — Dat. apud Urbemveterem, III idus septembris, anno quarto. »

5989-5991 Orvieto, 5 septembre 1291.

Concessio tabellionatus. (Reg. 46, c. 484, f. 94 v°.)

Francisco de Serbiliano, clerico in minoribus ordinibus constituto, Firmane diocesis, tabellionatus officium, ad quod per magistros Clericum de Pisis, Remensis, et Ranerium de Casulis, Vulteranae ecclesiarum canonicos, capellanos papae, examinatores ad hoc deputatos, idoneus fuit repertus, concedit.

« Ne contractuum memoria... — Dat. apud Urbemveterem, nonis septembris, anno quarto. »

Orvieto, 6 septembre 1291.

In e. m. Guillelmo dicto Garin de Fayssot, clerico in minoribus ordinibus constituto, Bituricensis dioecesis, per magistros Mathaeum Protonobilissimum, cantorem ecclesiae Carnotensis, et Clericum de Pisis, canonicum Remensem, capellanos papae, examinato. Dat. apud Urbemveterem, VIII idus septembris, anno quarto.

Orvieto, 4 septembre 1291.

In e. m. Bernardo Sanchol de Curvalla, clerico in minoribus ordinibus constituto, Rutheneusis dioecesis, per Clericum de Pisis et Renerium de Casulis examinato. Dat. apud Urbemveterem, II nonas septembris, anno quarto. (*En marge.*)

5992 Orvieto, 11 septembre 1291.

Facultas exercendi per procuratores jus visitationis. (Reg. 46, c. 485, f. 95 r°.)

Guillelmo, archiepiscopo Viennensi, indulget ut visitationis officium per procuratores exercere valeat et procurationes moderatas, ratione hujusmodi visitationis, in victualibus dumtaxat, recipere valeat.

« Habet in nobis... — Dat. apud Urbemveterem, III idus septembris, anno quarto. »

5993-6010 Orvieto, 12 septembre 1291.

Indulgentiae. (Reg. 46, c. 486, f. 95 r°.)

Universis Christi fidelibus presentes litteras inspecturis. Indulgentiam unius anni et XL dierum concedit visitantibus ecclesiam monasterii de Bello, Cicestrensis dioecesis, in quatuor beatae Mariae festivitatibus, per octo dies sequentes et in anniversario die dedicationis ejusdem ecclesiae.

« Loca sanctorum omnium... — Dat. apud Urbemveterem, II idus septembris, anno quarto. »

In e. m., pro ecclesia monasterii de Abyndonia, Saresbiriensis dioecesis.

In e. m., pro ecclesia monasterii Sancti Augustini de Bristillia, Wigorniensis dioecesis, in S. Augustini et quatuor beatae Mariae festivitatibus, etc., ut supra.

Orvieto, 3 septembre 1291.

In e. m., pro ecclesia Sancti Mauritii de Carumbo, Carpentoratensis dioecesis, in sanctorum Mauritii, Andreae et Michaelis archangeli festivitatibus et per octo dies sequentes.

« Sanctorum meritis inclita... — Dat. apud Urbemveterem, III nonas septembris, anno quarto. »

Orvieto, 1er septembre 1291.

In e. m., pro ecclesia Beatae Mariae de Gacenio, Abrincensis dioecesis, in Assumptionis beatae Mariae et S. Nicolai festivitatibus, per octo dies sequentes et in anniversario die dedicationis ejusdem ecclesiae. Dat. apud Urbemveterem, kalendis septembris, anno quarto.

In e. m., pro ecclesia Sancti Patricii de Tilliolo, Abrincensis dioecesis, in S. Patricii, S. Nicolai et S. Stephani festivitatibus, per octo dies sequentes et in anniversario die dedicationis ejusdem ecclesiae.

« Licet is de... — Dat ut supra. »

Orvieto, 5 septembre 1291.

In e. m., pro ecclesia hospitalis Sanctae Mariae Par-

mensis, in honorem ejusdem virginis et S. Damiani constructa, in ejusdem virginis et S. Damiani festivitatibus et per octo dies sequentes.

« Virga venustissima et... — Dat. apud Urbemveterem, nonis septembris, anno quarto. »

In e. m., pro ecclesia monasterii Sancti Petri Vivi Senonensis, ordinis S. Benedicti, in singulis sanctorum Petri apostoli, Saviniani et Potentiani, in quorum honorem eadem ecclesia est constructa, per octo dies sequentes et in anniversario die dedicationis ejusdem ecclesiae.

« Vite perennis gloria... — Dat. ut supra. »

Orvieto, 13 septembre 1291.

In e. m. .. abbatissae et conventui monasterii Beatae Mariae de Pratis juxta Duacum, Cisterciensis ordinis, Atrebatensis dioecesis, in quatuor beatae Mariae festivitatibus et per octo dies sequentes.

« Sanctorum meritis inclita... — Dat. apud Urbemveterem, idibus septembris, anno quarto. »

Orvieto, 12 septembre 1291.

In e. m. universis, etc., pro ecclesia Sancti Dionysii Remensi, in S. Laurentii et S. Augustini festivitatibus et per octo dies sequentes; praeter eamdem indulgentiam in S. Dionysii festo nuper concessam.

« Vite perennis gloria... — Dat. apud Urbemveterem, II idus septembris, anno quarto. »

Orvieto, 13 septembre 1291.

In e. m., pro ecclesia .. abbatis et conventus monasterii Sanctae Crucis de Talemundo, ordinis S. Benedicti, Pictavensis dioecesis, in Inventionis et Exaltationis sanctae crucis et S. Stephani festivitatibus et per octo dies sequentes. Dat. apud Urbemveterem, idibus septembris, anno quarto.

Orvieto, 5 septembre 1291.

In e. m., pro ecclesia Sancti Petri de Aliate, Mediolanensis dioecesis, in S. Petri, Purificationis beatae Mariae et S. Johannis festivitatibus, per octo dies sequentes et in anniversario die dedicationis ejusdem ecclesiae. Dat. apud Urbemveterem, nonis septembris, anno quarto. (*En marge.*)

Orvieto, 22 septembre 1291.

In e. m., pro ecclesia Beati Blasii Viterbiensi, in ejusdem sancti festivitate, per octo dies sequentes et in prima dominica quadragesimae. Dat. apud Urbemveterem, X kalendas octobris, anno quarto. (*Ibid.*)

Orvieto, 12 septembre 1291.

In e. m., pro ecclesia .. abbatis et conventus de Tyches..ld, ordinis Praemonstratensis, Winctoniensis dioecesis, in quatuor beatae Mariae festivitatibus, per octo dies sequentes et in anniversario die dedicationis ejusdem ecclesiae. Dat. apud Urbemveterem, II idus septembris, anno quarto. (*Ibid.*)

Orvieto, 13 septembre 1291.

In e. m., pro ecclesia Sancti Michaelis in Palchetto Florentina, in Assumptionis beatae Mariae, sanctorum Jacobi et Blasii festivitatibus et per octo dies sequentes. Dat. apud Urbemveterem, idibus septembris, anno quarto. (*Ibid.*)

Orvieto, 18 septembre 1291.

In e. m., pro ecclesia .. prioris et conventus monasterii de Oegnies, per priorem soliti gubernari, ordinis S. Augustini, Leodiensis dioecesis, in quatuor beatae Mariae et S. Augustini festivitatibus et per octo dies sequentes. Dat. apud Urbemveterem, XIIII kalendas octobris, anno quarto. (*Ibid.*)

Orvieto, 26 septembre 1291.

In e. m., pro ecclesia Sancti Pancratii Ferentinate, in ejusdem sancti festivitate et per octo dies sequentes. Dat. apud Urbemveterem, VI kalendas octobris, anno quarto. (*Ibid.*)

Orvieto, 29 septembre 1291.

In e. m., pro ecclesia Beatae Mariae de Vallicella de Urbe, in quatuor beatae Mariae et S. Michaelis archangeli festivitatibus et per octo dies sequentes.

« Gloriosus Deus in... — Dat. apud Urbemveterem, III kalendas octobris, anno quarto. » (*Ibid.*)

6011 Orvieto, 23 juillet 1291.

Bona, jura et privilegia monasterii Sancti Laurentii de Collazone, Tudertinae dioecesis, confirmat. (Reg. 46, c. 487, f. 95 v°; Potth., 23744.)

Dilectis in Christo filiabus .. abbatisse monasterii Sancti Laurentii de Collazone ejusque sororibus tam presentibus quam futuris regularem vitam professis in perpetuum.

« Religiosam vitam eligentibus... — Dat. apud Urbemveterem, per manum magistri Johannis, decani Bajocensis, sancte romane ecclesie vicecancellarii, X kalendas augusti, indictione quarta, incarnationis dominice MCCLXXXXI, pontificatus vero domni Nicolai pape IIII[ti] anno quarto. »

6012 Orvieto, 9 septembre 1291.

Dispensatio super defectu ordinis. (Reg. 46, c. 488, f. 96 r°.)

Guillelmo de Robelenges, subdiacono, rectori parrochialis

ecclesie de Geldonia superiori, Leodiensis diocesis, cum a tempore quo eamdem ecclesiam suscepit paucum anni supersit, indulget ut usque ad festum Resurrectionis dominicae proxime futurum ad sacros ordines promoveri possit.

« Exhibita nobis tua... — Dat. apud Urbemveterem, v idus septembris, anno quarto. »

6013 Orvieto, 28 août 1291.

De constructione capellae ab ecclesia de Bocstede, Cicestrensis dioecesis, dependentis. (Reg. 46, c. 489, f. 96 r°.)

.. *archiepiscopo Cantuariensi* mandat ut, si expedire viderit, Johanni, rectori ecclesiae de Bocstede, Cicestrensis dioecesis, licentiam concedat construendi capellam in fundo ecclesiae de Bocstede, villae de Gelderegge vicino, quae ab eadem ecclesia matrice dependeat, et habendi capellanum proprium in eadem, a quo homines praedictae villae audire divina et sacramenta recipere possint. Eadem enim villa, infra limites parrochiae de Bocstede sita, ab ecclesia de Bocstede tantum distat quod homines ejus ad ecclesiam de Withihamme magis vicinam se transferunt.

« Ex parte dilecti... — Dat. apud Urbemveterem, v kalendas septembris, anno quarto. »

6014 Orvieto, 25 août 1291.

De abbate monasterio Sancti Laurentii de Monte, Barchinonensis dioecesis, praeficiendo. (Reg. 46, c. 490, f. 96 v°.)

.. *abbati monasterii Sancti Cucuphatis, ordinis S. Benedicti, Barchinonensis diocesis.* Vacante monasterio Sancti Laurentii de Monte, ordinis S. Benedicti, Barchinonensis dioecesis, per mortem quondam Raymundi, conventus Bernardum de Vallibus Romanis, monasterii ejusdem priorem, in abbatem per viam compromissi elegit; sed conventus, cum post hujusmodi electionem noverit sedem apostolicam provisiones ecclesiarum cathedralium et monasteriorum illarum partium sibi reservasse, per fratrem Petrum Bonifilii, monachum monasterii, supplicavit ut papa eumdem priorem in abbatem perficere dignaretur. Quare papa abbati monasterii Sancti Cucuphatis mandat ut, cassata praedicta electione, eumdem priorem, vel alium, si viderit expedire, abbatem monasterio Sancti Laurentii praeficiat eique munus benedictionis impendi faciat.

« Ex parte dilectorum... — Dat. apud Urbemveterem, viii kalendas septembris, anno quarto. »

6015 Orvieto, 5 septembre 1291.

De priorissa monasterio de Ripolis praeficienda. (Reg. 46, c. 491, f. 96 v°.)

.. *priori ordinis fratrum predicatorum Romane provintie* mandat ut, adjunctis sibi .. Florentino, .. Senensi ac .. Pistoriensi prioribus ordinis praedicatorum, monialem monasterii de Ripolis, ejusdem ordinis, Florentinae dioecesis, in priorissam eligant. Vacante enim monasterio, moniales, procedentes juxta privilegium sibi concessum ad electionem priorissae, vota sua in diversas moniales diviserant.

« Ad audientiam nostram... — Dat. apud Urbemveterem, nonis septembris, anno quarto. »

6016 Orvieto, 13 septembre 1291.

Facultas exercendi per procurationes jus visitationis. (Reg. 46, c. 492, f. 96 v°.)

Stephano de Maulay, archidiacono Clivelandie in ecclesia Eboracensi, crucesignato, indulget ut quoad a Terra Sancta redierit archidiaconatum suum per procuratores visitare possit et procurationes hujusmodi visitationis ratione in pecunia recipere valeat.

« Digne illas devotorum... — Dat. apud Urbemveterem, idibus septembris, anno quarto. »

6017 Orvieto, 4 septembre 1291.

Dispensatio super defectu aetatis et ordinum. (Reg. 46, c. 493, f. 96 v°.)

Venerabili fratri .. episcopo Perusino mandat ut cum Thebaldo, nato nobilis viri Pauli, militis Perusini, doctore decretorum, dispenset super eo quod decem et octo annos natus et in lectoratus ordine constitutus, plebem Sanctae Mariae de Palatio, Perusinae dioecesis, curam animarum habentem, ab .. archipresbytero et capitulo ecclesiae Perusinae recepit et per duodecim annos detinuit nec se fecit ad presbyteratum promoveri.

« Dilectus filius Thebaldus... — Dat. apud Urbemveterem, ii nonas septembris, anno quarto. »

6018 Orvieto, 12 septembre 1291.

Dispensatio super defectu aetatis et ordinum. (Reg. 46, c. 494, f. 97 r°.)

Adoardo, subdiacono, rectori ecclesie de Fortione, Aretine

diocesis. Cum eo, cum quo jam fuit dispensatum ut, non obstante defectu aetatis, beneficium ecclesiasticum recipere valeret, rursus dispensat ut, cum vix viginti et duo annos natus sit, idem beneficium tenere valeat, nec propter hoc ad presbyteratus ordinem promoveri teneatur.

« Petitio tua nobis... — Dat. apud Urbemveterem, II idus septembris, anno quarto. »

6019-6025 Orvieto, 20 septembre 1291.

Indulgentiae. (Reg. 46, c. 495, f. 97 r°.)

Universis Christi fidelibus presentes litteras inspecturis. Indulgentiam unius anni et XL dierum concedit omnibus visitantibus ecclesiam guardiani et fratrum minorum Virdunensium, in quatuor beatae Mariae, sanctorum Francisci et Antonii et sanctae Clarae festivitatibus, per octo dies sequentes et in anniversario die dedicationis ejusdem ecclesiae.

« Vite perennis gloria... — Dat. apud Urbemveterem, XII kalendas octobris, anno quarto. » (Potth., 23824.)

In e. m., pro ecclesia Sancti Vedasti de Castaneto, Belvacensis dioecesis, in S. Vedasti festo et commemoratione Omnium Sanctorum et per octo dies sequentes. Dat. ut supra.

Orvieto, 17 septembre 1291.

In e. m., pro ecclesia Sancti Nicolai de Monteforti, Carnotensis dioecesis, in S. Nicolai et Annuntiationis beatae Mariae festivitatibus et per octo dies sequentes. Dat. apud Urbemveterem, XV kalendas octobris, anno quarto.

Orvieto, 12 septembre 1291.

In e. m. universis Christi fidelibus per Esculanam, Camerinensem et Auximanam civitates et dioeceses constitutis. Eamdem indulgentiam concedit iis qui .. priori et fratribus hospitalis leprosorum de Rivocellorum, Firmanae dioecesis, manum caritatis porrexerint. — Praesentes litterae per quaestuarios mitti non possunt.

« Quoniam ut ait... — Dat. apud Urbemveterem, II idus septembris, anno quarto. »

Orvieto, 22 septembre 1291.

In e. m. universis Christi fidelibus per Remensem, Cathalaunensem et Laudunensem civitates et dioeceses constitutis, pro .. magistro et fratribus domus leprosorum Sancti Lazari de Castro Portuensi, Remensis dioecesis. Dat. apud Urbemveterem, X kalendas octobris, anno quarto.

Orvieto, 20 septembre 1291.

In e. m. universis Christi fidelibus praesentes litteras inspecturis, pro .. magistro et fratribus domus leprosorum de Basso, Laudunensis dioecesis. Dat. apud Urbemveterem, XII kalendas octobris, anno quarto.

Orvieto, 18 septembre 1291.

In e. m. Eamdem indulgentiam concedit visitantibus ecclesiam Sancti Martini de Tardinghem, Morinensis dioecesis, in quatuor beatae Mariae et S. Martini festivitatibus, per octo dies sequentes et in anniversario die dedicationis ejusdem ecclesiae.

« Claro supernorum consortio... — Dat. apud Urbemveterem, XIIII kalendas octobris, anno quarto. »

6026 Orvieto, 20 septembre 1291.

Contra injuriatores Bajocensis ecclesiae. (Reg. 46, c. 496, f. 97 v°.)

Venerabili fratri P., episcopo Bajocensi, indulget ut contra ecclesiae Bajocensis injuriatores et turbatores, monitione praeposita, censuram ecclesiasticam exercere valeat.

« Pastoralis officii cura... — Dat. apud Urbemveterem, XII kalendas octobris, anno quarto. »

6027 Orvieto, 22 septembre 1291.

Contra eos qui magistrum hospitalis Sancti Antonii Viennensis et ejus familiares captivos detinent. (Reg. 46, c. 497, f. 97 v°.)

Venerabili fratri .. archiepiscopi Viennensi. « Turbamur et merito... Nuper siquidem dilecti filii .. magister et fratres hospitalis Sancti Antonii Viennensis querula nobis admodum insinuatione monstrarunt quod Grato, monachus monasterii Montismajoris, Arelatensis diocesis, iniquitatis freno ad iniqua relaxato, immemor modestie regularis, suffultus potentia nobilis viri Aynardi, domini de Castro novo, fratris sui, ad personas et bona ejusdem hospitalis manus hostilis invasoris extendens ipsaque bona satagens occupare, quasdam grangias ipsius hospitalis incendio concremari ac ipsius bona diripi et dampna gravia inferri hospitali eidem temeritate dampnabili procuravit, et subsequenter, mandantibus sive consentientibus monacho et nobili memoratis, nobiles viri Franciscus et Huguo de Cassenetico, Guido de Tollino, Aynardus de Sancto Quintino, Nantelmus Aynardi de Chalancone et Henricus, filius Aynardi de Vignayo, Gaufridus de Claromonte, Humbertus et Amedeus de Mirabello, fratres, Raymundus Aynardi et Gratonus de Clariaco, Vien-

nensis, Grationopolitane et Diensis diocesium, in dictum magistrum, in itinere pro ejusdem hospitalis prosequendis negotiis constitutum, ejusque familiares impetu irruentes hostili, ipsos graviter vulnerarunt, et, non metuentes addere afflictionem afflictis, eos, bonis que secum deferebant spoliatos, ignominiose nimium captos, in dicto Castro novo presentantes Aynardo, nobili antedicto, non sine temeritate sacrilega, de mandato sive consensu eorumdem monachi et A., dictum magistrum et quosdam de familiaribus predictis in dicto Castro novo, reliquos vero familiares in castro de Tollino carcerali custodie manciparunt, ipsosque artius detinent mancipatos. Nos itaque, nolentes hec conniventibus oculis pertransire, fraternitati tue per apostolica scripta mandamus quatenus predictos monachum et nobiles moneas ut infra terminum quem eis prefixeris predictos magistrum et familiares plenarie restituant libertati, et de injuriis et dampnis eisdem magistro et fratribus ac familiaribus congruam satisfactionem impendant. Si vero ipsi contempserint hujusmodi monitioni parere, obstinationis spiritu superati, prefatos monachum et nobiles ex parte nostra peremptorie citare procures ut infra duorum mensium spatium post citationem tuam, cum omnibus juribus et munimentis suis, predicti monachus, Aynardus de Castro novo et Guido de Tollino personaliter, reliqui vero per procuratores ydoneos, compareant coram nobis, recepturi pro meritis et alias facturi super hoc quod ordo dictaverit rationis. Diem vero citationis et formam et quicquid inde feceris nobis per tuas litteras harum seriem continentes fideliter intimare procures. Dat. apud Urbemveterem, x kalendas octobris, anno quarto. »

6028 Orvieto, 22 septembre 1291.

De eodem negotio. (Reg. 46, c. 497², f. 97 v°.)

Eidem. « Exposuerunt nobis dilecti filii frater Aymo, magister, et fratres hospitalis Sancti Antonii Viennensis quod Gaufridus, decanus Valentinus, Nantelmus de Tollino, Michael de Verno, clerici, Hugonetus de Baladuno, Guido de Vallino et Follatus dictus de Casta, laici, associatis sibi nonnullis iniquitatis filiis, eorum in hac parte complicibus, clericis et laicis Viennensis, Grationopolitane et Valentine civitatum et diocesium, in predictum magistrum, necnon Petrum Bonerii et Lantelmum de Sancto Laterio, ipsius hospitalis fratres, manus injecerunt, Dei timore postposito, temere violentas. Quocirca fraternitati tue per apostolica scripta mandamus quatenus, si est ita, dictos sacrilegos tandiu, appellatione remota, excommunicatos publice nunties et facias ab omnibus artius evitari donec super hiis satisfecerint competenter et cum tuarum testimonio litterarum ad sedem venerint apostolicam absolvendi. Si vero dicti sacrilegi, in sua malitia pertinaces, de premissis satisfacere recusarint, tu contra clericos, per subtractionem beneficiorum suorum, contra laicos vero per interdicti in terram ipsorum sententiam, et alias, prout expedire videris, manum tuam studeas aggravare. Dat. ut supra. »

6029 Orvieto, 17 septembre 1291.

Dispensatio matrimonii. (Reg. 46, c. 498, f. 97 v°.)

.. *magistro scolarum ecclesie Januensis* mandat ut cum nobili viro Carloto de Nigro et nobili muliere Francolina Raynaldi Pinoli, civibus Januensibus, dispenset ut, non obstante quarto consanguinitatis gradu quo conjuncti sunt, remanere valeant in matrimonio quod olim contraxerunt, ignorantes falsas esse dispensationis apostolicas litteras quas ipsis quidam frater ordinis praedicatorum, qui tunc sanctae vitae esse putabatur, nunc vero, culpis exigentibus, carceri mancipatus est, praesentavit.

« Sua nobis dilectus... — Dat. apud Urbemveterem, xv kalendas octobris, anno quarto. »

6030 Orvieto, 15 septembre 1291.

Abbati monasterii Sancti Cornelii Compendiensis mandat ut justitiae complementum Reginaldo, abbati monasterii Sancti Dionysii in Francia, prosequenti contra quoscumque jura ejusdem monasterii, reddat. (Reg. 46, c. 499, f. 98 r°.)

.. *abbati monasterii Sancti Cornelii Compendiensis, Suessionensis diocesis.*

« Ne jus ecclesie... — Dat. apud Urbemveterem, xvii kalendas octobris, anno quarto. »

6031 Orvieto, 13 septembre 1291.

Litteras Alexandri quarti de stigmatibus S. Francisci refert et confirmat. (Reg. 46, c. 500, f. 98 v°; Potth., 23818.)

Universis Christi fidelibus presentes litteras inspecturis. Litterarum confirmatarum tenor hic est :

« Alexander, episcopus servus servorum Dei. Venera-
» bilibus fratribus universis archiepiscopis et episcopis
» et dilectis filiis abbatibus, prioribus, prepositis, archi-
» presbyteris, decanis, archidiaconis et aliis ecclesia-

» tium prelatis presentes litteras inspecturis, salutem » et apostolicam benedictionem. Benigna operatio di- » vine... — Dat. Anagnie, IIII nonas novembris, ponti- » ficatus nostri anno quarto »

« Quasdam litteras felicis... — Dat. apud Urbemveterem, idibus septembris, anno quarto. »

6032 Orvieto, 17 septembre 1291.

Litteras Nicolai IIIi et Gregorii VIIIIi de stigmatibus S. Francisci refert et confirmat. (Reg. 46, c. 501, f. 98 vo; Potth., 23822.)

Eisdem. Litterarum Nicolai IIIi, quae litteras Gregorii continent, tenor hic est :

« Nicolaus, episcopus servus servorum Dei. Universis » Christi fidelibus ad quos littere iste pervenerint, sa- » lutem et apostolicam benedictionem. Litteras felicis re- » cordationis Gregorii pape VIIIIi... — Dat. Suriani, VIII » kalendas septembris, anno secundo. » (Potth., 21630.)

« Tenorem quarumdam litterarum... — Dat. apud Urbemveterem, XV kalendas octobris, anno quarto. »

6033-6034 Orvieto, 17 septembre 1291.

Dispensatio super defectu natalium. (Reg. 46, c. 502, f. 98 vo.)

.. *episcopo Saresbiriensi* mandat ut cum Roberto de Ardona, presbytero, monacho monasterii de Malmesbure, ordinis S. Benedicti, Saresbiriensis dioecesis, cum quo olim jam fuit dispensatum ut, non obstante defectu quem patitur, de soluto genitus et soluta, ad omnes ordines promoveri et ad administrationes sui ordinis dumtaxat assumi posset, rursus dispenset ut, non obstante eodem defectu, ad omnes dignitates ejusdem ordinis assumi valeat.

« Regularis ordinis professoribus... — Dat. apud Urbemveterem, XV kalendas octobris, anno quarto. »

In e. m. .. episcopo Wigorniensi, pro Riccardo de Winctonia, presbytero, monacho monasterii de Wychegumbie, ordinis S. Benedicti, Wigorniensis dioecesis.

6035-6036 Orvieto, 13 septembre 1291.

Licentia intrandi monasteria. (Reg. 46, c. 503, f. 98 vo.)

Nobili mulieri Margarite, domine de Cramailles, Suessionensis diocesis, indulget ut cum quatuor honestis matronis, semel in anno, visitare valeat monasteria de Foigny, de Longo Ponte et de Sygny, Cisterciensis ordinis, Remensis, Laudunensis et Suessionensis dioecesium, in quibus corpora genitorum ejus sunt sepulta.

« Pium arbitramur et... — Dat. apud Urbemveterem, idibus septembris, anno quarto. »

In e. m. nobili mulieri Aelidi, dominae de Annie, Laudunensis dioecesis.

6037 Orvieto, 8 septembre 1291.

Exemptio jurisdictionis. (Reg. 46, c. 504, f. 98 vo.)

Universitati hominum civitatis et suburbii Aurelianensis. « Vestre pacis querentes... indulgemus ut vos aut aliqui vestrum extra diocesim Aurelianensem super hiis que infra illam habetis, quandiu parati fueritis infra ipsam coram competenti judice stare juri, per litteras apostolice sedis vel legatorum ejus obtentas, per quas nondum ad citationem minime est processum, aut obtinendas, in causam trahi vel ad judicium evocari a quoquam minime valeatis... Presentibus post quinquennium minime valituris. Dat. apud Urbemveterem, VI idus septembris, anno quarto. »

6038 Orvieto, 17 septembre 1291.

Contra quosdam clericos qui Robertum de Sulmona, Valvensis dioecesis, laicum, occiderunt. (Reg. 46, c. 505, f. 99 ro.)

.. *episcopo Iserniensi* « Querelam gravem dilecti filii Petri dicti de Gaeta de Sulmona, laici, recepimus continentem quod Andreas Berardi et Franciscus Raynaldi, ejusdem loci, canonici Valvenses, Nicolaus Stefi, Berardus Magistri Andree, Nicolaus Dompni Johannis Jacobi, Leonardus Johannis de Benevento et Matheus Mercatantis Nigri, clerici Valvensis diocesis, spiritu diabolico concitati, quondam Robertum, ipsius Petri germanum, laicum, armata manu ausu nephario publice invadentes, ipsum inhumaniter occiderunt, nec hiis contenti, arma publice et quasi continue deferentes, eundem Petrum ac fratres ipsius et Generosam, ejusdem Roberti relictam, interficere comminantes, eos offendere diversis et quasi continuis machinationibus moliuntur. Quare idem Petrus nobis lacrimabiliter supplicavit ut, cum dilectus filius .. abbas monasterii Meniacensis, ordinis S. Benedicti, cui cura et administratio ipsius ecclesie, pastoris solatio destitute, fuit per bone memorie Berardum, Penestrinum episcopum, tunc in illis partibus apostolice sedis legatum, commissa et per

sedem eandem postmodum confirmata, impotens propter predictorum interfectorum potentiam habeatur ad corrigendum hujusmodi sceleris patratores, providere in hac parte de oportuno remedio curaremus. Quia vero hec, si vera sunt, non possumus sicut nec debemus sub dissimulatione transire, fraternitati tue per apostolica scripta mandamus quatenus, canonicis et clericis predictis prout justum fuerit primitus evocatis, super premissis diligenter inquiras et, si per famam vel indaginem non sollempnem tibi constiterit de premissis, eosdem canonicos et clericos ex parte nostra peremptorie citare procures ut infra unius mensis spatium post citationem tuam compareant personaliter coram nobis, suam super premissis, si poterunt, innocentiam ostensuri ac facturi et recepturi super hoc quod ordo dictaverit rationis. Diem vero citationis et formam, etc. Dat. apud Urbemveterem, xv kalendas octobris, anno quarto. »

6039 Orvieto, 12 septembre 1291.

Paganus, inquisitor in Lombardia, et vicarius ejus coram sede apostolica citantur. (Reg. 46, c. 506, f. 99 r°; Potth., 23814.)

Dilectis filiis .. archipresbytero ecclesie de Campitello, Mantuane diocesis, et Bonamenti de Bonacolsis, canonico Mantuano, mandat ut fratrem Paganum, inquisitorem in Lombardia, et Vivianum de Verona, vicarium ejus, ordinis praedicatorum, turbatores fratris Bonajunctae de Mantua, ordinis minorum, inquisitoris in marchia Tervisina, citent coram sede apostolica.

« Nuper ad audientiam... — Dat. apud Urbemveterem, II idus septembris, anno quarto. »

6040 Orvieto, 3 septembre 1291.

De eodem negotio quo supra, n° 5964 (Reg. 46, c. 507, f. 99 r°.)

Venerabilibus fratribus archiepiscopo Treverensi et .. episcopo Virdunensi ac dilecto filio .. decano Lingonensi mandat, sub excommunicationis poena, ut litteras apostolicas supra in capitulo CCCCLXXI° relatas observari facientes, decanum et capitulum Metenses et Huguardum moneant ut infra octo dies post monitionem hujusmodi Johanni dicto Avemaria praebendam et cotidianas distributiones ei debitas dimittant, invocato ad hoc si opus fuerit, auxilio brachii saecularis. Si vero praedicti decanus, capitulum et Huguardus suam causam justam putent, eos peremptorie citent ut Huguardus personaliter, alii per procuratorem coram sede apostolica infra duorum mensium spatium compareant. Si autem iidem decanus, capitulum et Huguardus monitioni apostolicae paruerint reverenter, eos ab universis interdicti, suspensionis et excommunicationis sententiis absolvant, dispensentque cum eis super irregularitate si quam sic ligati contraxerint.

« Cum ex injuncto... — Dat. apud Urbemveterem, III nonas septembris, anno quarto. »

6041 Orvieto, 18 septembre 1291.

Collatio beneficii. (Reg. 46, c. 508, f. 99 v°.)

Thomasio, plebano plebis de Triano, Lucane diocesis. Cum eo, obtentu magistri Ranerii de Pisis, notarii papae, dispensat ut, praeter plebem de Triano, archidiaconatum, canonicatum et praebendam ecclesiae Lucanae recipere valeat.

« Meritis laudabilis conversationis... — Dat. apud Urbemveterem, XIIII kalendas octobris, anno quarto. »

6042 Orvieto, 24 septembre 1291.

Facultas absolvendi a canonicis sententiis. (Reg. 46, c. 509, f. 99 v°.)

Venerabili fratri P., episcopo Salamantino, facultatem concedit absolvendi clericos et laicos Salamantinae dioecesis ab excommunicationis sententiis quas pro violenta injectione manuum in clericos incurrerunt, et dispensandi cum clericis super irregularitate si quam sic ligati contraxerint.

« Tua nobis fraternitas... — Dat. apud Urbemveterem, VIII kalendas octobris, anno quarto. »

6043-6044 Orvieto, 7 août 1291.

Collatio beneficii et dispensatio super pluralitate beneficiorum. (Reg. 46, c. 510, f. 99 v°.)

Magistro Rogerio de Salerno, subdiacono et capellano nostro, canonico Constantiensi. Cum in Constantiensi ecclesia dignitates, personatus et praebendae minores, mediocres et majores existant, canonicatum ejusdem ecclesiae et praebendam integram, non sacerdotalem, de majoribus, cui distributiones cotidianae debeantur, necnon et dignitatem seu personatum de majoribus confert, ejusque nomine de illis magistrum Nicolaum de Trebis, camera-

rium et notarium suum, per suum annulum praesentialiter investit. Si vero tales praebendae, personatus et dignitates non vacent ad praesens, eadem proximo vacatura ei reservat; cumque eo dispensat ut eadem beneficia una cum archidiaconatu in ecclesia Panormitana, in eadem ac in Salernitana, Surrentina, Sancti Donatiani in Brugis, Tornacensis dioecesis, et Sancti Petri ad Curtem de Salerno ecclesiis canonicatibus et praebendis retinere valeat.

« Circa personam tuam... — Dat. apud Urbemveterem, VII idus augusti, anno quarto. »

In e. m. .. praeposito Maguntinae, .. archipresbytero Turonensis et .. custodi Bajocensis ecclesiarum mandat ut eumdem Rogerium vel procuratorem ejus in ecclesia Constantiensi recipi faciant in canonicum et in fratrem et eum in corporalem possessionem praedictorum beneficiorum inducant.

« Circa personam dilecti... — Dat. ut supra. »

6045 Orvieto, 1er septembre 1291.

Facultas dispensandi super defectu ordinis. (Reg. 46, c. 511, f. 100 r°.)

Venerabili fratri Arnaldo, episcopo Dertusensi, licentiam concedit dispensandi cum clericis Dertusensis dioecesis qui infra annum post receptionem beneficii curam animarum habentis se ad presbyteratus ordinem promoveri non curarunt.

« Exhibita nobis tua... — Dat. apud Urbemveterem, kalendis septembris, anno quarto. »

6046 Orvieto, 13 septembre 1291.

Dispensatio super defectu ordinis. (Reg. 46, c. 511², f. 100 v°.)

Venerabili fratri .. episcopo Othoniensi committit ut cum Erico, diacono, rectore parrochialis ecclesiae Sancti Clementis in Stonlosa, Othoniensis dioecesis, qui infra annum post receptionem ejusdem ecclesiae se ad presbyteratum promoveri non fecit, dispenset.

« Petitio dilecti filii... — Dat. apud Urbemveterem, idibus septembris, anno quarto. »

6047 Orvieto, 17 septembre 1291.

Facultas absolvendi a canonicis sententiis. (Reg. 46, c. 512, f. 100 v°.)

Venerabili fratri Johanni, archiepiscopo Lundensi, Suetie primati, facultatem concedit absolvendi clericos et laicos Lundensis dioecesis ab excommunicationum sententiis quas pro violenta injectione manuum in clericos incurrerunt et dispensandi cum clericis super irregularitate si quam sic ligati contraxerint.

« Tua nobis fraternitas... — Dat. apud Urbemveterem, XV kalendas octobris, anno quarto. »

6048 Orvieto, 17 septembre 1291.

Facultas absolvendi a canonicis sententiis. (Reg. 46, c. 512², f. 100 v°.)

Eidem facultatem concedit dispensandi cum clericis in minoribus ordinibus constitutis Lundensis dioecesis super irregularitate quam excommunicationis vinculo astricti contraxerint.

« Tua nobis fraternitas... — Dat. ut supra. »

6049 Orvieto, 17 septembre 1291.

De possessionibus ecclesiae Lundensis commutandis. (Reg. 46, c. 512³, f. 100 v°.)

Venerabili fratri .. episcopo Roskildensi et dilectis filiis .. abbati monasterii de Hervado, Lundensis diocesis, ac .. preposito ecclesie Lundensis mandat ut inquirant de opportunitate petitionis qua J., Lundensis archiepiscopus, licentiam commutandi quasdam possessiones ecclesiae suae poscit.

« Ex parte venerabilis... — Dat. ut supra. »

6050 Orvieto, 17 août 1291.

Dispensatio matrimonii. (Reg. 46, c. 513, f. 100 v°.)

Venerabili fratri .. episcopo Herefordensi committit ut cum nobili viro Rogero Faschot et nobili muliere Constantia Willelmi de Hevene, Herefordensis dioecesis, dispenset ut in matrimonio quod olim, ignorantes impedimentum esse, contraxerunt et in quo prolem procrearunt remanere valeant, quanquam quarto consanguinitatis gradu conjuncti sunt et quaedam mulier, a Rogerio ante contractum hujusmodi matrimonium carnaliter cognota, Constantiae quarta consanguinitatis linea attinet.

« Petitio dilecti filii... — Dat. apud Urbemveterem, XVI kalendas septembris, anno quarto. »

6051 Orvieto, 13 septembre 1291.

Dispensatio matrimonii. (Reg. 46, c. 514, f. 100 v°.)

.. *archidiacono ecclesie Landavensis* committit ut cum Kynwric, nato Gruffini, et Eva Wemiae, Landavensis dioecesis, dispenset ut in matrimonio quod olim, ignorantes impedimentum esse, contraxerunt et in quo prolem procrearunt, remanere valeant, non obstante tertio et quarto consanguinitatis gradu quo conjuncti sunt.

« Exhibita nobis dilecti... — Dat. apud Urbemveterem, idibus septembris, anno quarto. »

6052 Orvieto, 20 septembre 1291.

Dispensatio matrimonii. (Reg. 46, c. 514², f. 101 r°.)

.. *archiepiscopo Surrentino* committit ut cum nobili viro Jacobo Castaldi et nobili muliere Anna Laurentii Rufuli, civibus Ravellensibus, dispenset ut in matrimonio quod olim, ignorantes impedimentum esse, contraxerunt et in quo prolem procrearunt remanere valeant, non obstante quarto consanguinitatis gradu quo conjuncti sunt.

« Exhibita nobis dilecti... — Dat. apud Urbemveterem, XII kalendas octobris, anno quarto. »

6053 Orvieto, 13 septembre 1291.

Injuriatores fratrum minorum in villa de Medicino coram sede apostolica citantur. (Reg. 46, c. 515, f. 101 r°; Potth., 23815.)

.. *archidiacono Socensi in ecclesia Auxitana.* « Significarunt nobis dilecti filii .. custos et fratres ordinis minorum Agennensis diocesis quod, cum ipsi olim in villa de Medicino, ejusdem diocesis, ad quam ab universitate hominum ejusdem ville fuerant evocati, in loco pro habitatione ipsorum licito acquisito manerent, Bobo, prior, Guillelmus, sacrista, Berardus Cogot, Guillelmus de Sancto Flore, Martinus Michael, Johannes et Petrus de Lavena et Johannes de Burgundia, monachi prioratus dicti loci de Medicino, Cluniacensis ordinis, associatis sibi Geraldo de Niort, monacho monasterii de Alecto, sacrista Mabiburgeti, ordinis S. Benedicti, Johanne Cachapoi, Bernardo et Guillelmo de Bares, Guillelmo Molinerii, Dominico de Crota, Bernardo de Burgo, Guilhoto de Lectora, Guillelmo de Luto, Donato, familiari Geraldi de Rupecisa, Raymundo Fabri ac Jacobo Jaculatoris, clericis, Arnaldo Molinerii, Arnaldo de Riveto, Guillelmo de Loba, Gualhardo de Condato, Johanne de Troya, Rostando de Roquerio, Raymundo de Pluvia, Guillelmo de Montemirato, domicello, Guarsia Boerii et Arnaldo de Figarolio, laicis, et nonnullis eorum in hac parte complicibus, Auxitane, Burdegalensis, Tolosane, Lectorensis, Aquensis, Adurensis et Tarbiensis civitatum et diocesium, ad prefatum locum eorumdem custodis et fratrum nocturno tempore, dum dicti fratres matutinale officium celebrarent, temere accedentes, ac discoperto tecto et fractis hostiis oratorii dicti loci, locum ipsum violenter intrantes, fratres Guillelmum de Pinderiis, Vitalem Latomum et Guillelmum Gualterii vulnerarunt, in aliquos vero eorum manus injecerunt, Dei timore postposito, temere violentas. Quibusdam insuper operariis et famulis dictorum custodis et fratrum, qui ipsorum obsequiis et familiariter insistebant, acriter verberatis ac etiam vulneratis, famulos ipsos ligatos ducere, lectos quoque, vinum, libros et quedam alia supellectilia in domibus loci ejusdem inventa secum exinde, dictosque famulos apud predictum prioratum in carcere aliquandiu retinere nequiter attemptarunt. Et demum prefatum oratorium et officinas loci predicti totaliter destruxerunt, sicque monachi et alii sacrilegi supradicti, juxta tenorem indulgentie fratribus predicti ordinis minorum ab apostolica sede concesse, pro hujusmodi dampnabili violentia in prefato loco ipsorum fratrum per ipsos sacrilegos, ut premittitur, irrogata, ipso facto excommunicationis sententiam incurrerunt, et etiam pro hujusmodi vulneratione ac manuum injectione in predictos fratres presumptis in similem inciderunt sententiam a canone promulgatam. Verum custodi et fratribus predictis ad nos super premissis humiliter recurrentibus, nos nolentes ut prefati excessus remanerent impuniti, venerabili fratri nostro .. Agennensi episcopo nostris dedimus litteris in mandatis ut, si sibi per diligentem indaginem quam ex officio nostro summarie, sine strepitu et figura judicii, per ipsum fieri volumus, ita esse constaret, predictos sacrilegos tamdiu, appellatione remota, excommunicatos, pulsatis campanis et candelis accensis, publice nuntiaret in locis in quibus expedire videret, et faceret ab aliis artius evitari, donec super hiis satisfacerent competenter, et cum suarum testimonio litterarum ad sedem venirent apostolicam absolvendi, ac nichilominus exinde puniret eosdem, prout facti qualitas et justitia suaderet. Cum itaque prefatus episcopus predictos priorem et monachos ejusdem prioratus auctoritate dictarum litterarum, volens inquirere de premissis, ad suam presentiam evocasset, ex parte ipsorum prioris et monachorum dicti prioratus fuit coram eodem episcopo excipiendo propositum quod abbatibus, prioribus et monachis predicti Cluniacensis

ordinis a dicta sede indultum existit ut per litteras apostolicas que de ordine ipso Cluniacensi et indulto hujusmodi non fecerint mentionem nequeant conveniri vel ad judicium evocari, et quod in predictis litteris prefato episcopo directis de ordine Cluniacensi ac indulto nulla mentio habebatur, propter quod per eos conveniri de jure non poterant nec debebant. Et demum asserentes quod idem episcopus super hoc eos audire contra justitiam recusaverat, ad sedem apostolicam appellarunt, sicque nominatus episcopus tali pretextu in hujusmodi negotio procedere omisit, in dictorum custodis et fratrum non modicum prejudicium et gravamen. Quare prefati custos et fratres nobis humiliter supplicaverunt ut providere ipsis super hoc paterna diligentia curaremus. Nos itaque volentes ut de causa hujusmodi appellationis et negotio principali apud sedem cognoscatur eandem, discretioni tue per apostolica scripta mandamus quatenus priorem, monachos, clericos et laicos predictos ex parte nostra per te vel per alium aut alios peremptorie citare procures ut infra duos menses post citationem tuam prior et Guillelmus Molinerii predicti personaliter, reliqui vero per procuratorem vel procuratores ydoneos apostolico se conspectui representent, facturi et recepturi super premissis quod justitia suadebit. Diem vero citationis et formam et quicquid super premissis duxeris faciendum nobis per tuas patentes litteras harum seriem continentes studeas fideliter intimare. Dat. apud Urbemveterem, idibus septembris, anno quarto. »

6054 Orvieto, 27 septembre 1291.

Confirmat instrumentum quo Franciscus, episcopus, Pandulphus, archipresbyter, et capitulum Urbevetani parrochialem ecclesiam Sancti Laurentii de Arari Urbevetanam fratribus minoribus Urbevetanis vendiderunt. (Reg. 46, c. 516, f. 101 r°; Potth., 23835)

Dilectis filiis fratri Petro, guardiano et fratribus ordinis minorum Urbevetanis.

Instrumenti confirmati tenor hic est :

« In nomine Domini Amen. Exigit divine providentie...
« — Acta sunt hec in civitate Urbevetana, in camera
» episcopi supradicti, sub anno Domini MCCLXXXXI, in-
» dictione IIII, pontificatus domni nostri Nicolai pape IIII[ti]
» anno quarto, die vicesimo quarto mensis septembris.
» Presentibus domino Citadino Episcopi, presbytero Ra-
» naldo, capellano ecclesie Sancti Angeli de Pusterula,
» presbytero Johanne, capellano ecclesie Sancti Blasii,
» Ciolo, canonico Sancti Nicolai de villa Sancti Felicis,
» et Hugolino magistri Berardini, testibus, ad hec voca-
» tis et rogatis. Et ego Andreas quondam Bonostis,
» sancte romane ecclesie publicus auctoritate apostolica
» notarius his omnibus presens interfui et rogatus scri-
» bere scripsi et signavi et in publicam formam re-
» degi. »

« Exigentibus vestre religionis... — Dat. apud Urbemveterem, v kalendas octobris, anno quarto. »

6055-6059 Orvieto, 21 septembre 1291.

Indulgentiae. (Reg. 46, c. 517, f. 101 v°.)

.. *priori et capitulo ecclesie Sancti Mathei de Sunza Viterbiensis.* Indulgentiam unius anni et XL dierum concedit visitantibus praedictam ecclesiam in sanctorum Mathaei et Mathiae festivitatibus, per octo dies sequentes et in anniversario die dedicationis ejusdem ecclesiae.

« Cum ad premerenda... — Dat. apud Urbemveterem, XI kalendas octobris, anno quarto. »

Orvieto, 29 septembre 1291.

In e. m., pro ecclesia Sanctae Mariae de Frusinone, Verulanae dioecesis, in quatuor beatae Mariae, S. Andreae et S. Leonardi festivitatibus, per octo dies sequentes et in anniversario die dedicationis ejusdem ecclesiae.

« Gloriosus Deus in... — Dat. apud Urbemveterem, III kalendas octobris, anno quarto. » (*En marge.*)

Orvieto, 26 septembre 1291.

In e. m., pro ecclesia Sanctae Mariae de Ficullis, Urbevetanae dioecesis, in Assumptionis beatae Mariae festivitate, per octo dies, etc. ut supra, usque Dat. apud Urbemveterem, VI kalendas octobris, anno quarto. (*Ibid.*)

Orvieto, 4 octobre 1291.

In e. m. Eamdem indulgentiam concedit iis qui .. magistro et fratribus domus leprosorum de Castro Reginaldi, Turonensis dioecesis, manum caritatis porrexerint.

« Quoniam ut ait... — Dat. apud Urbemveterem, IIII nonas octobris, anno quarto. » (*Ibid.*)

Orvieto, 26 septembre 1291.

In e. m. Eamdem indulgentiam concedit visitantibus ecclesiam monasterii de Payraco, ordinis S. Benedicti, Lemovicensis dioecesis, in quatuor beatae Mariae festivitatibus, per octo dies sequentes et in anniversario die dedicationis ejusdem ecclesiae.

« Licet is de... — Dat. apud Urbemveterem, VI kalendas octobris, anno quarto. » (*Ibid.*)

6060-6092 Orvieto, 13 septembre 1291.

Indulgentiae. (Reg. 46, c. 517², f. 102 r°.)

Universis Christi fidelibus presentes litteras inspecturis. Indulgentiam unius anni et xl dierum concedit visitantibus ecclesiam .. guardiani et conventus fratrum minorum de Kaldeug, Ripensis dioecesis, in quatuor beatae Mariae, sanctorum Francisci et Antonii et sanctae Clarae festivitatibus, per octo dies sequentes et in anniversario die dedicationis ejusdem ecclesiae.

« Vite perennis gloria... — Dat. apud Urbemveterem, idibus septembris, anno quarto. » (Potth., 23820.)

In e. m., pro ecclesia .. guardiani et fratrum minorum de Mastrande, Asloensis dioecesis. (Potth., 23820.)

In e. m., pro ecclesia .. guardiani et fratrum minorum Sleswicensium. (Potth., 23820.)

In e. m., pro ecclesia .. guardiani et fratrum minorum Tundrensium, Ripensis dioecesis. (Potth., 23820.)

In e. m., pro ecclesia .. guardiani et fratrum minorum Flensburgensium, Sleswicensis dioecesis. (Potth., 23820.)

In e. m., pro ecclesia .. guardiani et fratrum minorum Asloensium. (Potth., 23820.)

In e. m., pro ecclesia .. guardiani et fratrum minorum Ripensium.

In e. m., pro ecclesia .. guardiani et fratrum minorum Tunsbergensium, Asloensis dioecesis. (Potth., 23820.)

In e. m., pro ecclesia .. abbatissae et conventus monasterii in Stokholm, ordinis Sanctae Clarae, Upsalensis dioecesis. (Potth., 23820.)

In e. m., pro ecclesia .. guardiani et conventus fratrum minorum Bergensium, in quatuor beatae Mariae, S. Osavi martyris, in cujus honorem eadem ecclesia est constructa, sanctorum Antonii et Francisci et sanctae Clarae festivitatibus, etc., ut supra. (Potth., 23820.)

In e. m., pro ecclesia .. guardiani et conventus fratrum minorum Konogelensium, Asloensis dioecesis. (Potth., 23820.)

Orvieto, 17 septembre 1291.

In e. m., pro ecclesia Beatae Mariae de Wengham, Cantuariensis dioecesis, in quatuor beatae Mariae festivitatibus, per octo dies sequentes et in anniversario die dedicationis ejusdem ecclesiae. Dat. apud Urbemveterem, xv kalendas octobris, anno quarto.

In e. m., pro ecclesia .. Sancti Thomae de Buselingthop, Lincolniensis dioecesis, in S. Thomae apostoli et S. Thomae martyris festivitatibus, per octo dies sequentes et in anniversario die dedicationis ejusdem ecclesiae. Dat. ut supra.

Orvieto, 13 septembre 1291.

In e. m., pro ecclesia Sanctae Mariae ad mare de Turri Palmarum, Firmanae dioecesis. Dat. apud Urbemveterem, idibus septembris, anno quarto.

Orvieto, 21 septembre 1291.

In e. m., pro ecclesia Sancti Gemini prope Ferentim, Viterbiensis dioecesis, in S. Gemini festivitatibus, per octo dies sequentes et in prima dominica quadragesimae. Dat. apud Urbemveterem, xi kalendas octobris, anno quarto.

Orvieto, 18 septembre 1291.

In e. m., pro ecclesia Castellana, in S. Petri, in cujus honorem eadem ecclesia est constructa, festivitatibus, per octo dies sequentes et in anniversario die dedicationis ejusdem ecclesiae. Dat. apud Urbemveterem, xiiii kalendas octobris, anno quarto.

Orvieto, 19 septembre 1291.

In e. m., pro ecclesia hospitalis Sancti Marci de Venetiis, Castellanae dioecesis, in S. Marci festivitatibus et per octo dies sequentes. Dat. apud Urbemveterem, xiii kalendas octobris, anno quarto.

Orvieto, 13 septembre 1291.

In e. m., pro ecclesia Sancti Petri de Murro, Firmanae dioecesis, in sanctorum Johannis Baptistae, Petri apostoli et Blasii martyris festivitatibus et per octo dies sequentes. Dat. apud Urbemveterem, idibus septembris, anno quarto.

Orvieto, 27 septembre 1291.

In e. m., pro ecclesia Beatae Mariae de Guardia, Theatinae dioecesis, in beatae Mariae et sanctorum Nicolai et Benedicti festivitatibus et per octo dies sequentes.

« Cum ad premerenda... — Dat. apud Urbemveterem, v kalendas octobris, anno quarto. »

In e. m., pro cathedrali ecclesia Beatae Mariae Urbinati, in beatae Mariae et S. Criscentini, cujus corpus inibi requiescit, festivitatibus et per octo dies sequentes. Dat. ut supra.

Orvieto, 13 septembre 1291.

In e. m., pro ecclesia hospitalis Sancti Benedicti de Lastra, Florentinae dioecesis, in quatuor beatae Mariae, S. Benedicti et S. Egidii festivitatibus et per octo dies sequentes.

« Vite perennis gloria... — Dat. apud Urbemveterem, idibus septembris, anno quarto. »

Orvieto, 20 septembre 1291.

In e. m., pro ecclesia Beati Michaelis de Sutmalling,

Cicestrensis dioecesis, in S. Michaelis et S. Eadmundi festivitatibus, per octo dies sequentes et in anniversario die dedicationis ejusdem ecclesiae. Dat. apud Urbemveterem, xii kalendas octobris, anno quarto. (*En marge.*)

In e. m., pro ecclesia Beatae Margaritae de Boestede, Cicestrensis dioecesis, in sanctae Margaritae et sanctorum Johannis Baptistae et Johannis Evangelistae festivitatibus et per octo dies sequentes. Dat. ut supra. (*Ibid.*)

Orvieto, 27 septembre 1291.

In e. m., pro ecclesia .. guardiani et conventus fratrum minorum de Monterubiano, Firmanae dioecesis, in quatuor beatae Mariae, sanctorum Francisci et Antonii et sanctae Clarae festivitatibus et per octo dies sequentes. Dat. apud Urbemveterem, v kalendas octobris, anno quarto. (*Ibid.*; Potth., 23832.)

In e. m., pro ecclesia .. guardiani et conventus fratrum minorum de Montegranario, Firmanae dioecesis. (*Ibid.*; Potth., 23832.)

In e. m., pro ecclesia .. guardiani et conventus fratrum minorum de Macerata, Firmanae dioecesis. (*Ibid.*; Potth., 23832.)

Orvieto, 26 septembre 1291.

In e. m., pro ecclesia .. guardiani et conventus fratrum minorum de Condomio, Agennensis dioecesis. Dat. apud Urbemveterem, vi kalendas octobris, anno quarto. (*Ibid.*; Potth., 23829.)

In e. m., pro ecclesia .. guardiani et conventus fratrum minorum Agennensium. (*Ibid.*; Potth., 23829.)

Orvieto, 27 septembre 1291.

In e. m., pro ecclesia .. prioris et fratrum monasterii Sanctae Crucis de Cadomo, per priorem soliti gubernari, Bajocensis dioecesis, in sanctorum Augustini et Theobaldi et sanctae Crucis festivitatibus et per octo dies sequentes. Dat. apud Urbemveterem, v kalendas octobris, anno quarto. (*Ibid.*)

In e. m., pro ecclesia .. guardiani et conventus fratrum minorum de Muro, Firmanae dioecesis, in quatuor beatae Mariae, S. Francisci et sanctarum Mariae Magdalenae et Agnetis festivitatibus et per octo dies sequentes. Dat. ut supra. (*Ibid.*; Potth., 23832.)

In e. m., pro ecclesia .. guardiani et conventus fratrum minorum de Mercatello, Castellanae dioecesis, in quatuor beatae Mariae et sanctorum Francisci, Antonii et Martini festivitatibus et per octo dies sequentes. Dat. ut supra. (*Ibid.*; Potth., 23831.)

In e. m., pro ecclesia .. abbatissae et conventus monasterii de Presagnolo, ordinis sanctae Clarae, Castellanae dioecesis, in quatuor beatae Mariae et sanctae Clarae festivitatibus et per octo dies sequentes. Dat. ut supra. (*Ibid.*)

In e. m., pro ecclesia .. guardiani et conventus fratrum minorum Sancti Firmi Veronensium, in Annuntiationis beatae Mariae, S. Firmi, sanctorum Francisci, Antonii, Rustici, Lazari, Apolenaris, Primi et Martii, quorum corpora in eadem ecclesia requiescunt, festivitatibus et per octo dies sequentes. Dat. ut supra. (*Ibid.*; Potth., 23832, 23833.)

6093 Orvieto, 27 septembre 1291.

Coram sede apostolica citantur injuriatores Jacobi, abbatis monasterii Sanctae Mariae de Quinquemiliis, Valvensis dioecesis. (Reg. 46, c. 518, f. 102 v°.)

.. *archipresbytero ecclesie de Palena, Valvensis diocesis.* « Exposuit nobis dilectus filius Jacobus, abbas monasterii Sancte Marie de Quinquemiliis, ordinis S. Benedicti, Valvensis diocesis, quod fratres Jacobus de Rocca Intermontis, Sancti Vincentii de Vulturno, ad romanam ecclesiam nullo medio pertinentis, ejusdem ordinis, Nicolaus de Verallo et Benedictus Dompne Thomasie, predicti de Quinquemiliis monasteriorum monachi, Fredericus de Castro, Guillelmus dictus de Troia, et nonnulli alii laici, familiares, vassalli et fautores nobilis viri Christofori de Aquino, de mandato ejusdem nobilis, ut dicebat, prefatum monasterium de Quinquemiliis, dum dictus abbas, ex justa causa, ab ipso monasterio absens esset, per violentiam occuparunt, nec hiis contenti, eundem abbatem violenter ausu sacrilego capientes, eum carceri deputarunt et tandiu detinuerunt eidem carceri mancipatum donec abbas ipse, per vim et metum que cadere poterat in constantem, regimini dicti monasterii fuit renuntiare coactus. Postmodum autem quamplures monachi dicti monasterii de Quinquemiliis, qui se asserunt majorem partem conventus ipsius monasterii, fratrem Herricum, natum nobilis viri Raynalli de Aversa, monachum monasterii Casinensis, in abbatem prefati monasterii de Quinquemiliis, post appellationem ab eodem abbate, cum restitutus extitit pristine libertati, ad sedem apostolicam legitime interjectam, de facto, cum de jure nequiverint, elegerunt. Idemque Herricus electionem hujusmodi auctoritate capituli Valvensis ecclesie, tunc pastore carentis, confirmari, ut dicitur, procuravit et administrationi dicti monasterii de Quinquemiliis temere se ingessit et ingerere non veretur, in anime sue periculum et dicti abbatis prejudicium et gravamen. Prefatus vero abbas Jacobus, ab hujusmodi electione et confirmatione, cum ad ejus pervenit notitiam, ad nostram

audientiam appellavit. Cum itaque nos in hujusmodi causis, quas super premissis intendit prosequi dictus abbas, venerabilem fratrem nostrum G., episcopum Sabinensem, dederimus auditorem, discretioni tue per apostolica scripta mandamus quatenus tam Herricum et alios monachos quam laicos prelibatos ac omnes alios qui sua crediderint interesse, ex parte nostra, per te vel per alium seu alios, peremptorie citare procures ut infra quadraginta dierum spatium post citationem hujusmodi predictus Herricus personaliter, reliqui autem per se vel per procuratores ydoneos, cum omnibus actis, juribus et munimentis suis dictas causas contingentibus, apostolico se conspectui representent, facturi et recepturi super predictis quod ordo dictaverit rationis. Diem vero citationis et formam et quicquid inde feceris nobis per tuas litteras harum seriem continentes studeas fideliter intimare. Dat. apud Urbemveterem, v kalendas octobris, anno quarto. »

6094 Orvieto, 18 août 1291.

Monasterium Sancti Victoris, in comitatu Auximano, sub beati Petri protectione suscipit. (Reg. 46, c. 519, f. 102 v°.)

Dilectis filiis .. abbati monasterii Sancti Victoris, quod in comitatu Auximano situm est, ejusque fratribus tam presentibus quam futuris regularem vitam professis in perpetuum. Ad exemplar Nicolai, Pascalis, Eugenii, Alexandri, Urbani, Clementis et Celestini III, sub beati Petri protectione eorum monasterium ejusque bona omnia suscipit; « in quibus hec propriis duximus exprimenda vocabulis : locum ipsum in quo prefatum monasterium situm est, cum omnibus pertinentiis suis; ecclesiam Sancte Marie de Arzone; jus quod habetis in ecclesia Sancti Salvatoris ejusdem castri; ecclesiam Sancti Laurentii de Brugnuleto; ecclesiam Sancti Johannis de Sarignano; ecclesiam Sancti Salvatoris de Plano; ecclesiam Sancti Peregrini, cum curte sua; jus quod habetis in ecclesia Sancte Marie de Baldenaria; jus quod habetis in ecclesia Sancti Petri de Taumiano; ecclesiam Sancti Silvestri de Sala; ecclesiam Sancti Laurentii de Gallo; jus quod habetis in ecclesia Sancte Marie de Barbanico; jus quod habetis in ecclesia Sancti Johannis de Caselmale; ecclesiam Sancti Johannis de Castello Boni filii; jus quod habetis in ecclesia Sancte Marie de Montestafilii; ecclesiam Sancti Salvatoris de Fara, liberam; ecclesiam Sancti Leopardi de Clastiniano, cum parrochia sua; ecclesiam Sancti Paterniani, cum pertinentiis suis, in fundo Paterni; ecclesiam Sancti Liberii; heremium in fundo de Ripa blanca, cum pertinentiis suis; jus quod habetis in ecclesia Sancti Petri Comperseti; ecclesiam Sancti Gregorii; ecclesiam Sanctorum Jacobi et Christofori in fundo Lemandriole; jus quod habetis in ecclesiis Sanctorum Superantii et Martini de Turri; jus quod habetis in ecclesia Sancte Marie de Ripa; jus quod habetis in ecclesia Sancte Marie de Partiano. Sane novalium vestrorum, que propriis manibus vel sumptibus colitis, sive de nutrimentis animalium vestrorum nullus a vobis decimas exigere vel extorquere presumat. Liceat quoque vobis clericos vel laicos et absolutos e seculo fugientes ad conversionem recipere et eos absque contradictione aliqua retinere. Crisma vero, oleum sanctum, consecrationes altarium seu basilicarum, ordinationes clericorum vestrorum qui ad sacros ordines fuerint promovendi et cetera ecclesiastica sacramenta a diocesano suscipietis episcopo, si quidem catholicus fuerit et gratiam atque communionem apostolice sedis habuerit, et ea vobis gratis et absque pravitate aliqua voluerit exhibere; alioquin liceat vobis quemcumque malueritis catholicum adire antistitem, qui nimirum nostra fultus auctoritate quod postulatur vobis indulgeat. Sepulturam quoque ipsius monasterii liberam esse decernimus, ut eorum devotioni et extreme voluntati qui se illic sepeliri deliberaverint, nisi forte excommunicati vel interdicti sint, nullus obsistat; salva tamen justitia illarum ecclesiarum a quibus mortuorum corpora assumuntur. Obeunte vero te, nunc ejusdem loci abbate, vel tuorum quolibet successorum, nullus ibi qualibet surreptionis astutia seu violentia preponatur, nisi quem fratres communi consensu vel eorum major pars consilii sanioris, secundum Dei timorem et beati Benedicti regulam, providerint eligendum. Decet nimis ergo ut nulli omnino hominum liceat prefatum monasterium temere perturbare, aut ejus possessiones auferre, ablatas retinere, minuere seu quibuslibet vexationibus fatigare, sed omnia integra conserventur, eorum pro quorum gubernatione ac sustentatione concessa sunt usibus omnimodis profutura. Salva sedis apostolice auctoritate et in supradictis ecclesiis, excepta Sancti Paterniani de Paterno, in fundo monasterii constructa, que specialem hactenus habuit libertatem, diocesani episcopi canonica justitia. Ad inditium autem quod idem monasterium spetialiter beati Petri juris existat, duos nummos nobis nostrisque successoribus annis singulis persolvetis. Si qua igitur in futurum ecclesiastica secularisve persona, hanc nostre constitutionis paginam sciens, contra eam temere venire temptaverit, secundo tertiove commonita, nisi reatum suum congrua satisfactione correxerit, potestatis honorisque sui dignitate careat, reamque se divino judicio existere de perpetrata iniquitate

cognoscat et ea sacratissimo corpore ac sanguine Dei et Domini Redemptoris nostri Jesu Christi aliena fiat atque in extremo examine divine ultioni subjaceat. Cunctis autem eidem loco sua jura servantibus sit pax Domini nostri Jesu Christi quatenus et hic fructum bone actionis percipiant et apud districtum judicem premia eterne pacis inveniant. Amen. Amen. Amen. Ego Nicolaus, catholice ecclesie episcopus, ss. Ego frater Latinus, Ostiensis et Velletrensis episcopus, ss. Ego Gerardus, Sabinensis episcopus, ss. Ego Johannes, Tusculanus episcopus, ss. Ego Johannes, tituli Sancte Cecilie presbyter cardinalis, ss. Ego frater Matheus, tituli Sancti Laurentii in Damaso presbyter cardinalis, ss. Ego frater Hugo, tituli Sancte Sabine presbyter cardinalis, ss. Ego Petrus, tituli Sancti Marci presbyter cardinalis, ss. Ego Matheus, Sancte Marie in Porticu diaconus cardinalis, ss. Ego Jacobus, Sancte Marie in Via lata diaconus cardinalis, ss. Ego Napoleo, Sancti Adriani diaconus cardinalis, ss. Ego Petrus, Sancti Eustachii diaconus cardinalis, ss. »

« Quotiens a nobis... — Dat. apud Urbemveterem per manum magistri Johannis, decani Bajocensis, sancte romane ecclesie vicecancellarii, xv kalendas septembris, indictione quarta, incarnationis dominice anno M°CC°LXXXXI°, pontificatus vero donni Nicolai pape quarti anno quarto. »

6095 Orvieto, 2 septembre 1291.

Dispensatio matrimonii. (Reg. 46, c. 520, f. 103 r°.)

.. *episcopo Abulensi* committit ut cum nobili viro Gometio Numi, milite, et nobili muliere Viraca (*sic*), nata Egidii Fernandi, civitatis Abulensis, dispenset ut in matrimonio quod olim, ignorantes impedimentum esse, ad sedandas graves inimicitias inter ipsum Gometium et consanguineos Veracae (*sic*), contraxerunt et in quo prolem procrearunt remanere valeant, quanquam quondam Blasius Johannis, prior maritus Veracae, Gometio, et quondam Anderaza, prior uxor Gometii, Veracae quarto consanguinitatis gradu attinebant.

« Petitio dilecti filii... — Dat. apud Urbemveterem, IIII nonas septembris, anno quarto. »

6096 Orvieto, 27 septembre 1291.

Buguzsaus, dux Slavorum, usurpator bonorum domus militiae Templi in Alamania et Slavia, coram sede apostolica citatur. (Reg. 46, c. 521, f. 103 r°.)

.. *decano ecclesie Beatorum Apostolorum Petri et Pauli nove civitatis Magdeburgensis.* « Sua nobis dilecti filii .. preceptor et fratres domus militie Templi in Alamania et Slavia petitione monstrarunt quod venerabilis frater noster .. episcopus Halberstadensis, contra raptorum, predonum et invasorum audatiam eis conservator a sede apostolica deputatus, in nobilem virum Buguzsaum, ducem Slavorum et dominum de Stetim, Caminensis diocesis, pro eo quod ipse predictos preceptorem et fratres quibusdam equis, bobus, vaccis, porcis, ovibus, redditibus, proventibus, possessionibus, annua pensione ac rebus aliis ad domum ipsam spectantibus contra justitiam per violentiam spoliavit, et diligenter ab eodem episcopo monitus illa dictis preceptori et fratribus restituere indebite denegavit, cum hoc esset adeo notorium quod nulla posset tergiversatione celari, excommunicationis sententiam auctoritate conservationis hujusmodi, exigente justitia, promulgavit. Cumque dicti preceptor et fratres super observatione ipsius sententie, quam dictus dux per annum et amplius pertinaciter toleravit, ad venerabilem fratrem nostrum .. Magdeburgensem archiepiscopum in communi forma apostolicas litteras impetrassent, idem archiepiscopus, quia sibi legitime constitit predictam sententiam rationabiliter fore latam, eam, exigente justitia, mandavit inviolabiliter observari, dictumque ducem usque ad satisfactionem condignam excomunicatum publice nuntiari. Verum dux ipse primo eidem archiepiscopo quod hujusmodi questio erat inter ipsos preceptorem et fratres ac dictum ducem amicabili compositione sopita et a partibus acceptata, et quod propter hoc de questione ipsa se intromittere de jure non poterat nec debebat; ac postmodum mendaciter asserens quod idem archiepiscopus eum super hoc audire indebite recusarat, quodque propter hoc ipse ad sedem appellarat eandem, dictusque archiepiscopus, hujusmodi appellatione contempta, in dictum ducem excommunicationis sententiam promulgavit, ipsumque fecerat excomunicatum publice nuntiari, super hoc ad .. Lubicensis, .. Hildesemensis ecclesiarum decanos et .. archidiaconum de Robele in ecclesia Havelbergensi in consueta forma ejusdem sedis litteras impetravit. Cumque iidem Lubicensis .. Gustruensi, Caminensis diocesis, totaliter ac Hildesemensis decani .. Sancte Marie Halberstadensis decanis commisissent super hoc, non tamen totaliter, vices suas, ex parte dictorum preceptoris et fratrum fuit coram eisdem archidiacono et subdelegatis, in quorum fuerunt propter hoc citati presentia, excipiendo propositum quod, cum idem archidiaconus tempore impetrationis litterarum ipsarum ad eum et dictos suos collegas directarum foret vinculo majoris excomunicationis astrictus, prout erant incontinenti legitime probare parati, iidem subdelegati

una cum dicto archidiacono ac ipse archidiaconus de hujusmodi appellationis causa cognoscere de jure non poterant nec debebant. Et licet prefatus decanus Sancte Marie hujusmodi exceptionem legitimam duxerit admittendam, tamen quia archidiaconus et decanus Gustruensis prefati eosdem preceptorem et fratres super hoc audire contra justitiam denegarunt, tum propter hoc, tum quia Jordanum de Esebeke, in Lesinc, et Bernardum de Everstem, in Berekem domorum ejusdem militie commendatores, procuratores dictorum preceptoris et fratrum mandatum sufficiens exhibentes, quod quidem mandatum dictus decanus Halberstadensis legitimum reputavit, sed archidiaconus et decanus predicti mandatum hujusmodi non esse sufficiens dictosque procuratores pro predictis preceptore et fratribus non esse admittendos per interlocutoriam pronuntiarunt iniquam, pro parte dictorum preceptoris et fratrum ad nostram fuit audientiam appellatum, ac iidem archidiaconus et decanus Gustruensis, hujusmodi appellatione contempta, predictam excomunicationis sententiam ad cautelam contra justitiam relaxarunt. Nosque, de utriusque partis procuratorum assensu, venerabili fratri nostro .. Raczeburgensi episcopo ac .. decano Sancti Nicolai in Novo foro Magdeburgensi et .. plebano plebis in Novo Repin, Havelbergensis diocesis, ecclesiarum nostris dedimus litteris in mandatis ut, apud Novum Repin vocatis qui vocandi essent et auditis hinc inde propositis, quod justum foret, appellatione postposita, statuerent, et facerent quod decernerent auctoritate nostra firmiter observari. Verum cum episcopus Raczeburgensis, decanus et plebanus prefati litterarum ipsarum auctoritate ad locum predictum ducem citari fecissent eundem, dux ipse Henricum, presbiterum, et Hildebrandum, militem, fratrem ejusdem domus, qui citationis hujusmodi litteras ex parte dictorum judicum detulerunt, cum alii pre timore inveniri non possent qui ei vellent litteras presentare predictas, capi fecit et carcerali custodie mancipari, in apostolice sedis contemptum et eorumdem preceptoris et fratrum prejudicium non modicum et gravamen, ac demum pretendens mendaciter quod episcopus Raczeburgensis, decanus et plebanus predicti ad locum non tutum citabant eundem, licet de ipsorum partium procuratorum comuni assensu de loco eodem conventum fuit, prout in prefatis nostris litteris contineri dicitur, ad prefatam sedem vocem appellationis emisit. Cum autem Stephanus de Guarcino, procurator ejusdem ducis, nomine ipsius, super hujusmodi appellatione ducis prefati ad decanum ecclesie Slesewicensis nostras litteras impetrasset, Andreas Mathie Aniciensis, frater et procurator generalis magistri et fratrum predicte militie, litteris eisdem in audientia publica contradixit, et cum inter procuratores ipsos super hoc aliquandiu litigatum fuisset, nos, attendentes quod causa ipsa, que longo tempore jam duravit, propter intricationem processuum habitorum in ea, non poterat in illis partibus de facili terminari non tam juris rigorem quam equitatem sequentes, de fratrum nostrorum consilio, volumus ut causa predicta in romana curia tractari debeat et etiam terminari; ideoque discretioni tue per apostolica scripta mandamus quatinus predictum ducem ex parte nostra, per te seu alium aut alios, peremptorie citare procures ut infra quatuor menses post citationem tuam, cum omnibus actis, juribus et munimentis suis predictam causam contingentibus, per se vel per procuratorem ydoneum, apostolico se conspectui representet, facturus et recepturus super premissis quod ordo dictaverit rationis. Diem vero citationis et formam et quicquid super hiis duxeris faciendum nobis per tuas litteras harum seriem continentes studeas fideliter intimare. Dat. apud Urbemveterem, v kalendas octobris, anno quarto. »

6097 Orvieto, 11 septembre 1291.

De translatione ecclesiae de Peteghem, Tornacensis dioecesis. (Reg. 46, c. 522, f. 103 v°.)

Venerabili fratri .. episcopo Tornacensi mandat ut G., comiti Flandriae, licentiam concedat transferendi parrochialem ecclesiam villae de Peteghem, Tornacensis dioecesis, in ipsius comitis castro constructam, propter quod ad eam accedere parrochiani non possunt, ad coemeterium ejusdem ecclesiae ante portas ejusdem castri situm. Proviso quod sacer locus in quo nunc dicta ecclesia est constructa ad prophanos usus non deducatur.

« Benigni promptitudo favoris... — Dat. apud Urbemveterem, III idus septembris, anno quarto. »

6098 Orvieto, 12 juillet 1291.

Exemptio jurisdictionis. (Reg. 46, c. 523, f. 103 v°.)

Dilectis filiis scabinis, burgimagistris et communitati ville Burgensis, Tornacensis diocesis, obtentu B., Sancti Nicolai in Carcere Tulliano diaconi cardinalis, indulget ut extra dioecesim Tornacensem in causam trahi vel ad judicium evocari per litteras apostolicae sedis vel legatorum ejus non possint.

« Apostolice sedis benigna... — Dat. apud Urbemveterem, IIII idus julii, anno quarto. »

6099 Orvieto, 22 septembre 1291.

Ut nullus contra monachos monasterii Sancti Dionysii in Francia canonicas sententias ferre possit. (Reg. 46, c. 524, f. 103 v°.)

.. *abbati et conventui monasterii Sancti Dyonisii in Francia, ad romanam ecclesiam nullo medio pertinentis, ordinis S. Benedicti, Parisiensis diocesis.* « Attendentes qualiter ecclesia... Ad instar felicis recordationis Alexandri pape IIIi, predecessoris nostri, statuimus et auctoritate apostolica prohibemus ut nulli archiepiscopo vel episcopo aut alii ecclesiastice persone sit licitum fratres vestros, sive priores cellarum vestrarum sint aut in cellis seu villarum custodiis vel alibi ubicumque morentur, preter romanum pontificem vel ejus legatum, ab officiis divinis suspendere aut interdici vel excommunicationis sententia condempnare... Dat. apud Urbemveterem, x kalendas octobris, anno quarto. »

6100 Orvieto, 28 septembre 1291.

Monachos monasterii Sancti Dionysii in Francia qui prioratus, officia vel administrationes per preces magnatum et potentium obtinuerunt vel obtinebunt ab eisdem beneficiis privat. (Reg. 46, c. 525, f. 103 v°; Potth., 23837.)

Eisdem. « Monasterium vestrum sincera diligentes in Domino caritate, illa libenter concedimus per que ipsius obvietur dispendiis et personis in eo degentibus salubriter consulatur. Ad audientiam siquidem apostolatus nostri pervenit quod quidam ipsius monasterii monachi, ceca cupiditate seducti, quid animarum saluti expediat minime advertentes, super conferendis sibi prioratibus, officiis seu aliis administrationibus principum, comitum, magnatum aliorumque potentum illarum partium preces adeo efficaces apud te, fili abbas, interponi procurant quod tu quodammodo invitus preces ipsas cogeris exaudire, sicque in obtinendis prioratibus, officiis et administrationibus hujusmodi dignis indigni frequentius preponuntur, in eorumdem monachorum animarum periculum et ipsius monasterii detrimentum. Nos igitur, ipsorum monachorum saluti dictique monasterii utilitati paterna in hac parte diligentia providere volentes, auctoritate apostolica districtius inhibemus ne quis de cetero monachorum ipsius monasterii super obtinendis prioratibus, officiis seu administrationibus supradictis, hujusmodi preces dictorum principum, comitum, magnatum et potentum per eorum litteras seu alias impetrare presumat. Et nichilominus tam illos qui prioratus, officia seu alias administrationes hujusmodi pretextu talium precum obtinere noscuntur quam qui ea per preces ipsas imposterum obtinebunt eadem auctoritate decernimus prioratibus, officiis et administrationibus ipsis manere penitus destitutos, illaque per te, predicte abbas, seu alium qui regimini ejusdem monasterii prefuerit fore aliis ydoneis personis ipsius monasterii, prout ad vestrum spectabit officium, libere conferenda. Nulli ergo, etc., nostre inhibitionis et constitutionis, etc. Dat. apud Urbemveterem, iiii kalendas octobris, anno quarto. »

6101 Orvieto, 27 septembre 1291.

Facultas absolvendi a canonicis sententiis. (Reg. 46, c. 525², f. 104 r°; Potth., 23834.)

Eisdem. « Ad ea que religionis favorem respicere dinoscuntur favorabiles et benignos nos convenit exhibere. Vestris itaque supplicationibus inclinati, auctoritate vobis presentium indulgemus ut volentibus vestro consortio agregari, qui suspensionis aut interdicti seu excommunicationis sententiis latis a canone ac etiam ab homine fuerint innodati, si a talibus sententiis ab homine promulgatis non nisi per sedem apostolicam possint absolvi, tu, fili abbas, ab omnibus sententiis supradictis auctoritate nostra absolutionis beneficium juxta formam ecclesie impertiri, eosque in vestro monasterio in monachos et in fratres recipere valeatis. Ita tamen quod, si iidem pro jure alterius fuerint sententiis ipsis astricti, super hoc satisfaciant competenter. Nulli ergo, etc., nostre concessionis, etc. Dat. apud Urbemveterem, v kalendas octobris, anno quarto. »

6102 Orvieto, 28 septembre 1291.

Concedit ut clerici qui furta, homicidia et alios excessus commiserint et in terras monasterii Sancti Dionysii se receperint capi et ordinariis suis assignari possint. (Reg. 46, c. 526, f. 104 r°; Potth., 23838.)

Raginaldo, abbati monasterii Sancti Dyonisii in Francia, ad romanam ecclesiam nullo medio pertinentis, ordinis S. Benedicti, Parisiensis diocesis. « Sicut petitio tua nobis exhibita continebat, sepe contingit quod nonnulli clerici diversorum locorum, in reprobum sensum dati, furta, homicidia et alios enormes committentes excessus, ut debitam penam pro hujusmodi excessibus eis per locorum ordinarios infligendam evitent, post patrationem ipsorum excessuum in terra in qua dictum monasterium spiritualem et temporalem jurisdictionem obtinet se re-

ceptant, et ibidem interdum deteriora prioribus committere non verentur, ex quibus interdum nonnulli de terra predicta non modica dampna sustinent et grave inde scandalum in populo generatur. Nos igitur, volentes hujusmodi malefactorum malitiis obviare, ut tales clericos quos in hujusmodi excessibus in prefata terra ipsius monasterii deprehendi continget per te vel per alium seu alios capere valeas, ac eos prefatis eorum ordinariis assignare, per eos juxta instituta canonica puniendos, auctoritate tibi presentium duximus concedendum. Dat. apud Urbemveterem, IIII kalendas octobris, anno quarto. »

6103 Orvieto, 28 septembre 1291.

De possessionibus monasterii Sancti Dionysii commutandis. (Reg. 46, c. 526², f. 104 r°.)

.. *abbati monasterii Sancte Genovefe et .. priori Sancti Germani de Pratis Parisiensium* mandat ut inquirant super opportunitate petitionis qua abbas monasterii Sancti Dionysii in Francia licentiam petit commutandi quasdam possessiones sui monasterii.

« Sua nobis dilecti... — Dat. apud Urbemveterem, IIII kalendas octobris, anno quarto. »

6104 Orvieto, 21 septembre 1291.

Episcopus Atrebatensis, qui fraudulenter Petrum de Cresciaco a scolastria in Atrebatensi ecclesia privare conatus est, coram sede apostolica citatur. (Reg. 46, c. 527, f. 104 r°.)

.. *decano Ambianensis et .. archidiacono Atrebatensis ecclesiarum.* Quanquam olim papa Petro de Cresciaco, germano Johannis, decani Bajocensis, sanctae romanae ecclesiae vicecancellarii, in Atrebatensi ecclesia personatum seu dignitatem reservavit, tamen postmodum quondam magistro Yvone, scolastico Atrebatensis ecclesiae, in lecto aegritudinis ex qua obiit decumbente, dum post impensum ei sacramentum unctionis extremae de vita ejus omnino desperabatur, episcopus Atrebatensis, ad quem scolastriae Atrebatensis collatio pertinet, « non sine fraudis astutia procuravit ut magister Hugo de Castro Radulphi, tunc ejusdem ecclesie prepositus, post celebrationem majoris misse in dicta ecclesia, hora qnasi tertia diei quo idem scolasticus noscitur decessisse, in qua non consueverant canonici ad habendum tales tractatus insimul convenire, capitulo ipsius ecclesie, ad quos electio prepositi dicte Atrebatensis ecclesie spectare dinoscitur, congregato, prepósituram quam in eadem ecclesia dictus H. obtinebat in ipsius capituli presentia resignavit, ut occasione talis vacationis ipsius prepositure predictus Petrus eandem scolastriam tanquam dignitatem proximo in dicta ecclesia per ipsius scolastici obitum vacaturam assequi non valeret, dicto namque scolastico eadem die ante horam vespertinam rebus humanis exempto, prefati executores, fraudem hujusmodi attendentes, dicto Petro... de prefata scolastria nichilominus providerunt, sed memoratus episcopus scolastriam ipsam cuidam alii auctoritate propria dicitur contulisse. » Quare papa mandat praefatis decano et archidiacono ut, si eis de hujusmodi fraude constiterit, praefatum episcopum et eum cui scolastria fuit collata citent ut infra tres menses idem episcopus per se vel per procuratorem, alter vero personaliter coram sede apostolica compareant.

« Olim volentes dilecto... — Dat. apud Urbemveterem, XI kalendas octobris, anno quarto. »

6105 Orvieto, 22 septembre 1291.

Confirmat sententiam qua Huguitio de Vercellis, palatii apostolici causarum auditor, episcopum Ambianensem viginti libris turonensium parvorum Stephano de Montignyaco solvendis condemnavit. (Reg. 46, c. 528, f. 104 v°.)

Dilectis filiis .. preposito Andegavie Sancti Martini Turonensis ac magistris Guidoni de Plaillyaco, Rothomagensis, et Raynaldo de Varennis Sancti Mathei Folliensis, Ambianensis diocesium. Quanquam papa magistro Stephano de Montignyaco canonicatum et praebendam in ecclesia Atrebatensi contulit, Guillelmo de Belloforti, Parisiensis, Gaufrido de Placentia, Tornacensis, et Dionysio de Meleuduno, Sancti Gaugerici Cameracensis ecclesiarum canonicis, executoribus super hoc constitutis, eum episcopus Ambianensis in canonicum et fratrem recipere noluit, et propter hoc Guillelmus de B. episcopo ecclesiae ingressum interdixit. Cum vero episcopus, .. decanus et capitulum ad sedem apostolicam appellassent et papa partibus Mathaeum Protonobilissimum de Neapoli, cantorem Carnotensem, capellanum suum, palatii causarum auditorem, et postmodum Huguitionem de Vercellis, capellanum suum, palatii causarum auditorem, partibus auditores dedissent, hic contumaciter decrevit ecclesiae ingressum fore episcopo interdictum usque ad satisfactionem condignam, et episcopum viginti libris parvorum turonensium Stephano solvendis condemnavit. Hanc sententiam papa confirmat.

« Sua nobis dilectus... — Dat. apud Urbemveterem, X kalendas octobris, anno quarto. »

6106 Orvieto, 30 septembre 1291.

.. episcopo Merseburgensi mandat ut Henricum, Albertum et Wilhelmum fratres, duces de Bruneswich, eorumque conservatores moneat ut Innocentii et Alexandri paparum litteras quibus eorum genitoribus indultum est ut ipsi et filii, uxores et heredes, per locorum ordinarios, delegatos, subdelegatos sedis apostolicae excommunicare non possint sine speciali mandato sedis apostolicae exhibeant, ipseque episcopus eas transcribi faciat et transcriptionem sigillatam ad pontificem mittat. (Reg. 46, c. 529, f. 105 r°; Potth., 23841.)

.. *episcopo Meleburgensi* (1).

« Sua nobis venerabiles... — Dat. apud Urbemveterem, II kalendas octobris, anno quarto. »

6107-6108 Orvieto, 1er octobre 1291.

Dispensatio residentiae. (Reg. 46, c. 530, f. 105 r°.)

Venerabili fratri J., episcopo Morinensi, indulget ut quatuor clerici ejus obsequiis insistentes fructus, redditus et proventus beneficiorum suorum ecclesiasticorum per quadriennium integre percipere valeant, tanquam si personaliter residerent in ecclesiis in quibus ipsa beneficia consistunt.

« Volentes tuam in... — Dat. apud Urbemveterem, kalendis octobris, anno quarto. »

In e. m. .. abbati monasterii Sancti Cornelii Compendiensis, .. decano Sancti Quintini in Viromandia ecclesiae, Suessionensis et Noviomensis dioecesium, ac .. poenitentiario Ambianensis ecclesiae mandat ut eisdem clericis proventus suorum beneficiorum integre ministrari faciant.

« Volentes personam venerabilis... — Dat. ut supra. »

6109-6110 Orvieto, 22 septembre 1291.

Vassallis Salzeburgensis ecclesiae mandat ut archiepiscopo suo obediant. (Reg. 46, c. 531, f. 105 r°; Potth., 23827.)

Dilectis filiis nobilibus viris baronibus, ministerialibus, castellanis et communitatibus civitatis Salzeburgensis et castrorum ac oppidorum ad ecclesiam Salzeburgensem spectantium, qui cum Othone, duce Bavariae, conjurationes, confoederationes et pacta inierunt, civitatemque Salzeburgensem, castra et oppida ad archiepiscopum et ecclesiam pertinentia eidem duci submiserunt, mandat ut illa pacta nullatenus observent, sed eidem archiepiscopo tanquam suo temporali domino obediant.

« Circa curam quarumlibet... — Dat. apud Urbemveterem, X kalendas octobris, anno quarto. »

In e. m. .. patriarchae Aquilegensi mandat ut praedictos ad implendum mandatum apostolicum compellat.

6111-6112 Orvieto, 22 septembre 1291.

Duci Bavariae mandat ut .. archiepiscopo Salzeburgensi partem civitatis Salzeburgensis et quaedam alia possessiones et jura restituat. (Reg. 46, c. 532, f. 105 v°; Potth., 23826.)

Dilecto filio nobili viro Ottoni, duci Bawarie.

« Graviter cor nostrum... — Dat. apud Urbemveterem, X kalendas octobris, anno quarto. »

In e. m. .. patriarchae Aquilegensi mandat ut, si dux Bavariae mandatum apostolicum non impleat, eum ad id per censuram apostolicam compellat.

6113 Orvieto, 19 septembre 1291.

Dispensatio super pluralitate beneficiorum. (Reg. 46, c. 533, f. 106 r°.)

Magistro Pontio de Narbona, utriusque juris professori, precentori ecclesie Aquensis. Cum eo, cum quo olim dispensavit ut praecentoriam Aquensis ecclesiae, curam non habentem, ecclesiam Sancti Eutropii Aurasicensem, curam habentem, canonicatus et praebendas seu beneficia loco praebendarum canonicis Aquensis, Carpentoratensis et Cavallicensis ecclesiarum solita conferri, canonicatum ecclesiae Massiliensis et ecclesiam Sancti Stephani de Cortolesio, Carpentoratensis dioecesis, insimul retinere posset, rursus dispensat ut, dimissa praefata praecentoria, aliam dignitatem seu personatum recipere valeat.

« Etsi pretermitti non... — Dat. apud Urbemveterem XIII kalendas octobris, anno quarto. »

6114 Orvieto, 20 septembre 1291.

Episcopo Florentino mandat ut fratres de Poenitentia Jesu Christi Florentinos vexare cesset. (Reg. 46, c. 534, f. 106 v°; Potth., 23823.)

Venerabili fratri .. episcopo Florentino.

« Ad audientiam nostram... — Dat. apud Urbemveterem, XII kalendas octobris, anno quarto. »

(1) La rubricelle, en haut de la marge, donne bien *Merseburgensi*.

6115-6124 Orvieto, 13 septembre 1291.

Indulgentiae. (Reg. 46, c. 535, f. 106 v°.)

Universis Christi fidelibus presentes litteras inspecturis. Indulgentiam unius anni et xl dierum concedit visitantibus ecclesiam Sancti Stephani Lausanensem, in Assumptionis beatae Mariae, S. Stephani et S. Laurentii festivitatibus, per octo dies sequentes et in anniversario die dedicationis ejusdem ecclesiae.

« Sanctorum meritis inclita... — Dat. apud Urbemveterem, idibus septembris, anno quarto. »

Orvieto, 27 septembre 1291.

In e. m., pro ecclesia Sancti Petri Lausanensi, in Annuntiationis beatae Mariae, S. Petri et S. Andreae festivitatibus, etc., ut supra usque Dat. apud Urbemveterem, v kalendas octobris, anno quarto.

In e. m., pro ecclesia monasterii de Custodia Beatae Mariae, ad romanam ecclesiam nullo medio pertinentis, ordinis Sanctae Clarae, Carnotensis dioecesis, in beati Johannis Baptistae, sanctorum Francisci et Antonii et sanctae Clarae festivitatibus et per octo dies sequentes. Dat. ut supra.

Orvieto, 28 septembre 1291.

In e. m., pro ecclesia Sancti Eudaldi de Rivopullo, Vicensis dioecesis, in S. Eudaldi et S. Maximini festivitatibus, per octo dies sequentes et in anniversario die dedicationis ejusdem ecclesiae.

« Vite perennis gloria... — Dat. ut supra, iiii kalendas octobris, anno quarto. »

In e. m., pro ecclesia Sancti Leonardi de Vineis prope Provinum, Senonensis dioecesis, in S. Leonardi festivitate, per octo dies, etc., ut supra.

Orvieto, 27 septembre 1291.

In e. m., pro ecclesia hospitalis Sancti Michaelis in Burgo Sarmingnani, Urbevetanae dioecesis, in S. Michaelis archangeli et Assumptionis beatae Mariae festivitatibus et per octo dies sequentes. Dat. apud Urbemveterem, v kalendas octobris, anno quarto.

Orvieto, 11 septembre 1291.

In e. m., pro ecclesia monasterii monialium inclusarum Sanctae Mariae de Rivo, Cisterciensis ordinis, Naulensis dioecesis, in quatuor beatae Mariae et sanctorum Benedicti et Bernardi festivitatibus et per octo dies sequentes. Dat. apud Urbemveterem, iii idus septembris, anno quarto.

Orvieto, 27 septembre 1291.

In e. m., pro ecclesia monasterii Sancti Thomae extra muros civitatis Perusinae, ordinis S. Augustini, in sanctorum Thomae apostoli, Thomae martyris et Augustini festivitatibus et per octo dies sequentes.

« Sanctorum meritis inclita... — Dat. apud Urbemveterem, v kalendas octobris, anno quarto. »

Orvieto, 28 septembre 1291.

In e. m., pro ecclesia Beatae Mariae de Varscat, Tornacensis dioecesis, in quatuor beatae Mariae et S. Johannis Baptistae festivitatibus, per octo dies sequentes et in anniversario die dedicationis ejusdem ecclesiae.

« Gloriosus Deus in... — Dat. apud Urbemveterem, iiii kalendas octobris, anno quarto. »

Orte, 17 octobre 1291.

In e. m., pro cathedrali ecclesia Ortana, Beatae Mariae vocabulo insignita, in quatuor beatae Mariae festivitatibus, per octo dies sequentes et in anniversario die dedicationis ejusdem ecclesiae.

« Gloriosus Deus in... — Dat. apud Ortas, xvi kalendas novembris, anno quarto. »

6125 Orvieto, 27 septembre 1291.

De mutatione possessionum et jurium inter episcopum Faventinum et monasterium Sanctae Crucis Fontis Avellanae, Eugubinae dioecesis. (Reg. 46, c. 536, f. 107 r°.)

.. *episcopo Cesanati* mandat ut inquirat de opportunitate petitionis qua .. prior et conventus monasterii Sanctae Crucis Fontis Avellanae, per priorem soliti gubernari, ad romanam ecclesiam nullo medio pertinentis, ordinis S. Benedicti, Eugubinae dioecesis, licentiam poscunt cedendi episcopo Faventino, pro juribus confirmationis abbatis et visitationis quae in monasterio Sanctae Mariae Faventino, eidem monasterio Sanctae Crucis subjecto, habet, ecclesiam de Camporis, Faventinae dioecesis, quam iidem prior et conventus canonice obtinent.

« Ex parte dilectorum... — Dat. apud Urbemveterem, v kalendas octobris, anno quarto. »

6126 Orvieto, 22 septembre 1291.

Dispensatio super pluralitate beneficiorum. (Reg. 46, c. 537, f. 107 r°.)

Petro de Laventone, presbytero, rectori ecclesie de Ledecumbe Basset, Saresbiriensis diocesis. Cum eo dispensat super eo quod ecclesias de Ledecumbe et de Cheverel,

Saresbiriensis [illegible]ocesis, cujus fructus quindecim marcharum sterlingorum valorem annuum, secundum taxationem Norwicensem, non excedunt, detinuit; eique indulget ut easdem ecclesias legitime retinere valeat, dummodo, ad arbitrium boni viri, congruam partem fructuum perceptorum in evidentem utilitatem earumdem ecclesiarum convertat.

« Laudabilis conversationis et... — Dat. apud Urbemveterem, x kalendas octobris, anno quarto. »

6127 Orvieto, 22 septembre 1291.

Licentia exercendi per procuratores jus visitationis. (Reg. 46, c. 538, f. 107 r°.)

Magistro Sanctio de Vanucano (1), *archidiacono Mense in ecclesia Pampilonensi*, indulget ut per procuratores jus visitationis exercere valeat in locis archidiaconatus sui et procurationes in victualibus dumtaxat recipere possit.

« Devotionis tue merita... — Dat. ut supra. »

6128 Orvieto, 1er octobre 1291.

Dispensatio super defectu ordinum. (Reg. 46, c. 539, f. 107 r°; Potth., 23846.)

Venerabili fratri .. episcopo Wibergensi concedit ut a clericis suae dioecesis, qui ecclesiastica beneficia, curam animarum habentia, assecuti, infra annum presbyteratus ordinem non assumpserunt, resignatione eorumdem beneficiorum accepta, ea illis rursus conferat si idonei sint et ipse expediens videat.

« Exhibita nobis tua... — Dat. apud Urbemveterem, kalendis octobris, anno quarto. »

6129 Orvieto, 11 septembre 1291.

Monasterium monialium Naulense, ordinis minorum, Sancti Francisci nuncupatum, Sanctae Mariae de Rivo nominari statuit, idque sub Sancti Petri et sua protectione suscipit, et abbati monasterii Sancti Andreae de Sexto, Cisterciensis ordinis, Januensis dioecesis, subjicit. (Reg. 46, c. 540, f. 107 v°; Potth., 23813.)

.. abbatisse et conventui monasterii monialium inclusarum Naubensis (sic), *que Sancte Marie de Rivo dicitur, Cisterciensis ordinis.*

« Ex injuncto nobis... — Dat. apud Urbemveterem, III idus septembris, anno quarto. »

6130 Orvieto, 20 septembre 1291.

Decernit Bernardum de Villamarina, archidiaconum Valentinum, qui fere per tres annos in romana curia permansit, non incurrisse poenas statutas contra eos qui, dignitatem in ecclesia Valentina habentes, extra dioecesim plus quam tres menses permanserint. (Reg. 46, c. 541, f. 107 v°.)

Bernardo de Villamarina, archidiacono Valentino. « Tue devotionis et probitatis merita nos inducunt ut petitiones tuas, quantum cum Deo possumus, ad exauditionis gratiam admittamus. Sane, sicut nobis exponere curavisti, olim tu, pro recuperandis bonis ecclesie Valentine, que tunc detinebantur per secularem potentiam occupata, seu aliis ipsius ecclesie negotiis procurandis, post electionem a capitulo ipsius ecclesie inibi de te factam et confirmationem ejusdem electionis obtentam a .. preposito et capitulo ecclesie Terraconensis, loci metropolitice, tunc pastore vacantis, ad loca remota a Valentina civitate et diocesi accessisti, et inde, ante quadraginta dierum decursum a die quo a prefata ecclesia Valentina taliter discessisti, ad sedem apostolicam veniens, pro appellationibus ab eisdem preposito et capitulo ipsius ecclesie Terraconensis ex parte tua ad dictam sedem interpositis, pro eo quod differebant te facere in presbyterum ordinari ac consecrari in episcopum, prosequendis, tandem libere in nostris manibus resignasti omne jus, si quod tibi ex prefatis electione ac confirmatione fuerat acquisitum, sicque tam ob hoc quam etiam sub expectatione provisionis faciende de prelato per eandem sedem ipsi ecclesie Valentine, et occasione questionis quam venerabilis frater noster Raymundus, Valentinus episcopus, contra te movit super proventibus episcopalibus ex eadem ecclesia Valentina perceptis, necnon et ea consideratione ut, cum per memoratam sedem provideri contingeret, ut speratur, Gerundensi ecclesie, cujus existis canonicus et que ad presens vacare noscitur, de pastore in romana curia presens esses, jam fere per triennium in eadem curia permansisti, et adhuc nosceris permanere. Verum quia bone memorie Jaspertus, episcopus Valentinus, auctoritate ordinaria inter alia dicitur statuisse ut quicumque videlicet prioratum vel dignitatem obtinens in civitate vel diocesi Valentinis ab eisdem civitate vel diocesi contra tenorem statuti hujusmodi se absentaverit vel absens fuerit per tres menses sententiam excommunicationis vel suspensionis seu interdicti incurrat; si vero per unum annum, eodem

(1) On peut lire aussi *Vanucario*.

prioratu seu dignitate sit eo ipso privatus; tu, dubitans ne pro eo quod taliter absens fuisti a predictis civitate et diocesi ac ecclesia Valentinis, tibi parari possit per statutum predictum aliquod nocumentum, nobis humiliter supplicasti ut providere in hac parte tibi de benignitate apostolica dignaremur. Nos igitur, tuis supplicationibus favorabiliter annuentes, presentium auctoritate decernimus occasione temporis quod a prefata die qua, ut premissum est, recessisti a memorata ecclesia Valentina dinoscitur effluxisse, penas in supradicto statuto contentas te nullatenus incurrisse, nec etiam pro tempore quod dum redibis ad predictam Valentinam ecclesiam elabetur penas ipsas incurras, neque alias per eadem statuta ratione predictorum temporum tibi aliquod prejudicium generari, seu illa ad te hac de causa extendi valeant quoquo modo. Nulli ergo, etc., nostre constitutionis, etc. Dat. apud Urbemveterem, xii kalendas octobris, anno quarto. »

6131 Orvieto, 28 septembre 1291.

Dispensatio super pluralitate beneficiorum. (Reg. 46, c. 542, f. 107 v°.)

Magistro Bartholomeo dicto Quiri, plebano plebis Sancti Johannis de Rivo alto de Venetiis, Castellane diocesis. Cum eo dispensat ut, una cum plebanatu plebis Sancti Johannis de Rivo alto, primiceriatum ecclesiae Sancti Marci de Venetiis recipere possit.

« Licet ne quis... — Dat. apud Urbemveterem, iiii kalendas octobris, anno quarto. »

6132-6133 Orvieto, 27 septembre 1291.

Collatio beneficii et dispensatio super pluralitate beneficiorum. (Reg. 46, c. 543, f. 107 v°.)

Parcivallo de Barbania, canonico Yporiensi, consideratione .. episcopi Yporiensis, canonicatum et praebendam in ecclesia Yporiensi confert, dispensatque cum eo ut eamdem praebendam una cum cantoria in eadem ecclesia et beneficio in ecclesia Sancti Juliani de Barbania, Yporiensis dioecesis, detinere possit.

« Adjuti meritis proprie... — Dat. apud Urbemveterem, v kalendas octobris, anno quarto. »

In e. m. .. abbati monasterii Sancti Stephani Yporiensis, .. plebano plebis de Septimo, Yporiensis, et .. praeposito ecclesiae Pinarolii, Taurinensis dioecesis, mandat ut praedictum Parcivallum vel procuratorem ejus in corporalem possessionem praefatae praebendae inducant.

6134 Orvieto, 20 septembre 1291.

Episcopo Clusino mandat. supplicantibus .. praeposito et capitulo ecclesiae Sanctae Mustiolae Clusinae, ordinis S. Augustini, ut excommunicationis poenam, quam promulgavit in transgressores quorumdam statutorum, in aliam poenam rationabilem, non tamen pecuniariam, infra quindecim dierum spatium commutet. (Reg. 46, c. 544, f. 108 r°.)

Venerabili fratri .. episcopo Clusino.

« Sua nobis dilecti... — Dat. apud Urbemveterem, xii kalendas octobris, anno quarto. »

6135 Orvieto, 22 septembre 1291.

De residentia quorumdam beneficiatorum in Lincolniensi ecclesia. (Reg. 46, c. 545, f. 108 r°.)

Venerabili fratri O., episcopo Lincolniensi. Vacantibus olim archidiaconatu Bokinganniae et canonicatu ac praebenda quae quondam Parcevallus de Lavania, capellanus papae, in ecclesia Lincolniensi obtinebat, papa facultatem O., episcopo Lincolniensi, concedit conferendi eadem beneficia diversis personis de regno Angliae, de legitimo matrimonio procreatis, in theologica facultate magistris aut in decretis vel in jure civili professoribus. Hujusmodi igitur collationes praefatus episcopus fecit, sed quia praebendae illae quasdam habent annexas parrochiales ecclesias, in quibus debent perpetui vicarii residere, idem episcopus petiit an personae quae praebendas easdem obtinent in ecclesia Lincolniensi vel in ecclesiis ipsis parrochialibus debeant residere; cui consultationi respondet papa personas illas in majori ecclesia residere debere, ita tamen quod in praefatis ecclesiis parrochialibus per vicarios serviatur.

« Vacantibus olim archidiaconatu... — Dat. apud Urbemveterem, x kalendas octobris, anno quarto. »

6136 Orvieto, 22 septembre 1291.

Facultas conferendi tabellionatum duabus personis. (Reg. 46, c. 546, f. 108 v°.)

Eidem.

« Ne contractuum memoria... — Dat. apud Urbemveterem, x kalendas octobris, anno quarto. »

6137 Orvieto, 22 septembre 1291.

De petitione qua abbas et conventus monasterii Sancti Petri

Perusini licentiam poscunt concedendi unum modiolum terrae singulis hominibus castri Cosselinae. (Reg. 46, c. 547, f. 108 v°.)

.. *abbati monasterii de Sancto Pancratio, Tudertine diocesis.* « Sua nobis dilecti filii .. abbas et conventus monasterii Sancti Petri Perusini, ad romanam ecclesiam nullo medio pertinentis, ordinis S. Benedicti, petitione monstrarunt quod, cum olim inter quondam Raynerum, abbatem, et conventum dicti monasterii, qui tunc erant, ex parte una, et universitatem hominum castri Cosseline, curie ac districtus ipsius castri, et singulares personas universitatis ejusdem, Perusine diocesis, ex altera, super creatione, electione et confirmatione balitoris seu consulis dictorum castri, curie ac districtus, quas iidem abbas et conventus ad se spectare, necnon et super haminitia, fidelitate servitute sive homagio ac subjectione que dicti abbas et conventus, tam ratione ipsius monasterii quam ecclesie Sancte Marie de dicto castro, ad dictum monasterium pleno jure spectantis, quorum quidem monasterii et ecclesie iidem homines sunt vassalli, sibi ab eisdem hominibus prestari debere dicebant, prefatis hominibus id negantibus esse verum, orta fuisset materia questionis, tandem partes super hiis in quondam Raynaldum de Monte Nigro, militem dicte diocesis, tanquam in arbitrum, arbitratorem et amicabilem compositorem, sub certis penis concorditer compromittere curaverunt. Idem vero arbiter, in se suscipiens hujusmodi compromissum, super hiis inter partes ipsas quoddam promulgavit arbitrium inter cetera continens quod dicti abbas et conventus pro se suisque successoribus et dicta ecclesia Sancte Marie dictos universitatem, homines et singulares personas universitatis ipsius eorumque filios et posteros, cum eorum familiis ac rebus mobilibus seseque moventibus quas tunc temporis possidebant, a predictis omnibus liberarent, prefate vero universitas et singulares persone, pro hujusmodi liberatione, omnes terras, possessiones et bona immobilia que habebant per se vel per alios in quocumque loco dimitterent et concederent abbati et conventui memoratis, quodque dicti abbas et conventus ad livellum sive in emphyteosim hominibus uniuscujusque domus castri, curie ac districtus predictorum, usque in tertiam generationem utriusque sexus, concederent et locarent medietatem unius modioli terre, ad modiolum castri Betonii, Asisinatis diocesis, et hujusmodi tertia generatione completa, ipsa dicti modioli medietas reverteret libere ad monasterium supradictum, et quod quilibet hominum predictorum unum denarium usualis monete, nomine pensionis sive census, eisdem abbati et conventui solveret annuatim. Verum quia homines dicte universitatis, se gravatos ex hujusmodi arbitrio reputantes, jura in quibus ipsis abbati et conventui respondere juxta ejusdem arbitrii tenorem tenentur subtrahere moliuntur, dicentes aperte quod, nisi eis per dictos abbatem et conventum melioretur conditio, ita quod sit eis inibi potior habitandi commoditas, ibidem, cum nec comode possent, nullatenus remanebunt; memorati abbas et conventus profectum uberem eis ex dictis hominibus dictorum castri, curie ac districtus incolis provenientem et dampnum quod ipsis ex predictorum hominum recessu eveniret sollicite attendentes, nobis humiliter supplicarunt ut eis dandi et concedendi imperpetuum hominibus singularum domorum predictarum cum familiis eorumdem unum modiolum terre de possessionibus predictis, eadem medietate computata in eo, non obstante juramento quod idem abbas prestitit de possessionibus dicti monasterii non alienandis romano pontifice inconsulto, licentiam concedere dignaremur. Nos itaque, de circumspectione tua plenam in Domino fiduciam obtinentes, discretioni tue per apostolica scripta mandamus quatinus, consideratis diligenter circumstantiis universis que circa premissa fuerint attendende, si utilitati dicti monasterii videris expedire, super quibus tuam intendimus conscientiam onerare, predictis abbati et conventui, juramento non obstante predicto, auctoritate nostra concedas licentiam postulatam. Dat. ut supra. »

6138 Orvieto, 2 octobre 1291.

Facultas absolvendi a canonicis sententiis. (Reg. 46, c. 548, f. 108 v°.)

Raynaldo, abbati monasterii Sancti Dyonisii in Francia, ad romanam ecclesiam nullo medio pertinentis, ordinis S. Benedicti, Parisiensis diocesis, facultatem concedit absolvendi monachos ejusdem monasterii et clericos saeculares terrae ejus ab excommunicationis sententiis et dispensandi cum eis qui sic ligati irregularitatem contraxerint.

« Petitio tua nobis... — Dat. apud Urbemveterem, vi nonas octobris, anno quarto. »

6139 Orvieto, 26 septembre 1291.

Privilegium confessionis. (Reg. 46, c. 550, f. 109 r°; Potth., 23830.) (1).

.. *abbatisse et conventui monasterii de Custodia Beate*

(1) Il n'y a pas de chapitre 549.

Marie, ad romanam ecclesiam nullo medio pertinentis, ordinis Sancte Clare, Carnotensis diocesis. « Desideriis vestris in hiis libenter annuimus que salutem respiciunt animarum. Vestris igitur supplicationibus inclinati, tenore vobis presentium indulgemus ut presbyteri qui ad audiendum confessiones vestras in foro penitentiali sunt vel fuerunt per ministrum ordinis fratrum minorum Turonensis provintie deputati, quotiens extiterit oportunum, vos auctoritate nostra ab omnibus peccatis que ipsis confesse fueritis absolvere valeant, vobisque pro peccatis ipsis penitentiam injungere salutarem, nisi forte talia fuerint propter que sedes apostolica sit merito consulenda. Nulli ergo, etc. nostre concessionis, etc. Dat. apud Urbemveterem, vi kalendas octobris, anno quarto. »

6140 Orvieto, 3 octobre 1291.

W., Cameracensis episcopus, ab executione pontificalis officii et collatione beneficiorum per tres annos suspenditur. (Reg. 46, c. 551, f. 109 r°.)

Ad perpetuam rei memoriam. « Solita sedis apostolice rectitudo, etsi justitie limites in suis studeat observare processibus, a misericordie tamen operibus non recedit, ut et circa devotionis filios que sunt matris exhibeat et indevotorum excessus, ut conatus ipsorum temerarios reprimat, non omittat vel deserat impunitos. Dudum siquidem ad nostram perlato notitiam quod venerabilis frater noster W., Cameracensis episcopus, pontificali a se modestia penitus relegata, sibique associata non modica multitudine armatorum, in venerabilem fratrem nostrum Johannem, episcopum Tusculanum, tunc in partibus illis apostolice sedis legatum, et nobiles viros Nicolaum, fratrem, Nicolutium ac Andreutium, nepotes, et alios familiares ipsius, tunc in civitate Cameracensi morantes, insilire presumpserat, et quod ipsius legati hostiliter ingressus hospitium, exertis gladiis et contra ejus personam in furore vibratis, prefatos Nicolaum, quem cardinalis ipse pro sui tutela inter ejus amplexus tunc positum (*sic*), ac Nicolutium capi et Andreutium graviter per suos satellites fecerat vulnerari, quodque ipse, presumptione hujusmodi non contentus, contra legatum et familiam supradictos furentis nequitie relaxatis habenis, illos in civitate predicta, in qua spiritualiter et temporaliter ad eundem Cameracensem episcopum jurisdictio dicitur pertinere, velut hostis invaserat et obprobriose fugarat, adversus legatum eundem multiplicatis injuriis, contumeliis et jacturis, propter quod per dilectum filium nostrum J., tituli Sancte Cecilie presbyterum cardinalem, tunc in regno Francie ac nonnullis aliis partibus legationis fungentem officio, primo, et per dictum Tusculanum episcopum postmodum diversi habiti sunt processus. Nos igitur, nolentes quod dicti Cameracensis episcopi tam horrenda temeritas et detestanda presumptio impunite transirent, episcopum ipsum per venerabiles fratres nostros .. archiepiscopum Remensem et .. Noviomensem episcopum ex parte nostra peremptorie citari fecimus ut infra quadrimestris temporis spatium post citationem hujusmodi coram nobis personaliter comparere curaret, juste pro meritis recepturus; non intendentes quod pretextu citationis hujusmodi predictis in aliquo derogaretur processibus, quominus in sua persisterent firmitate. At idem Cameracensis episcopus ad inobedientiam se convertens, in assignato sibi termino et post ipsum terminum diutius expectatus, coram nobis juxta mandatum apostolicum comparere personaliter non curavit, quibusdam procuratoribus suis ad nostram presentiam destinatis, qui ad excusationem ejus contumatie innitentes, quasdam exceptiones coram nobis in scriptis proponere curaverunt. Nos vero, exceptionibus ipsis et qualitate, modo et forma ipsarum et omnium propositorum ex parte prefati Cameracensis episcopi quoad id una cum fratribus nostris diligenti examinatione discussis, eas, de fratrum ipsorum consilio, minus legitimas et invalidas reputantes, exceptiones easdem nequaquam admisimus, sed ipsas potius duximus repellendas, et sepefatum Cameracensem episcopum, exigente justitia, reputavimus et pronuntiavimus contumacem, ac nichilominus ipsum ab executione pontificalium et collatione beneficiorum omnium ad ejus collationem spectantium duximus suspendendum, quorum omnium beneficiorum collationem interim apostolice sedi duximus reservandam; decernentes ex tunc irritum et inane si secus super beneficiis ipsis existeret attemptatum. Et, licet ex qualitate premissorum potuissemus gravius procedere contra ipsum, volentes tam sibi suoque generi de apostolica benignitate deferre, prefatum episcopum Cameracensem, per archiepiscopum et Noviomensem episcopum antedictos peremptorie citari fecimus iterato ut infra quatuor menses post citationem eorum sub pena suspensionis officii et beneficii, quam predictum Cameracensem episcopum si parere contempneret incurrere voluimus ipso facto, se nostro conspectui personaliter presentaret, facturus et recepturus pro meritis quod justitia suaderet. Aperte predicentes eidem quod, si eum hujusmodi mandatorum nostrorum repperiremus ulterius contemptorem, non obstante ipsius absentia, spiritualiter et temporaliter contra eum prout justum existeret ac videremus expediens procedere curaremus; non intendendo quod hujusmodi citationis pretextu pretactis processibus in

aliquo derogari contingeret, quominus in sue firmitatis robore perdurarent. Cumque dictus episcopus in prefixo sibi secundo termino expresso superius comparuisset personaliter coram nobis, et tandem, penitudine ductus, ad consilia meliora se referens et non judicium sed misericordiam humiliter postulans, cum instantia supplicavit ut secum super hiis misericorditer agere dignaremur; unde nos dilectis filiis nostris B., tituli Sancti Martini in Montibus presbytero, tunc Sancti Nicolai in Carcere Tulliano, et Matheo, Sancte Marie in Porticu diaconis cardinalibus, viva voce duximus committendum ut diligenter audirent que idem episcopus super hujusmodi negotio diceret coram eis. Qui postmodum in eorum presentia constitutus, se nonnulla gravia de premissis sponte confessus extitit commisisse. Quamvis igitur, hujusmodi excessibus ab eodem episcopo Cameracensi commissis profunda et exacta consideratione discussis, ad perpetue depositionis sententiam contra eum videretur non immerito procedendum, nos tamen, more pii patris quem non pretereunt incomoda filiorum, benigna meditatione pensantes quod memoratus Cameracensis episcopus propter hoc ad sedem apostolicam veniens et apud ipsam non modici temporis spatio moram trahens, gravia laborum et sumptuum onera que solet itineris adaugere prolixitas pertulit eumque perferre continget ad eandem Cameracensem ecclesiam redeundo; considerantes etiam quod episcopus ipse de fideli et devoto ac nobili genere noscitur procreatus et quod culpam suam in hac parte commissam spontanea voluntate detexit, quodque cum sponte confessis de benignitate juris mitius est agendum; attendentes quoque causas alias que considerationi se offerunt et ad exercendam clementiam mentem pulsant, et propterea de misericordia que superexaltat judicio volentes misericorditer agere cum eodem, rigore juris mansuetudine apostolica temperato et hujusmodi depositionis sententia clementer omissa, prefatum episcopum ab executione pontificalis officii et collatione prebendarum, prioratuum et dignitatum, cum cura et sine cura, ac aliorum beneficiorum ad ejus provisionem seu collationem spectantium usque ad triennium a data presentium numerandum apostolica auctoritate suspendimus, prebendas, prioratus, dignitates et beneficia eadem interim provisioni et collationi apostolice reservantes. Decernentes ex nunc irritum et inane si secus de illis infra predictum tempus per quemcunque quavis auctoritate contigerit attemptari. Permittimus autem quod idem Cameracensis episcopus parrochiales ecclesias que ad suam collationem pertinere noscuntur, infra predictum triennium vacaturas, propter animarum periculum, personis ydoneis conferat de quibus viderit expedire. Quia vero dignum fore dinoscitur et consonum rationi ut culpam publicam pena publica subsequatur, volumus et districte precipimus Cameracensi episcopo sepefato ut in generali parlamento Parisius celebrando, et postmodum in presentia universitatis scolarium Parisiensium propter hoc per eundem episcopum spetialiter congregande has nostras litteras publice legi faciat et distincte, ut earum series tunc presentibus apertius innotescat, ipseque, perlectis eisdem litteris, confiteatur oraculo vive vocis quod propter nonnulla gravia de predictis que confessus extitit se, ut premittitur, commisisse pene sibi sunt imposite memorate. Nulli ergo, etc. nostre suspensionis, reservationis, constitutionis, permissionis et precepti infringere, etc. Si quis autem, etc. Dat. apud Urbemveterem, v nonas octobris, anno quarto. »

6141-6142 Orvieto, 3 octobre 1291.

Ad solutionem debitorum Cameracensis ecclesiae. (Reg. 46, c. 552, f. 109 v°.)

Venerabili fratri .. episcopo Cameracensi. « Nosti quod Cameracensis ecclesia magnis pregravata existit oneribus debitorum, per te tuosque predecessores contractorum temporibus retroactis. Nos autem super hiis ecclesie compatientes eidem et cupientes ut a predictis relevetur oneribus, ne, quod absit! illorum multitudine pressa diutius irreparabiliter collabatur, interdicimus tibi alienandi seu quomodolibet distrahendi vel obligandi bona immobilia ejusdem Cameracensis ecclesie ac etiam contrahendi mutuum omnimodam potestatem, nisi tunc demum cum necessitatis urgeret articulus et capituli Cameracensis consensus accederet ad hujusmodi mutuum pro ipsius ecclesie utilitatibus contrahendum. Nos enim quicquid contra hujusmodi nostram inibitionem feceris decernimus irritum et inane; nichilominus tibi per apostolica scripta districte precipiendo mandantes quatinus de proventibus tuis ecclesie supradicte, anno quolibet, quinque milia librarum turonensium parvorum convertas omnino in exonerationem hujusmodi debitorum. Alioquin venerabilibus fratribus nostris .. Parisiensi, .. Noviomensi et .. Silvanectensi episcopis damus nostris litteris in mandatis ut te ad id, per se vel per alium seu alios, auctoritate nostra, appellatione remota, compellant. Non obstante si tibi a sede apostolica sit indultum quod excommunicari aut interdici nequeas vel suspendi. Dat. ut supra. »

In e. m. .. Parisiensi, .. Noviomensi et .. Silvanectensi episcopis mandat ut W., Cameracensem episcopum, ad praedicta mandata implenda compellant.

« Cum Cameracensis ecclesia... — Dat. ut supra. »

6143-6156 Orvieto, 26 septembre 1291.

Indulgentiae. (Reg. 46, c. 553, f. 109 v°.)

Universis Christi fidelibus presentes litteras inspecturis. Indulgentiam unius anni et xl dierum concedit visitantibus ecclesiam .. guardiani et conventus de Marma[n]da, ordinis fratrum minorum, Agennensis dioecesis, in quatuor beatae Mariae virginis, sanctorum Johannis Baptistae, Francisci et Antonii et sanctae Clarae festivitatibus, per octo dies sequentes et in anniversario die dedicationis ejusdem ecclesiae.

« Vite perennis gloria... — Dat. apud Urbemveterem, vi kalendas octobris, anno quarto. » (Potth., 23829.)

In e. m., pro ecclesia .. guardiani et conventus de Neyriaco, ordinis fratrum minorum, Agennensis dioecesis, in quatuor beatae Mariae, sanctorum Jacobi, Francisci et Antonii et sanctae Clarae festivitatibus, etc., ut supra. (Potth., 23829.)

In e. m., pro ecclesia .. abbatissae et conventus monasterii Sanctae Clarae de Condomio, ordinis Sanctae Clarae, Agennensis dioecesis, in quatuor beatae Mariae et sanctae Clarae festivitatibus et per octo dies sequentes. Dat. ut supra. (Potth., 23829.)

In e. m., pro ecclesia Socensi, Auxitanae dioecesis, in festo S. Saturnini, cujus manus in eadem ecclesia sunt reconditae, prima die dominica post festum Assumptionis beatae Mariae et per octo dies, etc., ut supra.

Orvieto, 30 septembre 1291.

In e. m., pro ecclesia de Ceraseio, Bajocensis dioecesis, in Assumptionis beatae Mariae, S. Johannis Baptistae, in cujus honorem eadem ecclesia est constructa, et S. Nicolai festivitatibus et per octo dies sequentes. Dat. apud Urbemveterem, ii kalendas octobris, anno quarto.

Orvieto, 27 septembre 1291.

In e. m., pro ecclesia prioratus de Sancta Walburge, Remensis dioecesis, in festivitate sanctae Walburgis et per octo dies sequentes. Dat. apud Urbemveterem, v kalendas octobris, anno quarto.

Orvieto, 4 octobre 1291.

In e. m., pro ecclesia de Roseto juveni in Vastineto, Senonensis dioecesis, in Assumptionis beatae Mariae, sanctae Ysabellis festivitatibus, prima dominica post Pentecostes, per octo dies sequentes et in anniversario die dedicationis ejusdem ecclesiae. Dat. apud Urbemveterem, iiii nonas octobris, anno quarto.

In e. m., pro ecclesia .. abbatissae et sororum monasterii de Clavaro, ordinis Sanctae Clarae, Januensis dioecesis, in quatuor beatae Mariae, S. Eustachii et sanctae Clarae festivitatibus, per octo dies, etc., ut supra. (*En marge;* Potth., 23848.)

Orvieto, 4 octobre 1291.

In e. m., pro ecclesia prioratus Sancti Michaelis in Monte supra Rothomagum, in quatuor beatae Mariae, sanctae crucis et S. Michaelis festivitatibus, etc., ut supra, usque Dat. apud Urbemveterem, iiii nonas octobris, anno quarto. (*Ibid.*)

Orvieto, 1er octobre 1291.

In e. m., pro ecclesia .. prioris et conventus fratrum Sancti Benedicti Perusinorum, ordinis S. Benedicti heremi Montis Fani, in festo S. Benedicti et per octo dies sequentes. Dat. apud Urbemveterem, kalendis octobris, anno quarto. (*Ibid.*)

Orvieto, 5 octobre 1291.

In e. m., pro ecclesia Beatae Mariae de Drocicuria, Lexoviensis dioecesis, in quatuor beatae Mariae, sanctorum Jacobi et Egidii et beatae Mariae Magdalenae festivitatibus et per octo dies sequentes. Dat. apud Urbemveterem, iii nonas octobris, anno quarto. (*Ibid.*)

Orvieto, 26 septembre 1291.

In e. m., pro ecclesia de Badingdern, Cantuariensis dioecesis, in Assumptionis beatae Mariae et Omnium Sanctorum festivitatibus, per octo dies sequentes et in anniversario die dedicationis ejusdem ecclesiae. Dat. apud Urbemveterem, vi kalendas octobris, anno quarto. (*Ibid.*)

Orvieto, 27 septembre 1291.

In e. m., pro ecclesia de Esthorsleghe, Wintoniensis dioecesis, in Assumptionis beatae Mariae, sanctorum Petri et Pauli, in quorum honorem eadem ecclesia est constructa, et S. Nicolai festivitatibus, per octo dies sequentes et in anniversario die dedicationis ejusdem ecclesiae. Dat. apud Urbemveterem, v kalendas octobris, anno quarto. (*Ibid.*)

Orvieto, 26 septembre 1291.

In e. m., pro ecclesia Sancti Andreae de Cottone, Norwicensis dioecesis, in Assumptionis beatae Mariae, sanctorum Andreae et Nicolai festivitatibus, per octo dies sequentes et in anniversario die dedicationis ejusdem ecclesiae. Dat. apud Urbemveterem, vi kalendas octobris, anno quarto. (*Ibid.*)

6157-6159 Orvieto, 29 septembre 1291.

Johannes ecclesiae Ravellensi episcopus praeficitur. (Reg. 46, c 554, f. 110 r°, Potth., 23829.)

Venerabili fratri Johanni, episcopo Ravellensi. Dudum ecclesia Ravellensi, ad romanam ecclesiam nullo medio pertinente, per obitum Tholomaei vacante, duae in ea electiones, altera videlicet de Johanne, Ogentino electo, tunc archidiacono Ravellensi, a majori parte capituli, altera de Gervasio de Corminaco, canonico ejusdem ecclesiae, a reliquis canonicis fuerunt in discordia celebratae. Praefatus autem Gervasius hujusmodi electioni de se factae noluit consentire, Johannes vero electionis suae negotium in curia bonae memoriae B., episcopi Penestrini, tunc in regno Siciliae apostolicae sedis legati, et, post ejus obitum, apud sedem apostolicam aliquandiu prosecutus est, et demum omne jus sibi competens sponte resignavit. Quare papa eumdem Johannem Ravellensi ecclesiae praeficit.

« Romani pontificis quem... — Dat. apud Urbemveterem, III kalendas octobris, anno quarto. »

In e. m. capitulo ecclesiae Ravellensis mandat ut eidem Johanni debitam praebeat obedientiam.

In e. m. populo civitatis et dioecesis Ravellensis.

6160-6165 Orvieto, 29 septembre 1291.

Johannes ecclesiae Ogentinae episcopus praeficitur. (Reg. 46, c. 555, f. 110 r°.)

Dilecto filio Johanni, electo Ogentino. Vacante Ogentina ecclesia per translationem Johannis ad Ravellensem ecclesiam, Johannem, tunc archidiaconum Ravellensis ecclesiae, Ogentinae ecclesiae episcopum praeficit.

« In supreme specula... — Dat. apud Urbemveterem, III kalendas octobris, anno quarto. »

In e. m. .. cantori et capitulo ecclesiae Ogentinae mandat ut eidem Johanni debitam obedientiam praebeant.

In e. m. clero civitatis et dioecesis Ogentinae.

In e. m. populo civitatis et dioecesis Ogentinae.

In e. m. universis vassallis ecclesiae Ogentinae mandat ut eidem Johanni debita fidelitatis juramenta et servitia praestent.

In e. m. Carolum, principem Salernitanum, rogat ut eum commendatum habeat.

6166 Orvieto, 8 octobre 1291.

Archiepiscopo Ydrontino mandat ut Johanni, electo Ogentino, ordines superiores et benedictionem conferat. (Reg. 46, c. 555², f. 110 v°.)

Venerabili fratri .. archiepiscopo Ydrontino. « Cum nos nuper dilectum filium Johannem, Ogentinum electum, ecclesie Ogentine, metropolitico jure tibi subjecte, tunc pastore vacanti per translationem venerabilis fratris nostri J., Ravellensis, olim Ogentini episcopi, per nos factam ad ecclesiam Ravellensem, de fratrum nostrorum consensu et apostolice plenitudine potestatis prefecerimus in episcopum et pastorem, fraternitati tue per apostolica scripta mandamus quatenus eundem electum, in diaconatus ordine constitutum, proximis statutis temporibus in presbyterum studeas ordinare ac postmodum ei, ascitis tibi duobus vel tribus episcopis, munus consecrationis impendas. Dat. apud Urbemveterem, VIII idus octobris, anno quarto. »

6167 Orvieto, 5 octobre 1291.

Dispensatio super defectu oculi et natalium. (Reg. 46, c. 556, f. 110 v°.)

Magistro Guillelmo de Sothenghien, canonico ecclesie Sancti Gaugerici Cameracensis, cum quo, alterius oculi et natalium defectum patiente, ut qui de subdiacono genitus et soluta, auctoritate litterarum sedis apostolicae, in quibus de defectu oculi non fiebat mentio, dispensatum est ut, defectu natalium non obstante, ad omnes ordines promoveri et ecclesiasticum beneficium obtinere posset, quique, hac dispensatione obtenta, quaedam beneficia ecclesiastica, sine cura animarum, recepit et se de minoribus ordinibus ad subdiaconatus et diaconatus ordines promoveri fecit et in eis ministravit. Cum eo dispensat ut praedicta beneficia retinere, in praedictis minoribus ordinibus ministrare, in matutinis evangelium et in missis non sollempnibus epistolam absque manipulo legere possit; eique fructus ex praedictis beneficiis jam perceptos remittit.

« Petitio tua nobis... — Dat. apud Urbemveterem, III nonas octobris, anno quarto. »

6168-6170 Orvieto, 30 septembre 1291.

Guillelmo, electo monasterii Sancti Martini de Canigone, Elnensis dioecesis, confirmationem et consecrationem dat. (Reg. 46, c. 557, f. 110 v°.)

Guillelmo, abbati monasterii Sancti Martini de Canigone,

ad romanam ecclesiam nullo medio pertinentis, ordinis S. Benedicti, Elnensis diocesis. Electionem ejus, tunc monachi monasterii Sancti Petri de Rodis, ordinis S. Benedicti, Gerundensis dioecesis, in abbatem monasterii Sancti Martini de Canigone, per obitum quondam Petri vacantis, ab hujus monasterii monachis unanimiter celebratam, confirmat, munusque consecrationis ei impendit.

« Sponso celesti qui... — Dat. apud Urbemveterem, II kalendas octobris, anno quarto. »

In e. m. .. priori et conventui monasterii Sancti Martini de Canigone mandat ut eidem abbati debitam obedientiam praebeant.

In e. m. universis vassallis ejusdem monasterii mandat ut ei debita fidelitatis juramenta et servitia praestent.

6171 Orvieto, 30 septembre 1291.

Dispensatio super pluralitate beneficiorum. (Reg. 46, c. 558, f. 111 r°.)

Magistro Roberto de Cortingstok, rectori ecclesie de Astone Sumervill., Wigorniensis diocesis, clerico et familiari carissimi in Christo filii nostri E., regis Anglie illustris. Cum eo, consideratione E., regis Angliae, dispensat ut, praeter ecclesiam de Astone Sumervill., Wigorniensis dioecesis, unicum aliud beneficium ecclesiasticum recipere valeat.

« Eximie devotionis affectum... — Dat. apud Urbemveterem, II kalendas octobris, anno quarto. »

6172 Orvieto, 30 septembre 1291.

Lodovico, nato dilecti filii nobilis viri Lodovici, vicecomitis Bellimontis, consanguinei clare memorie Alienore, regine Anglie, canonico Saresbiriensi. Cum eo dispensat, consideratione E., regis Angliae, ut, non obstante defectu aetatis quem patitur, viginti annos natus, unum beneficium ecclesiasticum, etiam si dignitas vel personatus sit, recipere, et cum canonicatibus et praebendis quae in Saresbiriensi, Cenomanensi, Eboracensi et Wellensi et de Northona, Dunelmensis dioecesis, ecclesiis obtinet retinere possit.

« Probitatis et nobilitatis... — Dat. ut supra. »

6173 Orvieto, 22 septembre 1291 (1).

Dispensatio matrimonii. (Reg. 46, c. 560, f. 111 r°; Potth., 23843.)

Venerabili fratri .. episcopo Zwerinensi committit ut cum Nicolao de Werle, domino Salviae (*sic*), Zwerinensis dioecesis, et nobili puella Riza, filia .. regis Datiae, nepte marchionum Magdeburgensium, dispenset ut, non obstante quarto consanguinitatis gradu quo conjuncti sunt, tamen ad sedandas guerras inter Nicolaum et regem ac marchiones praedictos, occasione terrarum quas ipse Nicolaus hereditario jure in regno Datiae possidet ortas, matrimonium contrahere valeant.

« Exhibita nobis dilecti... — Dat. apud Urbemveterem, x kalendas octobris, anno quarto. »

6174 Orvieto, 1er octobre 1291.

Archiepiscopis Barensi et Brundisino et episcopo Montisviridis mandat ut abbatissae et sororibus monasterii Cusentini, ordinis Sanctae Clarae, exutantibus et multa patientibus provideant. (Reg. 46, c. 561, f. 111 r°; Potth., 23844.)

Venerabilibus fratribus .. Barensi et .. Brundisino archiepiscopis ac .. episcopo Montisviridis.

« Sua nobis dilecte... — Dat. apud Urbemveterem, kalendis octobris, anno quarto. »

6175 Orvieto, 18 septembre 1291.

Privilegium jurisdictionis. (Reg. 46, c. 562, f. 111 v°.)

Dilectis filiis .. rectoribus ecclesiarum civitatis et diocesis Eduensis indulget ut extra dioecesim Eduensem super actionibus, personis et bonis quae infra ipsam obtinent per litteras apostolicae sedis vel ejus legatorum in causam trahi vel ad judicium vocari non possint.

« Meritis vestre devotionis... — Dat. apud Urbemveterem, XIIII kalendas octobris, anno quarto. »

6176 Orvieto, 24 septembre 1291.

Dispensatio super pluralitate beneficiorum. (Reg. 46, c. 563, f. 111 v°.)

Venerabili fratri Johanni, archiepiscopo Cantuariensi, facultatem concedit conferendi ecclesiam de Hadleghe

(1) Datée dans Potthast du 1er octobre.

magistro Roberto de Sicesterne, rectori ecclesiae de Baketone, Norwicensis diocesis, et dispensandi cum eo ut easdem ecclesias, quarum parrochiae sunt quasi vicinae, quarumque fructus et redditus sunt tenues, insimul retinere valeat.

« Ex parte tua... — Dat. apud Urbemveterem, viii kalendas octobris, anno quarto. »

6177 Orvieto, 17 septembre 1291.

Litteras quibus Urbanus papa IIus possessiones et privilegia Aureliacensis monasterii, Claromontensis dioecesis, confirmavit renovat. (Reg. 46, c. 564, f. 111 v°.)

Dilectis filiis .. abbati et conventui monasterii Aureliacensis, ad romanam ecclesiam nullo medio pertinentis, ordinis S. Benedicti, Claromontensis diocesis. Litterarum Urbani papae transcriptarum tenor hic est :

« Urbanus, episcopus servus servorum Dei. Dilecto » filio Petro, monasterii Aureliacensis religioso abbati, » ejusque successoribus regulariter substituendis in per» petuum. Ad hoc nos... — Dat. Cremone, per manum » Johannis, sancte romane ecclesie diaconi cardinalis, » xiii kalendas maii, indictione tertia, anno dominice » incarnationis M° nonagesimo sexto, pontificatus autem » dompni Urbani secundi pape octavo. » (Jaffé, 2e édit. 5563.)

« Provisionis nostre debet... — Dat. apud Urbemveterem, xv kalendas octobris, anno quarto. »

6178 Orvieto, 27 septembre 1291.

Litteras quibus Calixtus papa IIus possessiones et privilegia Aureliacensis monasterii, Claromontensis dioecesis, confirmavit renovat. (Reg. 46, c. 565, f. 112 r°.)

Eisdem. Litterarum Calixti papae transcriptarum tenor hic est :

« Calextus, episcopus servus servorum Dei. Dilecto » filio Gosberto, Aureliacensi abbati, ejusque successo» ribus regulariter substituendis in perpetuum. Officii » nostri nos... — Dat. apud Sanctum Florum, per manum » Grisogoni, sancte romane ecclesie diaconi cardinalis » ac bibliothecarii, iiii nonas junii, indictione xiia, do» minice incarnationis anno MCXX, pontificatus autem » donni Calisti secundi pape anno primo. » (Jaffé, 2e édit. 6698.)

« Provisionis nostre debet... — Dat. apud Urbemveterem, v kalendas octobris, anno quarto. »

6179 Orvieto, 27 septembre 1291.

Litteras quibus Alexander papa IIus monasterium Aureliacense sedi apostolicae subjecit renovat. (Reg. 46, c. 566, f. 112 v°.)

Eisdem. Litterarum Alexandri papae transcriptarum tenor hic est :

« Alexander, episcopus servus servorum Dei. Emelio, » abbati religioso, et per eum venerabili monasterio Au» reliacensi suisque successoribus ibidem juste et regu» lariter promovendis in perpetuum. Convenit apostolico » moderamini... — Dat. per manus Petri, clerici, fun» gentis vice Petri, sancte romane ecclesie subdiaconi ac » bibliothecarii, pridem idus maii, anno vero ab incar» natione Domini MLXVIII, septimo autem donni Alexandri » pape IIi, indictione via. » (Jaffé, 2e édit. 4649.)

« Provisionis nostre debet... — Dat. ut supra. »

6180 Orvieto, 27 septembre 1291.

Litteras quibus Nicolaus papa IIus monasterium Aureliacense sedi apostolicae subjecit renovat. (Reg. 46, c. 567, f. 112 v°.)

Eisdem. Litterarum Nicolai papae transcriptarum tenor hic est :

« Nicolaus, episcopus servus servorum Dei. Emelio, » abbati religioso, et per eum venerabili monasterio Au» reliacensi suisque successoribus ibidem juste et regu» lariter promovendis imperpetuum. Convenit apostolico » moderamini... — Dat. xvii kalendas junii, per manus » Geraldi, monachi, fungentis officio bibliothecarii sancte » romane ecclesie, anno ab incarnatione Domini MLXI, » anno iii° pontificatus donni Nicolai pape IIi, indic» tione xiiiia. » (Jaffé, 2e édit. 4467.)

« Provisionis nostre debet... — Dat. ut supra. »

6181 Orvieto, 20 septembre 1291.

Dispensatio matrimonii. (Reg. 46, c. 568, f. 113 r°.)

.. *episcopo Ameliensi* mandat ut, ad terminandas guerras inter cives castri Canalis cum Massarutio, nato Roberti, filii Offredutii de castro Canalis, militis, et Montagnia, filia quondam Capitanei, ejusdem castri, dudum occasione praedictarum guerrarum interfecti, dispenset ut, non obstante quarto consanguinitatis gradu quo conjuncti sunt, matrimonium contrahere valeant.

« Exposita nobis dilecti... — Dat. apud Urbemveterem, xii kalendas octobris, anno quarto. »

6182 Orvieto, 27 septembre 1291.

Dispensatio super pluralitate beneficiorum. (Reg. 46, c. 569, f. 113 r°.)

.. *episcopo Egitaniensi* mandat ut cum Johanne Petri de Alprano, canonico Egitaniensi, cancellario .. regis Portugaliae, dispenset ut, praeter ecclesiam Sancti Nicolai de Sanctareno, Ulixbonensis dioecesis, canonicatus et praebendas in Egitaniensi, Vimaranensi, Bracharensis dioecesis, et Sanctae Mariae de Alcozova ejusdem loci de Sanctareno ecclesiis ac praestimonium de Almodovar in Elborensi ecclesia, unicum aliud beneficium ecclesiasticum recipere et retinere valeat.

« Ex parte dilecti... — Dat. apud Urbemveterem, v kalendas octobris, anno quarto. »

6183 Orvieto, 27 septembre 1291.

Dispensatio super pluralitate beneficiorum. (Reg. 46, c. 569², f. 113 r°.)

Martino Petri, cantori ecclesie Elborensis, capellano nostro. Cum eo, consideratione .. regis Portugaliae, cujus consiliarius est, dispenset ut, si cantoriam ecclesiae Elborensis dimiserit, unicum aliud beneficium ecclesiasticum accipere et cum canonicatu, praebenda et praestimoniis in Elborensi ecclesia et ecclesia Sanctae Mariae de Alcazova de Santareno, Ulixbonensis dioecesis, retinere valeat.

« Laudabilis conversationis et... — Dat. ut supra. »

6184 Orvieto, 13 septembre 1291.

Facultas absolvendi a canonicis sententiis. (Reg. 46, c. 570, f. 113 r°.)

Venerabili fratri O., episcopo Lincolniensi, licentiam concedit absolvendi monachos, canonicos regulares et alios religiosos monasteriorum et ecclesiarum Lincolniensis civitatis et dioecesis ab excommunicationis sententiis quas pro violenta manuum injectione in personas ecclesiasticas incurrerint et dispensandi cum eis qui sic ligati irregularitatem contraxerint.

« Ex parte tua... — Dat. apud Urbemveterem, idibus septembris, anno quarto. »

6185 Orvieto, 1er octobre 1291.

De possessionibus Camerinensis ecclesiae a laicis personis indebite occupatis. (Reg. 46, c. 571, f. 113 v°.)

.. *rectori in spiritualibus marchie Anconitane* mandat ut inquirat de opportunitate petitionis qua R., episcopus Camerinensis, licentiam poscit componendi cum communi castri de Tolentino et aliis personis Camerinensis dioecesis qui possessiones Camerinensis sedis indebite occuparunt.

« Venerabilis frater noster... — Dat. apud Urbemveterem, kalendis octobris, anno quarto. »

6186-6190 Orvieto, 29 septembre 1291.

Theodinus ecclesiae Senegaliensi episcopus praeficitur. (Reg. 46, c. 572, f. 113 v°; Potth., 23840.)

Theodino, electo Senegaliensi. Vacante ecclesia Senegaliensi per obitum Transmundi, praepositus et capitulum Lambertum, plebanum plebis de Sancta Paulina, Ariminensis dioecesis, in episcopum elegerunt, sed eodem plebano hujusmodi electioni consentire nolente, iidem praepositus et capitulum duas electiones, alteram de Alberico de Medicina, canonico Ravennate, alteram de Theodino, tunc clerico ecclesiae Sancti Johannis de Montelupone, Firmanae dioecesis, in discordia celebrarunt. Cum vero aliquandiu in illarum electionum causa coram H., tituli Sanctae Sabinae presbytero cardinali, fuisset processum, Albericus et Theodinus omne jus sibi competens resignarunt. Nunc autem papa Theodinum praefatae ecclesiae episcopum praeficit.

« Licet ex debito... — Dat. apud Urbemveterem, III kalendas octobris, anno quarto. »

In e. m. .. praeposito et capitulo ecclesiae Senegaliensis mandat ut eidem electo debitam praebeant obedientiam.

In e. m. clero Senegaliensis civitatis et dioecesis.

In e. m. populo Senegaliensis civitatis et dioecesis.

In e. m. universis Senegaliensis ecclesiae vassallis mandat ut ei solita fidelitatis juramenta et servitia praestent.

6191 Orvieto, 28 septembre 1291.

Collatio beneficii et dispensatio super pluralitate beneficiorum. (Reg. 46, c. 573, f. 113 v°.)

Magistro Guillelmo de Gedario (sic), *capellano nostro, canonico ecclesie Sancti Severini Burdegalensis*, consideratione bonae memoriae B., episcopi Penestrini, cujus, tunc legati apostolicae sedis, fuit cancellarius, confert canonicatum et praebendam in ecclesia Sancti Severini Burdegalensi, per mortem quondam magistri Arnaldi Riccardi, apud

sedem apostolicam defuncti, vacantia, eum de illis per annulum suum praesentialiter investit, dispensatque cum eo ut, dimissa cantoria quam in Colimbriensi ecclesia obtinet, eadem canonicatum et praebendam una cum canonicatibus et praebendis in Panormitana ecclesia, prioratu de Berengis, Caturcensis dioecesis, canonicatu sub exspectatione praebendae in ecclesia Caturcensi, parrochialibus ecclesiis Sancti Victoris, Sancti Georgii, Sancti Pauli de Bojanis (*sic*) et Sanctae Mariae de Cucto (*sic*), quarum tres dependent a quarta, Tholosanae dioecesis, detinere possit.

« Dum ad tue... — Dat. apud Urbemveterem, IIII kalendas octobris, anno quarto. »

6192 Orvieto, 28 septembre 1291.

Collatio beneficiorum. (Reg. 46, c. 573², f. 114 r°.)

Nicolaus, etc. Dilecto filio magistro Guillelmo de Goderio (sic), *capellano nostro, Sancti Victoris, Sancti Georgii et Sancti Pauli de Bajanis* (sic) *ac Sancte Marie de Cucco* (sic), *quarum tres de pendent a quarta, parrochialium ecclesiarum rectori, Tholosane diocesis*, easdem ecclesias, per obitum magistri Arnaldi Ricardi, apud sedem apostolicam defuncti, vacantes, concedit eumque de illis per suum annulum praesentialiter investit.

« Quia nobilitate generis... — Dat. ut supra. »

6193-6195 Orvieto, 5 octobre 1291.

Bonajunctam de Mantua, ordinis minorum, de poenis fratribus Pagano et Viviano de Verona, ordinis praedicatorum, ob turbatum ab eis inquisitionis officium inflictis certiorem facit. (Reg. 46, c. 574, f. 114 v°; Potth., 23849.)

Dilecto filio fratri Bonajuncte de Mantua, ordinis minorum.

« Ad eliminandam dampnabilem... — Dat. apud Urbemveterem, III nonas octobris, anno quarto. »

In e. m. .. episcopo Veronensi mandat ut processus per Paganum et Vivianum in marchia Tervisina et civitate et dioecesi Veronensi habitos cassatos esse nuntient.

In e. m. .. potestati, .. capitaneo, consilio et communi Veronensibus mandat ut Bonajunctam commendatum habeant.

6196-6197 Orvieto, 5 octobre 1291.

Ad solutionem debitorum Cameracensis ecclesiae. (Reg. 46, c. 575, f. 114 v°; Potth., 23850.)

Venerabili fratri W., episcopo Cameracensi. « Cum de speciali mandato nostro quinque milia librarum turonensium parvorum in exonerationem debitorum Cameracensis ecclesie de tuis proventibus annuatim convertere tenearis ac in septem milibus libris monete hujusmodi, que bone memorie Ingeramnus, predecessor tuus, de pecunia decime, prout in nostra recognovisti presentia, in nonnullis locis illarum partium collecta percepit, ea in utilitatem ipsius ecclesie convertendo, obligatus existas, nos, diligentius attendentes quod grave tibi nimis existeret si te totam pecuniam supradictam insimul solvere oporteret, et propterea hujusmodi gravaminibus tuis benigne parcere intendentes, tuis supplicationibus inclinati, tibi quod mille libre de quinque milibus supradictis in pretactam exonerationem a te, sicut premittitur, convertendis cedant in restitutionem septem milium predictorum, ita quod infra septennium sint predicta septem milia integre restituta, tenore presentium concedimus gratiose, licet decimam ipsam, que dilecto filio nobili viro G., comiti Flandrie, sub certis modis et conditionibus a sede apostolica est concessa, sibi certis et brevioribus mandaverimus terminis assignari. Volumus autem quod easdem mille libras, sublato cujuslibet difficultatis obstaculo, assignes venerabili fratri nostro .. episcopo et dilectis filiis .. decano ac magistro Angelo de Urbe, canonico Tornacensibus, ad exequendum mandatum nostrum super eadem decima per alias nostras litteras deputatis. Dat. apud Urbemveterem, III nonas octobris, anno quarto. »

In e. m. .. episcopo et .. decano et magistro Angelo de Urbe, canonico Tornacensibus, mandat ut sibi praedictas mille libras assignari faciant.

« Cum venerabilis noster... — Dat. ut supra. »

6198 Orvieto, 6 octobre 1291.

Infradictis mandat ut fratres ordinis minorum Urbevetanos in possessionem ecclesiae Sancti Laurentii de Arari inducant. (Reg. 46, c. 576, f. 115 r°; Potth., 23851.)

Dilectis filiis Jacobo, Sancte Marie in Via lata diacono cardinali, et magistro Nicolao, camerario et notario nostro, ac .. abbati monasterii Sancti Severi prope Urbemveterem.

« Exigentibus meritis religionis... — Dat. apud Urbemveterem, II nonas octobris, anno quarto. »

6199 Orvieto, 28 septembre 1291.

Dispensatio super defectu ordinum. (Reg. 46, c. 577, f. 115 r°.)

Venerabili fratri .. episcopo Urbevetano mandat ut cum

Synibaldo Adorisii, acolyto, priore saecularis ecclesiae Sancti Nicolai de Sancto Felice de Trasa, Urbevetanae dioecesis, qui post receptionem ejusdem prioratus se nondum fecit ad sacros ordines promoveri, quia episcopus Urbevetanus ordines non celebravit nec eidem Synibaldo licentiam concessit eos recipiendi ab alio episcopo, dispenset ut post annum statutum praefatum prioratum retinere valeat, dummodo ante festum Resurrectionis dominicae proximo venturum se ad omnes sacros ordines promoveri faciat.

« Dilectus filius Synibaldus... — Dat. apud Urbemveterem, IIII kalendas octobris, anno quarto. »

6200 Orvieto, 5 octobre 1291.

Castrum Monticuli de Normannis, ad monasterium Vultuense, Rapollanae dioecesis, pertinens, nobili viro Raynaldo de Avellis locatur. (Reg. 46, c. 578, f. 115 r°.)

Venerabilibus fratribus .. archiepiscopo Consano et .. episcopo Melfiensi committit ut .. abbati et conventui monasterii Vultuensis, ad romanam ecclesiam nullo medio pertinentis, ordinis S. Benedicti, Rapollanae dioecesis, facultatem concedant locandi nobili viro Raynaldo de Avellis, militi, et ejus heredibus legitimis usque ad viginti et novem annos, pro censu annuo quadraginta unciarum auri, castrum Monticuli de Normannis, ad dictum monasterium pertinens, consuetum locari laicis sub censu annuo. Jam pridem eisdem archiepiscopo et episcopo mandaverat papa ut de hujusmodi locatione inquirant, hiisque constitit praedictum castrum fuisse hactenus laicis sub annuo censu non majore quam quatuor unciarum auri concessum, proventusque ejus per industriam praedicti nobilis non modicum augmentari in futurum posse.

« Dudum significantibus nobis... — Dat. apud Urbemveterem, III nonas octobris, anno quarto. »

6201-6202 Orvieto, 15 septembre 1291.

Collatio beneficiorum et dispensatio super pluralitate beneficiorum et defectu aetatis. (Reg. 46, c. 579, f. 115 r°.)

Nicolao de Monterano, canonico Toletano, capellano nostro. Ei canonicatum in Toletana ecclesia et praebendam integram non sacerdotalem, cum praestimoniis eidem praebendae debitis, necnon et dignitatem seu personatum, decanatu dumtaxat excepto, si vacent ad praesens, confert, vel quamproximo vacatura reservat, dispensatque cum eo ut eadem beneficia una cum canonicatibus et praebendis quae in Carnotensi, Cicestrensi et Paduana ecclesiis obtinet retinere valeat, atque super aetatis defectu quem patitur, ut qui viginti et duo annos natus.

« Honestatis decentia suadente... — Dat. apud Urbemveterem, XVII kalendas octobris, anno quarto. »

In e. m. .. archidiacono Panormitano, .. sacristae ecclesiae Caturcensis et Johanni de Paparuzis, canonico Metensi, mandat ut eumdem Nicolaum vel procuratorem ejus in corporalem possessionem canonicatus, praebendae, praestimoniorum et dignitatis seu personatus ecclesiae Toletanae praedictorum inducant.

6203-6212 Orvieto, 1er octobre 1291.

Indulgentiae. (Reg. 46, c. 580, f. 115 v°.)

Universis Christi fidelibus presentes litteras inspecturis. Indulgentiam unius anni et XL dierum concedit visitantibus ecclesiam Sancti Andreae de vico Fabrorum Rothomagensem, in ejusdem sancti festivitate, per octo dies sequentes et in anniversario die dedicationis ejusdem ecclesiae.

« Apostolorum gloria inter... — Dat. apud Urbemveterem, kalendis octobris, anno quarto. »

Orvieto, 27 septembre 1291.

In e. m., pro ecclesia Sancti Jacobi de Insula Sancti Juliani Turonensi, in S. Jacobi apostoli et quatuor beatae Mariae festivitatibus et per octo dies sequentes.

« Vite perennis gloria... — Dat. apud Urbemveterem, V kalendas octobris, anno quarto. »

In e. m., pro ecclesiis Sanctorum Laurentii et Supplicii de Baugeyo, quarum una dependet ab altera, Andegavensis dioecesis, in eorumdem sanctorum et quatuor beatae Mariae festivitatibus et per octo dies sequentes. Dat. ut supra. (*En marge.*)

In e. m., pro ecclesia Beatae Mariae de Villa Dei de Saltu Caprae, Constantiensis dioecesis, in quatuor beatae Mariae et S. Jacobi festivitatibus et per octo dies sequentes. Dat. ut supra. (*Ibid.*)

In e. m., pro ecclesia .. abbatis et conventus monasterii Sancti Siri Januensis, ordinis S. Benedicti, in sanctorum Siri, Felicis, Romuli et Valentini festivitatibus et per octo dies sequentes. Dat. ut supra. (*Ibid.*)

In e. m., pro ecclesia Sancti Lucae Januensi, in ejusdem sancti festivitate et per octo dies sequentes. Dat. ut supra. (*Ibid.*)

Orvieto, 30 septembre 1291.

In e. m., pro ecclesia Sancti Petri de Narbescasteto, Adurensis dioecesis, in Assumptionis beatae Mariae et singulis S. Petri festivitatibus et per octo dies sequentes. Dat. apud Urbemveterem, II kalendas octobris, anno quarto. (*Ibid.*)

Sainte-Marie-Majeure, 27 novembre 1291.

In e. m., pro ecclesia .. abbatis et conventus monasterii Sanctae Crucis de Waltham, ad romanam ecclesiam nullo medio pertinentis, ordinis S. Augustini, Londoniensis dioecesis, in Inventionis et Exaltationis ejusdem sanctae crucis festivitatibus et per octo dies sequentes. Dat. Romae, apud Sanctam Mariam Majorem, V kalendas decembris, anno quarto. (*Ibid.*)

Sainte-Marie-Majeure, 28 novembre 1291.

In e. m., pro ecclesia .. abbatis et conventus monasterii Sancti Egwini Eveshamiae, ad romanam ecclesiam nullo medio pertinentis, ordinis S. Benedicti, Wigorniensis dioecesis, in ejusdem sancti et Assumptionis beatae Mariae festivitatibus, per octo dies sequentes et in anniversario die dedicationis ejusdem ecclesiae. Dat. Romae, apud Sanctam Mariam Majorem, IIII kalendas decembris, anno quarto. (*Ibid.*)

Orvieto, 13 juillet 1290.

In e. m., pro ecclesia de Sancto Antonio, Viennensis dioecesis, in qua corpus S. Antonii abbatis requiescit, in ejusdem sancti confessoris festivitatibus et per octo dies sequentes. Dat. apud Urbemveterem, III idus julii, anno tertio. (*Ibid.*)

6213 Orvieto, 2 octobre 1291.

Archiepiscopo Terraconensi facultatem dat assignandi fratribus minoribus de Villafranca, Barchinonensis dioecesis, partem cujusdam fundi quem ab ecclesia romana sub annuo censu tenet. (Reg. 46, c. 581, f. 116 r°; Potth., 23847.)

« Sua nobis dilecti... — Dat. apud Urbemveterem, VI nonas octobris, anno quarto. »

6214-6215 Orvieto, 6 octubre 1291.

Collatio beneficiorum et dispensatio super pluralitate beneficiorum. (Reg. 46, c. 582, f. 116 r°.)

Laurentio quondam Petri dicti Judicis, militis, de Urbe, canonico Burgensi, consideratione Petri, Sancti Eustachii diaconi cardinalis, cujus est capellanus, canonicatum, praebendam cum praestimoniis et personatum seu dignitatem in ecclesia Burgensi, si vacent ad praesens, confert, vel quam proximo vacatura reservat; dispensatque cum eo ut eadem beneficia una cum plebe de Murlo, Senensis, et canonicatu ac praebenda plebis Sanctae Mariae de Arquata, Paduanae dioecesium, retinere valeat.

« Dignum est ut... — Dat. apud Urbemveterem, II nonas octobris, anno quarto. »

In e. m. .. episcopo Palentino, .. archidiacono de Carrione in ecclesia Palentina et Berardo de Podio, canonico Reatino, mandat ut Laurentium in corporalem possessionem praedictorum beneficiorum Burgensis ecclesiae inducant.

6216 Orvieto, 30 septembre 1291.

Licentia testandi. (Reg. 46, c. 583, f. 116 v°.)

Magistro Johanni Romano, penitentiarie nostre scriptori.

« Quam presentis vite... — Dat. apud Urbemveterem, II kalendas octobris, anno quarto. »

6217-6234 Orte, 18 octobre 1291.

Indulgentiae. (Reg. 46, c. 584, f. 116 v°.)

Universis Christi fidelibus presentes litteras inspecturis. Indulgentiam unius anni et XL dierum concedit visitantibus ecclesiam domus fratrum minorum Viterbiensis, in quatuor beatae Mariae, S. Francisci et S. Antonii festivitatibus, per octo dies sequentes et in anniversario die dedicationis ejusdem ecclesiae.

« Vite perennis gloria... — Dat. Ortis, XV kalendas novembris, anno quarto. » (Potth., 23854.)

In e. m., pro ecclesia domus fratrum minorum de Corneto, Viterbiensis et Tuscanensis dioecesis, in quatuor beatae Mariae, S. Francisci et S. Antonii festivitatibus et per octo dies sequentes. Dat. ut supra. (Potth., 23854.)

In e. m., pro ecclesia domus fratrum minorum de Monteflascone, Balneoregensis dioecesis. (Potth., 23854).

In e. m., pro ecclesia domus fratrum minorum Tuscanensis, in quatuor beatae Mariae, S. Francisci, S. Antonii et sanctae crucis, cujus festa in eadem ecclesia annis singulis celebriter venerantur, festivitatibus et per octo dies sequentes. Dat. ut supra. (Potth., 23854.)

Orte, 19 octobre 1291.

In e. m., pro ecclesia domus fratrum minorum de

Montealto, Castrensis dioecesis, in sanctorum Francisci et Antonii et sanctae crucis festivitatibus et per octo dies sequentes. Dat. Ortis, xiiii kalendas novembris, anno quarto. (Potth., 23855.)

Orvieto, 26 septembre 1291.

In e. m., pro capella Beatae Mariae in ecclesia Sancti Petri de Carletone, Norwicensis dioecesis, in quatuor beatae Mariae et S. Johannis Baptistae festivitatibus et per octo dies sequentes. Dat. apud Urbemveterem, vi kalendas octobris, anno quarto.

Orte, 18 octobre 1291.

In e. m., pro ecclesia Sancti Johannis Ortana, in S. Johannis Baptistae et S. Johannis Evangelistae festivitatibus et per octo dies sequentes. Dat. Ortis, xv kalendas novembris, anno quarto.

Orte, 17 octobre 1291.

In e. m., pro ecclesia Sancti Angeli Ortana, in S. Michaelis festivitatibus, quae in maii et septembris mensibus celebrantur, et per octo dies sequentes. Dat. Ortis, xvi kalendas novembris, anno quarto.

Sainte-Marie-Majeure, 8 novembre 1291.

In e. m., pro ecclesia Sanctae Mariae de Miranda, Salamantinae dioecesis, in quatuor beatae Mariae festivitatibus et per octo dies sequentes. Dat. Romae, apud Sanctam Mariam Majorem, vi idus novembris, anno quarto. (*En marge.*)

In e. m., pro ecclesia Sanctae Mariae de Zefinos, quae vulgariter de Area nuncupatur, Legionensis dioecesis. (*Ibid.*)

In e. m., pro ecclesia Sanctae Mariae de Campo Petrae, Salamantinae dioecesis. (*Ibid.*)

In e. m., pro ecclesia .. guardiani et conventus fratrum minorum de Majorica, Legionensis dioecesis, in quatuor beatae Mariae, S. Francisci et S. Antonii festivitatibus et per octo dies sequentes. Dat. ut supra. (*Ibid.*; Potth., 23860.)

In e. m., pro ecclesia .. guardiani et conventus fratrum minorum Salamantinorum, in S. Francisci, S. Antonii et sanctae Agnetis festivitatibus et per octo dies sequentes. Dat. ut supra. (*Ibid.*, Potth., 23860).

In e. m., pro ecclesia Sancti Francisci in Monte, Salamantinae dioecesis, in S. Francisci et beatae Mariae Magdalenae festivitatibus et per octo dies sequentes. Dat. ut supra. (*Ibid.*; Potth., 23860.)

Orte, 18 octobre 1291.

In e. m., pro ecclesia domus fratrum minorum Ortanae, in Assumptionis beatae Mariae et sanctorum Francisci, Antonii et Benedicti abbatis, cujus festum annis singulis in eadem ecclesia sollempniter celebratur, festivitatibus, per octo dies sequentes et in anniversario die dedicationis ejusdem ecclesiae. Dat. apud Ortas, xv kalendas novembris, anno quarto. (*Ibid.*; Potth., 23854.)

Sainte-Marie-Majeure, 9 novembre 1291.

In e. m., pro ecclesia Sancti Dionysii de Nogento Retrodi, Carnotensis dioecesis, in S. Dionysii et S. Michaelis archangeli festivitatibus et per octo dies sequentes. Dat. Romae, apud Sanctam Mariam Majorem, v idus novembris, anno quarto. (*Ibid.*)

In e. m., pro ecclesia Beatae Mariae de Vennascha, Carpentoratensis dioecesis, in quatuor beatae Mariae et sanctorum Pauli, Jacobi et Andreae festivitatibus et per octo dies sequentes. Dat. ut supra. (*Ibid.*)

In e. m., pro cathedrali ecclesia Carpentoratensi, in S. Michaelis archangeli, S. Jacobi apostoli et sanctarum Mariae Magdalenae et Katherinae festivitatibus et per octo dies sequentes. Dat. ut supra. (*Ibid.*)

6235 Orvieto, 22 septembre 1291.

Dispensatio super defectu natalium. (Reg. 46, c. 585, f. 117 r°.)

.. *episcopo Pampilonensi*, ad supplicationem Ferdinandi, abbatis monasterii de Irantio, Cisterciensis ordinis, Pampilonensis dioecesis, mandat ut procedat juxta litteras quibus Urbanus papa IIII[us], ad instantiam ejusdem Ferdinandi, mandaverat bonae memoriae Petro, episcopo Pampilonensi, ut cum Pasquasio de Gavi, diacono, praedicti monasterii, dispensaret ut, non obstante defectu natalium quem patitur, de presbytero genitus et soluta, ad presbyteratum promoveri et ad administrationem sui dumtaxat ordinis assumi valeret. Eaedem autem litterae nunquam praefato Petro praesentatae fuerant.

« Ex parte dilecti... — Dat. apud Urbemveterem, x kalendas octobris, anno quarto. »

6236 Orvieto, 28 septembre 1291.

Mathaeo, Sanctae Mariae in Porticu diacono cardinali, committit ut in pactis et conventionibus quibuscumque clarissarum necessarium assensum praebeat. (Reg. 46, c. 586, f. 117 r°; Potth., 23836.)

Matheo, Sancte Marie in Porticu diacono cardinali.

« Ut tu cui... — Dat. apud Urbemveterem, iiii kalendas octobris, anno quarto. »

6237 Sainte-Marie-Majeure, 9 novembre 1291.

Abbas et conventus monasterii Sancti Salvatoris de Majella, Theatinae dioecesis, coram sede apostolica citantur. (Reg. 46, c. 587, f. 117 r°; Potth., 23862.)

.. *archipresbytero ecclesie Sancte Marie de Guardia, Theatine diocesis*, mandat ut R., abbatem, et conventum monasterii Sancti Salvatoris de Majella, ordinis S. Benedicti, Theatinae dioecesis, qui visitatores a M., archipresbytero basilicae Sancti Petri, mandatos admittere recusarunt, coram sede apostolica citet.

« Ad audientiam nostram... — Dat. Rome, apud Sanctam Mariam Majorem, v idus novembris, anno quarto. »

6238-6243 Sainte-Marie-Majeure, 30 octobre 1291.

Indulgentiae. (Reg. 46, c. 588, f. 117 r°.)

Universis Christi fidelibus presentes litteras inspecturis. Indulgentiam xl dierum concedit visitantibus cathedralem ecclesiam Viterbiensem, beati Laurentii martyris vocabulo insignitam, singulis diebus a quarta feria cinerum usque ad octavum diem post resurrectionem dominicam.

« Excitati divine promissionis... — Dat. Rome, apud Sanctam Mariam Majorem, iii kalendas novembris, anno quarto. »

Sainte-Marie-Majeure, 9 novembre 1291.

In e. m., pro capella Sancti Nicolai de Campo sancto prope Anagniam, ad hospitale Sancti Ascentii Anagninum pertinente, in festivitate S. Nicolai et per octo dies sequentes.

« Vite perennis gloria... — Dat. Rome, apud Sanctam Mariam Majorem, v idus novembris, anno quarto. »

Sainte-Marie Majeure, 27 novembre 1291.

In e. m., pro ecclesia Sancti Petri de Colle, Terracinensis dioecesis, in singulis S. Petri et sanctorum Cataldi et Thomasii festivitatibus, per octo dies sequentes et in anniversario die dedicationis ejusdem ecclesiae.

« Ante thronum divine... — Dat. Rome, apud Sanctam Mariam Majorem, v kalendas decembris, anno quarto. » (*En marge.*)

Sainte-Marie-Majeure, 5 décembre 1291.

In e. m., pro ecclesia monasterii Sancti Petri Burguliensis, Andegavensis dioecesis, in quatuor beatae Mariae, S. Petri apostoli et sanctorum Juliani, Hylarii et Eligii festivitatibus et per octo dies sequentes.

« Vite perennis gloria... — Dat. Rome, apud Sanctam Mariam Majorem, nonis decembris, anno quarto. » (*Ibid.*)

Sainte-Marie-Majeure, 10 décembre 1291.

In e. m., pro ecclesia Beatae Mariae de Franseriis, Belvacensis dioecesis, in quatuor beatae Mariae festivitatibus, per octo dies sequentes et in anniversario die dedicationis ejusdem ecclesiae. Dat. Romae, apud Sanctam Mariam Majorem, iiii idus decembris, anno quarto. (*Ibid.*)

Sainte-Marie-Majeure, 3 décembre 1291.

In e. m., pro ecclesia Sancti Andreae Parmensi, in S. Andreae, S. Laurentii et S. Martini, in quorum honorem altaria inibi sunt constructa, festivitatibus, per octo dies sequentes et in anniversario die dedicationis ejusdem ecclesiae.

« Sanctorum meritis inclyta... — Dat. Rome, apud Sanctam Mariam Majorem, iii nonas decembris, anno quarto. »

6244 Sainte-Marie-Majeure, 11 novembre 1291.

Contra quosdam injuriatores fratrum minorum. (Reg. 46, c. 589, f. 117 v°; Potth., 23863.)

Dilectis filiis .. abbati monasterii Sancti Michaelis et .. preposito ac Bardoni Sergson, canonico ecclesie Sanctorum Apostolorum Bergensis, mandat ut E., episcopum, Simonem, archipresbyterum, et Heryulfum, scholasticum Asloenses, qui fratribus ordinis minorum, ab Aquino, duce Norwegiae, ad civitatem Asloensem vocatis, eorumque operariis, in aedificiis aedificandis ulterius procedere prohibuerunt, citent ut infra quatuor menses coram sede apostolica compareant.

« Petitionem dilectorum filiorum... — Dat. Rome, apud Sanctam Mariam Majorem, iii idus novembris, anno quarto. »

6245 Sainte-Marie-Majeure, 15 novembre 1291.

Dispensatio super defectu residentiae et ordinum et pluralitate beneficiorum. (Reg. 46, c. 590, f. 117 v°.)

Francisco, nato Francisci de Cella, canonico plebis de Urceis, Brixiensis diocesis, dudum canonicatum plebis de Urceis et praebendam non sacerdotalem, si vacarent, contulit, vel quam proximo vacatura reservavit, quanquam in ecclesia Sancti Danielis Brixiensi sub exspectatione praebendae canonicus erat receptus; sed quia tunc

in praedicta plebe fuerat statutum novem praebendas et canonicos, archipresbytero computato, scilicet quinque praebendas sacerdotales, duas diaconales et alias subdiaconales fore, et nullum ad aliquam ex eis cum vacaret admitti posse nisi in eodem ordine in quo cedens vel decedens canonicus esset, in dicta plebe resideret et si aliud beneficium vel ecclesiam haberet, papa praedicto Francisco indulget ut ad susceptionem sacrorum ordinum et ad residendum personaliter in praedicta plebe antequam vicesimum quintum aetatis annum attigerit minime teneatur, nec ad solum beneficium praedictae ecclesiae habendum astringatur.

« Petitio tua nobis... — Dat. Rome, apud Sanctam Mariam Majorem, XVII kalendas decembris, anno quarto. »

6246 Sainte-Marie-Majeure, 5 novembre 1291.

Facultas exercendi per procuratores jus visitationis. (Reg. 46, c. 591, f. 118 r°.)

Venerabili fratri Berengario, episcopo Magalonensi.

« Meritis tue devotionis... — Dat. Rome, apud Sanctam Mariam Majorem, nonis novembris, anno quarto. »

6247 Sainte-Marie-Majeure, 11 novembre 1291.

Dispensatio super pluralitate beneficiorum. (Reg. 46, c. 592, f. 118 r°.)

Bertuldo, nato quondam Bachatie, de Monte Acutulo, preposito ecclesie Sancte Marie de Casulis, Vulterane diocesis, indulget ut praeposituram ecclesiae Sanctae Mariae de Casulis, quam per obitum Carucini vacantem ei dudum concessit, una cum plebanatu plebis de Sancto Ypolito, Vulteranae dioecesis, retinere valeat.

« Merita tue devotionis... — Dat. Rome, apud Sanctam Mariam Majorem, III idus novembris, anno quarto. »

6248-6249 Orvieto, 16 novembre 1291.

Collatio beneficii et dispensatio super pluralitate beneficiorum. (Reg. 46, c. 593, f. 118 r°.)

Pandulfo de Sabello, canonico Saresbiriensi, capellano nostro. Ei consideratione nobilis viri Lucae de Sabello de Urbe, patris ejus, personatum seu dignitatem in ecclesia Saresbiriensi, si quaedam vacent, confert vel vacatura reservat; dispensatque cum eo ut eadem personatum vel dignitatem una cum canonicatibus et praebendis in Parisiensi, Carnotensi, Bajocensi, Senonensi, Cathalaunensi, Cameracensi, Atrebatensi, Metensi, Eboracensi, Lincolniensi, Saresbiriensi, Sancti Martini Turonensi, Sancti Donatiani Brugensi, Tornacensis dioecesis, ecclesiis, necnon et praepositura Chableyarum, Lingonensis, et prioratibus Sancti Petri Montis Redonis de Savarduno, Tholosanae, ac Sancti Karlefi, Carnotensis dioecesium, tenere possit.

« Considerantes benignius quod... — Dat. Rome, apud Sanctam Mariam Majorem, XVI kalendas decembris, anno quarto. »

In e. m. magistris Rogero de Salerno, archidiacono Panormitano, G. de Vezano, nuntio apostolico in Anglia, Cameracensi, ac Bartholomaeo de Ferentino, Sancti Pancratii Ferentinatis ecclesiae canonicis, mandat ut praedictum Pandulfum in corporalem possessionem praefatorum personatus vel dignitatis inducant.

6250 Orvieto, 13 septembre 1291.

De quibusdam possessionibus ecclesiae Sancti Fridiani Lucanae mutandis. (Reg. 46, c. 594, f. 118 v°.)

.. *archipresbytero ecclesie Pistoriensis* mandat ut inquirat de opportunitate petitionis qua .. prior et capitulum ecclesiae Sancti Fridiani Lucanae, ordinis S. Augustini, ad romanam ecclesiam nullo medio pertinentis, licentiam poscunt mutandi quasdam possessiones.

« Ex parte dilectorum... — Dat. apud Urbemveterem, idibus septembris, anno quarto. »

6251-6260 Orvieto, 13 septembre 1291.

Indulgentiae. (Reg. 46, c. 595, f. 118 v°.)

Universis Christi fidelibus presentes litteras inspecturis. Indulgentiam unius anni et XL dierum concedit visitantibus ecclesiam .. abbatissae et conventus monasterii Sanctae Margaretae Firmani, ordinis sanctae Clarae, in festo sanctae Margaretae et per octo dies sequentes.

« Vite perennis gloria... — Dat. apud Urbemveterem, idibus septembris, anno quarto. » (Potth., 23817.)

Orvieto, 4 octobre 1291.

In e. m., pro ecclesia de Sancto Ansano, Urbevetanae dioecesis, in festivitate S. Ansani, per octo dies sequentes et in anniversario die dedicationis ejusdem ecclesiae. Dat. apud Urbemveterem, IIII nonas octobris, anno quarto.

Sainte-Marie-Majeure, 29 novembre 1291.

In e. m. indulgentiam trium annorum et trium quadragenarum concedit pro ecclesia .. abbatis et conventus monasterii Sancti Andreae de Ponzano, ordinis S. Benedicti, Castellanae dioecesis, in Assumptionis beatae Mariae, S. Andreae et S. Benedicti festivitatibus, per octo dies sequentes, in tertia feria post festum Resurrectionis Domini et in anniversario die dedicationis ejusdem ecclesiae. Dat. Romae, apud Sanctam Mariam Majorem, III kalendas decembris, anno quarto.

In e. m., pro ecclesia Sancti Silvestri de Monte Sirapti, Castellanae dioecesis, in festo ejusdem sancti et per octo dies sequentes. Dat. ut supra.

Sainte-Marie-Majeure, 22 novembre 1291.

In e. m., pro ecclesia Rothnacensi, Cameracensis dioecesis, in Assumptionis beatae Mariae, S. Johannis Baptistae et S. Petri apostoli, in cujus honorem dicta ecclesia est constructa, festivitatibus et per octo dies sequentes. Dat. Romae, apud Sanctam Mariam Majorem, X kalendas decembris, anno quarto.

Sainte-Marie-Majeure, 29 novembre 1291.

In e. m., pro ecclesia Sancti Christofori de Capella Sancti Albini, Cenomanensis dioecesis, in S. Christofori, S. Stephani et S. Albini festivitatibus et per octo dies sequentes. Dat. Romae, apud Sanctam Mariam Majorem, III kalendas decembris, anno quarto. (*En marge.*)

In e. m., pro ecclesia Sancti Martini de Calvomonte, Sagiensis dioecesis, in S. Martini et S. Stephani festivitatibus et per octo dies sequentes. Dat. ut supra. (*Ibid.*)

Sainte-Marie-Majeure, 12 janvier 1292.

In e. m., pro ecclesia Sancti Johannis Baptistae de Bamptone, Lincolniensis dioecesis, in ejusdem sancti et Assumptionis beatae Mariae festivitatibus, per octo dies sequentes et in anniversario die dedicationis ejusdem ecclesiae. Dat. Romae, apud Sanctam Mariam Majorem, II idus januarii, anno quarto. (*Ibid.*)

In e. m., pro ecclesia Sancti Laurentii de Scifford, Lincolniensis dioecesis, in S. Laurentii et Purificationis beatae Mariae festivitatibus et per octo dies sequentes, etc., ut supra. (*Ibid.*)

Orvieto, 12 septembre 1291.

In e. m., pro ecclesia Sancti Petri de Trajecto, Gajetanae dioecesis, in singulis sanctorum Petri et Pauli, S. Blasii et sanctae Mariae Magdalenae festivitatibus et per octo dies sequentes.

« Ante thronum divine... — Dat. apud Urbemveterem, II idus septembris, anno quarto. »

6261 Sainte-Marie-Majeure, 20 novembre 1291.

Priori provinciali fratrum praedicatorum provinciae Tusciae significat se Thomae de Aversa, ejusdem ordinis, qui stigmata S. Francisci superficialia fuisse praedicavit, praedicationis officium et docendi ministerium usque ad septennium interdixisse. (Reg. 46, c. 596, f. 119 r°; Potth., 23864.)

.. *priori provintiali fratrum ordinis predicatorum provincie Tuscie.* « Cum ad aures nostras insinuatione multiplici pervenisset quod frater Thomas de Aversa, tui ordinis, cum in die festivitatis beati Petri martiris publice predicaret, suis terminis non contentus, in obtrectationem stigmatum crucifixi quibus beatus Franciscus certo et singulari dono insignitus fuisse dinoscitur temeraria objurgatione prorupit, ut signa Dei vivi beato Petro martiri et beato Francisco mortui Dei signa, et hec superficialiter, sicut cernitur in picturis, ascriberet; nos, super his non sine admiratione commoti, hoc diligenter attendimus quod sancta romana ecclesia, de beato Francisco et stigmatum ejus infixione sollicita, illa in carne ipsius non superficialiter sed in interiora per carnem et nervos et ossa in quinque partibus manuum, pedum et lateris in certos et congruos fines ingressa, ita ut non virtute nature sed miraculoso gratie dono sic fieri vel esse potuerit, per testes legitime comprobatum accepit, et ut sic de stigmatibus ipsius beati F. teneatur et venerabiliter observetur irrefragabili sanctione firmavit, ex quo ambiguum videri non potest sacrilegii subire discrimen quicumque negare vel improbare audeat quod ipsa mater ecclesia sanctimonie spiritu, non omisso humane justitie molimine, confirmavit. Propterea fratrem ipsum, ut ex ore ejus scire possemus si secundum ea que nobis insinuata fuerant facti veritas se haberet, ad nostram presentiam duximus evocandum, qui postmodum in nostra presentia constitutus, post aliquam discussionem fuit sponte confessus quod de signis hujusmodi predicaverat ea in martire prefato viventis Dei fuisse, non mortui, et que in beato Francisco fuerant, fuisse Dei mortui et non viventis. Nos ergo, dicti fratris assertionem improbam et temerariam attendentes, qua, de Salvatore et stigmatibus ejus periculose distinguens, Christum in sanctis suis asseruit nunc mortuum, nunc viventem, cum tamen qui manet in eternum Christus non minus aut plus viveret martiri, cum illum signo martirii coronavit, quam militanti confessori, qui crucem suam tulerat et nudus nudam sequebatur, cum dedit illi ut stigmata sua excellentissimo privilegio in carnis sue materia presentaret, que quidem vivo adhuc ipso confessore ac postmodum diem functo humanis oculis et tactui patentissime claruerunt; memorato fratri T., ut juxta ea in quibus perniliosa subtilitate

deliquerat penam agnosceret, pro nostra quidem patientia suo demerito leniorem, predicationis officium ac docendi ministerium usque ad septennium nos interdixisse cognoscas. Quocirca discretioni tue per apostolica scripta mandamus quatinus interdictum nostrum hujusmodi circa ipsum fratrem T. procures et facias inviolabiliter observari, et tu ovem tuam cognoscens ac morbum ejus et appositam medicinam, sic illam boni pastoris more custodias ut ipsa et aliis per exemplum et sibi per meritum obedientie convalescat, et ex hoc tue custodie rectitudo digne possit a nobis in Domino commendari. Dat. Rome, apud Sanctam Mariam Majorem, XII kalendas decembris, anno quarto. »

6262 Orvieto, 9 novembre 1291.

Dispensatio super defectu natalium. (Reg. 46, c. 597, f. 119 r°; Potth., 23861.)

.. *episcopo Asloensi* committit ut cum Ludovico Signardi (1), presbytero, dispenset ut, non obstante defectu natalium quem patitur, e presbytero et soluta genitus, in susceptis ordinibus ministrare et beneficium curam habens suscipere possit.

« Accedentes ad presentiam... — Dat. apud Urbemveterem, V idus novembris, anno quarto. »

6263 Sainte-Marie-Majeure, 27 novembre 1291.

Dispensatio super pluralitate beneficiorum. (Reg. 46, c. 598, f. 119 r°.)

Magistro Fredolo Cappellerii, archidiacono Montaldensi in ecclesia Agennensi. Cum eo consideratione Napoleonis, Sancti Adriani diaconi cardinalis, cujus camerarius et capellanus est, dispensat ut ecclesiam de Rupe Theobaldi, Agennensis dioecesis, vacantem per mortem quondam Petri de Remagueria, una cum archidiaconatu, canonicatu et praebenda quae in Agennensi ecclesia, decimis quas in Lectorensi et Tholosana dioecesibus obtinet et praebenda sub cujus exspectatione in ecclesia Lectorensi canonicus est receptus retinere valeat.

« Cum tibi ob... — Dat. Rome, apud Sanctam Mariam Majorem, V kalendas decembris, anno quarto. »

(1) Dans Potthast : *Siguardi.*

6264-6269 Sainte-Marie-Majeure, 21 novembre 1291.

Electionem Raynaldi, archiepiscopi Turonensis, confirmat. (Reg. 46, c. 599, f. 119 r°.)

Raynaldo, electo Turonensi. Quondam Philippo de Canda, archipresbytero de Lochis in ecclesia Turonensi, qui post obitum bonae memoriae B., archiepiscopi Turonensis, a .. decano et capitulo Turonensis ecclesiae archiepiscopus electus est, antequam confirmationem electionis hujusmodi obtineret, mortuo, praefati decanus et capitulum, per viam procedentes compromissi, novem ex dicto capitulo, videlicet Girardo de Monterebelli, Transingenensi, et Johanni de Carta, Transligerensi archidiaconis, Gaufrido Ysore, archipresbytero Sanctae Maurae in ecclesia supradicta, Riccardo de Nealpha, Petro de Nucariis, Clementi Ademari, Nicolao de Nayda, Guillelmo de Narcella et Gileberto de Ambazia, canonicis ejusdem ecclesiae, providendi ecclesiae praedictae de pastore concesserunt unanimiter potestatem usque ad consumationem cujusdam candelae duraturam. Iidem autem compromissarii Raynaldum, tunc cancellarium ecclesiae supradictae, unanimiter elegerunt, idemque Raynaldus hujusmodi electioni consentiens, iter arripuit ad Romam, ad confirmationem suam postulandam, quam confirmationem, post examinationem electionis et personae per .. episcopum Sabinensem, P., Sancti Marci presbyterum, et Petrum, Sancti Eustachii diaconum cardinales, factam, papa concedit.

« Cor nostrum jocunditate... — Dat. Rome, apud Sanctam Mariam Majorem, XI kalendas decembris, anno quarto. »

In e. m. decano et capitulo ecclesiae Turonensis mandat ut eidem electo debitam praebeant obedientiam.

In e. m. clero civitatis et dioecesis Turonensium.

In e. m. populo civitatis et dioecesis Turonensium.

In e. m. universis vassallis ecclesiae Turonensis.

In e. m. universis episcopis suffraganeis ecclesiae Turonensis.

6270 Sainte-Marie-Majeure, 12 novembre 1291.

Petro, episcopo Carcassonensi, munus consecrationis impendit. (Reg. 46, c. 600, f. 120 r°.)

Petro, episcopo Carcassonensi.

« Ad universalis ecclesie... — Dat. Rome, apud Sanctam Mariam Majorem, II idus novembris, anno quarto. »

6271-6272 Sainte-Marie-Majeure, 12 novembre 1291.

Collatio beneficii. (Reg. 46, c. 601, f. 120 r°.)

Raymundo de Monte Nyana, canonico Ilerdensi. Ei, tunc rectori ecclesiae de Spelunca, Terraconensis dioecesis, Gregorius papa X[us] canonicatum in ecclesia Ilerdensi, cum plenitudine juris canonici, et praebendam et dignitatem seu personatum contulit; sed postmodum idem Raymundus, ecclesia de Spelunca dimissa, parrochialem ecclesiam Sanctae Mariae de Aliazira, Valentinae dioecesis, canonice assecutus, provisionem dignitatis in ecclesia Ilerdensi prosequi omisit. Nunc vero ei papa in eadem ecclesia personatum vel dignitatem confert.

« Illos apostolice sedis... — Dat. Rome, apud Sanctam Mariam Majorem, II idus novembris, anno quarto. »

In e. m. .. priori Dertusensi, .. decano Valentino et magistro Ar. de Turri, canonico Barchinonensi, mandat ut eumdem Raymundum vel procuratorem ejus in corporalem possessionem hujusmodi personatus vel dignitatis inducant. Dat. ut supra.

6273 Orvieto, 13 août 1291.

Instrumentum quo inter monasterium Sancti Angeli de Monte Mirteto supra Nympham et monasterium Sancti Archangeli de Insula Rubiliani quaestio terminata est confirmat. (Reg. 46, c. 602, f. 120 v°.)

.. abbati et conventui monasterii Sancti Angeli de Monte Mirteto supra Nympham, Florensis ordinis, Velletrensis diocesis. Instrumenti confirmati tenor hic est :

« In nomine Domini amen. Dudum de causa que inter » .. abbatem et conventum monasterii Sancti Angeli de » Monte Mirteto supra Nympham, Florensis ordinis, Vel» letrensis diocesis, ex parte una, et .. abbatem et conven» tum monasterii Sancti Archangeli de Insula Rubiliani, » ejusdem ordinis, diocesis Stabiensis, super jure subjec» tionis, obedientie, correctionis et visitationis, quod dicti » abbas et conventus monasterii Sancti Angeli in predicto » monasterio Sancti Archangeli asserunt se habere, ex » altera, vertebatur, venerabili in Christo patre .. epis» copo Suessano ex delegatione apostolica cognoscente, » pro parte dictorum abbatis et conventus monasterii » Sancti Angeli a quibusdam gravaminibus eis per dic» tum episcopum, ut dicebatur, illatis fuit ad sedem » apostolicam appellatum. In cujus appellationis causa » et etiam in toto principali negotio sanctissimus pater » et dominus, dominus Nicolaus, divina providentia » papa IIII[us], ad utriusque partis procuratorum instan» tiam, nos, fratrem Hugonem, permissione divina tituli » Sancte Sabine presbyterum cardinalem, concessit dictis » partibus auditorem. Coram nobis itaque Petro de Setia, » procuratore dictorum abbatis et conventus monasterii » Sancti Angeli, ex parte una, et fratre Petro de Luca, » monacho dicti monasterii de Rubiliano, procuratore » substituto a fratre Riccardo de Surrento, procuratore dic» torum abbatis et conventus monasterii de Rubiliano ad » hanc causam ordinato, ex altera, in judicio constitutis, » obmisso appellationis articulo, dictus Petrus procura» torio nomine dictorum abbatis et conventus monasterii » Sancti Angeli libellum obtulit in judicio sub hac forma :

» Coram vobis, reverendo patre et domino, domino » fratre Hugone, tituli Sancte Sabine presbytero cardi» nali, partibus infrascriptis a domino papa auditore » specialiter deputato, proponit Petrus de Setia, procu» rator venerabilium et religiosorum virorum dominorum » abbatis et conventus monasterii Sancti Angeli de » Monte Mirteto supra Nympham, Florensis ordinis, » Velletrensis diocesis, procuratorio nomine ipsorum, » et pro ipsis contra fratrem Johannem de Fillmo, qui » se gerit pro abbate monasterii Sancti Archangeli de » Insula Rubiliani, ejusdem ordinis, Stabiensis diocesis, » et conventum ejusdem et legitimam personam inter» venientem pro ipsis, dicens quod, cum dictum mo» nasterium Sancti Archangeli immediate ac pleno jure » fuerit et sit subjectum predicto monasterio Sancti » Angeli de Monte Mirteto, et predicti abbas et conventus » ipsius monasterii Sancti Angeli vice et nomine ipsius » monasterii et per eos ipsum monasterium fuerit et sit » in possessione vel quasi subjectionis predicte, dicti » tamen abbas et conventus dicti monasterii Sancti Ar» changeli a predicta subjectione se ipsos et dictum mo» nasterium, quantum in eis est, temere subtrahentes, » eidem fratri Nicolao, abbati ipsius monasterii Sancti » Angeli, tanquam patri abbati ipsorum obedire, et ejus » salubribus monitis et mandatis, ut tenentur, parere et » intendere, ac ejusdem abbatis Sancti Angeli visita» tionem et correctionem recipere denegaverunt et de» negant minus juste, in prejudicium et gravamen mo» nasterii Sancti Angeli supradicti. Quare petit procu» rator predictus procuratorio nomine ipsorum abbatis » et conventus dicti monasterii Sancti Angeli per vos, » reverende pater, sententialiter declarari dictum monas» terium Sancti Archangeli spectare pleno jure ad mo» nasterium Sancti Angeli supradicti et dictos abbatem » et conventum Sancti Archangeli sententialiter con» dempnari et compelli ad recipiendum a dicto abbate » monasterii Sancti Angeli visitationem et correctionem » et ad obediendum ipsi abbati ipsius monasterii Sancti » Angeli tanquam patri abbati ipsorum, et ut intendant

» ejus salubribus monitis et mandatis. Predicta petit » dictus procurator omni modo et jure quo melius potest, » cum dampnis, interesse et expensis factis, et protestatur » de faciendis usque ad finem cause. Salvo jure, etc.

» Sane super dicto libello coram nobis per dictos pro- » curatores partium lite legitime contestata et juramento » calumpnie ac veritatis dicende prestito hinc et inde, » factis positionibus et ad earum aliquas responsionibus » subsecutis, necnon ab utraque parte quibusdam for- » matis articulis, et super illis dumtaxat exhibitis pro » parte dictorum abbatis et conventus monasterii Sancti » Angeli receptis et examinatis testibus ac eorum attes- » tationibus publicatis; ac postmodum per magistrum » Raynaldum de Setia, procuratorem dictorum abbatis et » conventus monasterii Sancti Angeli, a dicto Petro de » Setia tanquam domino litis per contestationem ad hanc » causam constitutum, productis nonnullis privilegiis » apostolicis et quibusdam aliis publicis instrumentis, » et ipsis privilegiis et instrumentis tam in bullis et » subscriptionibus quam in eorum tenoribus per dictum » fratrem Petrum de Luca, procuratorem monasterii » Sancti Archangeli supradicti, confessatis, recognitis et » etiam approbatis, parte ipsorum abbatis et conventus » monasterii Sancti Archangeli super articulis suis ali- » quos testes non curante producere nec probationes » aliquas in dicta causa exhibere, licet ad hoc sibi com- » petentes et peremptorie dilationes fuerint assignate; » tandem omnibus rite peractis, dicti procuratores par- » tium coram nobis concorditer in dicta causa concluse- » runt, ferri sententiam cum instantia postulantes. Et » nos in ea ipsis habuimus consentientibus et conclu- » dentibus pro concluso. Nos igitur cardinalis prefatus, » visis et cum diligentia recensitis hiis que coram nobis » sunt habita et producta, queque dicte partes dare, » dicere, allegare et proponere voluerunt, totoque negotio » plena deliberatione discusso et nobiscum collatione » habita diligenti, facta meritorum hujusmodi cause do- » mino nostro summo pontifici relatione fideli et ab ipso » habita in hoc negotio de sententiando licentia, pre- » sente dicto magistro Raynaldo, procuratore dictorum » abbatis et conventus monasterii Sancti Angeli, et absen- » tibus contumaciter, licet ad hoc citatis legitime, dicto » fratre Petro de Luca, procuratore dictorum abbatis et » conventus monasterii Sancti Archangeli, et Cambio de » Sexto, a dicto fratre Petro de Luca in hac causa sub- » stituto, in termino peremptorio eis dato ad hanc nos- » tram diffinitivam sententiam audiendam, quorum ab- » sentia Dei presentia repleatur, per ea que vidimus et » cognovimus nuncque cognoscimus et videmus, Christi » nomine invocato, diffiniendo declaramus dictum mo- » nasterium Sancti Archangeli spectare pleno jure ad » monasterium Sancti Angeli supradicti, dictos abbatem » et conventum prefati monasterii Sancti Archangeli ad » recipiendum a dicto abbate Sancti Angeli visitationem » et correctionem et ad obediendum ipsi abbati Sancti » Angeli tanquam patri abbati ipsorum et ut intendant » ipsius salubribus monitis et mandatis in hiis scriptis » sententialiter condempnamus, et etiam dictos abbatem » et conventum monasterii Sancti Archangeli in expensis » legitimis in hac causa factis dicto magistro Raynaldo, » nomine procuratorio dictorum abbatis et conventus » monasterii Sancti Angeli, condempnamus, earum taxa- » tionem nobis in posterum reservantes. Lata et pronun- » tiata fuit dicta sententia per dictum reverendum » patrem dominum Hugonem, tituli Sancte Sabine pres- » byterum cardinalem, pro tribunali sedentem, apud » Urbemveterem, in camera sua, ubi jus publice reddere » consuevit, presente predicto magistro Raynaldo de » Setia, procuratore dictorum abbatis et conventus mo- » nasterii Sancti Angeli, et absentibus contumaciter » dictis fratre Petro de Luca, procuratore partis adverse, » et Cambio de Sexto, substituto ab eo. Presentibus » etiam domino Johanne de Savigneyo, canonico Ceno- » manensi, capellano et generali auditore causarum dicti » domini cardinalis, et domino Jacobo dicto Cotica de » Mediolano, in romana curia advocato, ac Georgio de » Interampne, Symone de Vercellis et Terisio de Cas- » tro, in eadem curia procuratoribus, testibus. Sub » anno Domini m°cc°lxxxxi°, indictione quarta, die sab- » bati, quarto decimo mensis julii, pontificatus domini » Nicolai pape quarti anno quarto. Et ad majorem cau- » telam dictus dominus cardinalis huic instrumento sen- » tentie sigillum suum fecit apponi. Et ego Petrus Ra- » nerii de Montechiello, Senarum districtus publicus » imperiali auctoritate nuncque prefati domini cardinalis » notarius, prescripte sententie prolationi et pronuntia- » tioni et aliis tunc ibidem peractis una cum testibus su- » prascriptis interfui et premissa omnia de predicti domini » cardinalis mandato et rogatus etiam a dicto magistro » Raynaldo propria manu scripsi et in publicam formam » redegi, meumque signum hic apposui consuetum. »

« Ea que judicio... — Dat. apud Urbemveterem, idibus augusti, anno quarto. »

6274 Orvieto, 26 novembre 1291.

Contra injuriatores monasterii Sancti Pancratii de Urbe. (Reg. 46, c. 603, f. 121 r°.)

Dilecto filio N., Sancti Adriani diacono cardinali, mandat

ut eos qui .. abbatissae et conventus monasterii Sancti Pancratii de Urbe, Cisterciensis ordinis, possessiones injuste occupant eas restituere et ad satisfacere pro dampnis cogat.

« Dignum est ut... — Dat. Rome, apud Urbemveterem, vi kalendas decembris, anno quarto. »

6275 Sainte-Marie-Majeure, 28 novembre 1291.

De quibusdam possessionibus monasterii Sancti Pauli de Urbe mutandis. (Reg. 46, c. 604, f. 121 v°.)

Venerabili fratri .. episcopo Tiburtino mandat ut .. abbati et conventui monasterii Sancti Pauli de Urbe licentiam concedat mutandi quasdam possessiones suas cum aliis possessionibus ecclesiae Sancti Eustachii de Urbe et aliarum personarum.

« Exposuerunt nobis dilecti... — Dat. Rome, apud Sanctam Mariam Majorem, iiii kalendas decembris, anno quarto. »

6276 Sainte-Marie-Majeure, 7 décembre 1291.

Dispensatio matrimonii. (Reg. 46, c. 605, f. 121 v°.)

Dilectis filiis .. Famagustano et .. Nimociensi archidiaconis committit ut cum nobili viro Amalrico, « dicto fratre » Henrici regis Cypri, et nobili muliere Estiva, domina Beritensi, dispenset ut matrimonium inter se contrahere valeant, quanquam tertio consanguinitatis gradu conjuncti sunt, et quondam Anfredus de Monteforti, olim Estivae maritus, tertio et quarto consanguinitatis gradu Amalrico attinebat. — Jam eamdem dispensationem per litteras suas bonae memoriae .. patriarchae Jerosolimitano commiserat papa, sed litterae illae, quae postmodum in captione civitatis Acconensis amissae fuerunt, nullum effectum habuerant, quia in eis loco Amalrici nomen Guido Amalricus inscriptum fuit.

« Exposita nobis olim... — Dat. Rome, apud Sanctam Mariam Majorem, vii idus decembris, anno quarto. »

6277-6278 Sainte-Marie-Majeure, 25 novembre 1291.

Collatio beneficii et dispensatio super pluralitate beneficiorum. (Reg. 46, c. 606, f. 121 v°; Potth., 23867.)

Conrado de Brunforte, capellano nostro, rectori ecclesie de Dumbernyn, Sancti Andree diocesis. Ei ecclesiam de Dumbernym, per obitum Octoboni Spinulae, subdiaconi et capellani papae, apud sedem apostolicam mortui, vacantem, confert, eumque de ea per annulum praesentialiter investit et dispensat cum eo ut eam cum canonicatibus et praebendis in Aberdonensi, Leodiensi et de Sancto Audomaro, Morinensis dioecesis, ecclesiis, et cum ecclesia Sanctae Luciae de Paterno, Balneoregensis dioecesis, possidere valeat.

« Pergrata devotionis et... — Dat. Rome, apud Sanctam Mariam Majorem, vii kalendas decembris, anno quarto. »

In e. m. .. Dunkeldensi et .. civitatis Sancti Angeli papalis episcopis et magistro Ranuccino, capellano suo, archidiacono Vervecensi in ecclesia Burgensi, litterarum contradictarum auditori, mandat ut Conradum vel ejus procuratorem in corporalem possessionem ecclesiae de Dumberuym inducant.

6279 Sainte-Marie-Majeure, 12 décembre 1291.

Facultas conferendi duabus personis tabellionatus officium. (Reg. 46, c. 607, f. 122 r°.)

Petro, episcopo Carcassonensi.

« Volentes tuam honorare... — Dat. Rome, apud Sanctam Mariam Majorem, ii idus decembris, anno quarto. »

6280-6281 Sainte-Marie-Majeure, 1er décembre 1291.

Collatio beneficii et dispensatio super pluralitate beneficiorum. (Reg. 46, c. 608, f. 122 r°.)

Gundisalvo Roderici, canonico ecclesie Burgensis, canonicatum in ecclesia Burgensi, cum plenitudine juris canonici, et praebendam ac dignitatem sive personatum confert: dispensatque cum eo ut una cum hoc beneficio archidiaconatum cum praestimoniis in Salamantina ecclesia, in Legionensi canonicatum et praebendam, praestimonia in locis de Fresno, de Roales et de Rustiello detinere valeat; canonicatus vero et praebendas Compostellanae, Astoricensis et Auriensis ecclesiarum, praestimonia in locis Sanctae Mariae de Lamoral et Votorum de Castiella, perpetuam vicariam in ecclesia de Alisti et beneficium in ecclesia Sancti Martini de Soverana dimittat.

« Dum conditiones et... — Dat. Rome, apud Sanctam Mariam Majorem, kalendis decembris, anno quarto. »

In e. m. .. episcopo Astoricensi, .. decano Lucensi et .. archidiacono de Tauro in Zamorensi ecclesia mandat

ut Gundisalvum vel ejus procuratorem in possessionem praedictorum beneficiorum ecclesiae Burgensis induci faciant.

6282 Sainte-Marie-Majeure, 5 décembre 1291.

Dispensatio super defectu natalium. (Reg. 46, c. 609, f. 122 v°; Potth., 23872.)

Nicolao dicto Odubartig, *clerico*, *Ymlacensis diocesis.* Cum eo, cum quo jam dispensatum est ut, non obstante defectu natalium quem patitur e soluto genitus et soluta, ad omnes ordines promoveri et beneficium ecclesiasticum suscipere posset, rursus dispensat ut personatum vel dignitatem, dignitate episcopali excepta, recipere valeat.

« Meritis tue devotionis... — Dat. Rome, apud Sanctam Mariam Majorem, nonis decembris, anno quarto. »

6283 Sainte-Marie-Majeure, 5 décembre 1291.

Dispensatio super pluralitate beneficiorum. (Reg. 46, c. 610, f. 122 v°.)

Johanni Mathei, *rectori ecclesie Sancti Mametis de Mogadorio*, *Bracharensis diocesis.* Cum eo dispensat ut, praeter ecclesiam Sancti Mametis de Mogadorio, unicum aliud beneficium ecclesiasticum recipere et retinere possit.

« Virtutum merita quibus... — Dat. ut supra. »

6284 Sainte-Marie-Majeure, 1er décembre 1291.

Dispensatio matrimonii. (Reg. 46, c. 611, f. 122 v°.)

Dilecto filio nobili viro Raynaldo, comiti Gelrie, et dilecte in Christo filie nobili mulieri Margarite, *uxori ejus*, indulget ut in matrimonio quod olim, dispensatione ab Honorio papa super eo quod quondam Ermengardis, prior uxor Raynaldi, Margaretae tertio consanguinitatis gradu attineret obtenta, contraxerunt remanere valeant, quanquam guerrae ad quas sedandas idem matrimonium contractum fuit non modo non terminatae, sed etiam aggravatae sunt.

« Dudum vobis significantibus... — Dat. Rome, apud Sanctam Mariam Majorem, kalendis decembris, anno quarto. »

6285 Sainte-Marie-Majeure, 1er décembre 1291.

De abbatissa monasterio Sancti Petri Beneventano praeficienda. (Reg. 46, c. 612, f. 123 r°; Potth., 23870.)

Dilectis filiis .. Sancte Sophie de Benevento et .. Montis Virginis, *Avellinensis diocesis*, *monasteriorum abbatibus ac .. guardiano fratrum ordinis minorum ejusdem civitatis Beneventane* mandat ut de duplici electione Bedelemmae et Johannae ad regimen monasterii Sancti Petri Beneventani, ad romanam ecclesiam nullo medio pertinentis, ordinis S. Benedicti, inquirant, alteramque electarum confirment aut novam electionem procurent.

« Ex parte dilectarum... — Dat. Rome, ut supra. »

6286 Sainte-Marie-Majeure, 13 décembre 1291.

Licentia testandi. (Reg. 46, c. 613, f. 123 r°.)

Venerabili fratri Petro, *episcopo Carcassonensi.*

« Quia presentis vite... — Dat. Rome, apud Sanctam Mariam Majorem, idibus decembris, anno quarto. »

6287 Sainte-Marie-Majeure, 11 septembre 1291.

Dispensatio visitandi limina. (Reg. 46, c. 613², f. 123 r°.)

Eidem.

« Cum pridem tempore... — Dat. Rome, apud Sanctam Mariam Majorem, III idus septembris, anno quarto. »

6288 Sainte-Marie-Majeure, 10 décembre 1291.

Indulgentiae. (Reg. 46, c. 614, f. 123 r°.)

Eidem concedit ut, cum verbum Dei proponat, indulgentiam quinquaginta dierum audientibus largiri valeat.

« Cum te Carcassonensis... — Dat. Rome, apud Sanctam Mariam Majorem, IIII idus decembris, anno quarto. »

6289 Sainte-Marie-Majeure, 10 décembre 1291.

De contentione inter episcopum et capitulum Carcassonenses. (Reg. 46, c. 614², f. 123 r°.)

Venerabili fratri .. archiepiscopo Narbonensi et dilecto filio .. archidiacono Montis Pensati in ecclesia Caturcensi mandat ut capitulum ecclesiae Carcassonensis cogant Petro, episcopo Carcassonensi, rationem et satisfactio-

nem reddere ... fructibus et proventibus ab ipsis sede vacante perceptis.

« Querelam venerabilis fratris... — Dat ut supra. »

6290 Sainte-Marie-Majeure, 5 décembre 1291.

Concessio tabellionatus. (Reg. 46, c. 615, f. 123 r°.)

Johanni de Dilecto, civi Barensi, tabellionatus officium, ad quod exercendum a magistris Raynerio de Casulis, Vulteranae, et Clerico de Pisis, Remensis ecclesiarum canonicis, capellanis papae, idoneus judicatus est, concedit.

« Ne contractuum memoria... — Dat. Rome, apud Sanctam Mariam Majorem, nonis decembris, anno quarto. »

6291 Sainte-Marie-Majeure, 5 décembre 1291.

Missio pallei. (Reg. 46, c. 615², f. 123 v°.)

Venerabili fratri Andree, archiepiscopo Sypontino, palleum per M., Sanctae Mariae in Porticu diaconum cardinalem, exhiberi fecit.

« Olim ecclesia Sypontina... — Dat. ut supra. »

6292 Sainte-Marie-Majeure, 1er décembre 1291.

Facultas conferendi beneficium. (Reg. 46, c. 616, f. 123 v°.)

Venerabili fratri Gaufrido, episcopo Xanctonensi, facultatem concedit recipiendi ac faciendi recipi unam personam in ecclesia Xanctonensi in canonicum et fratrem.

« Tue merita sinceritatis... — Dat. Rome, apud Sanctam Mariam Majorem, kalendis decembris, anno quarto. »

6293 Sainte-Marie-Majeure, 13 décembre 1291.

Stephanum de Burgundia, canonicum Bisuntinum, absolvit a juramento quod praestitit in arbitrium compromittendi divisionem bonorum paternorum. (Reg. 46, c. 617, f. 123 v°.)

Stephano de Burgundia, canonico Bisuntino, capellano nostro. « Ad audientiam nostram pervenit quod, cum inter nobilem virum Ottonem, comitem Burgundie palatinum, fratrem tuum, et te, de dividendis tam paternis quam maternis et aliis bonis ipsi et tibi communibus, tandem tu, facilitate etatis deceptus, juramento prestito promisisti quod super divisione hujusmodi bonorum stares arbitrio quorumdam communium amicorum, qui nimis inique pro sue voluntatis libito arbitrantes, secundum morem patrie tibi vix tertiam partem partis tibi competentis in bonis eisdem, memorato vero nobili totum reliquum eorumdem bonorum per arbitrium adjudicarunt iniquum; quare ex parte tua fuit nobis humiliter supplicatum quod, cum juramentum vinculum iniquitatis esse non debeat, circa premissa dignaremur per sedis apostolice providentiam oportunum remedium adhibere, presertim cum, sicut habet supplicantis assertio, non aliter talium arbitratorum arbitrium ratum secundum jura esse debeat nisi sit equum, et ea fere sit mens se supponentium arbitratui alieno ut equum arbitraturos sperent eosdem, non ut velint immoderate obligari. Nos itaque, tuis supplicationibus inclinati, tibi presentium auctoritate concedimus ut, veris existentibus que de iniquitate supradicti arbitrii proponuntur, prefato juramento a te prestito non obstante, tuam justitiam super dictis bonis libere prosequi valeas coram judice competenti. Nulli ergo, etc., nostre concessionis, etc. Dat. Rome, apud Sanctam Mariam Majorem, idibus decembris, anno quarto. »

6294-6301 Sainte-Marie-Majeure, 11 décembre 1291.

Indulgentiae. (Reg. 46, c. 618, f. 123 v°.)

Universis Christi fidelibus presentes litteras inspecturis. Indulgentiam unius anni et xl dierum concedit visitantibus ecclesiam .. guardiani et fratrum minorum de Pruvino, Senonensis dioecesis, in quatuor beatae Mariae, sanctorum Francisci et Antonii et beatae Clarae festivitatibus, per octo dies sequentes et in anniversario die dedicationis ejusdem ecclesiae.

« Vite perennis gloria... — Dat. Rome, apud Sanctam Mariam Majorem, iii idus decembris, anno quarto. » (Potth., 23871.) (1).

Sainte-Marie-Majeure, 9 décembre 1291.

In e. m., pro cathedrali ecclesia Cicestrensi, in quatuor beatae Mariae et S. Riccardi festivitatibus, per octo dies sequentes et in anniversario die dedicationis ejusdem ecclesiae. Dat. Romae, apud Sanctam Mariam Majorem, v idus decembris, anno quarto.

In e. m., pro ecclesia monasterii Beatae Mariae de Regaliloco in Norchosoneye juxta Oxoniam, Cisterciensis ordinis, Lincolniensis dioecesis, in quatuor beatae

(1) Datée du 1er décembre dans Potthast.

Mariae festivitatibus, per octo dies sequentes, etc., ut supra. (*En marge.*)

In e. m., pro ecclesia de Sancto Boculpho, Lincolniensis dioecesis, in S. Boculphi et quatuor beatae Mariae festivitatibus, per octo dies sequentes, etc., ut supra. (*Ibid.*)

Sainte-Marie-Majeure, 19 décembre 1291.

In e. m., pro ecclesia .. guardiani et fratrum domus ordinis minorum de Insula Danubii juxta Budam, Vespremmensis dioecesis, in sanctae Clarae, cujus vocabulo ecclesia est insignita, quatuor beatae Mariae, S. Francisci et S. Antonii festivitatibus, secunda feria post Pentecosten et per octo dies sequentes. Dat. Romae, apud Sanctam Mariam Majorem, xiiii kalendas januarii, anno quarto. (*Ibid.*; Potth., 23878.)

Sainte-Marie-Majeure, 5 novembre 1291.

In e. m., pro ecclesia Sancti Johannis de Sancto Germano Dambront, Claromontensis dioecesis, in Assumptionis beatae Mariae et S. Johannis festivitatibus, per octo dies sequentes et in anniversario die dedicationis ejusdem ecclesiae. Dat. Romae, apud Sanctam Mariam Majorem, nonis novembris, anno quarto. (*Ibid.*)

In e. m., pro ecclesia Beatae Mariae Brivatensi in Arvernia, Claromontensis dioecesis, in quatuor beatae Mariae et S. Blasii festivitatibus, per octo dies sequentes et in anniversario die dedicationis ejusdem ecclesiae. Dat. ut supra. (*Ibid.*)

Sainte-Marie-Majeure, 29 novembre 1291.

In e. m., pro ecclesia .. magistrae et sororum domus Dei Sancti Petri ad moniales Remensis, in S. Petri, in cujus honorem eadem ecclesia est constructa, et quatuor beatae Mariae festivitatibus et per octo dies sequentes. Dat. Romae, apud Sanctam Mariam Majorem, iii kalendas decembris, anno quarto.

6302 Sainte-Marie-Majeure, 22 novembre 1291.

Ecclesia de Rucham monasterio de Westacra, Norwicensis dioecesis, conceditur. (Reg. 46, c. 618[2], f. 124 r°.)

.. *episcopo Norwicensi* committit ut priori et conventui monasterii de Westacra, per priorem soliti gubernari, ordinis S. Augustini, Norwicensis dioecesis, quorum monasterium casu fortuito combustum est et possessiones juxta mare sitae per magnam partem submersae sunt, ecclesiam de Rucham, in qua jus patronatus habent, in usus proprios concedat.

« Ex parte dilectorum... — Dat. Rome, apud Sanctam Mariam Majorem, x kalendas decembris, anno quarto. »

6303 Sainte-Marie-Majeure, 1er décembre 1291.

Lambertus de Lambertinis, qui prioratum de Sancto Cesario, Mutinensis dioecesis, usurpavit, ab eo amovetur. (Reg. 46, c. 619, f. 124 r°.)

Venerabili fratri .. episcopo et dilecto filio .. abbati monasterii Sancte Justine Paduani. « Significarunt nobis venerabilis frater noster Philippus, episcopus Tridentinus, administrator in spiritualibus et temporalibus per sedem apostolicam deputatus et conventus monasterii Sancti Benedicti de Padolyrone, ad romanam ecclesiam nullo medio pertinentis, ordinis Sancti Benedicti, Mantuane diocesis, quod, vacante olim prioratu de Sancto Cesario, ejusdem ordinis, Mutinensis diocesis, eidem monasterio immediate ac pleno jure subjecto et consueto per monachos dicti monasterii gubernari, Lambertinus de Lambertinis, clericus Bononiensis, se in dicto prioratu per secularem potentiam intrudi temere procuravit, et eadem fultus potentia prioratum predictum detinet occupatum, in ipsorum administratoris et conventus prejudicium et gravamen... Quocirca discretioni vestre per apostolica scripta mandamus quatinus... predictum clericum... moneatis et inducatis ut infra unius mensis spatium post monitionem hujusmodi predictum prioratum, cum omnibus juribus et pertinentiis suis ac fructibus ex eo perceptis, sine qualibet difficultate restituat ipsumque predictis administratori et conventui liberum et quietum dimittat... Alioquin ipsum ex tunc ex parte nostra peremptorie citare curetis ut infra unum alium mensem post citationem vestram, cum omnibus actis, juribus et munimentis suis negotium hujusmodi contingentibus, personaliter compareat coram nobis, facturus et recepturus super premissis quod ordo dictaverit rationis. Diem vero citationis et formam et quicquid super premissis duxeritis faciendum nobis per vestras litteras harum seriem continentes fideliter intimetis. Dat. Rome, apud Sanctam Mariam Majorem, kalendis decembris, anno quarto. »

6304-6314 Sainte-Marie-Majeure, 15 décembre 1291.

Concessio tabellionatus. (Reg. 46, c. 620, f. 124 r°.)

Dilecto filio Judicaello Rivalloni dicti Sotii de Erdeven, clerico, in minoribus ordinibus constituto, Venetensis diocesis, officium tabellionatus, ad quod per magistros Clericum de Pisis, Remensis, et Raynerium de Casulis, Vulteranae ecclesiarum canonicos, capellanos papae, idoneus fuit repertus, concedit.

« Ne contractuum memoria... — Dat. Rome, apud

Sanctam Mariam Majorem, xviii kalendas januarii, anno quarto. »

In e. m. Bartholomaeo Thomae Everardi, clerico Londoniensi, in minoribus ordinibus constituto.

Sainte-Marie-Majeure, 14 décembre 1291.

In e. m. Herveo Radulphi de Spineto, clerico in minoribus ordinibus constituto, Leonensis dioecesis. Dat. Romae, apud Sanctam Mariam Majorem, xviii kalendas januarii, anno quarto.

In e. m. Petro Larzati, clerico in minoribus ordinibus constituto, Mimatensis dioecesis.

Sainte-Marie-Majeure, 15 décembre 1291.

In e. m. Balduino Conradi quondam de Halleyo magno dicto Bonom, clerico in minoribus ordinibus constituto, Leodiensis dioecesis. Dat. Romae, apud Sanctam Mariam Majorem, xviii kalendas januarii, anno quarto.

Sainte-Marie-Majeure, 13 décembre 1291.

In e. m. Guidoni de Vergeio, clerico in minoribus ordinibus constituto, Eduensis dioecesis. Dat. apud Sanctam Mariam Majorem, idibus decembris, anno quarto.

In e. m. Bartholomaeo de Laurino, clerico in minoribus ordinibus constituto, Capudaquensis dioecesis.

Orvieto, 17 décembre 1291.

In e. m. Johanni de Neyraco, clerico in minoribus ordinibus constituto, Ruthenensis dioecesis. Dat. Romae, apud Sanctam Mariam Majorem, xvi kalendas januarii, anno quarto.

In e. m. Guillelmo Arnaldi de Riperia, clerico in minoribus ordinibus constituto, Adurensis dioecesis.

Sainte-Marie-Majeure, 14 décembre 1291.

In e. m. Bernardo Jacobi de Cintorio, clerico in minoribus ordinibus constituto, Fesulanae dioecesis. Dat. Romae, apud Sanctam Mariam Majorem, xviii kalendas januarii, anno quarto. (*En marge.*)

Sainte-Marie-Majeure, 18 décembre 1291.

In e. m. Roberto Johannis Maloccae de Patrica, clerico in minoribus ordinibus constituto, Ferentinatis dioecesis. Dat. Romae, apud Sanctam Mariam Majorem, xv kalendas januarii, anno quarto. (*Ibid.*)

6315 Sainte-Marie-Majeure, 28 novembre 1291.

Hospitale Sancti Johannis Armenorum de Arimino, ad instar Alexandri IIII[ti], sub ecclesiae protectione suscipit. (Reg. 46, c. 620[a], f. 124 v°.)

.. priori et fratribus hospitalis Sancti Johannis Armenorum de Arimino.

« Vestre devotionis et... — Dat. Rome, apud Sanctam Mariam Majorem, iiii kalendas decembris, anno quarto. »

6316 Sainte-Marie-Majeure, 18 décembre 1291.

Quosdam archiepiscopos, episcopos et cleros cogit decimam regi Franciae pro negotiis Aragoniae solvere (Reg. 46, c. 621, f. 124 v°.)

Venerabili fratri .. archiepiscopo Rothomagensi et .. episcopo Autisiodorensi. « Cupientes hactenus ut negotium Aragonie, quod est romane ecclesie speciale, quodque carissimus in Christo filius noster Philippus, rex Francorum illustris, paterna vestigia laudabiliter imitans, ferventer assumpsisse dinoscitur, illud actore Domino prosecuturus viriliter et potenter, votivum sortiretur effectum, decimam omnium ecclesiasticorum proventuum regni sui, ac in Lugdunensi, Viennensi et Bisuntina provintiis, necnon et in Cameracensi, Leodiensi, Metensi, Virdunensi et Tullensi civitatibus et diocesibus, eidem regi pro ejusdem prosecutione negotii per certi temporis spatium duximus concedendam, vobis super eadem colligenda decima executoribus deputatis. Postmodum autem non sine admirationis materia intellecto quod venerabiles fratres nostri .. Viennensis et .. Bisuntinus archiepiscopi, .. Cameracensis, .. Metensis, .. Tullensis et bone memorie Johannes, Leodiensis episcopi, et Lugdunensis, Viennensis, Bisuntine, Cameracensis, Leodiensis, Metensis, Virdunensis et Tullensis ecclesiarum capitula, clericus quoque Lugdunensis, Viennensis, Bisuntine, Cameracensis, Leodiensis, Metensis, Virdunensis et Tullensis civitatum et diocesium predictarum, necnon et Lugdunensis ac Virdunensis ecclesiarum tunc vacantium procuratores, non attendentes quod prefatum negotium est, ut premittitur, speciale romane ecclesie supradicte, hujusmodi decimam suorum proventuum prefato regi, quibusdam causis vel occasionibus frivolis adinventis, exhibere indebite denegabant, ad sedem propter hoc apostolicam appellando. Nos, cum nostre omnino intentionis existeret ut eidem regi, juxta nostre concessionis tenorem, persolveretur integre decima supradicta, vobis per nostras sub certa forma injunximus litteras ut vos vel alter vestrum, per vos vel per alium seu alios, archiepiscopos, episcopos, capitula et clerum predictos, necnon venerabiles fratres nostros .. archie-

piscopum Lugdunensem et .. Virdunensem episcopum, tunc electum, vel ipsorum vicarios, quod decimam suorum ecclesiasticorum proventuum dicto regi vel procuratori seu procuratoribus suis pro eo cum integritate persolverent, monitione premissa, per censuram ecclesiasticam, quibusvis eorum appellationibus super hoc ad predictam sedem forsitan interjectis nequaquam obstantibus, cogeretis. Non obstante si aliquibus communiter vel divisim ab eadem sede indultum existeret quod interdici, suspendi vel excommunicari non possent per litteras sedis ipsius non facientes plenam et expressam de indulto hujusmodi mentionem. Vos autem, hujusmodi nostris receptis litteris, volentes humiliter apostolicis obedire mandatis, super hoc juxta tenorem litterarum ipsarum procedere curavistis. Et tandem, quia prefati archiepiscopi, episcopi, capitula et clericus decimam ipsam prefato regi vel procuratori seu procuratoribus ejus pro ipso solvere contumaciter denegarunt, in archiepiscopos et episcopos excommunicationis et in capitula et clerum eosdem interdicti sententias, exigente justitia, promulgastis. At iidem archiepiscopi et episcopi, capitula et clerus, pretendentes quod pacis federa in negotio pervenerant prelibato quodque propter hoc ad prestandum eidem regi premissam decimam minime tenebatur, ad sedem, ut dicitur, apostolicam appellarunt. Quare pro parte regia petebatur a nobis ut, cum in eodem negotio federa nulla provenerint, quin potius ipse solerter insistat prosecutioni ejusdem, prefatam sibi exhiberi decimam faceremus. Volentes igitur ut decima ipsa regi persolvatur eidem, fraternitati vestre, sicut iterum sic attentius per apostolica scripta mandamus quatinus archiepiscopos, episcopos, capitula et clerum predictos quod prefato regi vel procuratori seu procuratoribus suis pro eo, per temporis spatium quo ipsi regi decima extitit memorata concessa, eam cum integritate persolvant per censuram eandem et alias etiam spiritualiter et temporaliter, prout expedire videritis, compellatis. Non obstantibus supradictis ac etiam quibuscumque appellationibus ad prefatam sedem hujusmodi occasione interpositis ab eisdem. Invocato ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachii secularis. Dat. Rome, apud Sanctam Mariam Majorem, xv kalendas januarii, anno quarto. »

6317 Sainte-Marie-Majeure, 13 décembre 1291.

Facultas absolvendi a canonicis sententiis. (Reg. 46, c. 622, f. 124 v°.)

Venerabili fratri .. episcopo Carcassonensi et dilecto filio .. abbati monasterii Sancti Germani de Pratis juxta Parisius facultatem concedit absolvendi ab excommunicatione personas quae communicando cum Petro, olim rege Aragonum, hujusmodi sententiam incurrerunt et terras earum ab interdicto.

« Quia nonnulle persone... — Dat. Rome, apud Sanctam Mariam Majorem, idibus decembris, anno quarto. »

6318 Sainte-Marie-Majeure, 13 décembre 1291.

Reginam Franciae absolvit a restitutione quarumdam pecuniae summarum. (Reg. 46, c. 623, f. 125 r°.)

Carissime in Christo filie Margarete, regine Francie illustri. « Benigno sunt tibi illa concedenda favore per que saluti tue salubriter consulatur. Cum itaque, sicut ex parte tua fuit expositum coram nobis, a nonnullis judeis terre tue utriusque sexus diversis temporibus diversas receperis pecuniarum summas et quibus dictarum pecuniarum sit restitutio facienda prorsus ignores, provideri conscientie tue super hoc per sedem apostolicam suppliciter postulasti. Nos itaque, petitionibus tuis benignius annuentes, devotioni [tue] presentium tenore concedimus ut, si ignoretur quibus de predictis pecuniis sit restitutio facienda, ad restitutionem pecuniarum ipsarum, dummodo tertiam partem earumdem pecuniarum convertas suo loco et tempore in subsidium Terre Sancte, minime tenearis. Nulli ergo, etc., nostre concessionis, etc. Dat. ut supra. »

6319 Sainte-Marie-Majeure, 13 décembre 1291.

Licentia habendi altare portatile. (Reg. 46, c. 623[2], f. 125 r°.)

Nobili viro Roberto, comiti Claromontensi.

« Desideriis tuis in... — Dat. ut supra. »

6320-6322 Sainte-Marie-Majeure, 13 décembre 1291.

Concessio tabellionatus. (Reg. 46, c. 624, f. 125 r°.)

Thomasio Nicolecte de Guardia, laico, Theatine diocesis, officium tabellionatus, ad quod per magistros Raynerium de Casulis, Vulteranae, et Clericum de Pisis, Remensis ecclesiarum canonicos, capellanos papae, repertus est idoneus, concedit.

« Ne contractuum memoria... — Dat. Rome ut supra, idibus decembris, anno quarto. »

In e. m. Roberto de Maresciis, clerico in minoribus ordinibus constituto, Bajocensis dioecesis.

Sainte-Marie-Majeure, 18 décembre 1291.

In e. m. Bartholomaeo de Gy, clerico in minoribus ordinibus constituto, Bisuntinae dioecesis. Dat. Romae, apud Sanctam Mariam Majorem, xv kalendas januarii, anno quarto. (*En marge.*)

6323 Sainte-Marie-Majeure, 22 novembre 1291.

Quaedam privilegia monasterii Sabloncellensis confirmat. (Reg. 46, c. 625, f. 125 r°.)

.. abbati et conventui monasterii Sabbloncellensis, ordinis S. Benedicti, Xanctonensis diocesis. « Sicut in presentatis nobis ex parte vestra litteris felicis recordationis Lucii pape III, predecessoris nostri, prospeximus contineri, vos, ex institutione bone memorie G., quondam Burdegalensis archiepiscopi, et B., quondam Xanctonensis episcopi, necnon et juxta ordinis Premonstratensis statuta, in abbates vobis subjectos hujusmodi potestatem habetis quod defunctis alios subrogatis, eos vero qui contemptores ordinis aut incorrigibiles sive inutiles inventi fuerint depositionis sententia condempnatis, que siquidem instituta sicut hactenus observata noscuntur et a felicis recordationis Alexandro papa, predecessore nostro, confirmata fuerunt idem Lucius rata et firma voluit permanere, auctoritate apostolica confirmavit et apostolici scripti pagina communivit. Nos itaque, vestris supplicationibus inclinati, hujusmodi instituta ad instar predecessorum ipsorum auctoritate apostolica confirmamus, etc. usque communimus. Nulli ergo, etc., nostre confirmationis, etc. Dat. Rome, apud Sanctam Mariam Majorem, x kalendas decembris, anno quarto. »

6324-6340 Sainte-Marie-Majeure, 9 décembre 1291.

Indulgentiae. (Reg. 46, c. 626, f. 125 r°.)

Universis Christi fidelibus presentes litteras inspecturis. Indulgentiam unius anni et xl dierum concedit visitantibus ecclesiam Sanctorum Apostolorum Bergensem, in quatuor beatae Mariae, sanctorum Petri et Pauli et S. Olavi festivitatibus et per octo dies sequentes.

« Vite perennis gloria... — Dat. Rome, apud Sanctam Mariam Majorem, v idus decembris, anno quarto. » (Potth., 23873.)

In e. m. .. abbatissae et conventui monasterii Sanctae Clarae Roskildensis, in quatuor beatae Mariae, sanctorum Francisci et Antonii sanctaeque Clarae festivitatibus et per octo dies sequentes. Dat. ut supra. (Potth., 23852) (1).

In e. m., pro ecclesia .. guardiani et conventus fratrum minorum Swineburgensium, Othoniensis dioecesis, in eisdem festivitatibus. (Potth., 23853) (2).

In e. m., pro ecclesia .. guardiani et conventus fratrum minorum de Nestwith, Roskildensis dioecesis. (Potth., 23853) (2).

In e. m., pro ecclesia .. guardiani et conventus fratrum minorum Othoniensium. (Potth., 23853) (2).

In e. m., pro ecclesia .. guardiani et conventus fratrum minorum de Nynstadh, Othoniensis dioecesis. (Potth., 23853) (2).

Sainte-Marie-Majeure, 29 novembre 1291.

In e. m., pro ecclesia .. praepositi et fratrum domus Sanctae Mariae Magdalenae Pistoriensis, ad romanam ecclesiam nullo medio pertinentis, ordinis humiliatorum, in sanctae Mariae Magdalenae et Assumptionis beatae Mariae festivitatibus et per octo dies sequentes. Dat. Romae, apud Sanctam Mariam Majorem, III kalendas decembris, anno quarto.

In e. m., pro ecclesia .. ministri et fratrum domus Sanctae Mariae Magdalenae Brixiensis, ad romanam ecclesiam nullo medio pertinentis, ordinis humiliatorum, per octo dies sequentes et in anniversario die dedicationis ejusdem ecclesiae. Dat. ut supra.

Orvieto, 13 septembre 1291.

In e. m., pro ecclesia Beatae Mariae de Terminis, Narbonensis dioecesis, in quatuor ejusdem virginis festivitatibus et per octo dies sequentes. Dat. apud Urbemveterem, idibus septembris, anno quarto.

Sainte-Marie-Majeure, 27 novembre 1291.

In e. m., pro ecclesia Beatae Mariae castri de Melegar inferiori, Legionensis dioecesis. Dat. Romae, apud Sanctam Mariam Majorem, v kalendas decembris, anno quarto. (*En marge.*)

Orvieto, 3 décembre 1291.

In e. m., pro ecclesia .. prioris et conventus fratrum heremitarum Lucanorum, ordinis S. Augustini, in sanctorum Augustini, Columbani et Pauli primi heremitae festivitatibus et per octo dies sequentes.

« Splendor paterne glorie... — Dat. Rome, apud Sanctam Mariam Majorem, III nonas decembris, anno quarto. » (*Ibid.*)

(1) Lettre datée à tort du 11 octobre dans Potthast.

(2) Lettre datée à tort du 18 octobre dans Potthast.

In e. m., pro ecclesia .. prioris et conventus fratrum heremitarum de Montesancto, ordinis S. Augustini, Firmanae dioecesis, in quatuor beatae Mariae, S. Augustini et beatae Mariae Magdalenae festivitatibus et per octo dies sequentes. Dat. ut supra. (*Ibid.*)

Sainte-Marie-Majeure, 10 décembre 1291.

In e. m., pro ecclesia .. abbatissae et conventus monasterii monialium Sancti Gregorii Neapolitani, ordinis S. Benedicti, in S. Gregorii et S. Johannis Baptistae festivitatibus et per octo dies sequentes.

« Licet is de... — Dat. Rome, apud Sanctam Mariam Majorem, IIII idus decembris, anno quarto. » (*Ibid.*)

Sainte-Marie-Majeure, 3 décembre 1291.

In e. m., pro ecclesia monasterii Sancti Mari Lausanensis, ordinis S. Augustini, in sanctorum Mari, Augustini et Benedicti festivitatibus, per octo dies sequentes et in anniversario die dedicationis ejusdem ecclesiae.

« Vite perennis gloria... — Dat. Rome, apud Sanctam Mariam Majorem, III nonas decembris, anno quarto. » (*Ibid.*)

Sainte-Marie-Majeure, 3 décembre 1291.

In e. m., pro cathedrali ecclesia Lausanensi, Beatae Mariae vocabulo insignita, in quatuor ejusdem virginis, sanctae crucis, S. Johannis Baptistae et S. Johannis Evangelistae festivitatibus et per octo dies sequentes.

« Gloriosus Deus in... — Dat. Rome, apud Sanctam Mariam Majorem, III nonas decembris, anno quarto. » (*Ibid.*)

Sainte-Marie-Majeure, 22 décembre 1291.

In e. m., pro ecclesia Sancti Stephani de Sancto Urbano, Cathalaunensis dioecesis, in quatuor beatae Mariae et sanctorum Symonis et Judae festivitatibus et per octo dies sequentes.

« Licet is de... — Dat. Rome, apud Sanctam Mariam Majorem, XI kalendas januarii, anno quarto. » (*Ibid.*)

In e. m., pro capella Sancti Salvatoris in monasterio Sancti Urbani, ordinis S. Benedicti, Cathalaunensis dioecesis, in quatuor beatae Mariae festivitatibus et per octo dies sequentes. Dat. ut supra. (*Ibid.*)

6341 Sainte-Marie-Majeure, 11 décembre 1291.

Dispensatio matrimonii. (Reg. 46, c. 627, f. 125 v°.)

.. *episcopo Yporiensi* committit ut cum Jacobo de Castronovo et Beatrice de comitibus Sancti Martini, Yporiensis dioecesis, dispenset ut in matrimonio olim ab ipsis, ad sedandas discordias inter consanguineos exortas, contracto remanere possint, non obstante quarto consanguinitatis gradu quo conjuncti sunt.

« Petitio dilecti filii... — Dat. Rome, apud Sanctam Mariam Majorem, III idus decembris, anno quarto. »

6342 Sainte-Marie-Majeure, 5 décembre 1291.

Curam .. abbatissae et conventus monasterii Sancti Andreae de Fractis de Urbe, ordinis S. Augustini, Gerardo, episcopo Sabinensi, committit. (Reg. 46, c. 628, f. 125 v°.)

Venerabili fratri Gerardo, episcopo Sabinensi.

« Personas otio sancte... — Dat. Rome, apud Sanctam Mariam Majorem, nonis decembris, anno quarto. »

6343-6354 Sainte-Marie-Majeure, 21 décembre 1291.

Indulgentiae. (Reg. 46, c. 629, f. 125 v°.)

Universis Christi fidelibus presentes litteras inspecturis. Indulgentiam unius anni et XL dierum concedit visitantibus ecclesiam .. abbatis et conventus monasterii Sancti Salvii in Mousterolo, ordinis S. Benedicti, Ambianensis dioecesis, in quatuor beatae Mariae, S. Salvii et S. Macuti festivitatibus et per octo dies sequentes.

« Claro supernorum consortio... — Dat. Rome, apud Sanctam Mariam Majorem, XII kalendas januarii, anno quarto. »

Orte, 18 octobre 1291.

In e. m., pro ecclesia Sancti Silvestri Ortana, in S. Silvestri et beatorum Galli et Valentini, quorum festa in eadem ecclesia annis singulis sollempniter celebrantur, festivitatibus et in anniversario die dedicationis ejusdem ecclesiae.

« Vite perennis gloria... — Dat. apud Ortas, XV kalendas novembris, anno quarto. »

Sainte-Marie-Majeure, 3 décembre 1291.

In e. m., pro ecclesia monasterii Sanctae Ceciliae Paduani, ordinis S. Benedicti, in festivitate sanctae Ceciliae et per octo dies sequentes. Dat. Romae, apud Sanctam Mariam Majorem, III nonas decembris, anno quarto.

Sainte-Marie-Majeure, 6 décembre 1291.

In e. m., pro ecclesia Sancti Salvini de Gloz, Leodiensis dioecesis, in S. Salvini et S. Laurentii festivitatibus

et per octo dies sequentes. Dat. Romae, apud Sanctam Mariam Majorem, VIII idus decembris, anno quarto.

In e. m., pro ecclesia Beatae Mariae de Morfarvilla, Constantiensis dioecesis, in quatuor ejusdem virginis festivitatibus et per octo dies sequentes. (*En marge.*)

In e. m., pro ecclesia monasterii Beatae Mariae de Voto prope Cesarisburgum, Constantiensis dioecesis. (*Ibid.*)

In e. m., pro ecclesia Sancti Laurentii de Escoguerneavilla, Constantiensis dioecesis, in singulis S. Laurentii, S. Leonardi et S. Eadmundi festivitatibus et per octo dies sequentes. Dat. ut supra. (*Ibid.*)

Sainte-Marie-Majeure, 5 janvier 1292.

In e. m., pro ecclesia .. abbatis et conventus monasterii Sancti Adelini de Malmesburia, ordinis S. Benedicti, Saresbiriensis dioecesis, in quatuor beatae Mariae et S. Adelini festivitatibus, per octo dies sequentes et in anniversario die dedicationis ejusdem ecclesiae.

« Licet is de... — Dat. Rome, apud Sanctam Mariam Majorem, nonis januarii, anno quarto. » (*Ibid.*)

Sainte-Marie-Majeure, 5 janvier 1292.

In e. m., pro ecclesia .. abbatis et conventus monasterii Beatae Mariae de Cyrenoestria, ordinis S. Augustini, Wigorniensis dioecesis, in quatuor beatae Mariae festivitatibus, per octo dies sequentes et in anniversario die dedicationis ejusdem ecclesiae.

« Gloriosus Deus in... — Dat. ut supra. » (*Ibid.*)

Sainte-Marie-Majeure, 2 décembre 1291.

In e. m., pro ecclesia Beatae Mariae Novae fratrum minorum Neapolitana, in quatuor ejusdem virginis, S. Francisci et S. Antonii festivitatibus et per octo dies sequentes.

« Splendor paterne glorie... — Dat. Rome, apud Sanctam Mariam Majorem, IIII nonas decembris, anno quarto. » (*Ibid.*)

Sainte-Marie-Majeure, 10 janvier 1292.

In e. m., pro ecclesia .. abbatis et conventus monasterii Beatae Mariae de Valemont, ordinis S. Benedicti, Rothomagensis dioecesis, in quatuor beatae Mariae, S. Stephani et S. Benedicti festivitatibus, per octo dies sequentes et in anniversario die dedicationis ejusdem ecclesiae.

« Virga venustissima et... — Dat. Rome, apud Sanctam Mariam Majorem, IIII idus januarii, anno quarto. » (*Ibid.*)

In e. m., pro ecclesia Sancti Nicolai de Beeloy supra Summam, Ambianensis dioecesis, in quatuor beatae Mariae, S. Nicolai et S. Martini festivitatibus et per octo dies sequentes.

« Vite perennis gloria... — Dat. ut supra. » (*Ibid.*)

6355 Sainte-Marie-Majeure, 22 novembre 1291.

De quaestione inter monachos Cluniacenses et fratres minores de Medicino. (Reg. 46, c. 630, f. 126 r°; Potth., 23866.)

.. *abbati monasterii Cluniacensis* memorat litteras suprascriptas (1), ad archidiaconum Socensem in ecclesia Auxitana mandatas, additque : « Quia tamen libentius affectamus ut hujusmodi causa per viam pacis et concordie quam per rigorem judicii terminetur, discretionem tuam rogamus, monemus et hortamur attente, per apostolica tibi scripta mandantes, quatinus juxta datam tibi a Deo prudentiam et tui officii potestatem interponas sollicite ac efficaciter partes tuas, quod, partibus ad pacem et concordiam revocatis, causa eadem amicabiliter sopiatur, ita quod, omissis litigiorum anfractibus, predictis custodi et fratribus de premissis injuriis et dampnis congrue satisfiat, possintque iidem fratres dicti ordinis minorum in prefato loco de Medicino absque molestia seu inquietatione quorumlibet libere permanere. Preces autem nostras et mandatum in hac parte taliter adimplere procures quod exinde, preter eterne retributionis premium, nostram et apostolice sedis gratiam uberius merearis. Nolumus autem per presentes prefatis citatoriis litteris archidiacono memorato directis seu effectui earum in aliquo derogari, si causam ipsam sopiri amicabiliter non contingat. »

« Graviter noster animus... — Dat. Rome, apud Sanctam Mariam Majorem, x kalendas decembris, anno quarto. »

6356 Sainte-Marie-Majeure, 13 décembre 1291.

Regulam Sancti Augustini hospitali Sancti Nicolai de Ferrato transmittit. (Reg. 46, c. 631, f. 126 v°.)

Dilectis filiis .. priori et fratribus hospitalis Sancti Nicolai de Ferrato, ordinis S. Augustini, Marsicane diocesis.

« Pia desideria devotorum... — Dat. Rome, apud Sanctam Mariam Majorem, idibus decembris, anno quarto. »

(1) Num. 6053.

6357 Sainte-Marie-Majeure, 5 décembre 1291.

Facultas conferendi beneficia. (Reg. 46, c. 632, f. 127 v°.)

Egee, episcopo Visensi, facultatem concedit recipiendi et faciendi recipi unam personam in canonicum et fratrem in Visensi ecclesia, in qua collatio praebendarum ad ipsum et capitulum communiter pertinet.

« Tuam volentes honorare... — Dat. Rome, apud Sanctam Mariam Majorem, nonis decembris, anno quarto. »

6358 Sainte-Marie-Majeure, 19 décembre 1291.

De fructibus assignandis personis quae canonicos Narnienses in divinis officiis suppleant. (Reg. 46, c. 633, f. 128 r°.)

Dilectis filiis capitulo Narniensi mandat, cum de sexdecim canonicis ecclesiae Narniensis solummodo sex resideant, e quibus duo infirmitate corporis divinis interesse nequeant, ut de extravagantibus fructibus congruam portionem personis quae in divinis officiis canonicorum absentium vices suppleant assignari faciant.

« Ex parte vestra... — Dat. Rome, apud Sanctam Mariam Majorem, xiiii kalendas januarii, anno quarto. »

6359-6360 Sainte-Marie-Majeure, 21 décembre 1291.

Collatio beneficii et dispensatio super pluralitate beneficiorum. (Reg. 46, c. 634, f. 128 r°.)

Magistro Jacobo Johannis Gaietani, nato nobilis viri Petri Stephani, civis Romani, nepoti dilecti filii nostri Mathei, Sancte Marie in Porticu diaconi cardinalis, subdiacono et capellano nostro, canonico Belvacensi. Ei canonicatum, jus canonicatus et praebendam integram non sacerdotalem ac personatum seu dignitatem vel officium in ecclesia Belvacensi concedit ; dispensatque cum eo ut hoc beneficium una cum canonicatibus et praebendis quae in basilica principis apostolorum de Urbe, in Senonensi, Rothomagensi, Parisiensi, Laudunensi, Ambianensi, Bajocensi et Autisiodorensi ecclesiis possidet, ecclesiis Sancti Martini et Sancti Audomari, Morinensis dioecesis, et prioratu ac canonicatu saecularis ecclesiae Vastinensis, Bituricensis dioecesis, retinere possit. Dummodo canonicatum et praebendam sua in Remensi ecclesia dimittat.

« Honestatem morum, litterarum... — Dat. Rome, apud Sanctam Mariam Majorem, xii kalendas januarii, anno quarto. »

In e. m. .. Sancti Germani de Pratis et Sanctae Genovefae Parisiensis monasteriorum abbatibus et .. archipresbytero ecclesiae de Colle, Vulteranae dioecesis, capellano papae, mandat ut praefatum Jacobum in corporalem praedicti beneficii possessionem inducant.

6361 Sainte-Marie-Majeure, 13 décembre 1291.

Dispensatio super defectu natalium. (Reg. 46, c. 635, f. 128 v°.)

Venerabili fratri .. Osnaburgensi episcopo, ad instantiam Henrici, prioris provincialis fratrum heremitarum ordinis S. Augustini in Alamania, mandat ut cum Mathaeo de Ritperh, presbytero, fratre ejusdem ordinis, Osnaburgensis dioecesis, dispenset ut, non obstante defectu natalium quem de presbytero genitus et soluta patitur, in susceptis ordinibus ministrare et prioratuum conventualium ejusdem ordinis administrationem assumere valeat.

« Regularis ordinis professoribus... — Dat. Rome, apud Sanctam Mariam Majorem, idibus decembris, anno quarto. »

6362 Orvieto, 15 mars 1291.

Dispensatio matrimonii. (Reg. 46, c. 636, f. 128 v°.)

Venerabili fratri .. episcopo Mutinensi committit ut cum nobili viro Rollando de Varana et Maria, nata nobilis viri Biaquini de Gorzano, civibus Mutinensibus, dispenset ut, non obstante quarto consanguinitatis gradu quo quondam Maria Arduini, prior Rollandi uxor, eidem Mariae attinebat, tamen, ad sedandas inimicitias inter consanguineos exortas, matrimonium inter se contrahere valeant.

« Exhibita nobis dilecti... — Dat. apud Urbemveterem, idibus martii, anno quarto. »

6363 Sainte-Marie-Majeure, 19 décembre 1291.

Facultas conferendi uni personae tabellionatum. (Reg. 46, c. 637, f. 128 v°.)

Guidoni, episcopo Noviomensi.

« Volentes tuam honorare... — Dat. Rome, apud Sanctam Mariam Majorem, xiiii kalendas januarii, anno quarto. »

6364 Sainte-Marie-Majeure, 25 décembre 1291.

Facultas conferendi tabellionatum duabus personis. (Reg. 46, c. 637², f. 128 v°.)

Venerabili fratri J., episcopo Roskildensi.

« Ex parte tua... — Dat. Rome, apud Sanctam Mariam Majorem, viii kalendas januarii, anno quarto. »

6365 Sainte-Marie-Majeure, 23 décembre 1291.

Litteras Alexandri IIII^ti de ordinationibus in Salamantina ecclesia factis annotari facit. (Reg. 46, c. 638, f. 129 r°.)

Venerabili fratri .. episcopo Salamantino. « Tenorem quarumdam litterarum felicis recordationis Alexandri pape, predecessoris nostri, per quas idem predecessor id quod ab .. archidiacono et quondam Isidoro Martini, canonico Legionensibus, subdelegatis a venerabili fratre nostro .. episcopo et .. magistro scolarum Legionensibus, quibus necnon et .. archidiacono de Merel in ecclesia Legionensi idem predecessor spetialiter id commiserat, de revocatione quarumdam ordinationis et interpretationis factarum in majori et in aliis ecclesiis Salamantine civitatis et diocesis a bone memorie E., Sanctorum Cosme et Damiani diacono cardinali, de mandato felicis recordationis Innocentii pape IIII^ti, predecessoris nostri, ut dicitur, factum fuerat, confirmavit, de verbo ad verbum presentibus fecimus annotari. Qui talis est :

« Alexander, episcopus servus servorum Dei. Venera- » bili fratri .. episcopo Salamantino salutem et apostoli- » cam benedictionem. Hiis que fiunt... — Dat. Viterbii, » v idus novembris, pontificatus nostri anno tertio. »

Nulli ergo, etc., nostre annotationis, etc. Dat. Rome, apud Sanctam Mariam Majorem, x kalendas januarii, anno quarto. »

6366 Orvieto, 27 septembre 1291.

Remissio fructuum illicite perceptorum. (Reg. 46, c. 639, f. 129 v°.)

Hugoni Sampsonis dicto de Colewille, presbytero, rectori ecclesie de Byrkin, Eboracensis diocesis, qui, quanquam defectum natalium patiens, de subdiacono genitus et soluta, ecclesiam de Fyncha (?) (1), Norwicensis dioecesis, per quatuor annos detinuit, nec se infra annum ad presbyteratum promoveri fecit, et postmodum professor legum effectus, eadem ecclesia dimissa et obtenta super defectu natalium dispensatione, ecclesiam de Byrkin obtinuit, fructus et proventus ecclesiae de Fyncha (?) illicite perceptos remittit.

« Merita tue probitatis... — Dat. apud Urbemveterem, v kalendas octobris, anno quarto. »

(1) L'*h* est barré par un petit trait, signe d'abréviation.

6367 Sainte-Marie-Majeure, 21 décembre 1291.

Dispensatio super defectu natalium. (Reg. 46, c. 640, f. 129 v°.)

.. abbati monasterii Sancti Benedicti Barensis, ad romanam ecclesiam nullo medio pertinentis, ordinis S. Benedicti, committit ut cum Petro de Baro, monasterii ejusdem priore, presbytero, cum quo jam olim dispensatum fuit ut, non obstante defectu natalium quem patitur de soluto genitus et soluta, in susceptis ordinibus ministrare et administrationes ordinis sui, abbatia dumtaxat excepta, suscipere valeret, iterum dispenset ut ad abbatiam ejusdem ordinis promoveri possit.

« Regularis ordinis professoribus... — Dat. Rome, apud Sanctam Mariam Majorem, xii kalendas januarii, anno quarto. »

6368 Sainte-Marie-Majeure, 23 décembre 1291.

Dispensatio super pluralitate beneficiorum. (Reg. 46, c. 640², f. 129 v°.)

Jacobo Synibaldi de Florentia, rectori ecclesie de Camesinges, Rossensis diocesis. Cum eo dispensat ut, praeter ecclesiam de Camesinges, unicum aliud beneficium ecclesiasticum recipere possit.

« Consuevit apostolica sedes... — Dat. Rome, apud Sanctam Mariam Majorem, x kalendas januarii, anno quarto. »

6369 Sainte-Marie-Majeure, 20 décembre 1291.

Dispensatio super pluralitate beneficiorum. (Reg. 46, c. 641, f. 129 v°.)

.. episcopo Norwicensi committit ut cum Willelmo de Saham, subdiacono, rectore ecclesiae de Kirkeby Wisk, Eboracensis dioecesis, dispenset ut ecclesias de Tykeye, de Morleye, Norwicensis, de Kyrkeby Wisk et de Clera Regis, Wintoniensis dioecesium, quas insimul sine dispensatione recepit et detinuit, possidere valeat; dum-

modo se statutis temporibus in presbyterum promoveri faciat, partemque fructuum jam perceptorum, ad arbitrium ejusdem episcopi, in evidentem utilitatem praedictarum ecclesiarum convertat.

« Petitio dilecti filii... — Dat. Rome, apud Sanctam Mariam Majorem, XIII kalendas januarii, anno quarto. »

6370 Sainte-Marie-Majeure, 19 décembre 1291.

Facultas conferendi beneficia. (Reg. 46, c. 642, f. 130 r°.)

Johanni, episcopo Cathalaunensi, facultatem concedit recipiendi vel faciendi recipi duos clericos in canonicos in ecclesia Cathalaunensi, in qua canonicorum receptio et praebendarum collatio ad eum et capitulum communiter pertinent.

« Attendentes benignius magne... — Dat. Rome, apud Sanctam Mariam Majorem, XIIII kalendas januarii, anno quarto. »

6371 Sainte-Marie-Majeure, 22 décembre 1291.

Julianus de Hugonibus, capitaneus civitatis Perusinae, coram sede apostolica citatur. (Reg. 46, c. 643, f. 130 r°.)

.. *archipresbytero ecclesie Perusine*. « Querelam gravem venerabilis fratris nostri B., episcopi Perusini, recepimus continentem quod Julianus de Ugonibus, capitaneus civitatis Perusine, non attendens quod laicis in personas ecclesiasticas nulla est attributa potestas, et pretendens quod Andreas Jacobi, clericus Perusinus, in magistrum Guariscum, civem Perusinum, insultum fecerat, Dei et humano timore postpositis, eundem clericum ausu sacrilego capi et in eculeo pluries poni fecit. Idem quoque Julianus, asserens Gualteronum Odonis, ejusdem loci diaconum, communi civitatis ejusdem, per nobilem virum Jacobum Bussum, civem Mediolanum, olim capitaneum civitatis prefate, pro eo fore in quadam summa pecunie condempnatum et a civitate et districtu Perusino forbannitum quod idem diaconus Petrum Jardine, Perusine diocesis, cum cultello percuxerat, ut dicebat, eundem diaconum, non absque injectione manuum in eum, Dei timore postposito, temere violenta, capi fecit et aliquandiu detineri pro sua voluntate captivum, et licet idem Julianus eundem diaconum, ad instantiam ejusdem episcopi, restituisset pristine libertati, ipsum tamen, quanquam pluries super hoc per episcopum ipsum monitus fuerit et humiliter requisitus, rebannire non curans, patrem ipsius diaconi occasione hujusmodi capi fecit et tandiu detineri carcerali custodie mancipatum donec pater ipse camerario communis ejusdem civitatis Perusine quandam quantitatem pecunie solvere est coactus. Plura insuper idem Julianus in civitate Perusina predicta committere non veretur que manifeste redundant in prejudicium ecclesiastice libertatis. Quare idem episcopus nobis humiliter supplicavit ut providere super hoc paterna sollicitudine curaremus. Nolentes itaque talia, si vera sunt, sub dissimulatione transire, sicut nec salva conscientia possumus, discretioni tue per apostolica scripta mandamus quatinus, si est ita, prefatum Julianum ex parte nostra per te vel per alium peremptorie citare procures ut infra quindecim dierum spatium post citationem tuam personaliter nostro se conspectui representet, suam si poterit super premissis innocentiam ostensurus ac super eisdem mandatis apostolicis pariturus, necnon facturus et recepturus quod ordo dictaverit rationis. Diem vero citationis et formam et quicquid inde feceris nobis per tuas patentes litteras harum seriem continentes fideliter intimare procures. Dat. Rome, apud Sanctam Mariam Majorem, XI kalendas januarii, anno quarto. »

6372 Sainte-Marie-Majeure, 13 décembre 1291.

De quotidianis distributionibus in Ebredunensi ecclesia. (Reg. 46, c. 644, f. 130 r°.)

Venerabili fratri .. episcopo Vapincensi mandat ut inquirat de opportunitate petitionis qua .. archiepiscopus Ebredunensis licentiam petit assignandi de redditibus mensae archiepiscopalis usque ad valorem annuum sexaginta librarum viennensium Ebredunensi ecclesiae, pro cotidianis distributionibus canonicis et clericis residentibus ministrandis.

« Exposuit nobis venerabilis... — Dat. Rome, apud Sanctam Mariam Majorem, idibus decembris, anno quarto. »

6373 Sainte-Marie-Majeure, 30 décembre 1291.

Dispensatio super pluralitate beneficiorum. (Reg. 46, c. 645, f. 130 r°.)

Venerabili fratri .. episcopo Norwicensi mandat ut a Roberto de Hulmo, presbytero, capellano papae, rectore ecclesiae de Grextone, Norwicensis dioecesis, E. regis Anglorum clerico, qui, praeter ecclesiam de Grextone, ecclesiam de Stoke in Viravillia, Conventrensis et Liche-

feldensis dioecesis, detinuit, hac resignata ecclesia, eamdem ei rursus assignet cumque eo dispenset ut ecclesias de Grextone et de Stoke insimul possidere possit.

« Lecta coram nobis... — Dat. Rome, apud Sanctam Mariam Majorem, III kalendas januarii, anno quarto. »

6374 Sainte-Marie-Majeure, 9 décembre 1291.

Dispensatio super pluralitate beneficiorum. (Reg. 46, c. 646, f. 130 v°.)

Johanni Petri Romee, presbytero, plebano plebis de Bardono (sic), *Urbevetane diocesis*, indulget ut perpetuam capellaniam capellae Sancti Blasii Urbevetanae et plebanatum plebis de Bardano (*sic*), quae sine dispensatione insimul detinuit, licite in posterum possidere possit, dummodo, ad arbitrium boni viri, congruam partem fructuum perceptorum in evidentem utilitatem capellae et plebanatus praedictorum convertat.

« Exigentibus tue probitatis... — Dat. Rome, apud Sanctam Mariam Majorem, V idus decembris, anno quarto. »

6375 Sainte-Marie-Majeure, 13 décembre 1291.

Dispensatio super defectu ordinis. (Reg. 46, c. 647, f. 130 v°.)

Bonifatio de Bonis Consiliis, presbytero, rectori ecclesie Sancte Marie de Columberiis, Tholosane diocesis. Cum eo dispensat ut ecclesiam Sanctae Mariae de Columberiis, pro qua in presbyterum infra annum se ordinari non fecit, licite in posterum detineat; dummodo presbyteratus ordinem accipiat et, ad arbitrium boni viri, partem fructuum ex praedicta ecclesia perceptorum in evidentem ejus utilitatem convertat.

« Benigno sunt illa... — Dat. Rome, apud Sanctam Mariam Majorem, idibus decembris, anno quarto. »

6376 Sainte-Marie-Majeure, 13 décembre 1291.

Dispensatio matrimonii. (Reg. 46, c. 648, f. 130 v°.)

Venerabili fratri .. episcopo Magalonensi committit ut cum Arnaudo Petri de Montepesulano et Dulcelina, nata quondam Petri de Stagno, domicelli Castri de Fabricis, dispenset ut in matrimonio quod olim, ignorantes impedimentum esse, contraxerunt et in quo prolem procrearunt remanere valeant, quanquam quondam Riccarda, filia Raymundi de Via, prior Arnaudi uxor, Dulcelinae quarto consanguinitatis gradu conjuncta erat.

« Petitio dilecti filii... — Dat. Rome, apud Sanctam Mariam Majorem, idibus decembris, anno quarto. »

6377 Sainte-Marie-Majeure, 23 décembre 1291.

Dispensatio matrimonii. (Reg. 46, c. 649, f. 131 r°.)

Venerabili fratri .. episcopo Tornacensi committit ut cum Waltero Phylippi Kevere et Katerina Arnulphi dicti Clerici, Tornacensis dioecesis, dispenset ut in matrimonio quod olim, se quarto consanguinitatis gradu conjunctos ignorantes, contraxerunt remanere valeant.

« Petitio dilecti filii... — Dat. Rome, apud Sanctam Mariam Majorem, X kalendas januarii, anno quarto. »

6378 Sainte-Marie-Majeure, 23 décembre 1291.

Dispensatio matrimonii. (Reg. 46, c. 650, f. 131 r°; Potth., 23879.)

.. *preposito ecclesie Brandeburgensis* committit ut cum Henrico Magnopollensi, domino Slaviae, et Beatrice, filia Alberti, marchionis Brandeburgensis, dispenset ut, non obstante quarto consanguinitatis gradu quo conjuncti sunt, ad sedandas graves inimicitias, matrimonium contrahere possint.

« Ex parte dilectorum... — Dat. Rome, apud Sanctam Mariam Majorem, X kalendas januarii, anno quarto. »

6379 Sainte-Marie-Majeure, 12 décembre 1291.

Facultas mutandi possessiones Camerinensis ecclesiae. (Reg. 46, c. 651, f. 131 r°.)

Venerabili fratri .. episcopo Valentino, marchie Anconitane rectori, mandat ut .. episcopo Camerinensi licentiam largiatur permutandi quasdam domos ad mensam ipsius spectantes, ab ecclesia Camerinensi nimis distantes.

« Ex parte venerabilis... — Dat. Rome, apud Sanctam Mariam Majorem, II idus decembris, anno quarto. »

6380 Sainte-Marie-Majeure, 13 décembre 1291.

De possessionibus archiepiscopi et praepositi Ebredunensium permutandis (Reg. 46, c. 652, f. 131 r°.)

.. *episcopo Vapincensi.* « Insinuarunt nobis venerabilis frater nostri .. archiepiscopus ac dilecti filii .. prepositus et capitulum Ebredunenses quod canonici Ebredunenses, propter Ebredunensis ecclesie cotidianarum distributionum carentiam, in ea residere non curant, sicque ecclesia ipsa debitis obsequiis defraudatur et defectum patitur non modicum in divinis. Unde iidem, hujusmodi cupientes supplere defectum, castrum Sancti Clementis, Ebredunensis diocesis, cum juribus et pertinentiis suis, ad capitulum ipsum pertinens, quod prepositus ipsius ecclesie tenet in prebendam, cum quibusdam decimationibus et aliis redditibus ad dictum archiepiscopum Ebredunensem spectantibus, cum dicto archiepiscopo permutare intendant, ex qua quidem permutatione proveniet quod dictum castrum poterit per eundem archiepiscopum melius et securius gubernari, et de reddituum et decimationum ipsarum proventibus poterit ipsi preposito plus in redditibus assignari quam sibi de dicto castro, juribus et pertinentiis ejus valeat provenire, et nichilominus id quod remanebit residuum converti poterit in predictas cotidianas distributiones canonicis et clericis ipsius ecclesie in ea personaliter residentibus ministrandas. Quare nobis humiliter supplicarunt ut faciendi permutationem hujusmodi ad invicem eis licentiam concedere dignaremur. Quia vero nobis de premissis non constat et per te de illis volumus infirmari, fraternitati tue, de qua plenam in Domino fiduciam obtinemus, per apostolica scripta mandamus quatinus, inquirens super premissis diligentius veritatem, si inveneris quod ex permutatione hujusmodi, si fieri contingat, eidem ecclesie utilitas, presertim quoad augmentum cultus divini nominis, valeat provenire, illud per tuas litteras harum seriem continentes nobis fideliter intimare procures. Dat. Rome, apud Sanctam Mariam Majorem, idibus decembris, anno quarto. »

6381 Sainte-Marie-Majeure, 3 janvier 1292.

Dispensatio matrimonii. (Reg. 46, c. 653, f. 131 r°.)

.. *priori predicatorum Januensi* mandat ut cum Rolando, fratre nobilis viri Albertatii Spinolae, et Rubea, nata nobilis viri Philippi de Volta, civibus Januensibus, dispenset ut, non obstante quarto consanguinitatis gradu quo conjuncti sunt, ad sedandas discordias inter parentes suos exortas, matrimonium contrahere valeant.

« Lecta coram nobis... — Dat. Rome, apud Sanctam Mariam Majorem, III nonas januarii, anno quarto. »

6382 Sainte-Marie-Majeure, 3 décembre 1291.

Dispensatio super defectu ordinis. (Reg. 46, c. 654, f. 131 v°.)

Raymundo Rubei de Ruthena, diacono, rectori ecclesie Sancti Johannis de Gissaco, Ruthenensis diocesis, capellano G., Sabinensis episcopi, indulget ut ecclesiam suam licite retinere possit, licet infra annum in presbyterum promoveri non potuisset.

« Et tue merita... — Dat. Rome, apud Sanctam Mariam Majorem, III nonas decembris, anno quarto. »

6383 Sainte-Marie-Majeure, 5 janvier 1292.

Dispensatio matrimonii. (Reg. 46, c. 655, f. 131 v°.)

.. *preposito ecclesie Leodiensis* mandat ut cum nobili viro Gerardo de Orhel et nobili muliere Margareta, nata quondam Ottonis de Sepperen, Leodiensis dioecesis, dispenset ut in matrimonio quod olim, ignorantes se quarto consanguinitatis gradu conjunctos esse, contraxerunt et in quo prolem procrearunt remanere valeant.

« Petitio dilecti filii... — Dat. Rome, apud Sanctam Mariam Majorem, nonis januarii, anno quarto. »

6384-6392 Sainte-Marie-Majeure, 13 janvier 1292.

Indulgentiae. (Reg. 46, c. 656, f. 131 v°.)

Universis Christi fidelibus presentes litteras inspecturis. Indulgentiam unius anni et XL dierum concedit visitantibus ecclesiam de Haspra, Cameracensis dioecesis, in sanctorum Aytardi et Hugonis confessorum, quorum corpora in eadem requiescunt, festivitatibus et per octo dies sequentes.

« Vite perennis gloria... — Dat. Rome, apud Sanctam Mariam Majorem, idibus januarii, anno quarto. »

Sainte-Marie-Majeure, 16 janvier 1292.

In e. m., pro ecclesia Sanctae Mariae de Collestaczario, Eugubinae dioecesis, in quatuor beatae Mariae festivitatibus, per octo dies sequentes et in anniversario die dedicationis ejusdem ecclesiae. Dat. Romae, apud Sanctam Mariam Majorem, XVII kalendas februarii, anno quarto.

Sainte-Marie-Majeure, 5 janvier 1292.

In e. m., pro ecclesia Sancti Pauli Verulana, in singulis S. Pauli, S. Laurentii et sanctae Justae festivitatibus, per octo dies sequentes et in anniversario die dedicationis ejusdem ecclesiae. Dat. Romae, apud Sanctam Mariam Majorem, nonis januarii, anno quarto.

Sainte-Marie-Majeure, 11 janvier 1292.

In e. m., pro ecclesia Beatae Mariae Magdalenae de Biunaco, Ruthenensis dioecesis, in sanctae Mariae Magdalenae et Assumptionis beatae Mariae festivitatibus, per octo dies sequentes et in crastina die Resurrectionis dominicae, in qua Christi fidelium illuc multitudo affluit. Dat. Romae, apud Sanctam Mariam Majorem, III idus januarii, anno quarto. (*En marge.*)

Sainte-Marie-Majeure, 21 janvier 1292.

In e. m., pro ecclesia Beati Martini in castro de Rusticanibus, Carcassonensis dioecesis, ad hospitale Sancti Johannis Jerosolimitanum pleno jure pertinente, in S. Martini festivitatibus et per octo dies sequentes. Dat. Romae, apud Sanctam Mariam Majorem, XII kalendas februarii, anno quarto. (*Ibid.*)

Sainte-Marie-Majeure, 23 décembre 1291.

In e. m., pro ecclesia .. magistrae et sororum domus filiarum Dei Turonensis, ordinis S. Augustini, in quatuor beatae Mariae et sanctae Mariae Magdalenae, in cujus honorem eadem ecclesia est constructa, festivitatibus et per octo dies sequentes. Dat. Romae, apud Sanctam Mariam Majorem, X kalendas januarii, anno quarto. (*Ibid.*)

Sainte-Marie-Majeure, 13 janvier 1292.

In e. m., pro ecclesia Sanctae Eulaliae de Parietibus de Na, Palentinae dioecesis, in festivitate sanctae Eulaliae, per octo dies sequentes et in anniversario die dedicationis ejusdem ecclesiae. Dat. Romae, apud Sanctam Mariam Majorem, idibus januarii, anno quarto. (*Ibid.*)

Sainte-Marie-Majeure, 18 décembre 1291.

In e. m., pro ecclesia fratrum minorum Rothomagensi, in Assumptionis beatae Mariae, S. Clementis, in cujus honorem eadem ecclesia est constructa, S. Antonii, S. Francisci et sanctae Clarae festivitatibus, per octo dies sequentes et in anniversario die dedicationis ejusdem ecclesiae.

« Cum ad premerenda... — Dat. Rome, apud Sanctam Mariam Majorem', XV kalendas januarii, anno quarto. ». (*Ibid.*; Potth., 23877.)

Sainte-Marie-Majeure, 23 janvier 1292.

In e. m., pro ecclesia Sancti Vidiani de Martyribus, Tholosanae dioecesis, in S. Vidiani, quatuor beatae Mariae, S. Blasii et S. Johannis Baptistae festivitatibus et per octo dies sequentes.

« Sanctorum meritis inclita... — Dat. Rome, apud Sanctam Mariam Majorem, X kalendas februarii, anno quarto. » (*Ibid.*)

6393 Sainte-Marie-Majeure, 13 décembre 1291.

Dispensatio super pluralitate beneficiorum. (Reg. 46, c. 657, f. 132 r°.)

Magistro Nicolao de Audoby, rectori ecclesie de Drokenefforde, Wintoniensis diocesis, indulget ut, si in rectorem ecclesiae de Fallele et capellae de Eukesbiri, ab eadem ecclesia dependentis, Wintoniensis dioecesis, quas una cum ecclesia de Drokenefforde sine dispensatione detinuit, de novo canonice institui se faciat, easdem ecclesias et capellam licite in posterum possidere valeat.

« Meritis tue devotionis... — Dat. Rome, apud Sanctam Mariam Majorem, idibus decembris, anno quarto. »

6394 Sainte-Marie-Majeure, 25 décembre 1291.

Dispensatio super defectu ordinum. (Reg. 46, c. 658, f. 132 r°.)

Venerabili fratri .. episcopo Lincolniensi mandat ut cum Stephano Walterii de Tadwelle, subdiacono, qui ecclesiam de Waste Mesne, Lincolniensis dioecesis, recepit, nec se infra annum in presbyterum promoveri fecit, dispenset ut eam in posterum licite possidere valeat; dummodo partem fructuum ex eadem ecclesia perceptorum in ejus evidentem utilitatem convertat et infra annum presbyteratus ordinem accipiat.

« Petitio dilecti filii... — Dat. Rome, apud Sanctam Mariam Majorem, VIII kalendas januarii, anno quarto. »

6395 Sainte-Marie-Majeure, 2 janvier 1292.

Ecclesia castri Castilloni Aldebrandi ad castrum de Spichiri, Eugubinae dioecesis, transfertur. (Reg. 46, c. 659, f. 132 r°.)

Venerabili fratri R., episcopo Valentino, marchie Anconitane rectori, mandat ut .. abbati et conventui monasterii Sanctae Rufinae de villa Montis Salayoli, ad romanam ecclesiam nullo medio pertinentis, ordinis S. Benedicti, Eugubinae dioecesis, cum castrum Castilloni Aldebrandi,

praedictae dioecesis, in quo idem monasterium ecclesiam Sancti Georgii sibi pleno jure subjectam habet, totaliter sit destructum et ab omnibus habitatoribus derelictum, licentiam tribuat transferendi praedictam ecclesiam ad castrum de Spichiri, eidem monasterio pertinens, ac lapides et lignamina ejusdem ecclesiae illuc deferendi eamque ibidem construendi.

« Ex parte dilectorum... — Dat. Rome, apud Sanctam Mariam Majorem, iiii nonas januarii, anno quarto. »

6396 Sainte-Marie-Majeure, 5 janvier 1292.

Dispensatio matrimonii. (Reg. 46, c. 660, f. 132 r°; Potth., 23884.)

.. *preposito ecclesie Brandeburgensis*, vacante eadem ecclesia, mandat ut cum Johanne, nato nobilis viri Alberti, marchionis Brandeburgensis, et Eufemia, nata Henrici, ducis Slesiae, dispenset ut, non obstante quarto consanguinitatis gradu quo conjuncti sunt, ad sedandas inimicitias inter praedictum Albertum et duces Poloniae et Slesiae, matrimonium contrahere possint.

« Petitio dilecti filii... — Dat. Rome, apud Sanctam Mariam Majorem, nonis januarii, anno quarto. »

6397 Sainte-Marie-Majeure, 1er janvier 1292.

Dispensatio super pluralitate beneficiorum. (Reg. 46, c. 661, f. 132 v°; Potth., 23883.)

Venerabili fratri .. archiepiscopo Lundensi mandat ut cum Jacobo, ecclesiae Lundensis praeposito, dispenset ut, praeter praeposituram suam, unicum aliud beneficium ecclesiasticum licite recipere possit.

« Cum sicut ex... — Dat. Rome, apud Sanctam Mariam Majorem, kalendis januarii, anno quarto. »

6398 Sainte-Marie-Majeure, 9 janvier 1292.

Dispensatio super defectu ordinum. (Reg. 46, c. 662, f. 132 v°.)

Venerabili fratri .. episcopo Padeburnensi mandat ut cum Bertholdo de Mersberg, subdiacono, qui perpetuam vicariam ecclesiae de Brabeele per quatuor annos detinuit nec se in presbyterum promoveri fecit, dispenset ut eamdem vicariam in posterum licite possidere valeat, dummodo congruam portionem fructuum ex ea jam perceptorum in ejus evidentem utilitatem convertat et infra annum se in presbyterum promoveri faciat.

« Lecta coram nobis... — Dat. Rome, apud Sanctam Mariam Majorem, v idus januarii, anno quarto. »

6399 Sainte-Marie-Majeure, 5 janvier 1292.

De possessionibus monasterii Sanctae Crucis Fontis Avellanae alienandis. (Reg. 46, c. 663, f. 132 v°.)

.. *Sancti Petri Eugubini et .. Sancti Angeli de Classerna, Eugubine diocesis, monasteriorum abbatibus* mandat ut .. priori et conventui monasterii Sanctae Crucis Fontis Avellanae, per priorem soliti gubernari, ad romanam ecclesiam nullo medio pertinentis, ordinis S. Benedicti, Eugubinae dioecesis, licentiam tribuant liberandi nonnullos homines et vassallos, a monasterio nimis distantes, cum terris quas ab eo tenent; alias possessiones permutandi, alias in emphiteosim concedendi vel alienandi.

« Petitio dilectorum filiorum... — Dat. Rome, apud Sanctam Mariam Majorem, nonis januarii, anno quarto. »

6400 Sainte-Marie-Majeure, 5 janvier 1292.

De eodem negotio. (Reg. 46, c. 663², f. 132 v°.)

Venerabili fratri .. episcopo Cesanati mandat ut .. priori et conventui monasterii Sanctae Crucis Fontis Avellanae licentiam tribuat cedendi .. Faventino episcopo ecclesiam de Camporis, Faventinae dioecesis, pro juribus confirmationis, visitationis et procurationis quae idem episcopus habet in monasterio Sanctae Mariae Faventino, monasterio Sanctae Crucis subjecto.

« Sua nobis dilecti... — Dat. ut supra. »

6401 Sainte-Marie-Majeure, 5 janvier 1292.

Filias ex matrimonio illicito natas legitimas declarat. (Reg. 46, c. 664, f. 133 r°.)

.. *archiepiscopo Tharsensi et .. episcopo Anteradensi ac dilecto filio .. priori Ayacie, Mamistane diocesis*, mandat ut, juxta tenorem litterarum apostolicarum ad bonae memoriae N., patriarcham Jerosolimitanum, missarum, nobiles mulieres Femiam et Ysabellem, filias et heredes quondam Baliani de Sydone, militis, et quondam Mariae de Gibelet, qui, ignorantes se quarto consanguinitatis gradu conjunctos esse, matrimonium contraxerunt et in hac ignorantia mortui sunt, legitimas esse nuntient.

« Sua nobis dilecte... — Dat. ut supra. »

6402 Sainte-Marie-Majeure, 13 janvier 1292.

Dispensatio super pluralitate beneficiorum. (Reg. 46, c. 665, f. 133 r°.)

Magistro Guillelmo de Castris, capicerio ecclesie Aurelianensis, clerico regis Franciae, indulget ut, praeter capiceriatum ecclesiae Aurelianensis, canonicatus et praebendas in Lexoviensi et Carnotensi et diaconatum sub exspectatione in Rothomagensi ecclesiis, unicum aliud beneficium ecclesiasticum recipere possit.

« Sicut petitio tua... — Dat. Rome, apud Sanctam Mariam Majorem, idibus januarii, anno quarto. »

6403 Sainte-Marie-Majeure, 9 janvier 1292.

Dispensatio matrimonii. (Reg. 46, c. 666, f. 133 r°.)

.. *priori fratrum ordinis predicatorum Parmensi* committit ut cum nobili viro Jacopino, nato Bartholini de Cornazano, et nobili muliere Leiarda, nata Guidonis de Corrigia, civibus Parmensibus, dispenset ut, non obstante quarto consanguinitatis gradu quo conjuncti sunt, ad sedandas discordias inter consanguineos exortas, matrimonium contrahere valeant.

« Petitio dilecti filii... — Dat. Rome, apud Sanctam Mariam Majorem, v idus januarii, anno quarto. »

6404 Sainte-Marie-Majeure, 1er janvier 1292.

Dispensatio super pluralitate beneficiorum. (Reg. 46, c. 667, f. 133 r°.)

Venerabili fratri .. archiepiscopo Lundensi mandat ut cum Thorkillo, decano ecclesiae Lundensis, dispenset ut, praeter decanatum suum, unicum aliud beneficium ecclesiasticum licite recipere possit.

« Cum sicut ex... — Dat. Rome, apud Sanctam Mariam Majorem, kalendis januarii, anno quarto. »

6405 Sainte-Marie-Majeure, 13 janvier 1292.

Facultas conferendi personatum duabus personis. (Reg. 46, c. 668, f. 133 v°.)

Venerabili fratri S., episcopo Carnotensi.

« Ex parte tua... — Dat. Rome, apud Sanctam Mariam Majorem, idibus januarii, anno quarto. »

6406 Sainte-Marie-Majeure, 9 janvier 1292.

Privilegium jurisdictionis. (Reg. 46, c. 669, f. 133 v°.)

Eidem indulget ut per aliquas apostolicae sedis indulgentias seu litteras generales vel speciales quibuscumque personis saecularibus concessas jurisdictio ejus impediri aut restringi non possit.

« Ut pontificale officium... — Dat. Rome, apud Sanctam Mariam Majorem, v idus januarii, anno quarto. »

6407-6408 Sainte-Marie-Majeure, 9 janvier 1292.

De debitis Carnotensis ecclesiae solvendis. (Reg. 46, c. 669[2], f. 133 v°.)

Eidem indulget ut fructus et redditus primi anni omnium beneficiorum ecclesiasticorum quae usque ad duos annos in Carnotensi dioecesi vacaverint, dummodo ad collationem exemptorum non pertineant, in solutionem debitorum Carnotensis ecclesiae convertat.

« Circa quarumlibet ecclesiarum... — Dat. ut supra. »

In e. m. .. episcopo Atrebatensi, magistro Benedicto de Aquino, archidiacono de Belvacino in ecclesia Belvacensi, et .. cantori ecclesiae Parisiensis mandat ut eidem episcopo praedictos fructus et redditus ministrari faciant.

6409 Sainte-Marie-Majeure, 10 janvier 1292.

Episcopum Senensem compellit ad restituendum Thomasio de Montenigro plebanatum plebis de Sancta Innocentia, Senensis dioecesis. (Reg. 46, c. 670, f. 133 v°.)

.. *abbati monasterii Sancti Donati Senensis et Ranuzio, plebano plebis de Castro Florentino, Florentine diocesis*, mandat ut Raynaldum, Senensem episcopum, moneant ut infra octo dies Thomasio de Montenigro plebanatum plebis de Sancta Innocentia, Senensis dioecesis, restituat; alioquin eum citent ut infra quindecim dies coram sede apostolica compareat. Cum enim papa eumdem plebanatum Thomasio de Montenigro, nepoti J., Sanctae Mariae in Via lata diaconi cardinalis, concessisset, Raynaldus, Senensis episcopus, praedictam plebem mensae suae episcopali per bonae memoriae B., Portuensem episcopum, tunc in illis partibus apostolicae sedis legatum, unitam fuisse praetendens, eam per violentiam occupavit et multitudine armatorum munivit.

« Petitio dilecti filii... — Dat. Rome, apud Sanctam Mariam Majorem, IIII idus januarii, anno quarto. »

6410-6414 Sainte-Marie-Majeure, 1er février 1292.

Indulgentiae. (Reg. 46, c. 670², f. 133 v°.)

Universis Christi fidelibus presentes litteras inspecturis. Indulgentiam unius anni et xl dierum concedit visitantibus capellam quam .. rex Norwegiae in civitate Bergensi ad honorem sanctae crucis construere incepit et in qua quamdam partem coronae spineae Redemptoris et alias venerabiles reliquias, quas ipse rex habet, desiderat collocari, in festivitatibus sanctae crucis, per octo dies sequentes et in anniversario die dedicationis ejusdem capellae.

« Licet is de... — Dat. Rome, apud Sanctam Mariam Majorem, kalendis februarii, anno quarto. »

Sainte-Marie-Majeure, 5 février 1292.

In e. m., pro ecclesia Sancti Severini Burdegalensi, in quatuor beatae Mariae et S. Petri festivitatibus, per octo dies sequentes et in anniversario die dedicationis ejusdem ecclesiae. Dat. Romae, apud Sanctam Mariam Majorem, nonis februarii, anno quarto. (*En marge.*)

Sainte-Marie-Majeure, 28 janvier 1292.

In e. m., pro ecclesia Sancti Georgii de Hazuelo, Calagurritanae dioecesis, in quatuor beatae Mariae et S. Georgii festivitatibus et per octo dies sequentes. Dat. Romae, apud Sanctam Mariam Majorem, v kalendas februarii, anno quarto. (*Ibid.*)

In e. m., pro ecclesia Beatae Mariae de Sangossa, Pampilonensis dioecesis, in quatuor beatae Mariae et S. Johannis Baptistae festivitatibus et per octo dies sequentes. Dat. ut supra. (*Ibid.*)

Sainte-Marie-Majeure, 31 janvier 1292.

In e. m. eamdem indulgentiam concedit iis qui .. rectori et fratribus hospitalis leprosorum Sancti Lazari de Robore, Foroliviensis dioecesis, manum caritatis porrexerint. Praesentes mitti per quaestuarios non possunt.

« Quoniam ut ait... — Dat. Rome, apud Sanctam Mariam Majorem, ii kalendas februarii, anno quarto. » (*Ibid.*)

6415 Sainte-Marie-Majeure, 12 janvier 1292.

Facultas conferendi beneficia. (Reg. 46, c. 671, f. 134 r°.)

.. *episcopo Andegavensi* facultatem concedit recipiendi vel faciendi recipi duas personas in canonicos et fratres in Andegavensi ecclesia et providendi utrique earum de praebenda.

« Ut eo gratior... — Dat. Rome, apud Sanctam Mariam Majorem, ii idus januarii, anno quarto. »

6416-6417 Sainte-Marie-Majeure, 17 janvier 1292.

Collatio beneficii et dispensatio super pluralitate beneficiorum. (Reg. 46, c. 672, f. 134 r°.)

Magistro Berengario Fredoli, abbati secularis ecclesie Sancti Affrodisii Biterrensis, capellano nostro. Abbatia ecclesiae Sancti Affrodisii Biterrensis per mortem Petri Vesiani vacante, duae in ea electiones, scilicet altera de magistro Bernardo de Fisco, praecentore Biterrensis ecclesiae, altera de Bernardo Guitardi, ecclesiae Sancti Affrodisii sacrista, in discordia factae fuerunt; causa vero ad apostolicam sedem devoluta, Bernardus electionem de se factam non prosecutus est et B., Sancti Martini in Montibus presbyter, tunc Sancti Nicolai in Carcere Tulliano diaconus cardinalis, auditor causae, electionem de Bernardo Guitardi factam cassavit. Nunc itaque papa eamdem abbatiam, consideratione G., Sabinensis episcopi, et praefati cardinalis, Berengario Fredoli confert, dispensatque cum eo ut eam una cum archidiaconatu Corbariensi, praebenda in Narbonensi, succentoria, quae simplex officium seu beneficium reputatur, et canonicatu in Biterrensi ecclesiis, necnon Sancti Johannis de Cucullis et Sancti Saturnini de Ambayrano ecclesiis, Biterrensis et Magalonensis dioecesium, canonicatu in ecclesia Ambianensi sub exspectatione et quibusdam pensionibus annuis et decimis in Ultramontanis partibus possidere valeat.

« Viros litterarum scientia... — Dat. Rome, apud Sanctam Mariam Majorem, xvi kalendas februarii, anno quarto. »

In e. m. .. abbati saecularis Sancti Pauli Narbonensis, .. sacristae Magalonensis ecclesiarum et Leonardo de Flisco, canonico Parisiensi, capellano suo, mandat ut Berengarium vel procuratorem ejus in corporalem possessionem praedictae abbatiae inducant.

6418 Sainte-Marie-Majeure, 4 décembre 1291.

Instrumentum confirmat quo Andreas, episcopus Florentinus, tunc Campaniae et Maritimae rector, ecclesiae romanae nomine, a Johanne quondam Guillelmi de Frusinone casalinum infra mottam seu castrum Frusinonis pro pretio octoginta librarum proveniensium empsit. (Reg. 46, c. 673, f. 134 r°.)

Dilecto filio Johanni quondam Guillelmi de Frusinone, militi, Verulane diocesis.

« In nomine Domini Amen. Anno dominice Incarnationis sue M.CC.LXXXIII°, XII^a indictione, die ultima mensis decembris, dominus Johannes quondam domini Guilielmi... — Actum in motta predicta, presentibus testibus ad hoc rogatis et vocatis : domino Barone domini Rimanni de Ferentino, domino Bongarzone de Ripatransonis, judice, et Roggerio Farolphi de Sancto Cassiano, merescalco, familiaribus dicti domini rectoris, domino Nicolao quondam domini Johannis domini Girardi et domino Raynaldo, abbate Sancti Benedicti de Frusinone. Ego Campana, judex ordinarius et publicus notarius, filius olim Brunn de Lancisa et predicti domini rectoris in dictis provintiis scriba et officialis, predictis omnibus, dum agerentur, interfui et ea omnia de mandato ipsius domini rectoris fideliter scripsi et publicavi. »

« Cum a nobis... — Dat. Rome, apud Sanctam Mariam Majorem, II nonas decembris, anno quarto. »

6419 Sainte-Marie-Majeure, 21 janvier 1291.

Confirmat instrumentum quo L., Ostiensis episcopus, ab .. archipresbytero et capitulo ecclesiae Ostiensis, quorum bona a bonis episcopalis sedis discreta sunt, medietatem pro indiviso castri Sancti Cyriaci, Ostiensis dioecesis, empsit. (Reg. 46, c. 674, f. 134 v°.)

Venerabili fratri L., Ostiensi episcopo.

Instrumenti confirmati tenor hic est :

« In nomine Domini Amen. Anno Nativitatis ejusdem M.CC.LXXXXI°, indictione quarta, pontificatus domini Nicolai pape IIII^{ti} anno quarto, die quintadecima mensis decembris. In presentia mei Nicolai de Guarcino... — Actum Rome, apud Sanctam Praxedem, in hospitio in quo moratur predictus dominus L., episcopus Ostiensis, presentibus religiosis et discretis viris domno Petro, abbate monasterii Sancte Praxedis de Urbe, domno Philippo, monacho monasterii Sancti Savi, ordinis Vallis umbrose, domino Bonifatio de Lognano, canonico Bononiensi, magistro Matheo de Neapoli, cantore Carnotensi, domini pape capellanis, et Raynaldo de Abbate ac Romano Caputii, civibus romanis, testibus vocatis et rogatis. Et ego Nicolaus Bartholomei de Guarcino, clericus, auctoritate sancte romane ecclesie notarius publicus, predictis omnibus presens interfui et ea omnia, ut supra leguntur, rogatus scripsi et publicavi, meique nominis signum feci. »

« Sicut nobis exponere... — Dat. Rome, apud Sanctam Mariam Majorem, XII kalendas februarii, anno quarto. »

6420 6421 Sainte-Marie-Majeure, 3 janvier 1292.

Collatio beneficii et dispensatio super pluralitate beneficiorum. (Reg. 46, c. 675, f. 135 r°.)

Gaufrido de Sailleneio, canonico Autisiodorensi, personatum seu dignitatem ad collationem, provisionem, electionem seu praesentationem capituli ecclesiae Autisiodorensis pertinentem confert, cumque eo dispensat ut hanc dignitatem una cum archidiaconatu de Monteforti in Cenomanensi, et canonicatibus ac praebendis in Cenomanensi, Autisiodorensi, Aurelianensi ac Legionensi ecclesiis tenere possit.

« Personas virtutum insignitas... — Dat. Rome, apud Sanctam Mariam Majorem, III nonas januarii, anno quarto. »

In e. m. .. abbati monasterii de Pulteriis, Lingonensis dioecesis, magistro Dominico de Sancto Urbano, capellano papae, archidiacono de Virtuto in Cathalaunensi, et magistro Andreae de Sancto Fidolo, archidiacono de Arceis in Trecensi ecclesiis, mandat ut Gaufridum de Sailleneio in corporalem possessionem praedicti personatus vel dignitatis inducant.

6422 Sainte-Marie-Majeure, 13 janvier 1292.

Licentia ingrediendi monasteria. (Reg. 46, c. 675², f. 135 v°; Potth., 23894.)

Nobili mulieri Ysabelle, comitisse Flandrie. « Devotionis tue meretur... Auctoritate tibi presentium indulgemus ut monasteria ordinis sancte Clare in custodia Flandrie constituta bis in anno, cum sex honestis matronis, in habitu condecenti, dummodo tu et eedem matrone non pernoctetis neque comedatis in illis, possis causa devotionis intrare... Dat. Rome, apud Sanctam Mariam Majorem, idibus januarii, anno quarto. »

6423 Sainte-Marie-Majeure, 13 janvier 1292.

Sororibus monasterii de Belloloco supra Sclandam indulget ut nemo eas ad recipiendam aliquam in monacham compellere possit. (Reg. 46, c. 676, f. 135 v°; Potth., 23891.)

.. abbatisse et conventui sororum inclusarum monasterii de Belloloco supra Sclandam, ordinis sancte Clare, Torna-

censis diocesis. « Volentes vos et monasterium vestrum a gravaminibus preservare, auctoritate vobis presentium indulgemus ut nullus ad recipiendum aliquam in eodem monasterio in monacham seu conversam vos compellere possit invitas, absque apostolice sedis speciali mandato, faciente plenam et expressam de hac indulgentia mentionem. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostre concessionis infringere, etc... Dat. ut supra. »

6424 Sainte-Marie-Majeure, 13 janvier 1292.

Easdem a praestationibus legatis apostolicae sedis faciendis eximit. (Reg. 46, c. 676², f. 135 v°; Potth., 23892.)

Eisdem. « Ut eo liberius divinis obsequiis et sancte contemplationis otio insistere valeatis quo vos minus secularibus oneribus perspexeritis subjacere, auctoritate vobis presentium indulgemus ut ad prestationem procurationum, exactionum, collectarum et subsidiorum legatis sedis apostolice et quibuscumque aliis faciendam, ecclesie romane cardinalibus dumtaxat exceptis, minime teneamini nec ad id compelli aliquatenus valeatis, absque ipsius sedis speciali mandato faciente plenam et expressam de indulto hujusmodi mentionem. Nulli ergo, etc. nostre concessionis, etc. Si quis autem, etc... Dat. ut supra. »

6425-6430 Sainte-Marie-Majeure, 13 janvier 1292.

Indulgentiae. (Reg. 46, c. 677, f. 135 v°.)

Universis Christi fidelibus presentes litteras inspecturis. Indulgentiam unius anni et XL dierum concedit visitantibus ecclesiam .. abbatissae et conventus monasterii de Belloloco supra Sclandam, ordinis sanctae Clarae, in singulis S. Francisci, S. Antonii et beatae Clarae festivitatibus et per octo dies sequentes.

« Licet is de... — Dat. ut supra. » (Potth., 23890.)

Sainte-Marie-Majeure, 9 janvier 1292.

In e. m., pro ecclesia .. guardiani et fratrum minorum de Medonta, Carnotensis dioecesis, in S. Francisci, S. Antonii et beatae Clarae festivitatibus, per octo dies sequentes et in anniversario die dedicationis ejusdem ecclesiae. Dat. Romae, apud Sanctam Mariam Majorem, v idus januarii, anno quarto. » (*En marge*; Potth., 23887.)

In e. m., pro capella hospitalis quod Maria, regina Franciae, in castro Aneti, Carnotensis dioecesis, de novo propriis sumptibus construxit, in festivitate sanctae Helisabeth, in cujus honorem in eadem ecclesia unum altare est erectum, et per octo dies sequentes. Dat. ut supra. (*Ibid.*)

Sainte-Marie-Majeure, 13 janvier 1292.

In e. m., pro ecclesia de Rupto, Cathalaunensis dioecesis, beatae Mariae vocabulo insignita, in Assumptionis ejusdem virginis et Omnium Sanctorum festivitatibus et per octo dies sequentes.

« Gloriosus Deus in... — Dat. Rome, apud Sanctam Mariam Majorem, idibus januarii, anno quarto. » (*Ibid*).

Sainte-Marie-Majeure, 8 janvier 1292.

In e. m., pro ecclesia monasterii Sancti Quirici de Introduco, Praemonstratensis ordinis, Reatinae dioecesis, in S. Quirici, quatuor beatae Mariae et sanctae crucis festivitatibus et per octo dies sequentes.

« Vite perennis gloria... — Dat. Rome, apud Sanctam Mariam Majorem, VI idus januarii, anno quarto. » (*Ibid.*)

Sainte-Marie-Majeure, 28 janvier 1292.

In e. m., pro ecclesia Beatae Mariae sita in Colleopanis prope Sanctum Germanum terrae monasterii Casinensis, in honorem ejusdem virginis et Spiritus Sancti constructa, in quatuor beatae Mariae festivitatibus, per octo dies sequentes et in anniversario die dedicationis ejusdem ecclesiae.

« Virga venustissima et... — Dat. Rome, apud Sanctam Mariam Majorem, v kalendas februarii, anno quarto. »

6431 Sainte-Marie-Majeure, 13 janvier 1292.

Dispensatio matrimonii. (Reg. 46, c. 678, f. 136 r°.)

.. *episcopo Viterbiensi* mandat ut cum Azarello, nato quondam Leonardi de Azanis, et Jacoba, nata quondam Raynerii Petri Alexandri, civibus Viterbiensibus, dispenset ut, ad sedandas inimicitias inter consanguineos suos, matrimonium, non obstante quarto consanguinitatis gradu quo conjuncti sunt, contrahere valeant.

« Ex parte dilecti... — Dat. Rome, apud Sanctam Mariam Majorem, idibus januarii, anno quarto. »

6432 Sainte-Marie-Majeure, 17 janvier 1292.

Vitali Torzevalli, capitaneo galearum Anconitanarum, consideratione diligentiae ab eo impensae ad constructionem ga-

learum quas sedes apostolica in Terrae Sanctae subsidium transmisit, eamdem peccatorum indulgentiam concedit quae crucesignatis in generali concilio concessa est. (Reg. 46, c. 679, f. 136 r°.)

Vitali Torzevalli, capitaneo galearum Anconitanarum.

« Consuevit apostolica sedes... — Dat. Rome, apud Sanctam Mariam Majorem, xvi kalendas februarii, anno quarto. »

6433 Sainte-Marie-Majeure, 9 janvier 1292.

Dispensatio super pluralitate beneficiorum. (Reg. 46, c. 680, f. 136 r°; Potth., 23886.)

Carolo, presbytero, preposito ecclesie de Langlanda, Othoniensis diocesis. Cum eo, consideratione Waldemari, ducis Juciae, dispensat ut praeposituram de Langlandia, ecclesiam Sancti Martini in Eking, ecclesiam Sanctorum Symonis et Judae in Scerebek, Ripensis dioecesis, et canonicatum et praebendam in Slevicensi ecclesia, quae sine dispensatione insimul detinuit, licite retinere valeat.

« Lecta coram nobis... — Dat. Rome, apud Sanctam Mariam Majorem, v idus januarii, anno quarto. »

6434-6435 Sainte-Marie-Majeure, 9 janvier 1292.

Collatio beneficii. (Reg. 46, c. 681, f. 136 r°.)

Stephano, nato dilecti filii nobilis viri Johannis Capoccie, domini Montisfloris, canonico ecclesie Burgensis, canonicatum in ecclesia Burgensi cum plenitudine juris et praebendam confert.

« Intendentes tibi qui... — Dat. ut supra. »

In e. m. .. episcopo Tiburtino, .. abbati monasterii Sancti Sabae de Urbe et .. cantori ecclesiae Palentinae mandat ut Stephanum praedictum in corporalem possessionem canonicatus Burgensis inducant et provideant ei de praebenda.

« Intendentes dilecto filio... — Dat. ut supra. »

6436 Sainte-Marie-Majeure, 5 janvier 1292.

Licentia testandi. (Reg. 46, c. 681[2], f. 136 v°; Potth., 23885.)

Gentili, archiepiscopo Regino.

« Quia presentis vite... — Dat. Rome, apud Sanctam Mariam Majorem, nonis januarii, anno quarto. »

6437-6442 Sainte-Marie-Majeure, 15 janvier 1292.

Dispensationes matrimonii. (Reg. 46, c. 682, f. 136 v°.)

Jacobo, Sancte Marie in Via lata diacono cardinali, committit ut cum nobili viro Pellutio, nato nobilis viri Tancredelli Capelli, et Constantia, nata nobilis viri Thebaldi de Tulfanova, dispenset ut, non obstante quarto consanguinitatis gradu quo conjuncti sunt, ad sedandas discordias inter consanguineos existentes, matrimonium contrahere valeant.

« Lecta coram nobis... — Dat. Rome, apud Sanctam Mariam Majorem, xviii kalendas februarii, anno quarto. »

In e. m. eidem cardinali, pro Fatiolo, nato nobilis viri Petri Capelli, et Scotta, nata nobilis viri Thebaldi de Tulfanova.

In e. m. eidem cardinali, pro Thebaldutio, nato nobilis Raynerii Thebaldi, et Theodora, nata nobilis viri Capellutii Capelli de Tulfanova.

In e. m. eidem cardinali, pro Rogerio, nato nobilis viri Francisci de Tulfanova, et Angela, nata nobilis viri Pandelfutii Guastapanis de Tulfaveteri.

In e. m. eidem cardinali, pro Gerardo, nato nobilis viri Thebaldi de Tulfanova, et Perna, nata nobilis viri Tancredi Guastapanis de Tulfaveteri.

In e. m. eidem cardinali, pro Pellutio, nato nobilis viri Thebaldi de Tulfanova, et Jacoba, nata nobilis viri Capelli Guastapanis de Tulfaveteri.

6443 Sainte-Marie-Majeure, 23 janvier 1292.

Januenses sub protectione sua suscipit. (Reg. 46, c. 683, f. 136 v°.)

Dilectis filiis .. potestati et populo Januensibus.

« Sacrosancta romana ecclesia... — Dat. Rome, apud Sanctam Mariam Majorem, x kalendas februarii, anno quarto. »

6444 Sainte-Marie-Majeure, 23 janvier 1292.

Privilegium Januensibus concedit. (Reg. 46, c. 684, f. 136 v°.)

.. potestati, consilio et communi Januensibus, ad instar Innocentii IIII, indulget ut nullus delegatus vel subdelegatus ab eo, executor seu conservator a sede apostolica deputatus in eos excommunicationis aut in terras eorum interdicti sententias promulgare valeat.

« Ut ex speciali... — Dat. ut supra. »

6445 Sainte-Marie-Majeure, 23 janvier 1292.

Aliud privilegium Januensibus concedit. (Reg. 46, c. 684², f. 136 v°.)

Eisdem indulget ut extra civitatem vel dioecesim Januensem in causam per litteras apostolicas trahi non possint.

« Tantam devotionis et... — Dat. ut supra. »

6446 Sainte-Marie-Majeure, 13 janvier 1292.

Dispensatio matrimonii. (Reg. 46, c. 685, f. 136 v°.)

.. *archiepiscopo Neapolitano* committit ut cum nobili viro Lodovico de Montibus, domino civitatis Putheoli, et nobili muliere Johanna, nata quondam Roggerii, comitis Fundorum, dispenset ut in matrimonio quod olim, impedimentum esse ignorantes, contraxerunt et in quo prolem procrearunt remanere valeant, quanquam quondam Altruda de Apolita, prior Lodovici uxor, Johannae quarto consanguinitatis gradu attinebat.

« Lecta coram nobis... — Dat. Rome, apud Sanctam Mariam Majorem, idibus januarii, anno quarto. »

6447 Sainte-Marie-Majeure, 15 janvier 1292.

Episcopo Vercellensi mandat ut ecclesiam parrochialem de Villanova aut aliam dioecesis suae .. archidiacono Vercellensi in concambium pro ecclesia Sancti Salvatoris de Mercatello concedat. (Reg. 46, c. 686, f. 137 r°.)

.. *episcopo Vercellensi.*

« Pridem dilectis filiis... — Dat. Rome, apud Sanctam Mariam Majorem, XVIII kalendas februarii, anno quarto. »

6448 Sainte-Marie-Majeure, 15 janvier 1292.

Archidiacono Vercellensi mandat ut ecclesiam Sancti Salvatoris de Mercatello Vercellensem guardiano et fratribus minoribus de Vercellis concedat. (Reg. 46, c. 686², f. 137 r°; Potth., 23896.)

.. *archidiacono Vercellensi.*

« Pridem dilectis filiis... — Dat. ut supra. »

6449 Sainte-Marie-Majeure, 24 janvier 1292.

Dispensatio super defectu litteraturae. (Reg. 46, c. 687, f. 137 r°.)

Bernardo de Candas, monacho monasterii Sancti Ricarii in Pontivo, ad romanam ecclesiam nullo medio pertinentis, ordinis S. Benedicti, Ambianensis diocesis, preposito de Mayoch, indulget ut abbas eligi possit. Jam enim abbas monasterii Sancti Ricarii electus fuerat, sed quia litteraturae defectum patitur, ejus electio a sede apostolica irritata fuit.

« Merita tue devotionis... — Dat. Rome, apud Sanctam Mariam Majorem, VIIII kalendas februarii, anno quarto. »

6450 Sainte-Marie-Majeure, 13 janvier 1292.

Theodinus ecclesiae Senegaliensi episcopus praeficitur. (Reg. 46, c. 688, f. 137 v°.)

Theodino, episcopo Senegaliensi. Ecclesia Senegaliensi per obitum Transmundi vacante, .. praepositus et capitulum primo Lambertum, plebanum plebis de Sancta Paulina, Ariminensis dioecesis, elegerunt, deinde, Lamberto huic electioni consentire nolente, duas electiones, alteram de Alberico de Medicina, canonico Ravennati, alteram de Theodino, tunc clerico ecclesiae Sancti Johannis de Monte Lupone, Firmanae dioecesis, in discordia celebrarunt; causa vero ad sedem apostolicam devoluta et H., Sanctae Sabinae presbytero cardinali, commissa, Albericus et Theodinus omni juri suo renuntiarunt. Quare papa eumdem Theodinum ecclesiae Senegaliensi praeficit.

« Inter cetera quibus... — Dat. Rome, apud Sanctam Mariam Majorem, idibus januarii, anno quarto. »

6451 Sainte-Marie-Majeure, 13 janvier 1292.

Indulget, ad instar Alexandri IIII[ti], ut ecclesiae et capellae monasterio Sanctae Mariae Eboracensi annexae per capellanos perpetuos deserviri possint. (Reg. 46, c. 689, f. 137 v°.)

.. *abbati et conventui monasterii Sancte Marie Eboracensis, ordinis S. Benedicti.*

« Ordinis vestri meretur... — Dat. ut supra. »

6452 Sainte-Marie-Majeure, 13 janvier 1292.

Privilegium monasterio Sanctae Mariae Eboracensi concedit. (Reg. 46, c. 689², f. 137 v°.)

Eisdem, ad instar Innocentii IIII[ti], indulget ut nullus delegatus vel subdelegatus ab eo, executor seu conservator a sede apostolica deputatus in eos suspensionis vel

excommunicationis aut in monasterium eorum interdicti sententias promulgare possit.

« Religionis vestre meretur... — Dat. ut supra. »

6453 Orvieto, 24 septembre 1291.

Dispensatio super defectu natalium. (Reg. 46, c. 690, f. 137 v°.)

Venerabili fratri .. episcopo Norwicensi mandat ut a magistro Henrico de Coleville, dicto Sampsone, juris civilis professore, qui, defectum natalium patiens, ut pote de subdiacono genitus et soluta, sine dispensatione apostolica se in diaconum promoveri fecit, et ecclesiam de Herungeby, Norwicensis dioecesis recepit et detinuit, hujus ecclesiae resignationem accipiat, eamque ei de novo conferat.

« Ex parte dilecti... — Dat. apud Urbemveterem, viii kalendas octobris, anno quarto. »

6454 Sainte-Marie-Majeure, 13 janvier 1292.

Dispensatio super defectu natalium. (Reg. 46, c. 690², f. 138 r°.)

.. *episcopo Veronensi*, ad supplicationem .. prioris et conventus monasterii Sancti Georgii in Braida Veronensis, per priorem soliti gubernari, ordinis S. Augustini, mandat ut cum Bonifatio dicto Roverbella, ejusdem monasterii canonico, in minoribus ordinibus constituto, dispenset ut, non obstante defectu natalium quem patitur, de conjugato genitus et soluta, ad omnes ordines promoveri possit.

« Regularis ordinis professoribus... — Dat. Rome, apud Sanctam Mariam Majorem, idibus januarii, anno quarto. »

6455-6458 Sainte-Marie-Majeure, 19 janvier 1292.

Odo monasterio Sancti Ricarii in Pontivo abbas praeficitur. (Reg. 46, c. 691, f. 138 r°.)

Odoni, abbati monasterii Sancti Ricarii in Pontivo, ad romanam ecclesiam nullo medio pertinentis, ordinis S. Benedicti, Ambianensis diocesis. Monasterio Sancti Ricarii in Pontivo per obitum Aegidii vacante, prior et conventus Bernardum de Candas abbatem elegerunt. Hac vero electione per G., Sabinensem episcopum, Hugonem, Sanctae Sabinae presbyterum, et Petrum, Sancti Eustachii diaconum cardinales, examinata et propter scientiae defectum in Bernardo repertum cassata, papa Odonem, tunc priorem prioratus de Bredenai, Tornacensis dioecesis, monasterii Sancti Ricarii monachum, eidem monasterio praefecit.

« Ex suscepte servitutis... — Dat. Rome, apud Sanctam Mariam Majorem, xiiii kalendas februarii, anno quarto. »

In e. m. .. priori et conventui monasterii Sancti Ricarii mandat ut Odoni debitam obedientiam praebeant.

In e. m. universis vassallis ejusdem monasterii.

In e. m. .. Belvacensi et .. Morinensi episcopis mandat ut eidem Odoni munus benedictionis impendant.

« Cum nuper de... — Dat. ut supra. »

6459-6465 Sainte-Marie-Majeure, 28 janvier 1292.

Indulgentiae. (Reg. 46, c. 692, f. 138 r°; en marge.)

Universis Christi fidelibus presentes litteras inspecturis. Indulgentiam unius anni et xl dierum concedit visitantibus ecclesiam Beatae Mariae de castro Montis Basonis, Turonensis dioecesis, in quatuor beatae Mariae festivitatibus et per octo dies sequentes.

« Vite perennis gloria... — Dat. Rome, apud Sanctam Mariam Majorem, v kalendas februarii, anno quarto. »

In e. m., pro ecclesia .. abbatissae et conventus monasterii Beatae Mariae de Bellomonte, ordinis S. Benedicti, Turonensis dioecesis.

In e. m., pro ecclesia .. guardiani et conventus fratrum minorum Turonensium, in quatuor beatae Mariae, S. Johannis Baptistae, in cujus honorem eadem ecclesia est constructa, S. Francisci, S. Antonii et sanctae Clarae festivitatibus, per octo dies sequentes et in anniversario die dedicationis ejusdem ecclesiae. Dat. ut supra. (Potth., 23908.)

Sainte-Marie-Majeure, 23 janvier 1292.

In e. m., pro ecclesia Beatae Mariae parvae Rothomagensi, in festo Nativitatis ejusdem virginis, per octo dies sequentes et in anniversario die dedicationis ejusdem ecclesiae. Dat. Romae, apud Sanctam Mariam Majorem, x kalendas februarii, anno quarto.

Sainte-Marie-Majeure, 26 janvier 1292.

In e. m., pro ecclesia .. prioris et conventus monasterii Sancti Jacobi de Valle Leprosorum, juxta Bolebetum, per priorem soliti gubernari, ordinis S. Augustini, Rothomagensis dioecesis, in quatuor beatae Mariae et S. Jacobi festivitatibus et per octo dies sequentes. Dat. Romae, apud Sanctam Mariam Majorem, vii kalendas februarii, anno quarto.

Sainte-Marie-Majeure, 5 février 1292.

In e. m., pro ecclesia .. guardiani et fratrum ordinis minorum de Luciugniano, Aretinae dioecesis, in quatuor beatae Mariae, S. Francisci, S. Antonii, sanctae Clarae et sanctae crucis festivitatibus et per octo dies sequentes. Dat. Romae, apud Sanctam Mariam Majorem, nonis februarii, anno quarto. (Potth., 23913.)

Sainte-Marie-Majeure, 30 janvier 1292.

In e. m., pro ecclesia .. abbatis et conventus monasterii de Thekesbiria, ordinis S. Benedicti, Wigorniensis dioecesis, in quatuor beatae Mariae festivitatibus et per octo dies sequentes. Dat. Romae, apud Sanctam Mariam Majorem, III kalendas februarii, anno quarto.

6466 Sainte-Marie-Majeure, 12 janvier 1292.

Concedit ut Stephanus, olim a praepositura monasterii Sancti Germani de Pratis Parisiensis privatus, ad omnes regulares administrationes sui ordinis assumi possit. (Reg. 46, c. 692[2], f. 138 v°; Potth., 23888.)

.. abbati monasterii Sancti Germani de Pratis Parisiensis, ad romanam ecclesiam nullo medio pertinentis, ordinis S. Benedicti. « Petitio tua nobis exhibita continebat quod, olim inter Gerardum, tunc abbatem, et monachos monasterii tui, ex parte una, ac universitatem scolarium Parisiensem, ex altera, dissensione suborta, cujus occasione graves secuti fuerunt excessus, felicis recordationis Martinus papa IIII[us], predecessor noster, tunc in minori officio constitutus et in partibus illis apostolice sedis legatus, fratrem Stephanum, monachum, tunc prepositum ejusdem monasterii, ad scandalum quod inde fuerat exortum sedandum, officio prepositure ipsius monasterii sue legationis auctoritate privavit, et ad quamlibet administrationem ipsum inhabilem esse decernens, ipsum mandavit in aliqua Cluniacensis monasterii cella recludi per quinquennium, ad penitentiam inibi peragendam, sed ipsum non suspendit aliquatenus a divinis. Quare tu, asserens quod idem Stephanus juxta mandatum prefati legati dictam penitentiam jam peregit et quod in predicto monasterio tam post peractam hujusmodi penitentiam quam ante fuit laudabiliter conversatus, et quod utilis et necessarius existit monasterio memorato, nobis humiliter supplicasti ut cum eodem Stephano super hoc agere misericorditer dignaremur; nos igitur, carissimi in Christo filii nostri Phylippi, regis Francorum illustris, pro dicto fratre Stephano sedis apostolice gratiam super hiis per suas litteras implorantis, supplicationibus inclinati, plenam de discretione tua in Domino fidutiam obtinentes, presentium tibi auctoritate concedimus ut, si utilitati dicti monasterii videris expedire et eidem Stephano ad hoc propria suffragantur, nec exinde in supradicta universitate scandalum oriatur, premissis nequaquam obstantibus, dicto Stephano auctoritate concedas ut ad omnes regulares administrationes dicti ordinis possit adsumi. Dat. Rome, apud Sanctam Mariam Majorem, II idus januarii, anno quarto. »

6467 Sainte-Marie-Majeure, 21 janvier 1292.

Dispensatio super pluralitate beneficiorum. (Reg. 46, c. 693, f. 138 v°.)

Radulpho de Stanford, rectori ecclesie de Bykenton, Wintoniensis diocesis, qui ecclesias de Bykenton et de Wocton, Wintoniensis dioecesis, sine dispensatione apostolicae sedis insimul detinuit, indulget ut, demissa altera earum, alteram licite possidere valeat, dummodo congruam partem fructuum ex eis perceptorum in evidentem earum utilitatem convertat.

« Provenit ex meritis... — Dat. Rome, apud Sanctam Mariam Majorem, XII kalendas februarii, anno quarto. »

6468 Sainte-Marie-Majeure, 13 janvier 1292.

Indulget ut confessores vel capellanus comitis et comitissae Flandriae confessiones familiarium eorum audire possint. (Reg. 46, c. 694, f. 138 v°; Potth., 23895.)

Nobili viro Guidoni, comiti, et dilecte in Christo filie nobili mulieri Ysabelle, uxori ejus, comitisse Flandrie.

« Sincere devotionis affectus... — Dat. Rome, apud Sanctam Mariam Majorem, idibus januarii, anno quarto. »

6469 Sainte-Marie-Majeure, 13 janvier 1292.

Privilegium jurisdictionis. (Reg. 46, c. 694[2], f. 138 v°; Potth., 23893.)

.. abbatisse et conventui sororum inclusarum monasterii de Belloloco supra Sclandam, ordinis Sancte Clare, Tornacensis diocesis. « Paci et tranquillitati vestre paterna volentes in posterum diligentia providere, auctoritate vobis presentium indulgemus ut vos seu aliqua vestrum extra Tornacensem diocesim, dummodo parate sitis infra eandem diocesim coram competenti judice stare juri, in causam trahi vel ad judicium evocari per apostolice sedis

vel legatorum .. us litteras non possitis, nisi eedem littere ipsius se lis plenam et expressam de hac indulgentia fecerint mentionem... Dat. ut supra. »

6470 Sainte-Marie-Majeure, 13 janvier 1292.

Licentia absolvendi ab excommunicationis sententia. (Reg. 46, c. 694³, f. 138 v°; en marge.)

Eisdem abbatisse et conventui. Indulget ut eas ab excommunicationis sententiis quas pro injectione manuum in se ipsas incurrerint absolvere possit earum capellanus, presbyter aut visitator.

« Meritis vestre religionis... — Dat. Rome, apud Sanctam Mariam Majorem, idibus januarii, anno quarto. »

6471 Sainte-Marie-Majeure, 13 janvier 1292.

Dispensatio matrimonii. (Reg. 46, c. 695, f. 138 v°.)

.. *episcopo Tullensi* committit ut cum Johanne de Castelleto et nobili muliere Gileta de Passavant, Tullensis dioecesis, dispenset ut in matrimonio quod olim, ignorantes impedimentum esse, contraxerunt et in quo prolem procrearunt remanere possint, quanquam quondam Oddo, comes de Tullo, prior Giletae maritus, Johanni tertio et quarto consanguinitatis gradu conjunctus erat.

« Petitio dilecti filii... — Dat. ut supra. »

6472-6493 Sainte-Marie-Majeure, 3 janvier 1292.

Indulgentiae. (Reg. 46, c. 696, f. 139 r°.)

Universis Christi fidelibus presentes litteras inspecturis. Indulgentiam unius anni et XL dierum concedit iis qui .. praeceptori et fratribus domus leprosorum Sancti Lazari Jannensis manum caritatis porrexerint. Praesentes litterae per quaestuarios mitti non possunt.

« Quoniam ut ait... — Dat. Rome, apud Sanctam Mariam Majorem, III nonas januarii, anno quarto. »

Sainte-Marie-Majeure, 27 janvier 1292.

In e. m., pro .. priore et fratribus domus leprosorum Sancti Leonardi de Babuco, Verulanae dioecesis. Dat. Romae, apud Sanctam Mariam Majorem, VI kalendas februarii, anno quarto.

Sainte-Marie-Majeure, 8 janvier 1292.

In e. m. eamdem indulgentiam concedit visitantibus ecclesiam Sancti Saturnini de Montigneyo, Lingonensis dioecesis, in S. Saturnini, Annuntiationis beatae Mariae et Exaltationis sanctae crucis festivitatibus et per octo dies sequentes.

« Sanctorum meritis inclita... — Dat. Rome, apud Sanctam Mariam Majorem, VI idus januarii, anno quarto. »

Sainte-Marie-Majeure, 21 janvier 1292.

In e. m., pro ecclesia Sancti Nicolai de Sancto Victore terrae monasterii Casinensis, in S. Nicolai, Nativitatis beati Johannis Baptistae et S. Eunufrii festivitatibus et in anniversario die dedicationis ejusdem ecclesiae.

« Vite perennis gloria... — Dat. Rome, apud Sanctam Mariam Majorem, XII kalendas februarii, anno quarto. »

Sainte-Marie-Majeure, 26 janvier 1292.

In e. m., pro ecclesia .. guardiani et conventus fratrum minorum Pensauriensium, in quatuor beatae Mariae et sanctorum Petri et Pauli, Francisci et Antonii festivitatibus et per octo dies sequentes. Dat. Romae, apud Sanctam Mariam Majorem, VII kalendas februarii, anno quarto. (Potth., 23903.)

In e. m., pro ecclesia .. guardiani et conventus fratrum minorum Fanensium, in quatuor beatae Mariae et sanctorum Francisci et Antonii festivitatibus, etc. ut supra. (Potth., 23904.)

In e. m., pro ecclesia .. guardiani et conventus fratrum minorum de Saltaria, Fanensis dioecesis. (Potth., 23904.)

In e. m., pro ecclesia .. guardiani et conventus fratrum minorum de Monteformisino, Ariminensis dioecesis. (Potth., 23904.)

Sainte-Marie-Majeure, 23 janvier 1292.

In e. m., pro ecclesia .. guardiani et conventus fratrum minorum Forosinfroniensium. Dat. Romae, apud Sanctam Mariam Majorem, X kalendas februarii, anno quarto. (Potth., 23902.)

In e. m., pro ecclesia .. guardiani et fratrum minorum de Sancta Victoria, Fanensis dioecesis. (Potth., 23902.)

In e. m., pro ecclesia .. guardiani et fratrum minorum de Corinalto, Senogaliensis dioecesis. (Potth., 23902.)

In e. m., pro ecclesia .. guardiani et fratrum minorum de Monte Avium, Fanensis dioecesis. (Potth., 23902.)

In e. m., pro ecclesia .. guardiani et fratrum minorum Ariminensium, in quatuor beatae Mariae et sanctorum Francisci et Antonii festivitatibus, per octo dies sequentes et in anniversario die dedicationis ejusdem ecclesiae. Dat. ut supra. (Potth., 23901.)

In e. m., pro ecclesia .. guardiani et fratrum minorum Cesanatum. (Potth., 23902.)

Sainte-Marie-Majeure, 27 janvier 1292.

In e. m., pro ecclesia .. abbatissae et conventus monasterii Beatae Mariae de Virginibus prope muros Fuliginates, ordinis S. Damiani, in quatuor beatae Mariae et S. Jacobi apostoli festivitatibus et per octo dies sequentes.

« Virga venustissima et... — Dat. Rome, apud Sanctam Mariam Majorem, vi kalendas februarii, anno quarto. » (Potth. 23905.)

Sainte-Marie-Majeure, 30 janvier 1292.

In e. m., pro ecclesia .. abbatissae et conventus monasterii Beatae Mariae de Bonz, ordinis Cisterciensis, Bellicensis dioecesis, in quatuor beatae Mariae et S. Johannis Evangelistae festivitatibus, per octo dies sequentes et in anniversario die dedicationis ejusdem ecclesiae. Dat. Romae, apud Sanctam Mariam Majorem, iii kalendas februarii, anno quarto.

Sainte-Marie-Majeure, 28 janvier 1292.

In e. m., pro ecclesia fratrum praedicatorum Bisuntina, in quatuor beatae Mariae, in cujus honorem eadem ecclesia est constructa, et sanctorum Dominici et Petri martyris festivitatibus, per octo dies sequentes et in anniversario die dedicationis ejusdem ecclesiae.

« Vite perennis gloria... — Dat. Rome, apud Sanctam Mariam Majorem, v kalendas februarii, anno quarto. » (*En marge.*)

In e. m., pro ecclesia fratrum praedicatorum Lugdunensi, in Assumptionis beatae Mariae, S. Dominici et S. Petri martyris festivitatibus, per octo dies sequentes, etc. ut supra. (*Ibid.*)

In e. m., pro ecclesia monasterii Sancti Laurentii de Cordellon, ordinis S. Benedicti, Bajocensis dioecesis, in quatuor beatae Mariae et S. Laurentii festivitatibus et per octo dies, etc. ut supra. (*Ibid.*)

Sainte-Marie-Majeure, 13 janvier 1292.

In e. m., pro ecclesia de Tantone, Exoniensis dioecesis, in singulis sanctorum Petri et Pauli, in quorum honorem eadem ecclesia est constructa, et S. Nicolai festivitatibus, per octo dies sequentes et in anniversario die dedicationis ejusdem ecclesiae.

« Licet is de... — Dat. Rome, apud Sanctam Mariam Majorem, idibus januarii, anno quarto. » (*Ibid.*)

Sainte-Marie-Majeure, 23 janvier 1292.

In e. m., pro ecclesia monasterii Sanctae Mariae de Insula Trecensis, ordinis Vallis scholarium, in quatuor beatae Mariae festivitatibus et per octo dies sequentes.

« Loca sanctorum omnium... — Dat. Rome, apud Sanctam Mariam Majorem, x kalendas februarii, anno quarto. » (*Ibid.*)

Sainte-Marie-Majeure, 21 janvier 1292.

In e. m., pro ecclesia Sancti Salvatoris de Sancto Salvatore terrae monasterii Casinensis, in Inventionis et Exaltationis sanctae crucis ac S. Onufrii festivitatibus et per octo dies sequentes. Dat. Romae, apud Sanctam Mariam Majorem, xii kalendas februarii, anno quarto. (*Ibid.*)

6494-6498 Sainte-Marie-Majeure, 27 janvier 1292.

Salvus episcopus Pensauriensis confirmatur. (Reg. 46, c. 697, f. 139 v°; Potth., 23906.)

Salvo, episcopo Pensauriensi. Electionem ejus in Pensauriensis ecclesiae, per obitum Accursi vacantis, episcopum confirmat.

« Ex suscepte servitutis... — Dat. Rome, apud Sanctam Mariam Majorem, vi kalendas februarii, anno quarto. »

In e. m. capitulo ecclesiae Pensauriensis mandat ut eidem episcopo solitam obedientiam praestet.

In e. m. clero civitatis et dioecesis Pensauriensis.

In e. m. populo civitatis et dioecesis Pensauriensis.

In e. m. vassallis ecclesiae Pensauriensis.

6499-6503 Sainte-Marie-Majeure, 28 janvier 1292.

Nicolaus ecclesiae Albinganensi episcopus praeficitur. (Reg. 46, c. 698, f. 139 v°; Potth., 23907) (1).

Nicolao, episcopo Albinganensi.

« Ad universalis ecclesie... — Dat. Rome, apud Sanctam Mariam Majorem, v kalendas februarii, anno quarto. »

In e. m. .. praeposito et capitulo ecclesiae Albinganensis mandat ut eidem episcopo debitam obedientiam praebeant.

In e. m. clero civitatis et dioecesis Albinganensis.

In e. m. populo civitatis et dioecesis Albinganensis.

In e. m. universis vassallis ecclesiae Albinganensis.

(1) Lire : *de fratre Porkerto*, où Sbaralea a lu : *de fratre Roberto.*

6504-6505 Sainte-Marie-Majeure, 18 janvier 1292.

Collatio beneficii et dispensatio super pluralitate beneficiorum. (Reg. 46, c. 699, f. 140 r°.)

Geraldo Dominici, canonico Bracharensi, ad supplicationem Jacobi, Sanctae Mariae in Via lata diaconi cardinalis, cujus Geraldus capellanus est, canonicatum in ecclesia Bracharensi, cum plenitudine juris canonici, et praebendam ac dignitatem seu personatum confert, dispensatque cum eo ut eadem canonicatum et praebendam una cum canonicatu et praebenda sub expectatione in Ulixbonensi, canonicatibus et praebendis in Colimbriensi et Lamecensi ecclesiis, quibusdam redditibus in civitate et dioecesi Lamecensi, et ecclesia Sanctae Mariae de Montefrigido, Compostellanae dioecesis, possidere valeat.

« Adjuti meritis proprie... — Dat. Rome, apud Sanctam Mariam Majorem, xv kalendas februarii, anno quarto. »

In e. m. .. priori Sanctae Crucis Colimbriensis, .. cantori ecclesiae Elborensis ac .. plebano plebis de Sancta Innocentia, Senensis dioecesis, mandat ut Geraldum in possessionem corporalem canonicatus Bracharensis inducant.

6506 Sainte-Marie-Majeure, 23 janvier 1292.

Facultas conferendi tabellionatum uni personae. (Reg. 46, c. 700, f. 140 v°.)

Venerabili fratri G., archiepiscopo Viennensi.

« Ne contractuum memoria... — Dat. Rome, apud Sanctam Mariam Majorem, x kalendas februarii, anno quarto. »

6507 Sainte-Marie-Majeure, 23 janvier 1292.

Confirmat aestimationem qua episcopus Gaietanus monasterium Casemarii, Cisterciensis ordinis, Verulanae dioecesis, ad decem et octo uncias auri annuatim apostolicae sedis legato solvendas, pro decima reddituum ejus in regno Siciliae, taxavit. (Reg. 46, c. 701, f. 140 v°.)

.. *collectoribus decime negotio regni Sicilie deputate.*

« Significarunt nobis dilecti... — Dat. ut supra. »

6508 Sainte-Marie-Majeure, 21 janvier 1292.

Dispensatio matrimonii. (Reg. 46, c. 702, f. 140 v°.)

.. *episcopo Norwicensi* committit ut cum Johanne Roberti de Wygenhale et Margeria, nata Guillelmi de Bradenham, dispenset ut in matrimonio quod olim, ignorantes impedimentum esse, contraxerunt et in quo prolem procrearunt remanere valeant.

« Exhibita nobis dilecti... — Dat. Rome, apud Sanctam Mariam Majorem, xii kalendas februarii, anno quarto. »

6509-6510 Sainte-Marie-Majeure, 21 janvier 1292.

Hermannus abbas monasterii Sancti Benedicti de Gualdo confirmatur. (Reg. 46, c. 703, f. 140 v°.)

Hermanno, abbati monasterii Sancti Benedicti de Gualdo, ad romanam ecclesiam nullo medio pertinentis, ordinis S. Benedicti, Nucerine diocesis. Confirmat electionem de eo, tunc monacho monasterii Sanctae Crucis Fontis Avellanae, in abbatem monasterii Sancti Benedicti de Gualdo, per obitum Guillelmi vacantis, factam.

« Dum attente considerationis... — Dat. ut supra. »

In e. m. conventui monasterii Sancti Benedicti de Gualdo mandat ut eidem Hermanno debitam obedientiam praebeat.

6511 Sainte-Marie-Majeure, 5 janvier 1292.

Dispensatio super pluralitate beneficiorum. (Reg. 46 c. 704, f. 141 r°.)

Venerabili fratri .. episcopo Lincolniensi mandat ut cum Oliverio de Suctone, presbytero, dispenset ut ecclesiam de Edelesberg una cum ecclesia de Cercellis possidere licite possit.

« Lecta coram nobis... — Dat. Rome, apud Sanctam Mariam Majorem, nonis januarii, anno quarto. »

6512 Sainte-Marie-Majeure, 5 janvier 1292.

Dispensatio super pluralitate beneficiorum. (Reg. 46, c. 704², f. 141 r°.)

Venerabili fratri .. archiepiscopo Cantuariensi mandat ut cum magistro Waltero de Stowe dispenset ut ecclesiam de Nortwolde, Norwicensis dioecesis, una cum ecclesia de Guistone, Lincolniensis dioecesis, licite retinere possit.

« Lecta coram nobis... — Dat. ut supra. »

6513-6514 Sainte-Marie-Majeure, 18 janvier 1292.

Licentia eligendi proprium confessorem. (Reg. 46, c. 705, f. 141 r°.)

Nobili viro Carolo, nato clare memorie Phylippi, regis Francie, comiti Andegavensi.

« Nobilitati tue libenter... — Dat. Rome, apud Sanctam Mariam Majorem, xv kalendas februarii, anno quarto. »

In e. m. Margaritae, uxori ejus.

6515 Sainte-Marie-Majeure, 18 janvier 1292.

Licentia celebrandi missam ante lucem pro capellano comitis Andegavensis. (Reg. 46, c. 706, f. 141 r°.)

Eidem comiti.

« Devotionis tue precibus... — Dat. ut supra. »

6516-6517 Sainte-Marie-Majeure, 18 janvier 1292.

Licentia audiendi divina in locis interdicto suppositis. (Reg. 46, c. 706², f. 141 r°.)

Eidem comiti.

« Ut erga sedem... — Dat. ut supra. »

In e. m. Margaritae, comitissae.

6518-6519 Sainte-Marie-Majeure, 18 janvier 1292.

Licentia habendi altare portatile. (Reg. 46, c. 707, f. 141 v°.)

Eidem comiti.

« Ut eo libentius... — Dat. ut supra. »

In e. m. Margaritae, comitissae.

6520 Sainte-Marie-Majeure, 18 janvier 1292.

Indulget ut capellanus comitis et comitissae Flandriae confessiones familiarium eorum audire possit. (Reg. 46, c. 707², f. 141 v°; Potth., 23895) (1).

Eisdem comiti et comitisse.

« Eximie devotionis affectus... — Dat. ut supra. »

(1) Datée dans Potthast du 13 janvier.

6521 Sainte-Marie-Majeure, 13 janvier 1292.

Contra usurpatores bonorum monasterii Sancti Quirici de Valle Introduci. (Reg. 46, c. 708, f. 141 v°.)

Venerabili fratri Johanni, episcopo Tusculano, mandat ut personas Reatinae, Aquilensis et Esculanae dioecesium quae possessiones monasterii Sancti Quirici de Valle Introduci, Praemonstratensis ordinis, Reatinae dioecesis, indebite occupant ad eas restituendas cogat.

« Dignum est ut... — Dat. Rome, apud Sanctam Mariam Majorem, idibus januarii, anno quarto. »

6522 Sainte-Marie-Majeure, 21 janvier 1292.

Hospitale Sancti Jacobi de Ponte populi hospitali Sancti Peregrini in Alpibus submittitur. (Reg. 46, c. 709, f. 141 v°.)

Dilectis filiis .. Sancti Fridiani Lucani et .. de Sancto Quirico prioratuum prioribus ac .. plebano plebis de Loppia, Lucane diocesis, mandat ut confirment submissionem .. rectori et fratribus hospitalis Sancti Peregrini in Alpibus, ad romanam ecclesiam nullo medio pertinentis, Lucanae dioecesis, hospitalis Sancti Jacobi de Ponte populi, ejusdem dioecesis, quod, rectore vacans, in natione prava situm, debitis oneratum, in ruinam convertitur, a Cervo, converso, et Luchesa, conversa ejusdem hospitalis, factam.

« Sua nobis .. rector... — Dat. Rome, apud Sanctam Mariam Majorem, xii kalendas februarii, anno quarto. »

6523-6524 Sainte-Marie-Majeure, 28 janvier 1292.

Ecclesia de Tunelby monasterio de Kirkestede datur. (Reg. 46, c. 710, f. 142 r°.)

.. abbati et conventui monasterii de Kirkestede, Cisterciensis ordinis, Lincolniensis diocesis, confirmat donationem eis ab Alexandro papa factam ecclesiae de Tunelby, Lincolniensis dioecesis, in qua jus patronatus habent, et cujus redditus viginti marcharum sterlingorum annuatim summam non excedunt.

« Favor religionis et... — Dat. Rome, apud Sanctam Mariam Majorem, v kalendas februarii, anno quarto. »

In e. m. .. Dunelmensi et .. Eliensi episcopis et .. priori de Waton, ordinis de Sempingham, Eboracensis dioecesis, mandat ut abbatem et conventum monasterii de Kirkestede in corporalem possessionem ecclesiae de Tunelby inducant.

6525 Sainte-Marie-Majeure, 21 janvier 1292.

Dispensatio super pluralitate beneficiorum. (Reg. 46, c. 711, f. 142 r°.)

.. majori et .. Dorchestrie in ecclesia Saresbiriensi archidiaconis mandat ut cum Waltero Ivilcestria dispensent ut ecclesias de Havekecherche et de Ubbetton, Saresbiriensis dioecesis, quas insimul sine dispensatione apostolica detinuit, licite possidere valeat, dummodo, ad arbitrium boni viri, congruam portionem fructuum ex eis jam perceptorum in evidentem earum utilitatem convertat.

« Petitio dilecti filii... — Dat. Rome, apud Sanctam Mariam Majorem, xii kalendas februarii, anno quarto. »

6526 Sainte-Marie-Majeure, 2 février 1292.

Garinum, abbatem monasterii Sancti Vedasti, suum procuratorem ordinat. (Reg. 46, c. 712, f. 142 r°.)

Garino, abbati monasterii Sancti Vedasti Atrebatensis, ad romanam ecclesiam nullo medio pertinentis, ordinis S. Benedicti.

« Indempnitati ecclesie romane... — Dat. Rome, apud Sanctam Mariam Majorem, iiii nonas februarii, anno quarto. »

6527 Sainte-Marie-Majeure, 21 janvier 1292.

Licentia distrahendi bona de mensa episcopali. (Reg. 46, c. 713, f. 142 r°.)

Johanni, archiepiscopo Cantuariensi, licentiam concedit dandi praeposito et sex canonicis saecularibus ecclesiae villae de Wengeham quamdam partem territorii mensae Cantuariensis, in qua illi sibi domos construere possint.

« Exhibita nobis tua... — Dat. Rome, apud Sanctam Mariam Majorem, xii kalendas februarii, anno quarto. »

6528-6529 Sainte-Marie-Majeure, 23 janvier 1292.

De debitis Viennensis ecclesiae solvendis. (Reg. 46, c. 714, f. 142 r°.)

Venerabili fratri .. archiepiscopo Viennensi indulget ut fructus, redditus et proventus primi anni omnium beneficiorum ecclesiasticorum quae usque ad triennium in Viennensi civitate et dioecesi vacaverint, in solutionem debitorum ecclesiae Viennensis convertendos, percipere possit.

« Circa quarumlibet ecclesiarum... — Dat. Rome, apud Sanctam Mariam Majorem, x kalendas februarii, anno quarto. »

In e. m. .. episcopo Tricastrino, .. priori Sancti Petri de Burgo, Valentinae dioecesis, et praeposito ecclesiae Grassensis mandat ut praedictos fructus et redditus eidem episcopo integre ministrari faciant.

6530-6535 Sainte-Marie-Majeure, 19 janvier 1292.

Bernardus ecclesiae Gerundensi episcopus praeficitur. (Reg. 46, c. 715, f. 142 v°.)

Bernardo, electo Gerundensi. Eum, tunc archidiaconum Valentinum, Gerundensi ecclesiae, per obitum Bernardi vacanti, praeficit.

« Licet continuata supervenientium... — Dat. Rome, apud Sanctam Mariam Majorem, xiiii kalendas februarii, anno quarto. »

In e. m. archidiacono et capitulo ecclesiae Gerundensis mandat ut Bernardo debitam obedientiam praebeant.

In e. m. clero civitatis et dioecesis Gerundensis.

In e. m. populo civitatis et dioecesis Gerundensis.

In e. m. universis vassallis ecclesiae Gerundensis.

In e. m. archiepiscopum Tarragonensem hortatur ut eumdem Bernardum favore suo prosequatur.

« Ad cumulum tue... — Dat. ut supra. »

6536 Sainte-Marie-Majeure, 23 janvier 1292.

Dispensatio super defectu ordinum. (Reg. 46, c. 716, f. 143 r°.)

Antelmo Abili de Monte rotundo, subdiacono, rectori ecclesie de Est Mensey, Londoniensis diocesis, indulget ut, scholasticis disciplinis insistens, in presbyterum promoveri, occasione ecclesiae de Est Mensey, quam modo obtinuit, per biennium non teneatur.

« Porrecta nobis ex... — Dat. Rome, apud Sanctam Mariam Majorem, x kalendas februarii, anno quarto. »

6537 Sainte-Marie-Majeure, 8 février 1292.

Privilegium jurisdictionis. (Reg. 46, c. 717, f. 143 r°; Potth., 23918.)

Dilectis filiis .. decano et capitulo Parisiensibus indulget ut, quando parati fuerint coram competenti judice de

justitia respondere, extra dioecesim Parisiensem per litteras sedis apostolicae vel legatorum ejus in judicium evocari non possint.

« Eximie devotionis affectus... — Dat. Rome, apud Sanctam Mariam Majorem, vi idus februarii, anno quarto. »

6538 Sainte-Marie-Majeure, 27 janvier 1292.

Litteras quibus Fredericus IIus, Romanorum imperator, monasterio Cavensi castra Cilenti, Caveae et Sancti Adjutoris et alias possessiones confirmavit et quaedam libertates, immunitates, exemptiones et alia jura dedit annotari facit. (Reg. 46, c. 718, f. 143 ro.)

.. *abbati et conventui monasterii Cavensis, ad romanam ecclesiam nullo medio pertinentis, ordinis Sancti Benedicti, Salernitane diocesis.*

Instrumenti annotati tenor hic est :

« In nomine Dei eterni et salvatoris Jesu Christi » Amen. Fridericus secundus, divina favente clementia » Romanorum imperator semper augustus et rex Sicilie. » Si regnantis gloriam... — Dat. Salerni, post curiam » Capue celebratam, anno dominice incarnationis » M.CC.XXI°, mense februarii, none indictionis, regnante » domino nostro Friderico, Dei gratia illustrissimo Ro- » manorum imperatore semper augusto et rege Sicilie, » imperii ejus anno primo, regni vero Sicilie anno tertio » decimo. Feliciter amen. »

« Petitio tua nobis... — Dat. Rome, apud Sanctam Mariam Majorem, vi kalendas februarii, anno quarto. »

6539 Sainte-Marie-Majeure, 25 janvier 1292.

Dispensatio super pluralitate beneficiorum. (Reg. 46, c. 719, f. 143 vo.)

Alfonso Martini, magistro scolarum ecclesie Astoricensis, obtentu Raynucini de Muro, archidiaconi Vervecensis in ecclesia Burgensi, capellani papae et litterarum apostolicarum contradictarum auditoris, indulget ut, praeter magisterium scholarum ecclesiae Astoricensis et canonicatus, praebendas, portiones et praestimonia quae in Astoricensi, Calagurritana et Ovetensi ecclesiis possidet, unicum aliud beneficium accipere possit.

« Etsi propter ambitiones... — Dat. Rome, apud Sanctam Mariam Majorem, viii kalendas februarii, anno quarto. »

6540 Sainte-Marie-Majeure, 4 février 1292.

Reynaldo, comiti Gelriae, concessionem castri de Novomagio et thelonei de Lobedde in feudum confirmat. (Reg. 46, c. 720, f. 143 vo.)

Nobili viro Reynaldo, comiti Gelrie, devoto nostro. « In tenore quarumdam litterarum clare memorie Guillelmi, regis Romanorum, in litteris felicis recordationis Alexandri pape IIIIti, predecessoris nostri, inserto, inter alia perspeximus contineri quod idem rex, de consilio principum, quondam Ottoni, Gelrensi comiti et Sutphanie, patri tuo, castrum de Novomagio et theloneum de Lobedde, cum omnibus pertinentiis suis, in feudum possidenda concessit. Nos igitur, tuis precibus inclinati, ad instar predecessoris ejusdem, concessionem ipsam de castro et theloneo predictis provide factam auctoritate apostolica confirmamus, etc., usque communimus. Nulli ergo, etc., nostre confirmationis, etc. Dat. Rome, apud Sanctam Mariam Majorem, ii nonas februarii, anno quarto. »

6541 Sainte-Marie-Majeure, 5 février 1292.

Stephanum de Montebarris a tabellionatus officio privat. (Reg. 46, c. 721, f. 143 vo.)

.. *decano ecclesie Rothomagensis.* « Dudum magistro Guillelmo de Bonavalle, presbytero, Carnotensis diocesis, asserente quod venerabilis frater noster .. Ebroicensis episcopus ipsum auctoritate litterarum sedis apostolice receperat et a dilectis filiis .. decano et capitulo Ebroycensis ecclesie recipi fecerat in eadem ecclesia in canonicum et in fratrem, sibi stallo in choro et loco in capitulo ipsius ecclesie assignatis, ac ei de prebenda libera et vacante in eadem ecclesia per mortem quondam magistri Philippi de Gurgiaco, dicte ecclesie canonici, duxerat providendum, et quod predicti decanus et capitulum ac magistri Eustachius de Grandicuria, archidiaconus de Ocha in ecclesia Ebroicensi predicta, conservator privilegiorum universitatis Parisiensis, et Radulfus de Haricuria, canonicus Parisiensis, dictum magistrum Guillelmum impediebant quominus prebendam assequi et obtinere posset eandem, et quod .. decanus Meldensis, cui dictus episcopus executionem provisionis hujusmodi commiserat, prout ex forma predictarum poterat litterarum, excommunicationis, suspensionis et interdicti sententias ac alios processus pro ipso magistro Guillelmo per eundem decanum Meldensem prius rite habitos postea revocarat. Nos in causa que inter eundem magistrum Guillelmum, ex parte una, et decanum et capi-

tu'um ac magistros Eustachium et Radulphum, necnon et universitatem ac decanum Meldensem predictos, ex altera, super hoc exorta extitit, ad sedem apostolicam per eorumdem decani et capituli et ipsius magistri Guillelmi appellationes legitime devoluta, dilectum filium magistrum Rogerium de Salerno, archidiaconum Panormitanum, capellanum nostrum, auditorem causarum palatii nostri, dedimus partibus auditorem. Postmodum autem dilecti filii magistri Raynaldus de Castronovo, thesaurarius et capellanus noster, et Rogerius dictus Carnifex, canonici Ebroicenses, nomine ipsius ecclesie, ad defensionem dicte ecclesie contra prefatum magistrum Guillelmum ab auditore predicto se postulaverunt admitti, ad quod dictus auditor admisit eosdem, justitia exigente. Cumque dictus magister Guillelmus, postquam aliquandiu in predicta causa processum extitit contra eundem magistrum Raynaldum, quoddam publicum instrumentum, confectum manu Stephani de Montebarris, clerici Senonensis diocesis, tabellionis, ut idem magister Guillelmus asserebat, in ipsius auditoris presentia produxisset, et illo in judicio se uti velle diceret, dictusque magister Raynaldus instrumentum ipsum diceret esse falsum, licet dictum instrumentum, quod nobis extitit presentatum, nos tam ex confessione prefati magistri Guillelmi quam ex pluribus aliis legitimis conjecturis merite reputaverimus falsitatis scrupulo non carere, ut tamen contra dictum Stephanum super hoc, prout justum est, securius procedere valeremus, providimus ipsum fore propter hoc ad nostram presentiam evocandum; injuncto per nostras litteras venerabilibus fratribus nostris .. Remensi et .. Senonensi archiepiscopis ac .. episcopo Parisiensi ut ipsi aut duo vel unus eorum predictum Stephanum ex parte nostra peremptorie citare curarent ut infra duos menses post citationem suam compareret personaliter coram nobis, suam super hoc, si posset, innocentiam ostensurus, vel, si culpabilis esset, pro meritis recepturus. Quod si forte idem Stephanus, per archiepiscopos et episcopum nominatos juxta mandatum nostrum citatus, infra prefatum terminum quem assignarent eidem nostro se presentare conspectui contumaciter non curaret, voluimus et decrevimus quod idem Stephanus officio tabellionatus sibi per nos concesso esset ex tunc eo ipso privatus, et quod archiepiscopi et episcopus prefati diem citationis et formam et quicquid super hoc facerent nobis per suas litteras harum seriem continentes studerent fideliter intimare. Cumque predictus episcopus, qui solus post presentationem sibi factam de predictis litteris nostris in hujusmodi negotio procedebat, prefatum Stephanum, prout de jure poterat, citari fecisset ut infra premissum tempus coram nobis propter hoc personaliter compareret, prout in patentibus litteris inde confectis ipsius episcopi sigillo signatis et quorumdam fidedignorum testimonio plenius vidimus contineri, idem Stephanus tanquam male conscius in eodem termino et post etiam diutius expectatus coram nobis comparere contempsit. Quocirca discretioni tue per apostolica scripta mandamus quatinus prefatum Stephanum per te vel per alium eodem tabellionatus officio, juxta hujusmodi beneplacitum et decretum nostrum, privatum auctoritate nostra publice nunties et per omnia loca in quibus expedire videris facias nuntiari. Dat. Rome, apud Sanctam Mariam Majorem, nonis februarii, anno quarto. »

6542 Sainte-Marie-Majeure, 5 février 1292.

Monasterium Sanctae Crucis Saxivivi, Fuliginatis dioecesis, sub sua protectione suscipit. (Reg. 46, c. 722, f. 144 r°.)

.. abbati monasterii Sancte Crucis Saxivivi, ordinis S. Benedicti, ejusque fratribus tam presentibus quam futuris regularem vitam professis in perpetuum.

« Religiosam vitam eligentibus... — Ego Nicolaus, catholice ecclesie episcopus, suscripsi; Ego frater Latinus, Ostiensis et Velletrensis episcopus, ss.; Ego Gerardus, Sabinensis episcopus, ss.; Ego Johannes, Tusculanus episcopus, ss.; Ego frater Matheus, Portuensis et Sancte Rufine episcopus, ss.; Ego Johannes, tituli Sancte Cicilie presbyter cardinalis, ss.; Ego frater Hugo, tituli Sancte Sabine presbyter cardinalis, ss.; Ego Petrus, tituli Sancti Marci presbyter cardinalis, ss.; Ego Benedictus, tituli Sancti Martini presbyter cardinalis, ss.; Ego Matheus, Sancte Marie in Porticu diaconus cardinalis, ss.; Ego Jacobus, Sancte Marie in Via lata diaconus cardinalis, ss.; Ego Napoleo, Sancti Adriani diaconus cardinalis, ss.; Ego Petrus, Sancti Eustachii diaconus cardinalis, ss. Dat. Rome, apud Sanctam Mariam Majorem, per manum magistri Johannis, decani Bajocensis, sancte romane ecclesie vicecancellarii, nonis februarii, indictione quinta, incarnationis dominice anno M.CC.LXXXXII., pontificatus vero domni Nicolai pape IIII anno quarto. »

6543 Sainte-Marie-Majeure, 23 janvier 1292.

Dispensatio super defectu natalium. (Reg. 46, c. 723, f. 144 v°.)

.. *episcopo Fesulano* mandat ut cum Johanne de Casentino, presbytero, dispenset ut, non obstante defectu natalium quem de presbytero genitus et soluta patitur, in

susceptis ordinibus ministrare et unicum beneficium ecclesiasticum, curam non habens, suscipere possit.

« Ex parte dilecti... — Dat. Rome, apud Sanctam Mariam Majorem, x kalendas februarii, anno quarto. »

6544 Sainte-Marie-Majeure, 2 février 1292.

Dispensatio super defectu ordinis. (Reg. 46, c. 724, f. 144 v°.)

.. *decano ecclesie Landavensis* mandat ut cum David le Graynt, subdiacono, qui ecclesiam Sancti Georgii, Landavensis dioecesis, detinuit nec se in presbyterum promoveri fecit, dispenset ut eam licite possidere possit.

« Lecta coram nobis... — Dat. Rome, apud Sanctam Mariam Majorem, iiii nonas februarii, anno quarto. »

6545 Sainte-Marie-Majeure, 23 janvier 1292.

Facultas absolvendi a canonicis sententiis. (Reg. 46, c. 724², f. 145 r°.)

.. *abbati monasterii Sancti Audoeni Rothomagensis, ordinis S. Benedicti*, facultatem concedit absolvendi monachos et conversos suos ab excommunicationis et interdicti sententiis quas pro statutorum ordinis transgressione incurrerint.

« Ex parte tua... — Dat. Rome, apud Sanctam Mariam Majorem, x kalendas februarii, anno quarto. »

6546 Sainte-Marie-Majeure, 28 janvier 1292.

Dispensatio matrimonii. (Reg. 46, c. 725, f. 145 r°.)

Venerabili fratri .. episcopo et dilecto filio .. archidiacono Bajocensibus committit ut cum nobili viro Germano de Mutreceyo et nobili muliere Dyonisia de Bosceio, Bajocensis dioecesis, in praesentia papae constitutis, dispenset ut in matrimonio olim ab ipsis, impedimentum esse ignorantibus, contracto remanere valeant, quanquam quondam Petrus de Alebunt, prior Dyonisiae maritus, tertio consanguinitatis gradu Germano conjunctus erat.

« Constituti in presentia... — Dat. Rome, apud Sanctam Mariam Majorem, v kalendas februarii, anno quarto. »

6547-6557 Sainte-Marie-Majeure, 5 février 1292.

Indulgentiae. (Reg. 46, c. 726, f. 145 r°.)

Universis Christi fidelibus presentes litteras inspecturis. Indulgentiam unius anni et xl dierum concedit visitantibus ecclesiam Sanctae Mariae de Eikundasund, Stawangrensis dioecesis, in quatuor beatae Mariae et S. Laurentii festivitatibus, per octo dies sequentes et in anniversario die dedicationis ejusdem ecclesiae.

« Gloriosus Deus in... — Dat. Rome, apud Sanctam Mariam Majorem, nonis februarii, anno quarto. » (Potth., 23915.)

In e. m., pro cathedrali ecclesia Sancti Olavi Nidrosiensi, in quatuor beatae Mariae et S. Olavi, regis martyris, festivitatibus, per octo dies sequentes et in anniversario die dedicationis ejusdem ecclesiae.

« Vite perennis gloria... — Dat. ut supra. » (Potth., 23916.)

Sainte-Marie-Majeure, 25 janvier 1292.

In e. m., pro ecclesia .. prioris et conventus monasterii Sancti Exuperantii de Cingulo, per priorem soliti gubernari, ordinis S. Benedicti, Auximanae dioecesis, in festivitate ejusdem sancti et per octo dies sequentes. Dat. Romae, apud Sanctam Mariam Majorem, viii kalendas februarii, anno quarto. »

Sainte-Marie-Majeure, 5 février 1292.

In e. m., pro ecclesia .. priorissae et conventus monasterii Sancti Leonardi de Perht, per priorissam soliti gubernari, ordinis S. Augustini, Sancti Andreae dioecesis, in Assumptionis beatae Mariae et S. Leonardi festivitatibus et per octo dies sequentes. Dat. Romae, apud Sanctam Mariam Majorem, nonis februarii, anno quarto.

Sainte-Marie-Majeure, 1er février 1292.

In e. m., pro ecclesia .. abbatis et conventus monasterii de Sancto Eadmundo, ad romanam ecclesiam nullo medio pertinentis, ordinis S. Benedicti, Norwicensis dioecesis, in Assumptionis beatae Mariae ac sanctorum Eadmundi et Botulphi festivitatibus et per octo dies sequentes. Dat. Romae, apud Sanctam Mariam Majorem, kalendis februarii, anno quarto.

In e. m., pro ecclesia Sanctae Mariae de Wervinthe, Dunelmensis dioecesis, in quatuor beatae Mariae festivitatibus, per octo dies sequentes et in anniversario die dedicationis ejusdem ecclesiae. Dat. ut supra. (*En marge.*)

In e. m., pro capella Sanctae Elbae de Elbecestria, Dunelmensis dioecesis, in Assumptionis beatae Mariae et sanctae Elbae festivitatibus, per octo dies sequentes et in anniversario die dedicationis ejusdem capellae. Dat. ut supra. (*Ibid.*)

Sainte-Marie-Majeure, 28 janvier 1292.

In e. m., pro ecclesia Sanctae Trinitatis de Lavalle Guidonis, Cenomanensis dioecesis, in festivitatibus beati Michaelis archangeli, per octo dies sequentes et in prima die dominica post festum Pentecostes. Dat. Romae, apud Sanctam Mariam Majorem, v kalendas februarii, anno quarto. *(Ibid.)*

Sainte-Marie-Majeure, 5 février 1292.

In e. m., pro ecclesia Sancti Andreae in Vaxeld, Upsalensis dioecesis, in S. Andreae, S. Johannis Baptistae, S. Michaelis, quatuor beatae Mariae et Omnium Sanctorum festivitatibus, per octo dies sequentes et in anniversario die dedicationis ejusdem ecclesiae. Dat. Romae, apud Sanctam Mariam Majorem, nonis februarii, anno quarto. *(Ibid.)*

In e. m., pro ecclesia Sancti Michaelis de Husaby in Troygd, Upsalensis dioecesis, in S. Michaelis, quatuor beatae Mariae, S. Johannis Baptistae et Omnium Sanctorum festivitatibus, etc., ut supra. *(Ibid.)*

Sainte-Marie-Majeure, 23 janvier 1292.

In e. m., pro capella Sancti Fortunati, ab ecclesia Sancti Justi de Marempma, Xanctonensis dioecesis, dependenti, quae a Carolo magno, Romanorum imperatore, fuit constructa, in qua plura miracula ob ipsius sancti merita fecit Deus, in S. Fortunati et sanctae Quiteriae virginis festivitatibus et per octo dies sequentes.

« Loca sanctorum omnium... — Dat. Rome, apud Sanctam Mariam Majorem, x kalendas februarii, anno quarto. » *(Ibid.)*

6558 Sainte-Marie-Majeure, 1er février 1292.

Dispensatio super pluralitate beneficiorum. (Reg. 46, c. 727, f. 145 v°.)

Roberto de Sefeud, presbytero, rectori ecclesie de Branton, Norwicensis diocesis, clerico carissimi in Christo filii nostri E., regis Anglie illustris, indulget ut ecclesias de Schadefeld et de Branton, Norwicensis dioecesis, quas sine apostolica dispensatione insimul detinuit, et pro quibus infra annum in presbyterum promoveri non se fecit, licite retinere possit, dummodo congruam partem fructuum ex eis jam perceptorum in evidentem earum utilitatem convertat.

« In hiis que... — Dat. Rome, ut supra, kalendis februarii, anno quarto. »

6559 Sainte-Marie-Majeure, 13 janvier 1292.

Immunitates Templariis confirmatae. (Reg. 46, c. 728, f. 145 v°.)

.. *magistro et fratribus militie Templi Jerosolimitani*, ad instar Alexandri et Urbani paparum, indulget ut ad contribuendum in aliquibus talliis, collectis seu pecuniae summis aut exactionibus aliis non teneantur.

« Quanto devotius divino... — Dat. Rome, apud Sanctam Mariam Majorem, idibus januarii, anno quarto. »

6560 Sainte-Marie-Majeure, 13 janvier 1292.

Immunitates Templariis confirmatae. (Reg. 46, c. 728², f. 145 v°.)

.. *magistro et fratribus domus militie Templi Jerosolimitani*, ad instar Clementis IIIIti, indulget ut legati apostolicae sedis vel nuntii, cardinalibus exceptis, procurationes pecuniarias ab eis exigere non possint.

« Dignum esse conspicimus... — Dat. ut supra. »

6561 Sainte-Marie-Majeure, 13 janvier 1292.

Immunitates Templariis confirmatae. (Reg. 46, c. 729, f. 145 v°.)

Nicolaus, etc. Venerabilibus fratribus archiepiscopis et episcopis et dilectis filiis abbatibus, prioribus, decanis, archidiaconis et aliis ecclesiarum prelatis ad quos littere iste pervenerint, salutem, etc. Eis, ad instar Honorii IIIi, mandat ut a Templariis vicesimum, quaestum et alias exactiones exigere se abstineant.

« Cum de juris... — Dat. ut supra. »

6562 Sainte-Marie-Majeure, 23 janvier 1292.

Dispensatio super defectu natalium. (Reg. 46, c. 730, f. 145 v°; Potth., 23898.)

.. *archiepiscopo Nidrosiensi* committit ut cum Augustino Taorgilli et Johanne, fratre ejus, presbyteris, qui, credentes se ex soluta muliere et simplice presbytero genitos, a J., Nidrosiensi archiepiscopo, dispensationem obtinuerunt ut ad omnes ordines promoveri et unum beneficium ecclesiasticum habere possent, dispenset, quanquam pater, ante conceptionem eorum, regulam Sancti Augustini et postmodum Cisterciensis ordinum professus est, ut in susceptis ordinibus ministrare possint. — « Verum, quia hec fore proponuntur occulta, predictis

fratribus super hujusmodi dispensatione nullas testimoniales litteras largiaris. »

« Constitutus in presentia... — Dat. Rome, apud Sanctam Mariam Majorem, x kalendas februarii, anno quarto. »

6563-6584 Sainte-Marie-Majeure, 27 janvier 1292.

Indulgentiae. (Reg. 46, c. 730[2] f. 146 r°.)

Universis Christi fidelibus presentes litteras inspecturis. Indulgentiam unius anni et xl dierum concedit visitantibus ecclesiam .. guardiani et conventus fratrum minorum de Monticulo, Camerinensis dioecesis, in quatuor beatae Mariae, S. Francisci et sanctae Clarae festivitatibus et per octo dies sequentes.

« Vite perennis gloria... — Dat. Rome, apud Sanctam Mariam Majorem, vi kalendas februarii, anno quarto. » (Potth., 23905.)

In e. m., pro ecclesia .. guardiani et conventus fratrum minorum Auximanorum, in quatuor beatae Mariae, S. Francisci, S. Antonii et sanctae Mariae Magdalenae festivitatibus et per octo dies sequentes. Dat. ut supra. (Potth., 23905.)

In e. m., pro ecclesia .. guardiani et conventus fratrum minorum de Camerano, Humanatis dioecesis, in quatuor beatae Mariae, S. Francisci, S. Antonii et sanctae Clarae festivitatibus et per octo dies sequentes. Dat. ut supra.

In e. m., pro ecclesia .. guardiani et conventus fratrum minorum de Castro Ficardi, Humanatis dioecesis. (Potth., 23905.)

In e. m., pro ecclesia .. guardiani et conventus fratrum minorum de Forano, Auximanae dioecesis. (Potth., 23905.)

Sainte-Marie-Majeure, 1er février 1292.

In e. m., pro ecclesia .. guardiani et conventus fratrum minorum de Tornazano, Auximanae dioecesis. Dat. Romae, ut supra, kalendis februarii, anno quarto. (Potth., 23910.)

In e. m., pro ecclesia .. guardiani et conventus fratrum minorum de Sarolo, Humanatis dioecesis. (Potth., 23910.)

In e. m., pro ecclesia .. guardiani et conventus fratrum minorum de Castro Mili, Anconitanae dioecesis. (Potth., 23909.)

Sainte-Marie-Majeure, 26 janvier 1292.

In e. m., pro ecclesia .. guardiani et conventus fratrum minorum de Scotaneto, Pensauriensis dioecesis. Dat. Romae, vii kalendas februarii, anno quarto. (Potth., 23904.)

Sainte-Marie-Majeure, 5 février 1292.

In e. m., pro ecclesia Beatae Mariae de Valabo, Upsalensis dioecesis, in quatuor beatae Mariae et S. Johannis Baptistae festivitatibus, per octo dies sequentes et in anniversario die dedicationis ejusdem ecclesiae. Dat. Romae, apud Sanctam Mariam Majorem, nonis februarii, anno quarto.

In e. m., pro cathedrali ecclesia Beatae Mariae Aboensi, in quatuor beatae Mariae festivitatibus, etc., ut supra. (Potth., 23917.)

In e. m., pro ecclesia Sancti Jacobi in Thorsargi, Strangianensis dioecesis, in S. Jacobi, S. Johannis Baptistae et quatuor beatae Mariae festivitatibus, etc., ut supra.

Sainte-Marie-Majeure, 13 janvier 1292.

In e. m., pro ecclesia hospitalis Sancti Petronyani domus militiae Templi de Ceperano, Verulanae dioecesis, in S. Petronyani festivitate, per octo dies sequentes, in dominica Palmarum et die Veneris sancto. Dat. ut supra, idibus januarii, anno quarto.

Sainte-Marie-Majeure, 5 février 1292.

In e. m., pro ecclesia .. guardiani et conventus fratrum minorum de Miniano, Theanensis dioecesis, in quatuor beatae Mariae, S. Francisci, S. Antonii et beatae Clarae festivitatibus, per octo dies sequentes et in anniversario die dedicationis ejusdem ecclesiae.

« Licet is de... — Dat. Rome, apud Sanctam Mariam Majorem, nonis februarii, anno quarto. »

In e. m., pro ecclesia .. guardiani et fratrum minorum de Ebulo, Salernitanae dioecesis. (Potth., 23914.)

Sainte-Marie-Majeure, 10 février 1292.

In e. m., pro ecclesia Sanctae Agnetis de Argentio, Sanctae Agathensis dioecesis, in quatuor beatae Mariae et sanctae Agnetis festivitatibus, per octo dies sequentes et in anniversario die dedicationis ejusdem ecclesiae.

« Vite perennis gloria... — Dat. Rome, apud Sanctam Mariam Majorem, iiii idus februarii, anno quarto. »

In e. m., pro ecclesia Sanctae Mariae sita in territorio Gamacescae, Beneventanae dioecesis, in quatuor beatae Mariae festivitatibus, per octo dies sequentes et in anniversario die dedicationis ejusdem ecclesiae.

« Virga venustissima et... — Dat. ut supra. » (*En marge.*)

Sainte-Marie-Majeure, 1er février 1292.

In e. m., pro ecclesia Sanctae Mariae de Ripa de Pon-

tecurvo, Aquinatis dioecesis, in quatuor beatae Mariae festivitatibus et per octo dies sequentes. Dat Romae, apud Sanctam Mariam Majorem, kalendis februarii, anno quarto. (*Ibid.*)

In e. m., pro ecclesia Sancti Blasii de Pontecurvo, Aquinatis dioecesis, in festivitate S. Blasii, per octo dies sequentes et in anniversario die dedicationis ejusdem ecclesiae.

« Vite perennis gloria... — Dat. ut supra. » (*Ibid.*)

Sainte-Marie-Majeure, 13 janvier 1292.

In e. m., pro ecclesia Sanctae Crucis Verulana, in ejusdem sanctae crucis, Purificationis beatae Mariae festivitatibus et per octo dies sequentes. Dat. Romae, apud Sanctam Mariam Majorem, idibus januarii, anno quarto. (*Ibid.*)

Orvieto, 24 juin 1291.

In e. m., pro ecclesia Sancti Johannis de Portu Sugii, Gaietanae dioecesis, in singulis beatae Mariae, S. Johannis et sanctarum Margaritae et Luciae festivitatibus et per octo dies sequentes.

« Claro supernorum consortio... — Dat. apud Urbemveterem, VIII kalendas julii, anno quarto. » (*Ibid.*)

Sainte-Marie-Majeure, 23 janvier 1292.

In e. m., pro ecclesia Sancti Justi de Marempma, Xanctonensis dioecesis, in S. Justi et S. Nicolai festivitatibus et per octo dies sequentes.

« Vite perennis gloria... — Dat. Rome, apud Sanctam Mariam Majorem, x kalendas februarii, anno quarto. » (*Ibid.*)

6585 Sainte-Marie-Majeure, 5 janvier 1292.

Dispensatio super pluralitate beneficiorum. (Reg. 46, c. 731, f. 146 v°.)

.. *episcopo Lincolniensi* mandat ut cum magistro Thoma de Suctone, archidiacono de Norhampton in ecclesia Lincolniensi, dispenset ut, praeter archidiaconatum suum, unum aliud beneficium ecclesiasticum suscipere possit.

« Virtutum merita quibus... — Dat. Rome, apud Sanctam Mariam Majorem, nonis januarii, anno quarto. »

6586 Sainte-Marie-Majeure, 4 février 1292.

Contra dilapidationes Petri, abbatis monasterii de Galliaco. (Reg. 46, c. 732, f. 146 v°.)

.. *abbati secularis Sancti Pauli Narbonensis et .. precentori Biterrensis ecclesiarum.* « Exposuit nobis frater Aymericus de Salis, monachus monasterii de Galliaco, ordinis S. Benedicti, Albiensis diocesis, quod Petrus, qui pro abbate monasterii predicti se gerit, bonorum ipsius monasterii dilapidator et consumptor enormis existens, centum marchas argenti, quas in eodem monasterio tempore sue promotionis invenit, pro sue libito voluntatis expendit, ac viginti calices argenteos vel circa et quamplurima ornamenta ecclesiastica et libros theologice facultatis ac juris canonici et civilis, usque ad valorem trecentarum marcharum argenti, et nonnulla alia bona ipsius monasterii mobilia et eidem monasterio necessaria minus licite vendidit et etiam obligavit, ipsorumque pretium dissipavit enormiter et consumpsit; prefatum quoque monasterium, licet in redditibus non habundet, absque justa causa, fere in tribus milibus librarum turonensium tam pro se quam pro alienis debitis obligavit, redditus dicti monasterii valoris annui ducentarum marcharum et ultra quibusdam mercatoribus percipiendos ab eis ad longum tempus nichilominus concedendo. Idem etiam pluribus excommunicationum sententiis innodatus, divina officia celebrare seque ipsis immiscere presumpsit; symonie insuper vitio, perjurii et aliis est diversis criminibus irretitus, et, ne super hiis a monachis ipsius monasterii posset penes superiorem deferri, nonnullos ex ipsis, qui sunt major pars totius conventus, ad jurandum induxit quod eum non accusarent nec essent in aliquo contra ipsum. Contra reliquos autem monachos dicti monasterii, qui eidem tale recusarunt prestare juramentum, motus indebite, ipsos, fultus potentia seculari, a suis obedientiis seu administrationibus, quas a dicto monasterio tenebant, amovens, eosdem per quosdam satellites tunc existentes in dicto monasterio personaliter capi precepit, qui, pre timore nimio eis ex hoc imminenti, ad ecclesiam dicti monasterii fugientes, se in choro ipsius ecclesie receptarunt, ubi dictus abbas ipsos, qui erant novem vel decem, absque cibo et potu per plures dies reclusos tenere presumpsit, et demum monachos sepedictos, dum quidam eorum vestibus induti sacerdotalibus vellent missarum solemnia celebrare, per eosdem satellites in ecclesia ipsa capi et per eam trahi, ac demum acriter verberatos ab ea extrahi fecit et diro carceri mancipari, ubi adhuc detineri noscuntur, paucis eorum exceptis, qui per vim et metum qui cadere poterat in constantes coacti fuerunt eidem abbati prestare juramentum quod contra eum non essent et de non veniendo contra juramentum ipsum dare fidejussoriam cautionem. Preterea sepedictus abbas quosdam ex predictis satellitibus ad prioratum de Sestarolio, dicte diocesis, ad monasterium ipsum immediate spectantem, transmisit, qui, priore

ipsius prioratus et ejus familia exinde violenter ejectis, bladum, vinum et reliqua bona ibidem reperta exinde temere asportarunt, quibusdam ex ipsis satellitibus in eodem prioratu remanentibus, qui eum adhuc detinent occupatum. Cum igitur propter ipsius abbatis malitiam actusque dampnabiles dictum monasterium, quod in spiritualibus florere ac in temporalibus habundare hactenus consuevit, ad tantam dissolutionem devenisse dicatur quod, nisi per apostolice sedis providentiam celeriter succurratur eidem, incurrere poterit irreparabile detrimentum, dictus frater Aymericus nobis humiliter supplicavit ut salubre super hoc remedium apponere de benignitate apostolica curaremus. Quia vero de fama dicti abbatis apud sedem apostolicam per venerabilem fratrem nostrum M., Portuensem episcopum, inquiri fecimus diligenter et repertus est super premissis per inquisitionem hujusmodi publice diffamatus, nos, nolentes premissa incorrecta relinqui, discretioni vestre, de qua plenam in Domino fidutiam obtinemus, per apostolica scripta mandamus quatinus vos vel alter vestrum, ad predictum monasterium personaliter accedentes, auctoritate nostra ante omnia predictos monachos sic detentos faciatis a carcere liberari, et, reliquis monachis ab observantia juramentorum ab eis, ut premittitur, prestitorum et prefatis fidejussoribus a fidejussione hujusmodi absolutis, monachos qui propter ejusdem abbatis malitiam extra monasterium predictum vagari dicuntur ad possessionem claustri pacificam reducentes, ac deinde habentes pre oculis solum Deum, super predictis omnibus contra predictum abbatem prepositis inquiratis sollicite veritatem. Contradictores, etc. Et demum que super hiis inveneritis sub vestris inclusa sigillis fideliter ad nostram presentiam transmittatis. Prefixo eidem abbati ac aliis quorum interent termino peremptorio competenti, quo idem abbas personaliter, alii vero per se vel per procuratores ydoneos apostolico se conspectui representent, quod super hoc sententiandum vel ordinandum seu precipiendum duxerimus humiliter recepturi. Interim dicto abbati omni alienationis genere interdicto. Diem autem prefixionis hujusmodi et quicquid super predictis duxeritis faciendum nobis per vestras litteras harum seriem continentes studeatis fideliter intimare. Dat. Rome, apud Sanctam Mariam Majorem, II nonas februarii, anno quarto. »

6587 Sainte-Marie-Majeure, 22 novembre 1291.

Contra injuriatores fratrum minorum Botontinorum. (Reg. 46, c. 733, f. 146 v°; Potth., 23865.)

.. *archiepiscopo Brundusino.* « Sua nobis dilecti filii .. guardianus et fratres ordinis minorum Botontini conquestione monstrarunt quod Angelus de Botontino, Paulus de Trajano et Sylvester de Farano, presbyteri, Palmerius et Leo, diaconi, canonici ecclesie Botontine, Caroangelus, Andreas, Lupus Sancti Georgii, Nicolaus magistri Guillelmi et Lupus Madii de Camo, presbyteri ejusdem ecclesie, quasdam domos et turrim, quas dilecta in Christo filia nobilis mulier Constantia de Castanea ordini predicto pia et provida liberalitate donaverat, pro fabrica ecclesie et officinarum loci dictorum fratrum que in civitate Botontina construebantur, violenter occupare, ac ad locum prefatum hostiliter accedentes, muratores inibi existentes exinde per violentiam ejecerunt, ac in fratres Benevenutum de Rapolla et Sygniorem de Melfia, professores ipsius ordinis, ibidem inventos, ausu sacrilego manus violentas inicere, Dei timore postposito, temere presumpserunt. Iidem quoque clerici ac Leo, cantor, Palmerius et Sylvester de Sancto Petro novo, clerici Botontini, corpus quondam Margarite, uxoris Leonis Crassi, civis Botontini, que in sua ultima voluntate in prefato loco dictorum fratrum suam elegerat sepulturam, temeritate propria rapientes, illud in cimiterio ecclesie Botontine sepelire nequiter attemptarunt, in dictorum guardiani et fratrum et eorum ordinis manifestam injuriam, prejudicium et gravamen; alias eisdem guardiano et fratribus in predicta civitate multiplices injurias et contumelias irrogando. Quare predicti guardianus et fratres nobis humiliter supplicarunt ut oportunum super hiis adhibere remedium curaremus. Nos igitur, premissa nolentes, prout nec debemus, conniventibus oculis pertransire, fraternitati tue per apostolica scripta mandamus quatinus canonicos, cantorem et clericos supradictos ex parte nostra, per te vel per alium seu alios, peremptorie citare procures ut infra duorum mensium spatium post citationem hujusmodi Paulus et Sylvester predicti, qui dicuntur fuisse premissorum excessuum precipui patratores, personaliter, reliqui vero per se vel procuratores ydoneos compareant [coram] nobis, facturi et recepturi super hiis quod justitia suadebit. Diem vero citationis et formam et quicquid inde duxeris faciendum nobis per tuas litteras tuo sigillo signatas harum seriem continentes studeas fideliter intimare. Dat. Rome, apud Sanctam Mariam Majorem, x kalendas decembris, anno quarto. »

6588 Sainte-Marie-Majeure, 27 janvier 1292.

Dispensatio super pluralitate beneficiorum. (Reg. 46, c. 734, f. 147 r°.)

Willelmo de Bricchull, decano ecclesie Sancti Johannis

Cestrie, Lichefeldensis diocesis. Cum eo, consideratione E., regis Angliae, dispensat ut ecclesias de Blecchele et de Denton, Lincolniensis et Norwicensis dioecesium, una cum decanatu et praebenda in Assavensi ecclesia, quae sine apostolica dispensatione obtinuit, in posterum licite possidere valeat; dummodo congruam partem fructuum ex praedictis beneficiis jam perceptorum in eorumdem utilitatem convertat.

« Laudabilis conversationis et... — Dat. Rome, apud Sanctam Mariam Majorem, vi kalendas februarii, anno quarto. »

6589 Orvieto, 22 septembre 1291.

Dispensatio matrimonii. (Reg. 46, c. 735, f. 147 r°.)

Venerabili fratri .. episcopo Lichefeldensi committit ut cum Roberto de Criraipe et Mathilde dicta Goidekenape dispenset ut in matrimonio quod olim, impedimentum esse ignorantes, contraxerunt et in quo plures filios procrearunt remanere valeant, non obstante quarto consanguinitatis gradu quo conjuncti sunt.

« Exhibita nobis dilecti... — Dat. apud Urbemveterem, x kalendas octobris, anno quarto. »

6590 Sainte-Marie-Majeure, 17 janvier 1292.

Facultas absolvendi a canonicis sententiis. (Reg. 46, c. 736, f. 147 r°; Potth., 23897.)

Gentili, archiepiscopo Regino, administratori episcopatus Alifani, facultatem concedit absolvendi clericos et laicos ipsius dioecesis ab excommunicationis et interdicti sententiis quas ob auxilium Petro de Aragonia impensum incurrerunt, dispensandique cum clericis qui sic ligati se divinis officiis immiscuerint.

« De tue circumspectionis... — Dat. Rome, apud Sanctam Mariam Majorem, xvi kalendas februarii, anno quarto. »

6591 Sainte-Marie-Majeure, 13 janvier 1292.

Licentia testandi. (Reg. 46, c. 737, f. 147 r°.)

Magistro Ranuccino de Murro, archidiacono Vervecensi in ecclesia Burgensi, capellano nostro et litterarum nostrarum contradictarum auditori.

« Quia presentis vite... — Dat. Rome, apud Sanctam Mariam Majorem, idibus januarii, anno quarto. »

6592 Sainte-Marie-Majeure, 5 février 1292.

Dispensatio super pluralitate beneficiorum. (Reg. 46, c. 738, f. 147 v°.)

Venerabili fratri .. episcopo Norwicensi. Cum eo dispensat ut ecclesias de Elingham parva et de Telvetham, Norwicensis dioecesis, quas sine apostolica dispensatione insimul detinuit, licite possidere valeat, dummodo congruam partem fructuum ex eis perceptorum in evidentem earum utilitatem convertat.

« Lecta coram nobis... — Dat. Rome, apud Sanctam Mariam Majorem, nonis februarii, anno quarto. »

6593 Orvieto, 13 septembre 1291.

Dispensatio super defectu ordinis. (Reg. 46, c. 739, f. 147 v°.)

Venerabili fratri .. archiepiscopo Eboracensi mandat ut cum Petro de Cestria, subdiacono, clerico E., regis Angliae, consanguineo nobilis viri .. comitis Lincolniensis, cui olim bonae memoriae Fulco, Londoniensis episcopus, Innocentii IIII[ti] nomine, indulsit ut, praeter ecclesiam de Walleye, Conventrensis dioecesis, alia beneficia ecclesiastica usque ad annuam summam centum librarum sterlingorum recipere posset, dispenset super eo quod, praeter ecclesiam de Walleye, ecclesias parrochiales de Buldeby, de Esyngon et de Sleteburn, praepositurani ecclesiae Beverlacensis et ecclesiam de Arkeseye, Eboracensis dioecesis, detinuit, nec se in presbyterum promoveri fecit; eique indulgeat ut eadem beneficia licite possidere possit, dummodo congruam partem fructuum ex eis jam perceptorum in evidentem eorum utilitatem convertat et se in presbyterum infra tempus statutum promoveri faciat.

« Exposuit nobis Petrus... — Dat. apud Urbemveterem, idibus septembris, anno quarto. »

6594-6599 Sainte-Marie-Majeure, 15 février 1292.

Indulgentiae. (Reg. 46, c. 740, f. 147 v°.)

Universis Christi fidelibus presentes litteras inspecturis Indulgentiam unius anni et xl dierum concedit visitantibus ecclesiam Sancti Petri de Hamptonette, Cicestrensis dioecesis, in festivitatibus S. Petri apostoli, per octo dies sequentes et in anniversario die dedicationis ejusdem ecclesiae.

« Vite perennis gloria... — Dat. Rome, apud Sanctam Mariam Majorem, xv kalendas martii, anno quarto. »

In e. m., pro ecclesia Beatae Mariae de Tamerton Foliot, Exoniensis dioecesis, in quatuor beatae Mariae et S. Dionysii festivitatibus et per octo dies sequentes. Dat. ut supra.

Sainte-Marie-Majeure, 27 janvier 1292.

In e. m., eamdem ecclesiam concedit iis qui .. priori et fratribus domus leprosorum Sancti Onufrii de Monte Sancti Johannis, Verulanae dioecesis, manum caritatis porrexerint. Praesentes litterae per quaestuarios mitti non possunt.

« Quoniam ut ait... — Dat. Rome, apud Sanctam Mariam Majorem, VI kalendas februarii, anno quarto. » (*En marge.*)

In e. m., pro domo leprosorum Beatae Mariae Magdalenae Verulana. (*Ibid.*)

Sainte-Marie-Majeure, 18 février 1292.

In e. m., eamdem indulgentiam concedit visitantibus ecclesiam Anagninam, in honorem beatae Mariae constructam, in quatuor beatae Mariae, S. Magni martyris, sanctarumque Secundinae, Aureliae et Neomisiae virginum, quorum corpora in ecclesia ipsa requiescunt, festivitatibus, per octo dies sequentes et in anniversario die dedicationis ejusdem ecclesiae.

« Virgo venustissima et... — Dat. Rome, apud Sanctam Mariam Majorem, XII kalendas martii, anno quarto. » (*Ibid.*)

Sainte-Marie-Majeure, 13 février 1292.

In e. m., pro ecclesia prioratus de Amiliavo, ordinis S. Benedicti, Ruthenensis dioecesis, beatae Mariae vocabulo insignita, in quatuor ejusdem virginis, S. Johannis Baptistae et S. Jacobi apostoli festivitatibus et per octo dies sequentes.

« Gloriosus Deus in... — Dat. Rome, apud Sanctam Mariam Majorem, idibus februarii, anno quarto. » (*Ibid.*)

6600 Sainte-Marie-Majeure, janvier ou février 1292 (1).

Instrumentum quo bonae memoriae Thomas, episcopus, et capitulum Reatini monasterium Sancti Thomae Reatinum, cujus primum lapidem posuerunt, obtentu bonae memoriae J., Portuensis episcopi, a sua et Reatinae ecclesiae jurisdictione ordinaria liberarunt, pro censu annuo unius librae cerae, confirmat. (Reg. 46, c. 740², f. 148 r°.)

.. *abbatisse et conventui monasterii Sancti Thome Reatini, Cisterciensis ordinis.*

(1) Faut-il lire V *kalendas f.*, ou V *idus f.*, ou .. *nonas f.* ?

Instrumenti confirmati tenor hic est :

« Thomas, permissione divina episcopus, et capitulum » Reatini universis presentes litteras inspecturis, salu- » tem in Domino. Illius tenemur multipliciter... — Dat. » Reate, V nonas maii, anno Domini M.CC.LXIII°, tem- » pore domni Urbani pape IIII^ti, pontificatus ejus anno » secundo. »

« Cum a nobis... — Dat. Rome, apud Sanctam Mariam Majorem, V (*sic*) nonas februarii, anno quarto. »

6601 Sainte-Marie-Majeure, 8 février 1292.

Privilegium jurisdictionis. (Reg. 46, c. 741, f. 148 r°.)

Dilectis filiis universitati hominum ville de Valencenis, Cameracensis et Atrebatensis diocesium, indulget ut extra Cameracensem et Atrebatensem dioeceses, super bonis quae infra ipsas obtinent, per litteras apostolicae sedis vel legatorum ejus in causam trahi non possint.

« Meritis tue devotionis... — Dat. Rome, apud Sanctam Mariam Majorem, VI idus februarii, anno quarto. »

6602 Sainte-Marie-Majeure, 8 février 1292.

Dispensatio super defectu ordinum. (Reg. 46, c. 742, f. 148 r°.)

Nicolao Swenonis, subdiacono, rectori ecclesie de Malmogh, Lundensis diocesis. Cum eo, consideratione E., regis Angliae, cujus clericus est, dispensat ut ecclesias de Hothorp et de Malmogh, Othoniensis et Lundensis dioecesium, quas sine apostolica dispensatione insimul detinuit, et pro quibus infra annum in presbyterum promoveri non se fecit, licite retinere valeat; dummodo congruam partem fructuum ex praedictis ecclesiis jam perceptorum in earum evidentem utilitatem convertat et infra annum in presbyterum promoveri se faciat.

« Lecta coram nobis... — Dat. ut supra. »

6603 Sainte-Marie-Majeure, 5 février 1292.

Facultas conferendi beneficia. (Reg. 46, c. 743, f. 148 r°.)

Venerabili fratri B., episcopo Slewicensi, concedit ut, a clericis suae dioecesis qui beneficia receperint nec se infra annum ad presbyteratus ordinem promoveri fecerint resignatione eorumdem beneficiorum accepta, eis beneficia illa rursus assignet.

« Exposita nobis tua... — Dat. Rome, apud Sanctam Mariam Majorem, nonis februarii, anno quarto. »

6604 Sainte-Marie-Majeure, 28 janvier 1292.

Dispensatio super defectu ordinum. (Reg. 46, c. 744, f. 148 v°.)

Thome de Basinge, subdiacono, rectori ecclesie Sancti Martini de Albodeston, Wintoniensis diocesis. Cum eo dispensat super eo quod, ecclesia Sancti Martini de Albodeston recepta, se in presbyterum promoveri infra annum non fecit.

« Laudabilis conversationis et... — Dat. Rome, apud Sanctam Mariam Majorem, v kalendas februarii, anno quarto. »

6605 Sainte-Marie-Majeure, 7 février 1292.

Dispensatio matrimonii. (Reg. 46, c. 745, f. 148 v°.)

Venerabili fratri .. episcopo Morinensi committit ut cum nobili viro Johanne dicto Grebauval, armigero, et nobili muliere Isabella de Lespant, ejusdem dioecesis, dispenset ut in matrimonio quod olim, ignorantes impedimentum esse, contraxerunt remanere valeant, quanquam quondam Phylippus de Lespant, prior Isabellae maritus, Johanni quarto consanguinitatis gradu attinebat.

« Petitio dilecti filii... — Dat. Rome, apud Sanctam Mariam Majorem, vii idus februarii, anno quarto. »

6606 Sainte-Marie-Majeure, 5 février 1292.

Dispensatio super defectu aetatis (Reg. 46, c. 746, f. 148 v°.)

Venerabili fratri .. archiepiscopo Rothomagensi mandat ut cum Radulpho, presbytero, dispenset super eo quod, minor viginti et quinque annos natus, ecclesiam de Escreinvilla, Rothomagensis dioecesis, recepit.

« Exhibita nobis dilecti... — Dat. Rome, apud Sanctam Mariam Majorem, nonis februarii, anno quarto. »

6607 Sainte-Marie-Majeure, 5 février 1292.

Facultas absolvendi a canonicis sententiis. (Reg. 46, c. 747, f. 148 v°; Potth., 23911.)

Jerundo, archiepiscopo Nidrosiensi, committit ut laicos et clericos suae civitatis et dioecesis qui pro violenta injectione manuum in clericos excommunicationis sententiam incurrerunt absolvat.

« Ex parte tua... — Dat. ut supra. »

6608-6609 Sainte-Marie-Majeure, 15 février 1292.

De debitis Albinganensis ecclesiae solvendis. (Reg. 46, c. 748, f. 149 r°.)

Venerabili fratri Nicolao, Albinganensi episcopo, indulget ut medietatem fructuum, redditum et proventuum primi anni omnium ecclesiasticorum beneficiorum quae usque ad biennium in Albinganensi dioecesi vacabunt percipere possit, in solutionem debitorum Albinganensis ecclesiae convertendam.

« Circa quarumlibet ecclesiarum... — Dat. Rome, apud Sanctam Mariam Majorem, xv kalendas martii, anno quarto. »

In e. m. .. Albensi et .. Saonensi episcopis et .. praeposito ecclesiae Albinganensis mandat ut eidem episcopo praedictos fructus et redditus ministrari faciant.

6610 Sainte-Marie-Majeure, 20 février 1292.

Licentia testandi. (Reg. 46, c. 748², f. 149 r°.)

Eidem.

« Quia presentis vite... — Dat. Rome, apud Sanctam Mariam Majorem, x kalendas martii, anno quarto. »

6611-6622 Sainte-Marie-Majeure, 9 février 1292.

Indulgentiae. (Reg. 46, c. 749, f. 149 r°.)

Universis Christi fidelibus presentes litteras inspecturis. Indulgentiam unius anni et xl dierum concedit visitantibus ecclesiam .. guardiani et conventus fratrum minorum de Leonano, Feretranae dioecesis, in quatuor beatae Mariae, S. Francisci, S. Antonii et sanctae Clarae festivitatibus et per octo dies sequentes.

« Vite perennis gloria... — Dat. Rome, apud Sanctam Mariam Majorem, v idus februarii, anno quarto. » (Potth., 23920.)

In e. m., pro ecclesia .. guardiani et conventus fratrum minorum de Sancto Marino, Feretranae dioecesis. (Potth., 23920.)

In e. m., pro ecclesia .. guardiani et conventus fratrum minorum de Sancto Leone, Feretranae dioecesis. (Potth., 23920.)

In e. m., pro ecclesia .. guardiani et conventus fratrum minorum de Sancto Angelo in Vado, Urbinatis dioecesis. (Potth., 23920.)

In e. m., pro ecclesia .. guardiani et conventus fratrum minorum de Sancto Angelo papali, in sanctorum

angelorum, beatae Mariae Magdalenae et sanctae crucis festivitatibus et per octo dies sequentes. Dat. ut supra. (POTTH., 23919.)

Sainte-Marie-Majeure, 13 février 1292.

In e. m., pro ecclesia Sancti Michaelis Stellensi, Pampilonensis dioecesis, in quatuor beatae Mariae et S. Michaelis festivitatibus et per octo dies sequentes. Dat. Romae, apud Sanctam Mariam Majorem, idibus februarii, anno quarto.

In e. m., pro ecclesia Sancti Petri Stellensi, Pampilonensis dioecesis, in quatuor beatae Mariae et sanctorum apostolorum Petri et Pauli festivitatibus et per octo dies sequentes. Dat. ut supra.

Sainte-Marie-Majeure, 1er février 1292.

In e. m., pro ecclesia .. prioris et fratrum domus Sanctae Mariae de Curia advocatorum Lucanae, ordinis S. Augustini, in quatuor beatae Mariae, beati Michaelis archangeli et S. Augustini festivitatibus et per octo dies sequentes. Dat. Romae, apud Sanctam Mariam Majorem, kalendis februarii, anno quarto.

Sainte-Marie-Majeure, 5 février 1292.

In e. m., pro ecclesia Sancti Martini de Montehuchon, Constantiensis dioecesis, in S. Martini et quatuor beatae Mariae festivitatibus et per octo dies sequentes.

« Loca sanctorum omnium... — Dat. Rome, apud Sanctam Mariam Majorem, nonis februarii anno quarto. » (*En marge.*)

Sainte-Marie-Majeure, 9 février 1292.

In e. m., pro ecclesia .. guardiani et conventus fratrum minorum Urbinatum, in sanctorum angelorum, in quorum honorem eadem ecclesia est constructa, beatae Mariae Magdalenae et sanctae crucis festivitatibus et per octo dies sequentes.

« Vite perennis gloria... — Dat. Rome, apud Sanctam Mariam Majorem, v idus februarii, anno quarto. » (*Ibid.*; POTTH., 23920.)

Sainte-Marie-Majeure, 13 février 1292.

In e. m., pro ecclesia Beatae Justinae de Montesilice, Paduanae dioecesis, in Assumptionis beatae Mariae, S. Johannis Baptistae sanctaeque Justinae festivitatibus, per octo dies sequentes et in anniversario die dedicationis ejusdem ecclesiae. Dat. Romae, apud Sanctam Mariam Majorem, idibus februarii, anno quarto. (*Ibid.*)

Sainte-Marie-Majeure, 23 janvier 1292.

In e. m., pro ecclesia .. magistri et fratrum domus Dei Sancti Juliani Ardentium Cenomanensis, in S. Juliani et S. Cervasii festivitatibus et per octo dies sequentes. Dat. Romae, apud Sanctam Mariam Majorem, x kalendas februarii, anno quarto. (*Ibid.*)

6623 Sainte-Marie-Majeure, 18 février 1292.

Facultas concedendi uni personae tabellionatum. (REG. 46, c. 750, f. 149 v°.)

Galtero, episcopo Pictavensi.

« Ex parte tua... — Dat. Rome, apud Sanctam Mariam Majorem, XII kalendas martii, anno quarto. »

6624 Sainte-Marie-Majeure, 14 février 1292.

Dispensatio matrimonii. (REG. 46, c. 751, f. 149 v°.)

Venerabili fratri .. episcopo Ratisponensi committit ut cum Marquardo de Luchsenekk et Iringarde de Ratispona dispenset ut in matrimonio quod olim, ignorantes impedimentum esse, contraxerunt remanere valeant, quanquam « quedam mulier quam idem Marquardus ante contractum hujusmodi matrimonium carnaliter cognoverat eidem Iringardi quarto erat consanguinitatis gradu conjuncta. »

« Petitio dilecti filii... — Dat. Rome, apud Sanctam Mariam Majorem, XVI kalendas martii, anno quarto. »

6625-6640 Sainte-Marie-Majeure, 18 février 1292.

Indulgentiae. (REG. 46, c. 752, f. 149 v°.)

Universis Christi fidelibus presentes litteras inspecturis. Indulgentiam unius anni et XL dierum concedit visitantibus capellam hospitalis de Sancto Casciano, Florentinae dioecesis, in sanctae Christinae, in cujus honorem eadem capella est constructa, et S. Francisci festivitatibus, per octo dies sequentes et in anniversario die dedicationis ejusdem ecclesiae.

« Licet is de... — Dat. Rome, apud Sanctam Mariam Majorem, XII kalendas martii, anno quarto. »

In e. m., pro ecclesia Sancti Silvestri Januensi, in singulis ejusdem sancti, S. Bartholomaei apostoli, S. Dominici et beatae Mariae Magdalenae festivitatibus et per octo dies sequentes. Dat. ut supra.

Sainte-Marie-Majeure, 20 février 1292.

In e. m., pro ecclesia parrochiali de Lancastrie, Eboracensis dioecesis, in quatuor beatae Mariae, cujus

vocabulo eadem ecclesia insignita est, et S. Nicolai festivitatibus, per octo dies sequentes et in anniversario die dedicationis ejusdem ecclesiae. Dat. Romae, apud Sanctam Mariam Majorem, x kalendas martii, anno quarto.

In e. m., pro ecclesia de Inerstori (?) (1), Wintoniensis dioecesis, in quatuor beatae Mariae festivitatibus, etc., ut supra.

In e. m., pro ecclesia Sanctorum Cirici et Julictae de Joyaco, Carnotensis dioecesis, in sanctorum Cirici et Julictae, Philippi et Jacobi, Cosmae et Damiani festivitatibus et per octo dies sequentes.

« Vite perennis gloria... — Dat. ut supra. »

Sainte-Marie-Majeure, 18 février 1292.

In e. m., pro ecclesia Sanctae Mariae de Fersbergh, Scarensis dioecesis, in quatuor beatae Mariae festivitatibus, per octo dies sequentes et in anniversario die dedicationis ejusdem ecclesiae. Dat. Romae, apud Sanctam Mariam Majorem, xii kalendas martii, anno quarto.

In e. m., pro ecclesia Sanctae Elenae de Skedwe, Scarensis dioecesis, in sanctae Helenae et Assumptionis beatae Mariae festivitatibus et per octo dies sequentes. Dat. ut supra.

In e. m., pro ecclesia Sancti Olavi de Phaltope, Scarensis dioecesis, in sanctorum Olavi, Pancratii, Viti et Modesti et Assumptionis beatae Mariae festivitatibus et per octo dies sequentes. Dat. ut supra.

Sainte-Marie-Majeure, 13 février 1292.

In e. m., pro ecclesia .. guardiani et fratrum minorum Terracinensium, in sanctorum Francisci, Antonii, Laurentii, sanctae Clarae et Assumptionis beatae Mariae festivitatibus et per octo dies sequentes. Dat. Romae, apud Sanctam Mariam Majorem, idibus februarii, anno quarto. (*En marge*; Potth., 23924.)

In e. m., pro ecclesia .. guardiani et fratrum minorum de Piperno, Terracinensis dioecesis. (*Ibid.*; Potth., 23924.)

In e. m., pro ecclesia fratrum minorum de Nimpha, Velletrensis dioecesis, in S. Francisci, S. Antonii, sanctae Clarae, S. Pancratii martyris, S. Johannis Baptistae et S. Johannis Evangelistae festivitatibus et per octo dies sequentes. Dat. ut supra. (*Ibid.*; Potth., 23924.)

Sainte-Marie-Majeure, 12 février 1292.

In e. m., pro ecclesia fratrum minorum de Setia, Terracinensis dioecesis, in sanctorum Francisci et Antonii, beatae Clarae, S. Bartholomaei et Assumptionis beatae Mariae festivitatibus et per octo dies sequentes. Dat. II idus februarii, anno quarto. (*Ibid.*; Potth., 23923.)

Sainte-Marie-Majeure, 15 février 1292.

In e. m., pro ecclesia fratrum minorum Albanensi, in sanctorum Francisci et Antonii, beatae Clarae et S. Pancratii festivitatibus et per octo dies sequentes. Dat. Romae, apud Sanctam Mariam Majorem, xv kalendas martii, anno quarto. (*Ibid.*; Potth., 23926.)

Sainte-Marie-Majeure, 20 février 1292.

In e. m., pro capella Beatae Mariae de Roucort, Tullensis dioecesis, in quatuor beatae Mariae festivitatibus et per octo dies sequentes. Dat. Romae, apud Sanctam Mariam Majorem, x kalendas martii, anno quarto. (*Ibid.*)

In e. m., pro ecclesia Sancti Petri de Befraimont, Tullensis dioecesis, in sanctorum Petri et Pauli festivitatibus et per octo dies sequentes. Dat. ut supra. (*Ibid.*)

Sainte-Marie-Majeure, 20 janvier 1292.

In e. m., pro ecclesia .. rectoris et fratrum hospitalis Sancti Salvatoris extra muros civitatis Burgensis, in S. Salvatoris, quae v idus novembris celebratur, S. Johannis Baptistae et sanctae Mariae Magdalenae festivitatibus, per octo dies sequentes et in anniversario die dedicationis ejusdem ecclesiae. Dat. Romae, apud Sanctam Mariam Majorem, xiii kalendas februarii, anno quarto. (*Ibid.*)

6641 Sainte-Marie-Majeure, 13 février 1292.

Facultas conferendi beneficium. (Reg. 46, c. 753, f. 150 r°.)

Venerabili fratri Alano, episcopo Trecorensi, facultatem concedit faciendi recipi in ecclesia Trecorensi unam personam in fratrem et canonicum et providendi ei de praebenda.

« Spetialis devotio quam... — Dat. Rome, apud Sanctam Mariam Majorem, idibus februarii, anno quarto. »

6642-6643 Sainte-Marie-Majeure, 20 février 1292.

Assignatio pallei. (Reg. 46, c. 754, f. 150 r°.)

Paulo, electo Rossanensi, palleum, ei ab .. archiepiscopo Sanctae Severinae assignandum, per Gregorium Machi, canonicum Rossanensem, mittit.

« Cum palleum insigne... — Dat. Rome, apud Sanctam Mariam Majorem, x kalendas martii, anno quarto. »

(1) Écrit *Inersti*, avec un signe d'abréviation à droite du *t*.

In e. m. .. archiepiscopo Sanctae Severinae mandat ut electo Rossanensi palleum assignet.

6644 Sainte-Marie-Majeure, 11 février 1292.

Administrationem monasterii de Marola .. archipresbytero Regino committit. (Reg. 46, c. 755, f. 150 r°.)

Dilectis filiis .. archipresbytero Regine et .. preposito Sancte Marie de Castellario, Regine diocesis, ecclesiarum, administrationem monasterii de Marola, ad romanam ecclesiam nullo medio pertinentis, ordinis S. Augustini, Reginae dioecesis, committit, pendente coram Petro, Sancti Eustachii diacono cardinali, negotio electionis Johannis, prioris ejusdem monasterii, in abbatem.

« Ex suscepti tenemur... — Dat. Rome, apud Sanctam Mariam Majorem, III idus februarii, anno quarto. »

6645 Sainte-Marie-Majeure, 28 janvier 1292.

Dispensatio super pluralitate beneficiorum. (Reg. 46, c. 756, f. 150 r°.)

Guillelmo de Clera, presbytero, canonico capelle de Arbrekan, Midensis diocesis. Consideratione R., Bathoniensis episcopi, cancellarii regis Angliae, indulget ut Guillelmus de Clera, ejusdem regis clericus, ecclesias de Brafforton et de Beanuer, Eboracensis et Corkagensis dioecesium, canonicatum et praebendam in capella de Arbrekan, et parrochialem ecclesiam de Galtrim, Midensis dioecesis, quae insimul sine dispensatione per triennium detinuit, licite possidere valeat, dummodo ad arbitrium boni viri congruam portionem fructuum ex eisdem beneficiis perceptorum in eorum evidentem utilitatem convertat.

« Laudabilis conversationis et... — Dat. Rome, apud Sanctam Mariam Majorem, v kalendas februarii, anno quarto. »

6646 Sainte-Marie-Majeure, 18 février 1292.

Indulgentia. (Reg. 46, c. 757, f. 150 v°.)

Universis Christi fidelibus presentes litteras inspecturis. Indulgentiam unius anni et XL dierum concedit eis qui manum caritatis porrexerint .. rectori et fratribus domus leprosorum Sancti Lazari de Sancto Genesio prope Sanctum Miniatem, Lucanae dioecesis.

« Quoniam ut ait... — Dat. Rome, apud Sanctam Mariam Majorem, XII kalendas martii, anno quarto. »

6647 Sainte-Marie-Majeure, 13 février 1292.

Nicolaum, filium Alberti de Fottegattis, a canonicatu et praebenda in ecclesia Regina amovet. (Reg. 46, c. 758, f. 150 v°.)

Gerardo, de Traversetulo, et .. de Sancta Eulalia ecclesiarum archipresbyteris, Parmensis diocesis, mandat ut Nicolaum, filium Alberti de Fottegattis, civem Parmensem, moneant ut dimittat canonicatum et praebendam quae, in ecclesia Regina per obitum Francisci de Foliano, apud sedem apostolicam mortui, vacantia, papa Francisco Buttofani de Murro contulit, quae vero Guillelmus de Sexo dictus Patarenus usurpavit et deinde in manibus .. Regini episcopi resignavit, unde Nicolaus praedictus ea detinet; alioquin eum coram sede apostolica citet.

« Significavit nobis dilectus... — Dat. Rome, apud Sanctam Mariam Majorem, idibus februarii, anno quarto. »

6648 Sainte-Marie-Majeure, 9 février 1292.

De libertate hominibus castri Sancti Ypoliti, Forosinfroniensis dioecesis, concessa. (Reg. 46, c. 759, f. 150 v°.)

.. priori heremi Sancte Crucis Fontis Avellane, Eugubine diocesis, mandat ut inquirat de petitione qua Jacobus, episcopus Forosinfroniensis, licentiam poscit ratificandi libertatem ab Andrea, fratre bonae memoriae G., Forosinfroniensis episcopi, hominibus castri Sancti Ypoliti, Forosinfroniensis dioecesis, concessam, quod castrum G. fratri suo in perpetuum minus juste concessit, quaeque libertas, propter potentiam communis ejusdem castri, recuperari non potest.

« Significavit nobis venerabilis... — Dat. Rome, apud Sanctam Mariam Majorem, v idus februarii, anno quarto. »

6649 Sainte-Marie-Majeure, 20 février 1292.

Dispensatio super pluralitate beneficiorum. (Reg. 46, c. 760, f. 151 r°.)

Venerabili fratri .. episcopo Lincolniensi committit ut cum Roberto de Sancto Albano, rectore ecclesiae de Magna Bondon, Lincolniensis dioecesis, clerico regis

Angliae, qui cum eodem rege suis sumptibus in Terram Sanctam profecturus est, dispenset ut ecclesiam de Magna Bondon et ecclesiam de Esenden, ejusdem dioecesis, quas sine dispensatione insimul detinuit, licite retinere possit, dummodo ad arbitrium boni viri congruam portionem fructuum ex eisdem ecclesiis jam perceptorum in earum evidentem utilitatem convertat.

« Meritis dilecti filii... — Dat. Rome, apud Sanctam Mariam Majorem, x kalendas martii, anno quarto. »

6650 Sainte-Marie-Majeure, 5 février 1292.

Facultas eligendi confessorem proprium. (Reg. 46, c. 761, f. 151 r°; Potth., 23912.)

Venerabili fratri Jerundo, archiepiscopo Nidrosiensi.

« Benigno tibi sunt... — Dat. Rome, apud Sanctam Mariam Majorem, nonis februarii, anno quarto. »

6651 Sainte-Marie-Majeure, 11 février 1292.

Facultas absolvendi a canonicis sententiis. (Reg. 46, c. 762, f. 151 r°.)

Venerabili fratri .. episcopo Pictavensi committit ut laicos et clericos suae civitatis et dioecesis qui pro violenta manuum injectione in clericos excommunicationis sententiam incurrerunt absolvat.

« Tua nobis fraternitas... — Dat. Rome, apud Sanctam Mariam Majorem, III idus februarii, anno quarto. »

6652 Sainte-Marie-Majeure, 14 février 1292.

Dispensatio super pluralitate beneficiorum. (Reg. 46, c. 763, f. 151 r°.)

Wilhelmo de Sancto Johanne, rectori ecclesie de Sciereburn, Wintoniensis diocesis. Cum eo dispensat ut, dimissa ecclesia de Warneford, ecclesias de Wraduwel et de Sciereburn (1), Londoniensis et Wintoniensis dioecesium, canonicatum et praebendam in ecclesia Herefordensi possidere possit.

« Conversationis et vite... — Dat. Rome, apud Sanctam Mariam Majorem, XVI kalendas martii, anno quarto. »

(1) Le nom est écrit alternativement : *Sciereburn*, *Sciriburna* et *Scinburn*.

6653 Sainte-Marie-Majeure, 12 février 1292.

Dispensatio super pluralitate beneficiorum. (Reg. 46, c. 764, f. 151 v°.)

Waltero de Langeton, rectori ecclesie Sancti Michaelis super Wyre, Eboracensis diocesis, thesaurario garderobe carissimi in Christo filii nostri E., regis Anglie illustris, crucesignato. Cum eo, qui crucis signum assumpsit, dispensat super simultanea detentione ecclesiarum Sancti Michaelis super Wyre et de Croston, Eboracensis et Lichefeldensis dioecesium, de Wallomp, Wintoniensis dioecesis, decanatus capellae regiae de Bruges, Lichefeldensis dioecesis, ecclesiarum de Wynepol, de Rampton, de Wycham, de Rothinge, Eliensis, Roffensis et Londoniensis dioecesium, de Kirkosewald et de Bouldon, Karleolensis et Dunelmensis dioecesium.

« Eximie devotionis affectus... — Dat. Rome, apud Sanctam Mariam Majorem, II idus februarii, anno quarto. »

6654 Sainte-Marie-Majeure, 20 février 1292.

Dispensatio super defectu natalium. (Reg. 46, c. 765, f. 151 v°.)

Dilecto filio Johanni Johannis de Laonkewort (?) (1), *clerico, Londoniensis diocesis.* Cum eo, cum quo jam dispensatum est ut, non obstante defectu natalium quem patitur, de soluto et soluta genitus, ad omnes ordines promoveri et unum beneficium ecclesiasticum suscipere posset, rursus dispensat ut personatum vel dignitatem recipere possit.

« Meritis tue devotionis... — Dat. Rome, apud Sanctam Mariam Majorem, x kalendas martii, anno quarto. »

6655 Sainte-Marie-Majeure, 21 janvier 1292.

Dispensatio super pluralitate beneficiorum. (Reg. 46, c. 766, f. 152 r°.)

Venerabili fratri .. episcopo Bathoniensi committit ut cum magistro Joele de Vallecorte dispenset ut ecclesias de Tauton, Exoniensis, et de Cherdelinthe, Bathoniensis dioecesium, quas insimul sine dispensatione detinuit, licite possidere valeat, dummodo congruam portionem fructuum ex eisdem ecclesiis perceptorum in evidentem earum utilitatem convertat.

« Petitio dilecti filii... — Dat. Rome, apud Sanctam Mariam Majorem, XII kalendas februarii, anno quarto. »

(1) Ecrit *Laonkwt*, avec une virgule au-dessus du w.

6656 Sainte-Marie-Majeure, 10 février 1292.

Facultas dispensandi super defectu ordinum. (Reg. 46, c. 767, f. 152 r°.)

Venerabili fratri Johanni, episcopo Arusiensi, indulget ut cum clericis suae dioecesis qui beneficia curam habentia receperunt nec se infra annum ad sacerdotium promoveri fecerunt dispensare possit.

« Exhibita nobis tua... — Dat. Rome, apud Sanctam Mariam Majorem, IIII idus februarii, anno quarto. »

6657 Sainte-Marie-Majeure, 20 février 1292.

Facultas dispensandi super defectu ordinum. (Reg. 46, c. 768, f. 152 r°.)

Venerabili fratri Philippo, episcopo Firmano, indulget ut cum clericis suae dioecesis qui beneficia curam habentia receperunt nec se infra annum ad sacerdotium promoveri fecerunt dispensare possit.

« Tua nobis fraternitas... — Dat. Rome, apud Sanctam Mariam Majorem, X kalendas martii, anno quarto. »

6658 Sainte-Marie-Majeure, 28 janvier 1292.

Facultas absolvendi a canonicis sententiis. (Reg. 46, c. 769, f. 152 v°.)

Venerabili fratri Egidio, archiepiscopo Narbonensi, indulget ut laicos suae civitatis et dioecesis qui pro violenta injectione manuum in clericos excommunicationis sententiam incurrerunt absolvere possit.

« Ex parte tua... — Dat. Rome, apud Sanctam Mariam Majorem, V kalendas februarii, anno quarto. »

6659 Sainte-Marie-Majeure, 23 janvier 1292.

Guidoctus de Imerzago, qui prioratum hospitalis Sancti Blasii Mantuani usurpavit, coram sede apostolica citatur. (Reg. 46, c. 770, f. 152 v°.)

Venerabili fratri .. episcopo Tridentino mandat ut fratrem Guidoctum de Imerzago amoveat a prioratu hospitalis Sancti Blasii Mantuani, ordinis Cruciferorum, quem, dum Petrus de Abiate, prior ejusdem hospitalis, tanquam procurator Guidonis de Raude, prioris domus Mediolanensis, ejusdem ordinis, et frater Carmamolus, magister ejusdem ordinis, apud sedem apostolicam starent, usurpavit, eumque citet ut infra mensem coram sede apostolica compareat.

« Significavit nobis dilectus... — Dat. Rome, apud Sanctam Mariam Majorem, X kalendas februarii, anno quarto. »

6660 Sainte-Marie-Majeure, 28 janvier 1292.

Dispensatio super pluralitate beneficiorum. (Reg. 46, c. 771, f. 152 v°.)

Venerabili fratri .. episcopo Wigorniensi indulget ut cum magistro Willelmo de Wigyngeston, subdiacono, dispenset ut ecclesiam de Charfeud et unam ex ecclesiis Sancti Michaelis super Remeny, de Merchir et de Chondale, Wigorniensis, Landavensis et Cantuariensis dioecesium, quas insimul sine dispensatione detinuit, licite possidere possit.

« Lecta coram nobis... — Dat. Rome, apud Sanctam Mariam Majorem, V kalendas februarii, anno quarto. »

6661-6662 Sainte-Marie-Majeure, 16 février 1292.

Indulgentiae. (Reg. 46, c. 772, f. 152 v°.)

Universis Christi fidelibus presentes litteras inspecturis. Indulgentiam unius anni et XL dierum concedit eis qui ecclesiam Sancti Georgii super Ligerim, Turonensis dioecesis, in S. Georgii festivitatibus et per octo dies sequentes visitaverint.

« Vite perennis gloria... — Dat. Rome, apud Sanctam Mariam Majorem, XIIII kalendas martii, anno quarto. »

Sainte-Marie-Majeure, 12 février 1292.

In e. m. eisdem, pro ecclesia .. abbatis et conventus monasterii Neritonensis, ad romanam ecclesiam nullo medio pertinentis, ordinis S. Benedicti, in quatuor beatae Mariae festivitatibus. Dat. Romae, apud Sanctam Mariam Majorem, II idus februarii, anno quarto.

6663 Sainte-Marie-Majeure, 28 janvier 1292.

Dispensatio super pluralitate beneficiorum. (Reg. 46, c. 773, f. 153 r°.)

Dilecto filio Reginaldo de Legham (?) (1), thesaurario ecclesie Wellensis. Cum eo, consideratione E., regis Angliae, cujus obsequiis insistit, dispensat ut alteram ex ecclesiis

(1) Ecrit *Legha*, l'*h* étant barré.

de Legham et de Mokeleston, Conventrensis et Lichefeldensis dioecesis, altera dimissa, cum thesauraria ecclesiae Vellensis retinere possit.

« Lecta coram nobis... — Dat. Rome, apud Sanctam Mariam Majorem, v kalendas februarii, anno quarto. »

FIN DES LETTRES COMMUNES DE LA QUATRIÈME ANNÉE.

INCIPIT REGESTUM LITTERARUM CURIE

QUARTI ANNI DOMINI NICOLAI PAPE IIII

6664-6665 Orvieto, 16 mars 1291.

Regi Angliae significat se ejus acceptationem modi et termini transfretationis ad Terram Sanctam ratam et gratam habere. (Reg. 46, c. 1, f. 157 r°; Potth., 23604.)

Nicolaus, episcopus servus servorum Dei. Carissimo in Christo filio E., regi Anglie illustri, salutem et apostolicam benedictionem. « Post tractatus varios inter sedem apostolicam et magnificentiam tuam felicis recordationis Martini, Honorii, romanorum pontificum, predecessorum nostrorum, et nostris temporibus habitos super subsidio Terre Sancte per te personaliter tuamque potentiam impendendo, demum celsitudini regie per bone memorie .. Grossetanum episcopum litteras destinavimus, modum per quem te ipsi terre volumus nosque tibi ad prosecutionem tanti negotii disposuimus subvenire seriosius continentes et exigentes explicite quod modum eundem per tuas patentes litteras, regio pendenti sigillo munitas, infra festum Purificationis beate virginis transactum novissime, quod tibi ad hoc terminum prestituimus, acceptares, et quasdam cautiones in ipsis litteris nostris expressas per similes regias litteras exhiberes; tuque laudabile propositum ad terre prefate subsidium divina, ut verisimiliter credi potest, inspiratione conceptum tanquam princeps catholicus laudabilioris operis executione prosequens, non solum pretactum modum infra dictum terminum acceptasti, sed et cautiones predictas in forma tibi tradita prestitisti, sicut in tuis patentibus litteris, eodem pendenti regio sigillo munitis, quas nobis in vigilia dicti festi per dilectos filios magistrum Willelmum de Monteforti, nunc capellanum nostrum, decanum ecclesie Sancti Pauli Londoniensis, et fratres Robertum de Novo Mercato, predicatorum, et Johannem de Bekingherhyn, minorum fratrum ordinum, regie celsitudinis nuntios, presentatas accepimus, quarum tenorem de verbo ad verbum presentibus mandavimus inseri, plenius continetur. Nos igitur modi prefati acceptationem et cautionum predictarum exhibitionem a te factas legitime in tempore prestituto de fratrum nostrorum consilio ratas et gratas habentes et expressius acceptantes, ac presentes litteras super hoc in veritatis testimonium regie celsitudini concedentes, devotis animis et plenis affectibus exoramus altissimum ut magnificentie tue circa servitia sua fervorem, quem manifeste premissa testantur, non solum continuare, verum etiam augmentare continue, tecumque in tam laudabilibus actibus ad tue salutis augmentum misericorditer prosperari sua immensa pietate dignetur. Tenor autem predictarum litterarum de verbo ad verbum per omnia talis est :

« Sanctissimo in Christo patri domino Nicolao, divina » providentia sacrosancte romane et universalis ecclesie » summo pontifici, devotus filius Eduardus, Dei gratia » rex Anglie, dominus Hybernie et dux Aquitanie, cum » omni recommendatione devota pedum oscula beatorum. » Litteras sanctitatis vestre recepimus infrascripti te» noris :

» Nicolaus, episcopus servus servorum Dei. Carissimo » in Christo filio Eduardo, regi Anglie illustri, salutem » et apostolicam benedictionem. Gaudemus in Domino... » — Dat. Rome, apud Sanctam Mariam Majorem,

» xvii kalendas junii, anno tertio. (*Ci-dessus*, n° 4310; Potth., 23280.)

» ... Dat. apud Clipston, viii kalendas novembris, » anno incarnationis dominice m.cc.lxxxx. »

« Nulli ergo, etc., nostre ratificationis, acceptationis et concessionis, etc. Dat. apud Urbemveterem, xvii kalendas aprilis, anno quarto. »

6666 Orvieto, 18 mars 1292.

Regi Angliae omnium ecclesiasticorum redditaum et proventuum decimam, per sex annos, secundum ordinationem concilii Lugdunensis, in Angliae et Scotiae regnis et Walliae et Hyberniae terris pro subsidio Terrae Sanctae collectam, concedit. (Reg. 46, c. 2, f. 158 r°; Potth., 23606.)

Eidem.

« Confidentie necnon et... — Dat. apud Urbemveterem, xv kalendas aprilis, anno quarto. »

6667 Orvieto, 18 mars 1292.

Regis Angliae crucesignationem approbat. (Reg. 46, c. 3, f. 158 v°; Potth., 23607.)

Eidem.

« Etsi juxta prophetarum... — Dat. ut supra. »

6668-6669 Orvieto, 18 mars 1292.

Regi Angliae centum millia marcharum sterlingorum de decima pro Terrae Sanctae subsidio collecta assignari facit. (Reg. 46, c. 4, f. 158 v°; Potth., 23610.)

Eidem centum millia marcharum sterlingorum de eis quae ex decima ei pro subsidio Terrae Sanctae concessa extra Angliae regnum depositae fuerunt, per Labrum Vulpelli, Riccardum Guiditionis, Riccardum Gottoli, Thomasium Guiditionis et socios eorum de societate Riccardorum de Luca, mercatores camerae apostolicae, assignari facit.

« Inter cetera de... — Dat. ut supra. »

In e. m. Willelmo de Monteforti, capellano suo, decano ecclesiae Sancti Pauli Londoniensis, Radulpho de Baudak, archidiacono Middelsexiae in eadem ecclesia, et Gaufrido de Vezano, camerae suae clerico, canonico Cameracensi, mandat ut eidem regi praedictam summam assignari faciant.

6670-6672 Orvieto, 18 mars 1292.

Significat se regi Angliae decimam omnium proventuum ecclesiasticorum pro subsidio Terrae Sanctae concessisse et de illa colligenda mandata dat. (Reg. 46, c. 5, f. 159 r°; Potth., 23613.)

Venerabilibus fratribus .. Wintoniensi et .. Lincolniensi episcopis.

« Non absque letitie... — Dat. ut supra. »

In e. m. .. Karleolensi et .. Cathanensi episcopis. Dat. ut supra. (*En marge.*)

In e. m. .. episcopo Middensi et .. decano ecclesiae Dublinensis. Dat. ut supra. (*Ibid.*)

6673-6679 Orvieto, 18 mars 1292.

Infradictis personis mandat ut regi Angliae decimam omnium proventuum suorum ecclesiasticorum pro subsidio Terrae Sanctae concedant. (Reg. 46, c. 6, f. 159 v°; Potth., 23612.)

Venerabilibus fratribus .. archiepiscopo Cantuariensi et ejus suffraganeis ac dilectis filiis electis, abbatibus, prioribus, decanis, archidiaconis, prepositis, archipresbyteris et aliis ecclesiarum prelatis, necnon capitulis, conventibus et collegiis Cisterciensis, Cluniacensis, Premostratensis, S. Benedicti, S. Augustini, Cartusiensis, Grandimontensis et aliorum ordinum ac ceteris aliis personis ecclesiasticis secularibus et regularibus, exemptis et non exemptis, per Cantuariensem provintiam constitutis.

« Propter miseriam terre... — Dat. ut supra. »

In e. m. .. archiepiscopo Eboracensi et ejus suffraganeis, etc., per Eboracensem provintiam constitutis.

In e. m. .. archiepiscopo Armachano et ejus suffraganeis, etc., per Armachanam provintiam constitutis.

In e. m. universis episcopis, electis, etc., per regnum Scotiae constitutis.

In e. m. .. archiepiscopo Tuemensi et ejus suffraganeis, etc., per Tuemensem provintiam constitutis.

In e. m. .. archiepiscopo Cassellensi et ejus suffraganeis, etc., per Cassellensem provintiam constitutis.

In e. m. .. archiepiscopo Dublinensi et ejus suffraganeis, etc., per Dublinensem provintiam constitutis.

6680-6682 Orvieto, 29 mars 1291.

Regi Angliae omnes obventiones in Angliae Scotiaeque regnis et Walliae et Hyberniae terris per sex annos concedit. (Reg. 46, c. 7, f. 160 v°; Potth., 23631.)

Carissimo in Christo filio E., regi Anglie illustri.

« Inter cetera de... — Dat. apud Urbemveterem, IIII kalendas aprilis, anno quarto. »

In e. m. .. Wintoniensi et Lincolniensi episcopis mandat ut easdem obventiones in Cantuariensi et Eboracensi provintiis regi assignent. (Potth., 23632.)

In e. m. .. episcopo Middensi et .. decano ecclesiae Dublinensis mandat ut easdem obventiones in Armachana, Dublinensi, Cassellensi et Tuamensi provintiis regi assignent.

6683 Orvieto, 29 mars 1291.

Terminum generalis passagii et indulgentias, immunitates et privilegia crucesignatis et crucesignandis indulta publicat. (Reg. 46, c. 8, f. 160 v°; Potth., 23609.)

Universis Christi fidelibus presentes litteras inspecturis.

« Illuminet super vos... — Dat. ut supra. »

6684-6692 Orvieto, 29 mars 1291.

Infradictis personis significat se generale passagium in Terrae Sanctae subsidium in festo Nativitatis beati Johannis Baptistae, anno M.CC.LXXXXIII°, statuisse, eisque praedicandae crucis ministerium ipsorum in dioecesibus committit. (Reg. 46, c. 9, f. 161 v°.)

Venerabilibus fratribus .. archiepiscopo Eboracensi ejusque suffraganeis.

« Terre Sancte miserabilem... — Dat. ut supra. »

In e. m. .. archiepiscopo Cantuariensi ejusque suffraganeis.

In e. m. .. archiepiscopo Armachano ejusque suffraganeis.

In e. m. .. archiepiscopo Tuamensi ejusque suffraganeis.

In e. m. .. archiepiscopo Cassellensi ejusque suffraganeis.

In e. m... universis episcopis per regnum Scotiae constitutis. (Potth., 23608.) (1).

Orvieto, 18 mars 1291.

In e. m. .. priori provinciali fratrum praedicatorum in provincia Angliae. Dat. apud Urbemveterem, xv kalendas aprilis, anno quarto.

In e. m. .. ministro provinciali fratrum minorum in provincia Angliae. Dat. ut supra.

(1) Datée du 18 mars dans Potthast.

In e. m. .. ministro provinciali fratrum minorum in provincia Hyberniae.

6693-6695 Orvieto, 18 mars 1291.

Declarationes dubitationum quae in decima colligenda suboriri possint transmittit. (Reg. 46, c. 10, f. 162 v°; Potth., 23615.)

Venerabilibus fratribus .. Wintoniensi et .. Lincolniensi episcopis.

« In commissa vobis... — Dat apud Urbemveterem, xv kalendas aprilis, anno quarto. »

In e. m. .. Carleolensi et .. Cathanensi episcopis.

In e. m. .. episcopo Middensi et .. decano ecclesiae Dublinensis.

6696-6698 Orvieto, 1er avril 1291.

De collectione decimae ecclesiasticorum reddituum Edwardo, regi Angliae, ad negotium Terrae Sanctae prosequendum, per sex annos a festo Nativitatis sancti Johannis numerandos concessae. (Reg. 46, c. 11, f. 163 v°; Potth., 23635.)

Venerabilibus fratribus .. Wintoniensi et .. Lincolniensi episcopis.

« Collectionem decime omnium... — Dat. apud Urbemveterem, kalendis aprilis, anno quarto. »

In e. m. .. Carleolensi et .. Cathanensi episcopis.

In e. m. .. episcopo Middensi et .. decano ecclesiae Dublinensis.

6699-6701 Orvieto, 22 avril 1291.

De eodem negotio (Reg. 46, c. 12, f. 164 r°.)

Venerabilibus fratribus .. Darensi et .. Leglinensi episcopis mandat ut decimam ecclesiasticorum reddituum regi Angliae assignent et ab eo apocham recipiant, « circa decimam hujusmodi exigendam ab executoribus memoratis illam habituri per omnia potestatem que ipsis executoribus circa decimam prestandam ab aliis per supradictas litteras est concessa, quarum aliquas mandamus vobis per sepefati regis nuntios exhiberi. »

« Carissimo in Christo... — Dat. apud Urbemveterem, x kalendas maii, anno quarto. »

In e. m. .. decano et magistro Guillelmo de Grevefeld, canonico ecclesiae Eboracensis.

In e. m... Wellensi et Middelsexiae in ecclesia Londoniensi archidiaconis.

6702 Orvieto, 7 mai 1291.

Contra Jacobum, regem Aragonum, et Siculos. (Reg. 46, c. 13, f. 164 v°.)

Venerabili fratri B., episcopo Penestrino, apostolice sedis legato, mandat ut publicari faciat eamdem veniam omnibus in Sicilia morantibus qui in conflictu contra Jacobum, Siculos et alios ecclesiae et regis Siciliae hostes mortui erunt atque transfretantibus in Terrae Sanctae subsidium concedi.

« Exurgat Dominus judicet... — Dat. apud Urbemveterem, nonis maii, anno quarto. »

6703 Orvieto, 19 avril 1291.

Processus habitus in die cene Domini contra Jacobum, quondam Petri olim regis Aragonum filium, et Siculos. (Reg. 46, c. 14, f. 164 v°.)

Nicolaus, etc. Ad certitudinem presentium et memoriam futurorum. Confirmat et innovat processus habitos contra praedictum Jacobum et Siculos, hosque monet ut infra kalendas mensis augusti proximo secuturas ad sua mandata redeant. « Ut autem hujusmodi noster processus ad communem omnium notitiam deducatur, cartas sive membranas processum continentes eundem in presentis cathedralis ecclesie Urbevetane appendi vel affigi ostiis seu super liminaribus faciemus. »

« Olim felicis recordationis... — Actum in Urbeveteri, in predicta ecclesia Urbevetana, in die cene Domini, pontificatus nostri anno quarto. »

6704 Orvieto, 19 avril 1291.

Processus contra Junctam, olim Cefaludensem (1), *et Tancredum, olim Neucastrensem episcopos.* (Reg. 46, c. 15, f. 165 r°.)

Excommunicationis et depositionis sententias latas contra Junctam et Tancredum innovat et confirmat, cartasque processum continentes ostiis cathedralis ecclesiae Urbevetanae appendi facit.

« Propter culpas multiplices... »

(1) Dans le corps de la bulle : *Cefalundensis*.

6705 Orvieto, 19 avril 1291.

Processus contra Pisanos et Guidonem de Montefiltro. (Reg. 46, c. 16, f. 165 r°.)

Processus contra Pisanos et Guidonem de Montefiltro jam habitos confirmat et innovat, Guidonique injungit ut infra diem dominicum praecedentem festum Ascensionis dominicae proximo venturum civitatis regimen dimittat et coram sede apostolica per procuratorem compareat; Pisanis vero mandat ut infra praedictum diem Guidonem de territorio Pisano expellant et coram sede apostolica per syndicum compareant. Cartas processum continentes ostiis cathedralis ecclesiae Urbevetanae appendi facit.

« Dudum ad nostram... »

6706 Orvieto, 19 avril 1291.

Processus contra nobilem virum Maynardum, ducem Carinthie. (Reg. 46, c. 17, f. 165 v°.)

Maynardum, ducem Carinthiae, qui in termino sibi assignato coram sede apostolica non comparuit, « licet procuratores quosdam duxerit destinandos, qui illusores potius dici possunt, » excommunicationis vinculo innodat monetque ut infra diem dominicum ante festum Ascensionis dominicae proxime venturum bona et jura episcopo Tridentino restituat et per se vel per procuratorem coram sede apostolica compareat. Cartas processum continentes ostiis cathedralis ecclesiae Urbevetanae appendi facit.

« Pridem ad apostolice... »

6707-6708 Orvieto, 15 mars 1291.

Regem et reginam Serviae eorumque regnum sub suo patrocinio suscipit. (Reg. 46, c. 18, f. 166 r°; Potth., 23601.)

Carissimo in Christo filio Stephano, regi Servie illustri.

« Quanto devotiori studio... — Dat. apud Urbemveterem, idibus martii, anno quarto. »

In e. m. Elenae, reginae Serviae.

6709 Orvieto, 15 mars 1291.

Facultas eligendi confessorem. (Reg. 46, c. 19, f. 166 r°; Potth., 23602.)

Eidem regine indulget ut fratrem Nicolaum de Vosica,

ordinis minorum, vel quemvis alium ejusdem ordinis presbyterum in confessorem eligere possit.

« Quanto personam tuam... — Dat. ut supra. »

6710 Orvieto, 23 mars 1291.

Reginam Serviae rogat ut Georgium, imperatorem Bulgarorum, ad devotionem romanae ecclesiae et ad fidei catholicae unionem reducere prosequatur. (Reg. 46, c. 20, f. 166 r°; Potth., 23618.)

Eidem.

« Gaudemus filia carissima... — Dat. apud Urbemveterem, x kalendas aprilis, anno quarto. »

6711 Orvieto, 23 mars 1291.

Georgium, imperatorem Bulgarorum, rogat ut fidem veram teneat et populos sibi subjectos ad eam tenendam dirigat. (Reg. 46, c. 21, f. 166 r°; Potth., 23619.)

Magnifico principi Georgio, imperatori Bulgarorum illustri, gratiam in presenti que perducat ad gloriam in futuro.

« Ad curam dominici... — Dat. apud Urbemveterem, x kalendas aprilis, anno quarto. »

6712 Orvieto, 23 mars 1291.

Archiepiscopum Bulgarorum rogat ut fidem a romana ecclesia observatam inconcusse praedicet et teneat, et Georgium, imperatorem Bulgarorum, ejusque subditos ad eamdem fidem tenendam inducat; cujus fidei formam praesentibus annotari facit (Reg. 46, c. 22, f. 166 v°; Potth., 23620.)

Venerabili fratri .. archiepiscopo Burgarorum, gratiam in presenti que perducat ad gloriam in futuro.

« Misericors et miserator... »

6713-6714 Orvieto, 23 mars 1291.

Regi Serviae inquisitores in Bosna commendat. (Reg. 46, c. 23, f. 166 v°; Potth., 23622.)

Carissimo in Christo filio S., regi Servie illustri, nuntiat se ministro ordinis minorum provinciae Sclavoniae mandasse ut duos fratres eligat, qui Bosnici idiomatis non ignari sint, ad inquisitionis officium in principatu Bosnae exequendum, eique praedictos duos fratres commendat.

« Quoniam inter cetera... — Dat. ut supra. »

In e. m. Helenae, reginae Serviae.

6715 Orvieto, 23 mars 1291.

Inquisitores in Bosna constituit. (Reg. 46, c. 24, f. 167 r°; Potth., 23621.)

.. ministro ordinis minorum provintie Sclavonie mandat ut duos fratres, Bosnici idiomatis non ignaros, eligat eisque praecipiat ut inquisitionis officium in principatu Bosnae contra haereticos et defensores eorum exequantur.

« Pre cunctis nostre... — Dat. ut supra. »

6716 Orvieto, 23 mars 1291.

De eodem negotio. (Reg. 46, c. 25, f. 167 r°; Potth., 23623.)

Inquisitoribus heretice pravitatis auctoritate apostolica deputandis in principatu Bosne, carissimo in Christo filio nostro S., regi Servie illustri, immediate subjecto, mandat ut inquisitionis officium in principatu Bosnae exerceant, eis modum procedendi docet et eos facultatibus et indulgentiis munit.

« Pre cunctis nostre... — Dat. apud Urbemveterem, x kalendas aprilis, anno quarto. »

6717 Orvieto, 28 avril 1291.

Jubet fratres praedicatores in praesente capitulo generali statuere ut subsequens generale capitulun in loco ubi romana curia residebit habeatur. (Reg. 46, c. 26, f. 167 v°.)

Dilectis filiis .. magistro et capitulo ordinis fratrum predicatorum in generali capitulo congregatis.

« Spetiosi fructus gloria... — Dat. apud Urbemveterem, iiii kalendas maii, anno quarto. »

6718 Orvieto, 10 mai 1291.

Regem Angliae rogat ne collationem praebendarum in Eboracensi et Lincolniensi ecclesiis Matthaeo, Sanctae Mariae in Porticu diacono cardinali, in favorem basilicae Beati Petri et hospitalis Sancti Spiritus in Saxia de Urbe, a sede apostolica factam moleste ferat. (Reg. 46, c. 27, f. 167 v°; Potth., 23664.)

Carissimo in Christo filio E., regi Anglie illustri.

« Si regalis providentie... — Dat. apud Urbemveterem, vi idus maii, anno quarto. »

6719 Orvieto, 8 juin 1291.

Queritur se non accepisse responsiones litteris quas regi Angliae de libertatibus ecclesiasticis in Anglia ab officialibus regiis saepe violatis scripsit. (Reg. 46, c. 28, f. 168 r°; Potth., 23697.)

Eidem. « Dudum ad nostram perlato notitiam quod frequenter, cum in regno tuo, super negotiis ad ecclesiasticum forum spectantibus, apostolicas litteras emanare contingit, sicut in ceteris christianorum regnis usu cotidiano emanant et consueverint tam in tuo quam in eisdem regnis retroactis temporibus emanare, illas non licet impune presentare judicibus. Et, si forsitan presententur, currit quantotius breve regium ac earum usum, sub pene comminatione, quam executio prompta subsequitur, si fiat contrarium, interdicit. Et quod sepe ipsis utentes litteris capiuntur, etiam si ecclesiastice sint persone; quodque propter leves offensas persone hujusmodi, absque delectu dignitatis et status, pro regali et ministrorum regalium libito regio carceri mancipantur. Nec permittuntur persone ecclesiastice extra ipsius regni limites auctoritate apostolica evocari. Et quod etiam regia curia se de nonnullis causis que ad forum ecclesiasticum indubitanter pertinere noscuntur, quarumque cognitio nequaquam cadit in laicum, sacris contemptis canonibus, intromittit. Quodque alias in eodem regno libertas ecclesiastica non servatur nec ipsam servari ministri regii patiuntur. Nos, celsitudini regie per bone memorie B., Grossetanum episcopum, tunc viventem, nostras affectuosas litteras, mentem super hoc nostram exprimentes, apertius duximus dirigendas, personam regiam per eas rogantes et obsecrantes per viscera misericordie Dei nostri, tibi nichilominus in remissionem peccaminum injungendo ut, si consonarent in hiis facta relatibus, ea sic celeriter et omnino corrigere ac emendare curares ut exinde divine retributionis premium consequi merereris, prout in eisdem litteris plenius, diffusius et seriosius continetur; alioquin te scire voluimus quod circumspectio dicte sedis non posset talia sub dissimulatione transire, quin contra eos qui forent culpabiles in premissis, justitia suadente, procederet prout ei expediens videretur. Sed, licet tibi predictas litteras prefatus episcopus presentarit earumque contenta didiceris, responsionem tamen regiam super illis nec per eum neque per litteras aut nuntium regium nobis postmodum direxisti; quod, si diligenter attenditur, causam admirationis includit, cum tanti et tam ardui negotii qualitatem, tam intime sedem contingentis eandem, digne sequi responsionis oraculum debuisset. Cum itaque negotium ipsum cordi spetialiter habeamus, nec possimus, sicuti nec debemus, premissa dissimulationi relinquere, cum in grave libertatis ecclesiastice detrimentum et ejusdem sedis contemptum non modicum cedere dinoscantur, magnificentiam regiam iteratis et attentis precibus rogandam duximus et hortandam quatinus, ob divinam et ipsius sedis reverentiam tueque salutis et honoris augmentum, predicta celeriter corrigas et emendes. Et nichilominus tue intentionis propositum et quod etiam feceris in hac parte nobis per tuas litteras non differas intimare, ne te, successu temporis, Terre Sancte negotium, quod salubriter et laudabiliter assumpsisse dinosceris, prosequente, tibi forsan ecclesiam reputes illuxisse, si per eam, suadente justitia, procedi contigerit ad correctionem debitam predictorum. Sic te in hiis efficaciter habiturus ut regie devotionis promptitudinem, quam in hoc facilem cupimus inveniri, condignis laudibus attollamus. Dat. apud Urbemveterem, vi idus junii, anno quarto. »

6720 Orvieto, 23 mai 1291.

Regem Romanorum rogat ut Maynardum, Carinthiae ducem et comitem Tyrolensem, inducat ad apostolicae sedis mandata observandum, Brixiensi episcopo bona et jura restituendum, eique de injuriis et damnis satisfaciendum. (Reg. 46, c. 29, f. 168 r°; Potth., 23678.)

Carissimo in Christo filio R., regi Romanorum illustri.

« Manet fili carissime... — Dat. apud Urbemveterem, x kalendas junii, anno quarto. »

6721 Orvieto, 23 mai 1291.

De eodem negotio. (Reg. 46, c. 30, f. 168 v°.)

.. priori ecclesie Sancti Andree Urbevetane, collectori decime in Alemanie partibus per sedem apostolicam deputato, mandat ut regem Romanorum ad celerem apostolicarum litterarum executionem inducat.

« Credimus ad tuam... — Dat. ut supra. »

6722 Orvieto, 21 août 1291.

Responsionem facit litteris Argonis, regis Tartarorum. (Reg. 46, c. 31, f. 169 r°; Potth., 23791.)

Magnifico viro Argoni, regi Tartarorum illustri, gratiam

in presenti que perducat ad gloriam in futuro. Ei nuntiat litteras ejus se per Chaganam, nuntium ejus, recepisse et affectuosas litteras E., regi Angliae, misisse. Eum hortatur ut baptisma suscipiat, eique fratres Guillelmum de Chyerio, poenitentiarium suum, et Mathaeum de civitate Theatina, ordinis minorum, praesentium latores, commendat. « Ceterum, si ea que per eundem nuntium tibi postulasti transmitti non mittimus, celsitudo regia non miretur, quoniam nos persone uti ecclesiastice usum talem non habemus. »

« Solita benignitate recepimus... — Dat. apud Urbemveterem, xii kalendas septembris, anno quarto. »

6723 Orvieto, 21 août 1291.

Guillelmo de Chyerio et Mathaeo de civitate Theatina, ad partes Tartarorum nuntiis, facultates concedit. (Reg. 46, c. 32, f. 169 r°; Potth., 23790.)

Dilectis filiis fratribus Guillelmo de Chyerio, penitentiario nostro, et Matheo de civitate Theatina, ordinis minorum.

« Cum vos ad... — Dat. ut supra. »

6724 Orvieto, 31 mai 1291.

Processus habiti in die Ascensionis Domini.

Processus contra Jacobum et Siculos. (Reg. 46, c. 33, f. 169 r°.)

Nicolaus, etc. Ad certitudinem presentium et memoriam futurorum. Processus contra Jacobum, quondam Petri olim regis Aragonum filium, et Siculos, Junctam, dudum Cephaludensem, et Tancredum, olim Neucastrensem episcopos, confirmat et ratificat, hisque mandat ut Jacobus et Siculi per se vel per procuratores, Juncta vero et Tancredus personaliter coram sede apostolica infra festum sancti Michaelis proximo venturum compareant. Cartas processum continentes ostiis cathedralis ecclesiae Urbevetanae impendi facit.

« Pridem prout in... »

6725 Orvieto, 31 mai 1291.

Processus contra Pisanos. (Reg. 46, c. 34, f. 169 r°.)

Nicolaus, etc. Ad certitudinem presentium et memoriam futurorum. Processus et sententias jam habita contra Guidonem de Montefeltro et Pisanos confirmat et innovat, hisque mandat ut Guido per procuratorem, Pisani vero per syndicum ante festum sancti Michaelis primo venturum coram sede apostolica compareant. Cartas processus continentes ostiis cathedralis ecclesiae Urbevetanae impendi facit.

« Dudum ad nostram... »

6726 Orvieto, 31 mai 1291.

Processus contra Maynardum, comitem Tyrolensem. (Reg. 46, c. 35, f. 170 r°.)

Nicolaus, etc. Ad certitudinem presentium et memoriam futurorum. Processus et sententias contra Maynardum habita confirmat et innovat, eique mandat ut coram sede apostolica per se vel per procuratorem infra kalendas mensis augusti primo venturi compareat. Cartas processus continentes ostiis cathedralis ecclesiae Urbevetanae impendi facit.

« Pridem ad apostolice... »

6727 Orvieto, 27 juin 1291.

Spoletanis mandat ut castrum Arronis rectori ducatus Spoletani restituant. (Reg. 46, c. 36, f. 170 v°.)

.. potestati, consilio et communi Spoletanis, sub quinque millium marcharum poena, praecipit ut castrum Arronis, quod in feudum ab ecclesia domini ejus possidebant, quodque Spoletani occuparunt, infra quindecim dies Raynerio de Pisis, ducatus Spoletani rectori, restituant.

« Grandi nec immerito... — Dat. apud Urbemveterem, v kalendas julii, anno quarto. »

6728 Orvieto, 27 juin 1291.

De eodem negotio. (Reg. 46, c. 37, f. 171 r°; Potth., 23720.)

Magistro Raynerio de Pisis, ducatus Spoletani rectori, notario nostro. Ei mandat ut Spoletanos ad restituendum castrum Arronis compellat.

« Ad conservationem bonorum... — Dat. ut supra. »

6729 Orvieto, 27 juin 1291.

Archiepiscopo Antibarensi mandat ut ecclesiae Sardanensi de episcopo provideat. (Reg. 46, c. 38, f. 171 r°; Potth., 23719.)

Venerabili fratri .. archiepiscopo Antibarensi.

« Pridem nobis tua... — Dat. ut supra. »

6730 Orvieto, 7 juillet 1291.

Episcopum Capudaquensem quondam B., episcopo Penestrino, ad colligendam decimam in regno Siciliae substituit. (Reg. 46, c. 39, f. 171 v°.)

Venerabili fratri .. episcopo Capudaquensi.

« Dudum ad negotium... — Dat. apud Urbemveterem, nonis julii, anno quarto. »

6731 Orvieto, 5 juillet 1291.

De regno Siciliae defendendo. (Reg. 46, c. 40, f. 171 r°.)

Venerabili fratri G., episcopo Capudaquensi, mandat ut ad defensionem regni Siciliae usque ad mille uncias auri de pecunia decimae secundi anni jam transacti provideat.

« Pridem dilectus filius... — Dat. apud Urbemveterem, III nonas julii, anno quarto. »

6732-6734 Orvieto, 9 août 1291.

Majoricenses hortatur ut ad fidelitatem Jacobi, regis Majoricarum, redeant. (Reg. 46, c. 41, f. 171 r°; Potth., 23770.)

Nicolaus, etc. Venerabilibus fratribus .. episcopo Majoricensi et dilectis filiis abbatibus, prioribus, decanis, archidiaconis, prepositis, archipresbyteris et aliis ecclesiarum prelatis, capitulis, collegiis et conventibus ceterisque personis ecclesiasticis secularibus et regularibus, necnon comitibus, baronibus et communitatibus seu universitatibus civitatis Majoricensis et castrorum aliarumque terrarum atque locorum per regnum Majoricarum et insulas adjacentes eidem constitutis, salutem, etc.

« Seriose repetitionis ad... — Dat. apud Urbemveterem, V idus augusti, anno quarto. »

Orvieto, 22 août 1291.

In e. m. eisdem nuntiat se ad eos Guillelmum de Mandagoto, notarium suum, misisse qui eos inducat ut ad fidelitatem Jacobi, regis Majoricarum, redeant. Dat. apud Urbemveterem, XI kalendas septembris, anno quarto. (*En marge.*)

Orvieto, 22 août 1291.

In e. m. Guillelmo de Mandagoto mandat ut, ad Majoricas se conferens, Majoricenses inducat ut ad fidelitatem Jacobi redeant. Dat. apud Urbemveterem, XI kalendas septembris, anno quarto. (*Ibid.*)

6735 Orvieto, 13 août 1291.

Guillelmo de Cherio et Mathaeo de civitate Theatina, ad partes Orientis proficiscentibus, facultates et privilegia dat. (Reg. 46, c. 42, f. 171 v°; Potth., 23777.)

Nicolaus, etc. Dilectis filiis fratri Guillelmo de Cherio, penitentiario nostro, et fratri Matheo de civitate Theatina, lectori ordinis minorum, ad terras Tartarorum, Grecorum, Sarracenorum, Paganorum, Bulgarorum, Cumanorum, Yberorum, Alanorum, Gagarorum, Gotorum, Syrorum, Ruthenorum, Jacobitarum, Nubianorum, Nestorianorum, Georgianorum, Armenorum, Indorum, Mosselitorum, Ethiopum, Ungarorum majoris Ungarie, christianorum captivatorum apud Tartaros aliarumque nationum Orientis communionem sancte romane ecclesie non habentium seu quarumcumque aliarum partium proficiscentibus.

« Cum hora undecima... — Dat. apud Urbemveterem, idibus augusti, anno quarto. »

6736 Orvieto, 12 avril 1291.

Munionem, ordinis praedicatorum generalem magistrum, a magisterio amovet. (Reg. 46, c. 43, f. 172 r°; Potth., 23643.)

Ad perpetuam rei memoriam.

« Certis nuper emergentibus... — Dat. apud Urbemveterem, II idus aprilis, anno quarto. »

6737-6749 Orvieto, 13 août 1291.

De eodem negotio. (Reg. 46, c. 44, f. 172 r°.)

.. priori provintiali vel ejus vices gerenti et ceteris fratribus ordinis predicatorum in provintia Terre Sancte.

« Dudum, certis emergentibus causis, propter quas statui ordinis vestri expedire cognovimus quod frater Munio, olim magister ejusdem ordinis, ab ipsius magisterii quiescere deberet officio, cujus curam ex causis ipsis nec comode credebatur posse nec profectibiliter exercere, ipsum in nostra et fratrum nostrorum presentia personaliter constitutum monendum duximus vive vocis oraculo attentius et hortandum precipientes eidem ut, pro quiete et statu prospero dicti ordinis, in generali capitulo ipsius ordinis quod in proximo erat apud Palentiam celebrandum, in manibus diffinitorum futurorum in ipso capitulo absolute ac libere predictum resignaret officium eique cedere curaret omnino. Cumque dictus frater Munio a nostra presentia recessisset, pergens ad dictum capitulum generale, nos per .. cursores nostros tam ei

quam diffinitoribus ipsis litteras nostras direximus inter cetera continentes quod nos, verbum quod dixeramus eidem de resignatione ac cessione hujusmodi effectum habere volentes, ex tunc auctoritate apostolica de predictorum fratrum consilio statuendo decrevimus et statuimus decernendo ut, sive resignaret et cederet, ut premittitur, sive non, et sive prefati deffinitores resignationem ejus ducerent, sive non ducerent admittendam, in omnem eventum, statim cum predictum foret capitulum celebratum seu effluxisset tempus quo debebat secundum constitutiones jamdicti ordinis terminari, eo ipso idem frater Munio ab hujusmodi officio magisterii esset totaliter absolutus; quodque deinceps non ipse sed alia persona ydonea secundum constitutiones assumeretur easdem ad memoratum officium exercendum. Alias insuper litteras confici fecimus ad perpetuam rei memoriam, que apud sedem apostolicam remanserunt, intentionem nostram super absolutione predicta necnon statutum et decretum nostrum quod ipse frater Munio esset post terminationem dicti capituli generalis ab officio memorato totaliter absolutus expressius continentes. Preterea per alias nostras litteras eidem capitulo mandabamus ut sequens generale capitulum, quod certis ex causis, pro utilitate ipsius ordinis, volebamus in nostra presentia celebrari, in loco in quo tunc apostolica sedes resederit assignare deberent. Sane, sicut accepimus, cursores nostri qui predictas litteras nostras ad prefatos fratrem M., diffinitores et capitulum deferebant, cum ad civitatem Palentinam pervenissent, quorundam, ut creditur, preconcepta malitia procurante, injuriose capti et detenti fuerunt, ac litteris ipsis, non absque nostra et apostolice sedis injuria et contemptu, nequiter spoliati, ita quod ipsis diffinitoribus et capitulo non fuerunt hujusmodi nostre littere presentate, licet verisimiliter presumatur quod ad dictum fratrem M. pervenerit continentia seu notitia earumdem. Nos igitur omnino volentes ut verbum nostrum et ordinatio de absolutione ipsius ac assignatione capituli generalis debitum sortiatur effectum, vobis universis et singulis in virtute obedientie districte precipiendo mandamus quatinus ipsum fratrem M. pro magistro ordinis vestri nullatenus habeatis nec ullo modo in hiis que ad magisterii spectant officium pareatis aut intendatis eidem. Demum, quia provida consideratione duximus ordinandum ut proxime futurum ipsius ordinis generale capitulum et futuri magistri electio in nostra presentia celebretur, districte precipiendo mandamus illis ex vobis qui secundum antedictas constitutiones ad hujusmodi capitulum et electionem debent accedere ut congruo tempore ad romanam provintiam in cujus partibus tempore ipsius capituli celebrandi, Deo actore, proponimus residere, ad locum videlicet in quo tunc apostolica sedes resederit, auxiliante Domino, venire procurent; non obstante quod ipsum futurum capitulum in preterito generali capitulo esse dicitur in provintia Theotonie assignatum. Tibi autem, fili prior provintialis, seu vices prioris provintialis gerens, districte precipimus ut presentium litterarum nostrarum tenorem aut in provinciali capitulo, si adhuc celebratum non est, aut saltem per conventus omnes tue provintie per te vel per alios studeas publicare. Dat. apud Urbemveterem, idibus augusti, anno quarto. »

« In eundem modum, dilecto filio fratri Munioni, olim magistro ordinis predicatorum. Dudum certis emergentibus... In virtute obedientie, sub excommunicationis pena, quam, si secus feceris, te incurrere volumus ipso facto, tibi districte precipiendo mandamus quatinus de officio magisterii supradicto te nullatenus intromittas, nec magistrum te nomines seu quomodolibet pro magistro te geras. Et quia de premissis intendimus plenius inquirere veritatem, ut mediante justitia castigare nocentes et innocentes absolvere valeamus, sub eadem tibi districtione precipimus ut in octava festi Resurrectionis dominice proxime venturi personaliter apostolico te conspectui representes, facturus et recepturus quod circa te duxerimus ordinandum. Dat. ut supra. »

« In e. m. dilectis filiis .. priori provintiali vel ejus vices gerenti et ceteris fratribus ordinis predicatorum in provintia Yspanie.

In e. m. .. priori provintiali, etc., pro provintia Provintie.

In e. m. .. priori provintiali, etc., pro provintia Lombardie.

In e. m. ...priori provintiali, etc., pro provintia Romana.

In e. m. .. priori provintiali, etc., pro provintia Francie.

In e. m. .. priori provintiali, etc., pro provintia Theutonie.

In e. m. .. priori provintiali, etc., pro provintia Anglie.

In e. m. .. priori provintiali, etc., pro provintia Datie.

In e. m. .. priori provintiali, etc., pro provintia Polonie.

In e. m... priori provintiali, etc., pro provintia Ungarie.

In e. m. .. priori provintiali, etc., pro provintia Grecie. » (*En marge.*)

6750 Orvieto, 13 août 1291.

De eodem negotio. (Reg. 46, c. 45, f. 172 v°.)

.. priori provintiali fratrum ordinis predicatorum romane provintie, gerenti vices magistri ejusdem ordinis,

significat fore ut futurum generale concilium ubi curia romana sedebit habeatur, eique mandat ut vices magistri gerat, aliisque fratribus ordinis futurum concilium in provintia romana habendum esse nuntiet.

« Cum frater Munio... — Dat. ut supra. »

6751-6760 Orvieto, 13 août 1291.

De eodem negotio. (Reg. 46, c. 46, f. 172 v°.)

Dilecto filio fratri Salvo Lucano, ordinis predicatorum, olim diffinitori capituli generalis ejusdem ordinis apud Palentiam celebrati pro provintia romana, mandat ut in octava festi Resurrectionis dominicae proxime venturi coram sede apostolica compareat, de detentione .. cursorum papae responsurus.

« Cum nos ad... — Dat. ut supra. »

In e. m. fratri Nicolao Salamantino, deffinitori pro provincia Yspaniae.

In e. m. fratri Bernardo, priori provinciali Provinciae, etc., pro eadem provincia.

In e. m. fratri Ramberto, etc., pro provincia Lombardiae.

In e. m. fratri Stephano Bisuntino, etc., pro provincia Franciae.

In e. m. fratri Hermanno de Minda, etc., pro provincia Theutoniae.

In e. m. fratri Johanni Anglico, etc., pro provincia Angliae.

In e. m. fratri Michaeli, etc., pro provincia Poloniae.

In e. m. fratri Johanni de Castroferreo, etc., pro provincia Ungariae.

In e. m. fratri Alberto Brixiensi, etc., pro provincia Terrae Sanctae.

6761 Orvieto, 1er août 1291.

Guillelmo de Mandagoto, ad Jacobum, regem Aragoniae, mandato, instructiones dat. (Reg. 46, c. 47, f. 173 r°.)

Dilecto filio magistro Guillelmo de Mandagoto, notario nostro. Ei, quem ad Jacobum, filium quondam Petri regis Aragoniae, et ad Aragoniae et Valentiae regna, comitatum Barchinoniae et universam Cathaloniam, latorem specialium litterarum apostolicarum, mittit, mandat ut, si ad Jacobum vel ad loca praedicta monitiones, processus et alia facere tute non poterit, ea in locis circumvicinis faciat.

« Cum te ad... — Dat. apud Urbemveterem, kalendis augusti, anno quarto. »

6762 Orvieto, 1er août 1291.

Jacobum, regem Aragoniae, hortatur ut ad ecclesiae romanae mandata rediens, Siciliae regnum eidem ecclesiae et Carolo regi dimittat. (Reg. 46, c. 48, f. 173 r°; Potth., 23754.)

Jacobo, filio quondam [P.], olim regis Aragonum, spiritum consilii sanioris.

« Seriose repetitionis ad... — Dat. ut supra. »

6763 Orvieto, 1er août 1291.

Guillelmum de Mandagoto ad Jacobum, regem Aragoniae, mittit. (Reg. 46, c. 49, f. 173 v°.)

Magistro Guillelmo de Mandagoto, notario nostro. Eum ad Jacobum, regem Aragoniae, latorem litterarum apostolicarum, mittit eique mandat ut regem inducat ad comparendum coram sede apostolica per se vel per procuratorem infra terminum in litteris expressum.

« Seriose repetitionis ad... — Dat. ut supra. »

6764-6774 Orvieto, 1er août 1291.

Infradictis personis nuntiat se ad eas Guillelmum de Mandagoto mittere. (Reg. 46, c. 50, f. 173 v°.)

Nicolaus, etc. Venerabilibus fratribus archiepiscopis et episcopis ac dilectis filiis electis, abbatibus, prioribus, decanis, archidiaconis, prepositis, archipresbyteris et aliis ecclesiarum prelatis, necnon capitulis, collegiis et conventibus ceterisque personis ecclesiasticis secularibus et regularibus per Aragonie ac Valentie regna et per comitatum Barchinonie ac universam Cathaloniam constitutis, salutem, etc.

« Seriose repetitionis ad... — Dat. ut supra. »

In e. m. archiepiscopis, episcopis, etc., per universam Cathaloniam constitutis.

In e. m. archiepiscopis, episcopis, etc., per regnum Valentiae constitutis.

In e. m. archiepiscopis, episcopis, etc., per regnum Aragoniae constitutis.

In e. m. archiepiscopis, episcopis, etc., per comitatum Barcinoniae constitutis.

In e. m. comitibus, baronibus, nobilibus, communitatibus, universitatibus et aliis quibuscumque personis per Aragoniae et Valentiae regna, comitatum Barchinoniae et Cathaloniam constitutis.

In e. m. comitibus, baronibus, etc., per regnum Valentiae constitutis.

In e. m. comitibus, baronibus, etc., per regnum Aragoniae constitutis.

In e. m. comitibus, baronibus, etc., per Cathaloniam constitutis.

In e. m. comitibus, baronibus, etc., per comitatum Barchinoniae constitutis.

Orvieto, 9 août 1291.

In e. m. Guillelmo de Mandagoto mandat ut ad praedictos se conferens, eos ad implenda mandata sedis apostolicae inducat. Dat. apud Urbemveterem, v idus augusti, anno quarto.

6775 Orvieto, 1er août 1291.

Guillelmo de Mandagoto mandat ut, si apud praedictas personas monitiones, processus et alia facere non poterit, ea in locis circumvicinis faciat. (Reg. 46, c. 50[2], f. 174 r°.)

Magistro Guillelmo de Mandagoto, notario nostro.

« Cum te ad... — Dat. apud Urbemveterem, kalendis augusti, anno quarto. »

6776 Orvieto, 21 août 1291.

Guillelmo de Mandagoto mandat ut, si Jacobus, rex Aragoniae, procuratores suos ad sedem apostolicam mittere voluerit, eisdem procuratoribus a quibuscumque personis litteras de salvo conductu exhiberi faciat. (Reg. 46, c. 51, f. 174 r°.)

Eidem.

« Cum te ad... — Dat. apud Urbemveterem, xii kalendas septembris, anno quarto. »

6777 Orvieto, 21 août 1291.

Eidem potestatem concedit exercendi censuram ecclesiasticam in omnes qui ipsi aut nuntiis ipsius impedimentum praestiterint. (Reg. 46, c. 51[2], f. 174 r°.)

Eidem.

« Cum te ad... — Dat. ut supra. »

6778 Orvieto, 23 août 1291.

Regem Franciae rogat ut ad Terram Sanctam galeas celeriter mittat. (Reg. 46, c. 51[3], f. 174 v°; Potth., 23794.)

Carissimo in Christo filio Phylippo, regi Francie illustri.

« Recordare, princeps inclite, quid christianis in partibus transmarinis acciderit intuere, et respice totius christianitatis obprobrium. Hereditatis dominice funiculus, Terra Sancta versa est ad alienos, ad extraneos sacratissima et alia loca ejus, inter que civitas Acconensis venit, proh dolor! noviter in ruinam; quam licet romana mater ecclesia studiose vitare studuerit, civitati eidem, ut passagii generalis adventum sufficeret expectare, in vasis maritimis, copia bellatorum, pecuniario subsidio subveniendo sollicite, prout suggessit exinde nuntiata necessitas et series super hoc oblate petitionis exegit, nichilominus tamen civitas eadem sic prompto ipsius ecclesie fulta suffragio, sic diligenter instructa, post artissime obsidionis instantiam, quam contra eam in gravi multitudine quadraginta et quatuor diebus Babilonice persecutionis pertinax continuavit instantia, die noctuque ipsam frequentibus terribilium machinarum ictibus atterendo, renovando infestos quasi continue sibi succedentes insultus, et ipsius etiam menia occultis arietando cuniculis, heu! ante faciem persequentium cecidit occupata et igni exposita per eosdem, christicolis ipsam inhabitantibus pro parte maxima in gladii ore cadentibus, reliquis, preter illos qui fuge navalis evasere presidio, captivatis, et Tyrensi civitate valido proinde terrore concussa quasi e vestigio, ejus est deditio subsecuta. Cum igitur hujusmodi Dei et totius christianitatis negotium cuncti catholici reges et principes orbis terre cordi potissime gerere debeant et vehementer affici, circa illud opem et operam impendendo sollicitam, ut votivum, auctore Domino, exitum sortiatur, serenitatem regiam rogamus et hortamur attente, instanter requirimus et obsecramus in filio Dei patris quatinus, clara progenitorum tuorum vestigia eorumque opera imitans pietatis, qui zelo devotionis et fidei fervore succensi, pro terra ipsa exposuerunt totaliter se et sua, ob reverentiam Jesu Christi, qui pro te se dire mortis exposuit passioni, sic te ipsum et regnum tuum tibique subjectos ad predictum negotium et pro ipso disponas ut illud tuo et aliorum regum et principum auxilio circumfulctum ad optatum effectum, ad laudem Dei et totius christianitatis honorem, feliciter perducatur. Et quia provida cunctorum consilia qui noverunt conditionem Terre Sancte conveniunt et fieri persuadent ut ad terram ipsam navale seu galearum subsidium cursu celeri dirigatur, cum per hoc eidem terre in tante necessitatis articulo possit utilius et efficatius subveniri ac resisti conatibus et debilitari potentia inimici, quesumus ut eidem terre super tam lugubri tamque miserabili statu ejus pie mentis affectione compatiens, suisque profundis doloribus condolens, hujusmodi subsidium juxta potentie tue vires et exigentiam necessitatis instantis ad predictam terram cum ea qua fieri poterit acceleratione transmittas. Nec sit, fili, excellentie tue grave quod petimus, sed illud, tanquam princeps catholicus, ad quem super hujus-

modi Terre Sancte negotio ceterorum christianorum regum et principum et aliorum sub religione christiana degentium oculi diriguntur, promptis animis et munificentia regia exequaris, ut, preter divine retributionis premium tibi exinde proventurum, gloriose laudis in seculo sonora preconia consequaris. Super premissis autem, necnon qualiter et quo modo circa recuperationem ejusdem terre celeriter, actore Domino, proventuram, et continuationem subsidii dicte terre ac impugnationem suorum hostium faciendam, et etiam circa alia negotium ipsum tangentia possit quamtotius et utiliter, sicut expedit, provideri, cum viris expertis et providis Deumque timentibus ac statum bonum desiderantibus dicte terre consilio habito diligenti et exacta cum illis deliberatione secuta, nobis quod deliberatum fuerit in hac parte per litteras regias plene, seriatim et distincte studeas intimare. Illam in hiis diligentiam, sollicitudinem et efficatiam impensurus ut eterne beatitudinis gloriam proinde consequi merearis et nos regie devotionis promptitudinem uberibus in Domino laudibus attollamus. Et ecce venerabilem fratrem nostrum G., Spoletanum episcopum, latorem presentium, virum utique providum et discretum, ac nobis et fratribus nostris merito sue multiplicis probitatis acceptum, ad presentiam regiam propter hoc spetialiter destinamus, qui tibi in hac parte nostre intentionis propositum plenius explicabit. Dat. apud Urbemveterem, x kalendas septembris, anno quarto. »

6779 Orvieto, 24 août 1291.

Regem Franciae rogat ut, nisi crucis signum sumpserit, decimam pro Terrae Sanctae subsidio perceptam .. Parisiensi et .. Spoletano episcopis assignari faciat, ex qua regni Franciae crusesignatis et aliis Terrae Sanctae utilitatibus subveniri possit. (Reg. 46, c. 52, f. 174 v°.)

Eidem. « Novit ab olim regia celsitudo ipsamque facti evidentia docuit quod clare memorie Phylippo, regi Francie, patri tuo, cum ipse zelo devotionis accensus, vivifice crucis assumpto signaculo, intenderet in Terre Sancte subsidium proficisci, apostolice sedis consueta benignitas decimam ecclesiasticorum proventuum in regno Francie ac nonnullis aliis circumpositis partibus duxit de speciali gratia concedendam. Sed licet rex ipse, dum viveret, decimam percepit supradictam, tamen, sicut Domino placuit, qui aufert spiritum principum, preventus morte non potuit hujusmodi prosequi votum suum. Nos autem, predicte Terre Sancte miseriis, quam hostilis impietas, prout tibi per alias nostras litteras seriosius explicamus, vorantibus flammis exposuit destruendam, compacientes ab intimis et paterne pietatis affectu ejus profundis doloribus condolentes, ad partes illas ad presens non modicum galearum numerum et laudabilem armatorum copiam destinamus, alias, favente Domino, cujus negotium agitur, illuc transmitterre intendentes, propter quod oportuna subsidia sollicite querimus, juvamina procuramus, ut nostra fervens stabilisque intentio votivum exitum sortiatur. Cum itaque magnitudinem regiam per predictas litteras excitemus ut in terre predicte subsidium assumas ob Dei reverentiam signum crucis, regalem magnificentiam rogamus et hortamur attente ac obsecramus in Domino Jesu Christo quatinus, ob divinam et apostolice sedis ac nostram reverentiam, tantas et urgentes necessitates ipsius terre tanquam princeps catholicus et filius benedictionis et gratie pia consideratione discutiens, eique benigne compatiens super illis, tue desiderium mentis ad ejus subventionem ferventer extendens, si hujusmodi salubre signum non duxeris assumendum, predictam decimam venerabilibus fratribus nostris .. Parisiensi et .. Spoletano, latori presentium, episcopis, vel illi aut illis quem vel quos tibi duxerint nominandos, predicte Terre Sancte ac romane ecclesie facias assignari, ut ex ea magnatibus et personis aliis regni tui qui crucem assumpserunt hactenus et assument et ipsius terre utilitatibus valeat subveniri. Sic te munifice, prompte ac efficaciter habiturus nostrisque obtemperaturus devote precibus in hac parte ut ab eo qui bonorum est omnium retributor condigna premia consequaris, nosque devotionem tuam, quam erga Deum et eandem ecclesiam matrem tuam de bono semper in melius augeri cupimus, uberibus laudibus prosequamur. Nec sit, quesumus, tibi, fili, grave seu molestum quod petimus, cum id et necessitatis ingentis articulus et periculosa dicte terre conditio exigere dinoscantur. Nos enim memoratis episcopis faciendi tibi refutationem et quitationem ydoneam de hiis que de dicta decima, sicut premittitur, facies assignari, liberam per alias nostras concedimus litteras facultatem. Dat. apud Urbemveterem, VIII kalendas septembris, anno quarto. »

6780 Orvieto, 24 août 1291.

De eodem negotio. (Reg. 46, c. 53, f. 175 r°.)

Venerabilibus fratribus .. Parisiensi et .. Spoletano episcopis mandat ut regem Franciae requirant, si crucis signum non assumpserit, ut decimam patri suo concessam ipsis assignari faciat.

« Olim cum clare... — Dat. ut supra. »

6781 Orvieto, 25 août 1291.

De eodem negotio. (Reg. 46, c. 54, f. 175 r°.)

Eisdem facultatem concedit dandi apocham regi Franciae si ille decimae pecuniam ipsis assignaverit.

« Dudum clare memorie... — Dat. apud Urbemveterem, viii kalendas septembris, anno quarto. »

6782-6783 Orvieto, 13 août 1291.

Januenses et Venetos hortatur ut pacem inter se firment neque ullus eorum in terris soldano subjectis mercationes faciat. (Reg. 46, c. 55, f. 175 r°; Potth., 23772.)

Dilectis filiis .. potestati, .. capitaneis, consilio et communi Januensibus. Eos rogat ut inter se invicem pacis foedera et specialiter cum communi Venetorum pacem aut saltem treugam longo tempore duraturam firment, et statuant ut nullus concivium suorum « ad terras soldano subjectas accedat, mercationes aliquas ferri, armorum, lignaminum vel aliarum rerum quarumlibet deferat sive mittat, sibique vel suis prestet auxilium vel favorem. »

« Dire amaritudinis calicem... — Dat. apud Urbemveterem, idibus augusti, anno quarto. »

In e. m. .. duci, consilio et communi Venetorum. Dat. ut supra.

6784-6788 Orvieto, 23 août 1291.

Gravissimas poenas statuit contra eos qui mercimonia in loca Sarracenorum terrae Egypti tulerint vel ex eis exportaverint. (Reg. 46, c. 56, f. 176 r°.)

Ad perpetuam rei memoriam. « Olim tam in generali... Nos quoque gerentes cordi negotium dicte terre, duximus hactenus statuendum ut nullus arma, equos, ferrum, lignamina, victualia et alia quecumque mercimonia in Alexandriam vel alia loca Sarracenorum terre Egipti deferre vel mittere, seu de portubus eorum ut eisdem deferantur extrahere vel extrahi permittere aut eis alias auxilium vel favorem prestare quoquo modo presumant. Ac illos qui contra hujusmodi constitutionem nostram ausu temerario venire temptaverint eo ipso excommunicationis sententie decrevimus subjacere, a qua non possint absolvi nisi tantum de bonis propriis in dicte terre subsidium convertendum exolverint quantum ad partes predictas detulerint vel miserint aut deferre vel de ipsorum portubus extrahi permiserint deferendum. Et nichilominus si personas eorum capi contingat, in servitutem et capturam illorum esse voluimus in quorum ceciderint captionem. Volentes autem tanto in hac parte solertius providere quanto amplius hoc exigere noscitur urgens necessitas dicte terre, apostolica auctoritate statuimus ut nullus omnino aliqua victualia ad decennium a data presentium computandum, alia vero predicta vel aliquod seu aliqua de eisdem aut aliud quodlibet, victualibus, sicut premittitur, usque ad predictum tempus dumtaxat exceptis, quacumque occasione vel causa seu quovis ingenio vel colore quesito, ullo unquam tempore in Alexandriam vel ad partes Egipti mittere vel deferre presumat, vel quantum in eo fuerit mitti vel deferri permittat, auctoritate decernentes eadem ut hii qui contra hujusmodi statutum nostrum quomodolibet venire presumpserint, preter penas predictas, quas illos ipso facto incurrere volumus, perpetuo sint infames et intestabiles habeantur, ita quod nec testari neque legata eis seu relicta percipere valeant. Et insuper ad successiones tam ex testamento quam ab intestato sint prorsus et reddantur inhabiles, nec ad publica quelibet admittantur officia, sintque illis omnes actus legitimi penitus interdicti, et tanquam excommunicati hostesque catholice fidei, postquam de ipsorum hujusmodi temeritate constiterit, diebus dominicis et festivis publice nuntientur, et in fiscum bona eorum omnia devolvantur. Nulli ergo, etc., nostri statuti et constitutionis, etc. Si quis autem, etc. Dat. apud Urbemveterem, x kalendas septembris, anno quarto. »

In e. m. .. patriarchae Antiocheno, administratori ecclesiae Januensis, vel ejus vicario, et episcopis per Januensem provinciam constitutis mandat ut praedictum statutum in civitatibus, castris et aliis locis sibi subjectis coram populo publicantes, id in cartulariis et capitularibus communitatum et universitatum civitatum, castrorum et aliorum locorum inscribi faciant.

In e. m. .. episcopo Castellano mandat ut idem statutum in civitate Venetiarum coram populo publicans, illud in cartulariis vel capitularibus civitatis ejusdem inscribi faciat.

In e. m. .. potestati, capitaneis, consilio et communi Januensibus mandat ut idem statutum in cartulariis vel capitularibus suis inscribi faciant.

In e. m. .. duci, consilio et communi Venetorum.

6789 Sainte-Marie-Majeure, 28 décembre 1289.

De eodem negotio. (Reg. 46, c. 56², f. 176 r°; en marge) (1).

« Multa mentis amaritudine... presentium tenore sta-

(1) Cette bulle est transcrite en marge, en face de la précé-

tuimus ut nullus arma, equos, ferrum, lignamina, victualia et alia quecumque mercimonia in Alexandriam vel alia loca Sarracenorum terre Egipti deferre, mittere vel portare seu de portibus eorum ut eisdem deferantur extrahere vel extrahi permittere aut eis alias auxilium vel favorem prestare quoquo modo presumant. Nos vero illos qui contra hujusmodi constitutionem nostram ausu temerario venire temptaverint eo ipso excommunicationis sententie decernimus subjacere, a qua absolvi nequeant nisi tantum de bonis propriis in dicte terre subsidium convertendum exolverint quantum ad partes predictas detulerint vel miserint aut deferre vel de ipsorum portubus extrahi permiserint deferendum. Et nichilominus si personas eorum capi contingat, in servitutem et capturam illorum esse volumus in quorum ceciderint captionem. Nulli ergo, etc., nostre constitutionis, etc. Si quis autem, etc. Dat. Rome, apud Sanctam Mariam Majorem, v kalendas januarii, anno secundo. »

6790 Orvieto, 11 août 1291.

Episcopo Urbevetano mandat ut, ne quaestio inter commune Venetorum et .. patriarcham Aquilegensem causa quarumdem terrarum pendens aliquid detrimenti negotio Terrae Sanctae afferat, treugas vel pacem juxta tenorem litterarum apostolicarum ad hoc .. episcopo Tripolitano datarum inter partes inducat. (Reg. 46, c. 57, f. 176 v°.)

Venerabili fratri .. episcopo Urbevetano.

« Gerentes de tue... — Dat. apud Urbemveterem, III idus augusti, anno quarto. »

6791-6792 Orvieto, 18 août 1291.

Clericos rogat ut, celeriter in concilia provincialia convenientes, deliberent quo modo recuperationi Terrae Sanctae provideri possit. (Reg. 46, c. 58, f. 176 v°.)

Venerabilibus fratribus .. archiepiscopo Mediolanensi et ejus suffraganeis ac dilectis filiis electis et abbatibus, prioribus, decanis, prepositis, archidiaconis et aliis ecclesiarum prelatis, capitulis et conventibus universis cujuscumque ordinis Mediolanensis provintie. « Dire amaritudinis calicem..., etc., ut supra, capitulo LV°, usque et aliis instrumentis bellicis congregatis contra civitatem Acconensem, pro cujus tuitione, sicut vestram non credimus latere notitiam, predicta ecclesia labores plurimos, curas innumeras et gravia onera pertulit expensarum, sibi, ut expectare sufficeret passagii generalis adventum, in galeis aliisque vasis maritimis, copia bellatorum et etiam pecuniarum summis subveniendo sollicite, prout suggessit exinde nuntiata necessitas et series super hoc oblate pluries petitionis exegit, in ira spirituque furoris procedens hostiliter civitatem ipsam, multo re vera populo preditam, etc., ut supra in eodem capitulo usque illam flammis voracibus exponentes. Cum igitur ad recuperationem celerem dicte terre, prout ejus urgentissima necessitas exigit, ferventibus studiis intendamus, vias et modos diversos et varios per nos et alios sollicitius exquirentes, ut juxta desiderii nostri fervorem terra ipsa recuperari valeat, et recuperata in posterum conservari, universitatem vestram monemus, rogamus et hortamur attente, vobis per apostolica scripta in virtute obedientie districte precipiendo mandantes, quatinus, convocatis per te, frater archiepiscope, ac per eos quibus id commiseris, et, si opus fuerit, ecclesiastica censura coactis ad provinciale concilium provintie tue prelatis, tam regularibus quam secularibus, tam exemptis, quibus ex convocatione tua nullum volumus quoad libertates et immunitates eorum in posterum prejudicium generari, nullumque ipsis contra convocationem et coactionem hujusmodi quantum ad hunc spectat articulum ex privilegiis et aminiculis libertatum exemptionumve suarum excusationis seu exceptionis provenire presidium, quam etiam non exemptis, celeriter convenientes in unum, et diligenter considerantes et solertius attendentes quod, etsi hujusmodi negotium universis fidelibus debeat propensius esse cordi, prelati tamen ecclesie Dei tenentur et debent artius et ab intimis affici circa illud, opem et operam impendendo sollicitam ut optatum exitum sortiatur, deliberando sollicite, provide et attente super toto negotio supradicto, et precipue qualiter et quomodo circa recuperationem eandem celeriter actore Domino proventuram et continuationem subsidii dicte terre ac impugnationem suorum hostium faciendam et etiam circa alia negotium ipsum tangentia, possit quamtotius et utiliter, sicut expedit, provideri, et quod super premissis deliberatum fuerit in concilio memorato nobis per viros ydoneos, providos et discretos ac sufficienter instructos et a vobis plenum mandatum habentes super premissis, etiam faciendi que vos presentes facere valeretis, ad sedem apostolicam usque ad festum Purificationis beate Marie virginis primo venturum studeatis quamtotius intimare, per quos nobis super omnibus supradictis vestre circumspectionis voluntas et consilium innotescant, quorumque communicato consilio sedes ipsa provida de-

dente, sans rubrique, d'une encre plus blanche, d'une autre écriture que celle du registre, avec cette mention : « *Posita fuit hic ista littera de mandato domni pape.* »

liberatione statuat, discutiat, disponat et ordinet quod in tam arduo Christianitatis negotio publice salutis utilitas postulabit. Nostre preterea voluntatis existit ut vos, juxta datam vobis ex alto prudentiam, vestros subditos ad pacem et concordiam sollicite reducentes, ipsos ad devotionem ac reverentiam salvatoris nostri continuam et ad ejus injuriam ulciscendam, ac etiam ad ipsius subventionem negotii in tanto necessitatis articulo excitare, inducere ac exhortari sollicite procuretis; illam in his diligentiam et efficatiam impensuri ut a Domino, cujus negotium agitur, eterne beatitudinis consequi premia non immerito valeatis, nosque proinde vestre devotionis promptitudinem condignis laudibus attollamus. Si vero te, frater archiepiscope, abesse, vel, quod absit! deesse contingat, vos, filii Mediolanense capitulum, auctoritate freti apostolica, hec omnia exequi procuretis. Dat. apud Urbemveterem, xv kalendas septembris, anno quarto. »

In e. m. scribitur omnibus aliis archiepiscopis, etc., ac etiam patriarchis (1).

6793-6795 Orvieto, 18 août 1291.

De unione hospitalis Sancti Johannis Jerosolimitani et militiae Templi facienda. (Reg. 46, c. 59, f. 177 r°; Potth., 23787.)

Venerabili fratri .. archiepiscopo Calaritano. « Dura nimis et amara... Unde, cum fide dignorum pandat assertio, quin potius communis vox habeat quod dilectos filios fratres hospitalis Sancti Johannis et militie Templi Jerosolimitanorum ad unius ordinis unitatem seu religionis unionem auctoritate apostolica reducamus, ut sincerius et uniformius in vinculo caritatis et pacis tendentes ad unum, efficatius possint prosequi negotium memoratum, super quorum unione hactenus etiam tempore Lugdunensis concilii spetialis mentio et collatio facta fuit; volumus et per apostolica tibi scripta mandamus quatinus, cum suffraganeis tuis in provintiali concilio, quod a te fieri volumus, prout tibi per alias litteras nostras injungimus, habito super hoc consilio diligenti et exacta cum illis deliberatione secuta, nobis quod per te ac eosdem suffraganeos deliberatum fuerit in hac parte plene, fideliter, seriatim et expresse per tuas litteras harum seriem continentes tuoque sigillo munitas procures quamtotius intimare. Dat. apud Urbemveterem, xv kalendas septembris, anno quarto. »

In e. m. regi Franciae. « Dura nimis et... Excellentiam regiam rogamus et hortamur quatinus, super hoc diligenti discussione et maturo consilio habitis, quid deliberaveris fore expediens in hac parte nobis per tuas litteras studiosius studeas intimare. »

In e. m. regi Angliae.

6796-6799 Orvieto, 22 août 1291.

De eodem negotio. (Reg. 46, c. 60, f. 177 r°; Potth., 23793.)

.. *priori hospitalis Sancti Johannis Jerosolimitani de Venetiis* mandat ut cum suis subditis in provinciali capitulo habeat de unione hospitalis et militiae Templi consilium et quod deliberatum fuerit apostolicae sedi significet.

« Dura nimis et... — Dat. apud Urbemveterem, xi kalendas septembris, anno quarto. »

In e. m. scribitur aliis prioribus praedicti hospitalis.

Orvieto, 18 août 1291.

In e. m. .. praeceptori domus militiae Templi in terra Romana. Dat. apud Urbemveterem, xv kalendas septembris, anno quarto.

In e. m. scribitur omnibus aliis praeceptoribus praedictae domus.

6800 Orvieto, 1er août 1291.

Universos Christi fideles hortatur ut votum crucis suscipiant. (Reg. 46, c. 61, f. 177 v°; Potth., 23756.)

Universis Christi fidelibus presentes litteras inspecturis. « Illuminet super vos... — Dat. apud Urbemveterem, kalendis augusti, anno quarto. »

6801-6805 Orvieto, 1er août 1291.

Significat se generale passagium pro Terrae Sanctae subsidio in festo Nativitatis beati Johannis Baptistae anno mcclxxxxiii° statuisse, eisque praedicandae crucis ministerium in dioecesibus suis committit. (Reg. 46, c. 62, f. 177 v°.)

Venerabilibus fratribus .. archiepiscopo Remensi ejusque suffraganeis.

« Terre Sancte miserabilem... — Dat. apud Urbemveterem, kalendis augusti, anno quarto. »

In e. m. scribitur aliis archiepiscopis eorumque suffraganeis, exceptis illis de Sicilia (1).

(1) Potthast (23784 et 23786) mentionne les lettres au clergé des provinces de Tours, de Cantorbéry et de Narbonne.

(1) Potthast (23757, 23758) mentionne les lettres à l'archevêque de Salzburg et à celui de Gnesen.

In e. m. .. ministro provintiali fratrum minorum in provincia marchiae Anconitanae.

In e. m. scribitur aliis ministris provincialibus ejusdem ordinis, mutato numero fratrum (1).

In e. m. priori generali fratrum heremitarum ordinis S. Augustini vel ejus vices gerenti (2).

6806 Orvieto, 13 août 1291.

Guillelmo de Chyerio et Mathaeo de civitate Theatina facultates concedit. (Reg. 46, c. 63, f. 178 v°; Potth., 23778.)

Dilectis filiis fratribus Guillelmo de Chyerio, penitentiario nostro, et Matheo de civitate Theatina, lectori ordinis minorum. Eis facultatem concedit accipiendi novos socios, cujuscumque conditionis sint, eosque ad professionem sui ordinis admittendi; absolvendi ab excommunicationibus et dispensandi super irregularitatibus.

« Cum vos ad... — Dat. apud Urbemveterem, idibus augusti, anno quarto. »

6807 Orvieto, 13 août 1291.

Eisdem facultatem concedit assumendi socios ex ipsorum ordine. (Reg. 46, c. 64, f. 178 v°; Potth., 23779.)

Eisdem.

« Cum vos ad... — Dat. ut supra. »

6808 Orvieto, 23 août 1291.

Eisdem mandat ut inquirant relationemque faciant de statu religiosorum cujuslibet ordinis in partibus Tartaricis morantium. (Reg. 46, c. 65, f. 178 v°; Potth., 23799.)

Eisdem.

« Ad partes Tartaricas... — Dat. apud Urbemveterem, x kalendas septembris, anno quarto. »

6809-6814 Orvieto, 23 août 1291.

Principibus Orientis Acconenses et Tyrenses civitates a Sarracenis captas nuntiat eosque ad baptisma suscipiendum sollicitat ut facilius Terrae Sanctae recuperationi incumbant, hortaturque ut Guillelmum de Chyerio et Mathaeum de civitate Theatina benigne recipiant. (Reg. 46, c. 66, f. 178 v°.)

Carissimo in Christo filio .. regi Armenie illustri.

« Precurrentis fame relatibus... — Dat. apud Urbemveterem, x kalendas septembris, anno quarto. »

In e. m. .. regi Hyberorum.

In e. m. .. regi Jurgiae.

In e. m. .. imperatori Trapensundae.

In e. m. .. imperatori Graecorum.

In e. m. Argoni, regi Tartarorum (Potth., 23797.)

6815-6816 Orvieto, 13 août 1291.

Reginas Tartarorum rogat ut Saronem et Cassianum, filios Argonis, regis Tartarorum, ad assumendam fidem catholicam inducant; Guillelmumque de Chyerio et Mathaeum de civitate Theatina benigne recipiant. (Reg. 46, c. 67, f. 179 r°; Potth., 23774.)

Carissime in Christo filie Anicbohamini, regine Tartarorum illustri.

« Gaudemus in Domino... — Dat. apud Urbemveterem, idibus augusti, anno quarto. »

In e. m. Dathanaticato, reginae Tartarorum.

6817-6819 Orvieto, 23 août 1291.

Filios Argonis, regis Tartarorum, suadet ut christianam fidem suscipiant christianosque in Tartaricis partibus morantes diligere non cessent. (Reg. 46, c. 68, f. 179 r°; Potth., 23798.)

Nobili viro Saroni, nato magnifici viri Argonis, regis Tartarorum illustris, gratiam in presenti que perducat ad gloriam in futuro.

« Pastoralis officii commissi... — Dat. apud Urbemveterem, x kalendas septembris, anno quarto. »

In e. m. Cassiano, nato Argonis, regis Tartarorum.

Orvieto, 21 août 1291.

In e. m. Tagharzar, duci exercitus Tartarorum. Dat. xii kalendas septembris, anno quarto (1).

6820-6823 Orvieto, 13 août 1291.

Infradictos viros, apud Tartaros morantes, collaudat de eis quae ad fidem propagandam fecerunt, eisque Guillelmum de

(1) Potthast (23761) mentionne la lettre au ministre provincial de la province de Saint-François.

(2) Un espace blanc a été laissé dans la page pour y insérer ultérieurement d'autres *In e. m.*

(1) Cet *In e. m.* n'est pas dans Potthast.

Chyerio et Johannem de civitate Theatina commendat. (Reg. 46, c. 69, f. 179 v°; Potth., 23780.)

Dilecto filio nobili viro Ozolo de Pisis.

« Accedit gratum et... — Dat. idibus augusti, anno quarto. »

In e. m. nobili viro Johanni de Bonestro (1).

In e. m. nobili viro Xanctho, custodi personae magnifici viri Argonis, regis Tartarorum.

In e. m. Suffridino, medico Argonis... « Nos insuper benedictionem nostram tibi, .. matri et .. uxori, filiis et nepotibus tuis... dirigimus. »

6824 Orvieto, 25 août 1291.

Constantiae, viduae Petri olim regis Aragonum, Guillelmum de Chyerio et Johannem de civitate Theatina commendat. (Reg. 46. c. 70, f. 179 v°.; Potth., 23801.)

Carissime in Christo filie Constantie, relicte quondam Petri olim regis Aragonum.

« Ad augmentum catholice... — Dat. apud Urbemveterem, viii kalendas septembris, anno quarto. »

6825-6832 Orvieto, 13 août 1291.

Infradictis personis eosdem commendat. (Reg. 46, c. 71, f. 179 v°.)

Carissimo in Christo filio Andronico, imperatori Grecorum illustri.

« Gerentes de probitate... — Dat. apud Urbemveterem, idibus augusti, anno quarto. »

In e. m. .. regi Armeniae.

In e. m. .. imperatori Trapesonnae.

In e. m. Bersaumae, episcopo in partibus Orientis.

In e. m. S., catholico Armeniae.

In e. m. .. episcopo Thaurisii.

In e. m. .. archiepiscopo Tarpesonnae.

In e. m. nobili viro Rabanathae.

6833 Orvieto, 21 août 1291.

Nicolaum, natum Argonis, regis Tartarorum, laudat de baptismate suscepto eique suadet ut habitum et vestitum, ne inde materia dissensionis aut scandali contra se in gente ipsius suboriri valeat, non mutet. (Reg. 46, c. 72, f. 180 r°; Potth., 23792.)

Dilecto filio nobili viro Nicolao, nato magnifici viri Argonis, regis Tartarorum illustris, salutem, etc.

« Exultat cor nostrum... — Dat. apud Urbemveterem, xii kalendas septembris, anno quarto. »

6834 Orvieto, 8 août 1291.

Fidei christianae formam ad perpetuam rei memoriam annotari facit. (Reg. 46, c. 73, f. 180 r°.)

Universis Christi fidelibus ad quos littere iste pervenerint.

« Eterni pastoris licet... — Dat. apud Urbemveterem, vi idus augusti, anno quarto. »

6835 Orvieto, 1er octobre 1291.

Regem Franciae hortatur ut Carolo, regi Siciliae, auxilia praestet. (Reg. 46, c. 74, f. 180 v°; Potth., 23842.)

Carissimo in Christo filio Phylippo, regi Francie illustri. Eum rogat ut Carolo, regi Siciliae, favoribus et auxiliis pecuniariis et aliis assistat, « ut terram quam tenet defendere ac aliam que ab hostibus de facto tenetur recuperare valeat loco et tempore oportuno. »

« Pulsat instanter ad... — Dat. apud Urbemveterem, kalendis octobris, anno quarto. »

6836 Orvieto, 1er octobre 1291.

Archiepiscopo Regino mandat ut Januensibus civibus praecipiat ne ad Siculorum insulam ulla mercimonia venalia deferant vel ex eis extrahant. (Reg. 46, c. 75, f. 180 v°.)

Venerabili fratri .. archiepiscopo Regino.

« Sicut in communem... — Dat. ut supra. »

6837 Orvieto, 1er octobre 1291.

Archiepiscopum Reginum ad civitatem Januensem pro Terrae Sanctae negotio destinat eique mandat ut Carolo, regi Siciliae, cum ad eamdem civitatem venerit « sua certa negotia cum Januensibus tractaturus, » super eisdem negotiis adsit. (Reg. 46, c. 76, f. 180 v°; Potth., 23845.)

Eidem.

« De tue circumspectionis... — Dat. ut supra. »

(1) Peut-être Bonastro, Bonastra, etc. Le mot est surchargé.

6838 Orvieto, 1er octobre 1291.

Rectori comitatus Venesini mandat ne a comitatu victualia extrahi nisi a rege Siciliae permittat. (Reg. 46, c. 77, f. 180 v°.)

Philippino, rectori comitatus Venesini. « Ad nostram noveris audientiam pervenisse quod per ejus gratiam quo bona cuncta procedunt comitatus Venesinus hoc tempore inter partes ceteras circumposite regionis victualium affluit ubertate, de quo nobis eo major letitia provenit quo dictus comitatus ad romanam ecclesiam spetialius noscitur pertinere. Cupientes igitur ut ejusdem comitatus incole victualium ipsorum copia gratulentur, volumus et per apostolica tibi scripta districte precipiendo mandamus quatinus predicta victualia de comitatu prefato extrahi non permittas. Si vero carissimus in Christo filius noster Carolus, Sicilie rex illustris, quem affectione paterna complectimur et favore prosequimur spetiali, ad emendum frumentum in comitatu ipso aliquos illuc nuntios suos duxerit destinandos, eos inibi frumentum habere ac inde libere extrahere patiaris, proviso quod in comitatu eodem nichilominus ubertas oportuna remaneat victualium eorumdem. Sic te in hoc efficaciter habiturus ut devotionem tuam exinde non immerito commendemus. Dat. ut supra. »

6839 Saint-Pierre, 20 novembre 1291.

Processus habiti in die Dedicationis Basilice Principis Apostolorum de Urbe.

Processus contra Jacobum et Siculos. (Reg. 46, c. 78, f. 180 v°.)

Nicolaus, etc., ad certitudinem presentium et memoriam futurorum. « Qualiter hactenus felicis recordationis Martinus papa, predecessor noster, quondam Petrum, olim regem Aragonum, qui per mentis elate superbiam factus romane ecclesie ac etiam clare memorie Caroli, Sicilie regis, et heredum suorum hostis publicus et persecutor hostilis, contra ecclesiam ipsam et predictum regem, regnum Sicilie tunc ab eadem tenentem ecclesia ejusque de illo vassallum, notorios et detestabiles excessus committere non expavit, Sicilie insulam, terram quidem ipsius peculiarem ecclesie, temerariis ausibus occupando, regno Aragonie ac aliis terris suis regioque honore sententialiter justitia exigente privavit eaque postmodum alii apostolica fretus auctoritate concessit. Qualiter etiam recolende memorie Honorius papa, predecessor noster, et nos, post ejus obitum ad apicem apostolice dignitatis assumpti, contra Jacobum, ejusdem Petri filium, qui, sublato de medio ipso Petro, ejus nephandis inherendo vestigiis et fucatam imitando nequitiam eamque pro viribus augmentando, subsequenter in regem Sicilie se coronari vel verius execrari procurans, regemque Sicilie se faciens nominari, eandem insulam detinuit et detinere non desinit contra prohibitionem ipsius ecclesie nequiter occupatam, et gravibus contra Deum et eandem ecclesiam necnon et carissimum in Christo filium nostrum Carolum, ipsius Sicilie regem illustrem, prefati quondam Caroli regis filium et ipsius in predicto regno Sicilie successorem, longo jam tempore continuatis excessibus, ad alia loca etiam dicti regni manus occupatrices extendere molitus est hactenus et cotidie dampnabili temeritate presumit, processus diversos et varios duximus faciendos, monitionibus, exhortationibus, citationibus, denuntiationibus, excommunicationibus et penarum impositionibus multimodis subsecutis, jam in mundi fere limitibus fame revelantis afflatu credimus divulgatum. Quamobrem impresentiarum expedire non vidimus ut premissa diffusius verborum aperirentur oraculis aut seriose repetitionis officio panderentur. Verum fidedignis relatibus nuper nostris sensibus reserato quod, quondam Alfonso, ejusdem Jacobi fratre, humanis rebus exempto, prefatus Jacobus studiis solite pravitatis inserviens et excessus excessibus adicere non desistens, ad regnum Aragonie et terras predictas se personaliter conferre presumpserat, ea sibi suoque subicere vel applicare dominio temere satagendo. Nos, volentes ipsius Jacobi ausus malignos reprimere pravisque conatibus obviare, intendentes quoque aptius experiri an ipse in tantis excessibus tantisque sententiarum laqueis, quibus agnoscitur obvolutus, in morte obdormiens, possit apostolice benignitatis studiosam solertiam excitari, dilectum filium magistrum Guillelmum de Mandagoto, notarium nostrum, ad eundem Jacobum et partes illas direximus, ut per se vel per alium seu alios sibi nostras litteras presentaret, quibus ipsum Jacobum monendum duximus et hortandum, ei nichilominus districtius injungentes, ut, tanto erroris invio derelicto, ad veritatis redire semitam non differret ac, a premissis excessibus suisque omnino erroribus resipiscens, infra temporis spatium in eisdem litteris comprehensum, quod ei pro peremptorio assignavimus termino, ad mandata ecclesie memorate rediret et nonnulla alia demandaret effectui que seriosius eedem nostre littere continebant; utque ipse magister studeret efficaciter exequi que per alias nostras litteras sibi duximus injungenda. Adjecimus etiam quod pretextu dilationis et termini prefixionis hujusmodi, que non ex juris necessitate sed ex misericordia et gratia potius procedebant, processibus olim habitis contra eum vel alias occasione ipsius non intendebamus

in aliquo derogari, neque differre vel etiam abstinere quin, etiam ipsa dilatione ac termini prefixione pendentibus, tam ex preteritis ejus contumatiis, excessibus et offensis quam ex futuris, si quos ipsum committere fortasse contingeret, contra eum spiritualiter et temporaliter studeremus procedere prout et quando expediens videremus. Nos itaque volentes processus per eosdem predecessores contra Petrum ac predictum predecessorem Honorium et nos contra ipsum Jacobum habitos in sui manere roboris firmitate, eumdem Jacobum propter ipsius auctam multipliciter contumatiam excomunicationis sententia innodamus et nichilominus eum, presente hac fidelium multitudine copiosa, monemus, sibi districtius injungentes, ut infra kalendas maii, quas ei pro peremptorio termino assignamus, ad predicte mandata ecclesie efficaciter redeat, ac ejusdem Sicilie insulam aliaque terras et loca pretacti regni Sicilie detenta per ipsum idemque regnum eidem ecclesie regique predicto absolute, libere ac in pace dimittat, et nichilominus ecclesie regique prefatis ac ceteris per eundem Jacobum vel occasione ipsius, ratione regni predicti, passis injurias sive dampna plenam et debitam satisfactionem impendat, talia vel similia contra eos nullo unquam tempore presumpturus. Eidem quoque Jacobo districtius inhibemus ne, tot involutus processibus totque ligatus sententiis, de regnorum quorumlibet seu terrarum administratione sive regimine, presertim Aragonie Valentieque regnorum, comitatus Barchinonie et Cathalonie universe ac alicujus partis eorum ac omnium et singulorum quibus prefatus pater ipsius per eundem Martinum predecessorem privatus, ut premittitur, extitit, se aliquatenus intromittat, quodque infra predictum terminum per se vel per procuratorem ydoneum ad hoc specialiter constitutum ac plenum mandatum habentem compareat coram nobis, nostris et apostolice sedis beneplacitis et mandatis super premissis et premissorum quolibet plenarie ac efficaciter pariturus. Alioquin contra eum ad reddendum ipsum prorsus inhabilem ad habendum vel obtinendum seu retinendum quicquid ad regii et cujusvis alterius honoris dignitatem vel statum et aliquod regimen et quamcumque administrationem quomodolibet noscitur pertinere, et privandum ipsum seu denuntiandum fore privatum predictis et quolibet predictorum, ac alias etiam spiritualiter et temporaliter, prout qualitas facti suaserit, contumatia ejus exegerit et expedire viderimus, auctore Domino, procedemus. Apertius predicentes eidem quod ipsius dilationis et termini prefixionis pretextu, que magis ex gratia seu misericordia quam ex juris noscitur necessitate procedere, processus contra eum vel alias occasione illius hactenus habitis nequaquam intendimus in aliquo derogari, neque differre vel etiam abstinere quin, etiam ipsa dilatione ac termini prefixione pendentibus, tam ex preteritis suis contumatiis, excessibus et offensis quam ex futuris, si quos eum contigerit forte committere, spiritualiter et temporaliter studeamus procedere contra ipsum, prout et quando viderimus expedire. Ut autem hujusmodi noster processus ad communem omnium notitiam deducatur, cartas sive membranas processum continentes eundem in presentis basilice principis apostolorum appendi vel affigi ostiis seu super liminaribus faciemus, que processum ipsum suo quasi sonoro preconio et patulo inditio publicabunt. Ita quod idem Jacobus, quem processus ipse contingit, nullam postea possit excusationem pretendere quod ad eum talis processus non pervenerit vel quod ignorarit eundem; cum non sit verisimile quoad ipsum remanere incognitum vel occultum quod tam patenter omnibus publicatur. Actum in Urbe, in basilica supradicta, in die dedicationis ipsius basilice, pontificatus nostri anno quarto. »

6840 Saint-Pierre, 20 novembre 1291.

Processus contra Pisanos. (Reg. 46, c. 79, f. 181 r°.)

Nicolaus, etc. Ad certitudinem presentium et memoriam futurorum. « Olim ad nostram perducto notitiam quod cives Pisani a devotione romane ecclesie temere recedentes, et contra eam spiritu rebellionis assumpto, concives suos nomen ecclesiasticum invocantes et satagentes sollicite civitatem Pisanam ac ejus incolas in devotione ipsius ecclesie retinere de civitate predicta ejecerant, nonnullos ex eis, viros utique nobiles et potentes, diro carceri mancipando, seva duritie carceris et nepharia subtractione ciborum infanda inhumanitate necarant. Quodque cives ipsi, dictorum concivium domibus ceterisque bonis eorum tam in civitate predicta quam etiam extra eam multiplici dissipatione destructis, Guidonem de Montefeltro, antiquum et publicum persecutorem et ab olim bannitum ecclesie ac etiam, exigentibus gravissimis culpis suis, vinculo excommunicationis astrictum, sibique per eandem ecclesiam data et per eum acceptata confinia non sine multa temeritate rumpentem, in capitaneum seu quodvis officium publicum assumere attemptarant, in offensam Dei, apostolice sedis contemptum et grave fidelium ecclesie detrimentum, nos, tam nepharios et detestandos excessus pati equanimiter non valentes, cives ipsos, presente tunc fidelium multitudine copiosa, monuimus ut prefatum Guidonem infra mensem a die nostre monitionis hujusmodi computandum, quem super hoc eis pro peremptorio assignavimus termino, de suo

territorio prorsus expellerent, nec ad predictum vel ad aliud officium in civitate prefata vel ejus districtu ipsum quovis modo reciperent vel admitterent, aut aliquod in eis per se vel alium seu alios permitterent officium exercere. Monuimus insuper predictum Guidonem ut ad confinia, sicut premittitur, sibi data, submota qualibet dilatione, rediret eaque servaret firmiter et teneret, ac nichilominus infra dictum tempus per procuratorem suum legitime constitutum, comune vero Pisanum per eorum syndicum ad hoc ordinatum legitime coram nobis comparere curarent, beneplacitis et mandatis apostolicis super premissis humiliter et efficaciter parituri. Alioquin contra eos et civitatem eandem spiritualiter et temporaliter, prout facti qualitas suaderet et videremus expediens, procedere curaremus. Nos autem, quia prefati cives Pisani, suos ad inobedientiam animos obfirmantes, hujusmodi monitionibus nostris parere contumaciter non curarunt, eundem Guidonem, potestatem, anzianos, consiliarios et majores civitatis Pisane ac alios universos civitatis ipsius qui predictum Guidonem in suum capitaneum assumpserunt et contra inhibitionem nostram retinere presumpserant, in festo dedicationis basilice principis apostolorum de Urbe, presente tunc multitudine copiosa fidelium, excomunicationis sententia innodare curavimus et civitatem eandem ecclesiastico supponere interdicto, eidem Guidoni districtius injungentes ut infra unius mensis spatium a die nostre monitionis hujusmodi computandum, quem super hoc ei pro peremptorio assignavimus termino, prefate civitatis regimen omnino dimittere et ad confinia predicta redire ac etiam coram nobis per procuratorem ydoneum comparere curaret, beneplacitis et mandatis apostolicis super premissis humiliter et efficaciter pariturus. Nos enim tam contra cives et civitatem predictos quam etiam contra prefatum Guidonem, si secus attemptare presumerent, spiritualiter et temporaliter gravius procedere curaremus, prout contumatia eorum exigeret, facti qualitas suaderet et expediens videremus. Sed, quia prefatus Guido nec dicte civitatis regimen dimittere, nec ad prefata, sicut premittitur, redire confinia, nec in termino sibi prefixo coram nobis comparere curavit, ipsum propter auctam ejus contumatiam iterato excomunicationis sententia duximus innodandum, sibi districtius injungentes ut infra diem dominicum proxime precedentem presens tunc festum Ascensionis dominice, quod super hoc ei pro peremptorio assignavimus termino, prefate civitatis regimen omnino dimittere et ad confinia predicta redire ac etiam coram nobis per procuratorem ydoneum cum sufficienti mandato comparere curaret, beneplacitis et mandatis apostolicis super premissis humiliter et efficaciter pariturus. Memoratis vero Pisanis civibus districte mandavimus ut sepedictum Guidonem infra diem dominicum supradictum, quem super hoc eis pro peremptorio termino assignare curavimus, de civitate Pisana, ejus territorio et districtu prorsus expellerent, nec eum pro capitaneo vel pro potestate aut quovis alio officio in civitate, territorio vel districtu predictis quomodolibet tenerent, haberent, reciperent vel admitterent, aut aliquod in eis per se vel alium seu alios permitterent officium exercere, et infra eundem terminum per syndicum cum sufficienti mandato coram nobis comparere curarent, beneplacitis et mandatis apostolicis super premissis humiliter et efficaciter parituri; alioquin contra cives et civitatem predictos ad privationem libertatum, privilegiorum, jurisdictionum et jurium que a romana et quibuslibet aliis tenent ecclesiis, et ad invocationem brachii secularis, ac alias tam contra ipsos quam contra Guidonem prefatum temporaliter et spiritualiter prout videremus expediens procedere curaremus; aperte predicentes eisdem quod pretextu dilationis et termini assignationis hujusmodi, que potius ex gratia seu misericordia quam ex juris necessitate procedere noscebantur, nequaquam differre proponebamus vel etiam abstinere quin, etiam ipsa dilatione ac termini assignatione pendentibus, tam ex preteritis ipsorum contumatiis, excessibus et offensis quam ex futuris, si quos ipsos committere forte contingeret, procederemus spiritualiter et temporaliter, prout et quando videremus expediens, contra eos. Et quia memoratus Guido nec regimen civitatis predicte dimittere, nec ad confinia, sicut premittitur, prelibata redire, neque in prefixo sibi termino coram nobis, licet aliquis pro ipso comparuerit, non tamen sufficienter, prout tenebatur, comparere voluit vel curavit, ipsum propter auctam illius contumatiam excomunicationi subjecimus iterato, nichilominus eum tamquam rebellem et contumacem reddentes prorsus inhabilem et indignum ad quelibet publica officia exercenda, universis comunitatibus seu comunibus tam civitatum quam castrorum aliorumque locorum districtius inhibentes ne ipsum quoquo modo reciperent ad aliqua publica officia exercenda; alioquin civitas, castrum vel locus ubi eum recipi ad predicta contingeret interdicto ecclesiastico subjaceret. Et nichilominus ipsi Guidoni districte injunximus ut civitatis ipsius regimen omnino dimitteret et ad confinia predicta rediret ac infra festum beati Michaelis tunc proximo secuturum, quod sibi super hoc pro peremptorio assignavimus termino, per procuratorem ydoneum cum sufficienti mandato coram nobis comparere curaret, pariturus humiliter et efficaciter in hac parte apostolicis beneplacitis et mandatis. Prefatos vero cives Pisanos, quia eundem Guidonem infra terminum super hoc assi-

gnatum eisdem de civitate Pisana, territorio et districtu ipsius expellere non curarunt, quin immo ipsum pro capitaneo vel potestate aut in officio alio tenere et habere presumunt, quia etiam infra eundem terminum per sufficientem syndicum coram nobis, licet aliquis pro eis comparuerit, non tamen sufficienter, prout tenebantur, comparere voluerunt vel etiam curaverunt, nos potestatem, anxianos, consiliarios et majores civitatis Pisane ac universos alios civitatis ipsius in hoc ecclesie romane rebelles tunc de novo excomunicationis sententia duximus innodandos et civitatem eandem ecclesiastico supposuimus interdicto. Et nichilominus eosdem cives et civitatem Pisanam omnibus libertatibus, privilegiis, jurisdictionibus et juribus que a romana et quibuslibet aliis tenent ecclesiis apostolica auctoritate privavimus et decrevimus ex tunc omnino privatos, eis districtius injungendo ut prefatum Guidonem infra predictum festum, quod super hoc eis pro peremptorio prefiximus termino, de dicta civitate Pisana, territorio et districtu ejus prorsus expellerent, nec illum pro capitaneo vel pro potestate aut in alio quovis officio in pretactis civitate, territorio et districtu tenere, habere, recipere vel admittere quoquo modo presumerent, vel aliquod in eis per se vel alium aut alios officium permitterent exercere; et insuper infra predictum festum per syndicum ipsorum cum sufficienti mandato coram nobis comparere curarent, beneplacitis et mandatis apostolicis super premissis humiliter et efficaciter parituri. Alioquin ad interdicendum predictis civibus fidelium omne comertium, et ad exponendum eos et bona ipsorum tam ultra quam citra mare ab eisdem fidelibus libere occupanda, et alias etiam tam contra ipsos quam contra prefatum Guidonem et etiam liberos et posteritatem ipsius spiritualiter et temporaliter prout videremus expediens procedere curaremus; aperte predicentes eisdem quod pretextu dilationis et termini assignationis hujusmodi, que potius ex gratia seu misericordia quam ex juris necessitate procedere noscebantur, nequaquam differre proponebamus vel etiam abstinere quin, etiam ipsa dilatione ac termini assignatione pendentibus, tam ex preteritis ipsorum contumatiis, excessibus et offensis quam ex futuris, si quos ipsos committere forte contingeret, procederemus spiritualiter et temporaliter, prout et quando nobis videretur expediens, contra eos. Verum, quia prefatus Guido nec predicte civitatis dimittere regimen nec redire ad confinia supradicta neque in termino assignato sibi sufficienter, prout tenebatur, parere seu comparere curavit vel voluit coram nobis, ipsum propter auctam ejus contumatiam de novo excomunicationis sententia innodamus, ipsumque tamquam rebellem et contumacem reddimus omnino inhabilem et indignum ad quelibet officia publica exercenda, universis comunitatibus seu comunibus tam civitatum quam castrorum et aliorum locorum districtius inhibendo ne ad hujusmodi exercenda officia eum quoquo modo recipiant vel admittant; alioquin civitas, castrum vel locus ubi fuerit ad predicta receptus ecclesiastico subjaceat interdicto. Injungimus quoque districtius memorato Guidoni ut ejusdem civitatis Pisane regimen dimittat omnino et ad confinia redeat antedicta, et nichilominus infra festum Purificationis primo venturum, quod pro peremptorio termino super hoc assignamus eidem, per procuratorem ydoneum cum sufficienti mandato compareat coram nobis, super hoc apostolicis beneplacitis et mandatis humiliter et efficaciter pariturus. Nominatos vero cives Pisanos, quia prefatum Guidonem infra terminum in hac parte assignatum eisdem de predicta civitate Pisana ejusque territorio et districtu expellere non curarunt, set ipsum potius pro capitaneo vel potestate aut in officio alio tenere et habere presumunt; quia etiam infra predictum terminum per sufficientem syndicum coram nobis comparere noluerunt vel etiam non curarunt, nos potestatem, anxianos, consiliarios et majores predicte civitatis Pisane omnesque alios civitatis ejusdem in hoc ecclesie romane rebelles iterato excomunicationi subicimus et civitatem ipsam ecclesiastico supponimus interdicto, et eosdem cives ac civitatem Pisanam omnibus libertatibus, privilegiis, jurisdictionibus et juribus que ab eadem romana et quibuslibet aliis ecclesiis tenere noscuntur apostolica auctoritate privamus et decernimus ex nunc omnino privatos, districtius inhibentes eisdem ut eundem Guidonem infra predictum Purificationis festum, quod super hoc eis pro peremptorio termino assignamus, de jamdicta civitate Pisana, territorio et districtu ipsius prorsus expellant, nec eum pro capitaneo vel potestate aut in alio quocunque officio in civitate, territorio et districtu predictis tenere, habere, recipere vel admittere quoquo modo presumant vel aliquod in illis officium per se vel alium seu alios exercere permittant; ac nichilominus infra predictum festum, per ipsorum syndicum cum sufficienti mandato compareant coram nobis, parituri humiliter et efficaciter in hac parte apostolicis beneplacitis et mandatis. Alioquin ad interdicendum eisdem civibus fidelium omne commertium, et ad exponendum eos et bona ipsorum, sicut premittitur, tam in transmarinis quam in cismarinis partibus a fidelibus ipsis libere occupanda, necnon et ad invocandum etiam devotos et fideles ejusdem ecclesie contra illos et bona illorum ad emolliendam jam antiquam duritiam eorundem, et alias etiam tam contra ipsos quam contra prelibatum Guido-

rem necnon et liberos ac posteritatem ipsius spiritualiter et temporaliter, prout expedire viderimus, actore Domino, procedemus. Aperte predicentes eisdem quod pretextu dilationis et termini assignationis hujusmodi, que potius ex gratia seu misericordia quam ex juris necessitate procedere dinoscuntur, nequaquam differre proponimus vel etiam abstinere quin, etiam ipsa dilatione et termini assignatione pendentibus, tam ex preteritis ipsorum contumatiis, excessibus et offensis quam ex futuris, si quos ipsos committere forte contigerit, procedamus spiritualiter et temporaliter prout et quando expedire viderimus contra eos. Ut autem hujusmodi noster processus, etc., ut supra usque publicabunt. Ita quod idem Guido et alii quos processus ipse contingit, etc., verbis commutandis mutatis, usque in finem. »

6841 Saint-Pierre, 20 novembre 1291.

Processus contra nobilem virum Maynardum, ducem Carinthie et comitem Tyrolensem. (Reg. 46, c. 80, f. 182 r°)

Nicolaus, etc. Ad certitudinem presentium et memoriam futurorum. « Dudum ad apostolice sedis notitiam clamosa insinuatione perlato quod nobilis vir Maynardus, dux Carinthie et comes Tyrolensis, suis finibus non contentus, ad actus illicitos avidas manus extendens, nonnulla bona et jura episcopatus et ecclesie Tridentine temere occuparat et occupata tenere pravis continuatis studiis presumebat, cum multo gravamine venerabilis fratris nostri P., Tridentini episcopi, et ecclesie memorate, quos etiam multimodis alias perturbabat molestiis et excessibus gravibus impetere non cessabat, nos, compatientes episcopo et ecclesie prelibatis, nec volentes dicti ducis tam graves insolentias et excessus factos contra episcopum et ecclesiam supradictos sub dissimulatione transire, ducem ipsum, in festo dedicationis basilice principis apostolorum de Urbe tunc transacto novissime, presente fidelium multitudine copiosa, citavimus ut usque ad kalendas mensis martii proximo tunc transacti, per se vel per procuratorem ydoneum, cum pleno et sufficienti mandato, coram nobis comparere curaret, super premissis necnon injuriis atque dampnis eisdem episcopo et ecclesie irrogatis nostris beneplacitis pariturus humiliter et satisfactionem plenariam impensurus; alioquin contra eum et terram ipsius spiritualiter et temporaliter, prout contumatia ejus exigeret, facti qualitas suaderet et videremus expediens, procedere curaremus; non obstantibus quibuscunque processibus, sententiis, privationibus sive penis per nos vel auctoritate nostra factis vel habitis contra eum, aut appellationibus interjectis ab eis quibus per eundem processum nostrum noluimus prejudicium generari, quominus in sue permaneret robore firmitatis. Set, quia prefatus Maynardus nec in predicto termino nec post eum coram nobis, ut debuit, comparere curavit, licet procuratores quosdam duxerit destinandos, qui dici potuerunt potius illusores, per quos nec juxta nostre citationis edictum nostris beneplacitis sufficienter paruit nec aliquam satisfactionem impendit; nos ipsum Maynardum, propter hujusmodi ejus contumatiam, excommunicationis sententia, exigente justitia, duximus innodandum. Et nichilominus ipsum, presente tunc fidelium multitudine copiosa, monuimus ut infra diem dominicum proxime ante presens tunc festum Ascensionis dominice, quem sibi pro peremptorio assignavimus termino, bona et jura predicta ad episcopatum et ecclesiam Tridentinos prefatos spectantia efficaciter et plene restitueret episcopo memorato, seu nuntiis super hoc deputandis ab ipso, et nichilominus per se vel per procuratorem ydoneum, cum pleno et sufficienti mandato, coram nobis comparere curaret, super fructibus et proventibus perceptis ex eis necnon dampnis et injuriis ab ipso illatis episcopo et ecclesie supradictis aut aliis quibuscunque ad premissa spectantibus seu quomodolibet contingentibus eadem beneplacitis apostolice sedis et nostris pariturus humiliter et efficacem satisfactionem ac plenariam impensurus. Quod si premissa, ut premittitur, plene restituere et coram nobis, ut dictum est, comparere negligeret cum effectu, nos ex tunc decrevimus ipsum omnibus feudis, advocatiis, honoribus et juribus que a dicta Tridentina et a qualibet teneret seu in quibuslibet haberet ecclesiis ex tunc eo ipso privatum, hiis ad quos feuda et alia premissa pertinent exinde, prout ad eos spectat, disponendi de eis potestatem liberam concedentes. Et nichilominus contra eundem ducem, liberos, posteritatem et terram ipsius alias spiritualiter et temporaliter procedere curaremus, prout videremus expediens et facti qualitas suaderet, prohibentes expresse ut feuda, honores, advocatie et jura hujusmodi aut ipsorum aliquod sibi, liberis vel alicui de ejus posteritate nullo unquam titulo vel quovis quesito colore quomodolibet concederetur absque auctoritate et licentia dicte sedis, et, si secus actum existeret, irritum decrevimus et inane. Ceterum processus omnes super premissis habitos auctoritate apostolica per quoscunque ac interpositas appellationes ab eis suum robur voluimus obtinere, nec per eos vel eorum aliquem nostro processui, nec per ipsum processum nostrum illis vel eorum alicui aliquatenus derogari. Et, quoniam prefatus Maynardus nec infra predictum diem dominicum sibi, prout premittitur, pro

peremptorio termino assignatum bona et jura predicta ad episcopatum et ecclesiam Tridentinos eosdem spectantia efficaciter et plene restituere prelibato episcopo seu deputatis ab eo super hoc nuntiis non curavit; nec etiam per se neque per procuratorem ydoneum cum pleno et sufficienti mandato infra eundem terminum comparuit coram nobis, super fructibus et proventibus perceptis ex eis ac de dampnis et injuriis ab ipso illatis episcopo et ecclesie sepedictis, ac quibuscunque aliis spectantibus ad premissa seu quoquo modo contingentibus eadem, beneplacitis apostolice sedis et nostris pariturus humiliter et efficacem satisfactionem ac plenariam impensurus; ipsum tunc de novo excomunicationis sententia innodare curavimus; hujusmodi processum nostrum contra eundem Maynardum habitum auctoritate apostolica innovantes, ratificantes ac etiam approbantes et in sui manere volentes roboris firmitate. Ac nichilominus vassallos ejus proprios a juramento quo eidem tenebantur astricti quamdiu ipse in hujusmodi rebellione persisteret, vassallos vero ejusdem ecclesie Tridentine a juramento quolibet ipsi Maynardo prestito ab eisdem omnino absolvimus et decrevimus absolutos, inhibentes districtius, sub pena excomunicationis quam eo ipso incurrere voluimus quemlibet contrarium presumentem, ne quis eidem Maynardo super premissis vel aliquo premissorum prestaret auxilium, consilium vel favorem publicum vel occultum. Et nichilominus eundem Maynardum, presente tunc fidelium multitudine copiosa, monuimus ut bona et jura predicta eidem episcopo, sublata dilatione qualibet, efficaciter pleneque restitueret, vel deputatis aut deputandis super hoc nuntiis ab eodem, ac infra kalendas mensis augusti proximo preteriti, quas sibi super hoc pro peremptorio assignavimus termino, per se vel per procuratorem ydoneum, cum pleno et sufficienti mandato, in termino ipso coram nobis comparere curaret, super fructibus et aliis supradictis pariturus humiliter, ac nostris et ejusdem sedis beneplacitis et mandatis efficacem satisfactionem et plenariam impensurus; alioquin contra eum spiritualiter et temporaliter, prout videremus expediens et contumatia ejus exigeret, procedere curaremus; aperte predicentes eidem quod pretextu dilationis et termini assignationis hujusmodi, que potius ex gratia seu misericordia quam ex juris necessitate procedere noscebantur, nequaquam differre proponebamus vel etiam abstinere quin, etiam ipsa dilatione ac termini assignatione pendentibus, tam ex preteritis ejus contumatiis, excessibus et offensis quam ex futuris, si quos ipsum committere forte contingeret, procederemus spiritualiter et temporaliter, prout et quando videremus expediens, contra eum. Quia vero memoratus Maynardus nec infra predictas kalendas sibi, sicut premittitur, pro peremptorio assignatas termino bona et jura prefata ad episcopatum et ecclesiam Tridentinos predictos spectantia plene ac efficaciter restituere sepefato episcopo seu deputatis ab ipso super hoc nuntiis non curavit; quia etiam nec per se neque per procuratorem ydoneum cum sufficienti mandato infra terminum ipsum comparuit coram nobis, super fructibus et proventibus perceptis ex eis ac de dampnis et injuriis ab ipso, sicut predicitur, irrogatis episcopo et ecclesie antedictis et aliis quibuscumque spectantibus ad premissa seu quoquo modo eadem contingentibus nostris et apostolice sedis beneplacitis pariturus humiliter et efficacem satisfactionem ac plenariam impensurus, ipsum de novo excomunicamus et hujusmodi processum nostrum habitum contra illum auctoritate apostolica innovamus, ratificamus et etiam approbamus ac in sui manere volumus roboris firmitate. Vassallos autem ipsius proprios a juramento quo tenebantur eidem quamdiu ipse in hujusmodi rebellione duxerit persistendum, vassallos vero ipsius Tridentine ecclesie a juramento quolibet prefato Maynardo prestito ab eisdem omnino absolvimus et decernimus absolutos, inhibendo districtius, sub pena excomunicationis quam volumus eo ipso incurrere quemlibet contrarium presumentem, ne super premissis vel aliquo premissorum eidem Maynardo impendat auxilium, consilium vel favorem publicum vel occultum. Et nichilominus Maynardum ipsum, presente hac multitudine fidelium copiosa, monemus ut bona juraque predicta prelibato episcopo, qualibet dilatione submota, efficaciter et plene restituat, vel deputatis aut deputandis ab eo nuntiis in hac parte, ac infra festum Purificationis proxime venturum, quod super hoc ei pro peremptorio prefigimus termino, per se vel per procuratorem ydoneum, cum pleno et sufficienti mandato, in termino ipso compareat coram nobis, super fructibus aliisque predictis pariturus humiliter ac nostris et apostolice sedis beneplacitis et mandatis satisfactionem plenariam impensurus. Alioquin contra ipsum, prout expediens fore putabimus et contumacia ejus exegerit, actore Domino, procedemus et faciemus etiam processus nostros contra eum habitos ubi, quando et prout expedire viderimus publicari. Aperte predicentes eidem quod pretextu dilationis et termini assignationis hujusmodi, que potius ex gratia quam ex juris necessitate procedere dinoscuntur, nequaquam differre proponimus vel etiam abstinere quin, etiam ipsa dilatione ac termini assignatione pendentibus, tam ex preteritis ejus contumatiis, excessibus et offensis quam ex futuris, si quos ipsum committere forte contigerit, procedamus spiritualiter et temporaliter, prout et quando expedire viderimus, contra

cum. Ut autem hujusmodi noster processus, etc., usque publicabunt. Ita quod idem Maynardus, quem processus ipse contingit, etc., usque in finem.

6812-6817 Sainte-Marie-Majeure, 27 novembre 1291.

Processus contra Maynardum, ducem Carinthiae, publicari facit. (Reg. 46, c. 81, f. 183 r°.)

Venerabili fratri .. patriarche Aquilegensi mandat ut processum contra Maynardum, ducem Carinthiae, in sua et in aliis ecclesiis diebus dominicis publicet.

« Habet nostre fidutie... — Dat. Rome, apud Sanctam Mariam Majorem, v kalendas decembris, anno quarto. »

In e. m. .. archiepiscopo Salzeburgensi.

In e. m. .. Feltrensi et Bellunensi episcopo.

In e. m. .. episcopo Paduano.

In e. m. .. episcopo Veronensi.

In e. m. .. episcopo Brixiensi.

6818 Orvieto, 23 juillet 1291.

Jacobo, Sanctae Mariae in Via lata diacono cardinali, defensionem monasterii Sublacensis, Tiburtinae dioecesis, ecclesiae romanae immediate subjecti, committit. (Reg. 46, c. 82, f. 183 r°.)

Dilecto filio Jacobo, Sancte Marie in Via lata diacono cardinali.

« De statu monasterii... — Dat. apud Urbemveterem, x kalendas augusti, anno quarto. »

6819 Sainte-Marie-Majeure, 13 décembre 1291.

Regi Franciae, qui petivit, ad negotium Aragoniae prosequendum, decimam omnium reddituum ecclesiasticorum regni Franciae per sex annos sibi concedi crucemque contra Aragones in Francia praedicari, respondet se diversis causis hujus petitionis exauditionem differre. (Reg. 46, c. 83, f. 183 v°; Potth., 23874.)

Carissimo in Christo filio Phylippo, regi Francie illustri.

« Venerabilis frater noster P., episcopus, tunc electus Carcassonensis, et dilecti filii magister Johannes de Foresta, clericus, ac Egidius de Compendio, laicus, serenitatis regie nuntii, quos mittentis et sue probitatis obtentu benigne recepimus, prudenter ea pro quibus asseruere se missos in nostra et fratrum nostrorum presentia exponentes, ex parte regalis celsitudinis inter cetera petierunt ut, ad negotium Aragonie prosequendum, tibi per sex annos concederemus decimam omnium ecclesiasticorum reddituum regni tui et faceremus contra illos de Aragonia crucem in omnibus ejusdem regni partibus predicari. Sane, fili carissime, licet antiquam tui generis continuatamque diutius et per te Deo auctore continuandam sollicite ad romanam ecclesiam et ecclesiasticam libertatem devotionem et affectionem dignis laudibus attollendam memori memoria recensentes, non indigne ad singularem erga tuam personam et regni ejusdem statum prosperum moveamur affectum, non immerito ad efficaciter promovenda tua et tuorum comoda exaudiendaque desideria excitemur; quia tamen non semper ratio cum affectione concurrit, diligenti super dictis petitionibus cum eisdem fratribus deliberatione prehabita, exauditionem ipsarum consideravimus ex causis variis differendam. Infaustis siquidem rumoribus ad sedem apostolicam de civitatis Acconensis captione perlatis, nos et iidem fratres, de statu miserabili Terre Sancte, totius totaliter exposite manibus impiorum, profundi et immensi tacti doloris aculeis, quem ex hoc obprobrii nominis christiani profunditas et dispendii Christianitatis subministrat immensitas; inter cetera que ad reparationem tante ruine cum anxietate multimoda providimus exequenda, considerantes reparationem ipsam omnes contingere fidei christiane cultores et precipue reges et principes, prelatos ceterosque magnates, ipsos super viis et modis per quos reparatio eadem tam necessaria, tam Christianitati toti votiva, provenire celerius et efficatius Deo auspice valeat duximus consulendos, tibi et aliis regibus et principibus, prelatis ceterisque magnatibus nostris super hoc, prout expedire vidimus, litteris destinatis. Per diversas etiam mundi partes in ejusdem Terre Sancte subsidium proponi mandavimus verbum crucis. Decet itaque, procul dubio decet et expedit super consultatione predicta exspectare responsum, ne, ipsa pendente, petitionibus supradictis ad gratiam exauditionis admissis, consultis dandi consilii videremur adimere libertatem, dum per exauditionem ipsarum certum de subveniendo terre predicte propositum ad aliud tam grande convertendo negotium presumeremur forsan avertere ab incepto et crucis predicatio adversus alios indicenda tam carissimi in Christo filii nostri E. regis Anglie illustris quam aliorum qui ejusdem crucis vexillum ad subveniendum terre prefate necessitatibus receperunt, certo ad transfretandum termino acceptato, non solum debilitaret animos et in acceleranda suscepta subventione remissiores efficeret, sed et ipsam forsitan totaliter impediret, non absque gravi totius Christianitatis scandalo, que ad illam affectibus intensis afficitur, ad illam anxia intentione suspirat. Differendam insuper

dictarum petitionum exauditionem illud etiam persuasit quia, sicut ad excellentie regalis notitiam jam forte pervenit, dilectum filium magistrum Guillelmum dictum Mandagottum, notarium nostrum, ad Jacobum, natum quondam Petri olim regis Aragonum, destinavimus, per ipsum notarium monentes eundem eique mandantes ut ad mandata ecclesie precise rediens a solita perversitate desistat; et ideo ejusdem notarii reditum, quem speramus proximum, absque innovatione aliqua credidimus expectandum. Concessioni quoque petite decime non mediocriter refragatur ecclesiarum ejusdem regni clamosa querela, que se a tuis officialibus gravibus injuriis affectas hactenus et affici cotidie conquerentes, non videntur ad presens esse disposite ad novum solvende predicte decime onus equanimiter subeundum. Nostra itaque presens responsio, que, licet nunc petitionibus predictis non annuat, non tamen omnino precidit easdem, mansuetudinis regalis obtutibus, quesumus, non molesta sed grata proveniat; poterit enim, succedente tempore, opitulante divina clementia, oportunitas grata succedere, que nostris et tuis votis accomoda circa premissa aliud fieri suadebit, prout futurorum eventuum qualitas suggeret et videbimus expedire. Dat. Rome, apud Sanctam Mariam Majorem, idibus decembris, anno quarto. »

6850-6851 Sainte-Marie-Majeure, 23 janvier 1292.

Iis qui ad defensionem regni Armeniae crucem sumpserint eadem privilegia, indulgentias et gratias atque transfretantibus in Terrae Sanctae subsidium concedit. (Reg. 46, c. 84, f. 183 v°; Potth., 23899.)

Universis Christi fidelibus ad quos littere iste pervenerint. « Pia mater ecclesia super filios in manus impiorum datos tenera dilectione deplorans, si quas invenit illorum reliquias non consumptas, illas conservare conatur et materne pietatis auxiliis confovere. Cum igitur regnum Armenie in medio perversarum nationum positum et sicut oves inter lupos inimicos crucis noscatur inclusum et ad sui tuitionem fidelium egeat subsidiis adjuvari, nos, qui ipsius matris ecclesie gubernacula, Domino disponente, suscepimus, prefati regni notificatum nobis statum miserabilem attendentes et paterno illi compatientes affectu, universis Christi fidelibus qui, signo vivifice crucis assumpto, de cismarinis partibus ad defensionem prefati regni contra hostes crucis accesserint indulgentias, privilegia et gratias concedimus que transfretantibus in Terre Sancte subsidium sunt concesse. Regi vero et incolis dicti regni ac aliis de ultramarinis partibus ad ipsius regni defensionem convenientibus qui in defensionem hujusmodi sub confessione catholice fidei quam romana tenet et docet ecclesia vitam finierint indulgentias et gratias concedimus memoratas; concessionibus hujusmodi usque ad futurum proximum in predictum subsidium generale passagium valituris. Dat. Rome, apud Sanctam Mariam Majorem, x kalendas februarii, anno quarto. »

In e. m. universis praedicatoribus crucis in Terrae Sanctae subsidium deputatis mandat ut praedictas concessiones nuntient.

6852-6853 Sainte-Marie-Majeure, 23 janvier 1292.

Regi Franciae Thomam de Tolentino et Marchum de Monte Lupone, ordinis minorum, et nobilem virum Gaufridum Comitissae, praesentium latores, .. regis Armeniae nuntios, commendat. (Reg. 46, c. 85, f. 184 r°; Potth., 23900.)

Carissimo in Christo filio .. regi Francie illustri.

« Pia mater ecclesia... — Dat. ut supra. »

In e. m. E., regi Angliae.

6854-6855 Sainte-Marie-Majeure, 23 janvier 1292.

Pro defensione Armeniae. (Reg. 46, c. 86, f. 184 r°.)

.. magistro domus militie Templi mandat ut cum galeis quas de mandato et ordinatione sedis apostolicae tenere in mari debet contra inimicos crucis ad regni Armeniae defensionem succursum impendat.

« Quoniam regnum Armenie... — Dat. ut supra. »

In e. m. magistro domus hospitalis Sancti Johannis Jerosolimitani.

6856 Sainte-Marie-Majeure, 23 janvier 1292.

De eodem negotio. (Reg. 46, c. 87, f. 184 r°.)

Nobili viro Rogero de Thodinis, capitaneo galearum romane ecclesie deputatarum ad Terre Sancte subsidium, mandat ut cum galeis sibi commissis ad defensionem regni Armeniae contra crucis inimicos succursum impendat.

« Quoniam regnum Armenie... — Dat. ut supra. »

6857 Sainte-Marie-Majeure, 12 février 1292.

Diversis petitionibus regis Angliae respondet. (Reg. 46, c. 88, f. 184 r°; Potth., 23921.)

Carissimo in Christo filio Eduardo, regi Anglie illustri.

« Ferventis desiderii magnitudo quam de recuperanda celeriter de manibus persequentium Terra Sancta concepimus pulsat animum mentemque sollicitat ut tibi, qui, velut athleta Christi et Christianitatis propugnator egregius, non sine divini numinis grandi dono et sonoro laudis humane preconio ipsius terre negotium assumpsisti, gratiosi favoris impendamus auxilium et petitionibus tuis quantum cum Deo possumus annuamus. Venientes siquidem ad apostolicam sedem dilecti filii nobiles viri Johannes de Sancto Johanne ac Rogerius dictus Lestrange, milites, regalis magnitudinis nuntii, tuas nobis litteras de credentia presentarunt. Nos autem, licet tam grandia et ardua tamque gravia sub litteris de credentia mitti vel peti sine spetiali causa, mittentis et recipientis ac negotiorum qualitate pensata, non deceat ac id et merito votis non accesserit nostris gratum, nichilominus nuntios ipsos et litteras affectione paterna recepimus, et tam que coram nobis et fratribus nostris ex parte regia iidem proponere nuntii voluerunt quam que predicte littere continebant benigne audivimus et intelleximus diligenter. Sane nuntiorum ipsorum habuit discreta relatio quod tu, tanquam rex inclitus princepsque catholicus, in quo devotionis et fidei plenitudo corruscat, perductis hactenus ad audientiam regiam infaustis mestisque Terre Sancte rumoribus, quam, proh dolor! orthodoxe fidei hostium, non sine multo Christianitatis excidio, feralis occupavit immanitas ac in desolationem et ruinam ipsius scelestius furibunda desevit, tanto propensius ad ipsius terre subsidium stabili firmoque proposito animum regium roborasti tueque mentis ferventior affectus invaluit et zelo uberioris extitit devotionis accensus quanto majoris necessitatis articulis imminere dicteque Terre Sancte necessaria potius fore dignoscitur accelerata subventio passagii generalis. Re vera, fili carissime, in hujusmodi tam celebris, tam felicis et accepte relationis auditu eo fecundiorem concepimus infra pectoris archana letitiam quo ad recuperationem celerem dicte terre votis ferventioribus aspiramus, exolventes propterea Deo patri, a quo est omne datum optimum et omne donum perfectum, gratiarum devotas et humiles actiones, apud ipsum insistendo suppliciter ut in hujusmodi subventionis auxilium mentem regiam de bono semper in melius igne desiderii propensioris inflammet. Verum quia tibi tam verbo quam opere, sicut et nos decet et te, sicut etiam tibi hactenus manifestavit ecclesia, animum nostrum ac ipsius possibilitatem ecclesie intendimus ad tui certitudinem et nostri exonerationem clarius aperire, super tua petitione, que nobis per tuos nuntios hactenus et noviter per prefatos nuntios quos misisti fuit cum instantia repetita, ut de decimis et obventionibus regnorum et terrarum quorum quarumque reges vel domini personaliter in Terre Sancte subsidium non transibunt tibi provideret ecclesia, non videmus quod aliud respondere possimus quam quod tibi et tuis nuntiis ecclesia ipsa respondit, videlicet quod de decimis collectis in prefatis regnis et terris pro ipsius terre sancte subsidio, sublatis impedimentis que tunc obstabant nec novis supervenientibus, si quid erit de decima ipsa residuum, sic ipsius terre negotio ac tibi in eodem providere disponimus quod merito debebis et poteris esse contentus. Et quidem, fili carissime, ne vagari possit tua cogitatio in incertum, latere te nolumus, quod tamen te ignorare non credimus, quod de decima regni Francie ad manus ecclesie nil pervenit. De terris vero regi Castelle subjectis nichil unquam percepit ecclesia, cum felicis recordationis Gregorius papa, predecessor noster, clare memorie Alfonso regi Castelle ipsam decimam ex certis causis duxerit concedendam. De decima vero partium Alemanie ac terrarum quas continet regio Aquilonis, sicut ipsius aquilonaris gentis non ignota conditio potest omnibus verisimiliter indicare ac nobis hoc realiter patefecit, modicum respective ad ipsam ecclesiam noscitur pervenisse. Decimam siquidem Anglie, Scotie, Wallie ac Ybernie tu ipse nosti tibi pro dicto Terre Sancte subsidio esse concessam. Quantum igitur sit in reliqua parte residuum et ad que et quanta sufficere possit pro ipsius Terre Sancte subsidio, facile potest experientie tue claritas computare. Nam etiam preter alia onera et quasi prolluvia expensarum que pro attenuandis inimicorum viribus ipsorumque comodis et potentiis minuendis, et pro comoditate, utilitate ac effectu futuri passagii sustinuit hactenus et assidue portat ecclesia, et habuimus hactenus, habemus et nunc pro ipsius terre subsidio non modicum gentium numerum et etiam galearum. Pro habendis autem decimis et obventionibus supradictis et ad omnia impedimenta tollenda quibus sublatis decime ac obventiones ipse facilius habeantur, eadem ecclesia vigilavit hactenus et laborare non desinit ac successive oportuna studia et labores impendet, tibi et ejusdem Terre Sancte negotio de eo quod ad ipsius manus ecclesie inde pervenerit, juxta sue possibilitatis exigentiam, ut predicitur, provisura. Super eo vero quod petis de solutione residui decime Anglie, Scotie, Wallie ac Ybernie, in proximo festo beati Johannis Baptiste prestanda, tibi taliter respondemus quod, licet nec sciamus nec adhuc scire possimus hujusmodi residui quantitatem, cum de istis nullam per eos quibus commisit ecclesia vel alios adhuc certitudinem habeamus, tamen parati sumus implere; et ecce mandamus cum effectu quicquid de hujusmodi residuo inter te et ecclesiam promissum extitit vel conventum tibi sub

modis et conditionibus appositis in prefato termino totaliter adimpleri. Petitionem vero tuam de decima Cisterciensis ordinis preteriti temporis sex annorum qualiter cum effectu possimus admittere non videmus, cum de ipsa decima, que in centum milibus librarum turonensium fuit gratiose taxata, nil adhuc ab ecclesia sit habitum vel receptum, et ipsum, licet non habitum sed speratum, est pro galeis jam missis et transmittendis pro ipsius terre subsidio necessitate urgentissima deputatum. Ut autem crucesignatos, qui personaliter in Terre Sancte subsidium transfretare tenentur, ad id auctoritate apostolica compellamus, nos, sicut dudum tibi obtulimus, sic nos paratos offerimus compellere quos temporis qualitas et ipsorum conditio suadebunt ac ipsa ecclesia expedire viderit compellendos. Sed ante istius compulsionis edictum decere putamus et congruum, ne tante multitudini illudatur, ne ex hoc aliquid ecclesie impingatur, quod tanta habeatur certitudo passagii quod crucesignati possint spe certa sentire tempus et locum in quo et ad quem debeant transfretare; nam alias et ipsi passagio et crucesignatis omnibus videretur illudi. Quod vero ut legatum de fratribus nostris pro ipsius terre negotio deputemus, sic sentire te volumus quod, cum passagium tuum senserimus preparatum et legatum ipsum congruo modo petitum, aliquem de fratribus nostris vel alium ad hoc deputabimus, prout Dei et ipsius ecclesie honori et Terre Sancte negotio deliberatione provida videbimus expedire. Te autem, ut postulas, et omnes barones et nobiles ac milites et alios qui tecum in Terre Sancte subsidium transfretabunt in apostolice sedis protectionem et gratiam que crucesignatis ex causa hujusmodi fieri solet et congruit favorabiliter admittemus. Ad hec scire te volumus, fili carissime, et attendere diligenter, nam et nos diligenter attendimus, quod non vidimus, non videmus, non intelleximus nec audimus cuiquam regum vel principum nominis christiani etiam pro tali negotio sic liberaliter, sic effuse, sic affluenter et habunde subventum fuisse ab ecclesia vel provisum, quod etsi tuis preclaris meritis digne cedere videatur, non tamen sine murmurationibus et oblocutionibus plurimorum factum arguitur, qui de tam effusa largitate mirantur. Dat. Rome, apud Sanctam Mariam Majorem, II idus februarii, anno quarto. »

6858 Sainte-Marie-Majeure, 12 février 1292.

Regi Angliae scribit de passagio ejus in Terram Sanctam accelerando. (Reg. 46, c. 89, f. 184 v°; Potth., 23922.)

Eidem.

« Novit animus magnificentie... — Dat. ut supra. »

6859 Sainte-Marie-Majeure, 18 février 1292.

Queritur libertates ecclesiasticas in Anglia regalibus ministris saepe violari. (Reg. 46, c. 90, f. 185 r°.)

Eidem. « Ad nostram dudum relatione multiplici perducto notitiam quod frequenter, cum in regno tuo super negotiis ad ecclesiasticum forum spectantibus apostolicas contingit litteras emanare, sicut emanant etiam cotidiano usu in aliis christianorum regnis, et tam in tuo quam in dictis regnis consueverunt hactenus emanare, illas judicibus impune presentari non licet, et, si forsitan presententur, currit statim breve regium, ut patrie verbis utamur, et usum illarum sub pene comminatione, immo et executione, si fiat contrarium, interdicit. Sepe quoque capiuntur illis utentes, etiam si ecclesiastice sint persone. Pro levibus insuper offensis personas hujusmodi, absque dignitatis statusve delectu, pro regali et regalium ministrorum libito regius carcer includit. Nec persone ecclesiastice permittuntur extra regnum ipsum auctoritate apostolica evocari; tuique ministri non patiuntur quandoque ut persone ecclesiastice in dicto regno ordinariam jurisdictionem habentes ecclesiasticam censuram exerceant, prout est eis a jure concessum; et ecclesiarum prelati et clerici dicti regni coguntur super terris et possessionibus non feudalibus, collatis ecclesiis ab antiquo et quas tenent et possident, coram seculari judice respondere, si eis ab aliquo questio moveatur. Et non solum inferiores clerici, verum etiam prelati, cujuscunque preminentie sive status, de venationis captione delati, per forestarios regios custodie mancipantur donec super hoc juxta voluntatem regiam satisfiat; et alias in nonnullis casibus clerici per laicos capiuntur et per inquisitiones laicorum judicantur in curia seculari; regiaque curia se de nonnullis causis ad ecclesiasticum forum indubitanter pertinentibus, quarum cognitio non cadit in laicum, spretis sacris canonibus intromittit. Aliasque in regno prefato multimode libertas ecclesiastica non servatur, nec ipsam servari ministri regii patiuntur. Regiam duximus per diversas apostolicas sub certa forma litteras celsitudinem obsecrandam ut, si consonarent in hiis facta relatibus, ipsa sic celeriter emendares, sic omnino corrigeres, edicto generali ea omnibus prohibens, omnibus interdicens, quod illa de dicti regni finibus penitus effugares, prorsus exploderes, et correctionis ac emendationis plene celeritas corrigentis et emendantis ostenderet puritatem, et diligenter attenderes quod circumspectio apostolice sedis non posset talia sub dissimulatione transire; ad tuam nichilominus bone memorie B., Grossetano episcopo, propterea presentiam destinato, ut nostrum et fratrum nostrorum beneplacitum referret plenius

et prosequeretur expressius super eis. Miramur autem et digne quod, cum hec non sint oblivioni tradenda, non exponenda neglectui que romanam ecclesiam, libertatem ecclesiasticam ac tuam in eis regnique tui salutem, famam et gloriam tam notabiliter sicque profunde contingunt, nec per eundem episcopum ad nostram a te postmodum presentiam redeuntem, neque per alium, et nec verbo nec litteris circumspectio regia dedit unquam nobis certum in hac parte responsum, licet nuper dilecti filii nobiles viri Johannes de Sancto Johanne ac Rogerus dictus Lestrange, excellentie tue nuntii, dixerint te cum ipsius tui regni prelatis et clero in pace consistere, quodque si quis de te vel tuis querelam deponeret justitiam exhiberes. Quare serenitatem regiam rogamus et obsecramus in Christo quatinus, velut princeps catholicus, habens ad Deum et ad eandem ecclesiam reverentiam filialem, mentem regiam vere judicio rationis informans, diligenter attendas et intelligas verba patris zelantis ab intimis, tue salutis profectus uberes et honoris tui augmenta felicia votis ferventibus cupientis; et plene considerans quid tibi divina potentia pollicetur, quid temporalis et eterna retributio repromittit, quid tui clari nominis fame proveniat, quidve tua mater ecclesia in te de sue spei conceptione percipiat, si, quod absit! libertas ecclesiastica ecclesiasticeve persone sic dispendiose, in divinam offensam, predicte contemptum ecclesie ac tue salutis et fame dispendium et earundem libertatis et personarum grave prejudicium, in regno ipso tractentur, discrete quesumus et mature, juxta tue serenitatis decentiam et apostolice sedis mentem, jam tibi totiens repetitam, provideas in premissis ac remedium efficacis et celeris correctionis et emendationis apponas. Et respondere nobis singulariter singulis, non verbo, cum talia non sint vive tantum vocis oraculo committenda, et plerumque aliud nuntiorum verba sonent et referant quam habeat intentio destinantis, set seriosis litteris, de totali intentione ac firmo proposito tue mentis, regalis magnificentia non omittat. Sicque in hiis te laudabiliter habeas quod divinam et nostram benedictionem et gratiam plenius merearis nosque in tue puritatis circumspectione grata letantes, animemur fortius ad ea que tui culminis felicia respiciant incrementa; nec aliud per nos oporteat in hiis remedium adhiberi. Dat. Rome, apud Sanctam Mariam Majorem, XII kalendas martii, anno quarto. »

6860 Sainte-Marie-Majeure, 18 février 1292.

De eodem negotio. (Reg. 46, c. 91, f. 185 r°.)

Magistro Giffrido de Vezano, camere nostre clerico ac nuntio apostolice sedis in Anglia, canonico Cameracensi, mandat ut regi praedictas litteras praesentet procuretque certum habere responsum.

« Cum ad presens... — Dat. ut supra. »

FIN DU REGISTRE DE LA QUATRIÈME ANNÉE.

INCIPIT REGESTUM LITTERARUM

DOMINI NICOLAI PAPE IIII DE ANNO QUINTO

6861 Sainte-Marie-Majeure, 1er mars 1292.

Indulgentia. (Reg. 46, c. 1, f. 187 r°.)

Nicolaus, episcopus servus servorum Dei. Universis Christi fidelibus presentes litteras inspecturis, salutem et apostolicam benedictionem. Indulgentiam unius anni et xl dierum concedit iis qui ecclesiam Firmanam, in honorem beatae Mariae constructam, in ejusdem virginis, SS. Stephani et Blasii festivitatibus, per octo dies sequentes et in anniversario die dedicationis ejusdem ecclesiae visitaverint.

« Virga venustissima et... — Dat. Rome, apud Sanctam Mariam Majorem, kalendis martii, pontificatus nostri anno quinto. »

6862 Sainte-Marie-Majeure, 29 février 1292.

Hospitalem de Marcadura sub ecclesiae romanae protectione suscipit ejusque privilegia confirmat. (Reg. 46, c. 2, f. 187 r°.)

Dilectis filiis .. priori hospitalis domus que est in loco qui Marcadura dicitur ejusque fratribus tam presentibus quam futuris in perpetuum. « Quotiens a nobis petitur quod rationi et honestati convenire dinoscitur animo nos decet libenti concedere et petentium desideriis congruum suffragium impertiri. Ea propter, dilecti in Domino filii, vestris justis postulationibus clementer annuimus et predecessorum nostrorum felicis recordationis Calixti, Innocentii, Celestini, Anastasii, Adriani, Alexandri, Lutii, Urbani, Clementis, Celestini et Innocentii IIIi romanorum pontificum vestigiis inherentes, hospitalem domum que est in loco qui Marcadura vocatur, Placentine diocesis, quam quondam Gandulfus et quondam Gisla, uxor ejus, beato Petro devotionis intuitu obtulerunt, in qua Domino deservitis, sub beati Petri et nostra protectione suscipimus et presentis scripti privilegio communimus, statuentes ut prefata domus tam ab episcoporum quam aliarum ecclesiasticarum vel secularium personarum sit gravamine libera et in eodem statu libertatis sub principis apostolorum Petri et nostra protectione ac tutela permaneat. Preterea quascumque possessiones, quecumque bona tam ex dono predicti Gandulfi et uxoris illius Gisle quam aliorum Dei fidelium concessione vel oblatione idem hospitale impresentiarum juste et canonice possidet aut in futurum Deo propitio rationabiliter poterit adipisci, firma vobis vestrisque successoribus et eidem hospitali ad sustentationem peregrinorum ac pauperum Christi et illibata permaneant. In quibus hec propriis duximus exprimenda vocabulis : ecclesiam videlicet Sancti Leonardi de Cario, hospitale quod dicitur Fontanea Theoderici. Auctoritate quoque apostolica interdicimus ut de laboribus quos propriis manibus aut sumptibus colitis seu de nutrimentis vestrorum animalium nullus omnino clericus sive laicus a vobis decimas extorquere presumat. Ordinationes sane presbyterorum vel clericorum vestrorum a Placentino accipietis episcopo, si tamen catholicus fuerit et ea gratis vobis et absque molestia voluerit exhibere; alioquin pro eodem sacramento catholicum quem malueritis presulem

adeatis. Libertates preterea et immunitates necnon antiquas et rationabiles consuetudines domui vestre concessas et hactenus observatas ratas habemus et eas futuris temporibus illibatas manere sanctimus. Obeunte vero te, nunc ejusdem loci priore, vel tuorum quolibet successorum, nullus ibi qualibet surreptionis astutia seu violentia preponatur, nisi clericus quem fratres communi consensu vel fratrum major pars consilii sanioris secundum Deum providerint eligendum. Ad indicium autem quod domus vestra proprie ad jus beati Petri pertineat nobis nostrisque successoribus tres libras cere annis singulis persolvetis. Decernimus ergo ut nulli omnino hominum liceat prefatam domum temere perturbare aut ejus possessiones auferre vel ablatas retinere, minuere seu quibuslibet vexationibus fatigare ; sed omnia integra et illibata serventur eorum pro quorum gubernatione ac sustentatione concessa sunt usibus omnimodis profutura. Salva sedis apostolice auctoritate et moderatione concilii generalis in possessionibus, si quas post ipsum concilium dicta domus noscitur acquisisse. Si qua igitur in futurum ecclesiastica secularisve persona hanc nostre constitutionis paginam sciens, contra eam temere venire temptaverit, secundo tertiove commonita, nisi presumptionem suam congrua satisfactione correxerit, potestatis honorisque sui careat dignitate reamque se divino judicio existere de perpetrata iniquitate cognoscat et a sacratissimo corpore ac sanguine Dei et Domini redemptoris nostri Jesu Christi aliena fiat atque in extremo examine districte ultioni subjaceat. Cunctis autem eidem loco sua jura servantibus sit pax Domini Jesu Christi quatinus et hic fructum bone actionis percipiant et apud districtum judicem premia eterne pacis inveniant. Amen. Amen. Amen.

Ego Nicolaus, catholice ecclesie episcopus, ss. Ego frater Latinus, Ostiensis et Velletrensis episcopus, ss. Ego Gerardus, Sabinensis episcopus, ss. Ego Johannes, Tusculanus episcopus, ss. Ego frater Matheus, Portuensis et Sancte Rufine episcopus, ss. Ego Johannes, tituli Sancte Cecilie presbyter cardinalis, ss. Ego frater Hugo, tituli Sancte Sabine presbyter cardinalis, ss. Ego Petrus, tituli Sancti Marci presbyter cardinalis, ss. Ego Matheus, Sancte Marie in Porticu diaconus cardinalis, ss. Ego Jacobus, Sancte Marie in Via lata diaconus cardinalis, ss. Ego Neapoleo, Sancti Adriani diaconus cardinalis, ss. Ego Petrus, Sancti Eustachii diaconus cardinalis, ss. Dat. Rome, apud Sanctam Mariam Majorem, per manus magistri Johannis, decani Bajocensis, sancte romane ecclesie vicecancellarii, II kalendas martii, indictione quinta, incarnationis dominice anno M.CC.LXXXXII°, pontificatus vero donni Nicolai pape IIII[ti] anno quinto. »

6863 Sainte-Marie-Majeure, 1er mars 1292.

Indulgentiae. (Reg. 46, c. 3, f. 187 v°.)

Universis Christi fidelibus presentes litteras inspecturis. Indulgentiam unius anni et XL dierum concedit visitantibus ecclesiam Sancti Dionysii de Escreinvilla, Rothomagensis dioecesis, in beatae Mariae et S. Dionysii festivitatibus, per octo dies sequentes et in anniversario die dedicationis ejusdem ecclesiae.

« Sanctorum meritis inclita... — Dat. Rome, apud Sanctam Mariam Majorem, kalendis martii, anno quinto. »

6864-6879 Sainte-Marie-Majeure, 23 février 1292.

Indulgentiae. (Reg. 46, c. 3², f. 187 v°.)

Dilectis filiis capitulo ecclesie Sancte Crucis Cameracensis. Indulgentiam unius anni et XL dierum concedit visitantibus praedictam ecclesiam in Inventionis et Exaltationis Sancte Crucis festivitatibus, per octo dies sequentes et in anniversario die dedicationis ejusdem ecclesiae.

« Vite perennis gloria... — Dat. Rome, apud Sanctam Mariam Majorem, VII kalendas martii, anno quinto. »

Sainte-Marie-Majeure, 29 février 1292.

In e. m. universis Christi fidelibus. Eamdem indulgentiam concedit iis qui certis diebus ecclesiam .. prioris et fratrum hospitalis Sanctae Crucis de Nursia, Spoletanae dioecesis, visitaverint. Dat. Romae, apud Sanctam Mariam Majorem, II kalendas martii, anno quinto.

Sainte-Marie-Majeure, 24 ou 25 février 1292.

In e. m. eisdem, pro ecclesia .. guardiani et conventus fratrum minorum loci Sanctae Mariae Anconitani. Dat. Romae, apud Sanctam Mariam Majorem, VI kalendas martii, anno quinto. (Potth., 23928.)

In e. m., pro ecclesia .. guardiani et conventus fratrum minorum de Serra Comitum, Senogaliensis dioecesis. (Potth., 23929.)

In e. m., pro ecclesia .. guardiani et conventus fratrum minorum de Matelica, Camerinensis dioecesis. (Potth., 23929.)

In e. m., pro ecclesia .. guardiani et conventus fratrum minorum Esinorum. (Potth., 23929.)

In e. m., pro ecclesia .. abbatissae et conventus monasterii Sancti Andreae civitatis Sancti Angeli papalis, ordinis Sanctae Clarae, in sancti Andreae apostoli, sanctae Clarae et beatae Agnetis festivitatibus et per octo dies, etc. (Potth., 23929.)

Sainte-Marie-Majeure, 1er mars 1292.

In e. m., pro ecclesia .. magistri et fratrum hospitalis Sanctae Trinitatis de Donelkyco, Norwicensis dioecesis, in beatae Mariae, SS. Jacobi et Leonardi et sanctae Crucis festivitatibus, etc. Dat. Romae, apud Sanctam Mariam Majorem, kalendis martii, anno quinto.

Sainte-Marie-Majeure, 26 février 1292.

In e. m., pro ecclesia .. abbatissae et conventus monasterii Sanctae Mariae de Submonte, ordinis S. Benedicti, Camerinensis dioecesis, in beatae Mariae virginis festivitatibus, etc.

« Virga venustissima et... — Dat. Rome, apud Sanctam Mariam Majorem, v kalendas martii, anno quinto. »

Sainte-Marie-Majeure, 26 février 1292.

In e. m., pro ecclesia .. guardiani et conventus fratrum minorum de Monte Beodii, Senogaliensis dioecesis. Dat. Romae, apud Sanctam Mariam Majorem, v kalendas martii, anno quinto. (Potth., 23929.)

In e. m., pro ecclesia .. guardiani et conventus fratrum minorum de Rocca, Senegaliensis dioecesis. (Potth., 23929.)

In e. m., pro ecclesia .. guardiani et conventus fratrum minorum de Piro, Camerinensis dioecesis. (Potth., 23929.)

In e. m., pro ecclesia .. guardiani et conventus fratrum minorum de Stapphulo, Auximanae dioecesis. (Potth., 23929.)

In e. m., pro ecclesia .. guardiani et conventus fratrum minorum de Saxoferrato, Nucerinae dioecesis. (Potth., 23929.)

In e. m., pro ecclesia .. guardiani et conventus fratrum minorum de Montenovo, Senogaliensis dioecesis. (Potth., 23929.)

In e. m., pro ecclesia .. guardiani et conventus fratrum minorum Senogaliensium, in beatae Mariae et sanctorum Francisci et Antonii festivitatibus. (Potth., 23929.)

6880-6883 Sainte-Marie-Majeure, 26 février 1292.

Indulgentiae. (Reg. 46, c. 4, f. 188 r°.)

Universis Christi fidelibus presentes litteras inspecturis. Indulgentiam unius anni et xl dierum concedit iis qui ecclesiam .. abbatissae et conventus monasterii Sancti Salvatoris de Sancto Severino, ordinis Sanctae Clarae, Camerinensis dioecesis, in die dedicationis basilicae Salvatoris et S. Michaelis archangeli et sanctae Clarae festivitatibus, per octo die sequentes et in anniversario die dedicationis ejusdem ecclesiae.

« Licet is de... — Dat. Rome, apud Sanctam Mariam Majorem, v kalendas martii, anno quinto. » (Potth., 23930.)

In e. m. eisdem, pro ecclesia .. abbatissae et conventus monasterii Sanctae Mariae Camerinensis, ordinis Sanctae Clarae, in beatae Clarae, apostolorum Petri et Pauli, beati Martini et sanctae Clarae festivitatibus, etc. (Potth., 23930.)

In e. m. pro ecclesia .. abbatissae et conventus monasterii de Monte Sancto, ordinis Sanctae Clarae, Firmanae dioecesis, in beatae Mariae, sancti Thomae et sanctae Clarae festivitatibus, etc. (Potth., 23930.)

Sainte-Marie-Majeure, 24 ou 25 février 1292.

In e. m., pro capella de Septimo, Florentinae dioecesis, in beatae Mariae, sancti Jacobi apostoli, cujus vocabulo eadem capella insignita est, festivitatibus, etc. Dat. Romae, apud Sanctam Mariam Majorem, vi kalendas martii, anno quinto.

6884-6889 Sainte-Marie-Majeure, 1er mars 1292.

Indulgentiae. (Reg. 46, c. 4[2], f. 188 r°.)

Universis Christi fidelibus presentes litteras inspecturis. Indulgentiam unius anni et xl dierum concedit visitantibus ecclesiam Beatae Mariae de Bellomonte in Algia, Lexoviensis dioecesis, in beatae Mariae festivitatibus et per octo dies sequentes.

« Gloriosus Deus in... — Dat. Rome, apud Sanctam Mariam Majorem, kalendis martii, anno quinto. »

Sainte-Marie-Majeure, 6 mars 1292.

In e. m. eisdem, pro ecclesia Beatae Mariae de Esquaquelont, Rothomagensis dioecesis, in beatae Mariae, sancti Nicolai confessoris et S. Stephani festivitatibus.

« Vite perennis gloria... — Dat. Rome, apud Sanctam Mariam Majorem, ii nonas martii, anno quinto. »

Sainte-Marie-Majeure, 23 février 1292.

In e. m., pro capella Omnium Sanctorum de Polton, Eboracensis dioecesis, in omnium sanctorum et beati Laurentii festivitatibus. Dat. Romae, apud Sanctam Mariam Majorem, vii kalendas martii, anno quinto.

Sainte-Marie-Majeure, 1er mars 1292.

In e. m., pro ecclesia Sancti Petri de Brampton, Norwicensis dioecesis, in beatae Mariae et sanctorum Petri

e Bartholomaei festivitatibus. Dat. Romae, apud Sanctam Mariam Majorem, kalendis martii, anno quinto.

Sainte-Marie-Majeure, 7 mars 1292.

In e. m., pro ecclesia .. praeceptoris et fratrum domus militiae Templi Jerosolimitani Mediolanensis, in beatae Mariae, cujus vocabulo est insignita, et sanctae Catherinae festivitatibus. Dat. Romae, apud Sanctam Mariam Majorem, nonis martii, anno quinto.

Sainte-Marie-Majeure, 4 mars 1292 (1).

In e. m., pro ecclesia Sancti Petri in Castello Esculana, in die lunae post festum Resurrectionis dominicae, quo die magna populi multitudo in hanc ecclesiam confluit.

« Splendor paterne glorie... — Dat. Rome, apud Sanctam Mariam Majorem, iiii nonas martii, anno quinto. »

6890 Sainte-Marie-Majeure, 3 mars 1292.

Dispensatio super pluralitate beneficiorum. (Reg. 46, c. 5, f. 188 v°.)

Venerabili fratri Bathoniensi et Vellensi episcopo mandat ut cum Johanne dicto Butthilier, presbytero, Landavensis dioecesis, qui Sancti Petri de Treberge, Sancti Michaelis de Michelstowe et de Lantressam, Landavensis et Bathoniensis dioecesium, ecclesias insimul sine dispensatione detinuit, dispenset ut eas retinere possit, dummodo congruam portionem fructuum jam perceptorum in earum evidentem utilitatem convertat.

« Lecta coram nobis... — Dat. Rome, apud Sanctam Mariam Majorem, v nonas martii, anno quinto. »

6891 Sainte-Marie-Majeure, 27 février 1292.

Dispensatio super defectu aetatis. (Reg. 46, c. 6, f. 188 v°.)

Alverico, rectori ecclesie in Novobuckon, Zwerinensis diocesis, qui tunc minor natus ecclesiam de Novobuckon, curam animarum habentem, in festo Pentecostes proximo praeterito accepit, indulget ut eam retinere possit, cum nunc ad legitimam aetatem pervenerit, dummodo partem fructuum ex ea perceptorum in ejus utilitatem convertat.

« Merita tue probitatis... — Dat. Rome, apud Sanctam Mariam Majorem, iii kalendas martii, anno quinto. »

(1) Cette date n'est pas sûre : le manuscrit porte *IIII nonas maii*.

6892 Sainte-Marie-Majeure, 1er mars 1292.

Dispensatio matrimonii. (Reg. 46, c. 7, f. 188 v°.)

Venerabili fratri .. archiepiscopo Coloniensi mandat ut cum Johanne dicto Habe et Gonstia de Aslen, suae dioecesis, dispenset ut in matrimonio quod olim, ignorantes se quarto consanguinitatis gradu conjunctos, contraxerunt et in quo prolem procrearunt remanere possint.

« Exhibita nobis dilecti... — Dat. Rome, apud Sanctam Mariam Majorem, kalendis martii, anno quinto. »

6893 Sainte-Marie-Majeure, 1er mars 1292.

Facultas dispensandi super pluralitate beneficiorum. (Reg. 46, c. 8, f. 188 v°; Potth., 23936.)

Venerabili fratri .. archiepiscopo Lundensi, Suetie primati, facultatem concedit dispensandi cum Johanne dicto Bille, Johanne dicto Calf, Johanne Sibrandi, Nicola Akarii, Johanne dicto Stagge, Juria filio Magni, ecclesiae Lundensis canonicis, Johanne dicto Albo et Herlao filio Johannis, Lundensis dioecesis clericis, ut quilibet eorum duo beneficia simul detinere possit.

« Grandis affectus quem... — Dat. ut supra. »

6894 Sainte-Marie-Majeure, 8 mars 1292.

Declarat nullum fratribus hospitalis Sancti Ascentii Anagnini per litteras quibus universis ordinibus hospitalium et domorum Dei quaestum interdixit praejudicium generari quin libere eleemosynas ad opus infirmorum et pauperum petere ac recipere possint. (Reg. 46, c. 9, f. 188 v°.)

.. magistro et fratribus hospitalis Sancti Ascentii Anagnini, ad hospitale Sancti Jacobi de Altopassu, ad romanam ecclesiam nullo medio pertinens, immediate spectantis.

« Pridem ad nostram... — Dat. Rome, apud Sanctam Mariam Majorem, viii idus martii, anno quinto. »

6895 Sainte-Marie-Majeure, 3 mars 1292.

Facultas dispensandi super defectu ordinum. (Reg. 46, c. 10, f. 189 r°.)

Venerabili fratri Gysiconi, episcopo Othoniensi, concedit ut a clericis suae dioecesis qui beneficia ecclesiastica acceperint nec infra annum presbyteratus ordinem assumpserint resignationem accipiat et eis de novo eadem beneficia conferat, dummodo ii presbyteratus ordinem

infra annum accipiant et partem fructuum ex beneficiis jam perceptorum in utilitatem eorumdem convertant.

« Exhibita nobis tua... — Dat. Rome, apud Sanctam Mariam Majorem, v nonas martii, anno quinto. »

6896 Sainte-Marie-Majeure, 11 mars 1292.

Venetis inquisitores haereticae pravitatis commendat illosque rogat ut constitutiones contra haereticos admittant et servent. (Reg. 46, c. 11, f. 189 r°; Potth., 23940.)

Dilectis filiis .. duci, concilio et communi Venetiarum.

« Grata nobis ad... — Dat. Rome, apud Sanctam Mariam Majorem, v idus martii, anno quinto. »

6897 Sainte-Marie-Majeure, 10 mars 1292.

Quamdam ecclesiae Aversanae consuetudinem confirmat. (Reg. 46, c. 12, f. 189 v°.)

Dilectis filiis canonicis et clericis aliis Aversane ecclesie.

« Ea que in... Consuetudinem quam habuistis et observatis super disponendis proventibus prebendarum et beneficiorum ecclesiasticorum in ultima voluntate, videlicet ut medietas proventuum unius anni secundum defuncti arbitrium pro anima ipsius in elemosina expendatur, reliqua postmodum canonico vel clerico ad eam instituto servetur, vobis et per vos ecclesie vestre, ad instar felicis recordationis Lucii pape tertii, predecessoris nostri, auctoritate apostolica confirmamus... Dat. Rome, apud Sanctam Mariam Majorem, vi idus martii, anno quinto. »

6898 Sainte-Marie-Majeure, 29 février 1292.

Dispensatio super pluralitate beneficiorum. (Reg. 46, c. 13, f. 189 v°.)

Venerabili fratri .. episcopo Menevensi mandat ut cum Alano de Creppingg., canonico Herefordensi, « qui in jure civili doctoris titulo meruit insigniri et non sine laboriosis vigiliis postmodum laudabiliter in canonico jure profecit », dispenset ut ex ecclesiis de Talebenni, Menevensis dioecesis, de Berele et Beati Petri de Manecroft, dioecesis Norwicensis, « quarum valor viginti duas libras sterlingorum, secundum taxationem per bone memorie W., quondam episcopum Norwicensem, apostolica auctoritate factam, non excedit » et quas cum canonicatu Herefordensi sine dispensatione detinuit, una cum eodem canonicatu legitime detinere possit.

« Eruditionis salutaris directis... — Dat. Rome, apud Sanctam Mariam Majorem, ii kalendas martii, anno quinto. »

6899 Sainte-Marie-Majeure, 4 mars 1292.

Facultas concedendi duabus personis tabellionatum. (Reg. 46, c. 14, f. 189 v°.)

Venerabili fratri J., archiepiscopo Cantuariensi.

« Ne contractuum memoria... — Dat. Rome, apud Sanctam Mariam Majorem, iiii nonas martii, anno quinto. »

6900 Sainte-Marie-Majeure, 4 mars 1292.

Facultas concedendi duabus personis tabellionatum. (Reg. 46, c. 15, f. 190 r°.)

Venerabili fratri Bertrando, episcopo Agennensi.

« Ex parte tua... — Dat. ut supra. »

6901 Sainte-Marie-Majeure, 4 mars 1292.

Contra monachos simoniacos. (Reg. 46, c. 15[2], f. 190 r°.)

Eidem concedit ut eos qui in monasteriis Agennensis dioecesis per simoniam recepti fuerint ad alia monasteria ejusdem vel artioris ordinis transferat, injuncta eis poenitentia competenti, etc.

« Exhibita nobis tua... — Dat. ut supra. »

6902 Sainte-Marie-Majeure, 4 mars 1292.

Contra Nicolaum dictum Rubeum, qui bona Veglensis episcopatus detinet. (Reg. 46, c. 16, f. 190 r°.)

Venerabili fratri .. archiepiscopo Iadrensi mandat ut Nicolaum dictum Rubeum, diaconum, canonicum Veglensis ecclesiae, olim vicarium bonae memoriae Marini, Veglensis episcopi, qui nonnulla de bonis episcopatus habet et Lamberto episcopo satisfacere de eis recusat, ad hanc satisfactionem infra duorum mensium spatium faciendam inducat, alioquin eum citet ut infra alius mensis spatium coram sede apostolica compareat.

« Querelam venerabilis fratris... — Dat. Rome, apud

Sanctam Mariam Majorem, IIII nonas martii, anno quinto. »

6903-6904 Sainte-Marie-Majeure, 29 février 1292.

Episcopo Brixinensi redditus beneficiorum vacantium concedit. (Reg. 46, c. 17, f. 190 r°.)

Venerabili fratri Henrico, episcopo Brixinensi, qui propter persecutiones Meynahardi, ducis Carinthiae, ecclesiae suae redditus plene percipere non potest, fructus et redditus primi anni omnium beneficiorum ecclesiasticorum, ad collationem seu praesentationem exemptorum non pertinentium, quae usque ad trieunium in Brixinensi civitate et dioecesi vacare contigerit concedit.

« Exhibita nobis tua... — Dat. Rome, apud Sanctam Mariam Majorem, II kalendas martii, anno quinto. »

In e. m. .. archiepiscopo Salzeburgensi, .. episcopo Tridentino et Huguitioni de Vercellis, canonico ecclesiae Brugensis, Tornacensis dioecesis, subdiacono et capellano suo, mandat ut praedictos fructus et redditus eidem episcopo integre assignari faciant.

« Exhibita nobis venerabilis... — Dat. Rome, apud Sanctam Mariam Majorem, II kalendas martii, anno quinto. » (*En marge.*)

6905 Sainte-Marie-Majeure, 15 mars 1292.

De contentione inter universitatem scolarium Parisiensem et cancellarium ecclesiae Parisiensis. (Reg. 46, c. 18, f. 190 v°.)

Venerabilibus fratribus .. Silvanectensi et .. Autisiodorensi episcopis ac dilectis filiis .. decano ecclesie Parisiensis ac magistro Godefredo de Fontibus, canonico Leodiensi, regenti Parisius in theologia. « Petitio dilectorum filiorum universitatis magistrorum et scolarium Parisiensium nobis exhibita continebat quod, licet .. cancellarius Parisiensis, ad quem ratione officii cancellarie ecclesie Parisiensis quod gerit pertinet licentiandis pro tempore in theologie, decretorum, medicine et liberalium artium facultatibus regendi licentiam in ipsis facultatibus elargiri, tam juxta tenores privilegiorum apostolicorum dudum prefate universitati a sede apostolica concessorum quam approbatam consuetudinem et etiam constitutiones a prefata universitate ac personis in facultatibus ipsis regentibus editas, hactenus pacifice observatas, ad predictam licentiam obtinendam provectos in dictis facultatibus quos ex testimonio dictorum magistrorum, post diligentem examinationem tam circa receptionem hujusmodi testimonii quam personas talium licentiandorum in presentia ipsorum magistrorum adhibitam, ydoneos reperiri contingit admittere, preponendo magis sufficientes minus sufficientibus teneatur, idem tamen cancellarius id servare contempnens nonnunquam ydoneos ad hoc sibi presentatos repulit et indignos pro sue libito voluntatis admisit. In multis etiam aliis articulis nobis ex parte dicte universitatis exhibitis predictus cancellarius per se ac vicarios quos interdum ordinat atque familiares suos contra privilegia, consuetudinem et constitutiones predicta temere venire presumpsit hactenus et presumit, in proprie salutis dispendium ac universitatis et magistrorum, scolarium et personarum predictorum prejudicium et gravamen ac scandalum plurimorum, propter quod, pro parte universitatis et personarum predictarum fuit ad nostram audientiam appellatum ac suppliciter postulatum in nobis ut causam quam eedem universitas et persone super premissis intendunt prosequi contra cancellarium memoratum in curia nostra tractari et terminari fine debito faceremus. Nos igitur, uberes fructus qui ex studio Parisiensi per scientiarum doctrinam perveniunt sollicite attendentes, multoque desiderio affectantes ut, quarumlibet dissensionum fomitibus per quas studium ipsum turbari vel tepescere posset inde submotis, per pacis pulchritudinem studium ipsum eo sollempnius jugiter vigeat et eidem studio insistentes ex illo potiora comoda consequantur quo ipsi ex animorum quiete se poterunt in eo ferventius et utilius exercere, gerentes quoque de circumspectione vestra fidutiam in Domino pleniorem, discretioni vestre per apostolica scripta mandamus quatinus, apud Parisius partibus ad vestram presentiam evocatis, ad sedandam hujusmodi questionem amicabiliter inter partes ipsas interponatis auctoritate nostra juxta datam vobis a Deo prudentiam efficaciter partes vestras. Quod si forsan id nequiverit provenire, vos super predictis articulis in appellationibus predictarum universitatis et personarum dictarum facultatum ad nos, ut premissum est, interjectis contentis necnon et omnibus aliis qui vobis reformationem ac pacificum et prosperum statum prefati studii respicere videbuntur de plano, sine strepitu et figura judicii, infra annum post receptionem presentium inquiratis sollicite veritatem et causam hujusmodi judicio vel concordia, si de partium voluntate processerit, terminetis, facientes quod decreveritis per censuram ecclesiasticam firmiter observari. Testes autem, etc., usque perhibere. Alioquin que super predictis omnibus inveneritis nobis sub vestris inclusa sigillis fideliter intimetis, prefixo eisdem partibus termino peremptorio competenti quo per procuratores ydoneos, cum omnibus actis, juribus et munimentis

suis hujusmodi negotium contingentibus, apostolico se conspectui representent, quod super premissis ordinare seu statuere vel mandare voluerimus recepture ac nichilominus facture et recepture quod ordo dictaverit rationis. Diem vero prefixionis hujusmodi et quicquid inde feceritis nobis per vestras litteras harum seriem continentes fideliter intimetis. Quod si non omnes hiis exequendis potueritis interesse, tres vestrum ea nichilominus exequantur. Dat. Rome, apud Sanctam Mariam Majorem, idibus martii, anno quinto. »

6906 Sainte-Marie-Majeure, 15 mars 1292.

Abbati monasterii Sancti Pauli de Urbe facultatem locandi possessiones monasterii concedit. (Reg. 46, c. 19, f. 190 v°; Potth., 23942.)

Dilectis filiis B. abbati et conventui monasterii Sancti Pauli de Urbe. « Ea libenter quantum... Ex parte siquidem vestra fuit propositum coram nobis quod nonnulle domus ad ipsum monasterium spectantes emphitheotice et solite locari plerumque ad dictum monasterium devolvuntur, verum quia, obstantibus juramento quod tu, fili abbas, de non locandis possessionibus ipsius monasterii prestitisti et statutis ejusdem monasterii auctoritate apostolica editis, de domibus hujusmodi et etiam de casalinis ad ipsum monasterium similiter pertinentibus solite locationis celebrare contractum nec concedere aliquas ex possessionibus ipsis aptas ad pastinandum nequitis, vobis et dicto monasterio ex hoc grave iminet detrimentum; quare super hoc nostre provisionis remedium humiliter implorastis. Nos itaque volentes monasterii ejusdem indempnitati providere salubriter in hac parte, quod domos hujusmodi et casalina, cum consuetis ortis et canapinis locare aliis, aliquas quoque ex dictis possessionibus quas noveritis ad hoc aptas ad pastinandum necnon vineas ad dictum monasterium devolutas vel in posterum devolvendas, solitas locari vel insolitas, juxta formam contractus super hoc in dicto monasterio solitam observari dare libere valeatis... Dat. ut supra. »

6907 Sainte-Marie-Majeure, 1er mars 1292.

De possessionibus monasterii Sancti Benedicti de Bagis, Vicensis diocesis, mutandis. (Reg. 46, c. 20, f. 190 v°.)

.. *priori Sancti Pauli de Campo, Barchinonensis diocesis*, mandat ut inquirat de utilitate mutationis possessionum cujus abbas et conventus monasterii Sancti Benedicti de Bagis, ad romanam ecclesiam nullo medio pertinentis, ordinis S. Benedicti, Vicensis dioecesis, licentiam petiit.

« Dilecti filii .. abbas... — Dat. Rome, apud Sanctam Mariam Majorem, kalendis martii, anno quinto. »

6908-6914 Sainte-Marie-Majeure, 14 mars 1292.

Raginaldo, archiepiscopo Turonensi, mandat ut officium sibi commissum vigilanter exerceat. (Reg. 46, c. 21, f. 191 r°)

Venerabili fratri .. Raginaldo, archiepiscopo Turonensi. « Cor nostrum jocunditate perfunditur et in Domino ex intimis exultamus cum, ipso faciente qui concordiam in sublimibus operatur, in ecclesiis vacantibus personas concorditer eligi contingit ydoneas in pastores, et ad expeditionem celerem electionum hujusmodi libentissime favoris apostolici promptitudinem impertimur. Sane quondam Philippo de Canda, archipresbytero de Lochis in ecclesia Turonensi, qui post obitum bone memorie B., archiepiscopi Turonensis, a dilectis filiis .. decano et capitulo Turonensis ecclesie ad ipsius ecclesie regimen concorditer electus extitit, antequam confirmationem electionis hujusmodi obtineret viam universe carnis ingresso, prefati decanus et capitulum, vocatis omnibus qui voluerunt, debuerunt et potuerunt comode interesse, die ad eligendum prefixa, ut moris est, convenientes in unum et Spiritus Sancti gratia invocata, deliberantes in hujusmodi negotio per viam procedere compromissi, novem ex dictis capitulo, videlicet dilectis filiis magistris Girardo de Monterebelli, transvigenensi, et Johanni de Carta, transligerensi archidiaconis, Gaufrido Ysore, archipresbytero Sancte Maure in ecclesia supradicta, Riccardo de Nealpha, Petro de Nucariis, Clementi Ademari, Nicolao de Nayda, Guillelmo de Naroella (1) et Gileberto de Ambazia, canonicis ejusdem ecclesie, providendi ea vice ex se ipsis vel aliis ecclesie predicte de pastore concesserunt unanimiter potestatem, promittentes illum in eorum archiepiscopum recipere in quem iidem compromissarii ex se ipsis vel aliis consentirent et quem unus ex eis, suo et collegarum suorum nomine, de communi consensu eorumdem eligeret, seu etiam postularet; potestate hujusmodi usque ad consumptionem cujusdam candele que ibi accensa extitit duratura; dicti autem archidiaconi et eorum college secedentes in partem, post diligentem quem super hoc habuere tractatum, in te, tunc cancellarium ecclesie supradicte, concorditer consenserunt, et ante consumptionem dicte candele prefatus magister Gerardus,

(1) *Norcella* dans la bulle originale adressée au roi de France (*Arch. Nat.* J. 699, 80).

auctoritate concessionis hujusmodi, vice sua et aliorum suorum collegarum predictorum ac de ipsorum mandato, te in archiepiscopum Turonensem elegit; tuque ad decani et capituli predictorum instantiam electioni hujusmodi consensisti, ac postmodum iter arripuisti ad sedem apostolicam veniendi, pro hujusmodi electionis tue confirmationis munimine obtinendo; sed dum in prefato esses itinere constitutus, quadam superveniente proprii corporis infirmitate detentus, ceteros procuratores et nuntios ad sedem predictam pro ipsius electionis prosequendo negotio destinasti; et cum iidem procuratores predictam electionem de te factam a nobis confirmari suppliciter petiissent, nos hujusmodi negotium examinandum venerabili fratri .. Sabinensi et dilectis filiis nostris P., tituli Sancti Marci presbytero, et Petro, Sancti Eustachii diacono cardinalibus, duximus committendum; iidem vero cardinales processum ipsius electionis de te facte primo et demum, te ad sedem veniente, predictam personam tuam diligenter examinare curarunt, et que super hiis ab eis reperta fuere nobis fideliter retulerunt. Nos igitur, hujusmodi relatione ipsorum cardinalium plenius intellecta, quia predictam electionem invenimus de te, viro utique litterarum scientia predito, morum elegantia et honestate decoro, vite munditia nitido et virtutum fulgore presigni ac in spiritualibus et temporalibus circumspecto, canonice celebratam, ipsam, de fratrum nostrorum consilio, auctoritate apostolica confirmantes, te prefecimus ipsi ecclesie in archiepiscopum et pastorem, et, post munus per nos tibi consecrationis impensum, palleum insigne pontificalis officii de corpore beati Petri sumptum, a te cum ea qua decet instantia postulatum, per dilectos filios nostros M., Sancte Marie in Porticu, J., Sancte Marie in Via lata, N., Sancti Adriani, et predictum P., Sancti Eustachii diaconos cardinales, tibi fecimus exhiberi, firmam spem fidutiamque tenentes quod eadem ecclesia per tue circumspectionis industriam in spiritualibus et temporalibus Deo auctore proficiet incrementis, et tam clerus quam populus tuo commissi regimini et per te verbo et opere salubriter informati semper ad salutaria, divina opitulante clementia, dirigentur. Quocirca fraternitati tue per apostolica scripta mandamus quatinus, tuum jactans in Domino cogitatum et juxta spem nostram et gratiam a Domino tibi datam commissum tibi super gregem dominicum virge vigilantis officium officiose ac vigilanter exercens, in extirpandis vitiis et plantandis virtutibus sollicitudine vigiles efficaci, ut, tanquam stella fixa in ecclesie firmamento, tibi per vite meritum et aliis proficiens per exemplum, dum plures erudieris ad salutem, in eternitatis gloria gratulari ac relucere inter alios clarius merearis, et nos, qui tibi in omni oportunitate favorabiliter adesse proponimus, in tuis delectari laudibus merito valeamus. Dat. Rome, apud Sanctam Mariam Majorem, II idus martii, anno quinto. »

In e. m. .. decano et capitulo ecclesiae Turonensis mandat ut eidem R. archiepiscopo debitam obedientiam exhibeant.

In e. m. clero civitatis et dioecesis Turonensium.

In e. m. populo civitatis et dioecesis Turonensium.

In e. m. universis vassallis ecclesiae Turonensis mandat ut eidem debita servitia et jura exhibeant.

In e. m. episcopis suffraganeis ecclesiae Turonensis, ut debitam obedientiam exhibeant.

In e. m. Philippum, regem Franciae, rogat auxilium et favorem eidem R. archiepiscopo praebere.

« Ad fovendum in... — Dat. ut supra. »

6915-6916 Sainte-Marie-Majeure, 6 mars 1292.

Collatio beneficii et dispensatio super defectu aetatis et pluralitate beneficiorum. (Reg. 46, c. 22, f. 191 v°.)

Dilecto filio Petro de Sabaudia, canonico ecclesie Lincolniensis, consideratione E., regis Angliae, cui consanguineus est, canonicatum et praebendam integram, non sacerdotalem, et dignitatem sive personatum in ecclesia Lincolniensi vacantia confert aut vacatura reservat, quanquam aetatis defectum patitur et in Landavensi thesaurariam, in eadem et in Eboracensi, Saresbiriensi et Herefordensi ecclesiis canonicatus et praebendas jam obtinet.

« Attendentes quod per... — Dat. Rome, apud Sanctam Mariam Majorem, II nonas martii, anno quinto. »

In e. m. .. archiepiscopo Lugdunensi, magistris Giffredo de Vezano, Cameracensis, et Pontio de Salino, Herefordensis ecclesiarum canonicis, mandat ut eumdem Petrum recipi in ecclesia Lincolniensi in canonicum et fratrem faciant.

6917-6923 Sainte-Marie-Majeure, 29 février 1292.

Indulgentiae. (Reg. 46, c. 23, f. 192 r°.)

Universis Christi fidelibus presentes litteras inspecturis. Indulgentiam unius anni et XL dierum concedit visitantibus ecclesiam Beati Juliani de Vimmineto, Ruthenensis dioecesis, in S. Juliani, beatae Mariae et decollationis sancti Johannis Baptistae festivitatibus, per octo dies sequentes et in anniversario die dedicationis ejusdem ecclesiae.

« Martirum Domini victoriosa... — Dat. Rome, apud Sanctam Mariam Majorem, II kalendas martii, anno quinto. »

Sainte-Marie-Majeure, 1er mars 1292.

In e. m. eisdem, pro ecclesia .. abbatissae et conventus monasterii Sanctae Mariae de Prato Florentini, ordinis sanctae Clarae, in Omnium Sanctorum, sancti Pauli et sanctae Luciae festivitatibus, etc. (POTTH., 23937).

« Licet is de... — Dat. Rome, apud Sanctam Mariam Majorem, kalendis martii, anno quinto. »

Sainte-Marie-Majeure, 18 mars 1292.

In e. m., pro ecclesia Beati Johannis Baptistae de Cadomo, Bajocensis dioecesis, in ejusdem sancti, SS. Nicolai et Honorati confessorum, beatae Mariae Magdalenae et sanctae Catherinae festivitatibus, etc.

« Vite perennis gloria... — Dat. Rome, apud Sanctam Mariam Majorem, XV kalendas aprilis, anno quinto. »

In e. m., pro ecclesia Sancti Laurentii Rothomagensi, in festo ejusdem sancti, per octo dies sequentes, etc. Dat. ut supra.

Sainte-Marie-Majeure, 24 ou 25 février 1292.

In e. m., pro ecclesia Sancti Thomae de Cruce extra portam Venafranam in festo S. Thomae, etc. Dat. Romae, apud Sanctam Mariam Majorem, VI kalendas martii, anno quinto.

Sainte-Marie-Majeure, 1er mars 1292.

In e. m., pro ecclesia Sancti Stephani in castro Brixiensi, in festivitate S. Stephani, etc. Dat. Romae, apud Sanctam Mariam Majorem, kalendis martii, anno quinto.

Sainte-Marie-Majeure, 5 mars 1292.

In e. m., pro ecclesia monasterii Sanctae Catherinae prope burgum Sancti Sepulcri, Castellanae dioecesis, in sanctarum Catherinae, Luciae et Agnetis festivitatibus, etc. Dat. Romae, apud Sanctam Mariam Majorem, III nonas martii, anno quinto.

6924 Sainte-Marie-Majeure, 11 mars 1292.

Inquisitores in provincia Viennensi constituit. (REG. 46, c. 24, f. 192 v°; POTTH. 23941.)

.. *ministro provintiali ordinis minorum in administratione Provintie* mandat ut inquisitores haereticae pravitatis ex ordine fratrum minorum instituat « in aliquibus partibus comitatuum Viennensis et Alboni ac in aliis civitatibus, locis et terris infra terminos Viennensis provincie constitutis, nobili viro H., Dalphino comiti dictorum comitatuum, et heredibus suis mediate et immediate subjectis et in ipsa tota provincia Viennensi. »

« Pre cunctis nostre... — Dat. Rome, apud Sanctam Mariam Majorem, V idus martii, anno quinto. »

6925 Sainte-Marie-Majeure, 4 mars 1292.

Facultas exercendi per procuratorem jus visitationis. (REG. 46, c. 25, f. 192 v°.)

Aymoni, archiepiscopo Tarentasiensi, facultatem concedit exercendi per alium visitationis officium et procurationes in victualibus dumtaxat percipiendi.

« Grandis tue devotionis... — Dat. Rome, apud Sanctam Mariam Majorem, IIII nonas martii, anno quinto. »

6926 Sainte-Marie-Majeure, 21 mars 1292.

Mercatoribus Pistoriensibus bona illicite acquisita remittit, dummodo illi mille uncias auri in reparationem ecclesiae Sanctae Mariae Majoris de Urbe de praedictis bonis convertant. (REG. 46, c. 26, f. 192 v°.)

Dilectis filiis Clarentino et Lanfranco Anselmi, Mergoglisio et Johanni Brichii, Gherardino Bonini, Pucio et Baldo Raynerii, Marsupino et Anselmo Meliorati, Francisco, Raynerio et Morigiano Floravantis, Pepo Bufercini, Lapo Brachii, Johanni del Forte, Bertino et Vanni Fortebrachii, Conrado Gaii, Michaeli Bartholomei, Symoni Anselmi, civibus et mercatoribus Pistoriensibus, de societate Clarentum, et ceteris mercatoribus de societate predicta. « Petitio vestra nobis exhibita continebat quod multa de bonis ecclesiarum et personarum ecclesiasticarum secularium et regularium ad vos per usuras et alias per contractus pravos et illicitos pervenerunt, super quibus vos gratie ac misericordie nostre subicitis, offerentes vos servaturos nostram providentiam in eisdem. Et cum, sicut asseritis, quibusdam ex predictis sit a vobis exinde satisfactum, nonnulli vero ex ipsis quietationem vobis fecerint, et de aliquibus sitis incerti de hiis que vobis taliter prestiterunt, ac firmiter et indubie de cetero proponatis ab hujusmodi usurariis, pravis et illicitis contractibus abstinere, humiliter supplicastis ut in hac parte misericorditer ac generose vobiscum agere vestreque providere saluti de benignitate apostolica dignaremur. Nos itaque, attendentes quod culpam in hoc vestram ad exonerationem conscientie humili et spontanea confessione detegitis, et inter opera caritatis fore non minimum errantem ab erroris sui semite revocare, quodque propter grata et de-

vota servitia per vos et societatem vestram ecclesie romane impensa fideliter digni estis in nobis gratiam et misericordiam invenire, super hiis taliter providemus quod mille uncie boni auri in reparatione parietum ecclesie Sancte Marie Majoris de Urbe de bonis convertantur eisdem, quas taliter convertendas personis ad id deputatis a nobis infra octo dies a data presentium integraliter persolvetis. Cetera vero de hujusmodi bonis per vos vel per alium seu alios nomine vestro taliter acquisita vel habita vobis auctoritate sedis apostolice, que cunctis divina dispositione precelsior super universis ecclesiis ordinarium et perpetuum obtinet principatum, totaliter remittimus et concedimus ut ea et alia etiam acquisita per illa licite ac libere habere et retinere possitis, et vos vel hii qui ea vestro nomine receperunt vel habuerunt ad ipsorum restitutionem nullatenus teneamini nec ad satisfactionem aliquam pro eisdem, dum tamen ab usuris et contractibus supradictis curaveritis in posterum abstinere. Nulli ergo, etc., nostre provisionis, remissionis et concessionis, etc. Dat. Rome, apud Sanctam Mariam Majorem, xii kalendas aprilis, anno quinto. »

6927 Sainte-Marie-Majeure, 20 mars 1292.

Archiepiscopo Lugdunensi indulget ut quotiens provintiam suam visitabit, procurationes pecuniarias exigere possit, de quibus tria millia librarum turonensium annis singulis in solutionem debitorum ecclesiae Lugdunensis convertat. (Reg. 46, c. 27, f. 193 r°.)

Venerabili fratri Beraldo, archiepiscopo Lugdunensi. « Sede apostolica cui... Sane, sicut in nostra proposuisti presentia constitutus, tu dudum promotionis tue tempore septem milia librarum turonensium parvorum, pro tuis et ecclesie Lugdunensis negotiis expediendis apud sedem apostolicam, a quibusdam mercatoribus curiam romanam sequentibus mutuo recepisti, de earum parte certo termino persolvenda a te ac fidejussoribus super hoc per te datis prestito juramento, in quibus et alias per predecessores tuos est ecclesia ipsa in aliis septem milibus librarum eorumdem turonensium certis creditoribus in curia predicta morantibus obligata; archiepiscopales preterea proventus pro quibusdam aliis debitis, quibus eadem Lugdunensis ecclesia in partibus illis onerata existit, sunt quibusdam creditoribus earumdem partium assignati, propter quod nequis ex predictis proventibus archiepiscopalibus necessariam sustentationem habere, dictaque Lugdunensis ecclesia, nisi ei circa hoc per dicte sedis providentiam succurratur, irreparabilem, quod Deus avertat! incidet in ruinam. Nos igitur, intendens, quantum cum Deo possumus, illud super hoc remedium adhibere per quod dicta ecclesia Lugdunensis facilius possit a predictorum debitorum onere liberari et tue indigentie consulatur, tuis supplicationibus inclinati, auctoritate tibi presentium indulgemus ut quotiens tuam provintiam per te vel per alium seu alios, juxta officii tui debitum, visitabis, procurationes ratione visitationis debitas moderatas a monasteriis et ecclesiis tam collegiatis quam parrochialibus et aliis locis ecclesiasticis taliter visitatis et illas etiam que ab ipsis et aliis quibuscumque ex consuetudine seu quovis alio jure debentur ab eis in pecunia exigere valeas numerata, de qua tria milia librarum turonensium parvorum annis singulis volumus in solutionem hujusmodi debitorum apud predictam sedem, ut premittitur, contractorum, residuum vero ejus, si quod fuerit, totaliter in tuos necessarios usus converti, quousque prefatis mercatoribus fuerit de predictis quatuordecim milibus librarum integre satisfactum. Non obstantibus... Dat. Rome, apud Sanctam Mariam Majorem, xiii kalendas aprilis, anno quinto. »

6928 Sainte-Marie-Majeure, 5 mars 1292.

Licentia testandi. (Reg. 46, c. 28, f. 193 r°; Potth., 23938.)

Venerabili fratri Bertrando, episcopo Agennensi.
« Quia presentis vite... — Dat. Rome, apud Sanctam Mariam Majorem, iii nonas martii, anno quinto. »

6929-6931 Sainte-Marie-Majeure, 19 mars 1292.

Pontius monasterio Casinensi abbas praeficitur. (Reg. 46, c. 29, f. 193 r°.)

Pontio, abbati monasterii Casinensis, ad romanam ecclesiam nullo medio pertinentis. Vacante monasterio Casinensi per mortem Thomae, Bernardus, decanus ejusdem monasterii, et conventus duas electiones, alteram de praedicto Bernardo, alteram de Bertrando, priore prioratus de Amchavo, ordinis Sancti Benedicti, Ruthenensis dioecesis, in discordia celebrarunt. Hoc autem negotio apud sedem apostolicam per appellationem devoluto, praedicti Bernardus et Bertrandus post diversos processus omne jus sibi ex eisdem electionibus acquisitum resignarunt, qua resignatione accepta, papa Pontium, tunc praepositum de Fortiano, ejusdem ordinis, Gerundensis dioecesis, eidem monasterio abbatem praeficit.

« Dudum monasterio Casinensi... — Dat. Rome,

apud Sanctam Mariam Majorem, xiii kalendas aprilis, anno quinto. »

In e. m. decano et conventui ejusdem monasterii mandat ut eidem abbati debitam obedientiam praebeant.

In e. m. vassallis monasterii Casinensis mandat ut eidem abbati solita servitia et jura praestent.

6932 Sainte-Marie-Majeure, 23 mars 1292.

Statuit ut quicumque licentiam in facultatibus universitatis Parisiensis obtinuerit regere et docere ubique extra civitatem Parisiensem possit. (Reg. 46, c. 30, f. 193 v°.)

Dilectis filiis universitatis magistrorum et scolarium Parisiensium. « Dum attente considerationis... Cupientes itaque ut studentes in agro scientie apud civitatem Parisiensem ad magisterii bravium animentur et in facultatibus in quibus cathedra decorari meruerint magistrali cunctos ubique valeant erudire, presentium tenore decernimus ut quicumque ex universitate vestra apud civitatem predictam ab illis per quos consuevit licentiandis in dictis facultatibus auctoritate apostolica regendi licentia elargiri, prout est ibi hactenus observatum, examinatus et approbatus fuerit et ab eis hujusmodi licentiam obtinuerit in theologice vel juris canonici aut medicine seu liberalium artium facultatibus ex tunc absque examinatione vel approbatione publica vel privata vel aliquo alio novo principio regendi atque docendi ubique locorum extra civitatem predictam liberam habeat facultatem, nec a quoquam valeat prohiberi. Non obstantibus aliquibus contrariis consuetudinibus vel statutis, et, sive velit regere sive non, in facultatibus prelibatis pro doctore nichilominus habeatur. Nulli ergo, etc., nostre constitutionis, etc. Dat. Rome, apud Sanctam Mariam Majorem, x kalendas aprilis, anno quinto. »

6933-6937 Sainte-Marie-Majeure, 14 mars 1292.

Bernardus ecclesiae Gerundensi episcopus praeficitur. (Reg. 46, c. 31, f. 193 v°.)

Venerabili fratri Bernardo, episcopo Gerundensi. Vacanti Gerundensi ecclesiae per obitum Bernardi, quondam episcopi, Bernardum, tunc archidiaconum Valentinum, praeficit.

« Licet continuata supervenientium... — Dat. Rome, apud Sanctam Mariam Majorem, ii idus martii, anno quinto. »

In e. m. archidiacono et capitulo ecclesiae Gerundensis mandat ut eidem episcopo debitam obedientiam praebeant.

In e. m. clero civitatis et dioecesis Gerundensis.

In e. m. populo civitatis et dioecesis Gerundensis.

Sainte-Marie-Majeure, 25 mars 1292.

In e. m. vassallis ecclesiae Gerundensis, ut ei solita jura et servitia praestent. Dat. Romae, apud Sanctam Mariam Majorem, viii kalendas aprilis, anno quinto. (*En marge.*)

6938-6940 Sainte-Marie-Majeure, 23 mars 1292.

Jacobus monasterio Pomposiano, Comaclensis dioecesis, praeficitur. (Reg. 46, c. 32, f. 194 r°.)

Jacobo, abbati monasterii Pomposiani, romane ecclesie nullo medio pertinentis, ordinis Sancti Benedicti, Comaclensis diocesis. Monasterio vacante per obitum Petri, quondam abbatis, conventus « Biaquino, priori claustrali dicti monasterii, eligendi tres de dicto conventu, qui potestatem haberent liberam ab eisdem eligendi personam ydoneam in abbatem ejusdem monasterii, facultatem liberam concesserunt. » Cumque prior Jacobum et Guidonem de Ferraria et Blasium de Colletauleno elegisset, hii Jacobum, monachum, elegerunt, qui ab Honorio papa IIII° electionem illam confirmari petiit; sed Antonio de Bononia, Nicolao de Ferraria et quibusdam aliis monasterii monachis huic electioni se opponentibus, Nicolaus papa L., Ostiensem et Velletrensem episcopum, auditorem partibus dedit, .. episcopoque Ferrariensi mandavit ut, ad monasterium Pomposianum accedens, inquisitionem de causa faceret; et demum, examinata persona per P., Sancti Marci presbyterum, et J., Sanctae Mariae in Via lata diaconum cardinales, Jacobum monasterio abbatem praefecit, eique benedictionis munus per G., Sabinensem episcopum, impendi fecit.

« Ex debito pastoralis... — Dat. Rome, apud Sanctam Mariam Majorem, x kalendas aprilis, anno quinto. »

In e. m. conventui monasterii Pomposiani mandat ut eidem abbati debitam obedientiam praestet.

In e. m. vassallis monasterii Pomposiani.

6941-6946 Sainte-Marie-Majeure, 23 mars 1292.

Gerardus Suessionensi ecclesiae episcopus praeficitur. (Reg. 46, c. 33, f. 194 v°.)

Venerabili fratri Gerardo, episcopo Suessionensi. Va-

cante Suessionensi ecclesia per obitum Milonis, quondam episcopi, duae electiones a canonicis in discordia celebratae fuerunt, altera scilicet de Gerardo, tunc archidiacono, altera de Johanne de Vassonia, canonico ejusdem ecclesiae; sed Johanne electionem suam prosequi non curante et Jacobo de Passiaco et Guiardo de Manaseris, ejus electoribus, contra Gerardum ad sedem apostolicam appellantibus, papa negotium P., Sancti Eustachii diacono cardinali, audiendum commisit, « coram quo pro parte Jacobi, Guiardi et adherentium predictorum quibusdam positionibus primo, ac deinde pro parte magistri Radulphi de Guingicurte, procuratoris Oudardi de Chambliaco et Symonis de Compendio et quorundam aliorum canonicorum Suessionensium, nomine dictorum Oudardi et Symonis tantum articulis quibusdam exhibitis, » papa hanc appellationem non legitime interpositam pronuntiavit, examinatisque electione et persona per G., Sabinensem episcopum, Johannem, Sanctae Ceciliae presbyterum, et praedictum P., cardinales, Gerardum Suessionensi ecclesiae episcopum praefecit eique consecrationis munus impendi fecit.

« Inter varia innumeraque... — Dat. Rome, apud Sanctam Mariam Majorem, x kalendas aprilis, anno quinto. »

In e. m. capitulo ecclesiae Suessionensis mandat ut eidem episcopo debitam obedientiam praebeat.

In e. m. clero civitatis et dioecesis Suessionensis.

In e. m. populo civitatis et dioecesis Suessionensis.

In e. m. vassallis Suessionensis ecclesiae mandat ut ei debita jura et servitia praestent.

In e. m. .. regem Franciae rogat ut auxilium et favorem ei impendat.

« Occurrit nobis de... — Dat. ut supra. »

6947 Sainte-Marie-Majeure, 20 mars 1292.

Facultas conferendi beneficium. (Reg. 46, c. 34, f. 195 r°.)

Venerabili fratri Raginaldo, archiepiscopo Turonensi, facultatem concedit faciendi recipi in ecclesia Turonensi unam personam in canonicum et providendi ei de praebenda nulli alii debita.

« Tuam volentes honorare... — Dat. Rome, apud Sanctam Mariam Majorem, xiii kalendas aprilis, anno quinto. »

6948 Sainte-Marie-Majeure, 18 mars 1292.

Episcopo Tusculano mandat ut usurpatores bonorum monasterii Sanctae Mariae Farfensis, ordinis S. Benedicti, Sabinensis dioecesis, ad restitutionem et satisfactionem injuriarum compescat. (Reg. 46, c. 35, f. 195 r°.)

Venerabili fratri Johanni, episcopo Tusculano.

« Dignum est ut... — Dat. Rome, apud Sanctam Mariam Majorem, xv kalendas aprilis, anno quinto. »

6949-6950 Sainte-Marie-Majeure, 23 mars 1292.

Compositionem inter archiepiscopum Lugdunensem, ex una parte, capitulum Lugdunense et praepositum Forverii, ex altera, super temporali jurisdictione civitatis Lugdunensis et quibusdam aliis articulis factam confirmat. (Reg. 46, c. 36, f. 195 v°; Potth., 23943.)

Venerabili fratri .. archiepiscopo et dilectis filiis .. decano et capitulo ecclesie Lugdunensis. « Hiis que per fratres nostros ecclesie romane cardinales auctoritate interveniente apostolica ordinantur libenter adicimus apostolici muniminis firmitatem, ut illibata persistant, dum nostro fuerint presidio communita. Sane petitio vestra nobis exposita continebat quod, cum olim inter te, frater archiepiscope, ex parte una, et vos, filii decane et capitulum, ex altera, super temporali jurisdictione civitatis Lugdunensis et quibusdam aliis articulis orta fuisset materia questionis, tandem venerabilis frater G., Sabinensis episcopus, et dilectus filius nostri B., tituli Sancti Martini presbyter, tunc Sancti Nicolai in Carcere Tulliano diaconus cardinalis, quorum ordinationi et dispositioni vos super hoc voluntarie submisistis, et quibus super eadem questione duxeramus nostras sub certa forma litteras dirigendas, dum versus partes gallicanas, ad quas a nobis pro quibusdam ecclesie romane negotiis destinati, transitum per civitatem facerent Lugdunensem, tam auctoritate predictarum litterarum nostrarum quam ex potestate per hujusmodi vestram submissionem sibi tradita, prefatam questionem per quandam ordinationem seu compositionem providam terminarunt, prout in instrumento publico inde confecto, dictorum episcopi et cardinalis sigillis munito, plenius continetur. Nos itaque, vestris supplicationibus inclinati, ordinationem seu compositionem hujusmodi ratam et gratam habentes, eam auctoritate apostolica confirmamus, et presentis scripti patrocinio communimus; tenorem ipsius instrumenti de verbo ad verbum presentibus inseri facientes; qui talis est :

« In nomine Domini, amen. Cum olim inter bone » memorie Rodulphum de Torota, prime Lugdunensis » ecclesie archiepiscopum, ex una parte, et .. decanum

» et capitulum ac Henricum de Villars, camerarium ejus» dem ecclesie, obedientiariumque comitatus ipsius et » .. prepositum Forverii, ex altera, super jurisdictione » temporali seu seculari civitatis Lugdunensis ac ejus » exercitio, ac super jurisdictione clericorum ipsius ci» vitatis et in ea delinquentium ac ejus exercitio, ac » super aliis articulis pluribus et diversis suborta fuisset » materia questionis, maxime occasione cujusdam ordi» nationis olim facte per felicis recordationis dominum » Gregorium papam decimum, tandem prefata discordia » per Ugonem, episcopum Eduensem, et Gerardum, ab» batem Sancti Stephani Divionensis, Lingonensis dio» cesis, quandam formam compositionis et pacis umbram » assumpsit; ex qua multa dubia, nonnulla obscura et » quedam imperfecta Baraldo, nunc dicte ecclesie ar» chiepiscopo, ac dictis decano et capitulo, camerario et » preposito videbantur; que dubia, obscura et imperfecta » materiam magne commotionis, dissentionis ac dis» cordie minabantur inter archiepiscopum et capitulum, » camerarium et prepositum supradictos. Propter que » sanctissimus pater et dominus noster dominus N. » papa IIIIus, cupiens prefatas ecclesiam et personas in » statu tranquillitatis et pacis in posterum conservare, » nobis miseratione divina Gerardo, episcopo Sabinensi, » et Benedicto, Sancti Nicolai in Carcere Tulliano dia» cono cardinali, direxit litteras formam que sequitur » continentes :

» Nicolaus, episcopus servus servorum Dei, venerabili » fratri G., episcopo Sabinensi, et dilecto filio B., Sancti » Nicolai in Carcere Tulliano diacono cardinali, salutem » et apostolicam benedictionem. Cum inter venerabilem » fratrem nostrum B., archiepiscopum, et ejus predeces» sores aliquos, ex parte una, et dilectos filios .. deca» num et capitulum Lugdunenses super diversis arti» culis, ex altera, gravis dissentionis materia sit exorta, » nos, cupientes dissentionem ipsam sopiri, vobis, quos » ad partes ultramontanas pro quibusdam apostolice se» dis negotiis destinamus, presentium auctoritate com» mittimus et mandamus quatinus vos, juxta datam » vobis ex altissimo gratiam, partes ad concordiam re» vocetis, ita quod, opitulante vobis divina gratia, per » vestre diligentie studium inter easdem partes hujus» modi dissensio precidatur, ac postmodum quod in pre» missis per industriam vestram de utriusque partis » assensu concordatum fuerit vel etiam ordinatum fa» ciatis inviolabiliter observari. Contradictores auctori» tate nostra, appellatione postposita, compescendo. Dat. » Rome, apud Sanctam Mariam Majorem, nonis maii, » pontificatus nostri anno tertio. »

« Deinde nobis per civitatem Lugdunensem transitum » facientibus, dum essemus in prosecutione nostri iti» neris ad partes gallicanas, ad quas per sanctissimum » patrem nostrum dominum N. predictum pro quibus» dam ecclesie romane negotiis fuimus destinati, partes » predicte super causis et discordiis prelibatis se nostre » ordinationi et dispositioni submiserunt, sub forma in» ferius annotata :

» Noverint universi presentes pariter et futuri quod » nos Beraldus, Dei gratia prime Lugdunensis ecclesie » archiepiscopus, volumus et expresse consentimus quod » reverendi in Christo patres et domini Gerardus, Dei » gratia Sabinensis episcopus, et Benedictus, Sancti » Nicolai in Carcere Tulliano diaconus cardinalis, visa » et diligenter inspecta quadam compositione que super » jurisdictione curie secularis Lugdunensis civitatis et » ejus exercitio inter bone memorie dominum Radul» phum, quondam archiepiscopum Lugdunensem, pre» decessorem nostrum, ex parte una, et venerabiles viros » decanum et capitulum dicte ecclesie, ex altera, dicitur » fuisse tractata, compositionem eandem ad litteram, » prout jacet, si eis expediens videbatur, seu eidem com» positioni detrahendo vel addendo, mutando, corri» gendo, interpretando, declarando vel specificando, » pensatis negotii circumstantiis, valeant facere inviola» biliter observari. Promittentes sub obligatione omnium » bonorum nostre sedis archiepiscopalis predicte quic» quid per dictos dominos cardinales in predictis actum » fuerit seu etiam ordinatum attendere et perpetuo ob» servare. In cujus rei testimonium sigillum nostrum » duximus presentibus litteris apponendum. Dat. Lug» duni, die dominica post festum Nativitatis beati Johan» nis Baptiste, anno Domini M°CC°LXXXX°.

» Reverendis in Christo patribus et dominis precipuis, » domino G. de Parma, divina providentia Sabinensi » episcopo, et domino Benedicto, eadem gratia Sancti » Nicolai in Carcere Tulliano diacono cardinali, G. de» canus et capitulum prime Lugdunensis ecclesie, debi» tam subjectionem et reverentiam cum honore. Cum » reverendus in Christo pater dominus Ugo, Dei gratia » episcopus Eduensis, ac bone memorie Gerardus, abbas » Sancti Stephani Divionensis, Lingonensis diocesis, » super questionibus et querelis vertentibus inter clare » memorie dominum Rodulphum, Dei gratia Lugdunen» sem archiepiscopum, ex una parte, et nos dictos deca» num et capitulum, Petrum de Augusta, tunc archidia» conum, Henricum de Villars, nunc camerarium, Hu» gonem de Turre, tunc senescalcum Lugdunenses, ex » altera, super jurisdictione curie secularis Lugdunensis » seu curie comitatus et ejus exercitio, ac super jurisdic» tione infra domos cujusdam vici civitatis Lugdunensis,

» qui vocatur Palatium, ex potestate eis a partibus concessa, composuerint amicabiliter super querelis et questionibus prelibatis, prout in quibusdam litteris sigillis eorum sigillatis plenius continetur, nos, cupientes tamquam filii obedientie semper esse in tranquillitate et pace cum reverendo in Christo patre nostro et domino B., Dei gratia archiepiscopo Lugdunensi, damus pro nobis et quolibet nostrum vobis, dominis cardinalibus, plenariam potestatem prefatam compositionem declarandi, interpretandi, addendi, detrahendi et modificandi, prout reverende paternitati vestre videbitur faciendum, supplicantes ut ea que circa premissa duxeritis ordinanda faciatis auctoritate apostolica firmiter observari. In cui rei testimonium presentibus litteris sigillum nostrum, una cum sigillo prefati domini Henrici de Villars, duximus apponendum. Dat. die dominica, in crastino festi Nativitatis beati Johannis Baptiste, anno Domini M°CC°LXXXX°.

» Hujus igitur mandati apostolici ac submissionum partium predictarum auctoritate, virtute et potestate suffulti, ad ordinationem et compositionem inter partes predictas processimus in hunc modum. In primis dicimus, pronuntiamus, arbitramur, laudamus, statuimus et ordinamus ac etiam diffinimus, sub penis, juramentis et obligationibus inferius annotandis, quod deinceps sit et esse debeat inter predictum archiepiscopum et capitulum et supradictos omnes et singulos vera pax et firma concordia, et zelus sincere, paterne ac filialis dilectionis et intime caritatis et precordialis tranquillitatis inter eos jugiter observetur, ita quod pacis et dilectionis tranquillitas sopiat quod dissentionum et discordiarum calamitas introduxerat inter partes predictas. Ita quod tam archiepiscopus et familiares ipsius quam predicti omnes et familiares ipsorum in sincera dilectione et caritate tam archiepiscopi quam decani et capituli et omnium predictorum sint et reducantur totaliter, prout erant ante quam essent de familia archiepiscopi et predictorum, et ante quam de premissis orta esset discordia inter partes. Item dicimus, pronuntiamus, diffinimus, ordinamus, modificamus jurisdictionem temporalem et ejus exercitium in civitate Lugdunensi spectare ad archiepiscopum pro duabus partibus, et ad capitulum pro tertia parte, pro indiviso, juxta modum inferius annotatum, ratione juris quod idem capitulum a quondam comite Foresii acquisivit, et Comitatum appellant. Item dicimus, pronuntiamus, diffinimus, ut supra, ne subditi astringantur per plures, quod una sola sit curia secularis in civitate Lugdunensi predicta, et exercitium jurisdictionis ejusdem sit archiepiscopi et capituli predictorum, prout inferius declaratur, ita quod curia supradicta ratione exercitii jurisdictionis predicte ordinetur hoc modo : Videlicet quod primo anno postquam presens ordinatio in Lugdunensi ecclesia fuerit publicata, dictus archiepiscopus qui est, et qui pro tempore fuerit, per se vel per alium ipsi curie corearium ac judicem instituat in capitulo Lugdunensi, requisito in comuni consilio et interveniente concordia illorum qui convenerint in eodem ad vocationem capituli more solito faciendam, vel majoris partis eorumdem. Et si illo die quo ad hoc convenerint cum ipso archiepiscopo vel ejus mandato non concordaverint, ipse archiepiscopus alio die in eodem capitulo ad singula officia correarii et judicis singulos tres nominet, de quibus capitulum concorditer, vel pars ipsius major aut vices eorum gerens, unum infra triduum a tempore nominationis computandum, predicto archiepiscopo presente vel mandato ejus, quem in ipso capitulo instituat idem archiepiscopus vel ejus mandatum in officio ad quod fuerit taliter presentatus. Et si forsan aliqui de nominatis ab ipso archiepiscopo per dictum capitulum vel partem majorem numero vel vices eorum gerentem, ut premittitur, infra triduum presentatus non fuerit, archiepiscopus, elapso predicto triduo, in illo de predictis officiis ad quod presentatio facta non erit, ut supra, officialem unum de tribus nominatis ab ipso ea vice pro sua instituat voluntate. Et vice versa eodem anno capitulum sigilliferum vel gerens vices capituli quoad hoc instituat, requisito in domo archiepiscopali comuni consensu, consilio et concordia interveniente archiepiscopi qui pro tempore fuerit vel ejus mandati. Et si ea die qua super hoc dictum capitulum vel ejus vices gerens dictum archiepiscopum vel ejus mandatum super predictis requisiverit ipse archiepiscopus vel ejus mandatum cum capitulo concordare noluerit, sequenti die capitulum vel ejus vices gerens ad officium sigilliferi tres nominet, de quibus in unum infra triduum a tempore nominationis archiepiscopus memoratus vel ejus mandatum consentiat, et eum presentet capitulo vel ejus mandatum, et capitulum vel ejus vices gerens instituat in officio sigilliferi ad quod taliter fuerit presentatus. Et si forsitan aliqui de nomiuatis ab ipso capitulo, ut premittitur, in officio sigilliferi infra diem triduum ab ipso archiepiscopo vel ejus mandato presentatus non fuerit capitulo, eodem triduo elapso, in dicto officio sigilliferi unum de tribus nominatis ab ipso capitulo sigilliferum eadem vice capitulum vel ejus vices gerens pro sua instituat voluntate. Secundo vero anno archiepiscopus correarium et sigilliferum modis instituat superius enarratis, et capitulum per se

» vel ejus vices gerentem judicem similiter instituat » modo superius declarato. Tertio vero anno, archiepiscopus vel ejus mandatum judicem et sigilliferum, et » capitulum vel ejus vices gerens correarium instituat, » modis et formis superius enarratis. Quarto anno, archiepiscopus ut supra correarium et judicem, et capitulum ut supra sigilliferum. Quinto anno, archiepiscopus correarium et sigilliferum, et capitulum judicem. » Sexto anno, archiepiscopus judicem et sigilliferum, et » capitulum correarium instituat, modis et formis quibus » supra, et sic deinceps imperpetuum observetur. Et talis » modus instituendi officiales in annis singulis, in singulis trienniis, secundum formam superius enarratam, » etiam quotienscunque annis singulis in singulis trienniis officialium institutio sive mutatio fuerit facienda, » imperpetuum observetur. Predicti quoque officiales, » postquam taliter fuerint instituti, jurabunt in ipso capitulo coram illis qui simul convenerint, cum ab » archiepiscopo fuerint instituti, ut supra, vel in domo » archiepiscopali, cum a capitulo instituti fuerint, ut » supra, quod officia sibi commissa fideliter exercebunt » eorumdem archiepiscopi et capituli nomine, ac pro » ipsis sive pro comuni bono prout ad eos jurisdictionem » ipsam et exercitium premissum est pertinere.

» Badellos vero ejusdem curie numero duodecim correarius, judex et sigillifer simul ponant, qui badelli » jurabunt in capitulo suum officium fideliter exercere » nomine archiepiscopi et capituli predictorum, prout » ad ipsos jurisdictionem predictam et ejus exercitium » premisimus pertinere, et quod erunt obedientes et » fideles judici comuni archiepiscopi et decani super jurisdictione clericorum in hiis que spectant ad jurisdictionem comunem ipsius archiepiscopi et decani. Et si » plures badelli necessarii videbuntur, plures ponant officiales predicti, si de pluribus ultra duodecim comuniter ipsis archiepiscopo et capitulo vel eorum vices » gerentibus visum fuerit expedire, qui ad prestandum » sacramentum simile astringantur. Judex vero predictus clericorum comunis ipsorum archiepiscopi et decani alios non habebit badellos, set predictos recipiet » et habebit, prout superius est expressum, modo istum, » modo illum, prout sibi videbitur expedire. Et nichilominus quotienscunque archiepiscopo videbitur officiales et badellos dicte curie secularis fore negligentes, » remissos seu alias male versantes, ille vel illi qui eos » instituerint statim, sine difficultate qualibet, ad dictum » archiepiscopi amovere teneantur, et loco remotorum alios ydoneos subrogare ; et quod dictus archiepiscopus juret ponere officiales suos bonos et fideles, » sine fraude, qui jura tam ipsius archiepiscopi quam » capituli observent illesa. Sane circa obventiones et » emolumenta dicte curie secularis dicimus nos predicti » cardinales, ordinatores et compositores, et ordinamus, » ut supra, quod sigillifer qui pro tempore fuerit dictas » obventiones debeat recipere et eas custodire, ita quod » in annis singulis bis in anno computet de dictis obventionibus et emolumentis cum archiepiscopo vel ejus » mandato et capitulo vel ejus vices gerente, ita » quod de dictis obventionibus, deducto salario seu » salariis que predictis dabuntur officialibus, in quibus salariis constituendis debent tam dictus archiepiscopus promittere bona fide quam ejus mandatum » per sacramentum, et capitulum bona fide vel ejus vices gerens per sacramentum, quod nullam fraudem facient seu committent, et deductis aliis omnibus oneribus et expensis ipsius curie et que ratione ipsius curie » fieri continget, dictus archiepiscopus de ipsis emolumentis et obventionibus duas partes habeat, et capitulum tertiam, et pro predicta tertia parte debet esse immunis dictus archiepiscopus et ejus successores de » ducentis libris viennensium ad quas predictis annis » singulis ipsis capitulo et senescalco tenebatur per ordinationem domini Gregorii pape predictam. Circa vero » judicem appellationum emittendarum ab officialibus » curie predicte secularis, dicimus, volumus et ordinamus quod archiepiscopus qui nunc est, et qui pro tempore fuerit, in capitulo Lugdunensi, secundum datam » a Deo sibi prudentiam, ipsum pro sua instituat voluntate; qui judex juret suum officium fideliter exercere » nomine archiepiscopi et capituli predictorum, prout ad » ipsos jurisdictio et ejus exercitium ut supra noscitur » pertinere. Ita tamen quod quando a diffinitivis in » magnis summis pecuniarum vel arduis criminibus » prolatis ad ipsum fuerit appellatum, dictus judex in » determinatione predictorum habeat petere sub virtute » prefati juramenti consilium et assensum archiepiscopi » et capituli predictorum, et eorum sequi consilium, et » si iidem archiepiscopus et capitulum vel eorum certa » mandata in hoc concordare non poterunt, ponantur » duo per capitulum qui una cum dicto archiepiscopo » vel ejus mandato et prefato judice appellationem determinent, quod incumbet, et si omnes quatuor in » unam sententiam concordare non possent, illud servetur quod a majore parte ipsorum quatuor fuerit consultum seu etiam diffinitum. Illi tamen qui per capitulum ponentur pro tempore jurabunt in ipso capitulo » fidele dare consilium, tam pro prefato archiepiscopo » quam pro capitulo Lugdunensi ; et quotienscunque in » predictis mandata predictorum archiepiscopi et capituli » intervenire contigerit, eorum mandata jurabunt quod

» in determinatione eorum que pro tempore occurrerint » fidele consilium dabunt, sicut dictum est de illis qui » per capitulum assumentur. Judex vero predictus quolibet anno mutetur, nisi remaneat de comuni concordia » et assensu archiepiscopi et capituli predictorum. Ceterum idem capitulum vel aliqui de ipso capitulo, archidiaconus, camerarius, vel alius quicunque, ratione » prefati juris ab eodem dicto comite Foresii acquisiti, » et ratione camerarie et senescalcie quondam, seu ex » quacumque alia causa, in predictis jurisdictione et obventionibus et omnibus aliis de quibus inter partes » controversia erat vel esse poterat, nichil amplius, etiam » ratione pensionis statute in ordinatione domini Gregorii pape, pro tempore preterito vel futuro valeant nunc » vel imposterum vendicare seu etiam petere, nec etiam » ratione jurisdictionis infra domos vel extra vici qui » vocatur Palatium, nec archiepiscopus in exercitio jurisdictionis predicte. Dicimus etiam et volumus quod » senescallia que olim fuit in ecclesia Lugdunensi » omnino cesset et imposterum penitus sit extincta. » Omnes quoque redditus et obventiones criday vini » et aliorum que senescalcus quondam Lugdunensis » ratione senescalcie ante constitutionem dicti domini » Gregorii pape tenebat ad archiepiscopum pertineant » pro duabus partibus et ad capitulum pro tertia parte, » nec per hoc ullatenus fiat prejudicium hiis que circa » jurisdictionem et exercitium et obventiones curie secularis supra diximus, quominus sint, ordinentur et » percipiantur prout superius est expressum. Dicimus » etiam et statuimus, ut supra, quod cridatores qui nunc » sunt debeant remanere in eorum officiis sicut sunt instituti, si hoc justitia suaserit. Postquam autem eorum » officia erunt finita, instituantur officiales illi, scilicet » cridatores vini et prepositi per correarium, judicem et » sigilliferum curie secularis qui pro tempore erunt eo » modo quo superius diximus badellos per eos fore instituendos; et emolumentum quod inde habebitur sit » pro duabus partibus archiepiscopi et pro tertia capituli. » Predicti vero prepositi et cridatores, cum fuerint instituti, jurent et jurare teneantur officia sua exercere » fideliter nomine archiepiscopi et capituli predictorum, » secundum quod jurisdictionem et exercitium ad eos, ut » supra, diximus pertinere, et secundum formam juramenti aliorum officialium predictorum curie secularis. » Item dicimus, statuimus, volumus et ordinamus, ut supra, sub penis, juramentis et obligationibus inferius annotatis, quod capitulum teneatur juvare archiepiscopum » effectualiter, etiam manu armata, cum hominibus et » posse, de terra capituli, propriis expensis, bona fide, » quandocunque et quotienscunque per archiepiscopum » vel ejus mandatum fuerint requisiti, pro defensione » terre ac jurium dicti archiepiscopi, civium, burgensium, vassallorum, hominum et abbatum ipsius archiepiscopi, vel pro vindicanda injuria dicto archiepiscopo, » familie sue, civibus, burgensibus, vassallis, hominibus » et abbatibus dicti archiepiscopi facta seu illata. Et » versa vice archiepiscopus illud idem facere teneatur » capitulo et singulis canonicis de capitulo ad requisitionem capituli vel majoris partis ipsius. Et hec intelligantur quando pars requirens predicta juvamina velit » prosequi negotium, et prosequatur sine fraude et cum » effectu. Porro super jurisdictione clericorum in civitate » Lugdunensi commorantium vel in eadem civitate » Lugdunensi delinquentium, dicimus, statuimus et ordinamus, ut supra, quod omnis jurisdictio clericorum » personalis, pecuniaria et etiam spiritualis sit et esse » debeat archiepiscopi memorati, vel etiam realis, exceptis rebus censualibus capituli et singulorum canonicorum de dicto capitulo, quarum rerum censualium, » si questio oriatur super proprietate earundem, sit cognitio illius cujus res predicte fuerint censuales, si per » simplicem querimoniam ipsum a quo res censuales » tenentur adierint vel ad eum petierint se remitti qui » convenientur. In criminalibus autem questionibus, in » quibus agetur criminaliter vel civiliter de crimine, sit » et esse debeat comunis jurisdictio archiepiscopi et decani, exceptis curatis et religiosis civitatis, et salvis » archiepiscopo suis visitationibus, correctionibus, reformationibus et inquisitionibus, cum ad loca collegiata » descenderit pro predictis, vel aliquo predictorum, quorum jurisdictio totaliter pertineat ad archiepiscopum » memoratum. Verum, si ratione exercitii jurisdictionis » clericorum, aliorum quoque curatorum et religiosorum, » ut supra, in civitate Lugdunensi commorantium, vel » ibi delinquentium, ut supra, cum agetur criminaliter » vel civiliter, ut supra, de crimine, judex fuerit ordinandus, ipse archiepiscopus et decanus, quotienscunque » super predictis fuerit ordinandus vel instituendus, judicem comuniter ordinent, qui juret in predictis fideliter jurisdictionem predictam nomine archiepiscopi et » decani et pro bono utriusque exercere, et obventiones » et emolumenta que occasione predicta obvenient diligenter et fideliter custodire, ita quod inter predictos » archiepiscopum et decanum comuniter dividantur; et » si necesse sit quod aliquis occasione dicte jurisdictionis » per censuram ecclesiasticam compellatur, officiales archiepiscopi curie Lugdunensis ad requisitionem judicis comunis illum per censuram ecclesiasticam compellat et compellere teneatur. In juratis vero curiarum » dicti archiepiscopi, ubicunque delinquerent in officio

» vel officium tangentibus, vel quocumque modo delin-
» querent in domo archiepiscopali vel ipsius perpeusio,
» jurisdictio totaliter pertineat ad archiepiscopum supra-
» dictum. In aliis vero omnibus et singulis de quibus et
» super quibus aliquid superius vel inferius non statui-
» mus seu statuemus, diffinimus seu diffiniemus, uni-
» cuique jus suum remaneat illibatum. Salvis tamen et
» retentis nobis jure et potestate addendi, mutandi, cor-
» rigendi, declarandi, interpretandi et modificandi pre-
» dicta et infrascripta prout nobis placuerit et videbimus
» expedire. Item dicimus et volumus, ordinamus et pro-
» nuntiamus quod, si canonicus aut canonici vel clerici
» ecclesie Lugdunensis vel familiares eorum in clericos
» vel personas religiosas vel alias quascunque, exceptis
» familiaribus archiepiscopi, de quibus nondum deter-
» minatum est, de civitate et diocesi vel in civitate et
» diocesi Lugdunensi commorantes deliquisse dicentur,
» duo canonici ecclesie de illis qui probiores homines et
» magis pacifici reputabuntur, annis singulis per capi-
» tulum eligentur et jurabunt officium sibi commissum
» fideliter exercere, qui infra sexaginta dies et citius, si
» commode possint, a tempore querimonie excessus pre-
» dictos perfecte et congrue faciant emendari, et nisi
» infra tempus predictum fecerint emendari, archiepis-
» copus nominet duos canonicos de capitulo quos volue-
» rit, et illi ponantur per capitulum qui, ut predictum est,
» predicta faciant emendari, nisi per partem petentem
» emendam sibi fieri ultra dictos sexaginta dies opor-
» tuerit prorogari. Et si forte post prorogationem predic-
» tam necessariam primi duo negligentes existerent, ut
» supra, in emenda facienda, dicto archiepiscopo liceat
» duos nominare qui instituantur ad hoc, modo et forma
» superius prelibatis, qui omnes predicti consimili as-
» tringantur sacramento. Super facto autem prepositi
» Forverii statuimus quod idem prepositus et canonici
» Forverii ibidem residentes seu hospitia tenentes sint
» et remaneant in possessione vel quasi vendendi vinum
» tempore banni apud Forverium in domibus suis, vel
» in quibus degunt, salvo tamen jure proprietatis in
» predictis archiepiscopo memorato. Item cum invene-
» rimus discordiam esse inter archiepiscopum et capitu-
» lum supradictos super danda licentia doctoribus legere
» volentibus in civitate Lugdunensi in jure canonico vel
» civili, predictam diffinimus discordiam et statuimus
» et ordinamus, ut supra, hoc modo videlicet quod ar-
» chiepiscopus qui pro tempore fuerit possit dare licen-
» tiam legendi, dicendi, docendi quandocunque opus
» fuerit vel sibi videbitur uni doctori in legibus et alii
» in decretalibus, et capitulum uni in legibus et alii in
» decretalibus; non possint plures instituere, nisi de ip-
» sorum archiepiscopi et capituli concordi processerit
» voluntate. Doctorem vero in decretis instituant archie-
» piscopus et capitulum comuniter vel eorum vices ge-
» rentes pro sue libito voluntatis. Predictos vero docto-
» res tam in jure civili quam canonico et decretis
» instituere debeant tam archiepiscopus quam capitulum
» oriundos de citromontanis partibus, non autem oriun-
» dos de Italia, nisi concorditer processerit de comuni
» concordia et voluntate archiepiscopi et capituli predic-
» torum. Dicti autem doctores et etiam baccalarii omnes
» jurare debeant et teneantur quod non assistent alicui
» in judicio vel extra in consiliis vel advocationibus
» contra archiepiscopum et capitulum et singulos de ca-
» pitulo in factis ecclesie quamdiu legent in civitate
» Lugdunensi; et si aliquod statutum vel ordinatio contra
» hoc facta fuerit in capitulo seu a capitulo Lugdunensi,
» illud et illam volumus et precipimus penitus non va-
» lere nec tenere, et expresse per capitulum revocetur,
» et nullatenus observetur, et nos expresse etiam revo-
» camus. Insuper statuimus, volumus et ordinamus, ut
» supra, quod dictum capitulum Nicolao de Billes, doctori
» legum, dent et concedant licentiam legendi et docendi
» in civitate Lugdunensi quotiens et quamdiu legere et
» docere voluerit in civitate predicta. Item, quia intellexi-
» mus quod pluries propter dissensiones et discordias que
» oriuntur inter archiepiscopum et capitulum memoratos
» a divinis sepe cessatur in ecclesia Lugdunensi et ec-
» clesia debito defraudatur servitio, de consensu partium
» statuimus, ordinamus et diffinimus, ut supra, quod sin-
» gulis annis, die qua tractabitur de electione officialium
» curie secularis Lugdunensis, duo probi viri eligantur
» in capitulo, unus ab archiepiscopo et alius a capitulo,
» qui plenam et liberam habeant potestatem ortas ques-
» tiones seu oriundas illo anno inter partes de plano et
» sine strepitu judicii terminare et sopire, et jurare te-
» neantur predicta agere bona fide, ita quod deinceps
» omnis tollatur materia discordie et occasio cessandi a
» divinis in ecclesia Lugdunensi. Nolumus autem nos
» predicti cardinales quod per ea que supra diximus,
» statuimus, diffinivimus et ordinavimus aliquibus con-
» ventualibus vel collegiatis ecclesiis vel personis civi-
» tatis Lugdunensis, vel aliis qui in nos non compromi-
» serunt vel ordinationi nostre se non supposuerunt,
» aliquod prejudicium generetur, nec etiam eis qui se
» supposuerunt, nisi in hiis de quibus expresse diximus,
» statuimus, diffinivimus, ordinavimus, ut supra, vel
» etiam ordinabimus in futurum. Item dicimus, ordina-
» mus, volumus et pronuntiamus quod, si de comuni
» concordi, evidenti et manifesto consensu et concordia
» archiepiscopi et capituli predictorum, vel ipsorum vi-

» ces gerentium, ordinationem officialium vel aliorum » predictorum aliter quam superius sit expressum eisdem aliquando placeat ordinare, quod hec per ipsos » licite fieri valeant illa vice; ita tamen quod per illos » actum vel actus vel alio quocunque modo quantumcumque plures presenti compositioni vel alicui articulo in ipsa contento nullum postmodum prejudicium » generetur, set nichilominus in sua semper totali maneant firmitate. Retinemus autem nos predicti ordinatores, ut supra, secundum formam mandati apostolici et » submissionum partium predictarum, ac de assensu » dictarum partium, potestatem in predictis omnibus et » singulis et ad eadem omnia et singula addendi, diminuendi, mutandi, corrigendi, declarandi, interpretandi et in melius reformandi quandocunque secundum predicta et prout nobis videbitur faciendum. Hanc » autem compositionem et ordinationem et omnia singula suprascripta dictus B., archiepiscopus, pro se et » suo nomine, ac Henricus de Villars, camerarius, » Briandus, sacrista, Guicardus, prepositus Forverii in » ecclesia Lugdunensi, Guillelmus de Franchelies, Ugo » Bruni, ejusdem ecclesie canonici, procuratores decani » et capituli predictorum, tam suo quam procuratorio » nomine eorundem decani et capituli Lugdunensium » emologantes, volentes et approbantes expresse juraverunt et firmaverunt, stipulatione sollempni interposita, videlicet dictus archiepiscopus in presentia evangeliorum et dicti canonici tactis evangeliis sacrosanctis, » ipsam compositionem et omnes et singulos ejusdem » compositionis articulos pro se et eorum successoribus » firmiter imperpetuum et inviolabiliter observare, et » contra premissa vel aliqua de premissis per se vel per » alium aliquatenus non venire. Nos autem, cupientes » presentem compositionem et ordinationem illibatas » cunctis temporibus perpetuo permanere, dicimus et » ordinamus, pronuntiamus atque statuimus, de voluntate et assensu expresso archiepiscopi et canonicorum » predictorum presentium, quod omnes et singuli canonici qui nunc sunt in dicta ecclesia residentes, cum » primo haberi commode poterunt, jurent in capitulo » compositionem et ordinationem predictas inviolabiliter » observare; ad quod juramentum prestandum omnes » canonicos qui de novo in dicta Lugdunensi ecclesia » creabuntur esse volumus et decernimus obligatos, ita » quod quilibet canonicus de novo creandus vel recipiendus in ecclesia Lugdunensi predicta premissa juret attendere, antequam ad aliquos actus vel tractatus » ecclesie admittatur. Et quicunque novus archiepiscopus in ipsa ecclesia fuerit institutus astringatur et teneatur prestare et facere consimile juramentum, et, ut » res effectum habeant pleniorem et ne quis possit se » per ignorantiam excusare, volumus et mandamus ut » deinceps hec presens compositio et ordinatio annis » singulis, in crastinum festi Nativitatis beati Johannis » Baptiste, in capitulo dicte Lugdunensis ecclesie per » unum de canonicis ipsius ecclesie legatur et lingua » materna publice exponatur; et tunc predictum juramentum per canonicos Lugdunenses qui ibidem presentes fuerint renovetur. Insuper ad majoris roboris » firmitatem, et ut malitiis hominum obvietur, auctoritate apostolica qua fungimur decernimus, ordinamus » atque statuimus quod tam archiepiscopus quicunque » quam singulares canonici qui nunc sunt, vel qui pro » tempore fuerint, si forte, quod absit! contra presentem compositionem vel ordinationem nostram in toto » vel in parte venerint aliquo tempore in futurum, nisi » ipsi admoniti infra octo dies ad congruam emendationem venerint de excessu, ipso facto statim sententiam » excommunicationis incurrant canonici Lugdunenses, » archiepiscopus vero ab ingressu ecclesie excludatur, et » nisi infra alios octo dies emendaverit, a pontificalibus » noverit se suspensum, et nisi infra alios quindecim » dies emendare curaverit, ipso facto sententiam excommunicationis incurrat; ita quod gradatim in eo crescente contumatia crescat et pena. A quibus sepedicti » archiepiscopus et canonici vel eorum aliquis absolvi non » possint quousque de premissis satisfactionem vel emendam fecerint competentem. Et nichilominus canonicus » seu canonici qui contra hanc compositionem fecerit » seu fecerint, vel eam non observaverit vel observaverint secundum premissa, tamdiu a choro, capitulo, refectorio ac divisione terrarum noverit se exclusum seu » exclusos, set penitus excludatur et excludantur, donec » super hiis absolutionis beneficium meruerint obtinere, » nec post emendam factam fructus medii temporis restituantur eisdem. Versa vice quicunque archiepiscopus » simili modo delinquerit tamdiu ab ingressu claustri et » domus archiepiscopalis ac divisione terrarum totaliter » excludatur donec satisfactionem congruam de predictis » fecerit et emendam et absolutionis beneficium cum effectu duxerit impetrandum. Non obstantibus aliquibus » privilegiis, gratiis, litteris, constitutionibus, statutis » vel ordinationibus quibuscunque ipsis archiepiscopo » aut capitulo predicte ecclesie Lugdunensis a sede apostolica vel alias modo quolibet obtentis, editis vel concessis. Acta, lata, statuta, dicta, pronuntiata, diffinita » et ordinata fuerunt omnia et singula supradicta, prout » superius enarrantur, per nos cardinales predictos Parisius, apud monasterium Sancti Germani de Pratis, » sub anno Domini M.CC.LXXXX°, indictione tertia, die

» duodecima mensis septembris, pontificatus predicti » domini Nicolai pape IIII[ti] anno tertio, presentibus » venerabili in Christo patre Philippo, Dei gratia Tra- » nensi archiepiscopo, Ugolino, cantore Meldensis, Leo- » nardo de Flisco, Parisiensis, Berengario Fredoli, Am- » bianensis, Raymundo Cambeveteris, Narbonensis, et » Petro de Piperno, Suessionensis canonicis ecclesiarum, » ac Bartbolino de Cornazano, legum professore, capel- » lanis et familiaribus nostris, testibus ad hec vocatis et » rogatis. In quorum omnium testimonium ac certi- » tudinem pleniorem presens publicum instrumentum » per Nicolaum et Armanum, notarios nostros infra- » scriptos, exinde scribi et publicari mandavimus, et nos- » trorum sigillorum fecimus munimine roborari. Et ego » Armannus Mantellus de Parma, publicus apostolica » auctoritate ac nunc predicti domini Gerardi, episcopi » Sabinensis, notarius, predictis omnibus una cum tes- » tibus suprascriptis interfui, et ea omnia, ut supra le- » gitur, de mandato predictorum dominorum cardina- » lium ac rogatus a partibus supradictis scripsi et in » hanc publicam formam redegi ac meo signo consueto » signavi. Et ego Nicolaus dictus Novellus de Vico, pu- » blicus imperiali auctoritate ac nunc predicti domini » Benedicti cardinalis notarius, predictis omnibus una » cum testibus et notario suprascriptis interfui, et hiis » omnibus, ut supra legitur, de mandato predictorum do- » minorum cardinalium ac rogatus a partibus supra- » dictis me subscripsi et signum meum apposui con- » suetum.

Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostre confirmationis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attemptare presumpserit, indignationem omnipotentis Dei et beatorum Petri et Pauli apostolorum ejus se noverit incursurum. Dat. Rome, apud Sanctam Mariam Majorem, x kalendas aprilis, pontificatus nostri anno quinto. »

FIN DES LETTRES COMMUNES DE LA CINQUIÈME ANNÉE.

INCIPIT REGESTUM LITTERARUM CURIE

DOMINI NICOLAI PAPE IIII DE ANNO QUINTO

6951 Sainte-Marie-Majeure, 1er mars 1292.

Regi Angliae, qui petierat « submissionem in ipsum factam a quibusdam qui in regno Scotie se vendicant jus habere » confirmari, respondet se huic petitioni non annuere. (Reg. 46, c. 1, f. 199 r°; Potth., 23934.)

Nicolaus, episcopus servus servorum Dei, carissimo in Christo filio Eduardo, regi Anglie illustri, salutem et apostolicam benedictionem. « Oblata nuper nobis per dilectos filios nobiles viros Johannem de Sancto Johanne ac Rogerum dictum Lestrange, nuntios regios, tua petitio continebat quod submissionem, ut dicitur, in te factam a quibusdam qui in regno Scotie se vendicant jus habere confirmare auctoritate apostolica dignaremur. Sane, fili carissime, quantumcumque satisfaciamus libenter in quibus cum Deo possumus et tibi expedire cognoscimus votis tuis, attendentes tamen hujusmodi arduitatem negotii et quod negotium ipsum multas contingit ecclesiasticas et seculares tam in generalitate quam spetialitate personas, ac dubitantes quod per hoc, si sic a nobis inconsulte procederet, possit tibi et eis magna scandali provenire materia, nolentes quoque aliquorum juri et spetialiter juri quod in regno ipso romana habet ecclesia derogari, super hiis cum fratribus nostris deliberatione prehabita diligenti, petitioni regie in hac parte non duximus annuendum. Dat. Rome, apud Sanctam Mariam Majorem, kalendis martii, anno quinto. »

6952 Sainte-Marie-Majeure, 1er mars 1292.

Regi Angliae significat se nihil de modo solutionis census annui mille marcharum ecclesiae romanae a rege debiti mutare. (Reg. 46, c. 2, f. 199 r°; Potth., 23935.)

Eidem, qui per suos nuntios petierat sibi concedi ut census annuus mille marcharum sterlingorum quem ratione regni Angliae ac Yberniae papae et ecclesiae romanae debet « in aliquibus ipsius regni ecclesiis de cetero persolvatur », respondet se, ad instar Nicolai papae tertii, cui similis petitio praesentata fuit, nihil mutaturum de eis quae super eodem censu servata diutius sunt.

« Inter alia nuper... — Dat. ut supra. »

6953 Sainte-Marie-Majeure, 1er mars 1292.

De eodem negotio. (Reg. 46, c. 3, f. 199 r°.)

Dilecto filio magistro Giffrido de Vezano, camere nostre clerico ac nuntio apostolice sedis in Anglia, canonico Cameracensi. Ei mandat ut praedictas litteras Eduardo regi Angliae praesentet.

« Ad ea que... — Dat. ut supra. »

6954 Sainte-Marie-Majeure, 29 février 1292.

Januenses rogat ne ullo modo cum Jacobo, filio quondam regis Aragonum, vel complicibus ejus communicent. (Reg. 46, c. 4, f. 199 r°.)

Dilectis filiis .. potestati, .. capitaneo, consilio et communi Januensibus. Eos rogat ne ad Jacobum, filium

quondam Petri regis Aragonum, nuntios vel litteras mittant aut ab eo recipiant, nec ei consilium, auxilium aut favorem impendant, nec ulla foedera, societatem, conjurationem, pactionem, treugas vel indicias cum eo aut Siculis aut Frederico, Jacobi germano, aut vicariis, officialibus, ministris, satellitibus eorum ineant. Praeterea nuntiat se ad ipsos Januenses Nicolaum de Camplis mittere qui id negotium tractet.

« Clara vestre devotionis... — Dat. Rome, apud Sanctam Mariam Majorem, II kalendas martii, anno quinto. »

FIN DU REGISTRE DE LA CINQUIÈME ANNÉE.

REGESTUM CAMERAE

DOMINI NICOLAI PAPAE QUARTI

6955-6956 Latran, 1er mars 1288.

Rectoriam in temporalibus ducatus Spoletani Landulpho de Columpna committit. (Fol. 1 r°.)

[*Nicolaus, episcopus servus servorum Dei*]. *Dilecto filio nobili viro Landulpho de Columpna*, *rec*[*tori ducatus Spoletani*], *salutem et apostolicam benedictionem.*

« Dum incumbentia nobis... — Dat. Laterani, kalendis martii, pontificatus nostri anno primo. »

In e. m. universis nobilibus, potestatibus seu rectoribus, communitatibus et universitatibus ceterisque personis saecularibus civitatum et castrorum per ducatum Spoletanum constitutis mandat ut Landulphum de Columpna honorifice pertractent eique tanquam rectori in omnibus obediant.

6957 Latran, 1er mars 1288.

Landulpho de Columpna regimen Roccae de Cesis, castri de Percolo et Terrae Arnulphorum committit. (Fol. 1 r°.)

Eidem Landulpho de Columpna de Urbe, ducatus Spoletani rectori. « Ex sinceritate tue devotionis et fidei quam abolim ad nos dum essemus in minori officio constituti habuisse dinosceris et habere te credimus in futurum firma concepta fiducia quod in hiis que tibi a sede apostolica committuntur fidelis et diligens habearis, castellaniam et custodiam Rocce de Cesis et castri de Percolo, necnon regimen Terre Arnulforum, cum vassallis, juribus et pertinentiis eorumdem, fidelitati tue spetialiter presentium auctoritate committimus, usque ad sedis ejusdem beneplacitum voluntatis... Dat. [Laterani, kalendis martii, ut supra]. »

6958 Latran, 1er mars 1288.

De eodem negotio. (Fol. 1 v°.)

Dilectis filiis hominibus Rocce de Cesis, *castri Percoli et Terre Arnulpho*[*rum*...]. Eis mandat ut Landulphum de Columpna benigne recipientes, ei obediant et de juribus proventibusque romanae ecclesiae debitis respondeant.

« Ex sinceritate devotionis... — Dat. Laterani, ut supra. »

6959 Latran, 1er mars 1288.

Johanni Angeli rectoriam in spiritualibus ducatus Spoletani committit. (Fol. 1 v°.)

Dilecto filio magistro Jacobo Angeli, canonico Narniensi, in spiritualibus ducatus Spoletani rectori.

« Cum in ducatu... — Dat. Laterani, kalendis martii, ut supra. »

6960 Latran, 1er mars 1288.

De eodem negotio. (Fol. 1 v°.)

Venerabilibus fratribus episcopis et dilectis filiis abbatibus,

prioribus et conventibus Cisterciensis et aliorum ordinum, ac decanis, prepositis, archidiaconis, archipresbyteris, plebanis, capitulis et aliarum ecclesiarum prelatis seu rectoribus ceterisque personis ecclesiasticis, exemptis et non exemptis, ac ospitalis Jerosolimitani et militie Templi magistris et preceptoribus, necnon prioribus, guardianis et fratribus predicatorum et minorum ordinum per ducatum Spoletanum constitutis.

« Cum in ducatu... — Dat. Laterani, ut supra. »

6961 Latran, 9 mars 1288.

Civitatis Esculanae regimen sibi reservat. (Fol. 1 v°.)

Dilectis filiis consilio et communi Esculanis. « Etsi de statu... Sane, sicut nos abolim facti evidentia docuit, in Esculana civitate, sui potissime occasione regiminis, pacis emulo, incentore malorum superseminante zizaniam, graves discordie, periculosa dissidia, turbationes multiplices et scandala grandia fuerint hactenus suscitata... Nos itaque paterne sollicitudinis studio intendentes morbo hujusmodi congruam adhibere medelam et vestro dicteque civitatis statui, submotis impedimentis quibuslibet, salubriter providere, ipsius civitatis Esculane regimen, licet illud nobis ex parte vestra oblatum non fuerit, auctoritate apostolica duximus assumendum... usque ad nostre beneplacitum voluntatis... Per hoc autem nolumus vobis imposterum aliquod generari prejudicium vel impedimentum prestari, quin vobis et civitati vestre, cum ad statum fuerit reducta pacificum, possitis libere, sicut prius, de potestate seu rectore, prout expedire videritis, providere. Dat. Laterani, vii idus martii. »

6962 Saint-Pierre, 15 mars 1288.

De concordia inter Malatestam de Veruculo de Arimino et rectorem Romaniolae facienda. (Fol. 2 r°; Potth., 22618.)

Venerabili fratri episcopo Tripolitano, qui Malatestam de Veruculo de Arimino et sequaces ejus ad obediendum Petro Stephani de Urbe, rectori Romaniolae, inducere non potuit, mandat ut sibi intimet super quibus excessibus concordia inter praedictos Malatestam sequacesque et curiam Romaniolae facienda sit et hujusmodi concordiae formam.

« Solita benignitate recepimus... — Dat. Rome, apud Sanctum Petrum, idibus martii. »

6963 Latran, 21 mars 1288.

De excessibus in civitate Esculana commissis. (Fol. 2 r°.)

Dilecto filio F., electo Yporiensi, Marchie Anchonitane rectori. Ei mandat ut statim ad civitatem Esculanam, ubi enormes excessus, nonnullae spoliationes et alia dampna in apostolicae sedis injuriam et contemptum commissa sunt, personaliter se conferat, de hujusmodi excessibus inquirat et quos culpabiles invenerit citet ut infra duodecim dies coram sede apostolica compareant.

« Excessus detestabiles et... — Dat. Laterani, xii kalendas aprilis, anno primo. »

6964 Latran, 24 mars 1288.

De eodem negotio. (Fol. 2 r°.)

Dilecto filio .. archipresbytero Auximano, capellano nostro. Ei mandat ut ad civitatem Esculanam statim personaliter se conferat et cum rectore Marchiae Anconitanae inquirat de excessibus ibi commissis, ut, cum redierit, papam de illis plenius informare possit.

« Intellecto nuper quod... — Dat. Laterani, viiii kalendas aprilis. »

6965 Latran, 24 mars 1288.

De eodem negotio. (Fol. 2 v°.)

Dilecto filio F., electo Yporiensi, Marchie Anchonitane rectori. Ei mandat ut, archipresbyterum Auximanum benigne recipiens, super excessibus Esculanorum diligenter cum eo procedat.

« Intellecto nuper quod... — Dat. ut supra. »

6966 Saint-Pierre, 4 avril 1288.

Episcopo Tripolitano curam Romaniolae donec illuc advenerit novus rector committit. (Fol. 2 v°.)

Venerabili fratri .. episcopo Tripolitano. Ei nuntiat se Petrum Stephani de Urbe a rectoria Romaniolae absolvisse, hancque Hermanno de Monaldiscis de Urbeveteri commisisse, eique mandat ut de statu illius provinciae sollicitam curam gerat donec illuc Hermannus se personaliter contulerit.

« Pridem fratrum nostrorum... — Dat. Rome, apud Sanctum Petrum, ii nonas aprilis, anno primo. »

6967 Saint-Pierre, 3 avril 1288.

Citadino Episcopi rectoriam Campaniae Maritimaeque concedit. (Fol. 2 v°.)

Dilecto filio Citadino Episcopi, civi Urbevetano, Campanie Maritimeque rectori.

« Dum incumbentia nobis... — Dat. Rome, apud Sanctum Petrum, III nonas aprilis. »

6968 Saint-Pierre, 3 avril 1288.

De eodem negotio. (Fol. 3 r°.)

[*Dilectis filiis universis nobili*]*bus, potestatibus seu rectoribus, communitatibus et universitatibus,* [*ceterisque personis secularibus civita*]*tum, castrorum et aliorum locorum per Campaniam et Maritimam consti*[*tutis*].

[« Dum incumbentia] nobis... — Dat., etc., ut supra. »

6969 Latran, 23 mars 1288.

Petro de Palumbaria rectoriam Laureti ejusque comitatus et castri Albae committit. (Fol. 3 r°.)

[*Dilecto filio*] *nobili viro Petro de Palumbaria, Laureti ipsiusque comitatus et castri Albe rectori.*

« Considerantes attentius ex... — Dat. Laterani, x kalendas aprilis. »

6970 Latran, 23 mars 1288.

De eodem negotio. (Fol. 3 r°.)

Dilectis filiis universis hominibus castri Laureti ipsiusque comitatus et castri Albe.

« Considerantes attentius ex... — Dat. ut supra. »

6971 Saint-Pierre, 5 avril 1288.

De eodem negotio. (Fol. 3 r°.)

Dilecto filio Silvestro Johannis de Sancto Angelo de Urbe, quondam rectori Loreti comitatusque ipsius et castri Albe. « Cum de fidelitate... Volumus et presentium tibi auctoritate per apostolica scripta mandamus quatinus predicta loca, cum omnibus guarnimentis, armis et ustensilibus ad loca ipsa spectantibus, eidem Petro sine qualibet difficultate assignes; faciens de assignatione ipsa confici duo publica instrumenta, quorum unum idem Petrus sibi retineat et aliud in tuo reditu, cum ad nos redieris, personaliter deferas, in camera sedis apostolice conservandum. Dat. Rome, apud Sanctum Petrum, nonis aprilis. »

6972 Saint-Pierre, 5 avril 1288.

Paltomitioni (?) Thebaldi medietatem castri Tessannani concedit. (Fol. 3 r°.)

Dilecto filio Paltomitioni (?) *Thebaldi, civi Viterbiensi.* Ei, consideratione L., episcopi Hostiensis, medietatem castri Tessannani, Viterbiensis et Tuscanae dioecesis, cum omnibus juribus et pertinentiis quae in hac medietate romana ecclesia habet, pro annuo censu quinque soldorum usualis monetae, camerae apostolicae annis singulis infra quindenam Nativitatis dominicae solvendorum, concedit.

« Tue devotionis et... — Dat. ut supra. »

6973 Saint-Pierre, 1er avril 1288.

G., episcopo Sabinensi, significat fore ut collectae et alia jura heredibus regis Siciliae ab hominibus comitatus Laureti et castri Albae debita non ab officialibus regiis, sed a Petro de Palumbaria, rectore ejusdem comitatus, percipiantur. (Fol. 3 v°.)

Venerabili fratri G., episcopo Sabinensi, apostolice sedis legato et una cum dilecto filio nobili viro R., comite Atrebatensi, bajulo regni Sicilie per romanam ecclesiam constituto. « Ad tuam volumus notitiam pervenire quod nos dilecto filio Petro de Palumbaria Laureti et comitatus ipsius ac etiam castri Albe regimen nuper duximus committendum, volentes ut ipse jura in comitatu et castro predictis curie debita cum integritate percipiat et conservet, in custodiam et expensas eorum necessarias convertenda; quodque generales collectas quas terris ejusdem comitatus et castro ipsi imponi contigerit aliaque jura omnia que in eis regiis heredibus debentur colligat, persone quam ad hoc heredum ipsorum nomine deputare curaveris per eum integre assignanda. Hoc autem pro eo duximus ordinandum quia, cum homines et habitatores predictorum comitatus et castri tempore quo illa nobilis vir Corradus de Antiochia occupavit rebelles extiterint, suspecti ab heredum ipsorum officialibus, si ponerentur ibidem, ipsique ab eis de facili haberentur, sicque posset exinde in partibus illis non levis turbatio suboriri. Volumus igitur et fraternitati tue per apostolica scripta

mandamus quatinus, premissa diligenter attendens, non permittas quod in comitatu et castro predictis super hujusmodi collectis et juribus colligendis per jam dictos officiales collectores alii deputentur; nec patiaris etiam quod homines et habitatores prefati occasione rebellionis hujusmodi coram officialibus ipsis ad judicium pertrahantur, aut quod occasione predicta per officiales eosdem procedatur in aliquo contra eos. Ceterum volumus quod homines ville que Paternella vulgariter nuncupatur cum hominibus castri Laureti, prout consueverunt hactenus, contribuant in collectis, et quod homines et habitatores dictorum comitatus et castri qui tempore quo jam dictus nobilis romane ecclesie comitatum et castrum prelibata restituit mandata ipsius ecclesie juraverunt ac postmodum in ejus devotione ac fidelitate permansisse ac permanere noscuntur secure inibi commorentur, quodque homines comitatus et castri predictorum in rengni Sicilie partibus citraterrarum negotiari libere permittantur, nec aliqua eis inferatur injuria vel offensa. Dat. Rome, apud Sanctum Petrum, kalendis aprilis. »

6974 Saint-Pierre, 3 avril 1288.

De eodem negotio. (Fol. 3 v°.)

Dilecto filio nobili viro Petro de Palumbaria, Laureti comitatusque ipsius et castri Albe rectori. Ei significat infrascriptas litteras ad G., episcopum Sabinensem, misisse, eique mandat ut generales collectas aliaque jura heredibus regiis debita in comitatu et castro predictis colligat eaque personae a praedicto G. nomine heredum regiorum deputatae assignet.

« Nuper venerabili fratri... — Dat. ut supra, III nonas aprilis. »

6975 Saint-Pierre, 1er avril 1288.

Auditorem criminalium appellationum constituit. (Fol. 4 r°.)

[*Dilecto filio...*] *civi Romano.* Eum, jurisperitum, super appellationibus criminalibus apud sedem apostolicam audiendis et sine debito terminandis auditorem et judicem generalem, usque ad suum beneplacitum, constituit.

« Inter multiplices curas... — Dat. Rome, apud Sanctum Petrum, kalendis aprilis. »

6976 Saint-Pierre, 1er avril 1288.

Procuratorem causarum ecclesiae romanae constituit. (Fol 4 r°)

Dilecto filio magistro Mathie, canonico Theatino. « De fidelitate ac industria tua plenam in Domino fiduciam obtinentes, te nostrum et ecclesie romane yconumum, procuratorem sive actorem constituimus in omnibus causis contra nos, dictam ecclesiam seu rectores aut officiales terrarum ipsius ecclesie necnon et processus eorum, ac pro nobis et omnibus supradictis coram quibuslibet judicibus seu auditoribus a nobis super hiis specialiter seu generaliter deputatis aut in posterum deputandis a quibuscumque personis motis atque movendis, ut in premissis de nostro spetiali mandato agendi, defendendi, excipiendi, replicandi, litem contestandi, ponendi, respondendi, beneficium restitutionis in integrum petendi ac faciendi cetera que verus et legitimus procurator et yconumus sive actor facere deberet et posset plenam habeas potestatem, et substituendi alium vel alios procuratores ad omnia et singula supradicta, in quibus omnibus supradictis substituti similem habeant potestatem, et revocandi eosdem ac loco ipsorum alios subrogandi quotiens oportunum fuerit seu videris expedire; ratum habituri et firmum quicquid circa predicta et quodlibet predictorum per te vel substitutum seu substitutos a te factum extiterit vel etiam procuratum. Dat. ut supra. »

6977 Saint-Pierre, 5 avril 1288.

Leopardo Bonvillani rectoriam civitatis, territorii et districtuum Beneventanorum committit. (Fol. 4 r°.)

Dilecto filio Leopardo Bonvillani, civi Auximano, rectori civitatis Beneventane.

« Quanto spetialius civitas... — Dat. Rome, apud Sanctum Petrum, nonis [aprilis]. »

6978 Saint-Pierre, 5 avril 1288.

De eodem negotio. (Fol. 4 v°.)

Dilectis filiis populo Beneventano.

« Quanto spetialius civitas... — Dat. ut supra. »

6979 Saint-Pierre, 5 avril 1288.

Hermanno de Monaldescis rectoriam Romaniolae, civitatis Bononiae et comitatus Brictonorii committit. (Fol. 4 v°.)

Dilecto filio nobili viro Hermanno de Monaldescis, civi

Urbevetano, totius provincie Romaniole, civitatis Bononie, comitatus Brictonorii ac pertinentiarum earumdem rectori.

« Etsi exigente pastoralis... — Dat. ut supra. »

6980 Saint-Pierre, 5 avril 1288.

De eodem negotio. (Fol. 4 v°.)

Dilectis filiis universis comitibus, baronibus ac nobilibus, potestatibus, capitaneis et rectoribus, consiliis, communibus et universitatibus civitatum, castrorum, terrarum et locorum per totam provinciam Romaniole, civitatem Bononie, comitatum Brictonorii et pertinentiarum earumdem constitutis.

« Etsi exigente pastoralis... — Dat. ut supra. »

6981 Saint-Pierre, 13 avril 1288.

Senescallum Bellicadri, qui litteras a sedis apostolicae nuntiis ad collegium cardinalium missas violenter aperuit, minatur. (Fol. 5 r°.)

Dilecto filio nobili viro .. senescallo Bellicadri. « Grandi nec immerito admiratione deducimur quod tu pridem, romana ecclesia tunc pastoris solatio destituta, illicitis animi tui motibus nimis favens et apostolice sedis reverentiam a te prorsus abiciens, quasdam litteras quas venerabiles fratres nostri B., Ravennas, et P., Montisregalis archiepiscopi, sedis apostolice nuntii, pro certis sibi ab ea commissis negotiis in ultramontanis partibus commorantes, collegio cardinalium ipsius ecclesie, de quorum numero tunc eramus, per specialem nuntium sub sigillis propriis destinabant, ipsi nuntio violenter auferre, aperire illas ac in eis contenta disquirere presumpsisti, quod tanto reprobabilius et indecentius extitit quanto id in majorem ecclesie predicte contemptum fuisse dinoscitur attemptatum. Cum itaque talia non possimus, sicuti nec debemus, equanimiter tolerare, discretioni tue per apostolica scripta mandamus quatinus litteras patentes aut clausas que nobis vel dictis cardinalibus seu ipsorum alicui destinantur vel quas nos quibuscumque dirigimus sive ipsi transmittunt earum auferre latoribus vel aperire seu legere que continentur in eis ulterius quomodolibet non attemptes. Pro certo sciturus quod, si secus a te agi contingeret, quantum id nobis molestum existeret et displiceret omnimodis votis nostris tibi per effectum operis monstraremus. Dat. Rome, apud Sanctum Petrum, idibus aprilis. »

6982 Saint-Pierre, 13 avril 1288.

F., electo Yporiensi, regimen civitatis Esculanae committit, donec illuc rector novus advenerit. (Fol. 5 r°.)

Dilecto filio F., electo Yporiensi, Marchie Anchonitane rectori. « Cum, sicut intelleximus, officiales civitatis Esculane sint ab ea in proximo recessuri, cum tempus per quod tenentur inibi moram contrahere in brevi debeat terminari, nos, nolentes civitatem eandem absque rectoris regimine remanere, volumus et per apostolica scripta tibi precipiendo mandamus quatinus de civitate non recedas eadem, set curam et regimen ipsius, donec rector de quo ei jam duximus providendum veniat, quod erit in proximo, prudenter, potenter et sollicite auctoritate presentium studeas exercere, ad id, si opus extiterit et expedire putaveris, fidelium illarum partium consilium et auxilium invocando. De statu quoque civitatis ipsius nobis frequenter scribere studeas, ea que singnificanda videris intimando... Dat. ut supra. »

6983-6986 Saint-Pierre, 12 avril 1288.

De hereditate Boemundi, principis Antiocheni et comitis Tripolitani, a Narzone de Dussiaco et Lucia, uxore ejus, recipienda. (Fol. 5 r°.)

Dilectis filiis .. magistro et fratribus domus militie Templi Jerosolimitani. « Exhibita nuper nobis nobilis viri Narzonis de Dussiaco, totius rengni Sicilie admirati, ac nobilis mulieris Lucie, uxoris ejus, sororis clare memorie Boemundi, principis Antiocheni et comitis Tripolitani, petitio continebat quod, cum idem princeps nullis aliis relictis heredibus viam esset universe carnis ingressus, eadem Lucia in terra que fuit dicti principis tamquam proximior ipsi principi debebat de jure succedere, propter quod dictus Narzonus parato navigio competenti ad partes transfretare proponebat easdem. Quare iidem Narzonus et Lucia impertiri eis apud vos apostolici favoris suffragium suppliciter implorarunt; nos autem supplicationi eorum in hac parte quantum honeste possumus annuentes, devotionem vestram attente rogamus quatinus eosdem Narzonem et Luciam » in juribus suis adipiscendis adjuvetis. Dat. Romae, apud Sanctum Petrum, II idus aprilis.

In e. m. .. magistro et fratribus hospitalis Sancti Johannis Jerosolimitani.

In e. m. .. magistro et fratribus hospitalis Sanctae Mariae Theotonicorum Jerosolimitani.

In e. m. barones ceterosque nobiles, necnon communitates et universitates Tripolitanae civitatis ejusque dis-

trictus rogat ut praedictos Narzonem et Luciam debito tractantes honore, eis pareant in illis in quibus parere teneantur.

6987-6990 Saint-Pierre, 13 avril 1288.

Quibus modis pax in Tuscia conservari possit. (Fol. 5 v°.)

Dilectis filiis .. potestati, .. capitaneo, consilio et communi Florentinis. « Nuper ad audientiam nostram pervenit quod in provincia Tuscie, pacis emulo, satore zizanie procurante, dissentiones et scandala gravia suscitantur, quodque propterea congregantur gentes, parantur arma et alia que requiruntur in talibus procurantur... Universitati vestre per apostolica scripta districte precipiendo mandamus quatinus syndicos seu procuratores vestros, plenum a vobis mandatum habentes, ad audiendum, recipiendum et acceptandum pro vobis et nomine vestro ea que pro bono, pacifico et tranquillo statu vestro dicteque provincie duxerimus ordinanda, infra terminum vobis super hoc per dilectum filium magistrum Rogerium de Salerno, cappellanum nostrum, latorem presentium, quem ad vos propter hoc specialiter mittimus, assignandum, sublato difficultatis obstaculo, ad nostram presentiam destinetis, interim a quolibet hostili processu abstinentes... Dat. idibus aprilis. »

In e. m. .. potestati, consilio et communi Senensibus.

In e. m. .. potestati, consilio et communi Aretinis.

In e. m. extrinsecis de Aretio.

6991-6992 Saint-Pierre, 13 avril 1288.

De eodem negotio. (Fol. 5 v°.)

Dilecto filio Percivallo, capellano nostro, carissimi in Christo filii nostri R., regis Romanorum illustris, in partibus Tuscie vicario generali. Ei mandat ut infra quindecim dies post receptionem praesentium ad praesentiam suam personaliter se conferat, interim ab hostili processu quolibet penitus abstiuendo.

« Nuper ad audientiam... — Dat. ut supra. »

In e. m. episcopo Aretino, ut infra terminum ipsi a Rogerio de Salerno assignando ad pontificis praesentiam se conferat. Dat. ut supra.

6993-6994 Saint-Pierre, 13 avril 1288.

Jacobo Johannis rectoriam in spiritualibus Campaniae Maritimaeque committit. (Fol. 6 r°.)

Dilecto filio magistro Jacobo Johannis, clerico Sanctorum Apostolorum Urbevetanorum, in spiritualibus Campanie Maritimeque rectori.

« Cum in Campanie... — Dat. Rome, apud Sanctum Petrum, idibus aprilis. »

In e. m. episcopis et abbatibus, etc., per Campaniam et Maritimam constitutis.

6995 Saint-Pierre, 17 avril 1288.

De regimine civitatis Esculanae. (Fol. 6 r°.)

Dilecto filio F., electo Yporiensi, Marchie Anconitane rectori, significat se laetari quod ei in civitate Esculana « ab universis intenditur humiliter et devote, » eique mandat ut de civitate non recedat antequam illuc rector novus se personaliter contulerit.

« Intimasti nobis per... — Dat. Rome, apud Sanctum Petrum, xv kalendas maii. »

6996-6997 Saint-Pierre, 19 avril 1288.

Annibaldo de Ceccano et Johanni filio ejus, ex parte una, et Balduino de Supino, ex altera, injungit ne hostiliter alius contra alium procedant. (Fol. 6 r°.)

Dilectis filiis nobilibus viris Anibaldo de Ceccano et Johanni nato ejus. « Mirantes audivimus et referimus perturbati quod vos, non sine gravi scandalo regionis, armatorum multitudinem congregare satagitis, contra dilectum filium nobilem virum Balduinum de Supino procedere hostiliter intendentes... Nobilitati vestre, sub debito fidelitatis quo ecclesie romane tenemini et .. marcarum argenti pena, tenore presentium districte precipiendo mandamus quatinus ab hujusmodi contra prefatum nobilem habendo processu et novitate qualibet in illis partibus suscitanda penitus abstinere curetis. Alioquin ad exactionem predicte pene ac alias etiam contra vos et terram vestram spiritualiter et temporaliter, prout qualitas facti suaserit et expedire viderimus, procedemus. Si vero contra eundem nobilem aliquid vos habere contenditis questionis, parati sumus facere vobis, cum super hoc requisiti fuerimus, exhiberi justitie complementum. Dat. Rome, etc., xiii kalendas maii. »

In e. m. nobili viro Balduino de Supino. Mirantes, etc., ut supra, mutatis mutandis.

6998-7000 Saint-Pierre, 19 avril 1288.

De castro Radeti contra homines Cassiae defendendo. (Fol. 6 v°.)

Dilectis filiis .. vicario, consilio et communi Matrici. Eis

mandat ut dominis castri Radeti, si ab eis requisiti fuerint, assistant contra homines Cassiae, qui contra idem castrum hostiliter processuri sunt.

« ... — Dat. Rome, apud Sanctum Petrum, XIII kalendas maii, anno primo (1). »

In e. m. .. vicario, consilio et communi Accumulae.

In e. m. .. vicario, consilio et communi Leonissae.

7001 Saint-Pierre, 17 avril 1288.

Jacobo Pocapaliae castellaniam castri Kiae, Ortanae dioecesis, committit. (Fol. 6 v°.)

Dilecto filio fratri Jacobo Pocapalie, cubiculario nostro, castellano castri Kie.

« Cum de fidelitate... — Dat. Rome, apud Sanctum Petrum, XV kalendas maii, anno primo. »

7002 Saint-Pierre, 17 avril 1288.

De eodem negotio. (Fol. 6 v°.)

Dilectis filiis hominibus castri Kie.

« Cum de fidelitate... — Dat. ut supra. »

7003 Saint-Pierre, 22 avril 1288.

Ut animalia pro pontificis coquinis in regno Siciliae empta ab omni exactione vel pedagio liberentur. (Fol. 6 v°.)

Dilecto filio nobili viro R., comiti Atrebatensi et una cum venerabili fratre nostro G., episcopo Sabinensi, apostolice sedis legato, bajulo regni Sicilie per romanam ecclesiam constituto. Licet Berardus, camerarius papae, suas litteras semel et iterum ad eumdem bajulum misisset, quibus ab eo petivit ut tria milia porcorum, sex milia castratorum et quadringentos boves et vaccas, in regno Siciliae ab Andrea Casellae et Thoma Cimini, civibus et mercatoribus Reatinis, empta et emenda pro pontificis coquinis, ex regno sine aliquo exactionis et pedagii onere extrahi, ut solet, permitteret, tamen R. animalia ante receptas Berardi litteras empta non modo non evehi permisit, sed etiam capi fecit; quare papa ei mandat ut ea mercatoribus restituat, hosque per patentes litteras illa sine ulla exactione vel pedagio extrahere permittat.

« Solite benignitatis affectu... — Dat. x kalendas maii. »

(1) Les premiers mots de la lettre ont disparu.

7004 Saint-Pierre, 22 avril 1288.

Tudertinis mandat ut castrum Jovis ipsius dominis restituant. (Fol. 7 r°.)

Dilectis filiis .. potestati, consilio et communi Tudertinis. Cum inter Henricum et Violantem Rodulphi, ex parte una, et Raynaldutium Neapoleonis, ex altera, dominos castri Jovis, Ameliensis dioecesis, quaestio exorta esset, cives Tudertini, praetextu concordiae inter eos reformandae, castrum ab eis receperunt, idque nunc restituere denegant. Quare illis papa mandat ut illud dominis restituant, alioquin contra eos spiritualiter et temporaliter processurus sit.

« Nuper accepimus quod... — Dat. ut supra. »

7005 Saint-Pierre, 22 avril 1288.

De eodem negotio. (Fol. 7 v°.)

Dilectis filiis nobilibus viris Henrico et Violanti Rodulphi et Raynaldutio Neapoleonis, dominis castri Jovis, Ameliensis diocesis. Eis inhibet ne se aut castrum suum aut hujus habitatores Tudertinis submittant, vel eis in aliquo pareant, alioquin contra ipsos spiritualiter et temporaliter processurus sit.

« Nuper accepimus quod... — Dat. ut supra. »

7006 Saint-Pierre, 22 avril 1288.

De statu civitatis Esculanae reformando. (Fol. 7 v°.)

Dilecto filio F., electo Yporiensi, Marchie Anchonitane rectori. « Recepimus litteras quas misisti et earum tenorem pleno collegimus intellectu, sollicitudinis studium quo circa civitatis Esculane regimen adhibere dinosceris commendantes... Ceterum visis et diligenter examinatis articulis super reformando ipsius civitatis statu confectis, quos una cum predictis litteris destinasti, tibi super eis taliter duximus respondendum : quod, cum de hujusmodi reformationis faciende negotio et ejus circumstantiis universis plene tibi constare valeat ac melius et facilius comprehendere possis civium voluntates, ad reformandum et pacificandum predicte civitatis statum secundum articulos supradictos, aut alios prout utilius videris expedire negotio, studeas opem operamque sollicitam juxta datam tibi a Domino gratiam exhibere. Proviso quod in hac parte contra jura vel jurisdictionem romane ecclesie nichil penitus attemptetur. Quod autem super hoc agi contigerit nobis per tuas litteras non differas intimare. Dat. ut supra. »

7007-7008 Saint-Pierre, 15 avril 1288.

Inhibet ne monasterii de Nonantula, Mutinensis dioecesis, jura et jurisdictio in homines et castrum Vallis Fabricae et alia loca districtus Asisii vendantur. (Fol. 7 v°.)

Dilectis filiis .. procuratori et conventui monasterii de Nonantula, ordinis S. Benedicti, Mutinensis diocesis.

« Pervenit ad audientiam... — Dat. XVII kalendas maii. »

In e. m. .. priori et conventui monasterii Sanctae Mariae Vallis Fabricae, per priorem soliti gubernari. Dat. ut supra.

7009-7013 Saint-Pierre, 27 avril 1288.

Statuit fore ut victualia ad curiam apostolicam Reate sedentem ferenda libero transitu gaudeant per terras circumvicinas. (Fol. 8 r°.)

Dilectis filiis .. potestati, .. capitaneo, consilio et communi Camerinis. « Cum disponamus in proximo ad civitatem Reatinam cum curia nostra, annuente Domino, nos transferre, hac estate inibi moraturos, nos, cupientes ut in civitate ipsa fertilitas victualium habeatur, volumus et tenore vobis presentium firmiter precipiendo mandamus quatinus, quandiu nos et eandem curiam in ipsa civitate morari contigerit, passus civitatis et districtus vestri aperiatis et omnibus qui emere, vendere ac exinde et de Marchia Anconitana seu quibuscumque aliis locis deferre ad predictam curiam nostram bladum, vinum et alia victualia voluerint generalem licentiam tribuatis, ita quod sine alicujus exactionis onere hujusmodi victualia libere deferri valeant ad curiam memoratam, non obstantibus quibuscumque pena vel statuto contrariis super hoc a vobis editis, quorum occasione sive pretextu posset effectus presentium impediri in aliquo vel differri... Dat. Rome, apud Sanctum Petrum, v kalendas maii. »

In e. m. rectori Patrimonii Beati Petri in Tuscia.

In e. m. rectori Marchiae Anchonitanae.

In e. m. rectori Sabiniae.

In e. m. rectori ducatus Spoletani.

7014 Saint-Pierre, 28 avril 1288.

De censu annuo a rege Angliae ecclesiae romanae persolvendo. (Fol. 8 r°; POTTH., 22688.)

Carissimo in Christo filio .. regi Anglie illustri. « Honorem tuum fili... Cum igitur census mille marcarum sterlingorum a te, sicut nosti, eidem romane ecclesie debeatur ac felicis recordationis Honorius papa IIII, predecessor noster, super solutione ipsius census de tribus annis debiti facienda a te sub certa forma tibi direxerit scripta sua et nondum camere sedis apostolice de dicto censu pro eisdem tribus annis satisfactum existat, serenitatem regiam requirimus et rogamus attente per apostolica scripta mandantes quatinus censum ipsum pro eisdem tribus annis jam preteritis et etiam pro duobus sequentibus terminandis in proximo futuro festo beati Michaelis dilecto filio magistro Giffredo, camere nostre clerico, in Anglia commoranti, has tibi litteras presentanti, nostro et ecclesie predicte nomine facias integre et liberaliter assignari... Dat. Rome, apud Sanctum Petrum, IIII kalendas maii. »

7015 Saint-Pierre, 28 avril 1288

De eodem negotio. (Fol. 8 v°.)

Dilecto filio magistro Giffredo, camere nostre cle[rico, in Anglia commoranti. « Caris]simum in Christo... Volumus et presentium tibi tenore mandamus quatinus, dictas nostras litteras regi presentans eidem, ut de prefato censu ab eo pro quinque annis solvendo juxta ipsarum litterarum nostrarum tenorem satisfaciat insistas apud eum studio et sollicitudine oportunis; assignaturus censum ipsum ad opus camere nostre sociis mercatorum ipsius camere in Anglia commorantibus de societatibus ipsorum mercatorum, videlicet Thome Spiliati et Lapi Hugonis, Pulicum et Rimbertinorum de Florentia, filiorum Bonsignoris et Bonaventure Bernardini de Senis, Riczardorum de Luca et Anselmi Clarentis de Pistorio, inter eos equis portionibus dividendum; et recepturus ab eis de assignatione hujusmodi patentes ipsorum litteras sive publicum instrumentum, quas vel quod per fidelem nuntium ad eandem cameram studeas destinare. Dat. Rome, apud Sanctum Petrum, IIII kalendas maii. »

7016 Saint-Pierre, 28 avril 1288.

De eodem negotio. (Fol. 8 v°.)

Dilecto filio magistro Giffredo, camere nostre clerico, in Anglia commoranti. Ei facultatem concedit faciendi regi Angliae refutationem de censu quinque annorum postquam ille de hoc censu ipsi Giffredo integre satisfecerit.

« Cum felicis recordationis... — Dat. ut supra. »

7017 Saint-Pierre, 26 avril 1288.

Perusinis inhibet ne quid contra civitatem Fuliginatem temptent. (Fol. 8 v°.)

Dilectis filiis .. potestati, .. capitaneo, consilio et communi Peruscinis. « Nuper ad audientiam nostram pervenit quod vos, divina et apostolice sedis ac nostra reverentia prorsus abjecta, magnos armorum et gentis ac aliorum que requiruntur in talibus facitis apparatus, contra terram ecclesie ac specialiter contra civitatem Fuliginatem hostiliter processuri. Cum itaque pridem, apostolica tunc sede vacante, vobis per collegium cardinalium sacrosancte romane ecclesie, de quorum numero tunc eramus, fuerit expresse oblatum quod, si contra civitatem eandem crederetis vos aliquid jus habere, paratum erat facere vobis, cum requisitum existeret, exhiberi justitie complementum, nosque hoc ipsum, post promotionem nostram, vestris ambassiatoribus ad nos missis vive vocis oraculo duxerimus exprimendum, nec velimus, sicuti nec debemus, talia equanimiter tolerare, universitati vestre per apostolica scripta, sub debito fidelitatis quo ecclesie romane tenemini et pena duorum milium marcharum argenti necnon et privationis juris cujuslibet, si quid in civitate predicta vel in diruendis muris aut complanandis fossatis seu territorio ejus ex quacumque obligatione, occasione vel causa fortassis habetis, quam quidem privationis penam eo [ipso vos incurrere volumus, si contra mandatum] nostrum presumpseritis quoquomodo venire, ac etiam [omnium libertatum, immunitatum], privilegiorum et gratiarum vobis aut civitati vestre a sede apostolica [concessorum, districte precipimus] quatinus ab hujusmodi et alio quolibet hostili processu contra terram ecclesie [vel civitatem Fuliginatem] predictam habendo ac etiam a novitate seu turbatione quallibet in illis partibus [facienda penitus] abstinere curetis. Alioquin ad exactionem pene pecuniarie supra[dicte et] privationem libertatum, immunitatum, privilegiorum et gratiarum predictorum ac alias etiam contra vos et civitatem vestram spiritualiter et temporaliter, prout qualitas facti suaserit et expedire viderimus, procedemus. Et ecce dilectum filium Peregrinum, prepositum Vanczi, cappellanum nostrum, latorem presentium, ad vos propter hoc specialiter destinamus, qui nostre super hoc intentionis propositum vobis plenius explicabit. Dat. Rome, apud Sanctum Petrum, vi kalendas maii. »

7018 Saint-Pierre, 26 avril 1288.

De eodem negotio. (Fol. 9 r°.)

Dilecto filio nobili viro Johanni Cynchii de Urbe, potestati Peruscino. Ei praedictas litteras memorat inhibetque, sub mille marcharum argenti poena, ne contra terram vel civitatem Fuliginatem cum Perusinis aut alias quoquomodo procedat. « Alioquin ad exactionem predicte pene ac etiam ad reddendum te ac heredes tuos omnino inhabiles ad dignitatem quamlibet secularem ac alias etiam contra te spiritualiter et temporaliter procedere curabimus, prout qualitas facti suaserit et viderimus expedire. Et ecce dilectum filium Peregrinum, prepositum Vanczi, capellanum nostrum, etc.

« Nuper ad audientiam... — Dat. ut supra. »

7019 Saint-Pierre, 26 avril 1288.

De eodem negotio. (Fol. 9 r°.)

Dilecto filio nobili viro .. potestati Asisinati. Ei mandat, sub poena mille marcharum argenti et privationis potestariae Asisii, ut Landulpho de Columpna de Urbe, ducatus Spoletani rectori, assistat contra Perusinos, si ab eo de hoc requisitus fuerit. Ad eum Ranuccinum..., latorem praesentium, destinat, qui ei propositum sedis apostolicae plenius explicabit.

« Nuper ad audientiam... — Dat. ut supra. »

7020-7024 Saint-Pierre, 26 avril 1288.

De eodem negotio. (Fol. 9 v°.)

Dilectis filiis .. potestati, consilio et communi Tudertinis. Eis, sub poena mille marcharum argenti, inhibet ne Perusinis contra Fuliginates consilium, auxilium vel favorem, publicum vel occultum, impendant, mandatque eis ut se praeparent ad juvandam romanam ecclesiam, si de hoc fuerint requisiti. Ad eos Ranuccinum mittit.

« Nuper ad audientiam... — Dat. ut supra. »

In e. m. .. potestati, consilio et communi Spoletanis.

In e. m. .. potestati, consilio et communi Civitatis Castelli.

In e. m. .. potestati, consilio et communi Camerinis.

In e. m. .. universis potestatibus, consiliis, communibus et universitatibus tam civitatum quam castrorum, terrarum et aliorum locorum per ducatum Spoletanum constitutis.

7025 Saint-Pierre, 29 avril 1288.

Electo Yporiensi licentiam exeundi ex civitate Esculana concedit. (Fol. 9 v°.)

Dilecto filio F., electo Yporiensi, Marchie Anconitane

rectori. « Significasti nobis per litteras tuas quod pro eo quod continuam Esculi moram trahis multa per Marchiam enormia committuntur. Unde, cum, sicut asseris, et ipsius Marchie ac civitatis Esculane statui non modicum expedire noscatur ut personaliter maneas extra illam, nostre super hoc tibi voluntatis intimari beneplacitum postulasti. Nos itaque discretioni tue taliter in hac parte duximus respondendum, quod, cum tam de statu et conditione patrie quam civitatis ejusdem plene, ut credimus, tibi constet, illud quod super hoc utilius et melius esse cognoveris efficere non postponas. Dat. III kalendas maii. »

7026 Saint-Pierre, 29 avril 1288.

Contra Perusinos. (Fol. 10 r°.)

[*Dilecto filio F., electo Yporiensi, Marchie*] *Anconitane rectori.* Ei mandat ut comites, barones, nobiles, communia et universitates Anconitanae Marchiae requirat, sub poenis pecuniariis, ut equis et armis se quam citius praeparent ad juvandam romanam ecclesiam contra Perusinos et alios illarum partium turbatores, si de hoc requisiti fuerint.

« Intellecto nuper quod... — Dat. III kalendas maii. »

7027 Saint-Pierre, 29 avril 1288.

De quaestione inter Tadeum, comitem Montisfeltri, et civitatem Esculanam. (Fol. 10 r°.)

Venerabili fratri .. episcopo Senegaliensi. « Exposuit nobis dilectus filius nobilis vir Tadeus, comes Montisfeltri, quod pridem commune civitatis Esculane ipsum in potestatem eorum pro sex mensibus a kalendis presentis mensis aprelis inantea computandis elegit, certo sibi propter hoc salario constituto. Cum autem predictum commune ipsi comiti, sicut dicit, de predicto salario debitam satisfactionem denegant exhibere, nobis humiliter supplicavit ut sibi super hoc ab eodem communi faceremus exhiberi justitie complementum. Quocirca fraternitati tue per apostolica scripta mandamus quatinus, partibus convocatis, causam ipsam summarie audias et appellatione remota debito fine decidas, faciens quod decreveris per censuram ecclesiasticam firmiter observari. Non obstante constitutione de duabus dietis edita in consilio generali. Testes autem, etc. Dat. III kalendas maii. »

7028 Saint-Pierre, 3 mai 1288.

Contra Perusinos. (Fol. 10 r°.)

Dilectis filiis .. potestati, consilio et communi Urbevetanis. Eis inhibet ne quam societatem, colligationem seu confoederationem cum Perusinis faciant, nec eis consilium, auxilium aut favorem, publicum aut occultum, impendant, mandatque ut armis et equis se quam citius praeparent ad juvandam romanam ecclesiam, si de hoc requisiti fuerint.

« Dum devotionis eximie... — Dat. Rome, etc., v nonas maii. »

7029 Saint-Pierre, 1er mai 1288.

Regi Angliae, cujus litteras sibi per Gylibertum de Brigdesala, ejus nuntium, latas recepit, de ejus sospitate gratulatur, eique Terrae Sanctae negotium et liberationem Caroli, primogeniti C. regis Siciliae, commendat. (Fol. 10 v°; Potth., 22698.)

Carissimo in Christo filio .. regi Anglorum illustri.

« Regie celsitudinis litteras... — [Dat. Rome, kalendis maii]. »

7030 Saint-Pierre, 17 mai 1288.

Stephanum de Columpna, potestatem Esculi, Esculanis commendat. (Fol. 11 r°.)

[*Dilectis filiis consilio et communi*] *Esculanis.* Eis significat se Stephano, nato Johannis Stephani de Columpna de Urbe, latori praesentium, regimen civitatis eorum commisisse « pro anno presenti, in kalendis mensis junii venturi proxime inchoando », eisque mandat ut ei tanquam suo potestati obediant.

« Movet nos native... — Dat. Reate, XVI kalendas. »

7031 Saint-Pierre, 4 mai 1288.

B., episcopo Albanensi, curam et regimen ecclesiae Sanctorum apostolorum Johannis et Pauli de Urbe committit. (Fol. 11 r°.)

Venerabili fratri B., episcopo Albanensi.

« Officii nostri debitum... — Dat. Rome, apud Sanctum Petrum, IIII nonas maii. »

7032 Saint-Pierre, 4 mai 1288.

De eodem negotio. (Fol. 11 v°.)

Dilectis filiis capitulo ecclesie Sanctorum Johannis et Pauli de Urbe, necnon et capellanis capellarum eidem ecclesie subjectarum. Eis mandat ut episcopo Albanensi devote et reverenter intendant.

« Officii nostri debitum... — Dat. ut supra. »

7033-7034 Saint-Pierre, 8 mai 1288.

Bartholomaeo de Sancto Gemino curam ecclesiae Sancti Marci et aliarum ecclesiarum de Urbe quae cardinalatuum tituli existentes rectore carent committit. (Fol. 11 v°.)

Dilecto filio fratri Bartholomeo de Sancto Gemino, ordinis fratrum minorum.

« Officii nostri debitum... — Dat. Rome, apud Sanctum Petrum, VIII idus maii. »

« Item eidem commissio facta fuit Sancte Marie Rotunde et Sancti Celsi. »

7035 Saint-Pierre, 8 mai 1288.

De eodem negotio. (Fol. 11 v°.)

Dilectis filiis capitulis Sancti Marci et aliarum ecclesiarum de Urbe que, tituli cardinalatuum existentes, rectore carent ad presens, necnon et capellanis capellarum eisdem ecclesiis subjectarum.

« Officii nostri debitum... — Dat. ut supra. »

7036 Rieti, 19 mai 1288.

De concordia inter cives Esculanos reformanda. (Fol. 11 v°.)

Dilectis filiis .. potestati, consilio et communi Esculanis nuntiat se ad civitatem Esculanam Johannem, episcopum Esinum, praesentium latorem, mittere, qui pacem et concordiam inter concives eorum reformet, eisque mandat ut praedicto episcopo consiliis, auxiliis et favoribus assistant.

« Gerentes in votis... — Dat. Reate, XIIII kalendas junii. »

7037 Rieti, 19 mai 1288.

De eodem negotio. (Fol. 12 r°.)

[*Venerabili fratri*] *Johanni, episcopo Esino.* « Cupientes ut civitatis Esculane status pacis stabilis commodis affluat et successibus prosperis foveatur, inter nonnullos cives Esculanos, eorum sedata discordia, propter quam ad apostolicam sedem accesserant, pacis et concordie federa duximus reformanda. Cum autem, sicut accepimus, adhuc inter nonnullos alios eorum concives restet hujusmodi reformatio facienda... fraternitati tue per apostolica scripta mandamus quatinus, ad civitatem eandem te personaliter conferens, a singulis concivium predictorum quos nondum pacis hujusmodi reformatio comprehendit, nostro et ecclesie romane nomine, recipere studeas corporaliter juramenta necnon et obligationes sufficientes et ydoneas de quibus expedire videris cautiones, quod inter se pacem invicem observabunt, nec dissentionem aut turbationem aliquam per se vel alium seu alios quomodolibet in civitate suscitabunt eadem, faciens instrumenta publica confici super hiis, ea nobis, cum ad presentiam nostram reddieris, delaturus... Dat. ut supra. »

7038 Rieti, 28 mai 1288.

Johanni Maccario de Urbe castrum Valentanum, Castrensis dioecesis, concedit. (Fol. 12 r°.)

Dilecto filio Johanni Maccario de Urbe, familiari nostro. Ei castrum Valentanum, Castrensis dioecesis, cum juribus et pertinentiis ejus, pro annuo censu trium librarum usualis monetae, camerae apostolicae annis singulis infra quindenam Nativitatis dominicae solvendo, usque ad beneplacitum sedis apostolicae concedit.

« Tue devotionis et... — Dat. Reate, V kalendas junii. »

7039 Rieti, 29 mai 1288.

De pace in provincia Tusciae restabilienda. (Fol. 12 r°.)

Dilectis filiis .. potestati, .. capitaneo, consilio et communi Florentinis. Cum ad statum civitatis Aretii reformandum intendat, sperans per hoc totius provinciae Tusciae quieti providere, hujusque negotii causa praedictae civitatis et alii ambassiatores apud sedem apostolicam personaliter constituti sint, Florentinis, qui hostiles apparatus faciunt, mandat ut a quolibet hostili processu et novitate quae pacem impedire possit abstineant.

« Intellecto pridem quod... — Dat. Reate, IIII kalendas junii. »

7040-7042 Rieti, 29 mai 1288.

De eodem negotio. (Fol. 12 v°.)

Venerabili fratri .. episcopo Florentino. Ei mandat ut Florentinos diligenter inducat ad desistendum a quovis hostili apparatu, eos per excommunicationis et interdicti sententias, si necesse fuerit, compescendo.

« Intellecto pridem quod... — Dat. ut supra. »

In e. m. .. episcopo Senensi contra potestatem, consilium et commune Senenses.

In e. m. .. potestati, consilio et communi Senensibus.

7043-7044 Rieti, 30 mai 1288.

De eodem negotio. (Fol. 12 v°.)

Venerabili fratri .. episcopo Florentino. Ei memorat supradictas litteras, additque : « Nolumus tamen quod ad excommunicationis sententiam in personas hujusmodi generaliter proferendam, vel ad supponendam civitatem eandem ecclesiastico interdicto procedas, nisi prius super hiis no(bi)s duxeris consulendos. Set in potestatem, capitaneum et singulares personas quas in hujusmodi promovendo negotio principaliores esse cognoveris excommunicationis sententiam, si opus fuerit, promulgare procures. Quod autem in hac parte feceris et qualiter iidem potestas, capitaneus, consilium et commune super hoc mandatis apostolicis obedire intendant, ut credis, nobis per tuas litteras harum seriem continentes studeas quam totius intimare.

« Licet tibi per... — Dat. Reate, III kalendas junii. »

In e. m. .. episcopo Senensi. Dat. ut supra.

7045 Rieti, 3 juin 1288.

Regi Castellae nuntiat se ejus litteras accepisse, gratulaturque de ejus proposito procedendi contra hostes fidei, promittitque se ei auxiliis et favoribus opportunis adfore. (Fol. 13 r°.)

[*Carissimo in Christo filio .. regi Legionis et Castelle.*]

« Regie celsitudinis litteras... — Dat. Reate, III nonas junii. »

7046 Rieti, 1er juin 1288.

Terminos assignat quibus commune Esinum camerae apostolicae tria milia librarum ravennatum solvere debeat. (Fol. 13 r°; POTTH., 22729.)

Dilecto filio F., electo Yporiensi, Marchie Anchonitane rectori. « Ex parte communis Esini nobis fuit humiliter supplicatum quod, cum de summa decem milium librarum ravennatum in quibus commune ipsum ex certis condempnationibus et penis romane ecclesie tenebatur restent adhuc tria milia persolvenda et grave ac difficile sit eisdem solvere insimul predictam pecunie quantitatem, ad solvendum predicta tria milia dignaremur eis concedere aliquos terminos competentes. Nos itaque, eorum supplicationibus inclinati, eis ad pecuniam predictam solvendam tales terminos assignamus : videlicet quod mille libras in festo Assumptionis beate Marie virginis proximo venturo et reliqua duo milia quolibet anno in simili festo ex tunc immediate sequentibus nobis et eidem ecclesie integre solvere teneantur. Quare volumus et tibi presentium auctoritate mandamus quatinus, si de predictis tribus milibus nostre camere persolvendis cautiones sufficientes habentur, bene quidem, alioquin cautiones hujusmodi ab eodem communi recipias quod predicta tria milia dicte camere cum integritate persolvet in terminis supradictis. Dat. Reate, kalendis junii. »

7047 Rieti, du 8 au 12 juin 1288.

De concordia inter cives Anchonitanos reformanda. (Fol. 13 r°.)

Dilectis filiis .. potestati et .. populi ac .. artium et mercatorum capitaneis, necnon consilio et communi Anchonitanis. Dudum Guillelmo de Racaneto, ordinis fratrum minorum, et potestati Anchonitano per suas litteras mandavit ut ad sedandas inimicitias inter Nicolaum Petri Angeli, Johannem Mathaei et Marcum, hujus fratrem, ex parte una, et nonnullos alios cives Anchonitanos, ex altera, operam praeberent. Cum autem praedicti cives parati sint obedire in hac parte apostolico beneplacito, jubet, ut negotium commodius terminetur, poenas, codemnationes et banna hac occasione lata revocari.

« Etsi ex debito... — Dat. [...] idus junii. »

7048 Rieti, 9 juin 1288.

Nicolaus de Rubiano, clericus, coram sede apostolica citatur. (Fol. 13 v°.)

Dilecto filio .. abbati monasterii Farfensis, ordinis S. Benedicti, ad romanam ecclesiam nullo medio pertinentis. Ei mandat ut Nicolaum de Rubiano, clericum, qui, « associatis sibi quibusdam iniquitatis filiis, spoliare per

partes illas fiducialiter transeuntes ac alias inferre spoliatis injurias non veretur, » citet ut infra octo dies coram sede apostolica compareat.

« Pervenit ad nos... — Dat. Reate, v idus junii. »

7049 Rieti, 9 juin 1288.

Mathaeo, Sanctae Mariae in Porticu, et Benedicto, Sancti Nicolai in Carcere Tultiano diaconis cardinalibus, significat se eorum litteras recepisse, eosque rogat ut incepto operi insistant. (Fol. 13 v°.)

Dilectis filiis Matheo, Sancte Marie in Porticu, et Benedicto, Sancti Nicolai in Carcere Tulliano diaconis cardinalibus.

« Paterne benignitatis affectu... — Dat. ut supra. »

7050 Rieti, 12 juin 1288.

Mandat ut nuntii Jacobi Aragonis, qui Romae sunt, quam cito ad curiam apostolicam veniant. (Fol. 13 v°.)

Dilecto filio nobili viro Bertoldo de filiis Ursi, senatori Urbis. « Affectione paterna recepimus litteras quas nobis per .. latorem presentium direxisti et earum tenorem pleno collegimus intellectu, sollicitudinis tue studium tueque circumspectionis industriam multipliciter commendantes. Nos autem, super nonnullis contentis in litteris supradictis, cum quibusdam ex fratribus nostris diligentibus bonum et pacificum statum Urbis deliberatione prehabita diligenti, tibi super eis tenore presentium respondentes, volumus et nobilitati tue per apostolica scripta mandamus quatinus, sublato more dispendio, nuntiis Jacobi, nati quondam Petri, olim regis Aragonum, qui nuper cum duabus galeis et unico galeone pervenerunt ad Urbem, prout eedem littere retulerunt, curialiter dicas seu dici facias et procures omnino ut ipsi galeas et galeonem predictos reduci faciant ultra monasterium Sancti Pauli ibique in Tiberi commorentur, prout tempore felicis recordationis Honorii pape IIII[ti], predecessoris nostri, in casu simili factum fuit, quodque prefati nuntii quam cito poterunt ad apostolicam sedem studeant se conferre, ne forte mora ipsorum in Urbe periculum inibi possit quomodolibet generare. Tu vero, tamquam custos pervigil et attentus circa continuam urbis prelibate custodiam, vigilantiam et sollicitudinem adhibeas diligentem, ut status ejus pacificus, te custode, favente Domino, in aliquo non turbetur... Dat. Reate, II idus junii. »

7051 Rieti, 1er juin 1288.

Nicolino de Camilla rectoriam Patrimonii Beati Petri committit. (Fol. 14 r°.)

[Dilecto filio magistro] Nicolino de Camilla, canonico Ambianensi, cappellano nostro, rectori Patri[monii Beati] Petri in Tuscia.

« Licet de singulis... — Dat. Reate, kalendis junii. »

7052 Rieti, 1er juin 1288.

De eodem negotio. (Fol. 14 r°.)

Venerabilibus fratribus episcopis et dilectis filiis abbatibus, prioribus et conventibus Cisterciensis et aliorum ordinum ac decanis, prepositis, archidiaconis, archipresbiteris, plebanis, capitulis et aliis ecclesiarum prelatis seu rectoribus ceterisque personis ecclesiasticis, exemptis et non exemptis, ac hospitalis Jerosolimitani et militie Templi magistris, preceptoribus per Patrimonium Beati Petri in Tuscia constitutis.

« Licet de singulis... — Dat. ut supra. »

7053 Rieti, 1er juin 1288.

De eodem negotio. (Fol. 14 r°.)

Universis nobilibus, potestatibus seu rectoribus, communitatibus et universitatibus ceterisque personis secularibus civitatum, castrorum et aliorum locorum per Patrimonium Beati Petri in Tuscia constitutis.

« Licet de singulis... — Dat. ut supra. »

7054 Rieti, 1er juin 1288.

Regimen civitatis Reatinae ejusque districtus Nicolino de Camilla committit. (Fol. 14 v°.)

Dilecto filio magistro Nicolino de Camilla, etc.

« Cupientes ut civitas... — Dat. ut supra. »

7055 Rieti, 1er juin 1288.

De eodem negotio. (Fol. 14 v°.)

Dilectis filiis .. potestati, consilio et communi Reatinis.

« Cupientes ut civitas... — Dat. ut supra. »

7056 Rieti, 1er juin 1288.

De eodem negotio. (Fol. 14 v°.)

Dilecto filio magistro Nicolino de Camilla, etc., ut supra. Ei facultatem concedit exercendi censuram ecclesiasticam contra quoscumque tam clericos quam laicos Patrimonii Beati Petri in Tuscia, civitatis Reatinae ejusque districtus qui conservationi vel recuperationi locorum illorum se opponant.

« Cum in Patrimonio... — Dat. ut supra. »

7057 Rieti, 16 juin 1288.

Litterae ad principes quosdam Dalmatiae. (Fol. 14 v°.)

Dilectis filiis nobilibus viris Paulo, Dalmatie et Chroacie bano, Georgio et Maladino, comitibus, fratribus, nuntiat se eorum litteras per Georgium, ordinis fratrum minorum, latorem praesentium, recepisse, quibus congratulabantur sibi de promotione sua, promittitque se eos juvaturum ad extirpandam haeresim.

« Affectione plenas et... — Dat. Reate, XVI kalendas julii. »

7058 Rieti, 16 juin 1288.

Cancellario Parisiensi mandat ut Johanni de Murro, ordinis fratrum minorum, licentiam regendi in theologica facultate largiatur. (Fol. 15 r°.)

Dilecto filio .. cancellario ecclesie Parisiensis. « Ne thesaurus litteralis quo dilectus filius frater Johannes de Murro, ordinis minorum, superni numinis munere decoratus agnoscitur inutiliter occultetur, quinimmo eo utilius in publicum prodeat et uberiores fructus, Domino favente, producat quo latius illum contigerit revelari, discretionem tuam rogamus et hortamur attente per apostolica tibi scripta mandantes quatinus eidem fratri, cui de probitatis multiplicis meritis, elegantia morum, dono scientie ac aliarum virtutum titulis clara et fidedigna testimonia perhibentur, regendi in theologica facultate, sublato cujuslibet difficultatis et dilationis objectu, plenam et liberam, prout ad tuum spectat officium, licentiam largiaris; non obstante quod cuidam alii ejusdem ordinis fratri nuper hujusmodi licentiam diceris concessisse; ut, si prefatum Johannem ad regendum in romana curia successu temporis a nobis contigerit evocari, ad nostram presentiam expeditus accedat... Dat. ut supra. »

7059 Rieti, 12 juin 1288.

L., Ostiensi et Velletrensi episcopo, jura quae ecclesia romana in civitate Signina habet concedit. (Fol. 15 r°.)

Venerabili fratri L., Hostiensi et Velletrensi episcopo. « Convenit ut nos... Fructus, redditus et proventus terrarum, vinearum et possessionum aliarum ac omnia bona et jura realia et personalia que in civitate Signina ejusque territorio et districtu romana ecclesia temporaliter obtinet, sub annuo censu quadraginta solidorum provenensium infra quindenam Nativitatis Domini nostre camere persolvendo, tibi quoad vixeris de gratia concedimus speciali... Dat. Reate, II idus junii. »

7060 Rieti, 12 juin 1288.

De eodem negotio. (Fol. 15 r°.)

Dilectis filiis .. potestati, consilio et communi Signinis. Eis mandat ut L., Ostiensi et Velletrensi episcopo, de juribus praedictis respondeant.

« Convenit ut nos... — Dat. ut supra. »

7061 Rieti, 12 juin 1288.

De eodem negotio. (Fol. 15 v°.)

Dilecto filio .. Campanie Maritimeque rectori. Ei mandat ut L., Ostiensi et Velletrensi episcopo, de praedictis fructibus, redditibus et juribus responderi faciat.

« Convenit ut nos... — Dat. ut supra. »

7062 Rieti, 12 juin 1288.

L., Ostiensi et Velletrensi episcopo, jura concedit quae ecclesia romana in Nimphae castro possidet. (Fol. 15 v°.)

L., Hostiensi et Velletrensi episcopo. « Convenit ut nos... Quinquaginta quinque libras provenensium quas homines castri Nimphe, Velletrensis diocesis, in festo Assumptionis beate virginis ecclesie romane debent solvere annuatim, et quarumdam piscarie, silve et terrarum de subsilice fructus, redditus et proventus, necnon omnia jura que tam in dicto castro quam ejus territorio prefata ecclesia temporaliter obtinet, sub annuo censu centum solidorum dicte monete infra quindenam Nativitatis Domini nostre camere persolvendo, tibi quoad vixeris de gratia concedimus speciali... Dat. ut supra. »

7063 Rieti, 12 juin 1288.

De eodem negotio. (Fol. 15 v°.)

Dilectis filiis .. potestati, consilio et communi castri Nimphe, Velletrensis diocesis. Eis mandat ut L., Ostiensi et Velletrensi episcopo, de praedictis libris et juribus respondeant.

« Convenit ut nos... — Dat. ut supra. »

7064 Rieti, 12 juin 1288.

De eodem negotio. (Fol. 15 v°.)

Dilecto filio .. Campanie Maritimeque rectori. Ei mandat ut L., Ostiensi et Velletrensi episcopo, de praedictis libris et juribus responderi faciat.

« Convenit ut nos... — Dat. ut supra. »

7065 Rieti, 14 juin 1288.

Paulo de Monticello molendinum et terras in territorio Vissi, Spoletanae dioecesis, concedit. (Fol. 16 r°.)

[*Dilecto filio nobili viro*] *Landulpho de Columpna de Urbe, ducatus Spoletani rect*[*ori*. « Expo]suit nobis dilectus filius Paulus de Monticello, familiaris dilecti filii nostri Jacobi, Sancte Marie in Via lata diaconi cardinalis, quod dilectus filius Rolandus de Ferentino, capellanus noster, tunc rector ducatus Spoletani, quoddam molendinum et nonnullas terras que romana ecclesia in territorio Vissi, Spoletane diocesis, obtinet, pro annuo censu centum solidorum ravennatum, duximus absque prefinitione temporis concedenda. Cum autem prefatus Paulus nobis humiliter supplicarit ut, sibi specialem gratiam facientes, ei molendinum et terras predicta de novo concedere dignaremur, nos, volentes ipsum consideratione cardinalis ejusdem prosequi gratiose, nobilitati tue per apostolica scripta mandamus quatinus eidem Paulo molendinum et terras predicta pro eodem censu usque ad apostolice sedis beneplacitum ex parte nostra concedere non postponas. Dat. Reate, xviii kalendas julii. »

7066 Rieti, 19 juin 1288.

Bona quondam Gallutii in castro Montisflasconis Gentili de Esculo concedit. (Fol. 16 r°.)

Dilecto filio Gentili de Esculo, laico, familiari nostro, « Considerantes benignius grata et accepta servitia que nobis abolim, dum essemus in minori officio constituti, familiariter et fideliter impendisti et devotus exhibere non cessas, ac propterea volentes te non immerito speciali prosequi gratia et favore, tibi domos, possessiones, vineas et alia bona omnia que quondam Gallutius in castro Montisflasconis et ejus territorio seu districtu habuit dum vivebat, et que ad romanam spectant ecclesiam, cum omnibus juribus et pertinentiis, sub annuo censu quatuor librarum usualis monete nostre camere solvendarum, auctoritate apostolica usque ad beneplacitum apostolice sedis de gratia concedimus speciali... Dat. Reate, xiii kalendas julii. »

7067 Rieti, 16 juin 1288.

Mandat ut de excessibus in civitate Beneventana commissis inquiratur. (Fol. 16 r°.)

Dilecto filio magistro Henrico, archipresbytero ecclesie Anchonitane. « Ad apicem apostolice dignitatis assumpti, jam pluries querela circa nos prestrepente didicimus quod homines Beneventi generaliter et etiam specialiter, post conceptos eorum motus illicitos abeuntes et voluntatis sequentes arbitrium, a se judicio rationis excluso, in tantam prerupere temeritatis audaciam quod contra dilectum filium Nicolaum Jacobini, civem romanum, dudum civitatis Beneventane rectorem per sedem apostolicam constitutum, et familiares ipsius, tunc moram in civitate contrahentes eadem, subito clamoribus emissis insurgere ac atroces injurias et dampna tam in suis quam familiarium suorum bonis inferre gravia presumpserunt. Quodque prefatus Nicolaus, prout querula hominum predictorum habet assertio, metas sue jurisdictionis excedens et familiarium predictorum insolentias non compescens, memoratis hominibus communiter et singulariter etiam se multipliciter injuriosum exhibuit eisque dampna non modica irrogavit, alia nonnulla in prejudicium et derogationem non levem jurium que romana ecclesia in civitate predicta obtinet committendo. Accepimus insuper quod quam plures clerici Beneventani, per iniquitatis semitam incedentes et pravis inservientes operibus, se hujusmodi turbationis et dissentionis actores exhibere non metuunt principales. Nolentes igitur, si veritate nitantur, incorrepta relinqui, cum impunita temeritas ausum parcere soleat delinquendi, et gerentes de tue circumspectionis industria fiduciam in Domino specialem, discretioni tue per apostolica scripta mandamus quatinus ...super premissis tam contra cleri[cos ac ceteros homines Beneventanos quam Ni]colaum predictos juxta datam tibi

a Domino gratiam inquiras diligentius [veritatem et que inveneris fideliter in scriptis redigi facias, ea nobis, cum ad presentiam nostram redieris] delaturus. Contradictores, etc. Testes autem, etc. Dat. Reate, xvi kalendas julii. »

7068 Rieti, 17 juin 1288.

De eodem negotio. (Fol. 16 v°.)

Dilectis filiis civibus Beneventanis, ecclesie romane vassallis. Eis mandat ut Henrico, presbytero ecclesiae Anchonitanae, pareant.

« Cum super excessibus... — Dat. Reate, xv kalendas julii. »

7069 Rieti, 17 juin 1288.

De eodem negotio. (Fol. 16 v°.)

Dilecto filio Nicolao Jacobini, civi romano. Ei mandat ut personaliter vel per procuratorem coram Henrico, presbytero ecclesiae Anchonitanae, compareat.

« Cum super excessibus... — Dat. xv kalendas julii. »

7070 Rieti, 17 juin 1288.

De eodem negotio. (Fol. 16 v°.)

Venerabili fratri .. archiepiscopo et dilectis filiis clero Beneventanis. Eis mandat ut Henrico, presbytero ecclesiae Anchonitanae, super praemissis pareant.

« Cum super excessibus... — Dat. ut supra. ».

7071 Rieti, 17 juin 1288.

De eodem negotio. (Fol. 17 r°.)

[... *Beneventi.* Ei mandat ut Henrico, presbytero ecclesiae Anchonitanae, super exequendis praemissis assistat.

« Cum super excessibus... — Dat. ut supra. »

7072 Rieti, 19 juin 1288.

Berardo, episcopo Penestrino, Palliani et Serronis castra concedit. (Fol. 17 r°.)

Venerabili fratri Berardo, episcopo Penestrino. « Quanto in ecclesia... Tibi Palliani et Serronis castra, Penestrine diocesis, ad romanam ecclesiam immediate spectantia, cum omnibus juribus et pertinentiis suis que dicta ecclesia in castris ipsis noscitur obtinere, quoad vixeris de gratia concedimus speciali... Dat. xiii kalendas julii. »

7073 Rieti, 19 juin 1288.

De eodem negotio. (Fol. 17 r°.)

Dilectis filiis hominibus Palliani et Serronis castrorum, Penestrine diocesis. Eis mandat ut Berardo, episcopo Penestrino, tanquam rectori suo pareant.

« Cum castra vestra... »

7074-7075 Rieti, 23 juin 1288.

Benedicto, Sancti Nicolai in Carcere Tulliano diacono cardinali, castellaniam et dominium Roccae Summonis et Roccae Castri concedit. (Fol. 17 r°.)

Dilecto filio Benedicto, Sancti Nicolai in Carcere Tulliano diacono cardinali. « De tue circumspectionis... Castellaniam et dominium Rocce Summonis, ad romanam ecclesiam pertinentis, cum omnibus juribus ad castellaniam et dominium eadem spectantibus, libere a te gerenda in spiritualibus et temporalibus, usque ad apostolice sedis beneplacitum, auctoritate presentium duximus committenda. Dat. Reate, viiii kalendas julii. »

In e. m. eidem castellaniam et dominium Roccae Castri concedit.

7076 Rieti, 23 juin 1288.

Mandat ut summa pecuniae ab hominibus castri Montis Sancti Petri rectori Marchiae Anchonitanae solvenda minuatur. (Fol. 17 r°.)

Dilecto filio .. Marchie Anchonitane rectori. « Ex parte hominum castri Montis Sancti Petri, Firmane diocesis, fuit nobis expositum quod, licet ipsi temporibus retroactis, quibus castrum ipsum habitatoribus erat plenum, potestati et aliis officialibus qui pro tempore fuerunt eorum regimini deputati centum quadraginta quinque libras ravennatum pro salario consueverint persolvere annuatim, tu tamen, non attendens quod dictum castrum est hujusmodi habitatoribus non modicum diminutum et collapsum, eos ad integram solutionem compellis salarii supradicti. Quare humiliter supplicabant ut providere eis

super hoc misericorditer dignaremur. Nos igitur, attendentes quod, sicut onus inter plures divisim levius, sic inter paucos difficilius suppo[rtatur, discretioni tue per apostolica] scripta mandamus quatinus, si est ita, Deum habens pre oculis, eosdem homines [in hujusmodi solutione pre]dicti salarii non aggraves vel molestes... Dat. Reate, VIII kalendas julii. »

7077 Rieti, 22 juin 1288.

De pedagio in certis locis castri Monticuli percipiendo. (Fol. 17 v°.)

Dilecto filio .. rectori Marchie Anchonitane. « Exposuit nobis dilectus filius nobilis vir Guillelmus Verleonis de castro Monticuli quod, licet ipse et antecessores sui ac consortes eorum, a tempore cujus memoria non existit, fuerint in possessione pacifica et quieta percipiendi consuetum pedagium in ponte Montis Franci et via que vadit versus Sanctum Severinum et aliis certis locis districtus predicti castri Monticuli, tamen .. potestas, consilium et commune ipsius castri, moti indebite contra ipsos, absque causa rationabili, viatores per dicta loca transeuntes cum suis mercimoniis multipliciter inquietant quominus per loca predicta cum suis mercimoniis libere transire valeant ac eidem nobili et consortibus ejus pedagium solvere supradictum, quamquam in reparatione dicti pontis quotiens oportunum existit iidem nobilis et consortes non modica substineant onera expensarum. Unde humiliter supplicabant ut eis super hoc providere paterna diligentia curaremus. Cum itaque ex injuncto nobis apostolatus officio singulis existamus in exibitione justitie debitores, discretioni tue per apostolica scripta mandamus quatinus, si premissa veritate nituntur, eosdem consilium et commune ut (*ms.* et) prefatos nobilem et consortes super dicto pedagio aliquatenus non molestent, sed potius, prout consuetum est hactenus, eos permittant ipsius pedagii pacifica possessione gaudere, districtione qua convenit potestate tibi tradita, prout videris expedire, appellatione remota, compellas... Dat. Reate, x kalendas julii. »

7078-7081 Rieti, 22 juin 1288.

Contra rebelles regni Siciliae. (Fol. 17 v°.)

Dilecto filio F., electo Yporiensi, Marchie Anchonitane rectori. « Nuper ad nostrum pervenit auditum quod nonnulli rebelles clare memorie C., regis Sicilie, ac heredum suorum se ad Anchonitane Marchie provinciam contulerunt, moram inibi contrahendo. Cum igitur ad statum dictorum heredum et regni pacificum et tranquillum sollicite intendamus, et propterea nolimus omnino quod tales in eadem provincia commorentur, ne quid mali per sue malignitatis astutiam contra statum predictum machinentur ibidem, discretioni tue per apostolica scripta districte precipiendo mandamus quatinus, si, super hoc sollicite inquisito, aliquos rebelles et infideles hujusmodi contigerit in predicta provincia inveniri, nequaquam permittas quod ipsi moram contrahant in eadem, nisi sufficienter caveatur per fidejussorias et alias ydoneas cautiones quod nullam turbationem nullamque novitatem aut scandalum contra statum eorumdem heredum et regni per se vel alium seu alios suscitabunt vel facient publice vel occulte. Ac nichilominus attente provideas ne illis ab ipsius provincie incolis contra predictos heredes et rengnum aliquod impendatur auxilium vel favorem, sic super hoc diligenter et sollicite processurus ut, hujusmodi mandato nostro celeriter ad effectum perducto, tue vigilantie studium exinde non immerito commendemus. »

In e. m. Hermanno de Urbeveteri, rectori Romaniolae.

In e. m. Landulpho de Columpna, ducatus Spoletani rectori.

In e. m. Nicolino de Camilla, rectori Patrimonii Beati Petri in Tuscia. Dat. Reate, x kalendas julii.

7082 Reate, 26 juin 1288 (?).

De tranquillitate in civitate Esculana restituenda. (Fol. 17 v°.)

Dilecto filio Lamberto de Ripatransonis, ordinis fratrum minorum. Ei mandat ut, ad civitatem Esculanam se personaliter conferens, nonnullas personas, quae, post regimen civitatis a pontifice susceptum, quasdam alias bonis suis spoliarunt, per censuram ecclesiasticam cogat ad restitutionem et plenam satisfactionem spoliatis faciendam.

« Pridem inter nonnullos... — Dat. Reate, VI julii (*sic*). »

7083 Reate, 26 juin 1288 (?).

De eodem negotio. (Fol. 18 r°.)

Dilectis filiis .. potestati, consilio et communi Esculanis. Eis mandat ut Lamberto de Ripatransonis consiliis, auxiliis et favoribus assistant.

« Pridem inter nonnullos... — Dat. ut supra. »

7084 Rieti, 22 juin 1288.

De denario Sancti Petri in Polonia. (Fol. 18 r°.)

Dilecto filio Johanni dicto Muscata, archidiacono Wratislaviensi (1). « Pridem per tuas litteras intimasti quod in Polonie partibus de denario Sancti Petri quadraginta marcas auri collegeras et servabas, tibi notificari postulans per easdem cui deberes romane ecclesie nomine hujusmodi quantitatem pecunie assignare. Nos autem diligentiam et sollicitudinem tuam dignis in Domino laudibus commendantes, volumus et tibi tenore presentium districte precipiendo mandamus quatinus predictam pecuniam, et aliam etiam si quam postmodum in eisdem partibus de hujusmodi denario collegisti, dilecto filio .. priori hospitalis Sancti Johannis Jerosolimitani in partibus supradictis aut venerabili fratri nostro .. Wratislaviensi (1) episcopo, prout magis et utilius expedire putaveris, et per quem hujusmodi negotium melius et securius agi possit, nomine ipsius ecclesie assignare procures, deferendam per se vel alium aut alios sub ejus periculo ad villam Brugensem in Flandria et dilecto filio Rodulpho Bonaguide, Rogerio Dardorci et Johanni Bonaguide, camere nostre mercatoribus, de societate Pulicum Rimbertinorum de Florentia, ibidem morantibus, vel duobus aut uni eorum absentibus aliis, cum id, ut creditur, consideratis attentius que considerationi se offerunt, per te fieri secure non possit. Et nichilominus facias de assignatione hujusmodi facienda per te duo confici publica similia instrumenta, quorum alterum tibi retineas, reliquu[m nobis...] missurus, ac nichilominus significaturus nobis fideliter per tuas [litteras, tuo sigillo signatas, harum se]riem ac etiam quid, quantum, quando, ubi et cui illud [assignare curaveris plenius] continentes... Reate, x kalendas julii. »

7085-7086 Reate, 22 juin 1288.

De eodem negotio. (Fol. 18 v°.)

Dilecto filio .. priori Sancti Johannis Jerosolimitani in Polonia. Ei mandat ut pecuniam a Johanne dicto Muscata receptam ad villam Brugensem deferat et mercatoribus de societate Pulicum Rimbertinorum assignet.

« Pridem dilectus filius... — Dat. ut supra. »

In. e. m. .. episcopo Wratislaviensi. (*En marge.*)

(1) *Ms.* : Wratislaniensi.

7087 Rieti, 25 juin 1288.

Civitas, dioecesis et districtus Urbinates Marchiae Anchonitanae uniuntur. (Fol. 18 v°.)

Ad perpetuam rei memoriam. « Attendentes quod civitatis Urbinatis et comitatus quondam ipsius, in confinio Anchonitane Marchie ac Romaniole constitutorum, regimen plerumque ipsius marchie, interdum vero Romaniole rectoribus per romanos pontifices, predecessores nostros, extitit sub temporum diversitate commissum, propter quod tam civitatis ejusdem quam diocesis et districtus ipsius homines in quadam perplexitate positi nonnunquam dampna gravia et pericula incurrerunt; et ideo cupientes indempnitati precavere ipsorum ac quieti eorum imposterum paterna sollicitudine providere, predictam civitatem cum diocesi et districtu prefatis eidem Marchie Anchonitane apostolica auctoritate annectimus et unimus, statuentes ut homines eorumdem civitatis, diocesis et districtus sub jurisdictione rectoris qui pro tempore fuerit auctoritate predicta in prefata marchia deputatus imperpetuum sicut homines ipsius marchie in omnibus et per omnia maneant et consistant... Dat. Reate, vii kalendas julii, anno primo. »

7088 Rieti, 25 ou 27 juin 1288.

De eodem negotio. (Fol. 18 v°.)

Dilectis filiis universis hominibus civitatis, diocesis et districtus Urbinatum. Eis praedictam unionem notam facit.

« Cum civitatis vestre... — Dat. ut supra » (1).

7089 Rieti, 27 juin 1288.

Johanni de Columpna rectoriam in temporalibus Marchiae Anchonitanae committit. (Fol. 19 r°.)

[*Dilecto filio nobili viro Johanni de Columpna de*] *Urbe, Marchie Anchonitane rectori.*

« [Dum incumbentia nobis]... — Dat. Reate, v kalendas julii, pontificatus nostri anno primo. »

7090 Rieti, 27 juin 1288.

De eodem negotio. (Fol. 19 r°.)

[*Dilectis*] *filiis universis nobilibus, potestatibus seu rectori-*

(1) En marge : *v kalendas julii.*

bus, comunitatibus et universitatibus ceterisque personis secularibus civitatum et castrorum per Anchonitanam Marchiam constitutis.

« Dum incumbentia nobis... — Dat. Reate, v kalendas julii. »

7091 Rieti, 20 juillet 1288.

Mathaeo rectoriam in spiritualibus Marchiae Anchonitanae committit. (Fol. 19 r°.)

Dilecto filio magistro Matheo, canonico Asisinati, capellano dilecti filii nostri J., Sancte Marie in Via lata diaconi cardinalis, in spiritualibus Marchie Anconitane rectori.

« Cum habearis discretione... — Dat. Reate, xiii kalendas augusti. »

7092 Rieti, 20 juillet 1288.

De eodem negotio. (Fol. 19 r°.)

Venerabilibus fratribus .. episcopis et dilectis filiis abbatibus, prioribus et conventibus Cisterciensis et aliorum ordinum ac decanis, prepositis, archidiaconis, plebanis, capitulis et aliarum ecclesiarum prelatis seu rectoribus ceterisque personis ecclesiasticis, exemptis et non exemptis, ac hospitalium Jerosolimitanorum et militie Templi magistris et preceptoribus, necnon prioribus, guardianis et fratribus predicatorum et minorum ordinum, universis quoque nobilibus, potestatibus seu rectoribus, communitatibus et universitatibus ceterisque personis ecclesiasticis et secularibus per Anconitanam Marchiam constitutis.

« Cum dilectus filius... — Dat. ut supra. »

7093 Rieti, 30 juin 1288.

Compositio super poenis et sententiis in Anconitana Marchia. (Fol. 19 r°.)

Dilecto filio nobili viro Johanni de Columpna de Urbe, Marchie Anconitane rectori. Ei mandat ut condempnationes et poenas a diversis Marchiae Anconitanae rectoribus latas moderetur, prout justum et utile viderit; « exceptis omnibus et singulis condempnationibus, penis et bannis seu quibuscumque aliis processibus factis et habitis contra omnes illos et eorum bona qui dudum, nequitie spiritu ducti, civitatem Senogallie proditionaliter invaserunt, ibique illos qui appellantur de domo Raymundinorum et alios quam plures indigenas dicte terre fideles romane ecclesie tam parvos quam magnos crudeliter trucidarunt seu ad id dederunt auxilium, consilium vel favorem. »

« Sicut accepimus olim... — Dat. Reate, ii kalendas julii. »

7094 Rieti, 18 juillet 1288.

Symonem Bonacursi thesaurarium suum in Marchia Anconitana constituit. (Fol. 19 v°.)

Dilecto filio nobili viro Johanni de Columpna, Marchie Anconitane rectori. « Cum velimus dilectum filium Symonem Bonacursi, de societate Clarenti de Pistorio, latorem presentium, de cujus probitate ac fidelitate confidimus, in Anconitana Marchia nostro et ecclesie romane nomine thesaurarie officium exercere usque ad nostre seu apostolice sedis beneplacitum voluntatis, et propterea ipsum ad partes illas specialiter destinemus, nobilitati tue per apostolica scripta mandamus quatinus, eundem Symonem benigne recipiens et honeste pertractans, sibi redditus, proventus et jura omnia eidem ecclesie debita, juxta prestiti a te juramenti tenorem studeas integre assignare. Super receptis autem et expensis tu et ipse conscribi libros seu cartularios faciatis, prout fieri consuevit, ut de eis nostre camere per te ac ipsum theusaurarium cum exigetur plena ratio reddi possit. Dat. Reate, xv kalendas augusti. »

7095 Rieti, 17 juillet 1288.

Contra quosdam clericos Campaniae et Maritimae. (Fol. 19 v°.)

Dilecto filio .. rectori Campanie et Maritime in spiritualibus. Ei mandat ut contra nonnullos clericos suae provinciae qui nonnunquam enormes excessus committunt et poena debita a negligentibus episcopis et ordinariis non castigantur intrepide et vigilanter procedat.

« Ad audientiam nostram... — Dat. Reate, xvi kalendas augusti. »

7096 Rieti, 25 juillet 1288.

Episcopo .. (1) mandat ne ipse aut Bonuscomes de Montefeltro vel commune .. aliquid contra provinciam Romaniolae temptent. (Fol. 20 r°.)

[*Venerabili fratri...*] ac nobilis vir Bonuscomes de

(1) L'expression *fraternitati tue*, dans la bulle, prouve que celle-ci est adressée à un évêque ou à un archevêque.

Montefeltro[... in]'enditis per vos vel gentes vestras in provincia Romaniole[...] perturbandum facere vel fieri facere novitates, gentes ipsas]... quorum favorem et auxilium destinando, quod si, quod absit! attemptari contin[geret], tanto gravius et molestius nobis esset acriusque nos in intimis perturbaret quanto majori desiderio ducimur ut provincia ipsa, multis hactenus guerrarum convulsa dissidiis multisve turbationum attrita flagellis, pacis et quietis perpetuis duratura temporibus comodis gratuletur. Quocirca fraternitati tue per apostolica scripta districte precipiendo mandamus quatinus, sollicita meditatione recogitans quod tuo et tuorum statui nequaquam expedit ut contra te ac illos romanam ecclesiam provoces vel irrites, set potius ut te sibi per effectum operis obsequiosum exhibeas et devotum, jura et terras ipsius pro viribus defensando, ab hujusmodi novitatibus seu turbatione qualibet provincie prelibate penitus abstinere procures, nullatenus permittendo ut talia per commune vel nobilem supradictos vel quoscumque alios implices aut fautores eorum quomodolibet attemptentur. Pro certo sciturus quod, si secus contingeret in hac parte presumi, pati equanimiter non possemus quin prout videremus expediens et facti qualitas suaderet temerariam preveniremus (*ms.* perveniremus) audaciam presumptorum. Dat. Reate, viii kalendas augusti. »

7097 Rieti, 26 juillet 1288.

Absolutio juramenti. (Fol. 20 r°).

Venerabili fratri .. episcopo Ferentinati. « Pridem inter nobilem virum Balduinum de Supino et partem civium civitatis Ferentinatis adherentem eidem, ex parte una, et partem alteram civium predicte civitatis, ex altera, inimico homine superseminante zizaniam, discordia suscitata, nobiles viri Landulphus de Ceccano, Jordanus et Gualgnanus de Sculcula, fratres, Stephanus et Philippus filii quondam Raynaldi Rubei, militis Anagnini, et eorum socii vel sequaces, quia favorem, consilium et auxilium eidem Balduino sueque parti super hoc impendere curaverunt, excommunicationis sententiam, tam pretextu cujusdam constitutionis dudum in Campania edite contra patrie turbatores quam occasione inhibitionis propter hujusmodi discordiam generaliter et specialiter facte per dilectum filium Deodatum de Urbe, capellanum nostrum, tunc Campanie Maritimeque rectorem, incurrisse noscuntur. Cum autem Balduinus et nobiles suique socii vel sequaces predicti necnon et omnes tam milites quam laici predicte partis eidem Balduino, sicut premititur, adherentis juramentum prestiterint de stando precise super hujusmodi excessibus nostris beneplacitis et mandatis, cautionibus sufficientibus in hac parte nichilominus exhibitis ab eisdem, fraternitati tue per apostolica scripta mandamus quatinus prefatis nobilibus et sociis sive sequacibus aut fauctoribus suis ceterisque militibus et laicis predicte partis adherentis Balduino prefato, cum super hoc ab eis fueris requisitus, auctoritate nostra beneficium absolutionis impendas, injuncto eis quod de jure fuerit injuugendum. Dat. Reate, vii kalendas augusti. »

7098 Rieti, 26 juillet 1288.

Mandat ut Symeoni de Monaldo commune Esculanum quingentas libras restituat. (Fol. 20 r°)

Dilecto filio fratri Lamberto de Ripatransonis, ordinis fratrum minorum. Ei mandat ut .. potestatem et commune Esculanos compellat ad restituendum Symeoni de Monaldo, civi Esculano, quingentas libras ravennatum, quibus ab Hugolino de Bettona, tunc potestate Esculano, condemnatus est.

« Querelam dilecti filii... — Dat. ut supra. »

7099 Rieti, 26 juillet 1288.

Mandat ut Jacobo Falconerio de dampnis ei illatis commune Esculanum satisfaciat. (Fol. 20 v°.)

Dilecto filio fratri Lamberto de Ripatransonis, ordinis fratrum minorum. « Exposuit nobis dilectus filius nobilis vir Jacobus Falconerius de Esculo quod olim nobilis vir Hugolinus de Bettona, tunc potestas, et commune Esculani contra Castillonis et Podii castra, ejusdem nobilis, Esculane diocesis, armata manu hostiliter accedentes, dampna gravia sibi et vassallis suis habitatoribus castrorum ipsorum in domibus, molendinis, arboribus et rebus aliis eorumdem nequiter intulerunt. Super quo per nos provideri sibi suppliciter imploravit. Quocirca discretioni tue per apostolica scripta mandamus quatinus super hujusmodi dampnis auctoritate nostra inquiras diligentius veritatem, et si tibi constiterit de eisdem, illos qui ea intulisse noscuntur quod eidem nobili et vassallis ejus de dampnis ipsis plenam et debitam satisfactionem impendant, auctoritate premissa, per censuram ecclesiasticam, appellatione cessante, compellas... Dat. Reate, ut supra. »

7100 Rieti, 28 juillet 1288.

Esculanos a quibusdam condempnationibus absolvit. (Fol. 20 v°)

Dilectis filiis .. potestati, consilio et communi Esculanis. « Ex parte vestra fuit expositum coram nobis quod dudum, tempore felicis recordationis Honorii pape IIIIti, predecessoris nostri, inter .. syndicum communis vestri ad hoc specialiter constitutum et cameram sedis apostolice, super quibusdam condempnationibus contentis et specificatis in instrumento syndicatus ipsius syndici et contra vos et nonnullas speciales personas civitatis et districtus vestrorum, propter diversos excessus a vobis et eisdem personis commissos, per diversos rectores Anconitane Marchie qui fuerunt pro tempore promulgatis, talis concordia intercessit: videlicet quod pro satisfactione excessuum et condempnationum hujusmodi octo milia librarum ravennatum predicte camere solveretis, quare humiliter petebatis ut, cum de hujusmodi quantitate pecunie sit a vobis predicte camere plenarie satisfactum, indempnitatibus vestris super hoc precavere misericorditer dignaremur. Nos itaque, supplicationibus vestris in hac parte favorabiliter annuentes ac satisfactionem hujusmodi acceptantes, vobis predictos excessus apostolica auctoritate remittimus et ab eisdem condempnationibus contra vos occasione dictorum excessuum per eosdem rectores seu officiales eorum quomodolibet promulgatis totaliter absolvimus et quitamus... Dat. Reate, v kalendas augusti. »

7101 Rieti, 28 juillet 1288.

Inhibet ne pluviale quod ecclesiae Esculanae dedit alienari possit. (Fol. 21 r°.)

[... *Esculan.*] « Precordialis dilectionis affectum et zelum [...] Esculanam ecclesiam ab ineuntis etatis nostre [... s]tudiis continuatis benivolis prosequi non cessamus claris [... ind]iciis et signis evidentibus aperiri, pluviale quoddam exameti [...] texti per totum ac variis ymaginibus et figuris aliorumque diversorum operum quibus ingenium commendatur artificis multiplici varietate distincti, cui utique pluviali pretiosis margaritis ornatum amplum aurifrisium est annexum, per dilectum filium fratrem Lambertum de Ripatransonis, ordinis fratrum minorum, nuper eidem ecclesie duximus destinandum, ut illo, prout vestra viderit decere discretio, diebus utamini sollempnibus et festivis. Ut autem ipsius pluvialis usu predictam non contingat ecclesiam imposterum defraudari, auctoritate presentium districtius inhibemus ne pluviale prefatum pro quavis ipsius necessitate vendatur ecclesie vel obligetur pignori aut quomodolibet distrahatur... Dat. ut supra. »

7102 Rieti, 29 juillet 1288.

Notarium thesaurario sedis apostolicae in Marchia Anconitana concedit. (Fol. 21 r°.)

Dilecto filio nobili viro Johanni de Columpna, Marchie Anconitane rectori. « Cum thesaurarius apostolice sedis in Anconitana Marchia pro tempore deputatus tabellionem seu notarium habere consueverit specialem, nosque de probitate ac fidelitate dilecti filii Bartholomei Franchocoris de Pistorio, tabellionis, exhibitoris presentium, plenam in Domino fiduciam habeamus, nobilitati tue per apostolica scripta mandamus quatinus eundem Bartholomeum dilecto filio Symoni Boniaccursi, de societate filiorum Clarenti de Pistorio, thesaurario sedis ejusdem in marchia supradicta, sublato difficultatis objectu, pro notario seu tabellione concedas, faciens assignari sibi acta et alia que hujusmodi notariis seu tabellionibus assignari consueverunt temporibus retroactis... Dat. Reate, IIII kalendas augusti. »

7103 Rieti, 31 juillet 1288.

Rectori Marchiae Anconitanae mandat ut a bajulo regni Siciliae quaedam castra recipiat. (Fol. 21 r°.)

Dilecto filio nobili viro Johanni de Columpna, Marchie Anconitane rectori. « Cum venerabilis frater noster G., episcopus Sabinensis, apostolice sedis legatus et una cum dilecto filio nobili viro R., comite Atrebatensi, bajulus regni Sicilie per romanam ecclesiam constitutus, Montiscalvi, Sorbi et Ceresi, Pizii et Rocce ad Malfagetum castra, ad ecclesiam predictam spectantia, que hactenus per officiales regios occupata et detenta fuerunt, mandet restitui et assignari tibi per nuntium specialem nomine nostro et ecclesie supradicte, volumus et per apostolica tibi scripta mandamus quatinus, sublato more dispendio, gentem usque ad quantitatem de qua expedire cognoveris congregare procures, te ad partes illas una cum gente ipsa quamtotius conferendo, castra eadem ab eodem nuntio recepturus. Tu vero illa postquam tibi fuerint assignata hominibus et aliis necessariis munire non differas prout fuerit oportunum, faciens sedulam eorum circa custodiam eam diligentiam et sollicitudinem adhiberi ut dubitari non valeat aliquatenus de eisdem. Quod autem

super hiis contigerit fieri nobis per tuas litteras studeas plenius explicare. Dat. Reate, II kalendas augusti. »

7104 Rieti, 6 août 1288.

Senenses ab excommunicatione absolvit. (Fol. 21 r°.)

Venerabili fratri .. episcopo Senensi. « Dilectus filius Vivianus Raynucii, notarius, procurator Guidonis Silvatici, potestatis, et aliorum officialium sive rectorum secundum ordinem civitatis Senensis, videlicet Stricche de Salimbene, Uguctii Orlandi Bonsignoris, Mini Preite et Soczi Legatii, militum, Jacobi Crescenzi, Bonaventure Albertini, Asbergein, Bindi Ugolini de Suvicille, Aczolini Bartholomei, Thure Citadini, Viviani Jacobi, Mini Jacobi, Pieri Uggerii, Beringerii Nelli, Bonaventure Neri Judicis, G[o...], Enee Bartholomei Maynecti, Ugonis Judicis, Gerii Mont[... Jo]hannini, Philippi Bartholomei, Arengerii Bernardini Prioris, A[...] Scarcialupi, Viviani Judicis, Jacobi Sigerii, Gratie Judicis, A[...] Jacobi Ugnitionis, civium Senensium, nobis humiliter supplicavit ut, cum ipse, habens ab eis [ad hoc mandatum] sufficiens, procuratorio nomine predictorum super excommunicatione seu excommunicationibus per te in eos auctoritate apostolica promulgatis, quas iidem incurrisse noscuntur pro eo quod, contra mandatum nostrum per speciales litteras eidem potestati, consilio et communi ejusdem civitatis directum, necnon et contra monitionem tuam auctoritate apostolica eis factam ad turbationem status Tuscie satagentes, contra civitatem Aretinam et Aretinos hostiliter procedere presumpserunt, precise stare juraverit nostris et romane ecclesie beneplacitis et mandatis, promittens super hiis apud Senas cavere ydonee, sicut eis per nos vel alium duxerimus injungendum, prout in instrumento publico inde confecto per manum magistri Pauli de Reate, camere nostre notarii, plenius dicitur contineri, eos a prefatis excommunicationibus absolvere de benignitate solita dignaremur. Nos igitur, qui pacem fidelium cupimus et salutem, volentes misericorditer agere cum eisdem, fraternitati tue per apostolica scripta mandamus quatinus, recepta prius nomine nostro et romane ecclesie ab eodem communi ydonea cautione quod super premissis excommunicationibus mandatis nostris et ipsius ecclesie parebunt humiliter et devote, tam memoratum potestatem et alios supradictos quam etiam alios homines Senensis civitatis et diocesis qui ex predictis causis easdem excommunicationes incurrisse noscuntur, cum ab eis fueris requisitus, ab hujusmodi excommunicationibus auctoritate nostra absolvas juxta formam ecclesie consuetam, injuncta eis penitentia salutari, et ipsos denunties absolutos, faciens de exhibitione cautionis predicte confici publicum instrumentum quod una cum tuis litteris harum seriem et quicquid inde feceris continentibus sub tuo sigillo ad cameram nostram studeas per fidelem nuntium destinare. Dat. Reate, VIII idus augusti, anno primo. »

7105 Rieti, 8 août 1288.

Dispensatio matrimonii. (Fol. 21 v°.)

Venerabili fratri .. episcopo Pensauriensi. Ei mandat ut cum Malatestino, nepote Malatestae de Verruculo, et Agnete, nata Conradi, comitis Montisferetri, dispenset ut, non obstante quarto consanguinitatis gradu, ad firmanda pacis foedera, matrimonium contrahere possint.

« Exhibita nobis dilecti... — Dat. Reate, VI idus augusti, anno primo. »

7106 Rieti, 23 juin 1288.

Collatio beneficii. (Fol. 22 r°.)

[*Dilecto filio* [...] *archidiacono Darochensi in ecclesia Cesaragustana.* « ...Cum itaque archidiaconatus Darochensis in ecclesia Cesara[gustana, cujus] existis canonicus, ex eo vacare noscatur ad presens quod Fortunius de Bergua, [qui] olim archidiaconatum ipsum in ecclesia ipsa obtinuit, negotio electionis de ipso in episcopum ipsius ecclesie in discordia celebrate ad sedem apostolicam legitime devoluto et ibidem pendente ac minime terminato, se in episcopum Cesaragustanum consecrari et intrudi temere procuravit, ac administrationi episcopatus Cesaragustani ausu nefario se ingerens, archidiaconatum dimisit eundem, dictusque archidiaconatus, ut asseritur, nulli debeatur de jure, nec sit alius preter nos qui illum conferre possit, cum ecclesia Cesaragustana noscatur carere pastore, ad cujus collationem idem archidiaconatus noscitur pertinere. Nos, volentes tibi gratiam facere specialem, archidiaconatum ipsum sic vacantem, cum omnibus juribus et pertinentiis suis, apostolica tibi auctoritate conferimus et providemus de illo ac te de ipso per nostrum anulum presentialiter investimus... Dat. Reate, VIII kalendas julii, pontificatus nostri anno primo. »

7107 Rieti, 20 août 1288.

Florentinos ab excommunicatione absolvit. (Fol. 22 r°.)

Venerabili fratri .. episcopo Florentino. « Dilectus filius

Bindus Vernacii, civis Florentinus, syndicus et procurator Antonii de Frassinago, potestatis, et Gerardi de Josano de Cremona, capitanei, priorum artium et artificum, consilii et communis civitatis Florentine, nobis humiliter supplicavit ut, cum ipse, habens ab eis ad hoc mandatum sufficiens, procuratorio nomine predictorum super excommunicatione in eosdem potestatem et capitaneum communis predicti ac alios capitaneos exercitus pridem per dictum commune contra civitatem Aretii et Aretinos destinati auctoritate apostolica promulgata, quam iidem potestas et capitaneus incurrisse noscuntur, pro eo quod tam ipsi quam priores artium et artificum, consilium et commune predicti, vilipensis monitionibus auctoritate predicta eis factis, predictum exercitum infra prefixum eis terminum revocare contumaciter recusarunt, precise stare juraverit nostris et ecclesie romane beneplacitis et mandatis, prout in publico instrumento inde confecto per manum magistri Pauli de Reate, camere nostre notarii, plenius dicitur contineri (1)... Dat. Reate, XIII kalendas septembris, pontificatus nostri anno primo. »

7108-7112 Rieti, 21 août 1288.

Apocha. (Fol. 22 v°.)

Dilectis filiis Thome Spiliati et Lapo Hugonis, Johanni Jacobi, Rogerio May[... de societate] Thome predicti, Philippo et Spine Hugonis, Dricte Cambii, Johanni Bentivegne [...] ac aliis vestris sociis, civibus Florentinis, camere nostre mercatoribus. « Cum venerabili fratri [nostro G., episcopo] Sabinensi, apostolice sedis legato et una cum dilecto filio nobili viro R., comite Atrebatensi, bajulo regni Sicilie per romanam ecclesiam constituto, recipienti pro parte et nomine heredum clare memorie C., regis Sicilie, pro necessaria et imminenti defensione ipsius regni, ad mandatum nostrum, de pecunia vestra octingentas uncias auri ad pondus ejusdem regni, quinque florenis auri pro uncia qualibet computatis, liberaliter duxeritis mutuandas, nos, promptitudinis vestre studia in hac parte merito commendantes ac super hoc vestre et societatis vestre indempnitatibus imposterum precavere volentes, presentium vobis auctoritate concedimus ut de pecunia decimarum collectarum pro subsidio Terre Sancte penes vos seu aliquos ex vobis et societatem vestram deposita vel alias quocumque nomine assignata, regni Anglie decima dumtaxat excepta, pro securitate et cautela vestra usque ad predictam quantitatem octingentarum unciarum auri a vobis, ut predicitur, mutuatam, vestro et societatis predicte nomine, retinere licite et libere valeatis, donec de decimis concessis predicto regi per felicis recordationis M. papam, predecessorem nostrum, vel alias de bonis predictorum heredum vobis fuerit de prefato mutuo plenarie satisfactum. Nec possitis interim ad restituendum de pecunia ipsarum decimarum apud vos et societatem vestram deposita, excepta, sicut premittitur, decima regni Anglie memorati, usque ad quantitatem mutui supradicti a quoquam apostolica seu quacumque alia auctoritate compelli vel quomodolibet molestari. Nos enim decernimus irritum et inane quicquid contra hujusmodi concessionis nostre tenorem contigerit attemptari. Has litteras bulla nostra munitas in hujus rei testimonium concedentes. Dat. Reate, XII kalendas septembris, pontificatus nostri anno primo. »

« In e. m. dilectis filiis Fatio et Nicolao Bonsignoris, Bonaventure Bernardini, Raynerio Jacobi, Fatio Berignonis, Bindo Clariti et Cristoforo Benedicti, de societate filiorum Bonsignoris et predicti Bonaventure, ac ceteris vestris sociis de societate vestra, civibus Senensibus, camere nostre mercatoribus. Cum venerabili fratri nostro G., episcopo Sabinensi, etc., ut supra per totum. Dat. ut supra. »

« In e. m. dilectis filiis Uberto Raynaldi, Symoni Rote, Francetto Rimbertini, Maynecto Raynaldi et Baldo Maynecti Rimbertini, de societate Pulicum et Rimbertinorum, ac ceteris vestris sociis de societate vestra, civibus Florentinis, nostre camere mercatoribus. Cum venerabili fratri nostro G., episcopo Sabinensi, etc., ut supra in prima per totum. Dat. ut supra. »

« In e. m. dilectis filiis Labro Vulpelli, Paganello Gualandi, Paganucio Guiditionis, Johanni Symonetti et Adjuto Rostimpelli, de societate Riccardorum, ac ceteris vestris sociis de societate vestra, civibus Lucanis, camere nostre mercatoribus. Cum venerabili fratri nostro G., episcopo Sabinensi, etc., ut supra in prima per totum. Dat. ut supra. »

« In e. m. dilectis filiis Clarentino et Lanfranco Anselmi, Fortino et Baldo Raynerii, Merguliesio Brachii, Conrado Gaii, Anselmo Meliorati, de societate filiorum Clarenti, ac aliis vestris sociis de societate vestra, civibus Pistoriensibus, camere nostre mercatoribus. Cum venerabili fratri nostro G., episcopo Sabinensi, etc., ut supra in prima, usque ut de pecunia decimarum collectarum seu etiam colligendarum pro subsidio Terre Sancte penes vos seu aliquos ex vobis et societatem vestram deposita et deponenda, vel alias quocumque nomine assignata seu

(1) Voy. ci-dessus (n° 7104) une lettre semblable pour les Siennois.

etiam assignanda, regni Anglie decima, etc., usque nec possitis interim, etc., usque deposita et etiam deponenda, excepta, sicut premittitur, etc., usque in fine per totum. Dat. ut supra. »

7113 Rieti, 29 août 1288.

Apocha. (Fol. 23 r°.)

Dilecto filio Thure Bonamiki, civi et mercatori Senensi, de societate filiorum Bonsignoris et Bonaventure Bernardini de Senis. « Cum olim, tempore quo romana ecclesia per obitum felicis recordationis Honorii pape IIII[ti], predecessoris nostri, vacabat, res sive bona que fuerunt bone memorie Petri, Capudaquensis episcopi, pridem [...] remearet nature debitum persolventis et que penes te aliosque [socios tuos de societate filiorum] Bonsignoris et Bonaventure Bernardini de Senis in depositum [..., de mandato] collegii cardinalium ejusdem ecclesie, de quorum numero tunc eramus, per dilectum filium B., came[re nostre clericum, vive] vocis oraculo tibi facto, dilecto filio magistro Rangero, clerico, nuntio et procuratori venerabilis fratris [nostri G., episcopi] Sabinensis, apostolice sedis legati et una cum dilecto filio nobili viro R., comite Atrebatensi, bajuli regni Sicilie, ac regiorum heredum et venerabilis fratris nostri .. Capudaquensis episcopi, qui eidem Petro successit, necnon et monasterii monialium Sancte Anne de Nuceria, ordinis Sancti Augustini, Salernitane diocesis, recipienti ea nomine ipsorum aliorumque omnium qui de jure possent et deberent petere bona ipsa vel partem aliquam eorumdem, tuo et sociorum ac societatis predictorum nomine integre duxeris assignanda, prout plenius nobis constat, eaque predictus legatus se asserat ab eodem nuntio recepisse, nos assignationem hujusmodi a te factam ratam habentes et gratam, has litteras tibi ad tuam et sociorum ac societatis eorumdem cautelam in hujusmodi rei testimonium concedimus de gratia speciali. Dat. Reate, IIII kalendas septembris, anno primo. »

7114 Rieti, 13 août 1288.

Regimen civitatis Firmanae accipit. (Fol. 23 r°.)

Dilecto filio .. potestati, consilio et communi Firmanis. « Inter urbes ceteras... Sane libenti et affectuoso recepimus animo litteras vestras et syndicum quos nuper ad nos dirigere curavistis, per eos nobis civitatis jam dicte regimen pro anno futuro ab Omnium Sanctorum festo venturo proxime inchoandum devotissime offerentes, intime dilectionis affectum quem erga personam nostram abolim, dum nos minor status haberet, vos gerere novimus claris inditiis ostendendo ... hujusmodi oblationem admittimus... Dat. Reate, idibus augusti, pontificatus nostri anno primo. »

7115-7118 Rieti, 13 août 1288.

Potestatem in civitate Firmana constituit. (Fol. 23 r°.)

Dilecto filio nobili viro Hubaldo de Vermonellis de Luca. Ei Firmanae civitatis regimen committit, additque : « Discretioni tue per apostolica scripta mandamus quatinus, si contigerit te regimen recipere memoratum, familia et aliis necessariis, juxta tenorem cedule quam tibi sub bulla nostra dirigimus interclusam, quantitatem salarii et familie numerum exprimentem, te preparare procures, ut in termino in eadem expresso cedula possis ad civitatem predictam, actore Domino, pervenire. Nobis nichilominus quod super hoc feceris per .. latorem presentium quam citius precise ac plenarie responsurus. »

« Probitatis multiplicis merita... — Dat. ut supra. »

« In e. m. dilecto filio nobili viro Sclatte de Cancellariis de Pistorio. »

« In e. m. nobili viro Phylippo Soffredi de Pistorio. »

« In e. m. dilecto filio Ambrosio de Pistorio, juris civilis professori. »

7119 Rieti, 10 septembre 1288.

Remittit iter ad limina. (Fol. 23 v°.)

Venerabili fratri Bernardo, episcopo Barchinonensi. « Ex parte tua... — Dat. Reate, IIII idus septembris. »

7120 Rieti, 18 août 1288.

De castro Montiscalvi ab ecclesia romana recuperato. (Fol. 23 v°.)

Dilecto filio nobili viro Johanni de Columpna, Marchie Anchonitane rectori. « Tuarum serie litterarum quas nuper nobis tua sollicitudo direxit diligentius intellecta, didicimus quod homines castri Montiscalvi, qui temere ipsum in rebellione tenebant, tibi, cum illud congregato circumdedisses exercitu, nuper in festo Assumptionis beate virginis proximo precedente, nostro et ecclesie romane nomine tradiderunt, nonnullis promissionibus prefatis hominibus a te factis, quarum in eisdem litteris

habebatur mentio subsecutis; quodque tu, recepto a predictis hominibus, pretacto nomine, fidelitatis solite juramento, jam nonnullos ad ejusdem castri custodiam deputasti. Nos autem tam gratis et acceptis rumoribus non absque uberi mentis letitia intellectis, processum tuum et operose sollicitudinis studium in premissis exequendis adhibitum multipliciter commendamus, cum castrum ipsum, quod ab olim manus avida occupare presumpserat, predicta recuperarit ecclesia per vigilantem ministerii tui curam. Quia igitur non minor est virtus quam querere parta tueri (1), volumus et presentium tibi tenore mandamus quatinus circa sedulam castri memorati custodiam illam diligentiam et sollicitudinem adhibere procures ut nulla de ipsa possit imposterum actore Domino dubitatio suboriri. Super aliis vero in litteris prelibatis expressis, tibi, auditis que .. guardianus fratrum minorum de Venarupta, ad nostram, ut scripsisti, presentiam destinandus, nobis duxerit referenda, beneplacitum nostrum seriosius exprimemus. Ceterum volumus quod hii qui castrum diruere predictum suis ipsum sumptibus reparent, quodque tam dicti quam aliorum destructorum castrorum quorum nomina in prefatis litteris expressisti homines dominis suis exhibeant servitia consueta, sed nequaquam permittas quod iidem domini aliquam jurisdictionem exerceant in homines antedictos. Age itaque strenue... Dat. Reate, xv kalendas septembris. »

7121 Rieti, 1er septembre 1288.

B, episcopo Penestrino, medietatem reddit_uum ecclesiae Auximanae concedit. (Fol. 23 v°.)

Venerabili fratri B., episcopo Penestrino. « Preclara tue merita... Te, tunc episcopum Auximanum, a vinculo quo ecclesie Auximane eras adstrictus pridem duximus assolvendum et te in consortium cardinalium sancte romane ecclesie assumentes in episcopum et pastorem Penestrine ecclesie, de fratrum nostrorum consilio, duximus prefigendum. Cum itaque ex hoc te oporteat sumptus facere ampliores, nos volentes te, ut illos levius tolerare valeas, in aliquo relevare, tibi presentium auctoritate concedimus ut medietatem omnium proventuum et reddituum episcopalium predicte ecclesie Auximane a die promotionis tue ad prefatam ecclesiam Penestrinam usque ad kalendas januarii subsequentis... exigere et percipere valeas ac tuis usibus applicare... Dat. kalendis septembris. »

(1) Hexamètre tiré de l'*Art d'Aimer* d'Ovide. (Liv. II, v. 13.)

7122 Rieti, 28 août 1288.

De jurisdictione civitatis Esculanae. (Fol. 24 r°.)

[*Dilecto filio nobili viro Johanni*] *de Columpna, Marchie Anchonitane rectori.* « ... (1) sincera civium Esculanorum devotio... Nobilitati tue per apostolica scripta mandamus quatinus eos pro nostra et apostolice sedis reverentia favorabili affectu prosequens et pertractans, nequaquam permittas quod aliquis ipsorum civium, vel quicumque alius civitatis Esculane, vel commune ipsius, seu quivis habitator vel universitas de districtu seu jurisdictione civitatis ejusdem citetur vel conveniatur super civilibus vel criminalibus causis in foro seu curia judicis Abbatie et comitatus ejusdem, nec etiam coram aliquo judice per te in Anchonitana Marchia constituto, cum nostre voluntatis existat ut cives et alii supradicti in tua et tuorum generalium judicum curia dumtaxat in causis conveniantur eisdem. Cum autem, sicud ex parte predicti communis fuit propositum coram nobis, Malte, Ardemandesce, Capradozi, Quintiani et Palentiani castra spectent ad jurisdictionem civitatis predicte, nolumus quod contra castra ipsa vel habitatores eorum facias per te vel alium seu alios aliquas novitates... Dat. Reate, v kalendas septembris. »

7123 Rieti, 9 septembre 1288.

De castro Montiscalvi ab ecclesia romana recuperato. (F. 24 r°.)

Dilecto filio nobili viro Johanni de Columpna, Marchie Anchonitane rectori. Memorat litteras ad eumdem Johannem de castro Montiscalvi directas supraque transcriptas (n° 7120) additque : « Ne igitur ipsius castri reparatio differatur, volumus et presentium tibi tenore mandamus quatinus de ipsius castri diligenti custodia existens sollicitus et attentus, illud quoad presens facias nostre camere sumptibus, prout oportunum fuerit, reparari, restituendis successu temporis a destructoribus dicti castri. Cum autem dignum et rationi conveniens videatur ut dicti homines, cum feudorum que a dominis ipsis tenent percipiant cum integritate proventus, predicta servitia dominis impendant eisdem, facias servitia eadem prefatis dominis a pretactis hominibus integraliter exhiberi... »

« Nuper ad nostram... — Dat. Reate, v idus septembris. »

(1) Le premier ou les deux premiers mots manquent.

7124 Rieti, 9 septembre 1288.

Rectori in spiritualibus Marchiae Anchonitanae mandat ut fratres minores in causis saecularibus implicare, ad testimonium in causis perhibendum compellere, omninoque alias disturbare cesset. (Fol. 24 r°.)

Dilecto filio magistro Matheo, canonico Asisinati, vicario nostro in spiritualibus in Anchonitana Marchia.

« Nuper non sine... — Dat. Reate, v idus septembris. »

7125 Rieti, 9 septembre 1288 (?).

Inquirit de usurpatione quarumdam terrarum ecclesiae romanae a monasterio Sanctae Sophiae Beneventano facta. (Fol. 24 v°.)

Dilecto filio .. archipresbytero Anchonitano et .. rectori Beneventano. « Ad nostrum pervenit auditum quod pridem tempore quo Jacobus de Arcella regimen [civitatis] Beneventane exercuit, .. abbas et conventus monasterii Sancte Sophie civitatis ejusdem, ad romanam ecclesiam nullo medio pertinentis, ordinis Sancti Benedicti, suis finibus non contenti, quasdam possessiones seu terras ad ecclesiam ipsam spectantes temere occuparunt easque predicto Jacobo sub certo censu annuo locaverunt. Nolentes igitur talia equanimiter sustinere, discretioni vestre per apostolica scripta districte precipiendo mandamus quatinus vos vel alter vestrum super hiis de plano et absque strepitu ac figura juditii sollicite inquiratis; et si vobis constiterit de premissis, predictas possessiones seu terras ad jus et proprietatem ejusdem ecclesie, locatione non obstante predicta, revocare curetis. Contradictores, etc. Si vero prefati .. abbas et conventus vel alius in possessionibus seu terris eisdem se jus aliquod habere contendunt, eis libenter, cum super hoc requisiti fuerimus, complementum exhiberi justitie faciemus. Quod autem in hac parte fieri contigerit nobis per vestras litteras plenius exponatis. »

7126 Rieti, 9 septembre 1288.

Inquirit de vita monachorum et monialium monasteriorum Beneventanorum. (Fol. 24 v°.)

Eidem archipresbytero. « Pastoralis officii cura... Audivimus siquidem quod monachi et moniales quorumdam monasteriorum de Benevento, que ad eandem ecclesiam nullo pertinent mediante, vitam ducunt usque adeo dissolutam quod exinde divina majestas offenditur, proveniunt animarum pericula et in mentibus fidelium scandalum generatur. Volentes igitur super hiis scire plenius veritatem, discretioni tue per apostolica scripta districte precipiendo mandamus quatinus, Deum habens pre oculis, super premissis diligenter et solerter inquiras, et que inveneris in hac parte fideliter in scriptis redigi facias, ea nobis cum te ad nostram contigerit redire presentiam delaturus... Dat. Reate, v idus septembris. »

7127 Rieti, 23 août 1288.

Senogalienses cives ab illicito juramento absolvit. (Fol. 24 v°.)

Dilectis filiis .. potestati, consilio et communi ac Johanni de Serralonga, Maze Francisci, Nicolao Bonfilii, Fidancie Judici, Jacobino Gerardi, Zardino Martinutii, Phylipputio Ricardelli, Jacobutio Clari, Gozoni Johannis Castellani, Benero Ugonis de Esio, Raynaldutio Henrici, Martino Attonis Leporis, Cambio Muscati, Clementi Johannis de Serra, Attoni Attolini, Nicoletto Attonis Anconitani, Jacobutio Novellutii, Martino Johannis Britii, Detavito Hugolini Bernardi, Bartholino Alexii, Benevenuto Johannis Castellani, Gallo Pedonis, Nicolao Jacobi Fortis Judici, Petro Yscle, Palmolo Miliani, Marco Martini Angeli, Rectori Sartori, Benevenuto Jacobutii Clari, Matheo Albertelli, civibus Senogaliensibus. Ex parte vestra nuper fuit expositum coram nobis quod dudum Phylipputius Maynardelli et Rogerius de Paganellis, concives vestri, cum ceteris de stirpe seu consanguinitate sua, contra romanam ecclesiam spiritu rebellionis assumpto, adhibitis sibi ad hoc masnada Guidonis de Monteferetro, tunc in illis partibus commorantis, et nonnullis aliis ecclesie predicte rebellibus, civitatem vestram in fidelitate ac devotione ipsius ecclesie persistentem [... non]nullis ex ipsa nobilibus ac civibus crudeliter peremptis, vos ad rebe[llendum contra predictam ecclesi]am et venerabilem fratrem nostrum B., episcopum Tripolitanum, tunc abbatem monasterii [Sancti...] et rectorem Anchonitane Marchie coegerunt. Cumque penitudinis ducti consilio [ad ips]orum rectoris et ecclesie velletis mandata redire, occupatores iidem terram ipsam dimittere voluerunt quousque vos, commune predictum, per syndicum specialiter constitutum, et vos, singulares cives, presentialiter coram certis personis publicis ad hoc rogatis, sex milia librarum ravennatum et anchonitanorum confessi fuistis vos recepisse in depositum ab eisdem, cum in rei veritate nullam ab ipsis debiti causa vel alia recipissetis pecunie quantitatem. Verum idem rector per vos, postquam iidem occupatores terram dimiserunt eandem, sollicite requisitus, attendens quod

confessiones hujusmodi falsa simulatione concepte nequaquam ex libera voluntate processerant, sed erant potius vi extorte, idque sic erat provincie toti notorium et adeo manifestum quod nullius poterat tergiversationis velamine occultari, ac volens ex offitii sui debito indempnitati vestre consulere et, obligationis illicite viribus vacuatis, predictorum rebellium calumpniis et malitiis obviare, omnes hujusmodi promissiones, stipulationes et obligationes vestras juramento seu qualibet alia firmitate vallatas et instrumentum seu instrumenta super predictis stipulationibus, promissionibus et obligationibus confecta, cujuscumque tenoris existerent, sententialiter cassavit, annullavit, irritavit, et cassa, nulla et irrita nuntiavit, declarando vos comuniter seu singulariter eisdem Phylipputio et Rogerio occasione supradicti depositi non teneri; vosque redidit ab omnibus predictis et singulis et quibuslibet juramentis super premissis prestitis absolutos, prout in instrumento publico exinde ad vestram cautelam confecto et coram nobis ostenso plenius dicitur contineri. Quare nobis humiliter supplicastis ut quod per eundem rectorem factum esse dinoscitur confirmare de benignitate sedis apostolice dignaremur. Nos igitur, justis vestris supplicationibus inclinati, quod per rectorem eundem factum est ratum et gratum habentes, id auctoritate apostolica ex certa scientia confirmamus et presentis scripti patrocinio communimus. Nulli ergo... Dat. Reate, x kalendas septembris, pontificatus nostri anno primo. »

7128 Rieti, 1288.

Rectoriam in temporalibus et spiritualibus Massae Trabariae Roberto de Robertis committit. (Fol. 25 r°.)

Dilecto filio Roberto de Robertis, canonico Regino, capellano nostro, Masse Trabarie rectori.

« Tradite tibi virtutes... » (1).

7129 Rieti, 1288.

De eodem negotio. (Fol. 25 v°.)

Dilectis filiis clero et populo Masse Trabarie.

« Tradite dilecto filio... — Dat. ut supra. »

(1) La date est enlevée.

7130-7131 Rieti, 18 août 1288.

Regimen in spiritualibus et temporalibus civitatis Castelli Roberto de Robertis committit. (Fol. 25 v°.)

Dilecto filio Roberto, etc., rectori Masse Trabarie, etc.

« Cupientes ut civitas... — Dat. Reate, xv kalendas septembris, anno primo. »

In e. m. .. episcopo, clero, .. potestati, consilio et communi civitatis Castelli.

7132 Rieti, 20 août 1288.

Sub dominio rectoris Massae Trabariae constituuntur diversa castra. (Fol. 25 v°.)

Dilectis filiis hominibus castrorum et tenimentorum que dicuntur Sancte Agathe, Silveplane, Billis, Raynerii de Monte Auriolo, Raynerii de Castaldeto, Hugolini Pyagnani, Maccrate, Vergnanti et Trivii, Wittoni et Savine, salutem, etc. Declarat castra et tenimenta eorum, super quorum jurisdictione gravis contentio exorta erat inter Massae Trabariae et Romaniolae rectores, necnon homines et castra quae infra fines locorum illorum existunt, sub dominio rectoris Massae Trabariae consistere.

« Cum inter alias... — Dat. Reate, xiii kalendas septembris, anno primo. »

7133 Rieti, 1er août 1288.

De eodem negotio. (Fol. 25 v°.)

Dilecto filio nobili viro H., rectori provincie Romaniole.

« Cum inter alias... — Dat. Reate, kalendis augusti, anno primo » (1).

7134-7135 Rieti, 1er octobre 1288.

De tranquillitate in Tuscia civitate restituenda. (Fol. 25 v°.)

Dilectis filiis .. potestati, consilio et communi Aretinis. « Intellecto dudum quod inter vos et concives vestros extrinsecos, inimico homine superseminante zizaniam, dissensiones et scandala suscitabantur gravia,... Universitati

(1) Le scribe a écrit en marge : « Nota quod declaratio et constitutio sunt in alio regesto domini N. pape IIII scripto in cancellaria. Idem de castro Sancti Angeli in Vado declaratum est et constitutum » (Voyez ci-dessus, n°s 604 et 605).

vestre per apostolica scripta mandamus quatinus syndicos seu procuratores, plenum a vobis mandatum habentes, ad audiendum, recipiendum et acceptandum pro vobis et nomine vestro ea que pro bono, pacifico et quieto statu vestro et civitatis vestre duxerimus ordinanda, infra terminum vobis super hoc per venerabilem fratrem nostrum L., archiepiscopum Consanum, latorem presentium, quem ad vos propter hoc specialiter mittimus, assignandum, sublato cujuslibet difficultatis obstaculo, ad nostram presentiam destinetis, interim a quolibet hostili processu penitus abstinentes... Dat. Reate, kalendis octobris, anno primo. »

In e. m. extrinsecis de Aretio.

7136-7137 Rieti, 1er octobre 1288.

De eodem negotio. (Fol. 26 r°.)

Dilecto filio Percivallo, capellano nostro, carissimi in Christo filii nostri R., regis Romanorum illustris, in partibus Tuscie vicario generali. Ei mandat ut infra terminum sibi ab archiepiscopo Consano, latore praesentium, assignandum ad sedem apostolicam veniat, interim a quolibet hostili processu contra extrinsecos Aretinos abstinendo.

« Nuper ad nostrum... — Dat. ut supra. »

In e. m. .. episcopo Aretino.

7138-7139 Rieti, 4 octobre 1288.

De eodem negotio. (Fol. 26 r°.)

Dilectis filiis .. potestati, .. capitaneo, consilio et communi Pisanis. « Cunctorum cura fidelium... Universitati vestre per apostolica scripta districte precipiendo mandamus quatinus syndicos seu procuratores vestros, plenum a vobis mandatum habentes, ad audiendum, recipiendum et acceptandum pro vobis et nomine vestro ea que pro bono, pacifico et tranquillo statu vestro duxerimus ordinanda, infra terminum vobis super hoc per venerabilem fratrem nostrum .. archiepiscopum Consanum, latorem presentium, quem ad vos propter hoc specialiter mittimus, assignandum, sublato difficultatis obstaculo, ad nostram presentiam destinetis, interim a quolibet hostili processu contra civitatem Lucanam et extrinsecos civitatis vestre penitus abstinentes... Dat. Reate, IIII nonas octobris, anno primo. »

In e. m. nobili viro .. judici Calagurritano mandat ut infra terminum sibi ab archiepiscopo Consano, latore praesentium, assignandum, procuratorem suum ad sedem apostolicam mittat, interim a quolibet hostili processu contra civitatem Lucanam et ejus extrinsecos se abstinens.

7140 Rieti, 4 octobre 1288.

De eodem negotio. (Fol. 26 v°.)

Venerabili fratri .. archiepiscopo Pisano. Ei mandat ut infra terminum sibi ab archiepiscopo Consano assignandum ad sedem apostolicam veniat.

« Ad statum civitatis... — Dat. ut supra. »

7141 Rieti, 4 octobre 1288.

De eodem negotio. (Fol. 26 v°.)

Dilectis filiis .. potestati, consilio et communi Lucanis. Eis mandat ut ab omni hostili processu contra civitatem Pisanam se abstineant.

« Ad statum civitatis... — Dat. ut supra. »

7142 Rieti, 4 octobre 1288.

De eodem negotio. (Fol. 26 v°.)

Venerabili fratri .. archiepiscopo Consano. Ei praedictum negotium committit.

« Attendentes quod tam... — Dat. ut supra. »

7143 Rieti, 4 octobre 1288.

Infradictis Tusciae civibus mandat ut a quolibet hostili processu se abstineant. (Fol. 27 r°.)

[*Dilectis filiis...*] *ensibus, Lucanis, Pisanis et Aretinis civibus necnon et quibuscumque Gebellinis de Tu*[*scia ac extrinsecis et*] *intrinsecis quarumcumque civitatum, castrorum aliorumque locorum Tuscie ac sequacibus eorumdem.*

« [Attendentes quod tam]... — Dat. ut supra. »

7144 Rieti, 1288.

Contra invasores castri Albae. (Fol. 27 r°.)

Dilecto filio nobili viro .. justitiario Aprutino. « Mirantes nuper audivimus et referimus perturbati quod .. vicarius

nobilis viri Odonis de Tusciaco in partibus Aprutinis, non attendens neque considerans quod castrum Albe id circo dudum ad manus suas romana cepit ecclesia ut exinde non solum regno Sicilie citra Farum, verum etiam heredibus regiis pax et tranquillitas proveniret, in tantam prerupit temeritatis audaciam quod ad castrum ipsum cum multitudine armatorum accedens, illud, ut dicitur, occupavit, ejus roccam pro viribus nichilominus impugnando, in nostram et apostolice sedis grandem injuriam et contemptum ac turbationem non modicam circumposite regionis. Quia igitur tante presumptionis excessum transire nolumus impunitum, volumus et per apostolica tibi scripta districte precipiendo mandamus quatinus, sublato more dispendio, procures omnino ut idem vicarius cum gente sua de castro ipso et etiam de rocca predicta, si eam forsitan occupavit, absque ulla difficultate recedat, eã .. rectori per nos inibi deputato libere dimittendo, ipsumque vicarium ac alios tue jurisdictioni subjectos qui fuerunt in hac parte culpabiles de tanto et tam superbo ac presumptuoso excessu taliter citra penam sanguinis punire studeas ut ceteri eorum exemplo a similibus arceantur; nosque devotionem tuam, quam in hoc invenire cupimus efficacem, provide non immerito commendemus, nec cogamur aliud in hac parte remedium adhibere. Quod autem in hac parte feceris plene nobis rescribere non postponas. Dat. Reate. »

7145 Rieti, 1288.

De eodem negotio. (Fol. 27 r°.)

Venerabili fratri G., episcopo Sabinensi, apostolice sedis legato et una cum dilecto filio nobili viro R., comite Atrebatensi, bajulo regni Sicilie per romanam ecclesiam constituto. « Mirantes nuper audivimus... Predictum vicarium et gentem ipsius de prefatis castro et rocca, si eam forsitan occupavit, facias et procures, sublato more dispendio, expelli omnino; et nichilominus ipsum ad presentiam nostram mittas... »

7146 Rieti, 1288.

De eodem negotio. (Fol. 27 r°.)

Dilecto filio .. vicario nobilis viri Oddonis de Tusciaco in partibus Aprutinis. « Mirantes nuper audivimus... Volumus et per apostolica tibi scripta districte precipiendo mandamus quatinus statim receptis presentibus de castro ipso et etiam de rocca predicta, si eam forsitan occupasti, una cum gente tua, cum per dilectum filium fratrem Huguitionem, ordinis militie Jerosolimitani, cubicularium et familiarem nostrum, latorem presentium, quem propter hoc mittimus, ex parte nostra fueris requisitus, omnino recedas et ad similia per te vel alium seu alios ulterius non procedas. Pro certo sciturus quod, si secus presumpseris, taliter in hac parte providere curabimus quod erit aliis in exemplum. Volentes ut nobis rescribere studeas qualiter in hoc nostris beneplacitis et mandatis curaveris efficaciter obedire. »

7147 Rieti, 1288.

De eodem negotio. (Fol. 27 r°.)

Dilecto filio nobili viro .. capitaneo et populo Aquilensibus. Eis mandat ut ad castrum Albae armata manu accedentes, ex eo vicarium Oddonis de Tusciaco expellant; alioquin Riccardus de Ferentino, quem ad eos mittit, eos ad id per censuram ecclesiasticam compellet.

« Mirantes nuper audivimus... »

7148 Rieti, 1288.

De eodem negotio. (Fol. 27 v°.)

Dilecto filio Riccardo de Ferentino, capellano nostro. Ei mandat ut ad civitatem Aquilensem se conferens, Aquilenses inducat et, si necesse fuerit, compellat ad castrum Albae liberandum.

« Mirantes nuper audivimus... »

7149 Rieti, 22 septembre 1288.

Quaedam statuta communis Esculani de jure molendi cassat. (Fol. 27 v°.)

Dilectis filiis .. potestati, consilio et communi Esculanis. « Pridem ex parte dilectarum in Christo filiarum .. abbatisse et conventus monasterii Sancte Marie dominarum de Esculo, ordinis Sancte Clare, fuit expositum coram nobis quod, licet ipse duo molendina in flumine quod Truntum vulgariter dicitur habere noscantur, de quorum proventibus non modica earum inopie provenire utilitas consuevit, quia tamen, prout asseritur, dudum inter cetera statuistis sub certa pena et banno publice inhibendo ne quis ad alia molendina quam ad molendina communis vestri ad molendum presumat accedere, pe-

nam et bannum ipsum si secus attemptare presumpserit incursurus, nullam penitus ex molendinis eisdem utilitatem vel comodum assecuntur. Unde, cum statutum et inhibitio supradicta in grave predictarum abbatisse et conventus redundare noscantur prejuditium et gravamen, nos vobis per nostras sub certa forma dedimus litteras in mandatis ut predictum statutum, quod quantum ad ecclesias et ecclesiasticas personas irritum esse decernimus, de capitularibus vestris abradentes omnino ac inhibitionem predictam totaliter revocantes, occasione seu pretextu eorum abbatissam et conventum prefatos impedire seu molestare super molendinis eisdem ex tunc nullatenus temptaretis nec presumeretis similia in futurum, quin libere absque ulla pena homines undecumque ad molendina ipsa possent ire vel mittere ad molendum, ita quod devotionem vestram possemus exinde non immerito commendare. Sed, sicut nuper mirantes audivimus, non solum in hac parte mandatis parere minime curavistis, verum etiam quosdam homines qui ad molendum in molendinis eisdem postmodum accesserunt in certa quantitate pecunie condempnastis, exigendo ab eis hujusmodi quantitatem. Cum itaque nolimus sicuti nec debemus talia equanimiter sustinere, universitati vestre sicut iterum sic districtius tenore presentium duximus injungendum quatinus pecuniam ipsam a predictis hominibus hujusmodi occasione ablatam eis studeatis integre restituere, easdem abbatissam et conventum occasione seu pretextu statuti et inhibitionis predictarum impedire vel molestare super jam dictis molendinis nullatenus attemptando, nec in futurum presumendo similia quin libere absque ulla pena homines undecumque ad molendina predicta ire vel mittere valeant ad molendum, prout superius est expressum... Dat. Reate, x kalendas octobris. »

7150 Rieti, 25 septembre 1288.

De contentione inter Malatestam de Veruculo de Arimino et cives Ariminenses. (Fol. 27 v°.)

Dilecto filio nobili viro Hermanno de Monaldensibus, rectori [Romaniole]. Cum in negotio inter nobilem virum Malatestam de Veruculo de Arimino et cives Ariminenses existente ille mandatis apostolicis parere paratus sit, hi vero non, « mandamus quatinus prefato nobili de injuriis et dampnis sibi a civibus pretactis illatis satisfactionem plenariam facias exhiberi, ac ipsos etiam cives de malefitiis perpetratis ab eis... debita pena castiges... Dat. Reate, vii kalendas octobris (1). »

(1) Les premiers mots de la lettre manquent.

7151 Rieti, 25 septembre 1288.

Inquirit de excessibus Faventinorum et Forliviensium (Fol. 28 r°.)

Eidem. « Cum, sicut intelleximus, dilectus filius nobilis vir Petrus Stephani de Urbe, olim Romaniole rector, cum Faventinis et Forliviensibus super certis culpis et excessibus divisim commissis ab eis quandam compositionem, dum adhuc in illis partibus moraretur, duxerit faciendam, ut videlicet commune Faventie quatuor milia florinorum auri et totidem commune Forlivii pro satisfactione culparum et excessuum predictorum et etiam pro penis quas propterea incurrisse noscuntur camere nostre solvant; nos, volentes scire per te super hoc plenius veritatem, discretioni tue per apostolica scripta mandamus quatinus clare, plenarie ac distincte culpas, excessus et penas predictos et alia omnia que super hiis notificanda fuerint nobis quam totius per tuas litteras studeas certitudinaliter intimare, nichilominus procurando sollicite et prudenter ut a prelibatis communibus propter culpas et excessus ac penas eosdem in majori quantitate pecunie nostre camere satisfiat. Dat. ut supra. »

7152-7153 Rieti, 20 septembre 1288.

De poenitentiariis qui anglice et ybcrice loquantur in curia romana constituendis. (Fol. 28 r°.)

Dilecto filio .. ministro ordinis fratrum minorum regni Anglie. « Sicut tuam non credimus latere notitiam, de diversis mundi partibus ad sedem apostolicam fidelium confluit multitudo, propter quod expedire dinoscitur ut apud eam diversarum linguarum penitentiarii habeantur. Cum igitur de regno Anglie penitentiarium unum in curia nostra velimus habere, discretioni tue per apostolica scripta mandamus quatinus aliquem fratrem tui ordinis de regno ipso ad hujusmodi officium exequendum ydoneum ad nostram presentiam cum tuis testimonialibus litteris non differas destinare, cui digne possimus committere officium supradictum. Dat. ut supra, xii kalendas octobris. »

In e. m. .. ministro ordinis fratrum minorum Yberniae.

7154 Rieti, 1288.

Facultas audiendi confessiones. (Fol. 28 r°.)

Dilecto filio .. custodi Sancti Francisci de Asisio. « Vo-

lentes dilecte in Christo filie Jacobe de Roma dicte Christiane, Asisii commorantis, benigne annuere piis votis, tibi audiendi confessionem ipsius et injungendi ei salutarem penitentiam pro commissis, sibique super eis plene absolutionis beneficium impendendi liberam auctoritate nostra concedimus facultatem (1). »

7155 Rieti, 22 septembre 1288.

Symeoni dicto Mauro mandat ut ad sedem apostolicam veniat. (Fol. 28 r°.)

Dilecto filio Symeoni dicto Mauro, primicerio ecclesie Sancti Marci de Venetiis. « Famam laudabilem que... Inde fit quod de te nuper, de fratrum nostrorum consilio, Cretensi ecclesie tunc vacanti, cujus provisio sedi apostolice reservata fuerat, duximus providendum. Volumus igitur et discretioni tue per apostolica scripta mandamus quatinus, receptis presentibus, ad nostram presentiam studeas personaliter te conferre. Dat. Reate, x kalendas octobris. »

7156 Rieti, 1288.

Venetis nuntiat se ad eos responsiones mittere. (Fol. 28 r°.)

Dilectis filiis nobili viro .. duci et communi Venetorum. « Accedentem ad presentiam nostram .. latorem presentium, nuntium vestrum, benigne recepimus, et que coram nobis ex parte vestra proposuit intelleximus diligenter. Nos autem nuntium ipsum de sollicitudine commendantes, vobis in hac parte respondere intendimus per nuntium specialem. »

7157 Rieti, 1288.

Facultas faciendi celebrare et audiendi divina officia per septennium in locis interdicto suppositis. (Fol. 28 r°.)

Dilecte in Christo filie nobili mulieri Johanne, comitisse Alencone.

« Per sincere devotionis... »

7158-7159 Rieti, 1288.

De decima Terrae Sanctae. (Fol. 28 v°.)

Dilecto filio Frederico, priori secularis ecclesie Sancti Andree Urbevetane, cappellano nostro, collectori decime Terre Sancte in Treverensi, Maguntina, Coloniensi, Bremensi et Magdeburgensi provinciis et in diocesi Caminensi per sedem apostolicam deputato. « Gerentes de fidelitate dilectorum filiorum Clarenti et Lanfranci Anselmi ac Mergulesi Brachii et Fortini et Baldi Raynerii et aliorum de societate Clarenti de Pistorio, nostre camere mercatorum, fiduciam in Domino specialem et volentes decime predicte pecuniam promptam habere, discretioni tue per apostolica scripta districte precipiendo mandamus quatinus dilectis filiis Raynerio Floravanti, Andree Cazatini et Symoni Anselmi, vel aliis eorum sociis de societate predicta, has tibi deferentibus litteras, totam pecuniam ipsius decime per te collectam et nondum alicui de mandato sedis apostolice assignatam, et etiam colligendam, sublata difficultate qualibet, integre assignare procures; non obstante si tibi pridem extiterit ab eade sede injunctum ut predictam decimam collectam et colligendam alii vel aliis mercatoribus vel personis debeas assignare; faciens de assignatione hujusmodi duo publica similia instrumenta, quorum alterum tibi retineas et reliquum nobis mittas, ac nichilominus quid, quantum, quando et ubi illud predictis mercatoribus assignare curaveris nobis per tuas litteras harum seriem continentes studeas fideliter intimare. »

« In e. m. dilecto filio .. priori de Falciano, collectori decime negotio regni Sicilie in Lombardie partibus deputato, capellano nostro. Gerentes de fidelitate dilectorum filiorum, etc., ut in alia, Pucio et Manno Daynesi et Justo Foresi. »

7160 Rieti, 2 octobre 1288.

De salario Raynaldi de Falerone, potestatis castri Ripaetransonis. (Fol. 28 v°.)

Dilecto filio nobili viro Johanni de Columpna, Marchie Anchonitane rectori. « Exposuit nobis dilectus filius nobilis vir Raynaldus de Falerone quod pridem dilectus filius F., electus Yporiensis, tunc Anchonitane Marchie rector, volens personam ipsius nobilis specialiter honorare, sibi potestariam castri Ripetransonis, Firmane diocesis, per annum unum, prout spectabat ad eum, duxit de speciali gratia concedendam, certo sibi premisso salario per ejusdem castri syndicum specialem, dictusque nobilis, rectore ipso in illis partibus existente, exercuit per tres menses et amplius regimen dicti castri. Sed tu prefatum nobilem potestaria privasti predicta, eam alii concedendo, in ejus prejudicium et gravamen. Quare prefatus nobilis nobis humiliter supplicavit ut providere

(1) Pas de date.

sibi super hoc de benignitate sedis apostolice dignaremur. Quocirca nobilitati tue presentium tenore mandamus quatinus, si premissa veritate nitantur, tu vel predictum nobilem potestariam ipsam perficere, prout ei extitit a predicto rectore concessa, permittas, vel eidem de salario sibi propterea promisso, sicut superius est expressum, satisfactionem plenariam facias prout justum fuerit exhiberi. Sic te in hoc erga predictum nobilem habiturus ut ipse de te justam non habeat materiam conquerendi. Dat. Reate, vi nonas octobris. »

7161 Rieti, 1288.

Regi Franciae mercatores apostolicae camerae commendat. (Fol. 28 v°.)

.. *regi Francie illustri.* « Apostolice sedis benignitas... Cum itaque dilecti filii Paganutius Guiditioni, Johannes Sismundi, Labrus Vulpelli et Adjutus Rissompelli, de societate Riccardorum de Luca, nostre camere mercatores, ab olim ecclesie romane servitiis se prumptos rediderint et paratos ac ea sollicite prosequi studeant, non levia onera propterea perferentes, serenitatem regiam rogandam attente duximus et hortandam quatinus, pro nostra et apostolice sedis reverentia, mercatores ipsos et eorum socios Parisius vel in locis aliis regni Francie commorantes habens propensius commendatos, eos talliis seu nuntiis vel oneribus aliis non graves neque per alios gravari permittas, ut faciiius et commodius prosequi valeant obsequia ecclesie memorate, nosque devotionem regiam dignis exinde in Domino laudibus commendemus. »

7162 Rieti, 2 octobre 1288.

De quaestione inter Goriutium et Ugolinum de Montepassillo. (Fol. 28 v°.)

Dilecto filio nobili viro J. de Columpna, Marchie Anchonitane rectori. Ei mandat ut quaestionem inter « Venibene quondam Abbamontis, civem Esculanum, tutorio nomine Goriutii, nati quondam Symonetti Georgii de Montepassillo, ex parte una, et nobilem virum Ugolinum ejusdem loci Montispassillii, ex altera, super ipsius montis et Nasuti ac Terami castris et eorum hominibus ac nonnullis aliis possessionibus et bonis que fuerunt quondam Georgii de Montepassillo, patris Hugolini predicti et avi Goriutii memorati, » existentem quam cito poterit terminet.

« Pervenit ad nos... — [Dat. Reate,] vi nonas octobris. »

7163 Rieti, 5 août 1288.

R., comiti Atrebatensi, bajulo regni Siciliae, nuntiat se ad eum responsiones mittere. (Fol. 29 r°.)

Dilecto filio nobili viro R., comiti Atrebatensi et una cum venerabili fratre nostro G., episcopo Sabinensi, apostolice sedis legato, bajulo regni Sicilie per romanam ecclesiam constituto. « Mangnitudinis tue litteras nobis per dilectum filium Judicem Centumannum, nuntium tuum, latorem presentium, destinatas affectione paterna recepimus, et tam que continebantur in eis quam que nuntius ipse nobis ex parte tua referre voluit intelleximus diligenter. Porro quia regni regimen specialiter cordi gerimus, ea que pro parte tua prefatus nuntius postulavit ad exauditionis benigne gratiam in quantum potuimus duximus admittenda. Tu igitur, tanquam vir probus et strenuus et expertus in multis, de bono semper in melius conforteris, prudenter et viriliter perferens que temporis qualitas subministrat. Predictum vero nuntium, qui potest de diligentia et sollicitudine commendari, habeat de longitudine more, que vitari non potuit, tua nobilitas excusatum. Dat. Reate, nonis augusti, pontificatus nostri anno primo. »

7164-7167 Rieti, 28 septembre 1288.

Rectoribus terrarum romanae ecclesiae mandat ut sibi invicem auxilium praebeant. (Fol. 29 r°.)

Dilecto filio .. Marchie Anchonitane rectori. « Quia funiculus triplex difficile rumpitur... Volumus et per apostolica tibi scripta districte precipiendo mandamus quatinus... cum articulus necessitatis ingruerit et videris expedire, .. Romaniole, .. ducatus Spoletani et .. Patrimonii beati Petri in Tuscia rectorum suffragium ad exequendum tui officii debitum requirere non omittas. Nos enim super eo tibi ab eis cum a te requisiti fuerint exhibendo sub forma hujusmodi nostras ipsis litteras destinamus. Tuque illud similiter cuilibet, cum ab eis te requiri contigerit, impendere non postponas... Dat. Reate, iiii kalendas octobris. »

In e. m. .. rectori ducatus Spoletani.

In e. m. .. rectori Romaniolae.

In e. m. .. rectori Patrimonii beati Petri in Tuscia.

7168 Rieti, 6 octobre 1288.

Uberto, episcopo Feretrano, administrationem monasterii

Sancti Ilari de Galiata, Ravennatis dioecesis, concedit. (Fol. 29 r°.)

Venerabili fratri Uberto, episcopo Feretrano. « Habet tue fraternitatis assertio quod venerabilis frater noster B., episcopus Portuensis, tunc in partibus illis apostolice sedis legatus, tibi auctoritate apostolica sibi in hac parte commissa concessit ut monasterium Sancti Ilari de Galiata, ordinis Sancti Benedicti, Ravennatis diocesis, cujus tue promotionis tempore regimen exercebas, pro eo quod tu pro devotione quam erga romanam geris ecclesiam et etiam pro defensione jurium ipsius monasterii multos labores subieras et expensas, posses ex tunc usque ad septennium licite retinere ac illius administrationem tam in spiritualibus quam temporalibus interim licite exercere. Cum autem Feretrana ecclesia, superveniente postmodum in partibus illis guerrarum discrimine, adeo, sicut asseritur, sit collapsa quod de redditibus sedis episcopalis Feretrane substentari non valeas, nec castra ejusdem ecclesie, que sita sunt in medio nationis perverse, absque vassallorum predicti monasterii, qui plurimum sunt fideles, presentia custodire, ac pro ipsius monasterii et defensione jurium ejus quidam germanus et alii consanguinei tui, sicut asseritur, ab ecclesie romane persecutoribus miserabiliter sint occisi, conventus quoque dicti monasterii nobis supplicarit humiliter ut tibi administrationem concederemus eandem, a nobis suppliciter postulasti ut desolationi ejusdem ecclesie paterna sollicitudine precaventes, tibi quod administrationem ipsius monasterii tam in spiritualibus quam in temporalibus possis quoad vixeris propter premissam causam licite retinere de benignitate solita concedere dignaremur. Nos itaque... tibi quod administrationem predicti monasterii in spiritualibus et temporalibus, donec super hoc per sedem apostolicam aliud contigerit ordinari, propter premissam causam licite retinere valeas auctoritate presentium indulgemus. Proviso attentius quod interim in monasterio ipso regularis observancia vigeat et eidem conventui necessaria prout consuevit hactenus fieri ministrentur ac de bonis dicti monasterii nichilominus penitus alienes... Dat. Reate, II nonas octobris. »

7169 Rieti, 19 septembre 1288.

De liberatione abbatis monasterii Wangaditiae (1), Adriensis dioecesis. (Fol. 29 v°.)

Venerabilibus fratribus .. Vicentino et Tervisino episcopis ac dilecto filio [...] canonico Paduano. Cum .. prior monasterii Camaldulensis monasterium Wangaditiae, ad romanam ecclesiam nullo medio pertinens, ordinis Camaldulensis, Adriensis dioecesis, praetextu visitationis adiens, abbatem, « ad suggestionem quorumdam nobilium illarum partium, qui ad occupationem castri abbatie dicti monasterii hanelare dicuntur, » capi et carceralibus vinculis mancipari fecerit, ut castrum nobilibus illis sine conditione cederet, omnes alienationes bonorum monasterii Wangatitiae a die quo abbas captus fuit factas inanes declarat, praedictisque episcopis et canonico mandat ut abbatem libertati restituant.

« Nuper ad nostrum... — Dat. Reate, XIII kalendas octobris. »

7170 Rieti, 25 septembre 1288.

Inquirit de quaestione inter episcopum Senogaliensem et universitatem Roccae de Contrata. (Fol. 29 v°.)

Venerabilibus fratribus .. Esino et Forosimfroniensi episcopis. Exorta quaestione inter episcopum Senogaliensem et universitatem Roccae de Contrata, Senogaliensis dioecesis, super Peticuli et Montalis castris, partes « talem inter se concordiam tractaverunt, ut videlicet memoratus episcopus situs seu loca predictorum castrorum, que totaliter, sicut asseritur, sunt destructa, et eorum districtus, ac jurisdictionem temporalem in illis sibi et episcopali sedi Senogaliensis ecclesie competentem, quantum in eo est esse dinoscitur, (*sic*) vendat universitati predicte pro certa pecunie quantitate. Homines quoque castrorum ipsorum, quorum plures in eadem rocca jam per annos XL et amplius habitarunt et cum universitate prelibata contribuunt et retroactis contribuere temporibus in talliis et collectis, ac una cum eis alia consueta servitia et onera supportarunt, singuli eorum videlicet medietatem omnium bonorum suorum mobilium et immobilium eisdem sedi et episcopo exhibentes, ab omni temporali jurisdictione episcopi et sedis ipsorum ex tunc in futurum remaneant liberi et immunes. » Antequam vero hunc tractatum confirmet, papa praedictis episcopis mandat ut inquirant de ejus opportunitate.

« Exposita nobis venerabilis... — Dat. Reate, VII kalendas octobris. »

7171 Sainte-Marie-Majeure, 21 octobre 1288.

Inquirit de statu civitatis Callensis. (Fol. 30 r°.)

Venerabili fratri B., episcopo Grossetano. Ei mandat ut

(1) Le nom est écrit *Wangaditie* et *Wangatitie*.

ad civitatem C.llensem, gravibus perturbationibus commotam, se conferens, de ejus statu et conditione civium inquirat.

« De statu civitatis... — Dat. Rome, apud Sanctam Mariam Majorem, xii kalendas novembris. »

7172 Sainte-Marie-Majeure, 21 octobre 1288.

De eodem negotio. (Fol. 30 r°.)

Dilectis filiis .. potestati, consilio et communi Callensibus. Eis nuntiat se ad eorum civitatem B., episcopum Grossetanum, latorem praesentium, qui de ejus statu inquirat, mittere eisque mandat ut eidem episcopo interroganti intentionem suam exprimant.

« Nuper non sine... — Dat. Rome, apud Sanclam Mariam Majorem, xii kalendas novembris. »

7173 Sainte-Marie-Majeure, 21 octobre 1288.

G., episcopo Sabinensi, intimat se castellanum castri Montiscalvi detinere mandatque ut ad se vicarium Oddonis de Tusciaco sub fida custodia mittat. (Fol. 30 r°.)

Venerabili fratri G., episcopo Sabinensi, apostolice sedis legato et una cum dilecto filio nobili viro R., comite Atrebatensi, bajulo regni Sicilie per romanam ecclesiam constituto. « Ad tuam volumus pervenire notitiam quod latores presentium, tui nuntii, nobis Pontium, militem, pridem castri Montiscalvi castellanum, fideliter presentarunt, quem mandavimus recipi et ut meruit detineri, tue sollicitudinis studium super hoc prudenter adhibitum commendantes. Ceterum, quia impunitas ausum exhibet delinquendi, volumus et presentium tibi tenore mandamus quatinus .. vicarium nobilis viri Oddonis de Tusciaco, qui nuper castrum Albe non sine multe temeritatis audacia occupavit et contra preceptum nostrum aliquandiu detinere presumpsit taliter occupatum, gravis turbationis materiam in illis partibus suscitando, ad nostram presentiam sub fida custodia destinare procures, pro meritis recepturum. Scire namque te volumus et pro certo tenere quod nondum audivimus ut ipsius vel aliorum castrorum homines sub nobilis prefati dominio manere desiderent, licet forte contrarium ab aliquibus confingatur, cum etiam terre dicto castro Albe vicine libenter ad dominium ecclesie devenirent. Dat. ut supra. »

7174 Sainte-Marie-Majeure, 17 octobre 1288.

De statu civitatis Callensis. (Fol. 30 r°.)

Venerabili fratri .. episcopo Callensi mandat ut ad se veniat, relaturus de statu civitatis Callensis.

« Gravia quedam non... — Dat. Rome, apud Sanctam Mariam Majorem, xvi kalendas novembris, pontificatus nostri anno primo. »

7175 Sainte-Marie-Majeure, 19 octobre 1288.

De tallia rectori Romaniolae solvenda. (Fol. 30 r°.)

Dilecto filio R., rectori Masse Trabarie, capellano nostro. Mandat ut homines castri Sanctae Agathae et aliorum castrorum quae sub regimine rectoris Massae Trabariae modo per litteras apostolicas reducta sunt talliam militum eis ante illas litteras ab Hermanno, rectore Romaniolae, impositam eidem Hermanno solvant.

« Ex parte dilecti... — Dat. Rome, apud Sanctam Mariam Majorem, xiiii kalendas novembris. »

7176 Sainte-Marie-Majeure, 19 octobre 1288.

De statu civitatis Callensis. (Fol. 30 v°.)

Dilecto filio nobili viro Johanni de Columpna, Marchie Anchonitane rectori, nuntiat se ad eum episcopum Grossetanum, latorem praesentium, mittere, qui de statu civitatis Callensis inquirat.

« Nuper tibi per... »

7177 Sainte-Marie-Majeure, 23 octobre 1288.

De pecunia a G. Gellonis, Lodovensi et Biterrensi canonico, P., Narbonensi archiepiscopo, et aliis sedi apostolicae legata. (Fol. 30 v°.)

Dilecto filio Angerio de Affamanis, canonico Biterrensi. « Habebatur in litteris tuis quas venerabili fratri nostro B., Paduano episcopo, direxisti quod quondam G. Gellonis, olim Lodovensis (1) et Biterrensis canonicus, quinquaginta libras turonensium sedi apostolice in suo testamento reliquit, te ac .. sacrista Lodovensis (1) ecclesie ipsius testamenti executoribus constitutis, quodque penes quosdam mercatores illarum partium pecunia erat depo-

(1) *Ms.* : Lodonensis.

sita supradicta, et quod etiam bone memorie P., Narbonensis archiepiscopus, ac nonnulli alii partium predictarum defuncti certas pecunie summas sedi predicte in suis ultimis voluntatibus legaverunt. Nos itaque de sinceritate tue devotionis et fidei plenam in Domino fiduciam obtinentes et volentes promptas habere hujusmodi pecunie quantitates, discretioni tue per apostolica scripta mandamus quatinus predictas quinquaginta libras et alias pecuniarum summas ab archiepiscopo et defunctis eisdem sedi memorate legatas nostro et ipsius sedis nomine ab hiis apud quos esse noscuntur exigere et recipere per te vel per alium seu alios eisque nomine nostro et ejusdem sedis cautiones de quantitatibus quas receperis ab eisdem facere, super quo tibi tenore presentium facultatem concedimus, non postponas. Contradictores per censuram ecclesiasticam appellatione postposita compescendo ac omnes predictas pecunias et alias etiam, si quas hujusmodi pecunias in partibus ipsis inveneris, super quibus auctoritate nostra te volumus inquirere diligenter, dilectis filiis Pucio Raynerii, Conrado Galligay ac Moriano Floravantis, de societate Clarenti de Pistorio, nostre camere mercatoribus, aut aliis eorum sociis has tibi deferentibus litteras, sublato cujuslibet obstaculo difficultatis, assignes, faciens de assignatione hujusmodi duo similia confici publica instrumenta... Dat. Rome, apud Sanctam Mariam Majorem, x kalendas novembris. »

7178 Sainte-Marie-Majeure, 23 octobre 1288.

Regem Franciae hortatur ut confederationem cum Januensibus ad negotium Aragoniae et Siciliae prosequendum ineat. (Fol. 31 r°.)

[*Carissimo in Christo filio* ..] *regi Francorum illustri.* « Habet fide digna relatio quod venerabilis [frater noster G.], episcopus Sabinensis, apostolice sedis legatus, et dilectus filius nobilis vir R., comes Atrebatensis, bajuli regni Sicilie per romanam ecclesiam constituti, ac etiam dilectus filius nobilis vir Carolus, natus carissimi in Christo filii nostri Caroli, primogeniti clare memorie C. regis Sicilie, suas celsitudini regie rogatorias litteras dirigunt inter cetera continentes ut, cum auxilium Januensium civium esse possit non modicum utile ad negotium Aragonie ac etiam Sicilie prosequendum, cives ipsos ad amorem tuum attrahere studeas, confederationem cum ipsis, prout cautius expedire putaveris, ineundo. Nos autem requisiti et sollicitati sumus instanter ut super hoc tibi nostras exhortatorias litteras destinemus. Cum itaque, pensatis que considerationi se offerunt, ipsorum tecum confederatio ad prosecutionem negotii Aragonie et Sicilie supradicti utilis esse possit, serenitatem regiam duximus tenore presentium excitandam ut super ineunda confederatione cum civibus memoratis, premisso exacte deliberationis examine consilioque perpenso prehabito, sic procedere studeas quod ad laudem Dei, honorem ecclesie et inclite domus tue dictique negotii utilitatem confederatio ipsa cedat et in omnibus processus regius prospere semper favente Domino dirigatur. Dat. Rome, apud Sanctam Mariam Majorem, x kalendas novembris. »

7179-7184 Sainte-Marie-Majeure, 23 octobre 1288.

Contra praedones. (Fol. 31 r°.)

Dilectis filiis .. potestati, consilio et communi Senensibus. « Habet fame relatio et validus etiam clamor insinuat plurimorum quod per territoria quorumdam castrorum que in districtu vestro consistunt securus transitus non habetur, cum inibi ad sedem apostolicam accedentes et redeuntes ab ipsa, ut ceteros sermo pretereat, non solum bonis que deferunt spoliantur, verum etiam atrocibus afficiuntur injuriis eisque personarum pericula gravia inferuntur. Nonnulli quoque castrorum ipsorum et etiam aliunde in partibus Patrimonii beati Petri in Tuscia offensiones multiplices et dampna non modica irrogantes, in castris ipsis, sicut asseritur, se receptant, non sine divine majestatis offensa, predicte sedis contemptu, fame vestre dispendio et scandalo circumposite regionis. Cum itaque tam pravos et nepharios actus nolimus, sicuti nec debemus, aliquatenus substinere, universitati vestre per apostolica scripta districte precipiendo mandamus quatinus tante presumptionis et iniquitatis excessum molestius perferentes, sic in hac parte, ut expedit, sublato difficultatis obstaculo, providere curetis ut ulterius talia non contingant... Dat. ut supra. »

In e. m. .. potestati, consilio et communi Clusinis.

In e. m. .. comitibus de Sancta Flora.

In e. m. Margaritae, comitissae Suanae.

In e. m. .. abbati monasterii Sancti Salvatoris de Monte Amiato, Clusinae dioecesis.

In e. m. .. dominis de Campilio, Clusinae dioecesis.

7185 Sainte-Marie-Majeure, 27 octobre 1288.

Johanni Christiano castrum Trebarum concedit. (Fol. 31 r°.)

Dilecto filio Johanni dicto Christiano, nato dilecti filii Leonardi dicti de Porziano de Trebis, Anagnine diocesis.

Ei consideratione Berardi, [camerarii apostolicae sedis], balliviam et fidanciam redditnum, fructuum et proventuum in castro Trebarum usque ad beneplacitum suum, sub annuo censu vigiuti solidorum proveniensium in festo Resurrectionis dominicae camerae apostolicae solvendo, concedit.

« Sincere dilectionis affectum... — Dat. Rome, vi kalendas novembris. »

7186 Sainte-Marie-Majeure, 27 octobre 1288.

De eodem negotio. (Fol. 31 v°.)

Dilectis filiis universis hominibus castri Trebarum, Anagnine diocesis.

« Cum dilecto filio... — Data (*sic*) ut supra. »

7187 Sainte-Marie-Majeure, 30 octobre 1288.

Archiepiscopo Terraconensi licentiam concedit communicandi cum Alfonso, filio Petri olim regis Aragonum, eum nominandi regem eique regium honorem impendendi. (Fol. 31 v°.)

Venerabili fratri R., archiepiscopo Terraconensi. « Exposuisti nobis quod pro ecclesie tue bonis et juribus conservandis oportet te personaliter interdum accedere, interdum vero familiares et nuntios tuos, etiam cum tuis litteris, ad Alfonsum, natum quondam Petri olim regis Aragonum, destinare, ipsumque in eisdem litteris et alias etiam nominare regem, sibique honorem impendere tanquam regi, cum aliter ipsum adire vel dictos familiares aut nuntios ad eum dirigere non auderes, set obsistentibus excommunicationis et interdicti sententiis quas felicis recordationis Martinus papa IIII^tus, predecessor, et etiam dilectus filius nostri J., tituli Sancte Cecilie presbyter cardinalis, in partibus illis apostolice sedis legatus, in eundem Petrum et in omnes complices et fautores illius hactenus promulgarunt, ea non potes producere in effectum... Tibi quod, si contigerit te pro salute animarum subditorum tuorum et conservatione ac defensione bonorum et jurium ecclesie tue predicte dumtaxat ad eundem Alfonsum personaliter accedere, vel ad eum familiares et nuntios tuos et litteras destinare, ipsumque in eisdem litteris et alias etiam te dictosque familiares et nuntios nominare regem eique ut regi honorem impendere ac litteras facere supradictas propter participationem hujusmodi prefati Alfonsi tu et iidem familiares ac nuntii sententias ipsas minime incurratis, dummodo tu et familiares ac nuntii memorati eidem Alfonso non communicetis in crimine criminoso, auctoritate presentium indulgemus. Volentes nichilominus predictas sententias in aliis quoad te ac familiares et nuntios antedictos in sua firmitate suoque manere robore sicut prius. Nulli ergo, etc. Dat. Rome, apud Sanctam Mariam Majorem, III kalendas novembris. »

7188 Sainte-Marie-Majeure, 28 octobre 1288.

De collatione beneficiorum ecclesiasticorum. (Fol. 31 v°.)

Roderico, archiepiscopo Terraconensi eidem, quem nuper, ad sedem apostolicam constitutum, de Segobiensi ecclesia ad Terraconensem transtulit, indulget ut semestre tempus ad collationem beneficiorum a canonibus diffinitum non currat antequam ipse ad suam ecclesiam advenerit.

« Cum itaque te... — Dat. Rome, apud Sanctam Mariam Majorem, v kalendas novembris. »

7189 Sainte-Marie-Majeure, 28 octobre 1288.

Regimen civitatis Viterbiensis Mathaeo de Madiis prorogat. (Fol. 32 r°.)

Dilecto filio nobili viro Matheo de Madiis de Brixia, potestati Viterbiensi. Regimen civitatis Viterbiensis ei a cardinalium concilio, apostolica sede per obitum Honorii IIII^ti vacante, pro anno kalendis januarii inchoando concessum, prorogat ad annum sequentem.

« Dudum apostolica sede... — Dat. Rome, apud Sanctam Mariam Majorem, v kalendas novembris. »

7190 Sainte-Marie-Majeure, 28 octobre 1288.

De eodem negotio. (Fol. 32 r°.)

Dilectis filiis consilio et communi Viterbiensibus.

« Dudum apostolica sede... — Dat. ut supra. »

7191 Sainte-Marie-Majeure, 29 octobre 1288.

Mandat ut Johannes de Guidonibus, Firmanus cives, qui clericum morti tradidit, ad sedem apostolicam veniat. (Fol. 32 r°.)

Dilectis filiis consilio et communi Firmanis. « Venientem ad apostolicam sedem dilectum filium J., concivem et ambassiatorem vestrum, vestrasque per eum nobis directas litteras benignitate recepimus litteras... Sane collegimus ex litteris supradictis quod, cum quondam

Phylippus de Malliano, Firmane diocesis, suis gravibus de civitate vestra culpis exigentibus forbannitus et tandem, post plurium annorum curricula, in fortiam, ut vestris utamur eloquiis, Johannis de Guidonibus, potestatis civitatis ejusdem, deductus fuisset, eum officiales ipsius potestatis ob culpas easdem sententialiter condempnarunt ad mortem, et licet potestati prefato inhibitum fuerit (1), aliquorum, ut dicitis, astutia procurante, ne potestas ipse contra eundem Phylippum, cum ordinis clericalis existeret, procedere attemptaret, item tamen potestas, quia sibi de illius facinorosis liquebat operibus, officialium predictorum sententiam executioni mandavit, propter quod memoratus episcopus potestatem et officiales eosdem fecit excommunicatos publice nuntiari. Unde cum id, sicut asseritis, Firmanus populus grave gerat non modicum et molestum, suppliciter petebatis a nobis ut potestati et officialibus ipsis, si exinde in aliquo tenerentur, absolutionis impendi beneficium mandaremus. Nos autem, diligentius attendentes quod, etsi prenominatus Phylippus gravibus fuisset criminibus irretitus et diffamatus multipliciter super illis, non tamen propterea eidem potestati licebat ultimo illum supplicio tradere... non moleste feratis si vestre postulationis instantia penes nos in hoc exauditionis gratiam non invenit, cum velimus omnino, prout in casu simili ab apostolica sede hactenus observatum existit, ut idem potestas sedem apostolicam personaliter adeat, super premissis mandatis apostolicis pariturus. Dat. Rome, IIII kalendas novembris. »

7192 Sainte-Marie-Majeure, 6 décembre 1288.

Ne status civitatis Ariminensis turbetur. (Fol. 32 v°.)

Dilecto filio nobili viro Hermanno de Urbeveteri, rectori Romaniole. « Nuper dilecto filio nostro Benedicto, Sancti Nicolai in Carcere Tulliano diacono cardinali, causas appellationum ad nos interpositarum, ut dicitur, pro parte dilectorum filiorum communis et singularium personarum civitatis Arimini ac etiam quarumdam certarum et specialium personarum communis ejusdem a processibus, condempnationibus, preceptis et gravaminibus per te contra commune et personas predicta factis, habitis, prout asseritur, et illatis committendas duximus et fine debito terminandas. Et tandem volentes communis et personarum predictorum providere quieti ac parcere laboribus et expensis, eidem cardinali mandavimus oraculo vive vocis ut causas hujusmodi summarie studeat terminare. Quocirca discretioni tue per apostolica scripta mandamus quatinus, causis ipsis coram cardinali pendentibus supradicto, nullam contra commune vel personas predicta per te vel per alium seu alios facias novitatem per quam in civitate prefata et circumadjacentibus partibus possit scandalum exoriri vel turbari status civitatis et partium earumdem. Et si forte per te vel officiales tuos post hujusmodi commissionem nostram aliqua novitas in hac parte dinoscitur esse facta, illam quamtotius studeas revocare... Dat. Rome, VIII idus decembris, anno primo. »

(1) Il faut probablement ajouter ici *per venerabilem fratrem .. episcopum Firmanum*, car plus bas on lit : *memoratus episcopus*.

7193 Sainte-Marie-Majeure, 7 décembre 1288.

De eodem negotio. (Fol. 32 v°.)

Dilectis filiis .. potestati, rectoribus, ansianis, consilio et communi Ariminensibus mandat ut ab omni novitate per quam civitatis Ariminensis status turbari possit abstineant.

« Nuper dilecto filio... — Dat. Rome, VII idus decembris. »

7194 Sainte-Marie-Majeure, 1er décembre 1288.

Johanni de Columpna, rectori Marchiae Anconitanae, mandat ut civitatem Callensem in planum Sancti Angeli seu Mercatalis transferat. (Fol. 32 v°; Potth., 22835.)

Dilecto filio nobili viro Johanni de Columpna, Marchie Anconitane rectori.

« Intellecta diligenter indagine... — Dat. Rome, apud Sanctam Mariam Majorem, kalendis decembris, anno primo. »

7195 Sainte-Marie-Majeure, 1er décembre 1288.

Cancellario Parisiensi mandat ut Johanni de Murro, ordinis minorum, licentiam regendi in theologica facultate concedat. (Fol. 33 r°.)

Dilecto filio .. cancellario Parisiensi. « Sperabamus hactenus et indubitatam fiduciam gerebamus quod tu, tanquam devotionis et obedientie filius, erga nos et apostolicam sedem affectum servans reverentie specialis teque beneplacitis apostolicis prompta voluntate coaptans, preces et mandata nostra tibi directa pro tempore devote reci-

peres et adimplere sollicite procurares. Sed, sicut nos facti evidentia edocet ac experientia realis informat, tu, devotionis zelo et obedientie bono, que cautim custodire debueras, incaute postpositis vel verius irreverenter abjectis, preces et mandata predicta ludibrio habere dinosceris, eaque non sine multe temeritatis audacia vilipendere conprobaris. Cum enim per nostras litteras speciales te nuper duxerimus rogandum attentius et hortandum, dantes tibi per eas nichilominus in mandatis ut dilecto filio fratri Johanni de Murro, ordinis minorum, cui de probitatis multiplicis meritis, elegantia morum, dono scientie ac aliarum virtutum titulis fide digna testimonia perhibentur, plenam et liberam regendi licentiam in theologica facultate, sublato cujuslibet difficultatis et dilationis obstaculo, prout ad tuum spectat officium, largireris, ut, si forte prefatum Johannem ad regendum in curia successu temporis a nobis contingeret evocari, ad eam accederet expeditus. Tu, sequens proprie voluntatis arbitrium et judicium rationis evitans, precibus et hortationibus nostris libello temere dato repudii eisque penitus abauditis, quod in hac parte mandavimus exequi contempsisti; de quo tanto nobis majoris admirationis causa suboritur quanto spes uberior suggerebat ut promptus et paratus occurreres votis nostris. Licet igitur quod a te si hoc ex apostolica quam libenter in nostris amplectimur actibus mansuetudine petimus possimus in actum deducere per nos ipsos, adhuc tamen experiri volentes si, te forte reverenter dirigens et de inobediente factus obediens ac indevoto devotus, nostris intendas humiliter parere mandatis, discretionem tuam iterato rogamus et hortamur attente per apostolica tibi scripta districte precipiendo mandantes quatinus, pro nostra et ejusdem sedis reverentia, predicto fratri Johanni, difficultate ac dilatione qualibet omnino submota, licentiam tribuas supradictam, sic precibus et mandatis nostris efficaciter pariturus ut preteritam inobedientiam corrigas per obedientiam subsequentem, nosque devotionem tuam exinde non immerito commendemus. Alioquin sentire poteris et cognoscere per effectum quam temerarium et presumptuosum existat apostolicis non obtemperare preceptis. Dat. Rome, apud Sanctam Mariam Majorem, kalendis decembris, anno primo. »

7196 Sainte-Marie-Majeure, 1288.

Archiepiscopo Consano, infirmitate gravato, mandat ut per alium negotium in Tuscia sibi a sede apostolica commissum exequi faciat. (Fol. 33 r°.)

Venerabili fratri archiepiscopo Consano.

« Nuper certis tibi... — Dat. Rome, apud Sanctam [Mariam Majorem, ...] (?) kalend. decembris, anno primo. »

7197-7198 Sainte-Marie-Majeure, 15 décembre 1288.

Inhibet ne quis Perusinus in Reatina civitate officium exerceat. (Fol. 33 v°.)

Dilectis filiis potestati, consilio et communi Reatinis. Eis, sub debito fidelitatis quo ecclesiae tenentur et sub excommunicationis et mille marcarum argenti poenis, mandat ut electionem Oddonis de Oddonibus, quem potestatem civitatis suae elegerunt, revocent, inhibetque ne ipsum vel alium Perusinum, durante Perusinorum rebellione, in potestatem, capitaneum, rectorem vel officialem admittant.

« Quam graviter et... — Dat. Rome, apud Sanctam Mariam Majorem, XVIII kalendas januarii, anno primo. »

« In e. m. Iterampnem (*sans doute :* Interampnensibus) nobilem virum Longarutium, filium Oddonis de Oddoni bus, militis Perusini. Dat. ut supra. »

7199-7201 Sainte-Marie-Majeure, 13 décembre 1288.

Apochae. (Fol. 33 v°.)

Dilectis filiis Raynerio de Abbatibus ac ceteris sociis suis de societate Abbatum et Bacarellorum, civibus et mercatoribus Florentinis, apocham novem milium septingentorum et quinque florenorum auri, quos sedente Honorio IIII^to et, post obitum ejus, sede apostolica vacante, a Berardo, camerario apostolico, receperunt, quosque ad mandatum papae Fortino et Baldutio, de societate Clarentum de Pistorio, Vanto Honesti et Nello Gualandi, de societate Riczardorum de Luca, camerae apostolicae mercatoribus, assignarunt.

« Cum ad mandatum... — Dat. Rome, apud Sanctam Mariam Majorem, idibus decembris. »

Sainte-Marie-Majeure, 8 décembre 1288.

In e. m. Andreae Jacobi et ceteris sociis ejus de societate Jacobi Alfani, civibus et mercatoribus Florentinis, pro duo milibus quingentis triginta octo florenis et dimidio auri. Dat. ut supra, VI idus decembris.

Sainte-Marie-Majeure, 13 décembre 1288.

In e. m. .. Jacobi, Nesio et Tocto Banconici, Jacobo et Lance... et ceteris sociis eorum de societate Ammannatorum, civibus et mercatoribus Pistoriensibus, pro decem

et novem milibus nongentis et octoginta... florenis auri. Dat. idibus decembris. »

7202-7203 Sainte-Marie-Majeure, 25 octobre 1288.

Forma litterarum executoriarum ad cautelam creditorum in mutuis inter praelatos et mercatores curiae romanae contrahendis a sede apostolica concedendarum. (Fol. 34 r°.)

[*Dilecto filio Berardo, ca*]*merario nostro, etc.* « Cum super mutuis inter patriarchas, archiepiscopos et episcopos ac [alios] inferiores prelatos seu quascumque alias personas ecclesiasticas et mercatores romane curie auctoritate apostolica contrahendis, quoad executorias litteras pro cautela creditorum a sede apostolica concedendas, infrascriptam formam servari velimus, ipsam, ne in posterum variari contingat, de verbo ad verbum presentibus fecimus annotari, que talis est :

« Nicolaus, episcopus servus servorum Dei. Dilectis » filiis .. et .. salutem et apostolicam benedictionem. » Pridem nobis venerabili fratre nostro .. prelato expo » nente quod, tam pro suis necessariis quam pro ecclesie » sue negotiis apud sedem apostolicam expediendis uti- » liter, ipsum subire magna onera expensarum oportebat, » et supplicante ut usque ad summam librarum .. turo- » nensium parvorum mutuum contrahendi sub infra- » scriptis modis et formis, sine quibus creditores se pu- » tabat invenire non posse, sibi licentiam largiremur, » nos, de ipsius prelati tam in hiis quam in aliis circa » sua et ipsius ecclesie utiliter promovenda et expedienda » negotia circumspectione ac diligentia confidentes, et » nolentes quod propter ipsarum expensarum defectum » dictus prelatus indigentiam patiatur vel quod negotia » eadem inexpedita remanere contingeret, ejus precibus » inclinati, dicto prelato contrahendi mutuum propter » hoc usque ad predictam summam librarum .. suo et » ejusdem ecclesie nomine, ac se ipsum et successores » suos et predictam ecclesiam ac sua et eorumdem bona » mobilia et immobilia, presentia et futura, usque ad » summam hujusmodi, propterea creditoribus obligandi, » usuris omnino cessantibus, et renuntiandi constitutioni » de duabus dietis edite in concilio generali, beneficio » restitutionis in integrum, omnibus litteris et indul- » gentiis apostolicis impetratis et etiam impetrandis ac » omni juris canonici et civilis auxilio et conventioni » judicum et locorum, si eorumdem creditorum nomine » super hiis contigerit apostolicas litteras impetrari, » necnon omnibus aliis exceptionibus per quas contra » creditores eosdem dictus prelatus suique successores » possent in posterum se tueri, plenam per alias nostras » sub certa forma litteras concessimus facultatem. Et » voluimus, juxta quod idem prelatus postulavit a nobis, » quod prelatus et successores prefati creditoribus ipsis » hujusmodi pecuniam de bonis ecclesie supradicte sol- » vere ac dampna, expensas et interesse reficere tenean- » tur, si in termino a dicto prelato statuendo pecunia » ipsa non fuerit persoluta ; quibus creditoribus, pretextu » alicujus constitutionis canonice vel civilis aut cujus- » cumque privilegii vel indulgentie sedis apostolice, de » quibus in nostris litteris plenam et expressam oporteret » fieri mentionem, et per que prefati prelatus et succes- » sores ulterius se tueri valerent, predictam pecuniam » in utilitatem ejusdem ecclesie fore conversam probandi » necessitas non incumberet; nec alia probatio vel certi- » tudo de ipso debito quam litterarum nostrarum et » instrumentorum super hujusmodi debito conficien- » dorum exigeretur a creditoribus supradictis. Cumque » prefatus prelatus, juxta hujusmodi concessionis nostre » tenorem, renuntians constitutioni de duabus dietis, » beneficio, conventioni, litteris, indulgentiis, auxilio et » exceptionibus memoratis, a .. et .. mutuantibus pro se » ac ceteris eorum sociis de societate .., civibus et mer- » catoribus .., pro necessariis et negotiis predictis, mutuo » receperit hujusmodi pecunie quantitatem, certis eisdem » mercatoribus loco et termino persolvendam, prout in » instrumento publico inde confecto plenius dicitur con- » tineri, nos, ad supplicationem ejusdem prelati, mer- » catorum ipsorum indempnitati precavere volentes, dis- » cretioni vestre, de voluntate et consensu prelati predicti, » per apostolica scripta mandamus quatinus, si forte de » hujusmodi pecunie summa in statutis loco et termino, » juxta instrumenti predicti tenorem, prelibatis merca- » toribus non fuerit satisfactum, vos, vel duo, aut unus » vestrum, per vos vel per alium seu alios, ex tunc pre- » fatum prelatum vel ejus successores .. prelatos monere » curetis ut infra unum mensem post monitionem ves- » tram de dicta pecunia, cum justis et moderatis ex- » pensis ac debita restauratione dampnorum et interesse, » usuris omnino cessantibus, satisfaciant mercatoribus » antedictis, ac eos ad id, non per excommunicationis » vel suspensionis sententiam, ne pontificalis officii exe- » cutio circa spiritualia, que specialius insident cordi » nostro, valeat quomodolibet impediri, set per subtrac- » tionem fructuum, reddituum, proventuum, jurium » temporalium et obventionum quorumlibet, appellatione » postposita, compellatis, fructus, redditus, proventus, » obventiones, jura predicta, etiamsi ecclesiam ipsam pas- » tore vacare contigerit, facientes [...] predictos et alium » per eundem prelatum vel per capitulum vacantis ecclesie.

Alioquin [...], infra quindecim dies post predictum men- » sem immediate sequentes, constituere neglig[...] ligi, » vosque tres partes ipsorum fructuum, reddituum, pro- » ventuum, jurium et obventionum in solutionem [hujus- » modi debiti convertatis], quarta eorum parte ipsi prelato » pro suis sumptibus et expensis, ne mendicare cogatur, » in obprobrium pon[tificalis dignitatis re]servata. Quod » si per eundem prelatum steterit vel factum fuerit quo- » minus dicte tres partes fructuum, reddituum, proven- » tuum, jurium et obventionum ipsorum in solutionem » hujusmodi debiti convertantur, eum a jure patronatus » seu executione ipsius quod in quibuslibet ecclesiis ob- » tinet, necnon et a collatione canonicatuum, prebenda- » rum et beneficiorum omnium, cum cura vel sine cura, » etiamsi personatus vel dignitates existant, que ad col- » lationem ipsius prelati pertinent, appellatione postpo- » sita, suspendatis, a quorum omnium collatione tam diu » nolumus ipsum manere suspensum quam diu per eum » steterit vel factum fuerit quominus dicte tres partes » in solutionem memorati debiti integre convertantur. » Ne vero beneficia, personatus vel dignitates hujusmodi » in dampnum ecclesiarum et animarum prejudicium » diutius vacare contingat, ea collationi et presentationi » sedis apostolice auctoritate presentium reservamus, » libere conferenda et presentationem hujusmodi facien- » dam per eum vel eos cui vel quibus collationem et » presentationem easdem sedes ipsa duxerit committen- » das. Omnes autem presentationes, collationes seu » provisiones beneficiorum, personatuum vel dignitatum » ipsorum quas per eundem prelatum vel alium aut » alios ejus nomine, hujusmodi sua suspensione du- » rante, contigerit attemptari quomodolibet vel presumi » decernimus ex nunc irritas et inanes ac nullius pror- » sus existere firmitatis. Et nichilominus, sub pena pri- » vationis prelature, dictum prelatum citetis ut infra » certum terminum quem videritis prefigendum ad ro- » manam curiam se personaliter conferat, a curia ipsa » nullatenus recessurus absque expressa et apparenti » licentia mercatorum ipsorum, nisi prius fuerit dictis » mercatoribus de dicto debito integre satisfactum. Quod » si forte prefatum prelatum medio tempore mori conti- » gerit, volumus quod successor ipsius vel satisfaciat de » dicta pecunia mercatoribus memoratis, vel converti » predictos fructus, redditus et proventus, juxta formam » expressam superius, in solutionem integram predicti » debiti patiatur. Si autem de pecunia ipsa minime sa- » tisfecerit et impedimentum prestiterit quominus pre- » dicti fructus, redditus et proventus secundum eandem » formam in solutionem prefati debiti convertantur, con- » tra successorem ipsum ad suspensionem juris patro- » natus seu executionis ipsius et collationis seu provi- » sionis canonicatuum, prebendarum et beneficiorum » omnium, cum cura vel sine cura, etiamsi dignitates » vel personatus existant, et ad similem citationem per- » sonalem ad curiam supradictam, sicut contra prede- » cessorem suum fuisse dinoscitur in hac parte proces- » sum vel potuisse procedi, sub eisdem modis et condi- » tionibus procedatis. Subtractionem nichilominus et » suspensionem et citationem predictas ac denuntiatio- » nem ipsorum communiter vel divisim per vos vel per » alium seu alios, prout et quando et qualiter et ubi et » quotiens expedire putabitis, faciendo. Contradictores et » rebelles, preterquam dictum prelatum, per censuram » ecclesiasticam compescendo. In predictis autem om- » nibus et quolibet predictorum summarie, de plano, » sine strepitu et figura judicii, quotiens opus fuerit et » expedire videritis, procedere studeatis. Ceterum volu- » mus et apostolica auctoritate decernimus quod a data » presentium plena sit vobis in premissis omnibus et eo- » rum singulis potestas et jurisdictio attributa, quodque » in eo vigore illaque firmitate possitis auctoritate nostra » in predictis omnibus et pro predictis procedere ac si » vestra jurisdictio per citationem vel modum alium per- » petuata legitimum extitisset. Dat., etc.

» Quocirca discretioni tue presentium tenore mandamus quatinus attente provideas ut in hujusmodi litteris, quotiens ipsas a prefata sede impetrari contigerit, predicta forma totaliter observetur. In mutuis autem que cum abbatibus, prioribus seu aliis prelatis regularibus contrahentur volumus quod executores teneantur et possint colligi facere hujusmodi fructus, redditus et proventus et ex eis ministrare conventibus solitas et sufficientes expensas et totum residuum assignare ac converti facere in solutionem debiti sic contracti. Dat. Rome, apud Sanctam Mariam Majorem, VIII kalendas novembris, pontificatus nostri anno primo. »

7204-7206 Sainte-Marie-Majeure, 23 décembre 1288.

Auditores causarum constituit. (Fol. 35 r°.)

[*Dilecto filio ... archi*]*diacono de Carbona in ecclesia Treverensi, capellano nostro.* « [Inter cetera que]... Tibi auctoritate presentium committimus et mandamus quatinus causas et negotia universa et singula que de Patrimonio beati Petri in Tuscia et provincia Romaniole per appellationes ab audientia rectorum eorumdem patrimonii et provincie Romaniole atque potestatum et ceterorum regimen civitatum, castrorum et aliorum locorum patrimonii et Romaniole predictorum gerentium suorumque

officialium et judicum seu delegatorum ipsorum interjectas et etiam interponendas vel alio legitimo modo ad prefatam sunt sedem delata et imposterum deferentur, exceptis tamen causis sive personales sive reales continentibus actiones, quarum singule quantitatem seu valorem centum librarum monete usualis excedant, necnon et in illis que inter romanam ecclesiam et quoscumque alios orte sunt vel orientur deinceps super quavis re quam pro parte ipsius ecclesie propositum fuerit ad eandem ecclesiam pertinere, usque ad ipsius sedis beneplacitum, apud eandem sedem vocatis qui fuerint evocandi, audias, et quod justum fuerit, appellatione remota, decernas, faciens quod decreveris per censuram ecclesiasticam firmiter observari. Testes autem, etc., usque perhibere. Dat. Rome, apud Sanctam Mariam Majorem, x kalendas januarii, pontificatus nostri anno primo. »

In e. m. magistro Raynuccino de Murro, canonico Laudunensi, capellano suo, causas Campaniae et Maritimae committit. Dat. ut supra.

In e. m. magistro Raymundo de Ponte, decano ecclesiae Compostellanae, capellano suo, causas Marchiae Anchonitanae et ducatus Spoletani committit. Dat. ut supra.

7207-7208 Sainte-Marie-Majeure, 20 décembre 1288.

Contra Gebellinos Civitatis Castelli. (Fol. 35 r°.)

Venerabili fratri .. episcopo Aretino. « Nuper ad nostrum pervenit auditum quod Gebellini Civitatis Castelli contra pacem inter eos et Guelfos civitatis ejusdem pridem, prout asseritur, reformatam temere venientes, associata sibi gente tua, moram Aretii contrahente, contra civitatem ipsam et ejus districtum hostiliter processerunt, quattuor castra civitatis ejusdem in eodem constituta districtu per violentiam occupando et nonnullos ipsorum castrorum capiendo nequiter incolas, eisque alias dampna gravia et atroces injurias inferendo... Volumus et per apostolica tibi scripta districte precipiendo mandamus quatinus, pro nostra et apostolice sedis reverentia, sollicite studeas procurare quod dicta castra civitati restituantur eidem, predictis captivis pristine redditis libertati, quodque de dampnis et injuriis in hac parte illatis plena satisfactio impendatur, nullatenus permittendo quod per gentem predictam vel per favorem ipsius contra quoscumque ecclesie predicte fideles similia committantur... Dat. Rome, apud Sanctam Mariam Majorem, xiii kalendas januarii. »

« In e. m. Percivallo, capellano nostro, carissimi in Christo filii nostri R., regis Romanorum illustris, in partibus Tuscie vicario generali. Dat. ut supra. »

7209-7210 Sainte-Marie-Majeure, 20 décembre 1288.

Extrinseci et intrinseci Civitatis Castelli coram sede apostolica citantur. (Fol. 35 r°.)

Dilectis filiis G., extrinsecis Civitatis Castelli. Cum Robertus, rector Massae Trabariae, capellanus papae, inter eos et intrinsecos G. Civitatis Castelli treugas statuerit, eis mandat ut ad firmandas easdem treugas et ad pacem reformandam per procuratorem coram sede apostolica compareant.

« Intelleximus quod dilectus... — Dat. ut supra. »

In e. m. Intrinsecis.

7211 Sainte-Marie-Majeure, 10 janvier 1289.

De excommunicationis et interdicti sententiis contra Januenses latis. (Fol. 35 v°.)

Dilectis filiis .. priori predicatorum et .. guardiano minorum fratrum ordinum de Janua. « Exposuerunt nobis .. potestas, capitaneus, ancxiani, consilium et commune ac populus Januenses quod, licet in majori et aliis ecclesiis, monasteriis ac locis ecclesiasticis civitatis ac diocesis Januensis a prelatis et personis ecclesiarum, monasteriorum et locorum predictorum a vii annis vel circiter sollempniter, nullo reclamante seu contradicente, missarum sollempnia et alia divina officia fuerint celebrata, suggerente nobis postmodum venerabili fratre nostro S., patriarcha Anthioceno, cui cura Januensis ecclesie, pastoris proprii regimine destitute, in spiritualibus et temporalibus esse dicitur ab apostolica sede commissa, quod potestas, capitanei et ancxiani prefati et consiliarii et alii officiales dicte civitatis auctoritate sedis ipsius majoris erant excommunicationis vinculo innodati et civitas ipsa ecclesiastico supposita interdicto, et quod nonnulli clerici, tam religiosi quam seculares, civitatis ejusdem, hujusmodi tempore interdicti, juris ignari vel facti immemores, in eadem civitate divina officia celebrarant, dictusque patriarcha ad civitatem prefatam intendebat personaliter se conferre ac ad reformandam pacem inter cives ipsius civitatis, quos invicem discordare dicebat, interponere partes suas, nos per nostras sub certa forma litteras excommunicationis sententiam et interdictum hujusmodi usque ad certum tempus auctoritate apostolica duximus suspendendam, injuncto

per alias litteras nostras patriarche predicto ut cum eisdem clericis super irregularitate, si quam incurrissent pro celebratione hujusmodi divinorum, dummodo in contemptum clavium talia minime presumpsissent, posset libere dispensare. Cum autem occasione impetrationis litterarum ipsarum in civitate ac diocesi supradictis, ubi, prout premittitur, sollempniter hactenus celebratum extitit et cotidie celebratur, grave scandalum sit exortum, potestas, capitanei, anexiani, consilium, commune ac populus memorati nobis humiliter supplicarunt ut, personarum pericula que possent ex scandalo provenire predicto paterna providentia precaventes, providere in hac parte de benignitate sedis apostolice dignaremur. Nos itaque, volentes hujusmodi pericula evitari, discretioni vestre per apostolica scripta mandamus quatinus vos vel alter vestrum in locis aliquibus civitatis et diocesis earumdem de quibus videritis expedire publice ex parte nostra denuntiare curetis quod per easdem litteras nolumus communi Janue vel aliquibus aliis aliquid prejudicium generari, set, elapso predicto tempore in prefatis litteris comprehenso, perinde habeatur ac si non fuissent eedem littere impetrate. Non obstante indulgentia, si qua vobis aut ordinibus vestris a sede apostolica sit concessa, quod non teneamini vos intromittere de negotiis que vobis per ipsius sedis litteras committuntur. Dat. Rome, etc., III idus januarii, anno primo. »

7212 Sainte-Marie-Majeure, 19 novembre 1288.

Commune Perusinum coram sede apostolica citatur. (Fol. 35 v°)

Dilecto filio .. abbati monasterii Sancti Petri Perusini. « Dudum felicis recordationis Honorius papa IIII[us], predecessor noster, commune Perusinum per suos speciales nuntium et litteras requisivit ut, cum de summa quadraginta milium florinorum auri in quibus ex certis penis et condempnationibus camere sedis apostolice tenebantur restent adhuc decem milia persolvenda, camere solverent supradicte; et quia commune ipsum id efficere non curavit, prefatus predecessor tibi per suas sub certa forma litteras dedit districtius in preceptis ut nobiles viros Bernardinum quondam Raynerii de Marsiano et Jacobum ac Boncontem de Cocorano et Blasium quondam Jacobi, milites, Telle de Bostiano, Petrum Blanci, Rigutium quondam Bigonis militis, Gilium Marci, Raynerium Johannis Paze Jacobi, Bertrannum Petri, Tarlatum Berciazonis, Johannem Veronice, Nicolaum Bonaventure, Stephanum Petri et Venturellam Benvenuti Guillelmi, cives et mercatores Perusinos, quos idem commune de predicta summa in prefixis ad hoc terminis eidem camere persolvenda fidejussores exhibuit, per te vel per alium seu alios ex parte ipsius predecessoris peremptorie citare curares ut infra certum terminum post citationem tuam comparerent personaliter coram eo, parituri et facturi quod super hoc injunctum extitisset eisdem, sed licet tu juxta traditam tibi formam per easdem litteras fidejussores citaveris [prefatos, ipsi comparere in injuncto] eis termino non curarunt. Nos itaque, volentes ad effec[tum perducere hujusmodi negotium, per] eundem predecessorem legitime inchoatum, mandamus quatinus commune ac fidejussores [predictos de novo perem]ptorie citare procures ut commune ipsum per syndicum ad hoc specialiter et legitime [constitutum, fidejusso]res vero personaliter infra decem dies post citationem tuam compareant coram nobis, [scituri et rec]epturi quod super hiis duxerimus injungendum. Diem vero citationis et formam et quicquid feceris in premissis nobis per tuas litteras hanc seriem continentes, quas nobis per .. latorem presentium, cursorem nostrum, remitti volumus, studeas fideliter intimare. Dat. Rome, apud Sanctam Mariam Majorem, XIII kalendas decembris. »

7213 Sainte-Marie-Majeure, 31 décembre 1288.

Cancellario ecclesiae Parisiensis mandat ut Johanni de Murro, ordinis minorum, licentiam regendi in theologica facultate largiatur, quam licentiam bonae memoriae praedecessor ejusdem cancellarii, mandatis apostolicis inobediens, eidem Johanni largiri recusavit. (Fol. 36 r°.)

Dilecto filio .. cancellario ecclesie Parisiensis.

« Pridem attente considerationis... — Dat. Rome, apud Sanctam Mariam Majorem, secundo kalendas januarii. »

7214 Sainte-Marie-Majeure, 3 janvier 1289.

Contra praedones Clusinos. (Fol. 36 r°.)

Dilecto filio Percivallo, capellano nostro, carissimi in Christo filii nostri R., regis Romanorum illustris, in partibus Tuscie vicario generali. « Grave nimis et molestum quamplurimum occurrit non inmerito votis nostris quod... in terris tue jurisdictioni subjectis plura committuntur enormia... Nuper et enim dilecti filii Guillelmus de Nigrona et Obertinus dictus Stanconus, cives et mercatores Januenses, per stratam publicam ultra castrum Radicofani fiducialiter transitum facientes, per gentem que, si-

cut asseritur, apud Clusium moram trahit capti fuerunt et tam ipsi quam nonnulli alii secum in itinere constituti bonis omnibus spoliati, non levibus illis irrogatis injuriis et offensis contumeliosis affectis, prout nobis Obertini predicti, qui per fuge remedium capientium manibus evasit, predicto Guillelmo in civitate Clusina taliter in captivitate detento, querula et luctuosa relatio patefecit... Volumus et per apostolica tibi scripta districte precipiendo mandamus quatinus, sublato cujuslibet dilationis et difficultatis obstaculo, prefatum G. omnino reddi facias pristine libertati, bonis omnibus sibi et eidem Obertino ac spoliatis aliis supradictis per gentem ablatis eandem eis integre restitutis, nec permittas quod in prefatis terris ulterius talia committantur... Dat. Rome, apud Sanctam Mariam Majorem, III nonas januarii. »

7215-7219 Sainte-Marie-Majeure, 9 février 1289.

Apochae. (Fol. 36 v°.)

Dilectis filiis Thome Spiliati, Lapo Hugonis, Johanni Ja-[cobi ...] theringi de Bostulis, Feo Bonfantini ac omnibus vestris sociis, mer[catoribus et civibus Florentinis]. Eis committit ut pro securitate et cautela mille ducentarum unciarum auri, ad pondus regni Siciliae, quinque florenis auri pro uncia computatis, quas nobili viro Johanni de Monteforti, Squillacii et Montiscaveo [... et B. de] Capua, juris civilis professori, magistro rationali regni Siciliae, tanquam negotiatoribus Caroli II[i], regis Siciliae, mutuarunt, eamdem quantitatem de pecunia decimarum pro subsidio Terrae Sanctae collectarum penes ipsos deposita, decima regni Angliae dumtaxat excepta, retinere valeant, donec ipsis de praedicto mutuo satisfactum fuerit.

« Cum dilectis filiis... — Dat. Rome, apud Sanctam Mariam Majorem, v idus februarii, pontificatus nostri anno primo. »

« In e. m. de simili quantitate pro sociis filiorum Bonsignoris et Bonaventure Bernardini de Senis.

In e. m. pro Pulicibus et Rimbertinis de Florentia.

In e. m. pro Clarentinis de Pistorio.

In e. m. pro societate Riczardorum de Luca. »

7220 Sainte-Marie-Majeure, 26 février 1289.

Clero Romaniotae commendat B., Grossetanum episcopum, vicarium suum in spiritualibus in Romaniola, mandatque ut eidem vicario tres florenos auri quoque die, quandiu in Romaniola steterit, persolvat. (Fol. 36 v°.)

Venerabilibus fratribus archiepiscopo Ravennati et episcopis ac dilectis filiis abbatibus, prioribus, etc., per Romaniolam constitutis.

« Cum venerabilem fratrem... — Dat. Rome, apud Sanctam Mariam Majorem, IIII kalendas martii, pontificatus nostri anno secundo. »

7221 Sainte-Marie-Majeure, 15 mars 1289.

Inquisitoribus in provincia romana apocham de diversis summis dat. (Fol. 36 v°.)

Dilectis filiis fratribus Alamano de Balneoregis et Francisco de Rivoutris, ordinis minorum, in romana provincia inquisitoribus heretice pravitatis. « Cum, sicut dilectus filius Nicolaus, camerarius noster, nobis retulit viva voce, per computum vobiscum in camera nostra habitum coram eo repertum existat quod a tempore quo, fili Alamanne, una cum dilecto filio fratre Angelo de Reate, tunc in romana provincia inquisitore, insimul inquisitionis gessistis officium vobis ab apostolica sede commissum, et eidem Angelo te, fili Francisce, in ipso officio subrogato, tota pecunia que usque in presentem diem ratione dicti officii exacta apud certos depositarios a vobis secundum constitutionem apostolicam deputatos per vos nomine romane ecclesie deposita extitit, computatis septem milibus octingentis duabus libris, septem soldis et duobus denariis paparinorum que per eundem fratrem Angelum et te Alamannum predictum deposita nomine ejusdem romane ecclesie habebantur, universaliter usque ad quantitatem duodecim milium centum quinquaginta librarum [...] endit. De quibus, de mandato nostro facto vobis per litteras [...] Sancti Laurentii in Damasso presbyterum, et J., Sancte Marie in Via lata di[aconum cardinales [...] roman[...], ejusdem ordinis, pro certis eorum necessariis, duobus milibus [...] sexaginta libris prefate monete, necnon conventui fratrum minorum Viterbiensi, [juxta man]datum nostrum oretenus vobis factum, sexcentis sexaginta libris ipsius monete, ac in alia parte pro pluribus et diversis expensis, pro executione dicti officii, prout oportunum extitit, tribus milibus quadringentis sexaginta octo libris, quatuordecim soldis et tribus denariis sepedicte monete paparinorum solutis, restabant quinque milia quadringente decem et octo libre, tres soldi et octo denarii paparinorum nomine jam dicte romane ecclesie apud depositarios supradictos. Unde, cum de hujusmodi resta sive residuo de mandato nostro duo milia librarum paparinorum camere nostre duxeritis assignanda, retento reliquo pro necessariis expensis, in executione dicti officii faciendis, nos, volentes in hac

parte quieti vestre paterna in posterum sollicitudine providere, vos quoad hujusmodi soluta et expensa ac etiam assignata a vobis, ut premittitur, camere supradicte totaliter absolventes, presentium auctoritate decernimus ut de cetero non teneamini super premissis aliam reddere rationem. In cujus rei testimonium presentes litteras, nostra bulla munitas, vobis duximus concedendas. Dat. Rome, apud Sanctam Mariam Majorem, idibus martii, anno secundo. »

7222 Sainte-Marie-Majeure, 13 avril 1289.

De animalibus pro pontificis coquina emendis. (Fol. 37 r°.)

Dilecto filio nobili viro R., comiti Atrebatensi et una cum venerabili fratre nostro G., episcopo Sabinensi, apostolice sedis legato, bajulo regni Sicilie per romanam ecclesiam constituto. « Tue magnitudinis litteras nuper nobis transmissas solita benignitate recepimus, quarum inter cetera tenor habebat quod dilectus filius Nicolaus, camerarius noster, te pridem per suas litteras requisivit ut Andree Caselle ac Thome Cimini, civibus et mercatoribus Reatinis, liberam, ut tuis verbis utamur, emptionem et extractionem concederes pro coquine nostre usu boum quadringentorum, porcorum trium milium et sex milium castratorum, quodque tu requisitionem camerarii supradicti tam de porcis quam castratis curavisti efficaciter adimplere ; boum autem emptionem et extractionem duxeras suspendendam, pro eo quod tota Calabria et major pars Basilicate propter guerram presentis temporis bubus usque adeo exausta dinoscitur quod, nisi illarum partium incolis pro serendo seu seminando de bubus Apulie succurratur, grave dampnum incurrere poterunt et jacturam. Quare ab eodem camerario cum instantia postularas ut hec nobis exponere procuraret. Verum cum ab eodem camerario alias nuper receperis litteras super hujusmodi confectas negotio, quas nobis predictis tuis interclusas litteris destinasti, petiisti instanter a nobis ut tibi super hiis per nostras litteras nostrum explicare beneplacitum dignaremur, cui, postpositis omnibus, parere devote et efficaciter intendebas. Nos autem, tue devotionis promptitudinem super eo quod requisitionem camerarii supradicti de nostra conscientia tibi factam circa porcorum et castratorum numerum expressum superius adimplere sollicite studuisti multipliciter in Domino commendantes, magnitudinem tuam rogandam duximus et hortandam quatinus, pro nostra et apostolice sedis reverentia, prefatis mercatoribus emendi in regno Sicilie et de ipso libere extrahendi inter boves et vaccas usque ad expressam superius quantitatem, computatis in quantitate ipsa emptis jam set non extractis et etiam emendis hujusmodi animalibus a mercatoribus supradictis vel ab aliis pro eisdem, plenam licentiam, sublata qualibet dilatione ac difficultate, concedas, tanto nobis proinde amplius placiturus quanto id ex devotione processisse videbitur potiori. Nec expectes ut super hoc tibi denuo nostras litteras dirigamus, set que a te impresentiarum expetimus perducas celeriter ad effectum, ita quod devotionem tuam proinde dignis in Domino laudibus attollamus. Dat. Rome, idus (*sic*) aprilis, anno secundo. »

7223 Sainte-Marie-Majeure, 20 avril 1289.

De provisionibus apostolico nuntio debitis. (Fol. 37 v°.)

Venerabilibus fratribus universis patriarchis, archiepiscopis, [episcopis et electis ac dilectis filiis] abbatibus, prioribus, decanis, prepositis, archidiaconis, archi[presbyteris, plebanis], rectoribus et aliis ecclesiarum prelatis, eorum quoque capitulis et conventi[bus ceterisque personis] ecclesiasticis, exemptis et non exemptis, Cisterciensis, Cluniacensis, Premostratensis, [Sancti Benedicti], Sancti Augustini et aliorum ordinum, necnon magistris, preceptoribus seu administratoribus domorum militie Templi, hospitalis Sancti Johannis Jerosolimitani et Sancte Marie Theotonicorum, militie Sancti Jacobi et Calatravensis, ad quos littere iste pervenerint. Eis mandat ut B., episcopo Eugubino, latori praesentium, cum per ipsorum partes transitum fecerit, « pro suis et familie sue necessariis, in tribus libris turonensium parvorum diebus singulis et securo conductu necnon in evectionibus oportunis, si sue in via decesserint vel defecerint, » cum de hoc ab eo requisiti fuerint, provideant.

« Cum venerabilem fratrem... — [Dat. Rome], apud Sanctam Mariam Majorem, xii kalendas maii, [anno secundo]. »

7224 Sainte-Marie-Majeure, 27 avril 1289.

Statuit fore ut victualia ad curiam apostolicam Reate sedentem ferenda libero transitu per circumvicinas terras gaudeant. (Fol. 38 r°) (1).

Dilecto filio nobili viro .. capitaneo Aprutino.

« Cum disponamus in... — Dat. Rome, apud Sanctam Mariam Majorem, v kalendas maii, pontificatus nostri anno secundo. »

(1) Voyez ci-dessus, n° 7009.

7225 Sainte-Marie-Majeure, 29 avril 1289.

Curam et administrationem ecclesiae Albanensis Berardo de Tuderto committit. (Fol. 38 r°.)

Dilecto filio fratri Berardo de Tuderto, ordinis fratrum minorum.

« Cum de tue... — Data (*sic*) Rome, apud Sanctam Mariam Majorem, III kalendas maii, pontificatus nostri anno secundo. »

7226-7229 Sainte-Marie-Majeure, 30 avril 1289.

Apochae. (Fol. 38 r°.)

Dilecto filio Jacobino Alfani, de societate Alfanorum, civi et mercatori Florentino, apocham facit [quingentarum] quinquaginta marcarum sterlingorum, quas de pecunia decimarum in Alamania per .. priorem saecularis ecclesiae Sancti Andreae Urbevetanae collectarum, apud ipsam societatem deposita, Lanfranco, Fortino et Baldutio, de societate Clarentum de Pistorio, ad mandatum sedis apostolicae persolvit.

« Cum de pecunia... — Dat. Rome, apud Sanctam Mariam Majorem, II kalendas maii, pontificatus nostri anno secundo. »

In e. m. Petro Foresii, de societate Lambertutii de Frescobaldis, civi et mercatori Florentino, pro summa quingentarum sexaginta quinque marcharum et dimidiae sterlingorum et ducentarum sexaginta sex librarum turonensium parvorum.

In e. m. Lanto Agolantis et Gheri Bonacursi, de societate Ammannatorum, civibus et mercatoribus Pistoriensibus, pro summa quingentarum triginta septem marcharum sterlingorum et tredecim librarum et decem solidorum grossorum argenti ac centum sexaginta unius librarum parvorum turonensium.

In e. m. Ranucio Abbatis, de societate Abbatum et Johannis Bacharelli, civi et mercatori Florentino, pro summa quingentarum triginta octo marcharum sterlingorum et quatuordecim librarum et sex solidorum et octo denariorum turonensium parvorum.

7230-7231 Rieti, 23 mai 1289.

Lambertino de Tollentino rectoriam in spiritualibus Campaniae et Maritimae committit. (Fol. 38 v°.)

Dilecto filio Lambertino de Tollentino, canonico Bononiensi, in spiritualibus Campanie Maritimeque rectori.

« Cum in Campanie... — Dat. Reate, X kalendas junii, pontificatus [nostri anno secundo]. »

In e. m. episcopis, abbatibus, prioribus et conventibus Cisterciensis et aliorum ordinum, ac decanis, praepositis, archidiaconis, archipresbyteris, plebanis, capitulis et aliarum ecclesiarum praelatis seu rectoribus ceterisque personis ecclesiasticis, exemptis et non exemptis, ac hospitalis Sancti Johannis Jerosolimitani et militiae Templi magistris et praeceptoribus, necnon universis nobilibus, potestatibus seu rectoribus, communitatibus et universitatibus ceterisque personis saecularibus civitatum, castrorum et aliorum locorum per Campaniam et Maritimam constitutis.

7232-7233 Rieti, 23 mai 1289.

Apochae. (Fol. 39 r°.)

Dilecto filio Thure Bartholomei, de societate filiorum Bonsignoris et Bonaventure Bernardini, civi et mercatori Senensi. Ei apocham de duobus milibus quingentis libris turonensium parvorum, quas de residuo decimarum nomine C. regis Siciliae in Folqualkerii et Provinciae comitatibus collectarum magistro Adae de Dussiaco, thesaurario et nuntio regis Siciliae, persolvit.

« Cum de residuo... — Dat. Reate, X kalendas junii, pontificatus nostri anno secundo. »

In e. m. Lanto Agolantis, de societate Ammannatorum, civi et mercatori Pistoriensi, pro eadem summa.

7234 Rieti, 22 juin 1289.

Contra molestatores officialium rectoris Venaysini. (Fol. 39 r°.)

Dilecto filio Henrico de Gebenna, capellano nostro, rectori terre de Venaysino. Ei potestatem concedit coercendi per censuram ecclesiasticam molestatores suorum officialium ut a molestationibus desistant.

« Cum sicut in... — Dat. Reate, X kalendas julii, pontificatus nostri anno secundo. »

7235 Rieti, 24 juin 1289.

Apocha. (Fol. 39 r°.)

Dilecto filio Philippo de Comite, preposito ecclesie Sancti Laurentii Mediolanensis, executori ultime voluntatis bone memorie A., episcopi Mutinensis. Ei apocham facit de centum libris turonensium, ab A., episcopo Mutinensi,

in ultima voluntate Terrae Sanctae legatis, quas ipse Philippus per manum Gheri Bonacursi, mercatoris de societate Ammannatorum de Pistorio, Lanfranco Anselmi, et Fortino et Baldo [Raynerii], de societate Clarentum de Pistorio, persolvit.

« Cum centum libras... — Dat. Reate, VIII kalendas julii, pontificatus nostri anno secundo. »

7236 Sainte-Marie-Majeure, 1er janvier 1290.

Raynaldo de Brunforti potestariam Viterbiensem pro anno praesentis mensis kalendis inchoando committit. (Fol. 39 v°.)

Dilecto filio nobili viro Raynaldo de Brunforti, militi, potestati civitatis Viterbiensis.

« Devotionis et fidei... — Dat. Rome, apud Sanctam Mariam Majorem, kalendis januarii, anno secundo. »

7237 Sainte-Marie-Majeure, 1er janvier 1290.

De eodem negotio. (Fol. 39 v°.)

Dilectis filiis consilio et communi Viterbiensibus.

« Cum civitatis vestre... — Dat. ut supra. »

7238 Sainte-Marie-Majeure, 9 janvier 1290.

... coram sede apostolica citatur. (Fol. 40 r°.)

[...] *Carcasson., canonico Narbonensi, capellano nostro.*

« ... — Dat. Rome, apud Sanctam Mariam Majorem, V idus januarii, pontificatus nostri anno secundo. »

7239 Sainte-Marie-Majeure, 6 janvier 1290.

Paulo Palmerii potestariam civitatis Ferentinatis pro anno kalendis proximis februarii inchoando committit. (Fol. 40 r°.)

Dilecto filio Paulo Palmerii Judici, civi Esculano.

« Devotionis et fidei... — Dat. Rome, apud Sanctam Mariam Majorem, VIII idus januarii, pontificatus nostri anno secundo. »

7240 Sainte-Marie-Majeure, 6 janvier 1290.

De eodem negotio. (Fol. 40 r°.)

Dilectis filiis consilio et communi Ferentinatibus.

« Cum civitatis vestre... — Dat. ut supra. »

7241 Sainte-Marie-Majeure, 13 janvier 1290.

De pretio domus fratrum Poenitentiae Jesu Christi in villa Montispesulani (Fol. 40 r°.)

Venerabili fratri B., episcopo Magalonensi, mandat ut sexcentas triginta tres libras melguriensium, quas ex venditione domus et possessionum fratrum Poenitentiae Jesu Christi in villa Montispesulani recepit, Mergiano ... Pucio Raynerii, de societate Clarentum de Pistorio, mercatoribus apud Neumasum morantibus, praesentes litteras deferentibus, assignet.

« Transmisse nobis tue... — Dat. ut supra, idus (*sic*) januarii. »

7242 Sainte-Marie-Majeure, 13 janvier 1290.

Litterae ad imperatorem Constantinopolitanum (Fol. 40 v°.)

Carissimo in Christo filio Andronico Palealogo, imperatori Grecorum illustri. « Accedit nobis ad cumulum gaudiorum quod Deus omnipotens, qui sua mundum illuminat ineffabili claritate, mentem tuam in ejus beneplacitis illustravit, aperuit tibi unigeniti Dei vias et in firmitate orthodoxe fidei stabilivit. Ad ipsum quippe cor tuum liquido ascendisse percipimus, cum ipsum qui te ad veritatis viam dux salutifere lucis adduxit omnipotentem creatorem extimes et mundi pariter redemptorem. Profecto is est qui te fecit hereditatis sue filium non expertem. Hic est qui te in gremio sedis apostolice collocavit, cujus apertam invenies in ejus oportunatibus januam gratiarum. Hic est sub cujus dextera reges regnant. Hic est qui pro salute tua et populi quem redemit crucis patibulum pati voluit et mortis subire tormentum. Quapropter, fili carissime, attente considerans quod inter alios orbis principes multa te prerogativa dilexit teque multis honoravit honoribus, decoravit virtutibus, beneficiis attulit, discretione dotavit et magnificavit in gentibus nomen tuum, ex quo non est dubium te sibi esse multipliter obligatum, serenitatem tuam rogamus et hortamur attente quatinus, corde et animo in fidei firmitate quam salvatoris ipsius operante gratia te firmam credimus suscepisse persistens, illi soli servias in timore, et exultando sibi etiam cum tremore in suis delecteris obsequiis et ab hiis que sibi sunt placita non recedas, quoniam ipse qui in suis preceptis cor tuum, prout firmiter credimus, radicavit in terra in centuplum et incomparabiliter in celo delitiarum et gratie suarum fructuum largiflue tibi tribuit portionem. Ad hec non mireris si postquam de ipsius creatoris beneplacito

ascendimus ad summum apostolatus officium, ad te nuntium specialem non misimus, quoniam nuntius tuus, quem ad carissimum in Christo filium nostrum Philippum, illustrem regem Francie, destinaras, ad nostram presentiam postmodum accedentem, retardavit nostri nuntii missionem, cum nobis bona fide suggesserit quod tu eundem nuntium cum quibusdam tuis ambasciatis et negotiis eras ad nos quamtotius remissurus, per quem de intentione tua per petitiones nobis a te destinandas per ipsum instrui poteramus. Dat. ut supra. »

7243 Sainte-Marie-Majeure, 23 février 1290.

Concessio viae. (Fol. 40 vº.)

Dilectis filiis populo Civitatis Castellane. « Ex parte vestra fuit expositum coram nobis quod in territorio vestro, per silvam videlicet que vulgariter dicitur Scardafolli, antiqua via seu strata communis habetur, in qua, propter loci solitudinem, nonnulli qui in rebus pessimis gloriantur plerumque insidiantur viatoribus per eandem et oportunitate captata in ipsos insiliunt eosque spoliant et occidunt, propter quod cogimini frequenter substinere penas pro excessibus aliorum, quanquam de ipsis nequaquam culpabiles vel participes existatis... Transferendi dictam viam antiquam prout petitis (scilicet per pontem noviter constructum super Tregiam), dummodo hiis qui ex translatione hujusmodi vie notabiliter ledentur congrue satisfiat, vobis auctoritate apostolica licentiam concedimus postulatam. Volumus autem quod romana ecclesia idem jus in omnibus plenum et integrum habeat in via que, ut predicitur, per vos transferri contigerit prout sibi competere dinoscitur in antiqua... Dat. Rome, etc., VII kalendas martii, pontificatus nostri anno tertio. »

7244 Sainte-Marie-Majeure, 8 janvier 1290.

Apocham Berardo, quondam camerario suo, dat. (Fol. 41 rº.)

Dilecto filio Berardo de Camerino, quondam camerario, capellano nostro, salutem et apostolicam benedictionem. « Cum per computum de mandato nostro per te redditum seu factum coram dilecto filio magistro Nicolao, camerario et notario nostro, sit repertum CLVIII^m^DCCCLXXXX (1) florenos auri et V partes unius floreni ac CCCLXXIII^m^LXXXXVIII libras et XIIII denarios turonensium parvorum in turonensi et aliis diversis monetis ad turonensem redductis, de nonnullis redditibus, proventibus aliisque obventionibus ad ecclesiam romanam spectantibus, toto tempore quo camerariatus exercuisti officium, ad ipsam ecclesiam vel ejus cameram pervenisse; sitque repertum per eandem rationem seu computum totam pecuniam supradictam et etiam ultra ipsam pecuniam CXXX^m^DCCCL florenos auri ac CXVII^m^DCCXIIII libras, IIII solidos et XI denarios turonensium parvorum et XXI^m^CCCC marcas sterlingorum, que tempore felicis recordationis Martini pape, predecessoris nostri, et de ipsius predecessoris mandato, pro prefata ecclesia, a certis mercatoribus mutuo recepisti, et in alia parte de tempore nostro IIII^m^CXXXXVIII libras et XII denarios turonensium parvorum et XIII^m^DCCCCLXXXVIII florenos auri pro multis et variis sumptibus et expensis eidem ecclesie imminentibus, toto predicto tempore quo, sicut premittitur, officium exercuisti prefatum, per te fuisse expensa, de quibus reddidisti coram dicto camerario satisfacientem et plenariam rationem; ita quod, sicut per eandem rationem constitit evidenter, prefata romana ecclesia et ejus camera tantum ad restitutionem dictorum mutuorum et ipsarum expensarum factarum de tempore nostro, et in alia manu mercatoribus de societate Pulicum et Rimbertinorum de Florentia in DCCCCLXXXXVIII libris, II solidis et VIIII denariis turonensium parvorum, pro expensis quas fecerant pro quibusdam nuntiis quos felicis recordationis Nicolaus papa, predecessor noster, destinavit ad Tartaros, tenebatur. Nos, certificati plenius per dictum camerarium de omnibus supradictis, volentes super hiis tam tibi quam predicte camere de cautela congrua providere, tibi presentium auctoritate concedimus ut super prefatis quantitatibus monetarum a te, ut premittitur, sic receptis et expensis aliud ulterius computum aut rationem aliam reddere seu facere nullatenus tenearis, nec exinde a quoquam super alio reddendo ratiocinio impeti valeas vel etiam molestari. In cujus rei testimonium presentes litteras ad tuam et camere predicte cautelam bulla nostra fecimus communiri. Dat. Rome, apud Sanctam Mariam Majorem, VI idus januarii, pontificatus nostri anno secundo. »

7245 Sainte-Marie-Majeure, 1290.

Contra usurpationes nobilium. (Fol. 41 vº.)

Ad perpetuam rei memoriam. Cum in Patrimonio beati Petri sint nobiles qui, postquam per plures annos recto-

(1) Ce nombre et les suivants sont écrits en toutes lettres dans le manuscrit.

res electi fuerint quorumdam civitatis, castri vel loci, « civitates, castra et loca predicta applicare juri proprio non vereutur, ac si progenitorum suorum prioritas ad ipsos civitates, castra et loca predicta jure hereditario detulisset... omnes electiones, de quibuscumque personis in eodem patrimonio per quoscumque factas hactenus in civitatibus, castris et locis eisdem, seu in posterum faciendas, que ultra unum annum viderentur in civitatibus, castris et locis predictis jurisdictionem seu regimen prorogare, » cassat.

« Experientia... — Dat. Rome, anno tertio. »

7246 1290.

De electione episcopi Sutrini. (Fol. 41 v°.)

Dilectis filiis .. archipresbytero et capitulo Sutrinis. « Obitu bone memorie Aldebrandi, episcopi Sutrini, per dilectum filium Jacobum Petri Raie et Angelum Presbyterum, canonicos et procuratores vestros ad hoc specialiter constitutos, nuper ex parte vestra provide nuntiato, et eligendi vel postulandi canonice aliquam personam ydoneam in vestrum episcopum et pastorem a nobis licentia postulata, nos... vobis de fratrum nostrorum consilio auctoritate presentium hac vice petitam licentiam elargimur. »

7247 Sainte-Marie-Majeure, 9 mars 1290.

Rectoriam civitatis Beneventanae Johanni dicto Buccaporco concedit. (Fol. 41 v°.)

Dilecto filio nobili viro Johanni dicto Buccaporco de Pileo, militi, rectori civitatis Beneventane.

« Quanto specialius civitas... — Dat. Rome, vii idus martii, anno tertio. »

7248 Sainte-Marie-Majeure, 9 mars 1290.

De eodem negotio. (Fol. 42 r°.)

Dilectis filiis populo Beneventano.

« Quanto specialius civitas... — Dat. ut supra. »

7249 Sainte-Marie-Majeure, 22 avril 1290.

Apocha. (Fol. 42 r°.)

Dilectis filiis Cieffo Boninsegne, Lapo Thini ac ceteris eorum sociis de societate Maynetti de Scala Jacobi Aymeri et Cathalani Petri, civibus et mercatoribus Florentinis. « Ex parte vestra fuit expositum coram nobis quod de bonis quondam Henrici, Ostiensis et Velletrensis episcopi, que ipse Thomasio, nato Petri de Romanis, consanguinei sui, dum viveret, in sua ultima voluntate, hujusmodi adjecta conditione, legavit : si dictus Thomasinus videlicet, qui in annis teneris tunc agebat, ad pubertatis tempora deveniret, recepistis c. et l. marchas sterlingorum, quas, eodem episcopo viam universe carnis ingresso, recognovistis vos habere ac tenere in depositum ab executoribus ipsius episcopi seu procuratoribus eorumdem dicti Thomasini nomine, secundum predictam conditionem ab eodem episcopo institutam. Cumque idem Thomasinus annos puberes non attingens ac executores episcopi memorati debitum humane conditionis exolverint, supradicta pecunia penes vos taliter deposita remanente, felicis recordationis Honorius papa IIII, predecessor noster, pecuniam a supradicto episcopo prefato Thomasino legatam decreverit per apostolice sedis providentiam dispensari, vosque ad mandatum nostrum per dilectum filium N., camerarium et notarium nostrum, horetenus vobis factum, predictas c. et l. marchas sterlingorum camere nostre liberaliter duxeritis persolvendas... vos et heredes et societatem vestros quoad predictam quantitatem c. et l. marcharum sterlingorum, a vobis, ut predicitur, eidem camere persolutam, presentium auctoritate absolvimus et quitamus... Dat. Rome, etc., x kalendas maii, anno tertio. »

7250 Sainte-Marie-Majeure, 22 avril 1290.

De debitis castri Palatioli. (Fol. 42 v°.)

Dilectis filiis .. inquisitoribus heretice pravitatis... mandat ut de pecunia inquisitionis civibus Ortanis restituant summam ab eis hominibus castri Palatioli mutuatam; pro qua restitutione praedicti homines obligarunt se romanae ecclesiae, census nomine, l. grani et l. ordei medialia et l. salmas musti annis singulis soluturos.

« Ex parte dilectorum... — Dat. ut supra. »

7251 Orvieto, 5 juin 1290.

Passagium salis Cerviae mercatoribus Pistoriensibus concedit. (Fol. 43 r°.)

... *Fortis, civibus Pistoriensibus.* Eis concedit ut salem Cerviae possint « facere portari et abduci usque [...] kalen-

dis julii futuri proximo inchoandum, pro pretio xiii^{m} librarum ravennatum annis singulis predicti temporis nostre camere persolvendo, cum quibusdam aliis pactis et conditionibus habitis cum dilecto filio N., camerario et notario nostro. »

« Devotio... — Dat. apud Urbemveterem, nonis junii, anno tertio. »

7252 Orvieto, 17 juin 1290.

Viterbiensibus mandat ne senatoribus et aliis Urbis officialibus obediant. (Fol. 43 r°.)

Dilectis filiis .. potestati, consilio et communi Viterbiensibus. « Ex frequenti querela ad nos deferente didicimus quod senatores et alii officiales qui pro tempore presunt Urbi, in civitate vestra jurisdictionem sibi vendicare pro viribus satagentes, dant vobis frequenter per eorum litteras et nuntios in mandatis ut compareatis per vestrum legitimum syndicum coram eis, qui pro vobis et nomine vestro prestet corporaliter juramentum et promittat expresse quod vos integre parebitis mandatis ipsorum, ac eorum statuta et ordinamenta facta et facienda servabitis, quodque in camera ejusdem urbis satisdet ydonee de preceptis senatorum et officialium eorumdem plenarie adimplendis necnon et condempnationibus contra vos per eos hactenus promulgatis et in quibus in posterum vos contigerit condempnari eidem camere persolvendis, ac nonnulla alia contra vos et dictam civitatem comminantur et mandant, que in grave prejudicium nostrum et apostolice sedis redundare noscuntur. Nos igitur, attendentes quod civitas supradicta ad nos et romanam ecclesiam pertinet pleno jure, ac propter hoc nolentes jura ejusdem ecclesie in ipsa diminui aut etiam occupari, universitati vestre, sub debito fidelitatis quo nobis et ecclesie predicte tenemini, districte precipimus quatinus in premissis et aliis que vobis mandari contigerit in futurum non obediatis senatoribus et officialibus memoratis. Dat. apud Urbemveterem, xv kalendas julii, pontificatus nostri anno tertio. »

7253 Orvieto, fin juin 1290.

Rectorem Romaniolae rogat ne moleste ferat passagium salis Cerviae mercatoribus Pistoriensibus concessum fuisse. (Fol. 43 r°.)

Dilecto filio nobili viro Stephano de Columpna, rectori provincie Romaniole.

« Consuete benignitatis affectu... — Dat. apud Urbemveterem, [...] kalendas julii, anno tertio. »

7254 Orvieto, 1er juillet 1290.

Absolutio Conradi de Montefiltro. (Fol. 43 v°.)

Dilecto filio nobili viro Stephano de Columpna, rectori provincie Romaniole. « Nuper Conradus de Montefiltro ad apostolicam sedem in spiritu humilitatis accedens, super commissis per eum excessibus contra romanam ecclesiam in civitate Urbini nostram et ejusdem sedis misericordiam devota instantia suppliciter imploravit. Nos autem ejus licet inmeriti vices gerentes in terris cujus miserationes sunt super omnia opera ejus, benigna meditatione pensantes fidei puritatem et devotionis constantiam quam quondam ipsius Conradi genitor ad eandem ecclesiam habuit et per opera laudabilia dum vixit continuare curavit, quodque idem Conradus, ut asserit, a beneplacitis et mandatis ejusdem ecclesie deviare firmato proposito ullis unquam temporibus non intendit, et propter hoc intendentes misericorditer agere cum eodem, ne pro correctionis austeritate ab ejusdem ecclesie mansuetudine se subducat; nobilitati tue per apostolica scripta precipiendo mandamus quatinus, ydoneis cautionibus ab eodem Conrado receptis quod ipse mille florenos auri, quorum partem tertiam in festo Assumptionis beate Marie proximum nunc venturo, aliam in festo omnium sanctorum immediante futuro ac reliquam in festo Nativitatis dominice ex tunc proximum subsequente, cum effectu camere nostre persolvet, ipsum ab omnibus et singulis processibus, bannis et condempnationibus factis et habitis contra eûm occasione excessuum commissorum per eum in civitate prefata prorsus absolvas, ipsum quoque publice nuntiari facias absolutum, ei omnibus castris et terris suis per te hucusque detentis nichilominus restitutis, ipsumque de cetero favorabiliter prosequens tractes et ab aliis tractari facias sicut fidelem et devotum ecclesie supradicte, ac eum in terris et locis provincie Romaniole permittas libere commorari. Dat. apud Urbemveterem, kalendis julii, pontificatus anno tertio. »

7255 Orvieto, 5 juillet 1290.

De transfretatione ad Terram Sanctam civium Camerinensum. (Fol. 43 v°.)

Venerabili fratri .. episcopo Camerinensi mandat ut, postquam quadringenti cives Camerinenses, qui crucis signum assumpserunt, iter transmarinum arripuerint, eos et eorum bona indebitis exactionibus molestari non permittat, praedicatoresque crucis in dioecesi Camerinensi compellat ut pecuniam collectam sive relictam in Terrae

Sanctae subsidium quam penes se habent ipsi episcopo assignent, convertendam in naulum navis.

« Exultamus in Domino... — Dat. apud Urbemveterem, III nonas julii, anno tertio. »

7256 Orvieto, 1290.

De passagio salis Cerviae mercatoribus Pistoriensibus concesso. (Fol. 44 r°.)

Dilectis filiis .. potestati, consilio et communi Bononiensibus. « Mirantes nuper audivimus et referimus perturbati quod vos, proprie voluntatis laxata licentia, contra dilectos filios Andream, Henricum et Toccum, filios Jacobi Scaporzoli, cives Pistorienses, quibusdam occasionibus adinventis, procedere dicimini ad comminationes graves et penas, ex eo videlicet quod ipsi passagium salis Cervie ab officialibus nostris emerunt in provincia Romaniole... Universitati vestre per apostolica scripta districte precipiendo mandamus quatinus, ab hujusmodi processibus penitus abstinentos, prefatos cives Pistorienses, socios ac nuntios eorumdem prefatum salem abducere ac portare libere permittatis (1)...

7257 Orvieto, 1er août 1290.

Pro pace castri Sancti Gemini. (Fol. 44 r°.)

Potestati, consilio et communi castri de Sancto Gemino, Narniensis diocesis. « Quieti vestre providere volentes, auctoritate vobis presentium inhibemus ne aliquam masnadam vel quamcumque militum aut peditum comitivam ad guerram vel discordiam aut hostiles incursus paratam absque apostolice sedis speciali mandato in castro vestro receptare vel recipere attemptetis, nisi a sede apostolica vel ejus mandato illuc fuerit deputata. Dat. apud Urbemveterem, kalendis augusti, anno tertio. »

7258 Orvieto, 1er 1290.

De eodem negotio. (Fol. 44 r°.)

Potestati, consilio et communi civitatis Tudertine, spiritum consilii sanioris. Eis inhibet ne quid contra castrum Sancti Gemini temptent.

« Nuper ad aures... — Dat. ut supra proximo. »

(1) Pas de date.

7259 Orvieto, août 1290.

Queritur de excessibus Romanorum contra Viterbienses. (Fol. 44 v°.)

Dilecto filio nobili viro Johanni de Columpna, senatori Urbis. « Quanto romanam urbem, quam apostolice sedis domicilium speciale conspicimus et in qua divina clementia firmamentum ecclesie stabilivit, precordialius dilectionis oculo intuemur, tanto acerbioris doloris dira cor nostrum punctura pertransit, cum populus ejus apostolice sedis monita salubria despicit, salutaria mandata contempnit et quasi in suis displicentiis delectatur. Nosti siquidem quod a primis nostre promotionis auspitiis ad statum Urbis pacificum intente mentis nostre convertimus aciem, ad quietem ejus operam dedimus, prediligendo eam plus quam ceteras partes orbis, sed, proh dolor! cum crederemus te dictumque populum nobis grata dilectionis vicissitudine respondere, inobedientes vos esse conspicimus et beneficiorum nostrorum inmemores ac meritorum et mandatorum et monitorum quodammodo contemptores. Hinc est quod, licet nuper tu et populus ipse, vos devotos filios ostendentes, in adjutorium ejusdem ecclesie contra Tudertinos tunc rebelles ipsius vestre potentie brachium extendentes, transmiseritis honorabilem militum et peditum comitivam, quod gratum habuimus plurimum et acceptum, post eorumdem tamen Tudertinorum reditum ad mandata ecclesie supradicte te ac populum ipsum cum gratiarum actione duximus exorandos per apostolica vobis scripta mandantes ut, ne status patrie turbaretur et ex hoc superveniret inibi caristia, comitivam ad urbem revocaretis eandem, sed (1) vos, prout dolentes referimus, precibus et mandatis hujusmodi vilipensis, assumpta causa quod cives Viterbienses requisiti ad exercitum contra Tudertinos predictos accedere noluerunt, non advertentes quod de mandato nostro potestas cum maxima multitudine populi civitatis Viterbiensis predicte ad obsidionem castri Perete, ecclesie romane rebellis, accesserant et inibi permanebant, et quod iidem absque inobedientie nota et gravibus penarum periculis exinde recedere et ad exercitum non poterant accedere Romanorum, non solum juxta mandatum nostrum comitivam [non] (2) revocastis eamdem, sed potius universaliter ad depopulationem ejus et exterminium exivistis. Et licet postmodum, corporum et animarum vestrarum periculis, turbationi et desolationi patrie et caristie predicte precavere volentes, ad vos venerabilem fratrem nostrum Callensem episcopum duxerimus desti-

(1) Dans le ms. *si* au lieu de *sed*.

(2) Ce *non* n'est pas dans le manuscrit.

nandum, ut vos ex parte nostra moneret quod ab hujusmodi eorumdem Viterbiensium depopulatione ac gravaminibus cessaretis, populus ipse, velud in reprobum sensum dati, monita et mandata nostra eis per eundem episcopum fiducialiter destinata nedum recipere verum etiam, ne ea que pro parte nostra deferebat ad eos eis exponeret, eum admittere contempserunt, et, quod execrabilius est, quidam ex Romanis eisdem eundem episcopum ejusque familiam propter hoc interficere clamaverunt, quod quidem si bene consideras, id actum extitit preter morem solitum et laudabilem Romanorum, qui non solum amicorum verum etiam hostium nun[...] honorare et in tantum iidem Romani Viterbien[...] quod nullus inter eos audebat pacem vel concordiam nomi[...] pacis nuntii ad dictum exercitum accedebant, clamabatur ab omnibus[... tu]rpissime traderentur, quod in duos fratres predicatores, qui illuc ad providen[dum...]accesserant, inhumaniter et crudeliter presumpserunt, ut asseritur, exercere, quorum uno more tirampnico in ore gladii posito et ad asini caudam tracto, alium reliquerunt in campo impositis sibi crudelibus vulneribus semivivum. Hic siquidem profecto dolor in nos supra mensuram doloris extenditur quod sic ecclesie filii, spretis ejus monitis et mandatis, inhumaniter debachaverunt in sanguinem innocentem, in ejusdem ecclesie obprobrium et contemptum, in cujus oculis hoc fecerunt, quod quidem fuit solo cogitatu terribile, orribile auditu, actu nephandum, Deo nimirum abhominabile et hominibus odiosum. Est et nobis turbationis plena doloris materia quoniam, cum conaremur eidem populo grasciam ex longinquis partibus procurare, diversos nuntios propter hoc specialiter transmittendo, sic ex devastatione seu depopulatione civitatis predicte et ex mora contracta in obsidione ipsius per exercitum prelibatum tota patria victualibus est exausta quod nedum eidem populo verum etiam nobis et curie nostre posse vix credimus in hujusmodi victualibus providere. Hec quidem nobilitati tue ex eo duximus intimanda ut cognoscas et videas quod ex tuis et predicti populi noviter gestis sumus ex intimo non immerito conturbati, graves in corde nostro sentimus puncturas et, cum propter excessus hujusmodi predicte patrie magna immineat caristia, non miremini si forte de dicta grascia sicut concepimus eidem populo de facili provideri non possit. »

7260 Orvieto, 1290.

Contra Nellum de Petra. (Fol. 45 r°.)

Dilectis filiis .. potestati, consilio et communi Florentinis. « Divulgantis fame preconio ad vestram credimus notitiam pervenisse quod Nellus de Petra ... non est veritus romanam matrem ecclesiam ac pacem fidelium ipsius presumtuosis conatibus perturbare, terras et homines infra Patrimonium beati Petri in Tuscia constitutos hostiliter insequens, tam eos quam animalia et cetera ipsorum bona que cum quibusdam suis complicibus more predonico capere poterat ad castrum Perete, in quo idem Nellus nullum prorsus dominium habere dignoscitur, deducebat in predam, ipse quidem venientes ad apostolicam sedem et recedentes ab ea ac ceteros viatores fiducialiter per terras ecclesie incedentes, ut saturaretur ex eorum spoliis, capi faciebat ac etiam spoliari, quorum quidam diversis afficiebantur injuriis, aliqui pretrahebantur ad carcerem, ut ab eis pecuniam extorqueret, nonnulli crudeli exitio tradebantur... Contra prefatum castrum Perete, quod erat predonium latibulum et receptaculum eorum qui in rebus pessimis gloriantur, ex quo prefatus Nellus, perditionis alumpnus, venena sue nequitie ad loca circumposita perfundebat, ad dandam pacem fidelibus ejusdem ecclesie, fecimus exercitum congregari; propter quod de vobis non indigne miramur quod prefatus Nellus apud vos favoris videtur invenisse presidium, dum ad petitionem suam ambasciatores et nuntios pro ipsius utilitate et comodo procurandis faciliter ad nostram presentiam destinastis, cum potius vos, sicut dilecti ejusdem ecclesie filii, soletis persecutores ipsius ecclesie prosequi, sepedictum Nellum in sua pertinatia persistentem deberetis pro viribus impugnare, » vos rogamus et hortamur ut ei, quandiu in rebellione ecclesiae permanserit, nullum auxilium vel favorem impendatis.

7261 Orvieto, 23 août 1290.

De eodem negotio. (Fol. 45 v°.)

Dilecto filio magistro Raynucino de Murro, rectori Patrimonii beati Petri in Tuscia. « Divulgantis fame preconio ... Cum autem prefatum Nellum in premissis actibus suis nolimus sicuti nec debemus amplius tolerare, ac, sicut accepimus, nobilis mulier Margarita, comitissa de Pitiliano, cujus occulta dolositate predictum castrum Perete in ejusdem ecclesie rebellione tenetur, ac nonnulle alie singulares persone illarum partium eidem Nello in hujusmodi rebellione favere dicantur, discretioni tue per apostolica scripta mandamus quatinus comitissam et Nellum predictos efficaciter moneas et inducas ut infra certum terminum, quem ad hoc eis duxeris prefigendum, dictum castrum Perete tibi nostro

et ecclesie romane nomine resignare procurent, restituendum illis qui jus habere dignoscuntur in eo. Alioquin tam contra eos quam ceteras personas que eidem Nello in hac parte prestiterint auxilium, consilium et favorem, publicum et occultum, monitione premissa, non obstante aliquo privilegio, spiritualiter et temporaliter, prout expedire putaveris, auctoritate nostra procedas. Dat. apud Urbemveterem, x kalendas septembris, pontificatus nostri anno tertio. »

7262 Orvieto, 1290.

Inquirit de facto Beneventanorum. (Fol. 45 v°.)

Dilecto filio magistro Rainerio de Casulis, capellano. « Gravis ad nos civium Beneventanorum querela perduxit quod dilectus filius Johannes dictus Buccaporcus, rector civitatis Beneventane per nos deputatus, metas sue jurisdictionis excedens et familiarium suorum insolentias non compescens, memoratis civibus justitie debitum non intendit, quin potius eis communiter et singulariter se injuriosum multipliciter exhibens, illis dampna non modica irrogavit, ad oppressionem eorum et ut ab eis pecunie questum exauriat, aspirando. Accepimus insuper quod iidem cives, non sine temeritatis audacia, ad impediendum ejusdem rectoris officium anelantes, viginti quattuor sapientes homines ex se ipsis et sex syndicos assumpserunt, quorum operationibus fraudulentis maleficia que in civitate committuntur eadem per eundem rectorem puniri non possunt, quique de aliquibus querelantes ad ipsius rectoris curiam accedere non permittunt; venerabilis etiam frater noster archiepiscopus et nonnulli clerici Beneventani, per iniquitatis semitam incedentes, se hujusmodi machinationis actores exhibere non metuunt principales, dum contra nos et jurisdictionem quam in dicta civitate romana ecclesia pleno jure habere dinoscitur operationes suas extendere satagentes, idem archiepiscopus capitaniam cum xxiiii^or hominibus et syndicis supradictis ad impediendum ipsius rectoris officium dicitur assumpsisse, tam eos quam ceteros Beneventanos ad suam faciens presentiam evocari, quasi alterius rectoris in temporalibus officio fungeretur, in nostram et dicte sedis injuriam et contemptum. Nolentes itaque premissa, si veritate nitantur, incorrepta relinqui ... discretioni tue per apostolica scripta mandamus quatinus, ad civitatem predictam te personaliter conferens et habens pre oculis solum Deum, super premissis tam contra archiepiscopum et clericos, necnon rectorem, officiales et familiares ipsius et Beneventanos predictos, juxta datam tibi a Domino gratiam, inquiras diligentius veritatem, et que in hac parte inveneris fideliter in scriptis redigi facias, ea nobis cum ad presentiam redieris delaturus; viginti quatuor quoque sapientes et syndicos supradictos, quos ex nunc cassamus et irritamus et revocamus expresse, » moneas ne ulterius rectoris officium impediant.

7263 Orvieto, 17 septembre 1290.

Ut necessitatibus Mokisensis archiepiscopi subveniatur. (Fol. 46 r°.)

Venerabili fratri B., episcopo Penestrino, apostolice sedis legato, salutem et apostolicam benedictionem. Eum rogat ut J., Mokisensi archiepiscopo, praesentium latori, qui propter fidei catholicae professionem a propria sede depulsus est, et duobus servientibus ejus vitae necessaria ministrari faciat.

« Considerantes attentius quod ... — Dat. apud Urbemveterem, xv kalendas octobris, pontificatus nostri anno tertio. »

7264 Orvieto, 27 septembre 1290.

Contra Romanos et Anibaldenses qui territorium civitatis Terracinensis populaverunt. (Fol. 46 r°; Potth. 23416.)

Dilecto filio nobili viro Johanni de Columpna, senatori Urbis. « Dudum tibi scripsisse recolimus quod nonnulli de Anibaldensibus et alii cives romani, suis limitibus non contenti, ad turbationem et occupationem terre romane ecclesie temere aspirantes, ad capiendum civitatem Terracenensem, que temporaliter et spiritualiter nobis subest, ostiliter accesserunt, et cum illam capere nequivissent, ad depopulationem et depredationem intendentes ipsius, animalia civium civitatis ejusdem, destructis eorum segetibus, nequiter adduxerunt in predam, alias eis dampna quamplurima irrogando, propter quod tibi inter alia sub certa forma dedimus litteris in mandatis ut predictos Anibaldenses et cives romanos, quos in predictis repperires culpabiles, ex officio tuo studeres pena debita castigare, ex parte nostra predicens eisdem quod, nisi ab hujusmodi presumptionibus et insolentiis resilirent, ipsos domínos castrorum et vassallorum et aliorum bonorum que in terra ecclesie obtinent privaremus. Verum quia, sicut nuper fuit expositum coram nobis, nobiles viri Laurentius de Candulfis, miles, Anibaldus et Petrus, filii Transmundi, eorumque filii et nepotes, Riccardus

et Nicolaus, filii quondam Theobaldi, Jacobus Riccardi de Militiis et nonnulli alii de Anibaldensibus civitatem predictam perturbare ac homines ipsius quominus in territoriis ipsius civitatis in Maritima terras eorum laborare ac bestias ibidem tenere possint impedire nituntur, nobilitati tue presentium tenore districte precipiendo mandamus quatinus dictis nobilibus ad certas et graves penas firmiter inhibere procures, de quibus solvendis, si eas commiserint, per te ab eis recipi volumus ydoneas cautiones, quod ab hujusmodi impedimentis et molestiis dictorum civium penitus conquiescant. Alioquin ad exactionem dictarum penarum contra eos prout justum fuerit procedere non postponas. Non obstante quod dicti Terracinenses dicuntur in Capitolio diffidati... Dat. apud Urbemveterem, v kalendas octobris, anno tertio. »

7265 Orvieto, 27 septembre 1290.

De eodem negotio. (Fol. 46 v°.)

Nobili viro Octaviano, Campanie Maritimeque rectori, eadem atque Johanni de Columpna, senatori Urbis, mandat.

« [Ge]rentes in desideriis... — Dat. ut supra. »

7266 Orvieto, septembre 1290.

Guillelmo dicto Cibo rectoriam Patrimonii beati Petri concedit. (Fol. 46 v°.)

Dilecto filio nobili viro Guillelmo dicto Cibo, civi Januensi, rectori Patrimonii beati Petri in Tuscia.

« Inter alias provincias... — Dat. apud [Urbemveterem...], pontificatus nostri anno tertio. »

7267 Orvieto, 27 septembre 1290.

De eodem negotio. (Fol. 47 r°.)

[*Dilectis filiis*] *universis nobilibus, potestatibus seu rectoribus, communitatibus et univer*[*sitatibus ceterisque*] *personis secularibus civitatum, castrorum aliorumque locorum per Patrimonium beati* [*Petri in*] *Tuscia constitutis.*

« Inter alias provincias... — Dat. apud Urbemveterem, v kalendas octobris, pontificatus nostri anno tertio. »

7268 Orvieto, 9 octobre 1290.

Episcopo Penestrino gratias agit de sollicitudine ejus in officio legationis exercendo. (Fol. 47 r°.)

Venerabili fratri .. episcopo Penestrino, apostolice sedis legato, gratias agit de sollicitudine ejus in officio legationis exercendo, additque : « Super eo vero quod Almugaveri et illa castra que ab adversariis fuerant occupata ad mandata ecclesie et principis redierunt valde gaudemus. »

« Est nobis de... — Dat. apud Urbemveterem, VII idus octobris, pontificatus nostri anno tertio. »

7269 Orvieto, 12 octobre 1290.

Venditiones bonorum a quibusdam hominibus Montis alti nobilibus factas cassat. (Fol. 47 r°.)

Dilectis filiis .. populo Montis alti, nostris et ecclesie romane fidelibus, salutem et apostolicam [*benedictionem*]. « Mirantes nuper accepimus et turbati referimus quod nonnulli ex vobis, debito fidelitatis obliti quo nobis et ecclesie romane tenentur, quorundam nobilium dominio se hactenus submiserunt, et eorum possessiones ac bona simulate vendentes eisdem, a collectis et datiis imminentibus vobis pro tempore pretextu venditionis hujusmodi se subtrahere moliuntur, quanquam velint ipsorum bonorum possessione gaudere, propter quod tam nobis et ipsi ecclesie quam terre vestre ad presens prejudicium imminet ac imminere poterit verisimiliter in futurum. Intendentes igitur hujusmodi dispendiis remediis oportunis occurrere ac in futurum sollicita diligentia precavere, submissiones et venditiones easdem in prejudicium et diminutionem jurisdictionis nostre et ecclesie predicte presumptas quatenus de facto processerunt auctoritate presentium revocamus; quibus non obstantibus, illos qui eas fecisse dicuntur ad contribuendum in collectis et datiis supradictis teneri volumus et compelli. Ne vero submissiones et venditiones hujusmodi quocumque quesito colore per vos aut aliquem vestrum imposterum fiant quibuslibet absque apostolice sedis licentia speciali districtius inhibemus, eas, si secus actum fuerit, decernentes irritas et inanes et nullius penitus existere firmitatis. Et nichilominus, si quis contra hujusmodi inhibitionem ausu temerario venire presumpserit, excommunicationis sententiam, quam ex nunc in eum ferimus, se noverit incursurum, bonisque suis que in castris et locis ecclesie romane obtinet esse privatum. Dat. apud Urbemveterem, IIII idus octobris, pontificatus nostri anno tertio. »

7270 Orvieto, 12 octobre 1290.

De eodem negotio. (Fol. 47 r°.)

Dilectis filiis .. priori Sancti Angeli et .. plebano Sancti Johannis ecclesiarum de Monte alto, Castrensis diocesis. Eis mandat ut homines qui venditiones praedictas fecerunt ad contribuendum in collectis et datiis compellant.

« Mirantes nuper accepimus... — Dat. ut supra. »

7271 Orvieto, 11 octobre 1290.

De absolutione Conradi de Montefiltro. (Fol. 47 v°.)

Dilecto filio nobili viro Agapito de Colu[mpna, Marchie Anchonitane vicario], mandat ut Conrado de Montefiltro castra et bona sua in Anchonitana Marchia restituat eumque ire per terras ejusdem marchiae vel in eis morari, Urbinati et Pensariensi civitatibus exceptis, libere permittat.

« Cum dilectus filius... — Dat. apud Urbemveterem, v idus octobris, pontificatus nostri anno tertio. »

7272 Orvieto, 11 octobre 1290.

De eodem negotio. (Fol. 47 v°.)

Dilectis filiis universis rectoribus, potestatibus et officialibus, universitatibus et comunibus ceterisque hominibus civitatum, castrorum aliorumque locorum per provinciam Romaniole et Anchonitanam Marchiam constitutis.

« Cum dilectus filius... — Data ut supra. »

7273 Orvieto, 20 septembre 1290.

De electione potestatis in castro Setiae. (Fol. 47 v°.)

Dilecto filio .. Campanie Maritimeque vicario. « Nuper ad nos fide digna relatione pervenit quod in castro Setie, Terracinensis diocesis, occasione electionis potestatis que imminebat facienda ibidem gravis est exorta turbatio, ex qua, nisi salubre ac celebre apponatur remedium, personarum ac rerum pericula formidantur... Discretioni tue per apostolica scripta mandamus quatinus ad castrum ipsum personaliter sine mora te transferas, animos militum et peditum ipsius loci ad concordiam studeas revocare, inducens eos ut per electionem concordem sibi de potestate ydonea studeant providere. Precaventes quod contra constitutionem super electione potestatum et rectorum in terris ecclesie editam non veniant, nec de persona ad personam seu alias fraudem faciant quoquo modo, ipsos, si contra fecerint vel forsan factum est, pena debita castigando. Si vero, quod absit! eos ad concordiam revocare nequiveris, de juribus electionum potestatum celebratarum ibidem auctoritate nostra cognoscas, mandans eis sub pena mille marcharum argenti quod, hujusmodi electionum pendente negotio, ad regimen dicti castri neminem electorum admittant nec aliquam faciant novitatem. Interim tamen per te vel per alium aud alias ydoneas personas dicti castri seu aliunde perficere studeas qui illud regere valeat sollicite ac prudenter, donec sibi de potestate providerint vel questio super dictis electionibus fuerit terminata; invocato ad hoc si necesse fuerit auxilio fidelium circumadjacentum vicinorum. Dat. apud Urbemveterem, xii kalendas octobris, anno tertio. »

7274 Orvieto, 13 août 1290.

Abbati et conventui monasterii Farfensis concedit ut castrum Montis Cretacii et fortellicium quondam Sanctae Mariae de Scutcula, ad monasterium ipsorum pertinentia, in Anchonitana Marchia sita vendere possint. (Fol. 47 v°.)

Dilectis filiis Jacobo, abbati, et conventui monasterii Farfensis, ad romanam ecclesiam nullo medio pertinentis, ordinis S. Benedicti, Sabinensis diocesis.

« ... — Dat. apud Urbemveterem, idibus augusti, pontificatus nostri anno tertio. »

7275 Orvieto, 25 septembre 1290.

Nursini coram sede apostolica citantur. (Fol. 48 r°.)

Dilecto filio .. rectori ducatus Spoletani, salutem et apostolicam benedictionem. « Ad audientiam nostram non sine turbatione pervenit quod .. potestas et universitas castri de Nursia, ecclesie romane rebelles, Spoletane diocesis, non contenti quod ab olim ecclesiam ipsam variis et diversis injuriis offenderunt, ad castrum Montis Sancti Martini, quod ad romanam ecclesiam pertinet, pleno jure hostiliter accedendo, capiendo ipsius homines et nonnullos ex eis etiam occidendo, succidendo vineas et arbores et alia bona ipsorum nequiter devastando et, quod execrabilius existit, dilectum filium Rolandum de Ferentino, capellanum nostrum, tunc ducatus Spoletani rectorem, qui ad pacem et concordiam inter ipsos reformandam accesserat, suosque socios et familiares ipsius ausu sacrilego capiendo et spoliando etiam bonis suis, ac

alias afficiendo ipsum multis injuriis et improperiis lacescendo, nuper iidem Nursini, de suis malitiis gloriantes et tanquam in reprobum sensum dati, pejora prioribus committere non verentes, castrum ipsum de novo inhumaniter invadentes, fortilitas ipsius inibi per rectorem ducatus Spoletani constructas et cassamen ejus, in quo erat locus fratrum minorum, funditus destruxerunt, occidendo crudeliter nonnullos ipsius castri homines et alias bonis propriis spoliando, cogendo nichilominus commune ac homines castri predicti per vim et metum, que cadere poterant in constantem, ne ab eis de hujusmodi dampnis et injuriis eis illatis satisfactionem repeterent, quodque super hiis nullo umquam tempore deponant querimoniam contra eos, exortis (*sic*) super hoc ab eis fidejussoriis cautionibus, juramentis et penis abjectis. Quia vero nimis excresceret audacia perversorum si virga deficeret corrigentis et eorum remaneret temeritas impunita, nos, nolentes tam graves et enormes excessus impunitos relinqui, discretioni tue per apostolica scripta mandamus quatinus, si de plano et summarie, absque judicii strepitu, per famam vel summariam indaginem tibi constiterit de premissis, potestatem, consilium et commune predicti castri de Nursia ex parte nostra peremptorie citare procures ut infra duodecim dies post citationem tuam potestas personaliter, consilium vero et commune per sindicum seu procuratorem y[doneum ad hoc specialiter per eos constitutum], compareant personaliter coram nobis, facturi et recepturi [quod super hoc hiis duxerimus injungendum], et alias pro meritis recepturi. Diem vero citationis et formam [et quicquid duxeris in premissis facien]dum nobis per tuas litteras harum seriem continentes studeas [fideliter intimare. Dat.] apud Urbemveterem, vii kalendas octobris, pontificatus nostri anno tertio. »

7276 Orvieto, 26 octobre 1290.

De confinibus castri Mirandae inquirendis. (Fol. 48 v°.)

Dilecto filio magistro Raymundo de Ponte, capellano nostro, decano ecclesie Compostellane, salutem et apostolicam benedictionem. « Cum castrum Mirande, Narniensis diocesis, quod ad nos et romanam ecclesiam pertinet pleno jure, super confinibus terrarum, possessionum et pertinentiarum ipsius a nonnullis civitatibus, castris, villis et baronibus circumadjacentibus molestetur, nos, volentes jura ipsius castri prout tenemur ex debito defensare, ne ab aliis occupentur, discretioni tue per apostolica scripta mandamus quatinus, ad partes illas te personaliter conferens, vocatis qui fuerint evocandi, super predictis confinibus ab antiquis et aliis fide dignis personis partium earumdem et per publica instrumenta et alia legitima documenta summarie et de plano, sine strepitu et figura judicii, studeas inquirere diligentius veritatem, que inde inveneris fideliter in scriptis redacta ad nostram presentiam relaturus... Dat. apud Urbemveterem, vii kalendas novembris, pontificatus nostri anno tertio. »

7277 Orvieto, 1290.

Concedit .. (1) ut ultra duas dietas a monasterio suo per litteras sedis apostolicae vel legatorum ejus trahi non possint. (Fol. 48 v°.)

« Vestre pacis querentes... »

7278 Orvieto, 23 octobre 1290.

Rectoriam in spiritualibus Patrimonii beati Petri Peregrino committit. (Fol. 48 v°.)

Dilecto filio Peregrino, preposito ecclesie de Vancio, Paduane diocesis, cappellano nostro, rectori in spiritualibus Patrimonii beati Petri in Tuscia, salutem et apostolicam benedictionem.

« Cum in Patrimonio... — Dat. apud Urbemveterem, x kalendas novembris, pontificatus nostri anno tertio. »

7279 Orvieto, 23 octobre 1290.

De eodem negotio. (Fol. 48 v°.)

Venerabilibus fratribus episcopis et dilectis filiis abbatibus, prioribus et conventibus Cisterciensis et aliorum ordinum ac decanis, prepositis, archidiaconis, archipresbyteris, plebanis, capitulis et aliis ecclesiarum prelatis seu rectoribus ceterisque personis ecclesiasticis, exemptis [et non exemptis], ac hospitalis Sancti Johannis Jerosolimitani et militie Templi magistris et preceptoribus, universis [quoque nobilibus, potestatibus seu rectoribus, communitatibus], universitatibus civitatum, [castrorum et aliorum locorum per Patrimonium] beati Petri in Tuscia constitutis.

« Cum in [Patrimonio]... — Dat. ut supra. »

(1) Ni date, ni suscription.

7280 Orvieto, 23 octobre 1290.

Contra molestatores monasterii Sancti Johannis in Venere, Theatinae dioecesis. (Fol. 49 r°.)

[*Dilecto filio nobili*] *viro Carolo, nato carissimi in Christo filii nostri C., regis Sicilie illustris, principi Salernitano.* « Licet ab olim... Nuper tamen diebus istis, ut de aliis que ipsis ecclesiis inferuntur cotidie taceamus, monasterio Sancti Johannis in Venere, ad romanam ecclesiam nullo medio pertinente, ordinis S. Benedicti, Theatine diocesis, abbatis regimine destituto, dilecti filii .. decanus et conventus ejusdem monasterii bone memorie R., quondam abbatem ipsius monasterii, tunc monachum Casinensem, in eorum abbatem concorditer elegerunt, et electione ipsa venerabili fratri nostro .. Penestrino episcopo, apostolice sedis legato, legitime presentata, idem legatus, quia eam invenit canonicam et de persona ydonea canonice celebratam, confirmavit eandem, et dum de conferendo ipsi abbati munus benedictionis legatus ipse disponeret, dilectus filius nobilis vir P., comes Theatinus, qui pro Petro, monacho suo, interposuerat partes suas, nonnullos monachos ejusdem monasterii et consanguineos eorum ad terram suam Lanzani accersiri et in camera sua electionem aliam de dicto monacho fecit, sicut dicitur, minis et terroribus celebrari, quam electionem, immo detestationem verius, presentatam nobis rejecimus, comperta processuum hujusmodi veritate. Verum novissime, sicut Domino placuit, eodem R. abbate sublato de medio, Nicolaus de Piscaria et Jacobus de Resculis, vicarii, ac Thomasius Januarii de Lanzano, camerarius ejusdem comitis, laici ejusdem diocesis, cum nonnullis armatis, ad dictum monasterium temere accedentes, tam ibi quam in terris dicti monasterii, ejectis monachis qui prefatum Petrum noluerunt eligere, officiales facere presumpserunt, bona ejusdem monasterii exponentes satellitibus quasi predam, eodem Nicolao in apostolicam ecclesiastice libertatis injuriam publice, prout asseritur, exclamante contra monachos: Querat corpus ubi recondat animam qui fratrem Petrum, familiarem comitis, noluerit in abbatem... Excellentiam tuam rogamus, monemus et hortamur attente per apostolica tibi scripta mandantes quatinus, de predictis solerter per viros discretos et Deum timentes inquiri faciens, si ea inveneris veritate fulciri, sic excessus ipsos et alios similes punias et prohibeas, ne fiant similia in futurum, quod et delinquentes displicuisse tibi talia sentiant et alii ea committere vel hiis similia de cetero non attentent. Dat. etc. »

7281-7282 Orvieto, 4 novembre 1290.

Infradictis viris mandat ne ulterius cives Grossetanos molestent. (Fol. 49 v°.)

Dilectis filiis nobilibus viris Monaldo [...], *Viscontio et Ungaructio, Salviguerre, Peponi, V* [...] *comitibus, etc.*

« Reducentes ad benigne... — Dat. apud Urbemveterem, II nonas novembris, anno tertio. »

In e. m. nobilibus viris Guillelmo Bartholomaei, Raynaldo, Bucio, Nerio ac Fucio Farulphi, fratribus, ac Thomaroccio Raynaldi, dominis castri Morrani.

7283 Orvieto, 4 novembre 1290.

Ut castra comitatus Venesini ab hospitalariis occupata recuperentur. (Fol. 49 v°.)

Dilecto filio Philippino de Bernizono, comitatus Venesini rectori. « Per tuas nobis litteras intimasti quod, dum ex officio tuo super juribus ad romanam ecclesiam pertinentibus in comitatu Venesini diligenter inquireres, per testes ydoneos et alia documenta tibi constitit evidenter quod fratres hospitalis Sancti Johannis Jerosolimitani in illis partibus commorantes nonnulla castra et villas pertinentia ad eandem ecclesiam, que quondam comiti Tholosano, ejusdem comitatus domino, suberant dum dictum tenuit comitatum, pretextu cujusdam false sententie quam frater Raymundus de Grassa, ordinis hospitalis ejusdem, cum esset vicarius comitatus ipsius, non attendens quod ipse actor et judex in causa sua esse non poterat quodque tantum negotium deduci in judicium inrequisito romano pontifice minime potuit, ferri mandavit, per quam pronuntiatum extitit prefata castra et villas ad eosdem hospitalarios et non ad romanam ecclesiam pertinere, detinent occupata. Nolentes igitur ejusdem ecclesie jura negligere, qui ex commisso nobis apostolatus officio aliarum ecclesiarum bona defensare tenemur, volumus et per apostolica tibi scripta mandamus quatinus, ad recuperationem jurium predictorum solerter intendens, tam prefata castra et villas, que ab eisdem hospitalariis, ut predicitur, detinentur, non obstante prefata sententia, veritati et juribus ejusdem ecclesie prejudicante, quam cetera alia bona et jura pertinentia ad ecclesiam supradictam que a quibuscumque personis in dicto comitatu inveneris inlicite detineri ad jus et proprietatem ecclesie memorate studeas revocare, invocato ad hoc auxilio fidelium comitatus ipsius quotiens extiterit oportunum. Si vero predicti hospitalarii et persone in castris, villis, bonis et juribus supradictis jus

se habere proponant, coram nobis comparere procurent, quibus faciemus, auctore Domino, exhiberi justitie complementum. Dat. etc. »

7284 Orvieto, 4 novembre 1290.

Rectori comitatus Venesini facultatem concedit locandi usque ad decennium quasdam possessiones ecclesiae romanae infra comitatum sitas. (Fol. 49 v°)

Eidem.
« Per tuas nobis... — Dat. etc. »

7285 Orvieto, 4 novembre 1290.

De quadam baronia in comitatu Venesino. (Fol. 50 r°.)

[*Dilecto Philippino de Bernizono*], *comitatus Venesini rectori.* « Continebatur [in litteris qu]as tua nobis devotio destinavit quod quondam Lambertus de [... in comitatu] Venesino quandam baroniam sex castrorum tenuit pro comite [Tholosano, dum] idem comes comitatum teneret eundem, cumque quandam nobilem mulierem et ejus filios, qui in castris ipsis eidem Lamberto succedunt, requisieris ut tibi nostro et ecclesie predicte nomine fidelitatis homagium exiberent, ipsi licet ad prestandum illud se difficilem exibuerint, credis tamen, ut tuis verbis utamur, quod finaliter dominium ecclesie recongnoscent; super quo tibi taliter respondemus : quod, si tibi constiterit castra eadem, que mulier et filii detinent supradicti, ad jurisdictionem nostram et ecclesie pertinere, ad prestandum tibi nomine nostro et ejusdem ecclesie fidelitatis homagium ipsam ac filios tradita tibi potestate compellas. Quod si predictum homagium tibi, ut predicitur, prestare voluerint, post ipsius prestationem, prefata castra ejusdem mulieris filiis dummodo ipsa (si) tenere ab ecclesia recongnosca[n]t, quodque pro eis prestent importerum eidem ecclesie servitia consueta, in feudum, non obstante si a jure quod in eisdem castris habere debebant cecidisse noscantur, nostra fultus auctoritate concedas. Dat. ut supra. »

7286 Orvieto, 4 novembre 1290.

Archiepiscopus Beneventanus coram sede apostolica citatur. (Fol. 50 r°.)

Venerabili fratri B., episcopo Penestrino, apostolice sedis legato, committit ut J., archiepiscopum Beneventanum, citet ut infra viginti dies post citationem coram sede apostolica compareat. Hic enim, ad impediendum officium Johannis de Pileo, rectoris civitatis Beneventanae, capitaniam cum viginti quatuor hominibus sapientibus et sex syndicis assumpsit, ecclesiamque Sancti Johannis ad Portam auream, vacantem per mortem Gentilis de Pulino, quem Beneventani inhumaniter trucidarunt, et ad collectionem sedis apostolicae spectantem, contulit et divisit, contra canonum statuta.
« Admirationis non indigne... — Dat. etc. »

7287 Orvieto, 4 novembre 1290.

Contra excessus Beneventanorum. (Fol. 50 r°.)

Dilecto filio magistro Raynerio de Casulis, cappellano nostro. Ei mandat ut Beneventanis praecipiat ut occisores Gentilis de Pulino, clerici, qui ad conscribendum introitus et expensas curiae in civitate Beneventana constitutus erat, sub fida custodia ad sedem apostolicam transmittant.
« Cum per nonnullos... — Dat. etc. »

7288 Orvieto, 4 novembre 1290.

De castro Montis Cretacii ab ecclesia romana empto. (F. 50 v°.)

Dilecto filio nobili viro Agapito de Colupna, Marchie Anchonitane vicario. « Cum castrum Montis Cretacii et fortellicium quondam Sancte Marie de Sculcula, dudum ad monasterium Farfense spectantia, cum omnibus juribus, possessionibus, portu, honoribus, districtibus et pertinentiis eorumdem, per dilectum filium Nicolaum, camerarium et notarium nostrum, pro nobis et ecclesia romana emi fecerimus, volumus et presentium tibi tenore mandamus quatinus, ad castrum et fortellicium predicta te personaliter conferens, corporalem possessionem ipsorum nomine nostro et ecclesie prefate recipias, juramentum fidelitatis ab habitatoribus eorumdem tibi faciens prefato nomine exhiberi; dicta vero castrum et fortellicium fratri Nicolao, de ordine Templariorum, de cujus fidelitate confidimus, quem propter hoc specialiter destinamus, studeas assignare, per eum usque ad sedis apostolice beneplacitum retinenda et etiam gubernanda; cui ad manutenendum et recuperandum jura et possessiones castri et fortellicii predictorum efficaciter assistas consiliis et auxiliis oportunis, invocato ad hoc, si opus existeret, auxilio fidelium circumposite regionis. Dat. etc. »

7289 Orvieto, 4 novembre 1290.

Apochae. (Fol. 50 v°.)

Dilectis filiis .. potestati, consilio et communi castri Ripetransonis, Firmane diocesis. « Exibita nobis vestra petitio continebat quod olim, communi vestro per venerabilem fratrem nostrum B., episcopum Tripolitanum, tunc abbatem monasterii Montis Majoris et Marchie Anconitane rectorem, vel officialem suum, propter graves et enormes excessus commissos a vobis in captione, combustione et destructione castrorum Borepadii et Mercati Sancti Benedicti, in quadraginta milibus marcharum argenti, et nonnullis aliis specialibus et singularibus hominibus terre vestre, propter certos et diversos excessus commissos ab eis, per rectores ejusdem marchie qui fuerunt pro tempore vel officiales eorum in quampluribus et diversis pecuniarum summis romane ecclesie condempnatis, vos tempore felicis recordationis Honorii pape IIII[i], predecessoris nostri, currente tunc anno Domini M.CC.LXXXVI, die jovis, secundo mensis maii, certum syndicum et procuratorem, videlicet Thomam Raynaldi de castro vestro, ad componendum, transigendum et paciscendum cum camera sedis apostolice super hujusmodi condempnationibus, sub certa forma, concorditer et legitime ordinastis, prout in instrumento publico per manum magistri Deutalleve Gentilis de castro vestro, notarii, super hoc confecto plenius continetur. Cumque postmodum dictus syndicus ad sedem apostolicam accessisset, cum prefata camera super dictis condepnationibus ad talem compositionem devenit, scilicet quod pro ipsis usque ad summam septem milium librarum ravennatum infra certos terminos eidem camere solveritis, sicut in instrumento inde facto per manum magistri Jacobi de Viterbio, notarii ipsius camere, specialiter noscitur apparere. Quare pro parte vestra fuit nobis humiliter supplicatum ut, cum de hujusmodi quantitate septem milium librarum sit dicte camere plenarie satisfactum, dictum commune vestrum ac eosdem homines speciales a prefatis excessibus et condepnationibus eorum occasione factis per rectores marchie seu officiales eorum usque ad prefatum diem jovis quo, ut premittitur, dictus syndicus extitit constitutus absolvere de benignitate apostolica dignaremur. Nos igitur, volentes agere vobiscum benignius in hac parte, vestris supplicationibus inclinati, compositionem hujusmodi juxta tenorem instrumenti facti per manum ipsius magistri Jacobi ratam et gratam habentes, vos et commune vestrum ac eosdem speciales homines terre vestre a prefatis excessibus et condempnationibus, quatinus nos et ecclesiam romanam contingunt, auctoritate presentium absolvimus et quitamus... Dat. etc. »

7290 Orvieto, 4 novembre 1290.

Rectori Marchiae Anconitanae mandat ut castrum de Belvedere, ab hominibus castri de Fabriano constructum, penitus dirui faciat. (Fol. 51 r°.)

[Dilecto filio nobili viro Agapito de Colup]na, Marchie Anconitane vicario.

« ... — Dat. etc. »

7291 Orvieto, 5 novembre 1290.

Judici Urbevetano facultatem concedit dandi curatorem Nerio et Cioni, filiis, et Geminae, filiae quondam Cionis de Pereta. (Fol. 51 r°.)

Dilecto filio Peregrino de Sulmona, judici communis Urbevetani.

« Exibita nobis dilectorum... — Dat apud Urbemveterem, idibus novembris, pontificatus nostri anno tertio. »

7292-7293 Orvieto, 5 novembre 1290.

Infradictis archipresbytero et priori mandat ut episcopum et clerum civitatis et dioecesis Balneoregensis compellant ad contribuendum cum clericis de Monteflascone in procurationibus cursoribus et nuntiis apostolicae sedis debitis. (Fol. 51 r°.)

Dilectis filiis .. archipresbytero majoris et .. priori Sancte Marie Nove Viterbiensum ecclesiarum.

« Ad audientiam nostram... — Dat. ut supra. »

In e. m. .. rectori in spiritualibus Campaniae Maritimaeque, pro clericis ecclesiarum castrorum Frusinonis et Ceperani, Verulanae dioecesis. Dat. ut supra.

7294 Orvieto, 17 novembre 1290.

De captione et detentione Stephani de Colupna, rectoris Romaniolae. (Fol. 51 r°.)

Dilecto filio nobili viro Agapito, vicario dilecti filii nobilis viri Johannis de Colupna, Marchie Anconitane rectoris. Ei mandat ut quam cito convocatis marchionibus, comitibus, nobilibus, militibus et aliis hominibus Marchiae Anconitanae, cum eis Romaniolam ingrediatur ad eam pacificandam et liberandum Stephanum de Colupna, rectorem Romaniolae, familiamque et stipendiarios ejus, ab Eustachio et Lamberto, filiis Guidonis de Polenta, Ravennae nocturno tempore captivatos et adhuc detentos.

« Rem gravem et... — Dat. apud Urbemveterem, XV kalendas decembris, pontificatus nostri anno tertio. »

7295 Orvieto, 17 novembre 1290.

De eodem negotio. (Fol. 51 v°.)

Venerabili fratri .. archiepiscopo Ravennati mandat ut Agapito de Colupna auxilium praebeat ad liberationem Stephani de Colupna.

« Rem gravem et... — Dat. etc. »

7296 Orvieto, 17 novembre 1290.

De eodem negotio. (Fol. 52 r°.)

Dilectis filiis nobilibus viris marchionibus, comitibus, nobilibus et militibus, necnon potestatibus, consiliis et communibus tam civitatum quam castrorum aliorumque locorum Anchonitane Marchie, ecclesie romane fidelibus. Eis mandat ut ad requisitionem Agapiti, vicarii in Anchonitana Marchia Johannis de Colupna, patris ejus, armis et equis muniti in loco et termino praefixis conveniant.

« Rem gravem et... — Dat. etc. »

7297 Orvieto, 17 novembre 1290.

De eodem negotio. (Fol. 52 r°.)

Dilectis filiis nobilibus viris marchionibus, comitibus, nobilibus et militibus, necnon potestatibus, consiliis et communibus tam civitatum quam castrorum aliorumque locorum provincie Romaniole, fidelibus nostris. Eis mandat ut, Agapito de Colupna efficaciter assistentes, ejus monitis et mandatis intendant.

« Rem gravem et... — Dat. ut supra. »

7298-7301 Orvieto, 17 novembre 1290.

De eodem negotio. (Fol. 52 v°.)

Dilectis filiis .. potestati et communi Cesenatibus, [ecclesie romane fidelibus], mandat ut ad liberationem Stephani de Colupna se interponant.

« [Rem gravem et] (?)... — Dat. apud Urbemveterem, xv kalendas decembris, pontificatus nostri anno tertio. »

In e. m. potestati, consilio et communi Ymolae, ecclesiae romanae fidelibus.

In e. m. potestati, consilio et communi Faventiae, ecclesiae romanae fidelibus.

In e. m. potestati, consilio et communi Forlivii, ecclesiae romanae fidelibus.

7302 Orvieto, 17 novembre 1290.

De eodem negotio. (Fol. 52 v°.)

Dilecto filio nobili viro Gidoni de Polenta, potestati Florentino. Eum rogat ut sine mora ad civitatem Ravennatem se couferens, Stephanum de Colupna, familiam et stipendarios ejus quam citius libertati restitui faciat, civitatem et cives ejus in fidelitate ecclesiae romanae conservando.

« Nuper non sine... — »

7303 Orvieto, 27 novembre 1290.

De eodem negotio. (Fol. 52 v°.)

Dilectis filiis potestati, consilio et communi Faventinis, ecclesie romane fidelibus, mandat ut Agapiti de Columpna monitis et mandatis acquiescant in eis quae ad pacificationem Romaniolae pertineant.

« Consuete benignitatis affectu... — Dat. apud Urbemveterem, v kalendas decembris, pontificatus nostri anno tertio. »

7304-7305 Orvieto, 27 novembre 1290.

Castellaniam Roccae et potestariam castri Radicofani fratri Hugoni committit. (Fol. 53 r°.)

Dilecto filio fratri Hugoni, familie nostre marescalco.

« Quia de tua... — Dat., etc. »

In e. m. fratri Paulo, ordinis militiae Templi, regimen castri Centumcellarum et territorii Montis Octozonis committit. (*En marge.*)

7306 Orvieto, 27 novembre 1290.

De eodem negotio. (Fol. 53 r°.)

Dilectis filiis universis hominibus castri Radicofani, ecclesie romane fidelibus.

« Quia de fidelitate... — Dat. etc. »

7307 Orvieto, 27 novembre 1290.

Communi castri Sancti Genesii facultatem concedit eligendi potestates et officiales alios, dummodo annis singulis romanae

ecclesiae centum et decem libras ravennatum solvat. (Fol. 53 r° ; POTTH., 23456.)

Dilectis filiis .. consilio et communi castri Sancti Genesii, Camerinensis diocesis.

« Sincere devotionis affectus... — Dat. apud Urbemveterem, etc. »

7308 Orvieto, 27 novembre 1290.

Patriarchae Aquilegensi mandat ne permittat subditos suos sive in terra sive in mari cives Anchonitanos molestare. (F. 53 v°.)

Venerabili fratri .. patriarche Aquilegensi.

« Gravis ad nos... — Dat., etc. »

7309 Orvieto, 9 décembre 1290.

Plebano de Astiano mandat ut episcopum et clerum civitatis et dioecesis Aretinae compellat ad contribuendum cum clericis de Montepuliciano in procurationibus nuntiis et cursoribus apostolicae sedis debitis. (Fol. 54 r°.)

[*Dilecto filio .. plebano plebis*] *de Astiano, Aretine diocesis.*

« Ad audientiam nostram... — Dat. apud Urbemveterem, v idus decembris, anno tertio. »

7310 Orvieto, 9 décembre 1290.

Anconitanis, quibus ad portum reparandum gravia incumbunt onera, concedit ut, si personae quae durante bello ipsis aliquid subrepserint cum eis pro parte satisfacere velint, illae ad restitutionem residui non teneantur. (Fol. 54 r°.)

Dilectis filiis .. potestati, consilio et communi Anconitanis.

« Exhibita nobis ex... — Dat., etc. »

7311 Orvieto, 23 décembre 1290.

Raynerio de Casulis mandat ut ad civitatem Beneventanam se conferens, inquirat de conditionibus et modis quibus civitas illa antequam a Frederico imperatore depopularetur et tempore Clementis IIII[ti] gubernata esset. (Fol. 54 r°.)

Dilecto filio magistro Raynerio de Casulis, capellano nostro.

« De conditionibus et... — Dat. apud Urbemveterem, x kalendas januarii, pontificatus nostri anno tertio. »

7312 Orvieto, 1290.

R., comiti Atrebatensi, mandat ut sex millia castratorum, tria millia porcorum et quadringentos boves et vaccas, pro suis coquinis in regno Siciliae empta, ab omni exactione vel pedagio liberentur. (Fol. 54 v°.)

[*Dilecto filio nobili viro R., comiti Atrebatensi, et una cum venerabili fratre nostro G., episcopo Sabinensi, apostolice sedis legato, bajulo regni Sicilie per romanam ecclesiam constituto*].

« Cum dilectus filius... » (1).

7313 Orvieto, 23 décembre 1290.

Narniensibus mandat ne quid contra castrum Mirandae tentent. (Fol. 54 v°.)

Dilectis filiis .. potestati, consilio et communi Narniensibus. « Ex fame relatibus auribus nostris frequenter insonuit quod vos, vestris finibus non contenti, ad occupandum et invadendum territorium castri Mirande, quod ad nos et romanam ecclesiam pertinet pleno jure, manus vestras extenditis, nec permittitis castellanum per nos inibi pro eadem ecclesia deputatum et homines ejusdem castri dictum territorium pacifice possidere ac fructus integre percipere ex eodem. Cum itaque, sicut vos latere non credimus, felicis recordationis Gregorius papa VIIII[us], predecessor noster, ac nos postmodum dictum castrum, cum juribus et pertinentiis suis, videlicet usque ad petram posatoriam et formam Interampnensem, collem de Majano, vallem de Caprile ac pedem Schoppli emerimus, non modico propter hoc pretio persoluto, nec intendamus jura ejusdem ecclesie in hac parte negligere, qui aliarum ecclesiarum teneamur possessiones et jura ex injuncto nobis apostolatus officio defensare, universitati vestre sub pena quinque milium marcarum argenti, quam vos ex nunc incurrere volumus si contrarium feceritis, per apostolica scripta mandamus quatinus castellanum et homines predicti castri Mirande, territorium et pertinentias supradicta nomine nostro et ecclesie prelibate permittatis pacifice possidere ac fructus percipere integraliter ex eisdem, nullam eis super premissis molestiam ulterius illaturi. Si vero vos aut aliquis vestrum in territorio et pertinentiis supradictis vel aliqua parte ipsorum jus aliquod forsitan vos credatis habere, coram nobis infra mensem a representatione vobis presentium facienda cum omnibus juribus et mu-

(1) Pas de suscription ni de date. — Cf. n°s 7003 et 7222.

nimentis vestris comparere curetis, quibus, auctore Domino, faciemus plenam et celerem justitiam exhiberi. Dat. apud Urbemveterem, x kalendas januarii, pontificatus nostri anno tertio. »

7314 Orvieto, 11 janvier 1291.

Galienum auditorem et judicem appellationum tam criminalium quam civilium usque ad valorem quindecim unciarum auri in civitate Beneventana constituit. (Fol. 54 v°.)

Dilecto filio Galieno, judici, civi Urbevetano.

« Inter cetera que... — Dat. apud Urbemveterem, III idus januarii, pontificatus nostri anno tertio. »

7315 Orvieto, 11 janvier 1291.

De eodem negotio. (Fol. 55 r°.)

Dilectis filiis populo civitatis Beneventane ipsiusque districtus, ecclesie romane fidelibus. Eis mandat ut praedicto judici centum quinquaginta, notario vero qui cum eo fuerit triginta florenos auri annuatim persolvant.

« Inter cetera que... — Dat. ut supra. »

7316 Orvieto, 5 mars 1291.

De finibus castrorum Jani, Monticuli et Castaniolae determinandis. (Fol. 55 r°.)

Dilecto filio magistro Raynerio de Pisis, notario nostro, ducatus Spoletani Sabinieque rectori. Ei mandat ut in castra Jani, Monticuli et Castaniolae, Spoletanae dioecesis, quorum territoria Tudertini sibi subjacere moliuntur, personaliter se conferens, eorum fines determinet; Tudertinis vero praecipiat ne quid contra praedicta territoria tentent.

« Gravis ad nos... — Dat. III nonas martii. »

7317-7318 Orvieto, 7 mars 1291.

Mandat ut Bononienses Imolensem civitatem et districtum ecclesiae romanae restituant. (Fol. 55 r°.)

Venerabili fratri I., episcopo Aretino, rectori provincie Romaniole. « Dum pridem ex detentione dilecti filii nobilis viri Stephani de Columpna, tunc rectoris provincie Romaniole, status ipsius provincie fluctuaret, .. potestas et comune Bononienses civitatem et districtum Imolenses ad manus eorum pro romana, ut asserebant, ecclesia receperunt, quos adhuc, sicut dicitur, detinere presumunt. Cum itaque civitas et districtus predicti ad nos et eandem ecclesiam pertineant pleno jure, » tibi mandamus ut Bononiensibus praecipias ut infra terminum a te eis praefigendum tibi nomine nostro civitatem et destrictum restituant.

« Dum pridem ex... — Dat. apud Urbemveterem, nonis martii, pontificatus nostri anno quarto. »

« Idem. In e. m. Dum pridem ex... Fraternitati tue per apostolica scripta mandamus quatinus, si potestas et commune Bononienses predicti... tibi civitatem et districtum restituerint supradictos, dilectos filios nobiles viros Alidosium et Litum de la Massa, fratres, cives Imolenses, et concives eorum ecclesie prefate fideles, quos potestas et commune predicti de civitate ac districtu prelibatis ejecisse dicuntur, dummodo statui pacifico ipsius civitatis expedire videris, reducas ad eam, ipsisque facias eorum possessiones et bona restitui ac de dampnis eis illatis prout justum fuerit satisfactionem congruam exhiberi. Dat. ut supra. »

7319 Orvieto, 18 mars 1291.

Rectori Massae Trabariae et ejus officialibus concedit ut, etiam cum in castro Pillii residebunt, jurisdictionem in Massa Trabaria exerceant. (Fol. 55 r°.)

Dilecto filio Rancero de Robertis, rectori Masse Trabarie. « Cum pro executione jurisdictionis tibi commisse in Masse Trabarie partibus, quam inibi plerumque, sicut asseris, propter aliquorum malitiam et potentiam exercere non vales, ad castrum Pillii, Urbinatis diocesis, quod pro tua officialiumque tuorum habitatione quando expedire putaveris tibi mandavimus assignari, te oporteat declinare, ut tam tu quam officiales ipsi in eodem castro Pillii personaliter existentes jurisdictionem eandem in personas et loca commisse tibi provincie exercere libere valeatis auctoritate presentium tibi et eisdem officialibus plenam concedimus facultatem, non obstante quod castrum ipsum extra fines provincie tibi decrete consistat. Dat. apud Urbemveterem, xv kalendas aprilis, pontificatus nostri anno quarto. »

7320 Orvieto, 18 mars 1291.

De eodem negotio. (Fol. 56 v°.)

Dilecto filio nobili viro Agapito de Columpna, Marchie

Anconitane vicario, mandat ut Rancero de Robertis, rectori Massae Trabariae, castrum et turrim Pillii, Urbinatis dioecesis, assignari faciat.

« Cum dilectus filius... — Dat. ut supra. »

7321 Orvieto, 18 mars 1291.

Mandat ut castrum Podii Summaevillae ecclesiae romanae assignetur. (Fol. 55 v°.)

Dilecto filio .. rectori comitatus Sabinie. « Cum ad evitandum dissensiones... castrum Podii Summeville infra comitatum Sabinie, qui est romane ecclesie, constitutum, ad manus nostras, salvo jure singularum seu universitatis cujuslibet que jus in eo crederet se habere, decreverimus retinendum, volumus et tibi districte precipiendo mandamus quatinus, sublato more dispendio, ad predictum castrum aliquam personam transmittens ydoneam fidelium ecclesie, commisse tibi provincie auxilio circumfultam, ipsum sibi nostro et ecclesie romane nomine facias assignari... Dat. etc. »

7322 Orvieto, 27 mai 1291 (?).

Absolutio Bonvicini de... lusino. (Fol. 56 r°.)

[*Dilecto filio Bonvicino de...*] *lusino, nato quondam Celini de Bagnacavallo.* Eum, cujus propter excessus ejus bona mobilia et immobilia confiscarunt rectores Romaniolae, quemque in quatuor milibus librarum ravennatum condempnarunt, cum pro excessibus suis camerae apostolicae plene satisfecerit et per juramentum promiserit in fidelitate ecclesiae se remanere, ab omnibus condempnationibus absolvit eique bona restituit.

« Exhibita... »

7323 Orvieto, 27 mai 1291.

De eodem negotio. (Fol. 56 r°.)

Venerabili fratri I., episcopo Aretino, rectori provincie Romaniole, mandat ut Bonvicino bona sua restitui faciat.

« Exibita nobis dilecti... — Dat. VI kalendas junii, anno quarto. »

7324 Orvieto, 27 mai 1291 (1).

I., episcopo Aretino, jam rectori in temporalibus, rectoriam etiam in spiritualibus Romaniolae, civitatis Bononiae et comitatus Brictonorii committit. (Fol. 56 r°; POTTH., 23683.)

Venerabili fratri I., episcopo Aretino, totius provincie Romaniole, civitatis Bononie, comitatus Brictonorii et eorumdem pertinentiarum in spiritualibus rectori.

« Cum tibi regimen... »

7325 Orvieto, 27 mai 1291.

De eodem negotio. (Fol. 56 v°.)

Venerabilibus fratribus archiepiscopo et episcopis ac dilectis filiis abbatibus, prioribus [et conventibus] Cisterciensis et aliorum ordinum et decanis, archidiaconis, prepositis, archipresbyteris, plebanis, capitulis et aliis ecclesiarum prelatis seu rectoribus ceterisque personis ecclesiasticis, exemptis et non exemptis, hospitalis Sancti Johannis Jerosolimitani et domus militie Templi magistris et preceptoribus, universis quoque nobilibus et potestatibus sive rectoribus, comunitatibus et universitatibus ceterisque aliis personis ecclesiasticis et secularibus per provincie Romaniole, civitatis Bononie, comitatus Brictonorii partes et pertinentias earumdem constitutis.

« Cum venerabili fratri... — Dat. ut supra, VI kalendas junii, pontificatus nostri anno quarto. »

7326 Orvieto, 28 mai 1291.

Regem Franciae rogat liberationem mercatorum Italicorum. (Fol. 56 v°.)

Carissimo in Christo filio Phylippo, regi Francie illustri. « Si eximii prophetarum... Cum itaque mercatores Italicos in dicto regno tuo morantes et bona eorum arrestari fecisse dicaris, serenitatem regiam rogamus et hortamur attente quatinus mercatores eosdem et specialiter illos de societatibus filiorum Bonsignoris de Senis, Thome Spiliati et Lapi Hugonis, Spine, Pulicum et Rimbertinorum ac Lambertinii de Friscobaldis de Florentia, Riczardorum de Luca et Clarentinorum de Pistorio, qui quorumque socii nostre sunt camere precipui mercatores et ecclesie romane diutius utiliter servierunt; necnon Ubaldinum de Infangatis et alios de societate dilectorum filiorum de Canigianis, cives et mercatores Florentinos, ab impedimento arrestationis hujusmodi et quovis onere ipsis imposito liberes, eosque proprie restituas libertati, bonis ipsorum eis integre restitutis, ipsos in sepefati regni partibus libere commorari, licitis vacare commer-

(1) Lettre datée du 28 mai dans Potthast.

ciis de regali clementia permissurus et habiturus in suis oportunitatibus favorabiliter commendatos. Scire quidem magnificentiam regiam volumus quod dictarum societatum suffragio, non absque ipsarum onere, in Terre Sancte negotio uti disponimus ipsius terre necessitate cogente, propter quod non absque gravi negotii ejusdem impedimento et terre dispendio, que[...] possent dictorum mercatorum liberatio et[...] fili benedictionis et gratie in hiis prompte[...] nostrisque beneplacitis acquiescas, quod te de[...] exhibeas terre predicte non indigne censearis libenter[...] et exinde a Domino preminm et ab hominibus condigne laudis preconium merearis. Ut autem noster affectus circa eorumdum mercatorum et bonorum ac oneris cujuslibet liberationem celerem excellentie regie plenius innotescat, dilectum filium magistrum Matheum de Neapoli, cappellanum nostrum, cantorem Carnotensem, latorem presentium, virum utique scientia et conversatione conspicuum, cujus probitatem nobis et fratribus nostris experientia notam fecit, ad regalem presentiam duximus destinandum. Quem regia celsitudo mittentis et sue circumspectionis obtentu benigne recipiat, diligenter audiat et exaudiat quesumus benignius in premissis. Dat. apud Urbemveterem, v kalendas junii, pontificatus nostri anno quarto. »

7327 Orvieto, 6 juin 1291.

De salariis vicarii comitatus Urbini et custodis roccae Urbinatis. (Fol. 57 r°.)

Dilecto filio nobili viro .. Marchie Anconitane rectori. « Ex parte universitatis hominum quondam districtus sive comitatus Urbini fuit nobis expositum quod ipsi pro salario vicarii qui ad ejusdem comitatus regimen mittebatur nongentas triginta, et pro custodia rocce Urbinatis, trecentas et duodecim libras ravennatum annis singulis persolvebant. Verum quia in solutione hujusmodi pecunie reputabant se non modicum aggravari, nobis humiliter supplicarunt ut eis providere super hoc de benignitate solita dignaremur. Nos igitur eorum in hac parte supplicationibus inclinati, benigne duximus providendum ut pro salario vicarii supradicti septingente et quadra[ginta] novem, ac pro custodia ejusdem rocce, ducente quinquaginta libre dumtaxat per universitatem hominum predictorum annis singulis persolvantur. Quocirca nobilitati tue per apostolica scripta mandamus quatinus hujusmodi nostra provisione contentus existens, ab universitate hominum predictorum pro salario et custodia memoratis non exigas nec exigi patiaris majorem quam ut providimus pecunie quantitatem. Dat. apud Urbemveterem, viii idus junii, pontificatus nostri anno quarto. »

7328 Orvieto, 8 juin 1291.

De salariis potestatis civitatis Urbinatis et judicis ejus. (Fol. 57 r°.)

Dilecto filio nobili viro .. Marchie Anconitane rectori. « Ex parte comunis civitatis Urbinatis fuit nobis expositum quod, licet ipsi potestati que per eos hactenus ad regimen assumebatur civitatis ejusdem, pro [salario] suo et duorum judicum ac unius notarii qui ad exercendum hujusmodi regimen inibi morabantur, septingentas libras ravennatum singulis annis consueverunt solvere, ac universitas hominum quondam comitatus sive districtus civitatis ejusdem tunc cum dicto comuni contribueret in salario supradicto, tamen comune prefatum potestati que per rectores Anconitane Marchie ad predicte civitatis regimen pro tempore mittitur mille libras ravennatum pro suo salario compellitur solvere, quanquam unicum judicem secum habeat in regimine supradicto. Cumque dictum comune in solutione hujusmodi pecunie non modicum aggravetur, nobis fecit humiliter supplicari ut providere super hoc de benignitate solita dignaremur. Nos igitur, comunis ejusdem in hac parte supplicationibus inclinati, benigne duximus providendum ut pro salario potestatis et j[udicis qui ad prefate civitatis regimen pro] tempore transmittuntur octingente libre r[avennatum per comune] dicte civitatis annis singulis persolvantur. Quoc[irca nobilitati tue per apostolica] scripta mandamus quatinus hujusmodi nostra provisione contentus existens, a [memorato communi pro] salario supradicto non exigas nec exigi patiaris majorem quam ut [providimus pecunie] quantitatem. Dat. apud Urbemveterem, vi idus junii, pontificatus nostri anno quarto. »

7329 Orvieto, 5 juin 1291.

Perusinis mandat ut rectori ducatus Spoletani castrum Sancti Erculani resignent. (Fol. 57 v°.)

Dilectis filiis .. potestati, .. capitaneo, consilio et communi Perusinis. « Cum castrum seu fortellicium quoddam, cui Podium Sancti Erculani vocabulum indidistis, situm in districtu castri Gualdi, Nucerine diocesis, duxeritis construendum, quod ad nos et romanam ecclesiam, sicut vos ignorare non credimus, pertinet pleno jure, illarum partium homines, ecclesie predicte vassallos, ad habitandum

inibi compellendo, in nostrum et apostolice sedis contemptum et scandalum regionis, universitatem vestram monemus et hortamur attente per apostolica vobis scripta districte precipiendo mandantes quatinus... castrum seu fortellicium supradictum et habitationes ipsius a jurisdictione vestra penitus relaxantes, illud dilecto filio magistro Raynerio de Pisis, notario nostro, ducatus Spoletani rectori, nostro et ecclesie memorate nomine, sublato cujuslibet difficultatis obstaculo, resignare curetis... Dat. apud Urbemveterem, nonis junii, pontificatus nostri anno quarto. »

7330 Orvieto, 5 juin 1291.

De eodem negotio. (Fol. 57 v°.)

Dilecto filio magistro Raynerio de Pisis, notario nostro, ducatus Spoletani Sabinieque rectori. Ei mandat ut a Perusinis etiam invitis castrum Podii Sancti Erculani recipiat.

« Dudum ad nostram... — Dat. ut supra. »

7331 Orvieto, 27 juin 1291.

Contra Hugolinum Johannini, qui regimen castri de Ripatransonis usurpavit. (Fol. 58 r°.)

Dilecto filio Andree dicto Vetulo, militi, Marchie Anconitane vicario. « Nuper ad nostrum non sine quadam turbatione pervenit auditum quod, cum universitas hominum castri de Ripatransonis, juxta formam libertatis eis ab apostolica sede concesse, dilectum filium nobilem virum Urbertellum de Fabriano, nostrum et ecclesie romane devotum, ad ipsius castri regimen pro uno anno inchoato in kalendis mensis martii proximo preteriti concorditer elegissent, idemque U. hujusmodi regimen laudabiliter exerceret, Hugolinus Johannini, ejusdem castri municeps, seditionem excitans in populo dicti castri, associata sibi armatorum non modica comitiva, cum clamoribus validis ad palatium dicte universitatis accessit, eodemque Ubertello de dicto palatio et regimine sibi commisso propria temeritate dejecto, se in potestatem ejusdem castri de facto eligi procuravit, quanquam per eandem universitatem esset non improvide constitutum ut nullus incola dicti castri ad aliquod ipsius regimen quocumque nomine censeretur posset assumi, medietate bonorum illius qui contra presumeret camere dicte sedis, reliqua universitati prefate eo ipso propter hoc specialiter confiscatis. Verum licet idem Hugolinus super sedicionibus et excessibus supradictis per dilectum filium Simonem de Narnia, in presidatu abbatie Farfensis judicem generalem, citatus extiterit ut coram eo comparere curaret, ipse tamen, tanquam male sibi conscius, comparere contempnens, ab eodem judice frustratorie dicitur appellasse. Cum igitur ex premissis status pacificus dicti castri sit non modicum perturbatus et ne ad irremediabilem ruinam deveniat verisimiliter dubitetur, nobilitati tue per apostolica scripta mandamus quatinus, sublato more dispendio, ad castrum prefatum te personaliter conferens, si predicta inveneris veritati subnixa, dictum Hugolinum ab eodem regimine penitus amoveas, ipsius complices et fautores et in hac parte adherentes eidem debita pena castiges, prefato Ubertello ad jam dictum regimen restituto. Et nichilominus prefatum Hugolinum, qui pacem terre nostre, ut predicitur, perturbavit, citare procures ut infra decem dies post citationem tuam personaliter compareat coram nobis, super jamdictis excessibus mandatis nostris plenarie pariturus, vel suam si poterit innocentiam ostensurus. Statuas quoque et statuendo decernas quod nullus habitator castri predicti seu districtus ejusdem ad regimen ipsius in posterum per eandem universitatem eligi valeat vel assumi. Dat. apud Urbemveterem, v kalendas julii, pontificatus nostri anno quarto. »

7332 Orvieto, 27 juin 1291.

Contra Asisinates. (Fol. 58 r°.)

Dilecto filio magistro Raynerio de Pisis, notario nostro, ducatus Spoletani Sabinieque rectori. Ei mandat ut privilegia Asisinatibus a pontificibus romanis concessa revocet, causa excessuum contra castrum Cannariae, ad ecclesiam romanam pertinens, ab eis commissorum. « Mandato facto eis per te de quinque milibus florenorum auri in certis terminis camere nostre solvendis pro excessibus memoratis in suo robore nichilominus remanente. »

« Cum cives Asisinates... — Dat. etc. »

7333 Orvieto, 5 juillet 1291.

Senatori Urbis mandat ut monasterio Sanctae Mariae Viterbiensi ecclesiam Sancti Sentii prope Civitatem Veterem et alia eis restitui faciat. (Fol. 58 v°.)

Dilecto filio nobili viro Roffredo (sic) *dicto Gaitano de Anagnia, senatori Urbis.* « Sua nobis dilecte in Christo filie.. abbatissa et conventus monasterii Sancte Marie Viter-

biensis, ordinis sancte Clare, petitione monstrarunt quod olim commune seu populus Urbis ipsas ecclesia Sancti Sentii, prope Civitatem Veterem constituta, Viterbiensis diocesis, ac (eis) eidem monasterio pleno jure subjecta, quam tunc tenebant et possidebant pacifice et quiete, contra justitiam spoliarunt. Postmodum autem dilectus filius nobilis vir Johannes de Columpna de Urbe, dum pridem senatorie officium exerceret, visis rationibus et juribus que abbatissa et conventus predicte in eadem ecclesia et pertinentiis ejus habere noscuntur, dictam ecclesiam cum juribus et pertinentiis ipsis abbatisse et conventui supradictis restituit justitia exigente. Nuper vero .. castellanus predicte Civitatis Veteris, a te illuc, ut dicitur, destinatus, sequens proprie voluntatis arbitrium, non judicium rationis, abbatissam et conventum predictas ecclesia, juribus et pertinentiis prelibatis de novo spoliavit injuste, quendam asinum et res alias in domibus ecclesie ipsius inventos nequiter auferendo, in earum non modicum prejudicium et gravamen. Quare nobis humiliter supplicarunt ut providere ipsis super hiis de benignitate solita dignaremur. Cum itaque personam tuam, quam circa conservationem bonorum et jurium, presertim ad religiosas spectantium, promptam esse cupimus et paratam, juste revocare deceat quod per officiales tuos contra justitiam noscitur attemptatum, nobilitatem tuam rogamus et hortamur attente per apostolica tibi scripta mandantes quatinus, pro divina et apostolice sedis reverentia, ecclesiam ipsam, cum omnibus juribus et pertinentiis supradictis ac fructibus perceptis ex eis et etiam asino et rebus eisdem, facias sublato difficultatis obstaculo cum integritate restitui abbatisse et conventui memoratis; sic te in hoc efficaciter habiturus ut devotionis tue promptitudinem dignis in Domino laudibus attollamus. Si vero quisquam in ecclesia ipsa vel pertinentiis ejus aliquod jus habere se asserit, parati sumus facere sibi cum requisiti fuerimus exhiberi justitie complementum. Dat. apud Urbemveterem, III nonas julii, pontificatus nostri anno quarto. »

7334 Orvieto, 5 juillet 1291.

De emptione salis Cerviae. (Fol. 58 v°.)

Venerabili fratri I., episcopo Aretino, rectori provincie Romaniole. « Ad nostrum pervenit auditum quod nonnulle universitates ac singulares persone de provincia Romaniole, comodis propriis inhiantes, salem qui fit in Cervia portari libere non permittunt, propter quod mercatores qui abductionem sive passagium salis ejusdem a camera nostra emisse noscuntur dampna non modica se asserunt incurrisse; .. potestas quoque, consilium et commune Cervienses dictum salem faciunt asportari consueto salario eisdem mercatoribus non soluto. » Tibi mandamus ut jura ecclesiae romanae et praedictorum mercatorum ita laedi non permittas.

« Ad nostrum pervenit... — [Dat. apud Urbemveterem], III nonas julii, pontificatus nostri anno [quarto]. »

7335 Orvieto, 29 juin 1291.

Tadeo de Montefiltro licentiam concedit redeundi in civitates Urbinatem et Pensauriensem et in eis morandi. (Fol. 59 r°.)

[*Dilecto filio nobili viro T*]*adeo de Montefiltro.* « Cum, sicut ex parte tua fuit propositum coram nobis, propter seditiones et scandala que in Urbinati et Pensauriensi civitatibus suscitari hactenus per nonnullos nobiles illarum partium dicebantur, dilectus filius nobilis vir Johannes de Columpna, Marchie Anconitane rector, provide duxerit statuendum ut nullus ex ipsis nobilibus civitates ingrederetur easdem, nobis humiliter supplicasti ut, cum scandala et seditiones hujusmodi in eisdem civitatibus omnino cessaverint et ipsarum status tranquillus et pacificus habeatur, tuque in scandalis et seditionibus ipsis culpabilis repertus non fueris, sed in fidelitate romane ecclesie constans permanseris et devotus, ad easdem civitates redire et in eis morari valeas tibi licentiam largiremur. Nos igitur, tuis in hac parte supplicationibus inclinati ac fidelitatis tue constantiam commendantes, intrandi civitates predictas et morandi in eis quando et quotiens expedire putaveris, non obstante constitutione rectoris ejusdem, plenam et liberam tibi tenore presentium licentiam elargimur. Dat. apud Urbemveterem, III kalendas julii, pontificatus nostri anno quarto. »

7336 Orvieto, 27 juillet 1291.

Guiducium de Serralongarina ab omnibus condempnationibus absolvit. (Fol. 59 r°.)

Venerabili fratri R., episcopo Valentino, Marchie Anconitane rectori. « Exhibita nobis dilecti filii nobilis viri Guiducii de Serralongarina, civis Fanensis, petitio continebat quod nonnulli Marchie Anconitane rectores et officiales ipsorum, occasione invasionis et occupationis

civitatis Senogaliensis et propter excessus per eum, ut dicitur, perpetratos in personam Raymundinorum et Palmerii quondam Martini de Fano, ac nonnullas alias injurias, contumacias et offensas commissas ab eo contra romanam ecclesiam, rectores et officiales eosdem, omnia bona sua mobilia et immobilia eidem ecclesie sententialiter confiscarunt, ipso nichilominus exigentibus culpis suis ad ultimum supplicium condempnato, propter quod incurrit dampna non modica et exulare ab eadem provincia diutius est coactus. Cum itaque dictus Guiducius pro jam dictis excessibus, injuriis, contumaciis et offensis camere nostre plene satisfecerit juxta vestrum beneplacitum et mandatum, ac inter ipsum et heredes predictorum quos leserat sit pax et concordia reformata, nobis humiliter supplicavit ut eum ab eisdem penis, sententiis, processibus et condempnationibus absolvi de benignitate solita faceremus. Nos itaque fiduciam obtinentes quod idem Guiducius in fidelitate ac devotione ipsius ecclesie futuris temporibus permanebit et propter hoc cum eo agere misericorditer intendentes, fraternitati tue per apostolica scripta mandamus quatinus Guiducium supradictum ab omnibus condempnationibus, sententiis, bannis, extradimentis, penis et processibus quibuscumque factis et habitis contra eum per rectores et officiales prelibatos, in quantum nos et romanam ecclesiam vel rectores aut officiales eosdem contingunt vel contingere potuissent, prorsus absolvas ipsumque ad bona predicta restituas de gratia speciali. Dat. apud Urbemveterem, VI kalendas augusti, pontificatus nostri anno quarto. »

7337 Orvieto, 28 juillet 1291.

Firmanis praecipit ne ulterius contra castrum .. et ejus portum aliquid tentent. (Fol. 59 r°.)

Dilectis filiis .. potestati, consilio et communi Firmanis. « Quanto vos et... — Dat. apud Urbemveterem, V kalendas augusti, anno quarto. »

7338 Orvieto, 23 août 1291.

De collectione decimae in Tuscia. (Fol. 59 v°.)

Venerabili fratri T., episcopo Pistoriensi, collectori decime subsidio regni Sicilie ac pro quibusdam ecclesie romane necessitatibus deputate in Tuscie partibus. Ei, qui propter viarum discrimina ad nonnulla loca se personaliter conferre non potest, facultatem concedit deputandi collectores in eadem loca et a collectoribus illis rationem recipiendi.

« Nuper nobis per... — Dat. apud Urbemveterem, X kalendas septembris, pontificatus nostri anno quarto. »

7339 Orvieto, 1291.

Senatori Urbis rursus mandat ut monasterio Sanctae Mariae Viterbiensi ecclesiam Sancti Sentii prope Civitatem Veterem restitui faciat. (Fol. 59 v°.)

Dilecto filio nobili viro Loffredo (sic) *dicto Gaitano de Anagnia, senatori Urbis.*

« Licet tibi per... — »

7340-7341 Sainte-Marie-Majeure, 1er janvier 1292.

Neapolitanis mandat ut de bonis Marini Bulgari ducentos florenos auri et expensas camerae apostolicae solvant. (F. 60 r°.)

Dilectis filiis .. capitaneo, .. consilio et comuni Neapolitanis. « Nuper, [cum de partibus Patri]monii beati Petri in Tuscia quantitas frumenti non modica per mare in quodam vase navali ad usum familie nostre portaretur ad Urbem, Marinus Bulgarus, civis Neapolitanus, associatis sibi nonnullis hominibus, more piratico subito irruens in conductores vasis ejusdem, ipsos cepit eisque dampna non modica et injurias irrogavit; nec eos cum predicto frumento prius permisit abire nisi ei certa pecunie quantitas solveretur, propter quod camera nostra dampnum ducentorum florenorum et expensas alias noscitur incurrisse... Universitati vestre per apostolica scripta mandamus quatinus dilecto filio Johanni Machario de Urbe, familie nostre marescalco, latori presentium, quem ad vos propter hoc specialiter mittimus, de ducentis florenis auri et expensis predictis de bonis ejusdem Marini faciatis plenariam satisfactionem impendi... Dat. Rome, apud Sanctam Mariam Majorem, kalendis januarii, pontificatus nostri anno quarto. »

In e. m. C., principi Salernitano, primogenito et vicario C., regis Syciliae.

7342 Ste-Marie-Majeure, déc. 1291 ou 1er janv. 1292.

Gaietanis mandat ut camerae apostolicae CCCCLXXXV florenos auri a quibusdam civibus restitui faciant. (Fol. 60 r°.)

Dilectis filiis .. capitaneo, consilio et comuni Gaietanis. « Cum Franciscus Philardi et Parisius dictus Muscata,

cives Gaietani, quadringentos octoginta quinque florenos auri, quos a Cantellino Cantelli, cive et mercatore Januensi, pro camera nostra in depositum receperunt, restituere dicte camere teneantur, nosque, de fidelitate dilecti filii Johannis Macharii de Urbe, familie nostre marescalci, latoris presentium, confidentes, ipsum ad vos propter hoc specialiter transmittamus, universitati vestre per apostolica scripta mandamus quatinus eidem marescalco predicte camere nomine prefatam pecunie quantitatem, sublato more dispendio, plene ac libere restitui faciatis... Dat. Rome, apud [Sanctam Mariam Majorem...] januarii, pontificatus nostri anno quarto. »

7343 Sainte-Marie-Majeure, 7 mars 1292.

Sichardo dicto Bocio Roberti de Brictonorio bona sua restituit. (Fol. 60 v°.)

Venerabili fratri I., episcopo Aretino, rectori provincie Romaniole. « Sua nobis dilectus filius Sichardus dictus Bocius Roberti de Brictonorio, laycus Foropopuliensis diocesis, petitione monstravit quod venerabilis frater noster G., episcopus Mimatensis, tunc decanus ecclesie Carnotensis ac rector provincie Romaniole, bona illorum qui Guidoni de Montefiltro ejusque complicibus in eadem provincia contra romanam ecclesiam adherebant eidem ecclesie sententialiter confiscavit, eosque privans privilegiis, honoribus et feudis quibuslibet de ipsa provincia forbandivit. Postmodum vero suggesto felicis recordationis Martino pape IIIIto, predecessori nostro, quod idem Bocius et quondam Uguicio, frater suus, contra dictam ecclesiam adheserant Guidoni et complicibus supradictis, bona que fuerant Bocii et Uguicionis predictorum Guidoni dicto Minori de Polenta, tunc in fidelitate ipsius ecclesie persistenti, per suas concessisse dicitur litteras speciales, ac bone memorie B., episcopus Portuensis, tunc in partibus illis apostolice sedis legatus, eundem Guidonem in corporalem possessionem dictorum bonorum de speciali mandato ejusdem predecessoris induxit. Cumque nobilis vir Petrus Stephani de Urbe, denuo rector prefate provincie, predictum Guidonem de Polenta, propter nonnullas offensas, injurias, rebelliones, inobedientias et excessus commissos et perpetratos per eum in ipsa provincia tam contra ipsum rectorem quam ecclesiam memoratam privaverit sententialiter omnibus bonis suis, privilegiis, honoribus et feudis quibuslibet que ab ecclesia romana tenebat eaque confiscaverit ecclesie prelibate, idem Bocius nobis humiliter supplicavit ut, cum ipse ac dictus frater suus, dum viveret, ad ejusdem ecclesie mandata redierint et in fidelitate ac devotione ipsius ecclesie firmato proposito perseverare proponat, bona jam dicta sibi restitui misericorditer dignaremur. Nos igitur attendentes quod Boccius prelibatus ex premissis ab eadem provincia diutius exulavit ac dampna rerum dispendiaque non modica pertulit, quodque super excessibus commissis per eum camere nostre paratus est satisfacere juxta nostrum beneplacitum et mandatum, et propter hoc volentes agere misericorditer cum eodem, fraternitati tue per apostolica scripta mandamus quatinus, si de premissis de plano et sine strepitu judicii tibi constiterit, per eundem Boccium triginta florenis auri thesaurario provincie Romaniole nostro et ecclesie romane nomine solutis ad presens ac receptis fidejussoriis cautionibus ab eodem quod septuaginta florenos auri dicto thesaurario infra annum cum effectu persolvat, ipsum in eadem provincia facias publice rebandiri, necnon ad bona predicta quibus tam ipse quam prefatus Uguicio, cui, sicut asseritur, succedere de jure debeat, ut premittitur, privati fuerunt et ad jura quelibet que sibi antea competebant in integrum auctoritate nostra restituas de gratia speciali, ac ipsum in corporalem possessionem bonorum et jurium predictorum per te vel per alium inducas et defendas inductum, illicitis detemptoribus amotis ab eis. Non obstantibus quibuscumque processibus, exbandimentis, sententiis et confiscationibus factis et habitis per quoscumque contra Boccium et Uguicionem prefatos vel alterum eorumdem. Dat. Rome, apud Sanctam Mariam Majorem, nonis martii, pontificatus nostri anno quinto. »

7344 (Pas de date.)

De processione sudarii. (Fol. 61 r°.)

[*Venerabilibus fratribus nostris .. et .. episcopis.* « Cum per apostolicam sedem] fuerit laudabiliter ordinatum ut [ymago que...] seu sudarium appellatur a basilica Prin-[cipis apostolorum de Urbe usque ad hospitale Sancti] Spiritus in Saxia, sibi vicinum, in dominico die quo[...] evangelium solet dici, singulis annis sollempniter [deferatur, fraternitati] vestre presentium tenore mandamus quatinus hac vice prefatam ymaginem ab eadem basilica usque ad hospitale predictum nominato die, ante missarum sollempnia, vos vel alter vestrum deferatis processionaliter et devote et convenienti inibi populo reverenter ut convenit ostendatis; et omnibus vere penitentibus et confessis qui eodem die ad hospitale jam dictum devote accesserint unum annum et XL dies de injuncta sibi penitentia auctoritate presentium relaxetis. »

7345 (Pas de date.)

De eodem negotio. (Fol. 61 r°.)

Dilectis filiis capitulo basilice Principis apostolorum de Urbe mandat ut praedictos episcopos praefatam ymaginem deferentes ad hospitale Sancti Spiritus in Saxia processionaliter et devote comitentur.

« Cum per apostolicam... »

FIN DU REGISTRE CAMÉRAL.

APPENDICE I

LETTRES NON ENREGISTRÉES, RECUEILLIES DANS DIFFÉRENTS DÉPOTS D'ARCHIVES

7346 Latran, 8 mars 1288.

Ecclesiam Sanctae Suzannae de Urbe, cardinali carentem, B., Sancti Nicolai in Carcere Tulliano diacono cardinali, committit. (Archiv. Vatic., *Bullarium generale*, t. I, nº 9.)

Nicolaus, episcopus servus servorum Dei. Dilecto filio B., Sancti Nicolai in Carcere Tulliano diacono cardinali, salutem et apostolicam benedictionem.

« In agro Domini... — Dat. Laterani, VIII idus martii, pontificatus nostri anno primo. »

7347 Saint-Pierre, 12 avril 1288.

Confirmatio privilegiorum domus militiae Templi Jerosolimitani. (Arch. Nat., L, **274**, 1.)

Dilectis filiis .. magistro et fratribus domus militie Templi Jerosolimitani. « Cum, sicut ex parte vestra fuit propositum coram nobis, vos et predecessores vestri qui fuerunt pro tempore quibusdam privilegiis et aliis indulgentiis a predecessoribus nostris romanis pontificibus domui vestre concessis per simplicitatem et juris ignorantiam usi non fueritis temporibus retroactis, nos, vestris supplicationibus inclinati, domus ejusdem indempnitati volentes imposterum precavere, utendi de ceter[o eisdem] privilegiis et indulgentiis, dummodo eis non sit per prescriptionem vel alias legitime [de]rogatum, auctoritate vobis presentium concedimus facultatem. Nulli ergo... Si quis... Dat. Rome, apud Sanctum Petrum, II idus aprilis, pontificatus nostri anno primo. »

7348 Saint-Pierre, 27 avril 1288.

Confirmatio privilegiorum monasterii Sancti Victoris Parisiensis. (Arch. Nat., L, **274**, 2.)

Dilectis filiis .. abbati et conventui monasterii Sancti Victoris Parisiensis. « Solet annuere sedes apostolica piis votis et honestis petentium precibus favorem benivolum impertiri. Ea propter, dilecti in Domino filii, vestris justis postulationibus grato concurrentes assensu, omnes libertates et immunitates a predecessoribus nostris romanis pontificibus, sive per privilegia seu alias indulgentias, vobis et monasterio vestro concessas, necnon libertates et exemptiones secularum exactionum a regibus et principibus ac aliis Christi fidelibus racionabiliter vobis indultas, sicut eas juste et pacifice obtinetis, vobis et per vos eidem monasterio auctoritate apostolica confirmamus et presentis scripti patrocinio communimus. Nulli ergo... Si quis autem... Dat. Rome, apud Sanctum Petrum, V kalendas maii, pontificatus nostri anno primo. »

7349 Rieti, 8 juin 1288.

De bonis monasterii de Farvachiis, Noviomensis dioecesis, recuperandis. (Arch. Nat., L, **274**, 3.)

Dilecto filio .. priori Sancti Egidii de Publico Monte, Leodiensis diocesis. « Dilectarum in Christo filiarum .. abbatisse et conventus monasterii de Farvachiis, Cisterciensis ordinis, Noviomensis diocesis, precibus inclinati, pre-

sentium tibi auctoritate mandamus quatinus ea que de bonis ipsius monasterii alienata inveneris illicite vel distracta ad jus et proprietatem ejusdem monasterii legitime revocare procures. Contradictores per censuram ecclesiasticam appellatione postposita compescendo. Testes autem qui fuerint nominati, si se gratia, odio vel timore subtraxerint, censura simili, appellatione cessante, compellas veritati testimonium perhibere. Dat. Reate, VI idus junii, pontificatus nostri anno primo. »

7350 Rieti, 7 juillet 1288.

Infradictis mandat ut dissensionem inter priorem et fratres domus fratrum heremitarum Parisiensis, ordinis S. Augustini, ex parte una, et parrochiales ecclesias, ex altera, causa quorumdam privilegiorum heremitibus concessorum exortam terminent. (Arch. Nat., L, **274**, 4) (1).

Dilectis filiis .. preposito de Sancto Audomaro, Morinensis diocesis, et .. cancellario ac magistro Rodulfo de Arincuria, canonico Parisiensis ecclesiarum.

« Sua nobis .. prior... — Dat. Reate, nonis julii, pontificatus nostri anno [primo] (?) »

7351 Rieti, 7 août 1288.

De contentione inter ecclesiam Parisiensem et civitatem Senonensem. (Arch. Nat., L, **274**, 6.)

Dilecto filio .. officiali Silvanectensi. « Conquesti sunt nobis dilecti filii .. decanus et capitulum ecclesie Parisiensis quod majores et jurati ac universitas civitatis Senonensis super quadam pecunie summa et rebus aliis injuriantur eisdem ; ideoque discretioni tue per apostolica scripta mandamus quatinus, partibus convocatis, audias causam et, appellatione remota, debito fine decidas; faciens quod decreveris per censuram ecclesiasticam firmiter observari. Proviso ne in predictam universitatem excomunicationis vel interdicti sententiam proferas, nisi a nobis super hoc mandatum receperis speciale. Testes autem qui fuerint nominati, si se gratia, odio vel timore subtraxerint, censura simili, appellatione cessante, compellas veritati testimonium perhibere. Dat. Reate, VII idus augusti, pontificatus nostri anno primo. »

(1) Cette lettre, détériorée par l'humidité, est en grande partie illisible.

7352 Rieti, 5 octobre 1288.

Dispensatio residentiae. (Arch. Nat., J, **688**, 104.)

Dilectis filiis .. Sancti Dionisii in Francia et .. Sancti Germani de Pratis, Parisiensis diocesis, monasteriorum abbatibus mandat ut sex clericis Johannae, Franciae et Navarrae reginae, per quinquennium fructus, redditus et proventus beneficiorum suorum integre ministrari faciant tanquam si ipsi clerici in ecclesiis in quibus beneficia obtineant personaliter resideant.

« Habet in nobis... — Dat. Reate, III nonas octobris, pontificatus nostri anno primo. »

7353 Sainte-Marie-Majeure, 13 décembre 1288.

Collatio beneficii. (Archives de Venise.)

Dilectis filiis .. rectori et clericis ecclesie Sancti Pancracii Pergamensis. Eos hortatur ut Alberto, nato Bartholomaei de Castoldis de Scanco, pauperi clerico, Pergamensis dioecesis, per magistrum Raymundum de Ponte et Henricum de Portusuavi, capellanos papae, examinato et idoneo reperto, aliquod ecclesiasticum beneficium, ad suam collationem seu electionem pertinens, in ecclesia Pergamensi vacans conferant aut quam cito vacaturum reservent et eum in canonicum et fratrem recipiant.

« Constitutus in presentia... — Dat. Rome, apud Sanctam Mariam Majorem, idibus decembris, pontificatus nostri anno primo. »

7354 Sainte-Marie-Majeure, 28 janvier 1289.

De bonis monasterii Sancti Dionysii in Francia recuperandis. (Arch. Nat., L, **274**, 10 ; Potth., 22866.)

Dilecto filio .. priori Sancti Medardi Suessionensis mandat ut ea quae de bonis monasterii Sancti Dionysii in Francia, ordinis S. Benedicti, Parisiensis dioecesis, illicite alienata vel distracta invenerit ad proprietatem et jus ejusdem monasterii reducat.

« Dilectorum filiorum .. abbatis... — Dat. Rome, apud Sanctam Mariam Majorem, V kalendas februarii, anno primo. »

7355 Sainte-Marie-Majeure, 12 février 1289.

Collatio beneficii et dispensatio super pluralitate beneficiorum. (Arch. Vat., *Bull. gen.*, t. I, n° 8.)

Dilecto filio Oddoni, nato dilecti filii nobilis viri Ade-

nulphi quondam Mathie dicti de Papa de Anagnia, canonico ecclesie Sancti Audomari, Morinensis diocesis, ad supplicationem B., Sancti Nicolai in Carcere Tulliano diaconi cardinalis, canonicatum cum praebenda in ecclesia Sancti Audomari, Morinensis dioecesis, vacantem concedit vel vacaturum reservat, et de illo magistrum Benedictum de Aquino, camerae pontificalis clericum, archidiaconum de Belvacino in ecclesia Belvacensi, pro eo per annulum suum investit; dispensatque cum eo ut beneficium illum una cum canonicatibus in Anagnina et Sancti Amati Duacensi ecclesiis, Atrebatensis dioecesis, et praebenda in eadem Sancti Amati ecclesia, quae jam obtinet.

« Intendentes tibi qui... — Dat. Rome, apud Sanctam Mariam Majorem, II idus februarii, pontificatus nostri anno primo. »

7356 Sainte-Marie-Majeure, 29 avril 1289.

Confirmatio privilegiorum monasterii Vallisviridis juxta Parisius. (Arch. Nat., L, 275, 11.)

Dilectis filiis .. priori et conventui monasterii Vallisviridis juxta Parisius, per priorem soliti gubernari, Cartusiensis ordinis. « Solet annuere sedes... Omnes libertates et immunitates a predecessoribus nostris romanis pontificibus sive per privilegia seu alias indulgentias vobis vel monasterio vestro concessas, necnon libertates et exemptiones secularium exactionum a regibus, principibus et aliis Christi fidelibus rationabiliter vobis indultas, sicut eas juste et pacifice obtinetis, vobis et per vos eidem monasterio auctoritate apostolica confirmamus et presentis scripti patrocinio communimus. Nulli ergo... Si quis autem... Dat. Rome, apud Sanctam Mariam Majorem, III kalendas maii, pontificatus nostri anno secundo. »

7357 Rieti, 1er juin 1289.

Confirmatio privilegiorum domus Vallisviridis prope Parisius. (Arch. Nat., L, 275, 15.)

Dilectis filiis .. priori et conventui domus Vallisviridis prope Parisius, Cartusiensis ordinis.

« Cum a nobis... — Dat. Reate, kalendis junii, pontificatus nostri anno secundo. »

7358 Rieti, 5 juin 1289.

Confirmatio privilegiorum domus militiae Templi Jerosolimitani. (Arch. Nat., L, 275, 17.)

Dilectis filiis .. magistro et fratribus domus militie Templi Jerosolimitani.

« Cum a nobis... — Dat. Reate, nonis junii, pontificatus nostri anno secundo. »

7359 Rieti, 22 juin 1289.

Confirmatio generalis privilegiorum monasterii Sancti Dionysii in Francia. (Arch. Nat., L, 275, 19.)

Dilectis filiis .. abbati et conventui monasterii Sancti Dionisii in Francia, ad romanam ecclesiam nullo medio pertinentis, ordinis S. Benedicti, Parisiensis diocesis.

« Solet annuere sedes... — Dat. Reate, x kalendas julii, pontificatus nostri anno secundo. »

7360 Rieti, 1er juillet 1289.

Licentia ingrediendi monasteria. (Arch. Nat., L, 275, 20.)

Carissime in Christo filie Marie, regine Francie illustri. « Pium arbitramur et... Ut ter in anno monasteria sive loca monialium vel sororum, cujuscumque ordinis vel professionis existant, cum septem honestis mulieribus et duobus religiosis ad hoc ydoneis, qui predictis monialibus et sororibus proponere debeant verbum Dei, dummodo tu et hii quos eadem monasteria seu loca intrare tecum contigerit non edatis nec pernoctetis ibidem, libere ingredi valeas... auctoritate tibi presentium indulgemus... Dat. Reate, kalendis julii, pontificatus nostri anno secundo. »

7361 Rieti, 1er septembre 1289.

Immunitas. (Arch. Nat., L, 275, 23.)

Dilectis filiis .. decano et capitulo ecclesie Parisiensis. « Meritis vestre devotionis... Auctoritate vobis presentium indulgemus ut nullus delegatus vel subdelegatus ab eo, executor seu conservator a sede apostolica deputatus possit in personas vestras excommunicationis vel in vos aut ecclesias vestras interdicti sententias promulgare, absque ipsius sedis apostolice mandato faciente plenam et expressam de hac indulgentia mentionem. Presentibus

post quinquennium minime valituris... Dat. Reate, kalendis septembris, pontificatus nostri anno secundo. »

7362 Rieti, 5 septembre 1289.

Defensionem Parisiensis ecclesiae abbati monasterii Ferrariensis committit. (Arch. Nat., L, 275, 25.)

Dilecto filio .. abbati monasterii Ferrariensis, ordinis Sancti Benedicti, Senonensis diocesis. « Cum multiplicata sit... Cum itaque dilecti filii .. decanus et capitulum ecclesie Parisiensis a nonnullis qui letantur cum male fecerint et in rebus pessimis gloriantur diversis, ut accepimus, perturbentur injuriis et jacturis, nos, volentes eorumdem decani et capituli providere quieti et molestatorum ipsorum molestiis obviare, discretioni tue per apostolica scripta mandamus quatinus, eisdem decano et capitulo contra raptorum, predonum et invasorum audaciam presidio efficacis defensionis assistens, non permittas eos a talibus in personis et bonis suis aliquatenus molestari, molestatores hujusmodi per censuram ecclesiasticam appellatione postposita compescendo. Attentius provisurus ne de hiis super quibus lis est forte jam mota et que cause cognitionem exigunt et que personas et bona hujusmodi non contingunt te aliquatenus intromittas, nec in episcopum aliosve superiores prelatos excomunicationis vel suspensionis aut universitatem aliquam interdicti sententias promulgare presumas. Nos enim, si secus presumpseris, tam presentes litteras quam etiam processum quem per te illarum auctoritate haberi contigerit omnino carere viribus ac nullius fore decernimus firmitatis. Hujusmodi ergo mandatum nostrum sic prudenter et fideliter exequaris ut ejus fines quomodolibet non excedas. Presentibus post quinquennium minime valituris. Dat. Reate, nonis septembris, pontificatus nostri anno secundo. »

7363 Rieti, 5 septembre 1289.

Confirmatio generalis privilegiorum ecclesiae Parisiensis. (Arch. Nat., L, 275, 26.)

Dilectis filiis .. decano et capitulo ecclesie Parisiensis. « Cum a nobis... — Dat. Reate, nonis septembris, pontificatus nostri anno secundo. »

7364 Rieti, 18 septembre 1289.

Dispensatio residentiae. (Arch. Vat., *Bull. gen.*, t. I, nº 14.)

Dilecto filio Benedicto, Sancti Nicolai in Carcere Tulliano diacono cardinali, concedit ut clerici familiares ejus fructus et proventus beneficiorum suorum ecclesiasticorum ac si in eis resideant percipere possint.

« Digne agere credimus... — Dat. Reate, xiiii kalendas octobris, pontificatus nostri anno secundo. »

7365 Rieti, 30 septembre 1289.

Domum de Valleviridi Parisiensem sub sua protectione suscipit. (Arch. Nat., L, 275, 28.)

Dilectis filiis .. priori domus de Valleviridi Parisiensis, Cartusiensis ordinis, ejusque fratribus tam presentibus quam futuris regularem vitam professis in perpetuum. « Religiosam vitam eligentibus apostolicum convenit adesse presidium, ne forte cujuslibet temeritatis incursus aut eos a proposito revocet aut robur, quod absit! sacre religionis infringat. Ea propter, dilecti in Domino filii, vestris justis postulationibus clementer annuimus et domum de Valleviridi Parisiensem, cum omnibus bonis, pascuis et possessionibus que impresentiarum rationabiliter possidet aut in futurum justis modis prestante Domino poterit adipisci, ad instar felicis recordationis Alexandri pape IIII, predecessoris nostri, sub beati Petri et nostra protectione suscipimus, et terminos eidem domui ab ordine Cartusiensi, quem post generale concilium suscepistis, provida deliberatione statutos auctoritate apostolica confirmamus et presentis scripti privilegio communimus. Ad hec auctoritate apostolica interdicimus et sub interminatione anathematis prohibemus ne quis infra terminos ipsos hominem temere capere, furtum seu rapinam committere aut ignem apponere vel homicidium facere audeat, aut homines ad domum ipsam venientes vel ab ea redeuntes quomodolibet perturbare, ut ob reverentiam Dei et loci vestri infra predictos terminos non solum vos et fratres vestri sed etiam alii plenam pacem habeant et quietem. Liceat quoque vobis clericos vel laicos liberos et absolutos e seculo fugientes ad conversionem vestram recipere et eos absque ullius contradictione in vestro collegio retinere. Prohibemus insuper ut nulli fratrum vestrorum post factam in eodem loco professionem absque licentia prioris sui fas sit de claustro vestro discedere. Discedentem vero absque communium litterarum vestrarum cautione nullus audeat retinere. Sane novalium vestrorum que propriis manibus aut sumptibus colitis, de quibus aliquis hactenus non percepit, sive de ortis, virgultis et piscationibus vestris, vel de nutrimentis animalium vestrorum nullus a vobis decimas exigere vel extorquere presumat. Adicientes quoque statuimus ut infra dimidiam leucam a terminis

possessionum vestrarum nulli religioso liceat quodlibet edificium construere vel possessiones acquirere, sicut ordini vestro dicitur ab apostolica sede concessum. Consecrationes vero altarium seu basilicarum, ordinationes clericorum qui ad ordines fuerint promovendi a diocesano suscipietis episcopo, si quidem catholicus fuerit et communionem et gratiam apostolice sedis habuerit, et ea vobis gratis et absque pravitate aliqua voluerit exhibere. Alioquin liceat vobis quemcumque malueritis catholicum adire antistitem, communionem et gratiam apostolice sedis habentem, qui nimirum nostra fultus auctoritate vobis quod postulatur impendat. Insuper auctoritate apostolica inhibemus ne ullus episcopus vel alia quelibet persona ad synodos vel conventus forenses vos ire, vel judicio seculari de propria substantia vel possessionibus vestris subjacere compellat; nec ad domum vestram non vocatus causa ordines celebrandi, causas tractandi vel conventus aliquos publicos convocandi venire presumat; nec regularem electionem prioris vestri impediat, aut de instituendo vel removendo eo qui pro tempore fuerit contra statuta Cartusiensis ordinis se aliquatenus intromittat. Porro, si episcopi vel alii ecclesiarum rectores in domum vestram vel personas inibi constitutas suspensionis, excommunicationis vel interdicti sententiam promulgaverint, sive etiam in mercenarios vestros, pro eo quod, sicut dictum est, decimas non persolvitis, vel aliqua occasione eorum que ab apostolica benignitate vobis indulta sunt, seu benefactores vestros, pro eo quod aliqua vobis beneficia seu obsequia ex caritate prestiterint, vel ad laborandum adjuverint in illis diebus in quibus vos laboratis et alii feriantur, eandem sententiam protulerint, ipsam tanquam contra sedis apostolice indulta prolatam decernimus irritandam. Nec littere ille firmitatem habeant quas tacito nomine Cartusiensis ordinis et contra tenorem apostolicorum privilegiorum constiterit impetrari. Statuimus etiam ut propter communia interdicta terrarum domus vestra, excommunicatis et interdictis exclusis, a divinis non cogatur officiis abstinere. Obeunte vero te, nunc ejusdem loci priore, vel tuorum quolibet successorum, nullus ibidem qualibet surreptionis astutia seu violentia preponatur, nisi quem fratres communi consensu vel eorum major pars consilii sanioris secundum Deum et approbata vestri ordinis instituta providerint eligendum. Decernimus ergo ut nulli omnino hominum liceat prefatam domum temere perturbare aut ejus possessiones auferre vel ablatas retinere, minuere seu quibuslibet vexationibus fatigare, sed omnia integra conserventur eorum pro quorum gubernatione ac sustentatione concessa sunt usibus omnimodis profutura. Salva sedis apostolice auctoritate. Si qua igitur in futurum ecclesiastica secularisve persona hanc nostre constitutionis paginam sciens contra eam temere venire temptaverit, secundo tertiove commonita, nisi reatum suum congrua satisfactione correxerit, potestatis honorisque sui careat dignitate reamque se divino judicio existere de perpetrata iniquitate cognoscat et a sacratissimo corpore ac sanguine Dei et domini redemptoris nostri Jesu Christi aliena fiat, atque in extremo examine districte subjaceat ultioni. Cunctis autem eidem loco sua jura servantibus sit pax Domini nostri Jesu Christi quatinus et hic fructum bone actionis percipiant et apud districtum judicem premia eterne pacis inveniant. Amen, Amen, Amen.

Ego Nicolaus, catholice ecclesie episcopus, suscripsi. Bene valete. Ego frater Latinus, Ostiensis et Velletrensis episcopus, s. Ego Gerardus, Sabinensis episcopus, s. Ego Bernardus, Portuensis et Sancte Rufine episcopus, s. Ego Johannes, Tusculanus episcopus, s. Ego frater Matheus, tituli Sancti Laurentii in Damaso presbyter cardinalis, s. Ego frater Hugo, tituli Sancte Sabine presbyter cardinalis, s. Ego Petrus, tituli Sancti Marci presbyter cardinalis, s. Ego Matheus, Sancte Marie in Porticu diaconus cardinalis, s. Ego Jacobus, Sancte Marie in Via lata diaconus cardinalis, s. Ego Benedictus, Sancti Nicolai in Carcere Tulliano diaconus cardinalis, s. Ego Neapoleo, Sancti Adriani diaconus cardinalis, s. Ego Petrus, Sancti Eustachii diaconus cardinalis, s.

Dat. Reate, per manum magistri Johannis, decani Bajocensis, sancte romane ecclesie vicecancellarii, II kalendas octobris, indictione tertia, incarnationis dominice anno M°CC°LXXXVIII°, pontificatus vero donni Nicolai pape IIII anno secundo. »

7366 Sainte-Marie-Majeure, 16 novembre 1289.

Dispensatio matrimonii. (Arch. Vat., *Bull. gen.*, t. I, n° 15; Potth., 23119.)

Dilecto filio nobili viro Gileberto, comiti Glovernie et Herefordie. Cum eo dispensat ut cum Johanna, filia Edwardi regis Angliae, non obstantibus secundo et tertio affinitatis gradibus quibus se attingunt, matrimonium contrahere possit.

« Petitio tua nobis... — Dat. Rome, apud Sanctam Mariam Majorem, XVI kalendas decembris, pontificatus nostri anno secundo. »

7367 Sainte-Marie-Majeure, 16 janvier 1290.

Decano Carnotensi mandat ut detentores bonorum ecclesiae

Parisiensis censum debitum solvere cogat. (Arch. Nat., L, 275, 31.)

Dilecto filio .. decano ecclesie Carnotensis. « Significarunt nobis dilecti filii .. decanus et capitulum ecclesie Parisiensis quod nonnulle ecclesiastice persone, tam religiose quam seculares, etiam in dignitatibus seu in personatibus constitute, comites quoque, barones, nobiles, milites et alii laici Parisiensis, Meldensis et Senonensis civitatum et diocesium, qui terras, domos, vineas, possessiones, prata, nemora et nonnulla alia bona immobilia sub annuo censu seu redditu ab ecclesia ipsa tenent, censum seu redditum hujusmodi dictis decano et capitulo ut tenentur exhibere non curant, quanquam persone et alii predicti terras, domos, possessiones et alia bona predicta pacifice possideant et quiete, ac fructus cum integritate percipiant eorumdem, propter quod dictis decano et capitulo ac ipsi ecclesie non modicum imminet detrimentum. Quare dicti decanus et capitulum nobis humiliter supplicarunt ut providere eis super hoc paterna sollicitudine curaremus. Quocirca discretioni tue per apostolica scripta mandamus quatinus, si est ita, personas et alios supradictos quod censum seu redditum memoratum predictis decano et capitulo exhibeant integre ut tenentur, monitione premissa, per censuram ecclesiasticam, appellatione remota, justicia mediante, compellas. Proviso ne in terram dictorum comitum, baronum seu nobilium excommunicationis vel interdicti sententiam proferas, nisi a nobis super hoc mandatum receperis speciale. Testes autem qui fuerint nominati, si se gratia, odio vel timore subtraxerint, censura simili, appellatione cessante, compellas veritati testimonium perhibere. Dat. Rome, apud Sanctam Mariam Majorem, xvii kalendas februarii, pontificatus nostri anno secundo. »

7368 Sainte-Marie-Majeure, 13 février 1290.

Contra detentores bonorum monasterii Sancti Cosmae in Transtiberim. (Archivio Romano, *Collezione delle Pergamene*, *sec.* xiii, *monast. de' SS. Cosma et Damiano in Transtiberim.*)

Dilecto filio .. priori ecclesie Sancte Marie in Transtiberim de Urbe. « Significarunt nobis dilecte in Christo filie .. abbatissa et conventus monasterii Sancti Cosme de Transtiberim de Urbe, ordinis Sancte Clare, quod nonnulli iniquitatis filii, quos prorsus ignorant, decimas, redditus, census, legata, terras, prata, vineas, domos, possessiones, instrumenta publica et quedam alia bona ad monasterium suum spectantia temere et malitiose occultare et occulta detinere presumunt, non curantes ea ipsis abbatisse et conventui exhibere, in animarum suarum periculum et dictarum abbatisse et conventus ac monasterii non modicum detrimentum, super quo eedem abbatissa et conventus apostolice sedis remedium implorarunt. Quocirca discretioni tue per apostolica scripta mandamus quatinus omnes hujusmodi occultos detentores decimarum, reddituum et aliorum bonorum predictorum ex parte nostra publice in ecclesiis coram populo per te vel per alium moneas ut infra competentem terminum, quem eis prefixeris, ea dictis abbatisse et conventui a se debita restituant et revelent, ac de ipsis plenam et debitam eis satisfactionem impendant. Et si id non impleverint infra alium terminum competentem, quem eis ad hoc peremptorie duxeris prefigendum, ex nunc in eos generalem excommunicationis sententiam proferas et eam ubi et quando expedire videris facias usque ad satisfactionem condignam sollempniter publicari. Dat. Rome, apud Sanctam Mariam Majorem, idibus februarii, pontificatus nostri anno secundo. »

7369 Sainte-Marie-Majeure, 23 février 1290.

Collatio beneficii et dispensatio super pluralitate beneficiorum. (Arch. Vat., *Bull. gen.*, t. I, nº 16.)

Dilecto filio Loffrido dicto Gaitano de Anagnia, nepoti dilecti filii nostri B., Sancti Nicolai in Carcere Tulliano diaconi cardinalis, canonicatum cum plenitudine juris canonici et praebenda non sacerdotali in ecclesia Carnotensi vacantem dat vel vacaturum reservat; dispensatque cum eo ut hoc beneficium una cum canonicatibus in Ambianensi et Anagnina ecclesiis, praebenda in Ambianensi ecclesia et ecclesiis ruralibus Sancti Pauli et Sancti Stephani de Sculcula, Anagninae dioecesis, possidere valeat.

« Virtutum studiis quibus... — Dat. Rome, apud Sanctam Mariam Majorem, vii kalendas martii, pontificatus nostri anno tertio. »

7370 Sainte-Marie-Majeure, 24 mars 1290.

Dispensatio matrimonii. (Arch. Nat., J, 435, 7.)

Carissimo in Christo filio Carolo, regi Aragonie illustri, et dilecte in Christo filie nobili mulieri Margarete, nate carissimi in Christo filii nostri Caroli regis Sicilie illustris. Cum eis dispensat ut, non obstantibus « duplici tertio » consanguinitatis gradu ex una parte, et tertio et quarto

ex altera quibus se attinent, matrimonium contrahere possint.

« Etsi conjunctio copule... — Dat. Rome, apud Sanctam Mariam Majorem, VIIII kalendas aprilis, pontificatus nostri anno tertio. »

7371 Orvieto, 11 juillet 1290.

Regi Franciae Aniciensem episcopum commendat. (Arch. Nat., J, **699**, 79.)

Carissimo in Christo filio Phylippo, regi Francie illustri. Ei Guidonem de Novavilla, olim capellanum papae ac litterarum apostolicarum contradictorem et auditorem, nunc episcopum Aniciensem, commendat, eumque rogat ut « litteras, privilegia et aresta in curia regia expedita electo et ecclesie Aniciensibus predictis, cum assignatione ac restitutione aliorum suorum jurium, » faciat observari.

« Decet nos fili... — Dat. apud Urbemveterem, v idus julii, pontificatus nostri anno tertio. »

7372 Orvieto, 23 juillet 1290.

De bonis monasterii Sancti Dionysii in Francia recuperandis. (Arch. Nat., L, **276**, 37.)

Dilecto filio .. succentori ecclesie Sancti Juliani de Saltu, Senonensis diocesis. « Dilectorum filiorum .. abbatis et conventus monasterii Sancti Dionisii in Francia, ordinis S. Benedicti, Parisiensis diocesis, precibus inclinati, presentium tibi auctoritate mandamus quatinus ea que de bonis ipsius monasterii alienata inveneris illicite vel distracta ad jus et proprietatem ejusdem monasterii studeas legitime revocare. Contradictores... Testes... Dat. apud Urbemveterem, x kalendas augusti, pontificatus nostri anno tertio. »

7373 Orvieto, 23 août 1290.

Ne monasterium Sancti Dionysii in Francia molestetur. (Arch. Nat., L, **276**, 45.)

Dilecto filio .. abbati monasterii Sancti Germani de Pratis Parisiensis mandat ut non permittat abbatem et conventum monasterii Sancti Dionysii in Francia contra indulta privilegiorum sedis apostolicae indebite molestari.

« Quia mundo posito... — Dat. apud Urbemveterem, x kalendas septembris, pontificatus nostri anno tertio. »

7374 Orvieto, 10 février 1291.

Confirmatio generalis privilegiorum monasterii de Farvakes, Noviomensis dioecesis. (Arch. Nat., L, **276**, 50.)

Dilectis in Christo filiabus .. abbatisse et conventui monasterii de Farvakes, Cisterciensis ordinis, Noviomensis diocesis.

« Solet annuere sedes... — Dat. apud Urbemveterem, IIII idus februarii, pontificatus nostri anno tertio. »

7375 Orvieto, 6 mars 1291.

Regem Franciae rogat permittere ut Rogerius, comes Fuxensis, ad regiam curiam veniat, ubi innocentiam suam ostendat. (Arch. Nat., J. **700**, 86).

Carissimo in Christo filio nostro Philippo, regi Francie illustri. « Nuper ad nostrum pervenit auditum quod nonnulli maliloqui contra dilectum filium nobilem virum Rogerium, comitem Fuxensem et vicecomitem Castriboni, subditum et fidelem tuum, linguas mendacii acuentes, eum apud excellentiam regiam falsis adinventionibus detulerunt, propter quod tuam sibi quodammodo benivolentiam subtraxisti, et, licet, sicut accepimus, securitatem petierit ad tuam presentiam veniendi, ut suam coram te innocentiam excusaret, illam nondum potuit obtinere, propter quod nostrum sibi ad hoc auxilium imploravit. Cum autem deceat magnificentiam tuam illum circa subditos tuos modum tenere ut libentius parcas quam ferias et plus te illis pacificum exhibeas quam severum, excellentiam regiam rogamus et hortamur attente quatinus, attendens quod tamquam pius et misericors princeps gratiam mansuetudinis et benignitatis apud singulos et precipue subditos tuos exercere teneris, eundem comitem ad suam innocentiam ostendendam, ob reverentiam apostolice sedis et nostram, securum venire, morari et redire permittas, secumque agas pie ac misericorditer in hac parte, ita quod Deum exinde merearis habere propitium et nos magnificentiam tuam merito comendare possimus. Dat. apud Urbemveterem, II nonas martii, pontificatus nostri anno quarto. »

7376 Orvieto, 31 juillet 1291.

Dispensatio matrimonii. (Arch. Vat., *Bull. gen.*, t. I, nº 24.)

Dilecto filio nobili viro Eduardo, carissimi in Christo filii

nostri Eduardi, Anglie, et dilecte in Christo filie nobili mulieri Blance, clare memorie Philippi, Francorum regum, natis. « Apostolice sedis benignitas circumspecta circa qualitates negotiorum et merita personarum aciem diligentis considerationis extendens et sollempni deliberatione prospitiens quid deceat, quid expediat, nonnulla que alias illicita noscerentur certis personis concedit interdum de sue plenitudine potestatis, presertim cum necessitas exigit et causa rationabilis id exposcit. Expositum quidem extitit coram nobis quod ex diversis et rationabilibus causis cupitis invicem matrimonialiter copulari, sed id tertio consanguinitatis gradu quo vobis attinetis invicem prohibente, vestrum non potest in hac parte absque dispensatione dicte sedis desiderium adimpleri. Nos igitur attenta consideratione pensantes quod, si hujusmodi matrimonii subsequatur effectus, carissimus in Christo filius noster Eduardus, rex Anglie illustris, pater tuus, fili Eduarde, negotium Terre Sancte, quod pro reverentia redemptoris et promotione fidei in exterminationem infidelium nationum, tamquam princeps christianissimus, tam potenter quam viriliter prosequendum assumpsit, tanto promptius tantoque utilius prosequetur quanto magis transfretationis sue tempore regnum Anglie dimittere poterit in quiete, quodque barones regni Francie, animorum sibi idemptitate conjuncti, ad illud prosequere dum consurgent virilius et ferventius una secum [intendent] (?), sicque per hec ipsi Terre Sancte multa et magna poterunt utilitates et comoda provenire. Sperantes quoque quod, si qua inter Francie Anglieque regna rancoris scintilla remanserit, ex ipsius matrimonii poterit consumatione deleri, tam propter premissas quam propter alias quamplures rationabiles causas inducti, quas silentio preterimus ad presens, queve ad id nostrum non indigne sed rationabiliter movent animum et inducunt, vobiscum ut, impedimento sanguinitatis hujusmodi non obstante, matrimonium invicem legitime contrahere ac in contracto remanere licite valeatis auctoritate apostolica de spetiali gratia dispensamus. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostre dispensationis infringere vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attemptare presumpserit, indignationem omnipotentis Dei et beatorum Petri et Pauli apostolorum ejus se noverit incursurum. Dat. apud Urbemveterem, II kalendas augusti, pontificatus nostri anno quarto. »

7377 Orvieto, 1er août 1291.

Priori provinciali ordinis praedicatorum in provincia Franciae et XL fratribus a priore eligendis praedicationem crucis in subsidium Terrae Sanctae in Francia committit. (Arch. Nat., J, 452, 34.)

Dilecto filio .. priori provinciali fratrum ordinis predicatorum in provincia Francie.

« Terre Sancte miserabilem... — Dat. apud Urbemveterem, kalendis augusti, pontificatus nostri anno quarto. »

7378 Orvieto, 1er août 1291.

Priori generali fratrum heremitarum ordinis S. Augustini et triginta fratribus ejusdem ordinis ab ipso priore eligendis praedicandae « crucis misterium » in civitatibus et dioecesibus citra mare in quibus fratres ejusdem ordinis commorantur, « preter Sicilie, Ungare ac Boemie regna et partes Polonie, » committit. (Arch. Nat., L, 277, 53; cf. ci-dessus, n° 6805.)

Dilecto filio .. priori generali fratrum heremitarum ordinis S. Augustini vel ejus vices gerenti.

« Terre Sancte miserabilem... — Dat. apud Urbemveterem, kalendis augusti, pontificatus nostri anno quarto. »

7379 Orvieto, 3 août 1291.

A rege Franciae centum milia librarum turonensium nigrorum sibi debita repetit. (Arch. Nat., J, 715, 20.)

Carissimo in Christo filio Philippo, regi Francorum illustri. « Sicut tua, fili carissime, excellentia bene novit, dudum felicis recordationis Martinus papa IIII, predecessor noster, malitia temporis faciente, variis et diversis causis perplexus, pro defensione jurium romane ecclesie ac regni Sicilie, ad cujus occupationem quondam P., olim rex Aragonum, predonicas manus extenderat, in magnis pecuniarum summis cameram sedis apostolice obligavit. Cumque postmodum nos dudum decimam omnium ecclesiasticorum proventuum in regno Francie ac certis partibus circumpositis regno ipsi tibi, qui prosecutionem negotii regni Aragonum, non sine magno expensarum onere, prudenter et viriliter assumpsisti, usque ad triennium duxerimus concedendam, ita tamen quod romane ecclesie pro suis necessitatibus et oneribus de prefata decima ducenta milia librarum turonensium nigrorum in duobus terminis propter hoc deputatis certo tempore solvere tenearis, prout in litteris apostolicis super concessione decime memorate confectis plenius continetur, nos ferventi desiderio affectantes ut a debitorum sarcina contractorum per predecessorem eundem dicta camera liberetur, celsitudinem regiam affectuose requirimus et rogamus per apostolica tibi scripta mandantes quatinus

residuum dicte summe, videlicet centum milia librarum turonensium nigrorum, in quibus in festo Omnium Sanctorum proximo futuro, secundum formam concessionis dicte decime, pro secunda et ultima solutione adhuc teneris solvere romane ecclesie supradicte, dilectis filiis Laufranco Anselmi, Baldo Rainerii, Chino et Mocho Pepi, Conrado Gallegaii, Symoni Anselmi et Bertino Fortibrachii, de societate Clarentum, civibus Pistoriensibus, camere nostre mercatoribus, vel aliquibus ex eis, has litteras deferentibus, nostre et predicte ecclesie nomine, in predicto festo, sine alicujus difficultatis obstaculo, sic liberaliter et libenter persolvas quod gratiam acquiras ex debito et ex affectu commendari valeat regia celsitudo... Nos enim venerabili fratri nostro S., episcopo Parisiensi, faciendi tibi plenam refutationem et quietationem ydoneam de hujusmodi centum milibus librarum turonensium, postquam a te fuerint eisdem mercatoribus nostro et prefate ecclesie nomine persolute, plenam per alias nostras litteras concedimus facultatem. Dat. apud Urbemveterem, iii nonas augusti, pontificatus nostri anno quarto. »

7380 Orvieto, 10 août 1291.

Contra detentores castri Arronae. (Arch. Vat., *Cart. S. Ang.*, XIII, vii, 3.)

Dilecto filio magistro Raynerio de Pisis, ducatus Spoletani rectori, notario nostro, vel ejus vicario. Ei mandat ut, nisi .. potestas, consilium et commune Spoletani castrum Arronae, ad romanam ecclesiam pertinens, quod occupatum detinent, infra decem dies liberum ei restituerint, illos omnibus privilegiis, indulgentiis, libertatibus et immunitatibus eis a sede apostolica concessis privatos denuntiet et ad exactionem decem milium marcharum argenti compellat.

« Dudum ad audientiam... — Dat. apud Urbemveterem, iiii idus augusti, pontificatus nostri anno quarto. »

7381 Orvieto, 18 août 1291.

Regem Franciae rogat de unione ordinum Hospitalariorum et Templariorum deliberare et quid agendum censeat sibi rescribere. (Arch. Nat., J, **341**, 40.)

Carissimo in Christo filio .. regi Francie illustri.

« Dira nimis et... — Dat. apud Urbemveterem, xv kalendas septembris, pontificatus nostri anno quarto. »

7382 Orvieto, 2 septembre 1291.

Benedicto, Sancti Nicolai in Carcere Tulliano diacono cardinali, concedit ut, si episcopalem dignitatem assumpserit, beneficia detinere possit quae tempore promotionis suae posséderit. (Arch. Vat., *Bull. gen.*, t. I, nº 26.)

Dilecto filio Benedicto, Sancti Nicolai in Carcere Tulliano diacono cardinali.

« Ex superna providentia... — Dat. apud Urbemveterem, iiii nonas septembris, pontificatus nostri anno quarto. »

7383 Orvieto, 2 septembre 1291.

De eodem negotio. (Arch. Vat., *Bull. gen.*, t. I, nº 25.)

Dilectis filiis .. Sancti Pauli de Urbe et Sancti Germani de Pratis Parisiensis monasteriorum abbatibus ac .. decano ecclesie Parisiensis mandat ut, cum Benedictus, Sancti Nicolai in Carcere Tulliano diaconus cardinalis, ad episcopalem dignitatem promoveri se fecerit, eum de omnibus beneficiis quae tempore promotionis obtinebit pacifica possessione gaudere, eique fructus et proventus eorum ministrari faciant; beneficia autem quae nunc possidet sunt : Archidiaconatus de Barro in Lingonensi et de Pissiaco in Carnotensi ecclesiis; ecclesia de Thowetestre, Lingonensis dioecesis; abbatia saecularis ecclesiae Sancti Stephani de Alatro; canonicatus et praebendae in Lingonensi, Carnotensi, Lugdunensi, Parisiensi, Anagnina, Tudertina et Sancti Audomari, Morinensis dioecesis, ecclesiis et basilica Sancti Petri de Urbe; ecclesia Sanctae Agathae in Suburra et domus sive hospitium ecclesiae Sanctorum Quatuor de Urbe ei ad vitam suam concessa; ecclesia Sancti Nicolai in Carcere Tulliano; ecclesiae Sancti Angeli in Foro piscium et Sanctae Susannae de Urbe.

« Ex superna providentia... — Dat. apud Urbemveterem, iiii nonas septembris, pontificatus nostri anno quarto. »

7384 Orvieto, 3 octobre 1291.

Regem Franciae rogat liberare mercatores italianos quos in carcere detinet. (Arch. Nat., J, **700**, 88.)

Carissimo in Christo filio Phylippo, regi Francie illustri.

« Pridem ad apostolice sedis notitiam crebra multorum assertione perducto quod mercatores Italie in regni tui partibus commorantes et bona ipsorum celsitudo regia

fecerat arrestari, nos, attendentes quod tuis honori et comodis accedebat et cupientes etiam, obtentu persone tue nobis in Christo carissime, ut omnes in eodem regno, et illi potissime quos ad hoc sedis apostolice favor fovet, tue protectionis munimine fulcirentur, dilectum filium magistrum Matheum de Neapoli, capellanum nostrum, cantorem ecclesie Carnotensis, cum litteris nostris ad presentiam regiam duximus destinandum, per eas et ipsius capellani ministerium serenitatem tuam inter cetera rogantes attentius et hortantes ut mercatores eosdem, et specialiter illos de societatibus Bonsignoris de Senis, Thome Spiliati et Lapi Hugonis Spine, Pulicum et Rimbertinorum, ac Lambertutii de Fliscobaldis de Florentia, Riczardorum de Luca et Clarentinorum de Pistorio, qui quorumque socii nostre sunt camere precipui mercatores et ecclesie romane diutius et utiliter servierunt, necnon et Ubaldinum de Infangatis ab impedimento arrestationis hujusmodi et quovis onere ipsis imposito liberares. Et quia hujusmodi gessimus et gerimus cordi negotium, post ejusdem capellani ad partes gallicanas adventum, alias super hoc tibi affectuosas direximus litteras, que, licet ad partes supradictas pervenerint, presentate tamen regali magnificentie non fuerunt, cum prefatus capellanus, per quem erat ipsarum presentatio facienda tuaque nobis referenda responsio super illis, jam de dictis partibus recessisset. Et quidem, fili, mirari non immerito cogimur quod, eodem capellano adhuc in partibus existente predictis et penes te pro hujusmodi negotio insistente, contra nonnullos mercatorum ipsorum, nostris postpositis precibus, processisti, adversus eos agravando quamplurimum manum tuam, cum potius magnitudinem regiam decuisset ut, saltem ob reverentiam apostolice sedis et nostram, post ejusdem capellani recessum de partibus memoratis processus et aggravatio hujusmodi, quanquam votis nostris contrarii, habiti extitissent, cum apertius pateat quod mercatores prefati ex predictarum interventu precum, quas sperabamus ad exauditionis gratiam sublato difficultatis obstaculo admittendas, non sint optatum comodum assecuti; nec habebat nostra credulitas ut preces nostre sic apud te inefficaces existerent, sic modicum fructum ferrent, cum spes nobis firma suggereret ut tu, progenitorum tuorum, qui promptis animis se beneplacitis apostolicis, dum viverent, coaptabant, laudanda vestigia imitans, preces vicarii Jesu Christi et devote reciperes et efficaciter adimpleres, nam etsi dicti mercatores in aliquo contra te vel tue prohibitionis edictum forsitan deliquissent, tam dure tamque aspere non erat contra eos hoc tempore procedendum, maxime cum, si consideretur attentius, societatum predictarum suffragium pro negotio Terre Sancte, in peramaro et permiserabili statu, prout jam intellexisse te credimus, non sine magno totius christianitatis obprobrio, constitute, quod cum mentis plurima turbatione referimus, sit nobis quamplurimum oportunum. Cum itaque prefatum mercatorum ipsorum negotium sic instantius et affectuosius rogamus, requirimus et hortamur in filio Dei patris quatinus, juxta premissarum precum nostrarum instantiam, memoratos mercatores, et precipue illos de societatibus supradictis, ob reverentiam predicte sedis et nostram, ab omni arrestationis obstaculo et cujusvis gravamine processus seu promissionis absolvas et soluta tibi occasione tuorum processuum obtentu nostro restitui facias gratiose, ipsosque cum suorum integritate bonorum proprie restituas libertati, ipsos nichilominus recommendatos in suis oportunitatibus favorabiliter habiturus. Sic igitur apud te preces nostre gratiam celeris executionis inveniant et promptum consequantur effectum, ut spes quam de tua devotione concepimus facti evidentia impleatur, ac terre prelibate subventio nullum ex detentione mercatorum ipsorum retardationis impedimentum suscipiat vel prorogationis sentiat detrimentum, sed ex prompta liberatione ipsorum accelerationis letetur comodo potioris, tuque proinde ab omnium retributore bonorum eterne beatitudinis premium et a nobis condigni favoris et gratie plenitudinem consequi merearis. Dat. apud Urbemveterem, v nonas octobris, pontificatus nostri anno quarto. »

7385 Sainte-Marie-Majeure, 1er décembre 1291.

De bonis monasterii Sancti Germani de Pratis Parisiensis recuperandis. (Arch. Nat., L, 277, 60.)

Dilecto filio .. priori de Coinsiaco, Suessionensis diocesis. « Dilectorum filiorum .. abbatis et conventus monasterii Sancti Germani de Pratis Parisiensis, ad romanam ecclesiam nullo medio pertinentis, ordinis S. Benedicti, precibus inclinati, presentium tibi auctoritate mandamus quatinus ea que de bonis ipsius monasterii alienata inveneris illicite vel distracta ad jus et proprietatem ejusdem monasterii studeas legitime revocare. Contradictores... Testes autem... Dat. Rome, apud Sanctam Mariam Majorem, kalendis decembris, pontificatus nostri anno quarto. »

7386 Sainte-Marie-Majeure, 17 décembre 1291.

Contra molestatores abbatis monasterii Sancti Petri, Arbensis diocesis. (Archives de Venise; Potth., 23876.)

Venerabili fratri .. archiepiscopo Jadrensi mandat ut

Franciscum, abbatem monasterii Sancti Petri, ordinis S. Benedicti, Arbensis dioecesis, absolvat a juramento quo coactus regimini sui monasterii et omni juri in eo renuntiavit; deinde Marcum Michaelem, comitem Arbensem, Stephanum de Forma, Madium de Parco et Zodenicum de Zodenicis, olim judices Arbenses, appellatione remota, excommunicatos publice nuntiet et nuntiari faciat et ab omnibus artius evitari, donec de injuriis praedicto abbati illatis satisfecerint; denique abbatem illum in corporalem possessionem monasterii sui reducat. Praedicti enim comes et judices eumdem Franciscum, quem adse acciverant, per multos dies in palatio Sanctae Crucis, capellae ejusdem monasterii, fame, siti pluribusque aliis afflictum injuriis stare fecerunt, constitutisque in monasterio procuratoribus, eumdem abbatem ad illud redire libere non permiserunt, sed eum igne minati sunt donec ei renuntiavisset.

« Ad audientiam nostram... — Dat. Rome, apud Sanctam Mariam Majorem, xvi kalendas januarii, pontificatus nostri anno quarto. »

7387 Sainte-Marie-Majeure, 18 décembre 1291.

Radulpho de Canaberiis defensionem fratrum praedicatorum in Francia committit. (Arch. Nat., L, 277, 60.)

Dilecto filio Radulpho de Canaberiis, canonico Aurelianensi. « Sub religionis habitu... Cum itaque dilecti filii .. prior provincialis et fratres ordinis fratrum predicatorum in Francia a nonnullis qui nomen Domini in vacuum recipere non formidant diversas, sicut accepimus, patiantur injurias et jacturas... discretioni tue per apostolica scripta mandamus quatinus dictos priorem et fratres, pro nostra et apostolice sedis reverentia, favoris oportuni presidiis prosequens, non permittas ipsos contra indulta privilegiorum ipsius sedis ab aliquibus indebite molestari, molestatores hujusmodi per censuram ecclesiasticam appellatione postposita compescendo. Attentius provisurus ne de hiis super quibus lis est forte jam mota seu que cause cognitionem exigunt et que indulta hujusmodi non contingunt te aliquatenus intromittas, nec in episcopum aliosve superiores prelatos excommunicationis vel suspensionis aut universitatem aliquam interdicti sententias promulgare presumas. Nos enim, si secus presumpseris, tam presentes litteras quam etiam processum quem per te illarum auctoritate haberi contigerit omnino carere viribus ac nullius fore decernimus firmitatis. Hujusmodi ergo mandatum nostrum sic prudenter et fideliter exequaris quod ejus fines quomodolibet non excedas. Presentibus post quinquennium minime valituris. Dat. Rome, apud Sanctam Mariam Majorem, xv kalendas januarii, pontificatus nostri anno quarto. »

7388 Sainte-Marie-Majeure, 13 janvier 1292.

Episcopo Autisiodorensi defensionem fratrum praedicatorum in Francia committit. (Arch. Nat., L, 277, 61.)

Venerabili fratri .. episcopo Autisiodorensi.

« Sub religionis habitu... — Dat. Rome, apud Sanctam Mariam Majorem, idibus januarii, pontificatus nostri anno quarto. »

7389 Sainte-Marie-Majeure, 13 janvier 1292.

De liberatione Giliberti, Alfonsi de Aragonia nuntii, a rege Franciae capti. (Arch. Nat., J, 700, 87.)

Venerabilibus fratribus .. Parisiensi et .. Aurelianensi episcopis. « Nostis, ut credimus, quinimmo vestra prudentia scire debet quod ab apostolica sede ter annis singulis in captores, spoliatores aut detentores ad ipsam euntium vel redeuntium ab eadem excommunicationis sententia publice promulgatur; non obstante si aliquibus cujuscumque preminentie, conditionis aut status, etiam si regia dignitate prefulgeant, sub quavis forma vel expressione verborum a sede sit predicta indultum quod excommunicari nequeant vel etiam interdici. Cum autem non sit vobis, prout arbitramur, incognitum quod carissimus in Christo filius noster Phylippus, rex Francorum illustris, Gilibertum, quem quondam Alfonsus de Aragonia, dum adhuc viveret, ad prefatam sedem pro suis negotiis dirigebat, capi fecit in itinere constitutum, qui adhuc sub carcerali custodia dicitur detineri, nos, de ipsius regis veluti filii predilecti salute solliciti et ad sui honoris augmentum paterne sollicitudinis studio intendentes, volumus et per apostolica vobis scripta mandamus quatinus apud eundem regem interponatis, prout cautius et efficacius expedire videritis, partes vestras, ut predictum Gilibertum libertati restituat, ipsum abire libere permittendo. Si vero prefatus rex propter captionem et detentionem ipsius absolutionis beneficio indigebit, vos ei auctoritate nostra beneficium ipsum juxta formam ecclesie impendatis. Super hiis autem vobis secrete ac fiducialiter scribimus, cum salutem regis ipsius suique honoris augmentum, sicut firmiter creditur, diligatis, ac per vos, cum vestris dicatur libenter adherere consiliis, ejus animus valeat induci facilius ad exequenda

et efficaciter adimplenda que petimus in hac parte. Dat. Rome, apud Sanctam Mariam Majorem, idibus januarii, pontificatus nostri anno quarto (1). »

7390 Sainte-Marie-Majeure, 13 janvier 1292.

Ut nuntii Jacobi de Aragonia per Franciam transire possint. (Arch. Nat., J, **715**, 305[26].)

Carissimo in Christo filio Carolo illustri. Eum rogat ut nuntios quos Jacobus, quondam Petri olim regis Aragonum filius, « ad apostolicam sedem intendit in proximo destinare, » per terram suam libere et secure transire permittat; speciales super hoc officialibus et subditis suis litteras dirigendo, quas cursoribus apostolicis, latoribus praesentium, faciat assignari, per eos eidem Jacobo deferendas.

« Habet fili carissime... — Dat. Rome, apud Sanctam Mariam Majorem, idibus januarii, pontificatus nostri anno quarto. »

7391 Sainte-Marie-Majeure, 18 janvier 1292.

Dispensatio residentiae. (Arch. Nat., J, **691**, 134.)

Dilectis filiis .. Sancti Germani de Pratis juxta Parisius et .. Sancti Albini Andegavensis monasteriorum abbatibus ac .. officiali Parisiensi mandat ut quatuor clericis Caroli, nati clarae memoriae Philippi regis Franciae, comitis Andegavensis, per quinquennium fructus, redditus et proventus beneficiorum suorum integre ministrari faciant ac si illi in ecclesiis in quibus beneficia obtineant resideant.

« Quanto majoris devotionis... — Dat. Rome, apud Sanctam Mariam Majorem, xv kalendas februarii, pontificatus nostri anno quarto. »

7392 Sainte-Marie-Majeure, 19 janvier 1292.

Odonem, monasterii Sancti Ricarii in Pontivo abbatem, regi Franciae commendat. (Arch. Nat., J, **700**, 85.)

Carissimo in Christo filio .. regi Francie illustri. Monasterio Sancti Ricarii in Pontivo per obitum Aegidii vacante, prior et conventus Bernardum de Candas abbatem elegerunt. Hac vero electione per G., Sabinensem episcopum, Hugonem, Sanctae Sabinae presbyterum, et Petrum, Sancti Eustachii diaconum cardinales, examinata et propter scientiae defectum in Bernardo repertum cassata, papa Odonem, tunc priorem prioratus de Bredenai, Tornacensis dioecesis, eidem monasterio praefecit, eumque regi commendat.

« Occurrit nobis de... — Dat. Rome, apud Sanctam Mariam Majorem, xiiii kalendas februarii, pontificatus nostri anno quarto. »

7393 Sainte-Marie-Majeure, 15 mars 1292.

Regem Franciae rogat liberare mercatores camerae apostolicae quos in carcere detinet. (Arch. nat., J, **700**, 88 *bis*.)

Carissimo in Christo filio Phylippo, regi Francie illustri. Litteras supra (n° 7384) transcriptas, per .. Spoletanum episcopum delatas, memorat, additque : « Cum itaque hujusmodi negotium propter premissas causas cordi specialiter habeamus et gratanter intellexerimus quod, beneplacitis apostolicis te conformans, predictos mercatores restitueris libertati, regalem magnitudinem multiplicatis instantiis rogamus, requirimus et hortamur attente quatinus, juxta premissarum precum nostrarum tenorem, prefatos mercatores et potissime illos de Bonsignoris, Thome Spiliati et Lapi Hugonis Spine, Pulicum et Rimbertinorum societatibus supradictis, ob reverentiam Jesu Christi, ad cujus feliciter promovendum negotium potissime gerimus in hac parte respectum, ab omni arrestationis obstaculo et quovis gravamine de munificentia regie liberalitatis absolvas, eis gratiose restituendo integre bona sua et si quid etiam occasione hujusmodi de mandato regio sit fortassis exhibitum ab eisdem, ac eos et etiam Ubaldinum predictum nichilominus favorabiliter habeas in suis oportunitatibus commendatos.

« Cum pridem ad... — Dat. Rome, apud Sanctam Mariam Majorem, idibus martii, pontificatus nostri anno quinto. »

7394 Sainte-Marie-Majeure, 27 mars 1292.

Regem Franciae rogat ut ecclesiae Turonensi justitiam ipsius vassallorum restituat. (Arch. Nat., J, **700**, 89.)

Carissimo in Christo filio Philippo, regi Francie illustri. « Habet assertio venerabilis fratris nostri .. archiepiscopi Turonensis quod tam bone memorie Johannis quam Bochardi, predecessorum suorum, temporibus, quamplurium feudorum Turonensis ecclesie ac vassallorum ejus

(1) Cette lettre était close.

justitia, ut patrie verbis utamur, per Dyonisium de Paredo, tunc Turonie ballivum, pro sue voluntatis arbitrio extitit occupata, que adhuc, sicut asseritur, taliter detinetur, propter quod, cum prefatus archiepiscopus suos et ecclesie predicte vassallos in illis partibus tueri non valeat, officialium tuorum potentia obsistente, quamplures suis non contenti limitibus contra eum et ecclesiam supradictos insurgunt, jura usurpant ipsorum et alias eos multipliciter impetunt et molestant; quamobrem iidem vassalli, dum se in hac parte conspiciunt indefensos et ejusdem ecclesie destitutos auxilio, coguntur quasi ab ecclesia ipsa recedere aliudque dominium querere, ut in eorum bonis et juribus defensentur, in predictorum archiepiscopi et ecclesie prejudicium et jacturam. Quare prefatus archiepiscopus suppliciter postulabat a nobis ut sibi et eidem ecclesie super hiis de benignitate providere solita curaremus. Rogamus itaque magnificentiam [tuam] et hortamur in Domino Jesu Christo quatinus, salubria progenitorum tuorum vestigia imitans et laudabiles actus sequens, predictam feudorum ac vassallorum justitiam archiepiscopo et ecclesie supradictis, pro divina et apostolice sedis ac nostra reverentia tueque salutis et exaltationis augmento, facias sublata difficultate restitui sive reddi, eam in hoc efficatiam impensurus ut eterne beatitudinis premium exinde consequaris a Domino, qui pro minimis grandia recompensat, nosque devotionem regiam non immerito commendemus. Dat. Rome, apud Sanctam Mariam Majorem, vi kalendas aprilis, pontificatus nostri anno quinto. »

7395 Sainte-Marie-Majeure, 27 mars 1292.

Regem Franciae rogat ut ecclesiae Turonensi sua bona a regiis officialibus occupata restitui faciat. (Arch. nat., J, 700, 89 *bis*.)

Carissimo in Christo filio Philippo, regi Francie illustri. « Mentem regiam ad ... Sane venerabilis frater noster .. archiepiscopus Turonensis nobis exposuit quod Dyonisius de Paredo, tunc in Turonie partibus balivus, et nonnulli servientes regii, moram in dictis partibus facientes, bone memorie Johannis, predecessoris archiepiscopi memorati, pro sua voluntate bona occupare, ac ipsum de maneriis suis omnibus violenter eicere presumpserunt, nonnullos custodes in ipsis maneriis deputando, et adhuc bona supradicta per eundem Dyonisium detinentur taliter occupata. Et licet prefatus balivus pluries requisitus extiterit ut bona eadem ecclesie restitueret prelibate, id tamen efficere hactenus recusavit, asserens restitutionem hujusmodi nullatenus se facturum, nisi prius expensas per servientes et custodes eosdem in custodiendis maneriis ipsis factas, ac etiam quasdam alias, quas idem balivus in causa quadam ab ipso cum eodem Johanne, dum viveret, habita se fecisse proponit, archiepiscopus plene restitueret memoratus. Quare nobis humiliter supplicavit ut sibi et eidem ecclesie super hiis de benignitate providere solita dignaremur... Celsitudinem regiam rogandam attente duximus et hortandam quatinus, pro divina et apostolice sedis reverentia, prefatis archiepiscopo et ecclesie bona supradicta facias cum integritate restitui sive reddi, nec permittat benignitas regia ut idem archiepiscopus occasione predictarum expensarum, cum ipsas exigi potius deceat a dicto balivo quam ipse easdem deducere valeat, ulterius molestetur... Dat. Rome, apud Sanctam Mariam Majorem, vi kalendas aprilis, anno quinto. »

7396 Sainte-Marie-Majeure, 27 mars 1292.

Regem Franciae rogat ut archiepiscopo Turonensi summam pecuniae restitui faciat. (Arch. nat., J, 700, 90.)

Carissimo in Christo filio Philippo, regi Francie illustri. « Venerabili fratre nostro .. archiepiscopo Turonensi nuper accepimus referente quod, cum olim regni Francie decima clare memorie Ludovico, regi Francie, avo tuo, qui crucis assumpto signaculo in Terre Sancte proficisci subsidium intendebat, fuisset ab apostolica sede concessa, ita tamen quod ejusdem regni prelati crucis signo vivifice insigniti qui transfretare intenderent in subsidium dicte terre suorum proventuum aut reddituum decimam sibi pro suis propter hoc subeundis sumptibus retinerent; cumque postmodum bone memorie Vincentus, archiepiscopus Turonensis, predecessor ipsius, crucis vexillo munitus, ad ultramarinas partes cum comitiva non modica personaliter se conferret, prosequendo sollicite votum suum, tandem ad civitatem Neapolitanam perveniens, inibi, sicut Domino placuit, debitum nature persolvit. Sed quoniam ad partes non pervenit easdem, prefatus rex vel servientes ipsius mille septingentas et quinquaginta libras turonensium ejusdem archiepiscopi, apud locum fratrum predicatorum de Turonis fiducia secura depositas, capi fecit et deferri Parisius eas inibi nomine regio deponendas. Cum itaque prefatus Vincentus quantum in eo fuerit in hac parte perfecerit votum suum et immunitas dicte decime sibi nacta frustrari non debeat, ac etiam, sicut habet fidedigna relatio, in suos et sociorum suorum necessarios apparatus magnam expenderit pecunie quantitatem, regalem magnificentiam

rogandam attente duximus et hortandam quatinus predictam summam pecunie memorato archiepiscopo, pro divina et apostolice sedis ac nostra reverentia, facias cum integritate restitui in utilitatem Turonensis ecclesie convertendam... Dat. Rome, apud Sanctam Mariam Majorem, vi kalendas aprilis, pontificatus nostri anno quinto. »

FIN DE L'APPENDICE I.

APPENDICE II

LETTRES NON ENREGISTRÉES, MENTIONNÉES DANS LES REGESTA PONTIFICUM ROMANORUM DE POTTHAST

7397 Latran, 24 ou 25 février 1288.

.. *custodi fratrum minorum ecclesiae Sancti Francisci Assisinatis* paramenta pontificalia, vasa argentea, etc., pro eadem ecclesia, per magistrum Petrum de Sora, clericum et familiarem suum, transmittit.

« Suscepimus nuper licet... — Dat. Laterani, vi kalendas martii, anno primo. » (Potth., 22605.)

7398 Saint-Pierre, 4 mars 1288.

.. *abbati monasterii Sancti Bartholomaei Campi Regis, Eugubinae dioecesis*, mandat curet ut sententia a vicario episcopi Eugubini pro fratribus ordinis minorum de Eugubio contra monasterium Sancti Petri Eugubinum lata observetur.

« Sua nobis dilecti... — Dat. Rome, apud Sanctum Petrum, iv nonas martii, anno primo. » (Potth., 22613.)

7399 Saint-Pierre, 11 avril 1288.

.. *magistro, definitoribus et capitulo generali ordinis praedicatorum* significat electionem suam.

« Disponente summi regis... — Dat. Rome, apud Sanctum Petrum, iii idus aprilis, anno primo. » (Potth., 22648.)

7400 Saint-Pierre, 12 avril 1288.

.. *officiali Abrincensi* mandat ut litem inter monasterium de Sancto Albino, Cisterciensis ordinis, ex una parte, et Gaufridum de Soreya, Petrum Tornemine, Guillelmum de Rupe, Gaufridum de Lo..., milites, Rollandum Gaufridi, Gaufridum Petri, Gaufridum Le Du, laicos, Trecorensis et Briocensis civitatum et dioecesium, ex altera, super decimis, terris, debitis et aliis existentem decernat.

« Conquesti sunt nobis... — Dat. Rome, apud Sanctum Petrum, ii idus aprilis, anno primo. » (Potth., 22649.)

7401 Saint-Pierre, 12 avril 1288.

.. *officiali Trecorensi* mandat ut litem inter monasterium de Sancto Albino, Cisterciensis ordinis, ex una parte, et monasterium Beatae Mariae de Bello Loco, ordinis S. Augustini, .. priorem Villae Monialium, Petrum dictum Fabrum, clericum, monasterium monialium de Sancto Sulpicio, Petrum de Guerclip et Gaufridum de Monteforti, milites, Petrum dictum Diabolum et Gaufridum, ejus fratrem, laicos, Macloviensis et Redonensis civitatum et dioecesium, ex altera, super decimis, terris et aliis existentem decernat.

« Conquesti sunt nobis... — Dat. Rome, apud Sanctum Petrum, ii idus aprilis, anno primo. » (Potth., 22650.)

7402 Saint-Pierre, 13 avril 1288.

.. *abbati et conventui monasterii Vallium Sarnaii* omnes libertates, immunitates et exemptiones confirmat.

« Cum a nobis... — Dat. Rome, apud Sanctum Petrum, idibus aprilis, anno primo. » (Potth., 22659.)

7403 Saint-Pierre, 13 avril 1288.

.. *priorissae et conventui monasterii de Sictunia, Cisterciensis ordinis, Strengenensis dioecesis*, concedit ut possessiones et alia bona a monialibus jure successionis vel alio recipienda accipere et tenere possint.

« Devotionis vestre precibus... — Dat. Rome, apud Sanctum Petrum, idibus aprilis, anno primo. » (Potth., 22660.)

7404 Saint-Pierre, 13 avril 1288.

.. *abbati et conventui monasterii de Neubotle, Cisterciensis ordinis, Sancti Andreae dioecesis*, facultatem concedit utendi privilegiis et indulgentiis quibus ignorantiae causa usi antea non fuerint.

« Cum sicut ex... — Dat. Rome, apud Sanctum Petrum, idibus aprilis, anno primo. » (Potth., 22662.)

7405 Saint-Pierre, 20 avril 1288.

Fratres minores Turonenses ab omni episcopali jurisdictione eximit. Dat. xii kalendas maii, anno primo. (Potth., 22672.)

7406 Saint-Pierre, 22 avril 1288.

Jus patronatus de Smalham a David Olifard datum confirmat (Potth., 22678.)

7407 Saint-Pierre, 25 avril 1288.

Matthaeo, Sanctae Mariae in Porticu diacono cardinali, archipresbytero basilicae Principis apostolorum de Urbe, canonicatum et praebendam in Lincolniensi ecclesia, per obitum Petri de Sabello vacantia, confert eumque de illis per suum annulum praesentialiter investit.

« Inter prelatos ecclesie... — Dat. Rome, apud Sanctum Petrum, vii kalendas maii, anno primo. » (Potth., 22679.)

7408 Saint-Pierre, 7 mai 1288.

Mathaeum, Sanctae Mariae in Porticu diaconum cardinalem, protectorem ordinis minorum confirmat.

« Felicis recordationis Nicolaus... — Dat. Rome, apud Sanctum Petrum, nonis maii, anno primo. » (Potth., 22703.)

7409 Saint-Pierre, 7 mai 1288.

Eidem curam, regimen et protectionem ordinis Sanctae Clarae confert.

« Licet ex injuncto... — Dat. Rome, apud Sanctum Petrum, nonis maii, anno primo. » (Potth., 22704.)

7410 Rieti, 26 mai 1288.

.. *abbatissae et conventui monasterii Sanctae Clarae Assisinatis* indulget ut, tanquam si in saeculo sint, omnia bona etiam stabilia, feudalibus exceptis, recipere et retinere possint.

« Devotionis vestre precibus... — Dat. Reate, vii kalendas junii, anno primo. » (Potth., 22720.)

7411 Rieti, 27 mai 1288.

.. *magistro et fratribus hospitalis Sanctae Mariae Theutonicorum Jerosolimitani* libertates, immunitates et exemptiones confirmat.

« Solet annuere sedes... — Dat. Reate, vi kalendas junii, anno primo. » (Potth., 22721.)

7412 Rieti, 31 mai 1288.

.. *abbati et conventui monasterii de Neubotle, Cisterciensis ordinis, Sancti Andreae dioecesis*, jus patronatus in ecclesia de Heryeth, eis ab Elena dicta La Zuche collatum, confirmat.

« Cum a nobis... — Dat. Reate, ii kalendas junii, anno primo. » (Potth., 22727.)

7413

Conventiones et obligationes inter Carolum, regem Siciliae, et Alfonsum, natum quondam Petri olim regis Aragonum, initas invalidas esse declarat.

« Dissolve colligationes impietatis... » (Potth., 22728) (1).

7414 Rieti, 5 juin 1288.

Gerardo, episcopo Sabinensi, apostolicae sedis legato et una cum R., comite Atrebatensi, bajulo regni Siciliae per romanam ecclesiam constituto. Declarat eum non ex eo

(1) Cf. ci-dessus, n° 560.

legationis officium deposuisse quod ad sedem apostolicam licentia non petita venerit.

« Felicis recordationis Martinus... — Dat. Reate, nonis junii, anno primo. » (Potth., 22737.)

7415 Rieti, 5 juin 1288.

Eidem concedit ut, postquam regnum Siciliae ingressus fuerit, ex eo egredi et ad sedem apostolicam venire, quotiens ipsi opportunum videbitur, possit.

« Cum te ad... — Dat. Reate, nonis junii, anno primo. » (Potth., 22738.)

7416 Rieti, 5 juin 1288.

.. abbati et conventui monasterii de Camberone, Cisterciensis ordinis, Cameracensis dioecesis, omnes libertates, immunitates et exemptiones confirmat.

« Solet annuere sedes... — Dat. Reate, nonis junii, anno primo. » (Potth., 22739.)

7417 Rieti, 22 juin 1288.

Universis Christi fidelibus ecclesiam fratrum minorum Velitrensem visitantibus in certis diebus indulgentiam unius anni et XL dierum concedit.

« Loca Deo dicata... — Dat. Reate, x kalendas julii, anno primo. » (Potth., 22747.)

7418 Rieti, 22 juin 1288.

.. abbati et conventui monasterii de Thela, Cisterciensis ordinis, Lausanensis dioecesis, libertates, immunitates et exemptiones confirmat.

« Cum a nobis... — Dat. Reate, x kalendas julii, anno primo. » (Potth., 22748.)

7419 Rieti, 24 juin 1288.

.. priori et fratribus domus Beatae Mariae de Monte Carmeli Trevirensis domum in civitate Trevirensi sitam, eis a Margaretha dicta Regina Trevirensi datam, confirmat.

« Cum a nobis... — Dat. Reate, VIII kalendas julii, anno primo. » (Potth., 22749.)

7420 Rieti, 27 juin 1288.

.. abbatissae et conventui monasterii Sancti Francisci Bononiensis, ordinis Sanctae Clarae, immunitates et privilegia confirmat.

« Cum a nobis... — Dat. Reate, v kalendas julii, anno primo. » (Potth., 22750.)

7421 Rieti, 30 juin 1288.

.. abbati et conventui monasterii de Neubotle, Cisterciensis ordinis, Sancti Andreae dioecesis, quasdam terras Estircrag vulgariter nuncupatas, eis a clarae memoriae Alexandro, rege Scotiae, datas, confirmat.

« Cum a nobis... — Dat. Reate, II kalendas julii, anno primo. » (Potth., 22751.)

7422 Rieti, 1er juillet 1288.

Benedicto, Sancti Nicolai in Carcere Tulliano diacono cardinali, curam et protectionem ordinis Sancti Guillermi committit. Dat. kalendis julii, anno primo. (Potth., 22752.)

7423 Rieti, 4 juillet 1288.

.. abbatibus monasteriorum de Elseneborch et de Huseborch, ac .. praeposito de Hademersleve, Halberstadensis dioecesis, causam abbatissae et conventus monasterii de Quedelingeburch, ordinis S. Augustini, contra Olricum de Regensten, comitem, qui in solo ipsius monasterii aedificia et munitiones injuste construxit, decernendam committit.

« Sua nobis dilecte... — Dat. Reate, IV nonas julii, anno primo. » (Potth., 22753.)

7424 Rieti, 15 juillet 1288.

.. abbati Sancti Auberti, .. decano Sancti Gaugerici et Franconi, canonico Cameracensibus, significat .. decanum et Godefridum, canonicum ecclesiae Sancti Georgii Coloniensis, iniquam sententiam contra consules, scabinos et universitatem oppidi Tremoniensis perperam promulgasse, a qua cum praedicti consules, scabini et universitas ad sedem apostolicam appellaverint, eos praedictos decanum et canonicum excommunicavisse; eisque mandat ut hanc excommunicationis sententiam, si post appellationem legitimam lata fuerit, irritam denuncient.

« Sua nobis judex... — Dat. Reate, idibus julii, anno primo. » (Potth., 22755.)

7425 Rieti, 23 juillet 1288.

.. *abbatissae et conventui monasterii Sancti Servatii de Quedelingeburch, ordinis S. Augustini, Halberstadensis dioecesis*, libertates, immunitates et exemptiones confirmat.

« Cum a nobis... — Dat. Reate, x kalendas augusti, anno primo. » (Potth., 22756.)

7426 Rieti, 5 août 1288.

Pernae, abbatissae, et conventui monasterii Sanctae Annae de Nuceria Christianorum, ordinis S. Augustini, Salernitanae dioecesis, omnia bona quae bonae memoriae Petrus, Capudaquensis episcopus, huic monasterio legavit confirmat.

« Petitio vestra nobis... — Dat. Reate, nonis augusti, anno primo. » (Potth., 22762.)

7427 Rieti, 12 août 1288.

.. *priori generali et fratribus ordinis Beatae Mariae de Monte Carmeli* libertates et immunitates a praedecessoribus suis concessas confirmat.

« Solet annuere sedes... — Dat. Reate, II idus augusti, anno primo. » (Potth., 22771.)

7428 Rieti, 13 août 1288.

.. *regi Angliae* commendat Alfonsum, quem Valascus Gometii de Portugalia, ordinis minorum, dum in saeculo moraretur, ex legitima uxore habuit, quique in terra regio dominio subjecta habitat.

« Regie devotionis sinceritas... — Dat. Reate, idibus augusti, anno primo. » (Potth., 22772.)

7429 Rieti, 13 août 1288.

.. *abbati Sancti Auberti*, .. *decano Sancti Gaugerici et magistro Franconi, canonico Cameracensibus*, mandat ut causam inter judicem, consules, scabinos et universitatem oppidi Tremoniensis, patronos ecclesiarum parrochialium Sanctae Mariae et Sancti Nicolai et altaris Sancti Johannis Baptistae in ecclesia Sancti Reynoldi de Tremonia, Coloniensis dioecesis, ex parte una, et decanum ecclesiae Sanctae Mariae ad Gradus Coloniensis, falso asserentem se parrochialium ecclesiarum et altaris praedictorum patronum, ex altera, vertentem decernant.

« Sua nobis judex... — Dat. Reate, idibus augusti, anno primo. » (Potth., 22774.)

7430 Rieti, 13 août 1288.

Eisdem eamdem causam repetit additque .. decanum et Godefridum, canonicum ecclesiae Sancti Georgii Coloniensis, recusasse ut acta communia per quae eadem causa instrueretur in authenticam scripturam redigerentur et contra praedictos judicem, consules, scabinos et universitatem sententiam iniquam promulgasse. Denique eis mandat ut quod canonicum fuerit decernant.

« Sua nobis judex... — Dat. Reate, idibus augusti, anno primo. » (Potth., 22775.)

7431 Rieti, 13 août 1288.

.. *priori et fratribus ecclesiae Sanctae Mariae extra Portam Becciani de castro Plebis, ordinis S. Augustini, Clusinae dioecesis*. Eorum protectionem suscipit bonaque et possessiones confirmat.

« Justis petentium desideriis... — Dat. Reate, idibus augusti, anno primo. » (Potth., 22776.)

7432 Rieti, 13 août 1288.

.. *priori et fratribus ecclesiae Sanctae Mariae de Caphagio Florentinae extra Portam Ballae, ordinis S. Augustini.* Eorum protectionem suscipit bonaque et possessiones confirmat.

« Justis petentium desideriis... — Dat. Reate, idibus augusti, anno primo. » (Potth., 22777.)

7433 Rieti, 23 août 1288.

Monasterii in Waldsassen immunitates confirmat. Dat. x kalendas septembris, anno primo. (Potth., 22780.)

7434 Rieti, 26 août 1288.

.. *praeposito*, .. *decano et* .. *scholastico ecclesiae Daventrensis, Trajectensis dioecesis*, mandat ut causam decernant vertentem inter universitatem oppidi Tremoniensis, ex parte una, et archiepiscopum Coloniensem, ex altera, qui Theoderico de Altena et Roberto, canonicis ecclesiae Susatiensis, Coloniensis dioecesis, et Godescalco de Molengassen, clerico Coloniensi, commisit ut inquirerent de processu Ertmari de Suntheym, laici oppidi Tremoniensis.

« Sua nobis judex... — Dat. Reate, VII kalendas septembris, anno primo. » (Potth., 22783.)

7435 Rieti, 5 septembre 1288.

.. *abbati monasterii Sybergensis, ordinis S. Benedicti, Coloniensis dioecesis.* Ei, cum archiepiscopus Coloniensis captivus sit et Adolfus, comes de Monte, proposuerit canonicos in ecclesia de Dussillendorp ordinare eisque de bonis propriis praebendas assignare, mandat ut canonicorum numerum ordinet ecclesiamque collegiatam fore statuat.

« Ex parte dilecti... — Dat. Reate, nonis septembris, anno primo. » (Potth., 22793.)

7436 Rieti, 13 septembre 1288.

.. *abbati et conventui monasterii in Halsprunnon, ordinis Cisterciensis, Eistetensis dioecesis,* libertates, immunitates et exemptiones confirmat.

« Cum a nobis... — Dat. Reate, idibus septembris, anno primo. » (Potth., 22804.)

7437 Rieti, 13 septembre 1288.

.. *abbati monasterii Sancti Autberti, .. decano ecclesiae Sancti Gaugerici et Franconi, canonico Cameracensibus,* rursus causam inter universitatem oppidi Tremoniensis et decanum ecclesiae Sanctae Mariae ad Gradus Coloniensis committit.

« Significarunt nobis judex... — Dat. Reate, idibus septembris, anno primo. » (Potth., 22805.)

7438 Rieti, 13 septembre 1288.

.. *decano ecclesiae Herridensis, Eistetensis dioecesis,* mandat ut ea quae de bonis monasterii in Halsprunnon, ordinis Cisterciensis, Eistetensis dioecesis, alienata illicite vel distracta invenerit, ad jus et proprietatem ejusdem revocet.

« Ad audientiam nostram... — Dat. Reate, idibus septembris, anno primo. » (Potth., 22806.)

7439 Rieti, 13 septembre 1288.

Monasterii Heilsbronnensis libertates et immunitates confirmat. Dat. Reate, idibus septembris, anno primo. (Potth., 22808.)

7440 Rieti, 17 septembre 1288.

.. *episcopo Tornacensi* mandat ut clericos suae jurisdictioni subjectos qui in praejudicium dominii temporalis Guidonis, comitis Flandriae, homicidia, furta, rapinas et excessus alios commiserint vel publice arma per terram ejusdem comitis detulerint severitate canonica castiget.

« Nuper ad nostrum... — Dat. Reate, xv kalendas octobris, anno primo. » (Potth., 22809.)

7441 Rieti, 17 septembre 1288.

Isabellae, comitissae Flandriae, licentiam concedit ingrediendi domum ordinis fratrum minorum a Guidone, ipsius conjuge, in parrochia de Werkino constructam. Dat. Reate, xv kalendas octobris, anno primo. (Potth., 22810.)

7442 Rieti, 22 septembre 1288.

Guidoni, comiti Flandriae, concedit ne quis legatus apostolicae sedis vel subdelegatus contra eum per biennium excommunicationis sententiam promulgare possit. Dat. x kalendas octobris, anno primo. (Potth., 22812.)

7443-7444 Rieti, 22 septembre 1288.

Guidoni, comiti Flandriae, indulget ut quatuor clerici ejus familiares fructus, redditus et proventus beneficiorum suorum ecclesiasticorum cum eadem integritate per quinquennium percipiant ac si in ecclesiis in quibus beneficia ipsa obtineant personaliter resideant. Dat. Reate, x kalendas octobris, anno primo. (Potth., 22813.)

In e. m. .. praeposito Cameracensis et .. decano Curtrensis ecclesiarum mandat ut eisdem clericis praedictos fructus et redditus integre ministrari faciant.

7445-7446 Rieti, 22 septembre 1288.

Eidem facultatem concedit audiendi divina officia in locis interdicto suppositis. Dat. ut supra. (Potth., 22814.)

In e. m. Isabellae, uxori ejus.

7447 Rieti, 22 septembre 1288.

Isabellae, comitissae Flandriae, facultatem concedit eligendi proprium confessorem. Dat. ut supra. (Potth., 22815.)

7448 Rieti, 4 octobre 1288.

Inhibet sub poena mille marcharum argenti ne quis audeat de cetero alienare jura, redditus et possessiones in Rabuti et Ceperani castris et aliis Campaniae locis. Dat. Reate, iv nonas octobris, anno primo. (Potth., 22823.)

7449 Rieti, du 15 mai au 15 octobre 1288.

.. *priori Sancti Petri Scheradii*, .. *praepositis Sanctae Reparatae, Florentinae, et Sancti Stephani Pratensis ecclesiarum*, *Pistoriensis dioecesium*, mandat curent ut sententia in causa partim pro priore et capitulo Sancti Laurentii, partim pro abbatissa et conventu monasterii de Burgo Sancti Laurentii de Mugello, ordinis S. Benedicti, Florentinae dioecesis, lata confirmetur.

« Significarunt nobis prior... — Dat. Reate, id... anno primo. » (Potth., 22825.)

7450 Rieti, 25 octobre 1288.

.. *abbati et conventui monasterii de Gengenbach, ordinis S. Benedicti, Argentinensis dioecesis*, indulget ut tempore generalis interdicti divina officia celebrare possint.

« Devotionis vestre precibus... — Dat. Reate, viii kalendas novembris, anno primo. » (Potth., 22829.)

7451 Rieti, 25 octobre 1288.

.. *praeposito ecclesiae Sancti Jacobi Bruxellensis*, *Cameracensis dioecesis*, mandat ut ea quae de bonis hospitalis Antwerpiensis alienata illicite vel distracta invenerit ad jus et proprietatem ejusdem hospitalis revocet.

« Dilectarum in Christo... — Dat. Reate, viii kalendas novembris, anno primo. » (Potth., 22830.)

7452 Sainte-Marie-Majeure, 1er novembre 1288.

.. *abbati et conventui monasterii Sancti Mauritii in Homburgk, ordinis S. Benedicti*, *Maguntinae dioecesis*, libertates, immunitates et exemptiones confirmat. Dat. Romae, apud Sanctam Mariam Majorem, kalendis novembris, anno primo. (Potth., 22832.)

7453 Sainte-Marie-Majeure, 22 novembre 1288.

.. *senatorem Urbis* vituperat quod Terracinensi, Pipernensi et Setinae communitatibus, romanae ecclesiae fidelibus, sub certa poena mandavit ut ad cameram Urbis speciales nuntios mitterent bladi, vini liquorumque mensuras recepturos.

« Grave gerimus admodum... — Dat. Rome, apud Sanctam Mariam Majorem, x kalendas decembris, anno primo. » (Potth., 22833.)

7454 Sainte-Marie-Majeure, 13 décembre 1288.

Monasterii Esromensis protectionem suscipit bonaque et privilegia confirmat. Dat. idibus decembris, anno primo. (Potth., 22838.)

7455 Sainte-Marie-Majeure, 23 décembre 1288.

Commune Firmi reprehendit ob ultrices manus illatas in Andream quondam Loffredi, civis Romani, et ejus familiam, quem potestatem Firmani elegerant, monetque eos ut illi satisfaciant. Dat. x kalendas januarii, anno primo. (Potth., 22848.)

7456 Sainte-Marie-Majeure, 3 janvier 1289.

.. *abbati monasterii de Hecmonda*, *Trajectensis dioecesis*, mandat ut ea quae de bonis monasterii monialium de Rijsenburgh, ordinis S. Benedicti, Trajectensis dioecesis, alienata illicite vel distracta invenerit ad jus et proprietatem ejusdem revocet.

« Dilectarum in Christo... — Dat. iii nonas januarii, anno primo. » (Potth., 22850.)

7457 Sainte-Marie-Majeure, 5 janvier 1289.

.. *archiepiscopo Rothomagensi*, *Guidoni de Novavilla*, *praeposito de Melengeyo in ecclesia Carnotensi litterarumque apostolicarum contradictarum auditori, et .. abbati monasterii Sancti Illidii Claromontensis* significat se concessisse clericis domesticis commensalibus Hugonis, Sanctae Sabinae presbyteri cardinalis, ut etiam non residentes proventus beneficiorum suorum percipere possint, mandatque ut eis praedictos proventus ministrari faciant.

« Digne agere credimus... — Dat. Rome, apud Sanctam Mariam Majorem, nonis januarii, anno primo. » (Potth., 22851.)

7458 Sainte-Marie-Majeure, 5 janvier 1289.

.. *decano Sancti Lutgeri Monasteriensis* mandat ut ea

quae de bonis monasterii monialium Sanctae Mariae Monasteriensis, ordinis S. Benedicti, alienata illicite vel distracta invenerit ad jus et proprietatem ejusdem monasterii revocet.

« Dilectarum in Christo... — Dat. Rome, apud Sanctam Mariam Majorem, nonis januarii, anno primo. » (Potth., 22852.)

7459 Sainte-Marie-Majeure, 5 janvier 1289.

Simoni de Perona, canonico Tornacensi, mandat ut abbatissam et conventum monasterii de Flines juxta Duacum, ordinis Cisterciensis, Atrebatensis dioecesis, ad recipiendam Katarinam de Tieriehen juxta Peronam, puellam litteratam, in monacham et sororem inducat.

« Cum olim dilectis... — Dat. Rome, apud Sanctam Mariam Majorem, nonis januarii, anno primo. » (Potth., 22854.)

7460 Sainte-Marie-Majeure, 13 janvier 1289.

.. *praeceptori et fratribus domus militiae Templi Jerosolimitani in Alamannia et Sclavia* forensem villam Sulenzhit, Langevelde et alias villas, terras et possessiones quas eis Otto Longus, marchio Brandeburgensis, donavit confirmat.

« Cum a nobis... — Dat. Rome, apud Sanctam Mariam Majorem, idibus januarii, anno primo. » (Potth., 22855.)

7461 Sainte-Marie-Majeure, 13 janvier 1289.

.. *abbati et conventui monasterii de Halsprunne, Cisterciensis ordinis, Eistetensis dioecesis*, concedit ut possessiones et alia bona a personis liberis in ipsorum coenobio professionem facientibus, feudalibus dumtaxat exceptis, petere, recipere et retinere possint.

« Devotionis vestre precibus... — Dat. Rome, apud Sanctam Mariam Majorem, idibus januarii, anno primo. » (Potth., 22859.)

7462 Sainte-Marie-Majeure, 15 janvier 1289.

Eisdem significat se districtius inhibere ne quis praetextu cujusdam pravae consuetudinis animalia et alia bona eorum monasterii vadiare, capere et detinere donec de suis petitionibus ipsi sit satisfactum, possit.

« Ex parte vestra... — Dat. Rome, apud Sanctam Mariam Majorem, xviii kalendas februarii, anno primo. » (Potth., 22860.)

7463 Sainte-Marie-Majeure, 28 janvier 1289.

.. *praepositis ecclesiarum Lubicensis, de Stetyn et de Tribeses, Caminensis et Czwerinensis dioecesium*, causam Johannis dicti Rufi, Everhardi dicti Nachtraven, Heinrici dicti Monachi, Heinrici dicti de Ybendorp, Johannis dicti Kempe et Christiani de Antiqua civitate, consulum oppidi de Rocstoch, contra consules et universitatem ejusdem oppidi, qui illos a praedicto oppido ejecerunt, et domibus aliisque bonis suis spoliarunt, decidendam committit.

« Sua nobis Johannes... — Dat. Rome, apud Sanctam Mariam Majorem, v kalendas februarii, anno primo. » (Potth., 22865.)

7464 Sainte-Marie-Majeure, 1er février 1289.

.. *regem Anglorum* rogat ut Arnaldo, filio et heredi quondam Petri Bertrandi, domini castri de Blancaforti, Burdegalensis dioecesis, quod senescallus regius in Wasconia indebite occupavit, castrum praedictum restituat.

« Precellentia tue magnitudinis... — Dat. Rome, apud Sanctam Mariam Majorem, kalendis februarii, anno primo. » (Potth., 22869.)

7465 Sainte-Marie-Majeure, 1er février 1289.

Monasterii Beatae Mariae de Steiga, ordinis S. Augustini, Argentinae dioecesis, protectionem suscipit bonaque, jura et privilegia confirmat.

« Religiosam vitam eligentibus... — Dat. Rome, apud Sanctam Mariam Majorem, kalendis februarii, anno primo. » (Potth., 22870.)

7466 Sainte-Marie-Majeure, 15 février 1289.

.. *abbati monasterii Ebracensis* privilegia et indulgentias quamvis hactenus neglecta innovat. Dat. xv kalendas martii, anno primo. (Potth., 22875.)

7467 Sainte-Marie-Majeure, 15 février 1289.

Ejusdem monasterii conversis jura successionis conservat. Dat. ut supra. (Potth., 22876.)

7468 Sainte-Marie-Majeure, 15 février 1289.

Ejusdem monasterii libertates confirmat. Dat. ut supra. (Potth., 22877.)

7469 Sainte-Marie-Majeure, 20 février 1289.

.. *regem Angliae* rogat ut, cum Philippus, filius comitis Flandriae, super comitatu Bigorrae sibi pernitente in curia regia causam habeat et ad eam prosequendam personaliter se conferre, ut qui ecclesiae romanae obsequiis in Siciliae regno insistat, non possit, eum de absentia excusatum habeat.

« Considerantes attentius magne... — Dat. Rome, apud Sanctam Mariam Majorem, x kalendas martii, anno primo. » (Potth., 22881.)

7470 Sainte-Marie-Majeure, 24 février 1289.

Monasterii Fabariensis protectionem suscipit immunitatesque, libertates et consuetudines confirmat. Dat. xi kalendas martii, anno secundo. (Potth., 22887.)

7471-7472 Sainte-Marie-Majeure, 28 février 1289.

Monasterio Ebracensi. Inhibet ne quis monachos, animalia aut bona ejus occupare, vadiare aut detinere praesumat. Dat. ii kalendas martii, anno secundo. (Potth., 22892.)

In e. m. pro monasterio Langhisemensi. (Potth., 22893.)

7473 Sainte-Marie-Majeure, 1er mars 1289.

.. *abbati et conventui monasterii in Langheim*, quorum praedecessores defensionem villarum Burckersdorf bonae memoriae Hermanno, Herbipolensi episcopo, contulerant, pro qua vero defensione idem episcopus a singulis rusticis villarum illarum unam gallinam et quamdam avenae mensuram indebite exegerat, remissionem hujus exactionis ab Iringo, Herbipolensi episcopo, sponte factam et a Bertholdo, ejus successore, ratificatam, confirmat. Dat. kalendis martii, anno secundo. (Potth., 22896.)

7474 Sainte-Marie-Majeure, 3 mars 1289.

.. *decano veteris ecclesiae Sancti Pauli Monasteriensis* mandat ut ea quae de bonis monasterii Varlarensis, Praemonstratensis ordinis, Monasteriensis dioecesis, alienata illicite vel distracta invenerit, ad jus et proprietatem ejusdem monasterii revocet.

« Ad audientiam nostram... — Dat. Rome, apud Sanctam Mariam Majorem, v nonas martii, anno secundo. » (Potth., 22897.)

7475 Sainte-Marie-Majeure, 4 mars 1289.

.. *abbati monasterii de Burgo Sancti Sepulchri, Castellanae dioecesis*, mandat ut causam inter priorem et fratres ecclesiae Servorum Sanctae Mariae de castro Plebis, ordinis S. Augustini, ex parte una, et Petrutium et Barthutium, fratres, et Guiduccium Ristorichinati, ejusdem loci laicos, ex altera, super tribus vineis et rebus aliis ad eamdem ecclesiam pertinentibus existentem audiat et decidat.

« Conquesti sunt nobis... — Dat. Rome, apud Sanctam Mariam Majorem, iv nonas martii, anno secundo. » (Potth., 22898.)

7476 * Sainte-Marie-Majeure, 7 mars 1289.

.. *abbati monasterii Ebirbacensis, Cisterciensis ordinis, Maguntinae dioecesis*, mandat ne permittat E., camerarium, scultetum, judices, consilium et commune civitatis Maguntinae contra privilegia et indulgentias ipsis a sede apostolica concessa molestari.

« Grandis affectus quem... — Dat. Rome, apud Sanctam Mariam Majorem, nonis martii, anno secundo. » (Potth., 22901.)

7477 Sainte-Marie-Majeure, 10 mars 1289.

Communitati civitatis Sancti Angeli papalis, dudum civitatis Calliensis, significat se velle et statuere ut eadem civitas ex nunc Sanctus Angelus papalis nuncupetur.

« Reducentes ad sedule... — Dat. Rome, apud Sanctam Mariam Majorem, vi idus martii, anno secundo. » (Potth., 22902.)

7478 Sainte-Marie-Majeure, 21 mars 1289.

Emerchoni de Schonecke, canonico et praeposito ecclesiae Frankenvordensis, Maguntinae dioecesis, praeposituram et canonicatum in eadem ecclesia confert eumque de illis praesentialiter per suum annulum investit.

« Illorum votis apostolica... — Dat. Rome, apud Sanctam Mariam Majorem, xii kalendas aprilis, anno secundo. » (Potth., 22909.)

7479 Sainte-Marie-Majeure, 23 mars 1289.

.. *episcopo Leodiensi, .. abbati monasterii Sancti Michaelis, Verdunensis, et .. praeposito ecclesiae Tungerensis, Leodiensis dioecesium*, mandat ut causam inter conventum ordinis

beatae Mariae de Monte Carmeli Trevirensem et capitulum ecclesiae Trevirensis vertentem decidant.

« Sua nobis dilecti... — Dat. Rome, apud Sanctam Mariam Majorem, x kalendas aprilis, anno secundo. » (POTTH., 22911.)

7480 Sainte-Marie-Majeure, 28 mars 1289.

Monasterium Sancti Marci de Mantua sub S. Petri et sua protectione suscipit.

« Dignum et honestati... — Dat. Rome, apud Sanctam Mariam Majorem, v kalendas aprilis, anno secundo. » (POTTH., 22918.)

7481 Sainte-Marie-Majeure, 28 mars 1289.

Monasterii in Halsprunnon, Cisterciensis ordinis, Eistetensis dioecesis, libertates, immunitates et exemptiones confirmat.

« Cum a nobis... — Dat. Rome, apud Sanctam Mariam Majorem, v kalendas aprilis, anno secundo. » (POTTH., 22919.)

7482 Sainte-Marie-Majeure, 28 mars 1289.

Monasterii in Langheim libertates et immunitates confirmat. Dat. v kalendas aprilis, anno secundo. (POTTH., 22920.)

7483 Sainte-Marie-Majeure, 28 mars 1289.

Ejusdem monasterii privilegia confirmat. Dat. ut supra. (POTTH., 22921.)

7484 Sainte-Marie-Majeure, 4 avril 1289.

.. *episcopo Castellano* quaestionem inter Ugonem de Duino et abbatem monasterii de Belligna de jure patronatus in ecclesia Sancti Johannis de Carso decernendam committit. Dat. II nonas aprilis, anno secundo. (POTTH., 22929.)

7485 Sainte-Marie-Majeure, 13 avril 1289.

Philippum, regem Francorum, qui in curia sua statutum seu consuetum edidit « quod in ea nulli prelatorum regni Gallie per procuratorem quantumlibet legitime constitutum agere liceat vel actionem etiam modicam quomodolibet intentare, » rogat hoc statutum revocare vel saltem temperare.

« Nuper ad nostrum... — Dat. Rome, apud Sanctam Mariam Majorem, idibus aprilis, anno secundo. » (POTTH., 22935.)

7486 Sainte-Marie-Majeure, 13 avril 1289.

.. *decano et .. praeposito Sancti Johannis in Auge extra muros et .. cantori majoris Herbipolensis ecclesiarum* mandat sententiam excommunicationis latam in Fridericum, burggravium de Nuremberg, utpote ad querelam monasterii in Steinach coram officiali Herbipolensi per quinque annos et amplius non comparentem. Dat. idibus aprilis, anno secundo. (POTTH., 22938.)

7487 Sainte-Marie-Majeure, 20 avril 1289.

Patriarchis, archiepiscopis, episcopis, abbatibus aliisque ecclesiarum praelatis Benevenutum, episcopum Eugubinum, quem ad Rudolphum imperatorem mittit internuntium, commendat, eosque rogat ei pro suis necessariis in tribus libris turonensium parvorum singulis diebus et securo conductu et in evectionibus providere. Dat. XII kalendas maii, anno secundo. (POTTH., 22942.)

7488 Sainte-Marie-Majeure, 22 avril 1289.

.. *regi Angliae*. Ad eum defert Johannem de Cadomo, canonicum ecclesiae Sancti Martini magni Londoniensis, qui canonicatum cum praebenda Eboracensis ecclesiae, per mortem Bonifacii de Coconato vacantem, usurpavit; eumque rogat ut curet canonicatum illum Bernardo, thesaurario ecclesiae Turonensis, capellano suo, restitui.

« Exposuit nobis dilectus... — Dat. Rome, apud Sanctam Mariam Majorem, x kalendas maii, anno secundo. » (POTTH., 22943.)

7489 Sainte-Marie-Majeure, 22 avril 1289.

.. *praeposito monasterii Vallis Venustae, ordinis S. Benedicti, Curiensis dioecesis*, mandat ut compellat clericos et laicos Curiensis, Brixinensis et Tridentinae dioecesium, qui possessiones sub annuo censu a monasterio Sanctae Mariae in Burgus, ordinis S. Benedicti, Curien-

sis dioecesis, teneant, ad exhibendum censum annuum.

« Ex parte dilectorum... — Dat. Rome, apud Sanctam Mariam Majorem, x kalendas maii, anno secundo. » (Potth., 22949.)

7490 Sainte-Marie-Majeure, 26 avril 1289.

Pruviningensis monasterii officia obellariae et infirmariae confirmat. Dat. vi kalendas maii, anno secundo. (Potth., 22950.)

7491 Sainte-Marie-Majeure 27 avril 1289.

Monasterio Sancti Spiritus in Lucemburgo jus patronatus in ecclesia parrochiali de Arlone, ei ab Aleyde, relicta Wirici, domini de Corrich, et Johannetta, filia ejus, uxore Godefridi de Bartringen, datum, confirmat. Dat. v kalendas maii, anno secundo. (Potth., 22953.)

7492 Sainte-Marie-Majeure, 3 mai 1289.

Monialibus ordinis Sanctae Clarae concedit ut ad exhibendas procurationes apostolicae sedis legatis non teneantur. Dat. v nonas maii, anno secundo. (Potth., 22962.)

7493 Sainte-Marie-Majeure, 5 mai 1289.

.. decanum et capitulum ecclesiae Sancti Fursei de Perona, Noviomensis dioecesis, hortatur ut fratres minores villae Peronensis commendatos habeant nullamque eis molestiam inferant causa loci quem in eadem villa ipsis fratribus Aegidia, relicta quondam Johannis dicti de Gornay, dedit.

« Inter ceteros regularis... — Dat. Rome, apud Sanctam Mariam Majorem, iii nonas maii, anno secundo. » (Potth., 26614.)

7494 Rieti, 27 juin 1289.

.. episcopo et .. praeposito Eistettensibus et .. praeposito ecclesiae Sancti Johannis Herbipolensis significat Rudolfum, archiepiscopum Salzeburgensem, in Albertum, ducem Austriae et Styriae, qui civitatem de Lavant aliaque loca ad archiepiscopatum Salzeburgensem pertinentia detinet occupata, excommunicationis et in ejus terram interdicti sententias tulisse, earumque executionem Rudolfo, episcopo Pataviensi, suffraganeo suo, ejusque capitulo commisisse, sed ab eis mandatum apostolicum neglectum esse. Propterea, ad instantiam praedicti archiepiscopi, eumdem Rodulfum episcopum, Gotfridum, praepositum, Volkerum, decanum, et Sibotonem de Tannberg, archidiaconum, suspendit donec archiepiscopo satisfactum fuerit. Eis hujus sententiae executionem committit. Dat. v kalendas julii, anno secundo. (Potth., 22985.)

7495 Rieti, 1er juillet 1289.

Monasterii Sancti Georgii in Pruveninge, ordinis S. Benedicti, Ratisponensis dioecesis, patrocinium suscipit ejusque bona et privilegia confirmat.

« Religiosam vitam eligentibus... — Dat. Reate, kalendis julii, anno secundo. » (Potth., 22990.)

7496-7497 Rieti, 1er juillet 1289.

.. episcopo Caesaraugustano mandat ut fratres ordinis heremitarum de Monte Carmeli in Hispania contra molestatores tueatur.

« Inundans malitia perversorum... — Dat. Reate, kalendis julii, anno secundo. » (Potth., 22992.)

In e. m. .. episcopo Florentino pro fratribus ejusdem ordinis in Tuscia. Dat. ut supra. (Potth., 22993.)

7498 Rieti, 3 juillet 1289.

Universis abbatissis et sororibus inclusis ordinis Sanctae Clarae nunciat se confirmare litteras quibus Urbanus papa IV decrevit ordinem Sanctae Clarae de cetero uniformem fore, earumque regulam confirmat. Dat. Reate, v nonas julii, anno secundo. (Potth., 22995.)

7499 Rieti, 7 juillet 1289.

Archiepiscopos, episcopos, potestates, rectores castrorum et aliorum locorum per Italiam constitutos hortatur ut inquisitoribus haereticae pravitatis auxilium et favorem praestent.

« Cum dilectos filios... — Dat. Reate, nonis julii, anno secundo. » (Potth., 23000.)

7500 Rieti, 18 juillet 1289.

Albertum, capitaneum, et commune Veronenses hortatur ut Bernardum, abbatem monasterii Sanctae Mariae de Vangaditia, Adriensis dioecesis, cujus bona fluctibus

dirupta sunt, ad conservationem eorumdem bonorum adjuvent.

« Circa fovendas personas... — Dat. Reate, xv kalendas augusti, anno secundo. » (Potth., 23012.)

7501 Rieti, 22 juillet 1289.

Consilio et communi Terracinensibus, qui papam in suum rectorem et potestatem unanimiter elegerunt, significat se Octaviano de Brunforte, Campaniae Maritimaeque rectori, eorum regimen commisisse.

« Nuper nos ad... — Dat. Reate, xi kalendas augusti, anno secundo. (Potth., 23015.)

7502 Rieti, 28 juillet 1289.

.. abbatissae et conventui monasterii Sanctae Agnetis Maguntini indulget ut tempore interdicti canonicas horas dicere et per capellanum proprium divina officia celebrari facere possint.

« Devotionis vestre precibus... — Dat. Reate, v kalendas augusti, anno secundo. » (Potth., 23021.)

7503 Rieti, 28 juillet 1289.

Thomae de Koerich, abbati monasterii Sanctae Mariae Lucemburgensis, mandat ut compellat clericos et laicos Treverensis et Mettensis dioecesium qui possessiones sub annuo censu a monasterio Sancti Spiritus Lucemburgensi teneant ad exhibendum praedictum censum. Dat. Reate, v kalendas augusti, anno secundo. (Potth., 23024.)

7504 Rieti, 1289.

Carolo, regi Siciliae, significat se ejus litteras « Conditionis humanae » incipientes recepisse et ad ejus supplicationem universitates et personas Siciliae ad fidelitatem papae, ecclesiae romanae et ipsius regis redeuntes ad apostolicae sedis gratiam admittere, omnesque culpas et offensas contra sedem apostolicam ab eis commissas relaxare.

« Gaudet jure mater... » (Potth., 23028.)

7505 Rieti, 1er août 1289.

Ecclesiae Lugdunensi de jure gladii scribit.

« Ad audientiam nostram... — Dat. Reate, kalendis augusti, anno secundo. » (Potth., 23029.)

7506 Rieti, 3 août 1289.

P., archiepiscopo Montis Regalis, ab ecclesia Reatina ad Montis Regalis ecclesiam translato, concedit ut tempore quo omne commercium Siculis excommunicatis interdictum sit, ad ecclesiam Montis Regalis pro suis et hujus ecclesiae negotiis nuntios et litteras destinare possit.

« Nuper te a... — Dat. iii nonas augusti, anno secundo. » (Potth., 23031.)

7507 Rieti, 5 août 1289.

Johanni de Columpna, Marchiae Anchonitanae rectori, mandat ut quaestionem inter commune castri Sanctae Victoriae, Firmanae dioecesis, et Leonardum de Archionibus, civem Romanum, potestatem ejusdem castri, qui salario l librarum ravennatum non contentus est, a Johanne de Spoleto, judice suo in Marchia Anchonitana, terminari faciat.

« Sua nobis dilecti... — Dat. Reate. nonis augusti, anno secundo. » (Potth., 23034.)

7508 Rieti, 7 août 1289.

.. custodi et fratribus Sancti Francisci de Assisio aurifrisium tam materia quam opere pretiosum ad ornatum altaris ecclesiae dat.

« Excitamur ab intimis... — Dat. Reate, vii idus augusti, anno secundo. » (Potth., 23037.)

7509 Rieti, 13 août 1289.

.. regi Angliae scribit de flebili relatione quam nuper de ultramarinis partibus per Hugonem de Matiscone et Johannem, ordinis praedicatorum, Petrum de Hezquam, hospitalis S. Johannis, et Hertandum, domus militiae Templi Jerosolimitanorum fratres, praesentium latores, accepit. Rogat eum illos clementer audire et intelligere quae de statu Terrae Sanctae proponenda duxerint.

« Dura nimis et... — Dat. Reate, idibus augusti, anno secundo. » (Potth., 23040.)

7510 Rieti, 13 août 1289.

.. abbati et conventui monasterii de Camberone, Cisterciensis ordinis, Cameracensis dioecesis, concedit ut privilegiis et indulgentiis quibus propter simplicitatem aut juris ignorantiam usi temporibus retroactis non sint libere

uti possint, dummodo eis per praescriptionem vel alias non sit derogatum.

« Cum sicut ex... — Dat. Reate, idibus augusti, anno secundo. » (Potth., 23041.)

7511 Rieti, 13 août 1289.

Universis Christi fidelibus per Narbonensem, Tholosanam et Carcassonensem dioeceses constitutis qui .. abbati et conventui coenobii de Monte Olivo, ordinis S. Benedicti, ad reaedificandam ejus ecclesiam manum porrexerint indulgentiam centum dierum concedit. Dat. Reate, idibus augusti, anno secundo. (Potth., 23043.)

7512 Rieti, 3 septembre 1289.

.. priori Sancti Eligii Parisiensis, .. archidiacono Bononiensis et .. cantori Carnotensis ecclesiarum mandat ut Gerardum, archiepiscopum Maguntinum, qui 326 marcarum argenti suo et ecclesiae Maguntinae nomine mutuum contraxit, moneant ut infra duos menses creditoribus satisfaciat, et eum ad id per excommunicationis sententiam compellant.

« Exponente pridem nobis... — Dat. Reate, III nonas septembris, anno secundo. » (Potth., 23067.)

7513 Rieti, 10 septembre 1289.

.. magistrum et fratres hospitalis pauperum Beatae Catherinae Parisiensis et bona eorum sub sua protectione suscipit. Dat. IV idus septembris, anno secundo. (Potth., 23075.)

7514 Rieti, 11 septembre 1289.

.. priori et conventui monasterii Sanctae Mariae extra portam Sancti Andreae Civitatis Castelli, ordinis S. Augustini, indulget ut tempore generalis interdicti divina officia celebrare possint. (Potth., 23076.)

7515 Rieti, 22 septembre 1289.

Monasterii Crassensis immunitates et privilegia confirmat. Dat. X kalendas octobris, anno secundo. (Potth., 23087.)

7516 Rieti, 30 septembre 1289.

Edwardo, regi Angliae, nuntiat se ad eum Biscarallum de Gisulfo, civem Januensem, nuntium Argonis, regis Tartarorum, mittere, qui cum eo ex parte ipsius Argonis de negotio Terrae Sanctae tractet.

« Nuper ad presentiam... — Dat. Reate, II kalendas octobris, anno secundo. » (Potth., 23096.)

7517 Rieti, 6 octobre 1289.

Rectores ecclesiarum civitatis et dioecesis Cenomanensis rogat ut fratres praedicatores Cenomanenses molestare cessent.

« Si ad illum... — Dat. Reate, II nonas octobris, anno secundo. » (Potth., 23098.)

7518 Sainte-Marie-Majeure, 4 novembre 1289.

Edwardo, regi Angliae, significat censum annuum 1,000 marcarum sterlingorum pro sex annis terminatis in festo beati Michaelis proximo praeterito camerae apostolicae persolutum esse.

« Nuper dilecti filii... — Dat. Rome, apud Sanctam Mariam Majorem, II nonas novembris, anno secundo. » (Potth., 23102.)

7519 Sainte-Marie-Majeure, 4 novembre 1289.

.. abbati monasterii Scotorum Erfordiensis mandat ut ea quae de bonis coenobii de Camera Sanctae Mariae, Cisterciensis ordinis, Magdeburgensis dioecesis, illicite alienata vel distracta invenerit ad jus et proprietatem ejusdem monasterii revocet. (Potth., 23104.)

7520 Sainte-Marie-Majeure, 4 novembre 1289.

.. praeposito Sancti Mauritii et .. decano et .. scholastico in Acken mandat ut controversiam inter moniales Sancti Georgii apud Hallis, Cisterciensis ordinis, et Wernerum de Hadmersleve vertentem disceptent. (Potth., 23105.)

7521 Sainte-Marie-Majeure, 5 novembre 1289.

Monasterii Dubranensis, Cisterciensis ordinis, Czwerinensis dioecesis, protectionem suscipit ejusque bona et privilegia confirmat.

« Sacrosancta romana ecclesia... — Dat. Rome, apud Sanctam Mariam Majorem, nonis novembris, anno secundo. » (Potth., 23106.)

7522 Sainte-Marie-Majeure, 5 novembre 1289.

Monasterii de Oliva, *Cisterciensis ordinis*, *Wladislaviensis dioecesis*, protectionem suscipit ejusque bona et privilegia confirmat. Dat. nonis novembris, anno secundo. (Potth., 23107.)

7523 Sainte-Marie-Majeure, 8 novembre 1289.

.. decano ecclesiae Segobiensis mandat ut ea quae de bonis monasterii monialium Sancti Dominici de Majorito, ordinis S. Augustini, Toletanae dioecesis, illicite alienata vel distracta invenerit ad jus et proprietatem ejusdem monasterii revocet.

« Ad audientiam nostram... — Dat. Rome, apud Sanctam Mariam Majorem, vi idus novembris, anno secundo. » (Potth., 23108.)

7524 Sainte-Marie-Majeure, 13 novembre 1289.

.. scholastico ecclesiae Lubicensis causam decani et capituli Hamemborgensium, Bremensis dioecesis, contra C., episcopum Razeborgensem, terminandam committit.

« Exposuerunt nobis dilecti... — Dat. Rome, apud Sanctam Mariam Majorem, idibus novembris, anno secundo. » (Potth., 23111.)

7525 Sainte-Marie-Majeure, 14 novembre 1289.

.. abbati et conventui monasterii de Korin, *Cisterciensis ordinis*, *Brandenburgensis dioecesis*, indulget ut bona immobilia a personis liberis in ipsorum coenobio professionem facientibus, exceptis rebus feudalibus, petere, recipere et retinere possint.

« Devotionis vestre precibus... — Dat. Rome, apud Sanctam Mariam Majorem, xviii kalendas decembris, anno secundo. » (Potth., 23117.)

7526 Sainte-Marie-Majeure, 16 novembre 1289.

Eduardo, *filio Eduardi regis Angliae*, concedit ut cum Margareta, filia Erici regis Norwegiae, nepte clarae memoriae regis Scotiae, ipsi regi Scotiae succedente, matrimonium contrahere possit, non obstante tertio consanguinitatis gradu.

« Petitio tua nobis... — Dat. Rome, apud Sanctam Mariam Majorem, xvi kalendas decembris, anno secundo. » (Potth., 23118.)

7527 Sainte-Marie-Majeure, 9 décembre 1289.

Universis Christi fidelibus qui ecclesiam Sancti Petri apostoli de Alexandria, Aquensis dioecesis, certis diebus visitaverint, indulgentiam unius anni et xl dierum concedit.

« Licet is de... — Dat. Rome, apud Sanctam Mariam Majorem, v idus decembris, anno secundo. » (Potth., 23135.)

7528 Sainte-Marie-Majeure, 4 janvier 1290.

.. abbati monasterii de Sancto Trudperto, *Constantiensis dioecesis*, mandat ut ea quae de bonis domus Sancti Lazari Jerosolimitanae in Urania illicite alienata vel distracta invenerit ad jus et proprietatem ejusdem domus revocet.

« Dilectorum filiorum magistri... — Dat. Rome, apud Sanctam Mariam Majorem, ii nonas januarii, anno secundo. » (Potth., 23150.)

7529-7530 Sainte-Marie-Majeure, 5 janvier 1290.

.. ministro fratrum minorum in Marchia Tervisina et sex fratribus ejusdem ordinis officium praedicandae crucis in eadem marchia committit.

« Necessitates miserabilis terre... — Dat. Rome, apud Sanctam Mariam Majorem, nonis januarii, anno secundo. » (Potth., 23151.)

In e. m. ministro fratrum minorum in provincia Sancti Francisci.

7531 Sainte-Marie-Majeure, 20 janvier 1290.

.. episcopo Albiensi mandat ut curet clericos a praeposito et capitulo ecclesiae Albiensis, ordinis S. Augustini, in canonicos receptos ad omnes ordines quos nondum receperint promoveri.

« Exposita nobis dilectorum... — Dat. Rome, apud Sanctam Mariam Majorem, xiii kalendas februarii, anno secundo. » (Potth., 23162.)

7532 Sainte-Marie-Majeure, 23 janvier 1290.

.. *abbati et conventui monasterii Cluniacensis* confirmat privilegium quo Gregorius papa IX eis concessit ut infra parrochias suas de novalibus redactis noviter ad culturam decimas percipere possint.

« Cum a nobis... — Dat. Rome, apud Sanctam Mariam Majorem, x kalendas februarii, anno secundo. » (Potth., 23163.)

7533 Sainte-Marie-Majeure, 25 janvier 1290.

J., regem Majoricarum, rogat ut, si magister et fratres domus Templi Jerosolimitani domum de Ruscilione, Elnensis dioecesis, fidelibus ecclesiae romanae et regis gubernandam commiserint, eam illis restituat.

« Credentes te firmiter... — Dat. Rome, apud Sanctam Mariam Majorem, viii kalendas februarii, anno secundo. » (Potth., 23167.)

7534 Sainte-Marie-Majeure, 7 février 1290.

Capitulo ecclesiae Zverinensis mansos quos ei Guncelinus, comes Zverinensis, in villa Grossen Trebbow dedit confirmat. Dat. vii idus februarii, anno secundo. (Potth., 23179.)

7535 Sainte-Marie-Majeure, 1290.

Ildebrandino, episcopo Aretino, rectoriam in provincia Romaniolae, civitate Bononiae et comitatu Brictonorii committit.

« Circa virtutum exercitium... » (Potth., 23189.)

7536 Sainte-Marie-Majeure, 1289 ou 1290.

Indulgentiam visitantibus ecclesiam in Zenne concedit. (Potth., 23190.)

7537 Sainte-Marie-Majeure, 1289 ou 1290.

Ecclesiae Gebennensi indulgentias concedit. (Potth., 23191.)

7538-7539 Sainte-Marie-Majeure, 23 février 1290.

.. *abbati monasterii Sancti Germani Parisiensis* privilegia ordinis Cluniacensis tuenda committit. Dat. vii kalendas martii, anno tertio. (Potth., 23192.)

In e. m. .. abbati Sancti Aegidii, Nemausensis dioecesis.

7540 Sainte-Marie-Majeure, 7 mars 1290.

.. *priori et fratribus domus Servorum Sanctae Mariae de Burgo Sancti Sepulchri, ordinis S. Augustini, Castellanae dioecesis*, concedit ut tempore generalis interdicti divina officia celebrare possint.

« Devotionis vestre precibus... — Dat. Rome, apud Sanctam Mariam Majorem, nonis martii, anno tertio. » (Potth., 23205.)

7541 Sainte-Marie-Majeure, 15 mars 1290.

.. *abbati monasterii de Alderspach superiori, Ratisbonensis dioecesis*, mandat ut causam inter monasterium de Alderspach, Cisterciensis ordinis, ex parte una, et Wernardum Heinricum et Henricum de Henzing, laicos, Pataviensis dioecesis, ex altera, vertentem decidat.

« Conquesti sunt nobis... — Dat. Rome, apud Sanctam Mariam Majorem, idibus martii, anno tertio. » (Potth., 23212.)

7542 Sainte-Marie-Majeure, 15 mars 1290.

.. *priori et fratribus domus Servorum Sanctae Mariae de Posterula Urbevetanae, ordinis S. Augustini*, indulget ut tempore generalis interdicti divina officia celebrare possint.

« Devotionis vestre precibus... — Dat. Rome, apud Sanctam Mariam Majorem, idibus martii, anno tertio. » (Potth., 23213.)

7543 Sainte-Marie-Majeure, 21 mars 1290.

.. *abbati et conventui monasterii in Anhusen, ordinis S. Benedicti, Augustensis dioecesis*, indulget ut tempore generalis interdicti divina officia celebrare possint.

« Devotionis vestre precibus... — Dat. Rome, apud Sanctam Mariam Majorem, xii kalendas aprilis, anno tertio. » (Potth., 23221.)

7544 Sainte-Marie-Majeure, 21 mars 1290.

.. *abbatissam et conventum monasterii de Selgental,*

Cisterciensis ordinis, Herbipolensis dioecesis, sub sua et S. Petri protectione suscipit eorumque bona et privilegia confirmat.

« Sacrosancta romana ecclesia... — Dat. Rome, apud Sanctam Mariam Majorem, XII kalendas aprilis, anno tertio. » (POTTH., 23223.)

7545 Sainte-Marie-Majeure, 23 mars 1290.

Johanni, archiepiscopo Lundensi, Suetiae primati, mandat ut, cum nonnulli abbates lege dioecesana ei subjecti ad monasteriorum regimen assumpti sint per symoniam, contra eos officii sui debitum exequatur.

« Ex parte tua... — Dat. Rome, apud Sanctam Mariam Majorem, X kalendas aprilis, anno tertio. » (POTTH., 23232.)

7546 Sainte-Marie-Majeure, 23 mars 1290.

Monasterii in Gersten, ordinis S. Benedicti, Pataviensis dioecesis, libertates, immunitates et exemptiones confirmat.

« Cum a nobis... — Dat. Rome, apud Sanctam Mariam Majorem, X kalendas aprilis, anno tertio. » (POTTH., 23234.)

7547 Sainte-Marie-Majeure, 12 avril 1290.

.. *episcopo Castellano* mandat ut, cum Ugo de Duino, monasterio Bellinensi vacante, occupaverit bona ecclesiae Sancti Johannis de Tuba, ad illum monasterium spectantia, auditis testibus quod justum fuerit decernat. (POTTH., 23237.)

7548 Sainte-Marie-Majeure, 13 avril 1290.

.. *abbati monasterii Sanctae Mariae Majoris Florentini* mandat ut priori et conventui heremi Camaldulensis, Aretinae dioecesis, contra raptores et invasores assistat.

« Dignum esse dinoscitur... — Dat. Rome, apud Sanctam Mariam Majorem, idibus aprilis, anno tertio. » (POTTH., 23240.)

7549 Sainte-Marie-Majeure, 24 avril 1290.

.. *decano ecclesiae Sanctorum apostolorum Petri et Pauli Magdeburgensis* mandat ut controversiam inter monasterium Gerpstedense, ordinis S. Benedicti, Halberstadensis dioecesis, et Johannem, plebanum ecclesiae in Ozstreue, Magdeburgensis dioecesis, vertentem disceptet.

« Sua nobis abbatissa... — Dat. Rome, apud Sanctam Mariam Majorem, VIII kalendas maii, anno tertio. » (POTTH., 23245.)

7550 Sainte-Marie-Majeure, 27 avril 1290.

.. *thesaurario ecclesiae Sancti Florini in Confluentia, Treverensis dioecesis*, mandat ut quae de bonis hospitalis Sanctae Mariae Theutonicorum Jerosolimitani in Confluentia illicite alienata vel distracta invenerit ad jus et proprietatem ejusdem hospitalis revocet.

« Ad audientiam nostram... — Dat. Rome, apud Sanctam Mariam Majorem, V kalendas maii, anno tertio. » (POTTH., 23251.)

7551 Sainte-Marie-Majeure, 27 avril 1290.

.. *abbatissae et conventui monasterii de Stella Sanctae Mariae, Cisterciensis ordinis, Misnensis dioecesis*, libertates, immunitates et exemptiones confirmat.

« Solet annuere sedes... — Dat. Rome, apud Sanctam Mariam Majorem, V kalendas maii, anno tertio. » (POTTH., 23252.)

7552 Sainte-Marie-Majeure, 3 mai 1290.

.. *abbati monasterii de Insula Barbara, Lugdunensis dioecesis*, mandat ut causam inter Amedeum, comitem Sabaudiae, et Willelmum, episcopum Gebennensem, super castro Insulae Gebennensis, vicedominatu civitatis Gebennensis, piscaria Rodani et pedagio pontis Rodani vertentem decidat.

« Significavit nobis dilectus... — Dat. Rome, apud Sanctam Mariam Majorem, V nonas maii, anno tertio. » (POTTH., 23257.)

7553 Sainte-Marie-Majeure, 6 mai 1290.

.. *magistro et generali capitulo ordinis praedicatorum* apud Ferrariam congregando mandat ut a quibusvis turbationibus, dissentionibus et scandalis abstineant.

« Processit ex intime... — Dat. Rome, apud Sanctam Mariam Majorem, II nonas maii, anno tertio. » (POTTH., 23264.)

7554 Sainte-Marie-Majeure, 7 mai 1290.

.. *priori Quadraginta Sanctorum juxta Tarvisium* mandat ut .. plebanum et clericos ecclesiae Sancti Bartholomaei de Venetiis compellat ad observationem compositionis a L., episcopo Torcellano, et .. priore Sanctae Mariae de Caritate pro monasterio Sancti Salvatoris de Venetiis contra ecclesiam Sancti Bartholomaei ejusdem loci pridem latae per censuram ecclesiasticam compellat.

« Sua nobis prior... — Dat. Rome, apud Sanctam Mariam Majorem, nonis maii, anno tertio. » (Potth., 23265.)

7555 Sainte-Marie-Majeure, 15 mai 1290.

Universis commendatoribus et fratribus domus militiae Sancti Jacobi in Portugallia et Algarbi regnis significat se statuere ut ex nunc aliquem ex suo ordine provincialem magistrum ordinis in illis regnis assumere possint, qui personarum et bonorum ejusdem ordinis curam et administrationem habeat.

« Pastoralis officii debitum... — Dat. Rome, apud Sanctam Mariam Majorem, idibus maii, anno tertio. » (Potth., 23277.)

7556 Orvieto, 13 juin 1290.

.. *archipresbytero plebis de Sistino, Feretranae dioecesis*, mandat ut bona monasterii monialium Sancti Silvestri de Isketo, ordinis Sanctae Clarae, Urbinatis dioecesis, illicite alienata aut distracta ad jus et proprietatem ejusdem monasterii revocet.

« Sua nobis dilecte... — Dat. apud Urbemveterem, idibus junii, anno tertio. » (Potth., 23291.)

7557 Orvieto, 20 juin 1290.

.. *abbati et conventui monasterii Schutterani* ecclesias parrochiales de Wipprechtzkirch et Baldingen, eis a Rudolfo, Constantiensi episcopo, collatas, confirmat. Dat. apud Urbemveterem, xii kalendas julii, anno tertio. (Potth., 23293.)

7558 Orvieto, 1er juillet 1290.

.. *episcopo Noviomensi* mandata dat de antiqua consuetudine secundum quam in ecclesia Sancti Quintini hactenus est observatum ut quilibet canonicus, licet per certi temporis spatium teneatur in eadem ecclesia vel in scholis annis singulis residere, hac residentia completa nihil de grossis fructibus praebendae percipere possit ante festum beati Petri ad Vincula proximo secuturum.

« Exhibita nobis dilectorum... — Dat. apud Urbemveterem, kalendis julii, anno tertio. » (Potth., 23303.)

7559 Orvieto, 4 juillet 1290.

.. *decano Verdensis ecclesiae* scribit de injuriis quas capitulum Bremense in possessionibus suis Bremensis, Mindensis et Verdensis dioecesium passum est. (Potth., 23307.)

7560 Orvieto, 7 juillet 1290.

.. *priorissae et conventui monasterii Beatae Mariae in Insula Danubii, ordinis S. Augustini, secundum instituta et sub cura ordinis praedicatorum viventibus*, tributum fori sive mercatus et quaedam jura alia in villa Pestinensi, eis a Bela et Ladislao, regibus Ungariae, concessa, confirmat.

« Cum a nobis... — Dat. apud Urbemveterem, nonis julii, anno tertio. » (Potth., 23308.)

7561 Orvieto, 8 juillet 1290.

Edwardo, regi Angliae, Labrum Vulpelli de Luca, camerae apostolicae mercatorem, commendat.

« Quam devotus celsitudini... — Dat. apud Urbemveterem, viii idus julii, anno tertio. » (Potth., 23314.)

7562 Orvieto, 13 juillet 1290.

.. *priorissae et conventui monasterii de Porez, ordinis S. Benedicti, Lubicensis dioecesis*, concedit ut bona mobilia et immobilia a personis liberis in ipsarum coenobio professionem facientibus petere, recipere et retinere possint, feudalibus bonis dumtaxat exceptis.

« Devotionis vestre precibus... — Dat. apud Urbemveterem, iii idus julii, anno tertio. » (Potth., 23318.)

7563 Orvieto, 23 juillet 1290.

.. *episcopo Eugubino* legationis officium in Ungaria committit. Dat. apud Urbemveterem, x kalendas augusti, anno tertio. (Potth., 23339.)

7564 Orvieto, 5 août 1290.

.. *archiepiscopo Lugdunensi* mandat ut causam Amedei, comitis Sabaudiae, qui episcopum Gebennensem accusaverit et jam tertio ad sedem apostolicam appellaverit, absque strepitu judicii decernat.

« Significavit nobis dilectus... — Dat. apud Urbemveterem, nonis augusti, anno tertio. » (POTTH., 23349.)

7565 Orvieto, 5 août 1290.

.. *episcopo Matisconensi* mandat ut causam inter Amedeum, comitem Sabaudiae, et Guillielmum, episcopum Gebennensem, qui, praetextu cujusdam statuti in provinciali concilio Viennensi nuper celebrato editi, illum et Gerardum de Compeys, Guillelmum de Urses et Johannem de Revorea, custodes castri Insulae Gebennensis, publice excommunicavit, audiat et appellatione remota decidat.

« Dilectus filius nobilis... — Dat. apud Urbemveterem, nonis augusti, anno tertio. » (POTTH., 23350.)

7566 Orvieto, 23 août 1290.

.. *abbati monasterii Scotorum in Vienna, Pataviensis dioecesis*, mandat ut causam inter monasterium Sanctae Mariae de Insula Danubii, ordinis S. Augustini, et Lodomirum, archipresbyterum Strigoniensem, vertentem decernat.

« Conqueste sunt nobis... — Dat. apud Urbemveterem, x kalendas septembris, anno tertio. » (POTTH., 23369.)

7567 Orvieto, 23 août 1290.

Monasterii Einsidlensis exemptiones et privilegia confirmat. Dat. apud Urbemveterem, x kalendas septembris, anno tertio. (POTTH., 23371.)

7568 Orvieto, 9 septembre 1290.

.. *praeposito ecclesiae Constanciensis* mandat ut compellat clericos et laicos Argentinensis, Constanciensis et Basiliensis dioecesium qui possessiones monasterii de Gunterstal, Cisterciensis ordinis, Constanciensis dioecesis, sub annuo censu teneant, ad exhibendum censum debitum.

« Significarunt nobis abbatissa... — Dat. apud Urbemveterem, v idus septembris, anno tertio. » (POTTH., 23393.)

7569 Orvieto, 12 septembre 1290.

Componit quaedam dissidia circa jurisdictionem civitatis et ecclesiae Lugdunensis. (POTTH., 23397.)

7570 Orvieto, 13 septembre 1290.

Universis Christi fidelibus. Cum Albertum de Grundula, canonicum Lucanum, scriptorem suum, in regnum Franciae et partes Burgundiae et Provinciae, etc., pro colligendis censibus et aliis ecclesiae romanae debitis destinet, census et nomina personarum et locorum, sicut in registris romanae ecclesiae continentur, sub bulla sua notificat.

« Cum dilectum filium... — Dat. apud Urbemveterem, idibus septembris, anno tertio. » (POTTH., 23399.)

7571 Orvieto, 4 octobre 1290.

Agapito de Columpna, Marchiae Anconitanae vicario, mandat ut curet homines castri Sanctae Victoriae, Firmanae dioecesis, ab ipsius officialibus non molestari, et syndicum et sex homines de melioribus castri, a Jacobo de Fulgineo, judice in Marchia Anconitana, in palatio communis Montis Ulmi incarceratos, liberari.

« Ex parte universitatis... — Dat. apud Urbemveterem, IV nonas octobris, anno tertio. » (POTTH., 23422.)

7572 Orvieto, 18 octobre 1290.

Universis Christi fidelibus per Senensem, Aretinam et Clusinam dioeceses constitutis fabricandae ecclesiae novae fratrum minorum de Monte Policiano, Aretinae dioecesis, subsidia erogantibus indulgentiam concedit.

« Quoniam ut ait... — Dat. apud Urbemveterem, XV kalendas novembris, anno tertio. » (POTTH., 23436.)

7573 Orvieto, 30 octobre 1290.

.. *priori Cartusiae et universis prioribus et fratribus Cartusiensis ordinis* facultatem concedit utendi privilegiis et indulgentiis sibi a romanis pontificibus concessis quibus propter simplicitatem vel juris ignorantiam temporibus retroactis usi non fuerint.

« Cum sicut ex... — Dat. apud Urbemveterem, III kalendas novembris, anno tertio. » (POTTH., 23447.)

7574 Orvieto, 3 novembre 1290.

.. *episcopo Spoletano* mandat ne a fratribus hospitalis

pauperum leprosorum Sancti Lazari de Valencellis, per beatum Franciscum constructi, quidpiam pecuniae exigat.

« Quia nobis dilecti... — Dat. apud Urbemveterem, III nonas novembris, anno tertio. » (POTTH., 23451.)

7575 Orvieto, 3 novembre 1290.

.. *episcopo Tarvisino*, .. *archidiacono Tarvisino ac* .. *priori Sanctae Sophiae Paduanae* mandat ut controversiam inter monasterium Sancti Salvatoris, ordinis S. Augustini, et ecclesiam Sancti Bartholomaei de Venetiis terminent.

« Sua nobis plebanus... — Dat. apud Urbemveterem, III nonas novembris, anno tertio. » (POTTH., 23452.)

7576 Orvieto, 13 novembre 1290.

.. *magistrum et fratres domus leprosorum de Valencellis* privilegio munit.

« Cum a nobis.... — Dat. apud Urbemveterem, idibus novembris, anno tertio. » (POTTH., 23461.)

7577 Orvieto, 27 novembre 1290.

.. *abbatissae et conventui monasterii Sancti Georgii apud Hallis de Camera Sanctae Mariae, Cisterciensis ordinis, Magdeburgensis dioecesis*, possessiones eis ab Ulrico de Amendorff, laico, datas confirmat.

« Cum a nobis... — Dat. apud Urbemveterem, V kalendas decembris, anno tertio. » (POTTH., 23477.)

7578 Orvieto, 2 décembre 1290.

Edwardum, *regem Angliae*, rogat ut Andream dudum dictum Zaganum, Bascarellum de Gisulfo, civem Januensem, et Moracium, Argonis regis Tartarorum nuntios, benigne recipiat et diligenter audiat.

« Cum dilecti filii... — Dat. apud Urbemveterem, IV nonas decembris, anno tertio. » (POTTH., 23481.)

7579 Orvieto, 5 décembre 1290.

.. *abbati et conventui monasterii Casaemarii* concedit ne aliqua civitas vel castellum ab eis praetextu datae vel collectae quidquam exigere possit.

« Cum monasterium vestrum... — Dat. apud Urbemveterem, nonis decembris, anno tertio. » (POTTH., 23485.)

7580 Orvieto, 5 décembre 1290.

Mandatum de recuperandis bonis monasterii in Sewen illicite distractis. Dat. apud Urbemveterem, nonis decembris, anno tertio. (POTTH., 23488.)

7581 Orvieto, 13 décembre 1290.

Monasterium Sancti Stephani Divionense, ordinis S. Augustini, sub sua et S. Petri protectione suscipit ejusque libertates et immunitates confirmat. Dat. apud Urbemveterem, idibus decembris, anno tertio. (POTTH., 23494.)

7582 Orvieto, 22 décembre 1290.

Ildebrando de Romena, *episcopo Aretino*, rectoriam Romaniolae committit. (POTTH., 23509.)

7583 Orvieto, 31 décembre 1290.

Edwardum, *regem Angliae*, rogat ut Saabedin Archaon, Argonis regis Tartarorum nuntium, benigne recipiat.

« Cum nobilis vir... — Dat. apud Urbemveterem, II kalendas januarii, anno tertio. » (POTTH., 23511.)

7584 Orvieto, 13 janvier 1291.

.. *episcopum Pragensem* dispensare jubet cum Petro Blasii, scholari, ut, non obstante defectu auriculae, ad minores ordines promoveri possit. (POTTH., 23527) (1).

7585 Orvieto, 23 janvier 1291.

Cambio Lapi Doni, *canonico saecularis ecclesiae Sancti Laurentii Florentinae*, indulget ut quamcumque praebendam in eadem ecclesia vacantem recipere eamque quousque vicesimum quintum aetatis annum exegerit retinere possit.

« Lecta coram nobis... — Dat. apud Urbemveterem, X kalendas februarii, anno tertio. » (POTTH., 23531.)

7586 Orvieto, 20 février 1291.

.. *decano et capitulo ecclesiae Sancti Martini Turonensis* facultatem concedit redimendi decimas de manibus laicorum in parrochiis ecclesiarum in quibus jus patronatus

(1) Voyez ci-dessus n° 5389.

habent. Dat. apud Urbemveterem, x kalendas martii, anno tertio. (Potth., 23574.)

7587 Orvieto, 20 février 1291.

Eisdem concedit ut canonicos, capellanos, vicarios et alios ecclesiae clericos a quibuscumque voluerint archiepiscopis et episcopis ordinari faciant. Dat. apud Urbemveterem, x kalendas martii, anno tertio. (Potth., 23575.)

7588 Orvieto, 28 février 1291.

Edwardum, *regem Angliae*, rogat ut ad liberationem Guillielmi, marchionis Montisferrati, a civibus Alexandrinis detenti, operam largiatur.

« Captione ac detentione... — Dat. apud Urbemveterem, II kalendas martii, anno quarto. » (Potth., 23583.)

7589 Orvieto, 1er mars 1291.

B., episcopum Prenestinum, apostolicae sedis legatum, rogat ut curet justitiae complementum episcopo et capitulo Melphiensibus exhiberi in causa eorum contra Robertum de Juriaco, dominum civitatis de Lavelli.

« Significavit nobis venerabilis... — Dat. apud Urbemveterem, kalendis martii, anno quarto. » (Potth., 23584.)

7590 Orvieto, 6 mars 1291.

.. *priorissam et conventum monasterii Sanctae Katherinae Olomucensis, secundum instituta et sub cura ordinis fratrum praedicatorum viventes*, sub beati Petri et sua protectione suscipit et earum possessiones confirmat.

« Cum a nobis... — Dat. apud Urbemveterem, II nonas martii, anno quarto. » (Potth., 23590.)

7591 Orvieto, 10 mars 1291.

.. *officiali Bituricensi* mandat ut compellat detentores decimarum, reddituum et aliorum bonorum capituli Sancti Martini Turonensis ad ea infra terminum competentem restituenda. Dat. apud Urbemveterem, VI idus martii, anno quarto. (Potth., 23595.)

7592 Orvieto, 15 mars 1291.

Monasterii de Alba libertates, immunitates et exemptiones confirmat. Dat. apud Urbemveterem, idibus martii, anno quarto. (Potth., 23603.)

7593 Orvieto, 25 mars 1291.

Edwardo, *regi Angliae*, gratias agit de capa, doxali altaris, alio panno sericeo et annulo aureo cum lapide smaragdino quae ab eo recepit.

« Affectione paterna recepimus... — Dat. apud Urbemveterem, VIII kalendas aprilis, anno quarto. » (Potth., 23626.)

7594 Orvieto, 28 mars 1291.

Monasterii Monasteriensis immunitates et privilegia confirmat. Dat. v kalendas aprilis, anno quarto. (Potth., 23630.)

7595 Orvieto, 29 mars 1291.

Universis Christi fidelibus notum facit civitatem Tripolim novissime a Sarracenis eversam, terminumque generalis passagii publicat. Dat. apud Urbemveterem, IV kalendas aprilis, anno quarto. (Potth., 23633.)

7596 Orvieto, 1er avril 1291.

Archiepiscopis, episcopis, etc., mandat ut, cum fratribus domus Sancti Sepulcri ordinis Cruciferorum in Denchendorf, Constantiensis dioecesis, a pontificibus romanis indultum sit ut semel in annis recipiantur in ecclesiis ad elemosynas colligendas, eorum collectores recipiant et tueantur. Dat. apud Urbemveterem, kalendis aprilis, anno quarto. (Potth., 23636.)

7597 Orvieto, 5 avril 1291.

.. *archipresbytero ecclesiae de Albareto, Mutinensis dioecesis*, mandat ut causam inter Guillelmum, abbatem monasterii Sancti Prosperi Regini, ordinis S. Benedicti, et Ubaldinum de Riostis, canonicum Bononiensem, decidat.

« Conquestus est nobis... — Dat. apud Urbemveterem, nonis aprilis, anno quarto. » (Potth., 23638.)

7598 Orvieto, 5 avril 1291.

.. *priori et capitulo saecularis ecclesiae Sancti Laurentii*

Florentinae. Confirmat nonarium numerum canonicorum in ecclesia illa statutum.

« Cum a nobis... — Dat. apud Urbemveterem, nonis aprilis, anno quarto. » (Potth., 23639.)

7599 Orvieto, 13 avril 1291.

Universis Christi fidelibus per Eugubinam, Perusinam et Nucerinam dioeceses constitutis subsidia conferentibus pro aedificanda ecclesia fratrum minorum Eugubinorum indulgentiam elargitur.

« Quoniam ut ait... — Dat. apud Urbemveterem, idibus aprilis, anno quarto. » (Potth., 23645.)

7600 Orvieto, 17 avril 1291.

Hospitale Sancti Spiritus in Dylingen, ordinis S. Augustini, Augustensis dioecesis, sub beati Petri et sua protectione suscipit ejusque bona et privilegia confirmat.

« Religiosam vitam eligentibus... — Dat. apud Urbemveterem, xv kalendas maii, anno quarto. » (Potth., 23649.)

7601 Orvieto, 5 mai 1291.

.. *episcopo Czwerinensi* mandat ut ea quae de bonis monasterii Ucznomensis, Praemonstratensis ordinis, Caminensis dioecesis, illicite alienata vel distracta invenerit ad jus et proprietatem monasterii revocet.

« Ad audientiam nostram... — Dat. apud Urbemveterem, iii nonas maii, anno quarto. » (Potth., 23657.)

7602 Orvieto, 15 mai 1291.

.. *abbati et conventui monasterii de Germania, ordinis S. Benedicti, Monasteriensis dioecesis*, jus patronatus in ecclesia de Bedum, Monasteriensis dioecesis, confirmat.

« Cum a nobis... — Dat. apud Urbemveterem, idibus maii, anno quarto. » (Potth., 23668.)

7603 Orvieto, 15 mai 1291.

.. *abbati et conventui monasterii de Bebenhusen, Cisterciensis ordinis, Constantiensis dioecesis*, concedit ut bona mobilia et immobilia, feudalibus dumtaxat exceptis, a personis liberis in suo monasterio professionem facientibus petere et recipere possint.

« Devotionis vestre precibus... — Dat. apud Urbemveterem, idibus maii, anno quarto. » (Potth., 23669.)

7604 Orvieto, 15 mai 1291.

.. *decano ecclesiae Sanctae Trinitatis Spirensis* mandat ut ea quae de bonis monasterii in Bebenhusen illicite alienata vel distracta invenerit ad jus et proprietatem monasterii revocet.

« Ad audientiam nostram... — Dat. apud Urbemveterem, idibus maii, anno quarto. » (Potth., 23670.)

7605 Orvieto, 15 mai 1291.

Monasterii de Eberaco conversis jura succedendi conservat. Dat. idibus maii, anno quarto. (Potth., 23673.)

7606 Orvieto, 23 mai 1291.

Rodulphum, regem Romanorum, rogat ne permittat decanum et capitulum ecclesiae Maguntinae ab officialibus, consulibus, civibus et universitate hominum civitatis Maguntinae, qui illis porticum ecclesiae ampliare volentibus se opposuerunt, ulterius molestari.

« Ut regis eterni... — Dat. apud Urbemveterem, x kalendas junii, anno quarto. » (Potth., 23679.)

7607 Orvieto, 29 mai 1291.

.. *potestati, consilio et communi Terracinensibus* sub poena mille marcharum argenti inhibet ne, cum nonnulli de Ceccanensibus et Anibaldensibus de Urbe suscitaturi turbationes ad illorum terram cum armata manu accesserint, aliquem de illis civitatem Terracinensem ingredi permittant.

« Inter cetera nostre... — Dat. apud Urbemveterem, iv kalendas junii, anno quarto. » (Potth., 23684.)

7608 Orvieto, 29 mai 1291.

Conventionem inter abbatem Sancti Baronis Gandensis et priorissam Sanctae Clarae in Gentbrugge initam confirmat. (Potth., 23685.)

7609 Orvieto, 1er juin 1291.

.. *abbati et conventui monasterii de Bebenhusen, Cister-*

ciensis ordinis, Constantiensis dioecesis, ecclesiam de Gisenanchg confirmat.

« Cum a nobis... — Dat. apud Urbemveterem, kalendis junii, anno quarto. » (Potth., 23688.)

7610 Orvieto, 4 juin 1291.

.. *abbatissae et conventui monasterii de Campo Solis, Cisterciensis ordinis, Herbipolensis dioecesis,* concedit ut bona mobilia et immobilia a personis liberis in suo coenobio professionem facientibus petere et recipere possint.

« Devotionis vestre precibus... — Dat. apud Urbemveterem, II nonas junii, anno quarto. » (Potth., 23689.)

7611 Orvieto, 4 juin 1291.

Monasterii Langheimensis conversis jura succedendi conservat. Dat. II nonas junii, anno quarto. (Potth., 23690.)

7612 Orvieto, 4 juin 1291.

Monasterio de Valle Sanctae Crucis facultatem capescendi hereditates professarum concedit. Dat. II nonas junii, anno quarto. (Potth., 23691.)

7613 Orvieto, 5 juin 1291.

Monasterii de Halsprunne libertates et immunitates confirmat.

« Cum a nobis... — Dat. nonis junii, anno quarto. » (Potth., 23693 et 23696.)

7614 Orvieto, 13 juin 1291.

.. *abbati monasterii Sancti Petri in Coelo aureo, .. priori Sancti Maioli et .. archidiacono Papiensibus* mandat ut causam inter .. praepositum Portae orientalis et .. ministros de Braida Mediolanensium et Sanctae Agathae de Modoetia domorum, ordinis Humiliatorum, ex una parte, et Antonium de Carnixio, canonicum Mediolanensem, capellanum papae, et Reginaldum de Pontirolio, civem Mediolanensem, ex altera, decidat.

« Conquesti sunt nobis... — Dat. apud Urbemveterem, idibus junii, anno quarto. » (Potth., 23701.)

7615 Orvieto, 13 juin 1291.

.. *magistro et fratribus Sanctae Mariae de Mercede Captivorum, ordinis S. Augustini,* facultatem petendi libere eleemosynas concedit. Dat. idibus junii, anno quarto. (Potth., 23703.)

7616 Orvieto, 30 juin 1291.

Universis Christi fidelibus per Pergamensem, Brixiensem et Mediolanensem dioeceses constitutis qui ad aedificandam novam ecclesiam fratrum minorum Pergamensem subsidia contulerint indulgentiam elargitur.

« Quoniam ut ait... — Dat. apud Urbemveterem, II kalendas julii, anno quarto. » (Potth., 23727.)

7617 Orvieto, 1er juillet 1291.

.. *episcopo Olomucensi* mandat ut ea quae de bonis monasterii de Porta Coeli, ordinis Cisterciensis, Olomucensis dioecesis, illicite alienata vel distracta invenerit ad jus et proprietatem ejusdem monasterii revocet.

« Ad audientiam nostram... — Dat. apud Urbemveterem, II kalendas julii, anno quarto. » (Potth., 23728.)

7618 Orvieto, 1er juillet 1291.

Guillelmo de Valentia, comiti Pembrochiae, indulget ut ejus capellanus altare portatile habere possit.

« Vota tua in... — Dat. apud Urbemveterem, kalendis julii, anno quarto. » (Potth., 23729.)

7619 Orvieto, 7 juillet 1291.

Monasterio de Kitzingen, ordinis S. Benedicti, facultatem concedit recipiendi bona professarum, feodalibus bonis exceptis. Dat. nonis julii. anno quarto. (Potth., 23736.)

7620 Orvieto, 26 juillet 1291.

.. *archiepiscopo Strigoniensi* mandat ut ea quae de bonis monasterii de Insula Danubii, per priorissam soliti gubernari, ordinis S. Augustini, illicite alienata vel distracta invenerit ad jus et proprietatem ejusdem monasterii reducat.

« Dilectarum in Christo... — Dat. apud Urbemveterem, VII kalendas augusti, anno quarto. » (Potth., 23747.)

7621 Orvieto, 1er août 1291.

Israeli, lectori Sictunensi, ordinis praedicatorum in provincia Daciae priori et conservatori, mandat ut fratres ejus ordinis crucem sumendam praedicent.

« Terre Sancte statum... — Dat. apud Urbemveterem, kalendis augusti, anno quarto. » (POTTH., 23759.)

7622 Orvieto, 1er août 1291.

.. *priori provinciali ordinis praedicatorum in provincia Lombardiae* et XL fratribus ab illo eligendis praedicationem crucis in eadem provincia committit.

« Terre Sancte miserabilem... — Dat. apud Urbemveterem, kalendis augusti, anno quarto. » (POTTH., 23760.)

7623 Orvieto, 5 août 1291.

.. *episcopo Caesaraugustano* mandat ut bona a Christi fidelibus pro redemptione captivorum relicta magistro, priori et fratribus domus Sanctae Mariae Captivorum Barchinonensis, ordinis S. Augusti, exhiberi faciat.

« Ex parte dilectorum... — Dat. apud Urbemveterem, nonis augusti, anno quarto. » (POTTH., 23767.)

7624 Orvieto, 5 août 1291.

Universis Christi fidelibus per Neapolitanam, Capuanam et Aversanam dioeceses constitutis qui ad consummationem ecclesiae praedicatorum Neapolitanae manum adjutricem porrexerint indulgentiam XL dierum elargitur.

« Quoniam ut ait... — Dat. apud Urbemveterem, nonis augusti, anno quarto. » (POTTH., 23769.)

7625 Orvieto, 13 août 1291.

Universis Christi fidelibus expugnationem civitatis Acconensis significat eosque exhortatur ad Terram Sanctam recuperandam.

« Dire amaritudinis calicem... » (POTTH., 23773.)

7626 Orvieto, 16 août 1291.

.. *archiepiscopo Spalatensi* mandat ut cum suffraganeis suis in provinciali synodo de unione Templariorum et Hospitalariorum consilium habeat et quod deliberatum fuerit sedi apostolicae intimet.

« Dura nimis et... — Dat. apud Urbemveterem, XVII kalendas septembris, anno quarto. » (POTTH., 23781.)

7627 Orvieto, 18 août 1291.

Friderico dicto Zorl, praeposito ecclesiae in Berlaco, Augustensis dioecesis, mandat ut ea quae de bonis ad perpetuam capellaniam Burchardi dicti Homo, perpetui capellani altaris Sancti Petri in ecclesia de Vile, Constantiensis dioecesis, illicite alienata vel distracta invenerit, ad jus et proprietatem ejusdem revocet.

« Dilecti filii Burchardi... — Dat. apud Urbemveterem, XV kalendas septembris, anno quarto. » (POTTH., 23782.)

7628 Orvieto, 18 août 1291.

.. *archiepiscopo Narbonensi* mandat ut cum suffraganeis suis de unione Hospitalariorum et Templariorum consilium habeat et quod deliberatum fuerit sedi apostolicae intimet.

« Dura nimis et... — Dat. apud Urbemveterem, XV kalendas septembris, anno quarto. » (POTTH., 23784.)

7629 Orvieto, 23 août 1291.

Ecclesiam Sanctae Mariae in Pineta, Florentinae dioecesis, sub S. Petri et sua protectione suscipit ejusque bona confirmat.

« Officii nostri nos... — Dat. apud Urbemveterem, X kalendas septembris, anno quarto. » (POTTH., 23795.)

7630 Orvieto, 23 août 1291.

Domum Sanctae Mariae de Mercede Captivorum Barchinonensem tuendam suscipit ejusque bona et privilegia confirmat.

« Religiosam vitam eligentibus... — Dat. apud Urbemveterem, X kalendas septembris, anno quarto. » (POTTH., 23796.)

7631 Orvieto, 2 septembre 1291.

G., Sabinensi episcopo, et B., Sancti Nicolai in Carcere Tulliano diacono cardinali, nuntiis apostolicae sedis in Francia, quatuordecim litteras mittit. Dat. IV nonas septembris, anno quarto. (POTTH., 23809.)

7632 Orvieto, 10 septembre 1291.

Archiepiscopos, episcopos, electos, abbates, etc., per regnum Angliae constitutos rogat ut Bernardum, episcopum

Tripolitanum, quem pro negotiis Terrae Sanctae et ecclesiae romanae in regnum Angliae destinat, benigne recipiant eique de duabus marcis sterlingorum quaque die, evectionibus et securo conductu provideant.

« Cum venerabilem fratrem... — Dat. apud Urbemveterem, IV idus septembris, anno quarto. » (POTTH., 23812.)

7633 Orvieto, 13 septembre 1291.

.. *abbatissam et conventum monasterii Sancti Bernhardi de Chrueg*, *Cisterciensis ordinis*, *Pataviensis dioecesis*, tuendas suscipit earumque bona et privilegia confirmat.

« Sacrosancta romana ecclesia... — Dat. apud Urbemveterem, idibus septembris, anno quarto. » (POTTH., 23819.)

7634 Orvieto, 22 septembre 1291.

Monasterium monialium Sanctae Mariae de Campo Solis, Cisterciensis ordinis, Herbipolensis dioecesis, tuendum suscipit ejusque bona et privilegia confirmat.

« Religiosam vitam eligentibus... — Dat. apud Urbemveterem, X kalendas octobris, anno quarto. » (POTTH., 23825.)

7635 Orvieto, 25 septembre 1291.

.. *archiepiscopo Upsalensi* mandat ut concilium provinciale praelatorum Suetiae convocet de negotio Terrae Sanctae deliberandum, quodque in eo statutum fuerit apostolicae sedi intimet.

« Inter cetera contenta... — Dat. apud Urbemveterem, VII kalendas aprilis, anno quarto. » (POTTH., 23828.)

7636 Sainte-Marie-Majeure, 3 novembre 1291.

.. *archiepiscopo Strigoniensi* mandat ut causam inter monasterium Beatae Mariae in veteri Buda, ordinis sanctae Clarae, Vesprimiensis dioecesis, et Johannem Bungnad aliosque quosdam laicos de quibusdam fructibus et redditibus disceptet.

« Conqueste sunt nobis... — Dat. Rome, apud Sanctam Mariam Majorem, III nonas novembris, anno quarto. » (POTTH., 23856.)

7637 Sainte-Marie-Majeure, 5 novembre 1291.

.. *priori Sancti Andreae in littore de Venetiis* mandat ut ea quae de bonis monasterii Sancti Georgii majoris, ibidem siti, illicite alienata vel distracta invenerit ad jus et proprietatem ejusdem monasterii revocet.

« Ad audientiam nostram... — Dat. Rome, apud Sanctam Mariam Majorem, nonis novembris, anno quarto. » (POTTH., 23857.)

7638 Sainte-Marie-Majeure, 5 novembre 1291.

.. *abbati monasterii Castellensis* mandat ut ea quae de bonis monasterii Ensdorfensis illicite alienata vel distracta invenerit ad jus et proprietatem ejusdem monasterii revocet. Dat. nonis novembris, anno quarto. (POTTH., 23858.)

7639 Sainte-Marie-Majeure, 8 novembre 1291.

Phylippum, *regem Franciae*, qui nonnullos cives Lucanos capi fecit et in carcere detinet, rogat ut eos libertati restituat.

« Quanto majoris devotionis... — Dat. Rome, apud Sanctam Mariam Majorem, VI idus novembris, anno quarto. » (POTTH., 23859.)

7640 Sainte-Marie-Majeure, 1er décembre 1291.

Reynaldo, *comiti Gelriae*, indulget ut tempore generalis interdicti ipse et familia ejus officia divina in sua capella audire possint.

« Devotionis tue precibus... — Dat. Rome, apud Sanctam Mariam Majorem, kalendis decembris, anno quarto. » (POTTH., 23868.)

7641 Sainte-Marie-Majeure, 1er décembre 1291.

.. *abbatissae et conventui monasterii Sanctae Clarae Maguntini*, *ordinis S. Clarae*, concedit ut a personis liberis in suo coenobio professionem facientibus bona mobilia et immobilia, feudalibus exceptis, petere et recipere possint.

« Devotionis vestre precibus... — Dat. Rome, apud Sanctam Mariam Majorem, kalendis decembris, anno quarto. » (POTTH., 23869.)

7642 Sainte-Marie-Majeure, 13 décembre 1291.

.. *praeposito et conventui monasterii in Cappenberge*, *ordinis Praemonstratensis*, *Monasteriensis dioecesis*, jus patronatus ecclesiae de Marcha et capellarum in Hammone et

in castro de Marcha, quae ab eadem ecclesia dependent, eis a quondam Engelberto, comite de Marcha, concessum, confirmat.

« Cum a nobis... — Dat. Rome, apud Sanctam Mariam Majorem, idibus decembris, anno quarto. » (Potth., 23875.)

7643 Sainte-Marie-Majeure, 23 décembre 1291.

Reynaldo, comiti Gelriae, indulget ut capellanus ejus altare portatile habere possit.

« Devotionis tue precibus... — Dat. Rome, apud Sanctam Mariam Majorem, x kalendas januarii, anno quarto. » (Potth., 23880.)

7644 Sainte-Marie-Majeure, 28 décembre 1291.

.. *episcopo Atrebatensi* mandat ut J. de Avesnis, comitem Haynoniae, aliosque nobiles ad observationem conventionum et pacis cum Valencenensibus initae compellat.

« Sua nobis dilecti... — Dat. Rome, apud Sanctam Mariam Majorem, v kalendas januarii, anno quarto. » (Potth., 23881.)

7645 Sainte-Marie-Majeure, 13 janvier 1292.

.. *scholastico ecclesiae Sancti Johannis Maguntinae* mandat ut curet Bernhelmum de Grevenrot, canonicum receptum in ecclesia Sancti Bartholomaei Frankenvordensi, Maguntinae dioecesis, praebendam sibi debitam assequi.

« Significavit nobis dilectus... — Dat. Rome, apud Sanctam Mariam Majorem, idibus januarii, anno quarto. » (Potth., 23889.)

7646 Sainte-Marie-Majeure, 13 février 1292.

.. *abbati et conventui monasterii Sancti Maglorii Parisiensis* indulget ut a personis liberis in suo monasterio professionem facientibus bona mobilia et immobilia, feudalibus dumtaxat exceptis, petere et recipere possint.

« Devotionis vestre precibus... — Dat. Rome, apud Sanctam Mariam Majorem, idibus januarii, anno quarto. » (Potth., 23925.)

7647 Sainte-Marie-Majeure, 29 février 1292.

.. *abbati et conventui monasterii Sanctae Mariae in Otterburg, Cisterciensis ordinis, Maguntinae dioecesis*, jus patronatus ecclesiae de Sancto Albino, Maguntinae dioecesis, eis ab Helwico, canonico Maguntino, Syfrido quondam Volmari de Sancto Albino, Conrado Baldemari dicti de Wendelnsheim, domicelli, et Adelheide, Clementia et Benedicta, sororibus praedicti canonici, concessum, confirmat.

« Cum a nobis... — Dat. Rome, apud Sanctam Mariam Majorem, ii kalendas martii, anno quinto. » (Potth., 23933.)

7648 Sainte-Marie-Majeure, 7 mars 1292.

.. *abbati et conventui monasterii de Eberbach, Cisterciensis ordinis, Maguntinae dioecesis*, facultatem concedit utendi privilegiis ipsis a sede apostolica concessis quibus propter simplicitatem retroactis temporibus usi non sunt.

« Cum sicut ex... — Dat. Rome, apud Sanctam Mariam Majorem, nonis martii, anno quinto. » (Potth., 23939.)

7649 Sainte-Marie-Majeure, 23 mars 1292.

.. *abbati et conventui monasterii de Eberbach, Cisterciensis ordinis, Maguntinae dioecesis*, libertates, immunitates et exemptiones confirmat.

« Cum a nobis... — Dat. Rome, apud Sanctam Mariam Majorem, x kalendas aprilis, anno quinto. » (Potth., 23944.)

7650 1288-1292.

Sancti Andreae in Flumine et Sancti Sylvestri de Monte Syracto monasteria, quorum unum ab altero dependet, ordinis S. Benedicti, Civitatis Castellanae dioecesis, sub S. Petri et sua protectione suscipit eorumque bona confirmat.

« Religiosam vitam eligentibus... » (Potth., 23945.)

7651 Sainte-Marie-Majeure, 27 octobre 1288.

Hospitalis Sancti Antonii Viennensis libertates et immunitates confirmat.

« Solet annuere sedes... — Dat. Rome, apud Sanctam Mariam Majorem, vi kalendas novembris, anno primo. » (Potth., 26612.)

7652 Saint-Pierre, 21 décembre 1288.

De receptione Johannis de Pera, clerici. Dat. xii kalendas januarii, anno primo. (Potth., 26613.)

FIN DE L'APPENDICE II.

in castro de Marcha, quae ab eadem ecclesia dependent, eis a quondam Engelberto, comite de Marcha, concessum, confirmat.

« Cum a nobis... — Dat. Rome, apud Sanctam Mariam Majorem, idibus decembris, anno quarto. » (POTTH., 23875.)

7643 Sainte-Marie-Majeure, 23 décembre 1291.

Reynaldo, comiti Gelriae, indulget ut capellanus ejus altare portatile habere possit.

« Devotionis tue precibus... — Dat. Rome, apud Sanctam Mariam Majorem, x kalendas januarii, anno quarto. » (POTTH., 23880.)

7644 Sainte-Marie-Majeure, 28 décembre 1291.

.. *episcopo Atrebatensi* mandat ut J. de Avesnis, comitem Haynoniae, aliosque nobiles ad observationem conventionum et pacis cum Valencenensibus initae compellat.

« Sua nobis dilecti... — Dat. Rome, apud Sanctam Mariam Majorem, v kalendas januarii, anno quarto. » (POTTH., 23881.)

7645 Sainte-Marie-Majeure, 13 janvier 1292.

.. *scholastico ecclesiae Sancti Johannis Maguntinae* mandat ut curet Bernhelmum de Grevenrot, canonicum receptum in ecclesia Sancti Bartholomaei Frankenvordensi, Maguntinae dioecesis, praebendam sibi debitam assequi.

« Significavit nobis dilectus... — Dat. Rome, apud Sanctam Mariam Majorem, idibus januarii, anno quarto. » (POTTH., 23889.)

7646 Sainte-Marie-Majeure, 13 février 1292.

.. *abbati et conventui monasterii Sancti Maglorii Parisiensis* indulget ut a personis liberis in suo monasterio professionem facientibus bona mobilia et immobilia, feudalibus dumtaxat exceptis, petere et recipere possint.

« Devotionis vestre precibus... — Dat. Rome, apud Sanctam Mariam Majorem, idibus januarii, anno quarto. » (POTTH., 23925.)

7647 Sainte-Marie-Majeure, 29 février 1292.

.. *abbati et conventui monasterii Sanctae Mariae in Otterburg, Cisterciensis ordinis, Maguntinae dioecesis*, jus patronatus ecclesiae de Sancto Albino, Maguntinae dioecesis, eis ab Helwico, canonico Maguntino, Syfrido quondam Volmari de Sancto Albino, Conrado Baldemari dicti de Wendelnsheim, domicelli, et Adelheide, Clementia et Benedicta, sororibus praedicti canonici, concessum, confirmat.

« Cum a nobis... — Dat. Rome, apud Sanctam Mariam Majorem, II kalendas martii, anno quinto. » (POTTH., 23933.)

7648 Sainte-Marie-Majeure, 7 mars 1292.

.. *abbati et conventui monasterii de Eberbach, Cisterciensis ordinis, Maguntinae dioecesis*, facultatem concedit utendi privilegiis ipsis a sede apostolica concessis quibus propter simplicitatem retroactis temporibus usi non sunt.

« Cum sicut ex... — Dat. Rome, apud Sanctam Mariam Majorem, nonis martii, anno quinto. » (POTTH., 23939.)

7649 Sainte-Marie-Majeure, 23 mars 1292.

.. *abbati et conventui monasterii de Eberbach, Cisterciensis ordinis, Maguntinae dioecesis*, libertates, immunitates et exemptiones confirmat.

« Cum a nobis... — Dat. Rome, apud Sanctam Mariam Majorem, x kalendas aprilis, anno quinto. » (POTTH., 23944.)

7650 1288-1292.

Sancti Andreae in Flumine et Sancti Sylvestri de Monte Syracto monasteria, quorum unum ab altero dependet, ordinis S. Benedicti, Civitatis Castellanae dioecesis, sub S. Petri et sua protectione suscipit eorumque bona confirmat.

« Religiosam vitam eligentibus... » (POTTH., 23945.)

7651 Sainte-Marie-Majeure, 27 octobre 1288.

Hospitalis Sancti Antonii Viennensis libertates et immunitates confirmat.

« Solet annuere sedes... — Dat. Rome, apud Sanctam Mariam Majorem, vi kalendas novembris, anno primo. » (Potth., 26612.)

7652 Saint-Pierre, 21 décembre 1288.

De receptione Johannis de Pera, clerici. Dat. xii kalendas januarii, anno primo. (Potth., 26613.)

FIN DE L'APPENDICE II.

APPENDICE III

7653 Rieti, 23 mai 1289.

.. *ministro et .. custodi ac conventui fratrum minorum S. Francisci de Assisio* mandat ut Rizardo de Ferentino, capellano suo, et fratribus Huguitioni ac Jacobo de Pocapalea, cubiculariis suis, latoribus praesentium, jocalia sive bona in ipsorum loco deposita et per bajulos regni Siciliae pro censu hujus regni papae obligata assignent.

« Cum jocalia sive... — Dat. Reate, x kalendas junii, anno secundo. » (REGESTUM CLEMENTIS PAPAE V, Romae 1886, *Prolegomena*, p. XXXIII.)

7654 Rieti, 25 mai 1289.

Rizardo de Ferentino, capellano, et fratribus Huguitioni ac Jacobo de Pocapalea, cubiculariis nostris. Eis mandat ut ad Assisium se conferentes, praedicta jocalia recipiant, ea sibi delaturi.

« Cum jocalia sive... — Dat. Reate, VIII kalendas junii, anno secundo. » (*Ibid.*)

FIN DE L'APPENDICE III.

TABLE DE CONCORDANCE

DES NUMÉROS DANS POTTHAST ET DANS LA PRÉSENTE PUBLICATION [1]

Potthast.	Langlois.
22604	1-5
22605	7397
22606*	6955
22607*	6956
22608*	6957
22609*	6958
22610*	6959
22611*	6960
22612	6
22613	7398
22614*	6961
22615	565
22616	568
22617	564
22618	6962
22619*	6963
22620	17
22621	18
22622	19
22623*	6969
22624*	6970
22625*	6964
22626*	6965
22627	559
22628*	6975
22629*	6976
22630*	6973
22631	571
22632	577
22633	575
22634*	6974
22635*	6966
22636*	6967
22637*	6971
22638*	6972
22639*	6977
22640*	6978
22641*	6979
22642*	6980
22643	573
22644	572, 574
22645	578
22646	21
22647	33
22648	7399
22649	7400
22650	7401
22651*	6983-6986
22652*	6981
22653*	6982
22654*	6987-6990
22655*	6991
22656*	6992
22657*	6993
22658*	6994
22659	7402
22660	7403
22661	27-33
22662	7404
22663	579
22664*	7007, 7008
22665*	6995
22666*	7001
22667*	7002
22668	42
22669*	6996
22670*	6997
22671*	6998-7000
22672	7405
22673	78
22674*	7003
22675*	7004
22676*	7005
22677*	7006
22678	7406
22679	7407
22680*	7017
22681*	7018
22682*	7019
22683*	7020-7024
22684	77
22685*	7009-7013
22686*	7015
22687*	7016
22688	7014
22689*	7025
22690*	7026
22691*	7027
22692	241
22693	85
22694	67, 68
22695	71
22696	72
22697	66
22698	7029
22699*	7028
22700*	7031
22701*	7032
22702*	7033
22703	7408

(1) Les numéros marqués du signe * sont ceux des bulles que Potthast a signalées d'après le manuscrit de la Bibliothèque Nationale, *Latin* 4047, mais qui n'ont jamais été publiées. — Le signe = reliant deux numéros entre parenthèses indique que le second est un double du premier.

Potthast.	Langlois.
22704	7409
22705	64
22706	65
22707	70
22708	69
22709	71
22710	72
22711	73
22712	74
22713*	7030
22714	76
22715	75
22716*	7036
22717*	7037
22718	124
22719	108
22720	7410
22721	7411
22722	591
22723*	7038
22724*	7039, 7042
22725*	7040, 7041
22726*	7043, 7044
22727	7412
22728	7413
22729	7046
22730	165
22731*	7051
22732*	7052
22733*	7053
22734*	7045
22735	594
22736	137
22737	7414
22738	7415
22739	7416
22740*	7048
22741*	7049
22742*	7050
22743*	7047
22744	154
22745	160
22746	83
22747	7417
22748	7418
22749	7419
22750	7420
22751	7421
22752	7422
22753	7423
22754	204
22755	7424
22756	7425
22757	599
22758	173
22759	174
22760	604
22761	605
22762	7426
22763	600
22764	194
22765	195
22766	196
22767	202
22768	197-201
22769	631
22770	632
22771	7427
22772	7428
22773	187
22774	7429
22775	7430
22776	7431
22777	7432
22778	237
22779	238
22780	7433
22781	258
22782	205
22783	7434
22784	219
22785	616
22786	264
22787	265
22788	611
22789	243
22790	244
22791	318
22792	320
22793	7435
22794	240
22795	322
22796	261
22797	262
22798	626
22799	627
22800	628
22801	629
22802	630
22803	309
22804	7436
22805	7437
22806	7438
22807	613
22808	7439
22809	7440
22810	7441
22811	614
22812	7442
22813	7443, 7444
22814	7445, 7446
22815	7447
22816	308
22817	615
22818	366
22819	625
22820	359
22821	621
22822	623
22823	7448
22824	347
22825	7449
22826	388
22827	394
22828	383
22829	7450
22830	7451
22831	414
22832	7452
22833	7453
22834	641
22835	7194
22836	411
22837	454
22838	7454
22839	426
22840	428
22841	429
22842	430
22843	431
22844	432
22845	427
22846	434
22847	433
22848	7455
22849	425
22850	7456
22851	7457
22852	7458
22853	424
22854	7459
22855	7460
22856	451
22857	445
(22858=23160)	
22859	7461
22860	7462
(22861=23166)	
(22862=23165)	
22863	648
22864	444
22865	7463
22866	7354
22867	2071
22868	553
22869	7464
22870	7465
22871	456
22872	1964
22873	481
22874	461
22875	7466
22876	7467
22877	7468
22878	490
22879	488
22880	489
22881	7469
22882	514
22883	492
(22884=22947)	
22885	739
22886	653
22887	7470
22888	2289
22889	2278
22890	652
22891	664
22892	7471
22893	7472
22894	689
22895	693
22896	7473
22897	7474
22898	7475
22899	717

Potthast.	Langlois.
22900	673
22901	7476
22902	7477
22903	682
22904	731
22905	683
22906	786
22907	684
22908	718
22909	7478
22910	720
22911	7479
22912	794
22913	795
22914	796
22915	798
22916	754
22917	755
22918	7480
22919	7481
22920	7482
22921	7483
22922	2362
22923	800
22924	777
22925	797
22926	764
22927	756
22928	835
22929	7484
22930	2168
22931	2169
22932	2175
22933	775
22934	2176
22935	7485
22936	822
22937	831
22938	7486
22939	809
22940	808
22941	850
22942	7487
22943	7488
22944	863
22945	870
22946	893
22947	867
22948	856

Potthast.	Langlois.
22949	7489
22950	7490
22951, 22952	832
22953	7491
22954	830
22955	861
22956	833
22957	1028
22958	949
22959	858
22960	864
22961	879
22962	7492
22963	866
22964	759
22965	978
22966	898
22967	1035
22968	1036
22969	944
22970	906
22971	991
(22972)	(1)
22973	937
22974	977
22975	899
22976	928
22977	914
22978	973
22979	946
(22980)	(2)
22981	965
22982	974
22983	1214
22984	2245
22985	7494
22986	983
22987	989
22988	1300
22989	1011
22990	7495
22991	1042
22992	7496
22993	7497
22994	1061

(1) Numéro omis par Potthast.
(2) Numéro omis par Potthast.

Potthast.	Langlois.
22995	7498
22996	1009
22997	2218
22998	2228
22999	1049
23000	7499
23001	1048
23002	2235, 2237
23003	2241
23004	2242
23005	2243
23006	2229
23007	2230
23008	2232
23009	2240
23010	2217
23011	1174
23012	7500
23013	882
23014	1073
23015	7501
23016	1116
23017	1088
23018	1100
23019	1318
23020	1252
23021	7502
23022	1278
23023	1277
23024	7503
23025	1172
23026	1162
23027	1153
23028	7504
23029	7505
23030	1124
23031	7506
23032	1191
23033	1202
23034	7507
23035	1257
23036	1258
23037	7508
23038	1195
23039	1181
23040	7509
23041	7510
23042	1218
23043	7511

Potthast.	Langlois.
23044	1263
23045	1265
23046	1285
23047	1457
23048	1359
23049	1261
23050	1223
23051	1229
23052	1309
23053	1363
23054	1281
23055	1266
23056	1268
23057	1547
23058	1225
(23059 = 23022)	
23060	7023
23061	1280
23062	1307
23063	1306
23064	2251
23065	1355
23066	1354
23067	7512
23068	1396
23069	1365
23070	1339
23071	1538
23072	1539
23073	1337
23074	1338
23075	7513
23076	7514
23077	1582
23078	2252
23079	1323
23080	1345
23081	1729
23082	1468
23083	1394
23084	1430
23085	1492
23086	1613
23087	7515
23088	1434
23089	1438
23090	1412
23091	1519
23092	1475

Potthast.	Langlois.
23093	1476
23094	1440
(23095=23088)	
23096	7516
23097	1461
23098	7517
23099	1585
23100	1722
23101	1584
23102	7518
23103	1663
23104	7519
23105	7520
23106	7521
23107	7522
23108	7523
23109	1869
23110	2260
23111	7524
23112	1681
23113	1664
23114	1665, 1666
23115	1650
23116	1658
23117	7525
23118	7526
23119	7366
23120	1442
23121	1151
23122	1710
23123	1735
23124	1707
23125	1765
23126	1759
23127	1770
23128	1763
23129	1804
23130	1803
23131	1714
23132	1678
23133	1816
23134	1862
23135	7527
23136	1837
23137	1758
23138	2005
23139	1918
23140	1892
23141	2162
23142	2163
23143	1775
23144	1717
23145	2047
23146	1884
23147	1880
23148	1907
23149	1968
23150	7528
23151	7529
23152	2267
23153	2268
23154	1992
23155	1807
23156	1895
23157	1906
23158	1934
23159	1445
23160	2017
23161	2152
23162	7531
23163	7532
23164	1988
23165	1958
23166	1959
23167	7533
23168	2004
23169	2002
23170	2028
23171	2071
23172	2020
23173	2021
23174	2085
23175	2003
23176	2139
23177	2150
23178	1964
23179	7534
23180	2121
23181	520
23182	2048
23183	2120
23184	742
23185	2124
23186	2112
23187	2098
23188	2095
23189	7535
23190	7536
23191	7537
23192	7538
23193	2276
23194	2278
23195	2279
23196	2289
23197	2274
23198	2299
23199	2305
23200	2488
23201	2293
23202	2320
23203	2306
23204	2307
23205	7540
23206	2417
23207	2418
23208	2347
23209	2729
23210	2796
23211	2409
23212	7541
23213	7542
23214	2578
23215	2407
23216	2362
23217	2440
23218	2441
23219	2413
23220	2675
23221	7543
23222	2534
23223	7544
23224	2468
23225	4296
23226	4254
23227	4271
23228	2470
23229	2471.
23230	2403
23231	2797
23232	7545
23233	6932
23234	7546
23235	2560
23236	2617
23237	7547
23238	4304
23239	4305
23240	7548
23241	2553
23242	2500
23243	2501, 2502
23244	2499
23245	7549
23246	4300
23247	4303
23248	2539
23249	2443
23250	2444
23251	7550
23252	7551
23253	2555
23254	2650
23255	2601
23256	2552
23257	7552
23258	2606
23259	2620
23260	2621
23261	2472
23262	2642
23263	2645
23264	7553
23265	7554
23266	2591
23267	2634
23268	2635
23269	2680
23270	2637, 2638
23271	2653
23272	2745
23273	2739
23274	4309
23275	2698
23276	2699
23277	7555
23278	5149
23279	2726
23280	4310
23281	2622
23282	4308
23283	4313
23284	4314
23285	4318
23286	4319
23287	4320
23288	4253

Potthast.	Langlois.
23289	3166
23290	2718
23291	7556
23292	4359
23293	7557
23294	2760
23295	2816
23296	2880
23297	2776
23298	2779
23299	4311
23300	5470
23301	2788
23302	2780
23303	7558
23304	2882
23305	2662
23306	4312
23307	7559
23308	7560
23309	2844, 2847, 2980
23310	2853
23311	2854
23312	2781
23313	2869
23314	7561
23315	2982
23316	2912
23317	2847
23318	7562
23319	2826
23320	2895
23321	2896
23322	5650
23323	2964
23324	2967
23325	3005
23326	3004, 3006
23327	2988
23328	2965
23329	4326
23330	4327
23331	4329
23332	4337
23333	4338
23334	4332
23335	4328
23336	4333
23337	4331, 4334-4336
23338	4321, 4322, 4326, 4327
23339	7563
23340	2962
23341	3072
23342	4315
23343	2996
23344	2998
23345	4344
23346	2939
23347	3112
23348	3184
23349	7564
23350	7565
23351	3077
23352	3080
23353	3082
23354	3083
23355	2992
23356	3102
23357	3017
23358	3294
23359	3076
23360	3034
(23361 = 23370)	
23362	3104
23363	3035
23364	3105
23365	3078
23366	2883
23367	3024
23368	3148
23369	7566
23370	3064
23371	7567
23372	3111
23373	3107
23374	3251
23375	3084
23376	3093
23377	3114
23378	3218
23379	3297
23380	3167
23381	3135
23382	3136
23383	3187
23384	4371
23385	4372, 4373
23386	4374
23387	4381
23388	4383
23389	3250
23390	3178
23391	3186
23392	3219
23393	7568
23394	3138
23395	3300
23396	3301
23397	7569
23398	4377
23399	7570
23400	3486
23401	3154
23402	3246
23403	3296
23404	3341
23405	3527
23406	3207
23407	3283
23408	3304
(23409 = 23521)	
23410	3220
23411	3203
23412	3908
23413	3347
23414	3346
23415	3468
23416	7264
23417	3393
23418	3340
23419	3328
23420	3432
23421	3378
23422	7571
23423	3396
23424	3365
23425	4087
23426	3510
23427	3421
23428	3436
23429	3379
23430	3177
23431	4400
23432	2829
23433	3476
23434	3475
23435	3519
23436	7572
23437	3611
23438	3525
23439	4389
23440	3453
23441	3480
23442	3482
23443	3539
23444	3545
23445	3547
23446	3874
23447	7573
23448	3513
23449	3578
23450	3605
23451	7574
23452	7575
23453	3907
23454	3909
23455	3549
23456	7307
23457	3579
23458	3595
23459	3804
23460	3649
23461	7576
23462	3594
23463	3703
23464	3674
23465	4408
23466	4404
23467	4406
23468	3844
23469	3845
23470	3761
23471	3760
23472	3650
23473	3679
23474	3695
23475	3744
23476	3862
23477	7577
23478	3833
23479	3680
23480	3691
23481	7578
23482	6352
23483	3792

Potthast.	Langlois.
23484	4409
23485	7579
23486	3827
23487	3795
23488	7580
23489	4411
23490	3848
23491	3824
23492	3921
23493	3889
23494	7581
23495	3831
23496	3733
23497	3892
23498	3737
23499	4246
23500	4412
23501	3875
23502	4421
23503	4423
23504	3850
23505	3851
23506	3849
23507	3918
23508	3820
23509	7582
23510	4424
23511	7583
23512	3898
23513	4415
23514	4418
23515	4419
23516	4416, 4417
23517	3920
23518	3915
23519	3941
23520	3894
23521	3802
(23522)	(1)
23523	3962
23524	3978
23525	3967
23526	3985
23527	7584
23528	4038
23529	4017
23530	4028

(1) Numéro omis par Potthast.

Potthast.	Langlois.
23531	7585
23532	3567
23533	3998
23534	3996
23535	4046
23536	3991, 3997
23537	4075
23538	4061
23539	4155
23540	4023
23541	4184
23542	4428
23543	4425
23544	4426
23545	4429
23546	4430
23547	4427
23548	4431
23549	4059
23550	4086
23551	4112
(23552 = 23535)	
23553	4047
23554	4108
23555	4068
23556	4076
23557	4208
23558	4224
23559	4077
23560	4083
23561	4157
23562	4136
23563	4587
23564	4114
23565	4140
(23566)	(1)
23567	4123
23568	4202
23569	4142
23570	4232
23571	4151
23572	4243
23573	4149
23574	7586
23575	7587
23576	4206
23577	4171

(1) Il y a ici erreur.

Potthast.	Langlois.
23578	4201
23579	4124
23580	4163
23581	3772
23582	4531
23583	7588
23584	7589
23585	4611
(23586 = 23576)	
23587	4517
23588	4475
23589	4476
23590	7590
23591	4534
23592	4470
23593	4467
23594	5260, 5263
23595	7591
23596	4571
23597	4641
23598	4715
23599	4595
23600	4693
23601	6707
23602	6709
23603	7592
23604	6664
23605	4449
23606	6666
23607	6667
23608	6689
23609	6683
23610	6668
23611	6669
23612	6673
23613	6670
23614	4612
23615	6693
23616	4579
23617	4690
23618	6710
23619	6711
23620	6712
23621	6715
23622	6713
23623	6716
23624	4712
23625	4663
23626	7593

Potthast.	Langlois.
23627	4689
23628	4658
23629	4654
23630	7594
23631	6680
23632	6681
23633	7595
23634	4751
23635	6696
23636	7596
23637	4577, 4578
23638	7597
23639	7598
23640	4740
23641	4724
23642	4834
23643	6736
23644	5016
23645	7599
23646	4772
23647	4775-4777
23648	4756
23649	7600
23650	4893, 4894
23651	4946
23652	4902
23653	4903
23654	4883
23655	5054
23656	5179
23657	7601
23658	5040
23659	5039
23660	5047
23661	5048, 5049
23662	5079
23663	5127
23664	6718
23665	5113
23666	2693
23667	5180
23668	7602
23669	7603
23670	7604
23671	5107
23672	5499
23673	7605
23674	5386
23675	5436

Potthast.	Langlois.
23676	5173
23677	5071
23678	6720
23679	7606
23680	5169
23681	5615
(23682)	(1)
23683	7324
23684	7607
23685	7608
23686	5347
23687	5320
23688	7609
23689	7610
23690	7611
23691	7612
23692	5121, 5122
23693	7613
23694	5281
23695	5152, 5236-5244
(23696=23693)	
23697	6719
23698	5347
23699	4841
23700	5338
23701	7614
23702	5389
23703	7615
23704	5304, 5463, 5508
23705	5366
23706	5405
23707	5345
23708	5419
23709	5067
23710	5401-5404, 5473
23711	5270
23712	5325
23713	5670
23714	5461
23715	5445
23716	5420, 5421
23717	5692
23718	5456
23719	6729
23720	6728
23721	5423
23722	5487
23723	5424
23724	5562
23725	5563, 5564, 5568, 5571
23726	5570, 5592, 5593
23727	7616
23728	7617
23729	7618
23730	5513
23731	5514
23732	5624-5626
23733	5567
23734	5622
23735	5607
23736	7619
23737	5590
23738	5660
23739	5449
23740	5406, 5407, 5630
23741	5888
23742	5646
23743	5665
23744	6011
23745	5671
23746	5672-5676, 5681, 5682
23747	7620
23748	5854
(23749=22758)	
23750	5709-5711
23751	5723
23752	5724
23753	5783
23754	6762
23755	5895
23756	6800
23757	6802
23758	6802
23759	7621
23760	7622
23761	6804
23762	7380 (?)
23763	5739 (?)
23764	5771
23765	5770
23766	5782
23767	7623
23768	5881-5887
23769	7624
23770	6732
23771	5808
23772	6782
23773	7625
23774	6815
23775	5819
23776	6825-6832
23777	6735
23778	6806
23779	6807
23780	6820
23781	7626
23782	7627
23783	6792
23784	7628
23785	5861
23786	6792
23787	6793
23788	5891
23789	5892
23790	6723
23791	6722
23792	6833
23793	6796
23794	6778
23795	7629
23796	7630
23797	6814
23798	6817
23799	6808
23800	5877, 5878, 5880
23801	6824
23802	5909
(23803=23791)	
23804	5862
23805	5946
23806	5947-5949
23807	5820
23808	5907
23809	7631
23810	5965
23811	5925
23812	7632
23813	6129
23814	6039
23815	6053
23816	5957
23817	6251
23818	6031
23819	7633
23820	6060-6065, 6067-6070
23821	3273
23822	6032
23823	6114
23824	6019
23825	7634
23826	6111
23827	6109
23828	7635
23829	6086, 6087, 6143-6145
23830	6139
23831	6090
23832	6083-6085, 6089, 6092
23833	6092
23834	6101
23835	6054
23836	6236
23837	6100
23838	6102
23839	6157
23840	6186
23841	6106
23842	6835
23843	6173
23844	6174
23845	6837
23846	6128
23847	6213
23848	6150
23849	6193
23850	6196
23851	6198
23852	6325
23853	6326-6329
23854	6217-6220, 6231
23855	6221
23856	7636
23857	7637
23858	7638
23859	7639
23860	6228-6230
23861	6262
23862	6237

(1) Il y a ici erreur. Ce numéro fait probablement double emploi avec le précédent.

Potthast.	Langlois.
23863	6244
23864	6261
23865	6587
23866	6355
23867	6277
23868	7640
23869	7641
23870	6285
23871	6294
23872	6282
23873	6324
23874	6849
23875	7642
23876	7386
23877	6391
23878	6298
23879	6378
23880	7643
23881	7644
23882	7340, 7341
23883	6397
23884	6396
23885	6436
23886	6433
23887	6426
23888	6466
23889	7645
23890	6425
23891	6423
23892	6424
23893	6469
23894	6422
23895	6468
23896	6448
23897	6590
23898	6562
23899	6850
23900	6852
23901	6484
23902	6480-6483, 6485
23903	6476
23904	6477-6479, 6571
23905	6486, 6563, 6564, 6566, 6567
23906	6494
23907	6499
23908	6461
23909	6570
23910	6568, 6569
23911	6607
23912	6650
23913	6464
23914	6577
23915	6547
23916	6548
23917	6573
23918	6537
23919	6615
23920	6611-6614, 6620
23921	6857
23922	6858
23923	6636
23924	6633-6635
23925	7646
23926	6637
23927	4698
23928	6866
23929	6867-6870, 6873-6879
23930	6880
23931	6881, 6882
23932	6954
23933	7647
23934	6951
23935	6952
23936	6893
23937	6918
23938	6928
23939	7648
23940	6896
23941	6924
23942	6906
23943	6949
23944	7649
23945	7650
26612	7651
26613	7652
26614	7493
26615	976
26616	4291

FIN DE LA TABLE DE CONCORDANCE.

TABLE CHRONOLOGIQUE

DES BULLES SUIVANT L'ORDRE DE LEUR PROMULGATION

1288

Févr. 22 —
» 23 — 1-5.
» 24 } — 7397.
» 25 }
» 26 —
» 27 —
» 28 —
» 29 —
Mars 1 — 6955-6960.
» 2 —
» 3 —
» 4 — 7398.
» 5 — 6, 7.
» 6 —
» 7 —
» 8 — 8, 7346.
» 9 — 6961.
» 10 —
» 11 —
» 12 — 9, 10.
» 13 —
» 14 —
» 15 — 560-565, 567-569, 6962.
» 16 — 16, 570.
» 17 —
» 18 — 11, 14, 15.
» 19 — 12, 13.
» 20 —
Mars 21 — 6963.
» 22 — 17-19.
» 23 — 24, 6969, 6970.
» 24 — 6964, 6965.
» 25 — 559.
» 26 —
» 27 —
» 28 —
» 29 — 566.
» 30 —
» 31 —
Avril 1 — 6973, 6975, 6976.
» 2 — 571, 575-577.
» 3 — 6967, 6968, 6974.
» 4 — 6966.
» 5 — 26, 6971, 6972, 6977-6980.
» 6 —
» 7 — 572-574.
» 8 —
» 9 — 23, 51, 52, 578.
» 10 — 20, 21, 27-33.
» 11 — 34-41, 46-48, 7399.
» 12 — 6983-6986, 7347, 7400, 7401.
» 13 — 49, 579-581, 6981, 6982, 6987-6994, 7402-7404.
» 14 —
» 15 — 7007, 7008.
» 16 —
» 17 — 42-45, 50, 6995, 7001, 7002.

1288

(1) Du 8 au 12 juin — 7047.

1288

Juillet 18 — 178, 179, 7094.
» 19 —
» 20 — 7091, 7092.
» 21 —
» 22 —
» 23 — 599, 7425.
» 24 —
» 25 — 193, 7096.
» 26 — 7097-7099.
» 27 —
» 28 — 173, 174, 7100, 7101.
» 29 — 172, 7102.
» 30 —
» 31 — 7103.
Août(1) 1 — 175-177, 604, 605, 7133.
» 2 —
» 3 —
» 4 —
» 5 — 7163, 7426.
» 6 — 7104.
» 7 — 7351.
» 8 — 194-202, 600, 7105
» 9 —
» 10 —
» 11 — 631-633.
» 12 — 601-603, 7427.
» 13 — 182, 185-191, 242, 598, 7114-7118, 7428-7432.
» 14 —
» 15 —
» 16 —
» 17 —
» 18 — 237, 238, 7120, 7130, 7131.
» 19 —
» 20 — 211, 212, 7107, 7132.
» 21 — 606-610, 617-619, 7108-7112.
» 22 —
» 23 — 250, 7127, 7433.
» 24 — 205, 258-260, 304.
» 25 —
» 26 — 239, 7434.
» 27 — 219-226, 235, 236, 302, 507.
» 28 — 255, 7122.
» 29 — 313, 7113.
» 30 — 263.
» 31 — 247, 616.

(1) Dates incertaines — 7128, 7129.

Sept. 1 — 251, 267-275, 303, 7121.
» 2 — 264.
» 3 — 227-230, 243, 245, 611.
» 4 — 244, 248, 249, 256, 257, 301, 305.
» 5 — 231, 232, 240, 252-254, 285-287, 310, 311, 318-322, 326, 362, 367, 7435.
» 6 —
» 7 —
» 8 —
» 9 — 261, 262, 289, 293, 357, 7123-7126.
» 10 — 265, 7119.
» 11 — 279-282, 613, 626-630.
» 12 — 283, 323, 324.
» 13 — 294-297, 309, 7436-7439.
» 14 —
» 15 —
» 16 —
» 17 — 233, 314, 317, 325, 614, 7440, 7441.
» 18 — 332, 7130.
» 19 — 290-292, 7169.
» 20 — 312, 315, 7152, 7153.
» 21 —
» 22 — 277, 288, 307, 327, 329-331, 333-335, 364, 365, 387, 395, 438-440, 7149, 7155, 7442-7447.
» 23 — 266, 284.
» 24 — 308, 374, 376, 377.
» 25 — 299, 375, 615, 7150, 7151, 7170.
» 26 — 366, 455.
» 27 — 298, 316, 336, 380, 396, 625, 634-637.
» 28 — 354-356, 7164-7167.
» 29 — 300, 341-346.
» 30 — 620.
Oct.(1) 1 — 306, 358-361, 379, 621, 622, 624, 7134-7137.
» 2 — 337-340, 623, 7160, 7162.
» 3 — 276, 371-373, 382.
» 4 — 369, 370, 7138-7143, 7448.
» 5 — 328, 368, 538, 539, 7352.
» 6 — 348-353, 381, 7168.
» 7 — 363, 378, 421, 450, 550.
» 8 —
» 9 — 347.
» 10 —
» 11 —
» 12 —
» 13 —

(1) Dates incertaines — 7144-7148, 7154, 7156-7159, 7161, 7449.

1288

Oct. 14 —
» 15 —
» 16 —
» 17 — 7174.
» 18 —
» 19 — 7175, 7176.
» 20 —
» 21 — 7171-7173.
» 22 — 435, 436.
» 23 — 383, 420, 7177-7184.
» 24 —
» 25 — 418, 452, 7202, 7450, 7451.
» 26 —
» 27 — 384-386, 7185, 7186, 7651.
» 28 — 7188-7190.
» 29 — 414, 7191.
» 30 — 388-394, 7187.
» 31 — 397, 398, 415.
Nov. 1 — 7452.
» 2 —
» 3 —
» 4 — 407.
» 5 — 399-406.
» 6 —
» 7 —
» 8 —
» 9 —
» 10 —
» 11 —
» 12 —
» 13 — 408, 413.
» 14 — 412.
» 15 —
» 16 —
» 17 —
» 18 —
» 19 — 7212.
» 20 —
» 21 —
» 22 — 7453.
» 23 —
Nov. 24 —
» 25 — 638-642, 644.
» 26 —
» 27 — 643.
» 28 —
» 29 —
» 30 —
Déc. (1) 1 — 7194, 7195.
» 2 —
» 3 —
» 4 — 411.
» 5 —
» 6 — 7192.
» 7 — 7193.
» 8 — 7200.
» 9 —
» 10 —
» 11 —
» 12 —
» 13 — 416, 417, 454, 537, 7199, 7201, 7353, 7454.
» 14 —
» 15 — 7197, 7198.
» 16 —
» 17 —
» 18 — 419.
» 19 —
» 20 — 7207-7210.
» 21 — 7652.
» 22 —
» 23 — 426-434, 477-479, 7204-7206, 7455.
» 24 —
» 25 —
» 26 —
» 27 —
» 28 —
» 29 —
» 30 — 423.
» 31 — 425, 7213.

(1) Date incertaine — 7196.

1289

Janv. 1 —
» 2 —
Janv. 3 — 7214, 7456.
» 4 — 422, 449.

1289

1289

Avril 6 — 979.
» 7 — 2168-2175.
» 8 — 775.
» 9 —
» 10 — 800.
» 11 —
» 12 —
» 13 — 802, 803, 806, 816-818, 820-822, 825, 828, 831, 836, 837, 884, 2176, 2177, 7222, 7485, 7486.
» 14 —
» 15 —
» 16 —
» 17 — 808, 809, 812, 823, 824, 834, 850-854, 943, 1014.
» 18 —
» 19 — 810.
» 20 — 862, 2167, 7223, 7487.
» 21 —
» 22 — 814, 829, 839-841, 856, 859, 863, 867, 869, 870, 872, 885, 887, 889-895, 908, 910, 921, 922, 7488, 7489.
» 23 —
» 24 —
» 25 — 857, 860.
» 26 — 7490.
» 27 — 832, 838, 842-848, 855, 881, 7224, 7491.
» 28 —
» 29 — 830, 833, 861, 920, 7225, 7356.
» 30 — 954, 7226-7229.
Mai 1 — 903, 939, 940, 967, 968.
» 2 — 858, 871, 949, 1028-1034.
» 3 — 864, 868, 879, 7492.
» 4 — 776, 866, 926, 951.
» 5 — 888, 7493.
» 6 —
» 7 —
» 8 —
» 9 —
» 10 —
» 11 —
» 12 —
» 13 —
» 14 — 873-878.
» 15 —
» 16 —
» 17 — 880
Mai 18 — 882, 883, 896, 978.
» 19 — 918, 919, 2178-2180.
» 20 —
» 21 — 897.
» 22 —
» 23 — 898, 907, 927, 956, 962-964, 1123, 1317, 7230-7233, 7653.
» 24 —
» 25 — 904, 917, 924, 7654.
» 26 — 944, 1035, 1036.
» 27 — 911, 913.
» 28 — 900-902, 906, 909, 955, 957-960.
» 29 —
» 30 — 953.
» 31 — 937, 991-1004.
Juin 1 — 899, 905, 912, 977, 7357.
» 2 — 928-936.
» 3 — 914, 938.
» 4 — 915, 916, 923.
» 5 — 941, 7358.
» 6 —
» 7 — 972.
» 8 — 925.
» 9 — 970.
» 10 — 950, 973.
» 11 — 969.
» 12 — 961.
» 13 — 945-948, 952, 966, 976.
» 14 —
» 15 —
» 16 — 1024.
» 17 — 965, 971, 1117, 2165, 2166.
» 18 — 974, 2250.
» 19 — 1214, 2245.
» 20 — 1064, 1065, 1142, 1143, 1147, 2215, 2246-2249.
» 21 —
» 22 — 980, 981, 1069, 1144, 1145, 2037, 2181-2213, 7234, 7359.
» 23 — 1178.
» 24 — 1062, 7235.
» 25 — 1020.
» 26 — 1047, 2159.
» 27 — 975, 983, 986, 7494.
» 28 — 1005, 1052-1059, 1134, 1135, 1300.
» 29 — 1037.
» 30 — 982, 984, 985, 1006-1008, 1011, 1012, 1045.

1289

(1) Date incertaine — 7504.

1289

1401, 1405, 1414, 1418, 1424, 1433, 1450, 1462, 1493, 1599, 2252, 2253.

Sept. 14 —
» 15 — 1348, 1416, 1604, 1605.
» 16 — 1360, 1381, 1425.
» 17 — 1295, 1358, 1368, 1394, 1397, 1407, 1413, 1415, 1432, 1455, 1463, 1468, 1469, 1484-1491, 1729, 2256-2259.
» 18 — 7364.
» 19 — 1817.
» 20 — 1408, 1409, 1429, 1430, 1439, 1624, 2254, 2255.
» 21 — 1422, 1473, 1474.
» 22 — 1391-1393, 1410, 1417, 1419, 1427, 1454, 1458, 1481, 1492, 1494, 1499-1501, 1506, 1520, 1521, 1592, 1613, 7515.
» 23 — 1451.
» 24 — 1390, 1420, 1421, 1434, 1438, 1618-1620.
» 25 — 1412, 1446-1448, 1621, 1622.
» 26 — 1402, 1404, 1426, 1466, 1496, 1505, 1510, 1523, 1524, 1533-1537, 1578, 1579, 1614.
» 27 — 1436, 1437, 1440, 1449, 1452, 1460, 1475, 1476, 1519, 1526, 1548, 1549, 1651.
» 28 — 1431, 1495.
» 29 — 1543-1546.
» 30 — 1477, 1482, 1483, 1517, 7365, 7516.

Octobre 1 — 1411, 1423, 1435, 1441, 1459, 1497, 1522, 1525, 1540, 1566, 1580, 2158.
» 2 —
» 3 — 1461, 1509, 1598, 1709[2].
» 4 — 1511-1516, 1527, 1550-1554.
» 5 — 1502, 1503, 1596, 1597, 1698.
» 6 — 1504, 7517.
» 7 — 1146, 1148, 1478, 1498, 1507, 1528-1532, 1555, 1558-1564, 1569, 1585, 1587, 1695, 1699-1706, 1825, 2261.
» 8 — 1541, 1602, 1603, 1606.
» 9 — 1542, 1557, 1567, 1609-1612.
» 10 — 1595, 1697.
» 11 — 1179, 1508, 1565, 1581.
» 12 — 1480.
» 13 — 1686.
» 14 — 1568, 1577.
15 — 1628, 1629.
» 16 —
» 17 —
» 18 —

Oct. 19 —
» 20 —
» 21 —
» 22 — 1722.
» 23 — 1641, 1642.
» 24 —
» 25 — 1479, 1588.
» 26 — 1584.
» 27 —
» 28 — 1583, 1586, 1635-1637.
» 29 —
» 30 — 1589, 1684, 1685, 1902.
» 31 —

Nov.(1) 1 — 1593.
» 2 — 1617, 1659, 1660, 1754.
» 3 — 1742.
» 4 — 1600, 1601, 1663, 7518-7520.
» 5 — 1570, 1591, 1594, 1625, 1631, 1632, 1643, 1645-1649, 1652-1657, 1731, 1734, 2115, 2116, 7521, 7522.
» 6 — 1615, 1616, 1630.
» 7 — 1608, 1639.
» 8 — 1571, 1572, 1607, 1696, 7523.
» 9 — 1590, 1633, 1644, 1692, 1693, 1732, 1751, 1869.
» 10 — 1670, 1671, 1710, 2260.
» 11 — 1667, 1753.
» 12 — 1626, 1627, 1638, 1669, 1679, 1689.
» 13 — 1574, 1650, 1658, 1661, 1662, 1664-1666, 1681, 1682, 1687, 1688, 1690, 1723, 1724, 1728, 1730, 1752, 7524.
» 14 — 7525.
» 15 —
» 16 — 7366, 7526.
» 17 — 1573, 1634, 1676, 1740, 1741.
» 18 — 1838, 2262.
» 19 —
» 20 — 1668, 1683, 1720, 1726, 1757, 1792.
» 21 — 1725.
» 22 — 1150, 1152, 1575, 1672, 1708, 1709, 1721, 1733.
» 23 —
» 24 — 1442, 1937.
» 25 — 1886.
» 26 — 1149, 1151, 1744-1748.
» 27 — 1822-1824, 1826-1836.

(1) Dates incertaines — 1714, 1715.

1289

Nov. 28 — 1707, 1710[2], 1718.
» 29 — 1167, 1711-1713, 1735.
» 30 —
Déc. 1 — 1727, 1760, 1765, 1793, 1795-1798, 1861, 1893, 1894, 2263, 2264.
» 2 — 1759, 1763.
» 3 — 1673, 1756, 1762, 1803, 1804, 1815.
» 4 — 1806.
» 5 — 1576, 1678, 1694, 1716, 1736-1739, 1761, 1820, 1839, 1858, 1859, 2088, 2157.
» 6 —
» 7 —
» 8 — 1443, 1444, 1816.
» 9 — 1675, 1773, 1843, 1847, 1862-1865, 7527.
» 10 — 1772, 1819, 1837, 1901.
» 11 — 1180, 1758, 1771, 2005-2007.
» 12 — 1805, 1891, 1918-1921.
» 13 — 1640, 1680, 1717, 1755, 1764, 1774-1782, 1789, 1801, 1802, 1809, 1810, 1812, 1813, 1818, 1840, 1842, 1844, 1848, 1866, 1867, 1870-1872, 1892, 1904, 1996, 1999, 2025, 2040, 2162, 2163.
Déc. 14 —
» 15 — 1783-1787, 1856, 1857.
» 16 —
» 17 — 1889.
» 18 — 1674, 1677, 1846, 1855, 1888, 1890, 1935, 2047.
» 19 — 1748, 1749, 1880, 1884.
» 20 — 1791, 1811.
» 21 — 1719, 1814, 1850-1854.
» 22 — 1799, 1800, 1873-1878.
» 23 — 1788, 1794, 1821, 1860, 1930, 1931, 1997, 2164.
» 24 — 1998.
» 25 —
» 26 —
» 27 — 1913.
» 28 — 1841, 1868, 1882, 1883, 1907-1912, 6789.
» 29 — 1905, 1942, 1943.
» 30 —
» 31 —

1290

Janv. 1 — 1879, 1968-1971, 7236, 7237.
» 2 — 1914-1917, 1927, 1928.
» 3 — 1743, 1929, 1987.
» 4 — 1767, 1885, 1896, 1903, 7528.
» 5 — 1881, 1897-1900, 1922-1926, 1940, 1960, 1986, 1990, 2069, 2070, 2265-2268, 7529, 7530.
» 6 — 1941, 1992, 7239, 7240.
» 7 — 2013.
» 8 — 1983, 7244.
» 9 — 1807, 1952-1955, 1982, 7238.
» 10 — 1895, 1906, 1934, 1965-1967.
» 11 — 1845, 1939.
» 12 —
» 13 — 1445, 1766, 1849, 1938, 1944, 1945, 1950, 1951, 1956, 1980, 1981, 1984, 1988, 1993, 1994, 2000, 2008, 2017, 2033, 2041, 2216, 7241, 7242.
» 14 —
» 15 — 1932, 1933, 1936.
» 16 — 7367.
» 17 — 1949, 1972, 2269.
» 18 — 1946-1948, 1957, 1979, 1989, 2089, 2152.
» 19 — 2009, 2010, 2042, 2043.
Janv. 20 — 7531.
» 21 — 1808, 1973-1978, 1985, 2014.
» 22 — 2001.
» 23 — 1768, 1769, 1958, 1959, 1962, 1963, 1991, 2030, 2073-2075, 2103, 7532.
» 24 —
» 25 — 1995, 2004, 2053, 2054, 7533.
» 26 —
» 27 — 1961.
» 28 — 2002, 2015, 2016, 2020-2022, 2028, 2029, 2064, 2071, 2085, 2086.
» 29 — 2003.
» 30 —
» 31 — 2011, 2018, 2027, 2031, 2032, 2050, 2139-2151.
Fév.(1) 1 — 1691, 2019, 2024, 2038, 2083, 2106.
» 2 —
» 3 —
» 4 — 2026.
» 5 — 1964, 2023, 2034, 2035, 2039, 2063, 2072, 2079, 2084, 2161.

(1) Dates incertaines — 7245, 7246, 7535-7537.

1290

Février 6 — 2049.
» 7 — 2051, 2052, 7534.
» 8 —
» 9 — 1887, 2055, 2090, 2111, 2114, 2117, 2119, 2121, 2153.
» 10 — 2057-2060, 2077, 2091-2093, 2099, 2100, 2270.
» 11 — 2076, 2102, 2126, 2127.
» 12 — 2044-2046, 2154.
» 13 — 1770, 2061, 2062, 2065-2067, 2078, 2082, 2087, 2094, 2096, 2104, 2105, 2108, 2122, 2130, 2131, 2134, 2160, 2316, 7368.
» 14 —
» 15 — 2048, 2068, 2097, 2101, 2109, 2118, 2120, 2123, 2156, 2422.
» 16 —
» 17 — 2056, 2128, 2129, 2132, 2133.
» 18 — 2080, 2081, 2110, 2113, 2135, 2155.
» 19 —
» 20 — 2098, 2112, 2124, 2125, 2136-2138.
» 21 — 2095, 2107.
» 22 —
» 23 — 7243, 7369, 7538, 7539.
» 24 — 2276, 2278, 2279, 2283, 2289.
» 25 — 2273-2275, 2291, 2299, 2300, 2323, 2532, 2533, 2619.
» 26 — 2318, 2467.
» 27 —
» 28 — 2280-2282, 2305, 2356, 2357, 2535-2537.
Mars(1) 1 — 2277, 2284, 2301, 2303, 2310, 2354, 2363, 2541.
» 2 — 2288, 2292, 2302.
» 3 — 2488, 2546, 2548, 2614.
» 4 — 2285, 2286, 2294-2298, 2351-2353, 2449, 2450, 2543-2545, 2547, 2550, 2684.
» 5 — 2304, 2309, 2311, 2358, 2744.
» 6 — 2293, 2324-2329, 2365, 2384-2386.
» 7 — 2287, 2290, 2306, 2307, 2312, 2317, 2320, 3321, 2359, 2364, 2395-2398, 2412, 2416, 2417, 2442, 2640, 2772, 2773, 2822, 3027, 4253, 7540.
» 8 — 2418-2421, 2451.
» 9 — 2319, 7247, 7248.
» 10 — 2348, 2349, 2367-2383.
» 11 — 2347, 2360, 2393, 2394, 2465.
» 12 — 2387-2389, 2551, 2566, 2567.

(1) Date incertaine — 2400.

Mars 13 — 2399, 2474, 2503, 2504.
» 14 — 2322, 2366, 2540.
» 15 — 2308, 2313-2315, 2350, 2411, 2414, 2415, 2423-2438, 2477, 2478, 2506, 2521, 2522, 2578-2590, 2729, 2730, 2796, 2977, 2978, 7541, 7542.
» 16 —
» 17 —
» 18 — 2361, 2362, 2407-2409, 2440, 2441, 2466, 2528, 2679.
» 19 — 2452-2464.
» 20 — 2355, 2401, 2486, 2487, 2516, 2597, 2598.
» 21 — 2404, 2405, 2413, 2468, 2475, 2476, 2479-2485, 2517, 2524-2527, 2534, 2604, 2675, 2676, 7543, 7544.
» 22 — 2518.
» 23 — 2390, 2391, 2402, 2403, 2406, 2439, 2470, 2492, 2507, 2513, 2519, 2542, 2549, 2797, 4254, 4255, 4271-4274, 4283-4299, 7545, 7546.
» 24 — 2392, 2938, 7370.
» 25 — 2558-2560.
» 26 —
» 27 — 2617.
» 28 — 2410, 2595.
» 29 — 2469, 2607, 2608.
» 30 — 2556.
» 31 — 2505, 2508, 2791.
Avril 1 —
» 2 —
» 3 —
» 4 —
» 5 —
» 6 —
» 7 —
» 8 — 2554.
» 9 — 4256, 4257, 4260-4270, 4280, 4281.
» 10 —
» 11 —
» 12 — 7547.
» 13 — 2599, 2600, 4258, 4259, 4275-4278, 4282, 4304, 4305, 7548.
» 14 —
» 15 —
» 16 —
» 17 — 2489, 2497, 2498, 2520, 2553.
» 18 — 2493, 4279.
» 19 —

1290

Avril 20 — 2500-2502.
» 21 —
» 22 — 2471-2473, 2499, 2529, 2530, 2538, 7249, 7250.
» 23 —
» 24 — 2618, 4300-4303, 7549.
» 25 — 2605.
» 26 — 2539.
» 27 — 2443, 2444, 2555, 2594, 7550, 7551.
» 28 — 2509-2512, 2592, 4306, 4307.
» 29 — 2490, 2557.
» 30 — 2523.
Mai 1 — 2445, 2446, 2494, 2514, 2515, 2552, 2561-2563, 2601, 2650, 2736, 2749, 3252.
» 2 —
» 3 — 2568, 2632, 7552.
» 4 — 2593, 2606, 2611, 2613, 2620, 2621, 2691, 2692, 2724.
» 5 — 2574-2577, 2596, 2612, 2641-2646, 2666, 2887.
» 6 — 2569-2573, 2700, 7553.
» 7 — 2447, 2448, 2564, 2565, 2591, 2602, 2603, 2615, 2630, 2631, 2634-2636, 2648, 2652, 2664, 2665, 2667, 2678, 2685, 2687, 2696, 2701, 2706, 2707, 2714, 2735, 2947, 6950, 7554.
» 8 — 2672, 2681.
» 9 — 2531, 2633, 2639, 2677, 2680, 2686.
» 10 — 2616.
» 11 — 2626, 2637, 2638, 2647, 2651, 2654, 2682, 2702, 2717, 2756.
» 12 — 2491, 2655, 2683, 2716, 2745, 2746.
» 13 — 2653, 2739.
» 14 — 2625, 2668, 2669, 2673, 2697-2699, 4309.
» 15 — 2649, 2656, 2663, 2671, 2674, 2693-2695, 2703-2705, 2708, 2715, 2726, 7555.
» 16 — 2709-2712, 4310, 6665.
» 17 — 2495, 2688, 2727, 2728.
» 18 — 2622-2624, 2723.
» 19 — 2725.
» 20 — 2792-2794, 4308, 4313, 4314, 4318-4320.
» 21 —
» 22 —
» 23 —
» 24 —
» 25 —
» 26 —
Mai 27 — 2719.
» 28 — 2718.
» 29 —
» 30 —
» 31 —
Juin(1) 1 —
» 2 —
» 3 —
» 4 —
» 5 — 2732, 2733, 2747, 2757, 7251.
» 6 —
» 7 — 2670.
» 8 —
» 9 — 2627, 2731.
» 10 — 2737, 2738.
» 11 —
» 12 — 2658, 2713, 2867.
» 13 — 2720, 2734, 2740, 2741, 2743, 2748, 2775, 2782-2784, 2806, 2856, 2876, 2890, 3241, 4350-4354, 4357-4359, 7556.
» 14 — 2758, 2859.
» 15 — 2969.
» 16 — 2657.
» 17 — 2332, 2659-2661, 2689, 2759, 7252.
» 18 —
» 19 —
» 20 — 2750-2755, 3028, 3029, 7557.
» 21 —
» 22 — 2330, 2497, 2760-2765, 2776, 2807, 2815-2817, 2880, 3033, 4345-4349, 4355, 4356, 7372.
» 23 —
» 24 — 2798-2801.
» 25 — 2804.
» 26 — 2331, 2778.
» 27 — 2721, 2722, 2777, 2779, 2785, 2787, 2813, 2831, 3089. 4311.
» 28 — 2879.
» 29 — 2780, 2824, 2886.
» 30 — 2802, 2812, 2821, 2878.
Juil.(2) 1 — 2662, 2786, 2795, 2803, 2805, 2810, 2811, 2814, 2815, 2818, 2819, 2825, 2830, 2835, 2837, 2838, 2855, 2875, 2882, 3121, 7254, 7558.
» 2 —

(1) Date incertaine. — 7253.
(2) Date incertaine — 7256.

1290

Juillet 3 — 2334, 2335, 2766-2771, 2843, 2894, 4312.
» 4 — 2333, 2789, 2808, 2823, 2832, 2833, 2860-2865, 2922, 2930, 2931, 3015, 3016, 7559.
» 5 — 2820, 2839, 7255.
» 6 — 2840, 2904.
» 7 — 2336, 2628, 2781, 2809, 2834, 2836, 2841, 2842, 2844-2850, 2853, 2854, 2857, 2866, 2868, 2870, 2877, 2881, 2899, 2916, 2928, 2929, 2980, 3209, 7560.
» 8 — 2851, 2869, 2952, 2953, 7561.
» 9 — 2873, 2892.
» 10 — 2871, 2872.
» 11 — 2609, 2858, 2966, 2981, 2982, 7371.
» 12 — 2852, 2889, 2912, 2944, 3047.
» 13 — 2874, 2897, 7562.
» 14 — 2970, 3012.
» 15 — 2826, 2891, 2893, 2895, 2896, 2898, 2902, 2903, 2906, 2908, 2917, 2919, 2946, 2956, 2964, 2967, 2993, 3003, 3004, 3018, 4361-4365.
» 16 —
» 17 — 2905, 2907.
» 18 — 2339, 2900, 2911, 2921, 2941, 2949-2951, 2976, 3005.
» 19 — 2913, 2914, 2918.
» 20 — 3030.
» 21 — 2790, 2888, 2915.
» 22 —
» 23 — 2337, 2774, 2909, 2910, 2920, 2942, 2943, 2945, 2948, 2954, 2955, 2965, 2971, 2974, 2975, 2987, 2988, 2994, 3000, 3058, 3088, 4317, 4321, 4322, 4326-4330, 4366-4369, 7372, 7563.
» 24 —
» 25 — 2932-2937, 2979, 3327.
» 26 — 2957, 3001, 3002, 3025.
» 27 — 2960-2963.
» 28 — 2923, 2940, 2968, 2972, 2973, 2986, 2990, 3014, 3019, 3032, 3067, 3503.
» 29 — 2984, 3013, 4315.
» 30 — 2983, 2985, 2996-2998, 3007-3011, 3046, 3059, 3152.
» 31 — 2958, 2995, 3006, 3020, 3054, 3068, 4324, 4325.
Août(1) 1 — 2901, 2939, 3031, 3041, 3139, 3140, 3352, 4316, 4323, 4331-4344, 7257, 7258.
» 2 — 3112.

(1) Dates incertaines — 7259, 7260, 7262.

Août 3 — 2338, 2991, 3052, 3053.
» 4 — 3184.
» 5 — 2959, 3045, 3050, 3051, 3061, 3077, 4370, 7564, 7565.
» 6 — 3026, 3060.
» 7 — 2989, 3080-3083, 3165.
» 8 — 2992, 2999, 3048.
» 9 — 3049, 3071, 3072, 3102, 3103.
» 10 — 3017.
» 11 — 3021, 3022, 3042-3044, 3538.
» 12 — 3201.
» 13 — 2340, 2341, 3055-3057, 3075, 3076, 3079, 3124, 3153, 3294, 3345, 7274.
» 14 — 3066, 3162.
» 15 —
» 16 — 3062, 3063, 3123.
» 17 — 3085-3087.
» 18 — 2827, 3034, 3069, 3070, 3073, 3074, 3174.
» 19 — 3122.
» 20 —
» 21 — 3035-3040, 3104, 3128, 3129, 4360.
» 22 —
» 23 — 2883, 3023, 3024, 3064, 3078, 3096-3101, 3105, 3106, 3115, 3116, 3142-3151, 3180, 3191, 3192, 3221, 7261, 7373, 7566, 7567.
» 24 —
» 25 — 3117-3119, 3163.
» 26 — 3065, 3111.
» 27 — 3113, 3120, 3188.
» 28 — 3091, 3110, 3181, 3182, 3343.
» 29 — 3108, 3247, 4252.
» 30 — 3090, 3107, 3109, 3126, 3127, 3179.
» 31 — 2690, 3125.
Sept. 1 — 2342, 3084, 3092-3094, 3160, 3172, 3173, 3195, 3196, 3213, 3251, 3501, 3502, 4375, 4376.
» 2 — 3095, 3114.
» 3 — 3157, 3218.
» 4 — 3134, 3210, 3297, 3397-3402.
» 5 — 3136, 3137, 3158, 3159, 3161, 3164, 3166, 3167, 3183, 3189, 3194, 3202, 3211, 3213, 3244, 3253-3256, 3293, 3298.
» 6 — 3185, 3187, 3190, 3299, 3387.
» 7 — 4371.
» 8 — 2629, 3214-3216, 3242, 3243, 4372, 4373.
» 9 — 3130-3133, 3135, 3138, 3168-3170, 3178, 3186, 3219, 3227, 3250, 3272, 4374, 4381-4383, 7568.

1290

Sept. 10 — 3193, 3233-3235.
» 11 — 3141, 3198, 3200, 3226, 3231, 3232, 3249, 3278, 3300, 3301, 3332, 3419, 3429, 3430, 3431.
» 12 — 3171, 3204, 3217, 3228, 3229, 4384, 7569.
» 13 — 2884, 2885, 3154-3156, 3197, 3199, 3205, 3206, 3230, 3245, 3246, 3257-3260, 3290, 3291, 3295, 3296, 3302, 3303, 3312, 3328, 3348, 3349, 3363, 3486, 3526, 3533, 4377-4380, 7570.
» 14 —
» 15 — 3266, 3267, 3279-3282.
» 16 — 3265, 3273-3277, 3316-3319, 3357-3361, 3366, 3369-3372, 3420, 3527-3530.
» 17 — 3207, 3222-3225, 3283, 3304, 3320, 3321, 3329, 3330, 3341, 3466, 3509, 7263.
» 18 — 3284-3287, 3331.
» 19 — 3336.
» 20 — 3220, 3261-3263, 3438, 7273.
» 21 —
» 22 — 3203, 3208, 3248, 3288, 3307, 3310, 3315, 3325, 3333, 3337, 3338, 3386, 3403, 3404, 3506.
» 23 —
» 24 — 3264, 3268-3271, 3322, 3346, 3347, 3908.
» 25 — 3490, 7275.
» 26 — 3324, 3344, 3465, 3468, 3470, 3491, 3511, 3512, 3701.
» 27 — 3289, 3305, 3306, 3308, 3309, 3323, 3334, 3335, 3342, 3355, 3367, 3393, 3409, 3426, 3427, 3440-3442, 3446, 3454, 3531, 7264-7267.
» 28 — 3292, 3311, 3313, 3314, 3340, 3350, 3351, 3417.
» 29 — 3328, 3432, 3467, 3469.
» 30 — 2610, 3428, 3524.
Oct. (1) 1 — 3406, 3412.
» 2 — 3356, 3392.
» 3 — 3368, 3378, 3471, 3543, 3618.
» 4 — 3377, 3394-3396, 3423, 3515, 7571.
» 5 — 3380-3385.
» 6 — 3339, 3365.
» 7 — 2924, 3353, 3364, 3407, 3408, 3411, 3416, 3418, 3421, 3422, 3424, 3425, 3436, 3449, 3463, 3483-3485, 3496, 3508, 3510, 3514, 3580, 3599, 3600, 4087, 4390, 4402.

(1) Date incertaine — 7277.

Oct. 8 — 3415, 3439, 4385-4387.
» 9 — 3410, 7268.
» 10 — 2742, 3175-3177, 3236, 3362, 3379, 3414, 3523.
» 11 — 3405, 3413, 3434, 3435, 3437, 3447, 3448, 3455, 3462, 3522, 3583, 7271, 7272.
» 12 — 3354, 3591-3593, 7269, 7270.
» 13 —
» 14 —
» 15 — 2829, 3237-3240, 3388-3391, 3433, 3443, 3458, 3475-3477, 3479, 3487, 3495, 3507, 3519, 3532, 3576, 3616, 4391-4401.
» 16 —
» 17 — 3478.
» 18 — 2343, 3472-3474, 3499, 3589, 3611, 7572.
» 19 — 3460, 3525, 3577, 3873, 3874.
» 20 — 3459, 3464, 4388, 4389.
» 21 — 3497, 3614, 4403.
» 22 —
» 23 — 3444, 3445, 3450-3453, 3456, 3457, 3461, 3480, 3482, 3488, 3489, 3498, 3505, 3518, 3541, 3542, 3585-3587, 3590, 3609, 3653, 3690, 3700, 7278-7280.
» 24 —
» 25 — 3504, 3539, 3540.
» 26 — 4018, 7276.
» 27 —
» 28 — 3481, 3492, 3494, 3520, 3521, 3545, 3617, 3765.
» 29 — 3493, 3546, 3547.
» 30 — 3500, 7573.
» 31 — 3513, 3534-3537, 3582.
Nov. 1 — 3578, 3658, 3659.
» 2 — 3516, 3596, 3597, 3605.
» 3 — 3588, 7574, 7575.
» 4 — 3584, 3699, 7281-7290.
» 5 — 3548-3553, 3574, 3581, 3598, 3613, 3657, 3906, 3907, 3909, 4135, 7291-7293.
» 6 — 3575, 3681.
» 7 — 3554, 3571, 3572, 3615.
» 8 — 3607, 3608, 3612, 3647, 3648.
» 9 — 3517, 3544, 3573, 3579, 3595, 3804, 3900, 3901, 3904, 3905.
» 10 —
» 11 — 3649.
» 12 —
» 13 — 2344, 3594, 3601-3604, 3606, 3619-3631,

1290

3634, 3635, 3654-3656, 3672, 3673, 3676-3678, 3683, 3684, 3696, 3697, 3750, 3751, 3902, 3903, 7576.
Nov. 14 — 3660, 3689, 3836.
» 15 —
» 16 — 3632, 3633, 3651, 3661-3671, 3687, 3688, 3738.
» 17 — 3674, 3685, 3702-3707, 3739, 3778, 7294-7302.
» 18 — 4408.
» 19 — 3652, 3692, 3760, 3761.
» 20 — 3610, 3650, 3675, 3679, 3682, 3747-3749, 3816, 4404-4407.
» 21 —
» 22 — 2345, 2925, 3694, 3695, 3708, 3743-3745, 3754, 3756-3759, 3763, 3764, 3770, 3779, 3817, 3863-3866.
» 23 —
» 24 — 3555-3557, 3698, 3772, 3862.
» 25 — 3686, 3709-3730, 3740, 3782.
» 26 — 3741.
» 27 — 2828, 3680, 3691, 3742, 3762, 3773, 3774, 3815, 3833, 3837, 7303-7308, 7577.
» 28 — 3746, 3753, 3755, 3766-3768, 3771, 3790, 3888, 3949.
» 29 —
» 30 —
Déc.(1) 1 — 3752, 3769, 3784, 3791, 3808, 3814, 3910-3912, 4137.
» 2 — 3693, 3785, 3792, 3830, 3869, 7578.
» 3 — 3732, 3878-3883.
» 4 — 3373-3376, 3788, 3789.
» 5 — 3558, 3559, 3731, 3775-3777, 3780, 3781, 3783, 3795, 3796, 3801, 3813, 3827-3829, 3835, 4070, 4409 4410, 7579, 7580.
Déc. 6 — 3818, 3823.
» 7 —
» 8 — 3810, 4062-4065.
» 9 — 3560, 3734, 3735, 3824, 3848, 3858, 4411, 7309, 7310.
» 10 —
» 11 — 3805-3807, 3921, 4414.
» 12 — 3809, 3834, 4413.
» 13 — 3733, 3736, 3793, 3794, 3798, 3811, 3812, 3821, 3831, 3840-3842, 3852-3857, 3868, 3871, 3872, 3884, 3885, 3889, 3892, 3893, 3896, 3982, 4092, 4248, 4250, 4251, 7581.
» 14 — 3922.
» 15 — 3537, 3822, 3847, 4246.
» 16 — 4057, 4058, 4412.
» 17 — 3867.
» 18 — 2346, 3400, 3799, 3825, 3826, 3832, 3844-3846, 3870, 3875, 3886, 3887, 3890, 3891.
» 19 — 3843, 3877, 3914, 3940.
» 20 — 3819, 3859-3861, 4421-4423.
» 21 — 3562, 3820, 3849-3851, 3918, 4247.
» 22 — 3935, 7582.
» 23 — 3561, 3786, 3787, 3797, 3838, 3839, 3898, 3919, 3966, 7311, 7313.
» 24 —
» 25 —
» 26 —
» 27 —
» 28 — 3948, 3976, 4424.
» 29 — 3942-3947.
» 30 —
» 31 — 7583.

(1) Date incertaine — 7312.

1291

Janv. 1 —
» 2 — 3563, 3564, 3915, 3916, 3920, 3924-3928, 3969, 3970, 4100-4102, 4415-4420.
» 3 — 3876, 3899, 3913, 4084.
» 4 — 3802, 3894, 3917, 3932, 3933, 3941, 4249.
» 5 — 3642, 3643, 3923, 3929, 3930, 3962.
» 6 —
» 7 — 3961.
» 8 — 3963, 4029, 4041.
Janv. 9 — 3934, 3968, 3983, 3984, 4110.
» 10 — 3936-3939, 3992, 4000-4006.
» 11 — 3565, 3803, 4008, 4039, 7314, 7315.
» 12 — 3895, 3931, 3994, 4009.
» 13 — 3636-3641, 3645, 3646, 3956-3959, 3964, 3967, 3973-3975, 3978-3980, 3985, 3988-3990, 3993, 3995, 4007, 4016, 4020, 5063, 7584.
» 14 — 3960.

1291

Janv. 15 — 3644, 3897, 3950-3955, 4024, 4025, 4094.
» 16 — 3566.
» 17 — 4012, 4043.
» 18 — 3972, 3986, 3987, 3999, 4017, 4019, 4021, 4022, 4030, 4035, 4036, 4038, 4066, 4067, 4088.
» 19 — 3981.
» 20 — 3965, 3971, 4010, 4011.
» 21 — 3977, 4037.
» 22 —
» 23 — 3567, 3991, 3996-3998, 4013-4015, 4026-4028, 4031-4034, 4040, 4045, 4046, 4075, 7585.
» 24 —
» 25 —
» 26 —
» 27 —
» 28 — 4061, 4069, 4155.
» 29 — 4023.
» 30 — 4048-4050, 4150, 4184.
» 31 — 3570, 4044, 4059, 4425-4431.
Févr. 1 — 4053, 4054, 4086, 4112.
» 2 — 4047, 4060, 4071.
» 3 — 4096.
» 4 —
» 5 — 4072-4074, 4090, 4091, 4095, 4108, 4113, 4122, 4127-4130, 4134, 4138, 4146, 4181, 4182.
» 6 — 3568, 3569, 4052.
» 7 — 4068.
» 8 — 4042, 4051, 4117.
» 9 — 2926, 4089, 4103-4107, 4118, 4119, 4125, 4198.
» 10 — 2927, 4076, 4083, 4097, 4115, 4159, 4162, 4189, 4190, 4207-4216, 7374.
» 11 — 4085, 4224-4234.
» 12 — 4077-4082, 4121, 4131, 4235, 4236.
» 13 — 4055, 4056, 4109, 4114, 4120, 4123, 4132, 4133, 4136, 4139-4144, 4157, 4158, 4160, 4164-4168, 4170, 4177-4180, 4183, 4188, 4195, 4196, 4202, 4221, 4222, 4242, 4245, 4587.
» 14 — 4098, 4099.
» 15 — 4093, 4111, 4126, 4151, 4152, 4169, 4200.
» 16 — 4156, 4174, 4185, 4186, 4243, 4694, 4695.
» 17 — 4244.
» 18 — 4148, 4149, 4172, 4175, 4176, 4218-4220.
Févr. 19 — 4239-4241.
» 20 — 4124, 4145, 4147, 4153, 4154, 4161, 4171, 4173, 4187, 4191, 4197, 4199, 4201, 4203-4206, 4217, 4223, 4237, 4238, 7586, 7587.
» 21 — 4163, 4192-4194.
» 22 — 4442-4444.
» 23 — 4434, 4436, 4437, 4535.
» 24 — 4435-4440, 4456, 4464, 4474, 4524.
» 25 — 4445, 4452, 4453, 4461-4463, 4489-4496, 4522, 4523, 4531, 4532, 4540, 5639.
» 26 — 4432, 4433, 4446, 4447, 4539.
» 27 — 4441, 4454, 4455, 4460.
» 28 — 4458, 4459, 4468, 7588.
Mars 1 — 4465, 4466, 4497, 4527-4530, 4533, 4536, 4542, 4568, 4604, 4611, 4655, 4656, 7589.
» 2 — 4516, 4569.
» 3 — 4457, 4475, 4476, 4499-4504, 4517, 4518, 4520, 4525, 4526, 4538, 4556.
» 4 — 4488, 4498, 4537, 4562.
» 5 — 4448, 4519, 4521, 4555, 4557, 4558, 4565, 4646-4648, 7316.
» 6 — 4478, 4505, 4559, 4574, 4585, 4593, 7375, 7590.
» 7 — 4450, 4470, 4477, 4515, 4534, 4545, 4548, 4554, 4560, 4561, 4570, 4599, 4667, 4696, 7317, 7318.
» 8 — 4552, 4553, 4678, 4679.
» 9 — 4467.
» 10 — 4469, 4566, 7591.
» 11 — 4571, 4584, 4704.
» 12 — 4541, 4543, 4544.
» 13 — 4572, 4573, 4595, 4638-4643, 4713-4719, 4759-4763.
» 14 — 4564, 4592.
» 15 — 4471, 4473, 4545-4547, 4563, 4567, 4575, 4580, 4581, 4586, 4588-4591, 4594, 4596, 4597, 4600-4602, 4605, 4607, 4608-4610, 4616-4618, 4635, 4645, 4650, 4657, 4660, 4664, 4691, 4693, 4697, 4702, 4722, 6362, 6707-6709, 7592.
» 16 — 6664
» 17 — 4449.
» 18 — 4549, 4550, 4582, 4583, 4603, 4612, 4615, 4630, 4631, 4682, 4683, 4703, 4850, 5170, 6666-6679, 6690-6695, 7319-7321.
» 19 — 4451, 4576-4578, 4613, 4614.
» 20 — 4606, 4659.

1291

Mars 21 — 4472, 4551, 4579, 4598, 4636, 4637, 4680, 4681.
» 22 —
» 23 — 4479, 4619-4629, 4632, 4633, 4644, 4651-4653, 4661-4663, 4665, 4666, 4684, 4685, 4690, 4698, 4700, 4705, 4711, 4712, 4723, 4725, 4796, 4836, 4895, 5109, 6710-6716.
» 24 — 4686-4688.
» 25 — 7593.
» 26 — 4689.
» 27 — 4699, 4710.
» 28 — 4649, 4654, 4658, 4692, 4706, 4742, 4752, 4798, 4958, 7594.
» 29 — 4709, 4771, 6680-6689, 7595.
» 30 — 4764-4769.
» 31 — 4751, 4880, 4911-4913, 4988.
Avril 1 — 4480, 4668-4670, 4707, 4729, 4731, 4794, 6696-6698, 7596.
» 2 — 4634, 4672, 4906.
» 3 — 4676, 4701.
» 4 — 4674, 4732, 4733, 4833.
» 5 — 4506, 4507, 4671, 4675, 4708, 4728, 4738-4741, 4753, 4789, 5580, 5581, 7597, 7598.
» 6 — 4720, 4721, 4835.
» 7 — 4726, 4727, 4790-4792.
» 8 — 4673, 4724, 4774, 4784, 4834, 4908.
» 9 — 4483, 4513, 4677, 4736, 4737, 4785, 4787, 4842, 4888, 4904, 4972, 4973, 5129.
» 10 — 4482, 4508-4510, 4514, 4757, 4799.
» 11 — 4481, 4730, 4743, 4744, 4750, 4770, 4800, 4801, 4803, 4804, 4847, 4876-4879, 4934,
» 12 — 4511, 4778, 4780, 4797, 4812, 4873-4875, 4989, 5015, 5062, 6736.
» 13 — 4512, 4734, 4735, 4745, 4754-4756, 4772, 4773, 4775-4777, 4781, 4782, 4793, 4802, 4805-4809, 4814-4818, 4828-4831, 4839, 4862-4869, 4871, 4872, 4886, 4887, 4889, 4901, 4922, 4944, 4982, 4990, 4993, 5108, 5130, 7599.
» 14 —
» 15 — 4832.
» 16 — 4779, 4810, 4820, 4821, 5016.
» 17 — 4746-4748, 4758, 4788, 4795, 4813, 4827, 4881, 4984, 5017, 7600.
» 18 —
» 19 — 4786, 4823-4825, 4837, 6703-6706.
Avril 20 — 4819, 4861, 4916, 4917.
» 21 —
» 22 — 4811, 4860, 4890, 4900, 4907, 4909, 4910, 6699-6701.
» 23 —
» 24 —
» 25 —
» 26 — 4749, 4826, 4859, 4938, 4940, 4959, 4960, 5764.
» 27 — 4783, 4882, 4884, 4885, 4891, 4905, 4920, 4921, 4939, 4962.
» 28 — 6717.
» 29 —
» 30 — 4822, 4870, 4893, 4894.
Mai 1 — 4896, 4899, 4918, 4919, 4923-4926, 4931, 4932, 4947, 4948, 4953-4956, 5004, 5024, 5056, 5072, 5092, 5156.
» 2 — 4961, 4994, 5069.
» 3 — 4892, 4928-4930, 4935, 4943, 4946, 4949-4952, 4976, 4978, 4980, 4992, 4999, 5002, 5080, 5209.
» 4 — 4883, 4902, 4903, 4937, 5006, 5020, 5066.
» 5 — 4945, 4977, 4979, 5037, 5054, 5058-5060, 5179, 7601.
» 6 — 4981, 4986, 5114.
» 7 — 4897, 4898, 4914, 4927, 4933, 4983, 4997, 5005, 5008, 5010, 5021, 5022, 5026, 5027, 5033-5035, 5038-5040, 5043, 5047-5049, 5068, 5070, 5075, 5076, 5079, 5115-5117, 5137, 5138, 5218, 5285, 5801, 6702.
» 8 — 4915, 4963-4969, 4987, 5012-5014, 5044, 5139.
» 9 — 4941, 4942, 5127.
» 10 — 4957, 5582, 5583, 6718.
» 11 — 5053, 5073.
» 12 — 4970, 5000, 5001, 5011, 5077, 5113, 5282.
» 13 — 4985, 4995, 4996.
» 14 — 4991, 5064.
» 15 — 4838, 4971, 4974, 5003, 5007, 5009, 5018, 5019, 5028-5032, 5041, 5042, 5045, 5046, 5050, 5074, 5100, 5101, 5104, 5107, 5110-5112, 5119, 5120, 5123, 5142, 5148-5150, 5155, 5160. 5180, 5203, 5211, 5286, 5499, 5654, 7602-7605.
» 16 — 5025, 5158.
» 17 — 4936, 4998, 5055, 5057.
» 18 — 5036, 5051, 5061, 5090, 5091, 5093-5099, 5106.

1291

Mai 19 — 5023, 5052, 5071, 5082-5087, 5126, 5173, 5360.
» 20 —
» 21 — 5065, 5088, 5089, 5102, 5128, 5154, 5172, 5229, 5230.
» 22 — 5067, 5103, 5105, 5175, 5176, 5329.
» 23 — 4484, 4843-4846, 5131-5136, 5143-5147, 5159, 5161-5165, 5168, 5169, 5181-5196, 5198-5200, 5207, 5213, 5228, 5284, 5287, 5359, 5615, 5616, 6720, 6721, 7606.
» 24 —
» 25 — 5153, 5174, 5205, 5206, 5222.
» 26 — 5124.
» 27 — 5078, 5118, 5197, 5202, 7322-7325.
» 28 — 5125, 5140, 5141, 5157, 5166, 5167, 5171, 5204, 5227, 5288, 5289, 7326.
» 29 — 5210, 7607, 7608.
» 30 — 5290.
» 31 — 6724-6726.
Juin 1 — 5081, 5201, 5212, 5219, 5220, 5226, 5232, 5296, 5318, 5319, 7609.
» 2 — 5177, 5178, 5356.
» 3 —
» 4 — 4975, 5121, 5122, 5214, 5221, 5326, 7610-7612.
» 5 — 5151, 5152, 5208, 5236-5244, 6256-5264, 5270-5281, 5294, 5295, 5302, 5305, 5311, 5327, 5390, 5568, 7329, 7330, 7613.
» 6 — 5298-5300, 5308, 5330, 7327.
» 7 — 5317.
» 8 — 4848, 5215-5217, 5309, 5310, 5333-5336, 5339, 5391, 5392, 6719, 7328.
» 9 — 5224, 5245-5255, 5265-5267, 5283, 5291, 5292, 5297, 5301, 5303, 5321, 5332, 5337, 5340, 5347, 5354, 5355, 5363, 5386, 5482, 5483, 5498, 5529, 5578, 5664.
» 10 — 4841, 5223, 5293, 5344, 5346.
» 11 — 5338, 5364.
» 12 — 5325.
» 13 — 4849, 4851, 5234, 5268, 5269, 5304, 5313-5316, 5320, 5322, 5324, 5331, 5341-5343, 5348, 5361, 5362, 5365, 5369-5372, 5376, 5385, 5387, 5389, 5405-5407, 5410, 5415, 5417, 5462, 5463, 5468, 5469, 5501, 5508, 5526, 5535, 5604, 5786, 5855, 7614, 7615.
» 14 — 5328.
» 15 — 5312, 5323.
» 16 — 4854, 5225, 5233, 5396, 5510, 5549.
Juin 17 — 5231, 5349-5351, 5366-5368, 5375, 5377-5380, 5384, 5397, 5398, 5401-5404, 5436-5440, 5444.
» 18 — 5357, 5381.
» 19 — 5358, 5612.
» 20 — 4840, 5235, 5345, 5373, 5374, 5382, 5383, 5399, 5413, 5416, 5419, 5441, 5442, 5485, 5515, 5769.
» 21 — 5352, 5512.
» 22 — 5353, 5388, 5393-5395, 5400, 5408, 5414, 5418, 5422, 5430, 5431, 5443, 5447, 5449, 5460, 5467, 5472, 5473, 5476-5478, 5511, 5559, 5836.
» 23 — 5669.
» 24 — 5411, 5412, 5434, 5435, 6583.
» 25 — 5409, 5420, 5421, 5445, 5446, 5461, 5560, 5670.
» 26 — 5426-5429, 5432, 5433, 5448, 5464, 5465, 5480, 5488, 5489, 5497, 5690, 5704.
» 27 — 5423, 5450-5457, 5470, 5471, 5474, 5475, 5492, 5493, 5507, 5522, 5525, 5528, 5531, 5537, 5655, 6727-6729, 7331, 7332.
» 28 — 4485, 5487.
» 29 — 5424, 5425, 5481, 5523, 5538, 7335.
» 30 — 5459, 5490, 5494, 5500, 5562-5564, 5591-5593, 5617, 7616.
Juillet 1 — 5458, 5466, 5495, 5496, 5509, 5539, 5606, 7617, 7618.
» 2 — 5589
» 3 — 5479, 5502-5506, 5513, 5542, 5765.
» 4 — 5486, 5491, 5557, 5573, 5687, 5688.
» 5 — 4853, 5484, 5514, 5524, 5540, 5553, 5611, 6731, 7333, 7334.
» 6 — 5519-5521, 5552, 5608, 5609, 5610, 5624-5626.
» 7 — 4486, 4852, 5516-5518, 5527, 5536, 5545-5548, 5550, 5551, 5554, 5555, 5566, 5567, 5570, 5572, 5575, 5577, 5585, 5586-5588, 5603, 5607, 5613, 5614, 5621, 5622, 5627-5629, 5635-5638, 5656, 5666-5668, 6730, 7619.
» 8 — 5561, 5574.
» 9 — 5556, 5571, 5579, 5618.
» 10 — 5558, 5584, 5590, 5752.
» 11 — 5530, 5532-5534, 5541, 5543, 5544, 5565, 5594-5597, 5599, 5602, 5633, 5634, 5640, 5641, 5647, 5648, 5705, 5731.

1291

Juillet 12 — 5623, 5663, 6098.
» 13 — 5569, 5576, 5598, 5601, 5619, 5620, 5644, 5645, 6212.
» 14 — 5642, 5643, 5660.
» 15 — 5600, 5605, 5630-5632, 5649-5653, 5659, 5662, 5683, 5684, 5698, 5702, 5728, 5730.
» 16 —
» 17 — 5888.
» 18 — 5646, 5657, 5661, 5678, 5703, 5722, 5793.
» 19 — 5679, 5680.
» 20 — 5694, 5826.
» 21 — 5665, 5677, 5685, 5686, 5689, 5701, 5756, 5835.
» 22 — 5729.
» 23 — 5671-5676, 5681, 5682, 5691-5693, 5695, 5714, 5721, 5725, 5758, 5768, 5775, 5790-5792, 6011, 6848.
» 24 —
» 25 — 5759, 5976.
» 26 — 7620.
» 27 — 5712, 5713, 5737, 5738, 5854, 7336.
» 28 — 5696, 5697, 5700, 5717, 5726, 5727, 5732, 5743, 5761-5763, 7337.
» 29 —
» 30 — 5709-5711, 5736, 5767, 5870.
» 31 — 5715, 5716, 5723, 5724, 5753, 5754, 5783, 7376.

Août(1) 1 — 5718, 5719, 5739, 5749, 5751, 5766, 5771, 5772, 5813, 5895, 6761-6773, 6775, 6800-6805, 7377, 7378, 7621, 7622.
» 2 — 5706-5708, 5740, 5872.
» 3 — 5735, 5757, 7379.
» 4 — 5872.
» 5 — 5699, 5720, 5741, 5755, 5760, 5770, 5773, 5774, 5776-5778, 5782, 5785, 5817, 5818, 5881-5887, 7623, 7624.
» 6 — 5779-5781.
» 7 — 5804-5806, 5840-5845, 5847, 5848, 5852, 6043, 6044.
» 8 — 5733, 5742, 5784, 6834.
» 9 — 5748, 5787, 5789, 5795-5800, 5803, 5824, 5825, 5856, 6732, 6774.
» 10 — 7380.
» 11 — 5734, 5808, 5811, 5821-5823, 6790.
» 12 — 5802, 5839, 5857.

(1) Date incertaine — 7339.

Août 13 — 5745, 5746, 5788, 5807, 5810, 5816, 5819, 6273, 6735, 6737-6760, 6782, 6783, 6806, 6807, 6815, 6816, 6820-6823, 6825-6832, 7625.
» 14 —
» 15 —
» 16 — 7626.
» 17 — 6050.
» 18 — 5747, 5809, 5815, 5828-5830, 5833, 5861, 5869, 6094, 6791-6795, 6798, 6799, 7381, 7627, 7628.
» 19 —
» 20 — 5849, 5891, 5892.
» 21 — 5812, 5814, 5831, 5832, 5858, 5859, 5871, 5889, 5890, 6722, 6723, 6776, 6777, 6819, 6833.
» 22 — 6733, 6734, 6796, 6797.
» 23 — 4855, 4856, 5827, 5834, 5837, 5853, 5867, 5868, 5880, 5900, 5902-5905, 5908, 5928, 6778, 6784-6788, 6808-6814, 6817, 6818, 7338, 7629.
» 24 — 5866, 6779, 6780.
» 25 — 5850, 5851, 5865, 5906. 6014, 6781, 6824.
» 26 — 4857, 5875, 5876, 5909, 5917-5919.
» 27 — 5898, 5899.
» 28 — 5860, 5862, 5863, 5873, 5874, 5877, 5878, 5893, 5894, 5896, 5897, 5946-5949, 5951, 6013.
» 29 — 5820, 5838, 5931.
» 30 — 5864, 5916.
» 31 — 5658, 5901, 5907, 5920, 5932.

Sept. 1 — 4858, 5879, 5921-5923, 5926, 5927, 5930, 5934, 5945, 5978, 5997, 5998, 6045.
» 2 — 5794, 5937, 5952, 5973, 6095, 7382, 7383, 7630.
» 3 — 5929, 5933, 5943, 5944, 5964, 5965, 5975, 5996, 6040.
» 4 — 5913-5915, 5939, 5940, 5991, 6017.
» 5 — 5911, 5912, 5924, 5925, 5935, 5941, 5942, 5950, 5968-5972, 5979-5986, 5989, 5999, 6000, 6004, 6015.
» 6 — 5910, 5990.
» 7 — 5936.
» 8 — 6037.
» 9 — 5938, 6012.
» 10 — 7632.
» 11 — 5963, 5977, 5988, 5992, 6097, 6121, 6129, 6287.

1291

Sept. 12 — 5953, 5987, 5993-5995, 6002, 6006, 6018, 6022, 6030, 6260.
» 13 — 4487, 5954, 5955, 5957, 5962, 5966, 5967, 5974, 6001, 6003, 6007, 6016, 6031, 6035, 6036, 6046, 6051, 6053, 6060-6070, 6073, 6077, 6080, 6115, 6184, 6250, 6251, 6332, 6593, 7633.
» 14 —
» 15 — 6030, 6201, 6202.
» 16 —
» 17 — 5958-5960, 6021, 6029, 6032-6034, 6038, 6047-6049, 6071, 6072, 6177.
» 18 — 6008, 6025, 6041, 6075, 6175.
» 19 — 5846, 6076, 6113.
» 20 — 5956, 6019, 6020, 6024, 6026, 6052, 6081, 6082, 6114, 6130, 6134, 6181.
» 21 — 6055, 6074, 6104.
» 22 — 5961, 6005, 6023, 6027, 6028, 6099, 6105, 6109-6112, 6126, 6127, 6135-6137, 6173, 6235, 6589, 7634.
» 23 —
» 24 — 6042, 6176, 6453.
» 25 — 7635.
» 26 — 6009, 6057, 6059, 6086, 6087, 6139, 6143-6146, 6154, 6156, 6222.
» 27 — 5750, 6054, 6078, 6079, 6083-6085, 6088-6093, 6096, 6101, 6116, 6117, 6120, 6122, 6125, 6132, 6133, 6148, 6155, 6178-6180, 6182, 6183, 6204-6208, 6210, 6366.
» 28 — 6100, 6102, 6103, 6118, 6119, 6123, 6131, 6191, 6192, 6199, 6211, 6236.
» 29 — 6010, 6056, 6157-6165, 6186-6190.
» 30 — 6106, 6147, 6168-6172, 6209, 6216.
Oct. 1 — 6107, 6108, 6128, 6152, 6174, 6185, 6203, 6835-6838.
» 2 — 6138, 6213.
» 3 — 6140-6142, 7384.
» 4 — 6058, 6149-6151, 6252.
» 5 — 6153, 6167, 6193-6197, 6200.
» 6 — 6198, 6214, 6215.
» 7 —
» 8 — 6166.
» 9 —
» 10 —
» 11 —
» 12 —
» 13 —

Oct. 14 —
» 15 —
» 16 —
» 17 — 6124, 6224.
» 18 — 6217-6220, 6223, 6231, 6344.
» 19 — 6221.
» 20 —
» 21 —
» 22 —
» 23 —
» 24 —
» 25 —
» 26 —
» 27 —
» 28 —
» 29 —
» 30 — 6238.
» 31 —
Nov. 1 —
» 2 —
» 3 — 7636.
» 4 —
» 5 — 6246, 6299, 6300, 7637, 7638.
» 6 —
» 7 —
» 8 — 6225-6230, 7639.
» 9 — 6232-6234, 6237, 6239, 6262.
» 10 —
» 11 — 6244, 6247.
» 12 — 6270-6272.
» 13 —
» 14 —
» 15 — 6245.
» 16 — 6248, 6249.
» 17 —
» 18 —
» 19 —
» 20 — 6261, 6839-6841.
» 21 — 6264-6269.
» 22 — 6255, 6302, 6323, 6355, 6587.
» 23 —
» 24 —
» 25 — 6277, 6278.
» 26 — 6274.
» 27 — 6240, 6263, 6333, 6842-6847.
» 28 — 6275, 6315.
» 29 — 6253, 6254, 6256, 6257, 6301, 6330, 6331.

1291

Nov. 30 —
Déc. (1) 1 — 6280, 6281, 6284, 6285, 6292, 6303, 7385, 7640, 7641.
» 2 — 6352.
» 3 — 6243, 6334, 6335, 6337, 6338, 6345, 6382.
» 4 — 6418.
» 5 — 6241, 6282, 6283, 6290, 6291, 6342, 6357.
» 6 — 6346-6349.
» 7 — 6276.
» 8 —
» 9 — 6295-6297, 6324-6329, 6374.
» 10 — 6242, 6288, 6289, 6336.
» 11 — 6294, 6341.
» 12 — 6279, 6379.
» 13 — 6286, 6293, 6309, 6310, 6317-6321, 6356, 6361, 6372, 6375, 6376, 6380, 6393, 6849, 7642.

(1) Date incertaine — 5744.

Déc. 14 — 6306, 6307, 6313.
» 15 — 6304, 6305, 6308.
» 16 —
» 17 — 6311, 6312, 7386.
» 18 — 6314, 6316, 6322, 6391, 7387.
» 19 — 6298, 6358, 6363, 6370.
» 20 — 6369.
» 21 — 6343, 6359, 6360, 6367.
» 22 — 6339, 6340, 6371.
» 23 — 6365, 6368, 6377, 6378, 6389, 7643.
» 24 —
» 25 — 6364, 6394.
» 26 —
» 27 —
» 28 — 7644.
» 29 —
» 30 — 6373.
» 31 —

1292

Janv. 1 — 6397, 6404, 7340-7342.
» 2 — 6395.
» 3 — 6381, 6420, 6421, 6472.
» 4 —
» 5 — 6350, 6351, 6383, 6386, 6396, 6399-6401, 6436, 6511, 6512, 6585.
» 6 —
» 7 —
» 8 — 6429, 6474.
» 9 — 6398, 6403, 6406-6408, 6426, 6427, 6433-6435.
» 10 — 6353, 6354, 6409.
» 11 — 6387.
» 12 — 6258, 6259, 6415, 6466.
» 13 — 6384, 6390, 6402, 6405, 6422-6425, 6428, 6431, 6446, 6450-6452, 6454, 6468-6471, 6491, 6521, 6559-6561, 6575, 6582, 6591, 7388-7390, 7645.
» 14 —
» 15 — 6437-6442, 6447, 6448.
» 16 — 6385.
» 17 — 6416, 6417, 6432, 6590.
» 18 — 6504, 6505, 6513-6520, 7391.
» 19 — 6455-6458, 6530-6535, 7392.
» 20 — 6640.
» 21 — 6388, 6419, 6467, 6475, 6493, 6508-6510, 6522, 6525, 6655.

Janv. 22 —
» 23 — 6392, 6443-6445, 6462, 6480-6485, 6492, 6506, 6507, 6528, 6529, 6536, 6543, 6545, 6557, 6562, 6584, 6622, 6659, 6850-6856.
» 24 — 6449, 6527.
» 25 — 6539, 6549.
» 26 — 6463, 6476-6479, 6571.
» 27 — 6473, 6486, 6494-6498, 6538, 6563-6567, 6588, 6596, 6597.
» 28 — 6412, 6413, 6430, 6459-6461, 6488-6490, 6499-6503, 6523, 6524, 6546, 6554, 6604, 6645, 6658, 6660, 6663.
» 29 —
» 30 — 6465, 6487.
» 31 — 6414.
Fév. (1) 1 — 6410, 6551-6553, 6558, 6568-6570, 6580, 6581, 6618.
» 2 — 6526, 6544.
» 3 —
» 4 — 6540, 6586.
» 5 — 6411, 6464, 6541, 6542, 6547, 6548, 6550, 6555, 6556, 6572-6574, 6576, 6577, 6592, 6603, 6606, 6607, 6619, 6650.

(1) Date incertaine — 6600.

1292

Fév. 6 —
» 7 — 6605.
» 8 — 6537, 6601, 6602.
» 9 — 6611-6615, 6620, 6648.
» 10 — 6578, 6579, 6656.
» 11 — 6644, 6651.
» 12 — 6636, 6653, 6662, 6857, 6858.
» 13 — 6599, 6616, 6617, 6621, 6633-6635, 6641, 6647, 7646.
» 14 — 6624, 6652.
» 15 — 6594, 6595, 6608, 6609, 6637.
» 16 — 6661.
» 17 —
» 18 — 6598, 6623, 6625, 6626, 6630-6632, 6646, 6859, 6860.
» 19 —
» 20 — 6610, 6627-6629, 6638, 6639, 6642, 6643, 6649, 6654, 6657.
» 21 —
» 22 —
» 23 — 6864, 6886.
» 24, » 25 — 6866-6870, 6883, 6921.
» 26 — 6872-6882.
» 27 — 6891.
» 28 —
» 29 — 6862, 6865, 6898, 6903, 6904, 6917, 6954, 7647.
Mars(1)1 — 6861, 6863, 6871, 6884, 6887, 6892, 6893, 6907, 6918, 6922, 6951-6953.
» 2 —
» 3 — 6890, 6895.

(1) Dates incertaines — 7344, 7345, 7650.

Mars 4 — 6889, 6899-6902, 6925.
» 5 — 6923, 6928.
» 6 — 6885, 6915, 6916.
» 7 — 6888, 7343, 7648.
» 8 — 6894.
» 9 —
» 10 — 6897.
» 11 — 6896, 6924.
» 12 —
» 13 —
» 14 — 6908-6914, 6933-6936.
» 15 — 6905, 6906, 7393.
» 16 —
» 17 —
» 18 — 6919, 6920, 6948.
» 19 — 6929-6931.
» 20 — 6927, 6947.
» 21 — 6926.
» 22 —
» 23 — 6932, 6938-6946, 6949, 7649.
» 24 —
» 25 — 6937.
» 26 —
» 27 — 7394-7396.
» 28 —
» 29 —
» 30 —
» 31 —
Avril 1 —
» 2 —
» 3 —
» 4 —

FIN DE LA TABLE CHRONOLOGIQUE DES BULLES.

TABLE ALPHABÉTIQUE DES INCIPIT [1]

(1) L'*incipit* manque aux numéros : 6998-7000, 7096, 7106, 7122, 7150, 7238, 7274, 7290, 7405, 7406, 7422, 7433, 7439, 7441-7448, 7452, 7454, 7455, 7466-7468, 7470-7473, 7482-7484, 7486, 7487, 7490, 7492, 7494, 7498, 7503, 7511, 7513-7515, 7519, 7520, 7522, 7534, 7536-7539, 7547, 7557, 7559, 7563, 7567, 7569, 7580-7582, 7584, 7586, 7587, 7591, 7592, 7594-7596, 7605, 7608, 7611, 7612, 7615, 7619, 7631, 7638, 7652.

(1) Convaincu que les copistes ont confondu souvent ces deux *incipit*, je les réunis ici.

(1) Cf. ci-dessous l'*incipit* Dura nimis et.

(1) Conf. ci-dessus l'*incipit* Dira nimis et.

(1) Il est souvent impossible de distinguer l'une de l'autre, à cause de l'abréviation, cette formule et la précédente.

(1) On trouve quelquefois *Virgo* au lieu de *Virga*.

FIN DE LA TABLE ALPHABÉTIQUE DES INCIPIT.

TABLE ALPHABÉTIQUE DES NOMS PROPRES

A

(1) Il arrive souvent qu'une maison ou une personne sont désignées sans indication de l'ordre auquel elles appartiennent, je n'ai pas cherché à réparer ces omissions.

B

(1) Cf. ci-dessus, page 1115, note 1.

C

(1) Cf. page 1115, note 1.

(1) Cf. page 1115, note 1.

(1) Cf. page 1115, note 1.

(1) Cf. page 1115, note 1.

D

E

F

G

(1) Cf. page 1115, note 1.

(1) Il convient d'ajouter très peu d'importance à la distinction entre Gualterius et Gualterus.

H

I

J

K

L

M

(1) Cf. page 1115, note 1.

(1) Les noms composés du substantif *Mons* et d'un autre nom ont été rangés, autant que possible, d'après l'initiale du second nom, sans tenir compte de la desinence du premier.

N

O

P

(1) Pour les noms composés du substantif *Pons* et d'un autre nom le même ordre a été suivi que pour les noms composés du substantif *Mons* et d'un autre nom. Cf. page 1224, note 1.

(1) Cf. page 1115, note 1.

R

S

T

U

V

(1) Pour les noms composés du subtantif *Vallis* et d'un autre nom, le même ordre a été suivi que pour les noms composés du substantif *Mons* et d'un autre nom. Cf. p. 1224, note 1.

(1) Pour les noms composés du substantif *Villa* et d'un autre nom, le même ordre a été suivi que pour les noms composés du substantif *Mons* et d'un autre nom. Cf. p. 1224, note 1.

W

X

Y

Z

FIN DE LA TABLE ALPHABÉTIQUE DES NOMS PROPRES.

TABLE DES MATIÈRES

TOULOUSE. — IMP. A. CHAUVIN ET FILS, RUE DES SALENQUES, 28.